

Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuhꞥ ra Je- sucristo

Eastern Highland Otomi New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

SAN MATEO.....	4
SAN MARCOS.....	38
SAN LUCAS.....	59
SAN JUAN	93
HECHOS	118
ROMANOS.....	149
1 CORINTIOS	163
2 CORINTIOS	176
GÁLATAS	184
EFESIOS	189
FILIPENSES.....	194
COLOSENSES	198
1 TESALONICENSES	202
2 TESALONICENSES	205
1 TIMOTEO.....	207
2 TIMOTEO.....	211
TITO	214
FILEMÓN	216
HEBREOS.....	217
SANTIAGO	227
1 PEDRO	231
2 PEDRO	235
1 JUAN	238
2 JUAN	242
3 JUAN	243
JUDAS.....	244
APOCALIPSIS	246

SAN MATEO

Yám bombøta ra Jesucristo

1 Guehna n'da ra søcuã i ja ua im ma to'o yú ngørpa bøta ra Jesucristo. Nu'a n'da ra Abraham ne man'da ra David ne xøn ngu mi'da gätho yú ngørpa bombøta ɛ.

² Nu ra Abraham bim 'bɛ a n'da rá ts'ənt'ɛ ngue ra Isaac. Nu ra Isaac xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Jacob a. Ne nu ra Jacob xø bim 'bɛh yú ts'ənt'ɛ. Nu'a n'da ra Judá a ne'ɛ yún 'yohɛ. Ne gue'ɛ bi xəndgahe ɛ dyɛ jã'i israēlgähe, dyɛ judíohe. ³ Ne nu ra Judá bim 'bɛ i yoho yú ts'ənt'ɛ. N'dam'bɛi thoho yoho. Nu'a n'da ra Fares. Nu'a man'da ra Zara. Ne nu'a rá mbe ɛ rá thuhu ra Tamar a. Ne nu ra Fares bim 'bɛ a n'da rá ts'ənt'ɛ ngue ra Esrom. Ne nu ra Esrom, xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Aram a. ⁴ Ne nu ra Aram bim 'bɛ a n'da rá ts'ənt'ɛ ngue ra Aminadab. Ne nu ra Aminadab, xø bim 'bɛ a n'da rá ts'ənt'ɛ, ra Naason a. Ne nu ra Naason, xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Salmón a. ⁵ Nu ra Salmón xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Booz a. Ne nu ra Booz, rá mbe a ra Rahab. Ne nu ra Booz xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Obed a. Ne nu rá mbe ra Obed, ra Rut a. Ne nu ra Obed xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Isaí a. ⁶ Ne nu ra Isaí xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra David a. Ne nu ra David gue'a bin ts'ənt'abi a. Ne nu ra David xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Salomón a. Ne nu rá mbe ra Salomón, gue'a xí du rá ndø rá thuhu Urías.

⁷ Ne nu ra Salomón xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Roboam a. Ne nu ra Roboam xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Abías a. Ne nu ra Abías xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Asa a. ⁸ Ne nu ra Asa xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Josafat a. Ne nu ra Josafat xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Joram a. Ne nu ra Joram xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Uzías a. ⁹ Ne nu ra Uzías xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Jotam a. Ne nu ra Jotam xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Acáz a. Ne nu ra Acáz, xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Ezequías a. ¹⁰ Ne nu ra Ezequías xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Manasés a. Ne nu ra Manasés, xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Amón a. Ne nu ra Amón, xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Josías a. ¹¹ Ne nu ra Josías, xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ ra Jeconías a, ne'ɛ yún 'yohɛ. Ne gue'ɛ yɛ pa bi ts'ix ɛ ma mi israēlhe dyɛ judíohe bɛ ja ra häi Babilonia. Bi zix yún sɛihɛ.

¹² Ne nubɛya nu ra Jeconías bin xənd bɛ ra häi Babilonia a, ne'a rá ts'ənt'ɛ ngue ra Salatiel. Nu ra Salatiel xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Zorobabel a. ¹³ Ne nu ra Zorobabel xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ ra Abiud a. Ne nu ra Abiud xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Eliaquim a. Ne nu ra Eliaquim xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Azor a. ¹⁴ Ne nu ra

Azor xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Sadoc a. Ne nu ra Sadoc xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Aquim a. Ne nu ra Aquim xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Eliud a. ¹⁵ Ne nu ra Eliud xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Eleazar a. Ne nu ra Eleazar xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Matán a. Ne nu ra Matán xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra Jacob a. ¹⁶ Ne nu ra Jacob xø bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ, ra José a. Gue'a rá ndø ra María a. Ne gue'a rá mbe ra Jesús a, ngue ra Cristo a bɛya, rá thahni Ojã.

¹⁷ Ne gue'ɛ gätho yám bombøta ra Jesucristo ɛ. Mbɛ-di tho ra Abraham, ná 'de'magoho a ra David. Ne xø bim 'bɛh mi 'de'magoho yám bombøta ne gue'ɛ yɛ pa bi ts'ix pɛ Babilonia. Ne xø bim 'bɛh mi 'de'magoho, ná 'de'magoho a ra Cristo bɛya.

Nu'a bin ja 'bɛ mim 'bɛh ra Jesucristo

¹⁸ Ne nu'bɛ mim 'bɛh ra Jesucristo, nu'a rá mbe ngue ra María bi 'yän'na ra José, ne ya in nde din tąt'ui, pɛ nu'bɛ hin ním 'bɛhmi, ya bi hnu ngue in hət'ɛhni ra María, pɛgue bi nequi zɛhɛ rá t'ɛhni nangue rá Hogandəhi Ojã. ¹⁹ Ne nu ra José bɛya bi bɛni hanja bin hət'ɛhni a ra María. Pɛgue ra hocjã'i a ra José ne him mi nde di yəp'a ra María bɛ 'bɛh ra zɛ'mi pɛgue bi bɛni da hyetho. ²⁰ Ne nu ra José, nu'bɛ ngubɛ mim bɛni, bi 'uj n'da ra t'j 'bɛ min əpɛ rán ngunse, bi nu rám 'bɛhni Ojã bi 'yɛmbi:

—Nu'i, Hague José, rám bom'bɛto i ra David, xøn ho 'bɛ gam 'bɛhmi a ra xisu, nguetho nu ra 'uere dim 'bɛi, dim 'bɛi nangue rá Hogandəhi Ojã a. ²¹ Ne dim 'bɛ a n'da rá ts'ənt'ɛ ra María, gui xip rá thuhu ra Jesús. Nu'a ra Jesús nam bɛni ngue da yəni gätho yú mijudíohe, yɛ israēl, nangue yú ts'oqui ɛ, bi 'yɛmp'a rám 'bɛhni Ojã a ra José 'bɛ min əha.

²² Nguetho maya'bɛ thoho bi zän Ojã a ra María 'bɛ mi man'a ra pəngahyã ngue bi 'yɛna:

²³ N'da ra hmute ngue hin jəm'bɛ n'dandj bi zo a n'da ran 'yohɛ, ne din hət'ɛhni.

Ne nu'a rá t'ɛhni dim 'bɛi da t'ɛmbi ra Emanuel, bi 'yɛn'a ra pəngahyã maya'bɛ.

Ne nu'a ra Emanuel in nde da ma: "Dí 'bɛhmbɛ Ojã."

²⁴ Janangue'a nu'bɛ mi hyax bɛya a ra José, bi 'yøt'e 'bɛ'a bi xi a rám 'bɛhni Ojã, ne 'bex bi zin'a ra María.

²⁵ Pɛ him 'bexque njuəntho bim 'bɛhmi, ja gue'bɛ bim 'bɛh rá ts'ənt'ɛ ra María. Ne nu ra José bɛya bi xih rá thuhu ra Jesús a ra t'ɛhni bim 'bɛi.

Nu'x 'da yxn 'yohx bi dānde ra Jesús 'bē min 'uere

2 Nē nu ra Jesús bām 'bēpē ra hnini Belén guepē ra hāi Judea. Nē min ts'ut'abi bē ja a ra xequi a ra Herodes, nē mí zām bē ra dāhnini Jerusalén. Nē bi zōm bē Jerusalén 'da yxn 'yohx ngue yú 'bēfi mí hand yx sō. Nē nu'x bí nēxpē mbe ní bōx ra hyadi x. ² Nē nu'x mi zōm bē Jerusalén bi 'yān'dē 'bēpē:

—Harē i 'bēcua a rá hmuts'ut'abi yx judío ja bim 'bēi, bi 'yēn'x. Nguetho dán nuhe n'da ra sō njām'bē dá nuhe n'dandj. Nē gue'a ra hmēpya bi 'yurcahe ngue ya bim 'bēi, nē bá ēhmbe ya ga thāndehe a, bi 'yēn'x bi nu ra sō.

³ Nē nu ra ts'ut'abi Herodes, nu'x mi sifi 'bē'a bi man'x yxn 'yohx bi zōm bē, bi hyonya thoho nangue a ram hma ngue bim 'bēh man'da ra ts'ut'abi. Nē gātho 'bēpē Jerusalén bin su nguetho im bēni: “Masque i ja 'bē'a din ja ya,” ēn x. ⁴ Nē nu'a ra ts'ut'abi Herodes bēya bi zon'dē yx hmumbājä nē'x yx xānbate nija, bi 'yānni harē im man yú sōcuā yx pōngahyā dim 'bē a rá hmuts'ut'abi yx judío, ngue ra Cristo. ⁵ Nē nu'x bi 'yēm-bi:

—Guepē Belén ra hāi Judea dim 'bēi, nguetho gue'a bi man ra pōngahyā 'bē maya'bē 'bē mi hma ngue,

⁶ Nu ra hnini Belén bē ra hāi Judea, ra t'ēhnini a, pēgue din ja tengu n'da ra dāhnini nguetho guepē dim 'bēpē ra Hmu di jamansu ma t'ēhni yx jā'i israel, i ēn Ojā, bi 'yēn'a ra pōngahyā maya'bē, bi 'yēn x yx mbājä.

⁷ Nu'x mi mbenc'x yx mbājä nē yx xānbate nija, nu ra Herodes bi zon'dē bi nu ra sō, pē njon mi ndepe da nu 'bē mam bá ts'i. Nē nu'x mam bá ts'i bē 'bēh ra Herodes, bi 'yānni:

—Ma njām'bē bi nēqui a ra sō, bi t'ēmp'x.

⁸ Nē nu'x mi xifi, nu ra Herodes bēya bi 'yēmp'x bi nu ra sō:

—Ní mbähä bē Belén, gui hyomhbē harē bim 'bē a ra 'uere, nē nu'x gá tīmhbē harē i 'bēi, gua ēhmbe gui xijē, nēcä ga mba ga thānde a, bi t'ēmp'x bi nu ra sō. Pē hinga gue'a mim bēn a.

⁹ Nē nu'x yxn 'yohx bēya bi mba da hyoni harē bim 'bē a ra 'uere, nē xō bi nēqui mahōn'a a ra sō xpí nu bē yú hāi. Nē i 'bet'o a. Nē nu'x mi zōm bē Belén, bin säya a ra sō bē din 'yē't'ui a ra ngu nubē mí 'bē a ra 'uere. ¹⁰ Nē nu'x yxn 'yohx 'bē mí nu bin säya a ra sō, bin johya yú mbēi bēya. ¹¹ Nē bi yut'ambo, bi nu a ra 'uere nē ra María rá mbe. Nē bin dānyahmu, bi dānde a ra 'uere. Nē 'bexque bi xo't' yú 'bēni bá tu, nē bi un yxn t'unni a ra 'uere ngue ēmme xēn ngu di muui. Bi unna n'da ra oro, nē rá ndēga ra za bi unni, nē n'da ra 'yēthi yxman'u. ¹² Nē nu'x min ā x yxn 'yohx ngue bi nu ra sō, Ojā bi 'yut'a n'da ra t'j ngue nu'x bi mbengui hin dí mba bē bí 'bēh ra Herodes. Janangue'a n'danni n'da ra 'yu bi hyāx 'bē mi mbeng bē yú hāi bēya.

Ra Jesús bi ts'ix bē Egipto

¹³ Nē nu'x mí mba x yxn 'yohx bēya, n'da rām 'bēh-ni Ojā bi xi a ra José 'bē min āha:

—Dami ndants'i. Dami six'a ra 'uere nē a rá mbe. Gui' dahmbē, ni mbähä bē ra hāi Egipto nē gam 'bēhmbē bē 'da yx pa. Nē him 'bex gua pengüi, jague'bē dá xi'aui gua pengüi. Nguetho nu ra Herodes da hyon'a ra 'uere, nē nu'x da dñi da hyo, bi 'yēmp'a rām 'bēhni Ojā a ra José.

¹⁴ Nē 'bex bi ndanc'a ra José a ra xui a. Bi zix a ra María nē rá t'ēhni, nē bi mba bē ra hāi Egipto. Him bi dō'mi 'bē da hyats'i. ¹⁵ Nē bām 'bēpē Egipto jague'bē mi du ra Herodes, ja bá penc'x bēya. Nē bin ja 'bē'a bi man Ojā maya'bē, bi 'yēna: “Gan zohn'na ma t'ēhni bē Egipto,” i ēn Ojā, bi 'yēn'a rá pōngahyā.

Ra ts'ut'abi Herodes bi manda dí ho yx t'ēhni

¹⁶ Nē nu ra Herodes ēmme bin cue ngue ya bi thāt'i, nguetho nu'x yxn 'yohx bi nu ra sō hin í mbeng bē 'bē mi dñn'a ra t'ēhni. Janangue'a bi mbēn'ndē yú dofēi ngue da hyo yx 'uere bē Belén nē yx hnini i hānbē. Nē gātho x yx t'ēhni hinga na pē't's'a nyojeya gātho bi hyo. Nguetho bi man x yxn 'yohx, ya mbe má nyojeya ya bi nēqui a ra sō. ¹⁷ Nē nu'a bin ja, maya'bē thoho bi man a ra pōngahyā ra Jeremías ngue ngubē din ja 'bē mi 'yēna:

¹⁸ Bin ja n'da ran ts'oni bē ra hnini Ramá, nts'edi bi mbah yú xisu yx judío, bin zoni nē him bi 'yō a bi xi x bi hyurpa yú mbēi, nguetho ēmme im bēn'x yú t'ēhni bi thopi, bi 'yēn'a ra Jeremías 'bē maya'bē.

¹⁹ Nē nu'x mi du ra Herodes bēya bi 'uj man'da rām 'bēhni Ojā a ra José 'bē min xui, bē ra hāi Egipto.

²⁰ —Dami ndants'i. Dami six a ra t'ēhni nē a rá mbe. Dami penjē bē ra hāi Israel, nguetho ya bi du x mí nde xtá hyo a ra t'ēhni, bi t'ēmp'a ra José.

²¹ Nē nu ra José bēya bi hyāx ra 'yu ní mba bē ra hāi Israel 'bē mi hyats'i, nē bi zix a ra t'ēhni nē'a rá mbe ra t'ēhni bi zits'i, ēna xtán zōm bē ra xequi Judea. ²² Pē nu'x mí 'yō a ra José ngue in ts'ut'abi bē ra Arquelao, bi zu da zōm bē mahōn'a, nguetho nu ra Arquelao rá ts'unt'x ra Herodes a. Nē'a xí 'uj xō bi bēn bēya, ngue'a hin da mba bē Judea. Janangue'a í mba bē ra xequi Galilea bēya. ²³ Nē bi mba dim 'bēpē ra hnini Nazaret. Janangue'a bin ja 'bē'a xmán t'o't'i bē ja yú sōcuā yú pōngahyā Ojā, gue nu ra Jesús da t'ēmbi ra mengu Nazaret.

Bi man rām hma Ojā bē ja ra dāpo ra Xuua Nxixyā

3 Nē nubēya nu ra Xuua Nxixyā bi dē'mi bi xih yx jā'i nē bi 'yēna:

—Dami pāh nin 'yomfēnihē nguetho ya mi ts'ut'ho di manda ua rá ts'edi Ojā, bi t'ēmb yx jā'i.

Nē mí 'bēpē ja ra dāpo bē ra xequi Judea 'bē min yāhē yx jā'i a ra Xuua.

³ Ne nu a ra Xuua gue'a bi man ra pøngahya Isaiás maya'bæ ngue bi ma ba xhe, 'bæ mi 'yæna:

N'da ra ja'i din ya bæ ja ra dapo ne da 'yæna:
 "Damin sähe ga simhbæ ra Hmu mi ts'ætho da zøcua, dami hoc ni mbæihæ ga tømhbæ xæn ho," da 'yæna, bi 'yæn a ra Isaiás maya'bæ.

⁴ Nu yú he ra Xuua ám 'be yú xingu yæ camello, ne midín gæt'æ yæ xifani, ne mi sa yæ t'axi ne mi si yæ t'afi t'asa dapo. ⁵ Ne nu'bæ mi dæ'mi bi man râm hman a ra Xuua, bi mba æ yæ mængu bæ Jerusalén, bi zøm bæ 'bæh ra Xuua, ne yæ mængu bæ ra xequi Judea, ne'æ mi 'bæpæ hæn bæ ra dæthe Jordán, ngue nde da 'yøde 'be'a da man'a ra Xuua. ⁶ Ne nu ra Xuua bi xixyåba æ to'o bi 'yø-manho 'be'a bi ma, ne bin juænni nangue yú ts'oqui. Ne xæn ngu bi xixyåba bæ ja ra dæthe Jordán.

⁷ Ne xæn ngu ma ngæpæhe dyæ israelhe, dyæ judíohe, bi zøm bæ mí 'bäh ra Xuua xæna din xixyå æ. Nu'æ 'da yæ fariseo æ, ne æ 'da yæ saduceo æ. Ne nu ra Xuua bæya bi 'yæmp'æ:

—Nu'ahæ tengu'bæ ni menihæ yæ pozæ nguetho gyæ tontohæ. To'o bi xi ahæ gua xhmbæ ua ngue gua 'dahm-bæ bæ ja ran ænbi xæn æ tho, bi 'yæna. ⁸ Ha guím bæmh-bæ da zä gan yæmhæ 'bæ hin gui 'yøthæ a rân säui æ to'o bi päh yú mbæi, bi t'æmp'æ ma ngæpæhe. ⁹ Pæ hin din ja ran 'yæts'i ni mbæihæ ngue gui 'yæmhæ: "Nugähe yú t'æhnigähe ra Abraham, ya hin gan nuhe ran ænbi," hingui sä gui 'yæmhæ, nguetho nehya yæ do i 'bongua da zä din ja'i ngue da 'yæmbi yú t'æhni ra Abraham 'bæ gue'a da nde Ojå da 'yøt'e, bi 'yæn'a ra Xuua. ¹⁰ Ne nu'a ra aza ya mahoqui xæn ho ngue da 'yæx æ yæ za hingui ho yún dät'ä, ne da thøspæ ja ra sibi din zø. Ne nu'ahæ tengu'bæ gyæ zahæ ngue hingui ho yún dät'ä, bi t'æmp'æ yæ fariseo ne yæ saduceo.

¹¹ Ne xø bi xi æ mi'da:

—Nugä dí xixyå ahæ nangue ra dehe 'bæ ya gá päh ni mbæihæ, pæ nu'a man'da ba xhe, di hoc'ahæ nangue rá Hogandæhi Ojå tengu'bæ n'da ra sibi. Ne nu'a, man'da i ja rá ts'edi xinda guecä. Hin dí sæcä tengu a, i æn a ra Xuua. ¹² Ne da 'yøt' ran juænbi, tengutho 'bæ i pa ma hoqui yæ jæ, ngue n'danni i pa m'be'ts'i æ yæ jæ ne n'danni da t'en æ yú häi. Ne nu æ yú häi da t'upæ ja ra sibi njam'bæ i huæt'i, bi 'yæmb yæ ja'i a ra Xuua.

Bin xixyå ra Jesús

¹³ Ne nubæya bi næxpæ ra häi Galilea ra Jesús, bi zøm bæ ja ra dæthe Jordán guerpæ ja ra dapo bí 'bæh ra Xuua. Bi zøm bæ ngue bi nde din xixyå a ra Jesús. ¹⁴ Pæ nu ra Xuua him mi ndehma di xixyåbi ra Jesús, ne bi 'yæmbi:

—Pæ nu'i guí xæna ga xixyå i, pæ go man sä'be go gui xixyågui, bi 'yæn'a ra Xuua.

¹⁵ —Pæ nuya xæn ho 'bæ gui xixyågui, nguetho i jatho ga øthæ 'be'a bi man Ojå, bi 'yæn'a ra Jesús.

—Da nde 'bæ, bi 'yæn'a ra Xuua bæya.

¹⁶ Ne nu'bæ mi gua a bin xixyå ra Jesús ne bi bøx bæ ja ra dehe, 'bæx bi nu ngue bi xoh mahæts'i, ne bi nu bá çah rá Hogandæhi Ojå tengu n'da ra t'azæ, bi zøpæ mí 'bä a ra Jesús. ¹⁷ Ne 'bæx bi t'ø a n'da ra nde bí 'yæh mahæts'i, bi 'yæna:

—Nuna guehna ma Ts'ænt'ægä na, ngue æmme dídi huæcä ne dí numanho, bi 'yæn Ojå.

Bi mba nts'ä a ra Jesús nangue ra zjthu

⁴ Ne nu rá Hogandæhi Ojå bæya 'bæx bi zixpæ ja ra dapo, in ndepe da mba nts'ä a ra Jesús nangue ra zjthu.

² Ne nyote pa ne nyote nxui bim 'bæpæ ja ra dapo, ne him bin sihme, ne æmme bin tumanthuhu maha. ³ Ne nubæya, bi zøm bæ a ra zjthu ngue da zäp rá mbæi ra Jesús. Ne bi 'yæmbi:

—Nu'bæ majuæni rá Ts'ænt'æ i Ojå, dami japi dim hme yæ do i 'bongua ne gui si, bi 'yæn'a ra zjthu.

⁴ Nu ra Jesús bi dæti:

—Hin ga øt'ä a, bi 'yæna. Nguetho mán t'o't'i bæ ja râm hman Ojå, hinga hønt'a ra hme dâm 'bæh yæ ja'i pæ ne a gätho i ma Ojå, bi t'æmp'a ra zjthu.

⁵ Nu ra zjthu xø bi zixpæ Jerusalén a ra Jesús, ne bi 'yæxpæ magæts'i rá 'bet'e ra dænijå. ⁶ Ne bi 'yæmbi:

—Nu'bæ majuæni gue'e rá Ts'ænt'æ i Ojå, damin säqui ne gui so næ häi,

Ne Ojå ba pæhn yúm 'behni mahæts'i ngue da mbæx'i'i ne da bent'i i,

ne hin hapæ gui 'uaqui nangue yæ do, tengutho im mam bæ ja râm hman Ojå, bi 'yæn'a ra zjthu, bi t'æmp'a ra Jesús bæya.

⁷ Nu ra Jesús bi 'yæna:

—Håha, gue'a i hmam bæ, pæ ne a i hmam bæ, ngue "Nu Ojå ma Hmuhe njongui sä da zä a ngue da bæ 'bæ majuæni da 'yøt'a im man'a," bi 'yæn'a ra Jesús.

⁸ Ne xø man'dandj bæya, bi zix mahøn'a ra zjthu a ra Jesús bæ rá nyå n'da ra t'øhø xæn hæt's'i, ne bi 'yuti gätho na ndoho ra ximhäi ne gätho 'be'a xæn ho i ja bæ ja yæ hnini. ⁹ Ne bi 'yæmbi:

—Gätho ga 'da a ya 'be'a dá ut'i i 'bæ gan dænyahmu gui thændegui, bi t'æmp'a ra Jesús, bi 'yæn'a ra zjthu.

¹⁰ Ne bi dæh mahøn'a ra Jesús, bi 'yæmbi:

—Nu'i grá zjthu, dami 'dagui nanguecä, nguetho nu râm hman Ojå i xæna: "Hønt'a Ojå ra Hmu ga thændehæ ne ga ørpahæ rá 'befi a," bi 'yæn'a ra Jesús.

¹¹ Ne nubæya bi 'da'a ra zjthu bæ 'bæh ra Jesús, ne bá çh yúm 'behni Ojå bi zøpæ mí 'bæ a ra Jesús bæ dapo ne bi 'ujn a.

Ra Jesús bi dæmp rá 'befi bæ ra xequi Galilea

¹² Ne bi bøm bæ ja ra dapo a ra Jesús bæya. Ne nu'bæ mí bøm bæ, bi 'yøde ngue bi jot'a fædi ra Xuua nxixyå. Janangue'a bi mbengda bæ ra häi Galilea. Guerpæ ra hnini Nazaret bim 'bæpæ mahøn'a. ¹³ Pæ hinga nya'a bim 'bæpæ ne bi mba bæ ra hnini Capernaum, nubæ ra ndendædehe guerpæ ra xequi yú häi mam bombøtahe ra Zabulón ne mam bombøtahe ra Neftalí. ¹⁴ Nu'bæ mi zøm bæ a ra Jesús bin ja 'be'a bi 'yo't'a ra pøngahya Isaiás maya'bæ ngue din ja bæ ra häi Zabulón ne ra häi Neftalí, i hæn bæ ra dædehe, 'danguadi ra dæthe Jordán, ngue ne a i t'æmbi Galilea, guerpæ 'bæ æ i thænde yú ojæzæhe. Ne bi 'yæn'a ra pøngahya ngue:

¹⁶ Nu yu ja'i mi 'bepu tengu'bu i bepu ja ra 'bexui, ne i ja bu ran dape,

pe nuya bi nequi n'da ran nequi ngue di yot'i, bi 'yena' ra Isaias 'bu maya'bu. Ne gue'a bin ja 'bu mi zom bu ra Jesus.

¹⁷ Ne nu ra Jesus bi du'mi bi mam bu ram hma ne bi 'yena:

—Dami pah nin 'yomfenih nanguue yu ts'oqui, ngue da za di manda ua ra ts'edi Oja bi zocua gui 'buhmbu, bi 'yemb yu ja'i a ra Jesus 'bu mim 'bepu.

Goho yu mbahuu bi den'na ra Jesus

¹⁸ Ne n'da ra pa mi 'yo bu ja ra ndendahe a ra Jesus nubu ra hai Galilea, ne bi nu yoho yun 'yohu din 'yohu zehu. Nu'a n'da ra Simón, gue'a ra Pedro a. Ne nu man'da ra Andrés. Ne nu'u yu mbahuu u, ne mi enxita bu ja ra dapehe. ¹⁹ Ne nu ra Jesus bi 'yemp'u:

—Ba tengau, gui xihmbu yu ja'i da 'yeyigui, tengu thoho bu gni theui yu huu gui ot'ui, bi 'yemp'u.

²⁰ Ne 'bex bi hyepu yu xita ne bi den'na ra Jesus.

²¹ Ne bi thopaya bin 'yo mi ts'u a ra Jesus, ne bi nu mi yoho yun 'yohu din 'yohu zehu u, ne nu n'da ra Jacobo, ne nu man'da ra Xuua, gatho yoho yu ts'unt'u ra Zebedeo u. Ne min 'yohu a ra ta mi hu bu 'ben yu mbosa, mi 'uet yu xita. Ne xu bi xi u da denni mahona. ²² Ne 'bex bi zopu ra ta ne'u yu mbosa, 'bex bi den'na ra Jesus buya.

Ra Jesus bi xanbi xun ngu yu ja'i

²³ Ne nu ra Jesus mi 'yo gatho ra hai Galilea ne mi xanba u yu ja'i bu ja yu nija ne bi ma 'bepu di manda ua ra ts'edi Oja. Ne midí hoc yu hyenni ngue 'be'a ga ni gxe mi hempa n'da ngu n'da. ²⁴ Ne gatho yu ja'i bu ra xequi Siria bi 'yode 'be'a ot ra Jesus, ne ba thunba u yu hyenni ngue 'dahma 'dan'yo yun u mi hambi ne'u min 'yohu yu zithu, ne'u zant'a mi sandape 'da yu ora, ne'u xi ts'a ra ja'i, ne gatho bi hoc'a ra Jesus. ²⁵ Ne xun ngu yu ja'i bi den'na ra Jesus. Min numanho da denthoho yu ja'i nanguue 'be'a bi 'yote. Nu'u 'da yu mengu bu ra xequi Galilea, ne u 'da yu mengu bu ra xequi Decápolis, ne'u 'da mi 'bepu Judea, ne'u 'da mi 'bepu 'danguadi ra dape Jordán, ne'u 'da mi 'bepu ra hnini Jerusalén. Gatho bi zom bu mi 'bu a ra Jesus.

Ra Jesus bi mba bu ja ra nyuni

5 Ne nu ra Jesus 'bu mi nu yu ja'i emme xun ngu bi zopu, ne bi ndex bu ja ra nyuni ne mi hupu. Ne'u yu xadi buya bi zom bu mi hudi, 'daru mi huhmbu.

² Ne bi xanba u.

Nu'u i han ran japi Oja

³ Ne bi 'yemp'u yu xadi ra Jesus:

—Nu'u to'o pase hingui ho yu mbui bu na nu Oja ne da hyon Oja di zedi, nu Oja da zimanho bu di manda ra ts'edi, jananguue'a majapi u buya.

⁴ Ne nu'u tu yu mbui, Oja da hyurpa yu mbui, jananguue'a majapi u.

⁵ Ne nu'u im beni i cose hai, da hyan a ra hogahai bi man Oja di unni, jananguue'a majapi u.

⁶ Ne nu'u i humbi da 'yot' ran ho, Oja di japi da 'yote xun ho, jananguue'a majapi u.

⁷ Ne nu'u di huex yu mija'ih, xin di huex Oja u, jananguue'a majapi u.

⁸ Ne nu'u n'dat'a im beni, dim 'buhmbu Oja u, jananguue'a majapi u.

⁹ Ne nu'u ot' ran hocpate, nu Oja da 'yembi yu t'uhni u, jananguue'a majapi u.

¹⁰ Ne nu'u i nu ran unbi nanguue ran ho i ot'e, da yurpu di manda ra ts'edi Oja u, jananguue'a majapi u, i en'a ra Jesus.

¹¹ Ne gan johyah 'bu i u'ts'ahu yu ja'i ne i then'nahu ne i xi ah u fehni 'bu gui tengahu, bi 'yena' ra Jesus.

¹² Ne da hyu ni mbuihu, gan johyah, guim bembu ngue 'dat'a ran unbi guin nuhu u yu pongahya mam 'bet'o, ne i ja 'be'a din 'da ah ngue am 'be'ts'i mahets'i, bi 'yena' ra Jesus.

Ra yu ua ja ra ximhai

¹³ —Nu'ahu gyu uhu hapu 'buh yu ja'i, nguetho nu'a ra yu di hoqui 'be'a i pa njapi, ne nguetho ah u guidi hoju yu ja'i, i en a ra Jesus. Pe nu'bu bi 'beh ra ts'edi ra yu, ya hin'yuh 'be'a sa di hoqui, jananguue da mba ma bent'i thoho bu hai. Dami jamansuhu hin din ja bu gui 'yothu tengu a, bi 'yemp'u yu xadi ra Jesus.

Ran nequi ua ja ra ximhai

¹⁴ Ne bi 'yena' ra Jesus:

—Nu'ahu gyun nequihu bu 'buh yu ja'i, bi 'yemp'u yu xadi. Dami jafu da hnu a ran nequi. Tengu n'da ra hnini i ja bu ja ra nyu ra t'ohu, am 'batho xun ho ngue hin'yuh 'be'a i juti. ¹⁵ Nguetho n'da ra sibi, hingui sa da mba ma cut'i bu ja ra huada 'bu da mba ma soque, i jatho da t'expu m'batho, jananguue'a di yot'i gatho 'bepu. ¹⁶ Ne nguetho gui 'yothu ngue tengu'bu gyu sibihu emme di hyaru i 'buh yu ja'i. Jananguue'a da hnut'ahu xun ho nin t'otehu, ne u da 'yepa Oja ma Tahu 'bepu mahets'i u buya, bi 'yemp'u yu xadi ra Jesus.

Ra Jesus bi 'yurahu 'be'a nam bon'u yun t'edi ra Moisés

¹⁷ Ne xu bi 'yena' ra Jesus:

—O guim bembu ngue ga 'beca yun t'edi bi man ra Moisés ne 'be'a bin xanbate u yu pongahya, pe ba xca ngue ga ut'ahu 'be'a majuani nam bon u. ¹⁸ Majuani di xi ah, gatho 'be'a nt'ot'i bu, ne xinga n'da u ngue hin din ja, 'bu guexta' i jatho ra ximhai ne mahets'i.

¹⁹ Jananguue'a madí ts'utho maha a ram hma ngue hingui nde da 'yurpa ra guenda n'da, ne i xi u mi'da ngue din jabu da 'yote, pe zi ts'utho ra ts'edi di nequi bu bi ja ra ts'edi Oja bu mahets'i 'bu. Pe nu'u di ja'ts'i gatho u mam bu ja ram hma Oja, ne i xi u mi'da ngue din ja bu da 'yote, ne man'da xun ngu ra ts'edi di nequi bu bi ja ra ts'edi Oja, bi 'yena' ra Jesus. ²⁰ Ne gue'a di xi ah u, nde'bu man'da xun ho gui 'yothu xinda gue ma ngu-

pihɛ yɛ fariseo nɛ yɛ xānbate niɟa. Nguetho nu'be hin gui 'yøthɛ xɛn ho, nɟam'be da zā gui cɛthɛ hapɛ di manda rá ts'edi Oɟa, bi 'yɛmp'ɛ yɛ xādi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ra cɛ

²¹ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Gue'be go maya'be bi sih mam bombøtahɛ ran t'ɛ-di ngue im ma: “O guí haɟpahɛ rá te ni miɟa'ihɛ, nɛ nu to'o da hyaɟpa rá te rá miɟa'iuɪ, i jatho da ts'anba rá muui a bi 'yøt'e,” bi t'ɛmp'ɛ. ²² Pɛ i jagä man'da ga xi ahɛ, ngue nu'be 'bo'o di cɛp rá miɟa'iuɪ nangue'a bi 'yørpe, ngue im bɛni di co'ts'i, guehma da nu ran ts'embi. Nɛ nu'a to'o da xih ra ts'ore be ja rá hmi rá mi-ɟa'iuɪ, da ts'ixpɛ 'bɛh yɛ ngɛrpi da ts'embi. Nɛ nu to'o ɛmmɛ then rá miɟa'iuɪ dí mba be ja ran ts'embi ngue ra sibi nɟam'be i huɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Janangue'a nu'be guí pähä be ja ra niɟa ngue guí ɛ-na gui thādehɛ Oɟa, pɛ nu'be gá sømhbɛ be nɛ 'bex gá bɛmhɛ 'be'a xquín xihmi ni miɟa'ihɛ, ²⁴ gua peng thohɛ nɛ 'be gui mba be i 'be a ni miɟa'iuɪ gam pun-bauɪ, ja da zā gui thādehɛ Oɟa bæya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁵ Nɛ nu'be guí pähmbɛ ja 'be'a guidín xihmbɛ n'da ni miɟa'ihɛ, pɛ gan hocpa zehɛhɛ, nɛ hin gui tømhbɛ da ts'ix ahɛ be 'bɛh yɛ ts'ɛt'abi. Nguetho nu'be gui sømhbɛ be, ²⁶ guehma da jo ahɛ nɛ hin da hyɛc'a thohɛ ra zɛ'mi jague'be gui unhdɛ ra mbeti hangu da 'yā ahɛ, nɛ xínga n'da centavo da nde gui 'yɛspahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yɛna hingui ho ran 'yomt'ɛni

²⁷ Nɛ man'da bi xih yɛ xādi ra Jesús:

—Nu man'da ran t'ɛdi maya'be i ɛna: “O guí øthɛ ran 'yomt'ɛni.” ²⁸ Pɛ i jagä man'da ga xi ahɛ, ngue nu'be n'da ran 'yohɛ da hyant'a n'da ra xisu, nɛ im bɛn'a n'da ran 'yomfɛni xɛn ts'o nangue a, madague'be bi bɛntho, tengu'be ya bi 'yøt' ran 'yomt'ɛni be rá mbɛi a bæya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Janangue nu'be i ja a i ut'ahɛ ra ts'oqui, pɛ gui sāmzɛhɛ ni mbɛihɛ madague'be guím bɛmhɛ ɛmmɛ xɛn ɛ 'be gui 'yɛshɛ. Tengu'be xquí hyä'a n'da ni dāhɛ nɛ xquí 'yɛmhɛ be ma'ueni nɛ xquí n'dadä thohohɛ, uague tengu'be xquí hyɛc'a nin 'yɛihɛ nɛ xquí 'yɛmhɛ be ma'ueni nɛ xquí n'da'yɛ thohohɛ. Pɛ man'da xɛn ho guin nuhɛ nangue gá 'bɛhmbɛ yɛ ts'oqui, xinda gue'be xquí 'yøthɛ yɛ ts'oqui nɛ xquí 'bɛhmbɛ ran ho mazä be ja ra sibi.

Ra Jesús bi 'yɛna hin da hyɛh rá xisu n'da ran 'yohɛ

³¹ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nɛ a bi mam 'be maya'be gue: “Nu'be n'da ran 'yohɛ in nde da hyɛh rá xisu, i jatho da 'yøt'a n'da ra søcuä din xummi.” ³² Pɛ i jagä man'da ga xi ahɛ, ngue hingui sä da hyɛh rá xisu n'da ran 'yohɛ gue'be hingui øt' ran 'yomt'ɛni a ra xisu. Nguetho nu'be bi hyɛh rá xisu n'da ran 'yohɛ, di japi da 'yøt' ran 'yomt'ɛni a ra xisu 'be bi hyɛgui nɛ dim 'bɛhmi man'da ran 'yohɛ. Nɛ

'be n'da ran 'yohɛ dim 'bɛhmi n'da ra xisu bi thɛgui, ra 'yomt'ɛni a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nte ga ndønbahɛ rá thuhu, bi 'yɛn'a ra Jesús

³³ —Nɛ guí pähmbɛ ran t'ɛdi mí hmam 'be maya'be ngue i ɛna: “Pɛ nu'be gá ndønbahɛ rá thuhu Oɟa, guehma gui ja'ts'a gá mamhbɛ.” ³⁴ Pɛ nuya i jagä man'da ga xi ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Hin'yɛ 'be'a i sä gui ndønbahɛ rá thuhu 'be ja a guí xihmbɛ ni miɟa'ihɛ ngue guín ndefɛ da 'yɛc'yɛi a guí xihmbɛ. Hingui sä gui ndømhbɛ Oɟa, pɛ ngutho hingui sä gui ndømhbɛ mahɛts'i, nguetho nu be mahɛts'i bi ja be rá ts'edi Oɟa. ³⁵ Nɛ xíngui sä gui ndømhbɛ ra ximhäi, nguetho nɛcua i ja ua rá ts'edi Oɟa. Nɛ xíngui sä gui ndømhbɛ ra hnini Jerusalén, nguetho rá hnini rá Thahni Oɟa a. ³⁶ Nɛ xíngui sä gui ndømhbɛ ni yāhɛ, nguetho 'dat'a Oɟa bi zān'na, nɛ xínga n'da ni xtāhɛ sä gui sänzɛhɛhɛ gue'be xɛn t'axi o gue xɛm pothi da gohi. ³⁷ Pɛ nu'be ja a guí xihmbɛ ni miɟa'ihɛ, “da zā,” ga ɛmhɛ 'be da zā, “hin da zā,” ga ɛnthohɛ 'be hin da zā. Pɛ gātho mi'da yɛm hma bí nɛxpɛ ja rán 'yomfɛni ra zjthɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi 'yɛn'a ra Jesús hin ga cos'hɛ 'be ja a da t'ørcahɛ

³⁸ Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'ahɛ gá 'yøhmbɛ 'be'a bi sih mam bombøtahɛ ngue: “Nu'be n'da ra ja'i di ts'onba rá dä rá miɟa'iuɪ, pɛ nɛ a da mba ma ts'onbi rá dä. Nɛ nu'be rá ts'i da 'yøcpe, ngutho nɛ'a xin da t'øcra rá ts'i.” ³⁹ Pɛ nuya i jagä man'da ga xi ahɛ ya, ngue nu'be 'be a n'da in nde di ɛn'nahɛ, pɛ o guí sɛhmbɛ a. Nɛ nu'be 'bo'o da mbɛp'ahɛ 'danguadi ni hmihɛ, gui unhdɛ man'da nguadi da mbɛp'ahɛ. ⁴⁰ Nɛ nu'be 'bo'o da zix ahɛ be 'bɛh ra zɛ'mi ngue da gān'na ni pahnihɛ, pɛ nɛ a ni co-tohɛ gui unhdɛ. ⁴¹ Nɛ nu'be i si ahɛ gui tuspahɛ rá 'beni n'da ra ja'i n'da ora, xɛn ho 'be nyo ora gui tuxhɛ a rá 'beni. ⁴² Nɛ hønt'a go to'o da 'yā ahɛ 'be'a i honi, dami unhdɛ. Nɛ nu'be 'bo'o da mip'ahɛ 'be ja a guí pɛs'hɛ, pɛ xɛn ho 'be gui unhdɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ga huɛc man sɛihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús

⁴³ —Nɛ a n'da ram hma maya'be i ɛna: “Dami huɛc ni amigohɛ nɛ gui ɛcpa nin sɛihɛ,” mí t'ɛn'ahɛ. ⁴⁴ Pɛ i ja man'da ga xi ahɛ, ngue gui huɛc nin sɛihɛ, gan yā-manhohɛ ɛ man yɛ ts'ore nangue ahɛ, nɛ gui 'yørpahɛ ran ho to'o di ɛc'ahɛ. Nɛ dami 'yāfɛ rá mate Oɟa ɛ to'o i numan'ɛ ahɛ nɛ ɛ di ɛn'nahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁴⁵ Nɛ nu'be ngubɛ gui 'yøthɛ, 'da'angu gá 'yøthɛ a ma Tahɛ 'bɛpɛ mahɛts'i ngue bá pɛnh ra 'ye nɛ ra hyadi. Pɛ hinga hønbe 'be ɛ yɛ hocjä'i gue i so ra 'ye nɛ ra hyadi, pɛ nɛpɛ i 'bɛh yɛ ts'om'bäi, bi 'yɛna. ⁴⁶ Pɛ nu'be hønt'ɛ to'o di huɛc'ahɛ guidí huɛjɛ, 'be'a gue gá tåhm-be 'be ngubɛ gá 'yøthɛ. Pɛ nɛ n'dat'a gá 'yøthɛ ɛ yɛ ziyate hyācahäi. ⁴⁷ Pɛ ha guí ɛmhɛ xɛn ho guí øthɛ 'be hønt'ɛ ni cuhɛ guidí zenguahɛ. Nu'be guin jahɛ be, 'da'angu guí øthɛ ɛ i thāde yɛ oɟa zɛhɛ. ⁴⁸ Pɛ nde'be xɛn hotho gui 'yøthɛ, nguetho xɛn hotho Oɟa

ma Tahé bí 'bèpè mahéts'i, bi 'yèmp'è yú xädi ra Jesús.

Hin ga øthé ran 'yèts'i 'bè dí øthé yün t'òt'e xün ho

6 Nè man'da bi man ra Jesús, bi 'yèmp'è mi 'bèpè: —Pè nu'bè guí øthé rá 'bèfi Ojà, hin gui 'yøthé da 'yès'a ni mijà'ihé, nguetho hin te dí 'da ahé ma Tahé 'bèpè mahéts'i 'bè din jabé gui 'yøthé, bi 'yè'n'a. ² Nè nu'bè guín nde gui fäxhé n'da ra hyoya, hin gui 'yøthé ngue da nu ahé yé jà'i, tengu øt'è di yorpa a im bëni 'bè di un'na n'da ran t'unni yé hyoya, ngue di um bë ja yé nijà o guerpè ja yé 'yu ngue in nde da 'yès'pa yé jà'i 'bè'a i øt'e. Majuani dí xi ahé, ya hont'a ran 'yèts'i bi dāha 'bè ngubé i øt'e, bi 'yè'na. ³ Pè nu'bè i ja a guí nde gui unhdé n'da zi hyoya, nde'bè hin gui xihmbé è mi'da 'bè'a gá 'yøthé. ⁴ Nè man'da xün ho 'bè hin njon da nu 'bè'a guídí unhdé, pè go da nu Ojà ma Tahé, nè i ja 'bè'a din 'da ahé bëya, bi 'yè'n'a ra Jesús.

Hingui yoho guim bëmhbé 'bè guí yāhé Ojà

⁵ Nè man'da dí xi ahé:

—Nu'bè guí yāhé Ojà, o guí øthé tengu i øt'è di yorpa a im bëni, bi 'yè'n'a ra Jesús. Nu'è, i 'bäpè ja yé nijà nerpè ja yé xo'yu, èna i yāhé Ojà pè hont'a ran 'yèts'i im bëni. Majuani dí xi ahé, hont'a ran 'yèts'i bi dāha nangue 'bè'a i øt'e. ⁶ Nè nu'bè guí yāhé Ojà gui mbähä bë njon da nu ahé, pè Ojà ma Tahé go i nu ahé nè di 'da ahé 'bè'a guí äfè a, i èna.

⁷ Pè hinga guexta'a ram hma gui mamhbé ngue nte ní mba tho 'bè guí yāhé Ojà, tengu i øt'è ten yú ojà zehé. Nè sä im bëni i ø'a Ojà 'bè'a im ma 'bè xün ngu i xifi. ⁸ Nè o guí øthé tengu i øt'è, nguetho nu Ojà ma Tahé ya i pādi 'bè'a gätho guí homhbé gue'bè hinga ná äfè, i èna. ⁹ Pè guim bëmhbé 'bè guí yāhé Ojà 'da yäm hma tengu dí xi ahé ngue:

Nuya ma Ta ahe guí 'bèpè mahéts'i.

Da hnumansu ni thuhu.

¹⁰ Nè dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di man-da ua.

Nè da t'òt' ua ni pähä ua ja ra häi tengu tho i t'ørpè mahéts'i.

¹¹ Nè dami 'daje ran ts'ihmé dí homhbé ra pa i jabé ya.

¹² Dami punga ma ts'oquihe, tengu thoho bë na pun-bahe è i ørcahe ran ts'o.

¹³ Nè o guí hegähe da daje ran ts'o, pè dami yänje nangue ran ts'o.

Nguetho nu'i gra hmuts'èt'abi, gä di manda ua ja ra häi ni ts'edi, nè i ja ni ts'edi mixte njäm'bè da guadi gätho yé pa mazäi.

Nè hont'a dí xi'ahé ya.

¹⁴ Nguetho nu'bè gadí punbahé yú ts'oqui ni mi-jà'ihé, ngutho da 'yøt'ahé Ojà ma Tahé 'bèpè mahéts'i, di pun'na ni ts'oquihe. ¹⁵ Pè nu'bè hin gadí punbahé ni mijà'ihé, nè ahé hin di pun'nahé Ojà ma Tahé 'bèpè mahéts'i 'bè, bi 'yè'n'a ra Jesús.

Hin gui 'yuhmbé 'bè guí èt' yün ts'ihmé 'bè guín yāhé Ojà

¹⁶ —Nè nu'ahé, nu'bè guí nde gui 'yèt' nin sihmehé n'da ora ngue guim bëmhbé Ojà, o guí øthé tengu øt'è di yorpa a im bëni. Nu'è i ut yé jà'i 'bè'a øt'e, nde'a dí hnumanho, pè hont'a ran 'yèts'i bi dāha nangue 'bè'a bi 'yøzèhé, bi 'yè'n'a ra Jesús. ¹⁷ Pè nu ahé, 'bè guí èt' nin sihmehé ngue guim bëmhbé Ojà, pè gan 'yomanhohé tengu'bè ya gán sihmehé. ¹⁸ N'dahma njon da bādi 'bè'a gá 'yøthé gue gá 'yèt' nin sihmehé, nè hont'a Ojà ma Tahé i nu ahé 'bè'a gá 'yøthé, nè i ja 'bè'a di 'da ahé bëya, bi 'yè'n'a ra Jesús.

Gui hyomhbé 'bè'a dí necmanho bë mahéts'i

¹⁹ Nè man'da bi man ra Jesús, bi 'yè'na:

—Hin gui muns'hé 'bè'a gdám membetihé ua ja ra ximhäi, nguetho nuua i 'bèh yé zu'ué ngue di ts'oni 'bè'a gätho guí pès'hé, nè ja'bè da boxjua, nè ja'bè da bë ahé yé bë. ²⁰ Pègue gui hyoni gui xänthé 'bè'a dí hnumanho ahé bë mahéts'i. Nguetho hin te dim 'bèpè, hin da yørpè yé bë ngue da bë ahé 'bè'a guí pès'hé bë, nè hin da boxjua, nè njo'o bë yé zu'ué ngue di ts'oni. ²¹ Nguetho hönbé i ja ním pè'ts'i n'da im bë'n rá mbèi n'da. Nu'bè guecua ja ra ximhäi i ja 'bè'a i pè'ts'a n'da, hont'ua im bë'n a n'da, nè nu'bè guerpè mahéts'i, guerpè im bë'n a n'da 'bè, bi 'yè'n'a ra Jesús.

Ran nequi ní mbèi n'da

²² Nè xø bi 'yè'na:

—Nè nu'bè hont'a xün ho guim bëmhbé nè guí øthé, din ja ahé tengutho 'bè n'da ra jà'i xün ho rá dä, i handi xün ho ran nequi, din jabé ni mbèihé. ²³ Pè nu'bè hinga gue'a guim bëmhbé, sä guí èmhbé i ja ahé ran nequi, pègue xäm 'bèxui thoho ni mbèihé, tengutho 'bè n'da ra jà'i ngue hingui ho rá dä, nè xäm 'bèxui thoho bë i handi, bi 'yè'n'a ra Jesús.

Hin di yoho yú hmu n'da

²⁴ Nè xø bi 'yè'na:

—Nè hingui sä dim 'bè i yoho yú hmu n'da ra 'yèhé. Nguetho nu'bè yoho yú hmu i 'bè a n'da, nu'a n'da da numanho, nè nu'a man'da hin da numanho. Uague nu'a n'da da hyumbi dim pèhmi a, pè nu'a man'da da zocpa thoho rá 'bèfi a. Janangue'a hingui sä yoho yú hmu da den'na n'da. Hingui sä da 'yèmp Ojà rá Hmu 'bè i numanho è yé mbeti, nguetho tengu'bè rá hmu a ra mbeti, bi 'yè'n'a ra Jesús.

Ojà di jamansu yú 'yèc'yèi

²⁵ —Janangue'a dí xi ahé, hin go guim bënséhé 'bè'a gui sihé ngue gdám 'bèhmbé, nè xín guim bëmhbé 'bè'a gui hyehé. Pè guim bëmhbé ngue man'da di muui ni tehé xinda gue è nin ts'ihmehé, nè man'da di muui ni jà'ihé xinda gue è ni hehé, bi 'yè'n'a ra Jesús. ²⁶ Dami nuhé yé doja i 'yo hönbé go hapé, nè hin'yé yú huähi,

ne xín te i pe'ts'i, pe dí xi ahé, nu Ojā ma Tahé bí 'bepé mahéts'i gátho i 'ujn é. Ne nu ahé, man'da di mu ahé xinda gue é yé doja, bi 'yén'a ra Jesús. ²⁷ Ne ha guím bémhbé man'da nya'a gam 'béhmbé ua ja ra ximhäi 'bé émmé guím béndumbéihé 'bé'a gátho guidí 'bémhbé.

²⁸ Ne hanja émmé go guím bensehé nangué ni hehé. Xogue ts'útho guí éc'yéihé, bi 'yén'a ra Jesús. Pé dami nuhé yé dóni i ja bé dāpo, ne nu'á hingui dim péfi ne xingui di hoc yú he. ²⁹ Pé dí xi ahé, man'da mahotho yé dóni xinda gue a rá he ra ts'út'abi Salomón ngue mí he 'bé mi ja rá ts'edi, bi 'yén'a ra Jesús. ³⁰ Ne ngubé bi 'yót'a Ojā nangué yé dóni, mahotho nám pa ya, ne nixudi da mba nts'equi ne da t'udi. Janangué'a guim bémhbé, man'da xén ho da 'yót'ahé Ojā xinda gue é yé dóni, bi 'yén'a. ³¹ Janangué o guí émhbé: "'Bé'a hmaha ga sihé." Uague: "'Bé'a hmaha ga hehé." ³² Nguetho nu'á i thānde yú ojā zehé, gue'a zāi i hon'á, pé nu'ahé i 'bepé ni Tahé bé mahéts'i, ne i pādi 'bé'a gā guidí 'bémhbé, bi 'yén'a ra Jesús. ³³ Janangué'a nu ahé, m'bet'o thoho gan umhbé di manda ahé rá ts'edi Ojā, ne guí hyomhbé n'da ra hogambéi nangué rá páhä Ojā, ne nubéya di 'da ahé 'bé'a gátho guí hyomhbé. ³⁴ O guím béndumbéihé, o guí émhbé: "'Bé'a da zā ga éthé 'bé nixudi." Pégue guí tómhbé, 'bé nixudi ja guí páhmbé béya 'bé'a da zā guí 'yóthé. N'da pa ngu n'da pa i ja 'bé'a din ja, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran yāpi

7 —"Nuna bi 'yót' yé ts'oqui," hin guí 'yémhbé, n'dahma hinga gue'a dí ts'ép'ahé a, bi 'yéngāhe ra Jesús. ² Pé nu'bé guidí yāfú é mi'da ngue guím bémhbé hönse ahé xén ho ahé, pé Ojā hin da numanho ahé 'bé. Ne 'da'ingu da 'yót'ahé Ojā tengu gá 'yórpahé é gá yāfú, bi 'yén'a. ³ Hanja bi zā gá nurpahé ra zi häi i o rá dā ni mijā'ihé, ne hin go guí páhmbé i o ra xecza ni dāhé. In jabé ní nequi ni ts'oquihé. ⁴ Ne ha da zā guí xihmbé ni mijā'ihé: "Mba ga hap'a ra häi o ni dā," sá guí 'yémfú, ne go man'da xén ndoho ra xecza i o ni dāhé. ⁵ Émmé guidí yorpahé a guí éthé. Pé nde'bé m'bet'o gan hojé nangué yé ts'oqui guidí hosehé, janangué'a da zā guí hyāmp'ahé ra häi o rá dā ni mijā'ihé, bi 'yén'a ra Jesús.

⁶ O guidí unhdé a xén ho é yé fo'yo, ndetho da za ahé. O gue'bé guidí unhdé a di muui é yé ts'edi, ndetho da nem bé häi, bi 'yén'a ra Jesús.

Nu'bé ja da t'äp'a Ojā di uni

⁷ Ne xó bi 'yémp'á:

—Dami 'yāfú Ojā 'bé'a guí homhbé, ne nu'a di 'da ahé. ⁸ Nguetho nu'a to'o da 'yādi, Ojā di un'na bi 'yāpi. Ne nu'a to'o ja a i honi, di und Ojā a i honi. Ne nu'a to'o da hyoni da socpa n'da ra goxthi njut'i thoho, Ojā da xocpa a, bi 'yén'a ra Jesús.

⁹ Pé nu'ahé madague'bé gyé ts'om'bāihé, xinga n'da ahé guidí unhdé ra do ni t'éhnihé 'bé i ä'ahé ra hme, ne xing ra c'éyā guidí unhdé 'bé i ä'ahé ra huā, pé

hónt'a xén ho guidí unhdé ni t'éhnihé. Ha maguet'a Ojā ma Tahé 'bepé mahéts'i ngue hin di 'da ahé xén ho 'bé ja a guí äfú, bi 'yén'a ra Jesús.

¹² Ne nu'bé guí nde da 'yót'ahé ran ho ni mijā'ihé, nde'bé guí 'yórpahé ran ho. Gue'a nam bön'a rán t'édi ra Moisés ne rá m hma yé póngahyā maya'bé, bi 'yén'a ra Jesús.

N'da ran t'uti nangué ra goxthi ne yé 'yu

¹³ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yén'a:

—Nu'a ní yé't'a n'da bé ja ra te mazāi, tengu'bé n'da ra goxthi xén ts'jt'i, uague n'da ra t'á'yu, ne hingui ngu yé jā'i i numanho da thopé. Pé dami hyomhbé guí cúthé bé. Nguetho nu'a ra goxthi xén ndoho ne ra dā'yu ní zix a n'da bé ja ran émbi mazāi, ne xén ngu é yé jā'i i numanho da thopé, bi 'yén'a ra Jesús.

Nda'a é yé hyāte póngahyā

¹⁵ —Pé gam fāhmbé nangué yé hyāte póngahyā. Nu'bé i sóm bé guí 'bémhbé, sá ót'e tengu'bé yé de'yo ngue xén ho, pé nu yú mbéi tengu'bé n'da ra zate.

¹⁶ Ne da zā guí páhmbé yé hyāte póngahyā nangué yén t'ót'e i ót'e, tengu thoho yé za da bá a n'da nangué yén dāt'ä i zépe. Nguetho hin din zépe ja n'da ra za n'da ran dāt'ä 'bé hinga gue'a rá za a. ¹⁷ Pé nu ra za xén ho i zépe yén dāt'ä xén ho, ne ngutho ra za hingui ho i zépe yén dāt'ä hingui ho. ¹⁸ Nguetho nu'a ra za xén ho hin da zā din zépe yén dāt'ä ngue hingui ho, ne ngutho a ra za hingui ho hin njām'bé da zā din zépe yén dāt'ä xén ho. ¹⁹ Ne nu yé za hingui ho é yén dāt'ä, da mba nt'ets'i ne da t'udi. ²⁰ Janangué'a da zā guí páhmbé é yé hyāte póngahyā nangué 'bé'a da 'yót'e, bi 'yén'a ra Jesús.

Nda'a é di manda rá ts'edi Ojā

²¹ Ne xó bi 'yén'a ra Jesús:

—Ne sá éna yé hmuje é 'da, pé hin da yépe di manda rá ts'edi Ojā é. Pé hónt'á majuāni i ót' rá páhä ma Ta mahéts'i da yépe é. ²² Ne nu'bé bi zón ra pa ran juānbi 'bé rán zéqui, xén ngu da mbarqui da 'yéngui: "Ma Hmu, nugāhe dá mamhbe a nim hma, ne nangué ni thuhu dá hómhbe thi yé zjthu, ne nangué ni thuhu xén ngu yén t'ót'e mixte dá óthe," da 'yéngui. ²³ Pé nugā ga émp'á: "Njām'bé dá pá ahé. Dami 'uehmbé ua ja ma hmigā, gyé ts'om'bāihé," ga émbi, bi 'yén'a ra Jesús.

Hónt'a go to'o in nde da 'yó a dí m ma, bi 'yén'a ra Jesús

²⁴ —Pé nu'a to'o i óh ma nde ne i ót'a ma páhägä, i ót'e tengu bi 'yót'a n'da ran 'yohé ngue mí ja rán 'yomfēni ne bi hyó a n'da rá ngu bé ja n'da ra dongu xén juāni. ²⁵ Ne bin ja n'da ra dā'ye, ne émmé xén ngu yé dehe bi 'yugui, ne bá éh ran dāhi xén ndoho mí nde xtí yót'a ra ngu. Pé him bi yót'a, nguetho nu'a ra ngu mí hópé ja ra dongu xén ho. ²⁶ Pé nu'a to'o i ó'a dí ma ne hingui épa ra güenda a, i ót'e tengu bi 'yót'a n'da ran 'yohé ngue ra 'yāmbéi, ne bi hyóh rá ngu bé mi ja

n'da ra 'bomu. ²⁷ Nε bin ja n'da ra dā'ye ngue bi 'yuh yu dehe, nε ran dāhi xən ndoho, nε bi yōt'a rá ngu. Nε εmme nts'utho bin ja bəya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu yu jā'i bi numanho rán xādi ra Jesús

²⁸ Nε nu'bε mi gua a bi ma ra Jesús 'bε mí hyupε ja ra nyuni, nu yu jā'i mi huhmbε bε bi hyonya ε.

—Haguen ja i xānbi xən ho, nε hinga ngubε i xān-gahε ma xānbatehε bε ja ra nija, bi 'yεn'ε yu jā'i.

Nguetho nu'bε mi xānba ra Jesús, bi 'yuti ngue mi ja rá ts'edi xən ho a.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohε mi hεmb ra t'axca'ya

8 Nε nu'bε mi gua a bi man ra Jesús, nε bi gəpε ja ra nyuni bəya, nε εmme xən ngu yu jā'i mí nu-manho da denthoho mahōn'a. ² Nε bá ε'a n'da ran 'yohε ngue mi hεmb ra t'axca'ya. Bin dānyahmu bε mí 'bāh ra Jesús, nε bi 'yεmbi:

—Gra Hmu, nu'bε ni pāhā, da zā gui 'uec'i ts'ε ran ε dí hεmbi.

³ Nε nu ra Jesús bəya bi uəť rá 'yε bi dādi nε bi 'yεm-bi:

—I jagā ra pāhā ngue 'bex da zā i. Dami yāni.

Nε nu'bε mí 'yεmbi, 'bexgue bi yān'a ran 'yohε. ⁴ Nε nu ra Jesús bəya bi hεcpa a ran 'yohε njon da xifi to'o a bi japi bi yāni, nε bi 'yεmbi:

—Ní mba bε 'bεh yu mbājā da nu i ngue ya bi yān i, nε gui un'na n'da ra 'bōts'e tengu i man yūn t'ēdi ra Moisés, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε ja bi thopε ra hnini Capernaum bəya.

Ra Jesús bi hocpa rá 'yεhε n'da ra hmudofui

⁵ Nε nu'bε mí zōm bε ra hnini Capernaum a ra Jesús, 'bex bá ε a n'da ra hmudofui ra mengu bε Roma, nε bin c'at'ui nε bi 'yāp ra mate, ⁶ bi 'yεmbi:

—Nu'i grā Hmu, nu n'da ma 'yεhε i 'bεm bε ja ma ngu, i ts'a rá jā'i, hingui sā di 'yāni, εmme xən 'doni, bi 'yεmbi.

⁷ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Ga mba bε ga hoqui.

⁸ Pε nu ra hmudofui bəya bi 'yεmbi:

—Hingui jatho gui mba bε ja ma ngu, grā Hmu, nugā hin dí sēcā tengu e nε hin drá judiógā. Pε dí pādi ngue i ja ni ts'edi zεhε, ngue nu'bε guim ma da yāni, nε 'bexgue da yāni, bi 'yεna. Tengu thohogā bin 'dac'i ts'ε man t'ēdi, nε nu'bε i ja 'bε'a dí xi ε ma dofui nε'ε ma 'yεhε, 'bexgue 'dahmantho in ja. Nε ngutho i, da zā guim mantho ua nε 'bexgue da yām bəya, bi 'yεn'a ra hmudofui.

¹⁰ Nu'bε mí 'yōh ra Jesús 'bε'a bi man a ra hmudofui, bi hyonya thoho nε bi xi ε min 'yohε:

—Majuāni dí xi ahε, njam'bε xtā tīngā n'da ma men-guhε yu jā'i israel dyu judióhε ngue xtām bādi i ja ma ts'edi xən ho tengu na ran 'yohε, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹¹ Guim bεmhε a dí xi ahε, xən ngu yu jā'i ngue gātho na ndoho ra ximhāi, ngue him ma mijudíohe, da 'yεc'yeigui nε da yεpε di manda rá ts'edi Ojā, 'darbε

dim 'bεhmbε ma ngεrpa bombōtahε ra Abraham, nε ra Isaac nε ra Jacob. ¹² Pε xən ngu ma mijudíohe ngue yūn sāhε xtān yεpε, pε man'da go da t'entpε ja ra 'bexui ε, nε din zom bε nε din guxpε yú ts'i, bi t'εmp'ε yu jā'i 'bε mi 'yεn'a ra Jesús.

¹³ Nε nubəya bi t'εmp'a ra hmudofui:

—Ní mba ni ngu, ya bin ja a gām ma nguetho gā 'yεc'yei i ja ma ts'edi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε 'bexgue bi yān a rá 'yεhε bəya.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Pedro

¹⁴ Nε nu'bε mí mbenc'a ra hmudofui bəya, xō bi tho a ra Jesús, bi zōm bε rá ngu ra Pedro. Nε bi nu 'bεm bε rá oi a rá suto ra Pedro, mi hεmb ra pa. ¹⁵ Nε nu ra Jesús bəya bi bendba rá 'yε, nε 'bex bi bōn a ra pa mi hεmbi. Nε bi ndanc'a ra xisu bəya, bi hyonba ra hme a ra Jesús nε ε mín 'yohε, nguetho ya bi yān'a ra xisu bəya.

Xən ngu yu hyenni bi hoc'a ra Jesús

¹⁶ Nε nu'bε min xui bəya xən ngu yu jā'i bá ts'i bε mi 'bεh ra Jesús ngue min 'yohε yu zīthu. Nε hōnt'a n'dare bi man ra Jesús, 'bexgue gātho bi hyōn a thi ε yu zīthu, nε bi hoc'ε yu hyenni. ¹⁷ Gātho bin ja 'bε'a bi man a ra pōngahyā Isaiás maya'bε ngue din ja 'bε mi 'yεna: “Da du zεhε 'bε'a gātho xən hēi dín nuhε, nε da nuse 'bε'a gā man ε dí hεmfε,” bi 'yεn'a ra Isaiás 'bε maya'bε.

Yoho yūn 'yohε εna da den'na ra Jesús

¹⁸ Nε nu'bε mín nu ra Jesús ngue εmme xən ngu yu jā'i mi 'bāpε, bi 'yεmp'ε yú xādi:

—Masque xən ho 'bε ga thohmbε 'danguadi ra dādehe, bi 'yεna.

¹⁹ Nε nu n'da ra xānbate nija bi 'yεmbi:

—Xānbate i, dín nde ga ten'ni i hōnbε go hapε gui mba, bi 'yεmp'a ra Jesús.

²⁰ Nε bi dā a ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—Pε nu yu haho i ja yú ngu nε yu doja i ja hapε da 'yoi. Pε nugā ngue dán jā'igā ua ja ra ximhāi, hin'yε ma ngungā ua, bi 'yεmthoho ra Jesús.

²¹ Nε xō bi 'yεn'a man'da ra jā'i min 'yohε bəya:

—Ma Hmu, dami tōcpi ts'ε, 'bε ga ācā ts'ε ma ta nε ga ten'na bəya, bi 'yεmbi.

²² Bi dā'a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Tεnga maha, nu'ε xən du da 'yā ε 'bεpε, tengu'bε nε ε xən du ε, bi 'yεna.

Ra Jesús bi sāyaba ran dāhi nε ra t'ōthe

²³ Nε nu'bε mi gua'a man ra Jesús bəya, 'bex bi hyu bε ja ra mbosa nε bi mbāhā yú xādi, dí mba bε 'dan-guadi ra dādehe. ²⁴ Nε bi mbε'a n'da ran dāhi ts'edi bi 'yεn ra dehe, nε εmme di thoni yu t'ōthe, bi dons i ts'ε ra dehe a ra mbosa. Pε nu ra Jesús mí āha, him bi 'yεr-pa ra güenda 'bε'a midí ja ra dehe. ²⁵ Nε bi 'yā ε yú xādi nε bi 'yεmbi:

—Gra Hmu, dami nuhu, guin yānje, nguetho ya in nde ga tonthε mbo ra dehe, bi 'yεmbi.

²⁶ Nε nu ra Jesús bi dādi:

—Hanja, ha ɛmmε zi ts'ɛtho guí ɛc'yεigahε ngue i ja ma ts'edi, nε guín suhε.

Nε nubɛya bi ndanc'a ra Jesús nε bi xi a ran dāhi ngue din hε nε ra dehe, nε 'bexgue bin hε bɛya. ²⁷ Nε nu'ɛ yɛn 'yohε bɛya bi hyonya thoho 'bε'a bi 'yɔt'a ra Jesús.

—'Bε'a di 'yɛt'ui na ran 'yohε, nguetho nε ran dāhi i ø'a i xifi, nε ra dehe i ø'a i xifi, bin 'yɛmzεhε ɛ.

Ra Jesús bi hoc'i yoho yɛn 'yohε min 'yohε yɛ zj̄thu

²⁸ Nε nubɛya bi zɔm bε 'danguadi ra dādehe bɛya, nguεpε ra xequi Gadara. Nε 'bex bá ɛpε yoho yɛn 'yohε ngue min 'yohε yɛ zj̄thu, nε mán ts'utho ɛ, tengutho ɛ yɛ zate. Mí 'bɛpε ja yɛn 'yāgui ɛ, janangue'a nu yɛ j̄i' i su da thopε hānbε ja ran 'yāgui. Nε 'bex bá ɛ'ɛ yɛn 'yohε bin c'athε a ra Jesús, nε bi mbafi:

²⁹ —'Bε'a gní 'yɛcua gra Jesús, rá Ts'ɛnt'ɛ i Oj̄. Ha cpí 'yɛhε guí ɛngahe, nε hinga na sɔn ra pa guí ɛngahe, bi 'yɛn yɛ zj̄thu min 'yohε ɛ yɛn 'yohε.

³⁰ Nε hinga yatho bε mi 'bε i 'da yɛ ts'edi. ³¹ Nε nu'ɛ yɛ zj̄thu bɛya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nu'bε guín nde guí hyɔnje thi, dami 'daje ran t'ɛdi ga cεthe nε 'yo yɛ ts'edi, bi 'yɛn'ɛ:

³² —Ni mbähä, dami cεthε nε, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nε nu yɛ zj̄thu bɛya bi bɔm bε ja rá mbɛi ɛ yɛn 'yohε, nε 'bexgue bi yɛrɛ 'bɛh yɛ ts'edi. Nε nu yɛ ts'edi bɛya bin tih i nε bi gapε ja ra nguani, him bi zä bin säya, nin uɛm bε ja ra dehe, bim 'bεpε. ³³ Nε nu'ɛ mi fä ɛ yɛ ts'edi bɛya, 'bexgue bi mba n'dihi bε ja ra hnini, nε nu'bε mi zɔm bε, bi mam bɛya ngue 'bε'a bin ja nangue ɛ yɛn 'yohε min 'yohε yɛ zj̄thu, nε nangue ɛ yɛ ts'edi. ³⁴ Nε bá ɛh yɛ mɛngu bε ra hnini bɛya, bi zɔpε 'bäh ra Jesús, nε nts'edi bi 'yāp ra mate ngue da mbengui, nguetho him bi numanho 'bε'a bi 'yɔt'a.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohε xí ts'a rá j̄i'

9 Nε nu ra Jesús bɛya, xø bá hu mahɔn'a ra mbosa, bá peng bε 'danguadi ra dādehe. Bi zɔm bε ra hnini mi 'bɛi. ² Nε bá thunba bε man'da ra hyɛnni mahɔn'a, ngue n'da ran 'yohε bá 'yox ra 'beza nguetho midí ts'a rá j̄i'. Nε 'bexgue mí p̄a a ra Jesús mí ɛc'yɛi ɛ ngue i j̄asε rá ts'edi, janangue'a bi 'yɛmp'a ra hyɛnni:

—O te guím bɛni n'yø, nguetho ya dá pun'na ni ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³ Nε nu'ɛ 'da yɛ xānbate nijā bɛya, nu'bε mi 'yøde 'bε'a bi man ra Jesús, 'bex bi bɛn ɛ:

—Nuna ran 'yohε hingui ho i øt' na, ha hinga hɔnt'a Oj̄ sä di punba n'da, mi ɛnsε ɛ.

⁴ Pε nu ra Jesús 'bex bi b̄adi 'bε'a mim bɛn'ɛ yɛ xānbate nijā, nε bi 'yɛmp'ɛ:

—Hingui ho guím bɛmhɛ mbo ni mbɛihε, ngue guí ɛmhɛ hingui ho 'bε'a dá øt'ä, bi 'yɛna. ⁵ Ha guím bɛmhɛ nte ní mbatho dá xicä ran 'yohε, ngue rá ts'oqui ya dá punbi. Ha guím bɛmhɛ man'da xquí p̄ahmbε i ja ma ts'edi 'bε ga xifi da ndants'i, din 'yo. Pε

nuya ga ut'ahε ngue i ja man t'ɛdigä ua ja ra häi ga punba yú ts'oqui yɛ j̄i', nugä ngue dán j̄i'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛmp'ɛ.

Nε xø bi 'yɛmp'a ran 'yohε i ts'a rá j̄i' bɛya:

—Dami ndants'i, c̄ax ni f̄idi, ní mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

⁷ 'Bex bi ndanc'a ran 'yohε mi ts'a rá j̄i', bi mba rá ngu. ⁸ Nε nu'bε mín nu yɛ j̄i' 'bε'a bi 'yɔt'a ra Jesús, bin su nε bi 'yɛspa Oj̄ nangue a n'da ra j̄i' bin t'un'na ran t'ɛdi ngue di punba yú ts'oqui yɛ j̄i'.

Ra Mateo bi den'na ra Jesús

⁹ Nε nu'bε mi bɔm bε ra Jesús, bi thopε mi hucä bε dí h̄acä ra renta, drá hyaçahäigä ngue drá Mateo, nε bi 'yɛngui:

—Dami tengui.

Nε nubɛya dá ndangui nε dá tenni.

¹⁰ Nε nubɛya 'darbε dán sihmegähe ra Jesús yú xädigähe a ya. Nε bi zɔm bε xɛn ngu yɛ ziyate hyaçahäi nε yɛ ts'om'bäi, 'darbε dá huhmbe bε dán sihmεhe. ¹¹ Nε nu yɛ fariseo bɛya, ngue im bɛni hɔnsε xɛn ho, 'bε mi nu 'bε'a bi 'yɔt'a ra Jesús, bi 'yängähe ngue yú xädigähe bɛya:

—Hanja in jabε ni xānbatehε 'darbε i sihmehε yɛ ziyate hyaçahäi nε yɛ ts'om'bäi, bi 'yɛn'ɛ.

¹² Nu'bε mí 'yø'a ra Jesús 'bε'a bi man ɛ, bi 'yɛmp'ɛ:

—Hingui honi to'o da mbäx ɛ im bɛnsε xɛn zaqui tengu ahε, pε hɔnt'ɛ i p̄asε xɛm bɔca i honi to'o da mbäx ɛ tengu ya i nde da dengui, bi 'yɛmp'ɛ. ¹³ Ní mbähä bán xähmbε bε ja ni sɔcuahε 'bε'a nam bɔn'a rá m hma Oj̄ ngue i ɛna: "Pε nugä man'da dí numanho 'bε guí 'yøthε ran huɛcate xinda gue ɛ yɛ 'bøts'e guidí 'dajε," i ɛn Oj̄, i ɛm bε ja yú sɔcuq Oj̄, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nε nugä him bá ɛcä gan zon'dε im bɛnsε xɛn ho, pε bá ɛcä gan zon'dε i p̄adi hingui ho, janangue da zä di p̄ah yún 'yomfɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ yɛ fariseo.

Ra Jesús bi ma nda'a ní pa da 'yε't' yún sihmε yú xädi

¹⁴ Nε n'da ra pa bɛya bi zɔm bε 'bɛh ra Jesús yú xädi ra Xuua Nxixyq, nε bi 'yänni:

—Hanja dí ɛt'ähe man ts'ihmε, nε yɛ fariseo, pε nu ni xädi hingui ɛt' yún ts'ihmε ɛ, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

¹⁵ Ra Jesús bi man'a n'da ran t'uti 'bε mi dādi, bi 'yɛm-bi:

—Pε nu'ɛ i 'bɛpε ja ran th̄ati hin da du yú mbɛi, nguetho 'bɛpε a ran 'yohε din th̄ati. Pε da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohε, nε ja da 'yε't' yún ts'ihmε bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Pε nu'a din xä ɛ ma xädigä hin da bɔmanho 'bε nε'a ram hma maya'bε da den ya, bi 'yɛna. Tengutho'bε n'da ra 'ya'bøt'e 'bε dí 'bøt'a ra 'bøt'e ma'da'yo, hin da bɔmanho, nε nu'a ra 'bøt'e ma'da'yo di ts'on a ra 'ya'bøt'e. ¹⁷ Nε tengutho i øt' yɛ j̄i' 'bε da xit' ra guí'uva ma'da'yo bε ja ra 'yambot'asɛi, da fø'a nε dim fäni. Janangue i xit'a ra guí'uva ma'da'yo bε ja ra mbot'asɛi ma'da'yo, nε hin da fɔgue nε hin dim fäni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi ra Xuua.

Ra Jesús bi xoxa n'da ra hmute xí du, ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hëmb ra mbäji

¹⁸ Ne nu'be mí yáhe e, 'bexgue bi zòm be n'da ra ngurpi be ja ra nija, ne bin danyahmu be mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yëmbi:

—Bi du n'da ma t'ixu, 'yörqui ts'e ra mate ga mbe gui cax ni 'ye, ne da dambëni.

¹⁹ 'Bex bi mba a ra Jesús, bi den'na bi du rá t'ehni. Ne gätho dá mbäcähe dyä xädigähe. ²⁰ Ne nu'be má mbähmbe be 'yu, hin da ná sëmhbë be ja rá ngu a ra ngurpi, bi zeje n'da ra xisu ngue ná 'de'mayo njeya min 'youi ra mbäji. Bi hyän be rá xätha ra Jesús ne bi därpa rá nyäni rá pahni. ²¹ Nguetho mí ñse ra xisu: "Go höntho ga thärpa rá pahni, ya da yängui." ²² Ne nu'be mi därpa rá pahni ra Jesús a ra xisu, 'bex bi nyë a ra Jesús, bi nu a ra xisu ne bi 'yëmbi:

—Damin johya gra xisu, ya bi yän i nguetho gá 'yëc'yei i ja ma ts'edi, bi 'yëmbi. 'Bexgue gue'a ra ora bi yän'a ra xisu büya.

²³ Ne bi tho a ra Jesús büya, dá sängähe be rá ngun'a ra ngurpi, ne mí 'bepë ye mbë'bida ne xän ngu ye jä'i mi 'bepë ngue mí ña xtá 'yäh ra hmute xí du. ²⁴ Ne bi 'yën'a ra Jesús:

—Dami pëmhbe thi, nguetho nuna ra hmute him bi du, ne i ätho, bi 'yëmbi.

Pë bin thetho e ye jä'i 'be mi 'yø a bi xifi, nguetho mi pä e ya xí du ra hmute. ²⁵ Ne nu'be mi bøn'e ye jä'i büya, bi thopë mbo mi 'ben a ra hmute ra Jesús, ne bi bendba rá 'ye 'bex bi ndanc'a n'dihi ra hmute. ²⁶ Ne gätho na ndoho ra xëqui be bi 'yø e ye jä'i 'be'a bin ja.

Yoho ye xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁷ Ne bi bøm be rá ngu a ra ngurpi a ra Jesús. Ne bi denni yoho ye xädä, ne i mba't' be ní mba:

—Dami huëgä'be, gram bom'бето i ra David, bi 'yëm-bi.

²⁸ Ne bi zòm be ja ra ngu a ra Jesús, bi den'ndu ye xädä. Nu ra Jesús bi 'yänni:

—Ha guí ëc'yeiui i ja ma ts'edigä ngue ga xoc'a ni däui, bi 'yën a ra Jesús.

—Dí ëc'yei'be ngue i ja ni ts'edi, gra Hmu, bi 'yën e ye xädä.

²⁹ Nu ra Jesús büya bi därpa yé dä ne bi 'yëmbi:

—Din ja tengu a gá 'yëc'yeiui, bi 'yëmbi.

³⁰ Ne 'bex bi xo e yé dä. Ne nu ra Jesús büya bi hecpa e yän 'yohë, bi 'yëmbi:

—Njon gui xihmi 'be'a dá øt'au.

³¹ Pë höntho bi bøm be ye xädä, 'bex bi xih ye jä'i 'be'a bi 'yörpa ra Jesús.

Ra Jesús bi xocpa rá nde n'da ra gore

³² Nu'be mi bøn e ye xädä, xø bá ts'inba man'da ran 'yohë a ra Jesús. Midí goreba n'da ra zïthu min 'youi.

³³ Nu ra Jesús büya bi hyønba thi ra zïthu min 'youi a ra gore, 'bex bi nyä a büya. Nu ye jä'i büya bi hyonya thoho 'be mi nu a bin ja, ne bi 'yëna:

—Hinjam'be xtá nuhe ua ja ma häihë ra Israel tengu dí nuhe ya, bi 'yën e.

³⁴ Pë nu e ye fariseo sä i ña:

—Nuna ran 'yohë i høn a thi ye zïthu nanguë rán t'ë-di bi un'na rá hmu ye zïthu, sä i ñ e.

Bi huëc ye jä'i ra Jesús

³⁵ Ne nu ra Jesús nzäi mi pa be ja ye hnini ne min xänbäte be ja ye nija, ne mim mam be ran ho ma'da'yo ngue 'bepë ní manda rá ts'edi Ojä. Ne midí hoqui hönt'a go man e mi hëmb ye jä'i. ³⁶ Ne bi huëc'e ye jä'i a ra Jesús nguetho mi 'bëi tengu'be ye de'yo 'be njon midí jamansu, i 'yodumbëi thoho. ³⁷ Ne bi 'yëngähe ngue yé xädigähe:

—Majuäni dí xi ahë, xän ngu ye jä'i i 'bëi ngue di döp rá mbëi Ojä 'be 'bo'o da xifi nanguë'a, pë hingui ngu i 'bëi ngue da xifi. Nde'be gui 'yäfë Ojä di un ra 'bëfi mi'da da mbäx'a rá 'bëfi. Tengu'be i ja n'da ra huähi xë 'yot'i, ne hingui ngu ye mbëfi, ne da 'yöp'a ra mehuähi mi'da ye mbëfi 'dahma da xoc'a n'dihi, bi 'yën'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi zänni 'de'mayoho yé xädi

10 Ne nu ra Jesús büya bi zängähe dí 'de'mayoho gähe yé xädigähe, ne bi 'daje rán t'ëdi ga hømhbë thi ye zïthu ne ga hoje 'be'a gä nín e i hëmb ye jä'i.

² Ne nugähe 'de'mayoho bi zängähe, m'bet'o ra Simón, gue'a ra Pedro, ne'a ra Andrés rán 'yohë a ra Pedro. Ne ra Jacobo ne a ra Xuua rán 'yohë a ra Jacobo, ngue gätho yoho yé ts'ünt'e ra Zebedeo e. ³ Ne ra Felipe, ne ra Bartolomé, ne ra Tomás, necä dra Mateogä ngue min haçahäigä, ne ra Jacobo rá ts'ünt'e ra Alfeo, ne ra Lebeo ngue gue'a rá thuhu ra Tadeo; ⁴ ne ra Simón t'ëmbi ra cananista; ne ra Judas Iscariote, gue'a xí dä a ra Jesús. Ne guecähe 'de'mayoho bi huangähe ra Jesús.

Bi mbën'du yé xädi da mamp'a rám hma

⁵ Ne nu'be mí zängähe dí 'de'ma yohogähe bi 'yëne:

—Nuya hin gui mbähä be i 'be e him ma mijudíohë, dyë israelhë. Xínga guerpë ra xëqui Samaria gui mbähä. ⁶ Pë nuya gui mbähä be 'be e ma menguhë ye israel. Nu'e i 'bëi tengu ye de'yo bi 'beh ra 'yu in nde xtán donspë ja ran däte. ⁷ Ne nubë hapë gui mbähä gui 'yëmfë: "Damin umhbë ya ngue di manda ahë rá ts'edi Ojä," bi 'yëngähe ra Jesús. ⁸ Gui hojë e i hëmp'a ra t'axca'ya, ne hönt'a go man e i hëmb ye jä'i, ne gui xoxhë e xøn du, ne gui hyømhbë thi ye zïthu in 'yohë 'da ye jä'i. Ne nu'be gui 'yøthë e, hin gui 'yäh nin zäbi-hë, nguetho hin dá pä ahë a ma ts'edigä, bi 'yëngähe ra Jesús.

⁹ Ne hin te ma mbeti gui hyäxhë 'be gá mbähä, bi 'yëngähe. ¹⁰ Ne xín ni tu'dözä gui tuxhë, ne hönt'a ni he guí hehë ne hönt'a ni thixfani gui 'yøthë, ne hin'ye 'be'a gui hyäxhë, nguetho nubë gui sëmhbë i ja nin t'ëdi ngue da zimanho ahë e.

¹¹ Nε nu'be gá sǝmhbe be ja yé hnini ma mi israelhe gui 'yánhde hapé 'be a n'da ran 'yohé ngue ra hocj'i nε nu'a gátho yé jǎ'i i numansu a. Nε guepé gam 'bǝhmbé be, jague'be gui thohmbé be man'da ra hnini mahón'a, bi 'yǝngáhe ra Jesús. ¹² Nu'be gá sǝmhbe be ja rá ngu, gui zenguahé, gui 'yǎfú rán jǎpi Ojǎ nangué'a. ¹³ Nε nu'be rán sǎui a da 'yǝt'ahé ɛ yé men-gu be hapé gui sǝmhbe, Ojǎ di un rán jǎpi gá 'yǎfú bɛya. Pε nu'be hin'na, tengutho 'be nte gamí 'yǎfú. ¹⁴ Nε nubé hapé gui sǝmhbe, nu'be hin da zimanho ahé nε hingui nde da 'yǝmanho a guí xihmbé, dami pǝmhbe be nε gui huajé yé bǝhǎi ni guahé. Nu'a nam bǝn'a gui sohmbé be ɛ. ¹⁵ Nε majuǎni dí xi ahé, nu yé mengu be i ja n'da ra hnini hin da zimanho ahé, pε nu'be bin ja ra pa ran juǎnbi, man'da ɛmme xǝn ɛ tho da nu, xinda gue'ɛ mí 'bǝpé maya'be be ja ra hnini Sodoma nε ra hnini Gomorra, bi 'yǝnje a ra Jesús.

Yǝn ɛnbi da nu yé xǎdi ra Jesús

¹⁶ Nε xǝ bi 'yǝna:

—Nuya hǝnbé go hapé ga pǝn'nahé, ɛmme di ɛn'nahé ɛ 'bǝpé, tenguthoho yé zate di ɛnba yé de'yo. Damim fáhmbé tengu yé c'ǝya nε gui 'yǝthé tengu ǝt' yé t'azé, hǝnt'a ran ho gui 'yǝthé. ¹⁷ Nε gam fáhmbé, nguetho nu yé jǎ'i di dá ahé be 'bǝh yé ngurpi be ja yé nijǎ, nε da mbǝp'ahé. ¹⁸ Nε da zix'ahé be 'bǝh yé zé'mi nε yé ts'ɛt'abi, nguetho guí ɛc'yǝigahé, pε hinga nde-tho da zix ahé be. Nguetho nu'be da zix ahé be, da zǎ gui xihmbé yé zé'mi nε yé ts'ɛt'abi nangué ma thuhugǎ, n'dahma nε ɛ yé judío nε ɛ i thǎnde yé ojǎ zehé da 'yǝde nanguécǎ. ¹⁹ Nε nu'be da ts'ix ahé be 'bǝh yé ts'ɛt'abi, o guí hǎdumbǝihé 'be'a guim mamh-be o gue'be da zǎ gan yǎhé uague hin'na, nguetho Ojǎ di 'da ahé ran 'yomfǝni 'be'a gui mamhbe 'be bi mba ma juǎn'ni ahé. ²⁰ Nguetho hinga gueǝ ahé gan yǎhé 'be bi mba ma juǎn'ni ahé, pε gue'a rá Hogandǎhi Ojǎ ma Tahé din yǎ, bi 'yǝngáhe ra Jesús.

²¹ Nε dim 'be i 'da di dáǝe yǎn 'yohé da mba ntho. Nε nu'ɛ 'da di dáǝe yé ts'ɛnt'ɛ be 'bǝh ra zé'mi da tho. Nε dim 'be i 'da yé ts'ɛnt'ɛ di yǎp zehé yé ta ngue da tho. Nε din jabé da t'ǝrpa ɛ i ɛc'yǝigui, bi 'yǝn'a ra Jesús.

²² Nε gátho na ndoho ra ximhǎi da ts'an ahé nangué guí tengahé, pε nu'be gui hyǎthé gue'be go ran zǝgui, gui tǎha gan yǎmhbe bɛya, bi 'yǝn'a ra Jesús. ²³ Nε nu'be n'da ra hnini di ɛc'ahé, dami 'dahmbé be, nε gui mbǎhǎ be man'da ra hnini bɛya. Nε majuǎni dí xi ahé, hin gní tǎthé gátho yé hnini Israel gui xihmbé rǎm hma Ojǎ nε gui 'dahmbé, 'be bá pengǎ.

²⁴ Nε tengu thoho n'da ra xǎdi hin da t'ǝmbi xǝn ho 'be him bi t'ǝmbi xǝn ho rá xǎnbate; nε hin da hnumanho n'da ra 'yǝhé 'be him bi hnumanho rá hmu. Nε din jabé da 'yǝt'ahé, hin da numanho ahé yé jǎ'i, tengu thohogui him bi hnumanhogui, nε i t'ǝngui drǎ zǝtho, bi 'yǝn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hǝnt'a Ojǎ da ts'u

²⁶ —Janangué'a hin gui suhé 'be'a da 'yǝt'ahé yé jǎ'i, guehma gui mamhbe a dí xi ahé. Hin gui cǝmhbe a. ²⁷ Nu'a dí xi ahé ua njonguin nu, dami mamhbe be 'bǝh yé jǎ'i, nε nu'a dí xi ahé njongui ǝde, dami mbahmbé be ja yé hnini, da t'ǝpé 'be'a gátho dá xi ahé ya, bi 'yǝngáhe ra Jesús. ²⁸ Nε o guí suhé ɛ in nde da hyo ahé, hin'yé yé ts'edi nε'a ni mbǝihé di juat'ahé. Man'da xǝn ho 'be gui suhé a Ojǎ, nε hǝnt'a i sǎ di ɛn'na ni jǎ'ihé nε ni mbǝihé be ja ran ɛnbi mazǎi, bi 'yǝngáhe ra Jesús.

²⁹ Janangué 'yo guí hǎdumbǝihé, guim bǝmhbe yé doja i 'bǎ be ja yé tǎi, hingui ngu di muui, pε nu'ɛ xín-ga n'da da du 'be hin rá pǎhǎ Ojǎ da du. Janangué'a guim bǝmhbe, hin'yé 'be'a din ja ahé 'be hin rá pǎhǎ Ojǎ din ja. Nguetho man'da di mu ahé be na nu Ojǎ xinda gue ɛ yé doja, nε i pǎdi gátho nangué ahé. Janangué'a hin gan suhé, bi 'yǝngáhe ra Jesús.

Da ma to'o tǝn ra Jesús

³² —Nε gátho to'o da mam be 'bǝh yé jǎ'i ngue i tengǎ, necǎ gam ma be 'bǝh ma Ta nubé mahǝts'i nangué ɛ. ³³ Pε nu'a to'o din cǝm be i 'bǝh yé jǎ'i nanguécǎ, necǎ xin ga cǝm be bí 'bǝh ma Ta be mahǝts'i, bi 'yǝngáhe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da ts'ɛ ɛ to'o da dǝnni

³⁴ —Nε hin guim bǝmhbe ngue bá ɛcǎ da zeh yé sǝi, pε man'da din ja yé sǝi nanguécǎ. ³⁵ Nu yé 'yǝc'yǝi da ts'ɛpé ja rá nguse, nu'be hing yé 'yǝc'yǝi 'bǝpé. Nu yǝn 'yohé din sǝhmbé yé ta, nε nu yé xisu bɛya din sǝhmbé yé mbe nε ɛ yé cǎ, nangué ɛ hingui ɛc'yǝigui, bi 'yǝna.

³⁷ Pε nu'be n'da ra jǎ'i man'da im bǝn'a rá ta nε rá mbe xinda guécǎ, hin ga ɛmbi ngue rá hmugui. Nε nu'be n'da ra jǎ'i man'da im bǝn'a rá ts'ɛnt'ɛ nε rá t'ǝxu xinda guécǎ, nguetho ɛ hin da zǎ ga ɛmbi ngue rá hmugui, bi 'yǝn'a ra Jesús. ³⁸ Pε nu'be 'bo'o ɛna i tengui nε hingui hǎt' yǝn ɛnbi da t'ǝrpe, necǎ xín ga ɛmbi rá hmugui. ³⁹ Nε nu'a to'o da zu da thǎcpa rá te nanguécǎ, da mba ma ɛnbi be ja ran dǎte rá te a, pε nu to'o hin da zu da thǎcpa rá te nanguécǎ, hin da mba ma ɛnbi be ja ran dǎte a, bi 'yǝngáhe ra Jesús.

Ra Jesús i man yǝn t'unni

⁴⁰ Nε xǝ bi 'yǝn'a ra Jesús:

—Nu'a to'o da zimanho ahé, necǎ xin bi zimanhogui, nε'a bá pengǎ xim bi zimanho a. ⁴¹ Nε nu'a to'o da zimanho n'da rá pǝngahyǎ Ojǎ nangué a ra 'bǝfi i ǝt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a ra pǝngahyǎ. Nε nu'be 'bo'o da zimanho n'da ra hocjǎ'i nangué a ran hocjǎ'i i ǝt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a. ⁴² Nε nu'be n'da ra jǎ'i i ja 'be'a di un'na n'da ma xǎdigǎ ngue'a i tengui, madague'be hǝnt'i ts'ɛ ra dehe di unni, pε nε a i ja 'be'a din t'unni ngue man'da xǝn ho, bi 'yǝn'a ra Jesús.

Ra Xuua Nxixya bi manda dí änni to'o a ra Jesús

11 Nu'be mi gua a man ra Jesús baya, bi mbengähe dí 'de'mayohogähe. Ne n'danni bi mbase ra Jesús baya. Bi mba bin xänbate be mi'da yu hnini be ra häi Galilea.

² Ne mi ofädi ra Xuua Nxixya, ne bi sifi 'be'a gätho bi 'yot'a ra Cristo, janangue'a bi mben'ndu yoho yu xädi a ra Xuua. Ne nu'be mi zom be 'buh ra Jesús, ³ bi 'yänni: —Ha gue'e gra Cristo, gra Thahni i Oja, ngue mi hma ba xhe, uague ga thoqui ga tömhbe, bi 'yex'u yu xädi ra Xuua.

⁴ Nu ra Jesús baya bi 'yemp'u yu xädi ra Xuua: —Ni mbe be, gui xihmi a ra Xuua 'be'a gätho gui o-hmi, bi 'yembi. Dami xihmi 'be'a guin nuui, ngue nu yu xäda bin zo yu da ya, ne'u yu dogua i 'yo, ne'u mi hemb ra t'axca'ya ya bi yan u, ne'u yu gogu ya i o-hnahya ya, ne'u 'da xon du i pa nsots'i, ne yu hyoya i si a ram hma ngue 'beru dim pu. ⁶ Majapi u to'o hin di ut' yu mbui nangueca, bi 'yex'a ra Jesús 'be mi 'yemp'u yu xädi ra Xuua.

⁷ Ne nu'be mi mbenc'u yu xädi ra Xuua, nu ra Jesús bi xih yu ja'i 'be'a ot' ra Xuua, ne bi 'yembi:

—'Be'a gui mbähä guin nuhu be ja ra dapo 'be mi 'beru ra Xuua. Ha ga mbähä gbä nuhu n'da tengu ra xithi i en ran dahi. ⁸ Uague ga mbähä gbä nuhu n'da ran 'yohu mahotho rá he mí he. Pe gui pahmbu to'o mahotho yu he i 'beru ja yu ngunts'ut'abi u. ⁹ Uague ga mbähä gbä nuhu n'da rá pöngahya Oja. Majuani ngue gán nuhu n'da rá pöngahya Oja, ne nu'a, man'da xun hets'i rá ts'edi a xinda gue'u ga mi'da yu pöngahya. ¹⁰ Nguetho gue'a ra Xuua a mí hmam be ja rám hman Oja maya'bu 'be mí 'yexa:

M'bet'o ga pexna n'da ran 'yohu ngue mam 'behni da xih yu ja'i ngue da döp'e'e xun ho, bi 'yex Oja, bi 'yex'a ra Jesús.

¹¹ Majuani dí xi ah, njon mí 'buh man'da ran 'yohu man'da xun hets'i nangue a rá 'befi bin t'unni xinda gue a ra Xuua. Pe hont'a go to'o din uni ngue di manda rá ts'edi Oja, madague'a hingui hets'i rá 'befi din t'unni, pe man'da xtán hets'i be dí nequi, xinda gueru ni nequi a ra Xuua ya, bi 'yexa.

¹² Asta gue'be mi dämp' rá 'befi ra Xuua ne guehya, i honi da yurpu di manda rá ts'edi Oja yu ja'i. Ne nu'u i humbi i honi, da daha da yurpu, bi 'yex'a ra Jesús. ¹³ Ne gue'a bi man u yu pöngahya maya'bu u bin ja, ne mí em be ja yun t'edi Oja, ne gue'u mí man u 'be hín nim 'buh ra Xuua. ¹⁴ Ne nu'be gui x'yei a dí xi ah, gui pahmbu ngue tengu'be da gue a ra Elías a ra Xuua, ngue gue'a ra Elías gui tömhbe ngue mí 'buh maya'bu. ¹⁵ Ne nu'be 'bo'o i ja rá zagu di jamansu a dí m mangä ya, bi 'yex'a ra Jesús.

¹⁶ Ga xi ah 'be'a gui oth'u ya, ngue nte gui urpah'u ra güenda. Gui oth'u tengu i ot' yu t'ehni 'be in xni. Din suse u, ne i xih yu mit'ehnih: ¹⁷ "Dá puxt' mam 'bixt'i pe hin gá 'yurpah'u ra güenda, ne hin gán nehmbu," i xni 'da. "Pe nugähe dá pe'be n'da ra 'bei ngue tengu'be xon du n'da, pe nte gá bembu ne hin gán

zomhu," i xni 'da yu t'ehni. ¹⁸ Ne ngutho gui oth'u, hin gá 'yurpah'u ra güenda a ra Xuua, ngue him mi ho yun sihme ne him bi zi ra vino, pe gá 'yemdah'u in 'youi ra zithu. ¹⁹ Pe nugä, dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xun ho man ts'ihme 'be n'dandj ne ma ts'ithegä, pe xinga gueca gui urcahu ra güenda. Pe gui xij'u yu fehni, gui xij'u: "Nuna ran 'yohu ran zäthu ne ra mihni na, ne yu amigo yu ts'om'bäi ne yu ziyate hyacahäi," gui xij'u. Pe Oja i pa'di 'be'a xun ho da 'yot'e ngue bi zänga'be, bi 'yex a ra Jesús.

N'da ram hma nangue ran unbi da nu yu ja'i him bi päh yu mbui

²⁰ Ne man'da ram hma bi man ra Jesús nangue yu hnini be bi 'yot'e xun ngu yun t'ot'e mixte. Nguetho nu yu ja'i be, njam'bu bi nde bi päh yu mbui, madague'a bi nu yun t'ot'e mixte. Ne bi 'yex'a ra Jesús:

²¹ —Huexi maha ah'u gyu menguhu be ra hnini Corazín ne ra hnini Betsaida, nguetho nu'bu xca ot'ä yun t'ot'e xca ut'ahu be ja ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón, xtán du yu mbui nangue ran ts'o mí ot'u ne xti päh yu mbui u. ²² Janangue'a nu'bu bi zon ra pa din ja ran juanbi, man'da xun u tho ran unbi gui nuhu xinda gue u 'beru Tiro neru Sidón, bi 'yembi. ²³ Ngutho ah'u gyu menguhu ra hnini Capernaum. Masque gui emhu man'da xun hets'i rá ts'edi ni hninihu xinda gue u mi'da. Pegue hin'na, guehma da mba ma juadi ah'u. Nguetho nu'bu xca ot'ä yun t'ot'e mixte be ra hnini Sodoma tengu dá orpu ja ni hninihu, hin xtán guadi nangue ra sibi, nguetho xtím päh yun 'yomfexi yu mengu be, ne guexta'a di jat'a ra hnini ya. ²⁴ Pe guehma majuani dí xi ah, 'be bin ja ran juanbi, man'da xun u tho ran unbi gui nuhu, xinda gue a da nu yu mengu be ra hnini Sodoma, bi 'yex'a ra Jesús.

Ra Jesús i hurpa rá mbui n'da

²⁵ Ne nubaya nu ra Jesús bin yau Oja ne bi 'yexa:

—Ma Ta i, gra Hmu mahets'i, ne gra Hmu ua ja ra häi, jamadi ya ngue gá japi him bi ba'a ram hma nangue ni ts'edi u im bense ja yun 'yomfexise, pe gá japi bi ba'di nangue'e u i hon'a'i, tengu yu t'ehni ngue hin te i pa'di.

²⁶ Ne gue'a gá 'yot'e ma Ta i, ngue gue'a gá numanhose gui ot'e, bi 'yex'a ra Jesús 'be min yau Oja rá Ta.

²⁷ Ne xö bi 'yemp'u yu ja'i baya:

—Gätho 'be'a i ja, bi 'dacä ma Ta. Ne njon da baqui xun ho, hinda hont'a ma Ta i paqui. Ne njon da ba'di xun ho ma Ta, hinda hängdä ngue rá Ts'unt'ugui dí paçä a, ne u ngue ma pähä ga japi da ba'di, bi 'yex'a ra Jesús. ²⁸ Ne nu'be gá yähmbu ne gán xömbuihu nangue 'be'a gätho gui oth'u, ba xhmbu gui tengahu, ne nugä ga hut'a ni mbuihu. Ne nu'a ra 'befi dí 'da ah'u hingui he'i a, tengu'be dí huthu ran thuya dí hyanbahu ya. Ne nugä dí set ma mbui ne hin'y'u ran 'yets'i ma mbui, ne ga xän'nahu ngue njabu gui 'yoth'u, ne ga hut'a ni mbuihu, bi 'yex'a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yuti nda'a man'da xən ho xtá 'yòt'ɥ yə fariseo

12 Nε nu'a n'da ra pa mi 'yo a ra Jesús bɥ ja yə huəhi. Nεcāhe dá mbāhmbe yú xädigāhe a, 'bɥ ra pa ran ts'äya. Dá ndehmehe nε dá taje 'da yə trigo. Dá tɛnt' ma 'yehe ɥ yə trigo nε dá sahe. ² Nu yə fariseo bi nu 'be'a dá øthe nε bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nu ni xädi bi 'yòt'a hin xtá 'yòt'e, nguetho bi 'yòt'a n'da ra 'befi ra pa ran ts'äya, 'bɥ mi dɛc yə trigo.

³ Nε bi dā'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ha hin gán nuhɥ bɥ ja ni sɔcuəhɥ, ngue nε a ra David bi mbesta a rán t'ɛdi Ojā 'bɥ mi mbähä ɥ 'da, nε bin tumanthuhu, má hin'yɥ 'be'a da zi ɥ. ⁴ Janangue'a bi yərpɥ ja rá ngu Ojā, bi zi ɥ yə 'bɔxtuhme him mi sä da zi ɥ, pε hɔnt'ɥ yə mbäjä mi si ɥ. Pε hin guí ɛmhɥ bi 'yòt' ra ts'oqui ra David, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁵ Uague hin guím bɛmhɥ 'be'a mam bɥ ja rán t'ɛdi ra Moisés nangue yə mbäjä 'bɛrpɥ ja ra nijā, ngue nε'bɥ ra pa ran ts'äya i øt' yú 'befi. Pε hing ra ts'oqui a i øt'e, nguetho guepɥ ja ra nijā dim pɛfi. ⁶ Nε nugä dí xi ahɥ, man'da xən hɛts'i ma ts'edigä xinda gue ra nijā, hanja guí ɛmhɥ bɥ bi 'yòt' ra ts'oqui ma xädigä, bi 'yɛmbi. ⁷ Pε nu ahɥ hin guí pəhmɥ 'be'a nam bɔn'a im ma bɥ ja rām hman Ojā ngue i ɛna: “Nugä man'da dí nde din ja nin huɛcatehɥ, xinda gue gui hyohɥ yə zu'uɛ ngue gui pɔscəhɥ,” i ɛn Ojā, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nu'bɥ xquí pəhmɥ bɥ 'be'a nam bɔn'a, hin xcami yəfɥ ɥ hin'yɥ yú ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁸ Nε nugä guécä dán jāj'igä ua ja ra ximhäi, drá hmu, nε i ja man t'ɛdi ga mangä 'be'a da 'yòt' yə jāj'i ra pa ran ts'äya, bi 'yɛmbi.

N'da ran'yohɥ ra mbedi rá 'yε bi hoc'a ra Jesús

⁹ Nε bi thoh pəya nε bi yərpɥ ja ra nijā. ¹⁰ Nε nu yún suiɥ a ra Jesús mi nde xtán dɔnba n'da ra ts'oqui ngue mi sä xtí yəpi, nε bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Ha da zä da mba ma hoqui a ra pa ran ts'äya n'da ra hyɛnni, uague hin'na, bi 'yɛn'ɥ. Nguetho mi 'bɛrpɥ n'da ran 'yohɥ ngue ra mbedi rá 'yε.

¹¹ Nε bi dā'a ra Jesús:

—Ha i 'bɥ a n'da ahɥ ngue nu'bɥ ni dε'yohɥ da dāpɥ ja ra hyəhäi gue'bɥ ra pa ran ts'äya, ha hin guí jəxhɥ.

¹² Ha má guet'a n'da ra jāj'i ngue hin da zä da t'ørpa ran ho 'bɥ ra pa ran ts'äya. Nε nu'a, man'da di muui xinda gue yə dε'yo, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Nε nubəya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami juən ni 'yε, bi t'ɛmp'a ran 'yohɥ.

Nε bi juən bəya. Nε 'bex bi gohi xən ho tengu man'da rá 'yε xən ho. ¹⁴ Nε nu yə fariseo ɛmmε bin cue bəya. Bi bɔm bɥ ja ra nijā, bi nyəɛ ɥ 'be'a dí zä da hyo ra Jesús.

Maya'bɥ bi hma 'be'a bi 'yòt'a ra Jesús

¹⁵ Nε nu'bɥ mi bɛn'a ra Jesús 'be'a mi nde xtá 'yørpa ɥ yə fariseo, bi bɔm bɥ bəya, bi mba n'danni, nε ɛmmε xən ngu yə jāj'i bi numanho da denthoho. Nε gätho midín hyɛnni bi hoc'a ra Jesús. ¹⁶ Nε bi xi ɥ njon da xifi

to'o a bi hoqui. ¹⁷ Nε nu'a bi 'yòt'a ra Jesús ngue njon bi ndepe da xifi, bin theui a mi hma maya'bɥ 'bɥ mi 'yɛn'a ra pəngahya Isaías:

¹⁸ Nuna guehna ma 'yɛhɛgä dá huahni ngue ɛmmε didí huɛcä nε i hurca ma mbəi, ga un ma Hogandəhi ngue da xi ɥ i thənde yú ojā zehɛ, nangue ran juənbi ga øt'ä 'bɥ ran zɛgui ra pa.

¹⁹ Nε hin din sɛte a nε xín dim mbatho, nε hingan ts'edi din yə hapɥ din 'yo.

²⁰ Nε nu'ɥ in ja tengu'bɥ ra xithi bi domp' ran dāhi, da xots'i mahɔn'a.

Ngutho ɥ in ja tengu n'da ra sibi mi ts'ɛtho da huɛzɛhɛ, di japi ngue da dε xən ho mahɔn'a, asta gue'bɥ bi zɔni dim hmu xən ho ua ja ra ximhäi, nε din jabɥ da 'yòt'e.

²¹ Nε gätho yə jāj'i 'dahma 'dan'yo bɥ na yə da dɔmp' ran ho da 'yørpa ɥ, i ɛn Ojā, bi 'yɛn'a ra Isaías maya'bɥ. Gue'a bi ma nangue ra Cristo rá Thahni Ojā.

Bi t'ɛmbi n'youi rá ts'edi ra zɪthu a ra Jesús

²² Nε n'da ran 'yohɥ min 'youi ra zɪthu nε mi xädä nε mi gore, bi ts'ixpɥ 'bɥ a ra Jesús, ngue di hoqui. Nε 'bexgue bin zø yú dä, nε bi nyə bəya. ²³ Nu'ɥ gätho bi nu 'be'a bi 'yòt'e bi hyonya thoho ɥ, nε bi 'yɛna:

—Masque guehna mi man ɥ yə pəngahya, ngue rām bom'beto ra David, ngue rá Thahni Ojā, bi 'yɛn'ɥ yə jāj'i.

²⁴ Nε nu yə fariseo 'bɥ mi 'yøde 'be'a i man yə jāj'i, bin cue ɥ, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɥ na i hɔn a thi yə zɪthu nguetho in 'youi rá ts'edi a yú hmu, sä ɛn'ɥ.

²⁵ Nε 'bex bi bə'a ra Jesús 'be'a mim bɛn'ɥ yə fariseo nε bi 'yɛmp'ɥ:

—Pε him majuəni guí mamhɥ, nguetho nu ra zɪthu hin da zä din sɛsɛhɥ yúm fäts'ihɥ. Nu'bɥ din sɛsɛ din juase yú ts'edi ɥ 'bɥ, tenguthoho 'bɥ n'da ra ts'ɛt'abi din heque nε din tunhdɥ ɥ yúm fäts'ihɥ, di 'besɛ yú ts'edi 'bɥ. Nε ngutho n'da ra hnini o gue n'da ra ngu 'bɥ din heque, pε gä dim 'bɛ ɥ. ²⁷ Nu'ahɥ guí ɛmhɥ dín 'yo'be rá ts'edi ra zɪthu, janangue'a i sä dí hɔn a thi yə zɪthu, sä guí ɛmhɥ. Pε xi'bɥ da gue'a dí øt'ä, ha in jabɥ ɥ guí xānbahɥ 'bɥ i hɔn a thi yə zɪthu ɥ. Nε guese ɥ i ut'ahɥ ngue him majuəni a guí mamhɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁸ Pɛgue rá Hogandəhi Ojā dá hɔn a thi yə zɪthu nε dá ut'ahɥ ngue ya di manda rá ts'edi Ojā ua guí 'bɛhmɥ, bi 'yɛmp'ɥ.

²⁹ Nε tenguthoho n'da ran 'yohɥ 'bɥ i 'bɛrpɥ ja rá ngu, hin njongui sä da yərpɥ 'bɥ hinga m'bet'o da mba nthurpi yú 'yε, nε nuya sä da yərpɥ nε da hyəspi 'be'a gätho i ja bɥ. Dín jagä bɥ, him mí sä xcá mispa yə zɪthu 'bɥ hin xcá tapä ɥ yú hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁰ Nε nu'a to'o hingui numansugui, man sui'be a. Nε nu'a to'o hingui øt' ma 'befi i di japi dim 'bɛ ɥ mi'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹ Janangue'a dí xi ahɥ, hɔnt'a go má ts'oqui nε hɔnt'a go má ts'ore da man a n'da, i sä da mba ma punbi, pε nu'bɥ i man ra ts'ore nangue rá Hogandəhi Ojā n'da, ya hin da zä da mba ma punbi n'da 'bɥ. ³² Pε

dí xi ahɛ, nu'bu 'bo'o da man ra ts'ore nanguécä, dán ja'igä ua ja ra ximhäi, pɛ i sä da mba ma punbi a. Pɛ nu'a da man ra ts'ore nangué rá Hogandähi Ojä, pɛ hin jam'bu da mba ma punbi a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'da'anguui a rá mbɛi n'da a rán t'òt'e n'da

³³ —Pɛ nu'bu xɛn ho ran t'òt'e ngue dá hɔn a thi ɛ yɛ zj̄thu, nde'bu gui numanhojɛ 'bu, nguetho gui 'yɛmfɛ xɛn ho ra za gue'bu xɛn ho rán dät'ä. Pɛ nu'bu hingui ho yén dät'ä gui 'yɛmfɛ hingui ho ra za 'bu. Nguetho nu yén dät'ä i zɛpɛ da bə a n'da nda'a ní za a, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³⁴ Nu ahɛ, tengu'bu yú mɛni ahɛ yɛ pozɛ. Hague dán zä gui mamhbɛ n'da ra nde xɛn ho 'bu xɛn ts'otho ahɛ. Nguetho nu'a i yupɛ rá mbɛi n'da, gue'a i pɔn rá nde n'da, bi t'ɛmp'ɛ yɛ fariseo. ³⁵ Nu'a ran 'yohɛ i yuh ran ho rá mbɛi, hɔnt'a xɛn ho im ma, pɛ nu'a ran 'yohɛ xɛn ts'o, hɔnt'a im ma, nguetho xɛn yuh ran ts'o rá mbɛi. ³⁶ Nɛ dí xi ahɛ ngue nu'a ra pa din ja ran juən-bi, gätho yɛ ja'i da mba ma juənbi nangué a him bin 'yomfɛni 'be'a í mba a bi man ɛ. ³⁷ Nɛ nangué yəm hma gá mamhbɛ dí ts'än'nahɛ ran ɛnbi 'da ahɛ nɛ dí mba ma thøgue 'da ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús nte ma hmɛpya bi 'yu 'bu mi t'äp yɛ hmɛpya

³⁸ Nɛ nubɛya, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ 'da ma ngɛrpihe yɛ fariseo nɛ yɛ xänbate nijä:

—Gra xänbate, dami 'yurcahe n'da ra hmɛpya ngue'bu majuəni Ojä bi 'da'a ni ts'edi.

³⁹ Bi dā'a ra Jesús:

—Nu'ɛ xø 'uegue nangué Ojä nɛ xɛn ts'o yú mbɛi, gue'ɛ i äh yɛ hmɛpya ɛ. Pɛ hin da t'ut yɛ hmɛpya ɛ, pɛ hɔnt'a n'da ra hmɛpya da t'uti, tengu bi 'yòt'a ra Jonás. ⁴⁰ Ngue tengu thoho ra Jonás, hyu pa nɛ hyu xui bi 'yo bu mbo rá foho n'da ra dāhuə, nɛ ngutho din jacä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hyupa nɛ hyu xui ga o bu 'bu ɛ xɛn du, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi 'yɛmp'ɛ. ⁴¹ Nɛ dí xi ahɛ, nu'ɛ mí 'bɛpɛ ra dāhnini Nínive 'darbu gam 'bāhmbɛ ɛ 'bu bin ja ran juənbi 'bu ran zɛgui, nɛ da 'yut'ahɛ i ja ni ts'oquihɛ. Nguetho nu'ɛ 'bex bi päh yú mbɛi 'bu mí 'yø a bi man a ra Jonás, pɛ nu ahɛ xø hin guín nde gui päh ni mbɛihɛ nangué'a dí mangä. Nɛ nugä, man'da xɛn hɛts'i ma ts'edi xinda gue ra Jonás, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁴² Nɛ'a ra xisu min ts'ɛt'abi bu Sur, 'darbu gam 'bāhmbɛ a 'bu bin ja ran juənbi 'bu ran zɛgui. Nɛ da 'yut'ahɛ ngue i ja ni ts'oquihɛ. Nguetho nu'a yatho bá ɛhɛ ngue mi nde da 'yø a 'be'a bi man a ra ts'ɛt'abi Salomón nangué ran 'yomfɛni bi un Ojä, pɛ nu'ahɛ hin guí nde gui 'yøhmbɛ a dí mangä. Pɛ nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'yɛmp'ɛ yɛ fariseo a ra Jesús.

Nu rá mbɛi n'da da yut' ra zj̄thu mahɔn'a 'bu hin da bɛn Ojä

⁴³ —Pɛ nu'a ran ts'o guidí hohɛ, din ja ahɛ tengu bi 'yòt'a n'da ra ja'i min 'youi n'da ra zj̄thu. Nɛ bi bɔn a ra zj̄thu, bin 'yo bu ja ra 'yonhäi, mí honi hapɛ din säya pɛ

him bi dj̄ni hapɛ din säya. Nɛ bi mbeng bu ja rá mbɛi ra ja'i bu bá nets'i. ⁴⁴ “Man'da xɛn ho 'bu ga peng bu bá nets'i,” bi 'yɛnse a ra zj̄thu. Nɛ nu'bu mi mbeng buya, bi zøm bu ja rá mbɛi a ra ja'i mahɔn'a, nɛ bi nu tengu'bu n'da ra ngu ngue mán joqui bu rá mbɛi, nɛ njom mí 'bɛpɛ nguetho him bin zəm bu rá m hman Ojä. ⁴⁵ Nɛ xø bi mba buya bá si mí yoto yú minzj̄thuhɛ ngue man'da ɛmme xɛn ts'o i øt'e, nɛ bi yɛrɛpɛ, bin säya bu rá mbɛi a ra ja'i. Nɛ man'da ɛmme xɛn ts'o bi 'yòt'a ra ja'i buya. Nɛ gan jahɛ bu, bi 'yɛmp'ɛ yɛ ja'i a ra Jesús.

Nda'a ɛ i din cuhɛ ra Jesús

⁴⁶ Nɛ nu ra Jesús mi yəhɛ yɛ ja'i 'bu mi zøm bu a rá mbe nɛ yún 'yohɛ. Bi zøm bu ja ra ngu mí 'bɛi. Pɛ him bi yɛrɛpɛ, bim 'bätho bu thi, mi nde xtín yəui a rá ts'ɛnt'ɛ. ⁴⁷ Nɛ nu'ɛ 'da buya bi xi a ra Jesús:

—I 'bäcua thi ni mbe nɛ nin 'yohɛ, nɛ in nde gan yəhɛ 'na, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴⁸ Nɛ bi dā a ra Jesús:

—Ga xi ahɛ to'o a ma mbe nɛ to'o ɛ man 'yohɛ.

⁴⁹ Nɛ bi 'yut'ɛ yú xädi buya:

—I 'bäcua ya ma mbe nɛ ma cu, bi 'yɛna. ⁵⁰ Nguetho hɔnt'a go to'o i øt' rá pähä ma Ta bí 'bɛpɛ mahɛts'i, gue ɛ man 'yohɛ ɛ, nɛ gue'ɛ man ju ɛ, nɛ gue'ɛ ma mbe ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra mbomhmudä

13 Nɛ nubɛya bi bɔn'a ra Jesús bu ja ra ngu mí 'bɛi, nɛ bi mba nín hupɛ ja ra ndendejä. ² Nɛ ɛmme bim pɛti bu yɛ ja'i, janangué'a nu ra Jesús bi ndɛxpɛ ja n'da ra mbosa nɛ bi hyu bu. Pɛ hingui 'yo a ra mbosa, bá copɛ ndenthe. ³ Nɛ bi xänba ɛ yɛ ja'i, bi xi i 'da yɛn t'uti. Nɛ nu'a n'da ran t'uti bi mam bu, bi 'yɛna:

—N'da ra mbomhmudä bi mba bu huəhi. ⁴ Nɛ nu'bu mi mbon yɛ hmudä, nu'ɛ 'da bi zo bu ja ra 'yu, nɛ bá ɛh yɛ doja bi za ɛ. ⁵ Nɛ nu mi'da yɛ hmudä bi zo bu ja yɛ 'bodo, 'bexgue bi bɔts'e nguetho hingui pidi ra häi. ⁶ Pɛ nu'bu mambá pøx ra hyadi 'bexgue bi 'yot'ɛ nguetho him mi ja yɛ 'yɛ xɛn ho. ⁷ Nɛ nu mi'da yɛ hmudä buya bi zo bu ja yɛ 'bo'uj̄ni, nɛ bi bøx'ɛ yɛ hmudä. Pɛ nu'bu min te yɛ 'uj̄ni buya bi go'mi, nɛ bim 'bedi. ⁸ Pɛ nu'ɛ 'da bi zo bu ja ra hogahäi, nɛ bin ja xɛn ho ɛ. Nu 'da bi ndø'a n'da ciento, nɛ nu'ɛ 'da bi ndø'i hyəte, nɛ 'däte ma 'dɛt'a bi ndø ɛ 'da. ⁹ Pɛ nu'bu i ja ni zaguhɛ, dami jamansu 'be'a dí xi ahɛ, bi 'yɛmp'ɛ yɛ ja'i a ra Jesús.

I än'dɛ yú xädi ra Jesús hanja i xih yɛn t'uti yɛ ja'i

¹⁰ Nɛ dá xihmbe ra Jesús buya, dá ɛmfɛ:

—Hanja gní xänba yɛn t'uti yɛ ja'i, nɛ hingui pə ɛ 'be'a nam bɔn ɛ, dá ɛmfɛ.

¹¹ Nɛ nu ra Jesús bi dərcahe buya, nɛ bi 'yɛnje:

—Nu ahɛ bin ja ahɛ gá pəhmbɛ a njom mi pəh mam'bet'o 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojä, pɛ nu'ɛ mi'da, him bin japi da bədi, bi 'yɛngähe ra Jesús. ¹² Nɛ tengu thoho a ram hma i ɛna: “Nu'a i ja, man'da xɛn ngu din t'unni, nɛ nu'a zi ts'ɛtho i ja, nɛ'a i ja da thənba a,” gan

jahé bə. Nu'ə i honi da bədi, man'da xən ngu da bədi. Pə nangué ɛ hingui honi da bədi, nɛ a zi ts'ɛ mi pədi da thənbə ɛ. ¹³ Janangué'a yən t'uti thoho dí xi ɛ, nguetho i øde pɛ ɛna gue'bɛ him bi 'yøde, nɛ i nu pɛ tengutho 'bɛ hin te xtá nu; him bi yət' yú mbəi a dá xi-fi, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹⁴ Nɛ majuaŋi i man'a ra pəngahya Isaiás nangué ɛ 'bɛ mi 'yɛn'a:

Gui 'yøhmbɛ pɛ hin gui pəhmbɛ 'bɛ'a gá 'yøhmbɛ. Nɛ gui nuhɛ pɛ hin gui pəhmbɛ 'bɛ'a nám bøn'a guin nuhɛ.

¹⁵ Nguetho nu ni mbəihɛ ɛmmɛ xəm mɛtho, nɛ njəm'bɛ gui 'yøhmbɛ, tengu'bɛ njot'i ni guhɛ, nɛ njəm'bɛ gui nuhɛ, tengu'bɛ guidí ts'ənt' ni dāhɛ, nɛ hin jəm'bɛ i sá da bɛn ni mbəihɛ ngue dim pədi nangué ran ts'o, ngue ga nyaŋ ahɛ, i ɛn Ojə, bi 'yɛn'a ra pəngahya Isaiás 'bɛ maya'bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Pɛ nu'ahɛ majəpi ahɛ nguetho i nu ni dāhɛ nɛ i øh ni guhɛ, bi 'yɛngāhe ra Jesús. ¹⁷ Majuaŋi dí xi ahɛ ɛm-mɛ xən ngu yú pəngahya Ojə nɛ xən ngu yə jə'i ngue 'dat' Ojə mim bɛni, mí nde xtá nuna gātho guí nuhɛ ya, pɛ him bi zā bi nu; nɛ ɛmmɛ mí nde xtá 'yøhna guí øhmbɛ ya, pɛ him bi zā bi 'yøde, nguetho him mí zøn ra ora xtám bədi, bi 'yɛngāhe dyɛ xādigāhe ra Jesús.

'Bɛ'a rán theui a ran t'uti ra mbomhmudä

¹⁸ —Nɛ nuya ga xi ahɛ 'bɛ'a nam bøn'a rán t'uti a ra mbomhmudä, bi 'yɛngāhe ra Jesús. ¹⁹ Nɛ nu'a to'o bi sih ram hma ngue di manda ua rá ts'edi Ojə, nɛ him bi bədi 'bɛ'a nam bøn'a, in ja tengu ɛ yə hmudä bi zo bɛ ja ra 'yu, nɛ 'bex bá ɛ'a ra zɪthu bi hyax a ra hmudä bi thupɛ ja yú mbəi ɛ. ²⁰ Nɛ nu'ɛ yə hmudä bi zo bɛ ja yə do, tengu'bɛ n'da ra jə'i ɛmmɛ di johya 'bɛ ja bi 'yø a ram hma, pɛ maxøts'e thoho. ²¹ Nɛ hinga gātho mbo yú mbəi, nguetho hin'yə yú 'yɛ xən ho, nɛ go zi ts'ɛ din ɛnbi nangué a ram hma, 'bexgue da 'uegue. ²² Nɛ nu'a ra hmudä dá xi ahɛ bi zo bɛ ja yə 'ujni, nam bəni tengu n'da ra jə'i bi 'yø a ram hma, pɛ hont'a ɛmmɛ im bɛn ra ximhäi nɛ ra mbeti ngue i hä't'i, janangué'a bi japi bim 'bɛ a nɛ hin te bin ja rá 'bɛfi Ojə nangué'a ra jə'i tengu a. ²³ Pɛ nu'a ra hmudä dá ma ngue bi zo bɛ ja ra hogahäi, nam bəni tengu ɛ i ømanho a ram hma nɛ i pədi 'bɛ'a yún thehɛ a, nɛ din te xən ho ɛ nɛ da ndøgue tengutho yə hmudä, ngue nu'ɛ 'da bi ndø'a n'da ciento, nɛ'ɛ 'da bi ndø a hyate, nɛ ɛ 'da bi ndø a 'däte ma 'det'a.

Rán t'uti ra hmudä xən ho nɛ a hingui ho

²⁴ Nɛ nu ra Jesús bəya bi xih mi'da yən t'uti ɛ yə jə'i, nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɛ bi 'yøt' ran ts'ət'abi Ojə, in ja tengutho 'bɛ n'da ra jə'i bi du a n'da yə hmudä xən ho bɛ ja rá huəhi. ²⁵ Pɛ nu'bɛ mín xui nɛ gātho bin əha, bi mba a rán səiui nɛ 'darbɛ bi duhmi a n'da yə hmudä hingui ho bɛ ja rá huəhi, nɛ bi mba bəya. ²⁶ Nɛ nu'bɛ mí bəx bəya, bi bəx'ɛ xən ho nɛ ɛ hingui ho, 'darbɛ bi bəts'e. ²⁷ Nɛ nu'ɛ yú 'yɛhɛ bəya bi mba bi xi ɛ yú hmu: “Nu yə

hmudä gá tupɛ ja ra huəhi, xən ho 'bɛ gmi tuhu, hapɛ bi nɛqui ɛ yə hmudä hingui ho,” bi 'yɛmbi. ²⁸ Nɛ nu ɛ yú hmu bəya bi 'yɛmbi: “Nɛ masque n'da man səi'be bá ɛhɛ bi ts'onga ma huəhi,” bi 'yɛna. “Ha ga xathɛ ɛ yə paxi hingui ho,” bi 'yɛn'ɛ yú 'yɛhɛ bəya. ²⁹ Nɛ nu yú hmu bi 'yɛmbi: “Hin'na, hin da zā gui mbähä gui xathɛ ɛ yə paxi hingui ho, nguetho xøhma ts'ərpɛ thoho nɛ ɛ xən ho gui xathɛ. ³⁰ Man'da xən ho gui hyethohɛ 'darpɛ din te, ja gue'bɛ bin ja ran sofo. Nɛ nubəya ga xi ɛ yə mbɛfi ngue nu'ɛ hingui ho di pɛti nɛ da 'yudi, nɛ nu ɛ xən ho bəya da mbɛ'ts' bɛ ja ma ngu,” bi 'yɛn ɛ yú hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ guehna man'da ran t'uti bi mam 'bɛ mi xi ɛ yə jə'i.

Rán t'uti rá hmudä ra mostaza

³¹ Nɛ man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Nɛ tengu n'da rá hmudä ra mostaza bi dupɛ ja rá huəhi n'da ra jə'i. Nɛ zi ts'ətho a, ɛmmɛ man'da zi ts'ɛ xında gue ɛ mi'da yə hmudä. ³² Pɛ nu'bɛ bin te nɛ man'da xən ndoho bɛ ni nɛqui, madague'bɛ ra c'ani thoho, pɛ i te tengu'bɛ n'da ra za guepɛ da zā da 'yøt' yú 'bafi yə doja bɛ ja yú 'yɛ. In jabɛ rá ts'edi Ojə bɛ ni nɛqui ngue di manda ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti rá íxi ra hocjəni

³³ Nɛ man'da ran t'uti bi ma ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Nɛ tengu ra íxi 'bɛ din jap'a ra hocjəni, nɛ gātho bi nden a ra jəni bəya. In jabɛ rá ts'edi Ojə bɛ ni nɛqui ngue di manda ua, bi 'yɛna.

Maya'bɛ bi ts'änni da man yən t'uti a ra Jesús

³⁴ Nɛ ngubɛ bi 'yøt'a ra Jesús, hont'ɛ yən t'uti bi 'yut'ɛ yə jə'i 'bɛ mi xänbi. ³⁵ Nɛ gue'a bi man'a ra pəngahya maya'bɛ ngue din ja 'bɛ mi 'yɛna:

Ga utä yə jə'i yən t'uti,

Ga xänba a njon mi pədi asta gue'bɛ go mi mbəh ra ximhäi, i ɛn Ojə, bi 'yɛn'a ra Isaiás 'bɛ mim pəngahya.

'Bɛ'a rán theui a rán t'uti ra hmudä xən ho nɛ'a hingui ho

³⁶ Nɛ nubəya bi xi ɛ yə jə'i a ra Jesús ngue da mben-gui. Nɛ nu'bɛ gātho mí mba ɛ, bi mba ra Jesús bɛ ja ra ngu. Nɛ dá tendähe bəya. Nɛ nu'bɛ mí hyupɛ ja a ra ngu, dá ənhde:

—Dami xije ts'ɛ 'bɛ'a nam bøn'a ran t'uti gá ma nangué ra hmudä hingui ho bi dupɛ rá huəhi a ran 'yohɛ, dá ɛmfɛ.

³⁷ Nɛ bi 'yɛngāhe ra Jesús bəya:

—Nu'a nam bəni ngue yə hmudä xən ho ɛ dí tucä, guecä dán jə'igä ua ja ra ximhäi. ³⁸ Nɛ nu a ra huəhi nam bəni gue'a ra ximhäi. Nɛ nu'a ra hogahmudä nam bəni gue'ɛ di manda rá ts'edi Ojə ɛ. Nɛ nu'a ra hmudä hingui ho nam bəni yə jə'i ngue rá mbeti ra zɪthu. ³⁹ Nɛ nu a rán səiui a rá mbeti ra huəhi ngue bi dupɛ yə hmudä hingui ho, gue'a ra zɪthu a. Nɛ nu'a ran sofo nam bəni rán zɛgui ra pa. Nɛ nu'ɛ yə mbɛfi da xoqui

nam bœni ngue yúm 'behni Ojã mahęts'i. ⁴⁰ Nę tengu thofo ę yę hmudã bi bœts'e ngue hingui ho nę bi mba ma munts'i nę bi mba nt'udi, din ja bę 'bę ran zęgui ra pa. ⁴¹ Nugã ngue dãn jã'igã ua ja ra ximhäi, 'bę rán zęgui ra pa ga pen'dę mam 'behni di pęti gãtho nangu yę jã'i ra ximhäi. Nę gãtho ę bi 'yœt' ran ts'o da thœn a thi, nę ę gãtho midí parpa yú mija'ihę da 'yœt' yę ts'oqui. ⁴² Nę da thœspę ja ra sibi njãm'bę i huęt'i, guepę din zoni nę din guxt' yú ts'i bę. ⁴³ Nę nubęya, nu'ę to'o i œt' rá pãhä Ojã, di nęc thofo tengu ra hyadi bę di manda rá ts'edi ma Tahę mahęts'i. To'o gãtho ja yú zagu, di jamansu a dí m mangã ya, bi 'yęngãhe ra Jesús.

Rán t'uti a ra mbeti man t'agui

⁴⁴ Nę man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús, bi 'yęna:
—Nu n'da ran 'yohę bi djn'a n'da ra mbeti bę mbo ra häi ngue ęmmę di muui a. Nę bi gãrpę mahœn'a. Nę midí johya, nę bi mba bęya da mbã 'be'a gãtho mi pęts'i guepę bi zã bi dãn'a ra xęqui a guepę bi djn'a di muui, ngue mi pãdi man'da da dapi bę. Nę din jabę gui 'yœthę ngue ęmmę gui hyomhbę ngue di manda rá ts'edi Ojã, bi 'yęn'a ra Jesús.

Rán t'uti a ra do ęmmę di muui xęm hmadi

⁴⁵ Nę xœ bi 'yęna:
—Nu n'da ra pœhœ ngue mi honi da dãn yę do i thj m bę mbo ra dehe xęm hmadi di muui. ⁴⁶ Nę nu'bę mí djn a n'da man'da mahotho xinda gue'ę gã min nu mam'bet'o, bi mbã 'be'a gãtho mí pęts'i nę bi dãn'a ęmmę mahotho bęya. Nę din jabę gui 'yœthę ngue ęmmę gui hyomhbę ngue di manda rá ts'edi Ojã, bi 'yęn'a ra Jesús.

Rán t'uti n'da ra xit'ã án t'ei bę ja ra dãdãdehe

⁴⁷ Nę man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yęna:
—Nu'a ní 'yœt' ran ts'ęt'abi Ojã, in ja tengu n'da ra xit'ã ngue i pa nt'ei bę ja ra dãdãdehe, nę i the hœnt'a go ní huã i 'bępę mbo ra dehe. ⁴⁸ Nę nu'bę ya bi yu'a yú xit'ã yę mbahuã, da gęx bęya, da mba nín hupę ja ra ndenthe nę da huan'dę yę huã xœn ho da 'yęrpę ja yú 'bœts'e nę nu'ę hingui ho bęya di bœnt'i. ⁴⁹ Nę din jabę 'bę rán zęgui ra pa, 'darbę dim 'bãhmbę ę yę ts'om'bãi ę xœn ho bi 'yœt'e. Nę nu yúm 'behni Ojã mahęts'i da huan'dę yę ts'om'bãi nę da 'yęntpę ja ra sibi njãm'bę i huęt'i, nguepę din zom bę ę nę din guxt pę yú ts'i, bi 'yęngãhe ra Jesús.

Mahyoni a mi pęzehe nę'a xœ bi djm ma'da'yo

⁵¹ Nę nu'a ra Jesús bęya bi 'yęngãhe yú xãdigãhe:
—Ha guí pãhmbę a dí xi ahę ya.
—Hãha, ma Hmu, ya dí pãhmbę a guím ma, dá ęmbãhe a.
⁵² Nę xœ bi 'yęngãhe bęya:
—Nu'ę midín xãh ram hma maya'bę, nę a ram hma ma'da'yo da hyumbi din xãdi, ngue 'bępę ní manda rá ts'edi Ojã, hin te di 'beh rán xãdi ę bęya, nę da zã da

xãnba ę mi'da. Din ja tengu'bę n'da ra jã'i i ja 'be'a i pęts'i ngue gã mahyoni. Nę'a bi zocpa yúm bombœta nę'a bi djnę. Janangue'a hin te di 'be ę 'bępę ja rá ngu, bi 'yęngãhe ra Jesús.

Yę męngu bę rá hnini zęhe him bi 'yęc'yęi rá ts'edi ra Jesús

⁵³ Nę nu'bę mi gua'a bi man ra Jesús bęya bi bœm bę. ⁵⁴ Nę bi mba bę rá hnini zęhe ngue Nazaret. Nę bin xãpę ja ra nijã, nę nu yę jã'i bęya bi hyonya thofo 'be'a bi 'yœt'a, nę bi 'yęna:

—Hapę bí hyã rán 'yomfęni na, ngue da zã da 'yœt'a i œt'e. ⁵⁵ Ha hinga guehna rá ts'ęnt'ę ra yaxi na, ngue i 'bęcua rá mbe í María. Nę nu yún 'yohę ra Jacobo nę ra José nę ra Simón nę ra Judas. ⁵⁶ Nę ę yún ju dí 'bęhmbę ua. Pę hapę bí hyã a ran 'yomfęni na, bi 'yęn ę yú men-guہ. ⁵⁷ Nę him bi numanho a ra Jesús. Pę nu ra Jesús bi 'yęmp'ę:

—Gãtho yę jã'i in jabę. Nubę ja yú hnini zęhe hin da hnumanho n'da rá pœngahyã Ojã, xínga gue'ę i 'bępę rá ngu da numanho, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁵⁸ Janangue'a hingui ngu yœn t'œt'e mixte bi 'yœrpę, ngue him bi 'yęc'yęi ę 'bępę.

Ra Xuua Nxixyã bi thecpa rá 'yęga

14 Nę min ts'ęt'abi bę ra xęqui Galilea a ra Herodes. Nę nu'bę mi sifi 'be'a gã bi 'yœt'a ra Jesús 'bę min 'yo bę, bi 'yęn'a:

² —Masque ra Xuua Nxixyã a, bi dãmbęni bę 'bę ę xœn du, janangue'a i ja rá ts'edi xœn ho i œt' yœn t'œt'e mixte, bi 'yęm bęya.

³ Nguetho gueşę a ra Herodes bi hyo a ra Xuua Nxixyã. Bin cüę a ra Herodes 'bę mi sifi ngue hingui ho a bi 'yœt'e ngue bi zinşę a rá 'bępo, nu'a ra xisu mi 'bęhmi a ra Felipe 'bę mi sin'a ra Herodes. Nę nu'a ra xisu, ra Herodías a. Nę bi 'yęn'a ra Xuua: "Hingui ho gã 'yœt'e ngue gã sinba rá xisu a nin 'yohę," bi t'ęmp'a ra Herodes. Bin cüetho ra Herodes bęya bi got'a fãdi a ra Xuua nę bi manda dí tu't'i con yę cadena. Nę mim bęni xta hyo a ra Xuua, pę him bi hyo nguetho mi su din cüę yę jã'i, ngue nu yę jã'i mi pãdi rá pœngahyã Ojã a ra Xuua. ⁶ Pę nu'bę mi zœn ra pa bin ja rá ngopa a ra Herodes 'bę mi dät ra jęya mahœn'a, bi 'yœt'a n'da ran ts'ihme nę bin nę a rá t'jxu a ra Herodías. Nę bi numanho a ra Herodes a ran hnei bi 'yœt' bęya. ⁷ Nę bi 'yęmp'a ra hmute: "Dami 'yãdi 'be'a gãtho guí nde gui 'yãqui. Majuęni dí xi i, ga 'da i 'be'a gãtho gui 'yãqui," bi 'yęn'a ra Herodes. ⁸ Nę nu'a ra hmute bęya bi 'yã a rá yã ra Xuua Nxixyã ngue di o ra mbohi, nguetho gue'a xí xi a rá mbe a da 'yãp'a.

⁹ Nę bi du rá mbęi a ra Herodes bęya, him mi ndehma da hyo a ra Xuua, pę hin'yę 'be'a sã da 'yœt'e nguetho ya xí xifi di unni 'be'a gã da 'yãpi, nę ya xí 'yœh yę jã'i di unni 'be'a gãtho da 'yãpi. ¹⁰ Nę bi manda bęya ngue da mba ba thecpa rá yã ra Xuua Nxixyã bę ja ra fãdi, nę ba jät'a n'da ra mbohi din t'un'na ra hmute.

¹¹ Ne nu'be min t'unni bi den a ra mbohi bi un'na rá mbe bəya.

¹² Ne nu yá xädi ra Xuua bəya, bá tunba a rá ngəc'yēi bə ja ra fädi, bi 'yāgui. Ne bi mba bəya bá xi a ra Jesús ngue ya bi du ra Xuua.

Bi 'ujn'i cət'a mahuəhi yən 'yohə ra Jesús

¹³ Ne nu ra Jesús 'bə mí 'yøde bi du ra Xuua, 'bex dá mbähmbe dá huhe bə ja ra mbosa mí nde xcá səmhbe bə 'danguadi, mi ɛna xcám 'bəsəhe n'da zi ora. Pə nu'be mi pə ɛ yə jə'i ngue dá mbähmbe bə a ra Jesús, ne ɛ bá nɛxpə ja yə hnini bi dɛngähe, bin 'yogua thoho gätho bə ja rá nyəni a ra dədehe. ¹⁴ Ne nu'be má cəhmbe bə ja ra mbosa a ra Jesús, xən ngu ɛ yə jə'i xí zəm bə. Ne ɛmmə bi huɛc'ɛ bəya ne bi hoqui hont'a go to'o mí ɛ. ¹⁵ Ne nu'be min de bəya dá ɛmbähe a ra Hmu:

—Ya bin de ya, ne njongui 'bɛcua ja ra xequi ua, dami xih yə jə'i da mba bə ja yə hnini ne da däm bə 'bɛ'a da zi, dá ɛmbähe a.

¹⁶ Ne bi 'yən'a ra Jesús:

—Pə hingui jatho da mba, pə guesə ahə dami 'ujmh-bə, bi 'yɛngähe.

¹⁷ Ne dá thəhmbe bəya:

—Pə hin'yə 'bɛ'a da zi, ne hont'i cət'a yə hme i ja ua ne yoho yə huə, dá ɛmfə bəya.

¹⁸ —Bá cəhə ua, bi 'yən'a ra Jesús.

¹⁹ Ne bi xih yə jə'i ngue din säya bə ja yə t'ei, ne bi hyən ɛ cət'a yə hme ne yoho yə huə. Bi ndəs' mahəts'i ne bi 'yäp rán jəpi Ojə, ne bi xem bəya ne bi 'dacähe dá darpähe yə jə'i. ²⁰ Gätho bin sihmə ɛ yə jə'i ne bin niyā ne bi bong mi'da yə xequi bi yu'i 'de'ma yoho yə 'bøts'e. ²¹ Ne nu'be gätho bin sihmə í jua'i cət'a mahuəhi ɛ yən 'yohə, ne hin njon bi mbeh yə xisu xinga gue yə t'əhni.

Bin 'yo maxøts'e ra dədehe a ra Jesús

²² Ne nubəya, bi xije ga mbähmbe ngue ga 'daxhe ra dədehe mahøn'a. Dá huhe a ra mbosa dá mbähmbe bəya. Go bi gose bə a ra Jesús, bin 'yɛhmbe yə jə'i.

²³ Ne nu'be mi mba ɛ yə jə'i bi ndezəhe bə ja ra nyuni ne bi nyəni bə Ojə. Bá hazəhe bə a. ²⁴ Ne nu'be má mbähmbe ngue dá huhe ra mbosa, 'bə mi zəm made ra dehe, bi zəh ran dəhi ne ɛmmə bin ja yə t'øthe, ne ts'edi midí cos'a ra mbosa. ²⁵ Ne nu'be ya mbe mí ts'ətho da hyats'i, ne 'yo a ra Jesús bə maxøts'e ra dehe ngue da zə'a ra mbosa. ²⁶ Ne nu'be mambá ɛpə ra Jesús, ne i 'yo bə maxøts'e ra dehe dá handähe bəya, ba ɛpə ne hin dí pəhmbe ngue gue'a. ɛmmə dán suhe ne dá mbahmbe:

—Ba ɛhnə n'da ra ánima, dá ɛmhbe.

²⁷ Ne bi dərcähe a ra Jesús:

—Dami hyuthə nzambəi, o guín suhə, guecä, bi 'yɛngähe.

²⁸ Ne bi dət'a ra Pedro bəya:

—Nu'be gue'e ma Hmu i, dami jaqui necä dan 'yo maxøts'e ra dehe ne ga səm bə guí 'bäi, bi 'yən'a.

²⁹ —Ba ɛcua, bi 'yən'a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro bəya.

Ne nu'a ra Pedro bəya bi gəpə ja ra mbosa ne bi də'mi bin 'yo maxøts'e ra dehe ngue in nde da zəm bə bí 'bä a ra Jesús. ³⁰ Pə bi nu ngue ɛmmə nts'edi ran dəhi ne 'bex bin su bəya, ne bi də'mi bi dont'a mbonthe. Ne nts'edi bi mbah pəya:

—Ma Hmu, dami yəngui, bi 'yɛna.

³¹ Ne 'bex bi bendba rá 'yɛ a ra Jesús bəya.

—Hanja ts'ətho guí ɛc'yēi ngue i ja ma ts'edi ne 'bexgue gá su 'bɛ'a gán nu, bi 'yɛmp'a rá hmu.

³² Ne nu'be mi hyu ra mbosa a ra Pedro ne ra Jesús bəya, 'bex bin hɛ a ran dəhi. ³³ Ne nugähe mí huhmbe bə mbo ra mbosa dán dənyahmuhe bə mí 'bä a ra Jesús ne dá ɛmfə:

—Majuəni maha, gue'e rá Ts'ənt'ɛ i Ojə, dá ɛmfə.

Bi hoc'ɛ yə hyənni bə ra hnini Genesaret a ra Jesús

³⁴ Ne dá thohmbe bəya dá səmhbe bə 'danguadi ra dehe bə mi ja ra xequi Genesaret. ³⁵ Ne nu'be yə jə'i mi 'bɛpə, 'bə mi nu bi zəm bə ra Jesús, 'bexgue bi mbenh ra nde hønbe go hapə ja yə hnini ngue ya mí 'bɛpə ra Jesús. Ne bá ts'inbi gätho yə hyənni bə mi 'bɛcähe a ra Jesús. ³⁶ Ne bi 'yäh ra mate ɛ ngue bi dərpa rá nyəni rá pahni ra Jesús, ne 'bex bi yəp ɛ bəya.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a di ts'onba rá mbəi n'da

15 Ne nubəya bá ɛ i 'da ma ngərphe ngue yə fariseo ne yə xänbate nijə. Bá nɛxpə Jerusalén ɛ, ne bi 'yän'na ra Jesús:

² —Hanja ɛ ni xädi hingui tən yün t'øt'e mam bombø-tahə ne him 'bɛ i xət'yɛ 'bɛ i sihmə, bi 'yən'ɛ.

³ Bi də a ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Pə ne ahə guí festhohohə rán t'ɛdi Ojə 'bə guí homhbə guí 'yøt' nin t'øt'e zehəhə, bi t'ɛmp'ɛ yə fariseo. ⁴ Nguetho i mam bə ja rá m hman Ojə: "Gui nu-mansu ni ta ne ni mbe." Ne a i mam bə ngue: "Nu'a to'o san rá ta ne rá mbe i jatho da tho," bi 'yən'a ra Jesús. ⁵ Pə nu ahə, 'dan'yo thoho guí mamhbə, ngue guí ɛmhəbə xən ho 'bə di yəpə Ojə a mi ja ngue xtá mbäx'a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohə. Ne hin gá xihmbə ngue him bi numansu rá ta 'bə ngubə bi 'yøt'e. ⁶ Gá 'yɛmhəbə nte ní mba tho yün t'ɛdi Ojə 'bə guím bənsə nin t'ɛdihə, bi 'yən'a ra Jesús, bi t'ɛmp'ɛ yə fariseo. ⁷ Pə ɛmmə guidí yorpahə a guím bəmhəbə, bi 'yɛmp'a ra Jesús. Majuəni bi man Ojə bə ja rá søcuə ra Isaías 'bɛ'a guí øthə ngue bi 'yɛna:

⁸ Nuya yə jə'i ya i ɛsqui nanguə yú nde, pə maxøts'e thoho ne hinga gätho yú mbəi.

⁹ Ne säti thoho 'bə i thəndegui, nguetho hont'ɛ yün t'ɛdi zehə i xänba ɛ mi'da, i ɛn Ojə, bi 'yən'a ra Isaías 'bə maya'bə, bi 'yən'a ra Jesús.

¹⁰ Ne nubəya, nu ra Jesús bi zon'də yə jə'i:

—Dami 'yøhmbe 'bɛ'a dí xi ahə jananguə'a guí pəhmbe 'bɛ'a nam bøn'a. ¹¹ Hinga gue'a i ts'i di ts'onba

rá mbæi n'da, pɛ gue'a ní bøm bɛ rá nde n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² Nɛ dá mbähmbe bɛ mi 'bäh ra Jesús.

—Nu'ɛ yɛ fariseo bi bɛman'ɛ a gám ma, dá ɛmfɛ.

¹³ Nɛ bi dɔh ra Jesús, bi 'yɛna:

—Hønt'a go 'bɛ'a ma paxi him bi 'yɛzɛɛ ma Ta, i jatho da mba nsat'i. ¹⁴ Nte guim bɛmhɛ nanguɛ ɛ nguetho tengu'bɛ i xädä ɛ, nɛ ɛna da 'yut' ra 'yu yú mixädäh. Nɛ nu'bɛ n'da ra xädä i six'a rá mixädäui, thɔmbɛni tho gätho yoho da zo bɛ ja n'da ra hyähäi, bi 'yɛngähe ra Jesús 'bɛ má ɛmfɛ.

¹⁵ Nu ra Pedro bɛya bi xi a ra Jesús:

—Dami xije nanguɛ a ran t'uti gá ma mahɛ'bɛ, 'bɛ'a nam bøn'a, bi 'yɛmbi.

¹⁶ Nɛ bi dɔ'a ra Jesús:

—Ha nɛ ahɛ xingui ts'ɛ guí pɔhmbɛ 'bɛ'a nam bøn'a dí xi ahɛ, bi 'yɛna. ¹⁷ Ha hin guí pɔhmbɛ nu 'bɛ'a da zi n'da, da yɛrɛ ja rá nde nɛ da mba bɛ ja rá foho, nɛ hingui zɔm bɛ, bi 'yɛngähe. ¹⁸ Pɛ nu 'bɛ'a gätho da bøn bɛ ja rá nde n'da í nɛxpɛ rá mbæi nɛ gue'a dí ts'on'a n'da. ¹⁹ Nguetho guɛpɛ mbo rá mbæi n'da ni nɛx'ɛ yɛ ts'on'yomfɛni, ran thodu, ran 'yomt'ɛni madague'bɛ bin thɔt'a n'da o hin gana din thɔti, nɛ yɛm fɛ, nɛ yɛ fɛhni, nɛ yɛn ts'ante, nɛ gue'ɛ gätho ní nɛxpɛ rá mbæi n'da ɛ. ²⁰ Nɛ gätho ɛ gue'ɛ ní ts'om'bäi n'da ra ja'i ɛ. Pɛ nu'bɛ bin sihmɛ nɛ him bi 'yøt'a ran t'øt'e ngue din xɛt'yɛ, hinga gue'a dán ts'on'a, bi 'yɛngähe ra Jesús.

N'da ra xisu hin rá mɛnguhɛ a ra Jesús bi 'yɛc'yɛi a rá ts'edi nɛ bi yɔn'a rá t'jxu

²¹ Nɛ nubɛya dá pømhbɛ bɛ a ra Jesús dá mbähmbe bɛ ja rá xɛqui ra hnini Tiro nɛ ra hnini Sidón. ²² Nɛ dán c'athe n'da ra xisu ra mɛngu Canaan, hing ra israel a. Nɛ ts'edi bi mbafi, bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, rá m bom'beto i ra David, din ja nin huɛcate nanguɛ ma t'jxu in 'youi n'da ra zjthu ngue ɛmmɛ di ɛnbi.

²³ Nu ra Jesús bi thotho, tengu'bɛ him bi 'yø a bi xifi. Nugähe bɛya dá xihmbe ra Jesús:

—Dami 'yøpɛ ra mate a ra xisu, jananguɛ'a da mbengui, nɛ i mbafi i tengahɛ.

²⁴ Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛna:

—Nu Ojɔ bá pɛngui ga øpɛ rá 'bɛfi ngue hønt'ɛ ma mɛnguhɛ yɛ israel ga jamansu, nguetho i 'bæi tengu yɛ dɛ'yo bi 'bɛh ra 'yu, bi 'yɛna.

²⁵ Pɛ nu ra xisu bi zøm bɛ 'bäh ra Jesús bin dɔnyahmu nɛ bi 'yɛmbi:

—Gra Hmu, dami zɛqui.

²⁶ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Hingui ho 'bɛ n'da ran 'yohɛ da hyɔnba rá hɛ yú t'ɛhni, go di un'dɔ yɛ t'ɛ'yo, bi 'yɛmbi.

Ngubɛ bi xifi nguetho hing ra israel a ra xisu. ²⁷ Bi 'yɛn'a ra xisu bɛya:

—Majuɔni guím ma gra Hmu, pɛ nɛ'ɛ yɛ t'ɛ'yo i si yɛ xɛca hɛ 'bom bɛ ja ra 'bimɛxa ngue i hɛ ɛ yú hmu.

²⁸ Ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Gra xisu, ɛmmɛ guí ɛc'yɛi xɛn ho a ma mate. Jananguɛ'a din ja a gá 'yádi, bi 'yɛmbi.

Nɛ 'bɛxgue gue'a ra ora bi yɔn'a rá t'jxu.

Bi hoc mi'da yɛ hyɛnni a ra Jesús

²⁹ Nɛ nubɛya nu ra Jesús bi bøm bɛ. Dá mbähmbe bɛ ja ra ndendädehe bɛ Galilea nɛ dá texhe bɛ ja ra nyuni, nɛ bi hyupɛ a ra Jesús. ³⁰ Nɛ xɛn ngu yɛ ja'i bi zøm bɛ mi hudí, nɛ bá ts'inba yɛ dogua, nɛ yɛ xädä, nɛ yɛ gore, nɛ yɛ do'yɛ, nɛ xɛn ngu mi'da yɛ mbɛdi nɛ yɛ hyɛnni bá ts'inba bɛ mi hu'a ra Jesús. Nɛ nu ra Jesús bɛya gätho bi hoc'ɛ. ³¹ Nɛ nu yɛ ja'i bi hyonya thoho 'bɛ mi nu bin yɔ yɛ gore nɛ bin 'yo ɛ mí dogua nɛ bi yɔn'ɛ mi do'yɛ, nɛ bin zø yú dä ɛ mi xädä. Nɛ nu'bɛ mi nu 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yɛspa Ojɔ, ngue ma Ojɔhe dyɛ israelhe. Nɛ hyu pa dán degähe bɛ yɛ ja'i.

Bi 'ujn'i goho mahuɔhi yɛn 'yohɛ ra Jesús

³² Nɛ nu ra Jesús bi zongahe bi 'yɛngähe:

—ɛmmɛ dí m bɛngä yɛ ja'i i 'bɛcua nguetho ya ná hyupa i 'bɛcua nɛ hin'yɛ 'bɛ'a da zi yɛ. Nɛ nu'bɛ ga xifi da mba bɛ yú ngu, masque hin da hyät'i da zøm bɛ ja yú ngu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Nɛ dá ɛmhbe bɛya:

—Pɛ hin hapɛ ga tjmhbɛ ra hɛ ga unhndɛ yɛ ja'i, nguetho ɛmmɛ xɛn ngu i 'bɛcua, nɛ njongui 'bɛcua ngue ga tämfɛ ra hɛ, dá ɛmfɛ.

³⁴ —Hangu guí hɔhɛ ra hɛ thɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

—Yoto thoho yɛ hɛ nɛ zi yoho yɛ t'ɛhuɔ, dá ɛmfɛ.

³⁵ Nɛ nu ra Jesús bi xih yɛ ja'i din säya bɛ häi. ³⁶ Nɛ bi hyɔn'ɛ yɛ hɛ a ra Jesús nɛ yɛ huɔ, nɛ bi 'yöp rán japi Ojɔ nanguɛ ɛ bi hyɔni. Nubɛya, nu ra Jesús bi xɛn yɛ hɛ nɛ yɛ huɔ nɛ bi dargähe ngue ga unhde yɛ ja'i bɛ mí hudí. ³⁷ Nɛ gätho ɛ mí 'bɛpɛ bin sihmɛ ɛ nɛ bin niya, nɛ bi bongui yoto yɛ 'bøts'e 'bɛ mi niya. ³⁸ Nɛ goho mahuɔhi ɛ yɛn 'yohɛ bin sihmɛ, nɛ njom bi mbɛh yɛ xisu nɛ yɛ t'ɛhni. ³⁹ Nɛ nu ra Jesús bɛya bi xih yɛ ja'i da mbeng yú ngu. Nɛ nu'bɛ mi mbeng yɛ ja'i bɛya dá mbähmbe mahøn'a a ra Jesús, dá huhe ra mbosa mahøn'a ngue ga sømhbɛ bɛ ra xɛqui Magdala.

Yú ngɛrpi yɛ judío bi 'yäh mi'da yɛ hmɛpya

16 Nɛ nu'bɛ ma sømhbɛ bɛ, bi zøm bɛ 'da ma ngɛrpihe ngue yɛ fariseo nɛ yɛ saduceo, in nde da zöp rá mbæi a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Yurcahe n'da ra hmɛpya ngue ga pɔhmbɛ majuɔni Ojɔ bá pɛn'ni i, bi 'yɛn'ɛ.

² —Pɛ nu'ehɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, guí nuhɛ xɛn theni yɛ güi 'bɛ xøn de nɛ guí ɛmhɛ bɛya ngue din hyadi 'bɛ bi hyats'i. ³ Nɛ nu'bɛ guí nuhɛ ts'ɛtho xɛn theni yɛ güi 'bɛ xudi, guí ɛmhɛ din dɔ'yɛ bɛya. ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Hanja ngue guí pɔhmbɛ 'bɛ'a nam bøn'ɛ yɛ güi guí nuhɛ nɛ hin go guí pɔhmbɛ 'bɛ'a nam bøn yɛ hmɛpya guí nuhɛ ya, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁴ Nu ahɛ guí 'bɛhmbɛ ya, gue ahɛ gyɛ ts'om'bäihɛ, xɛa 'uehmbɛ bɛ rá 'yu Ojɔ, nɛ sä guí ähm-bɛ ra hmɛpya ya pɛ hin da t'ut'ahɛ ra hmɛpya. Pɛ hønt'a ra hmɛpya da t'ut'ahɛ tengu bi 'yøt'a ra Jonás

maya'be, bi 'yɛn'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ yɛ fariseo. Ne xø dá mbäcähe a ra Jesús bëya.

Ra Jesús bi xih yú xädi di jamansu nangue rá íxi yɛ fariseo

⁵ Ne nubəya dá penje mahøn'a 'danguadi ra dādehe a ra Jesús. Ne dá pumbənihe a ra hmɛ nzají mí sihe ngue min 'youi ra íxi. ⁶ Nu ra Jesús bëya bi 'yɛngähe:

—Damim fähmbɛ nangue yú íxi yɛ fariseo ne yɛ saduceo, bi 'yɛna.

⁷ Ne dá ɛnsɛhe:

—I man na ya ngue him bá hɔhɛ ra hmɛ.

⁸ Ne nu ra Jesús bi bađi 'be'a dá bɛmhbe ne bi 'yɛnje:

—Hanja guí ɛmhbe: "Hin'yɛ ra hmɛ ga sihɛ." Pɛ ts'ɛtho guí ɛc'yɛihɛ. ⁹ Ha gá pumbənihe 'bɛ má 'ujngä goho mahuahi yɛn 'yohɛ ngue høn't'i yoto yɛ hmɛ ne yoho yɛ t'ɛhuɔ, ne bi bong thoho yoto yɛ 'bøts'e yɛ hmɛ. ¹⁰ Ne'be má 'ujn'i cət'a mahuahi yɛn 'yohɛ ngue høn't'i cət'a yɛ hmɛ mi ja, ne xɛn ngu yɛ 'bøts'e bi yu 'bɛ mi bongui. ¹¹ Hanja hin gá pəhmbɛ 'bɛ má xi ahɛ nangue yú íxi yɛ fariseo ne yɛ saduceo, pɛ hin nangue ɛ yɛ hmɛ dá xi ahɛ, bi 'yɛngähe.

¹² Ja dá pəhmbe bëya 'be'a nam bøn'a bi xije ra Jesús. Dá pəhmbe ngue gue'a yún xädi yɛ fariseo ne yɛ saduceo, ne hinga gue'a njuəntho rá íxi bi ma.

Ra Pedro bi ma to'o a ra Jesús

¹³ Ne nubəya dá mbähmbe ra Jesús bɛ ra xɛqui Cesare, guerpɛ min ts'ɛt'abi ra Felipe. Ne bi 'yängähe dyɛ xädigähe ra Jesús:

—'Be'a im bɛn'ɛ yɛ ja'i ngue to'ogä, ngue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

¹⁴ Dá thəthe bëya:

—Nu'ɛ 'da yɛ ja'i im bɛni gue'e gra Xuua Nxixya, ne nu'ɛ 'da im bɛni ngue gue'e gra Elías mi 'bɛh maya'be. Ne nu'ɛ 'da im bɛni gue'e grá Jeremías ngue maya'be xøn du, uague man'da rá pəngahya Oja, i ɛn'ɛ, dá ɛmfɛ bëya.

¹⁵ Nu ra Jesús bëya bi 'yängähe:

—Xi'ahɛ, 'be'a guím bɛmhbe ngue to'ogä.

¹⁶ Ra Simón Pedro bëya bi dətí:

—Gue'e rá thahni i Oja ngue ra Cristo, rá Ts'ɛnt'ɛ i Oja i 'bɛi.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Majəpi i gra Simón, rá ts'ɛnt'ɛ i ra Jonás, nguetho nu'a gá ma hinga n'da ra ja'i bi bɛn'ni i, pɛgue Oja ma Ta bí 'bɛh mahɛts'i bi bɛn'ni i. ¹⁸ Pɛ ne'a dí xi i, nu'i gra Pedro, nu'a ni thuhu nam bøn'i gue ra do. Nguetho tengu 'bɛ da gue'e gra dongu guerpɛ dí mbɛh rán ngu Oja, nangue'e ga dɛ'mä ga pɛt'ɛ da 'yɛc'yɛigui. Ne hin'yɛ 'be'a da zä di jua ɛ, xing ran dətɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹⁹ Ne ga 'da a n'da nin t'ɛdi ngue gui xih yɛ ja'i 'bɛpɛ dí yɛt'a n'da bɛ di manda Oja. Tengubɛ ga 'da a n'da ran sogui ngue gui xocpɛ di manda rá ts'edi Oja. Ne nu'a gui 'yɛmbi hingui ho ua ja ra ximhäi, nɛpɛ mahɛts'i da t'ɛmbi hingui ho a. Ne nguetho a gui 'yɛmbi

xɛn ho, nɛpɛ mahɛts'i da t'ɛmbi xɛn ho a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ Pɛ nubəya, nu ra Jesús bi hɛgähe hin ga mamhbe bɛ 'bɛh yɛ ja'i ngue guecä a rá Thahni Oja, ngue ra Cristo.

Ra Jesús bi ma da tho ne da dəmbəni

²¹ Ne nu'a ra pa a, bi dɛ'mi bi xije jatho da mba bɛ Jerusalén di ɛnba bɛ ɛ ma ngɛrpihe, ngue yɛ dɛc'yɛi ne yɛ mbəja ne yɛ xänbate nijə. Ne bi xije da tho ne da dəmbəni 'bɛ ná hyupa. ²² Ne nubəya bi zixpɛ ma'ueni a ra Pedro ne bi zɛi, bi 'yɛmbi:

—O guidí japi da bɛnt'i i, damin yaɛni, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²³ Ne bi dət'a ra Jesús:

—Dami pəni gra zjtho. Ní mba, nguetho guí ɛngui hin ga øt'ä a bi zän Oja. Hin'yɛ nin 'yomfɛni tengu im bɛn Oja, pɛ høn't'a im bɛn yɛ ja'i guím bɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro.

²⁴ Ne nubəya, bi 'yɛngähe:

—Pɛ to'o gätho in nde da dengui i jatho hin da bɛn'a rá pähə zɛhe ne da hyät yɛn ɛnbi madague'be da tho. ²⁵ Nguetho nu'a to'o di huɛczɛhe rá te, da mba ma ɛnbi rá te bɛ ja ran dətɛ, pɛ nu'a to'o hingui su da thəcpa rá te nanguecä, da djn'a ra te mazəi a. ²⁶ Pɛ nu'be n'da ra ja'i, madague da 'yøt'e rá mbeti 'be'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, pɛ nte ní mbatho 'bɛ him bi pəh rá te. Nguetho njo'o n'da ra ja'i da zä da guzɛhe rá te, bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁷ Nguetho nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ne din jagä rá ts'edi ma Ta bɛ mahɛts'i 'bɛ bá pengä mahøn'a, ne gätho yúm 'bɛhni ban 'yohe 'bɛ bá ɛcä. Ne i ja 'be'a ga undä nangue 'be'a bi 'yøt'a n'da ngu n'da yɛ ja'i. ²⁸ Majuəni dí xi ahɛ, hinga gä gní tuhɛ 'bɛ bi dɛ'mi di manda ma ts'edi ua, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛngähe ra Jesús.

N'da ran t'uti bi 'yøt' ra Jesús

17 Ne nu'be mi tho i 'dato pa nu ra Jesús bi zix ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua, rán 'yohɛ ra Jacobo, ne bi mbähä bɛ ja ra t'øhø. ² Ne nu'be mí zøm bɛ, bim pä'a ra Jesús. Nu rá hmi bi hyät'i tengubɛ ra hyadi, ne nu rá he bi t'axqui tengubɛ ran nequi. ³ Ne nu'ɛ ma mixädihe min 'yohɛ, bi nu bi zøm bɛ ra Elías ne ra Moisés, bin yaɛh ra Jesús.

⁴ Ne nu ra Pedro bëya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, xɛn ho ngue dí 'bɛhmbe ua, ne ga høcähe hyu yɛ t'ɛngu. Nu n'da gam 'bɛsɛ, nu n'da dim 'bɛh ra Moisés, ne nu'a man'da dim 'bɛh ra Elías, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Pɛ nu'be mí ya ra Pedro, bi nequi n'da ra güi di fɛxni, ngue bi go'be, ne bi 'yø'a n'da ra nde bin ya bɛ ja ra güi: "Guehna ma Ts'ɛnt'ɛgä na, ɛmmɛ dídi huɛcä na ne dí numanho. Dami 'yøhmbe 'be'a i xi ahɛ." Gue'a bi man'a ra nde bi 'yøpɛ.

⁶ Ne nu'be mí 'yø a ra nde ɛ ma mixädihe 'bɛx bin dənyahmu bɛ häi ne bi nyetho nguetho bin su ɛ. ⁷ Ne

nu ra Jesús bəya bi mba bə mín danyahmu ɛ nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami ndanjɛ, o guín suhɛ.

⁸ Nɛ nu' bə mi ndɔx'ɛ bəya njom bi nu, pɛ hɔnt'a ra Jesús mí 'bäpɛ.

⁹ Nɛ nu' bə mam bá ɛpɛ 'yu bə ja ra t'ɔhɔ bəya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nuya njon gui xihmbɛ 'bɛ'a gá nuhɛ bə, jague' bə dá thəmbɛnigä bə 'bɛ ɛ xɔn du, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi t'ɛmp'ɛ.

¹⁰ Nɛ nu ma mixädihe bəya bi 'yänni:

—Hanja i ɛn'ɛ yɛ xänbate nijä ngue m'bet'o thoho ba penc'a ra Elías, nɛ ja ba ɛ'a rá Thahni Ojä ngue ra Cristo bəya, bi 'yɛn'ɛ.

¹¹ —Majuəni im ma ngue m'bet'o ba ɛh ra Elías di hoqui gätho. ¹² Pɛ dí xi ahɛ, ya bi zɔh ra Elías nɛ njon bi bədi ngue gue'a. Pɛgue bi mba ma ɛnbi nɛ bi mba ma ɛcri, nɛ ngutho da t'ɔrcä ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Ja bi bə ɛ ma mixädihe bəya gue tengu'bɛ ra Elías a ra Xuua Nxixya.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra sändəte

¹⁴ Nɛ nu' bə mi zɔm bə 'bɛh yɛ ja'i, bi zɔm bə n'da ran 'yohɛ bə mí 'bäh ra Jesús, nɛ bi 'yɛmbi:

¹⁵ —Gra Hmu, dami 'yɔrqui ts'ɛ ran huɛcate a ma ts'ɛnt'ɛ, jant'a thoho i sändəte nɛ hɔnbɛ go i so 'bɛ xɔ 'yagui. Ja' bə i so bə ja ra sibi, nɛ ja' bə i so bə ja ra dehe, hɔnbɛ go hapɛ 'yo 'bɛ xɔn zändəte. ¹⁶ Nɛ bá sigä bə mi 'bɛ ɛ ni xädi, pɛ him bi zä bi hyäcpa a ran ɛ ni 'youi, bi 'yɛn'a ran 'yohɛ.

¹⁷ Nɛ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Gyɛ ts'om'bäihɛ, hin guí ɛc'yɛihɛ Ojä xɛn ho. Hangu yɛ pa ga tɔp'a thoho ahɛ ngue gui 'yɛc'yɛigahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Bá si ni ts'ɛnt'ɛ guím ma, bi t'ɛmp'a ran 'yohɛ.

¹⁸ Nu' bə mi zɔpɛ bəya, nu'a ra Jesús bi zɛ a ra zjthu min 'youi, nɛ bi xifi da bəni. 'Bex bi yən'a ra ts'ɛnt'ɛ bəya.

¹⁹ M'bejua bəya bin yəhɛ ɛ ma mixädihe a ra Jesús nubɛ däm 'bəsche.

—Hanja him bi zä dá hɔngähe thi a ra zjthu min 'youi a ra ts'ɛnt'ɛ, bi 'yɛn'ɛ.

²⁰ Bi dā a ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Him bi zä gá hyəmhɛ thi ra zjthu, nguetho ts'ɛtho guí ɛc'yɛihɛ. Man'da zi ts'ɛtho ni t'ɛc'yɛihɛ xinda gue n'da rá hmudä ra c'u ngue ɛmme zicue. Nɛ nu' bə da zəni gui 'yɛc'yɛihɛ tengu n'da rá hmudä ra c'u, da zä gui xihmbɛ n'da ra t'ɔhɔ: "Dami 'uegue gui thən nɛ n'danni," gui 'yɛmfɛ, nɛ da 'uegue. Hin te gui hyɛmfɛ 'bɛ majuəni gui 'yɛc'yɛihɛ. Gätho xɛn ɛi i sä gui 'yɔthɛ, bi 'yɛnje. ²¹ Pɛ nu' ɛ 'da'ɛ yɛ zjthu tengu min 'youi a ra ts'ɛnt'ɛ, xɛn ɛi da hyɔn a thi ɛ, pɛ hɔnt' bə ɛmme həh rá mbəi din yəui Ojä nɛ da 'yɛ't' ran ts'ihme n'da, da zä da hyɔn a thi ɛ, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahɔn'a da tho nɛ da dəmbɛni

²² Nɛ nu' bə mán 'yohe bə ra häi Galilea, bi 'yɛnje mahɔn'a a ra Jesús:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan dägä bə 'bɛh yɛ ja'i ngue da thogä. Pɛ ga thəmbɛni 'bɛ ná hyu pa, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nɛ ɛmme bi du ma mbəigähe bəya.

N'da ran t'änni to'o i jut ra mbeti nanguie ra nijä

²⁴ Nɛ nu' bə má sɔmhbe bə ra hnini Capernaum a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro:

—Xi ni xänbatehɛ, ha hingui jut'a ra mbeti dí həxähe nanguie ra nijä, bi t'ɛmbi.

²⁵ Bi dā a ra Pedro bəya:

—Həhə i jut'i, bi 'yɛmp'ɛ.

Nɛ nubəya nu' bə mi yərpɛ ja ra ngu xín säya a ra Jesús, 'bex bi t'än'na ra Pedro:

—'Bɛ'a guím bəni gra Simón, ha nɛ'ɛ yé t'ɛhni yɛ ts'ɛt'abi i jut'a ra mbeti ua ja ma häihɛ, uague hɔnt'ɛ yɛ ja'i thoho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁶ Bi dā a ra Pedro:

—Nu'ɛ yɛ ja'i thoho.

—Jananguie'a hin mán zähma'be ga jut'a 'bɛ hingui jut'ɛ yé t'ɛhni yɛ ts'ɛt'abi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ —Pɛ ni mba bə ja ra dədehe, gui hyɛ'ts'a n'da ra huə, nɛ gui xemba rá nde. Gui tɛm bə n'da ra mbeti, ngue'a xɔt'a ga jut'ui a ra cota a ra nijä, n'dahma hin da bəman'ɛ ɛ i həx ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o xtán hɛts'i bə dán nu Ojä

18 Nɛ xɔ dá änhde a ra Jesús:

—Xiya, to'o man'da xɛn hɛts'i rán t'ɛdi bə na hnu bə di manda rá ts'edi Ojä, dá ɛmfɛ.

² Nu ra Jesús bəya bi zohna n'da ra t'ɛhni nɛ bi gɛts'i bi mbəmp'ɛ made, ³ nɛ bi 'yɛnje:

—Majuəni dí xi ahɛ, nde' bə gui päh ni mbəihɛ gui cohmbɛ tengu'bɛ gyɛ t'ɛhnihɛ, nu' bə hin'na hin gui sä gui cəthɛ bə di manda rá ts'edi Ojä 'bɛ, bi 'yɛnje.

⁴ Nɛ nu'a to'o da gohi tengu'bɛ ra t'ɛhni nɛ da 'yɔt'e ngue hin'yɛ rá ts'edi, gue'a xtán hɛts'i rán t'ɛdi bə na hnu bə di manda rá ts'edi Ojä. ⁵ Nɛ nu'a to'o da nu-manho n'da ra t'ɛhni nanguie ma thuhugä, nam bəni bi zingä bəya, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Yɛn t'ɛ'tate i ja ua

⁶ —Pɛ nu' bə 'bo'o di japi da 'ue a n'da ra t'ɛhni ngue i ɛc'yɛigui, xɛn ɛtho ran ɛnbi da nu. Man'da xɛn ɛ xinda gue' bə da t'ɛpa ra dojəni rá 'yəga nɛ da thərpɛ ja ra dədehe, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁷ —Nhuɛcate ahɛ nanguie yəm 'bepate xɛn ngu da t'ɔt'ahɛ. Guehma gui nuhɛ ɛ, pɛ i huɛhi maha to'o di 'bep'ahɛ, bi 'yɛna.

⁸ Pɛ nu' bə guí ɛmhɛ gue'a ni 'yɛhɛ o gue ni guahɛ di 'bep'ahɛ gui 'yɔthɛ ra ts'oqui, pɛ xɛn ho 'bɛ gui hyɛjɛ gui 'yemhɛ bə yatho. Nguetho man'da xɛn ho 'bɛ dan 'datho ni guahɛ o gue dan 'datho ni 'yɛhɛ 'bɛ

gá mba bə ja ra te mazaj, xinda gue'bə di yoho ni 'ye o gue di yoho ni gua nɛ gui mba bə ja ra sibi njam'bə da huɛt'i. ⁹ Nɛ ngutho 'bə guí ɛmhəbə gue'a n'da ni dāhɛ di 'bɛp'ahɛ gui 'yøthɛ ra ts'oqui, pɛ xɛn ho 'bə gui hyəhmbə gui 'yemhbə bə yatho. Nguetho man'da xɛn ho 'bə dan 'datho ni dāhɛ 'bə gui cəthɛ bə ja ra te mazaj xinda gue'bə di yoho ni dāhɛ nɛ gui mba bə ja ra sibi njam'bə da huɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti nanguie ra dɛ'yo bim 'bedi

¹⁰ —Dami jamansuhə a guí øthɛ. Hin gui 'yøthɛ tengu'bə nte di muui ɛ zicuɛ, nguetho dí xi ahɛ nu yám 'bɛhni Ojə di jamansu ɛ, nɛ zəi i 'bɛrɛ ja rá hmi ma Ta bə mahɛtsi ɛ yém 'bɛhni. ¹¹ Nguetho nugə, ngue dán jə'igə ua ja ra ximhəi, bá ɛcə ngue ga nyənbə yú te ɛ xəm 'bedi nanguie yə ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² —'Bɛ'a guím bɛmhəbə bi 'yøt'a n'da ran 'yohɛ ngue mí si n'da ciənto yú dɛ'yo. Nɛ bim 'bɛ a n'da. Ha him bi hyon'a bim 'bedi. Pɛ bi zopɛ ɛ goho 'däte ma 'dɛ'ma gəto bə mi sapaxi ɛ, bi mba bi hyon'a bim 'bedi. Nɛ nu'bə mi djni, man'da bin johya nanguie'a, xinda gue'u mi'da ngue him bim 'bedi. ¹⁴ In jabɛ ma Tahɛ bí 'bɛrɛ mahɛts'i, in ndepe xinga n'da dim 'bedi, madague'a hin te di muui bə na hnu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ran hocpi nanguie yə 'yɛc'yɛi

¹⁵ Nɛ man'da ram hma bi man ra Jesús, bi 'yɛngəhɛ: —Nu'bə n'da ni cuhɛ bə ja ram pɛti, 'bɛ hinga gue'a da 'yøt'e e, gui xi 'bɛ guí 'bɛsɛui, jananguie'a da bədi hingui ho a bi 'yøt'e e, bi 'yɛngəhɛ ra Jesús. Nɛ nu'bə bi 'yømanho a gui xifi, ya gá təha gá hocpa rá mbɛi a ni cu. ¹⁶ Pɛ nu'bə hingui ɛrpa ra güənda a gá xifi, gui six man'da o gue mí yoho yə cu din testigo nanguie'a guí mammi. ¹⁷ Pɛ nu'bə guexta'a him bi 'yərpathoho ra güənda a guí mammi mahøn'a, gui mam bə ja ram pɛti bəya. Nɛ nu'bə him bi 'yərpa ra güənda a 'bɛ'a gá xihmbə bə, pɛgue gui 'yøthɛ tengu'bə hin ni cuhɛ a bəya, bi 'yɛngəhɛ ra Jesús.

¹⁸ —Majuəni dí xi ahɛ, nu 'bɛ'a guí ɛmhəbə hingui ho ua ja ra ximhəi, nɛrɛ mahɛts'i i t'ɛmbi hingui ho a. Nɛ ngutho a guí ɛmfɛ xɛn ho, nɛrɛ mahɛts'i i t'ɛmbi xɛn ho a, bi 'yɛngəhɛ ra Jesús.

¹⁹ —Nɛ nu'bə guí yohmi 'bɛ n'dat'a guím bɛmmi 'bɛ ja a guí əhui ma Tahɛ 'bɛrɛ mahɛts'i, nu'a di 'da aui a gá 'yəhui. ²⁰ Nguetho nu'bə dim pɛti nanguie ma thuhugə 'da, madague'bə yoho o gue hyu, pɛgue dí 'bä i nde bə, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²¹ Nɛ bi 'yän'nə ra Pedro:

—Gra hmu, xi'bə ja 'bɛ'a da 'yørca n'da ra jə'i, hangu yə nidi ga punbi. Ha xət'a yoto nidi, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²² Bi də a ra Jesús:

—Hinga hont'i yoto nidi, pɛ nde'bə thocpa tho gui punbahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti a him bi punba rá mimbəfiui

²³ —Jananguie'a dí xi ahɛ, nu'a nán ts'ət'abi Ojə, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ra ts'ət'abi 'bɛ mi 'yərpa ra güənda

hangu in dupate yám fäts'ihɛ. ²⁴ Nɛ nu'bə mi nu rá sɔcuə, 'bɛxgue bi manda ba ts'i a n'da ngue min dupate yə millone thoho. ²⁵ Pɛ nu'a ra jə'i, hin'yə 'bɛ'a mi ja ngue xtán zä xtán gut'a min dupate. Nɛ nu ra ts'ət'abi bəya, mi nde xtá mbä a, nɛ yú t'əhni, nɛ rá xisu mí 'bɛrɛ ja rá ngu, nɛ 'bɛ'a gə mi pɛ'ts'i, ngue da gut'a ndupate. ²⁶ Nɛ nu'a ran 'yohɛ bəya bin dənyahmu nɛ nts'edi bi 'yäp ra mate a rá hmu: "Gra hmu, tɔcpi ts'ɛ, jante tho ga jut'i i." ²⁷ Nu rá hmu bəya bi huɛc'a, nɛ bi punba a rán dupate nɛ bi thøh pəya. ²⁸ Pɛ nu'bə mi nɛxpɛ, bin c'at'ui n'da rá mimbəfiui xí hmit'i ts'ɛ ra mbɛti. Nu'a xí mba ma thøgue bəya, 'bɛxgue bim bent'əte, bi bəndba rá 'yəga a bin c'at'ui, nɛ bi 'yɛmbi: "Curca a ma mbɛti guí tuc ya," bi 'yɛmbi. ²⁹ Nɛ nu'a rá mimbəfiui bəya bin dənyahmu nɛ nts'edi bi 'yäp rá mate, bi 'yɛmbi: "Tɔcpi ts'ɛ, jante tho ga jut'i i," bi 'yɛmbi. ³⁰ Pɛ nu'a xí mba ma punbi him bi dø'mi, bi got'a fädi, ɛmbi din ofädi jague'bə da gut'a in dupate. ³¹ Nɛ nu yú mimbəfiui bəya ɛmme bi bəndumbəi 'bɛ'a bi 'yøt'a xí mba ma punbi, nɛ bi mba bi xi a rá hmu 'bɛ'a bi 'yøt'a. ³² Nu yú hmu bəya bi manda bá ts'i a ran 'yohɛ mahøn'a nɛ bi 'yɛmbi: "Gra ts'om'bäi, nugə dá pun'ni i 'bɛ gmí 'yäc ra mate, madague'a xɛn ngu guí tuqui. ³³ Nde'bə nɛ'e xquí huɛc'a ni mimbəfiui," bi 'yɛn'a rá hmu. ³⁴ ɛmme bin cue a rá hmu, bi manda da jot'i gue'bə go bi gut'a gətho yə millone min dupatesɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, 'bɛ mi man a ran t'uti.

³⁵ Din jabɛ da 'yøt'ahɛ ma Tahɛ 'bɛrɛ mahɛts'i 'bɛ hin gui punbahɛ ni mijə'ihɛ ngue gətho ni mbəihɛ, bi 'yɛngəhɛ ra Jesús.

Man'da ram hma nanguie ran hyegui

19 Nɛ nu'bə mi gua'a man ra Jesús, bi bəm bə Galilea, bi hyəx ra 'yu ni mba bə ra xɛqui Judea, 'danguadi ra dəthe Jordán. ² Nɛ xɛn ngu yə jə'i bi dɛn-thoho nɛ bi hoqui xɛn ngu yə hyɛnni.

³ Nɛ nubəya, bi zəm bə'da ma ngərpihe ngue yə fariseo, bə mi 'bäh ra Jesús. Mí honi 'bɛ'a dí yəpi, nɛ bi 'yɛmbi:

—Ha sä da hyɛh rá xisu n'da 'bɛ madí ts'ətho 'bɛ'a da 'yøt'e, bi 'yɛn'ɛ.

⁴ Nu ra Jesús bi dəti:

—Ha hin gá nuhɛ bə ja rəm hman Ojə, ngue'bə rá mbədi thoho ra ximhəi bi zän Ojə n'da ran 'yohɛ nɛ n'da rá xisu. ⁵ Nɛ i mam bə: "Nu n'da ran 'yohɛ him man da dɛn'na rá ta o rá mbe 'bɛ dim 'bəhmi rá xisu, pɛ dim 'bəhmi da gohi tengu'bə n'dan jə'itho," i ɛm bə ja rəm hma Ojə. ⁶ Jananguie'a nu'bə n'da ran 'yohɛ i 'bəhmi rá xisu, pɛ hingui yonjə'i bə na hnu, n'datho. Nɛ nu'a bi zän Ojə, dim 'bəi tengu'bə n'dan jə'itho, pɛ hin njon da bəni din hyegui, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'ɛ yə fariseo.

⁷ —Hanja gní 'yɛnje, nɛ nu ra Moisés bi ma da t'øt'a n'da rá sɔcuə ran xuni 'bɛ da hyɛh rá xisu n'da ran 'yohɛ, bi 'yɛn'ɛ yə fariseo.

⁸ Xø bi 'yɛn'a ra Jesús bəya:

—Gue'a bi 'yo't'a ra Moisés, nguetho ɛmme xəm mɛ ni mbəihɛ. Pɛ nu'bə rá mbədi ra ximhəi him mín jabɛ.

⁹ Ne dí xi ahɛ, nu'bɛ n'da ran 'yohɛ bi hyeh rá xisu ne him mi 'yomt'ɛni a rá xisu, pɛ nu'bɛ bin that'ui man'da ra xisu a ran 'yohɛ, ya i 'yomt'ɛni a bɛya. Ne ngutho 'bɛ n'da ran 'yohɛ din that'ui n'da ra xisu bi thegui, ne a ra 'yomt'ɛni a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Ne nubɛya, dá ɛmbähe ra Jesús:

—Nu'bɛ hingui sä da hyeh rá xisu n'da, man'da xɛn ho 'bɛ hin din that'a n'da 'bɛ.

¹¹ Ra Jesús bi 'yɛna:

—Pɛ hinga gätho da zä din jabɛ, pɛ hɔnt'ɛ bi zän Ojã din jabɛ. ¹² Nguetho i 'bɛ i 'da ngue him bim 'bɛh rá xisu nguetho yɛ mbedi gue'bɛ go mim 'bɛi. Ne nu'ɛ mi'da yɛn 'yohɛ him bim 'bɛh yú xisu nguetho bi mbocpa ɛ yú hmu. Ne nu'ɛ mi'da, yú pähä zehɛ him bim 'bɛh rá xisu nguetho gue'a í ts'änni ngue hin dim 'bɛh rá xisu, ngue nte di hɛni nangué rá 'bɛfi Ojã mahɛts'i da 'yɔt'e. Nu'a to'o da bɛn'na ram hma na, gue'a da bã a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yãp rán jãpi Ojã nangue'ɛ yɛ t'ɛhni

¹³ Ne nubɛya bá ts'inba 'da yɛ t'ɛhni bɛ mi 'bɛh ra Jesús, ngue'a mi hndepɛ da dospa yú yã yɛ t'ɛhni, ne da 'yãp rán jãpi Ojã nangue ɛ yɛ t'ɛhni. Nugähe bɛya, dá hɛcpähe ɛ yú ta ɛ yɛ t'ɛhni ngue hin da thopɛ 'bã a ra Jesús. ¹⁴ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—O guí hɛcpahɛ yɛ t'ɛhni ngue him ba thocua, pɛ dami jafɛ ba thocua, nguetho nu'ɛ to'o di manda rá ts'edi Ojã, tengu'bɛ yɛ t'ɛhni ɛ, bi 'yɛna.

¹⁵ Ne bi dospa yú yã yɛ t'ɛhni bɛya ne bi 'yãp rá mfäts'i Ojã. Ne nu'bɛ mi jua a bi 'yɔt'a ra Jesús, dá pɔngähe bɛ bɛya.

N'da ra mɛmbɛti bi nyãui ra Jesús

¹⁶ Ne man'da ra ts'ɛnt'ɛ bi mba bɛ 'bã a ra Jesús ne bi 'yɛna:

—Hoga xänbate i, 'bɛ'a nin ho da zã ga ɔt'ä ngue ga tɔngä ra te, bi 'yɛna.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha guím bɛni 'bɛ'a guí ma ngue guí ɛngui xɛn hogui, nguetho hɔnt'a xɛn ho a Ojã. Pɛ nu'bɛ guín nde gui tɔn ra te, dami jã'ts'ɛ yɛn t'ɛdi.

¹⁸ —Nda'a nín t'ɛdi, bi 'yɛn'a ra ts'ɛnt'ɛ.

¹⁹ Bi dã'a ra Jesús:

—O guí hãcpa rá te ni mija'iuí, o guí 'yomt'ɛni, ne o guím pɛ, ne o guí man yɛ fɛhni, ne gui numansu ni ta ne ni mbe, ne gui huɛc ni mija'iuí tengu'bɛ da guesɛ i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ —Gätho ɛ xtã jã'ts'i gue'bɛ go mán t'ɛhni, 'bɛ'a man'da di 'bedi ga ɔt'e, bi 'yɛn'a ra ts'ɛnt'ɛ.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bɛ guí nde gui tɔn ra te, ní mba bá pä 'bɛ'a gätho i ja i, ne gui darpa yɛ hyoya a rá muui 'bɛ'a gätho gá pä, ne din ja'a man'da di muui bɛ mahɛts'i bɛya, ne nubɛya ba ɛhe gui tengui.

²² Pɛ nu ra ts'ɛnt'ɛ 'bɛ mí 'yɔ a bi xifi, ɛmmɛ bi du rá mbɛi, nguetho ɛmmɛ xɛn ngu 'bɛ'a gã mi ja, ne bi mbɛng thoho bɛya.

²³ Ne nu a ra Jesús bɛya:

—Majuãni dí xi ahɛ, bi 'yɛna, xɛn hɛi da yɛrɔɔ di manda rá ts'edi Ojã n'da ra mɛmbɛti. ²⁴ Dami 'yɔhmbɛ mahɔn'a. Man'da hingui hɛi da yɛt'a ra camello bɛ ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'a n'da ra mɛmbɛti da yɛrɔɔ di manda rá ts'edi Ojã, bi 'yɛnje.

²⁵ Ne dá hyonya thohohe 'bɛ má ɔhmbe bi ma ra Jesús. “To'o maha da zã din yãni,” dán 'yɛm zehɛhe bɛya.

²⁶ Bi hyɛrcähe ra Jesús ne bi 'yɛnje:

—Hin da zã da 'yɔzɛhe yɛ jã'i, pɛ nu'a Ojã hingui hɛmp'a da 'yɔrpa ɛ yɛ jã'i.

²⁷ Nu ra Pedro bɛya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, nugähe dá socähe gätho 'bɛ'a mí pɛts'ähe ne dá ten'nahe, 'bɛ'a maha ga tɔmhbe ya.

²⁸ Ra Jesús bɛya bi 'yɛnje:

—Majuãni dí xi ahɛ, 'bɛ bin ja ma'da'yo mahɛts'i ne ma'da'yo ra ximhäi, din ja ma ts'edi mixte, ga hupɛ ja ma mexa ga ɔt' ran ts'ɛt'abi, nugä ngue dán jã'igã ua ja ra ximhäi. Ne ahɛ guí 'dɛ'mayoho ahɛ, 'darbɛ ga huhmbɛ, ga comhbɛ ma ts'edigã, ne'ahɛ ga juãnbahɛ ma mi israelhɛ dyɛ judíohɛ, bi 'yɛngähe ra Jesús.

²⁹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a to'o bi zoh rá ngu, o gue rán 'yohɛ o gue rán ju, o gue rá ta o gue rá mbe, o gue rá xisu o gue yú t'ɛhni bi zogui ngue bi dengui, o gue rá huãhi, da dãha man'da xɛn ngu xinda guet'a n'da ciento nidi, ne a ra te mazã da hyãni, bi 'yɛngähe ra Jesús. ³⁰ Pɛgue nu'ɛ im bɛni i 'bet'o dim 'bejua ɛ. Pɛ nu'ɛ t'ɛmbi i 'bejua, dim 'bet'o ɛ, bi 'yɛngähe ra Jesús.

N'da ran t'uti bi 'yɔt'a n'da ra mɛ'bɛfi

20 Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yɛna:
—Nu'bɛ bi 'yɔt' ran ts'ɛt'abi Ojã, din ja tengui bi 'yɔt'a n'da ran 'yohɛ mí ja ra dãhuãhi. Midi 'yonba yɛ mbɛfi 'bɛ xudi thoho. ² Ne 'bɛx bi xifi hangui da gu't'i, ne bi mba bɛ ja rá huãhi ɛ bɛya. ³ Nu'bɛ mbɛ gɛto xudi, xɔ i 'yo bɛ hnini a ra mɛ'bɛfi mahɔn'a, ne bi nu 'da yɛn 'yohɛ mi 'yotho bɛ ne bi mbɛn bɛ ja rá huãhi. ⁴ “Ní mbähã, gam pɛhmbɛ, ga jut'ahɛ hangui dí nde ahɛ guí tãhmbɛ,” bi 'yɛmbi. Ne bi mba ɛ bɛya. ⁵ Ne nu'bɛ mi hyuxyadi, xɔ 'yo bɛ ja ra hnini mahɔn'a ra mɛ'bɛfi ne bi mbɛnh mi'da bɛ rá huãhi. Ne'bɛ mi zɔn'a hyu nde, xɔ bi mbɛnh mi'da. ⁶ Ne'bɛ mi zɔn a ɛt'a nde, xɔ 'yo bɛ mahɔn'a ne bi nu bɛ mi'da yɛ jã'i: “Hanja ngue xcán dethohɛ,” bi 'yɛmbi. ⁷ “Nguetho njon bi xije ra ' bɛfi,” bi 'yɛn'ɛ. Ne bi 'yɛmp'ɛ: “Ní mbähã bɛ ja ma 'bɛfigã gam pɛhmbɛ bɛ, ga jut'ahɛ hangui dín ndegã ga jut'ahɛ,” bi 'yɛmbi. ⁸ Nu'bɛ min de bɛya nu ra mɛ'bɛfi bi xi a rá ngurpa mbɛfi: “Dami zɔn'dɛ yɛ mbɛfi, m'bet'o gui jut'ɛ m'bejua bi zɔni,” bi 'yɛmp'a. ⁹ Ne nu'bɛ mi mba nju't'i ɛ xi zɔm bɛ ja ra huãhi 'bɛ ɛt'a nde, bin ju't'i tengu'bɛ gã ra pa xtím pɛfi. ¹⁰ Ne nu'bɛ min ju't'ɛ bi mbɛmxudi ra 'bɛfi, bi bɛni ngue man'da xtán dãha xɛn ho xinda gue'ɛ n'da ora tho bim pɛfi. Pɛgue 'da'angu bi dãha. ¹¹ Janangué'a bin cɛɛ ɛ 'da ¹² ne bi 'yɛmp'a ra mɛ'bɛfi: “Hanja ngue 'da angu gã jurcahe ɛ m'bejua bi zɔhɔ, ne ts'ɛtho bim pɛ ɛ. Pɛ nugähe, gätho ra pa dãm

pehmbe, madague'a xum pa ra hyadi," bi 'yɛmbi. ¹³ Pɛ bi dɔti, bi 'yɛmp'a n'da mí 'bäpɛ: "Xi'e n'yø, nte man ts'o dá øt'e e. Ha hinga gue'a dá xi i dá jut'i i. ¹⁴ Dami hyan'a nin zäbi, ní mba. Nugä, i ja ma pähä 'da angu ga jut'ahɛ ɛ rán zɛgui bi zøhø. ¹⁵ Ha hin'yɛ man t'ɛdi ga øt'ä a dín nde ga øt'ä nangue ma mbeti, uague guí seya nguetho dá ørpa ran hocjã'i n'da," bi 'yɛn'a ra me'befi bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi man a ran t'uti. ¹⁶ Nɛ ngubɛ dín ja 'bɛ bin ts'ut'abi Ojã. Nu'ɛ m'bejua dim 'bet'o ɛ, nɛ nu'ɛ 'bet'o dim 'bejua ɛ. Xɛn ngu bi zonhd Ojã, pɛ hinga gätho bi huahni, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a ngue da du nɛ da dambɛni ra Jesús

¹⁷ Nɛ nu'bɛ mi ts'utho ga sømhbe bɛ Jerusalén, dí 'yohe bɛ ja ra nguani. Nɛ bi gɛgähe bɛ ma'ueni ts'ɛ a ra Jesús, dí 'de'mayohohe, nɛ bi 'yɛnje:

¹⁸ —Nuya ga mbähä bɛ Jerusalén. Nu'bɛ dá sømhbe bɛ, da mba ma dägä bɛ 'bɛh yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate nijã, ngue da hyogä, guecã dán jã'igã ua ja ra ximhäi. ¹⁹ Nɛ di dägä bɛ 'bɛ ɛ him ma mijudíohe, nɛ dín thengui nɛ da thɛcã nɛ di cuarcã bɛ ja ra za, ga tu bɛ, nɛ da t'ägui. Pɛ nu'bɛ ná hyupa ga thãmbɛnigã, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Rá mbe ra Jacobo nɛ ra Xuua bi 'yãp rá mate ra Jesús nangue yú ts'unt'ɛ

²⁰ Nɛ nu'a rá mbe ra Jacobo nɛ ra Xuua, ngue yú ts'unt'ɛ ra Zebedeo ɛ, bin danyahmu bɛ ja a rá gua ra Jesús, in nde 'bɛ'a da 'yãpi. ²¹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—'Bɛ'a guí nde ga øt'e e, bi 'yɛmbi.

—Dami 'yørca ra mate ngue nu'bɛ guí 'yøt' ran ts'ut'abi, 'da xtí hyut'ɛ ma t'uhni, bi 'yɛn'a ra xisu.

²² Bi dã a ra Jesús:

—Pɛ hin guí pãdi 'bɛ'a nam bøn'a gá 'yãqui.

Nɛ bi 'yän'na ra Jacobo nɛ ra Xuua:

—Ha guí ɛna nɛ'auí guí hyät'ui guí nuuí ran ɛnbi tengugan nugä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ bi dã ɛ bɛya:

—Hãha, ga hä't'be.

²³ —Majuqni maha, nɛ'auí guí nuuí ran ɛnbi tengugan nugä, pɛ hingui sä ga 'da'a ran t'ɛdi guí ähmi. Pɛ gue'a ma Ta dí un rán t'ɛdi to'o in ndepe 'da xtí hyutho 'bɛ dán ts'ut'abigã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁴ Nɛ nugähe dí 'det'agähe bɛya dán cue 'bɛ má øhmbe a 'bɛ'a bi man ɛ yoho. ²⁵ Nɛ gä bi zongahe ra Jesús dí 'de'mayohohe, nɛ bi 'yɛnje:

—Nu'ɛ yɛ ts'ut'abi ua ja ra ximhäi i øt' yú 'yɛhe to'o gätho di manda, nɛ tengu'bɛ magueɛ yú ts'edi ɛ. ²⁶ Pɛ nu'ahɛ hinga gue'a guí 'yøthɛ a. Pɛgue gan 'yɛhe thohohɛ nangue ɛ mi'da 'bɛ guí nde dín ja ni ts'edihɛ.

²⁷ Nɛ nu'ahɛ 'bɛ guín nde gam 'bet'ohɛ, guí 'yøthɛ ngue hin'yɛ ni ts'edihɛ nɛ gan 'yɛhe thohohɛ, tengu thohogã ngue dán jã'igã ua ja ra ximhäi, him bá ɛcã dam hmugã, pɛ bá ɛcã dan 'yɛhegã nɛ ga dã ma te gan yãnba yú te yɛ jã'i, bi 'yɛnje ra Jesús.

Yoho yɛ xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁹ Nɛ nu'bɛ xø má nexhe bɛ ra hnini Jericó, xɛn ngu yɛ jã'i bi dɛntho na ra Jesús. ³⁰ Nɛ mí hupɛ yoho yɛ xädä bɛ ja ra nden'yú. Nu'bɛ mí 'yøde mba bɛ ra Jesús, bi mbafi:

—Grá Hmu, rá m bom'beto i ra David, dami huɛgã'be, bi 'yɛn'ɛ yɛ xädä.

³¹ Nɛ nu yɛ jã'i min 'yohɛ ra Jesús bi hɛcpa ɛ yɛ xädä. Pɛ man'da bi mba ɛ, bi 'yɛm mahøn'a:

—Grá Hmu, rá m bom'beto i ra David, dami huɛgã'be, bi 'yɛn'ɛ.

³² Nu ra Jesús bɛya 'bɛ mí 'yø a man ɛ yɛ xädä, bi 'yänni:

—'Bɛ'a guín nde ga øt'auí, bi 'yɛmp'ɛ.

³³ Nu'ɛ bi dɔti:

—Grá Hmu, xoga ma dã'be, bi 'yɛn'ɛ.

³⁴ ɛmme bi huɛc'a ra Jesús ɛ, bi dãrpa thoho yú dã, 'bex bi xoh yú dã nɛ bi dɛn'na ra Jesús bɛya.

Yɛ jã'i bi 'yɛspa a ra Jesús 'bɛ mí yørpɛ Jerusalén

21 Nɛ bi zøm bɛ ja ra ndehnini Betfagé, nubɛ ja ra nyuni Olivos, nɛ him ma yabɛ ra hnini Jerusalén. Nu ra Jesús bɛya bi mbɛn'ndɛ yoho ma mixädihe, ² nɛ bi 'yɛmbi:

—Ní mbe nɛ ja ra t'uhni, guehnɛ gua tjemmi n'da ra buru in 'youi rá bási. Bá xocui, nɛ bá siuí ua ɛ. ³ Nu'bɛ da t'ɛn'auí 'bɛ'a guí jahui, "Nu'a ra hmu da hyon'i ts'ɛ nɛ 'bɛxgue ba sin'a thoho'be," guí 'yɛm thohoui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Nɛ guehna bi man ra pøngahyã maya'bɛ ngue dín ja 'bɛ mi 'yɛna:

⁵ Guí 'yɛmfɛ yɛ mɛngu bɛ Jerusalén:

"Dami nuhɛ ya ba ɛcua ni hmuts'ut'abihɛ, nɛ hin dín 'yɛts'i, ba hyux'a n'da zi buru thoho bán 'youi rá bási," guí 'yɛmfɛ, bi 'yɛn'a ra pøngahyã maya'bɛ.

⁶ Nu ma mixädihe bɛya bi mba nɛ bi 'yøt'a bi xih ra Jesús. ⁷ Nɛ bá si ra buru nɛ'a rá bási, nɛ bi gãspa yú coto nɛ bi hyux'a ra Jesús bɛya. ⁸ Nɛ nu yɛ jã'i ɛmme xɛn ngu ɛ bi dɛnni nɛ bi mbøh yú coto bɛ ja ra 'yu nɛ yú pahni, nɛ yú paxi yɛ za bi mbøcpa bɛ ngue da thopɛ ra Jesús. Nɛ bi 'yɛt'inde ra Jesús. ⁹ Nɛ nu'ɛ i 'bet'o nɛ'ɛ bim 'bejua bi mbɛh na thuhu bɛya, bi 'yɛna:

—Mixte thoho rá ts'edi rá m bom'beto ra David. Nɛ xɛn ngu rán jãpi in 'youi, nguetho bá ɛhe nangue rá thuhu Ojã, ra Hmu. Mixte thoho Ojã mahɛts'i, bi 'yɛn'ɛ yɛ jã'i bɛ ní mba.

¹⁰ Nɛ nu'bɛ bi yørpɛ Jerusalén ra Jesús, gätho mi 'bɛrɛ ja ra hnini bi hyonya thoho, nɛ bi 'yän'ndɛ mín 'yohɛ ra Jesús:

—To'o nín 'yohɛ na, bi 'yɛn'ɛ.

¹¹ —Guehna ra pøngahyã, ra Jesús, ra mɛngu Nazaret bɛ ra häi Galilea, bi 'yɛn'ɛ bi t'änni.

Bi hyøn a thi ɛ mim pä bɛ ja ra nijä ra Jesús

¹² Nɛ nu'bɛ mi zøm bɛ Jerusalén a ra Jesús bi yærɸɛ ja rá dɔnijä Ojä, bi hyøn a thi gätho ɛ mim pä bɛ nɛ'ɛ mín täi bɛ. Nɛ bi ndønɸa yú mɛxa ɛ midí päh yɛ mbɛti, nɛ bi buntɸa yún thuts'i ɛ mi pä yɛ ts'əha, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

¹³ "Í thø a ma ngu ngue da mba nthəndegä bɛ," i ɛn Ojä, i ɛm bɛ ja rá m hma. Pɛ nu'ahɛ gá 'yørpadahɛ tengu'bɛ ra hyədo guɛɸɛ nín 'yən'ɛ yɛ bɛ, bi 'yən'a ra Jesús.

¹⁴ Nɛ nu'bɛ mí 'bɛɸɛ ja ra dɔnijä, xø bi zøm bɛ mi'da yɛ xädä, nɛ'ɛ mi dogua. Nu ra Jesús bi hoc'ɛ bɛya.

¹⁵ Pɛ nu yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate nijä him bi nu-manho yún t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús bɛ. Nɛ bin cue 'bɛ mí 'yø a bi man'ɛ yɛ t'ɛhni 'bɛ mí 'yɛna: "Majäpi rá m bom'beto ra David," bi t'ɛmp'a ra Jesús:

¹⁶ —Ha hin guí ø'a 'bɛ'a man yɛ t'ɛhni ngue i ɛ'ts'i i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

—Dí øcä a i man'ɛ, bi 'yən'a. Pɛ xi ahɛ ha hin guím bɛmhɸɛ a i mam bɛ ja rá m hma Ojä ngue i ɛna:

Gá japi bi bømanho a i man
ɛ yɛ t'ɛhni 'bɛ i ɛ'ts'i i,

bi t'ɛmp'a Ojä 'bɛ mi t'ɛmbi, bi 'yən'a ra Jesús.

¹⁷ Nɛ bi zøɸɛ ɛ yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate, dá mbäcähe a ra Jesús, bán oxähe bɛ ja ra hnini Betania.

Ra Jesús bi japi da 'yøt'a n'da ra za

¹⁸ Nɛ nu'bɛ mí hyax bɛya, xø dá pengähe a ra Jesús bɛ Jerusalén. Nɛ bin tumanthuhu bɛ 'yu. ¹⁹ Nɛ bi nu n'da ra za bɛ ja ra nden'yu, bi mba ɛna da dɛɸɸa n'da rán dät'ä. Pɛ hønt'ɛ yú paxi mi ja. Nɛ bi 'yən'a ra Jesús:

—Nuya, njəm'bɛ din zəh nin dät'ä ya.

Nɛ 'bɛxgue bi 'yøt'a ra za bɛya.

²⁰ Nu'bɛ mán nuhe bi 'yøt'a ra za, dá hyonya thohohe nɛ dá änhde ra Jesús:

—Hanja í 'yøt'a n'dihi ra za, dá ɛmfɛ.

²¹ Bi dɔ'a ra Jesús:

—Majuəni dí xi ahɛ, nu'bɛ gui 'yɛc'yɛigahɛ xən ho, nɛ n'dat'a guim bɛmhɸɛ a rá ts'edi Ojä, hinga hønt'a dá øt'ä sä gui 'yøthɛ, pɛ sä gui 'yøthɛ man'da xən hɛi. Sä gui xihmbɛ nɛ ra t'øhø: "Dami 'uegue guin hyøzɛhe bɛ ja ra dejä," gui 'yɛmfɛ, nɛ da 'ueh pɛya. ²² Nɛ nu Ojä di 'da ahɛ 'bɛ'a gá guí äfɛ 'bɛ n'dat'a guím bɛmhɸɛ a rá ts'edi Ojä, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús to'o bi un rán t'ɛdi

²³ Nɛ nu'bɛ má sømhbɛ bɛ Jerusalén, xø bin xänbate bɛ ja ra dɔnijä a ra Jesús. Nɛ xø bi mba bɛ yɛ hmumbäjä nɛ mi'da ma ngɛɸiɛ, nɛ bi 'yän mahøn'a:

—Hanja gní 'yøt'a njabɛ. To'o bi 'da'a nin t'ɛdi, bi 'yən'ɛ.

²⁴ Bi 'yən'a ra Jesús bɛya:

—Nɛcä ga ä'n'nahɛ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua ngue bi 'yøt' ran xixyä. Hague Ojä uague yɛ jə'i. Nu'bɛ gui xijɛ, nɛcä ga xi ahɛ to'o bi 'dacä man t'ɛdi bɛya, bi 'yən'a ra Jesús.

Nɛ bin 'yɛmzɛhe ɛ yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate nijä: —"Bɛ'a gue ga xihmbɛ, nguetho nu'bɛ ga ɛmfɛ, "Ojä bi un rán t'ɛdi a ra Xuua," nɛ da 'yɛna: "Hanja hin gá 'yɛc'yɛihɛ thə." ²⁶ Nɛ nu'bɛ ga ɛmfɛ, "yɛ jə'i thoho bi un rán t'ɛdi ra Xuua," pɛ da zɛjɛ yɛ jə'i 'bɛ, nguetho im bɛn ɛ ngue rá pøngahyä Ojä a ra Xuua, bin 'yɛmzɛhe ɛ.

²⁷ Janangue'a bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Hin dí pəhmbe, bi 'yəntho ɛ.

Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛna:

—Xinga guecä ga xi ahɛ to'o bi 'dacä man t'ɛdi ga øt'ä a dí øt'ä, bi t'ɛmp'ɛ.

Ran t'uti a yoho yɛ ts'unt'ɛ bi sih ra 'bɛfi

²⁸ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu n'da ran 'yohɛ mí 'bɛ i yoho yú ts'unt'ɛ. Nɛ bi 'yɛmp'a n'da rá ts'unt'ɛ: "Ní mba bɛ huəhi, bám pɛfi," bi 'yɛmbi. ²⁹ Nɛ bi dɔ'a rá ts'unt'ɛ: "Hin'na, hin ga mba," bi 'yəntho. Pɛ m'bɛjua bin 'yomfɛni ts'ɛ nɛ bi mba bim pɛfi. ³⁰ Nɛ'a man'da rá ts'unt'ɛ bi xifi da mba mahøn'a. "Həha, ga mba," bi 'yɛna. Pɛ him bi mba, bi 'yən'a ra Jesús. ³¹ Nɛ xø bi 'yän'ndɛ yɛ xänbate nijä:

—Nuya, dami xiqui nangue ran t'uti dá xi ahɛ, nda'a ní ts'unt'ɛ ngue njuəntho bi 'yøt'a rá pähä rá ta, bi 'yən'a ra Jesús.

Nu'ɛ bi dɔti:

—Masque nu'a ra ts'unt'ɛ him mi nde da mba 'bɛ ra mbɛdi, gue'a njuəntho bi 'yøt'a rá pähä rá ta, bi 'yən'ɛ.

Nɛ nubɛya bi 'yən'a ra Jesús:

—Guehma majuəni dí xi ahɛ, nu yɛ ziyate hyəcəhäi nɛ yɛ xisu 'yomt'ɛni, man'da da yærɸɛ di manda rá ts'edi Ojä, pɛ nu ahɛ hin gui cəthɛ bɛ. ³² Nguetho nu'bɛ mi xi'ahɛ a ra Xuua Nxixyä, bi xän'nahɛ a ra 'yu xən ho, nɛ nu ahɛ hin gá 'yɛc'yɛihɛ. Pɛ nu yɛ hyəcəhäi nɛ yɛ xisu i 'yomt'ɛni, man'da go bi 'yɛc'yɛi ɛ nɛ bi päh yú mbɛi. Nɛ nu'bɛ gmí nuhɛ ɛ, nɛ guexta'a hin gá nde gá päh ni mbɛihɛ, bi t'ɛmp'ɛ yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate nijä.

Rán t'uti yɛ ts'om'bäi mbɛfi

³³ Nɛ bi 'yɛm mahøn'a ra Jesús:

—'Yøhbɛ ts'ɛ man'da ran t'uti ga xi ahɛ. Mí 'bɛ a n'da ran 'yohɛ mi ja rán uəndät'ä, nɛ bi føt'e, nɛ bi hyø a n'da ra ngu guɛɸɛ da themp' yɛ guindät'ä. Nɛ bi mbä'ma n'da ra jədo xən hɛts'i, da ndɛx'ɛ da nu rá häi.

Nɛ nubɛya bi hmit yú häi ɛ 'da yɛ mbɛfi, nɛ bi nde bi mba n'danni a ran 'yohɛ bɛya. ³⁴ Nɛ nu'bɛ mi ts'ɛtho din ja yən dät'ä, bá pɛhn'i 'da yú 'yɛhe da duspa ɛ yún dät'ä, nguetho gue'a án yəhɛ a, ngue di un'ni ts'ɛ 'bɛ'a da bøm bɛ. ³⁵ Pɛ nu'ɛ yɛ mbɛfi bi bɛnt'ɛ yúm 'bɛhni a ra hmu. Nu'a n'da bi mbɛmthoho. Nu'a man'da bi hyotho. Nɛ nu'a man'da, bi hyøta dotho a. ³⁶ Nɛ xø mahøn'a, bá pɛhn mi'da xən ngu yú 'yɛhe ngue xtan duspa yún dät'ä a rá mbɛti ran uəndät'ä. Pɛ nu'ɛ yɛ mbɛfi xø bi bɛnt mahøn'a 'bɛ mi zøɸɛ ɛ, nɛ 'da'angu bi t'ørpe tengu bi t'ørpa ɛ mbɛdi bi zøɸɛ.

³⁷ Nɛ nubɛya bá pɛn'na rá ts'unt'ɛ zɛhe a rá mbɛti ra huəhi. Bi bɛni: "Masque da numansu na ma ts'unt'ɛ."

³⁸ Pɛ nu'bu mí nu ba ɛpɛ rá ts'unt'ɛ, nu yɛ mbɛfi xɔ bi bɛn'ɛ: "Nuna, rá ts'unt'ɛ zɛhɛ, da gohmi ra häi na 'bu bi du rá ta. Pɛ mbähä ga hohɛ, janangue ga cosehɛ ra häi buya." ³⁹ Nɛ bi bɛnt buya, bi zixpɛ ma'ueni nɛ bi hyo, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yän'ndɛ mí 'bäpɛ:

—Xi'bu da mbase na ra hmu, 'be'a da jap'ɛ yú mbɛfi 'bu, bi 'yɛmp'ɛ.

⁴¹ Bi dɔ ɛ buya:

—Masque da hyo ɛ yú mbɛfi, nguetho ɛmmɛ yɛ ts'om'bäi ɛ, nɛ nu rá häi buya di hmit'ɛ i pɔdi da gu't'a ra renta 'bu bi zɔn ra pa da gu't'i, bi 'yɛn'ɛ.

⁴² Nɛ xɔ bi 'yɛm buya:

—Ha njam'bu gá nuhɛ bu ja rá m hma Ojɔ a ram hma i ɛna:

Nu'a ra do bi bunt'ɛ yɛ gɔdo 'bu mi hyɔh ra ngu, gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yɛ guangu.

Gue'a bi zän Ojɔ a, nɛ gui hyonya thohohɛ,

i ɛm bu rá m hma Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ gue'a i mam bu nangue a rá Thahn Ojɔ ngue ra Cristo. ⁴³ Janangue'a dí xi ahɛ, Ojɔ him bi numanho a gá 'yɔthɛ nɛ da thän'nahɛ a ra 'bɛfi bu di manda rá ts'ɛdi Ojɔ, din t'un'dɛ mi'da ngue da 'yɔt'manho a ra 'bɛfi gmí ɔthɛ. ⁴⁴ Nɛ nu'a ra do bi mba ma bunt'i, tengu'bu n'da ra xɛndo i ti bu ja ra 'yu. Nɛ hont'a go to'o da dɔng bu ja ra do, din tɛni, nɛ hont'a go to'o da zɛ'ma ra do, 'bɛxgue da 'yɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu'bu mi 'yɔ'a bi man a ra Jesús, bi bɔ ɛ yɛ fariseo nɛ yɛ hmumbäjä, gue guesɛ ɛ bi 'yɔt'ɛ bi sifi. ⁴⁶ Nɛ mí nde 'bɛxgue xtám bɛnt'a ra Jesús, pɛ him bi bɛnt'i, nguetho mi su ɛ yɛ jɔ'i, ngue mi ɛn'ɛ, rá pɔngahyɔ Ojɔ a ra Jesús.

N'da ran t'uti ngue ran thɔti

22 Nɛ xɔ bi thoqui bi xänba yɛ jɔ'i nangue yɛn t'uti thoho bi man a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

² —Nu'a ní manda rá ts'ɛdi Ojɔ, i t'ɔt'e tengu bi 'yɔt'a n'da ra ts'ɛt'abi. Nu'a ra ts'ɛt'abi bi zän'na n'da ra ngo 'bu min thɔta n'da rá ts'unt'ɛ. ³ Nɛ bi mbɛn'dɛ yúm 'bɛhni ngue ba sinba yú amigo, pɛ him bi nde bá ɛhɛ. ⁴ Nɛ xɔ bi mbɛhn mi'da, bi 'yɛmbi: "Dami xihmbɛ ma amigo ba ɛhɛ, nguetho ya dá hoc ran ts'ihmɛ. Dá man-da bi tho 'da man dɔni xɛn zaqui nɛ ya gátho maho-qui, i ɛn'a ra hmu, gui 'yɛmfɛ." Nɛ gue'a bi man ɛ yúm 'bɛhni. ⁵ Pɛ him bi 'yɛrpatho ra güɛnda ɛ yú amigo, nɛ bi mba da huɔhi a n'da, nu man'da bi mba bám pátho, ⁶ nɛ nu'ɛ mi'da bi bɛnt thoho yúm 'bɛhni nɛ i thenthoho nɛ bi hyo ɛ. ⁷ Nu'bu mí 'yɔ a bin ja, ɛmmɛ bin cɛɛ ra ts'ɛt'abi buya, bi mbɛnh yú dofui bá ho ɛ yɛ hyote nɛ bi 'yump'a yú hnini. ⁸ Nɛ bi xih mahɔn'a ɛ yúm 'bɛhni: "Nuya him bá ɛ'ɛ ma amigo nguetho hing yún sähɛ ba ɛhɛ. ⁹ Ní mbähä bu ja yɛ 'yu nɛ gbá sihɛ ua hont'a go má jɔ'i gba tɛmhɛ bu, nguetho ya ma hoqui 'be'a da zi ua ja ran thɔti." ¹⁰ Nu yúm 'bɛhni buya bi mba bu ja yɛ 'yu nɛ bá pɛn bu ja ran thɔti to'o gátho bin c'athɛ bu,

pɛ hinga mfɔdi 'bu yɛ ts'om'bäi o gue yɛ hocjɔ'i 'da. Nɛ bi yupɛ ja rá ngu ra ts'ɛt'abi yɛ jɔ'i.

¹¹ Nɛ nu ra ts'ɛt'abi buya bi yɛrpɛ mbo da nu ɛ yɛ jɔ'i bi zɔm bu. Nɛ bi nu n'da ran 'yohɛ ngue him mi he ɛ yú he i the 'bu in ja n'da ran thɔti. ¹² Nɛ bi 'yɛn'a ra ts'ɛt'abi buya: "Xi'i grán 'yohɛ, hanja gá cɛt'ua nɛ hin guí he yún säui da the ua ja ran thɔti," bi 'yɛmbi. Pɛ nu ran 'yohɛ him bi zä bi dɔti. ¹³ Nɛ bi 'yɛmp'ɛ yú 'yɛhɛ ra ts'ɛt'abi: "Dami turpahɛ yú gua na ran 'yohɛ nɛ yú 'yɛ, nɛ gui 'yɛnthɛ bu ja ra 'bɛxui. Din zom bu nɛ din guxpɛ yú ts'i ɛ," bi 'yɛn'a ra ts'ɛt'abi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Nguetho xɛn ngu i ts'ohni pɛ hinga gá yún sähɛ ngue da yɛrpɛ, bi 'yɛna.

N'da ran t'änni nangue ra renta bi t'än'na ra Jesús

¹⁵ Nɛ nubuya bi mba ɛ yɛ fariseo. N'danni bá nyɔsɛ ɛ, bi hyoni 'be'a dí ɛcpa ra Jesús ngue di yɔpi. ¹⁶ Janangue bi 'bɛhn pɛ 'bɛh ra Jesús ɛ mi'da yú mifariseohɛ, nɛ mi'da ma ngɛrpihe mi ten'na ra ts'ɛt'abi Herodes. Nu'bu mi zɔm bu, bi 'yɛn'ɛ:

—Grá xänbate, dí pɔhmbe gátho majuɔni guím ma, bi 'yɛmp'a ra Jesús ɛ. Nɛ guí u a majuɔni rá 'yu Ojɔ, nɛ hin guí su 'bu da hnumanho i ogue hin'na, bi 'yɛn'ɛ.

¹⁷ Pɛ dín ndehe gui xije ts'ɛ 'be'a guím bɛni. Ha din theui yún t'ɛdi Ojɔ ngue dí juthe ra renta a ra ts'ɛt'abi Roma in ts'ɛt'abi ua, uague hin'na.

¹⁸ Pɛ nu ra Jesús bi bɔdi 'be'a mim bɛn'ɛ ngue in nde da djni 'be'a dí yɔpi. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Hontho guí nde gui sägdahɛ. ¹⁹ Xi ni mbɛti gní jut ni rentahɛ, ga nugä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi un'na ra mbɛti buya. ²⁰ Nɛ nu'bu mi nu a ra mbɛti, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—To'o rá hmi na i cuat na ra mbɛti, nɛ to'o rá thuhu mán t'o't'i ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²¹ —Rá hmi ra ts'ɛt'abi Roma nɛ rá thuhu a, bi 'yɛn'ɛ.

Nu ra Jesús buya bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a rá mbɛti ra ts'ɛt'abi gui unhdɛ a. Nu'a xin rá mbɛti Ojɔ, gui unhdɛ Ojɔ a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²² Nɛ nu'bu mí 'yɔ a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho ɛ ngue mi nde xtí yɔpi. Nɛ xɔ bi mbatho ɛ.

N'da ran t'änni gue'bu bi dɔmbɛni ɛ xɔn du

²³ Nɛ m'bejua buya xɔ bi zɔm bu 'da ma ngɛrpihe ngue yɛ saduceo. Nu'ɛ him mi ɛc'yɛi ngue da dɔmbɛni ɛ xɔn du, nguetho mi ɛn'ɛ, nu rá mbɛi n'da, ma zä dim 'bɛ 'bu bi du. Nɛ nu'ɛ bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yɛmbi:

²⁴ —Xänbate i, dím bɛnthohe ran t'ɛdi bi man ra Moisés, ngue nu'bu da du n'da ran 'yohɛ, 'bu 'bɛh rá xisu, nɛ hin ním 'bu a n'da rá t'ɛhni 'bu mi du, nu'a rán 'yohɛ din thɔtui a rá xisu a ra du, nɛ nu'bu dim 'bɛh rá mbɛdi t'ɛhni, da t'ɛmbi rá t'ɛhni a xí du. ²⁵ Pɛ mí 'bɛcua yoto yɛn 'yohɛ midín 'yohɛzɛhɛ ɛ. Nu'a ra mbɛdi n'yohɛ bin thɔtui n'da ra xisu, pɛgue bi du n'dihi a ran 'yohɛ. Nɛ hin ním 'bɛh yú t'ɛhni 'bu mi du, janangue'a bi zinba rá xisu a rán 'yohɛzɛhɛ. ²⁶ Pɛ nɛ'a guexta'a bi du n'dihi, nɛ hin ní djntho rá t'ɛhni a ra xisu

'bɛ mi du. Janangue'a xø bim 'bɛhmi a man'da rá mbe-gue. Nɛ bin ja gue'bɛ go mi dät'i bim 'bɛhmi gätho ɛ yú mbeque a ra xisu. ²⁷ M'bejua bɛya nɛsɛ ra xisu bi du, bi 'yɛn'ɛ. ²⁸ Nuya, dami xije 'bɛ'a din ja 'bɛ majuani da dambɛni ɛ xøn du, ngue guí mamhbɛ. Nda'a nín 'yohɛ da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bɛhmi, bi 'yɛmp'a ra Jesús 'bɛ mi dentho ho ɛ.

²⁹ Bi dät'a ra Jesús:

—Nu ahɛ guídí 'bethohɛ, nguetho hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a mam bɛ ja rá t'ohni Oja, nɛ xín guí pəhmbɛ rá ts'edi Oja. ³⁰ Nu'bɛ bi dambɛni ɛ xøn du, ya him man ja ran thəti, pɛgue dim 'bɛtho tengu yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹ Nɛ nangu'e'a ram hma ngue da dambɛni ɛ xøn du. Ha hin gá nuhɛ bɛ ja rá t'ohni Oja 'bɛ'a bi ma nangu'e ɛ ma ndu mbombətahɛ 'bɛ mi 'yɛna: “Nugä drá Ojagä, nu ra Abraham nɛ ra Isaac nɛ ra Jacob, i ɛc'yɛigui,” bi 'yɛn Oja. Ngubɛ im ma nguetho guexta'a i 'bɛh yú mbɛi ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Nɛ nu'ɛ yɛ jə'i 'bɛ mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hy-onyo thoho a bi xifi 'bɛ mi xänbi.

Ra Jesús bi ma nda'a nín t'ɛdi man'da mahyoni

³⁴ Nɛ nu mi'da ma ngɛrpihe ngue yɛ fariseo, 'bɛ mi nu hin'yɛ man'da sä da man'ɛ yɛ saduceo, bin 'yänzɛhɛ 'bɛ'a mí sä ngue dí yap'a ra Jesús. ³⁵ Nu'a nda ra xänbate nangu'e ɛ yɛ fariseo bɛya, bi 'yän'na ra Jesús:

³⁶ —Xänbate i, bi 'yɛna, nda'a rán t'ɛdi Oja hnɛhi thoho ga øt'ähe.

³⁷ Bi dɛ a ra Jesús bɛya:

—Nu'a ran t'ɛdi i ɛna: “Gam bɛmhɛ Oja ngue gätho ma mbɛihɛ, nɛ gätho ma jə'ihɛ, nɛ gätho man 'yomfɛnihɛ.” ³⁸ Guehna ran t'ɛdi i 'bet'o na, nangu'e ɛ gä mi'da yɛn t'ɛdi. ³⁹ Nɛ'a ɛna: “Dami huɛc ni mijə'ihɛ tengu bɛ gní huɛczɛhɛ ni jə'ihɛ.” Guehna ná yoho ran t'ɛdi guexta'a mahyoni na. ⁴⁰ Nɛ nu'bɛ gá 'yøthɛ ya yoho yɛn t'ɛdi, tengu'bɛ gá jəshɛ gätho yún t'ɛdi ra Moisés nɛ yúm hman yú pəngahya Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

To'o rá 'yɛ a ra Cristo

⁴¹ Nɛ guexta'a mi 'bäpɛ yɛ fariseo, ⁴² nɛ bi t'ɛmp'ɛ bɛya:

—'Bɛ'a guím bɛmhɛ, to'o rá 'yɛ a ra Cristo, rá Thah-ni Oja, bi 'yɛmp'ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi dɛ ɛ yɛ fariseo bɛya:

—Nu rá Thahni Oja, rá m bom'beto ra David a, bi 'yɛn'ɛ.

⁴³ Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Pɛ nɛ guesɛ ra David bi 'yɛmbi rá hmu a ra Cristo 'bɛ hin ním 'bɛi, nguetho bi 'yɛna:

⁴⁴ Nu Oja bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Hyucua ja man 'yɛi ga conhui ma ts'edi gue'bɛ go dá tapä gätho ɛ man sɛihɛ ngue gui manda ɛ bɛya,” bi t'ɛmp'a ma Hmu, bi 'yɛn'a ra David, 'bɛ mi bɛnba rá Hogandəhi Oja 'bɛ'a bi ma.

⁴⁵ Hanja i ɛmbi rá hmu nɛ xin rá m bom'beto a rá Thah-ni Oja, ngue ra Cristo, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ.

⁴⁶ Nɛ hin'yɛ 'bɛ'a bi zä dí dətí, janangue'a him man'dandj bi zä da 'yän'ndɛ yɛ fariseo bɛya.

Bi man ra Jesús 'bɛ'a nam bøn'a øt'ɛ yɛ fariseo nɛ yɛ xänbate nijə

23 Nɛ nu ra Jesús bi xi ɛ yɛ jə'i, nɛcähe bɛya:

² —I ja yún t'ɛdi da xän'nahɛ ɛ yún t'ɛdi ra Moisés ɛ yɛ xänbate nijə nɛ yɛ fariseo. ³ Dami 'yøhm-bɛ 'bɛ i xän'nahɛ ɛ, pɛ hin gui 'yøthɛ tengu yún t'øt'e i sänzɛhɛ, nguetho 'dan'yo thoho gä mi'da i øt'e. ⁴ Nɛ xɛn hɛi i xi ahɛ gui 'yøthɛ, tengu'bɛ n'da ra 'beni xɛn hyɛ i xi ahɛ gui tuxhɛ, pɛ nuse'ɛ xíngui ts'ɛ in nde da 'yøt'a i sän zɛhɛ. ⁵ Nɛ høn't'a i honi da hnuman ho yún t'øt'e i ørpɛ 'bɛh yɛ jə'i. Janangue'a di cuat yú dɛ yún t'ɛdi Oja ngue xɛn ndoho nɛ i pät' yú 'yɛ, nɛ ɛmmɛ di ho di hoc yún zɛdi yú nyəmpahni. ⁶ Nɛ ɛmmɛ di ho rá mbɛdi din sihmɛ bɛ i t'øt' yɛn ts'ihmɛ; nɛ di ho da mipɛ ja ran thuts'i mahoqui bɛ ja ra nijə. ⁷ Nɛ ɛmmɛ di ho da t'ɛspa 'bɛ din zənguate. Nɛ i honi da t'ɛmbi yú xänbate ɛ. Høntho in nde da hnumansu.

⁸ Pɛ nu ahɛ o guí ndehɛ da t'ɛn ahɛ gyɛ xänbatehɛ, nguetho høngdä ni Xänbatejɛ ngue drá Thahnigä, nɛ nu'ahɛ guidín cuhɛ, bi 'yɛngähe ra Jesús. ⁹ Nɛ hin gui 'yɛmfɛ ni tahɛ 'da ɛ i 'bɛcua ja ra häi, nguetho nu'a ni Tahɛ bí 'bɛpɛ mahɛts'i a. ¹⁰ Nɛ xín gui ndehɛ ngue da t'ɛn ahɛ gyɛ hmuhɛ, nguetho guécä drá Thahni Oja ngue ra Cristo, ni Hmuju. ¹¹ Nu'a to'o din 'yɛhɛ thoho nangu'e yú mijə'ihɛ, pɛ gue'a man'da xtán hɛts'i bɛ dá nu Oja a. ¹² Nguetho nu'a i øt'e ngue xɛn hɛts'i, man'da zi cue bɛ dá nu Oja a, pɛ nu'a i øt'e ngue hingui hɛts'i, pɛ man'da xtán hɛts'i bɛ dá nu Oja a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Nɛ nubɛya bi 'yɛmp'ɛ yɛ xänbate nijə nɛ yɛ fariseo:

—Huɛhi maha ahɛ, gyɛ xänbatehɛ bɛ ja ra nijə, nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ, nguetho gá xihmbɛ ɛ mín nde xtán yɛrpɛ di manda rá ts'edi Oja, ngue xquí 'yuthɛ ra 'yu, pɛ nɛ tengu'bɛ gá corpa zɛhɛhɛ ra goxthi, nguetho 'dan'yo thoho gá xänbahɛ. Nɛsɛ ahɛ hin da zä gui cəthɛ bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Huɛhi maha ahɛ, gyɛ xänbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guí øthɛ. Sä nya'a guí yəhɛ Oja bɛ ja yú ngun yɛ xisu xøn du yú ndø, ngue guí ɛmhɛ guí äfɛ rá m fäts'i Oja ɛ, pɛ nɛ guí həspahɛ 'bɛ'a bi zopa yú ndø. Janangue'a man'da xɛn ɛtho ran ɛnbi gui nuhɛ.

¹⁵ Huɛhi maha ahɛ, gyɛ xänbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guí øthɛ. Səti thoho gán 'yohɛ hønɛ go hapɛ nɛ yatho gá mbähä, ngue gá sømhbɛ bɛ 'bɛ ɛ i thənde yú oja zɛhɛ, ngue gá xihmbɛ da den'na nin xädihɛ. Pɛ nu'a to'o bi den'nahɛ man'da gá jafɛ bim 'bedi, nɛ 'da gdí mbähä bɛ ja ran ɛnbi mazəi, bi 'yɛmp'ɛ.

¹⁶ Huɛhi maha ahɛ, gyɛ ngɛrpihɛ, pɛgue tengu'bɛ gyɛ xädəhɛ nɛ guí xihmbɛ ɛ guí xänbahɛ: “Nu'bɛ ja 'bɛ'a bi ma n'da ra jə'i, nɛ bi ndønba rá thuhu ra nijə, hingui jatho di jə'ts'a,” guí ɛmfɛ. “Pɛ nu'bɛ bi ndønba a

rá oro i ja bɛ ja ra nija, i jatho di ja'ts'a bi ma," guí ɛmh-bɛ. ¹⁷ Gyɛ 'yambɛihɛ nɛ gyɛ xādāhɛ. Guí ɛmhɛ man'da di muui ra oro xinda gue ra nija, pɛgue hin'na maha nguetho gue'a ra nija ní t'ɛmbi xɛn ho a ra oro i ja bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹⁸ Nɛ guí ɛmhɛ: "Nu'bɛ ja 'bɛ'a bi man a n'da ra ja'i, nɛ bi ndɔnba rá thuhu ran ts'äya bɛ ja ra nija, guí ɛmhɛ hingui jatho di ja'ts'i. Pɛ nu'bɛ bi ndɔnba rá thuhu ran t'unni i hɔxɾɛ ja ran ts'äya, ya ra ts'oqui a bɛya 'bɛ him bi ja'ts'i," guí ɛmhɛ. ¹⁹ Gyɛ 'yambɛihɛ, tengu'bɛ gyɛ xādāhɛ. Guí ɛmhɛ man'da di muui ɛ yɛ 'bɔts'e i ja bɛ xinda gue ran ts'äya. Pɛgue hin'na maha, gue'a ran ts'äya ní t'ɛmbi xɛn ho ɛ yɛ 'bɔts'e bí ja bɛ. ²⁰ Nguetho nu'a bi ndɔnba rá thuhu ran ts'äya bɛ ja ra nija, hinga hɔnt'a ran ts'äya, pɛ gätho í ndɔnba rá thuhu 'bɛ'a gätho hɔxɾɛ. ²¹ Nɛ nu'a to'o bi ndɔnba rá thuhu ra nija, hinga hɔnt'a ra nija bi ndɔnba rá thuhu, pɛ nɛ a rá thuhu Ojɔ bi ndɔnbi, nguetho rá ngu Ojɔ a ra nija. ²² Nɛ'bɛ n'da bi ndɔnba rá thuhu mahɛts'i, pɛ hinga hɔn bɛ mahɛts'i bi ndɔni, pɛ nɛ a rá thuhu Ojɔ bi ndɔnbi, nguetho bí 'bɛɾɛ Ojɔ bɛ mahɛts'i.

²³ Huɛhi maha ahɛ gyɛ xānbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guí ɔthɛ. Hin njam'bɛ gá pumbɛnihɛ gá hyaxhɛ bɛ ja ra nija a ná 'det'a yú 'yɛthi yɛ tɛhɛ bi bɔxɾɛ ja ni huɛhihɛ, tengu bi man ra Moisés, pɛ gá pumbɛnihɛ ɛ yɛn t'ɛdi man'da mahyoni, ngue i ɛna: "Da gdí numanhohɛ ni mija'ihɛ, nɛ din ja nin huɛcatehɛ, nɛ guí 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ." Guehya nde'bɛ man'da gan ɛhya guí 'yɔthɛ, madague'bɛ guí thoqui guí 'yɔthɛ ɛ mi'da. ²⁴ Pɛ gá 'yɔthɛ tengu'bɛ gám fāhmbɛ ngue xíngá n'da ra 'uɛ i sá di uɛshɛ 'bɛ ja a guí sihɛ, pɛ nu'a go ra fani nɛ man'da go hin gá nuhɛ 'bɛ gmí tuthɛ a, nguetho hin guí pāhmbɛ nda'a nín t'ɛdi man'da xɛn ndoho.

²⁵ Huɛhi maha ahɛ gyɛ xānbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Gá 'yɛmhɛ xɛn hotho ahɛ, pɛ gá 'yɔthɛ tengu'bɛ n'da ra baso bi mba m'berpe bɛ maxɔts'e, pɛ hinga nɛɾɛ mbo. Nɛ tengu'bɛ n'da ra mbohi hɔn bɛ ní ndi a häi bi 'berpe, nɛ guín jahɛ bɛ nguetho ɛmmɛ i yuh ni mbɛihɛ nangue ram fɛ nɛ ran ts'iyate. ²⁶ Gyɛ xādāhɛ, nde'bɛ guí 'yɔthɛ tengu'bɛ nɛɾɛ mbo bin sɛt'i n'da ra mbohi, nɛ majuɛni xtán ho ahɛ bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Huɛhi maha ahɛ gyɛ xānbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ. Nɛ guín jahɛ tengu'bɛ ra jado bɛ ja ran 'yāgui ngue xɛn t'axi maxɔts'e, nɛ mahotho, pɛ nubɛ mbo, yupɛ yɛ do'yodu nɛ gá mi'da xɛn xātho. ²⁸ Guín jahɛ bɛ. Nubɛ na nu ahɛ yɛ ja'i, ɛna xɛn ho ahɛ. ɛmmɛ guidí yorpahɛ a guím bɛmhɛ nɛ ɛmmɛ yuh ran ts'o ni mbɛihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Pɛ í huɛhi maha ahɛ gyɛ xānbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ. Guidí yorpahɛ a guí ɔthɛ. Gá hocpahɛ yú ja-don'yāgui ɛ yú pɔngahyɔ Ojɔ maya'bɛ bi hyo nim bombɔtahɛ, nɛ'ɛ yú ja-don'yāgui ɛ guí ɛmfɛ yɛ hocjɔ'i gá hocpahɛ. ³⁰ Nɛ sá guí ɛmhɛ: "Nu'bɛ di 'bɛhmbɛ ɛ 'bɛ mi hyo yú pɔngahyɔ Ojɔ ɛ mam bombɔtahɛ, nɛ xcá uthɛ ngue hingui ho a bi 'yɔt'e, nɛ xcá 'uethohɛ,"

guidín 'yɛmfɛ. ³¹ Janangue'a gadín juanzɛhɛhɛ ya ngue yú 'yɛ ahɛ yɛ hyote. ³² Dami juahmbɛ a ra 'bɛfi bi 'yut'ahɛ nim bombɔtahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Tengu'bɛ gyɛ pɔzɛhɛ. Hin da zä guí 'dahmbɛ bɛ ja ra sibi njam'bɛ i huɛt'i. ³⁴ Nguetho, nu'bɛ ba pɛn'nahɛ ma pɔngahyɔ nɛ ma xānbate, hin guí simanhohɛ ɛ, guí hyohɛ ɛ 'da, nɛ guí cuathɛ bɛ ja ra za ɛ 'da, nɛ guí fɛhmbɛ ɛ 'da bɛ ja ni nijahɛ. Nɛ ɛmmɛ guí ɛcpadahɛ ɛ 'da 'bɛ i 'yo bɛ ja ni hninihɛ. ³⁵ Nɛ nangue a guí 'yɔthɛ, tengu'bɛ gá hyosɛhɛ ɛ gá yɛn hocjɔ'i bi tho gue'bɛ go rá mbɛdi ra ximhäi, 'bɛ mí tho ra Abel ngue man ra hocjɔ'i nɛ asta gue'bɛ mi tho a ra Zacarías, rá ts'ɛnt'ɛ ra Berequías, gá hyohɛ bɛ ja rá goxthi ra nija. ³⁶ Majuɛni dí xi ahɛ, tengu'bɛ ni ts'oqui zɛhɛhɛ ɛ gá yɛn thote i jatho ya, nɛ da ts'än'nahɛ ran ɛnbi nangue ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'ɛ yɛ xānbate nija nɛ yɛ fariseo.

Bi huɛc'ɛ yɛ mɛngu Jerusalén ra Jesús

³⁷ Nɛ nubɛya bi xi a n'da ram hma ɛ yɛ mɛngu bɛ Jerusalén, bi 'yɛmbi:

—ɛmmɛ dí m bɛn ahɛ gyɛ mɛnguhɛ Jerusalén. Nzají guí hohɛ yɛ pɔngahyɔ, nɛ guidí bat'adohɛ ɛ mi'da ba pɛn'nahɛ Ojɔ. Nɛ xɛn ngu yɛ nidi dí m bɛngá xcá pɛt'ahɛ xcá jamansu ahɛ, tengu'bɛ n'da ra sumfɔ di pɛt yú t'ɛhni nɛ i comp' rá hua, pɛ nu'ahɛ, hin gá nde-hɛ xcá ja ahɛ bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³⁸ Dami nuhɛ ya, nu ni hninihɛ tengu'bɛ ya njongui 'bɛɾɛ ya, ³⁹ nguetho hin guí nujɛ mahɔn'a jaque'bɛ bi zɔn ra ora ba pengä ua nɛ guí 'yɛscahɛ. "Majɛpi a ba ɛhɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ Ojɔ," guí 'yɛnjɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi ma ra Jesús da guah ra dɛnija

24 Nɛ nubɛya, nu ra Jesús 'bɛ mi bɔm bɛ ja ra dɛnija, dá utähe 'bɛ'a gá mí ja bɛ ja ra ngu.

—Mahotho ua, dá ɛmfɛ.

² Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Guí nuhɛ ngue mahotho i ja ua, pɛ gätho da mba nso't'i, nɛ xíngá n'da ra do din tɔcua ngue hin da mba ma juadi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

M'bet'o din ja yɛ hmɛpya 'bɛ ran zɛgui

³ Nɛ dá nexähe dá mbähmbe bɛ ja ra nyuni Olivos. Nɛ ní mipɛ ra Jesús dá ändähe 'bɛ njom mí øde, yú xädigähe:

—Dín ndehe guí xije nda'a ní pa din ja a gám mam bɛ ja ra nija. 'Bɛ'a ní hmɛpya din ja 'bɛ guá pengui mahɔn'a nɛ'bɛ ran zɛgui ra pa, dá ɛmfɛ bɛya.

⁴ Nɛ bi 'yɛngähe ra Jesús:

—Damim fāhmbɛ 'dahma njon da hyä ahɛ.

⁵ Nguetho xɛn ngu yɛ hyäte ba ɛhɛ da 'yɛna: "Nugä, guecä, rá thahnigä Ojɔ, drá Cristogä," da 'yɛn ahɛ. Nɛ xɛn ngu da hyät'ɛ nangue ra fɛhni da man ɛ. ⁶ Nɛ nu'bɛ guí 'yɔhmbɛ ngue din ja yɛ sui, o gue'bɛ guí 'yɔhmbɛ i ja bɛ ja 'da yɛ hnini ya, pɛ o guín suhɛ, nguetho jatho din ja ɛ. Nɛ nu'bɛ bin ja ɛ, xíngá gue'bɛ rán zɛgui'bɛ. ⁷ Nguetho da ndants'ɛ 'da yɛ ts'ɛt'abi din sɛhmbɛ ɛ yú mi ts'ɛt'abihɛ, nɛ da ndanc'ɛ 'da yɛ hnini

din səhmbə mi'da yə hnini. Nə xə n ngu yə nidj din ja ra thuhu, nə ra dəgəhə, nə din ja yə 'yāmhäi bə ja yə xəqui ua ja ra ximhäi. ⁸ Pə nu'ə, yú mbədi thoho yə n ə nbi din ja ə.

⁹ Nə da mba ma də ahə nə da ts'ix ahə ngue din ə n'nahə, nə da tho ahə 'da ahə. Nə gətho yə jə'i da zan ahə nguetho guí tēngahə. ¹⁰ Nə nu'ə 'da mí əc'yēigui, m'bejua da 'uesə. Nə guešə ə di də ə ma 'yəc'yēi da mba ma ə nbi. ¹¹ Nə dim 'bēi xə n ngu yə hyāte pəngahyā nə xə n ngu yə jə'i da hyāt'ə. ¹² Nə nanguə a ran ts'o xtá ngu, him ma din ja yə n huəcate ə 'da. ¹³ Pə nu'a da hyāt'i gue'bə go ran zēgui, da dəha dim pə a. ¹⁴ Nə gətho na ndoho ra ximhäi da hma 'bē'a da zā dí yərpə di manda rá ts'edi Ojə n'da. Nə gətho yə jə'i 'dahma 'dan'yo bə na yə da sifi, nə nubəya, gue'a ra pa ran zēgui a bəya, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁵ Nu ra pəngahyā Daniel maya'bə bi ma ngue din ja n'da ran ts'o di ts'oni gətho. Jananguə'a nu'bə gá nuhə da mbədi din ja bə ja ra dənijā a, dami 'dahmbə bə ra xəqui Judea, ní mbähā bə ja yə dəpo. Nguetho nts'utho ran ə nbi din jabə. ¹⁷ 'Bex gui mbähā. Nu'bə gdi təhmbə bə maxəts'e ra təcangu, hin gui cəthə mbo ra ngu ngue gui hyəxhə 'bē'a di ja bə. Dami 'dathohə. ¹⁸ Nə nu'bə gdi 'bähmbə bə ja ni huəhihə, hin 'bē gui mbähā bə ni ngumhə ngue gba cə ni xi'yohə. Dami 'dathohə. ¹⁹ Huəcate ə yə xisu in hət'əhni ə yə pa ə, nə'ə i 'bəh yú 'uere, nguetho xə n hēi thoho da 'da ə. ²⁰ 'Yəfə rá mate Ojə hinga gue'ə yə pa xtan sə din ja ahə ran 'dagui, nə xinga gue'bə ra pa ran ts'äya, nguetho i man ə yə n t'ədi hinga yatho gan 'yohə a ra pa ran ts'äya. ²¹ Dami 'yəfə rá mate Ojə, nguetho nu'a ran ə nbi din ja, hin jəm'bə n'dandj xə n ja gue'bə go rá mbədi ra ximhäi. Nə nu'bə ya bin ja, hin man'dandj din ja a ran ə nbi tengu a. ²² Nə nu Ojə da zānba thoho ə yə n ə nbi din ja nanguə a di huəc'ə xí huahni. Nu'bə hin'na, njon da bongui.

²³ Nu'ə yə pa ə, "Dami nuhə ua, i 'bäcua ra Cristo," da 'yēn ahə. Nə nu'ə mi'da da 'yēn ahə: "Dami nuhə i 'bäh nə ra Cristo." Pə o guí əc'yēihə ə. ²⁴ Nguetho xə n ngu yə hyāte dim 'bēi, sə da 'yēn'ə: "Guecä, rá thahni Ojə, drá Cristogä," sə da 'yēn'ə. Nə xə n ngu da 'yēna ngue dim pəngahyā nanguə Ojə, nə da 'yət' yə hyonya nt'ət'e nə yə hməpya ngue da nde da hyāt yə jə'i. Nə da hyoni 'bē'a da zā dí hyāt'ə xí huahn Ojə. ²⁵ Nuya gətho dá xi ahə guepə da zā gui pəhmbə 'bē'a din ja.

²⁶ Jananguə nu'bə da 'yēn ahə: "Ní mbähā, bí 'bäpə ma'ueni a ra Cristo," da 'yēn'ahə, pə o guí pähä. O gue da 'yēn'ahə: "Bá cəthə ua, i 'bäcua ra Cristo," da 'yēn'ahə, pə o guí cəthə bə. ²⁷ Nguetho nu'bə bá pengä ua mahə'n'a, nugä ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi, dan jagä tengu rán nəqui ra huei ngue dam 'bathogä gətho ra ximhäi. ²⁸ Nə tengu i ət' yə pada, əmmə di peti bə 'ben ə xə n du, din jabə a ran ts'əmbi din ja bə 'bə ə yə ts'om'bäi.

'Bə bá peng ra Jesús

²⁹ Nə xə bi thoqui bi man ra Jesús nə bi 'yēna:

—Nu'bə bin ja a ran ə nbi bəya, him man di nəc ra hyadi nə ra zəna, nu'ə yə sə 'bəpə mahəts'i da dəgui. Gətho bí ja bə mahəts'i gä di 'bēh yú ts'edi ə. ³⁰ Nə nubəya di nəqui bə mahəts'i ra hməpya nanguēcä ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi, nə gətho yə hnini ua ja ra ximhäi din su. Nə da nugui ba əcä bə ja yə güi, dan 'yo'be ma ts'edi tətə thoho, mixte thoho, bi 'yēn'a ra Jesús. ³¹ Nə nts'edi din yə ra thəxi. Nə ba penhdä yú m 'bēhni Ojə di peti gətho ə bi huahn Ojə, gä na ndoho ra ximhäi.

³² Guim bəmhə 'bē'a dí əthə ua ma häihə dyə israel'hə, ngue nu'bə dí nuhə bi mbədi dim pəh yú mbəi 'da yə za, ya dí pəhmbə mi ts'ətho ba əpə yú pa ra pa'ye.

³³ Nə ngutho 'bə guín nuhə bin ja gətho ya yə n ə nbi dí xi ahə, gui pəhmbə bəya ngue mbe rán zēgui. ³⁴ Nə majuəni dí xi ahə, di 'bətho ua 'da ahə 'bə bi mbədi din ja. ³⁵ Nu ra ximhäi nə mahəts'i da zəni da gua ə, pə nu'a mam hmangä njəm'bə da gua a.

³⁶ Pə njongui pədi nda'a ní pa din ja a dí m mangä ya, xinga gue'ə yú m 'bēhni Ojə mahəts'i nə xinga guengä rá Ts'ənt'əgä Ojə dí pədi, pə hənt'a Ojə ma Ta i pə a ra ora din ja.

³⁷ Nə tengu thoho bin ja 'bə mí 'bəh ra Noé, ngutho din ja 'bə bá pengä mahə'n'a, nugä ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi. ³⁸ Nu yə pa ə ngue'bə mi ts'ətho din ja ra dəmbənt'i, nu yə jə'i mi 'bəhmbə ra Noé hənt'a ran ts'ihmə mim bəni nə hənt'a ran thəti mí honi, gue'bə go mí yərpə ja ra mbosa ra Noé. ³⁹ Nə him bi 'yərpa ra güenda a bi sifi ngue din ja ra 'ye, jague'bə mi mbəh ra 'ye, nə bi yuh ra dehe ua ja ra häi nə gətho bi gua ə. Nə din jabə 'bə bá pengä mahə'n'a, guecä dán jə'igä ua ja ra ximhäi. ⁴⁰ Nə dim 'bə i yoho yə n 'yohə bə ja a ra huəhi, nu'a n'da da mba nts'its'i nə man'da da ts'opə.

⁴¹ Nə'bə di cə m bə ja n'da ra ngu yoho yə xisu, nu'a n'da da mba nts'its'i nə nu man'da da ts'opə.

⁴² Jananguə'a dí xi ahə, o guí tonspahə ra t'əha, nguetho hin guí pəhmbə 'bē'a ní ora ba ə a ni hmuhə. ⁴³ Nu'bə n'da ran 'yohə xtám bədi nda'a ní xui xtán yərpə yə bə bə ja rá ngu, xtín äthə, xtán də'mi, nə hin xtá japi xtá nyərpə ja rá ngu ngue da bəpi 'bē'a i ja bə. Pə hingui pədi 'bē'a ní pa, jananguə'a i tə'mi gətho yə pa. ⁴⁴ Jananguə'a dí xi ahə, damin səhə nguetho ts'ərpə thoho ga səcä, guecä dán jə'igä ua ja ra ximhäi, ngue ra ora njongui təcəpə ga səcä, bi 'yēn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hogambəfi nə ra ts'om'bäi mbəfi

⁴⁵ Nə xə bi 'yēna:

—Dami 'yəthə tengu'bə gyə hogambəfihə. Nu'a ra ngərpambəfi 'bə xə n ho i ət'e, nə nu'bə da mba n'dan ni rá hmu da zopə ja rá ngu, da 'yət'e tengu'bə i 'bəsə bə rá hmu. Nə nu'bə bá penc'a rá hmu, bi nu bi jaman su rá 'bəfi, nə xə n ngu ran japi da nu a bəya. ⁴⁷ Majuəni dí xi ahə, nu'a ra ngərpambəfi, man'da din t'un ra ts'edi, nə 'bē'a gətho i pə'ts'a rá hmu di jamansu a. ⁴⁸ Pə nu'bə ra ts'om'bäi a ra ngərpambəfi, nə im bəni ngue him 'bē ba penc'a rá hmu, ⁴⁹ nə di ənba yú 'yēhə nə i tenthoho yə mihni, ⁵⁰ ts'ərpə thoho ba penc'a rá hmu n'da ra pa ngue hingui pə a ra ngərpambəfi. ⁵¹ Nə

nubəya din t'un'na n'da ran ənbi xən əttho, nē n'dat'a ran ənbi da nuhə ɛ di yorpa a im bəni. Nē din zom bəya nē din guxtpə yú ts'i bə ja ran ənbi mazəi, bi 'yən'a ra Jesús.

N'da ran t'uti nangue yə hmute xtí hyən yən thəti

25 Nē xə bi 'yəna:
—Nu'bə bi 'yət' ran ts'ət'abi Oja, din ja tengu bin ja 'bə min ja n'da ran thəti. Nu'a to'o gä bin sä, bi thopə mbo, pə nu'ɛ him bin sä, bi gopə thi ɛ. Nu'bə min ja ran thəti, 'det'a yə hmute bi mba, ɛna xtín hyəmhə ɛ din thəti. Nē bá the yú bombilla mi təm'ma ran 'yohə din thəti. ² Pə nu'ɛ cət'a yə hmute yə 'yambəi ɛ, nē nu'ɛ mi cət'a bin 'yomfəni ɛ. ³ Nē nu'ɛ yə 'yambəi him bi dux man'da ra sibi ngue xta xirpa yú bombilla 'bə bin the a po bə. ⁴ Pə nu'ɛ bin 'yomfəni, bi dux yú sibi ngue da xirba rá bombilla 'bə bin the a po bə. ⁵ Nē nu'a ran 'yohə him 'be bi zəm bə. Nē nu yə də'mate bi zəh ra t'əha ɛ. ⁶ Nu'bə made ra xui bi 'yə a n'da ra nde bi 'yəna: “Ya ba ɛcua ran 'yohə, ndanshə, ba thəmhə,” bi 'yəna. ⁷ Gätho bi ndang bəya nē bi hoc yú sibi ɛ. ⁸ Pə nu'ɛ yə 'yambəi, bi 'yəmp'ɛ bin 'yomfəni: “Daje ts'ɛ ni sibihe nguetho i nde da huɛt ma bombillahe,” bi 'yən'ɛ. ⁹ Pə bi dā ɛ bi dux yú sibi: “Hin da zä, nguetho nu'bə ga 'da ahe go da huɛt' ma sibihe 'bə. Pə xən ho 'bə gui mbähä gba tämhə.” ¹⁰ Pə nu'bə mi mba ba tän ra sibi, 'bexgue bi zəm bə a ran 'yohə din thəti. Nē nu'ɛ yə hmute bi dux yú sibi bi yərpə mbo ngue da nu ra ngo ran thəti, nē 'bex bi mba njut'i ra goxthi bəya. ¹¹ Nē nu'bə mi zəm bə ɛ xí mba bá tän ra sibi, bi nu ngue njut'i tho ra goxthi, nē bi mba ɛ, bi 'yən'ɛ: “Gra hmu, grá hmu, dami xoqui,” bi 'yən'ɛ. ¹² Pə nu'a ra hmu bi dət'ɛ: “Hin dí padi to'o ahə,” bi 'yəmbi, nē him bi xocpi, bi 'yən'a ra Jesús.

¹³ Nē bi 'yənje ra Jesús bəya:

—Gue'a dí xi ahə, nde'bə gan äthəhə nguetho hin guí pəmhə a ra pa ba pengä ua, guécä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yən'a ra Jesús 'bə mí 'yəngähe.

N'da rán t'uti yə 'yəhe bi ts'ocpa ra mbeti

¹⁴ Nē man'da ran t'uti bi man ra Jesús, nē bi 'yəna:
—Nu'bə bi 'yət' ran ts'ət'abi Oja, da 'yət'e tengu bi 'yət'a n'da ran 'yohə 'bə mi zon'ndə yú 'yəhe, bi 'yän'na rá mbeti xí zocpi. Nguetho nu'bə mí mba n'danni n'da ra häi, bi zon'ndə yú 'yəhe da zocpa rá mbeti.
¹⁵ Nu n'da rá 'yəhe bi zocpa cət'a mahuəhi ngue di pepi; nē nu man'da, yo mahuəhi bi zocpa a; nē nu man'da bi zocpa n'da mahuəhi. Bi unni hangu xət'a di pepi n'da ngu n'da. Nē bi mba bəya. ¹⁶ Nē nu'a bi unni cət'a mahuəhi, bi pepi nē bi dāh mi cət'a mahuəhi. ¹⁷ Nē'a bi unni yomahuəhi, yomahuəhi xə bi dāpi. ¹⁸ Pə nu'a bi un'na n'da mahuəhi, bi mba bá cət'a häi a rá mbeti xi un'na rá hmu.
¹⁹ Nē him 'be bá penc rá hmu. Pə nu'bə mi zəhə bi zon'ndə yú 'yəhe mahə'n'a ngue da nu 'be'a xí 'yət'ɛ.
²⁰ M'bet'o bi zən'a xín t'unni cət'a mahuəhi, nē bi dāp'a rá hmu cət'a mahuəhi ngue rá mbeti zehə rá hmu. Nē

xə bi un'na xí dāha ngue mi cət'a mahuəhi, nē bi 'yəmbi: “Grá hmu, i ja ua ni mbeti, nēhna cət'a mahuəhi dá taha,” bi 'yəmbi. ²¹ “Xən ho,” bi 'yən'a rá hmu. “Nu'i grá hogambəfi,” bi t'əm bəya. “Xən ho gá 'yərpa a ts'ətho dá 'da i, janangue'a ga 'da i man'da xən ngu ya. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yən'a rá hmu.
²² Nē xə bi zəm bə man'da xí unni yo mahuəhi, nē bi 'yəna: “Grá hmu, i ja ua ra mbeti gá 'daqui, nēhna mi yomahuəhi dá taha i ja ua,” bi 'yəmp'a rá hmu. ²³ Nē nu'a rá hmu bəya bi 'yəmbi: “Xən ho, grá hogambəfi, xən ho gá 'yət'e, madague'bə hingui ngu dá 'da i, nuya man'da xən ngu ga 'da i. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yəmbi. ²⁴ Pə nu'bə mí zəm bə a xi hyən'a n'da mahuəhi, bi 'yəmp'a rá hmu: “Grá hmu, mí pəcä ngue hin'yə nin huɛcate nē nzəi guí honi 'bepə gdí hyənba rá mbeti yə ja'i nē gui hyənba yú huəhi ɛ 'da. ²⁵ Janangue'a dá pəs' tho ho a gá 'daqui, dí su gui səqui 'bə xcá 'betho, nē i ja ua ni mbeti gá 'dac ya,” bi 'yəna. ²⁶ Nē nu'a rá hmu bəya bi 'yəmbi: “Gra ndədanhyəi, hingui ho gá 'yət'e ngue hin gá pəp'a ra mbeti. ²⁷ Nu'bə guí pədi ngue dí numanhogə ga təcä, sä xquí hmi a ra mbeti nē xtán dāh rán zäbi, nē hin xtím 'bēh pəya,” bi 'yən'a rá hmu. ²⁸ Nē bi 'yəmp'ɛ mi'da yú 'yəhe mí 'bäpə: “Hyənba na ra mbeti, dami un'na bin t'unni 'det'a mahuəhi. ²⁹ Nguetho nu'a bim pəfi xən ho, man'da xən ngu din t'unni. Pə nu'a him bim pəfi, pə da thənba a zi ts'ɛ mí pə'ts'i. ³⁰ Nē nuna ra ts'om'bäi mbefi na, bá həthə bə ja ra 'bexui guəpə din zom bə nē din guxtpə yú ts'i,” bi 'yən'a ra hmu bəya, bi 'yən'a ra Jesús 'bə mi man na ran t'uti. Nē njabə din ja 'bə bi 'yət'a ran ts'ət'abi Oja.

Ran t'uti nangue ran ts'əmbi da t'ərpa yə ja'i

³¹ Nē bi 'yəm mahə'n'a ra Jesús:

—Nu'bə bá pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dam mixtegä, dan ts'ət'abigä; dan 'yohe yúm 'bēhni Oja nē ga hupə ja ma mexa ngue din ja ma ts'edi xən ho. ³² Nē dim peti gätho yə ja'i gä na ndoho ra ximhäi bə ga hucä. Nē gätho ga huan'də tengu ət'a n'da ra mbändə'yo, ngue n'danni ga fä'bə yə də'yo nē n'danni ga fä'bə yə dēzū. ³³ Nē nu yə də'yo ga fämp'ɛ ja man 'yēi nē nu yə dēzū ga fämp'ɛ ja ma gəha. ³⁴ Nē ga ɛmp'ɛ dim 'bäpə man 'yēi: “Ba ɛhmbə ua, bi ja'p'ahə Oja. Ga 'da ahə ra ts'edi án ts'änni ngue gui hyəmhə gu'e'bə go rá mbədi ra ximhäi,” ga ɛmp'ɛ. ³⁵ “Nguetho gá 'dajə ra hme 'bə mán tumanthuhu; nē gá 'dajə ra dehe 'bə mán tuthe; nē gá säyagahə 'da ahə 'bə mán 'yo bə n'danni ni hninihə. ³⁶ Nē gá 'dajə ma he 'bə gmí nuhə hin'yə ma hegä; nē gá nuc 'bə mán hyənni, nē gá zenguagahə 'bə mán ofädi,” ga ɛmp'ɛ, bi 'yən'a ra Jesús. ³⁷ Nē da 'yənc'ɛ: “Grá Hmu, 'be'a ní pa dá ət'ahe a guím ma. Hin dím bəmhbe ngue gán tumanthuhu n'dandj nē gamá 'ujn ahe. Nē hin dím bəmhbe ngue gán tuthe nē xcá 'da ahe ra dehe. ³⁸ Nē hin dím bəmhbe 'bə xcamá säya ahe, nē xcá 'da ahe ni he. ³⁹ Nē hin dím bəmhbe 'bə gamán hyənni o gue gamán ofädi ngue xcá nu ahe,” da 'yəngui. ⁴⁰ Nē nugä drá hmuts'ət'abigä, ga ɛmbä ɛ bəya: “Majuəni dí xi ahə,

nu'a ran ho gá 'yørpahə n'da ma cuhə, madague'a nte di muui bə na hnu, pə guecä gá 'yørcä a," ga ɛmp'ə bəya, bi 'yən'a ra Jesús.

⁴¹ —Nə nubəya, nugä drá hmuts'ət'abigä, ga ɛmp'ə 'bäpə ja ma gəha: "Dami 'uehmbə ua ja ma hmi, ní mbähä bə ja ra sibi njəm'bə da huɛt'i, nguəpə dá sän-ni din zə a ra zjthu nɛ ɛ yú mizjthuhə. ⁴² Nguetho dán tumanthuhu nɛ hin gá 'ujnjə, nɛ dán tuthe, nɛ hin gá sithegahə, ⁴³ nɛ hin gá säyagahə 'bə mán 'yo bə n'dan-ni, nɛ hin te má he gá 'dajə 'bə gmín nuhə hin'yə ma hegä; nɛ hin gá nugui 'bə mán hyɛnni, nɛ hin gbán nu-jə 'bə mán ofädi," ga ɛmp'ə. ⁴⁴ Nə nu'ə da 'yɛngui: "Grá hmu, 'bɛ'a ní pa dá nu ahe nguə gán tumanthuhu o gue gán tuthe o gue gán 'yo bə n'danni ra hnini. Nə 'bɛ'a ní pa dá nuhe hin mí he ni he; o gue xquín hyɛnni o gue xcamín ofädi," da 'yɛn'ə. ⁴⁵ Pə nugä drá hmuts'ət'abigä, ga ɛmp'ə bəya: "Majuəni dí xi ahə, n'da ma cu madague'a nte di muui bə na hnu, 'bə hin gá 'yørpahə ran ho, nɛcä hin gá 'yørcahə ran ho," ga ɛmp'ə. ⁴⁶ Nə nu ɛ bəya da nu ran ɛnbi mazəi. Pə nu'ə bi 'yøt' ran ho din ja ra te mazəi ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu yə ngərpi bi ma da bənt' ra Jesús

26 Nə nu'bə mi gua a bi man ra Jesús, bi 'yɛngähe: ² —Nuya man yopa thoho di 'bedi nguə din ja ra dəmpeti a ran dəbaxjua, nɛ nubəya da mba ma dägä nguə da mba ma cuatigä bə ja ra za, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛngähe ra Jesús.

³ Pə nu'ə ma ngərpihe nguə yə hmumbäjä, nɛ yə xänbate nija, nɛ yə dəc'yəi, bim peti bə mbo rá mbät'ti rá ngu ra Caifás, nu'a mi hmumbäjä a ra jəya a. ⁴ Nə bi nyəɛ ɛ, bi ma nda'a ní fəhni da xi a ra Jesús nguə da bənt'i da hyo. ⁵ Nə bi ma, 'bɛ da gua a ra dəmpeti, ja da tho a. Nguetho bi zu din junthə yə ja' i mi 'yo bə ja ram peti.

N'da ra xisu bi hocpa rá ngøc'yəi ra Jesús

⁶ Nə nu'bə mi mbəng bə ra hnini Betania a ra Jesús, bi zəm bə ja rá ngu a ra Simón mí hɛmb ra t'axca'ya mam'bet'o. ⁷ Nə bi hyupə mi ja a rá mɛxa a, ɛna din sihmɛ. Bi zəm bə n'da ra xisu mí tu n'da ra xaro xəm hma-di, án t'øt'e ra do ra alabastro. Nə mi po bə ra 'yɛthi yə-man'u, nɛ'a ɛmmɛ di muui a. Nə nu'bə mi zəm bə a ra xisu bə i hudi, bi xo'ts'a rá 'yɛthi bi xispa rá yə ra Jesús. ⁸ Nə dán cuehe 'bə mán nuhe 'bɛ'a bi t'ørpa ra Jesús, nɛ dá ɛmhbe:

—Ndeho bi xispa ra 'yɛthi, ⁹ xən ho 'bə xta 'bä, xtá mba ma darpi yə hyoya a ra mbeti, dá ɛmhbe bəya.

¹⁰ Nə bi ba'a ra Jesús 'bɛ'a dá bɛmhbe, nɛ bi 'yɛnje:

—Hanja gní ɛnbahə rá mbəi na ra xisu, nɛ xən ho 'bɛ'a bi 'yørque. ¹¹ Nu yə hyoya nzəi gam'bəhmbə ua ɛ, nɛ hont'a go má pa da zä gui fäxhə ɛ. Pə nugä hin dan zəngä ua, bi 'yɛngähe ra Jesús. ¹² Nuna ra xisu bi hoga ma ngøc'yəi 'bə mi xiscä ra 'yɛthi, nguə da mba nt'äguigä bə ja ran 'yägüi. ¹³ Nə majuəni dí xi ahə, høn-bə go hapə da hman a rán ho ma'da'yo Ojä, nɛhna da

hman na bi 'yørcä na ra xisu, n'dahma hønəbə go hapə da fən'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Judas bi ma di dä ra Jesús

¹⁴ Nə nubəya, nu'a ma mixädihe ra Judas Iscariote, bi mba bi nyəhə yə hmumbäjä ¹⁵ nɛ bi 'yɛmbi:

—Hangu gui 'dajə nguə ga dä ahə ra Jesús, bi 'yɛmp'ə.

Nə 'bɛxgüə bi unni 'däte ma 'dɛt'a yə mbeti nguə ra t'axi bəya. Nə xø bi mbəng bə 'bə a ra Jesús bəya. ¹⁶ Pə ɛmmɛ mí honi 'bɛ'a ní ora da zä dí dä a ra Jesús.

Rán ts'ihmɛ ra Hmu

¹⁷ Nə nu'a rá mbədi pa ra dəmpeti nanguə ran dəbaxjua 'bə zəi dí sihe a ra hmɛ hinguin 'youi ra íxi, nguə dyə judiohe, dyə israelhe, dá änhde ra Jesús yú xädigähe:

—Hapə guín nde ga hoje a rán ts'ihmɛ ram baxjua ga sihə ya, dá ɛmfɛ.

¹⁸ Nə bi xi ɛ yoho ma mixädihe a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ə:

—Ní mbɛ bə ja ra hnini Jerusalén nɛ gui xihmi a ran 'yohə, gui 'yɛnui: "Nugä, ya mi ts'ətho da zən ma ora, nɛ dí nde ga si rán sihmɛ ram baxjua bə ja ni ngu, nɛ ɛ ma xädigä, i ɛn'a bá pengähe," gui 'yɛnui.

¹⁹ Nə bi 'yøt'a bi xi ɛ bəya, nɛ bi hoc'a rán zibde a ram baxjua ɛ bəya. ²⁰ Nu'bə mín de bəya, dá səmhbe bə Jerusalén, 'darpə dán sihmɛhe bə ja ra mɛxa ra Jesús, nɛ bi 'yɛnje:

—Majuəni dí xi ahə, i 'bə a n'da ahə nguə gui däjə, bi 'yɛnje.

²² Nə ɛmmɛ bi du ma mbəihe, nɛ n'da ngu n'dagähe dá ɛmfɛ:

—Grá hmu, ha guengä ga dä i, dá ɛmfɛ n'da ngu n'daje.

²³ Nə bi də a ra Jesús:

—Gue'a dí com'be ma mbohi ua dí sihmɛhə, gue'a di dägä a, bi 'yɛm bəya. ²⁴ Guecä nguə dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da t'ørcä 'bɛ'a gätho i mam bə ja rá m hma Ojä ya, pə í huɛhi maha a ran 'yohə nguə nu'a di dägä. Man'da xən ho 'bə hin xtím 'bə a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁵ Nə bi də'a ra Judas bəya:

—Xänbate i, ha guecä.

—Həha, gue'e, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

²⁶ Nə nubəya bi hyəc'a ra hmɛ ra Jesús nɛ bi 'yäp rán ja'pi Ojä, bi xəm bəya, bi darcähe a.

—Dami sihə na, guehna nim bəni ma ngøc'yəi na, bi 'yɛnje.

²⁷ Nə bi dɛc'a ra vaso mi po rán gui ra uva bəya, bi un ra jamadi Ojä mahən'a, nɛ bi 'daje a ra vaso, bi 'yɛnje:

—Gätho dami sihə, ²⁸ guehna nam bəni, ma jigä nguə bi hoc'a ra 'da'yo 'yu bi 'yøt'ahə Ojä na. Nə dim fäni dí punba yú ts'oquu yə ja'i. ²⁹ Nə dí xi ahə, him man'dandj ga sigä ra guindät'ä jague'bə bi zən ra pa ga sihə ma'da'yo bə di manda rá ts'edi ma Ta, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi badi din cøn'a ra Pedro

³⁰ Nε dán tuhmbε a ra thuhu nε dá mbähmbε bε ja ra nyuni Olivos bεya. ³¹ Nε bi 'yεngähe ra Jesús mahøn'a:

—Dí paði, nu'bε ni xui, gätho gui sogä thohohε, bi 'yεngähe ra Jesús. Nε gue'a nt'o't'i bε ja räm hman Oja, i ξna: "Ga ho ra mbändε'yo nε din 'uεxt'ε yú de'yo bεya," i ξn Oja, bi 'yεn'a ra Jesús. ³² Pε nu'bε dá thäm-bεnigä, ga mbagä bε Galilea ní tñn ahε bε, bi 'yεngähe ngue yú xädigähe.

³³ Nε bi 'yεn'a ra Pedro:

—Madague'bε gätho da 'uegue pε nugä, hin'nagä, bi 'yεn'a.

³⁴ Bi dā a ra Jesús:

—Majuani dí xi i, guet'a ra xui i jabεya ná hyundj xquí cøn'c 'bε bi mbah ra øni.

³⁵ Nu ra Pedro bi dāti mahøn'a:

—Madague'bε 'darpε ga tuui, pε njäm'bε ga cøn'i, bi 'yεna.

Nε n'dat'a gätho dá mamhbe ngue hin ga 'uehmbe ε ma mixädihe.

Ra Jesús bi du rá mbæi bε ja ra nuandät'ä Getsemaní

³⁶ Nε nu'bε má sømhbε bε ra nyuni Olivos, dá cεthe a ra Jesús bε ja ra nuandät'ä mí εmbi Getsemaní.

—Dami huhmbε ua ya, ga mbagä ua njongua ts'ε, da nya'be Oja ma Ta, bi 'yεnje.

³⁷ Nε hyu ε ma mixädihe bi zits'i, bi zix'a ra Pedro nε'ε yoho yú ts'unt'ε ra Zebedeo. Nε εmme man'da bi du rá mbæi a ra Jesús. ³⁸ Nε bi 'yεmp'ε ma mixädihe min 'yohε:

—ξna da føh ma mbæi a ra dumbæi, ξna ga tugä. Da-mi tœcpahε, 'dat'a dan äthahε, bi 'yεmp'ε.

³⁹ Nε xø bi dām mi ts'ε ra Jesús bε mi huhmbε ε, nε bin danyahmu bε, bi nye'ma häi, bi nyai Oja, bi 'yεm-bi:

—Ma Ta i, nu'bε da zä, dami japi hin gan nugä a ra mbohi xcá sänni; pε hin dñn nde ma pähä zεhe pε hønt'a go ni pähä zεhe gui 'yøt'e, bi 'yεmp'a Oja.

⁴⁰ Nε bá peng bε mí hu ε xí zopε bεya, nε mí ā ε. Nε bi 'yεmp'a ra Pedro:

—Ha xinga n'da zi ora xquí sεthε a ra t'āha, ngue 'be xcán hyεmhbε ts'ε. ⁴¹ Damin äthahε nε gui nyāhε Oja, guεpε da zä hin hapε gui tñnjε 'bε bi ts'ä ahε ya, nguetho nu ní mbæi n'da i ja ra pähä nangue Oja, pε nu ní ngøc'yεi n'da xñn güent'i thoho.

⁴² Nε ná yondj bεya bi mba bi nyai Oja mahøn'a:

—Ma Ta i, nu'bε ya hin da zä ga socä a xcá sänni, pε hønt'a ni pähä zεhe gui 'yøt'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴³ Nε xø bi mbeng bε mi 'bε ε ma mixädihe. Xø mí ātho 'bε xø mi zøm bε mahøn'a, nguetho εmme mí nde t'āha ε. ⁴⁴ Nε xø bi zopε ε mahøn'a, ya ná hyundj bεya bi mbengui di nyai Oja, nε guexta'a bi ma. ⁴⁵ Nε xø bi mbeng bε mí 'bεh ma mixädihe mahøn'a, nε bi 'yεmbi:

—Nuya, 'da'angutho 'bε gán āhmbε ya o hin'na, nguetho ya bi zøn ra ora da mba ma dägä bε 'bεh yε ts'om'bäi, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴⁶ Dami ndanshε, ga mbähä ba nuhε ya ba ξcua ngue di dägä, bi 'yεmp'ε.

Bi fent'a ra Jesús

⁴⁷ Nε guexta'a mí yañhε ε ma mixädihe 'bε mi zøm bε a ra Judas, n'da ma mixädihe dí 'de'mayoho gähe. Nε bán 'yohε xñn ngu yε ja'i ba hyä yú juai nε yε ts'āza. Nε gue'ε yém 'bεhni yε hmumbäjä nε yε dāc'yεi, ma ngørpa judíohe. ⁴⁸ Nε nu'a di dā ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti da 'yøt' 'bε bi zøm bε: "Nu'a ga sēs 'bε dán zen-gua'be, gue'a guim benthε a," bi 'yεn'a ra Judas.

⁴⁹ Janangue'a nu'bε mí zøm bε 'bä a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xude ya 'bε, grä xänbate, bi 'yεmbi.

Nε bi zεspa rá 'yogu bεya. ⁵⁰ Nε bi dā'a ra Jesús bεya:

—Xi'e n'yø, ha gue'a gní 'yε a.

Nε nu'ε mi'da bεya bi hyäm bε 'bä a ra Jesús nε bi bent'i.

⁵¹ Nε nu'a n'da ma mixädihe min 'yohε ra Jesús, bi c'os' rá juai nε bi zεcpa rá gu a rá 'yεhe ra hmumbäjä.

⁵² Nε bi 'yεn'a ra Jesús bεya:

—Dami pε'ts'a ni juai bε ja rán t'o. Nu'ε din tuhni nangue ra juai, nε'ε dí du ra juai ε, bi 'yεmp'a. ⁵³ Ha guí ξna hin xtan zä ga äp'a räm fäts'i Oja ma Ta nε ba pεnhua 'de'mayo munts'i yém 'bεhni da yañgui, bi 'yεmp'a n'da ma mixädihe. ⁵⁴ Pε nu'bε da gue'a xcá mangä a, hague dán zä ga ja'ts'ä a bi man rá t'ohni Oja, ngue 'be'a i jatho din ja, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁵⁵ Nε bi 'yεmp'ε yε ja'i bεya:

—'Be'a guí homhbε ua ngue guí hā ni juaihε nε ni zahε. Ha guí εmhbε drä bεgä, nε nya'a thoho dá xän'nahε bε ja ra dānijā nε njäm'bε gā bendgahε bε, bi 'yεmp'ε. ⁵⁶ Pε gue'a din ja a tengu bi man'ε yú pøngahyā Oja 'bε maya'bε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε nugähe bεya dyε xädigähe, 'bεgue dá 'dahmbe, dá sohmbε bε ra Hmu.

Bi juanba a ra Jesús ε yú ngørpi yε judío

⁵⁷ Nε bi bent'a ra Jesús, bá si bε 'bεh ra Caifás, ngue ra ngørpa mbäjä. Nε ya xím pεti gätho ma xänbate ni-jāhe nε yε dāc'yεi, ma ngørpihe dyε judíohe. ⁵⁸ Nε bi den'na ra Pedro bεya pεgue a ná 'bejua thoho, bi zøm bε ja rá ngun'yu a ra hmumbäjä bε hapε xí zøn'a ra Jesús. Nε 'darbε bi hyuhmbε ε yε asmayo, ngue in nde da nu a da t'ørpa a ra Jesús.

⁵⁹ Nε nu'ε yε hmumbäjä nε yε dāc'yεi nε gä mi'da ma ngørpihe dyε judíohe, dyε israelhe, mi hon'a n'da ra fēhni ngue da zä dí yāp'a nε da hyo. ⁶⁰ Pε guehma nte bi dñnbi, madague'bε xñn ngu ε bin juānni, bi 'yεmbi majuani ε yú fēhni. Nε m'bejua bεya, bi zøm bε yoho yñn 'yohε din testigo, ⁶¹ nε bi 'yεn'ε:

—Nuna ran 'yohε na bi 'yεna: "Nugä da zä ga xo't'ra dānijā nε man hyupa thoho da zä ga høe mahøn'a," bi 'yεna, bi 'yεn'ε bin juān bε.

⁶² Ne bi ndanc'a ra hmumbäjä bəya bim 'bäi, bi t'əmp'a ra Jesús:

—Hanja hin guí thəti 'be'a i man ya yən 'yohə.

⁶³ Pe nu ra Jesús bin hətho. Ne bi 'yən'a ra hmumbäjä bəya:

—Nangue rá thuhu Ojä mahəts'i, dami xije 'bə ma-juəni gue'e grá Thahni, grá Cristo, rá Ts'ənt'ə i Ojä, bi t'əmp'a ra Jesús.

⁶⁴ Bi də a ra Jesús bəya:

—Gue'a gám ma. Ne dí xi ahə, guin nujə, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dam mixtegä ga com'be rá ts'edi Ojä təte thoho rá ts'edi. Ne guin nujə 'bə bá çacä mahəts'i mahə'n'a, ba çcä bə ja yə güi, bi t'əmp'a ra hmumbäjä.

⁶⁵ Ne nu ra hmumbäjä bəya, bi dənse rá pahni. Nam bəni əmbi hingui əspa Ojä ra Jesús nangue'a bi ma. Ne bi 'yən'a:

—Nuna ran 'yohə na, bi man ra ts'ore nangue Ojä. Him man ga homhbə yə testigo. Ne gätho gahə dá əhmbə a bi ma. ⁶⁶ 'Be'a guí ndehə ga əthə ya, bi t'əmp'ə yə mingəpihə.

Bi də ə:

—Nuna i ja rá ts'oqui, i jatho da du, bi 'yən'ə.

⁶⁷ Ne nubəya, 'dahma 'dan'yo bi t'ərp'a ra Jesús. Bi zox ə 'da, bi mbə'mi ə mi'da, bi mbənpa rá hmi ə mi'da, ⁶⁸ bi 'yəmbi:

—Nu'bə majuañi grá Thahni i Ojä, ngue ra Cristo, da-mi xije to'o bi mbəp'i i.

Ne əmmə bi denthoho.

Ra Pedro bi gə'n'a ra Jesús

⁶⁹ Ne nu ra Pedro mi hupə thi bə ja ra ngun'yu, ne nu n'da ra xisu rá 'yēhe ra hmumbäjä, bi mba bə hu a ra Pedro, bi 'yəmbi:

—Əna ne'e gmín 'yohə na ra Jesús ra mēngu Galilea, bi 'yəmp'a ra Pedro.

⁷⁰ Ne bi də'a ra Pedro, bin cəni:

—Hin dí pədi, bi 'yən'a.

Ne gätho ə mi 'bəpə bi 'yə a bi man ra Pedro.

⁷¹ Ne nu'bə mi nde da bə'n'a ra Pedro, bi nu man'da ra xisu bəya ne bi 'yəmp'ə mí 'bəpə:

—Nuna ran 'yohə na min 'youi ra Jesús, ra mēngu bə Nazaret, bi 'yən'a ra xisu.

⁷² Ne xə bin cə'n'a ra Pedro:

—Majuəni dí m angä ngue hin dí pəcä a ran 'yohə guím ma, bi 'yəmp'a ra xisu.

⁷³ M'bejua bəya nu ə 'da mí 'yo bə, bi mba bə 'bäh ra Pedro, ne bi 'yəmbi:

—Majuəni maha, ne'e gmín 'yohə a, mfədi thoho ni ndehə ne 'da'angu bə gna yəhə a, bi 'yəmp'a.

⁷⁴ Ne nts'edi bi mam bəya ne bin juənni, bi 'yən'a:

—Ojä i pədi majuañi hin dí pəcä a ran 'yohə guí mamhbə, bi 'yən'a ra Pedro.

Ne 'bexgue bi mbah ra tamfə bəya. ⁷⁵ Ne nu ra Pedro bəya, ja bi bə'n'a xí man a ra Jesús 'bə mi 'yəmbi: "Dí pədi hin ní mbah ra tamfə 'bə na hyundj xquí cəngui." Ne bi nəpə bəya ne əmmə bin zoni, xən ə bi bəni nangue a bi 'yət'e.

Ra Jesús bi mba ma də bə 'bəh ra ts'ət'abi Pilato

²⁷ Ne nu'bə mi hyax bəya, gätho yə hmumbäjä ne yə dəc'yēi, ma ngərphe dyə judíohe, dyə israel-he, 'da'angu bi bəni ngue di də ra Jesús bə 'bə a ra ts'ət'abi, ngue da hyo. ² Ne án thu't'i 'bə mi mba ma də bə 'bə a ra Poncio Pilato, ra ts'ət'abi bə a.

Bi zət rá 'yuga ra Judas

³ Ne nu'a ra Judas xí də a ra Jesús, 'bə mi 'yəde 'be'a bi man ə ma ngərphe ngue da hyo a ra Jesús, bi mba bəya bi cospa a 'däte ma 'det'a yə mbeti ngue ra t'axi xí un'ndə yə hmumbäjä, bi bəni 'be'a bi 'yət'e. ⁴ Ne bi 'yən'a ra Judas:

—Hingui ho hma a dá ət'e. Dá fənba rá ji n'da ran 'yohə hin'yə rá ts'oqui, bi 'yəmp'ə yə hmumbäjä.

Pe nu'ə bi dəti:

—Him ma güendagəhe 'be'a gá 'yət'e. Ya guí pə'a guím bənsə bə, bi 'yən'ə yə hmumbäjä.

⁵ Bá en bə ra mbeti bə ja ra nijə a ra Judas bəya, ne bi mba bá sət rá 'yuga bə ja ra ndehni.

⁶ Ne nu'ə yə hmumbäjä bi hyax'a ra mbeti ne bi 'yən'a: —Hingui sá ga pəs'hə ua na ra mbeti ngue dim pecua mahə'n'a, nguetho rán jut'iu i ra ji na, bi 'yən'ə, ne gue'a i mam bə ja man t'ədihə.

⁷ Ne bin 'yänni 'be'a di jap'a ra mbeti. Ne bi bəni da damba n'da xequi rá häi a ra 'yət'ats'əe, guepə da t'äh yə 'damhnini 'bə da du bə. ⁸ Ne asta guetya ní huti "rá häi ra ji" a ra xequi bə. ⁹ Ne nu'a bin ja, maya'bə bi man'a ra pəngahyə Jeremías ngue din ja 'bə mí 'yən'a ngue: "Da thəx i 'däte ma 'det'a yə mbeti ngue ra t'axi, rá muui a ra ja'i. Gue'a bi man ə yə mēngu israel ngue di muui. ¹⁰ Ne bi dənba rá häi a ra 'yət'ats'əe, ngubə bi xicä ra Hmu," bi 'yən'a ra Jeremías 'bə maya'bə 'bə mí ma.

Ra Pilato bi juənba a ra Jesús

¹¹ Nu'bə mim 'bəpə ja rá hmi ra ts'ət'abi Pilato, bi 'yəmp'a ra Jesús:

—Ha gue'e grá hmuts'ət'abi yə judío, bi t'əmbi.

Bi də a ra Jesús:

—Gue'a guím ma.

¹² Ne nu'bə mi yap'ə yə hmumbäjä ne mi'da ma ngərphe a ra Jesús, pə hin te i tətho a ra Jesús. ¹³ Nu ra Pilato bi 'yəmp'a ra Jesús:

—Ha hin guí ə'a i man'ə di yap'i i, ne hin guí thəti.

¹⁴ Pe nu ra Jesús guexta'a hin te bi ma. Ne əmmə bi hyonya thoho ra ts'ət'abi, him mi pədi 'be'a sá da bəni.

Bi hma da mba ma cuati bə ja ra pont'i ra Jesús

¹⁵ Ne nu ra ts'ət'abi nzəi midi thə a n'da ra ofədi 'bə ra pa ra dəmpeti ran dəbaxjua. Midi thə'a to'o bi huan'ndə yə ja'i. ¹⁶ Ne mi o bə n'da ran 'yohə í Barrabás, gätho mi fəpə 'be'a mí ət'a. ¹⁷ Nu ra Pilato bəya bi 'yän'ndə bim peti bə:

—To'o guí ndehə ga xocpəhə ya. Ha gue ra Barrabás uague ra Jesús ngue nu'a əmbi ra Cristo, bi 'yəmp'ə.

¹⁸ Ngubɛ bi ma nguetho mi paḍi yɛ zeya ɛ yɛ yaḗate.

¹⁹ Ne nu'be mi hupɛ ja ran ts'embaṭe ra Pilato, bi mbenpa ra nde a rá xisu bi 'yɛmbi: "Hin te gui 'yɔrpa a ra hogan'yohɛ, nguetho má xui dá 'uj n'da ra t'j nts'utho nangué a," bi 'yɛmp'a ra nde bi mbenbi.

²⁰ Pɛ nu yɛ hmumbäjä nɛ ɛ yɛ ḍac'yɛi, bi 'bɛp'ɛ yɛ ja'i da 'yäpi go da mba ma thøgue a ra Barrabás, nɛ go da mba ntho a ra Jesús. ²¹ Ne bi 'yän mahøn'a a ra ts'ut'abi:

—Nda'a guín ndehɛ ga thøcä, bi 'yɛmp'ɛ yɛ ja'i.

Ne bi ḍa ɛ beya:

—Gue'a ra Barrabás gui thøgue, bi 'yɛn'ɛ.

²² Ne bi ḍa a ra Pilato beya:

—Xi'a ra Jesús ɛmbi ra Cristo, 'be'a ga ørpä a tha.

Gätho bi 'yɛn'ɛ 'bɛp'ɛ:

—Dami cuatrɛ ja ra pont'i a.

²³ —Pɛ hin te mán ts'o dá tɔnba na, bi 'yɛn'a ra Pilato. Pɛ nts'edi bi ḍa ɛ:

—Dami cuatrɛ ja ra pont'i.

²⁴ Min nu ra Pilato beya ngue hingui sä dim päh yé mbeɪ yɛ ja'i, pɛ man'da bin junthɛ ɛ. Janangué'a bi manda bá thunba ra dehe beya, bin xut'yɛ be yé hmi yɛ ja'i, nɛ bi 'yɛm beya:

—Ne nugä hin ma ts'oquigä rán ḍate da nu na ran 'yohɛ hin te in dupate, pɛ go ni ts'oqui zehɛɛ, bi t'ɛmp'ɛ yɛ ja'i.

²⁵ Ne bi ḍa ɛ yɛ ja'i beya:

—Häha, madague'a i 'yose ma güendahe a rán ḍate na ran 'yohɛ, necähe nɛ mam bom'betohɛ dim 'be' be niya'be, bi 'yɛn'ɛ.

²⁶ Nu ra Pilato beya bi xocpa a ra Barrabás, nɛ bi manda dí fei a ra Jesús beya. Ne bi manda da mba ma cuati be ja ra pont'i.

²⁷ Ne nu yɛ dofɛi beya bi zix'a ra Jesús be mí ja yé ngun'ɛ yɛ dofɛi be ja ra ngunts'ut'abi. Ne gätho yɛ dofɛi mí 'bɛp'ɛ bim pɛti, midi fäts'a ra Jesús. ²⁸ Ne bi mbøcpa rá he beya nɛ bi het'a n'da ra he xɛn jɛpoi tengu mi he yɛ ts'ut'abi. ²⁹ Ne nts'edi bi huspa n'da ra corona tengu mí hu'ts' yɛ ts'ut'abi, pɛgue ran thenni thofo bi 'yɔrpe, janangué'a ám 'be ra 'yɛ'ujni a ra corona. Ne bi un'na n'da ra tøhø rán 'yɛi tengu mí hä yɛ ts'ut'abi. Ne bin ḍanyahmu be ja rá hmi nɛ bi 'yɛm-bi: "Grä hmuts'ut'abi yɛ judío." Ne bi 'yɛns' yɛ biba, pɛgue ran thenni thofo bi 'yɔrpe.

³⁰ Ne bi ts'ots'i, nɛ bi hyänba a rá tøhø nɛ bi mbärpa rá ya. ³¹ Ne nu'be mi gua'a bi 'yɛspi bi mbøcpa a ra he xí het pɛya, bi het'ɛ yé hese mahøn'a. Ne bi zix beya ngue di cuatrɛ ja ra pont'i be ndehni.

Bi cuatrɛ ja ra pont'i ra Jesús

³² Ne nu'be mi ts'utho da bøm be ja ra hnini, bin c'athɛ be n'da ran 'yohɛ ra mengu be Cirene, í Simón a. Ne bi t'ørpa ra ts'edi da duspa rá pont'i ra Jesús.

³³ Ne bi zøm be ja ra nyuni ɛmbi Gólgota beya. Nu'a ra Gólgota in nde da ma "ra t'øhø nyaxmu" a. ³⁴ Ne nubɛya bi un'na n'da ra vino mauɛspi ra 'yɛthi xɛn ju. Nu'be ya mí zä a ra Jesús, him bi nde bi zi.

³⁵ Ne nu'be mi jua a bi cuatrɛ ja ra pont'i beya, nu'ɛ yɛ dofɛi bi 'yɔt'a n'da ran täha nangué rá he ra Jesús. Gue'a bi man'a ra pøngahya maya'be ngue din ja 'be mi 'yɛna: "Da mba ma dat'i a ma he nangué n'da ran täha da 'yɔt'e."

³⁶ Ne mi hupɛ yɛ dofɛi mi fädi. ³⁷ Ne nubɛ rá ya a ra pont'i bi mba nt'o't'i be ram hma bi ma 'be'a í ts'emba a ra Jesús, bi 'yɛn'a ra t'ohni: "Nuna ra Jesús na, rá hmuts'ut'abi yɛ judío na."

³⁸ Ne bi mba ma cuatihɛ ra Jesús yoho yɛ bɛ, 'da a n'da yú pont'i. Ne bi 'bämp'ɛ ja rán 'yɛi a n'da nɛ bi 'bämp'ɛ ja rá gaha a man'da. ³⁹ Ne nu yɛ ja'i mi thopɛ, bi zani, ⁴⁰ nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'i guí ɛna gui xo't' ra ḍanijä nɛ xø man hyupa thofo gui hyøh mahøn'a, 'be'a guí øt' ya tha. Nu'be majuani gue'e rá Ts'unt'ɛ i Ojä, dami çapɛ ja ra pont'i, gan yänse, bi 'yɛn'ɛ.

⁴¹ Ne'ɛ yɛ hmumbäjä bi 'yɛspi nɛ yɛ xänbate nijä, nɛ yɛ fariseo, nɛ yɛ ḍac'yɛi, gätho ma ngærpihe, din 'yɛmp'ɛ:

⁴² —Bi yanba yú te ɛ 'da, pɛ hingui sä din yänse ya. Pɛ nu'be majuani da guehna ma hmuts'ut'abihɛ, dyɛ israelhɛ, sä xtán gäse be ja ra pont'i nɛ xcä ɛc'yɛihɛ beya. ⁴³ Bi ma, i ɛna i tøp'ma rá m fäts'i Ojä, da zä da yan a Ojä ya 'be, nguetho ya bi ma, guesɛ rá ts'unt'ɛ Ojä na, bi 'yɛn'ɛ 'be mi 'yɛspi.

⁴⁴ Ne'ɛ yɛ bɛ 'darbe bi quat'ɛ bi zan a ra Jesús.

Bi du ra Jesús

⁴⁵ Ne nu'be mi hyuxadi beya bim 'bexui ra häi, nɛ jague'be hyunde bi nequi mahøn'a. ⁴⁶ Nu'be mi ts'utho da zøn a hyunde, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yɛna: —Elí, Elí, lama sabactani, bi 'yɛna ngue ra nde ra arameo.

Nu'a nam bøni: "Ma Ojä i, ma Ojä i, hanja gá hyega thofo," bi 'yɛna.

⁴⁷ Nu'be mi 'yɔt'a bi man ra Jesús 'da yɛ ja'i mi 'bärpɛ, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɛ na, i mba't'a ra pøngahya Elías, mí 'be' be maya'be.

⁴⁸ Ne nu'a n'da mí 'bärpɛ 'bex bi mba bá hä n'da ɛna ra fɛnjo, bi ḍærpɛ ja ra vino nɛ bi ndøcta n'da ra xithi, nɛ bi 'uäspa a ra Jesús, ɛmbi da zi. ⁴⁹ Ne bi 'yɛn'ɛ mi'da mí 'bärpɛ:

—Dami hyehmbɛ. O te guidí unhdɛ. 'Be gan nuhɛ 'be ba ɛh ra Elías da yañi, bi 'yɛn'ɛ.

⁵⁰ Ne xø bi mbafi nts'edi mahøn'a ra Jesús, nɛ 'bex bi du beya. ⁵¹ Ne nu'a ra ora a beya, nu'a ra 'bøt'e mi ndam be man'da mbo ra ḍanijä bá fɛpɛ magäts'i bi xet'i nɛ 'bexgue bi zøt'a häi. Ne bi 'yan ra häi beya, nɛ bi fø'i 'da yɛ do hønbe go hapɛ. ⁵² Nɛpɛ ja yɛn 'yägui bi føh yɛ jədo. Ne nu'be mi ḍambɛni ra Jesús, bi bøx ɛ 'da yɛ 'yɛc'yɛi xi du, bi ḍambɛni be ja yún 'yägui ɛ, ⁵³ bi mba be ra hnini Jerusalén ɛ nɛ bi nu ɛ 'da yɛ ja'i ɛ xi du. Pɛ hinga gätho yɛ pa.

⁵⁴ Ne nu'be mi du ra Jesús, nɛ nu'a ra hmudofɛi mí fä a ra Jesús, ne'ɛ mi'da min 'yohɛ, 'be mi nu di 'yan ra häi, ne'ɛ gä mi'da bin ja, ɛmme bin su ɛ, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Majuṇi maha, rá Ts'unt'x Oja na ran 'yohx.

⁵⁵ Ne mí 'bäpə njombə ts'x 'da yə xisu ngue man yám fäts'ihə a ra Jesús 'bə mán 'yohe bə ja ra 'yu, 'bə mam-bá nexhe bə Galilea. Mi 'bäpə x, nguetho mi nde da nu 'be'a da t'ørpa ra Jesús. Ne nu'x bi nu 'be'a gä bin ja.

⁵⁶ Ne nu'a n'da mi 'bäpə, ra María Magdalena a; ne'a man'da ra María mi 'bäpə, ngue rá mbe ra Jacobo ne ra José; ne nu man'da ra xisu mi 'bäpə, gue'a rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua, yú ts'unt'x ra Zebedeo x; ne'x mi'da yə xisu mi 'bäpə.

Bi mba nt'ägui a ra Jesús

⁵⁷ Ne nu'a ra José, n'da ra mēmbeti bə ra hnini Arimatea, bi mba bə 'bəh ra Pilato 'bə mi ts'ətho da yəh ra hyadi. Bi 'yädi da 'yācpa rá ngøc'yēi ra Jesús, nguetho mi ɛc'yēi a. Ne bi manda ra Pilato bəya din t'unni. ⁵⁹ Nu ra José bəya bi duspa rá ngøc'yēi a ra Jesús ne bi mbärpa n'da ra 'bøt'e xən ho. ⁶⁰ Ne bi gār-pə ja rán 'yägüi zehə a ra José. N'da ra hyädo xí manda xí mba nthəqui. Nu'bə mi gua'a bi gār-pə, bi juaspə n'da ra xjndo xən hyə bə ja rá goxthi ra hyädo, ne bi mba bəya. ⁶¹ Ne mi hupə ra María Magdalena, ne man'da ra María mi hupə ja rá goxthi ra hyädo.

Yə dofəi bi mbäh ran 'yägüi

⁶² Ne nu'bə mi hyax a ra pa ran ts'äya bəya, xudi thoho bi mba x yə hmumbäjä ne yə fariseo, bá nu ra Pilato, ⁶³ ne sä bi 'yɛmbi:

—Ma ts'ət'abi ahe, dá bəmhbe man'da bi man'a ra hyäte 'bə him maní du, bi 'yɛna: “Nu'bə ná hyupa ga thəmbəni bə 'bə xən du,” bi 'yɛna. ⁶⁴ Janangue'a xən ho 'bə gui pəhni to'o da mbäh ran 'yägüi an hyupa, xəhma ba ɛ x yú xädi 'bə bin xui da gəcpa a rá ngøc'yēi, ne da 'yɛna bi dəmbəni bəya. Man'da xən ts'o ra fehni tengu a, xinda gue a bi manse 'bə mi 'bəi, sä bi 'yɛn'x yə hmumbäjä ne yə fariseo.

⁶⁵ Bi də a ra Pilato bəya, bi 'yɛmbi:

—Sixhə x n'dan ne'ts'i ni dofəi dá 'da'ahə. Dami cothə xən ho bə ja rá goxthi a ra hyädo, ne njon da zä da xo't'i.

⁶⁶ Ne bi mbähä x yə mbäjä ne yə fariseo, bi got'i xən ho a ra hyädo ne bi mɛpəya, ne bá peng bəya, bá corpə yə dofəi ngue da mbädi.

Bi dəmbəni ra Jesús

28 Ne nu'bə ya mi thoh ra pa ran ts'äya, xø rá mbə-di ra semana, bi mba mxudi thoho x yoho yə xisu. Nu'a n'da ra María Magdalena ne'a man'da ra María. Nu'bə mí nets'i ní mba bə bí ja a ra hyädo. ² Ne nu'bə mí mba x, 'bexgue nts'edi bi 'yən ra häi mahən'a. Nguetho bi 'yøt'a rá m 'bəhni Oja xí zəpə 'bə mí 'uec'a ra do mi juaxpə ja rá goxthi ra hyädo. ³ Ne nu'a rá m 'bəhni Oja di fəxni tengu n'da ra huəi. Ne nu rá he bəya, xən t'axi tengu n'da ran nequi. Ne nu'x yə

dofəi 'bə mín nu a rá m 'bəhni Oja ɛmmə bin su, bi fet'i, ne nte sä da 'yøt'e, tengu'bə xi du. Nu'a rá m 'bəhni Oja, mi hupə ja a ra do xí 'ueque, ne bi 'yɛmp'x yə xisu 'bə mi zəm bə:

—O guín suui. Dí pədi ngue guí hommi a ra Jesús xí cuatpə ja ra pont'i x. ⁶ Pə njo'o ua, bi mba nsots'i tengu mi ma. Ba thohmi gui nuui ua mí 'beni, bi 'yɛn'a rá m 'bəhni Oja 'bə mi 'yɛmp'x yə xisu. ⁷ Nuya, ní mbe 'dah-mantho, gui xihmi yú xädi: “Bi dəmbəni bə 'bə xən du ya,” gui 'yɛnui. Ne nde'bə gətho ahə gui mbähä bə Galilea ne guəpə guin c'athə bə. Ne gue'a bá ɛcä ua ngue ga xí aui, bi 'yɛmp'a rá m 'bəhni Oja mahəts'i.

⁸ Ne bi bəm bə ja ra hyädo x yə xisu, bin su ne xim midí johya. Bin tihi, bi mba bá xi x yú xädi ra Jesús 'be'a bi sifi. ⁹ Ne bi zəpə 'yu a ra Jesús x yə xisu.

—Xihats'i, bi 'yɛmp'x.

Nu yə xisu bəya bin dənyahmu ne bi hyəp'x yú gua, bi dənde bəya. ¹⁰ Ne bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guín suui, ní mbe ba xihmi x ma cuhə, ní mbähä bə Galilea, ja nín tɪmhə bə, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra fehni bi man yə dofəi

¹¹ Ne nu'bə mí mbenc'x yə xisu, ne'x yə dofəi mí fäh ran 'yägüi bi mba bá xi x yə hmumbäjä 'be'a gətho bin ja. ¹² Bim peti yə hmumbäjä bəya, ne yə dəc'yēi. Bi ma 'be'a da zä da 'yøt'e. Ne nubəya xən ngu ra mbeti bi un'ndə yə dofəi ¹³ ne bi 'yɛmp'x:

—Gui 'yɛmhə: “Bá ɛ x yú xädi 'bə min xui 'bə mán əhmbe, bi bəp'a rá ngøc'yēi,” gui 'yɛmhə, bi 'yɛmp'x. ¹⁴ Ne nu'bə da 'yø'a ra ts'ət'abi ngue gán əhmə, ne da 'yɛna da zə ahə, nugəhe dan yəhe ga fəx ahe, bi 'yɛn yə hmumbäjä 'bə mi 'yɛmp'x yə dofəi.

¹⁵ Ne bi hyən a ra mbeti x yə dofəi bəya. Bi mba da 'yøt'a bi sifi. Ne nu'a ra fehni bi man x, xən ngu bi 'yɛc'yēi x ma mijudíohe dyə israelhe. Ne guexta'a ra fehni i man x.

Yú xädi ra Jesús bi un yún t'ədi da mamp'a rá m hma

¹⁶ Ne dá mbəhmbe bə ra häi Galilea bəya, dí 'de'ma'da gəhe, yú xädigəhe ra Jesús. Ne dá səmhbe bə ja ra nyuni xí xije ra Jesús dan c'athe bə. ¹⁷ Ne nu'bə má nuhe, dá ɛspahe a, pə nu'x 'da him mí ɛc'yēi gue gue'a. ¹⁸ Ne bi hyäm bə dí 'bəhmbe a ra Jesús ne bi 'yɛnje:

—Gətho ra ts'edi bin 'dacä ga manda gətho ra ximhäi ne mahəts'i, bi 'yɛnje. ¹⁹ Janangue'a ní mbähä ya hənəpə go harə 'bəh yə ja'i gä na ndoho ra ximhäi, gui xihmbə da 'yɛc'yēigui. Ne nu'x to'o di dācä yú mbəi, gui xixyəbahə nangue rá thuhu ma Ta, ne nangue rá thuhu rá Ts'unt'x, ne rá thuhu rá Hogandəhi Oja. ²⁰ Ne gui xənbəhə da 'yøt'e 'be'a gətho dá xi ahə. Ne guim bəmhəbə dín 'yohə gətho yə pa asta gue'bə da guah ra ximhäi, bi 'yɛngəhe ra Jesús bəya.

SAN MARCOS

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mi ts'utho da zoh ra Hmu

1 Ja ua rá mbædi ran ho ma'da'yo nangu'e'a ra Jesu-cristo, rá Ts'unt'æ Oja. **2** Bin ja a mán t'o't'i 'bæ maya'bæ bæ ja rá søcuã Oja 'bæ mí 'yæna:

Nugã ga pehn'na n'da mam 'behni dim 'bet'o bæ gni mba.

Nu'a da xih yæ ja'i da dõp'e'e, bi 'yæmp'a rá Ts'unt'æ.

3 Næ'a ra pøngahya Isaías bi ma nguehna rá m 'behni 'bæ mi 'yæna ngue:

N'da ra ja'i din ya nts'edi bæ ja ra dapo ngue da 'yæna: "Damin sähæ ga simhbæ ra hmu mi ts'utho da zocua, Dami hoc ni mbæihæ ga tõmh bæ xæn ho," da 'yæn a mam 'behni, i æn Oja, bi 'yæn'a ra Isaías.

4 Næ gue'a ra Xuua bi 'yõt' ran xixya bæ ja ra dapo bi man Oja maya'bæ. Nu ra Xuua bi xih yæ ja'i din xixya to'o di päh yæn 'yomfæni næ da mba ma punbi yé ts'oqui bæya. **5** Gätho yæ ja'i mi 'bæpæ ra xequi Judea, næpæ ra dæhnihi Jerusaleñ, bi zøm bæ i øt' ran xixya ra Xuua. Næ nu'æ 'da bi päh yæn 'yomfæni næ bi mam bæya ngue hingui ho 'bæ'a xí 'yõt'e. Næ bi mba ma xixyãba bæ ja ra dæthe Jordán æ bæya.

6 Nu ra Xuua mí he n'da ra mbapahni án t'õt'e ngue yé xingu yæ camello næ mi ja rán gæt'i ra xifani. Næ hõnt'æ yæ t'æxi nán sihmæ næ ra t'afi t'asa dapo. **7** Næ bi 'yæna:

—Ba æpæ n'da man'da ja rá ts'edi xinda guecã, hin dí søcã tengu a. **8** Nugã xtã xixya ahæ nangu'e ra dehe thoho, pæ nu'a di 'da'ahæ rá Hogandæhi Oja, bi 'yæmb yæ ja'i a ra Xuua.

Bi mba ma xixyãbi ra Jesús

9 Næ nu yæ pa bi 'yõt' ran xixya ra Xuua, bi næpæ ra hnini Nazaret ra Jesús, ngue ra xequi Galilea. Næ bi zøm bæ ra Jesús bin xixya'a bæya bæ ja ra dæthe Jordán. Gue'a ra Xuua bi 'yõt' ran xixya. **10** Næ nu'bæ mí bæxpæ ja ra dehe bæya 'bæx bi nu bi xoh mahæts'i næ bá çah rá Hogandæhi Oja, tengu n'da ra t'azæ, bi zõpæ 'bäh ra Jesús. **11** Næ bi t'õ a n'da ra nde mahæts'i bi 'yæna:

—Ma Ts'unt'æ i, dadí huæc'i i næ dín numanho i, bi 'yæn a ra nde.

Nu ra Jesús bi ts'äp rá mbæi bæ ma'ueni

12 Næ nubæya nu rá Hogandæhi Oja 'bæx bi bænbæ da mba bæ ma'ueni a ra Jesús. **13** Næ nyote pa bim 'bæpæ næ nyote xui. Næ nu ra zjthu ra Satanás bi zãp rá mbæi a ra Jesús gætho yæ pa bim 'bæpæ, næ mí 'bæhmbæ bæ yæ

zate. Pæ bi mbæx'æ yám 'behni Oja mahæts'i a ra Jesús 'bæ'a gä bi nu bæ.

Nu ra Jesús bi dæ'mi bi man a rá m hma bæ ja yæ hnini

14 Ya xí jot'a fädi ra Xuua Nxixya 'bæ mi bøm bæ ra Jesús bæ ra xequi Judea, bi mba bæ Galilea. Næ bi mam bæ ran ho ma'da'yo ngue 'bæpæ dí manda rá ts'edi Oja n'da. **15** Næ bi 'yæmb yæ ja'i:

—Mi ts'utho da zøn ra pa di manda ua rá ts'edi Oja, dami päh nin 'yomfænihæ, damin unsehæ di manda ahæ Oja 'dahma din ja ahæ ra te ma'da'yo. Gue'a bi man a ra Jesús 'bæ mí 'yæmp'æ yæ ja'i.

Ra Jesús bi zohni goho yæ mbahua

16 N'da ra pa mi 'yo bæ a ra Jesús bæ ndendædehe t'æmbi Galilea. Næ nubæya bi nu a ra Simón n'youi rán 'yohæ i Andrés a, mi enxit'ã bæ ja ra dædehe æ, ngue yé 'bæfi yæ mbahua æ. **17** Ra Jesús bi 'yæmp'æ:

—Ba tengauí ga ja aui gui xihmi yæ ja'i da 'yæc'yæigui tengu thoho bæ gní theui yæ huã ngubæ guí øt'ui, bi 'yæmp'æ.

18 'Bæx bi hyæpæ yé xit'ã bæya næ bi dænni.

19 Næ xø bi thogui bin 'yo mi ts'æ næ bi nu a ra Jacobo n'youi rán 'yohæ i Xuua a, gætho æ yoho yé ts'unt'æ ra Zebedeo æ. Mi hubæ ja yé mbosa æ, midi hoc yé xit'ã.

20 Næ xø bi xifi da den'dæ. 'Bæx bi den'dæ bæya bi zõpæ rá ta bæ ja ra mbosa æ bæya næ yé mbæfi.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohæ min 'youi ra zjthu

21 Næ nubæya nu ra Jesús bi yæthæ bæ ja ra hnini Capernaum æ xí tænni. Nu ra pa ran säya mí çæpæ ja ra nijã næ mi xænba bæ yæ ja'i. **22** Næ nu'æ bæya, æmmæ bi hyonya thoho 'bæ mí 'yø a bi man ra Jesús, nguetho bi xænbi xæn ho næ hinga ngubæ mí man æ ma xænbate sehe ngue dyæ israelhe, dyé judíohe. 'Bæx gue bi bædi ja rán t'ædi ra Jesús. **23** Næ mi 'bæpæ n'da ran 'yohæ n'youi ra zjthu næ nts'edi bi mbah pæya, bi 'yæna:

24 —'Bæ'a guí nde gui 'yõrcahe grã Jesús, grã mængu Nazaret. Ha gui juaje ya. Dí pædi gue'e rá Thahni i Oja gue xæn hotho, bi 'yæna.

25 Pæ nu ra Jesús bi dæmhyã ra zjthu, bi 'yæmbi:

—Daman hæ, dami pøm bæ ja rá mbæi na ran 'yohæ, bi 'yæmbi.

26 Nu ra zjthu bæya nts'edi bi huã'ts'a ran 'yohæ, nts'edi bi mbæfi, næ bi bøm bæya. **27** Gätho bi hyonya thoho æ 'bæpæ næ bin 'yæmzæhe æ:

—'Be'a nam bøn'a dí nuhə ya. 'Be'a ni 'da'yonxädi na, nguetho i ja rán t'ëdi na i səh yə zjthu ne i su ɛ, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

²⁸ Ne 'bexque 'dahmantho bi hmam bə gätho ra häi Galilea 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Bi hoc'a rá suto ra Simón a ra Jesús

²⁹ Nu'bə mi bəm bə ja ra nijə a ra Jesús bi mbähä ra Simón, ne ra Andrés, ne ra Jacobo, ne ra Xuua. Bi zəmhbə bə rá ngu ra Simón. ³⁰ Ne nu'a rá suto ra Simón 'bem bə rá oi, i hɛmb ra pa. Ne bi si a ra Jesús. ³¹ Ne bi nu bə i 'ben'a ra xisu bəya, bi benba rá 'yɛ ne bi xots'i. 'Bex bi bøn a ra pa, hin hapə xən'ɛ, ne 'bex bi zä bi hoc yən sihmɛ bəya.

Ra Jesús bi hoqui xən ngu yə hyɛnni

³² Ne nu'bə mí yəh ra hyadi gätho ɛ mi ɛ bá ts'inba a ra Jesús bə mi 'bɛi, ne ɛ min 'yohɛ ra zjthu bá ts'inbi. ³³ Bim peti bə ja ra goxthi gätho yə jə'i 'bɛrɛ ja ra hni-ni. ³⁴ Gätho na ngu yə hyɛnni bi hoqui, ne bi hyønba thi yə zjthu min 'yohɛ ɛ 'da. Ne nu yə zjthu, ɛmmɛ mi ndehma da ma to'o a ra Jesús, pɛ nu ra Jesús him bi japi din yə ɛ.

Nu ra Jesús bi xänba yə jə'i bə ra xequi Galilea

³⁵ Ne nu'bə mi ts'ɛtho da hyax bəya, bi ndants'a ra Jesús bi bəm bə ja ra hnini, bi mba bə ma'ueni bin yəui Ojə. ³⁶ Ne nu'bə mi hyats'i xən ho bəya, bi mba ra Simón da hyoni, ne'ɛ mi'da mi 'bɛhmbə bi mbähä da hyomhbə ra Jesús. ³⁷ Pɛ nu'bə mí djm bəya, bi 'yɛmbi: —Mbähä bə ja ra ngu nguetho gätho yə jə'i hon'a bə mahøn'a, bi 'yɛmbi.

³⁸ —Hin'na, pɛ man'da xən ho 'bɛ ga mbähä bə ja mi'da yə hnini, nɛrɛ ga mangä bə mam hmam bə, nguetho gue'a bá ɛcä ua a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ 'Bex bi mbähä bəya, bin 'yo gätho ra häi Galilea, bi man rá m hman Ojə bə ja yə nijə ne bi hyøn'a thi yə zjthu mín 'yohɛ 'da yə jə'i bə bi thogui.

Bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi hɛmb ra t'axca'ya

⁴⁰ Ne bi zəm bə n'da ran 'yohɛ bə 'bäh ra Jesús, i hɛmb ra t'axca'ya. Bin danyahmu, bi 'yäp ra mate, bi 'yɛna:

—Nu'bə ni pähä da zä gui hogui ts'ɛ, bi 'yɛmbi.

⁴¹ Bin yeh rá mbɛi ra Jesús, bi dä'a ra hyɛnni, ne bi 'yɛmb bəya:

—I jagä ra pähä da yən'a ya, bi 'yɛmbi.

⁴² 'Bex bim 'bɛ'ɛ yə 'ya mi hɛmbi. ⁴³ Nu ra Jesús bəya, nts'edi bi hɛcpi ne bi 'yɛmbi:

—Nuya, njon gui xifi 'be'a dá øt'e'e. Ni mba, bán 'yupɛ 'bɛh ra mbäjä, gui un bə n'da ra 'bøts'e i man rán t'ëdi ra Moisés da hyəxɛ n'da 'bɛ ya bi yən ra t'axca'ya, ne da fəh bəya ngue bi zä i, bi 'yɛmbi.

Ne bi xifi da mba bəya. ⁴⁵ Pɛ nu ran 'yohɛ 'bɛ mi bəm bə bi mbədi ɛmmɛ mma. Ne bi xih yə jə'i 'be'a xí t'ørpe. Jannangue'a nu ra Jesús ya him bi zä da yərpɛ ja yə hnini ne 'yotho bə ma'ueni nguetho ɛmmɛ bi muns yə

jə'i 'bɛ i cərpɛ ja ra hnini. Pɛ guehma xən ngu yə jə'i mi zəm bə hapɛ mi 'yo ngue høn bə go hapɛ ní nets'i.

Bi hoc'a n'da ra jə'i mi ts'a rá jə'i

² Nu'bə mi tho i ts'ɛ 'da yə pa bi yəh mahøn'a bə Capernaum ra Jesús. Nu'bə mí 'yøh yə jə'i ngue 'bɛrɛ ja ra ngu, ² 'bexque xən ngu bi zəm bə yə jə'i gue'bɛ go mi yupɛ mbo ra ngu nɛrɛ thi. Nu ra Jesús bəya, bi xih rá m hman Oja ɛ yə jə'i. ³ Ne nubəya, bi zəm bə 'da yən 'yohɛ i tu n'da ra hyɛnni ngue mí ts'a rá jə'i. Goho ma 'yohɛ ɛ yən dute. ⁴ Ne hingui sä da thopɛ 'bɛh ra Jesús nguetho mi dɛ bə yə jə'i. Jannangue'a bi xø'ts'a n'da xequi ra 'bet'e, bi çəmp'ɛ a ra hyɛnni con rá 'beza. ⁵ 'Bex bi bəh ra Jesús ngue mi pə ɛ ngue i jase rá ts'edi, ne bi 'yɛmp'a ra hyɛnni bəya:

—Nu'i, n'yø, ni ts'oqui ya xəm pun'ni i, bi 'yɛmbi.

⁶ Ne nu'ɛ 'da yə xänbate nijə, mi hupɛ. Ne nu'bə mí 'yø'a 'be'a i man ra Jesús, ⁷ bi 'yɛnsɛ mbo yé mbɛi n'da ngu n'da: "Xina, hanja ni man na tengu na. Pɛ hingui numansu Ojə na, njo'o n'da ra jə'i da zä di punba yé ts'oqui n'da, hinda høn't'a Ojə," bi 'yɛnsɛ yé mbɛi ɛ. ⁸ Pɛ nu ra Jesús 'bexque bi bətho 'be'a mbɛn ɛ, ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngubɛ guím bɛmhɛ mbo ni mbɛihɛ. ⁹ Ha guím bɛmhɛ ngue nte ni mba tho a dá xicä na ran 'yohɛ ngue rá ts'oqui ya xəm punbi. Ha guím bɛmhɛ man'da xquí pəhmbɛ ngue i ja ma ts'edi 'bɛ ga xifi da ndants'i, da gəx rá fjdi din 'yo. ¹⁰ Pɛ nugä ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi, ga ut'ahɛ ya i ja man t'ëdi ua ja ra häi ngue ga punba yé ts'oqui n'da ra jə'i, jannangue'a ga japi din 'yo na ran 'yohɛ ya, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ne nubəya, bi 'yɛmp'a mí ts'a rá jə'i:

¹¹ —Nu'i, dí xi i, ndants'i, çəx ni fjdi, ni mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

¹² Nubəya, 'bex bi ndants'i, bi gəx rá fjdi, bi bəm bə i ja ra ngu. Ne bi nu ɛ gätho mi 'bɛrɛ. Ne bi hyonya thoho ɛ. Jannangue a bi 'yɛspa Ojə ɛ bəya ne bi 'yɛn ɛ:

—Njəm'bɛ xtá nuhɛ tengu a bin ja ya, bi 'yɛn ɛ.

Nu ra Leví 'bex bi den'na ra Jesús

¹³ M'bejua bəya xø bi mba mahøn'a bə ja ra ndendədehe a ra Jesús. Ne mi sòm bə yə jə'i ne mi xänba bə ɛ. ¹⁴ Nu'bə mi thopɛ 'bɛ a ra Leví, i hupɛ ja rá mɛxa gue'a ra hyəçahäi a. Nu'a ra Leví rá ts'unt'ɛ ra Alfeo a. Nu ra Jesús bəya bi 'yɛmbi:

—Ba tengui.

'Bex bi ndants'a ra Leví bəya, bi dɛnni.

Jesús bin sihmɛh yə ts'om'bäi

¹⁵ Ne bin sihmɛh ra Jesús ne yé xädi bə ja rá ngu a ra Leví. 'Darpɛ bin sihmɛh 'da yə ziyate hyəçahäi ne mi'da yə ts'om'bäi. Xən ngu mi 'bɛrɛ nguetho xən ngu ɛ ya xí 'yɛç'yɛi a. ¹⁶ Ne nu'ɛ 'da ma xänbatehe bə nijə, yə fariseo ɛ, ne nu'bə mi nu ra Jesús ne yé xädi sihmɛh ɛ yə ziyate hyəçahäi ne yə ts'om'bäi ne bi 'yɛmp'ɛ yé xädi ra Jesús:

—Hanja ngubə ət' ni Hmuħə. Hingui ho ət'a ngue i sihmehə yə ziyate hyaçahäi ne yə ts'om'bäi, bi 'yən ə.

¹⁷ Nu'bə mí 'yøħ ra Jesús 'be'a bi man ə, bi 'yəmp'ə:

—Nu'ə im bənsə xəñ zaqui hingui honi to'o da mbäts'i, hinda hont'ə i pəşə in zäman'ə i honi to'o da mbäx ə. Ne nugä bá əcä ga fäx ə i pađi ja yú ts'oqui, him bá əcä ga fäx ə im bənsə yə hocja'i, bi 'yən a ra Jesús.

Ran t'änni nangue ə ɛ't' yún sihmə

¹⁸ Nu'ə yú xädi ra Xuua Nxixya ne yú xädi yə fariseo mí ɛ't' yún sihmə ə. Ne bi zəm bə ə 'da bə mí 'bəħ ra Jesús ngue bi 'yänni ne bi 'yəmbi:

—Hanja hingui ɛ't' yún sihmə ə ni xädi ne i ɛ't' yún sihmə ə yú xädi ra Xuua ne yú xädi yə fariseo, bi 'yən ə.

¹⁹ Ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ngue ran thađi 'bə mi dađt'ə, bi 'yəmbi:

—Pə nu'ə i 'bəpə ja ran thađi hin da du yú mbəi nguetho 'bəpə a ran 'yohə din thađi. Hin da 'yənə ngue hin din sihmə ə. ²⁰ Pə da zən ra ora da ts'ispa a ran 'yohə ne ja da 'yɛ't' yún sihmə bəya, bi 'yən a ra Jesús. ²¹ Ne nu'a din xä ə ma xädigä hin da bəmanho 'bə ne'a ra nyomhma da den ya, tengu thoho ra naxca 'bət'e hin da zä di 'bət'a ra 'ya'bət'e nguetho da xə thoho mahən'a. ²² Ne nguetho a ra vino ma'da'yo hin da zä da sirpə ja ra 'yambot'asəi nguetho nu'a ra vino ma'da'yo da dən 'bə da sirpə ne dim fän a ra vino bəya, gätho 'da dín ts'ontho bəya. Nu'a ra vino ma'da'yo i pa nsi't'i bə ja yə mbot'asəi ma'da'yo, pi 'yən'a ra Jesús 'bə mí dađi.

Bi t'əmbi i ət' ra 'bɛfi ə yú xädi ra Jesús a ra pa ran ts'äya

²³ Ne nu'a ra pa ran ts'äya bi mbähä yú xädi ra Jesús, bi thopə ja n'da rá huəhi yə trigo. Nu yú xädi bəya i toc yə trigo bə bi thogui. ²⁴ Nu yə fariseo bi nu 'be'a bi 'yøt'ə yú xädi ra Jesús ne bi t'əmp'a ra Jesús bəya:

—Hanja ngubə i ət'ə ni xädiħə ya ne i ma man t'ədi-ħə hin dam pəhmbə a ra pa ran ts'äya, bi 'yən'ə yə fariseo.

²⁵ Pə nu'a ra Jesús bi 'yəmp'ə:

—Ha hin guí nu bə ni səcuəħə ngue ne ra David bi mbesta rán t'ədi Oja 'bə n'dandj' bə min tumanthuhu bə bin 'yo ne ə min 'yohə. ²⁶ Janangue'a bi yərpə ja rá ngu Oja ne bi zihə bə yə 'bəxthuhmə. Pə him mi sä xtán zi ə ne hont'ə yə mbäjä i sä da zi ə. Ne nu ra Abiatar, ra hmumbäjä bə a, bi 'yəmp'ə.

²⁷ Ne xə bi 'yənə:

—Í ts'än'na ra pa ran ts'äya nguetho bi ndep yə ja'i hin ɛ din ənbi, hin í ts'änni ngue da mba nts'upi. ²⁸ Ne nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, drá hmugä ne i ja man t'ədi gam mangä 'be'a da 'yøt' yə ja'i ra pa ran ts'äya, bi 'yən a ra Jesús.

Bi hoc'a n'da ran 'yohə him mi sä di juən rá 'yɛ

3 Ne nu ra Jesús bəya bi yərpə ja ra niĵ mahən'a. Ne mí 'bəpə n'da ran 'yohə him mi sä di juən rá

'yɛ. ² Ne mi 'bəpə 'da di əxtho ra Jesús 'bə di hocpa rá 'yɛ ran 'yohə. Ne nu'bə da nu di hocpi di yəp pəya nguetho ra pa ran ts'äya a. ³ Pə nu ra Jesús bi 'yəmp'a ran 'yohə:

—Ndants'i, gam 'bähne made i 'bəħ yə ja'i, bi 'yəmbi.

⁴ Ne nubəya, bi 'yän'də 'bəpə ne bi 'yəmp'ə:

—Dami xijə ya 'be'a xəñ ho da t'ət' 'bə ra pa ran ts'äya. Ha da t'ət'a n'da ran ho uague da t'ət'a n'da ran ts'o. Ha xəñ ho 'bə da yənbə rá te rá miĵə'iui n'da, uague xəñ ho 'bə da hyaçpa rá te rá miĵə'iui n'da.

Pə nu'ə hin'yə 'be'a sä dí dađi. ⁵ Nu ra Jesús bi hyanman'ə yə ja'i bəya ne bi zət rá mbəi nguetho hin'yə ran hocja'i ə. Nubəya bi 'yəmp'a mi ə rá 'yɛ:

—Dami juən ni 'yɛ.

Ne 'bex bi juən rá 'yɛ bəya, bi gomanho. ⁶ Bi bən yə fariseo bəya ne in cuɛ. Bin yəħə mahən'a ə yún sūihə ngue mi ten ra Herodes, ne mí hon ə 'bəpə dí hyo a ra Jesús.

Xəñ ngu yə ja'i bim pəti bə ja ra dađehe mahən'a

⁷ Nu ra Jesús bi 'uegue bi mbähä yú xädi bə ja ra dađehe ne xəñ ngu yə ja'i mi 'bəpə ra häi Galilea bi denthoho. ⁸ Ne ə yə mēngu bə ja ra häi Judea, ne pə ra hnini Jerusalén, ne pə ra häi Idumea, ne pə 'danguadi ra Jordán, ne pə ra xequi Tiro ne Sidón, bi 'yø ə 'be'a gätho bi 'yøt'a ra Jesús. Janangue a gätho bi zəm bə mi 'bə a. ⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yəmp'ə yú xädi:

—Damin säħə, gui jomhbə n'da ra t'əmbosa nə ja ra dehe, bi 'yəmp'ə.

Ngubə bi xifi nguetho i nu man'da man'da ní zəntho yə ja'i ne nu'bə bin də bə yə ja'i da hyuxpə ja ra mbosa ra Jesús bəya. ¹⁰ Nguetho ya xí hoqui xəñ ngu yə hyən-ni, janangue a din tənthoho ə yən zäman'ə in nde da bənba rá pahni ra Jesús ngue mi pə ə, həntho ga thär-pa thoho rá pahni 'bex gue da yəngui, mi ɛn'ə. ¹¹ Ne nu'ə min 'yohə ra zĵthu bin daŋyahmu bə 'bəħ ra Jesús ne mbafi, ɛn ə:

—Nu'i gue'e rá Ts'ənt'ə i Oja, bi 'yən ə.

¹² Pə nu ra Jesús nts'edi bi hecpə ə nguetho hingui ndepe gue'ə yə zĵthu dí bə ə yə ja'i gue gue'a rá Ts'ənt'ə Oja a.

Ra Jesús bi huahni 'de'mayoho yú xädi

¹³ M'beĵua bəya bi guam bə ja ra nyuni a ra Jesús. Nubəya bi zohn'də 'da yú xädi ne nu'ə bi mba bə 'bəħ ra Jesús ə bəya. ¹⁴ Ne nubəya bi huahn'də 'de'mayoho, bi zänni din 'yohə ngue da zä da mbəħni da xih yə ja'i rá m hman Oja. ¹⁵ Ne bi un yú ts'edi di hoc yə hyənni ne da hyøn a thi yə zĵthu n'yohə 'da yə ja'i. ¹⁶ Bi zänna ra Simón, ne bi zänbi dí huti ra Pedro a. ¹⁷ Ne ra Jacobo ne'a ra Xuua rán 'yohə na ra Jacobo. Gätho yoho yú ts'ənt'ə ra Zebedeo ya. Ne bi zänba yún sospathuhu Boanerges, i nde da ma tengu n'da ra ngäni. ¹⁸ Ne'a ra Andrés bi zänni, ne ra Felipe, ne ra Bartolomé, ne ra Mateo, ne ra Tomás, ne man'da ra Jacobo ngue rá ts'ənt'ə ra Alfeo, ne ra Tadeo, ne man'da ra Simón, t'əmbi ra cananista. ¹⁹ Ne ra Judas Iscariote gue'a di dä

a ra Jesús. Ne nu'be mí gua'a bi un yú ts'edi e, bá ɛh yú ngu.

Bi t'ɛmbi in 'youi rá ts'edi ra zjthu a ra Jesús

²⁰ Ne xø bi zøm be xøn ngu ye ja'i mahøn'a xø him mi pongui din sihme ts'e ra Jesús ne yú xädi. ²¹ Nu'be mí 'yø e yú meni ra Jesús 'be'a gätho i øt'a, ɛmbi in gat'i, ne bá ɛ e bi zøm be 'bueh ra Jesús i nde da zits'i.

²² Ne nu ye xänbate nijä xpí 'yɛ a Jerusalén, sä ɛn e n'youi ra zjthu ra Jesús, ne ɛn e nangue rá ts'edi yú hmu ra zjthu gue'a ní zä i høn a thi ye zjthu ra Jesús, sä bi 'yɛn e ye xänbate nijä.

²³ Nu'be mí bañ ra Jesús 'be'a bi man e, bi zon'de bueya ne bi xih yøn t'uti da bađi hinga gue'a man e. Bi 'yɛmp'e:

—Hin da zä a ra zjthu din susehe yú minzjthue, ne xtí 'bethe rá ts'edi. ²⁴ Tengu n'da ra ts'ut'abi be ja ra hnini hingu sä da hyä rá ts'edi 'be din susehe e yú ja'i.

²⁵ Ne ngutho n'da ra ngu 'darp'e 'buehmb'e yú ts'unt'e n'da ran 'yoh'e da guase e 'be hinga 'dat'a im beñi.

²⁶ Ngutho e ye zjthu 'be xtín susehe yú hmu, xtan guase e 'be hinga 'dat'a im beñ'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Ne xø bi xih man'da ran t'uti nangue 'be'a bi 'yørpa ra zjthu, bi 'yɛmbi:

—Njon da zä da yørpe ja rá ngu n'da ran 'yoh'e i ja rá ts'edi gue'be hinga m'bet'o da thu't'i. Pe nu'be ya bi thu't'i, hingu he'i da thaspi 'be'a gätho i pes' pueya, bi 'yɛn a ra Jesús.

²⁸ Pe majuani dí xi ahe høn't'a go ma ts'oqui bi 'yøt' ye ja'i da mba ma punbi 'be da hyon ra punbi, ne høn't'a go ma ts'ore bi ma. ²⁹ Pe nu'e to'o im man ra ts'ore nangue rá Hogandähi Ojä njam'be da zä da mba ma punbi e, da nu ran eñbi gätho ye pa mazäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

³⁰ Ngube bi xih ye xänbate nijä ra Jesús nguetho bi 'yɛn'e hinga gue'a rá ts'edi rá Hogandähi Ojä in 'youi ra Jesús, ngue mi høn a thi ye zjthu.

Ra Jesús i ɛmbi rá mbe ne yún 'yoh'e e i øt' rá pähä Ojä

³¹ Ne nubueya bá ɛse rá mbe ra Jesús ne yún 'yoh'e. Pe mí 'bätho be thi nguetho him bi zä bi yut'a mbo. Ne bi xi e 'bäpe mbo:

—Xihmi ts'e ra Jesús ngue dín zohndähe ua thi, bi 'yɛmp'e.

³² Ne nu'e 'darp'e mí huhmb'e ra Jesús bi 'yɛmp'e bueya:

—'Bäpe thi ni mbe ne nin 'yoh'e, i hon a i 'na.

³³ Nu ra Jesús bueya bi dat'e:

—Ga xi ahe te'o a ma mbe ne man 'yoh'e.

³⁴ Ne bi hyant'e 'darp'e huhmb'e bueya, ne bi 'yɛna:

—'Bueya ya ma mbe, ne man 'yoh'e, nguetho høn't'a go te'o da 'yørpa rá pähä Ojä, gue'a man 'yoh'e a, ne gue'a man ju a, ne gue a ma mbe a, bi 'yɛmp' 'be mi da di.

Ran t'uti ra mbomhmudä

4 Ne xø bi xänba ye ja'i mahøn'a be ja ra ndendädehe a ra Jesús. Ne ɛmme xøn ngu ye ja'i bim petihe be. Janangue'a bi yørbe ja ra t'ambosa bi dan i ts'e be ja ra ndenthe. Nu ye ja'i bi gop'e ndenthe bueya. ² Nu ra Jesús bueya xøn ngu yøn t'uti bi xih ye ja'i 'be mí xänbi, ne bi 'yɛna:

³ —'Yøhmb'e ts'e ran t'uti ga xi ahe ya. Nu'a n'da ra uähi bi mba bá pon ye hmudä. ⁴ Ne bi zo 'da be 'yu. Nubueya bá ɛh ye doja bi jua'a nts'a ye hmudä xí zo be. ⁵ Nu'e mi'da ye hmudä bi zo be ja ye ndaxnado ne ts'utho ra häi be. Janangue'a 'bex bi böxa n'dihi. ⁶ Pe nu'be mam bá pøx ra hyadi 'bex bi 'yot'e nguetho hin hap'e sä da mba yú 'ye. ⁷ Nu'e mi'da bi zo be ja ye dapo, bi bøts'e pegue bi gom' ye dapo, ne nte bi ndø'e. ⁸ Pe nu'e mi'da bueya bi zo be ja ra häi xøn ho. Bi bøts'e ne bin te, ne bi ndøgue. Nu'e 'da 'däte ma'det'a bi ndøgue, nu'e 'da hyäte, nu'e 'da n'da ciento bi ndøgue ngue n'da 'bäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁹ Ne xø bi 'yɛmp'e ye ja'i:

—Høn't'a go to'o ja yú zagu bi 'yø a dá ma, bi 'yɛmbi.

Hanja i xih yøn t'uti ye ja'i a ra Jesús

¹⁰ Nu'be mi 'besehe 'de'ma yoho yú xädi ra Jesús ne'e mi'da yú 'yɛc'yɛi, bi xifi da xi e 'be'a na mbøn a ran t'uti bi ma. ¹¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'e bueya:

—Gue'ah'e bi ja ahe gui pähmb'e a him mam fađi mam 'bet'o ngue 'bep'e ní manda rá ts'edi Ojä. Pe nu'e ye ja'i thoho gue'e da sänba yøn t'uti, ¹² madague da nu pe hin da 'yørpa masu 'be'a da nu, ne madague da 'yøde pe hin da bađi 'be'a ní mba a, ne hin da beñi di päh yú mbuei ngue da hyon ra punbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán theui a ran t'uti a ra mbomhmudä

¹³ Ne xø bi 'yɛmp'e mahøn'a:

—Nu'be hin guí pähmb'e 'be'a na mbøn'a ran t'uti dá mangä, ha da zä gui pähmb'e gätho mi'da ga xi ahe 'be. ¹⁴ Nu'a na mbøn'a dá mangä, nu'a ra uähi que'a bá man rá m hman Ojä hønbe go hap'e. ¹⁵ Guehya bi zo be ja ra 'yu na mbøni bi 'yømanho rá m hman Ojä ya. Pe nu ra zjthu 'bex bi japi bi pumbëni a ram hma bi sifi. ¹⁶ Ximangutya bi zo be ja ye ndaxnado na mbøni bi 'yøh ram hma ne bin johya. ¹⁷ Pegue hinga gätho rá mbuei bi beñi. Janangue'a nu'be bi nu yøn ecri ne yøn eñbi nangue rá m hman Ojä him bi hyät'i, 'bex gue bi zu ne bi 'uegue. ¹⁸ Ne nuya bi zo be ja ra dapo na mbøni bi 'yømanho ram hma ¹⁹ pe ɛmme di ho ra ximhäi ne ra mbeti i hä't'i, ne di ho da 'yøt' yú pähä zeh'e. Tengu'be bi gomba ram hma, ne hin di japi din te yú mbuei. ²⁰ Pe nuya bi zo be ja ra häi xøn ho, na mbøni bi 'yømanho rá m hman Ojä, bi hyani, ne bin te yú mbuei xøn ho, ne bi xant'a ram hma xøn ho, tengutho ye hmudä, gue bi ndø'a 'däte ma'det'a e 'da, ne hyäte e 'da, ne n'da ciento e 'da, bi 'yɛmp'e yú xädi 'be mi xifi 'be'a na mbøn'a ran t'uti bi ma.

Gätho him mam façade da zøni da façade

²¹ Nε xø bi 'yæn'a ra Jesús:

—Nu'a mam hmangä nts'änni gätho yu ja'i da 'yøde, tengu n'da ra nyot'i nts'änni di yot'i gätho bæ mbo ra ngu, hingan ts'änni da mba ma cæ't'i bæ ja ra 'bihuanza o ra 'bit'ots'i. ²² Nguetho gätho 'bæ'a him mam façade da zøni da façade, nε gätho 'bæ'a him midí nequi da zøni da hnu. ²³ Hønt'a go to'o ja yú zagu bi 'yø a dá ma. ²⁴ Nε nu'a di jamansu a i øde da baði xøn ho nε Ojå di japi man'da xøn ngu da zøni da baði. Pε nu'a hin ε di jamansu a i øde, pε nε'a zi ts'ε mi paði dim 'bædi, nε tengu ni t'eni gnán emhbæ gue'a dí t'en'nahæ, nε man'da mbongui thoho din 'da ahæ. ²⁵ Din ja ahæ tengu ram hma i ξna: “Nu'a xøn ngu i ja man'da xøn ngu din t'unni pε nu'a ts'εtho i ja man'da da thænba a.”

Rán t'uti ra hmudä i te

²⁶ Nu ra Jesús bi 'yεmp'ε mahøn'a:

—Nuya di manda ua rá ts'edi Ojå madague'bæ hin di nequi, tengu thoho n'da ra hmudä 'bæ bi du a n'da ran 'yohæ, madague'bæ hingui nu Hague ám bøts'e pegue i paði da bøts'e, nte im bæntho. ²⁸ Nguetho nu'a ra häi dí tesse yu thuhu a. Nu'bæ bi mbædi bi bøts'e, yu paxi thoho, m'bejua bæya da ndøh yú daxi, nε nubæya din thæ æ. ²⁹ Nε nu ran 'yohæ bæya da xoqui nguetho bi zøn ra ora da 'bæ'ts'i, bi 'yæn a ra Jesús. In jabæ rá ts'edi Ojå ngue di manda ua nε njongui nu Hague na te.

Ran t'uti rá hmudä ra mostaza

³⁰ Nε man'da ran t'uti bi xih yú xädi ra Jesús mahøn'a, nε bi 'yεmp'ε:

—'Bεpæ dá bæmhæ Hague di manda ua rá ts'edi Ojå. Ga xi ahæ n'da ran t'uti nangue'a. ³¹ In ja tengu n'da rá hmudä ra mostaza i pa m'boni, nε εmme zicue tho, εmme man'da zicue xinda gue mi'da yu hmudä, pε man'da i te xøn ngu yú 'yε, xinda gue gä mi'da yu paxi nε xøgue sä da 'yøt' yú 'bafi yu doja bæ ja yú xaha. Njabæ rá ts'edi Ojå bæ ni nequi ngue di manda ua, bi 'yæn'a ra Jesús.

Hanja bi xih yæn t'uti æ yu ja'i

³³ Nε xøn ngu mi'da yæn t'uti bi xænba yu ja'i a ra Jesús 'bæ mi xænbi tengu ya i hmangua, pε hønt'ε hingui hæi bæ dá façade bi xifi. ³⁴ Nε nte bi xih mi'da yæm hma, hønt'ε yæn t'uti bi xifi. Pε nu'bæ mi 'bæsehæ yú xädi bi xih pæya 'bæ'a na mbøn'ε yæn t'uti bi mam bæ 'bæh yu ja'i.

Bi xifi din hæ ran dæhi ra Jesús

³⁵ Nu'bæ mín de bæya nu ra Jesús bi 'yεmp'ε yú xädi:

—Nuya ga thohmbæ nε 'danguadi ra dædehe, bi 'yεmp'ε.

³⁶ Nε nubæya bi xih yu ja'i da mbeng bæ yú ngu. Nu yú xädi bæya bi 'yon a ra mbosa mi huhæ ra Jesús, bi mbähä bæya. Nε xøn ngu mi'da yu ja'i bi denni ngue bi

hyuse yú mbosa æ. ³⁷ Nε nu'bæ ya i 'yo bæ ja ra dehe nε nts'edi ran dæhi bin ja, nε bi donts' ra dehe ra mbosa nε mi ts'εtho xtán yudi. ³⁸ Pε nu ra Jesús mi hunh ra huhni, nε mi æpæ ja ra mbosa. Nu yú xädi bi 'yæ ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—Xænbate i, ha nte guím bæni nε nde ga tuhæ, bi 'yεmp'ε.

³⁹ Bi ndants'a ra Jesús bæya nε bi 'yεmp'a ran dæhi nε a ra dehe:

—Daman hæ, bi 'yεmbi.

'Bex gue bin hæ ran dæhi nε ra dehe bæya him mam bi 'yæni. ⁴⁰ Nubæya, bi 'yεmp'ε yú xädi:

—Guím suhæ nguetho ts'εtho guí εc'yεigahæ.

⁴¹ Nu yú xädi bæya bi zu a ra hmu, nε bi hyonya thoho a bin ja. Bin 'yεmzεhe n'da ngu n'da æ:

—'Bæ'a di 'yεt'ui na ran 'yohæ, nε ya 'bex gue in hæ a ran dæhi nε ra dehe di hæcipi.

Ra Jesús bi hyønba thi yu zithu a ra mengu bæ Gadara

5 Nubæya nu ra Jesús nε yú xädi bi zøm bæ 'danguadi ra dædehe nubæ ja ra häi Gadara. ² Nε mi 'bæpæ n'da ran 'yohæ min 'youi yu zithu. Nu'a mi zæm bæ ja ran 'yægui, nε njo'o to'o mi sä da zæmmi nguetho gä i xεcthoho yu cadena mi pa nthæt'i. Xøn ngu yu njdi bi thurpa yú 'yε nε yú gua nangue yu cadena, pε gätho i xεcthoho. Njon mi sä di hæcipi. Gätho ra pa nε ra xui mi mbæpæ ja ra dæpo o guerpæ ja ran 'yægui, nε midi ænba zεhe nguetho mi hezεhe rá ja'i nangue yu do. Nu'bæ mí bøm bæ ja ra mbosa a ra Jesús nε yú xädi, 'bex bá ε a ran 'yohæ bin c'athæ, bí 'yεpæ ja ran 'yægui, bin danyahmu bæ 'bäh ra Jesús, bi dænde, ⁷ nε nts'edi mbafi, bi 'yεna:

—'Bæ'a guí nde gui 'yørcæhe grá Jesús, rá Ts'ænt'ε i Ojå mahεts'i. Nuya dí ä a ra mate hin gui ængahe, ⁸ bi 'yæn'ε yu zithu 'bæ mi sifi da bøm bæ rá mbæi ran 'yohæ. ⁹ Nε nubæya nu ra Jesús bi 'yæn'næ yu zithu:

—'Bæ'a ní thuhu, bi 'yεmbi.

—Ma thuhu “N'dan nets'igähe” nε εmme xøn ngu gähe, bi 'yæna. ¹⁰ Nε nts'edi dí ä a ra mate gue'bæ ga pømhbæ hin gui pængahe bæ n'danni i ja yu häi, dami 'yørcæhe ra mate gui pængahe nε 'bæh yu ts'ædi ga cæthe næ, bi 'yæn'ε. Nguetho hinga yatho mí 'yo æ yu ts'ædi xøn ngu, mi sapaxi bæ.

¹³ Nu ra Jesús ya bi un ran t'ædi da yærpæ 'bæh yu ts'ædi. Nu'bæ mí yærpæ ya 'bex bán tih yu ts'ædi bá çæpæ ja ra nguani æ 'bex bi yærpæ ja ra dehe æ, nε gä bi du bæ æ bæya. Mbe yo mahuæhi i jua æ.

¹⁴ Nu æ yæn 'yohæ midí jamansu yu ts'ædi, 'bex bi 'da 'bæ min nu 'bæ'a bi 'yøt'ε yu ts'ædi. Bi mba bá mam bæ ja ra hnini nεpæ huæhi a bin ja. 'Bex bi mba yu ja'i bæya da nuse æ 'bæ'a bi man æ yú mbædi yu ts'ædi. ¹⁵ Nu'bæ mí zøm bæ, bi nu i hupæ a ran 'yohæ madí ænba ra zithu, ya xí zä nε i he rá zi pahni. εmme bi mbidi yu ja'i bæya. ¹⁶ Nu'æ xí nu yu ts'ædi, xø bi xifi xøn ho yu ja'i mahøn'a 'bæ'a xín ja. ¹⁷ Nε nubæya, nu yu mengu bæ εmme bi 'yæpæ ra mate ngue 'bex gue da bøn a ra Jesús bæ ja yú häi æ.

¹⁸ Bi mba da ndex ra mbosa a ra Jesús bəya. Ne nu'a ran 'yohə xí ɛnba ra zj̥thu ɛmmɛ i nde da dɛn'na ra Jesús gue 'darpɛ din 'yohə. ¹⁹ Pɛ nu ra Jesús him bi un ran t'ɛdi ne bi hecpi.

—Ni mba bə ni ngu, ne gui xi ɛ nim 'bɛihɛ ran ho bi 'yɔt'a Oj̥a ra Hmu ngue bi huɛc'a i, bi 'yɛmp'a ran 'yohə.

²⁰ Nu'a min 'youi ra zj̥thu bəya, bi mba rá ngu. Bi dɛ'mi bi mam bə gátho ra xɛqui Decápolis 'bɛ'a xí 'yɔrpa ra Jesús. Ne gátho ɛ bi xifi bi hyonya thoho ɛ.

Ra Jesús bi 'yá'a rá t'j̥xu ra Jairo ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hɛmb ra mbeji

²¹ Ne nu'bɛ ya mi zɔn ra Jesús bə ná 'danguadi ra dɛdehe, ɛmmɛ xɛn ngu yɛ j̥a'i bim pɛti bə ndenthe mahɔn'a guepɛ bin sáya ra mbosa. ²² Bi zɔ'a n'da rá ngɔrbi ra nij̥a i Jairo a, bin dɔnyahmu bə ja rá gua ra Jesús. ²³ Ne ɛmmɛ bi 'yáp ra mate, bi 'yɛmbi:

—'Yɔrqui ts'ɛ ra mate ga mbähä ba cäx ni 'yɛ ma t'j̥xu nguetho ɛmmei, janangue'a da yɔni ne hin da du, bi 'yɛmbi.

²⁴ Nu ra Jesús bi mbɛ bəya, ne xɛn ngu yɛ j̥a'i bi dɛn'ndɛ, xɔgue bin dɛ bə ni mba ɛ. ²⁵ Ne bi zɛpɛ 'yu n'da ra xisu ná 'dɛ'mayon jɛya mi hɛmb ra mbeji. ²⁶ ɛmmɛ xí nu ran ɛnbi nangue xɛn ngu yɛ 'yɔthebate xí 'yɔthe. Xi juadi gátho rá mbɛti mi ja, ne xingui ts'ɛ bi d̥j̥ts'i, xɔgue man'da ɛmmei. ²⁷ Pɛ nuya i hon a ra Jesús nguetho xí 'yɔ'am man yɛ j̥a'i ngue di hoqui hɔnt'a go 'bɛ'a man ɛ. Janangue nu'bɛ mi zɛdi 'bɛx bi yɛt'i nde bə ní mba ɛ, bi dárpa rá xɛthapahni ra Jesús bəya. ²⁸ Nguetho mí ɛnse ra xisu, "Hɔntho ga thärpa rá pahni, ya da yɔngui," mi ɛna. ²⁹ Ne nu'bɛ mi dárpa rá pahni ra Jesús 'bɛx bin hɛ a rá mbeji mí hɛmb bəya. 'Bɛx bi b̥a a ra xisu ngue ya bi zä xɛn ho. ³⁰ 'Bɛx bi b̥ah ra Jesús ngue bi hoc'a n'da ra j̥a'i rá ts'ɛdi 'bɛ mí dárpa rá pahni. Janangue bi nyɛ'a ra Jesús, bi hyɛt'ɛ yɛ j̥a'i min 'yohə ne bi 'yɛna:

—To'o bi dárca ma pahni, bi 'yɛna.

³¹ Nu yú xädi bəya bi 'yɛmbi:

—Guín nuhma ɛmmɛ dɛ ua yɛ j̥a'i, "To'o bi dárca ma pahni," ne guí ɛna.

³² Nu ra Jesús i tɔ'mi da manse to'o xí dárpa rá pahni. ³³ Ne nu ra xisu bəya, bin su ne di fet'i nguetho p̥a a xí t'ɔrpe. Ne bi mba bə 'bäh ra Jesús bin dɔnyahmu bə ja rá hmi ne bi xifi gátho 'bɛ'a xí 'yɔt'e. ³⁴ Nu ra Jesús bəya bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá zi xisu, bi zä i nguetho gá 'yɛc'yɛigui. Ni mba da hyu ni mbɛi, him man di ɛn'a a gmi hɛmbi.

³⁵ Gátho na yɔi a ra xisu 'bɛx bi zɔpɛ mi'da yɛ j̥a'i bí 'yɛpɛ ja rá ngu a ra Jairo, bi t'ɛmp'a ra Jairo:

—Nu'a ni t'j̥xu ya bi du. Sāti thoho man'da gadi pahna ra xänbate.

³⁶ Pɛ nu ra Jesús 'bɛ mí 'yɔ a bi man'ɛ, bi 'yɛmp'a ra Jairo bəya:

—O di tu ni mbɛi, hɔntho gui 'yɛc'yɛi ngue majuɔni i ja ma ts'ɛdi, bi 'yɛmp'a.

³⁷ Guehma bi thoh pɛya ne njom bi japi da dɛnni. Hɔnt'a ra Pedro, ne ra Jacobo ne ra Xuua rán 'yohə ra

Jacobo, bi xifi da mbähä bə rá ngu ra Jairo. ³⁸ Nu'bɛ mi zɔm bə ja rá ngun a ra Jairo bəya, bi nu ngue i zɔn'ɛ yɛ j̥a'i 'bɛpɛ, ne ɛmmɛ di mbahni na ts'oni. ³⁹ Bi yɛrpɛ mbo ra Jesús bəya, bi 'yɛmp'ɛ 'bɛpɛ:

—Hanja ɛmmɛ gadi h̥j̥hɛ na ts'oni. Nuna ra hmute hingui tu pɛgue i áha.

⁴⁰ Nu'bɛ mi 'yɔh yɛ j̥a'i 'bɛ'a bi man a, bi den thoho bəya. Nu ra Jesús bəya, bi 'yɛmp'ɛ yɛ j̥a'i:

—Dami pɔmhɛ thi, bi 'yɛmbi.

Hɔnt'a rá ta ne'a rá mbe ra hmute xí du ne yú xädi, bi yɛthɛ ra Jesús bə 'ben a ra hmute. ⁴¹ Nu'a ra Jesús bəya bi benba rá 'yɛ a ra hmute ne bi 'yɛmbi:

—Talita cumi, bi 'yɛmbi. I nde da ma: "Nu'i grá hmute dí xi i, dami ndants'i."

⁴² Nu'a ra hmute bəya 'bɛx bi ndants'i ne bin 'yo. 'Dɛ'mayon jɛya mi pɛ'ts'a. Nu'ɛ bi yɛthɛ mbo bi hyonya thoho. ⁴³ Nu'a ra Jesús bəya nts'ɛdi bi 'yɛmp'ɛ:

—Njon gui xihmbɛ 'bɛ'a dá ɔt'ä, bi 'yɛmp'ɛ. Ne nubəya bi 'yɛmp'a ra Jairo:

—Dami 'uɔn na ni t'j̥xu ya, bi 'yɛmbi.

Ra Jesús bi zɔm bə rá hninizɛhe

6 Bi bɔm bə ra Jesús bəya, bi mba bə ja rá hnini zɛhe Nazaret. Bi mbähä yú xädi. ² Ne nu'a ra pa ran ts'äya, bi mbähä yú xädi bə ja ra nij̥a. Nu ra Jesús bəya bi xänba bə yɛ j̥a'i. Nu'bɛ mi 'yɔh yɛ j̥a'i a bi man'a ra Jesús, bi hyonya thoho ne din 'yɛmzɛhe ɛ:

—'Bɛ'a nin xädi im man na. 'Bɛ'a ni ts'ɛdi i ja na, ngue i sä i ɔt' yɛn t'ɔt'e mixte na. ³ Ha hinga guehna ra yaxi na, rá ts'ɛnt'ɛ ra María. Ne yún 'yohə ra Jacobo, ne ra José, ne ra Judas, ne ra Simón, ne ɛ yún ju dí 'bɛhmbɛ ua, bi 'yɛn ɛ.

Ne bi ɛ't' yú mbɛi zɛhe ɛ. ⁴ Janangue'a nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Gátho yú pɔngahyá Oj̥a i hnumansu, pɛ hɔnbɛ ja rá häizɛhe nepɛ 'bɛh yú meni, nepɛ ja rá nguse hingui hnumansu bə, bi 'yɛn'a.

⁵ Ne hingui ngu yɛn t'ɔt'e bi 'yɔrpɛ ngue xtá 'yut rá ts'ɛdi. Hɔnt'ɛ zi yoho yɛn zäman'ɛ bi gäx rá 'yɛ bi japi bi yɔn'ɛ. ⁶ Ne bi hyonya thoho a ra Jesús nguetho him bi 'yɛc'yɛi ɛ ngue i ja rá ts'ɛdi ɛ yú menguhɛ. Ne nubəya bi mba bə ja yɛ t'ɛhnhni jombɛ Nazaret, ne bi xänba bə ɛ yɛ j̥a'i.

Bi mbɛhn'dɛ 'dɛ'mayoho da mamp'a rá m hma

⁷ M'bejua bəya bi xi ɛ 'dɛ'mayoho yú xädi ngue da mba bə ja yɛ hnini. Ne 'da i yoho bi zänni, ne bi un yú ts'ɛdi da hyɔn'a thi yɛ zj̥thu in 'yohə ɛ 'da yɛ j̥a'i. ⁸ Ne bi xi ɛ nte da hyax 'bɛ bi mba ɛ. Hɔnt'a n'da ra tɔhɔ da hyats'i n'da ngu n'da ɛ. Ne hɔnt'ɛ yɛ thj̥xfani da 'yɛt'i. Xing yɛn ju'dɔz̥a, xing yɛn zɛdi da hyats'i, xing ra mbɛti, ne xín da gax ɛ jojo'ts'i yú pahni.

¹⁰ Ne man'da bi 'yɛmp'ɛ:

—Hɔnbɛ go hapɛ da mba ma sáya ahɛ 'bɛ gá sɔmhɛ bə ja yɛ hnini, gam 'bɛhmbɛ bə gue'bɛ go gá nex-hɛ bə. ¹¹ Ne nubɛ hapɛ gui sɔmhɛ ngue hin da zin ahɛ ne hin da 'yɔmanho a guí mamhɛ, dami pɔmhɛ

bɛ, dami huajɛ ra häi ja ni xinguahɛ, ra hmɛpya ngue gui sohmbɛ bɛ ɛ. Nɛ majuɔni dí xi ahɛ, nu'a ra hnini hin da zin ahɛ, man'da xɛn ngu ran ɛnbi da nu a 'bɛ bi zɔn ra pa ran juɔnbi, xinda gue'a ra hnini Sodoma nɛ ra hnini Gomorra, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi.

¹² Nɛ bi bɔm bɛ 'de'mayoho bɛya, bi mba. Hɔnbɛ go hapɛ bin 'yo bi xih yɛ jã'i di päh yɛn 'yomfɛni nangue yɛ ts'oqui bi 'yɔt'e. ¹³ Nɛ bi hyɔn a thi xɛn ngu yɛ zj̄thu mín 'yohɛ 'da yɛ jã'i nɛ xɛn ngu yɛn zãman'ɛ bi gox ra aceite nɛ bi japi bi zã ɛ.

Rán dɛte ra Xuua Nxixyã

¹⁴ Mí ɔ a ra ts'ɛt'abi Herodes ngue mí man yɛ jã'i 'bɛ'a mí ɔt'a ra Jesús bɛ mí 'yo, nɛ bi 'yɛmb bɛya:

—Masque gue'a ra Xuua Nxixyã a bi dɔmbɛni, janangue'a i ɔt yɛn t'ɔt'e ngue i uh rá ts'ɛdi, bi 'yɛna.

¹⁵ Pɛ nu'ɛ 'da yɛ jã'i, mi ɛna:

—Ra Elías a ra Jesús.

Nɛ nu'ɛ 'da i ɛna:

—Ra pɔngahyã tengu mi 'bɛh maya'bɛ.

¹⁶ Pɛ nu ra Herodes 'dat'a im ma, bi 'yɛna:

—Gue'a ra Xuua Nxixyã a ngue dá manda da ts'ɛcpa rá 'yɛga, masque bi dɔmbɛni, bi 'yɛn a ra Herodes.

¹⁷ Nguetho gueɛ ra Herodes bi mbɛnh'dɛ bá bent ra Xuua, bi du't'i nɛ bi got'a fãdi. Nguetho in cuɛ ra Herodes 'bɛ mí t'ɛmbi hingui ho a bi 'yɔt'e ngue xí zin a rá 'bɛpo. Nɛ nu'bɛ mí zin'a ra xisu, mi 'bɛhmi a ra Felipe. Nɛ nu'a ra Felipe, rán 'yohɛ zɛhɛ a ra Herodes. Nɛ nu ra xisu i Herodías a. Nɛ gue'a ra Xuua Nxixyã bin yãui ra Herodes, bi xifi hingui ho a bi 'yɔt'e. Him bi 'yɔ-manho ra Herodes bɛya, janangue bi manda dí cot'a fãdi ra Xuua Nxixyã.

¹⁹ Nɛ a ra Herodías bin cuɛ nɛ ɛmmɛ honi 'bɛpɛ dí hyo a ra Xuua. Pɛ him 'bɛx bi zã bi hyo. ²⁰ Nguetho nu ra Herodes mi pãdi ra hocjã'i a ra Xuua, nɛ bi xi ɛ yɛ mbãngoxthi njon da japi da yɛrɛpɛ ngue di ɛnba ra Xuua. Nɛ nu ra Herodes, ja'bɛ di manda bá ts'inba ra Xuua ngue i nde da 'yɔ i ts'ɛ rá m hman ra Xuua. Nɛ bi 'yɔmanho tho madague'bɛ hinga gãtho i pãdi 'bɛ'a nam bɔn'a i man ra Xuua.

²¹ Nu'bɛ mí zɔn ra pa rá ngopa ra Herodes, nu ra Herodías bɛya bi d̄j̄ni 'bɛpɛ dí hyo ra Xuua bɛya. Bi 'yɔt'a n'da ra d̄nsihmɛ ra Herodes bá si yúm fãts'ihɛ, nɛ yú hmudofɛi nɛ'ɛ yɛ ngɛrpi bɛ ja ra häi Galilea.

²² Nu'bɛ mín sihmɛ ɛ bi yɛrɛpɛ rá t'j̄xu ra Herodías, bin nɛsɛ a ra hmute. Nu ra Herodes nɛ ɛ gã mi huhmbɛ bɛ ɛmmɛ bi numanhop rán hnei ra hmute.

—Nuya gui 'yãqui 'bɛ'a gui nde gui 'yãqui, nugã ga 'da i, bi 'yɛmbi.

²³ Nɛ xɔ bi 'yɛmbi:

—'Yɛc'yɛi Ojã majuɔni ga 'da i 'bɛ'a gui 'yãqui madague a gui 'yãc made gãtho 'bɛ'a dí pɛ'ts'ä, bi 'yɛmbi.

²⁴ Nu'a ra hmute bɛya bi bɔni nɛ bi 'yãn'na rá mbe ngue ra Herodías, bi 'yɛmbi:

—'Bɛ'a sã ga äpi, mbe.

Nu'a rá mbe bɛya bi 'yɛmbi:

—'Yãp'a rá yã ra Xuua Nxixyã.

²⁵ Bi mbenga n'dihi ra hmute bɛya bi 'yɛmp'a ra Herodes:

—Dí nde 'bexque guehya gui 'dac'a rá yã ra Xuua Nxixyã, gui cãrca ra mbohi, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nu ra Herodes bɛya bi du rá mbɛi 'bɛ mi 'yɔ a bi man a ra hmute, pɛ hingui sã 'bɛ'a da mam bɛya nguetho hupɛ ja ran sihmɛ ɛ xí 'yɔde 'bɛ'a bim ma ngue ya xi ma majuɔni di unni 'bɛ'a da t'ãpi.

²⁷ Janangue a guehma bi mbɛnhna n'da ra dofɛi bá hãnba rá yã ra Xuua. ²⁸ Nu'a ra dofɛi bɛya bi mba bá sɛcpa rá yã ra Xuua nubɛ ja ra fãdi nɛ bá cãt'a n'da ra mbohi, bi unna ra hmute bɛya. Nu ra hmute bɛya, bi unna rá mbe a rá yã ra Xuua. Nɛ gue'a bin ja 'bɛ mi du ra Xuua Nxixyã.

²⁹ Nu'bɛ mí 'yɔh yú xädi ra Xuua ngue bi ts'ɛcpa rá yã, bá ɛ ɛ, bi duspa rá ngɔc'yɛi nɛ bi mba bi 'yãrɛ ja ran 'yãgui bɛya.

Bi un ran ts'ihmɛ cɛt'a mahuãhi a ra Jesús

³⁰ Nu'bɛ jam bá penc ɛ yú xädi a ra Jesús, bi xifi 'bɛ'a gãtho xi 'yɔrɛpɛ bin 'yo, nɛ bi ma 'bɛ'a gãtho bi mam bɛ 'bɛh yɛ jã'i 'bɛ mi xih rá m hman Ojã ɛ. ³¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Ga mbähã ts'ɛ nɛ n'danni ngue dan säyahɛ ts'ɛ nɛ, xɔhma gui yãhmbɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

Nguetho xɛn ngu yɛ jã'i i sɔm bɛ, ní mba nɛ ní 'yɛhɛ, nɛ xingui ts'ɛ im bongui din sihmɛ ɛ. ³² Janangue a bi hyu ra mbosa ɛ im bɛni da zɔm bɛ ma'uɛni ɛ guɛrɛ da zã dim 'bɛsɛ ɛ. ³³ Pɛ xɛn ngu mi'da yɛ jã'i bi hyant'a ra mbosa bɛ ni mba nɛ bi bãdi i hu bɛ ra Jesús. Nɛ bá nɛxpɛ ja yú hnini ɛ, nɛ ɛmmɛ bin ti ɛ nɛ 'yogua thoho nɛ m'bet'o bi zɔm bɛ da zɔn'a ra mbosa. ³⁴ Nu'bɛ mí gãh ra mbosa ra Jesús nɛ yú xädi, bi nu xɛn ngu yɛ jã'i ya xí zɔm bɛ, nɛ bi huɛc'ɛ ngue in ja tengu yɛ dɛ'yo njo'o di jamansu. Nɛ 'bɛx bi dɛ'mi bi xih yɛ jã'i rá m hman ra Jesús mahɔn'a asta gue'bɛ go mín de.

³⁵ Nu'bɛ mín de bɛya bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—ɛmmɛ bin de ya, nɛ hinga nan sihmɛ yɛ jã'i, dami pɛnɛpɛ ja yɛ t'ɛhnini ya da dãn yɛ hmɛ bɛ nguetho ma'uɛni ua nɛ hin'yɛ 'bɛ'a da zi, bi 'yɛn'ɛ yú xädi.

³⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛna:

—Gue'ahɛ gui 'ujmhɛbɛ yɛ jã'i, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi 'yɛn'ɛ yú xädi:

—Pɛ ha gui ɛnje gua tãmhbe yociento ra hmɛ ngue ga unhde yɛ jã'i da zi, bi 'yɛn'ɛ. ³⁸ Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'ɛ:

—Bá nuhɛ bɛ hangu yɛ hmɛ ja bɛ.

Nu'bɛ mí bãdi, bi 'yɛmbi:

—Cɛt'a mhɛ nɛ yoho yɛ huã ja ua, bi 'yɛn ɛ.

³⁹ Nɛ bi xih pɛya:

—Dami xihmbɛ yɛ jã'i din säya nɛ i ja yɛ 'bot'ei.

⁴⁰ Nɛ 'darpɛ bi hyu ɛ n'da ciento, nɛ 'darpɛ bi hyu ɛ mi yote ma 'det'a, nɛ njabɛ bi 'yɔt'e gãtho ɛ mi'da.

⁴¹ Nu'bɛ mí gɛn'ɛ cɛt'a yɛ hmɛ nɛ ɛ yoho yɛ huã ra Jesús, bi ndɔs mahɛts'i, bi 'yãp rán japi Ojã nɛ bi xɛn'ɛ yɛ hmɛ. Nɛ ɛ yɛ huã bɛya. Nubɛya bi un'dɛ yú xädi di darpa yɛ jã'i. ⁴² Gãtho bin sihmɛ ɛ 'bɛrɛ nɛ bin niyã xɛn ho ɛ. ⁴³ Nɛ nu'bɛ mí jua'a bi pɛt'ɛ bi bongui,

'de'mayo 'bòts'e bi yudi. ⁴⁴ Ne nu'ɛ bin sihme cət'a mahuəhi ma 'yohɛ ɛ.

Ra Jesús bin 'yo maxòts'e bɛ ja ra dɔdehe

⁴⁵ Nu ra Jesús bɛya bi xih yú xádi m'bet'o da mba ɛ da zòm bɛ ra hnini Betsaida, nɛ bi yət'a n'dihi bɛ ja ra mbosa ɛ bɛya. Nu ra Jesús him 'bex gue bi mba nɛ nu'bɛ min 'yɛhmbɛ gátho yɛ ja'i, bi ndexrɛ ja ra nyuni bin yaui Ojɔ bɛ. ⁴⁷ Nu'bɛ min xui, ya i 'yo bɛ ra mbosa bɛ made ra dehe. Nu ra Jesús mi 'bɛtho bɛ bán ts'ogui. ⁴⁸ Ne nu'bɛ mí hyant'ɛ 'be'a ɔt'ɛ yú xádi, bi nu ngue xɛn hɛi bɛ ni 'yon yú mbosa nguetho di costa'a ran dahi a ra mbosa. Ne nu'bɛ maguembɛ da hyax pɛya bá ɛh ra Jesús bɛ ní mba yú xádi, ba 'yo maxòts'e ra dehe. Ne nu'bɛ mi zɛdi ɛna da mi'ts'a ra mbosa. ⁴⁹ Nu'ɛ yú xádi 'bɛ mi nu bi bɛn ɛ: "N'da ra du i mba bɛ," ɛn'ɛ. Ne ɛmmɛ bi mba ɛ nguetho bin su. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Guecã o te guím bɛmhɛ. Damin johyahɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

⁵¹ Ne bi ndexrɛ ja ra mbosa bɛya. 'Bex bin hɛ ran dahi, nɛ ɛmmɛ bi hyonya thoho yú xádi 'bɛ mi nu 'yo maxòts'e ra dehe ra Jesús, nɛ bin hɛ n'dihi ran dahi.

⁵² Bi hyonya thoho nguetho him bi bɛni 'be'a bi nu 'bɛ mi 'ujn'i cət'a mahuəhi yɛn 'yohɛ bɛ ndenthe, nguetho hingana pɔdi xɛn ho ɛ.

Ra Jesús bi hoc'ɛ yɛn zãman'ɛ bɛ ja ra xɛqui Gene-saret

⁵³ Ne bi zòm bɛ 'danguadi ra dɔdehe bɛya, nubɛ ra häi Genesaret, bi zopɛ yú mbosa. ⁵⁴ Nu'bɛ mi gɔpɛ ja ra mbosa, gátho yɛ ja'i bi badi gue gue'a ra Jesús. ⁵⁵ Ne nu yɛ ja'i bɛya 'bex bi mba bá si yɛ hyɛnni, bi zixrɛ da thoh ra Jesús. Mi oxrɛ ja yú 'beza 'da, hɔnbɛ go harɛ ní nets'i. Ne nu'bɛ mi thopɛ ra Jesús bɛ ja yú häi ɛ, ⁵⁶ hɔnbɛ go harɛ bi thogui, o gue yɛ t'ɛhnini o gue yɛ dahnini, o guerpɛ ma'ueni yɛ hnini, ya xí 'bom bɛ yɛn zãman'ɛ. Ne gátho bɛ bi thogui bi si a ra Jesús: "Mada hɔnt'a ni pahni ga thät'i i," bi t'ɛmbi. Ne hɔnt'a go to'o bi dārpa rá nyãpahni 'bex bi zã bɛya.

Ra Jesús bi ma nda'a dí ts'onba rá mbɛi n'da ra ja'i

7 Ne bi nexrɛ Jerusalén 'da yɛ fariseo nɛ yɛ xãnbate nijɔ, bi zòm bɛ mi 'bɛh ra Jesús. ² Ne bi nu ɛ 'da yú xádi ra Jesús i sihme nɛ hin nin xɛ'yɛ tengu rán sɛ'yɛ bi zãnzehe yún t'ɛtizehe ɛ. Ne bi 'yɛmbi ɔt ra ts'oqui ɛ. ³ Nguetho nu'ɛ yɛ fariseo nɛ gátho mi'da ma mijudíohe ɛmmɛ i tenda'ɛ yún t'ɛdi yɛ dɔc'yɛi. Ne nu'bɛ hin nin xɛ'yɛ tengu man yún t'ɛdi, ya hin din sihme 'bɛ. ⁴ Ne ngutho 'bɛ xpá mbenga täi, him 'bex gue i sihme, 'be din xɛ'yɛ xɛn ho tengu yún t'ɛdizehe i ten'dɛ. Ne man'da xɛn ngu yɛn sɛt'i i ten'dɛ, tengu yún t'ɛdi yɛ dɔc'yɛi. Yún sɛt'i ngue yɛ tasa, nɛ yɛ xaro, nɛ yɛ t'ɛgui, nɛ yúm 'be't'e yɛ t'ots'i. ⁵ Janangue nu yɛ fariseo nɛ yɛ xãnbate nijɔ bi 'yãna ra Jesús:

—Hanja ɛ ni xádi hingui ten yún t'ɛdi yɛ dɔc'yɛi nɛ i sihme nɛ hin nin xɛ'yɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

⁶ Bi dɔh ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ yoho nin 'yomfɛnihɛ, bi 'yɛmp'ɛ. Ne ma-juani bi man ra Isaías nangueehɛ 'bɛ mim pɔngahya, bi 'yɛna:

Nuya yɛ ja'i nangue yú nde i ɛscagui, pɛ maxòts'e thoho, hinga gátho mbo yú mbɛi im bɛngui.

⁷ Sãti thoho i ɛscagui nguetho hɔnt'ɛ yún t'ɛdi zehɛ i xãnba ɛ mi'da, i ɛn Ojɔ, bi 'yɛn a ra Isaías, bi 'yɛn a ra Jesús. ⁸ Gue'a gá 'yɔthɛ a nguetho gá hyɛhmbɛ yún t'ɛdi Ojɔ nɛ gá tenhdɛ yún nt'ɛdi zehɛ yɛ ja'i nangue yún sɛt'i yɛ xaro, nɛ yɛ tasa nɛ xɛn ngu mi'da guí ɔthɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

⁹ Ne man'da bi xi ɛ, bi 'yɛmp'ɛ:

—Ne hɔnt'a ram fɛ'ts'i guí ɔthɛ nangue yún t'ɛdi Ojɔ, tengu 'bɛ nte di muui, nguetho hɔnt'ɛ nin t'ɛdi zehɛhɛ guí nde guí tenhdɛ. ¹⁰ Gue'a gní festahɛ rán t'ɛdi Ojɔ bi xi a ra Moisés a guí ɔthɛ, nguetho nu a ra Moisés bi 'yɛna: "Guí numansu ni tahɛ nɛ ni mbehɛ" Ne man'da ram hma bi ma: "Nu'a to'o da zan rá ta o gue rá mbe, jatho da tho a." ¹¹ Pɛ nu'ahɛ 'dan'yo thoho guí mamhbɛ ngue guí ɛmhɛ hinga ra ts'oqui 'bɛ bi yɔrba Ojɔ a mi ja ngue xtá mbãx a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohɛ. Ne hin gá xihmbɛ ngue him bi numansu yú ta 'bɛ ngubɛ bi 'yɔt'e. ¹³ Gue'a gní combahɛ rá m hman Ojɔ a, nangue ni t'ɛc'yɛi zehɛhɛ guí xãnbahɛ mi'da yɛ ja'i. Ne xɛn ngu mi'da guí ɔthɛ, bi 'yɛmp'ɛ yɛ fariseo a ra Jesús.

¹⁴ Ne nubɛya bi zohni gátho yɛ ja'i bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami 'yɔhmbɛ, gátho ahɛ, nɛ dami pɔhmbɛ na ga xi ahɛ ya. ¹⁵ Hin'yɛ 'be'a da yɔrpɛ mbo rá mbɛi n'da, gue di ts'onba bɛ, pɛgue nu'a ní bòm bɛ ja rá mbɛi n'da gue a dí ts'onba rá ja'i n'da a. ¹⁶ Hɔnt'a go to'o ja yú zagu bi 'yɔ a dí m mangä, bi 'yɛmp'ɛ yɛ ja'i a ra Jesús.

¹⁷ Ne bi 'uepɛ 'bɛh yɛ ja'i a ra Jesús, bi mbähä yú xádi bɛ ja ra ngu. Ne nubɛya bi 'yãndɛ yú xádi:

—'Be'a gue na mbɔn'a ran t'uti gá ma.

¹⁸ Ne bi 'yɛmp'ɛ yú xádi bɛya:

—Ha nɛ ahɛ hin guí pɔhmbɛ a dá mangä. Ha hin guí pɔhmbɛ hin'yɛ 'be'a da yɔrpɛ mbo rá mbɛi n'da, gue hinga gue'a dí ts'onba bɛ a. ¹⁹ Nguetho nu'a 'be'a gátho i si n'da, hin din zãm bɛ rá mbɛi n'da, pɛ da mba bɛ rá foho n'da nɛ da thotho a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ngubɛ bi man ra Jesús i ndepe da fadi ngue xɛn ho 'be'a gátho i ja ua ngue da zi n'da. ²⁰ Ne mi ɛn'a ra Jesús:

—Nu'a ní bòm bɛ rá mbɛi n'da ra ja'i, gue a dí ts'on'a n'da a. ²¹ Nguetho nubɛ ja yú mbɛi yɛ ja'i ní bòm bɛ gátho yɛ ts'on'yomfɛni, nɛ'be i 'yomt'ɛni thoho n'da, nɛ'be di 'yomt'ɛniba n'da ra xisu nɛ i 'bɛh rá xisu, nɛ'be i hacpa rá te rá mija'iu. ²² Ne'be ɔt' ram fɛ, nɛ'be ɔt' ran ts'iyate, nɛ'be nzaj ɔt ran ts'o, nɛ'be i häte, nɛ'be ra 'yãsä o gue ran ts'ɛya, o gue yɛn c'ãte, o gue yɛn 'yɛts'i, o gue'be i ɔt'e tengu 'bɛ hin'yɛ rán 'yomfɛni n'da. ²³ Gue'ɛ gátho ní bòm bɛ yú mbɛi yɛ ja'i nɛ gue'ɛ ní ts'onba yú mbɛi yɛ ja'i ɛ, bi 'yɛmp'ɛ yú xádi ra Jesús.

N'da ra xisu ngue hing yə judío bi 'yɛc'yɛi ra Jesús

²⁴ Nu'bɛ mi jua a bin yaħɛ yú xädi a ra Jesús, bi mbähä bɛ ra xɛqui yə hnini Tiro nɛ Sidón. Nɛ nu'bɛ mi dʒini hapɛ din säya bi nde ngue njon da bədi, pɛ njəm'bɛ bi zä bin 'yaɟui. ²⁵ Nguetho 'bɛx bi zəm bɛ n'da ra xisu mi 'bɛ a n'da rá t'jxu min 'youi ra zjthu. Bi zəm bɛ ngue ya xí 'yode nangue rá ts'edi ra Jesús. Nu ra xisu, hin ma mijudfohe a, ra mɛngu bɛ ra xɛqui Sirofenicia. Bin danyahmu bɛ ja rá gua ra Jesús nɛ nts'edi bi 'yöp ra mate ngue da hyonba thi a ra zjthu in 'youi a rá t'jxu. ²⁷ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Hin nin säui ga øt'a a guím ma nguetho him ma mɛnguhɛ. Tenguthoho bɛ ja n'da ra ngu hin rán sähɛ rá mbədi da t'jɛn ɛ yə t'ɛ'yo, yú mbədi ɛ go yə t'ɛ'ni, bi 'yɛmbi.

²⁸ Bi dɔ a ra xisu bɛya:

—Majuani guím ma, gra Hmu, pɛ nɛ'ɛ yə t'ɛ'yo i sip yú xeni yə ts'unt'ɛ i hɛpɛ 'bimɛxa.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Xɛn ho ngue ngubɛ gá bɛni, janangue nu ra zjthu min 'youi ni t'jxu ya bi bəni. Ni mba ya.

³⁰ Nu'bɛ mi zəm bɛ rá ngu bi nu a rá t'jxu 'bɛm bɛ ja rá oi, ya xí 'ue a ra zjthu bɛya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ i gogu nɛ i 'bare

³¹ Nɛ bi bəm bɛ ra häi Tiro a ra Jesús bi thotho bɛ ra hnini Sidón, nɛpɛ yə hnini ra häi Decápolis, nɛ bi zəm bɛ ja ra dɔdehe Galilea mahøn'a. ³² Bá ts'inba n'da ra gogu nɛ i 'bare, bi t'öp ra mate ra Jesús da dospa rá ya a. ³³ Nu'a ra Jesús bi zixa ra gogu bɛ ma'ueni ts'ɛ nguepɛ njongui 'bɛh yə jə'i, nɛ bi dʒimba rá saha bɛ ja yú zagu, nɛ nu rá jɛni bi gospa rá jaɛni. ³⁴ Nɛ nubɛya, bi ndøts' mahɛts'i a ra Jesús nɛ bin gə'ts'i nɛ bi 'yɛna:

—Efata, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu'a i nde da ma: "Dami xoqui."

³⁵ Nɛ 'bɛx bi xoh yú zagu, nɛ bi xoh rá nde nɛ bin ya xɛn ho bɛya. ³⁶ Nu ra Jesús bɛya nts'edi bi xifi njon da xifi 'bɛ'a bi 'yørpe. Pɛ nu'bɛ mi sifi hin da ma pɛ man'da bi ma. ³⁷ Nɛ gätho ɛ bi xifi ɛmmɛ bi hyonya thoho ɛ, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Xøgue xɛn ho tho gätho i øt'a ra Jesús. Di jap yə gogu da 'yøhnahya nɛ di japi din ya yə gore, bi 'yɛn ɛ.

Ra Jesús bi un ran ts'ihmɛ ɛ goho mahuəhi

8 Nu'ɛ yə pa ɛ, xɛn ngu yə jə'i bim peti mahøn'a bɛ ma'ueni mi 'bɛh ra Jesús, nɛ nte mi ja bɛ 'bɛ'a da zi, nguetho ma'ueni bɛ. Janangue a bi zohn'dɛ yú xädi ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

² —Nhuɛcate tho yə jə'i nguetho ná hyupa dí 'bɛhm-bɛ ua ya, nɛ hin'yə da zi. ³ Nɛ nu'bɛ ga pɛnpɛ yú ngu yə jə'i ngue ban sihmɛ bɛ masque da güent ra thuhu bɛ 'yu nguetho nu'ɛ 'da yabɛ bá nets'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴ Bi dɔ ɛ yú xädi bɛya:

—Ma'ueni ua, hapɛ da zä da thjɛn a da zi ya 'bɛcua.

⁵ Nu ra Jesús bi 'yän'dɛ:

—Hangu yə hmɛ guí cəhɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

—Yotomhmɛ, bi 'yɛn ɛ.

⁶ Nu ra Jesús bɛya bi xifi da hyupɛ häi yə jə'i. Nɛ bi hyən ɛ yotomhmɛ bi 'yöp ra jamadi Oja nɛ bi xɛm bɛya, bi un'dɛ yú xädi di darpa ɛ yə jə'i i hupɛ. ⁷ Nɛ yə t'ɛhuə mi cɛ ɛ, bi japi nɛ bi un'dɛ yú xädi bɛya bi darpa yə jə'i hupɛ. ⁸ Gätho bin sihmɛ ɛ nɛ bin niya xɛn ho. Nɛ nu'bɛ mi mba ma peti ɛ bi bongui, bin ja yoto 'bøts'e. ⁹ Nɛ nu'ɛ bin sihmɛ mi jua'i goho mahuəhi. Nɛ nubɛya, bi xih yə jə'i da mba yú ngu. ¹⁰ Nɛ bi yərpɛ ja ra mbosa ra Jesús bɛya nɛ yú xädi, bi zəm bɛ ra häi Dalmanuta.

Yə fariseo i äp ra hmɛpya a ra Jesús

¹¹ 'Bɛx bi zəm bɛ yə fariseo bɛya bi zä ra Jesús 'bɛ majuani Oja bi un rá ts'edi nɛ bi 'yöp yə hmɛpya mahɛts'i. ¹² Pɛ nu ra Jesús bin gə'ts'i, bi du rá mbəi nguetho guexta'a hingui ɛc'yɛi gue ja rá ts'edi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngue guexta'a guí äjɛ yə hmɛpya. Majuani dí xi ahɛ hin te ma hmɛpya ga ut'ahɛ ya.

¹³ Nɛ bi zopɛ ɛ bɛya, bi mba bi yərpɛ ja ra mbosa mahøn'a ɛ, bi mba bɛ 'danguadi.

Yú xädi ra Jesús bi xifi di jamansu nangue yún xädi yə fariseo

¹⁴ Pɛ nu yú xädi ra Jesús bi pumbɛni him bi hyəx ra hmɛ. Nɛ høn't'a zi n'dam hmɛ mi o bɛ ja ra mbosa.

¹⁵ N'da ran t'uti bi xih yú xädi ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami jamansuhɛ nangue rá íxi yə fariseo nɛ rá íxi ra Herodes, bi 'yɛmp'ɛ.

¹⁶ Pɛ yú xädi bɛya sä bin 'yɛmzɛhɛ n'da ngu n'da ɛ:

—Masque i xijɛ nguetho him bá haħɛ ra hmɛ.

¹⁷ Pɛ nu ra Jesús 'bɛx bi bədi ngue him mi pa ɛ ngue gue'ɛ yún t'øt'e yə fariseo nɛ'ɛ mi tɛn ra Herodes bi xi-fi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Ha gue'a gnín 'yänhdɛ a, ngue nte bá haħɛ ra hmɛ. Hin gadin 'yomfɛnihɛ, xɛm mɛ tho ni mbəihɛ.

¹⁸ Ja ni dähɛ nɛ hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a gá nuhɛ, ja ni zaguhɛ nɛ hin guím bɛmhɛ a gá 'yøhmɛ. ¹⁹ Nɛ nu'bɛ má xengä cət'a yə hmɛ dá japi bin xəndi janague bin niya xɛn ho cət'a mahuəhi dá 'uɛngä, ha'mi 'bøts'e yə xɛqui gá pɛthɛ thə.

Nɛ bi 'yɛn ɛ:

—'Dɛ'mayo 'bøts'e.

²⁰ Nɛ nu'bɛ má xengä yoto yə hmɛ dá japi bin xəndi janangue a bin niya xɛn ho goho mahuəhi dá 'uɛngä, ha'mi 'bøts'e gá pɛthɛ yə xɛqui thə.

Nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Yoto 'bøts'e.

²¹ —Ha guexta'a hin guí paħmbɛ a dí m angä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä bɛ ra hnini Betsaida

²² Nu'bɛ mi zəm bɛ ra hnini Betsaida ra Jesús nɛ yú xädi, 'bɛx bá ts'inba n'da ra xädä, nɛ bi t'öp ra mate da dädi. ²³ Nu ra Jesús bɛya bi bənba rá 'yɛ ra xädä nɛ bi

zix bɛ ma'ueni ts'ɛ ra hnini. Bi zorpa yú dá nɛ bi dárpa yú xidá, nɛ nubɛya bi 'yän 'bɛ in nu ts'ɛ ran nɛqui.

²⁴ Nɛ nu'bɛ min hannu ra xädä bi 'yɛna:

—Dín nugä yɛ jã'i ya, ɛna yɛ za, pɛ i 'yo, bi 'yɛna.

²⁵ Nɛ bi dárpa yú dá mahøn'a nɛ bi japi bi nu xɛn ho ran nɛqui bɛya. ²⁶ Nɛ nu ra Jesús bɛya bi mbɛnpɛ rá ngu bi 'yɛmbi:

—Hín gui mba bɛ hnini nɛ njo'o to gui xifi nanguɛ a dá ɔt'e'e, bi 'yɛmp'a mí xädä.

Ra Pedro bi ma gue gue'a rá Thahni Ojã a ra Jesús

²⁷ Nɛ nu'bɛ mi bøm bɛ ra hnini Betsaida a ra Jesús nɛ yú xädi, bi mbähä bɛ ja yɛ hnini ra xɛqui Cesarea Filipo. Nu'bɛ mi mba bɛ 'yu bi 'yän'ndɛ yú xädi nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—'Bɛ'a i man yɛ jã'i nanguɛcä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nɛ nu'ɛ bi dätɪ:

—ɛn ɛ 'da yɛ jã'i gue'e grã Xuua Nxixyã. Nɛ nu'ɛ mi'da i ɛn ɛ gue'e grã Elías. Nɛ mi'da i ɛn ɛ, gue'e 'da ɛ yɛ pøngahyã mi 'bɛh maya'bɛ, bi 'yɛn ɛ yú xädi.

²⁹ Nu ra Jesús bi 'yänzɛhɛ yú xädi mahøn'a:

—Xi ahɛ, 'bɛ'a guí mamhbɛ nanguɛcä.

'Bɛx bi dã a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gue'e grã Cristo, rá Thahni i Ojã, bi 'yɛn'a. ³⁰ Nɛ nu'a ra Jesús bi hɛcua yú xädi ngue hin da ma to'o a.

Bi man ra Jesús nanguɛ rán dätɛzɛhɛ

³¹ Nu ra Jesús bi dɛ'mi bi xi ɛ yú xädi 'bɛ'a da t'ørpe ngue gue'a bin jã'i ua ja ra ximhäi a, nɛ bi xi'ɛ ngue hin da numanho ma ngɛrbihe yɛ dãc'yɛi, nɛ yɛ ngɛrba mbãjã nɛ yɛ xänbate nijã, nɛ bi xi ɛ jatho da nu xɛn ngu ran ɛnbi nɛ da tho, nɛ da dãmɛni 'bɛ ná hyupa.

³² Nɛ bi xifi xɛn ho 'bɛ'a da t'ørpe, hin'yɛ 'bɛ'a bi gøn'dɛ. Pɛ nu ra Pedro bi zixmanhɛ nɛ bi hɛcpi, bi 'yɛmbi:

—Njon gui japi da bent'i i, damin yañi, bi 'yɛmbi.

³³ Nu ra Jesús bi hyand bɛ mi 'bäh mi'da yú xädi 'bɛ mi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Dami 'uegue nanguɛ ma hmigã grã zĩthu Satanás. Nu'i hingui sä guim bɛni tengu im bɛn Ojã, høn't'a guím bɛn a guín nu ua ja ra ximhäi, bi 'yɛmbi.

³⁴ Nu'a ra Jesús bɛya bi zohn'dɛ yɛ jã'i nɛ yú xädi nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

Høn't'a go to'o i nde da dɛngui, hin da zän zɛhɛ 'bɛ'a da 'yɔt'e nɛ da hyät yɛn ɛnbi madague da tho, nɛ da bɛni tengu dím bɛngä. ³⁵ Nguetho nu'ɛ to'o i su da du nanguɛcä, pɛ gätho yɛ pa da nu ran ɛnbi mazã ɛ, pɛ nu'ɛ hingui su da du nanguɛcä nɛ nanguɛ mam hmangã, gätho yɛ pa mazã dim 'bɛ ɛ. ³⁶ Hin'yɛ 'bɛ'a xɛn ho da nu ɛ yɛ jã'i 'bɛ xtí pɛti gätho 'bɛ'a i ja ua ja ra ximhäi, nɛ høn't'a ran ɛnbi mazã da nu ɛ. ³⁷ Hin'yɛ 'bɛ'a sä da 'yɔt'a n'da ra jã'i ngue da 'yɛna di pøse rá te, bi 'yɛn a ra Jesús.

³⁸ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nɛ nu'a to'o i pɛ'ts' rá sä nanguɛcä nɛ nanguɛ mam hmangã bɛ 'bɛ ɛ hingui ɛc'yɛi Ojã, nɛcä ngue dán jã'igã ua ja ra ximhäi, xín ga ɛmbi ma t'ɛhni 'bɛ

rán zɛgui ra pa a, 'bɛ bá pengã mahøn'a. Nɛ din jagã rá ts'edi ma Ta bɛ mahɛts'i nɛ gätho yúm 'bɛhni ban 'yohe 'bɛ bá ɛcã mahøn'a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ra Jesús bim pä a n'da ora bɛ ja ra nyuni

9 Nɛ man'da bi xi ɛ, bi 'yɛmbi:

—Majuãni dí xi ahɛ, 'bɛ i 'da ahɛ ngue hin gni tuhɛ 'bɛ bi dɛ'mi di manda ua rá ts'edi Ojã.

² Nu'bɛ mi tho'a n'dato pa xím man ra Jesús na, bi zixa ra Pedro nɛ'a ra Jacobo nɛ ra Xuua bɛ ma'ueni bɛ bí ja n'da ra t'òhø xɛn hɛts'i. Nu'bɛ mí zøm bɛ, bi nu yú xädi bim pä'a ra Jesús. ³ Nɛ rá pahni bim pädi bi fɛxni, nɛ ɛmmɛ bi t'axqui xinda gue'ɛ gätho mi'da t'ɛmbi xɛn t'axi. ⁴ Nɛ bi nɛqui bɛ ra Elías n'youi ra Moisés, bin yãhɛ ra Jesús, mi 'bɛh maya'bɛ ɛ. ⁵ Nu ra Pedro bɛya bi xih ra Jesús:

—Ma xänbate i, xɛn ho ngue gätho dí 'bɛhmɛ ua ya, bi 'yɛna. Ga høhmbe hyu yɛ t'ɛngu. N'da'e nɛ n'da Moisés, nɛ n'da Elías, bi 'yɛna.

⁶ Ngubɛ bi ma nguetho him mi pãdi 'bɛ'a bi ma nguetho ɛmmɛ bi mbidi. ⁷ Nɛ nubɛya, bá ɛh yɛ güi bi gomp'ɛ mi 'bã ɛ nɛ bi 'yø a n'da ra nde ɛ ngue bin yã bɛ ja yɛ güi, bi 'yɛna:

—Guehna ma Ts'ɛnt'ɛ ɛmmɛ dadí huɛqui, dami 'yø-manhohɛ 'bɛ'a da man na, bi 'yɛn a ra nde bin yã.

⁸ Nɛ nu'bɛ min hannu ɛ yú xädi ra Jesús, njon mam bi nu, høn't'a ra Jesús bi nu i 'bãpɛ.

⁹ Nɛ nu'bɛ mi gãpɛ ja ra t'òhø, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi ngue njo'o to da xifi 'bɛ'a xi nu bɛ, jague'bɛ bi dãm-bɛnise a ra Jesús gue nu'a bin jã'i ua ja ra ximhäi a.

¹⁰ Jananguɛ a bi bɛntho a ram hma bi sifi nɛ him bi ma. Nɛ bin 'yänzɛhɛ nɛ bin 'yɛmp'ɛ:

—'Bɛ'a ní mba a ram hma bi ma ra Jesús ngue da dãmɛni.

¹¹ Nɛ bi 'yän'na ra Jesús ɛ bɛya:

—'Bɛ'a ní mba a i man yɛ xänbate nijã ngue jatho du-am 'bet'o ra Elías nɛ m'ɛjua ra Cristo, bi 'yɛmbi.

¹² Mi dã a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuãni im man ɛ, bam 'bet'o ra Elías di hoqui gätho 'bɛ'a ja ua. Nɛ ha guím bɛmhɛ 'bɛ'a man ráam hman Ojã ngue din ja bɛya, ngue da zøh man'da din jã'i ua ja ra ximhäi, da nu xɛn ngu ran ɛnbi nɛ da t'ɛm-bi nte di muui. ¹³ Pɛ dí xi ahɛ ngue bi zøcua a gue bi thocpa rá 'bɛfi ra Elías, nɛ bi 'yørpe gätho mí ndɛɛ yɛ jã'i da 'yørpe, tengu nt'o't'i nanguɛ a, bi 'yɛna.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'ɛhni min 'youi ra zĩthu

¹⁴ Nɛ nu'bɛ mi zøpɛ 'bɛh mi'da yú xädi bi nu n'da munts'i yɛ jã'i ngue madí thɛ'ts'ɛ. Nɛ nu'ɛ 'da yɛ xänbate nijã ngue madin junthɛ yú xädizɛhɛ ra Jesús.

¹⁵ Gätho yɛ jã'i mi 'bɛpɛ bi hyonya thoho 'bɛ min nu ba ɛpɛ ra Jesús nɛ bin 'yɛmp'ɛ: "Bɛ'a din ja ya." Nɛ 'bɛx bin tihi bi mba bí zɛngua. ¹⁶ Nɛ nu ra Jesús bi 'yän'dɛ nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—'Bɛ'a gue gnín junthɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

¹⁷ 'Bɛx bi dã a n'da ran 'yohɛ mín 'yohɛ yɛ jã'i:

—Xänbate i, nugä bá sigä ua n'da ma ts'ünt'ü ngue in 'youi ra zïthu di japi i gore. ¹⁸ Ne hönbë go hapë i sïts'i, ne i huäts'i, ne i pön yë fëgui rá nde bëya. Ne di cuxt' yé ts'i ne di bécabi. Ne dá xi ü ni xädi bëya gue da hyönba thi ra zïthu pë him bi zä, bi 'yë'n'a.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Nu'ehë guexta a hin guí ëc'yëihë 'bë'a dí xi ahë. Ha'mi pa ngue ga töp'a thoho ahë ngue guí 'yëc'yëi-gahë. Nu'a ni ts'ünt'ü ba singa ya, bi 'yë'n'a ra Jesús.

²⁰ Bá ts'i bëya. Nu'a ra zïthu 'bë mi nu ra Jesús 'bex bi dëxa häi ra ts'ünt'ü min 'youi. Ne nu'bë mi zo bë häi din dän bëya, ne i pön yë fëgui rá nde. ²¹ Nu ra Jesús bi 'yän'na rá ta ra ts'ünt'ü:

—Man jam'bë bi mbëdi.

Bi dë a rá ta ra ts'ünt'ü bëya:

—Bi mbë 'bë min t'ühni. ²² Ne xën ngu yë nïdi di japi i apë ja ra sibi nëpë po ra dehe 'bë i 'yo bë, i nde dí du a. Nu'bë da zä, dami zëc'be gui huëga'be, bi 'yëmbi.

²³ Nu ra Jesús bi dëdi:

—Häqä, nu'bë guí ëc'yëi gue i ja ma ts'ëdi. Gätho din ja a da nde n'da ra jät'i 'bë i ëc'yëi i ja rá ts'ëdi Ojä, bi 'yëmbi.

²⁴ Nu'a rá ta ra t'ühni 'bex bi dät'i nts'ëdi:

—Majuäni dí ëc'yëi pë dami jaqui man'da ga ëc'yëi xën ho, bi 'yëna.

²⁵ Ne min nu ra Jesús, man'da ni zëtho yë jät'i, janangue a 'bex bi hyön a thi ra zïthu min 'youi ra ts'ünt'ü, bi 'yëmbi:

—Grá gore zïthu ne grá gogu, dami pöm bë ne him man guí cëpë rá mbëi na ra ts'ünt'ü, bi 'yëmbi.

²⁶ Ne nu'a ra zïthu bi mbafi ne nts'ëdi bi huäspa rá jät'i ra t'ühni, ne bi böm bëya. Nu'a ra t'ühni bi gohi tengu 'bë xi du. Ne xën ngu ü ëna: "Bi du." ²⁷ Pë nu'a ra Jesús bi bënba rá 'yë, ne bi xots'i, ne bim 'bäh ra t'ühni bëya.

²⁸ Ne bi mbähä yé xädi ra Jesús bë ja ra ngu bëya. Nu'bë mi zöm bë bi 'yän bë ma'ueni ts'ü:

—Hanja him bi zä dá hömhbë thi ra zïthu min 'youi ra t'ühni, bi 'yë'n'ü yé xädi.

²⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Nuna ra zïthu tengu na, hin da zä gui hyömhbë thi 'bë hinga m'bet'o gui 'yë't' nin sihmehë ne ëmme gan yähë Ojä, bi 'yëmp'ü yé xädi ra Jesús.

Ra Jesús im ma mahön'a rán dätë

³⁰ Nu'bë mi böm bë ra Jesús ne yé xädi, bi mbähä bë Galilea, ne nu ra Jesús njom bi ndepe da badi ngue i 'yo bë. ³¹ Nguetho mí xänba yé xädi ne mí ëmbi:

—Nugä nque dán jät'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bë ja yé 'yë yän 'yohë ne da thogä. Ne nu'bë dá tu, ga thämbëñigä 'bë na hyupa. ³² Pë nu yé xädi him bi badi 'bë'a nam bön'a bi ma ne mí su da 'yänni.

Nu'a i nde dim 'bet'o din 'yëhe thoho a

³³ Ne bi zöm bë Capernaum bëya. Ne nu'bë mi zöm bë ja yé ngu, nu ra Jesús bi 'yän 'dë yé xädi:

—'Bë'a gnïn junthë bë 'yu.

³⁴ Ne him bi dë ü nguetho xin junt pë 'yu, xin 'yänni nangue'a to'o dim 'bet'o. ³⁵ Nu'bë min säya ra Jesús, —Bä thämhbë ua, bi 'yëmp'ü 'dë'mayoho yé xädi. Ne nubëya bi 'yëmp'ü:

—To'o nde di ngërbi da 'yöt'e ngue dim 'bëjua thoho ne din 'yëhe nangue gätho ü mi'da, bi 'yë'n'a ra Jesús.

³⁶ Ne nubëya bi japi dim 'bä inde n'da ra t'ühni, ne bi dospa rá xïxi ne bi 'yëmp'ü:

³⁷ —Nu'a te'o i simanho n'da ra t'ühni nangue ma thuhugä, necä i simanhogui. Ne nu'a to'o i simanhogui, hinga höngdä i simanhogä a pë në'a Ojä bá pengä ua i simanho a, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Nu'a i tën rá ts'ëdi ra Jesús räm fäts'iui a

³⁸ Nu ra Xuua bi 'yëmp'a ra Jesús:

—Xänbate i, xtän nuhe n'da ran 'yohë i ndön'na ni thuhu 'bë i hön a thi yë zïthu in 'youi 'da yë jät'i, ne dá hëcpahe, nguetho hin dín 'yohë.

³⁹ Pë nu ra Jesús bi 'yëmp'ü:

—Nde'bë hin xqui hëcpahë nguetho hin di c'aman'ügä to'o öt' yän t'öt'e mixte nangue ma ts'ëtigä. ⁴⁰ Ne nu'ü to'o i 'bëi ngue him man sëihë, gue'ü mam fäts'ihë ü. ⁴¹ Hönt'a go te'o di 'da ahë ts'ü ra dehe ngue i pädi guí têngahë, majuäni dí xi ahë i ja 'bë'a di un Ojä a nangue ran ho bi 'yöt'ahë, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Nu'a da 'yöt' ran ts'o xën ngu ran ünbi da nu a

⁴² Ne xö bi 'yë'n'a ra Jesús:

—Hönt'a te'o di 'bëpi da 'yöt' ran ts'o n'da ra t'ühni i ëc'yëigui, xën ütho ran ts'ëmbi da nu a. Man'da xën ü xinda gue'bë da thurpi rá 'yüga bë ja ra do ngue ra jüni xën hyë, ne da t'ën bë mbonthe ja ra dejä.

⁴³ Nu'bë ni 'yehë di ja ahë gui 'yöthë ran ts'o, xën ho 'bë gui 'yöthë tengu 'bë gui hyëjë. Madague gan do'yehë pëgue gui tïmhë ra te mazäi, xinda gue'bë di ja yoho ni 'yehë ne gui nuhë ran ünbi mazäi guerpë ja ra sibi njäm'bë i huët'i. ⁴⁴ Xën ütho guin nuhë bë 'bë, tengu tho 'bë i sa a ni ngöthë yë zu'uë, ne njäm'bë din hë a dí zapi gätho yë pa, ne tengu 'bë n'da ra sibi njäm'bë da huët'i.

⁴⁵ O nu'bë ni guahë di ja ahë gui 'yöthë ran ts'o, xën ho 'bë gui 'yöthë tengu 'bë gui hyëjë. Madague gan doguahë pëgue gui tïmhë ra te mazäi xinda gue'bë di ja yoho ni guahë ne gui nuhë ran ünbi mazäi. ⁴⁶ Xën ü tho guin nuhë bë 'bë, tengu tho n'da ra du ngue 'bëh yé zu'uë sap yé ngö ne njäm'bë din hë a ni zapi gätho yë pa, ne tengu 'bë n'da ra sibi njäm'bë da huët'i.

⁴⁷ O nu'bë ni dähë di ja ahë gui 'yöthë ran ts'o, xën ho 'bë gui 'yöthë tengu 'bë gui hyähmbë. Madague gan 'dadä thohohë, pëgue gui cëthë bë di manda rá ts'ëdi Ojä, xinda gue'bë di ja yoho ni dähë ne gui nuhë ran ünbi mazäi. ⁴⁸ Xën ü tho guin nuhë bë 'bë, tengu tho n'da ra du ngue 'bëh yé zu'uë sap yé ngö ne njäm'bë din hë a ni zapi gätho yë pa, ne tengu 'bë n'da ra sibi njäm'bë da huët'i.

⁴⁹ Gätho ahɛ din ja ahɛ yɛn ɛnbi 'dahma gui pɔman-hohɛ, tengu tho ɛ yɛ 'bɔts'e din t'un Ojɔ i pa ma japi ra ɔ ngue da bɔmanho. ⁵⁰ Nu ra ɔ xɛn ho. Pɛ nu'bu bi 'bɛh rá ts'edi ya hin'yɛ 'bɛ'a sä dín hoqui. Nɛ ngutho ahɛ o guidi jafɛ gui 'bɛhmbɛ ran ho i ja ahɛ. Pɛ guim 'bɛmanhohɛ ni mija'ihɛ.

Ra Jesús bi ma njon da hyeh rá xisu

10 Nu'bu mam bá ɛpɛ Capernaum ra Jesús bi zɔm bu ra xɛqui Judea, nɛ bin 'yo bu rá nyɛni ra häi Judea nɛpɛ 'danguadi ra dɔthe Jordán. Bi mbɛh yɛ jɔ'i bim peti mahɔn'a bu mi 'bäh ra Jesús, nɛ bi xänbi mahɔn'a tengu nzai mi ɔt'e. ² Nɛ nu'bu mi zɔm bu yɛ fariseo, bi 'yän 'bu da zä da hyeh rá xisu n'da ran'yohɛ, nguetho i nde da dɔnbi 'bɛ'a dí yɔp'a ra Jesús. ³ Nu'bu mi dɔ a ra Jesús:

—'Bɛ'a mam bu ja rán t'ɛdi ra Moisés nanguɛ ran hyɛgui.

⁴ Bi dɔ'ɛ yɛ fariseo buya:

—Nu ra Moisés bi ma ngue nu'bu n'da ran 'yohɛ in nde da hyeh rá xisu, da t'ɔrpa ra sɔcuɔ ngue ran xuni.

⁵ Nu'bu mi dɔ a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nanguɛ'a xɛm mɛ ni mbɛihɛ jananguɛ a gue a ran t'ɛdi bi man ra Moisés a. ⁶ Pɛ nu'bu rá mbɛdi ra ximhäi, Ojɔ bi zänna n'da ran 'yohɛ nɛ rá xisu. ⁷ Jananguɛ a nu'bu n'da ran 'yohɛ da zin a n'da ra xisu him man i 'yo rá güenda rá ta o gue rá mbe, ⁸ pɛgue dim 'bɛhmi rá xisu nɛ din ja tengu 'bu n'dan jɔ'itho. Nu mam 'bet'o mi yonjɔ'i, pɛ nu'bu bi zini din ja tengu 'bu n'dan jɔ'itho.

⁹ Nɛ nu'ɛ di pɛnba Ojɔ ɛ, njon da zä di xunba ɛ, bi 'yɛn a ra Jesús.

¹⁰ M'bejua bi zɔm bu ja n'da ra ngu nɛ bi 'yän'dɛ yú xädi:

—'Bɛ'a nam bɔn a gám ma, bi 'yɛn ɛ.

¹¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Gätho te'o da hyeh rá xisu nɛ da zim man'da, nu'a ɔt' ra 'yomt'ɛni a. ¹² Nɛ ngutho n'da ra xisu 'bu da hyeh rá ndɔ nɛ da zim man'da ran 'yohɛ nɛ'a ɔt' ra 'yomt'ɛni a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu ra Jesús i numanho yɛ t'ɛhni

¹³ Nu'ɛ 'da yɛ jɔ'i bi zix yú t'ɛhni bu 'bɛh ra Jesús, i ndepe da dospa yú yɔ. Pɛ nu yú xädi bi hɛcpa ɛ ngue hin da zix yɛ t'ɛhni bu 'bɛh ra Jesús. ¹⁴ Nu'bu mi nu ra Jesús 'bɛ'a bi 'yɔt' yú xädi bin cuɛ buya, nɛ bi 'yɛna:

—Dami jafɛ yɛ t'ɛhni ba thocua, 'yo gui corpahɛ bu, nguetho hɔnt'ɛ to'o da gohi tengu n'da ra t'ɛhni ngue din unse di manda rá ts'edi Ojɔ, da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ ɛ. ¹⁵ Majuɔni dí xi ahɛ, nu'bu hin gui cohmbɛ tengu n'da ra t'ɛhni hin da zä gui cɛthɛ bu di manda rá ts'edi Ojɔ 'bu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Nɛ nubɛya i thɛ'ɛ yɛ t'ɛhni nɛ bi dospa yú yɔ nɛ bi 'yɔp rá m fäts'i Ojɔ nanguɛ ɛ.

Ra mɛmbɛti ts'ɛnt'ɛ bi si a ra te mazai

¹⁷ Nu'bu mi bɔn'a ra Jesús bu mí 'bɛi, 'bɛx bá ɛ a n'di-hi n'da ra ts'ɛnt'ɛ. Bi zɛrpɛ 'yu, bin dɔnyahmu bu ja rá gua ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Hoga xänbate i, 'bɛ'a ga ɔt'ä ngue din jagä ra te mazai, bi 'yɛn a.

¹⁸ —Ha guím bɛni 'bɛ'a guím ma ngue guí ɛngui xɛn hogui. Nguetho hɔnt'a Ojɔ xɛn ho. ¹⁹ Ha guí pɔ ɛ yün t'ɛdi Ojɔ ngue i ɛna: "O guí 'yomt'ɛni, o guí hɔcpa rá te ni mija'ui, o guím pɛ, o guí man yɛ fehni, hin gan siy-ate, nɛ gui numansu ni ta nɛ ni mbe, nɛ gue'a man yɛn t'ɛdi a," bi 'yɛn a ra Jesús.

²⁰ Nɛ bi dɔ a ra ts'ɛnt'ɛ buya:

—Xänbate i, gätho yɛn t'ɛdi dá ɔt'ä gue'bu go man t'ɛhnigä.

²¹ Nu ra Jesús ɛmmɛ bi huɛc 'bu min hyɛtɛi nɛ bi 'yɛmbi:

—I ja a man'da di 'bɛdi gui 'yɔt'e. Ni mba, bá pä 'bɛ'a gätho i ja i, nɛ gui darpa yɛ hyoya ni mbɛti buya. Nɛ dín ja a 'bɛ'a m'bɛ'ts'i bu mahɛts'i gue di muui. Nɛ nubɛya ba ɛhɛ gui tengui, nɛ gui hyät' yɛn ɛnbi madague gui tu, bi 'yɛmbi.

²² Pɛ nu ra ts'ɛnt'ɛ bi du rá mbɛi 'bu mi 'yɔ a bi man a ra Jesús nguetho ɛmmɛ ra mɛmbɛti a. Jananguɛ a bi 'uetho.

²³ Nu ra Jesús bi hyant'ɛ gätho mi 'bäpɛ nɛ bi xih yú xädi buya:

—ɛmmɛ xɛn hɛi n'da ra mɛmbɛti da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ, bi 'yɛna.

²⁴ Nɛ nu yú xädi bi hyonya thoho a bi man ra Jesús. Pɛ nu ra Jesús xɔ bi 'yɛmp'ɛ yú xädi mahɔn'a:

—Ma zɛ t'ɛhni ahɛ, xɛn hɛi da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ n'da 'bu i hu rá mbɛi nanguɛ ra mbɛti.

²⁵ Man'da hingui hɛi ra camello da yɛrpɛ ja rá zagu ra 'yofani, xinda gue n'da ra mɛmbɛti da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁶ Nɛ xɔ man'da bi hyonya tho ɛ yú xädi nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—To'o maha da zä da dɔn a ra te mazai 'bu, bi 'yɛn ɛ.

²⁷ Nu ra Jesús bin hyɛthɛ yú xädi nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hingui sä da dɔnɛ ra te mazai n'da ra jɔ'i pɛ nu Ojɔ gätho da zä da 'yɔt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nu ra Pedro buya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nugähe, gätho 'bɛ'a mi jaje xtá sohmbɛ nɛ dá ten'nahe.

²⁹ —Majuɔni, ɛn a ra Jesús, nɛ dí xi ahɛ ya, hɔnt'a go to'o bi zoh rá ngu, o gue yú cu, o gue rá ta, o gue rá mbe, o gue rá xisu, o gue yú t'ɛhni, o gue yú häi, ngue da dengui, pɛ ɛmmɛ man'da xɛn ngu dín ja ngue yú ngu, o gue yün 'yohɛ, o gue yün ju, o gue yú mbe, o gue yú t'ɛhni, o gue yú häi, xinda gue ɛ gätho mi ja mam 'bet'o, pɛ nɛ'ɛ yɛn ɛnbi da nu, nɛ da nu ran ho gätho yɛ pa mazai 'bu rán zɛgui ra pa. ³¹ Nɛ xɛn ngu ɛ mi 'bet'o dim 'bejua nɛ nu'ɛ mi 'bejua dim 'bet'o ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a rán dąte

³² Nu'be mi mba be 'yu Jerusalén ra Jesús, xən ngu yə jə'i bi denni. Nu ra Jesús mi 'bet'o, min 'yohə yú xä-di, ne mí 'bejua yə jə'i. Ne min su ɛ yú xädi, midi hyonya thoho ɛ ngue nde da mba be Jerusalén ra Jesús. Ne nu ra Jesús bi zix be ma'ueni ts'ɛ yú xädi nde da xifi 'be'a da t'ørpe. ³³ Ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Nuya ná mbähä be Jerusalén. Ne nugä ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä be 'beɥ yə ngørpa mbäjä ne'ɛ yə xänbate niја, ne da 'yørçä ran juənbi ɛ ngue ga tu, ne di dägä be 'be ɛ him ma mi-judíohə. ³⁴ Ne da mba nthengui ne da mba m'be'migui, ne da mba nts'ots'igä, ne da thogui. Pe nu'be ná hyupa ga thəmbəniğä, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi.

Äh ra mate ra Jacobo ne ra Xuua

³⁵ Nu ra Jacobo ne ra Xuua, yú ts'ənt'ɛ ra Zebedeo, man'da bi hyäm be mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—N'da ra mate dí nde ga ä'a'be.

³⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—'Be'a guí nde ga øt'auí.

³⁷ Ne bi 'yɛmp'ɛ bəya:

—Dí nde'be 'darpe ga huhmbə ngue 'da xtá hutho'be be ja ni mɛxa 'be gán ts'ət'abi, bi 'yɛmbi.

³⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'auí, hin guí pəhmi 'be'a nam bøn'a guí ähmi. Ha da zä ne'auí guí säui ran ɛnbi ga sägä. Ha da zä ne aui guí hyät'ui ra dumbəi ga hä't'ä.

³⁹ —Da zä, bi 'yɛn ɛ.

Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuəni, nu ran ɛnbi ga sägä guí säui a, ne nu a ra dumbəi ga hä't'ä ne aui guí hyät'ui a. ⁴⁰ Pe hinga gue'a man t'ɛdigä gam mangä to'o dan hyuhmbe be ja ma mɛxa. Pəgue gue'a Ojə di un ran t'ɛdi to'o xan zänni, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴¹ Nu'be mi 'yø ɛ yú mixädiə 'be'a bi man ra Jacobo ne ra Xuua, bi mbədi bin cue ɛ. ⁴² Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ gätho 'de'mayoho yú xädi bəya:

—Nu'ɛ i ja yú ts'edi ua ja ra häi ɛmmɛ xən hɛi i ørpa ɛ to'o di manda ɛ, ne ɛmmɛ din 'yɛx'ɛ. ⁴³ Pe nu'ahɛ hin-ga ngubə guí 'yøthə. Pe hont'a go to'o da nde din ja rán t'ɛdi xən ho, pəgue jatho din 'yɛhe ngue gätho mi'da. ⁴⁴ Ne nu'be 'be a n'da ahɛ ngue i nde dim 'bet'o, pəgue din 'yɛhe thoho ngue gätho mi'da. ⁴⁵ Tengu thohogä, ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi, him bá ɛçä ngue dam hmugä, pə bá ɛçä ngue dan 'yɛhe thohogä, ne ga dä ma te gan yənba yú te yə jə'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a ra xädä i Bartimeo a

⁴⁶ Ne mi thopə ja ra hnini Jericó ra Jesús ne yú xädi, n'yohə xən ngu yə jə'i. Ne mi hupə nden'yu n'da ra xädä rá thuhu ra Bartimeo, rá ts'ənt'ɛ ra Timeo. Mí äh ra mbəti a. ⁴⁷ Ne nu'be mi 'yøde ngue gue'a ra Jesús ra mengu Nazaret ní mba be, bi mba't'i, bi 'yɛmbi:

—Hague Jesús, rám bom'bet'o i ra David, dami huɛgui, bi 'yɛna.

⁴⁸ Pe nu yə jə'i bi hɛçpi, bi xifi din hɛ. Pe nu'a ra xädä man'da nts'edi mbafi:

—Rám bom'bet'o i ra David, dín ja a nin huɛcate nanguécä, bi 'yɛna.

⁴⁹ Nu ra Jesús bim 'bäh pəya, bi zohna ra xädä. Nu yə jə'i mí 'bejua bi xi a ra xädä:

—Dami ndants'i, gan johya, nguetho in zon'na i ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ.

⁵⁰ Bi tonts'a rá coto ra xädä bəya, bi ndants'i ne bi mba be mi 'bäh ra Jesús. ⁵¹ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—'Be'a guí nde ga øt'a i.

Ne nu ra xädä bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, dí nde gui xoga ma dä.

⁵² Ne nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Ni mba, bi zä i nguetho gá 'yɛç'yɛigui, bi 'yɛna.

Ne 'bex bin zø yú dä ne 'bex bi ðen be ni mba ra Jesús.

Bi hyux ra buru a ra Jesús ne bi t'ɛspi

11 Ne mi ts'ətho da zøm be Jerusalén ra Jesús ne ɛ mín 'yohə. Bin 'yo be hämbə ra hnini Betfagə ne ra hnini Betania, hɛrpə ja ra nyuni Olivos. Ne nubəya bi mbəhn'də yoho yú xädi ra Jesús.

² —Ni mbə ne njon ne bí ja ra hnini ne nu'be gá søm-mi, gui tɛmmi be n'da ra buru nthət'i ngue njo'o to xí hyux'a n'dandj, ne gua xoc pəya ne gua siui ua. ³ Ne nu'be da t'ɛn'auí: "Hanja ngubə guí øt'ui," 'be da t'ɛn aui, gui 'yɛnui: "Nu'a ra Hmu i honi ne xø ba si'be ua mahøn'a," gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Ne bi mba bəya, ne bi dɛm be a ra buru, nthət'i be ja ra goxthi nguəpə i thoh ra 'yu. Ne bi xoc'ɛ bəya.

⁵ Nu'ɛ mi 'bəpə bi 'yɛn'ɛ:

—'Be'a guí øt'ui be, hanja guí xocui ra buru.

⁶ Nu'ɛ yə xädi bi ðət'ɛ ne bi xifi tengu xi xih ra Jesús.

—Dami sixui 'be, bi t'ɛmp'ɛ yə xädi bəya.

⁷ Bá ts'inba a ra buru a ra Jesús bəya ne bi mbøh yú coto ɛ bá si ra buru, ngue bi gəspi ne bi hyuxa ra Jesús bəya. ⁸ Ne'ɛ yə jə'i bi mbøh yüm 'bexøts'e pahni bi xim-ba be 'yu, ne nu'ɛ mi'da yə jə'i bi xec yə paxi ne bi mbøcpə be ja ra 'yu.

⁹ Nu'ɛ mi 'bet'o be ní mba a ra Jesús, ne ɛ mi 'bejua, gätho í mba ɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Majəpi a bá penhd Ojə, bi 'yɛn ɛ. ¹⁰ Din ts'ət'abi a tengu tho ma mbombøtahe ra David. Mixte rá ts'edi Ojə, bi 'yɛm be ní mba ɛ.

¹¹ Bi yəthə be Jerusalén ra Jesús bəya. Ne bi yərpə ja ra ðəniја, ne bi nu 'be'a gätho i t'ørpə ne bi bøm bəya nguetho ya bin de. Bi mba be ra hnini Betania ne ɛ 'de'mayoho yú xädi bi mbähä.

Ra Jesús him bi numanho ra za him mi zəh yú ndät'ä

¹² Nu'be mi hyax bəya bi bøm be Betania ra Jesús, bi mbəng be Jerusalén. Ne bin tumanthuhu be 'yu a.

¹³ Ne mi hant'a n'da ra za ja yú paxi, bi mba da nu 'be i zəpə yú ndät'o. Pe nu'be mi zøm be, nte bi dɛm be, hont'ɛ yú xi nguetho hinga gue'ɛ yə pa i zəh yú

ndät'o, ne säti tho ja yú xi. ¹⁴ Nu ra Jesús bəya bi 'yemp'a ra za:

—Njam'bə to da zi mahøn'a ɛ ni ndät'o, bi 'yɛmbi. Ne bi 'yøh yú xädi a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi hyøn a thi ɛ yɛ mbä ne ɛ yɛ däi bə ja ra danija

¹⁵ Ne bi thopɛ Jerusalén ra Jesús ne yú xädi. Ne bi yɛr-
pɛ ja ra danija mahøn'a. Ne bi hyøn a thi gätho yɛ mbä
ne yɛ däi mi 'bɛrɛ. Ne bi ndønba yú mexa yɛm päm-
beti ne yún thuts'i yɛ mbät'azɛ. ¹⁶ Ne njon di japi da
thopɛ ni ja 'bɛ i tu yú 'beni. ¹⁷ Ne bi 'yemp'ɛ yɛ ja'i bəya:
—Ha hinga nt'o't'i bə ja rá sɔcuɔ Ojaŋ gue bi 'yɛna: “Í
thø a ma ngu nguepɛ da dandegui gätho yɛ ja'i 'bɛcuɔ
ja ra ximhäi,” i ɛn Ojaŋ, bi 'yɛn a ra Jesús. Pɛ nu'ahɛ, xcá
'yørpahɛ tengu 'bɛ rá hyädo nguepɛ nin yɔn ɛ yɛ bɛ,
bi 'yemp'ɛ bəya.

¹⁸ Bi 'yø ɛ yɛ xänbate ni ja ne yɛ ngɛrpa mbäja 'bɛ'a xí
man'a ra Jesús, ne i honi hague dán zä da hyo,
nguetho bin su 'bɛ mi nu gätho yɛ ja'i madi hyonya
thoho nangue a 'bɛ'a bi xänba ra Jesús. ¹⁹ Nu'bɛ mín
de bi bøm bɛ a ra Jesús bə ja ra dahnihni Jerusalén ne
yú xädi. Bi mbähä bə ra hnini Betania mahøn'a.

Bi 'yot'a ra za

²⁰ Nu'bɛ mi hyax bəya bi thoh mahøn'a bɛ 'bä a ra za
ngue mi ɛna xtán zip yún dät'o ra Jesús. Nu'bɛ mi nu'ɛ,
ya xí 'yot'i gätho yú 'yɛ. ²¹ Nu ra Pedro bəya bi bɛn a xí
man ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, ne nunɛ ra za gá 'yɛmbi him man'dandj
da ts'ip yún dät'o ne ya xø 'yot' ya, bi 'yɛn a ra Pedro.

²² Ne nu'bɛ mi daj ra Jesús, bi 'yemp'ɛ:

—Dami 'yɛc'yɛihɛ ngue gätho da zä da 'yøt' Oja a
xɛn hɛi. ²³ Janangue'a nu'bɛ ya gá xihmbɛ n'da ra t'øhø
da 'uegue din hyøzɛhɛ bɛ ja ra dejä, din ja a gá mamh-
bɛ 'bɛ hingu yoho guím bɛmhɛ, ne guí pəhmbɛ ma-
juɔni gätho sä da 'yøt' Oja a xɛn hɛi. ²⁴ Janangue'a dí xi
ahɛ ngue nu'bɛ ja a guí äfɛ Oja, dami 'yɛc'yɛihɛ ngue
di 'da ahɛ a guí äfɛ ne din ja a bəya. ²⁵ Ne nu'bɛ guí
yəhɛ Oja him man guim bɛmhɛ a bi 'yøt'ahɛ ni mi-
ja'ihɛ, gam punbahɛ ɛ ne'a Oja di pun'nahɛ bəya.

²⁶ Nguetho nu'bɛ hin gadim punbahɛ ni mija'ihɛ xinga
gue'a ni Tahɛ bí 'bɛrɛ mahɛts'i di pun'nahɛ, bi 'yemp'ɛ
yú xädi ra Jesús.

Ran t'änni nangue rán t'ɛdi ra Jesús

²⁷ Bi zøm bɛ Jerusalén ra Jesús ne yú xädi, ne xø bi
zøm bɛ ja ra danija. Ne nu yɛ ngɛrpa mbäja bi zøm bɛ
mi 'bäh ra Jesús, n'yohɛ yɛ xänbate ni ja ne yɛ dəc'yɛi.

²⁸ Nu'ɛ bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi 'da a ran t'ɛdi gui 'yøt'a guí øt'e.

²⁹ Ne nu ra Jesús 'bɛ mi dadi bi 'yɛna:

—Necä ga än'nahɛ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua Nx-
ixyɔ, hague Oja uague yɛ ja'ithoho. Ne nu'bɛ gá xijɛ,
necä ga xi ahɛ to'o bi 'dacä man t'ɛdi bəya. ³¹ Nu'ɛ bin
'yɛmzɛhɛ ɛ bəya:

—Xi'bɛ ga xihmbɛ ngue gue'a Oja bi un rán t'ɛdi, ne
da 'yɛnjɛ: “Hanja hin gá 'yɛc'yɛihɛ thə,” da 'yɛnjɛ bəya.
³² Ne nu'bɛ ga ɛmhɛ yɛ ja'i thoho bi un ran t'ɛdi ra
Xuua, pɛ hingu sä ga xihmbɛ tengu a, bi 'yɛn ɛ,
nguetho gätho yɛ ja'i mi ɛspa ra Xuua ne bi 'yɛc'yɛi
ngue rá pøngahyɔ Oja a. ³³ Ne nu'bɛ mi daj ɛ yɛ xän-
bate ni ja ne ɛ gätho min 'yohɛ,

—Hin dí pəhmbɛ, bi 'yɛntho ɛ.

Nu ra Jesús bi 'yemp'ɛ:

—Xinga guecä ga xi ahɛ to'o bi 'dacä man t'ɛdi, bi
'yɛn'a.

Rán t'uti yɛn ts'ombɛfi

12 Nu ra Jesús 'bɛx bi dɛ'mi bi xi a n'da ran t'uti ne
bi 'yemp'ɛ:

—Nu n'da ran 'yohɛ bi 'yøt'a n'da ra nuändät'o, ne bi
føt'e ne bi 'ya'ma n'da ra hyähäi guepɛ da 'yøt'a n'da
ran thɛ'ma guindät'o, ne bi hyø a n'da ra jado xɛn hɛts'
da ndɛx ɛ da nu rá häi.

Ne bi hmit'ɛ yɛ mbɛfi a rá häi ngue dim pɛpɛ, ne bi
mba n'danni a ran 'yohɛ. ² Nu'bɛ bi zøn ra pa din ja ɛ
yɛn dät'o, bá pɛhna n'da rá 'yɛhɛ ba tu a xí mamhɛ di
unni. ³ Pɛ nu'ɛ yɛ mbɛfi bi bent'a ra 'yɛhɛ, ne bi mbɛ'mi
ne bi mbenthoho bəya ne nte bi unni. ⁴ Nu rá mbɛti ra
nuändät'ä bá pɛhn man'da rá 'yɛhɛ bəya. Pɛ ne'a bi
mba ma bat'a do a, ne bi mba ma ɛnba rá yɔ, ne bi
zantho, ne xø bi mbenthoho bəya. ⁵ Ne bá pɛhn
man'da, ne xø bá tho a. Ne xɛn ngu mi'da bí 'bɛhni.
Nu'ɛ 'da bi ɛnba thoho ne nu mi'da bi hyo.

⁶ Mi 'bɛ a n'da rá ts'ɛnt'ɛ a rá mbɛti ra nuändät'o ne
ɛmmɛ di huɛc'a. “Nu yɛ mbɛfi masque da numansu ma
ts'ɛnt'ɛ,” bi 'yɛnsɛ, ne bá pɛn'na bəya. ⁷ Pɛ nu ɛ yɛ
mbɛfi 'bɛ mi nurpa a rá ts'ɛnt'ɛ, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:
“Nuna, guehna da gohmi ra häi 'bɛ bi du rá ta. Mbähä
ga hohɛ ne nubəya ma mbɛti zɛhɛhɛ ra nuändät'o,”
bin 'yɛmzɛhɛ ɛ. ⁸ Ne bi bent'i ne bi hyo ne bi 'yɛm bɛ
ma'ueni bɛ ja ra nuändät'o, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi
man a ran t'uti.

⁹ —Nuya guim bɛmhɛ 'bɛ'a da 'yøt'a rá mbɛti ra
nuändät'o, bi 'yemp'ɛ. Guehma ba ɛsɛ ne da hyo ɛ xí
hmit'a rá nuändät'o ne di un ra nuändät'o ɛ mi'da, bi
'yɛn a ra Jesús. ¹⁰ Ha hin gán xähmbɛ rá t'ohni Oja
ngue i ɛna:

Nu'a ra do bi bɛnt'ɛ yɛ gädo,
gue'a man'da mahyoni tengutho bɛ ná thon yɛ guan-
gu.

¹¹ Gue'a bi zänd Oja,

hanja gní hyonya thohohɛ,
ɛm bɛ rá m hman Oja, bi 'yɛn a ra Jesús.

¹² Nu yɛ ngɛrpa mbäja ne'ɛ min 'yohɛ, bi nde da
bent'a ra Jesús nguetho bi badi ngue go yún t'uti ɛ
nangue a bi man ra Jesús, pɛgue bi zutho din cɛɛ yɛ
ja'i, janangue him bi bent'i. Bi mbatho ɛ bəya.

Ran t'änni nangue ra renta im man ra ts'ɛt'abi Roma

¹³ Ne bi 'bɛnpɛ 'bɛh ra Jesús ɛ mi'da yɛ fariseo ne ɛ
'da ma ngɛrpihe mi ten'na ra ts'ɛt'abi Herodes. Bi 'bɛh-

ni ngue da 'yän'na n'da ran t'änni ne nu'be hinga gue a da ma, 'bex gue di yäpi. ¹⁴ Nu'be mi zom be bi 'yex e:

—Xänbate i, dí pähmbe gätho majuañi guím ma ne njon guí su, nguetho hin guí ørpa masu a man yu ja'i ne guí xänba a majuañi rá m hman Oja e yu ja'i. Dín nde gui xije, ha din theui yün t'ëdi Oja 'be dí øthx ngue dí juthx ra renta im man ra ts'ut'abi be Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na. Ha xun ho 'be ga thoqui ga juthx uague hin'na, bi 'yex e. ¹⁵ Pe nu'a ra Jesús mi pädi høntho i nde da dñbi 'be'a dí yäp'a, janangue a bi 'yemp'e:

—Hanja gní 'yängahx, xi'a ni mbeti gní juthx ra renta im man ra ts'ut'abi, gan nugä.

¹⁶ Ne bi un baya.

—To'o rá pøte ne rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yen a ra Jesús.

Ne nu'e bi 'yex e:

—Rá pøte ne rá thuhu ra ts'ut'abi Roma i cuat na.

¹⁷ Mí dah ra Jesús ne bi 'yemp'e:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Oja gui un'na Oja a, bi 'yemp'e.

Ne nu'e bi hyonya thoho nangue a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni nangue e da dambëni

¹⁸ Ne bá e e 'da yu saduceo baya ngue mi en e njo'o to da dambëni. Ne bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yembi:

¹⁹ —Xänbate i, nu'a n'da ran t'ëdi bi man'a ra Moisés i ena, ngue nu'be da du n'da ran 'yohx ne njo'o rá t'ehni 'be bi du, ne nu'a rán 'yohx zehx da zinba a rá xisu a rán 'yohx bi du. Ne nu'a rá t'ehni dim 'bei da t'ëmbi rá t'ehni a xí du. ²⁰ Ne mi 'be i yoto yun 'yohx i din 'yohx zehx e. Ne nu'a ra 'bet'o n'yohx bi zin'a n'da ra xisu, ne nu'be mi du njo'o yú t'ehni. ²¹ Janangue'a nu a rán 'yohx a bi du bi zin a ra xisu mahøn'a. Ne'a bi du a, ne xinga gue a bim 'bex yú t'ehni a. Ne ná hyu ngutho. ²² Ne gätho e yoto ma 'yohx ne 'dat'a ra xisu bi zini, ne xinga n'da mí m 'bex yú t'ehni 'be bi du e. Ne nzequi nese ra xisu bi du. ²³ Nuya dami xije nu'be majuañi da dambëni yu ja'i, nda'a nin 'yohx dim 'bexmi ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bexmi, bi 'yex e yu saduceo. ²⁴ Mi dah ra Jesús ne bi 'yemp'e:

—Nu'ahx 'dan'yo thoho guí mamhbex nguetho hin guím bexhbex 'be'a mam be ja rá t'ohni Oja xin rá ts'edi Oja guí pähmbe. ²⁵ Nu'be bi dambëni e xun du him man ja ran sini be pegue dim 'bexho yu ja'i tengu yüm 'bexni Oja 'bex mahëts'i. ²⁶ Ne nu'a ram hma ngue da dambëni e xun du, majuañi a ne guin nuh be ja rá m hman Oja ngue nu'be min yäpi Oja ra Moisés be ja ra t'ëza bi 'yembi: "Nugä drá Ojagä, nu ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob ngue nim bombøtahx, i e'c'yëigui," bi 'yex Oja. ²⁷ Ngubex bi ma nguetho guexta'a i 'bex yú mbex e. Pe hin guím bexhbex, nguetho 'dan'yo thoho guí mamhbex, bi 'yex a ra Jesús.

Rán t'ëdi Oja man'da ja ts'editho

²⁸ Nu'be min yähx yu saduceo ra Jesús, mi 'bex n'da ra xänbate nijä bi 'yøde 'be'a bi man ra Jesús ne bi bädi ngue xun ho a bi ma. Janangue'a bi 'yänni:

—Nda'a rán t'ëdi Oja ngue man'da ja ts'editho ga øthx, bi 'yex'a.

²⁹ Bi da'a ra Jesús:

—Nu'a rán t'ëdi Oja man'da jats'editho ga øthx, gue'a ran t'ëdi ngue i ena: "Dami 'yøhmbex gyú ja'i israelh, nu'a Oja ra Hmu, n'datho a. Ne guim bexhbex a nangue gätho ni mbexh, ne gätho ni tehx, ne gätho nin 'yomfënih, ne gätho ni ts'edihx," i en rá t'ohni Oja. Pe guehna ran t'ëdi man'da ja ts'edi tho ga øthx, bi 'yex'a ra Jesús. ³¹ Ne 'da'angutho ui ná yoho ran t'ëdi ga øthx i ena: "Gui huex ni mijä'ihx tengu be gnin huex zehx," i en rá t'ohni Oja. Guehya yun t'ëdi man'da ja ts'editho ga øthx xinda gue e mi'da, bi 'yex a ra Jesús.

³² Ne nu'a ra xänbate nijä, bi 'yem baya:

—Xänbate i, majuañi xun ho guím ma, ngue høn't'a n'da Oja i 'bei ne njo'o man'da tengu a. Ne ja ts'edi tho da bex Oja n'da ngue gätho rá mbex, ne gätho rá te, ne gätho rán 'yomfëni, ne gätho rá ts'edi, ³³ ne di huex rá mijä'iu tengu be nin huexzehx n'da. Man'da ja ts'editho da 'yøt'a n'da e xinda gue e gätho yu 'bøts'e ne yun t'unni dí mbøspa Oja n'da, bi 'yex a ra xänbate nijä.

³⁴ Ne nu ra Jesús 'be mí 'yø a bi man ra xänbate nijä bi bädi ngue n'dat'a Oja im bexni janangue a bi 'yembi:

—Nu'i ts'utho di 'be i ngue da zä gui cæpex di manda rá ts'edi Oja, bi 'yemp'a.

Ne nubaya njom man'da bi zäpi da 'yän mi'da yun t'änni.

To'o gue rá Ts'unt'e a ra Cristo

³⁵ Ne mí xänba yu ja'i a ra Jesús be ja ra dñija, ne bi 'yemp'e:

—Hanja en e yu xänbate nijä ngue nu ra Cristo rá m bom'beto ra David a, ne xim mi embi rá Hmu 'be hin ním 'bei, nguetho mi en'a ra David:

Nu'a Oja bi 'yemp'a ma Hmu:

"Dat'ua ga huhmi ga conhui ma ts'edi gue'be go dá tapä nin sähx ua ja ra ximhäi ne gui manda e baya,"

bi t'ëmp'a ma Hmu, bi 'yex a ra David 'be mí bexba rá Hogandäh Oja nangue 'be'a da 'yøt' ra Cristo. ³⁷ Guesx ra David bi 'yembi rá Hmu a ra Cristo. Hague nja pe ne rá m bom'beto a, bi 'yex a ra Jesús.

Pe nu yu ja'i, bi 'yømanho gätho a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a i øt'e yu xänbate nijä

³⁸ Ne bi thoqui bi xänba yu ja'i a ra Jesús bi 'yemp'e:

—Gam fähmbex nangue a i xi ahx yu xänbate nijä, nguetho høn't'a ran 'yets'i i øt'e ne di ho da hye yu pahni x mba guex i 'yo, ne di ho da mba ma zengua be ja yu täi, ³⁹ ne di ho da hyux be ja yun thuts'i xun ho be ja yu nijä, ne di ho yú mbexi din sihme be ja yun sihme e, ⁴⁰ ne i haxpi 'be'a gätho bi ts'ocpa e yu xisu xøn du

yú ndø, ne sä nya'a thoho in yáhu Oja ngue i nde da t'ëmbi xøn ho tho yú mbæi. Man'da xøn ngu ran ðnbi da nu ya, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Ran t'unni man'da di muui bæ na nu Oja

⁴¹ Ne mi hupæ ra Jesús bæ mí ja ra huada guepæ i pa njät'i ra mbeti rán t'unni Oja. Ne in nu bæ i cät' ra mbeti æ yé jät'i bæ ja ra huada. Ne bi nu xøn ngu yæ mæmbeti bi thopæ ngue xøn ngu ra mbeti bi gærpæ ja ra huada n'da ngu n'da æ. ⁴² Ne bi zøm bæ n'da ra hyoya xisu xi du rá ndø, ne bi gät'i yocentavo thoho. ⁴³ Ne nu'bæ mi nu a bi 'yøt'a ra xisu bæya ne bi 'yëmp'æ:

—Majuani dí xi ahæ nuna zæ hyoya xisu man'da xøn ngu di muui a bi gærpæ ja ra huada xinda gue'æ gätho mi'da. ⁴⁴ Nguetho gätho æ mi'da bi gät'a i pongui, pæ nuna ra xisu madague i hyoya na, pæ bi gät'i gätho mi pæ'ts'i, bi 'yëmp'æ yé xädi a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma ngue da mba nso't'i ra ðanija

13 Nu'bæ mi bøm bæ ja ra ðanija ra Jesús ne yú xä-di, nu'a n'da bi 'yë'n'a:

—Xänbate i, hyandi ts'æ næ ra nijä, æmmæ xæ ndoho yæ do n'yohæ ne æmmæ mahotho.

² Mi ðah ra Jesús ne bi 'yëmp'æ:

—Guín nuhæ ngue mahotho ne æmmæ ndoho yæ do, pægue da zøn ra pa da so't'i, bi 'yëmp'æ.

Yú hmepya ngue rán zëgui

³ Ne nu'bæ mi zøm bæ ja ra nyuni Olivos, bi hyupæ ra Jesús, hë't ra ðanija. Ne hønt'æ yú xädi mi 'bæhmbæ bæ. Ne nubæya ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua ne ra Andrés:

⁴ —Nda'a ní pa da mba nso't'i ra nijä gá xije, bi 'yë'n æ. Nda'a ni hmepya da hnu 'bæ din ja a guím ma, t'ëmp'a ra Jesús.

⁵ Mi ðä a ra Jesús ne bi 'yëmp'æ:

—Gam fähmbæ njon da hyä ahæ, ⁶ nguetho xøn ngu ba ðhe ngue sä da 'yëna: "Nugä, guecä drá Cristogä," da 'yë'n'æ. Ne xøn ngu æ da hyät'i.

⁷ Ne nu'bæ gui 'yøhmbæ yæ sui ne'bæ da hma ngue din ja yæ sui, o guin suhæ nguetho jatho din ja æ. Pæ nu'bæ din ja æ xinga gue'bæ ran zëgui 'bæ. ⁸ Nguetho nu yæ jät'i bæ 'da yæ häi din sähmi yú mijä'ihæ. Ne nu 'da yæ ts'æt'abi din sähmbæ yú mits'æt'abihæ, ne din ja yæ 'yänhäi, ne xøn ngu yæ njädi din ja ra thuhu ne yæn 'yo'ts'i. Ne guehya yú mbædi yæn ðnbi ya, bi 'yëmp'æ.

⁹ Ne xø bi 'yë'n'a:

—Ne gam fähmbæ njon di 'uec'ahæ bæ ja rá 'yu Oja, nguetho da mba ma dä ahæ bæ ja ran juänbate, nerpæ ja yú nijä ma mijud'iohæ da 'bep'ahæ, ne nangue guí æc'yëigahæ da ts'on'nahæ bæ 'bæh yæ ts'æt'abi, nerpæ 'bæh yæ ðäts'æt'abi ngue da ts'ep'ahæ. Ne xøn ho 'bæ din jabæ ne gue'a dí zä gui xihmbæ mam hmangä æ.

¹⁰ Pæ m'bet'o thoho da mba nsifi gätho yæ jät'i 'bæcua ja ra ximhäi ran ho ma'da'yo dí pø æ. ¹¹ Ne nu'bæ da zix ahæ di dä ahæ bæ 'bæh ra ts'æt'abi, pæ him 'bæ gui hyon-sehæ 'bæ'a gui mamhbæ 'bæ da mba ma juän'ni ahæ,

nguetho nu'bæ bi zøn ra ora da t'än'nahæ, hønt'a rá Hogandähi Oja da zä di bæn'nahæ 'bæ'a gui mamhbæ.

¹² Ne nu n'da ran 'yohæ di manda da tho rán 'yohæ, ne nu'a rá ta di manda da tho rá ts'ænt'æ. Ne da ndants'æ yú ts'ænt'æ din tunhdæ æ yé ta ne yú mbe ne di manda da tho rá ta ne rá mbe 'da yæ ts'ænt'æ. ¹³ Ne gätho yæ jät'i da zan ahæ nangue a guí æc'yëigahæ. Ne nu'æ to'o gätho da hyät yæn ðnbi gue'bæ go rán zëgui, gue æ dim pø æ, bi 'yëmp'æ.

¹⁴ Ne bi thoqui bi xi æ:

—Ba æ a n'da ra ts'edi xøn ts'o ngue di ts'oni gätho. Ngubæ bi man ra Daniel gue rá pøngahya Oja. Ne nu'bæ gá nuhæ dim 'bæpæ guepæ hin rán säui dim 'bäi, dami 'dahmbæ gyú menguhæ bæ Judea, gui mbähä bæ ja yæ t'øhø guin 'yämhbæ bæ. Nu a to'o da nu ra söcua i ja ua, da 'yë't'ambæi na. ¹⁵ Ne nu'bæ bin ja a, to'o i 'bæpæ goxthi hin da yærpæ mbo rá ngu, hin da bæn'i ja 'bæ'a 'bæ da hyäts'i, 'bæx gue da 'dagui. ¹⁶ Ne nu'a to'o 'bæpæ ja yú huähi hin da mbeng bæ ja yú ngu ngue ba çä yú co-to, 'bæx gue da 'datho bæ. ¹⁷ Huëcate æ yæ xisu in hæ't'æhni ne æ 'bæh yú 'uere yæ pa æ. ¹⁸ 'Yäfæ rá mate Oja ngue hin din ja ahæ ran 'dagui 'bæ yæ pa xøn se xøhma hin da zä gui 'dahmbæ. ¹⁹ Ne nu'æ yæ pa æ, din ja xøn ngu yæn ðnbi hin jäm'bæ n'dandj xøn ja gue'bæ go rá mbædi ra ximhäi. Ne nu'bæ ya bin ja, him man'dandj din ja yæn ðnbi tengu æ. ²⁰ Pæ nangue æ yú 'yëc'yëi, Oja di japi hingui ngu yæ pa din ja yæn ðnbi, nu'bæ hin'na njon xtam bongui, bi 'yë'n a ra Jesús.

²¹ Ne bi thoqui bi ma, bi 'yëna:

—Ne nu'bæ da si ahæ: "Dami hyanthæ, 'bæcua ra Cristo ya, rá Thahni Oja," da t'æn ahæ. O gue da t'æn'ahæ: "Ba nuhæ 'bæpæ ra Cristo ya, rá Thahni Oja," da t'æn ahæ, pæ o guí æc'yëihæ. ²² Nguetho xøn ngu dim 'bæ æ yæ hyäte Cristo ne yæ hyäte pøngahya da 'yøt' yæ hyonya nt'øt'e nguetho i nde da hyät yæ 'yëc'yëi gue bi huanh Oja, 'bæ da zä da hyät'æ. ²³ Pæ nde'bæ gam fäsehæ nguetho ya dá xi ahæ 'bæ'a gätho din ja m'bejua, bi 'yë'n a ra Jesús.

Nu'a din ja 'bæ bi zøcua mahøn'a ra Jesús

²⁴ Ne xø bi 'yëmp'æ yú xädi a ra Jesús:

—Ne nu'bæ ya bi guah yæn ðnbi, nu a ra hyadi di 'beh rá ts'edi ne ra zana him man ja rán nequi. ²⁵ Ne nu yæ sø da dägui. Ne gätho mi'da di 'beh yú ts'edi æ gä bí ja bæ mahëts'i, di 'yæni. ²⁶ Ne nubæya da hnugui ba æcä ua ngue dán jät'igä ua ja ra ximhäi, ba ogä bæ ja yæ guí, dan 'yo'be xøn ngu ma ts'edi ne dam mixte xøn ho. ²⁷ Ga pæn'dæ yúm 'behni Oja mahëts'i bæya, di pet'æ gätho xtä huahni guecua gätho na ngæni ra ximhäi, bi 'yë'n'a ra Jesús.

²⁸ Nuya da zä gui pähmbæ 'bæ'a gue nin t'uti i ut'ahæ 'da yæ za. Nu'bæ bi bøx yú 'dogui æ yú 'yë guí pähmbæ mi ts'ætho din ja ra hyethe bæya. ²⁹ Ngutho 'bæ ya bin ja gätho æ dá xi ahæ, gui pähmbæ ngue mi ts'ætho ba pengä ua mahøn'a bæya, bi 'yëna. ³⁰ Majuani dí xi ahæ di 'bætho ua 'da ahæ 'bæ bi mbædi din ja a dí xi ahæ. ³¹ Mahëts'i da guadi, necua ja ra häi, pæ nu'a mam hmangä hin jäm'bæ da guä a.

³² Pɛ nu'a ra pa a, njongui paḍi 'be'a ní ora din ja a dí m angä, xinga gue ɛ yúm 'behni Oja 'bɛrɛ mahɛts'i, xinga guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi dí paḍi. Hønt'a Oja ma Ta i paḍi, bi 'yɛn a ra Jesús.

³³ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Thocpa thoho gan nuhmbɛ tengu'bɛ hin gui ton-spahɛ ra t'aha. Nɛ xinga n'da zi ora gui pumbɛnihɛ Oja nɛ thocpa thoho gan yaɲɛ a, nguetho hin gui paɲhmbɛ nda'a ni pa ba pengä mahøn'a. ³⁴ Tengu n'da ran 'yohɛ bi mba yatho bi zoh rá ngu, bi un yún t'ɛdi yú 'yɛhɛ ngue di jamansu bɛ, n'da ngu n'da bi xi a da 'yøt'e. Nɛ bi xi a ra mbängoxthi ngue hin di tonspa ra t'aha. ³⁵ Nɛ ngutho dí xi ahɛ, dami tømhbɛ tengu 'bɛ gan äthahɛ nguetho hin gui paɲhmbɛ 'be'a ní pa ba pengä ua, o gue'bɛ bin de, o gue'bɛ made ra xui, o gue'bɛ bi mbah yɛ øni, o gue'bɛ bi hyats'i. ³⁶ Nguetho hin gui paɲhmbɛ nda'a ni ora ba ɛcä, xi'bɛ ba ɛcä nɛ ga tɲn ahɛ bɛ gdi ahmbɛ. ³⁷ Nɛ nu'a dí xi ahɛ, ngutho dí xicä gätho mi'da: "Dami tømhbɛ," bi 'yɛmp'ɛ yú xädi a ra Jesús.

Yú ngɛrbi yɛ judío i nde 'bex gue da bent'a ra Jesús

14 Nɛ man yopa da dät ra pa 'bɛ mi bɛn a xí 'yøt' ma mbombøtahe bɛ Egipto dyɛ judíohe. Nu yɛ ngɛrpa mbäjä bɛya nɛ yɛ xänbate ni ja bi bɛni 'be'a ni fɛhni da xi a ra Jesús guepɛ da zä da bent'i ngue da hyo. ² Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—Hinga gue a ra pa ra dämpeti gam benthɛ nɛ xøh-ma din cue yɛ ja'i, bi 'yɛn ɛ.

N'da ra xisu bi naspa ra 'yɛthi rá ya ra Jesús

³ Nɛ mi 'bɛrɛ ra Jesús bɛ ja rá ngu ra Simón bɛ ja ra hnini Betania. Gue'a ra Simón mi hɛmb ra t'axca'ya 'bɛ mam 'bet'o. Nɛ nu'bɛ mi sihmɛ bɛ ra Jesús bi zøpɛ n'da ra xisu i tu n'da ra xito nt'øt'e ngue ra do'yaxi, mi po ra 'yɛthi ɛmmɛ yɛman'u a, nɛ xɛn ngu di muui a. Bi xɛcpa rá nde bɛya nɛ bi naspa rá ya ra Jesús. ⁴ Nu'ɛ 'da mí 'bɛrɛ, bin cue ɛ bɛya nɛ bi 'yɛn ɛ:

—Hanja bim 'betho ra 'yɛthi nɛ xɛm hmadi di muui.

⁵ Mi sä xtá 'bä xtín t'un yɛ hyoya a hyu ciento rá muui a ra 'yɛthi, bi 'yɛn ɛ.

Nɛ bi numan'ɛ ra xisu ɛ. ⁶ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja guín jahɛ bɛ, o guidi pahmbɛ ra xisu nguetho xɛn ho bi 'yørcä na. ⁷ Nu'ahɛ thocpa thoho gam 'bɛhmbɛ yɛ hyoya nɛ hønt'a go ma pa da zä gui fäxhɛ ɛ. Pɛ nugä hinga thocpa thoho dam 'bɛhmbɛ. ⁸ Bi 'yørcä ra xisu a mi sä da 'yøt'e, bi hoga ma ngøc'yɛi ngue da t'ägä bɛ ja ran 'yägüi. ⁹ Majuani dí xi ahɛ gue hønbɛ go hapɛ da hman ran ho ma'da'yo gätho na ndoho ra ximhäi, nɛhna bi 'yørcä ra xisu da hman na, 'dahma nɛ'a da fɛn a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Judas im ma di dä a ra Jesús

¹⁰ Nu'a ra Judas Iscariote bɛya, ngue'a n'da yú xädi a ra Jesús, bi mba bɛ 'bɛh yɛ ngɛrpa mbäjä bi xifi di dáp'a ra Jesús. ¹¹ Nɛ bi hyu yú mbɛi ɛ yɛ ngɛrpa mbäjä nɛ bi xifi di un ra mbeti. Nɛ bi mbenc'a ra Judas bɛya mi honi jam'bɛ di dä a ra Jesús.

Bin sihmɛɛ ra Hmu ɛ yú xädi

¹² Nu rá mbædi ra pa ra dämpeti ngue ran dąbaxjua i ts'i ra thuhmɛ hin'yɛ rá ixi, nɛ i ho ra t'udɛ'yo. Nɛ nu yú xädi ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Hapɛ guí ndeje ga hoje ran ts'ihmɛ ra mbaxjua ga sihmɛ, bi 'yɛn ɛ.

¹³ Nɛ nubɛya bi xi ɛ yoho yú xädi:

—Ni mbɛ bɛ ja ra dąnhnihi Jerusalén, nɛ nu'bɛ gá nuui bɛ n'da ran 'yohɛ i tu n'daxaro ra dehe gui tɛnuui bɛ da zøni. ¹⁴ Nɛ nu'bɛ gá sømhbɛ gui 'yɛnuui a ra men-gu bɛ: "Nu'a ra Hmu bá pengähe ngue ga än'nahe hapɛ i ja a ra cuarto ngue ga sihe ran ts'ihmɛ ra mbaxjua," gui 'yɛnuui. ¹⁵ Nɛ nu'a bɛya da 'yut'auui n'da ra cuarto i ja bɛ magats'i xɛn ndoho nɛ mahoqui. Guepɛ ja gui hocui bɛ a ran sihmɛ ga sihmɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Bi mba yú xädi bɛya nɛ bi zøm bɛ ja ra dąnhnihi Jerusalén nɛ bi dɲm bɛ gätho 'be'a xi sifi. Gätho bi hocpɛ 'be'a da zi bɛ 'bɛ bin de, nɛ bi mbeng bɛ 'bɛh ra Jesús bɛya. ¹⁷ Nu'bɛ min de ts'ɛ, bi mbähä ra Jesús 'de'mayoho yú xädi bɛya. ¹⁸ Gätho bin sihmɛ ɛ. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuani dí xi ahɛ, dí sihmɛɛ ua n'da gue di dägä, bi 'yɛmp'ɛ.

¹⁹ Nu yú xädi bɛya bi du yú mbɛi, n'da ngu n'da bi 'yänni:

—Ha guecä, bi 'yɛn'ɛ.

²⁰ Nɛ nu'a ra Jesús bi dät'ɛ:

—Go gue'a n'da gue gue'ahɛ guí 'de'mayoho ahɛ gue dí comh ma mbohi'be. ²¹ Majuani nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tugä tengu nt'o't'i nanguecä. Pɛ í huɲhi maha a ran 'yohɛ ngue di dägä. Man'da xɛn ho 'bɛ hin xtím 'bɛ a, bi 'yɛn a ra Jesús.

²² Gätho na sihmɛ ɛ bi hyac man'da ra hmɛ ra Jesús, bi un ra jamadi Oja, bi xeni nɛ bi darpa yú xädi bɛya.

—Dami sihmɛ na. Guehna nam bøn'a ma ngøc'yɛigä na, bi 'yɛmp'ɛ.

²³ Nɛ bi dec'a ra vaso mi po a nzai mi si ɛ. Bi un ra ja-madi Oja nɛ bi un'dɛ bɛya, bi zi n'da ngu n'da ɛ.

²⁴ —Guehna tengu 'bɛ ma jigä na, i øt' ra 'da'yo nhogui, dim fäni dí yaɲba yú te yɛ ja'i 'bɛcua ja ra ximhäi. ²⁵ Majuani dí xi ahɛ, hin ga si man'da ra gui uva ja gue'bɛ bi zøn ra pa ga si ma'da'yo bɛ di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn a ra Jesús.

Jesús bi baḍi gue a ra Pedro da gøn'a

²⁶ Nɛ bin tu a n'da rá thuhu Oja ɛ bɛya. Bi bøm bɛ mi sihmɛ ɛ nɛ bi mba bɛ ja ra nyuni Olivos. ²⁷ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ yú xädi:

—Nu'ahɛ dí paçä ngue gui 'dahmbɛ, gui sogahɛ nán xui ya, tengu nt'o't'i bɛ ja rá m hman Oja i ɛna: "Ga ho ra mbändɛ'yo nɛ din 'uɛxt'ɛ yú dɛ'yo," i ɛm bɛ ja rá t'ohni, bi 'yɛna. ²⁸ Pɛ nu'bɛ dá thąmbɛnigä dan tɲmhɛ bɛ Galilea, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi a ra Jesús. ²⁹ Nu'a ra Pedro bi 'yɛn'a:

—Madague a gätho da 'dah ya 'da, pɛ nugä hin ga soc'i'i.

³⁰ Nu ra Jesús bi d'á'a b'ya:

—Haha, dí pacá 'be'a gui 'yot'a ra xui jab'ya, ná hyundj xqui cøngä 'b' bi mbah ná yondj ra øni, bi 'y'æn a.

³¹ P'e nu'a ra Pedro man'da nts'edi bi 'y'æn'a:

—Nugä hin ga cøn'a i madague'b' darp' ga tuui, bi 'y'æmbi.

N'e 'da'angu bi ma gätho 'u mi'da y'ü xädi b'ya.

Ra Jesús i tu rá mb'ei ne gue'a ra ora da nu y'æn 'nbi a

³² N'e bi y'ærp' ja ra nu'adøni Getsemaní guep' ja ra nyuni Olivos. Nu ra Jesús b'ya bi 'y'æmp' 'u y'ü xädi:

—Hyuhmb' ua gätho ah', 'be dán y'ägä'be Oj' ua nan jongua ts' 'u, bi 'y'æn'a.

³³ N'e nub'ya bi zixa ra Pedro, n'e ra Jacobo, n'e ra Xu-ua. N'e nu ra Jesús 'æmme bi hyundumb' n'e bin su.

³⁴ N'e bi 'y'æmp' 'u:

—'æmme tu ma mb'ei, 'æna da hyog ra dumb'ei. Gui cohmb' ua n'e gan äth'ah', bi 'y'æmp' 'u.

³⁵ N'e bi mba b' njom b' ts' 'u. Bin danyahmu b' ja ra häi bin y'æui Oj', gue'b' da zä hin da nu ran 'nbi a da nu. ³⁶ N'e bi 'y'æna:

—Ma Ta i, hin te guí h'æmbi, gätho da zä gui 'yot'e. Dami 'uegä a ran 'nbi. P'e hin dín nde gue gue'a ma pähä zeh'e ga øt'a p'e gue'a go guí nde da t'øt'e, bi 'y'æna.

³⁷ N'e bi mbeng b' xi go 'u hyu n'e bi 'y'æmp'a ra Pedro:

—Hague grá Simón, ha guí 'aha. Ha hingui sä xquin äth' n'da ora. ³⁸ Damin äth'ah' n'e gui 'y'äf' Oj' ngue gui serbah' 'be'a di b'æn'nah' ra zjthu. Nu rá mb'ei n'da ja ra pähä nangue ran ho, p'e nu rá ngøc'y'ei n'da xæn güent'i a, bi 'y'æn a ra Jesús.

³⁹ N'e bi mbeng mahøn'a ra Jesús bin y'æui Oj' n'e guexta'a bi xifi. ⁴⁰ N'e nub'ya bi mbeng b' bá co 'u hyu n'e bi d'jm b' i 'aha nguetho 'æmme mí ndet'aha 'u.

Janangue nu'b' mi zo 'u hingui p'adi 'be'a dí d' 'u. ⁴¹ Ná hyundj bán y'æui Oj', 'b' mam bá pengb' bá co 'u hyu, n'e bi 'y'æmp' 'u:

—'Ahmah' ya, damin säyah' ya, bi 'y'æn'a. Nuya bi zøn ra ora ngue da mba ma dägä b' 'b'uh y' ts'om'bäi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴² Dami ndansh', ga mbähä dan c'ath' a di dägä, ya häntua, bi 'y'æmp' 'u y'ü xädi a ra Jesús.

Ra Jesús bi bent' 'u y'ün s'uih'

⁴³ Gätho ná y'ah' y'ü xädi 'bex bi zøm b' ra Judas, gue'a n'da rá xädi. N'e xæn ngu y' ja' i bi zix'a, mi h' y'ü juai n'e y' ts'ät' 'ægui. N'e gue' 'u y'üm 'behni y' ngørpa mbäjä n'e y' xänbate nijä n'e y' d'ac'y'ei. ⁴⁴ N'e nu'a ra Judas ya xí xi 'u: "Nu'a ga s'æspa rá 'yogu gue a ra Jesús a, 'bex guim benth' b'ya n'e gui sixh', n'e hin gui thøhm-b', "xi 'y'æmp' 'u min 'yoh'. ⁴⁵ Janangue a nu'b' mi zøp' mi 'bäh ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, bi 'y'æmbi.

N'e bi z'æspa rá 'yogu. ⁴⁶ 'Bex bi bent' p'ya. ⁴⁷ N'e 'bex bi c'øts' rá juai a n'da min 'yoh' ra Jesús n'e bi z'æspa rá

zagu rá 'y'æhe ra d'ambäjä. ⁴⁸ N'e nu ra Jesús bi 'y'æmp' 'u bi bent' 'i:

—Ha guí 'æmh'b' drá b'ægä ngue guá h'ah' ni juaih' n'e ni zah' ngue gui bentcah'. ⁴⁹ Gätho y' pa däm 'b'uhmb', dá xän'nah' b' ja ra d'anjä n'e hin gá bentcah' b'. P'e ja xi jab' thoho, ngue din ja a nt'øt' i b' ja rá m hman Oj' ngue mi hma din ja, bi t'æmp' 'u y'üm 'behni y' mbäjä.

⁵⁰ P'e nu' 'u y'ü xädi b'ya gätho bi 'dagui, bi zop' a ra Jesús.

Ra ts'ænt' 'u ngue bi 'dagui

⁵¹ Hønt'a n'da ra ts'ænt' 'u bi den'na 'b' mi ts'ix a ra Jesús, dim pät'a ra the'bøt'e, n'e mí 'æn 'u n'e'a xtám bent'a. ⁵² P'e nu'a hønt'a ra the'bøt'e bi bentpa a, n'e bi 'dah p'ya n'e bin 'yo máx'i b' ní mba.

Ra Jesús bi mba ma d'ä b' 'b'uh y' mbäjä

⁵³ Nu'b' mi mba ma d'ä b' 'b'uh ra d'ambäjä, bim peti 'u ma ngurbihe ngue y' ngørpambäjä n'e y' d'ac'y'ei n'e y' xänbate nijä. ⁵⁴ N'e nu ra Pedro bin tet' i, i 'bejua thoho b' ni mba, gue'b' go mi zøm b' mbo rá mbä't' i rá ngu ra d'ambäjä, n'e bi hyuhmb' b' 'u y' asmayo nijä, bin t'æpih' 'u. ⁵⁵ Nu y' ngørba mbäjä n'e gätho 'u mi'da i øt' ran ju'nbate, mi honi to'o da ma xæn ho 'bep' dí y'ap'a ra Jesús ngue da hyo, n'e madague'a xæn ngu 'u bin y' p'e xinga n'da 'u bi ma nju'antho. ⁵⁶ Xæn ngu bi man y' fehni p'e him bin t'jn y'üm hma. ⁵⁷ Xø bi ndants' 'u 'da mahøn'a bi zänba man'da ra fehni 'u, n'e bi 'y'æn 'u:

⁵⁸ —Nuna ran 'yoh' bi ma n'e bi 'y'æna, "Nugä ga y'øt' ra nijä ua, nt'øt'e y' 'y'æ y' ja' i, n'e nu'b' ná hyupa ga høcä n'da ngue hinga nt'øt'e y' 'y'æ y' ja' i," bi 'y'ænna ran 'yoh', n'e nugähe dá øhmb'e 'b' mí 'y'ænna, bi 'y'æm b'ya.

⁵⁹ P'e xinga gue' 'u bin t'jn 'u y'üm hman 'u. ⁶⁰ P'e nu ra Jesús bin h'ætho. Njo'o to bi d'ati. ⁶¹ Nu'a ra ngørpa mbäjä bi 'yän mahøn'a:

—Ha gue'e grá Cristo. Ha gue'e rá Ts'ænt' 'u i Oj' nujxte rá ts'edi.

⁶² Nu ra Jesús bi d'ati:

—Guecä, n'e guin nuj', nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga com'be rá ts'edi Oj' madä rá ts'edi. N'e guin nuj' 'b' bá pengä, ba 'æcä b' ja y' güi, bi 'y'æn'a ra Jesús.

⁶³ P'e nu'a ra d'ambäjä bi d'ænse rá pahni, 'æmbi hingui 'æspa Oj' ra Jesús nangue a bi ma. N'e bi 'y'æm b'ya:

—Ya hin ga homhb' mi'da y' testigo, ⁶⁴ n'e dá øhmb' ya ngue hingui 'æspa Oj' na ran 'yoh'. 'Be'a guí mamh-b' ga ørpah' ya, bi 'y'æn a ra d'ambäjä.

N'e gätho 'da'angu bi man 'u ngue di un ran ts'æmbi ngue da hyo. ⁶⁵ Nu' 'u 'da b'ya bi zox'a ra Jesús, n'e bi gorpa rá d'ä, n'e bi mb'æ'mi n'e bi 'y'æmbi, "Grá pøngahya, man ya, to'o bi mbep'a'i," bi 'y'æn 'u. N'e nu y' asmayo b' nijä 'æmme bi mbemp'a rá hmi.

Ra Pedro bi gøn a ra Jesús

⁶⁶ Nu'be mim 'bäpæ ra Pedro bæ mbo ra mbät'ti, bi thopæ n'da ra xisu ngue rá 'yêhe ra dambäjä. ⁶⁷ Ne bi nu'a ra Pedro din tãspi, bi hyët'ti ne bi 'yëmbi:

—Ëna ne'e gmín 'yohæ ra Jesús ra mængu bæ Nazaret, bi 'yëmp'a ra Pedro.

⁶⁸ Pæ nu'a ra Pedro bin cøni.

—Hin dí pãdi 'be'a nam bøn'a guím ma, bi 'yæn a ra Pedro.

Ne bi 'uegue bi mba bæ hänt ra goxthi. Ne bi mbah ra tamfø bæya. ⁶⁹ Ná ya'a ts'æ bæya xø bi thopæ ra 'yêhex-isu bæ 'bäh ra Pedro, ne bi 'yëmp'æ 'bæpæ:

—Nuna ran 'yohæ, min 'yohæ æ mi tøn'na ra Jesús.

⁷⁰ Pæ nu'a ra Pedro bin cøni mahøn'a. Ná ya'a ts'æ bæya, guesæ æ mí 'bæpæ mi 'bäh ra Pedro bi 'yæn æ:

—Majuani guín 'yohæ æ nguetho grá mængu Galilea ne 'da igu bæ gná yãhæ æ, bi t'ëmp'a ra Pedro.

⁷¹ Nu'a ra Pedro bæya bi 'yëmp'æ:

—Nu'be him majuani dí xi ahæ, Ojã da zegbã, janangue dí xi ahæ, hin dí pãcã a ran 'yohæ guí mamh-bæ, bi 'yæn a.

⁷² 'Bex bi mbah ná yondj ra tamfø bæya. 'Bex bi bæn a ra Pedro 'be'a xí xih ra Jesús ngue xí 'yëmbi: “Dí pãcã ngue ná hyundj xqui cøngã 'bæ bi mbah ná yondj ra øni,” xí 'yëmp'a ra Jesús. Ne nu'be mi bæn a xí 'yøt'e, bi du rá mbæi ra Pedro ne 'bex bin zoni.

Ra Jesús bi mba ma dä bæ bæh ra ts'æt'abi ra Pilato

15 Nu'be t'æxudi tho, nu yæ ngærba mbäjä ne yæ dæc'yei ne yæ xänbate nijã ne gätho æ mi'da ma ngærbihe dyú judíohe, bin yãse æ. Ne nubæya bi zix a ra Jesús ngue di dãp'a ra Pilato. Bin thãt' 'bæ mi zits'i. ² Ne nu ra Pilato bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha gue e grá hmuts'æt'abi yæ judío, bi 'yëmp'æ.

Bi dã a ra Jesús:

—Gue'a guím ma, bi 'yëna.

³ Ne nu yæ ngærpa mbäjä æmme bi yãpi. ⁴ Janangue a nu ra Pilato bi 'yän'na ra Jesús mahøn'a, bi 'yëmbi:

—Hanja hin ni thãtya i di yãpi'i. Ne xæn ngu 'be'a gätho i xi'i, bi 'yëmbi.

⁵ Pæ nu ra Jesús guexta'a him bi dät'a ra Pilato. Janangue'a nu ra Pilato bi hyonya tho.

Ra Jesús bin t'un ran ts'æmbi ngue da du

⁶ Nu'a ra pa ram peti ra mbaxjua, zã di thø a n'da ra ofädi ra Pilato hønt'a go nda'a da man yæ jä'i. ⁷ Ne min ofädi n'da ran 'yohæ i Barrabás, 'darpæ mi ofädihæ æ 'da'ingu bi 'yøthæ ngue bin hote æ, bi dæm'ma n'da ra sæi. ⁸ Nu'be mi zøh yæ jä'i xæn ngu bæ mi 'bæh ra Pilato, nu'æ bi xih ra Pilato di thøcpa n'da ra ofädi tengu nzã bi 'yøt' 'bæ ra pa ram peti. ⁹ Janangue a nu ra Pilato bi 'yëmp'æ:

—Ha gue'a ni hmuts'æt'abihæ gyú israelhæ, gyú judío-hæ, ga thøc'ahæ, bi 'yëmp'æ.

¹⁰ Nguetho mi pãh ra Pilato di seya thohoba ra Jesús yæ ngærpa mbäjä 'bæ mi dãp'a. ¹¹ Pæ nu yæ ngærpa

mbäjä bi parpa yæ jä'i gue'a ra Barrabás da 'yäh yæ jä'i.

¹² Nu ra Pilato xø bi 'yëmp'æ mahøn'a:

—Xina ni hmuts'æt'abihæ, gyú israelhæ, gyú judíohe, 'be'a ga ørpã na bæya, bi 'yæn'a.

¹³ Nu yæ jä'i bæya nts'edi bi 'yæn æ:

—Go gui cuarpæ ja ra pont'i na ra Jesús.

¹⁴ Pæ nu ra Pilato bi 'yëmp'æ:

—'Be'a gue man ts'o xæ 'yøt'na, bi 'yëmp'æ.

Ne nu'æ yæ jä'i man'da nts'edi bi 'yæn æ:

—Go cuarpæ ja ra pont'i na, bi 'yæn æ.

¹⁵ Nu ra Pilato bi nde da 'yørpa rá pähã yæ jä'i, janangue guehma go bi thøcpa a ra Barrabás. Ne bi manda da mba m'bei a ra Jesús ne da mba ma cuati bæ ja ra pont'i.

¹⁶ Nu yæ dofæi bæya, bi zixa ra Jesús bæ mbo guerpæ ja yün säya yæ dofæi, ne bi zo æ gätho yú mindofæihæ 'bæpæ. ¹⁷ Ne bi mba ma hete n'da ra pahni xæn jæpoi a ra Jesús ngue tengu he yæ ts'æt'abi, ne nts'edi bi mba ma huspi n'da ra corona á m'be yæ 'yæ'uini nguetho bi den tho.

¹⁸ Ne bi zengua æ ne bi 'yenspa yú biba æ: “Damim 'bæmanho gra hmuts'æt'abi yæ judío,” bi 'yëmp'æ mi dentho.

¹⁹ Ne bi despa rá yã yæ za ne bi zots'i, ne bin danyahmu, ãna i thãnde pægue bi dentho.

²⁰ Nu'be mi jua'a bi denni bi tonspa a ra pahni xæn jæpoi ne bi het'a rá pahni zehæ. Bi gæc pæya ngue bi zits'i da 'døm'pæ ja ra pont'i.

Ra Jesús bi mba ma cuati bæ ja ra pont'i ne bi du

²¹ Ne nu'be mi mba bæ 'yu, bin c'athæ ra Simón, ra mængu bæ Cirene, rá ta ra Alejandro ne ra Rufo, bí 'yæ a huãhi a. Ne nu yæ dofæi bæya bi 'yørpa ra ts'edi a ra Simón da duspa rá pont'i a ra Jesús. ²² Ne guerpæ ja ra nyuni Gólgota ní ts'ixa ra Jesús. Nu'a Gólgota in nde da ma “ra Nyuni Yãxmu.” ²³ Ne nu'be mi zøm bæ, bin t'un

ra vino ngue ma uãnts'i n'da ra 'yæthi xæn ju a ra Jesús. Pæ nu'a him bi zi a. ²⁴ Ne nu'be mi 'døm'pæ ja ra pont'i bæya, nu yæ dofæi bi 'yøt'a n'da ran tãha æ nangue yú he ra Jesús ngue i nde da bãdi nda'a ní 'bøt'e da gãxa n'da ngu n'da. ²⁵ Gæto xudi 'bæ mi mba n'dø'mi bæ ja ra pont'i a ra Jesús. ²⁶ Ne mán t'o't'i bæ ja ra pont'i a í yãp'a bi 'yëna, “Rá hmuts'æt'abi yæ judío na,” æm bæ.

²⁷ Ne bi mba ma cuatihæ ra Jesús yoho yæ bæ. 'Da a n'da yæ pont'i. Ne bi 'bãm'pæ ja rán 'yæi a n'da ne bi 'bãm'pæ ja rá gãha a man'da. ²⁸ Ne nuna bin ja, mi mam bæ ja rá t'ohni Ojã maya'bæ, bi 'yëna: “Da t'æmbi ngue 'da'anguu æ yæ dãdits'oqui a.” ²⁹ Ne nu yæ jä'i bi thopæ, bi æcpi ne bi dentho, bi 'yëmbi:

—Ha hinga gue e gá ma ngue gui xo't' ma nijãhæ ne hyupa tho gui hyøh mahøn'a. ³⁰ Sä gui çãpæ ja ra pont'i ya 'bæ, ne gan yãnsæ, bi 'yëmbi.

³¹ Ne ximangutho bi man æ yæ ngærba mbäjä bin 'yëmp'æ:

—Nuna, bi yãnbã yú te æ 'da, pæ hingui sä din yãnsæ ya. ³² Gan nuhæ ra Cristo, rá hmuts'æt'abi yæ judío 'bæ ba çãpæ ja ra pont'i, gan nugãhæ, ne ga æc'yæihæ bæya, bi 'yëm 'bæ mi dentho. Ne æ mi cuathæ bæ, bi æcpa ra Jesús.

Bi du ra Jesús

³³ Nu'be mi zøn a huxhyadi bæya bim 'bexui gätho ra häi, ja gue'be mi zøn a hyunde bin næqui mahøn'a.

³⁴ Ne nu'a ra ora a ε xø i huxhyadi, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yëna:

—Eloi, Eloi, lama sabactani, bi 'yëna. Nde da ma: “Ma Ojå i, ma Ojå i, hanja xcá hyëga thoho.”

³⁵ Nu'be mi 'yø ε 'da 'bæpæ, bin 'yëmp'æ:

—Nuna, nzo a ra Elías, bin 'yëmp'æ.

³⁶ Ne bán ti a n'da mí hã n'da tengu ra fænjo xí 'yot'i, bi fospæ ja ra vino xøn ju, ne bi ndøct'a n'da ra xithi. Pi uaspa ra Jesús æmbi da zi, ne bi 'yëmp'æ min 'yohæ:

—Pε 'bε ga undä na, ga nuhæ 'bε da zøh ra Elías di tongui, bi 'yëmp'æ.

³⁷ Pε nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi ne 'bex bi du. ³⁸ Ne nubæ mbo ra dånijå 'bex gue bin xengui nde ra 'bøt'e mi ndam bæ. Bá fæh magåts'i ne bi zøtahäi a bin xeni.

³⁹ Ne nu'a rá hmu yæ dofæi, mi hæt'a ra Jesús bi mba 'bæ mi du, ne bi 'yëna:

—Majuani nuna ran 'yohæ na, rá Ts'unt'æ Ojå na, bi 'yæn a ra hmudofæi.

⁴⁰ Ne mi 'bæpæ 'da yæ xisu bæ ma'ueni ts'æ, mi hant'a ra Jesús. Nu'a n'da ra Salomé a, ne nu'a man'da ra María, ra mængu Magdala, ne nu'a man'da ra María, rá mbe ra Jacobo ne ra José. ⁴¹ Guehya yæ xisu mi tøn ra Jesús 'bæ mi 'bæpæ Galilea ne mi fåts'i. Ne ε mi'da yæ xisu bi den 'bæ mi mba bæ Jerusalén, mi 'bæpæ.

Jesús bi mba nt'ägui

⁴² Ne ya bin de, ne mim bæni da 'yäcpa n'dihi rá ngøc'yæi ra Jesús nguetho mi ts'ætho da dæ'ma ra pa ran ts'äya, ne nu ra pa ran ts'äya njongui sä da t'ä a. Janangue a nu ra José ra mængu Arimatea, bi hyut'an-zambæi bi mba bán yæui ra Pilato, bi 'yöp a rá ngøc'yæi ra Jesús. Nu ra José n'da rá ngærbi yæ jå'i israel, pε gue'a n'da majuani mi æc'yæi Ojå ne mi tøm'ma ra pa di manda ua rá ts'edi Ojå. ⁴⁴ Nu ra Pilato bi hyonya thoho 'bæ mi sifi bi du ra Jesús. Ne nubæya bi mbæhna n'da ba si a rá hmu yæ dofæi gue da 'yän 'bæ majuani ya bi du.

⁴⁵ Ne nu'be mi man a rá hmu yæ dofæi gue bi du, nu ra Pilato bi 'yëmp'a ra José:

—Da zä gui tuxa rá ngøc'yæi ra Jesús 'bæ.

⁴⁶ Nu a ra José bæya, bi dän a n'da ra 'bøt'e ne bi mba bi tongba rá ngøc'yæi ra Jesús, ne bi mbant'a ra 'bøt'e xi dæi ne bi cæ't' pæ ja n'da ra hyädo gue ran 'yägui xí mba nthæqui bæ ja n'da ra t'æmba'ye. Ne bi juaspa n'da ra xjndo xøn ndoho bæ ja rá goxthi ran 'yägui. ⁴⁷ Ne nu'a ra María, ra mængu bæ Magdala, ne man'da ra María gue rá mbe a man'da ra José, bi nu hapæ bi jät'i.

Bi dæmbæni ra Jesús

16 Nu'be mi thoh ra pa ran ts'äya, nu'a ra María ra mængu bæ Magdala, ne ra María rá mbe a man'da ra José, ne man'da ra xisu gue ra Salomé, bi dän yæ 'yæthi gue yæman'u gue da mba bæ ja ran

'yägui da gospa rá ngøc'yæi ra Jesús, tengu man t'øt'ehe dyü judíohe. ² Ne nt'æxudi dæ ndomingo 'bæ mi bøx ra hyadi bi mba bæ ja ran 'yägui ε bæya. ³ Ne bin 'yëmzæhe ε:

—To'o da zä di 'uec'a ra do bí juaxpæ ja ra hyädo, bi 'yæn ε.

⁴ Ne nu'be mi zøm bæ bi nu bæya, ya ma 'ueque a ra do, ngue xøn ndoho. ⁵ Ne nu'be mi yærpæ ja ra hyädo bæya, bi nu n'da ran 'yohæ mi hupæ rá hyo ngue rán 'yæi ra hyädo, mi he n'da ra pahni xøn t'axi. Ne nu'æ yæ xisu bin su 'bæ mi nu. ⁶ Pε nu'a, bi 'yëmp'æ:

—O guín suhæ. Dí paçä guí homhbæ ra Jesús ra mængu Nazaret, ngue bi 'døm'pæ ja ra pont'i, pε bi dæmbæni a, njo'o ua ya. Dami nuhæ ua mí 'beni, bi t'ëmp'æ yæ xisu.

⁷ Ne xø bi 'yëna:

—Pε nuya ni mbähä gui xihmbæ ra Pedro ne'æ mi'da yü xädi ne gui 'yëmfæ gui tjemhbæ bæ Galilea a ra Jesús tengu tho bi xi ahæ,” bi t'ëmp'æ yæ xisu.

⁸ Ne nu'æ yæ xisu bæya 'bex bi bøn'a n'dihi bæ ja ran 'yägui ne bá ε æ, æmme di fet'æ nguetho bin su, ne njo'o to min nde din yæhæ ngue bin su.

Ra Jesús bin tjemmi ra María Magdalena

⁹ Nu'a ra Jesús bi dæmbæni 'bæ xudi thoho ndomingo. M'bet'o thoho bin tjemmi ra María ra mængu bæ Magdala, gue gue'a xí hyønba thi yoto yæ zijthu. ¹⁰ Ne nubæya bi mba a ra María, bá xip'æ yü xädi gue bi dæmbæni a ra Jesús, ne mí zon'æ gue tu yü mbæi, gue bi du ra Jesús. ¹¹ Ne nu'be mi 'yøde gue bi dæmbæni ne bi man a ra María gue bi nuse, pε him bi 'yæc'yæi æ.

Ra Jesús bin tjemhbæ yoho yü xädi

¹² Nubæya bin tjemhbæ mi yoho yü xädi a ra Jesús bæ 'yu, 'dan'yo ts'æ bæ án nu æ. ¹³ Ne nu'æ, bi mba ε bæya, bá xi ε mi'da gue xø bi nu mahøn'a, pε nguetho him bi 'yæc'yæi a bi man æ.

Ra Jesús bi xi ε yü xädi da mamp'a rá m hma 'bæ mí ndex mahæts'i

¹⁴ Rán zegui thoho bin tjemhbæ gätho 'de'ma'da yü xädi ra Jesús. Mi hupæ ja ra mæxa æ. Ne bi zæ ε nguetho him bi 'yæc'yæi a xi sifi gue bi dæmbæni a. ¹⁵ Ne nubæya bi 'yëmp'æ:

—Ni mbähä gätho na ngæni ra ximhäi, gui mamhbæ ran ho ma'da'yo. Hønbe go hapæ i 'bæh yæ jå'i gui xihmbæ. ¹⁶ Nu'a to'o da 'yæc'yæi ne din xixyå, gan yænba rá te a. Pε nu'a hin da 'yæc'yæi, da nu ran ænbi gätho yæ pa mazåi a. ¹⁷ Ne nu'æ to'o da 'yæc'yæigui xøn ngu yæ hmepya ga japi da 'yøt'æ. Nangue ma ts'edigä da hyøn a thi yæ zijthu in 'yohæ 'da yæ jå'i, ne din yå 'dahma 'dan'yo yæ nde, ¹⁸ ne nu'be da bent'æ yæ pozæ nte da ja æ, nguetho 'bæ da zi ra 'yæthi gue ran dæte, nte da ja æ. Ne di japi da yæn æ yæn zäman'æ 'bæ da gæspa yü 'yæ, bi 'yëmp'æ yü xädi a ra Jesús.

Bi ndex mahęts'i a ra Jesús

¹⁹ Nε nu'bε mi gua a bi xih yú xädi, bi ts'ix bε mahęts'i a ra Hmu, nε 'darpε ní conhui rá ts'edi Oja.

²⁰ Nu'ε yú xädi bi mba bεya bi man rá m hman Oja høn bε go hapε bi mba. Nε nu ra Hmu bi japi da zä da ma xən ho nε bi japi da 'yət' yε hmεpya 'dahma da 'yęc'yεi yε ja'i yúm hman ε. Nε hont'a dí xi ahε ya.

SAN LUCAS

'Be'a í 'yo't' rá sœcuã ra Lucas

1 Dí paçã xœn ngu yœ ja'i bi 'yo't' yœ sœcuã ngue i man'a bin ja 'bœ mím 'bœcua ja ra ximhãi ra Cristo. ² Nu'œ bi 'yo't'œ, tengu thofo bi xãngahœ œ bi nuse 'bœ mi 'yœt' rá 'bœfi ra Cristo, nœ tengu thofo bi man'œ hœn-bœ go hapœ. ³ Nœcã dra Lucasgã dí o't'na ra sœcuã ngue im man'a bin ja, nœ dí pœn'na i, Hague Teófilo, ma ami-go i xœn ho. Nœ dá änzehœ yœ ja'i to'o bi nu 'be'a gã bin ja. Nœ œmme dá hongã 'be'a nt'o't'i gã mi'da yœ sœcuã, janangue'a da bœmanho 'be'a dí o't'ã. ⁴ Nguetho dín nde gui pađi xœn ho ngue majuãni a bi sãn'na i.

Rám 'behni Ojã bi ma dim 'bœh ra Xuua

⁵ Nu'œ yœ pa min ts'œt'abi ra Herodes bœ ja ra xœqui Judea, mi 'bœpœ n'da rá mbãjã yœ judío, ra Zacarías a. Madim pœhmbœ n'dan nets'i yœ mbãjã bi dœm'ma ra mbãjã Abías. Nu'a ra Elisabet, rá xisu ra Zacarías, gue'a n'da rá m bom'betto ra Aarón a, ngue ra hmumbãjã maya'bœ. ⁶ Nu'a ra Zacarías nœ ra Elisabet, gãtho yon-jã'i, Ojã bi numanho œ, nguetho xœn ho yé mbœi, nœ mi œt'e gãtho yœn t'œđi Ojã. ⁷ Nu ra Elisabet nœ ra Zacarías, xœn daç'yœi œ nœ xínga n'dandj mi 'bœh rá t'œhni a ra Elisabet.

⁸ Nœ nu'bœ xœn zœn ra pa dim pœpœ ja ra dãnijã œ n'dan nets'i yœ mbãjã bi dœ'ma ra Abías, janangue'a madim pœpœ ra Zacarías. Nœ zãj mi thahna n'da ra mbãjã, ngue da yœrpœ man'da mbo ra dãnijã da 'yuh yœ xiza yœmanho. Nœ gue'a ra Zacarías bi mba nthahni ngue da yœrpœ mbo. ¹⁰ Nœ xœn ngu yœ ja'i mi 'bãpœ thi mi yãhœ Ojã 'bœ ra ora bi 'yuh ra xiza ra Zacarías. ¹¹ Nœ 'bœx bi zœ a n'da rá m 'behni Ojã bœ mi 'bãh ra Zacarías. Nœ mi 'bãpœ rá hyo rán 'yœi ra mœxa guerpœ mí uh yœ xiza. ¹² Nu'bœ mi nu a bœya, œmme bin su nœ hingui pã-di 'be'a da bœni. ¹³ Nœ nu'a rá m 'behni Ojã bi 'yœmbi:

—O guín su Zacarías, nguetho bi 'yœ Ojã 'be'a guí äpi, nangue ni xisu ra Elisabet din hať'œhni nœ dim 'bœ a n'da rá ts'œnt'œ, nœ gui xip rá thuhu dí Xuua. ¹⁴ Nœ gan johya nœ œmme da hyu ni mbœi, nœ xœn ngu yœ ja'i din johya 'bœ bim 'bœi. ¹⁵ Nguetho Ojã di un ra 'bœfi nujxte a. Nœ nu'a, hin da zi ra vino xínga gue'a ra sœi, nœ din 'youi rá Hogandãhi Ojã gue'bœ go bim 'bœi. ¹⁶ Nœ nu'a rá 'bœfi da 'yœt'e, gue'a dí japi xœn ngu yœ ja'i israel di pãh yœn 'yomfœni nœ da 'yœc'yœi Ojã ra Hmu. ¹⁷ Nœ nu'a ni t'œhni bam 'bet'o a 'bœ bá œh ra Hmu mahœts'i, nœ din ja rá ts'œdi tenguthoho ra pœngahyã Elías, nœ di japi din hocpahœ yé t'œhni œ yœ ja'i. Nœ nu'œ nzãj hingui œde 'be'a pa nsifi, di japi da 'yœde. Nœ nangue rá m hman ra

Xuua di pãh yœn 'yomfœni yœ ja'i n'dahma da zã da zi-manho ra Hmu 'bœ bá œhœ, bi t'œmp'a ra Zacarías 'bœ min yaui rá m 'behni Ojã.

¹⁸ Nu ra Zacarías bœya:

—Hague dán zã ga paçã a guí xiqui nguetho xtãn daç'yœigã nœ'a ma xisu, bi 'yœna.

¹⁹ Nu rá m 'behni Ojã bi 'yœmp'a bœya:

—Nugã dí Gabriel nœ dí 'bãcã bœ ja rá hmi Ojã, nœ Ojã bá pœngã gue ga xi a ran ho din ja ahœ. ²⁰ Pœ nuya, gan gore ya, nguetho hin guí œc'yœi a dí xi i. Nuya hin da zã gan yã astague'bœ go bin ja a dá xi a i, nguetho gãtho din ja a dá xi a i, bi 'yœn'a rá m 'behni Ojã.

²¹ Nu yœ ja'i mi 'bãpœ thi, mi tœ'ma ra Zacarías, nœ him mi pã'œ hanja him 'bœxque pœni. ²² Nœ nu'bœ mi bœm bœ ra Zacarías hingui sã din yã, hœnt'a bi uãnda rá 'yœ. Nu yœ ja'i bi bãh pœya ngue bi nu n'da ran t'uti bœ mbo.

²³ Nœ nu'bœ mi guah yœ pa dim pœpœ ra Zacarías bi mba rá ngu bœya. ²⁴ Nœ bin hať'œhni ra Elisabet, nœ nubœya hin hapœ í mba an cœt'a zãna, bim 'bœtho bœ rá ngu. Nœ bi 'yœna: ²⁵ "Xœn ngu rá mate bi 'yœrcã Ojã, nuya him man da zangã yœ ja'i nguetho dim 'bœ'a n'da ma t'œhni ya," bi 'yœnsœ.

Rám 'behni Ojã mahœts'i bi ma dim 'bœh ra Jesús

²⁶ Nu'bœ mi tho i cœt'a zãna, nu'a Ojã bi mbœhn mahœn'a a rá m 'behni ngue í Gabriel. Bi mbœhn pœ ra hnini Nazaret bœ ra xœqui Galilea. ²⁷ Nu'a, bi zœm bœ mi 'bœ a ra María. Nu ra María xínga n'dandj bin yaui n'da ran 'yohœ, pœ ya mi ä'n'na ra José, n'da rá m bom 'betto ra ts'œt'abi David a. ²⁸ Nu rá m 'behni Ojã bi zengua, bi 'yœmbi:

—Nu'i María ya bi 'yœt'a n'da rá mate Ojã nœ guín 'youi a. Pœ man'da bi jař'a Ojã xinda gue'œ gãtho mi'da yœ xisu, bi 'yœmbi.

²⁹ Nu'a ra María 'bœ mi nu rá m 'behni Ojã, bin su nœ bin 'yomfœni 'be'a ním bœn'a bi sifi. ³⁰ Nu rá m 'behni Ojã bi 'yœmp'a bœya:

—O guín su María nguetho guín 'youi rá mate Ojã, ³¹ nœ dim 'bœ'a n'da ni Ts'œnt'œ nœ gui xip rá thuhu ra Jesús. ³² Nœ nu'a, din ja rá ts'œdi nœ da fađi ngue rá Ts'œnt'œ Ojã taťe thofo rá ts'œdi. Nœ nu'a Ojã di japi din ts'œt'abi tengu rá m bombœta ngue ra David. ³³ Nœ di manda yœ ja'i israel gãtho yœ pa nœ hin jãm'bœ da guah rá ts'œdi a, bi 'yœn'a rá m 'behni Ojã.

³⁴ Nu ra María bi 'yœn'a:

—Hague dán zã din jabœ nœ hin jãm'bœ dán ya'be n'da ran 'yohœ, bi 'yœna.

³⁵ Pœ nu rá m 'behni Ojã bi 'yœmp'a:

—Nu rá ts'edi rá Hogandāhi Ojā di ja i gui tīn ni t'əh-ni, ne nu'a dim 'bēi, rá Ts'ənt'ə Ojā a. ³⁶ Ne'a ni meni ra Elisabet xən dəç'yēi a, pē dim 'bē a n'da rá ts'ənt'ə. N'dato zāna ya i hā'a rá t'əhni ne mi ɛn yə jā'i ngue hin jam'bē da dīn rá t'əhni. ³⁷ Nu Ojā gātho sã da 'yət'a, hin'yə 'be'a gue hingui sã da 'yət'e, bi 'yēn'a rám 'behni Ojā.

³⁸ Nu'a ra María bi 'yēn'a:

—Nugā rá 'yēhēgā Ojā, nu'bē gue'a in nde Ojā, da 'yərque gātho guím ma, bi 'yēna.

'Bex bi mbeng mahęts'i rám 'behni Ojā bēya.

Ra María bi mba b́ zengua ra Elisabet

³⁹ Nu'a ra María bēya, 'bex bi mba b́ zengua yú meni mí 'bēpə ja yə nyuni bē ra xēqui Judea, gue'a ra Zacarías ne rá xisu ra Elisabet. ⁴¹ Ne nu'bē mi mba ma zengua ra Elisabet, 'bexque bi 'yān'a rá t'əhni mí o rá mbēi. 'Bex bin 'youi rá Hogandāhi Ojā ra Elisabet bēya, ⁴² ne bi 'yēna:

—Ojā man'da bi jāp'i i María, xinda gue'ə mi'da yə xisu. Ne nu'a ni ts'ənt'ə dim 'bēi, majāpi a. ⁴³ Pē xən ngu ra mate gá 'yərque ngue gá zenguagui, nguetho gue'e rá mbe a ma Hmu. ⁴⁴ Ne dí pādi gue'e rá mbe a ma Hmu nguetho nu'bē má ɔcā nin zengua, 'bex bin johya a ra t'əhni o ma mbēi ne bi 'yāni. ⁴⁵ Bi jāp'a Ojā nguetho gá 'yęç'yēi a bi xi i, ne majuāni da 'yət' Ojā a bi xi i, bi 'yēn'a ra Elisabet, bi 'yęmp'a ra María.

⁴⁶ Nu ra María bēya bi 'yęspa Ojā ne bi 'yēna:

Ǽmme dí ęspa Ojā ma Hmu,

⁴⁷ ne din johya ma mbēi nanguē Ojā mam pərpate.

⁴⁸ Nguetho Ojā bi bęngā ngue dra hyoya 'yęhēgā, ne gātho yə jā'i da 'yęngui dá tīngā rá mate Ojā.

⁴⁹ Xən ngu ran ho bi 'yərca Ojā madā rá ts'edi, ne xən hotho a. ⁵⁰ Ne da nu rá yembēi to'o gātho da numansu a.

⁵¹ Nu Ojā nujxte tho yún t'ət'e, bi 'berpa yú ts'edi ɛ din yęzēhe ngue im bęni jase yú ts'edi.

⁵² Ne bi 'berba yú ts'edi yə ts'ət'abi,

ne go bi un yú ts'edi yə jā'i thohe.

⁵³ Ne bi japi da bā ɛ to'o i honi da bādi,

pē nu'ə to'o him bi hyoni da bādi bi japi di 'bē'ə.

⁵⁴ Ne nu Ojā bi mbāxçahə ya ngue dyə jā'i israelgähə, ngue bi 'yęnjə yú t'əhningahə a,

ne him bi pumbęni a ran ho bi ma da 'yərçahə.

⁵⁵ Pē bi 'yət'e tenguthohe bi si a ra Abraham ta t'ərçahə,

yım bom'betojə, gātho yə pa mazāi, bi 'yēn'a ra María 'bē mi 'yęspa Ojā.

⁵⁶ Ne nu'a ra María huuzna bi gopə rá ngu ra Elisabet, m'bējua bi mbeng bē rá nguse.

Bim 'bēh ra Xuua Nxixyā

⁵⁷ Ne bi zən ra pa dim 'bē a rá ts'ənt'ə ra Elisabet.

⁵⁸ Ne gātho yú meni ne yú mēnguhə bin johya 'be'a bi 'yərpa Ojā a ra Elisabet, ne bi zəm bē rá ngu bi zengua a. ⁵⁹ Nu'bē mi gua'an hyāto pa xím 'bē a ra t'əhni, bi mba nts'its'i da thecua rá xifani. Ne gātho ɛ mi 'bēpə,

bi ma da hyānba rá thuhu rá ta ngue dí Zacarías. ⁶⁰ Pē nu rá mbe bi ma ngue hin da zā, pęgue jatho da hyux rá thuhu ngue dí Xuua. ⁶¹ Ne gātho mi 'bēpə bi 'yēna:

—Pē njo'o n'da ni menihə i Xuua, bi 'yęmbi.

⁶² Ne nu'ə, bi uān yú 'yē, bi 'yān'a rá ta: "Be'a rá thuhu a ni t'əhni," bi 'yęmbi. ⁶³ Nu rá ta bēya bi 'yāh ra sōcua ne bi 'yo't'a n'da ram hma ngue bi 'yēna: "Dí Xuua a ma t'əhni." ⁶⁴ 'Bex bi zā bin yā mahən'a ra Zacarías bēya, ne bi 'yęspa Ojā a. ⁶⁵ Ne bi hyonya thohe gātho mi 'bēpə. Ne gātho yə jā'i mi 'bēpə ja yə nyuni a ra xēqui Judea bi 'yət a bin ja. ⁶⁶ Ne gātho bin 'yomfęnise 'be'a da 'yət'a ra t'əhni, nguetho Ojā bi jāpi.

Bi 'yęspa Ojā ra Zacarías 'bē mim 'bēh rá t'əhni

⁶⁷ Ne bin 'youi rá Hogandāhi Ojā ra Zacarías, ne bim pəngahya a, bi 'yēna:

⁶⁸ Ǽmme dí ęspa Ojā ra Hmu nguetho bi bęnjə dyə jā'i israelgähə, dyə judíohe, ngue da yānjə.

⁶⁹ Ne nanguēhna ma t'əhni bim 'bēi, jananguē'a dí pā-di him ma ya'a ba pęnga mam pərpatehə i ja rá ts'edi, rám bom'beto ra ts'ət'abi David a.

⁷⁰ Gue'a bi bęnba Ojā ɛ yú pəngahya maya'bē thohe,

⁷¹ ngue bi ma da yānjə nanguē man səihə,

ne nanguē gātho ɛ i numan'əjə.

⁷² Pē nu Ojā bi huęç'ə mam bombətahə, ne him bi pumbęni ran ho mi ęna da 'yərçahə.

⁷³ Ne majuāni da 'yət' Ojā a bi xih mam bombətahə ra Abraham,

⁷⁴ ngue bi xifi da yānjə nanguē ɛ man səihə, ne hin ga su ga thāndehə a Ojā bēya.

⁷⁵ Jananguē da gohi xən ho ma mbēihə bē dá nu a Ojā, ne ga ɔthə ra hogam'bēi bē ja rá hmi.

⁷⁶ Ne nuna ma t'əhni, da 'yęmb yə jā'i rá pəngahya Ojā mahęts'i,

ne da xih yə jā'i di pāh yún 'yomfęni, da dō'ma ra Hmu.

⁷⁷ Ne da xi ɛ da mba ma punbi yú ts'oqui, ne da mba nhyāni.

⁷⁸ Gātho da 'yət' Ojā nguetho di huęgahə ne ba pęngahə ra Hmu ngue guese rán nequi ma mbēihə.

⁷⁹ Ne gue'a di yorpa yú mbēi ɛ i 'bēpə ja ra 'bexui ne i 'yo bē ja rá 'yu ran dāte,

ne da zixpə ja ran nequi, bi 'yēn'a ra Zacarías 'bē mim pəngahya.

⁸⁰ Ne nu rá t'əhni, ngue ra Xuua, bin te mán zaqui ne bin te rá mbēi nanguē Ojā. Ne nu'bē min te, bim 'bēpə ja ra dāpo asta gue'bē go bi zən ra pa bi dəmp' rá 'befi bi xi Ojā, guerpə 'bēh yú mi'israelhə.

Bim 'bē'a ra Jesús

2 Nu'bē mím 'bēh ra Jesús, gue'ə yə pa bin ja ra dā-pede bi 'yət'a ra hmuts'ət'abi ngue ra Augusto César. ² Ne gue'ə yə pa bin ts'ət'abi ra Cirenio bē ja ra xęqui Siria, ne gue'ə yə pa ja bi də'mi bi 'yət' ra pede ɛ. ³ Gātho yə jā'i bi mba bē ja rá hnini zehə yım bombəta ngue da thuspa bē yú thuhu. ⁴ Jananguē nu ra José bi

neɣpɛ ja ra hnini Nazaret ngue ra xequi Galilea, nɛ bi mba bɛ ja ra hnini Belén ngue ra xequi Judea, nguetho guepɛ rá hnini a rám bombɔta a ra José, ngue ra David. ⁵ Nɛ bi mba da thuspa bɛ rá thuhu. Bi mbɛ a ra María rá xisu. Pɛ nu'a ra María ya min haɣ't'ɛhni a. ⁶ Nɛ nu'bɛ mi zɔm bɛ ja ra hnini Belén, bi zɔn ra pa dim 'bɛh rá t'ɛhni bɛya. ⁷ Nɛ bim 'bɛ a rá mbɛdi ts'ɛnt'ɛ a ra María ngue ra Jesús. Nɛ bi mbant yɛ bazu, nɛ bi cãrpɛ ja rán ts'adetha yɛ fani bɛ ja ra ngumfani, nguetho hin'yɛ bɛ din säya bɛ ja n'da ra ngu.

Yúm 'bɛhni Ojã bi xih yɛ mbãndɛ'yo ngue bim 'bɛh ra Jesús

⁸ Nu'a ra xui a bɛya, mi 'bɛpɛ hãntho ra hnini Belén 'da yɛ mbãndɛ'yo, madí jamansu yú dɛ'yo ɛ. ⁹ 'Bex bi nu n'da rám 'bɛhni Ojã ɛ, nɛ bi yorpɛ rán nɛqui Ojã bɛ 'bɛi, nɛ ɛmmɛ bin su'ɛ. ¹⁰ Pɛ nu'a rám 'bɛhni Ojã bi 'yɛmp'ɛ:

—O guín suhɛ, nguetho bá ɛcã ga xi ahɛ n'da ram hma gue di ja ahɛ gan johyahɛ gyú ja'ihɛ ua ja ra ximhãi. ¹¹ Nu bɛ ra hnini Belén, ngue rá hnini ra David, ja bim 'bɛ'a nim pɔrpatehɛ, gue'a ra Cristo ra Hmu bi ma ba pɛn'nahɛ Ojã. ¹² Nɛ nu'bɛ gá tɔmhɛ n'da ra 'uere xí jãrpɛ ja rá yãnza yɛ fani m'bant'i yɛm 'bahni, gue'a gdí pãhmbɛ a bɛya, bi 'yɛn'a rám 'bɛhni Ojã 'bɛ mi 'yɛmp'ɛ yɛ mbãndɛ'yo.

¹³ 'Bex bi nɛqui n'dan nets'i yúm 'bɛhni Ojã, bi 'yɛspa Ojã ngue bin tuhu, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

¹⁴ Nujxte rá ts'edi Ojã mahɛts'i.

Ojã da hyurpa yú mbɛi gãtho ɛ i 'bɛcua ja ra hãi, hɔnt'a go to'o da hyãn'a rá mate, bi 'yɛm 'bɛ min tuhu. ¹⁵ Nɛ bi mbeng mahɛts'i yúm 'bɛhni Ojã bɛya. Nɛ nu'ɛ yɛ mbãndɛ'yo bin 'yɛmp'ɛ bɛya:

—Ga mbãhã bɛ ja ra hnini Belén, ga nuhɛ a bin ja ngue bi jajɛ ra Hmu ga pãhmbɛ.

¹⁶ Bi mba n'dihi ɛ bɛya, nɛ bi dɔm bɛ a ra María nɛ ra José nɛ ra 'uere. Nɛ nu'a ra uere mi o bɛ ja rá yãnza ra fani. ¹⁷ Nɛ nu'bɛ mi nu'ɛ yɛ mbãndɛ'yo bɛya, bi mam bɛ a xí xih rám 'bɛhni Ojã nangue ra t'ɛhni bim 'bɛi. ¹⁸ Nɛ gãtho ɛ bi 'yɔ'a bi man'ɛ yɛ mbãndɛ'yo, bi hyonya thoho ɛ. ¹⁹ Pɛ nu'a ra María, bi bɛm bɛ mbo rá mbɛi 'bɛ'a gãtho bin ja. ²⁰ Nɛ nu yɛ mbãndɛ'yo bi mbeng bɛya, nɛ bi 'yɛspa Ojã, ngue gãtho bin ja'ɛ 'bɛ'a gãtho bi sifi, nɛ xí nu.

Bi mba ma dãpi Ojã a ra 'uere Jesús bɛ ja ra dãnijã

²¹ Nu'bɛ mi gua'an hyãto pa xím 'bɛi, bi thecua rá xi-fani ra 'uere, nɛ bi thuspa rá thuhu dí Jesús, nɛ ngue'a xí xih rám 'bɛhni Ojã a ra María 'bɛ hin ní hyã rá t'ɛhni.

²² Nɛ nu'bɛ mí gua'a ra pa nts'ãnni da dɔ'ma ra María, tengu bi man yún t'ɛdi ra Moisés, ya i sä da mba bɛ ja ra dãnijã bɛ Jerusalén. Nɛ bi zixa rá t'ɛhni ɛ ngue di dãp Ojã. ²³ In ja bɛ bi 'yɔt'e nguetho nɛ'a i mam bɛ ja rán t'ɛdi ra Moisés, ngue: "Gãtho yɛ mbɛdi ts'ɛnt'ɛ da mba ma dãpi Ojã," i ɛm bɛ ja yɛn t'ɛdi. ²⁴ Nɛ bi hyãxa n'da ra 'bɔts'e bɛ ja ra dãnijã tengu bi mam bɛ ja rán t'ɛdi ra Moisés ngue i ɛna: "Yoho yɛ t'azɛ

uague yoho yɛ ts'ãha ngue da hyo bɛ ja nijã to'o im 'bɛh yú t'ɛhni."

Nu ra Simeón i thɛx ra 'uere Jesús

²⁵ Nɛ mi 'bɛpɛ Jerusalén n'da ran 'yohɛ i Simeón, ra hocjã'i a, mi numansu Ojã nɛ mi tɔ'ma ra pa ngue da mba nhyãni ɛ yɛ ja'i israhel, nɛ min 'youi rá Hogandãhi Ojã a. ²⁶ Nu rá Hogandãhi Ojã bi bɛnba ra Simeón gue hin da du asta gue'bɛ go da nu'a rá Thahni Ojã ba pɛhni ngue ra Cristo a. ²⁷ Nɛ nu'a rá Hogandãhi Ojã bi bɛnbi da zɔm bɛ a ra Simeón bɛ ja ra dãnijã 'bɛ mi zɔm bɛ rá ta nɛ rá mbe di dã'a ra Jesús. ²⁸ Nu ra Simeón bi dɛxa ra 'uere nɛ bi 'yɛspa Ojã bɛya, bi 'yɛna:

²⁹ Ma Hmu i, pɛ hin te dí m bɛngã 'bɛ ga tugã ya, nguetho dá nugã na gá xiqui ngue ga nugã, ni 'yɛhɛgã.

³⁰ Nuya dá nusegã mam pɔrpatehe,

³¹ ngue gá sãnni ngue da yãnba yú te ɛ to'o da bãh na.

³² Nuna di japi da nu ran nɛqui ɛ hing yɛ judío, nɛ gue'a dí t'ɛscahe dyɛ ja'i israhelgãhe, dyɛ judíohe, bi 'yɛn'a ra Simeón 'bɛ mi dɛxa ra 'uere Jesús.

Bim pɔngahyã ra Simeón 'bɛ mi nu ra Jesús

³³ Nu ra José nɛ rá mbe ra Jesús bi hyonya thoho 'bɛ'a bi man ra Simeón nangue'a ra 'uere. ³⁴ Nu ra Simeón bɛya, bi 'yãp Ojã da 'yɛnsa rán japi ra José nɛ ra María, nɛ bi 'yɛna:

—Nuna ra t'ɛhni 'bɛ din dãn'yohɛ nts'ãnni xɛn ngu ɛ yú mi'israhelɛ dim 'bedi 'bɛ hin da numanho. Pɛ nu'ɛ to'o da numanho da yãn'a. Guehna dí faði 'bɛ'a im bɛm bɛ mbo yú mbɛi n'da ngu n'da yɛ ja'i. Nɛ nu'i María, gui nu ra dumbɛi xɛn ɛ tho ngue 'bɛ'a da t'ɔrpa na ni ts'ɛnt'ɛ, bi 'yɛn'a ra Simeón.

Nɛ'a ra Ana bim pɔngahyã 'bɛ mi nu ra Jesús

³⁶ Nɛ'a n'da ra dãn'yɛi xisu ngue í Ana mi 'bɛpɛ ja ra dãnijã, nɛ'a xin rá pɔngahyã Ojã a. Nu'a, rá t'jxu ra Fanuel a, rám bom'bɛto ra Aser ngue n'da rá ts'ɛnt'ɛ ra Israel. Nu ra Ana, nu'a nyoto jɛya bim 'bɛhmi rá ndɔ nɛ 'bɛx bi du. ³⁷ Nɛ bim 'bɛsɛ goho 'dãte ma goho njɛya, ya xɛn dãn'yɛi a. Nɛ nu ra Ana, mi zãm bɛ ja ra dãnijã a. Min yãui Ojã ra pa nɛ ra xui, nɛ ja yɛ pa him mi sihmɛ 'bɛ i thãnde Ojã. ³⁸ Nu'bɛ min yãhɛ ra Simeón ra María nɛ ra José, bi zɔm bɛ ra Ana, nɛ 'bɛx bi xi Ojã jamadi 'bɛ mi nu'a ra 'uere, nguetho bi bãdi gue yú yãnte ɛ. Janangue'a bi 'yɛmp'ɛ to'o mi tɔmp' yú yãnte ngue ya bi zɔh ya.

Bi mbenc'a ra José bɛ ra hnini Nazaret nɛ rá xisu

³⁹ Nu'bɛ mi 'yɔt'ɛ gãtho mi man rán t'ɛdi Ojã ngue da 'yɔt'ɛ, nu ra José nɛ ra María bi mbeng bɛ ja ra hni-ni Nazaret bɛ ja ra xequi Galilea. ⁴⁰ Nɛ nu'a ra t'ɛhni bin te mán zaqui a, nɛ mi ja rán 'yomfɛni xɛn ho. Nɛ ɛmmɛ bi jãp Ojã a.

Dɛ'mayon jɛya pɛ'ts'a ra Jesús 'bɛ mi mba bɛ ja ra dɔnija

⁴¹ Nu ra José nɛ ra María zai n'dandj n'da jɛya i pa bɛ ja ra hnini Jerusalén da nu ra dɔmpɛti ngue ran dɔbaxjua. ⁴² Nɛ nu'bɛ mi mbɛ'ts'a 'dɛ'mayon jɛya ra Jesús, bi mbähä bɛ ja ra hnini Jerusalén ngue da nu ra dɔmpɛti bɛ. ⁴³ Nu'bɛ mi gua'a ram pɛti, bi mbeng bɛ yé ngu yɛ ja'i. Nɛ nu'bɛ mi mba bɛ 'yu ra José nɛ ra María, him mi pɔ'ɛ ngue bá copɛ a ra Jesús. ⁴⁴ Pɛ mim bɛni min 'yohɛ yé amigo. Nɛ n'dapa bin 'yo bɛ ja ra 'yu. Nɛ nu'bɛ mín de bin säya bɛya, nɛ njo'o bɛ ra Jesús. Nɛ nu rá mbe nɛ rá ta bi 'yän'dɛ yé amigo: "Ha gbán 'yohɛ a ra Jesús," nɛ'ɛ yé mɛni bi 'yänni. ⁴⁵ Pɛ him bi dɔni, janangue'a bi mbeng bɛ Jerusalén, bi hyom bɛ.

⁴⁶ Nɛ ná hyupa bɛya ja bi dɔm bɛ ja ra dɔnija. Mi 'bɛhmbɛ bɛ yɛ xänbate nija. Nɛ nu'a ra Jesús mi ɔde 'bɛ'a mi man'ɛ nɛ bi 'yän yɛn t'änni 'bɛ'a bi 'yɔde. ⁴⁷ Nu yɛ xänbate nija bɛya bi hyonya thoho nangue gätho 'bɛ'a mi pɔ'a ra Jesús. ⁴⁸ Nɛ nu'a rá mbe nɛ ra José, bi hyonya thoho 'bɛ mi nu i yɔhɛ yɛ xänbate. Nu'a rá mbe bi 'yɛmbi:

—Ts'unt 'ɛ, hanja in jabɛ gá 'yɔrca'be, nguetho nu'a ni ta nɛcä ɛmmɛ dá hon'a'be nɛ mi tu ma mbɛi'be.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dɔdi:

—Pɛ nde'bɛ hin xquí hyongüi, nguetho guí pɔhmi ngue jatho ga ɔt'ä rá 'bɛfi ma Ta.

⁵⁰ Pɛ nu'ɛ, him bi badi 'bɛ'a nam bɔn'a bi man'a.

⁵¹ Pɛ nu'a ra Jesús 'bɛx bi mbähä bɛ ja rá ngu bɛ ra hnini Nazaret, nɛ nzai mi ɔt'a i pa nsifi. Pɛ nu'a rá mbe mim bɛntho bɛ ja rá mbɛi 'bɛ'a gätho bin ja. ⁵² Nu ra Jesús, in te rá ja'i nɛ in te rán 'yomfɛni. Nɛ gätho yɛ ja'i mi numanho a nɛ'a Oja mi numanho a.

Xuua Nxixyá bi dɛ'mi bi man rá m hma Oja bɛ ma'ueni

3 Nu'bɛ ná 'dɛ'ma cɛt'a njɛya in ts'ut'abi ra hmuts'ut'abi Tiberio, nɛ bin yaui Oja ra Xuua bɛ ja ra dɔpo mi 'bɛi, bi xifi di dɔmp'a rá 'bɛfi. Nɛ gue'a ra Xuua rá ts'unt'ɛ ra Zacarías a. Nɛ guet'a ra jɛya bin ts'ut'abi ra Poncio Pilato bɛ ja ra xɛqui Galilea, nɛ n'dat'a ra jɛya bin ts'ut'abi a ra Felipe bɛ ja ra xɛqui Iturea nɛ ra xɛqui Traconite. Nu'a ra Felipe ngue rán 'yohɛ ra Poncio Pilato. Nɛ guet'a ra jɛya a bin ts'ut'abi ra Lisania bɛ ja ra xɛqui Abilinia. Nɛ 'dat'a ra jɛya mi ngɛrpa mbäjä ra Anás nɛ ra Caifás bɛ Jerusalén. ³ Nɛ nubɛya, bi dɔmp' rá 'bɛfi ra Xuua Nxixyá, bin 'yo bɛ n'danguadi ra dɔthe Jordán nɛ bi xih yɛ ja'i di päh yén 'yomfɛni nangue yé ts'oqui, n'dahma da mba ma pun-bi. Nɛ bi xifi din xixyá bɛya. ⁴ Nɛ guehna ra Xuua bi man'a ra Isaiás 'bɛ mi 'yɛna:

N'da ra ja'i din ya bɛ ja ra dɔpo nɛ da 'yɛna:
 "Dami päh nin 'yomfɛnihɛ, ga simhbɛ ra Hmu mi ts'utho da zɔcua.

Dami hoc ni mbɛihɛ, ga tɔmhɛ xɛn ho.

⁵ Tengu yɛ mbothäi nɛ yɛ t'ɔhɔ din juani tengu n'da ra 'yu i pa ma hoqui, hingui ndaxni, i uɛntho, din ja bɛ ni mbɛihɛ.

⁶ Nɛ gätho yɛ ja'i da nu'a ram pɔrpate ba pɛnd Oja," da 'yɛna, bi 'yɛn'a ra Isaiás.

⁷ Nɛ bi zɔm bɛ yɛ ja'i bɛ 'bɛh ra Xuua ngue in nde din xixyá ɛ. Nɛ nu ra Xuua bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ tengu thoho 'bɛ gyé pozɛhɛ, nɛ guí ɛn-sɛhɛ hin guin nuhɛ rá muui ni ts'oquihɛ 'bɛ gan xixyáhɛ, nɛ hin gui hoc ni mbɛihɛ. ⁸ Pɛ nte di muui 'bɛ guí ɛmhɛ gán yɔmhɛ ngue ya nim bombɔtahɛ ra Abraham. Pɛ nɛhya yɛ do i 'bongua mi sä xtá 'yɛna yé t'ɛhni ra Abraham gue'bɛ gue'a xtán nde Oja a. ⁹ Nɛ nu'a to'o gätho him bi päh yén 'yomfɛni nangue yé ts'oqui, tengu'bɛ yɛ za ngue hingui ho yén dät'o. Nɛ nu rán ts'onza Oja ya mahoqui xɛn ho ngue da 'yɛx'ɛ yɛ za hingui ho yén dät'o, nɛ da thɔspɛ ja ra sibi din zɔ, bi 'yɛn a ra Xuua.

¹⁰ Nu yɛ ja'i bɛya, bi 'yɛn'ɛ:

—'Bɛ'a sä ga ɔt'ähe 'bɛ, bi 'yɛmp'a ra Xuua.

¹¹ Nu ra Xuua bi dɔti:

—Nu'a to'o i ja yoho yé pahni, di un'na n'da to'o hin'yɛ rá pahni. Nɛ nu'a to'o i ja 'bɛ'a da zi, di unni ts'ɛ a to'o hin'yɛ da zi, bi 'yɛna.

¹² Nɛ'ɛ 'da yɛ hyaçahäi xí zɔm bɛ ngue in nde da mba ma xixyábi, bi 'yän'dɛ:

—Xänbate i, 'bɛ'a sä ga ɔt'ähe.

¹³ Nu ra Xuua bi dɔti:

—'Yo guí huspahɛ man'da ra renta, pɛ hɔnt'a i man rán t'ɛdi ra häi gui hyajɛ.

¹⁴ Nɛ'ɛ 'da yɛ dofɛi bi 'yänni:

—Nɛcähe, 'bɛ'a sä ga ɔt'ähe, bi 'yɛn'ɛ.

Nu ra Xuua bi dɔti:

—O guí haçuahɛ ra mbeti yɛ ja'i nangue ni ts'edizɛhɛ. Nɛ o gadí yɔfɛ n'da ra ja'i 'bɛ guí pɔhmbɛ him majuani a guí mamhbɛ. Nɛ hin guim bɛmhɛ ngue man'da ɛmmɛ xɛn ngu gui tɔhmbɛ, pɛ hɔnt'a nin zäbi gui tɔhmbɛ, bi 'yɛn'a ra Xuua.

¹⁵ Nɛ xɛn ngu ɛ ngue mi tɔ'ma ra Cristo mim bɛnsɛ ɛ ngue ɛmbi ra Cristo a ra Xuua. ¹⁶ Pɛ nu'a ra Xuua bi 'yɛmp'ɛ:

—Nugä dí xixyá ahɛ ngue ra dehe thoho, pɛ ba ɛ'a n'da ja rá ts'edi xinda guɛcä, hin dí sɛcä tengu a. Nu'a di hoc'ahɛ nangue rá Hogandähi Oja tengu'bɛ xtí hoc'ahɛ ra sibi. ¹⁷ Nɛ da huahn'dɛ yɛ ja'i tengu 'bɛ i pa nt'ei yɛ trigo. Nu rá xi di 'uec ran dahi, nɛ nu yɛ trigo da mba m'bɛ'ts'i, pɛ nu yé xi da t'upɛ ja ra sibi njam'bɛ i huɛt'i, in jabɛ da 'yɔt' 'bɛ bi huahn yɛ ja'i a ra Cristo, bi 'yɛn a ra Xuua.

¹⁸ Nɛ xɛn ngu mi'da yɛm hma bi xi ɛ yɛ ja'i nangue ran ho ma'da'yo. ¹⁹ Pɛ nu ra Xuua bi dɔmhyá ra ts'ut'abi Herodes nguetho nu ra Herodes bi zin'a rá 'bepozɛhɛ, ngue rá xisu ra Felipe, í Herodías a ra xisu. Nɛ hinga hɔnt'a pɛ xɛn ngu mi'da yɛn ts'o bi 'yɔt'a, janangue bi dɔmhyá. ²⁰ Pɛ nu ra Herodes man'da xɛn ngu rá ts'oqui bi 'yɔt'e nguetho bi got'a fädi a ra Xuua.

Ra Jesús bin xixyá

²¹ Nu'bɛ mi xixyába yɛ ja'i a ra Xuua, nɛ'a ra Jesús bi mba bɛ, bin xixyá. ²² Nɛ nu ra Jesús 'bɛ mi yaui Oja, 'bɛx bá xoh mahɛts'i nɛ bá cä a rá Hogandähi Oja ten-

gu n'da ra t'azɛ, nɛ bi zoɣpɛ ja rá ja'i ra Jesús. Nɛ bi t'ɔ'a n'da ra nde mahɛts'i bi 'yɛna:

—Nu'i ma Ts'ɛnt'ɛ i, ɛmmɛ dadí huɛç'i i, nɛ dí numanho i, bi 'yɛn Oja.

Nu'ɛ yúm bombɔta ra Jesús

²³ Nu ra Jesús mi pɛ'tsa n'däte ma'dɛt'a njɛya 'bɛ mi dɛmp' rá 'bɛfi ua ja ra häi. Nu yɛ ja'i mim bɛni rá ts'ɛnt'ɛ ra José a ra Jesús. Nɛ nu ra José rá ts'ɛnt'ɛ ra Elí a. ²⁴ Nu ra Elí, nu'a rá ta, gue'a ra Matat a. Nu ra Matat, nu'a rá ta gue'a ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta gue'a ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta gue'a ra Jana a. Nu ra Jana, nu'a rá ta gue'a ra José a. ²⁵ Nu ra José, nu'a rá ta ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Amós a. Nu ra Amós, nu'a rá ta ra Nahum a. Nu ra Nahum, nu'a rá ta ra Esli a. Nu ra Esli, nu'a rá ta ra Nagai a. ²⁶ Nu ra Nagai, nu'a rá ta ra Maat a. Nu ra Maat, nu'a rá ta, ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Semei a. Nu ra Semei, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Judá a. ²⁷ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Joana a. Nu ra Joana, nu'a rá ta ra Resa a. Nu ra Resa, nu'a rá ta ra Zorobabel a. Nu ra Zorobabel, nu'a rá ta ra Salatiel a. Nu'a ra Salatiel, nu'a rá ta ra Neri a. ²⁸ Nu ra Neri, nu'a rá ta ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta ra Adi a. Nu ra Adi, nu'a rá ta ra Cosam a. Nu ra Cosam, nu'a rá ta ra Elmodam a. Nu ra Elmodam, nu'a rá ta, ra Er a. ²⁹ Nu ra Er nu'a rá ta ra Josué a. Nu ra Josué, nu'a rá ta ra Eliezer a. Nu ra Eliezer, nu'a rá ta ra Jorim a. Nu ra Jorim, nu'a rá ta ra Matat a. ³⁰ Nu ra Matat, nu'a rá ta ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta ra Simeón a. Nu ra Simeón, nu'a rá ta ra Judá a. Nu ra Judá, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Jonán a. Nu ra Jonán, nu'a rá ta ra Eliaquim a. ³¹ Nu ra Eliaquim, nu'a rá ta, ra Melea a. Nu ra Melea, nu'a rá ta, ra Mainán a. Nu ra Mainán, nu'a rá ta ra Matata a. Nu ra Matata, nu'a rá ta, ra Natán a. ³² Nu ra Natán, nu'a rá ta, ra David a. Nu ra David, nu'a rá ta, ra Isái a. Nu ra Isái, nu'a rá ta, ra Obed a. Nu ra Obed, nu'a rá ta, ra Booz a. Nu ra Booz, nu'a rá ta ra Salmón a. Nu ra Salmón, nu'a rá ta, ra Naasón a. ³³ Nu ra Naasón, nu'a rá ta ra Aminadab a. Nu ra Aminadab, nu'a rá ta ra Aram a. Nu ra Aram, nu'a rá ta ra Esrom a. Nu ra Esrom, nu'a rá ta ra Fares a. Nu ra Fares, nu'a rá ta ra Judá a. ³⁴ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Jacob a. Nu ra Jacob, nu'a rá ta ra Isaac a. Nu ra Isaac, nu'a rá ta ra Abraham a. Nu ra Abraham, nu'a rá ta, ra Taré a. Nu ra Taré, nu'a rá ta ra Nacor a. ³⁵ Nu ra Nacor, nu'a rá ta ra Serug a. Nu ra Serug, nu'a rá ta ra Ragau a. Nu ra Ragau, nu'a rá ta, ra Peleg a. Nu ra Peleg, nu'a rá ta, ra Heber a. Nu ra Heber, nu'a rá ta, ra Sala a. ³⁶ Nu ra Sala, nu'a rá ta, ra Cainán a. Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Arfaxad a. Nu ra Arfaxad, nu'a rá ta, ra Sem a. Nu ra Sem, nu'a rá ta, ra Noé a. Nu ra Noé, nu'a rá ta, ra Lamec a. ³⁷ Nu ra Lamec, nu'a rá ta, ra Matusalén a. Nu ra Matusalén, nu'a rá ta, ra Enoc a. Nu ra Enoc, nu'a rá ta, ra Jared a. Nu ra Jared, nu'a rá ta, ra Mahalaleel a. Nu ra Mahalaleel, nu'a rá ta ra Cainán a. ³⁸ Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Enós a. Nu ra

Enós, nu'a rá ta ra Set a. Nu ra Set, nu'a rá ta ra Adán a. Nɛ nu ra Adán, bi zänd Oja a.

Ra Jesús bi nu rán ts'äte ra zjthu

⁴ Nu ra Jesús bi nɛxpɛ ja ra dɛthe Jordán nɛ min 'youi rá Hogandɛhi Oja. Nɛ nu'a rá Hogandɛhi Oja bi bɛnbi da mba bɛ ma'uɛni bɛ ja ra dɛpo. ² Nɛ nyote pa nɛ nyote xui bim 'bɛpɛ ja ra dɛpo ra Jesús. Nɛ bi ts'äp rá mbɛi, bi zä'a ra zjthu. Nɛ xingui ts'ɛ bin sihmɛ gätho yɛ pa bim 'bɛpɛ, nɛ bin tumanthuhu bɛya. ³ Nɛ bi 'yɛn'a ra zjthu:

—Nu'bɛ majuɛni gue'e rá ts'ɛnt'ɛ Oja, dami japi dim hmɛ ra do 'bɛngua, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Jesús bi dɛti:

—Nt'o't'i bɛ ja rá m hman Oja: “Hinga hɔnt'a ra hme dím 'bɛh yɛ ja'i pɛ nɛ'a gätho i man Oja,” bi t'ɛmp'a ra zjthu. Nɛ him bi 'yɔt'a bi sifi.

⁵ Pɛ nubɛya, nu ra zjthu bi zix a ra Jesús bɛ ja n'da ra t'ɔhɔ xɛn hɛts'i, nɛ bi 'yuti hapɛ gätho 'b'ɛ ja yé ts'edi yɛ ts'ɛt'abi ua ja ra häi, ⁶ nɛ bi 'yɛmbi:

—Gätho guí nu ya ga 'da'a'i, nguetho ma mbɛtigä. Ya bin'daqui nɛ sä ga unni to'o gätho dín nde ga unni.

⁷ Nɛ nu'bɛ gan dɛnyahmu bɛ ja ma gua nɛ gui thɛndegui, ga 'da a i gätho guín nu ya, i ɛn'a ra zjthu.

⁸ Nu ra Jesús bi dɛti:

—“Hɔnt'a Oja, ra Hmu, ga thɛndehɛ nɛ ga ɔrpahɛ rá 'bɛfi a,” i ɛm bɛ ja rá m hman Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁹ Nubɛya, nu ra zjthu bi zix mahɔn'a a ra Jesús bɛ ra hnini Jerusalén, nɛ bin tɔpɛ magɛts'i thoho ra dɛnijɛ. Nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɛ majuɛni gue'e rá ts'ɛnt'ɛ i Oja, damin säqui, gui sonɛ häi, nɛ hin hapɛ gui 'uaqui, ¹⁰ nguetho nt'o't'i bɛ ja rá m hman Oja:

Nu'a Oja ba pɛn'dɛ yúm 'bɛhni da mbäx'i i.

¹¹ Nɛ da bɛnt'i i nɛ hin hapɛ gui 'uaqui, i ɛm bɛ ja rá t'ohni Oja, bi 'yɛn'a ra zjthu.

¹² Nu ra Jesús bi dɛti:

—Pɛ nɛ'a i mam bɛ ngue: “Nu Oja ma Hmu hɛ njongui sä da zä'a ngue da bɛ 'bɛ majuɛni da 'yɔt'a im man'a,” i ɛm bɛ ja rá t'ohni Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Nu'bɛ mi gua'a bi man yún ts'äte ra zjthu, bi 'uɛpɛya, bi zo'a ra Jesús 'da yɛ pa.

Ra Jesús bi dɛmp' rá 'bɛfi bɛ ja ra xɛqui Galilea

¹⁴ Nu ra Jesús bi mbɛng bɛ ja ra häi Galilea, min 'youi rá Hogandɛhi Oja. Nɛ gätho yɛ ja'i mi 'bɛpɛ bi 'yɔ'a i ɔt' ra Jesús. ¹⁵ Nɛ bi xänba yɛ ja'i bɛ ja yɛ nija, nɛ gätho bi numanho a.

Nu ra Jesús bi mba bɛ ja ra hnini Nazaret guɛpɛ bin te

¹⁶ Nu ra Jesús bɛya bi mba bɛ ja ra hnini Nazaret, guɛpɛ bin te. Nu ra pa ran säya bi mba bɛ ja ra nija tengu zɛi mi ɔrpɛ hapɛ mí 'yo. Nɛ bim 'bäi ngue da nɛh rá m hman Oja. ¹⁷ Nɛ bin t'un'na rá sɔcuɛ bi 'yo't'a ra pɔngahya Isaiás, nɛ bi tɛnts'a ra sɔcuɛ guɛpɛ i ɛna:

¹⁸ Nu'a Oja bi 'yɛnscä rá Hogandɛhi

nguetho bi huangä ne bá pengä ga xih yu hyoya ran ho ma'da'yo.

Bá pengä ngue ga hurpa yú mbæi to'o i ja yu dumbæi. Ne ga xocua u to'o xí bent'a ra zïthu tengu'bu i ofädi u.

Ga xocpa yún 'yomfëni yu ja'i ne da ba'a majuañi rá 'yu Oja u.

Ne ga japi him man zä ran u u di unba yú hmu.

¹⁹ Ne ga xih yu ja'i ngue bi zøn ra ora da 'yörpa rá mate Oja u, i em bu ja rá søcuä ra Isaías gueru bi neh ra Jesús.

²⁰ Nu ra Jesús 'bu mi gua'a bi neh ra søcuä, bi mbants'i, bi uni da 'bes' mahøn'a ra søcuä. Ne bi hyuh püya ngue da xi u 'be'a mí mam bu. Ne gätho yu ja'i mi 'bæru ja ra nijä bi hyët'a ra Jesús. ²¹ Nu'a bi 'yëna:

—Nu'a dá necä ya, mi mam bu ja rá søcuä ra Isaías ngue mi ma din ja, ne bin ja a ya, nguetho dí 'bucä ua, bi 'yëna.

²² Ne gätho yu ja'i bin yamanho nangu ra Jesús ne bi hyonya thoho nguetho mahotho a bi man ra Jesús bu ja ra nijä. Ne ën'u:

—Hanja ngubu i øt'e, ën'u nguetho im bëni gue ra Jesús rá ts'unt'u ra José.

²³ Nu ra Jesús bæya bi 'yëmp'u:

—Masque guí nde gui xijü a ram hma i ëna: “Grá 'yøthebate, damin hoczehë,” masque guí nde gui xijü a, nguetho guím bënsëhë, hin dí øt'ua ja ma hnini zehë u yün t'øt'e nujxte tengu dá øt'ä bu ja ra hnini Capernaum, bi 'yëna. ²⁴ Majuañi dí xi ahü, n'da rá pøngahyü Oja hingui hnumansu bu ja rá häizehë. ²⁵ Njabu bi 'yøt' ra pøngahyü Elías 'bu maya'bu. Xøn ngu yu xisu xí du yú ndø mi 'bæi ngue yú mijudíohü, gue'bu him bin 'ye hyu jeya made, ne bin ja ra thuhu bu. ²⁶ Pe him bi mbäx'a n'da ra xisu xí du rá ndø bu ja rá häizehë, pegue bi 'ben bu ra hnini Sarepta gueru ra häi Sidón, da mbäx a n'da ra xisu mi 'bæru, bi 'yëna. ²⁷ Ne ngutho bi 'yøt' ra pøngahyü Eliseo, guexta'a xøn ngu yú mijudíohü mi hëmb ra t'axca'ya, pe xinga n'da bi hoc'a ra pøngahyü ngue yú menguzehëhë, høn't'a ra hmudofüi Naamán, ra mengu bu ra häi Siria, bi hoqui, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁸ Ne nu'bu mi man'a ra Jesús a bi ma, nu yu ja'i mi 'bæru ja ra nijä ëmme bin cue bæya. ²⁹ Ne bi ndants'u bi bent'a ra Jesús ne bi zixru maya ra nyuni, im bëni da hyøm bu ja ra mba'ye. ³⁰ Pe nu'a ra Jesús bi tho in de bu 'bæh yu ja'i, ne bi zoru u, ne hin te bin jap'a.

Bi hoc'a n'da ran 'yohü min 'youi ra zïthu a ra Jesús bu ja ra nijä

³¹ Ne nu'a ra Jesús bi mbeng bu ja ra hnini Capernaum bu ja ra häi Galilea, ne i xänba yu ja'i 'bu ra pa ran säya. ³² Ne gätho yu ja'i bi hyonya thoho nangu ran xädi a, nguetho ra Jesús bi 'yuti xøn ho ngue mi ja rán t'ëdi gue'bu mi xänbi.

³³ Nu n'da ra pa mi 'bæru ra Jesús bu ja ra danijä ne mi 'bæru n'da ran 'yohü min 'youi ra zïthu, ne ëmme nts'edi bi mbafi, ne bi 'yëna:

³⁴ —Gra Jesús, ra mengu Nazaret, 'be'a guí nde gui 'yørcæhe, ha guí juaje ya. Nugä dí paçä to'o i, rá Hogam 'bëhni Oja i.

³⁵ Ne nu ra Jesús bi 'yëmbi:

—Damin hë ne gui pøm bu ja rá mbæi na ran 'yohü.

Ne nu'a ra zïthu nts'edi bi hyømma häi ran 'yohü bu 'bäh yu ja'i ne bi bøm bu rá mbæi ran 'yohü bæya, pe hin hapu bi unba ran 'yohü. ³⁶ Ne bi hyonya thoho yu ja'i 'be'a bin ja na ran 'yohü. Ne bin 'yëmzehë n'da ngu n'da: “'Be'a ní ts'edi i ja na ran 'yohü ne i sä i høn'a thi yu zïthu,” bin 'yëmzehë u.

³⁷ Ne bi t'øde gätho ra xëqui bu 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Simón Pedro

³⁸ Nu ra Jesús bæya bi bøm bu ja ra nijä, bi mba bu ja rá ngu ra Simón Pedro. Ne nu'a rá suto ra Simón Pedro, xøn u, nts'edi ra pa mi ja. Ne bi si a ra Jesús ngue xøn u a ra xisu. ³⁹ Nu ra Jesús bim 'bäru mi 'ben'a ra hyënni, ne bi ma ngue da bøn'a ra pa. 'Bex bi bøn'a ra pa, hin hapu xøn u bæya. 'Bex bi ndants'a ra xisu ne bi hoc ran sihme, bi 'ujn'u.

Nu ra Jesús bi hoqui xøn ngu yu ja'i

⁴⁰ Ne nu'bu mí yu ra hyadi, gätho yu hyënni bi ts'ixru bu 'bæh ra Jesús. Ne 'bex bi yän'u yu hyënni 'bu mi mba nthädi n'da ngu n'da u, bi d'ä'a ra Jesús. ⁴¹ Ne yu zïthu min 'yohü 'da yu ja'i bi japi da bøn'u. Ne nts'edi i mba'u, i ën'u:

—Nu'i, rá Ts'unt'u i Oja, bi t'ëmp'a ra Jesús.

Pe nu ra Jesús him bi japi din yä nguetho mi pa'u gue ra Cristo a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi man rám hma bu ra xëqui Galilea

⁴² Ne nu'bu mi hyax bæya, t'xuditho bi mbase bu ma'ueni ra Jesús. Nu yu ja'i bi hyoni gue'bu go mi djni, ne him min nde'u da mba ra Jesús. ⁴³ Pe nu'a ra Jesús bi 'yëmp'u:

—Nugä jatho ga mbagä mi'da yu hnini, ga mam bu ran ho ma'da'yo, ga xih yu ja'i 'bæru ní manda rá ts'edi Oja ua, jananjabu bá pengä Oja, bi 'yëna.

⁴⁴ Ne bi thoru ja mi'da yu hnini ja ra xëqui Galilea bæya, ne bi mam bu rám hma bu ja yu nijä.

'Da yu mbahuä bi jap'a ra Jesús xøn ngu bi de yu huä

5 Ne man'da ra pa, ra Jesús mi 'bäru ja ndendädehe Genesaret. Ne ëmme mi de bu yu ja'i in nde da 'yøh rám hman Oja, ne hingui sä bu dim 'bä'a ra Jesús. ² Ne bi nu, i hørü yoho yu mbosa hin te i ja bu mbo. Ne bi zo'u yú mbeti bu ndenthe gue'bu mi mben yú xit'ä. ³ Nu'a n'da, rá mbeti ra Simón Pedro, ne bi hyu'a ra Jesús. Ne bi xi'a ra Simón da gon'i ts'u ra mbosa. Ne nu yu ja'i bim 'bäru ndenthe u. Nu ra Jesús bi xänba u yu ja'i bæya. ⁴ Ne nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús bi 'yëmp'a ra Simón:

—Dami tham bu xøn hë ra dehe, ne gui 'yem bu ni xit'ä. Gueru da zä gui the yu huä.

⁵ Pe bi 'yën'a ra Simón:

—Xänbate, gätho ra xui däm pehmbe ne hin te dá thehe yu huä, pe nu'be guím ma, ga emhbe mahøn'a, bi 'yëna.

⁶ Ne bi 'yem bëya, ne xøn ngu bi de yu huä gue'be go mi mbædi bin tøn yú xit'a. ⁷ Ne bi xi'ü yú mimbahuähe di ze'i ts'ü. Ne bi yuts'i gätho yoho yú mbosa, ne in nde da dom be mbo ra dehe yu mbosa nangue nän hyü yu huä. ⁸ Ne nu'be mi nu ra Simón Pedro 'be'a bin ja, bin danyahmu be ja rá gua ra Jesús, ne bi 'yëmbi:

—Dami 'ue'i ts'ü nanguecä nguetho nugä drá dädits'oquigä, bi 'yën'a ra Pedro.

⁹ Ngubü bi ma nguetho bi hyonya thoho ngue xøn ngu yu huä bi de. ¹⁰ Ne'a ra Jacobo ne ra Xuua ngue yú ts'ünt'ü ra Zebedeo, bi hyonya thoho ü. Ne nu'ü mi comhbü rá 'befi a ra Pedro. Pe nu ra Jesús bi 'yëmp'a ra Simón:

—O guín su ne nuya gui d'ümi gui hyon yu jã'i to'o da 'yëc'yëigui, bi 'yëmbi.

¹¹ Ne nu'be mí zøm be ndenthe ü yú mbosa bëya, bi den'na ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mí hëmb ra t'axca'ya

¹² Nu n'da ra pa mi 'bëpü ja n'da ra hnini ra Jesús. Ne'a n'da ran 'yohü mi 'bëpü, mi hëmb ra t'axca'ya gätho rá jã'i. Ne nu'a ran 'yohü 'be mi nu a ra Jesús, 'bex bim 'bemfo be ja rá gua ra Jesús, ne bi 'yãp ra mate ran 'yohü ngue in nde da yãni, bi 'yëmbi:

—Ma Hmu i nu'be guín nde, da zã gui jaqui da yãngä.

¹³ Nu ra Jesús bi dãti ne bi 'yëmbi:

—Nugä, dín nde ngue 'bex da zã i. Nuya bi yãn'a ya, bi 'yëmbi.

'Bex bi zã'a ran 'yohü bëya.

¹⁴ Ne nu ra Jesús bi hëcua a ran 'yohü gue hin da mam be 'bëh yu jã'i, pe da mam be 'bëh yu mbãjã. Ne bi 'yëmbi:

—Ní mba be 'bëh yu mbãjã, gui 'yõt'a rán t'ëdi ra Moisés ngue da 'yõt'a n'da 'be bi yãn'a ra t'axca'ya, n'dahma da bäh yu jã'i ngue majuañi bi yãn'i, bi 'yën'a ra Jesús.

¹⁵ Pe nu'ü yu jã'i guemhma mi ma hønbe go hapü ja yu hnini 'be'a gätho øt'a ra Jesús, ne man'da xøn ngu bi mba be mi 'bëi ngue da 'yøse ü 'be'a i man'a, ngue in nde dín hocpa yün ü i hëmp'i 'da'ü. Ne xøn ngu bi hoc'a ra Jesús, madague'a høn't'a go mán ü mi hëmp'ü.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bëya mi pa be ma'ueni guerpü hingui 'bëh yu jã'i, dín yãni Ojã.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mi ts'a rá jã'i

¹⁷ Nu n'da ra pa bi xänba yu jã'i ra Jesús. Ne mi 'bëpü 'da yu fariseo ne 'da yu xänbate nijã, xpí 'yë'ü hønbe go hapü i ja yu hnini be ra xëqui Galilea ne ra xëqui Judea, nepü ra dähniini Jerusalén. Ne nu'a ra Jesús bi 'yut'ü ngue min 'youi xøn ngu rá ts'edi Ojã 'be mi hoc yøn zã-man'ü. ¹⁸ Ne bi zøm be 'da yøn 'yohü, bá tu n'da ran 'yohü xøn ü, mi ts'a rá jã'i a, ox ra 'beza. Ne min nde xtán yerpü mbo 'bëh ra Jesús. ¹⁹ Pe ëmme d'ü yu jã'i be

ja ra goxthi, ne hin hapü sä dí yüt'i. Janangue'a bi zix ra därgëhe be maxøts'e ra ngu, ne bi xospa rá 'bet'e ne bi ca'ma ran 'yohü be made i 'bã'a ra Jesús. Ne ox ra 'beza 'be mi çamp'ü. ²⁰ Bi bäh ra Jesús bëya gue i ëc'yëi xøn ho ü yøn 'yohü gue i ja rá ts'edi a, 'be mi nu'a bi 'yõt'ü. Janangue'a bi 'yëmp'a ra därgëhe:

—Amigo, ya ma punbi ni ts'oqui, bi 'yëmbi.

²¹ Pe nu'ü yu fariseo ne yu xänbate nijã bin 'yëmzehe ü: "Hanja na ran 'yohü ngue ëna da 'yõt'a i øt' Ojã, ne ya ëna sä di punba rá ts'oqui n'da ra jã'i. Hingui nu-mansu Ojã na," bi 'yëmp'ü yu xänbate ne yu fariseo.

²² Pe nu'a ra Jesús i pãdi 'be'a im bën'ü, ne bi 'yëmp'ü: —Hanja in jabü guím bëmhbe. ²³ Ha guím bëmhbe ngue nte ní mbatho dá xicã ran 'yohü, ngue rá ts'oqui ya xëm punbi. Ha guím bëmhbe man'da xquí pãhmbe ngue i ja ma ts'edi 'be ga xifi da ndants'i, dín 'yo. ²⁴ Pe ga ut'ahü ngue i ja man t'ëdi ua ja ra häi ga punba yú ts'oqui n'da ra jã'i, ngue ga japi dín 'yo na ran 'yohü, guecä gue dán jã'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yën'a ra Jesús. Ne nubëya bi 'yëmp'a mí ts'a rá jã'i:

—Dami ndants'i, gui çax ni fidi ne gui mba ni ngu, bi t'ëmbi.

²⁵ 'Bex bi ndants'a ran 'yohü bi gax rá fidi ne bi mba rá ngu, ne bi 'yëspa Ojã be ní mba. Ne gätho yu jã'i mi 'bëpü bi nu 'be'a bin ja. ²⁶ Ne gätho bi hyonya thoho ü, ne bin su, bi 'yëspa Ojã ne bi 'yën'ü:

—N'da ran t'øt'e nuixte dá nuhü ra pa jabü ya, bi 'yën'ü yu jã'i.

Ra Jesús bi xih ra Leví da dënni

²⁷ M'bejua bëya, bi bøm be ja ra ngu ra Jesús, ne bi thopü mi hu'a ra Leví, guerpü mí hac rán ju't'i ra häi, nguetho ra hyaçahäi a. Ne nu'a ra Jesús bi 'yëna:

—Dami tengui, bi t'ëmp'a ra Leví.

²⁸ Nu ra Leví bëya, 'bex bi ndants'a, bi zopü gätho mi ja ne bi den'na ra Jesús.

²⁹ Ne nu'a ra Leví bëya, bi 'yõt'a n'da ran sihme xøn ndoho be ja rá ngu, ngue bin sihme be ra Jesús. Ne bi zøm be ja ran sihme xøn ngu yu hyaçahäi ne xøn ngu mi'da yu jã'i, 'darpü bin sihmehü ra Jesús. ³⁰ Pe nu'ü yu fariseo ne yu xänbate nijã bi 'yëna:

—Hanja gní sihmehü yu dädits'oqui ne yu ziyate hyaçahäi, bi t'ëmp'ü yú xädi ra Jesús.

³¹ Nu ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti 'be mi dät'ü:

—To'o i 'bëh mán zaqui hingui hon'a to'o da 'yøthe, pe høn't'a to'o xøn ü i hon'a da 'yøthe. ³² Nugä ma 'be-figä ngue ga xih yu dädits'oqui di päh yün 'yomfëni. Pe nu'ü to'o ënse mahoqui yú mbëi, ne hingui sä ga ze'ü, bi 'yën'a ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús hanja him bi 'yë't' yün sihme yú xädi

³³ Ne bi t'ëmp'a ra Jesús:

—Nu yú xädi ra Xuua Nxixyã nzãï ët' yün sihme 'be i yaui Ojã, ne'ü yú xädi yu fariseo, pe nu ni xädi hin jãm'bë ët' yün sihme. Hanja ngue in jabü, bi 'yëmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dãti:

—Pε nu'ε i 'bεpε ja ran thąti, hin da du yú mbεi nguetho 'bεpε a ran 'yohε din thąti. Hin da 'yεna ngue hin din sihme ε. ³⁵ Pε da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohε, nε ja da 'yε't' yún sihme bεya, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁶ Nε xɔ bi xih man'da ran t'uti, ngue da 'yuti hingui sá yú xádizehe ra Jesús da den'na ran yonxádi, nε bi 'yεmp'ε:

—Njo'o n'da ra ja'i da xen ma'da'yo rá pahni ngue da mbɔrba rá 'yapahni, nguetho nu'bε da mbɔrba a, hin da bɔmanho nε di ts'ontho a ma'da'yo. ³⁷ Nε njo'o to da xirpε ra 'yaxfani mbot'asxi ra vino ma'da'yo, nguetho nu'bε bin hogui, da fɔh ra 'yaxfani bεya. Nε dim fán ra vino nε di ts'on'a ra 'yaxfani, gátho dim 'bedi. ³⁸ Nu'a ra vino ma'da'yo da sirpε ma'da'yo ra xifani, ngue hin dim 'beh ra vino, nε xín din ts'on'a ra xifani.

³⁹ Nε to'o in ząi i si ra nyomvino, pε hingui nde a ra vino ma'da'yo, nguetho man'da xε cąhi ra nyomvino, ξn'ε. Guín jahε bε ngue hin guí numanhohε man xádigä, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi ma 'be'a da t'ót' ra pa ran säya

6 Nu n'da ra pa ran säya, nu ra Jesús nε yú xádi bi thopε ja n'da ran uątrigo. Nu ε yú xádi bi dεc'i 'da yε trigo. Bi dęnt yú 'yε'ε yε trigo, bi za bεya. ² Nε nu'ε 'da yε fariseo bi 'yεmp'ε:

—Hanja in jabε guí ɔthε, nguetho i mam bε ja man t'ędihε hingui sá guí 'yɔthε ra 'befi a ra pa ran säya, bi 'yεn'ε.

³ Nu ra Jesús bi dąti:

—Ha hin guí pąhmbε 'be'a mam bε ja rá sɔcuą Ojā ngue nε'a ra David bi mbεsta man'da rán t'ędi Ojā, nε'ε min 'yohε, nu'bε mi tumanthuhu. ⁴ Nu'a ra David bi yεrpε ja rá ngu Ojā nε bi zi yε thuhmε rán t'unni Ojā oxpε ja ra mεxa, nε bi un'dε min 'yohε. Nε hɔnse yε mbäjä i sá da zi ε. Pε hin guím bęmhε ra ts'oqui bi 'yɔt'a ra David nε yęn 'yohε nguetho xęn ho bi 'yɔt'ε, bi 'yεn'a.

⁵ Nε man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yεna:

—Nε nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dra Hmugä, nε ja man t'ędi ga mangä 'be'a da 'yɔt' yε ja'i ra pa ran säya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohε mi mbedi rá 'yε

⁶ Nε xɔ man'da ra pa ran säya, nu ra Jesús bi xänba yε ja'i bε ja ra nijā. Nε mi 'bεpε n'da ran 'yohε ra mbε-di rán 'yεi. ⁷ Nε'ε 'da yε xänbate nijā nε 'da yε fariseo mi 'bεpε, mi tɔmthoho, in nde da nu 'be'a da 'yɔt'a ra Jesús ra pa ran säya, nguetho in nde di yąp'a. ⁸ Pε nu ra Jesús i pądi 'be'a im bęn'ε. Nε bi xi'a ran 'yohε mi ja rá mbedi'yε:

—Ba ξcuā, damim 'bäcuā da nu'a yε ja'i, bi 'yęmbi.

Nε 'bex bi mba bε ran 'yohε. ⁹ Nu ra Jesús bi 'yεmp'ε bεya:

—'Be'a i mam bε ja man t'ędihε, nda'a xęn ho ga ɔthε. Ha i mam bε ga ɔthε ran ho uague ran ts'o ga ɔthε ra pa ran säya. Uague i man bε gan yąnbahε rá

te n'da uague i mam bε ga jafε da du n'da a ra pa ran säya, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁰ Nubεya, nu ra Jesús bi hyęt'ε yε ja'i, nε bi 'yεmp'a ran 'yohε:

—Dami juąn ni 'yε.

Nu'a ran 'yohε bi juąn rá 'yε, nε bin hogui xęn ho.

¹¹ Pε nu yε fariseo nε yε xänbate nijā ęmme bin cųε'ε nε bi hyoni 'be'a sá da 'yɔrpa ra Jesús.

Ra Jesús bi huahn'dε 'dε'mayoho yú xádi

¹² M'bεjua bεya bi mba bε ja n'da ra nyuni ra Jesús, haxa ín yąui Ojā. ¹³ Nu'bε mi hyats'i bi zohn'dε yú xádi ngue i ja a da xifi mahɔn'a. Nε bi huahni 'dε'mayoho din 'yohε ngue yú 'bäihε. ¹⁴ Nε nu'ε bi huahni, gue'a ra Simón t'ęmbi ra Pedro, gue'a rá thuhu bi xih ra Jesús a. Nε'a ra Andrés, rán 'yohε a ra Simón, nε ra Jacobo, nε ra Xuua, nε ra Felipe, nε ra Bartolomé. ¹⁵ Nε ra Mateo, nε ra Tomás, nε man'da ra Jacobo rá ts'ęnt'ε ra Alfeo, nε ra Simón Zelotes, ¹⁶ nε ra Judas rán 'yohε ra Jacobo, nε ra Judas Iscariote, gue'a xí dā'a ra Jesús 'bε m'bεjua. Nε gue'ε bi huan'na ra Jesús ε ngue yú 'bäihε.

Xęn ngu yε ja'i bi xänba a ra Jesús

¹⁷ Nubεya, nu ra Jesús nε yú xádi bi gąpε ja ra nyuni nε bin thehε xęn ngu yε ja'i bε xęn juąni, bí nεxpε yε hnini ra xęqui Judea, nεpε ra dąhnini Jerusalén, nεpε ndendądehe, guepε i ja ra hnini Tiro nε ra hnini Sidón. Nε nu'ε, bi zɔm bε ngue in nde da 'yɔde 'be'a man ra Jesús, nε nu'ε mi'da bεya, in nde da mba ma hoqui ε. Nε nu ra Jesús bi hoc'ε. ¹⁸ Nε xęn ngu ε min 'yohε ra zįthu bi zɔm bε, nε nu'a ra Jesús bi hyɔn'a thi ε. ¹⁹ Nε gátho ε min nde da dārpa rá ja'i ra Jesús, nguetho gátho yε hyęnni bi hoc'a nanguε rá ts'ędi.

Ra Jesús bi ma to'o din johya nε to'o da nu ra dumbıi

²⁰ Nε nubεya, nu ra Jesús bi hyęt'ε yú xádi nε bi 'yεmp'ε:

—Guí hyoyahε, pε ya gá cųthε bε di manda rá ts'ędi Ojā jananguε'a mająpi ahε.

²¹ Nε guí tumanthuhε, pε Ojā di ja ahε guí tįmhbε a guí homhε, jananguε'a mająpi ahε.

Nε guí sähε ra dumbıi ya, pε Ojā da hyut'a ni mbıi-hε, jananguε'a mająpi ahε.

²² Nε ngutho 'bε i san ahε yε ja'i, nε'bε i 'uegue nanguε ahε, nε'bε di c'ąman'ε ahε, nε'bε da ndɔm mants'o ni thuhε ngue guí tęgahε, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, guemhma mająpi ahε.

²³ Gan johyahε, da hyu ni mbıihε 'bε din jabε da 'yɔt'ahε yε ja'i, nguetho ngutho bi t'ɔrpa ε yε pɔn-gahya mam'bet'o, nε i ja 'be'a din 'da ahε ngue am 'be'ts'i mahęts'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁴ Nε xɔ bi 'yεmp'ε:

—Pε í huęhi maha ahε gyε membetihε ngue hɔnt'a ni mbeti guím bęmhε, nguetho ya hin guin nuhε man'da ran johya njām'bε da guadi.

²⁵ Nε í huęhi maha ahε, ngue guí ęmhε hin te gadí 'bεhmbε, pεgue gan tumanthuhε.

Í huęhi maha ahę, ngue ja nin johya zehęhę, nguetho m'bejua da du ni mbęihę.

²⁶ Í huęhi maha ahę ngue gątho i mamanho nanguę ahę yę ją'i. Bin jabę yę hyąte pęngahya bi numanho gątho yę ją'i, bi 'yęn'a ra Jesús.

Dami huęc nin sęihę, bi 'yęn'a ra Jesús

²⁷ Pę dami 'yęhmbę na ga xi ahę ya, bi 'yęn'a ra Jesús:

—Gui huęc nin sęihę nę gui 'yęrpa ran ho ę to'o i nu-man'ę ahę. ²⁸ Nę dami 'yąp Oją da mbąx'ę di c'ąman'ę ahę, nę gui 'yąp Oją da 'yęnspa rán jąpi ę di ęn'nahę.

²⁹ Nę nu'bę n'da da mbęp'a ni 'yoguhę, gui 'băt ni hmi-hę da mbęp'a man'da nguadi ni 'yoguhę. Nę nu'bę n'da da gąn'na ni cotohę, nę'a ni pahni gui unhdę.

³⁰ Dami unhdę 'be'a gątho da 'yą ahę, nę nu'a da thąn'nahę hingui 'yąhmbę. ³¹ Nu'bę guí ndehę da 'yęt'ahę ran ho ni miją'ihę nde'bę gui 'yęrpahę ran ho.

³² Pę nu'bę hęnt'ę di huęc'ahę gui huęję, hin te di muui a 'bę, 'da'angu gą 'yęthę ę him mahoqui yú mbęi. ³³ Nę nu'bę hęnt'ę bi 'yęt'ahę ran ho guí ęrpahę ran ho, hin te di muui 'bę, nguetho in jabę ęt'ę him mahoqui yú mbęi. ³⁴ Nę nu'bę hęnt'ę guí pąhmbę i jut'i guí hmit ni mbeti-hę, hin te di muui 'bę, nguetho gue'a i ęt' yę ts'om'bąi, di hmit yú mits'om'bąihę ngue im bęni da mba ma cospi rá mbeti. ³⁵ Pę dí xi ahę, dami huęc nin sęihę, nę gui 'yęrpahę ran ho ę, nę gui hmithę madague'a guí pądi hin di cos'ahę. Nu'bę ngubę gui 'yęthę, gue'a nám fądi gue yú t'ęhni ahę Oją. Nę i ja 'be'a di 'da ahę Oją bęya. Nguetho gue'a i ęt' Oją, gątho i ęrpa ran ho madague'a hin da 'yęn'ę: "Jamadi Oją." Nę gątho i ęrpa ran ho madague yę ts'om'bąi ę. ³⁶ Dami huęc ni miją'ihę tengutho bę i huęc'ahę Oją ma Tahę, bi 'yęn'a ra Jesús.

Hin gui 'yęmhbę bi 'yęt' yę ts'oqui ę mi'da yę ją'i

³⁷ Nę man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yęna:

—"Nuna bi 'yęt' yę ts'oqui," hin gui 'yęmhbę, nę hin da t'ęn'ahę gą 'yęthę yę ts'oqui 'bę. Nę 'yo gadí yąfę ni miją'ihę nę hin da zęp'ahę Oją, pę gam punbahę nę Oją di pun'nahę bęya. ³⁸ Dami un'dę 'be'a i hon ni miją'ihę, nę Oją man'da xęn ngu di co'ts'ahę nę dim fons thoho a di 'da ahę xinda gue'a gadí un ni miją'ihę. Nguetho da 'yęt'ahę Oją tengui guí ęrpahę ni miją'ihę, bi 'yęn'a ra Jesús.

³⁹ Nę xę bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yęna:

—Hingui są n'da ra xądą da 'yut ra 'yu rá mixądąui, ts'ęrpę thoho da dąpę ja ra hyę ę. Nę ngutho n'da ra ją'i hingui są da 'yut ran ho rá miją'iu 'bę hingui pąsę ran ho. ⁴⁰ Nę ngutho n'da ra xądi, man'da hingui ngu pądi xinda gue'a rá xąnbate, nę nu'bę bi juah rán xądi, 'da'ingu i pąhmi a. Nu'bę ts'ętho i pą'a ra xąnbate nę ts'ętho i pą'a rá xądi.

⁴¹ Nę hingui są gui mamhbę nanguę to'o i ja zę ts'ę ran ts'o 'bę xęn ts'o ni mbęihę. ⁴² Hanja gńi 'yęmhbę gui zęhmbę ę mi'da yę ją'i di hoc yú mbęi, nę ęmme go xęn ts'o ni mbęizehęhę. Jatho 'bę gui hoczēhę ni mbęihę, ja da zą gui zęhmbę ę mi'da, bi 'yęn'a ra Jesús.

Nanguę rán dăt'o dí fą'a ra za

⁴³ Nę man'da bi man'a ra Jesús ngue bi 'yęna:

—Nu n'da ra hogaza hingui są din zęh yęn dăt'o ngue hingui ho. Nę ngutho a n'da ra za hingui ho, hingui są din zęh yęn dăt'o xęn ho. ⁴⁴ Nu yęn dăt'o i zępę, gue'a ctí pąhmbę 'be'a ní za a ra za, nguetho hingui są din zęh yęn dăt'o ngue yę higo bę ja ra 'uįnza. Nę xın din zęh yęn dăt'o ngue yę uva bę ja yę t'ax'ųjni.

⁴⁵ Ngutho n'da ra ją'i xęn ho rá mbęi, i ęt' ran ho tengui i ja bę mbo rá mbęi. Nę ngutho n'da ra ts'om'bąi i ęt' ran ts'o tengui i ja bę mbo rá mbęi, nguetho gątho a i ja bę mbo rá mbęi n'da, gue'a ní bęn rá nde n'da a, bi 'yęn'a ra Jesús.

Rán t'uti ę i ęt'a man ra Jesús nę'ę hingui ęt'e

⁴⁶ Nę xę bi 'yęn'a ra Jesús:

—Hanja gńi 'yęnję ni hmuję nę hin guí ęthę 'be'a dí xi ahę. ⁴⁷ Ga xi ahę rán t'uti ę i ęt'a dí mangą. ⁴⁸ Nu'ę, i ęt'e tengui bi 'yęt'a n'da ran 'yohę bi hyę'a n'da rá ngu, nę xęn hę bi 'yęmp' ra häi ngue da mbämp'ę yę jądo. Nę nu'bę mam bá ęh ra mboxthe, nte bi jap'a ra ngu, nguetho mbo bim foxa ra jądo. ⁴⁹ Pę nu'ę i ęh ma nde nę hingui ęt'a dí mangą, rán t'uti ę tengui n'da ran 'yohę bi hyęh rá ngu nę bi 'yęx maxęts'e yę jądo, nę nu'bę mambą ę'a n'da ra mboxthe, 'bex bi yęt rán ngu bęya, bi 'yęn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hocpa rá 'yęhę n'da ra hmudofęi

7 Nę nu'bę mi gua'a man'a ra Jesús, bi mba mahęn'a bę ja ra hnini Capernaum. ² Nę mi 'bęrpę n'da ra hmudofęi, ra mengui bę Roma a. Nę xęn'ę n'da rá 'yęhę, nde da du. Nę nu'a ra hmudofęi ęmme madi huęc'a rá 'yęhę. ³ Nę nu'bę mi 'yęde 'bęrpę ra Jesús bá pęhni 'da yę ngęrbi bę ja ra hnini ngue da zix'a ra Jesús di hocpa rá 'yęhę. ⁴ Nę nu'bę mi zęm bę 'bęh ra Jesús, bi 'yąp ra mate da mba, nę bi 'yęmbi:

—Dín nde gui 'yęrcahe ra mate gui mba, nguetho nu'a ra hmudofęi ra hocją'i a, ⁵ nę ęmme di huęgahę ngue dyę judío-hę. Nę nu'a bi guzēhę a í thęh ma ni-jąhę, madague hing ra judío a, bi 'yęmbi.

⁶ Nu ra Jesús bi mbähą, nę nu'bę mi ts'ętho da zęm bę ja rá ngu a ra hmudofęi, pę nu'a ra hmudofęi bá pęhni 'da yę amigo mahęn'a, din c'athę a ra Jesús, da 'yęmbi:

—Hingui jatho gui sęm bę ja ma ngu, nguetho nugą hin dí sucą tengui i, ⁷ xıngui są ga ęna ga mba gan yąui, nę hin drą judıogą. Pę dí pądi ngue i ja ni ts'ędizehę, ngue nu'bę guim ma da yąni, nę 'bex gue da yąni.

⁸ Tengui thohogą bin 'dac'i ts'ę man t'ędi, nę nu'bę i ja 'be'a dí xi ę ma dofęi, nę'ę ma 'yęhę, 'bęxgue 'dahman-tho in ja. Nę ngutho i, są guim mantho bę guí 'bąi nę 'bęxgue da yąn bęya, bi 'yęn'a ra nde bá pęhna ra hmudofęi ngue bi man'ę yú amigo. ⁹ Nu ra Jesús bi hy-onyą thoho 'bę mi 'yę'a bi man'ę yęn 'yohę ngue bá pęhna ra hmudofęi, nę bin yęgui bi xi'ę mí tenni, nę bi 'yęna:

—Xínga n'da ma mijudíohu dá tǵngä ngue i ɛc'yɛi i ja ma ts'edi tengu a ran 'yohu, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nuya bin ja a bi 'yáqui, bi 'yɛna.

¹⁰ Ne bi mbeng bu ja ra ngu u yú amigo a ra hmud-ofɛi buya, ne bi nu'a rá 'yɛɛ ra hmudofɛi ngue ya xí zä.

Nu ra Jesús bi xox rá ts'unt'u n'da ra xisu xí du rá ndø

¹¹ Man'da ra pa buya, ra Jesús bi mbähä yú xädi bu ja ra hnini Naín. Ne xun ngu yu ja'i mi tenni. ¹² Ne nu'bu mi zøm bu ndehni, ba ɛpu yu 'yägüi, ba tu rá ts'unt'u n'da ra xisu xí du rá ndø. Ne njo'o man'da rá ts'unt'u. Ne xun ngu yu ja'i min 'yohu yu 'yägüi. ¹³ Ne nu ra Jesús 'bu mi nu a ra xisu buya, bi huɛc'a ne bi 'yɛmbi:

—O guí zoni, ɛn'a.

¹⁴ Ne nubuya, bi dá'a ra huada mi o ra du a ra Jesús ne bim 'bá'u yun dute. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra du buya:

—Grá ts'unt'u, dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

¹⁵ Ne nu'a xí du 'bex bi ndants pu ja rá huada ne bin ya. Nu ra Jesús buya, bi xi'a rá mbe da zits'i. ¹⁶ Ne gátho yu ja'i mi 'bäpu bin su, ne bi 'yɛspa Oja u.

—Nuya, n'da ra pøngahya nuixte dí 'buhmbu ua, ne Oja da yanju ya, yú ja'igähü Oja ya, bi 'yɛn'u.

¹⁷ Ne gátho yu ja'i mi 'bupu, nepu ra xequi Judea, bi ma 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Xuua Nxixya bi mbèhni 'da da 'yänni to'o a ra Cristo

¹⁸ Ne bi si'a ra Xuua Nxixya 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi man u yú xädi. ¹⁹ Janangue'a nu ra Xuua bi zon'du yoho yú xädi ngue da mben bu 'buh ra Jesús ne da 'yänni: "Ha gue'e ra Cristo mi hma ba ɛɛ, uague ga thoqui ga tømhbè," guí 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Xuua. ²⁰ Ne nu'bu mi dǵn'a ra Jesús u yúm 'bèhni ra Xuua, bi 'yɛmbi:

—Nu'a ra Xuua Nxixya bá pengä'be nguetho in nde da baǵi gue'bu gue'e ra Cristo i hma ba ɛɛ, uague ga thoqui ga tømhbè, bi 'yɛn'u.

²¹ Ne 'bex bi hoc'u 'da yu hyɛnni a ra Jesús buya, ne bi hyøn'a thi yu zǵthu ngue mín 'yohu 'da yu ja'i, ne bi xocpa yú dá yu xädä. ²² Ne nubuya, bi 'yɛmp'u yú xädi ra Xuua:

—Ní mbe ya, guí xihmi ra Xuua 'be'a gá nuui ua, ne 'be'a gá 'yøhmi ya. Guí 'yɛnui: "Nu yu xädä i nu ran nequi ya, ne yu dogua i sä i 'yo ya, ne nu'u mi hɛmb ra t'axca'ya bi yan'u ya, ne yu gogu i øhna'ya ya, ne'u xí du bi ndants'i, ne yu hyoya i ø'a ran ho ma'da'yo ya.

²³ Din johya u to'o i ɛc'yɛi xun ho, ne hin di u't' yú mbui u," guí 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁴ Ne nu'bu mi mbenc'u yúm 'bèhni ra Xuua buya, nu ra Jesús bi ma 'be'a øt' ra Xuua, ne bi 'yɛmp'u yu ja'i:

—Nu'bu gá mbähä bu ma'ueni ngue gá nuhu ra Xuua, 'be'a gá bɛmhbu ngue gua nuhu bu. Ha guá nuhu n'da ran 'yohu xun güent'i tengu n'da ra xithi i en ran dahi. ²⁵ Uague gá nuhu n'da ran 'yohu mi he ra pahni xum hmadi. Pe nu'u, 'bupu ja ra ngunts'ut'abi u.

²⁶ Uague guá nuhu n'da rá pøngahya Oja. Majuani a gá nuhu, ne hingä hønt'a n'da rá pøngahya Oja, pe nu'a,

xun hɛts'i rá ts'edi xinda gue'u mi'da yu pøngahya.

²⁷ Gue'a ra Xuua i hmam bu ja rá søcuä Oja, gue i ɛna:

Nugä, ga pehn'na n'da mam 'bèhni dim 'bet'o bu gní mba, da xih yu ja'i da døp'e xun ho, i ɛm bu ja rá m hman Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Xínga n'da ra ja'i mi 'bui ngue nuixte rá 'bèfi tengu ra Xuua. Pe nu'a to'o dim 'bupu di manda rá ts'edi Oja, nu rá 'bèfi da 'yøpu madague'a ts'utho, pe man'da nuixte a xinda gue'a ra 'bèfi i øt' ra Xuua ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Ne nu yu hyacahäi ne mi'da yu ja'i xí xixyaba ra Xuua Nxixya, 'bu mi 'yø a bi man ra Jesús, bi ba'u xun ho i øt' Oja. ³⁰ Pe nu yu fariseo ne yu xänbate nija, ngue him bi nde'a ran xixya bi 'yøt' ra Xuua, him bi numan-ho'a bi nde Oja da 'yøpa'u. ³¹ Ne xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Be'a nín t'uti ga xi ahu ngue guí pahmbu 'be'a guí øthu. ³² Guí øthu tengu øt' yu t'uhni 'bu in ɛni ne i ɛmp'u yú mit'uhnihu: "Nugähe, dá pehmbu ra 'bida pe nu'ahu hin gán nehmbu," ɛn'u 'da. Ne xø ɛn'u mi'da buya: "Pe nugähe, dá pehmbu yu thuhu tengu'bu xun du n'da, ne nu ahu hin gán zomhbü," ɛn'u mi'da.

³³ Ne nguetho guí øthu tengu øt' yu t'uhni, ngue nu ra Xuua Nxixya bi zøcuä, ne him bin sihme'u yu ja'i ne xím bi z ra vino. Pe nu ahu gá 'yɛmdahu in 'youi ra zǵthu. ³⁴ Pe nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ne bá ɛcä ne dí sihmehe yu ja'i, ne nu ahu sä guí ɛnjø drá hyugugä ne drá mihniä, ne guí ɛnjø dín amigogähe yu ziyate hyacahäi ne yu ts'om'bäi.

³⁵ Pe nu'bu majuani i ja rán 'yomfɛni n'da, da baǵi to'o u ngue majuani bi un rán 'yomfɛni Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bin sihme bu ja rá ngu n'da ra fariseo í Simón

³⁶ Ne n'da ran 'yohu mí ten rán xädi yu fariseo, bi xi'a ra Jesús din sihme bu ja rá ngu. Ne bi mbähä ra Jesús buya, din sihme bu. ³⁷ Ne nu'a n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni a, ne nu'bu mi 'yøde 'bupu ra Jesús, bi yøpu mi hu a ra Jesús, i tu n'da ra xito án t'øt'e ra do alabastro, mi po ra 'yɛthi yumanho, xum hmadi di muui. ³⁸ Ne nu'a ra xisu mi hu pu ja rá gua ra Jesús, ne mi zoni. Janangue bi mboxpu ja rá gua ra Jesús a rá guidä, ne bi ducua rá gua yú xtä, ne ɛmme zøspa rá gua ra Jesús, ne bi xispa rá gua ra 'yɛthi yumanho. ³⁹ Ne nu'a ra mengu bu, 'bu mi nu 'be'a i øt'a ra xisu, bi bɛnse: "Him majuani rá pøngahya Oja a ra Jesús," nguetho ɛmbi hingui paǵi ra 'yomt'ɛni a ra xisu. ⁴⁰ Nu ra Jesús buya, bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá Simón i ja'a ga xi'i.

Nu ra Simón bi 'yɛna:

—Gra xänbate, dami xic 'bu.

⁴¹ Nu ra Jesús buya, bi xih ra Simón n'da ran t'uti, ne bi 'yɛmbi:

—Mi 'bu a n'da ran 'yohu zä di hmih ra mbeti. Ne mi 'bu'a n'da ran 'yohu bi hmiti cøt'a ciento, ne man'da buya bi hmiti yote ma'det'a thofo. ⁴² Ne nu'u gátho yoho hin'yu 'be'a dí co'ts'a ra mbeti xí mba ma hmiti. Janangue nu'a xí hmih ra mbeti buya, bi punba thofo u. Dami xic ya, Simón, nda'a man'da da bɛn'a ra mate bi t'øp'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴³ Nu ra Simón bi däh puya, ne bi 'yɛna:

—Masque gue'a ran 'yohɛ min dupate xɛn ngu, man'da da bɛn'a ra mate bi t'ɔrpe, bi 'yɛna.

—Majuɔni a guim bɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁴ Nu ra Jesús bɛya, bi hyɛt'a ra xisu nɛ bi 'yɛmp'a ra Simón:

—Guí nu na ra xisu 'bɛcua, nu'bɛ má cɛt'ua ja ni ngu xingui ts'ɛ gá 'dac ra dehe gue xcá pe't'ä ma gua, pɛ nu ra xisu i hucua, rá guidä í mbercä ma gua nɛ yú xtä í dugä ma gua. ⁴⁵ Pɛ nu'i, hin gá sɛsca ma 'yogu ngue xquí zenguaguí, pɛ nuna ra xisu him bin hɛ a ní zɛsca ma gua. ⁴⁶ Nɛ nu'i, hin gá cosca ma yá ra aceite, pɛ nuna ra xisu i hucua, bi xisca ma gua ra 'yɛthi yɛ-man'u. ⁴⁷ Guehna dí xi a i na, xɛn ngu rá ts'oqui na ra xisu nɛ xɛn ngu rá punbi ya, janangue ɛmmɛ im bɛngä na. Pɛ nu'ɛ im bɛnsɛ ts'ɛtho ra punbi i honi, man'da ts'ɛtho im bɛngä ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁸ Nɛ nubɛya, bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Ya ma punbi ni ts'oqui ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁹ Nɛ nu'ɛ i sihmɛ bɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—To'o nín 'yohɛ na, gue i ɛna sä di punba yú ts'oqui n'da, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

⁵⁰ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Gá 'yɛc'yɛigui, janangue ya ma punbi ni ts'oqui ya. Ní mba ya nɛ gan johya, bi 'yɛmbi.

Yɛ xisu bi mbäxa ra Jesús

8 Nu'bɛ mi tho'i 'da yɛ pa, nu ra Jesús bi mbähä 'de'mayoho yú xädi bɛ ja yɛ hnini, nɛ bi mam bɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojä. ² Nɛ bi mbähä a ra Jesús 'da yɛ xisu xí hoc 'bɛ mí ɛ, nɛ'ɛ 'da xí hyɔnba thi yɛ zjthu min 'yohɛ, nɛ'a ra María ra mɛngu bɛ ra hnini Magdala, gue mín 'yohɛ yoto yɛ zjthu 'bɛ mi hoc'a ra Jesús. ³ Nɛ'a ra Juana, rá xisu ra Chuza, n'da ran 'yohɛ im hmu bɛ ja rá ngu ra ts'ɛt'abi Herodes. Nɛ'a ra Susana, nɛ xɛn ngu mi'da yɛ xisu bi mbähä, mi fäx'a ra Jesús nɛ yú xädi nangue yú mbeti zɛhɛ.

Rán t'uti ra mbomhmudä

⁴ Nɛ xɛn ngu yɛ jã'i bi nɛxpɛ i ja mi'da yɛ hnini, nɛ bim pɛti bɛ 'bɛh ra Jesús. Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yɛmp'ɛ:

⁵ —Nu n'da ran 'yohɛ bi mba bɛ ja rá huɔhi bá pom bɛ yɛ hmudä. Nu'ɛ 'da yɛ hmudä bi zo bɛ ja ra 'yu, nɛ nu yɛ jã'i bi nɛm bɛya nɛ yɛ doja bi za. ⁶ Nɛ 'da'ɛ yɛ hmudä bi zo bɛ ja yɛ ndaxnado, nɛ nu'bɛ mi bɔts'e 'bɛx bi hmanc'a n'dihi, nguetho hin'yɛ ra dehe bɛ ja yɛ do. ⁷ Nu'ɛ mi'da yɛ hmudä bi zo bɛ ja yɛ 'ujni, nɛ nu'bɛ mi bɔts'e, bi gom' yɛ 'ujni ɛ, nɛ him bin te. ⁸ Nɛ'ɛ 'da yɛ hmudä bi zo bɛ ja ra hogahäi nɛ bin te xɛn ho bɛ, nɛ bin xandi, xɛn ngu bin ja, bi 'yɛm 'bɛ mi man ran t'uti.

Nu'ɛ i ja yú zagu, bi 'yɔ'a dá ma, bi 'yɛmp'ɛ yɛ jã'i ra Jesús.

Hanja bi xih yɛn t'uti yɛ jã'i a ra Jesús

⁹ Nu'ɛ yú xädi, bi 'yän'na ra Jesús:

—'Bɛ'a nam bɔn'a ran t'uti gá ma.

¹⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ, Ojä bi ja ahɛ gui pãhmbɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi. Pɛ nu'ɛ mi'da, dí xih yɛn t'uti ɛ, nguetho in nu yú dá pɛ hingui pãdi 'bɛ'a in nu, nɛ i ja yú zagu, pɛ hingui pãdi 'bɛ'a i øde, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a nam bɔn'a rán t'uti ra mbomhmudä

¹¹ —Nuya, ga xi ahɛ 'bɛ'a nim bɔn'a ran t'uti dá mangä. Nu'ɛ yɛ hmudä, ra hmɛpya rám hman Ojä ɛ. ¹² Nu'ɛ bi zo bɛ ja ra 'yu, ra hmɛpya ɛ to'o bi 'yøh rám hman Ojä, pɛ nu ra zjthu bi japi 'bɛx bi pumbɛni, nɛ him bi zä bi 'yɛc'yɛi ngue da mba nhyani. ¹³ Nɛ nu yɛ hmudä bi zo bɛ ja yɛ do, ra hmɛpya ɛ to'o bi 'yøh rám hman Ojä nɛ bin johya 'da yɛ pa. Pɛ him bi gopɛ mbo yú mbɛi rá hman Ojä nɛ nu'bɛ bi zä ra zjthu ɛ, 'bɛx bi 'ueh pɛya. ¹⁴ Nɛ nu'ɛ yɛ hmudä bi zo bɛ ja yɛ 'ujni, ra hmɛpya ɛ to'o bi 'yøh rám hman Ojä, pɛ hɔnt'a bi bɛni 'bɛ'a dí hyuse yú mbɛi, nɛ 'bɛ'a i ja ua, nɛ 'bɛ 'a bi nu-manhose, hinga xɔt'a din te bɛ yoho yɛ hmudä, nɛ nte bin ja a ra hoga hmudä. ¹⁵ Nɛ nu'ɛ yɛ hmudä bi zo bɛ ja ra hogahäi, ra hmɛpya ɛ to'o bi 'yøh rám hman Ojä, nɛ bi mbɛs'pɛ mbo rá mbɛi, nɛ bi xi'ɛ mi'da yɛ jã'i, nɛ xɛn ngu mi'da bi 'yɛc'yɛi nangue'ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran nɛqui hinga nt'ɔgui

¹⁶ Nɛ man'da ran t'uti bi ma ra Jesús, bi 'yɛna:

—Xinga n'da ra jã'i di sɔc yɛ bombilla ngue da go'mi, o gue da mbɔxpɛ 'bit'ots'i, pɛ da 'yɛxpɛ m'batho ngue di nɛc bɛ mbo ra ngu. ¹⁷ Ngutho mam hmangä. 'Bɛ'a gätho dí xi a zɛhɛhɛ, pɛ jatho gui xihmbɛ mi'da yɛ jã'i, janangue'a din ja ran nɛqui yú mbɛi.

¹⁸ Dami jamansuhɛ xɛn ho 'bɛ guí øhmbɛ mam hmangä, nguetho nu'bɛ guí øhmbɛ xɛn ho, sä gui pãhmbɛ xɛn ho a mam hmangä. Pɛ nu'ɛ to'o hingui øde xɛn ho, di pumbɛni a zɛ ts'ɛ bi 'yøde, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o rá mbe nɛ yú cu

¹⁹ N'da ra pa bi mba bɛ rá mbe nɛ'ɛ yú cu ngue da nu'a ra Jesús. Pɛ him bi zä da nu nguetho ɛmmɛ dɛ yɛ jã'i bɛ mi 'bɛi. ²⁰ Nɛ bi si'a ra Jesús i 'bãpɛ thi rá mbe nɛ yú cu, in nde da nu a. ²¹ Nu ra Jesús bi dãti, bi 'yɛna:

—Nu ma mbe nɛ ma cu, gue'ɛ to'o i øh rám hman Ojä, nɛ øt'a i mam bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús di japi din hɛ ran dãhi nɛ ra dehe

²² Nu'a ra Jesús n'da ra pa bi hyu n'da ra mbosa, bi mbähä yú xädi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Ga mbähä bɛ 'danguadi ra dãdehe, bi 'yɛna. Nɛ 'bɛx bi mba bɛya.

²³ Pɛ nu'bɛ i 'yo'a ra mbosa bɛ ja ra dehe, bin ɔ'a ra Jesús. Nɛ ɛmmɛ nts'edi ran dãhi bi 'yɛn'a ra dehe, gue'bɛ go mi mbo ra dehe bɛ mbo ra mbosa, nts'utho a bin ja. ²⁴ Pɛ nu'ɛ yú xädi, bi 'yents'a ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, nde da goguahɛ ra dehe, bi 'yɛmbi.

Bi ndants'a ra Jesús, bi hécua ran dāhi nē ra dehe, bin hē'x bəya, nē xən ho ra dehe bəya. ²⁵ Nu ra Jesús bi 'yēmp'x yú xādi:

—Hanja, ha zə ts'ətho guí ɛc'yēigah.

Pē nu'x yú xādi bin su, nē bi hyonya thoho. Nē bin 'yēmzēhē ɛ:

—'Bē'a din 'yēt'ui na ran 'yohə, nē ya 'bexque in hē'a ran dāhi nē ra dehe di hēcpi, bi 'yēn'ɛ.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohə min 'youi ra zjthu

²⁶ Nē nu'bə min hē ran dāhi, bi thopəya, bi zəm bə ja ra häi Gadara, din hyant'ui bə 'danguadi ra häi Galilea.

²⁷ Nē nu'bə mi gā'a ra Jesús bə ja ra mbosa, bin c'at'ui n'da ran 'yohə ra mēngu bə, min 'yohə yə zjthu a. Nē nu'a ran 'yohə, him mí he rá he, nē him mi 'bərə ja rá ngu, pē mi 'bərə ja yən 'yāgui. ²⁸ Nē nu'bə mi nu'a ra Jesús bəya, 'bex bin dānyahmu bə ja rá gua nē nts'edi bi mba'a ra zjthu:

—Nu'i Jesús, rá ts'ənt'ɛ i Ojā nujxte, 'bē'a gui 'yər-cāhe ya. 'Yər-cāhe ts'ɛ ra mate, o gadí ɛngahe, ²⁹ bi 'yēn'a ra zjthu 'bə mi xifi da bəm bə rá mbəi ran 'yohə.

Nguetho na ya'a thoho bi ɛnba ran 'yohə nē i xecta yə cadena i pa thu't'i, nangue rá ts'edi ra zjthu, nē i six-pə ma'ueni mahən'a. ³⁰ Nu ra Jesús bi 'yänba rá thuhu a ran 'yohə.

—Dí n'dan nets'igāhe, bi 'yēm 'bə mi dādi.

Nguetho min 'yohə xən ngu yə zjthu. ³¹ Nē nu'x yə zjthu bi 'yāp ra mate ra Jesús hin da 'yentpə hapə bí nets'i, nguəpə ja ra mba'ye xən hētho nē nts'utho.

³² Nē mi 'bərə xən ngu yə ts'edi mi sihme bə. ³³ Nē nu yə zjthu bi bəm bə ja rá mbəi ran 'yohə nē bi yərpə 'bəh yə ts'edi. Nē gātho yə ts'edi 'bex bin tihi, bin gəx-pə ja ra nguani, gātho bi zo bə dehe, bim 'bēdi.

³⁴ Nu'x yən 'yohə mi fāh yə ts'edi, 'bex bi 'dah pəya 'bə mi nu 'bē'a bi 'yət'ɛ yə ts'edi. Bi mba bə ja ra hnini nēpə ja yə huāhi, bi ma 'bē'a bin ja. ³⁵ Nē xən ngu bi mba bə, ba nuse 'bē'a bin ja. Nē bi nu'a ran 'yohə min 'yohə yə zjthu, mi hupə ja rá gua ra Jesús, mi he rá he. Ya xí yəm bəya. Nē gātho yə jə'i bin su 'bə mi nu 'bē'a bi t'ørpa ran 'yohə. ³⁶ Nē nu'x yə jə'i in 'yohə a ra Jesús, 'bə mi hoc'a ran 'yohə, bi xi'ɛ m'bejua bi zəm bə 'bē'a gātho bi 'yət'a ra Jesús. ³⁷ Nē gātho mi 'bərə ja ra häi Gadara bi 'yāp ra mate ngue hin din 'yo bə ja ra xequi a, nguetho ɛmme min su gātho ɛ. Janangue'a nu ra Jesús, bi hyu ra mbosa mahən'a nē bi mbähä yú xādi bəya. ³⁸ Nu'a ran 'yohə min 'yohə ra zjthu, ɛmme in ndehma da den'na ra Jesús. Pē nu'a ra Jesús him bi japi da mba. Pē bi 'yēmbi:

³⁹ —Ní mba ni ngu nē gui mam bə 'bē'a bi 'yət'a'a Ojā.

Nē nu'a ran 'yohə bi mba rá ngu bəya, nē bi mam bə rá hnini a ran ho bi 'yørpa ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xoxa rá t'jxu ra Jairo, nē bi hocpə 'yu n'da ra xisu mi hēmb ra mbəji

⁴⁰ Nu'bə mi mbeng bə ra Jesús 'danguadi ra dādehe, ɛmme bin johya yə jə'i nguetho xən ngu mi təmp'ɛ.

⁴¹ Nē 'bex bi zəm bə 'bəh ra Jesús a ra Jairo, n'da ra ngərpi bə ja ra nija, nē bin dānyahmu bə ja rá gua, nē bi 'yāp ra mate da mba ra Jesús bə ja rá ngu.

⁴² Nguetho hənt'a n'datho rá t'jxu mi 'bəi, ngue 'dē'ma yonjeya mi pē'ts'i, nē in nde da du. Nē nu'bə mi mbähä ra Jesús, ɛmme də bə yə jə'i bə ní mba.

⁴³ Nē nu'bə mi mba bə 'yu, hin ní zəm bə ja rá ngu ra Jairo, bi zə'a n'da ra xisu mí hēmb ra mbəji, ngue 'dē'ma yonjeya mi hēmp'a ran ɛ. ⁴⁴ Pē nu'a ra xisu bəya bi dārpa rá nyəmpahni bə ja rá xəthä ra Jesús, nē 'bex bin hē'a ran ɛ mi hēmbi.

⁴⁵ 'Bex bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi dārca ma pahni, bi 'yēna.

Pē gātho ɛ mi 'bāpə bi 'yēmbi: "Njom bi dā'i." Nē'a ra Pedro nē mi'da yú xādi bi 'yēmp'a:

—Hanja gní 'yēna 'bo'o bi dā'a i, nē ɛmme i də yə jə'i bə gní mba, bi 'yēmbi.

⁴⁶ Pē nu ra Jesús bi 'yēmp'ɛ:

—Pē dí pādi ngue n'da ra jə'i bi dāqui nguetho ma ts'edigä ín ho'a, bi 'yēna.

⁴⁷ Nē nu'bə mi bə'a ra xisu hingui sä din cəni, ɛmme bin su, nē di fet'i, nē bin dānyahmu bə ja rá gua ra Jesús, nē bi xifi 'bē'a í dādi. Nē bi 'yēna ngue 'bex bi yəm 'bə mi dādi. ⁴⁸ Nu ra Jesús bi 'yēmthoho:

—Grá xisu, bi zä bi yən'i nguetho gá 'yēc'yēi i ja ma ts'edi. Ní mba ya nē da hyu ni mbəi, bi 'yēmbi.

⁴⁹ Nē yəui ra xisu a ra Jesús 'bə mi zəm bə 'da yə 'yēhe ra Jairo xí nēxpə ja rá ngu, nē bi 'yēmbi:

—Nu ni t'jxu ya bi du'a, säti thoho guí pah na ra Hmu, bi t'ēmp'a ra Jairo.

⁵⁰ Pē nu'a ra Jesús mi øde 'bē'a bi man'a, nē bi 'yēmp'a ra Jairo bəya:

—O guín su, pē dami 'yēc'yēi nē din nu'a ni t'jxu, bi 'yēmbi.

⁵¹ Nē nu'bə mi zəm bə ja rá ngu a ra Jairo bəya, nu ra Jesús him bi japi da tho'a mbo yə jə'i bə 'ben'a ra hmute xí du. Hənt'a ra Pedro nē ra Jacobo nē ra Xuua, nē rá mbe nē rá ta ra hmute bi thopə. ⁵² Nē mi 'bərə xən ngu yə jə'i mi zoni ngue xí du'a ra hmute. Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'ɛ:

—O guí zombə nguetho hingui tu na, i ātho na, bi 'yēn'a.

⁵³ Pē nu yə jə'i bi den'na ra Jesús nguetho mi pādi ya xí du'a ra hmute. ⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi bəntpa rá 'yē ra hmute nē bi 'yēmbi:

—Nu'i grá hmute, dami ndants'i.

⁵⁵ Nē 'bex bi ndants' pəya, bin ja rá te, bim 'bəi mahən'a.

Nu ra Jesús bi 'yēna:

—Dami 'ujmmi na ni t'jxuui ya, bi t'ēmp'a rá ta nē rá mbe.

⁵⁶ Nu rá ta nē rá mbe bi hyonya thoho ngue bi dām-bəni rá t'jxu. Pē nu'a ra Jesús bi xifi njon da xifi 'bē'a bin ja.

Nu ra Jesús bi mbèhni 'de'mayoho yé xädi da mamp'a räm hma

9 Nu ra Jesús bi zohn'du 'de'mayoho yé xädi ne bi un yén t'èdi ngue da hyøn'a thi yu zjthu in 'yohu 'da yu ja'i, ne di hocua yun u i hemb yu ja'i. ² Ne bi mbèhn'du yé xädi din 'yo bu ja yu hnini bu, ne da mam bu 'beru ní manda rá ts'edi Oja, ne di hoc yun zä-man'u. ³ Ne bi xi'u hin te da hyäts'i, ne hin da hyax rá t'ohø xing ra mbeti xinga gue mi'da yé pahni. Da mbat-ho. ⁴ Ne bi 'yemp'u:

—Hønt'a to'o rá ngu bu guí cuthu, gam 'buhmbu bu gue'bu go gá thohmbu bu ja man'da ra hnini. ⁵ Ne nu'bu gá cuthu bu ja 'da yu hnini ne hin da 'yomanho yu ja'i bu 'be'a guí mamhu bu, ne 'bex guí pømhbu bu ja yu hnini ne guí huaju rá häi i päti ni mbonguahu, ra hmepya ngue guí zohmbu bu u, bi 'yèn'a ra Jesús.

⁶ Nu yu xädi buya bi mba hønbu go hapu ja yu hnini ne bi mam bu ran ho ma'da'yo. Ne bi hoc yu hyènni.

Nu ra Herodes bi ma bi hycpa rá 'yuga ra Xuua Nxixya

⁷ Ne mí ø'a ra ts'ut'abi Herodes 'be'a gätho i ø't'a ra Jesús, ne bi hyonya thoho. Nguetho nu'bu 'da yu ja'i bi bñi gue'a ra Xuua Nxixya a, gue bi ndants' mahøn'a. ⁸ Nu'bu mi'da bi bñi gue gue'a ra Elías a ra Jesús, uague man'da rá pøngahya Oja ngue bi dambñi. ⁹ Pe nu'a ra Herodes bi 'yèna:

—Nugä dá manda bi thecpa rá 'yuga ra Xuua Nxixya, janangue'a dí paði hinga gue'a ra Xuua a guí mamhu. Pe to'o maha a, bi 'yèn'a ra Herodes.

Janangue xmmè min nde da nuse a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi 'ujn'u cut'a mahuahi yu ja'i

¹⁰ Nu yé xädi buya bá peng bu xí 'bèhni, ne bi xih ra Jesús 'be'a bi 'yørpø bin 'yo. Ne nu'a ra Jesús buya bi mbäsehü yé xädi bu ja ra hnini Betsaida. ¹¹ Pe nu'bu mi ba'u yu ja'i hapu ní mba a ra Jesús, bi denni. Ne nu'a ra Jesús bi zomanho u 'bu mi zudi, ne bi xi'u buya 'beru ní manda rá ts'edi Oja, ne bi hoc'u gätho yun zäman'u.

¹² Pe nu'bu mi ts'utho da yuh ra hyadi, gätho u 'de'mayoho yé xädi ra Jesús bi xifi da 'yet' yu ja'i, da mba bu n'danni ja yu hnini, din sihme bu ne bá opu 'bu bin xui. "Nguetho hin'yu 'be'a da zi ua ma'uenu," èn'u.

¹³ Pe nu'a ra Jesús bi 'yemp'u yé xädi:

—Pe nu'a zehèhu guí 'ujmhbu.

Nu'bu yu xädi buya bi 'yemp'a ra Jesús:

—Pe hønt'u cut'a yu hme ne yoho yu t'uhua i ja ua. Pe hinda høn 'bu ga tämhbe mi'da yu hme, sä ga 'ujmhbe gätho yu ja'i i 'bucua buya.

¹⁴ Nguetho mbe cut'a mahuahi mi 'beru yun 'yohu. Nu'a ra Jesús buya bi xi'u yé xädi di japi 'da n'danni da hyu'i yote ma 'det'a yu ja'i. ¹⁵ Ne bi hyu pu ya gätho tengu xi xifi. ¹⁶ Ne nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hme ne yu huä, bi ndøs' mahèts'i, ne bi jap'u. Ne bi xeni bi un yé xädi di darpa u yu ja'i. ¹⁷ Ne gätho na ngu yu ja'i bin niya ne bi bong thoho, 'de'mayo 'bøts'e bi mbes'u yé xädi.

Nu ra Pedro bi ma gue'a ra Jesús ra Cristo

¹⁸ N'da ra pa bin yäseui Oja ra Jesús, min 'yohu u yé xädi. Nu'bu mi gua'a bin yaui Oja, bi 'yän'du yé xädi: —'Be'a man yu ja'i nangucä, 'be'a im bèn'u to'ogä.

¹⁹ Nu yé xädi bi 'yemp'a:

—Nu'bu 'da i ma gue'e grá Xuua Nxixya. Ne nu'bu mi'da i ma gue'e gra Elías, ne nu'bu mi'da i ma gue'e man'da ra pøngahya mi 'buh maya'bu ngue bi dambñi, bi 'yèn'u.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús bi 'yänzehe yé xädi:

—Pe xi ahü, 'be'a guím bømhu to'ogä.

Ne nu'a ra Pedro bi 'yembi:

—Nu'i gra Cristo rá Thahni i Oja, bi 'yembi.

²¹ Ne nu'a ra Jesús buya bi hecpa yé xädi njon da xifi to'o a.

Nu ra Jesús bi man rán däte

²² Ne bi 'yemp'u:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, i jatho ga nu ran unbi xøn ngu. Nu ma ngørpø yu dæc'yei ne yu ngørpø mbäjä ne yu xänbate niya hin da 'yèc'yeigui. Ne nu'bu da hyogä u, pe ná hyu pa ga thambñigä ne dam 'bui mahøn'a, bi 'yèn'a ra Jesús.

²³ Ne man'da bi xi'u yé xädi, bi 'yemp'u:

—To'o gätho in nde da dengui da hyèh rán t'èdi zehè ne da hyät yun unbi n'da pa ngu n'da pa, madague da tho. Ne da bñi tengu dí m bængä. ²⁴ Pe nu'bu 'bu a n'da im bèn rá te, ne i su da nu yun unbi, pe da nu ran unbi mazai a. Pe nu'a hinguim bèn rá te madague da tho 'bu da dengä, di pøh rá te a. ²⁵ Hin te di muui n'da ran 'yohu 'bu da 'yøt'e rá mbeti 'be'a gä i ja ua ja ra ximhäi, 'bu hin da dñ'a ra temazai.

²⁶ Ne nu'a gätho to'o i pes' rá sä nangucä ne nangu mam hmangä, necä hín ga embi ma t'uhni u 'bu bá ècä ua ne gan 'yohe yé hoga m'bèhni Oja mahèts'i, ne din jagä rá ts'edi Oja ma Ta, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁷ Pe majuani dí xi ahü, 'bucua 'da hin da nu ran däte asta gue'bu go di d'u mi di manda rá ts'edi Oja ua ja ra ximhäi.

Ra Jesús 'dan'yo bu í nequi bu ja ra t'ohø

²⁸ Mbe ná hyäto pa buya, ra Jesús bi mbähä bu ja n'da ra nyuni ra Pedro, ra Jacobo ne ra Xuua, ngue din yaui Oja. ²⁹ Ne nu'bu min yaui Oja a ra Jesús, 'dan'yo bu í nequi a rá hmi ne nu rá pahni xmmè xøn t'axi, di fexni a. ³⁰ Ne 'bex bi nequi bu ra Moisés ne ra Elías bin yahu ra Jesús, mi 'buh maya'bu u. ³¹ Ne bi hyärpø n'da ran nequi hapu mi 'bä u. Ne nu'bu bi mamhu 'be'a da t'ø- pa 'bu bi tho bu Jerusalén a ra Jesús. ³² Pe nu'a ra Pedro ne'bu min 'yohu bi zøh ra t'aha u, pe nu'bu min nuhu bi nu di hyärpø n'da ran nequi bu 'bäh ra Jesús ne ra Moisés ne ra Elías. ³³ Ne nu'bu ma guerpø da mba ra Moisés ne ra Elías, nu ra Pedro bi 'yèna:

—Ma Hmu i, xmmè xøn ho ngue dí 'buhmbu ua ya, ga høcähe hyu yu t'ungu, 'da'a n'da ni mbetihü. Nu'i, ne ra Moisés ne ra Elías, bi 'yèna.

Pε him mim bεn'a mi man'a. ³⁴ Nε nu'bε mi 'yεn'a ra Pedro, 'bex b́a ća n'da ra gūi bi go'ma ra Moisés nε ra Elías, nε εmme bin su'ε ý xadi ra Jesús. ³⁵ Nε bi t'ɔpɔ n'da ra nde bε ja ra gūi ngue bi 'yεna:

—Nuna ma ts'εnt'ε dadí huçä na, dami 'yɔhmbε 'be'a i man na, bi 'yεn'a ra nde.

³⁶ Nε nu'bε mi gua'a bi man'a ra nde bε ja ra gūi, nu yε xadi bi nu 'bāse bε ra Jesús. Nε nu'ε yε xadi, njom bi xi'ε 'be'a bi nu'ε.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'εhni min 'youi ra zjthu

³⁷ Nu'bε mi hyax bεya, bi gɔpε ja ra nyuni ra Jesús nε'ε hyu ý xadi min 'yohε. Nε xεn ngu yε j́a'i bin c'athε ra Jesús. ³⁸ Nu n'da ran 'yohε nts'edi bi mbafi:

—Xānbate i, nurqui ts'ε ma ts'εnt'ε nguetho hɔnna zε n'datho dí si. ³⁹ Nε ja'bε im bent ra zjthu nε εmme di εnba a, i texa hai, nε εmme mbafi, nε di fet rá j́a'i, nε i soh yε fεgui. Nε zj́i di ja bε ra zjthu. ⁴⁰ Nε dá xi'ε ni xä-di di hoqui, pε nu'ε him bi zä bi hoqui, bi 'yεn'a ran 'yohε.

⁴¹ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu'ahε guexta'a hin guí εc'yεihε 'be'a dí xi ahε. Ham'mi pa ngue ga tɔp'a thohohε ngue gui 'yεc'yεi-gahε.

Nε xɔ bi 'yεmp'a ran 'yohε bεya:

—Bá si ua ni ts'εnt'ε.

⁴² Nε nu'bε bá si ra ts'εnt'ε, bi bent mahɔn'a a ra zjthu, bi dεxa häi nε nts'edi bi εnbi. Pε nu'a ra Jesús bi xi'a ra zjthu da bɔni, nε bi hoc'a ra ts'εnt'ε bεya. Bi xi'a rá ta da zix bεya. ⁴³ Nε gātho yε j́a'i bi hyonya thoho a rá ts'edi Oj́a.

Ra Jesús bi ma mahɔn'a rán dąte

Nε guexta'a i ý ε yε j́a'i nε i ma 'be'a gātho i ɔt'a ra Jesús. Nu ra Jesús bεya, bi 'yεmp'ε ý xadi:

⁴⁴ —Dami 'yɔhmbε xεn ho a dí xi ahε ya, nugä ngue dán j́a'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bε 'bεh yε ts'om'bäi, bi 'yεmbi.

⁴⁵ Pε nu'ε ý xadi him mi pądi 'be'a nam bɔn'a i man'a ra Jesús, nguetho Oj́a hin ní japi da bą'ε, nε bi zu da 'yān'na ra Jesús 'be'a nam bɔn'a bi man'a.

Ra Jesús bi 'yut ý xadi nda'a dim 'bet'o

⁴⁶ Nu'ε ý xadi bin junzεε ε nanguε'a to'o dim 'bet'o.

⁴⁷ Nε nu'a ra Jesús mi pądi 'be'a mim bεn ε, nε bá si n'da ra t'εhni bi mbāmp'ε i 'bäi, ⁴⁸ bi 'yεmp'ε ý xadi:

—Hɔnt'a go to'o da zimanho n'da ra t'εhni tengu na ngue i εc'yεigui, nεcä bi zimanhog 'bε ya bi 'yɔt'a. Nε to'o bi zimanhogä nam bɔni bi zimanho ma Ta. Nε nu'a to'o i ɔt'e ngue nte di muui, gue'a dim 'bet'o a, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu'ε hingui sεjε, ma amigohε ε, bi 'yεn'a ra Jesús

⁴⁹ Nu ra Xuua bεya bi xi'a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nugähe dá nuhe n'da ran 'yohε bi ndɔn'na ni thuhu 'bε mi hyɔn'a thi yε zjthu, nε dá hecuahε nguetho him man 'yogähe a ran 'yohε.

⁵⁰ Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nde'bε hin xquí hecuahε, nguetho nu'ε hingui sεjε ma amigohε ε, bi 'yεmbi.

Nu ra Jesús bi dąmhyą ra Jacobo nε ra Xuua

⁵¹ Nε ya mi ts'εtho da zɔn ra pa da mba mahεts'i ra Jesús. Nε bi nde bi mba bε Jerusalén, madague i pądi da mba ma εnbi bε. ⁵² Nu'bε mi mba bε 'yu, bi xifi da tho'ε 'da ý xadi, da hyonbi hapε din säya. Nε nu'ε ý xadi bεya, bi yεrpε ja n'da ra hnini bε ra xεqui Samaria. ⁵³ Pε nu yε j́a'i bε hinguin ndepe din säya bε'a ra Jesús, nguetho him bi numanho ngue ní mba ba nu ra dąmpeti bε Jerusalén. ⁵⁴ Nε nu ra Jacobo nε ra Xuua εmme bin cue 'be'a bi man yε j́a'i bε bεya. Nε bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ha guín nde ngue ga mandagä'be ra sibi ba cąh mahεts'i, nε din zɔ'ε gātho 'bεcua, bi 'yεn'ε.

⁵⁵ Pε nu ra Jesús bi dąmhyą ε ý xadi bεya, gue hingui ho a im bεn'ε. ⁵⁶ Nε bi thopε man'da ra hnini bεya.

Hyu yɔn 'yohε εna da dεn'na ra Jesús

⁵⁷ Nε nu'bε mi 'yo bε 'yu ra Jesús bi 'yεn'a n'da ran 'yohε:

—Ma Hmu i, nugä ga tεn'ni i hɔnbε go hapε guí mba, bi 'yεmbi.

⁵⁸ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu yε haho i ja ý oi bε ja yε hyądo, nε yε doja i ja hapε din säya ε, pε nugä ngue dán j́a'igä ua ja ra ximhäi, hin hapε i jase ma oigä ua, bi 'yεmbi.

⁵⁹ Nu ra Jesús bεya, bi 'yεmp'a man'da ran 'yohε:

—Dami tengui, bi 'yεmbi.

Pε nu'a ran 'yohε bi 'yεm bεya:

—Grá Hmu, 'bε ga äcä ma ta 'bε bi du.

⁶⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Pε gue'ε hingui ja ra te ma'da'yo, da 'yä'ε xɔn du. Pε nu'i gui tengui, gui xih yε j́a'i 'bεpε ní manda rá ts'edi Oj́a.

⁶¹ Xɔ man'da ran 'yohε bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, dín nde ga tεn'ni i, pε 'bε ga mbagä bε ma ngu dan 'yε'be ma ta nε ma mbe.

⁶² Pε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Gātho to'o εna da dengui nε im bεn'a bi zogui, hing yún sähε bε di manda rá ts'edi Oj́a ε. Nu'a i ɔt'ε tengu ɔt'a n'da ran 'yohε 'bε i henhäi nε in yεh rá xεthä, hingui uεntho ý the i hequi.

Ra Jesús bi mben'dε hyąte ma'det'a bε ja yε hnini

10 Nubεya nu'a ra Jesús bi huan'dε hyąte ma 'det'a ý xadi nε bi mbεhni 'da'i yoho bε ja yε hnini guεpε da thosε ra Jesús. ² Nε bi 'yεmbi:

—Tenguthoho 'bε ya xɔ 'yo't'a n'da ra huąhi, pε zε yonj́a'i tho ε yε xofu, xεn ngu ε yε j́a'i da 'yεc'yεi, pε go zε yoho thoho ε da xifi. Dami 'yāfε Oj́a ra Hmu ba penh mi'da yε mbefi da xih yε j́a'i da 'yεc'yεi.

³ 'Bex gui mbähä ya, nε nugä dí pen'nahε tengu'ε yε dε'yo 'bε da mba bε 'bεh yε zate. ⁴ Nε o guí hąx ni mbetihε, xín ni buxahε, xín gui cεxhε ná yopare ni

thjxfanih, gui mbäthoh, ne hinga nya'a gui zenguah, yu ja'i b, 'yu.

⁵ Ne nu'b, gui c,th b, ja n'da ra ngu ngue di säya ah, a ra mengu b, gui zenguah, ne gui 'yäf, Oja da 'yenspa rán japi a ra mengu b. ⁶ Ne nu'b, in nde rán japi Oja a ra mengu b, da gohmi a rán japi Oja 'b, p, ne nu'b, hinguin nde, nte da gohmi 'b. ⁷ Ne nu'b, gá s,mh b, b, ja n'da ra hnini, gam 'b, hmb, b, har, rá mb,di da mba ma säya ah. Hin gui päp, gam 'b, hm- b. Ne gui sih, 'be'a gätho din 'da ah, ne hin gui pes' ni sä gui sih, nguetho gue'a guí t, hmb, a ngue guí xihmb, rá m hman Oja. Ne njo'o n'da ra mbefi ngue hin da mba njut'i. ⁸ Ne h,nt'a go má hnini nguer, da ts'in ah, gui sih, 'be'a gätho di 'da ah, yu ja'i.

⁹ Ne gui hoc, y, zäman' i 'b, r, ne gui xihmb, yu ja'i ngue mi ts,tho di manda rá ts'edi Oja ua. ¹⁰ P, h,nt'a go nda'a má hnini gui c,th, ne nu'b, hin da zin ah, yu ja'i b, gan 'yoh, b, ja ra hnini, ne gui 'y, m- f, yu ja'i: ¹¹ "Nugähe dí huac ma guahe ra fonthäi ua ja ni hninih, ra hm,pya ngue ga sogae ua. P, gui pä hmb, ,na xti manda maha ua rá ts'edi Oja," gui 'y, m f, . ¹² Ne dí xi ah, nu'b, bi z, n ra pa ran ju, nbi, man'da x, n, th, ran ,nbi da nu', xinda gue' i mi 'b, r, ja ra hnini Sodoma, bi 'y, n'a ra Jesús 'b, mi 'y, mp' yú xädi.

Da ts'anba rá muui yú ts'oqui i him bi 'y, c'yei ra Jesús

¹³ Í hu,hi gätho ah, gui 'b, hmb, b, ja ra hnini Corazín, ne gätho ah, gui 'b, hmb, b, ja ra hnini Bet-saida, nguetho ya gá nuh, y, n t'öt'e nujxte dá öt'ä ne hin gá päh nin 'y, omf, nih. Nu yu ja'i mi 'b, r, ja ra hnini Sidón ne' i mi 'b, r, ja ra hnini Tiro, nu'b, xtá nu' i y, n t'öt'e nujxte gá nuh, ya, xti päh y, n 'y, omf, ni, i, ne xtá hye yu pahni tengu yu 'd, z, ne xtá 'y, x, yu 'bospi yú ja'i, ra hm,pya ngue , mme tu yú mb, i nangue yú ts'oqui. ¹⁴ Ne nu'a ra pa rán ju, nbi Oja, nu ah, man'da da zä'n'nah, ran ,nbi xinda gue' i mi 'b, r, ja ra hnini Tiro ne' i ja ra hnini Sidón. ¹⁵ Ne ah, gui 'b, hmb, b, ja ra hnini Capernaum, gnín 'y, xh, a ngue guí , mh b, gui s, mh b, b, mah, ts' i, p, hin'na, p, guer, ja ran ,nbi mazäi gui mbähä, bi 'y, n'a ra Jesús.

¹⁶ Ne bi 'y, mp' yú xädi b, ya: —Nu' i ,h ni ndeh, tengu'b, ma ndesegä bi 'y, . Nu' to'o hin da zin ah, tengu tho'b, him bi zingä', ne nu' i him bi zingä, xim bi zin'a ma Ta bá pengä, bi 'y, n'a ra Jesús.

Bá penc' i hyäte ma 'det'a xí mb, n'na ra Jesús

¹⁷ Nu'b, mambá penc' i hyäte ma'det'a yú xädi a ra Jesús b, bi mb, hni, , mme bin johya. Ne bi 'y, mp' : —Grá Hmu, hinga h,nt' i y, n zäman' i dá hoje p, ne' i yu zjthu dá h, mh b, thi 'b, má nd, mh b, ni thuhu, bi 'y, mbi.

¹⁸ Nu ra Jesús bi 'y, mp' b, ya: —Dá nugä rá hmu yu zjthu 'b, gmí t, f, , bi mba häi tengu ra huei 'b, x, n gäi, bi 'y, na, ne ya dá 'da ah, ra ts'edi gui t, f, , rá ts'edi man s, ih. ¹⁹ P, madague gui

nes'h, yu poz, b, gui thohmb, , ne yu mboz, , p, nte da ja ah. ²⁰ P, hin gan johyah, ngue bi zä guí h, mh b, thi yu zjthu, p, nu'a gdín johyah, ngue bi zin ah, Oja ne bi hyux ni thuhuh, b, mah, ts' i, bi 'y, n'a ra Jesús 'b, mi 'y, mp' yú xädi.

Bin johya ra Jesús

²¹ Nub, ya nu rá Hogandähi Oja bi japi , mme di johya ra Jesús, ne bi 'y, na:

—Dí , ts'a i nguetho gá japi bi b, a' ni ts'edi i hon' i, tengu yu t' hni ngue hin te i pädi, ne hinga gue' i im b, nse ja y, n 'y, omf, nise gá japi bi b, . Ne gue'a gá 'y, t' e ma Oja i, ngue gue'a gá numanhose guí öt' e, bi 'y, mp' a Oja.

²² Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'y, na: —Gätho i ja a ma Ta bi 'daqui. Ne h, nse ma Ta i päcä x, n ho ngue rá Ts'nt' , gä, ne h, nsegä rá Ts'nt' , gä dí päcä x, n ho a ma Ta, ne' i to'o ga japi da b, a' , bi 'y, n'a ra Jesús.

²³ Ne bi 'y, mp' yú xädi: —Gan johyah, ngue guín nuh, a dí öt' ä ya. ²⁴ Ma- ju, ni dí xi ah, x, n ngu yú p, ngahy, Oja ne x, n ngu yu ts' t' abi mi 'b, i, mi nde da nu'a guín nuh, ya, ne da 'y, a guí , hmb, ya, p, him bi zä, bi 'y, mp' yú xädi ra Jesús.

Rán t'uti a ran 'yoh, bi hu, c rá mijä' iui

²⁵ Ne bi z, m b, 'b, h ra Jesús n'da ra xänbate nijä, im b, ni da zä'a ra Jesús, ne bi 'y, änni:

—Xänbate i, 'be'a sä ga öt' ä n'dahma din jagä ra te mazäi, bi 'y, na.

²⁶ —Be'a mam b, ja y, n t' , di ra Moisés, bi 'y, n'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra xänbate nijä bi 'y, na: —I mam b, : "Gam b, mh b, Oja ra Hmu ngue gätho ma mb, ih, ne gätho ma teh, , ne gätho ma ts'edi h, , ne gätho man 'y, omf, nih, ne ga hu, c ma mijä' ih, ten- gu b, nan hu, c zeh, h, " i , n rán t' , di Oja, bi 'y, n'a ra xänbate nijä.

²⁸ Bi d, a' ra Jesús b, ya: —Maju, ni guí ma. Nuya gui 'y, t' i ne din ja'a ra te mazäi, bi 'y, mbi.

²⁹ Nu ra xänbate nijä mi päp, mbo rá mb, i ngue hin- ga gue'a mí öt' e, ne bi 'y, mthoho:

—P, to'o ma mijä' i' be ga hu, cä, bi 'y, n'a.

³⁰ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ne bi 'y, mbi: —Nu n'da ran 'yoh, mi 'yo b, ja ra 'yu, bí ne' r, Njerusalén ní mba b, Jericó. Ne nu' i 'da yu b, bi gor- pä'yu ne bi , nba'a ran 'yoh, , ne gätho i yú pahni mi he bi gäspi ne' a rá mb, eti. Ne bi zop, nden'yu a ran 'yoh, b, ya, , na da du. ³¹ Ne bi thop, n'da ra mbäjä, ne bi nu'a ran 'yoh, 'bem b, p, bi mbäctho. ³² Ne'a man'da ran 'yoh, , ra mb, fi b, ra nijä a, bi thop, , bi nu'a ran 'yoh, 'bem b, , ne'a bi mbäctho tengu bi 'y, t' ra mbäjä. ³³ P, nu'a n'da ran 'yoh, , ra mengu Samaria, 'b, mi thop, b, ya, bi nu mi 'bem b, a ran 'yoh, , ne bi hu, c'a. ³⁴ Ne bi xispa ra aceite ne ra vino b,

xí ts'erbi, ne bi mbantpa ra 'bø't'e. Ne bi 'yexa rá fani bæya, bi zixpæ ja n'da ra ngun'oi ne bi jamansu'a. ³⁵ Ne nu'bæ mi hyats'i, bi thopæ ní mba, ne bi zocpi ts'æ ra mbeti a ra mængu bæ, ne bi xifi di jamansu'a ran 'yohæ, ne da gurpa rá gasto 'bæ hin dí gua'a 'bæ bá peng bæ ní mba, bi 'yæn'a ra Jesús 'bæ mi man ran t'uti.

³⁶ Nubæya bi 'yän'n'a ra xänbate nija:

—Xiya, nda'a nín 'yohæ bi 'yörpa ran huçcate rá mijä'iui.

Bi dæ'a ra xänbate nija:

³⁷ —Nu'a bi mbäts'i.

Nu ra Jesús bi 'yæmp'a bæya:

—Ní mba din jabæ gui 'yörpa ni mijä'ihæ, bi 'yæmbi.

Ra Jesús bi mba bá nu'a ra Marta ne ra María

³⁸ Ra Jesús ne'æ yé xädi mi 'yo bæ ja ra 'yu ní mba bæ ja ra hnini Jerusalén, ne bi zøm bæ ja n'da ra hnini guepæ 'bæ'a n'da ra xisu í Marta a. Ne nu'a ra Marta bi xi'æ din säya bæ ja rá ngu. ³⁹ Ne mi 'bæpæ n'da rá juhæ í María. Nu'a mi hupæ i yä ra Jesús, bi 'yø'a bi man'a. ⁴⁰ Pæ nu'a ra Marta, xæn ngu ra 'bæfi i øt'e. Ne bi 'yæmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu'i, ha hin guí ærpa ra güenda 'bæ'a øt' ma cu, nde'bæ gui xifi di zequi, bi 'yæmbi.

⁴¹ Nu ra Jesús bi dæt'a:

—Ma zæ Marta, æmme guím bæ'n'a ni 'bæfi. ⁴² Pæ n'datho a mahyoni xæn ho, ne gue'a bi huan'n'a ra María, ne njon di 'uecpa'a mam hmangä i øde, bi 'yæn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi xänba yé xädi din yæhæ Ojä

11 N'da ra pa bi 'ue'a ra Jesús ne bin yæui Ojä. Ne nu'bæ mi gua'a bin yæui Ojä, n'da rá xädi bi 'yæm-bi:

—Ma Hmu'i, dami xängahe dan yæhe Ojä tengu tho-ho ra Xuua bi xänba yé xädi.

² Nu ra Jesús bi 'yæna:

—Ngubæ gui mamhbæ 'bæ guí yæhæ Ojä:

Ma Ta ahe,

Da hnumansu ni thuhu

Ne dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

³ Ne dami 'daje ra hmæ dí homhbe ra pa i ja bæ ya.

⁴ Dami punga ma ts'oquihe tengu tho-ho bæ na pun-bahe æ i ørcahe ran ts'o.

O guí hegähe da daje ran ts'o,

pæ dami yænje nangué ran ts'o, gui 'yæmhæ, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁵ Ne xø bi xih man'da ran t'uti æ, bi 'yæna:

—Xi'bæ n'da ran 'yohæ xtí mba bæ rá ngu n'da rá amigo, made ra xui, ne xtá 'yæmbi: "Hmiqui ts'æ hyun thuh-mæ, ⁶ nguetho nu'a n'da ma amigo ja bi zøm bæ ja ma ngu, ne hin'yæ 'bæ'a ga unni da zi," xtá 'yæmbi. ⁷ Ne xi'bæ xtá 'yæmp tho-ho: "'Yo gadí paqui, nguetho ya án thæ't'i ma ngu ne ya dá ohmbe gätho ma t'æhni, ne hingui sä ga ndants'i ngue ga 'da'i," xtá 'yæntho. ⁸ Bæ'a hmaha xtá 'yøt'a ran 'yohæ 'bæ. Nu'bæ hingui pæs' rá sä di tho-

qui da 'yäpi, ne guehma da ndants'a rá amigo ne di un'na bi 'yädi, bi 'yæn'a ra Jesús. ⁹ In ja bæ 'bæ guí yæhæ Ojä, gui thoqui gui 'yæfæ ne sä thocua tho-ho gui hyæmhæ. Thocua tho-ho gui hyomhbæ ne thocua tho-ho da zä gui tjemhbæ. Thocua tho-ho guin zohmbæ ne Ojä da xoc'ahæ. ¹⁰ Nguetho gätho to'o da 'yädi da hyæni, ne gätho to'o da hyoni, da djini, ne gätho to'o da zofo da xocpi, bi 'yæna.

¹¹ Ne nu ahe madague gyé ts'om'bäihæ, xinga n'da ahe gadí unhdæ ra pozæ ni t'æhniæ 'bæ i ä ahe ra huæ, ne xing ra mbozæ gadí unhdæ 'bæ i ä'ahæ ra do'øni, pæ hønt'a xæn ho gadí un ni t'æhniæ. Ha maguet'a Ojä ma Tahæ 'bæpæ mahæts'i ngue him ba pæn'nahæ rá Hogandæhi 'bæ guí æfæ a, bi 'yæn'a ra Jesús.

Bi t'æmp'a ra Jesús in 'youi ra zjthu

¹⁴ Ne mi 'bæpæ n'da ran 'yohæ hingui sä din yä, nguetho madi goreba ra zjthu. Ne nu ra Jesús bi hyøn'a thi ra zjthu ne bin yä ran 'yohæ bæya. Nu yæ jå'i æmme bi hyonya tho-ho. ¹⁵ Pæ nu'æ 'da bi 'yæna:

—Nuna ran 'yohæ sä i høn'a thi yæ zjthu, nguetho gue'a rá hmu yæ zjthu bi un rán t'ædi na, sä æn'æ 'da.

¹⁶ Ne nu'æ mi'da bi zä ra Jesús 'bæ ya majuæni Ojä bi un rá ts'edi, ne bi 'yæp ra hmæpya mahæts'i. ¹⁷ Pæ nu ra Jesús mi pæpæ yæn 'yomfæni n'da ngu n'da'æ ne bi 'yæmp'æ:

—Nu'bæ din heczæhe yæ jå'i 'bæpæ ja n'da ra hnini, ne ba æh yæn sæihæ, hin da zä din tunhdæ yæn sæihæ 'bæ. Da mba ma juadi æ. Ne ngutho æ 'bæpæ ja n'da ra ngu, 'bæ din sæse æ dim 'bædi. ¹⁸ Ne ngutho rá ts'edi ra zjthu, ha da zä din sæse æ ngue di 'beh yé ts'edi, ne sä guí æmhæ, ngue'a rá ts'edi ra zjthu a ná høn'a thi yæ zjthu æ. ¹⁹ Bæ'a ni ts'edi guí æmhæ i ja ni xädiæ 'bæ i høn'a thi yæ zjthu. Guesæ'æ i ut ahe ngue him majuæni guím mamhbæ. ²⁰ Nugä dí høn'a thi yæ zjthu nangué rá ts'edi Ojä, gue'a ctí pæmhæ ngue ya di manda rá ts'edi Ojä ua guí 'bæhbæ, bi 'yæn'a ra Jesús.

²¹ Ne man'da ran t'uti bi ma, ne bi 'yæna:

—Nu'bæ 'bæ'a n'da i ja rá ts'edi ne i ja 'bæ'a däm fädi xæn ho bæ ja rá ngu, hin te da ja. ²² Pæ nu'bæ da zøm bæ n'da ngue man'da i ja rá ts'edi ne da dæpi, da hyænba a nám fädi ne da duspi 'bæ'a gätho i ja bæ ja rá ngu bæya.

²³ Nu'a to'o hinga 'da'ingu dí mam'be, man sæi'be a. Ne nu'a to'o hingui øt' ma 'bæfi, di japi dim 'bæ'æ mi'da.

Rán t'uti ra zjthu bá peng bæ ja rá mbæi n'da ra jå'i

²⁴ Ne man'da ran t'uti bi ma, bi 'yæna:

—Nu'bæ bi bøm bæ ja rá mbæi n'da ra jå'i ra zjthu, bin 'yo bæ ja ra 'yonhäi, bi hyoni hapæ sä dim 'bæi, ne nu'bæ him bi djini, bi bænsæ ba peng mahøn'a hapæ mi 'bæi.

²⁵ Ne nu'bæ mi zøm bæ, bi nu njongui 'bæpæ, ne ma ho-qui xæn ho. ²⁶ Ne nubæya, bi mba bá hom mi yoto yæ zjthu man'da xæn ts'o xinda guesæ'a bin honte, ne gätho bim 'bæhbæ bæ. Ne nu'a ra jå'i bæya, bi gohi man'da xæn ts'o xinda gue'bæ mi 'bæpæ n'datho ra zjthu, bi 'yæn'a ra Jesús 'bæ mi man ran t'uti. Din ja bæ æ hingä gätho rá mbæi i æc'yei.

Ran japi majuani

²⁷ Gätho na ya ra Jesús ne bi da'a n'da ra xisu, bi 'yë-na:

—Majapi'a ra xisu bi te'e, bi 'yëmbi.

²⁸ Pë nu ra Jesús bëya bi 'yëmp'a:

—Pë ne'ë man'da majapi gätho to'o i øh räm hman Oja ne i øt'a gätho i mam bë, bi 'yëmbi.

Yë ts'om'bäi bi 'yäh yë hmëpya mahëts'i

²⁹ Bi munts'ë yë jã'i bë 'bäh ra Jesús, ne nu ra Jesús bi xi'ë man'da ram hma, ne bi 'yëmp'ë:

—Nu'ahë guí 'bëhmbë yë pa ja bë ya, gyé ts'om'bäi-hë, guí äjë ra hmëpya mahëts'i, pë hin te ma hmëpya da t'ut'ahë, pë hont'a n'da ra hmëpya da t'ut'ahë tengu bi 'yøt'a ra Jonás. ³⁰ Ne gue'a ra hmëpya bi 'yøt' ra Jonás, bi bäh yë jã'i bë ja ra hnini Nínive majuani Oja bi mbëhn'na. Ngutho ahë, sä guí pähmbë majuani bá pengä Oja 'bë gá nuhë 'be'a din jacä, nugä ngue dán jã'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yëna. ³¹ Ne dí xi ahë, nu'a ra xisu min ts'ët'abi bë Sur, 'dat'a guí ndans'hë a 'bë bin ja ran juanbi 'bë ran zegui. Ne da 'yut'ahë ngue i ja ni ts'oquihë. Nguetho nu'a yatho bá ðhe ngue mín nde da 'yø'a bi man'a ra ts'ët'abi Salomón nanguë rán 'yomfëni bi und Oja, pë nu ahë, hin guín nde guí 'yøhmbë a dí mangä ngue dí 'bëhmbë ua. Pë nugä man'da i ja rá ts'ëdi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'yë'n'a ra Jesús.

³² Ne xø bi 'yëna:

—Ne'ë mi 'bëpë ja ra hnini Nínive 'dat'a guí ndans'hë a 'bë bin ja ran juanbi 'bë ran zegui, ne da 'yut'ahë ngue i ja ni ts'oquihë, nguetho nu'ë 'bëx bi päh yé mbëi 'bë mí 'yø'a bi man'a ra Jonás, pë nu ahë, xø hin guín nde guí päh ni mbëihë nanguë ni ts'oquihë. Ne nugä, man'da xën hëts'i mam hmangä xinda gue ra Jonás, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Nu'a dá pähmbë rán nequi Oja

³³ Ne xø bi 'yë'n'a ra Jesús:

—Pë njon di sòc'a n'da ra sibi ngue da go'mi, uague di cü't' pë ja ra huada. Pë i tixpë ja ra mbøxasibi, ndepe di yot'i gätho to'o ba ðhe. ³⁴ Gue'a ni dähë di ja ahë guí hyanthë ran nequi. Nu'bë xën ho ni dähë, guí hanthë xën ho ran nequi, ne nu'bë hingui ho ni dähë, xëm 'bëxuiho bë guí hanthë. ³⁵ Ne ngutho ni mbëihë di ja ahë guí pähmbë rán nequi Oja. Nu'bë i hon ni mbëihë rán ho Oja, i ja ahë ran nequi 'bë, nu'bë hin'na, sä guí ðmhëbë i ja ahë ran nequi, pë hont'a ra 'bëxui i ja ahë. ³⁶ Nguetho hont'bë guín ndehë bë ni mbëihë, di 'uec'ahë ra 'bëxui a Oja ne di 'da ahë rán nequi, ne nubëya guí 'yøthë tengu'bë gyé sibihë ne guí 'yuthë mi'da rá 'yu Oja, tengu ra nyot'i di yorpë ní mba n'da, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xi'ë yë fariseo ne yë xänbate nija maxøts'e thoho i yã'ë

³⁷ Ne nu'bë mi gua'a man ra Jesús, n'da ra fariseo bi xih ná ts'ihmë a ra Jesús, ne bi mba bin sihmëhë. ³⁸ Ne nu ra fariseo bi nu him bin xë'yë ra Jesús, tengu i man yün t'ëdizehe yë fariseo, ne bi hyonya thoho. ³⁹ Pë nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Nu ahë gyé fariseohë, guí pethë xën ho ni jã'ihë, pë guexta'a xën ts'o ni mbëihë. Hont'a ran ts'iyate guím bëmhëbë, gyé ts'om'bäi thohohë. ⁴⁰ Xøgue, xëm më tho ni mbëihë. Nu Oja i pãdi 'be'a gadí jafë ni jã'ihë, pë ne'a ni mbëihë i pãdi 'be'a im bëni, nguetho Oja gätho bi zän'dë, bi 'yëna. ⁴¹ Pë nu'bë guí huëc ni mija'ihë ne guí fäxhë, da fäh pëya mahoqui ni mbëihë.

⁴² Í huëhi maha ahë, gyë fariseohë, nguetho guí hãxhë bë ja ra nija a ná 'det'a yé 'yëthi yë tühë bi bøxpë ja ni huähihë, pë go hin gá 'yøthë a man'da in nde Oja ngue 'da xquín numanhohë ni mija'ihë ne xquí huëjë ë. Guehya nde'bë man'da guí 'yøthë, madague'bë guí thoqui guí 'yøthë ë mi'da. ⁴³ Huëhi maha ahë, gyé fariseohë, ðmmë guí homhëbë ngue da hnumansu ahë bë ja ra nija, ne gadí hohë yën zengua 'bë guí 'yohë bë ja ra täi. ⁴⁴ Í huëhi maha ahë, nu'ahë tenguthoho n'da ran 'yägü hingam fãdi, ne nu'a da thopë hin da bãdi o bë xë 'ya. Ngutho ahë, im bën yë jã'i ngue xën ho ahë, pë him majuani.

⁴⁵ Ne mi 'bëpë n'da ra xänbate nija, ne bi 'yëna:

—Nu'i grá Jesús, gra xänbate i, ðmmë gadí ðnga ma mbëihe a gá ma, bi 'yëmbi.

⁴⁶ Bi dat'a ra Jesús:

—Ne ahë, gyë xänbatehë, í huëhi maha ahë, nguetho ðmmë xën hëi a gá hyuspahë yün t'ëdi ra Moisés ngue guí xihmbë yë jã'i da 'yøt'e, pë nuse ahë xingui ts'ë guí øthë a guí xihmbë da 'yøt'ë. ⁴⁷ Í huëhi maha ahë, guí hocpahë yé jãdon'yägüi ë yé pøngahyã Oja bi hyo'ë nim bombøtahë, ngue guí nde da 'yë'n'ahë yë jã'i xën ho ahë. ⁴⁸ Pë gue'a gní 'yuhmbë ngue guín numanhohë yün t'øt'e ë nim bombøtahë, bi hyo'ë yé pøngahyã Oja ne go gadí hocpahë yé jãdon'yägüi bi 'yo ë.

⁴⁹ Pë nu Oja i pãdi 'be'a gätho din ja, jananguë'a bi 'yëna: "Ga pëhdä ë ma pøngahyã, ne'ë mi'da da mam mam hmangä. Nu'ë 'da da tho, ne nu'ë 'da da t'etho-ho," bi 'yë'n Oja. ⁵⁰ Jananguë'a gue'a ctí nuhë rán ts'ëm-bi Oja nanguë gätho yé pøngahyã Oja ne yüm 'bëhni bi mba ntho gue'bë go rá mbëdi ra ximhäi. ⁵¹ Nu rá mbëdi ra Abel bi tho asta gue'bë ne'a ra Zacarías bi tho bë mbo ra ðanija, tengu thoho 'bë ni ts'oquihë a gätho í tho'ë yé pøngahyã Oja, ne gue'a dí ðn'nahë a.

⁵² Í huëhi maha ahë gyé xänbatehë, guí pähmbë 'be'a nam bøn'a rá hman Oja pë hinga gue'a guí xänbähë yë jã'i. Him majuani guí tenhdë a ne hín gadí jafë da den'dë in nde da dënni, bi 'yë'n'a ra Jesús. ⁵³ Ne bi bøm bë ra Jesús bëya. Pë nu yë xänbate nija ne yë fariseo ðmmë bin cüë, ne xø bi dë'mi ðmmë bi 'yän yën t'änni, ngue i honi 'bëpë dí yãp'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja to'o i mam maxòts'e thoho

12 Nε bim peti bε 'bεh ra Jesús xεn ngu yε ja'i, nε εmme din tεnthoho. Nu ra Jesús bi 'yεmp'ε yú xädi:

—Gam fähmbε nangue yú ixi yε fariseo ngue hin gui tenbahε yún t'òt'e, εna xεn ho bε na hnu ε pε n'dan'yo thoho im bεn yú mbεi. ² Hin gui 'yòthε tengu'ε nguetho gätho 'be'a im bεm bε mbo rá mbεi n'da, da fädi. Madague'bε εn'ε njon da badi, pε guehma din c'ä yú ts'oqui. ³ Nε gätho a i man'a n'da bε njongui òde, da hmam bε 'bεh yε ja'i. Nε gätho i mam mant'ägui n'da bε ja rá ngu, da fäpε 'bεh yε ja'i, bi 'yεmp'ε yú xädi ra Jesús.

Gui suhε Ojä, bi 'yεn'a ra Jesús

⁴ Nε xø bi 'yεna:

—Nu'ahε, ma amigo ahε, o guí suhε ε in nde da hyo ahε. Nu'ε, sä da hyo'a ni ja'ihε pε hin'yε 'be'a man'da i sä da 'yòt'e. ⁵ Ga xi ahε to'o a gui suhε. Dami suhε Ojä nguetho nu'a, i sä da hyo ahε nε i ja rá ts'edi da 'yent'ahε bε ja ran εnbi mazäi. Majuani dí xi ahε, jatho gui suhε Ojä.

⁶ Nε njom man'da gui suhε. Guim bεmhε yε doja, ts'εtho di muui, hont'a zε yocentavo di muui ε cεt'a ndoja, pε guexta'a i pa mfεni ε, Ojä im bεn'ε. ⁷ Nε nu ahε man'da di mu ahε xinda gue yε doja bε ní bεn Ojä, nε asta i padi hangu na ngu i ja ni xtähε. Janangue'a o guín suhε.

To'o hingui su da ma nangue ra Jesús

⁸ Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Majuani dí xi ahε, gätho to'o hingui su da mangua ja ra häi gue i paqui, nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga mam bε ja yú hmi yúm 'bεhni Ojä, gue dí paçä ε. ⁹ Pε nu'a to'o da gøngä ua ja ra häi, necä ga cøngä bε mahεts'i a.

¹⁰ Nu'a to'o di c'aman'εgä nguecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, sä da mba ma punbi 'bε da bεn'a bi ma. Pε nu'ε to'o di c'aman'ε rá Hogandähi Ojä, hin'yε rá punbi ε.

¹¹ Nu'bε pa ma yäpi'ahε nε da ts'ix ahε bε 'bεh yε ngεrpi ja ra nijä o guεpε 'bεh yε zε'mi nε yε ts'εt'abi, pε o εmme guím bεmhε 'be'a sä gui mamhε 'bε da mba ma juanni ahε, ¹² nguetho nu'bε gám 'bähmbε bε ja rá hmi ε, nu'a rá Hogandähi Ojä 'bex di bεn'nahε gui mamhε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra membεti bi bεnsε 'be'a da hyoni

¹³ Nε nu'bε min yä'a ra Jesús, mi 'bä inde bε 'bεh yε ja'i n'da ran 'yohε, nε bi 'yεmbi:

—Xänbate i, dami xih man 'yohε da xεgäts'ε ra häi bi zoh ma ta'be.

¹⁴ Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Nu'i, grán 'yohε, hin dra zε'migä ngue ga øt'ä a guí ma, bi 'yεmbi.

¹⁵ Nε xø bi 'yεmp'ε 'bεpε:

—Dami jamansu ni mbεihε hin din ja ahε ran 'yεya. Nguetho hinga gue'a i ja n'da däm 'bε'a n'da, madague'a xεn ngu i ja.

¹⁶ Nε nubεya, bi xi'a n'da ran t'uti, nε bi 'yεmp'ε:

—Mi 'bε'a n'da ran 'yohε ra membεti. Nε nu'a rá häi εmme xεn ho, nε xεn ngu 'be'a gätho bin ja bε. ¹⁷ Nε nu'ε yú ngumpε'ts'i, εmme bi yudi nε bi bongthoho 'be'a mi ja bε ja rá huähi. Nε nu'a ran 'yohε bεya, bi bεni 'be'a sä da 'yòt'e. ¹⁸ Nε bi bεnsε: "Nuya, ga xo't' ma ngumpε'ts'i nε ga høh mi'da xεn ndoho, n'dahma din ja hapε ga pε'ts'ä 'be'a gätho i jagä. ¹⁹ Nε nubεya, dam 'bεtho, hont'a dí hyu ma mbεi ga øt'ä," bi 'yεnsε ran 'yohε. ²⁰ Pε nu'a Ojä bi 'yεmp'a: "Nu'i, hin guí padi 'be'a guím ma, nguetho nán xui ya gui tu. Nε to'o hmaha da gohmi 'be'a gätho guím bεni gui hyonse," bi 'yεmbi, bi 'yεn'a ra Jesús.

²¹ Ngubε din ja gätho yε 'yεya, ngue'a hont'a i ja ua ja ra ximhäi im bεni, pε hinga gue'a rá mbεti dí yänba yú te ε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu Ojä di jamansu yú t'εhni

²² Nε nubεya, bi 'yεmp'ε yú xädi:

—'Yo εmme gui hyädumbεihε 'be'a gui sihε nε 'be'a gui hyehε. ²³ Nε man'da xεn ho guim bεmhε ni tehε xinda gue nin sihmehε, nguetho man'da di muui ni tehε, nε'a ni ja'ihε man'da di muui xinda gue ni hehε. ²⁴ Damin 'yomfεnihε ts'ε 'be'a i øt' yε ca. Nu'ε, hingui øt' yú huähi nε hin te i pε'ts'i 'be'a i honi, pε nu Ojä di jamansu'ε. Pε man'da di jamansu ahε Ojä xinda gue yε doja, nguetho man'da di mu ahε. ²⁵ Nte sä gui tjn-sεhε, xinga gue nin sihmehε, xinga gue ni hehε, xinga gue ni tehε, gue gam 'bεmhε ua nya'a thoho.

²⁶ Janangue'a hin gui hyädumbεihε ε nte di muui.

²⁷ Dami nuhε yε døni. Hin te má 'bεfi i øt'e, pε guehma i te. Nε nu'a ra ts'εt'abi Salomón mi he rá pah-ni mahotho nε xεm hmadi. Pε nu yε døni man'da mahotho xinda gue rá pahni mi he ra Salomón. ²⁸ Nu'a Ojä di jamansu yε døni nε di japi din te, madague n'da pa thoho i døni. Xi ahε, ha hin guím bεmhε ngue man'da xεn ho di 'da ahε Ojä. Xøgue ts'εtho guí εc'yεihε. ²⁹ Janangue o guí hädumbεihε 'be'a gui sihε n'da pa ngu n'da pa, ³⁰ nguetho nu'ε hingui εc'yεi Ojä, gue'a i øt'ε. Pε nu'ahε ni Tahε 'bεpε mahεts'i i padi 'be'a gätho guí homhε. ³¹ M'bet'o thoho guin unsehε di manda ahε rá ts'edi Ojä, nε nubεya di 'da ahε Ojä 'be'a gätho guí homhε, bi 'yεn'a ra Jesús.

To'o di membεti bε mahεts'i

³² Xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—O guín suhε, madague'a hingui ngu ahε, nguetho i hu rá mbεi Ojä ngue ya guí 'bεmhε bε di manda rá ts'edi. ³³ Dami pähε 'be'a i ja ahε, gui unhdε yε hyoya, nε din ja ahε xεn ngu bε mahεts'i. Nubε, nte dim 'bεpε nε njam'bε din thegue, hingui sä n'da ra bε da yεrpe, xinga gue'ε yε zu'uε. ³⁴ Nu'bε guecua ja ra ximhäi i ja 'be'a pε'ts'a n'da, hont'ua im bεn'a n'da, nε

nu'be guere mahets'i, guere im ben'a n'da be, bi 'y'en'a ra Jesus.

Ra Jesus bi ma da thø'mi xen ho

³⁵ Ne xø bi 'y'en'a ra Jesus:

—Dami tøgbahæ ne gan sähæ tengu'be i sø ni sibihæ.

³⁶ Tengu i øt' yæ 'yæhe 'be i tøm'be yé hmu da mbeng be xín sihme be ja ran thæti, n'dahma 'bex da xocpa n'dihi 'be bi zofø. ³⁷ Emmæ din johya æ bi dø'mi, nguetho da xi'æ da hyurpæ ja rá mæxa, go guesæ'a ra hmu din 'yæhe bæya, ngue da 'ujn'æ yé 'yæhe. ³⁸ Din johya æ bi dø'mi madague'a made nxui uague t'æxuditho 'be bi zøh ra hmu. ³⁹ Nu n'da ran 'yohæ 'be xtám bædi 'be'a ní pa da yærpæ ra bæ be ja rá ngu, xtán dø'mi, hin di japi da fæpi 'be'a pæ'ts'i. Pæ hingui pædi 'be'a ní pa da yærpæ ra bæ, janangue i tøm'i gætho yæ pa. ⁴⁰ Ngutho ahæ gui tøgbahæ nguetho hin guí pæhmbæ 'be'a ní ora ba pengä, nugä ngue dán jæ'igä ua ja ra ximhäi, bi 'y'en'a ra Jesus.

Rán t'uti yæ 'yæhe xen ho næ'a hingui ho

⁴¹ Nu'a ra Pedro bæya, bi 'yänni 'be'a bi man ra Jesus, bi 'yæmbi:

—Ma Hmu i, ha hængdæhe guí xije ran t'uti, uague gætho æ mi'da guí xifi.

⁴² Nu ra Jesus bi dæti:

—Nu'a ra 'yæhe xen ho, nzæi i øt' rá 'befi xen ho, næ di manda be ja rá ngu rá hmu, næ di darpa yé mi'yæhehæ. Ne nu'be bi zøn ra ora din sihme ts'æ yé mi'yæhehæ, i 'ujni xen ho. ⁴³ Ne nu'a ra 'yæhe, da djn'a rá hmu be dim pæh 'be bi zøhø, da nu ran johya a bæya. ⁴⁴ Nguetho majuæni dí xi ahæ, nu rá hmu di un man'da ra 'befi ngue di manda bæya 'be'a gætho i pæ'ts'i. ⁴⁵ Pæ nu'be n'da ra 'yæhe im bænsæ him ba æ'a n'dihi rá hmu, næ di dæ'mi di ænba yé mi'yæhehæ, madague yæ xisu o gue yæn 'yohæ, næ i sihmezehe næ i mihni, ⁴⁶ ts'ærpæ thocho ba æh rá hmu næ bi djn'a rá 'yæhe be hin di jamansu rá 'befi, næ da zæ'a rá 'yæhe bæya. Ne da hyøn'a thi, næ da 'yæmbi nte rán jai a. Ne da mbenpæ ba nu ran ænbi be 'bæh mi'da guexta'a him bi 'yøt'a xí sifi, bi 'y'en'a ra Jesus.

⁴⁷ Ne man'da ran t'uti bi xi'æ, næ bi 'yæmp'æ:

—Nu n'da ra 'yæhe 'be mi bædi 'be'a in nde rá hmu, næ him bi 'yøt'e, pæ xæn æ tho ram fæi din jap'a. ⁴⁸ Pæ nu'a n'da ra 'yæhe 'be hingui pædi 'be'a in nde rá hmu, næ him bi 'yøt'a i numanho rá hmu, pæ ts'ætho ram fæi din jap'a. Nu'a to'o bin japi da bædi xæn ngu, jatho da 'yøt'e xæn ngu. I jatho da 'yøt'e n'da ngu n'da hangu na ngu bin japi da bædi, bi 'y'en'a ra Jesus.

Din ja yæn heque

⁴⁹ Ne xø bi 'y'en'a ra Jesus:

—Nugä bá æcä, pæ hinga gætho yæ jæ'i da numan-hogui, janangue din sæ'æ 'da. Pæ guexta'a hinga nan ja xæn ho. ⁵⁰ M'bet'o ga nu xæn ngu yæn ænbi, næ nu'be bi zøn ra pa din ja'a dí mæ ma, n'da ran ænbi xæn ætho ga nugä bæya. Ne xæn ho 'be ga nu n'dihi. ⁵¹ Pæ o guí æmh-

be din hæ yæ sæi ngue bá æcä ua, pæ man'da din ja yæ sæi. ⁵² Nuya din hec yæn 'yomfæni æ 'bærpæ ja n'da ra ngu. Tengu'be hyu'æ 'bærpæ da dengui, yoho æ hin da dengui. ⁵³ Ne din hec yæn 'yomfæni yæn 'yohæ næ din sæhmbæ yé ts'ænt'æ nanguecä. Ne yæ xisu din sæhmbæ yé t'jxu næ din sæhmbæ yé ts'jhue, hinga 'da'angu da bæmhbe, bi 'y'en'a ra Jesus.

Nu yæ jæ'i him bi bæ'a rá hmepya ra Jesus

⁵⁴ Ne xø bi 'y'en'a ra Jesus:

—Nu'be guí nuhæ n'da ra güi ní bæxpæ ní yæh ra hya-di, guí æmhbe din 'ye, næ din 'ye bæya. ⁵⁵ Ne nu'be guí nuhæ ba æh ran dæhi be sur, guí æmhbe xtám pa ra pa bæya, næ xtám pa bæya. ⁵⁶ Maxøts'e tho guím mamhbæ, guí pæhmbæ 'be'a din ja ra pa, pæ næ hin guí pæhmbæ 'be'a ní hmepya guí nuhæ ya, bi 'y'en'a ra Jesus.

Damin hocpazehæ nin sæihæ

⁵⁷ —Hanja ngue hingui sä gan 'yomfæni 'be'a xæn ho gui 'yøthæ, bi 'y'en'a ra Jesus. ⁵⁸ Nu'be 'be'a n'da da zix ahæ be 'bæh ra zæ'mi in nde di yæp'ahæ, nu'be gá mbe be 'yu, gan hocuazehæhæ be 'yu. Nu'be hin'na, guehma guí sømmi be 'bæh ra zæ'mi, næ di manda da jo ahæ. ⁵⁹ Ne hin da zä gui pømhbæ be asta gue'be go gá juthæ gætho bi zänni gui juthæ, bi 'y'en'a ra Jesus.

Hnehithocho di pæh rán 'yomfæni n'da

13 Ne bi si'a ra Jesus 'be'a xí t'ørpa 'da yæ mengu bæ Galilea næ bi t'æmbi:

—Nu'a ra Pilato bi manda dí ho'æ 'da nu'be mim bæx yé 'bøts'e be ja ra dænijæ Njerusalén, bi 'yæmbi.

² Nu'a ra Jesus bi 'yæmp'æ:

—Ha guím bæmhbe man'da i ja yé ts'oqui æ to'o bi mba ntho xinda gue'æ mi'da yé menguhæ. ³ Pæ hin'na maha. Pæ dí xi ahæ, ngubæ dín æn'nahæ. Gui nuhæ ran ts'æmbi mazæi 'be hin gui pæh nin 'yomfænihæ. ⁴ Næ'æ 'de'ma hyæto bi du be Siloé 'be mi yøt' ra jædo, ha guí æmhbe man'da mi ja yé ts'oqui æ xinda gue'æ mi'da 'bærpæ Jerusalén. ⁵ Hin'na maha, næ ngutho ahæ guin nuhæ ran ænbi 'be hin gui pæh nin 'yomfænihæ, bi 'y'en'a ra Jesus.

Ra hmepya ra za him bin zæh yæn dæt'o

⁶ Ne nubæya, bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yæna:

—Mi 'be'a n'da ran 'yohæ mi ja n'da rá huæhi. Ne bi 'yæt'a n'danza ra higo. Ne mi pa ran 'yohæ da nu 'be di zærpæ yæn dæt'o, pæ xinga n'dandj bin zæh yæn dæt'o ra higo. ⁷ Janangue bi zon'na rá mbefi be ja rá huæhi næ bi xifi da 'yæxa ra za: "Nuya, ná hyu jæya ya ngue dí tøm'i din ja yæn dæt'o na ra za, pæ hin te i zædi. Dami 'yæx ya, ndetho í sænba yé dehe ra hæi a ra za," bi 'yæmbi. ⁸ Pæ nu'a rá mbefi bi 'yæna: "Dím 'bæpæ man'da jæya, ga zænsra ra hæi be rán dæi, næ ga ponbæ xæn ho yæ hæi. ⁹ Xøhma din zæh yæn dæt'o bæya. Pæ nu'be hin din zædi, ga exä 'be," bi 'y'en'a ra mbefi bæya, bi 'y'en'a ra Jesus 'be mi man'a ran t'uti.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra mbedi xisu

¹⁰ N'da ra pa ran säya bëya, min xänbate bæ ja ra nija ra Jesús. ¹¹ Ne mi 'bäpæ n'da ra xisu ngue ná 'dë'ma hyäto jeya madí ünba ra zjthi, him madí japi di juän rá ja'i. ¹² Ne nu'bæ mi nu'a ra Jesús, bi 'yëmbi:

—Grá xisu, ya bi zä ni ja'i ya, bi 'yëmbi.

¹³ Ne bi mba nthädi ra xisu bëya, bi dä'a ra Jesús, 'bex bi juän rá ja'i a bëya. Ne nu'a ra xisu bi 'yëspa Oja. ¹⁴ Pë nu'a ra ngærpi bæ ja ra nija ëmme bin cuë nguetho bi nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra ja'i ra pa ran säya. Ne bi 'yëmp'æ mi 'bæpæ:

—Nts'änni 'dato pa gam pëhmbæ n'da semana, ne gue'æ yæ pa gua ëhmbæ ngue din hoc'ahæ ua, pë hinga gue ra pa ran säya gua ëhmbæ da mba ma hoc'ihæ ua, bi 'yën'a ra ngærpi bæ ja ra nija.

¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yëna:

—Xi ahæ, ha hin guí xojæ nin dänihæ ne guí sixhæ bæ ja ra dehe madague ra pa ran säya. ¹⁶ Ne mi 'bäcua n'da ra xisu rá m bom'beto ra Abraham, ná 'dë'mahyäto njeya madí ünba ra zjthi tengu'bæ án thu't'i, ne guí ëmhmbæ hingui ho ngue dá xocpä a nangue rá ts'edi ra zjthi, nguetho ra pa ran säya ya, bi 'yën'a ra Jesús.

¹⁷ Bin hëtho æ yün sæihæ ra Jesús bëya, ne bi mbes' yú sä. Pë nu'æ yæ ja'i bin johya 'bæ mi nu yæn t'öt'e nujxte bi 'yöt'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hmudä ra mostaza

¹⁸ Ne xø bi 'yën'a:

—'Bë'a ní hmëpya sä ga xi ahæ ngue ga ut'ahæ 'bæpæ ní manda rá ts'edi Oja ua. ¹⁹ Nu'a, tengu rá hmudä ra mostaza. Zæ ts'æ 'bæ xæ 'boni, pë nu'bæ xæm bøts'e, i te tengu n'da ra za, ne yæ doja i øt' yú 'bafi bæ ja yú 'yë, bi 'yën'a ra Jesús.

Ran t'uti rá íxi ra thuhme

²⁰ Ne xø bi 'yëna:

—'Bë'a man'da ra hmëpya sä ga xi ahæ ngue ga ut'ahæ 'bæpæ ní manda rá ts'edi Oja ua. ²¹ Nu'a, tengu ra íxi 'bæ din jap'a ra jëni, ne gätho bi nden'a ra jëni bëya, bi 'yën'a ra Jesús.

Ran t'uti ra goxthi xæn ts'jt'i

²² Nu ra Jesús i 'yo ra 'yu ní mba bæ Jerusalén, ne bi xänba yæ ja'i bæ ja yæ hnini bi thogui. ²³ Ne nu'æ 'da yæ ja'i bi 'yänni:

—Ha hin ε ngu'æ yæ ja'i dim pøhø, gue da mba nhyäni, ën'æ.

²⁴ Nu'a ra Jesús bi dät:

—Nu'a ní yæt'a n'da bæ mahëts'i, tengu n'da ra goxthi xæn ts'jt'i. Dami hyomhbæ guí cæthæ bæ, nguetho dí xi ahæ, da zøn ra ora xæn ngu da nde da yærpæ, pë ya him man zä. ²⁵ Nguetho da zøn ra ora da gut ra goxthi ra Hmu, ne dim 'bäpæ thi æ 'da da zo'a, da 'yëmbi: "Ma Hmu i, dami xogahe." Pë nu'a ra Hmu da 'yëmda'æ: "Hin dí pæ ahæ," da 'yëmbi. ²⁶ Ne nu'æ da 'yën'æ: "Pë dán sihmehæ, ne gá xängahe bæ ja ma hninihe," da 'yëmbi.

²⁷ Pë nu'a ra Hmu da 'yëna: "Pë dí xi ahæ, hin dí pæ ahæ, ní mbähä bæ, hin da zä gui cæthæ ua, gyú ts'om'bäihæ," da 'yëmthoho æ.

²⁸ Ne ëmme da bëndumbæ æ 'bæ dim 'bäpæ thi bæ di manda rá ts'edi Oja. Ne din zom bæ di cuxt' pæ yú ts'i æ nangue ran ünbi da nu bæ. Ne da hyant'a ra Abraham 'bæpæ mbo, ne ra Isaac, ne ra Jacob, ne gätho mi'da yú pøngahyá Oja, ²⁹ ne da hnu æ xæn ngu mi'da yæ ja'i ngue bi nexpæ gä na ngæni ra ximhäi i hupæ di manda rá ts'edi Oja. ³⁰ Ne dí xi ahæ, to'o ëna i 'bet'o ua, dim 'bëjua bæ æ, ne nu'æ t'ëmbi i 'bëjua ua, dim 'bet'o bæ æ, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús min nde xtí huëc'æ 'bæpæ Jerusalén

³¹ Nu'bæ mi man'a ra Jesús, bi zø'i 'da yæ fariseo ne bi 'yën'æ:

—Nde'bæ gui pøn'a n'dihi ua di manda rá ts'edi ra Herodes, ne in nde da hyo'a i.

³² Bi dæ'a ra Jesús:

—Nu ra Herodes ra hyäte a. Ní mbähä gui xihmbæ ngue nuya ne nixudi ga thoqui ga øt' ma 'bëfi, ga høn'a thi yæ zjthi, ne ga hoc yæ hyënni bæ ga thogui. Nimani bëya ga juacä ma 'bëfi, gui 'yëmfæ, bi 'yëmbi. ³³ Nuya, ne nixudi, ne nimani dan 'yogä, i jatho ga søm bæ Jerusalén, nguetho guepæ i tho bæ yú pøngahyá Oja, bi 'yën'a ra Jesús.

³⁴ Ne ëmme bi du rá mbæi ra Jesús nangue'æ i 'bæpæ Jerusalén, ne bi 'yëna:

—Nu ahæ gyæ mënguhæ Jerusalén, guí hohæ yú pøngahyá Oja, ne gadí bat'adohæ æ bí pæn'nahæ Oja. Hangu yæ pa dá nde ga jamansu ahæ tengutho n'da ra c'æ'øni i comp' yú bæsi 'bæ xæn de, pë nu ahæ hin gá ndehæ. ³⁵ Nuya njon da mbäh ni hninihæ ne hin din ja ahæ rán japi Oja. Ne dí xi ahæ, hin guí nujæ mahøn'a jague'bæ bá ëcä mahøn'a. Ne nu'bæ gá nujæ, gui 'yënjæ: "Majäpi a bá ëhe nangue rá thuhu ra Hmu," gui 'yënjæ, bi 'yën'a ra Jesús 'bæ mi 'yëmp'æ yæ mëngu bæ Jerusalén.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da xæn nden rá ja'i

14 Nu n'da ra pa ran säya, bi mba bán sihmæ bæ rá ngu n'da ra ngærpa fariseo a ra Jesús. Ne gätho i 'bæpæ ja ran sihmæ ëmme bi dø'mi da nu 'bë'a da 'yöt'a ra Jesús. ² Nguetho mi 'bæpæ n'da ran 'yohæ xæ nden rá ja'i. ³ Ne nu'a ra Jesús bi 'yän'dæ yæ fariseo ne yæ xänbate nija bëya:

—Ha din theui yæn t'ëdi 'bæ di hoc'a n'da ra hyënni 'bæ ra pa ran säya, ën'a.

⁴ Pë xinga n'da'æ bi dät'a. Nu ra Jesús bëya, bi hoc'a ran 'yohæ ne bin 'yëhmi. ⁵ Ne nubëya, bi 'yëmp'æ yæ fariseo ne yæ xänbate nija:

—Xi'bæ n'da ahæ, 'bæ xtan däh nin dänihæ ogue ni buruhæ bæ ja ra hyähäi a ra pa ran säya, ha hin guí jæxhæ madague ra pa ran säya, bi 'yën'a ra Jesús.

⁶ Pë xinga n'da bi zä bi dädä.

Ra Jesús bi ma hin da hyoni din nujxte zehē n'da

⁷ Nu ra Jesús bəya, bi nu'x 'da i hon yún thuts'i, in nde 'darpə da hyuhmbə ɛ i pa nt'ɛspi bə ja ran sihmə, nɛ bi 'yɛna:

⁸ —O guí homhbə ngue 'darpə gui hyuhmbə ɛ ja yú ts'edi, nguetho nu'bə 'darpə guí huhmbə ɛ, xi'bə da zəm bə n'da ngue man'da da t'ɛspi, nɛ da xi ahɛ ra mɛngu bə, “Gui ndanjə nguetho rán sǎui da hyupə na,” da 'yɛn'ahɛ. “Bá huhnɛ,” da 'yɛn'ahɛ, nɛ ɛmmɛ gui pɛs' ni sǎhɛ bəya. ¹⁰ Man'da xən ho gui hyuxhɛ bə ma'ueni ts'x 'bɛ gá cəthɛ bə ja ran sihmə, nɛ nu'bə bi nu ahɛ ra mɛngu bə, da xi ahɛ: “Amigo ahɛ, ba ɛhmbə ua, gui hyuxhɛ ua man'da xən ho,” da 'yɛn'ahɛ. Nɛ gǎtho'x 'bɛpə da numanho ahɛ bəya, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹¹ Nguetho gǎtho'x din 'yɛzɛhɛ, da zən ra pa da go'ahǎi. Pɛ gǎtho to'o hin din 'yɛzɛhɛ, da zən ra pa da t'ɛspi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² Nɛ xə bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra mɛngu bə:

—Nu'bə gui 'yət'a n'da ran sihmə, o guí zon'dɛ ni amigo, xínga gue'x ni cu, xínga gue'x ni meni, xínga gue'x yɛ mɛmbeti guin tət'am'bɛihɛ, nu'x, m'bejua da zix'i i gan sihmə, tengu gá 'yɔrpɛ. ¹³ Pɛ nu'bə gui 'yət'a n'da ran sihmə, dami zon'dɛ yɛ hyoya, nɛ yɛ mbɛdi, nɛ yɛ dogua, nɛ yɛ xǎdǎ, ¹⁴ nɛ di jəp'ahɛ Ojǎ bəya. Nguetho nu'x, hin da zǎ di co'ts'a'i 'bɛ'a gá 'yɔrpa ɛ. Pɛ Ojǎ di co'ts'a 'bɛ bi zən ra pa da xox'x yú 'yɛc'yɛi xən du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra dǎnsihmɛ

¹⁵ N'da ran 'yohɛ mi sihmɛhɛ bə, 'bɛ mi 'yɔ'a bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Majəpi gǎtho to'o din sihmə bə di manda rá ts'edi Ojǎ, bi 'yɛn'a ran 'yohɛ.

¹⁶ Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nangue'x to'o njuəntho din sihmə bə di manda rá ts'edi Ojǎ, nɛ bi 'yɛmp'x:

—Mi 'bɛ'a n'da ran 'yohɛ bi 'yət'a n'da ra dǎnsihmɛ, nɛ ɛmmɛ xən ngu ɛ bi xifi din sihmə bə. ¹⁷ Nɛ nu'bə mi gua'a bi hoc ran sihmə, bi mbɛn'na rá 'yɛhɛ da xi'x 'bɛx ba ɛhɛ. ¹⁸ Pɛ gǎtho ɛ bi ma hingui sǎ da mba. Nu n'da ran 'yohɛ bi 'yɛna: “Nugǎ ja dá tǎngǎ n'da ma huəhi, jatho ga mba ba nugǎ. Dami pungagui, hingui sǎ ga mba,” bi 'yɛn'a n'da. ¹⁹ Nɛ nu'a man'da ran 'yohɛ xə bi 'yɛna: “Nugǎ ja dá tǎngǎ cət'a pare yɛ mbɛndəni, jatho ga sǎpi ga pɛpi, dami pungagui, hingui sǎ ga mba,” bi 'yɛn'a man'da. ²⁰ Nɛ xə man'da bəya bi 'yɛna: “Ja dá singǎ n'da ma xisu nɛ hingui sǎ ga mba bə,” bi 'yɛn'a.

²¹ Nu'a ra 'yɛhɛ bəya, bi mbɛngbɛ ja rá ngu'a rá hmu, nɛ bi xifi 'bɛ'a gǎtho bi man'x yən 'yohɛ. 'Bɛx bin cuɛ'a rá hmu bəya, nɛ xə bi mbɛnh mahɔn'a ngue da mba n'dihi bə ja yú 'yu ra hnini, nɛ ba si'x yɛ hyoya, yɛ mbɛdi, nɛ yɛ xǎdǎ, nɛ yɛ dogua da dǐm bə, ba ɛhɛ din sihmɛ. ²² Nubəya, nu ra 'yɛhɛ bi 'yɛmp'a rá hmu: “'Bɛcuə ya bá sigǎ ya, pɛ him bi yuh ni ngu.” ²³ Nu rá hmu bəya, bi 'yɛmbi: “Ní mba bə ma'ueni ts'x ra hnini, nɛ dami 'yɔrpa ts'edi ba ɛ'x hɔnt'a go to'o gui tǐm bə 'yu,

da yuh ma ngu. ²⁴ Pɛ xínga n'da ran 'yohɛ rá mbɛdi dá zohndǎ da zi na man sihmɛgǎ,” bi 'yɛn'a rá hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi man na ran t'uti. Bi ma nangue'x t'ɛmbi hin yún sǎhɛ, pɛ man'da go da yɔrpɛ di manda rá ts'edi Ojǎ ɛ.

Da nu yən ɛnbi to'o da dɛn'na ra Cristo

²⁵ Nɛ xən ngu yɛ jǎ'i mi ten bə 'yu ra Jesús. Nu ra Jesús bəya, bi nyɛgui nɛ bi 'yɛmp'x:

²⁶ —To'o gǎtho in nde da dɛngui, jatho man'da xən ngu da bɛngǎ xinda guepə nam bɛn'a rá ta o gue rá mbe, ogue rá xisu, ogue yú t'uhni, o gue yú cu. Jatho man'da da bɛngǎ xinda guepə nín huɛczɛhɛ. Nu'bə hin'na, hin da zǎ da dɛngui. ²⁷ Nɛ to'o gǎtho hin da hyät yən ɛnbi, ngue i su da tho 'bɛ da dɛngui, hin da zǎ da dɛngǎ ɛ.

²⁸ Nɛ 'bɛ gan 'yomfɛnihɛ ts'x 'bɛ gui hyǎthɛ gui tɛngahɛ, tɛngutho n'da ran 'yohɛ 'bɛ da 'yɛna da hyəh rá ngu. ²⁹ M'bet'o din 'yomfɛni 'bɛ'a da 'yət'e, nu'bə hin'na, ts'ɔrpɛ thoho hinga xət'a dí jua'a rá ngu. Nu yɛ jǎ'i bəya da dɛntho, ³⁰ nɛ da 'yɛn'x: “Nuna ran 'yohɛ bi dɛ'ma rá ngu, pɛ hinga xət'a bi juadi,” da 'yɛn'x, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Nɛ ngutho n'da ra ts'ɛt'abi 'bɛ i 'bɛ'i 'dɛt'a mahuəhi yú dofɛi, pɛ m'bet'o din 'yomfɛni 'bɛ da zǎ din tunhui a man'da ra ts'ɛt'abi 'bɛ'i 'dǎte mahuəhi yú dofɛi. ³² Nɛ nu'bə im bɛni hingui sǎ da dǎpi, pɛ da mbɛhna n'da rǎm 'bɛhni da 'yǎn 'bɛ da zǎ din hoc-padahɛ.

³³ Nɛ ngutho ahɛ, pɛ jatho 'bɛ gan 'yomfɛnihɛ 'bɛ da zǎ gui 'yɛ'ts' ni pǎhǎ zɛhɛhɛ, nɛ him man guim bɛmh-bɛ 'bɛ'a i ja ahɛ, janangue da zǎ gui tɛngahɛ bəya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hingui ho ra ɥ 'bɛ di 'bɛh rán ho

³⁴ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu ra ɥ mahyoni a, pɛ nu'bɛ di 'bɛh rán ho, hin'yɛ 'bɛ'a din hogui. ³⁵ Nɛ nte da mbɛfi, xínga gue ra hǎi sǎ di hoqui, nɛ da mba ma bɛnt'i thoho. Guín jahɛ bə 'bɛ hin'yɛ nin hohɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra dɛ'yo bim 'bɛdi

15 N'da ra pa, xən ngu yɛ hyǎcǎhǎi nɛ mi'da yɛ ts'om'bǎi bim pɛti bə, da 'yɔde 'bɛ'a i man'a ra Jesús. ² Janangue'a nu'x yɛ fariseo nɛ yɛ xǎnbate nija bi c'ǎman'x ra Jesús, nɛ bi 'yɛn'x:

—Hingui ho ɔt'na ran 'yohɛ, nguetho i yəhɛ nɛ i sihmɛhɛ yɛ ts'om'bǎi, sǎ bi 'yɛn'x.

³ Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, nɛ bi 'yɛmp'x:

⁴ —Xi'bɛ n'da ran 'yohɛ i 'bɛ'a n'da ciento yú dɛ'yo, nɛ xtim 'bɛ'a n'da, nɛ hɔnt'x goho 'dǎte ma'dɛ'ma gɛto di 'bɛpɛ, 'bɛ'a da 'yət'a. Ha hin da zopɛ goho 'dǎte ma'dɛ'ma gɛto, ngue da mba ba hon'a bim 'bɛdi gue'bɛ go bi dǐni. ⁵ Nɛ nu'bɛ bi dǐni, da gǎx rá xixi, din johya bəya. ⁶ Da duxpɛ ja rá ngu, da zon'dɛ yú amigo, nɛ'x din tət'am'bɛihɛ, nɛ da 'yɛmp'x: “Dan johyahɛ ya, nguetho dá tǐngǎ na ma dɛ'yo bim 'bɛdi,” da 'yɛmp'x. ⁷ Ngutho bə mahɛts'i, ɛmmɛ di johya ɛ bí 'bɛpɛ 'bɛ bi

päh rán 'yomfëni n'da ra dädits'oqui ua ja ra ximhäi. Man'da di johya nangu'e'a, xinda gue'x mbëni hingui dim 'bedi, ngue xna hin'yü yé ts'oqui, bi 'yën'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra xisu bi 'beh rá mbeti

⁸ Nê man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yëna:
—Nê ximangutho n'da ra xisu mi ja 'det'a yé mbeti nê bi 'bê a n'da, pë 'bê'a hmaha da 'yöt' ra xisu bëya. Ha hin di sôc rá sibi nê da goc rá ngu, da hyoni gue'bë go bi djni. ⁹ Nê nu'bë bi djm bëya, da zon'dë yé amigo nê'x din töt'am'bëihë, nê da 'yëmbi: “Dan johyahë nguetho dá tjngä ma mbeti dá 'becä,” da 'yëmbi. ¹⁰ Ngutho x yém 'bëhni Ojä bí 'bëpë mahëts'i, ëmmë di johya 'bë bi päh rá mbëi n'da ra jä'i ua, bi 'yën'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ran 'yohë bi huëc rá ts'unt'x

¹¹ Ra Jesús bi ma man'da ran t'uti 'bepë ní huëgahë Ojä nê bi 'yëna:
—Mi 'bë'a n'da ran 'yohë yoho yé ts'unt'x mi 'bëi. ¹² Nu'a ná yoho rá ts'unt'x bi 'yëmp'a rá ta: “Dami 'dac ya 'bë'a guím bëni gui sogä 'bë gá tu,” bi 'yëmbi. Janangue nu'a ran 'yohë bëya, bi unni 'bë'a gätho in ndepe da gohmi'x yé ts'unt'x. ¹³ Mi tho'i ts'x yë pa bëya, bi hyäxä bin t'un'na to'o xí 'yäh ra erencia, nê bi mba. Bi mba n'danni ra häi, yatho, nê 'bexque 'dah-mantho bi jua'a bi hyäts'i, nguetho bi 'yöt'e 'bë'a bi nu-manhosë. ¹⁴ Gätho bi juadi, xíngui ts'x nte bi 'yëgui. Nê guerpë ra häi xí zöni bin ja n'da ra dätu, nê xíngui ts'x 'bë'a da zi. ¹⁵ Pë nubëya bi hyon ra 'bëfi ra ts'unt'x. Nê nu n'da ran 'yohë, ra mangu bë, bi xifi di jamansup yé ts'ëdi. ¹⁶ Pë njon bi 'ujn'a ra ts'unt'x nê in nde da zi'a mi si yë ts'ëdi, nguetho ëmmë tumanthuhu. ¹⁷ Nê nu'bë mi thoh yë pa, bin 'yomfëni bëya, bi bëni: “Nubë ja rá ngu ma ta, mbongui thoho 'bë'a da zi yé 'yëhë, nê nugä dí sägä ran ünbi ngue hin'yü ga sigä ua. ¹⁸ Pë man'da xën ho 'bë ga pengä nê ga xi'a ma ta: “Nu'i ma ta'i, nugä dá öt'ä ram fë'ts'i nangu'e nê nangu'e Ojä, ¹⁹ nê him man sä'be gui 'yëngui ni ts'unt'ugä ya. Gui 'yëngui ni 'yëhëthohogä ya, ga ëmbi,” bi 'yënsë a ra ts'unt'x.

²⁰ 'Bëx bi mba bëya bi hyäx ra 'yu í mba bë 'bëh rá ta. Pë nu'bë mi ts'ëtho da zön rá ngu, 'bëx bi hyant'a rá ta ngue ba ëpë, nê ëmmë bin johya, bi huëc'a rá ts'unt'x. Bin ti'a rá ta, bin c'at'ui bë 'yu, bi hyëfi nê bi zëspa rá 'yogu. ²¹ Pë nu'a ra ts'unt'x bi xi'a rá ta: “Nugä, dá öt'ä ram fë'ts'i nangu'e nê nangu'e Ojä. Nê him man sä'be gui 'yëngui ni ts'unt'ugä ya,” bi 'yëmbi.

²² Pë nu'a rá ta, bi xih yé 'yëhë: “Dami hëthë ra pahni man'da xën ho, nê dami cäpähë n'da ram fo'yë rá xä, nê gui 'yërpähë yé zapato. ²³ Nê ba sihë ra t'ëndäni xën zaqui nê gui hyohë, gui hojë ran sihmë nê dan johyahë. ²⁴ Nguetho nuna ma ts'unt'x tengu'bë bi du, pë nuya, tengu'bë bim 'bëi mahön'a. Bim 'bedi pë nuya dá tjn ya,” bi 'yën'a rá ta.

Nê 'bëx bin ja ran sihmë.

²⁵ Pë nu'a ra 'bet'o ts'unt'x mi 'yo bë huähi, nê nu'bë mi mba bë ja rá ngu, i öh ra 'bida nê ran johya mi ja bë ja rá ngu rá ta. ²⁶ Nê nu'a, bi zohn'na n'da rá 'yëhë bi 'yänni: “'Bë'a i ja bë ja rá ngu ma ta,” bi 'yëmbi.

²⁷ Nê nu ra 'yëhë bi 'yëmbi: “Nu'a nin 'yohë bi zöhö, nê ni ta bi hyo ran däni xën zaqui, bi 'yöt'a n'da ran sihmë xën ndoho. Nguetho bin johya ngue ya bá penc'a nin 'yohë,” bi 'yëmbi.

²⁸ Pë nu'a rá mbëdi ts'unt'x bin cüë nê him bi nde bi yërpë mbo ra ngu. Nê nu'a rá ta bi böni, bi 'yörpa ts'ëdi da yërpë mbo. ²⁹ Pë nu rá ts'unt'x bi 'yëmp'a: “ëmmë xën ngu yë jëya dá öt'ä ni 'bëfi nê xínga n'dandj dá fësthoho a gá xiqui. Nê hin jam'bë xçá 'dac'a n'da ra t'ëchibo ngue dan sihmëhe ma amigo. ³⁰ Pë nu'bë go mi zö'a ni ts'unt'x bi juat'a ni mbeti nê xën ts'o bi 'yöt'e, 'bëx gá hyo ra t'ëndäni xën zaqui,” bi 'yëmbi.

³¹ Pë nu'a rá ta bi 'yëmbi: “Pë ma zë ts'unt'x i, thocua thoho dí 'bëhmi ua, nê gätho 'bë'a i jagä, gätho ni mbeti. ³² Pë xën ho 'bë'a dá öt'ä nguetho nu nin 'yohë tengu'bë ya xí du nê i 'bëi mahön'a, nu'a bim 'bedi pë ya dá tjmhëbë,” bi 'yën'a rá ta, bi 'yën'a rá Jesús 'bë mi man ran t'uti.

Ra nt'uti ra ngërpa 'yëhë hinga gue'a bi 'yöt'e

16 Nê xö bi ma man'da ran t'uti a ra Jesús, nê bi 'yëna:

—Mi 'bë'a n'da ra mëmbeti, nê mi si n'da rá ngërpa 'yëhë bi xifi di manda 'bë'a gätho i pë'ts'i. Pë bi si'a ra mëmbeti hingui ho öt' rá ngërpa 'yëhë nguetho i hãczëhë 'bë'a i ndesë. ² Janangue'a bi zon'na rá 'yëhë nê bi 'yëmbi: “Dá öcä hingui ho'a guí öt'e. Nuya, dami däqui hangu din theui ma 'bëfi nguetho ya him man gam pëcua,” bi 'yëmbi.

³ Nu'a ra 'yëhë bi bëm bëya 'bë'a da 'yöt'e. Bi 'yënsë: “Nuya him man zä dam pëcua ya, nê hingui sä dam pëh na huähi, nê dí pë'ts' ma sä ga ätho ra mbeti, 'bë'a hmaha ga öt'ya,” bi 'yënsë. ⁴ Bi bëm bëya 'bë'a da 'yöt'e n'dahma dim 'bëh yé amigo di zë 'bë hin'yü rá 'bëfi.

⁵ Nê nu ra ngërpa 'yëhë bi zon'dë to'o i tup'a rá hmu. Nê bi 'yän'na n'da hangu in dupate. ⁶ Nê bi däti, bi 'yëna: “N'da ciento dämbot'ëgui ra aceite dí tupi.” Nê nu'a ra 'yëhë bi 'yëmbi: “Dami ts'on ni söcuä nê gui 'yo't' ma'da'yo gui hyuxpë ngue hönt'a yote ma'det'a yë dämbot'ëgui guí tupa ma hmu,” bi 'yëmbi. ⁷ Nê xö bi 'yän'na man'da ran 'yohë hangu xö in dupate a. Nu'a bi däti: “N'da ciento t'ëni ra trigo dí tupi.” Nê nu'a ra 'yëhë bi 'yëmbi: “Dami päh ni söcuä, nê dami hyuxpë goho 'däte t'ëni thoho guí tupi.”

⁸ Nê nu'bë mi pä'a rá hmu 'bë'a bi 'yöt' rá 'yëhë, bi 'yëmbi: “ëmmë guí pädi 'bë'a sä gui 'yöt'e ngue din jasë 'bë'a gätho gui hyoni,” bi 'yën'a rá hmu. Nu yë jä'i 'bëh ya, ëmmë i pädi da hyät' yé mijä'ihë n'dahma da däsë. Pë nu'x i 'yo bë ja ran nêqui, hingui pädi da 'yöt'e tengu na, bi 'yën'a ra Jesús.

⁹ Nê dí xí ahë ngue nu ra mbeti di ts'onba rán 'yomfëni x' da, pë da zön ra pa ngue hin te di muui a, pë nu ni mbetihë xën ho 'bë gui fäxhë yë jä'i, nê dim

'bɛh ni amigohɛ ngue 'darpɛ gním 'bɛhmbɛ bɛ mahɛts'i.

¹⁰ 'Bɛ'i 'da zɛ ts'ɛtho i ja da 'yɔt'e, pɛ i pɔdi di jaman-su a, janangue'a mfɔdi da bɔdi di jamansu 'bɛ di ja xɛn ngu 'bɛ'a da 'yɔt'e. Pɛ 'bɛi 'da zɛ ts'ɛtho i ja da 'yɔt'e, nɛ hingui pɔdi di jamansu a, janangue mfɔdi ngue hin da bɔdi di jamansu 'bɛ di ja xɛn ngu 'bɛ'a da 'yɔt'e. ¹¹ Nu'bɛ hingui pɔdi di jamansu 'bɛ'a i ja ua ja ra ximhɛi, nɛ xín da bɔdi di jamansu rá 'bɛfi Ojɔ. ¹² Nɛ nu'bɛ hingui pɔdi di jamansu a hin rá mbeti zɛhɛ, njon da zɔ di un'na njuɔntho rá mbeti 'bɛ.

¹³ Njo'o n'da ra jɔ'i sá dim 'bɛ'i yoho yú hmu, nguetho nu'a n'da ra hmu hin da numanho a, nɛ nu man'da di huɛc'a. Uague da 'yɔrpa rá 'bɛfi a n'da nɛ da zɔcpada bɛ rá 'bɛfi a man'da rá hmu. Ngutho n'da ra jɔ'i hingui sá da 'yɛmbi rá hmu a Ojɔ 'bɛ ɛmmɛ di ho ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Nu yɛ fariseo ɛmmɛ di ho ra mbeti ɛ, nɛ nu'bɛ mi 'yɔ'a bi man ra Jesús, bi denthoho.

¹⁵ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu ahɛ gyú fariseohɛ, guí ɔthɛ 'bɛ'a ní numansu ahɛ yɛ jɔ'i, pɛ nu Ojɔ i pɔdi 'bɛ'a i ja bɛ mbo ni mbɛi-hɛ. Nɛ nu'ɛ gátho im bɛnɛɛ yɛ jɔ'i ngue di muui, pɛ hin te di muui bɛ na nu Ojɔ ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma din theui ɛ yɛn t'ɛdi a rá ts'edi Ojɔ

¹⁶ —Nu mam 'bet'o gán xáhmbɛ yún t'ɛdi ra Moisés, nɛ gán xáhmbɛ 'bɛ'a bi 'yo't' yɛ pɔngahyɔ maya'bɛ, bi 'yɛmp'ɛ. Pɛ nu ra Xuua Nxixyɔ bi dɛ'mi bi man ran ho ma'da'yo nɛ bi ma 'bɛrɛ ní manda rá ts'edi Ojɔ. Nɛ xɛn ngu yɛ jɔ'i ya i ɔt'ra ts'edi da yɛrɛpɛ di manda rá ts'edi Ojɔ.

¹⁷ Pɛ madague'a, pɛ xínga n'dant'ohni dim 'bɛ'ɛ yɛn t'ɛdi. Nu ra ximhɛi nɛ mahɛts'i da guadi, pɛ hin dim 'bɛ'ɛ yɛn t'ɛdi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran hyɛgui

¹⁸ —Nɛ nu'a to'o da hyɛh rá xisu nɛ da zim man'da, ra 'yomt'ɛni a. Nɛ nu'a to'o da zin'a ra xisu bi thegui, nɛ gue'a dín 'yomt'ɛni a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra mɛmbeti nɛ ra hyoya í Lázaro

¹⁹ Nɛ bi ma man'da ran t'uti ra Jesús, bi 'yɛna:

—Mi 'bɛ'a n'da ra mɛmbeti nɛ mahotho rá pahni xɛm hmadi a mi he, nɛ ɛmmɛ mi 'bɛmanho bɛ ja rá ngu, tengu thoho 'bɛ i ja ra ngo. ²⁰ Nɛ i 'bɛ'a n'da ra hyoya, ɛmmɛ mi sá ran ɛnbi, í Lázaro a. Nɛ gátho rá jɔ'i mi ja yɛ 'ya. Nɛ mi hupɛ ja rá goxthi ra mɛmbeti, ²¹ ngue mim bɛni da zi 'bɛ'a da hyɛrɛpɛ ja rá mɛxa a ra mɛmbeti. Nɛ nu'ɛ yɛ xɔ'yo bi decpa yú 'ya bɛ i hudi.

²² Bi zɔn ra pa bi du'a ra hyoya. Nɛ nu yúm 'bɛhni Ojɔ bi zixrɛ mahɛts'i nguerɛ 'bɛ'a ra Abraham. Mbɛjua bɛya bi du'a ra mɛmbeti. ²³ Nɛ nu'bɛ mi du'a ra mɛmbeti bɛya, ɛmmɛ bi nu ran ɛnbi bɛ bi mba.

Nɛ bi ndɔts'e, bi nu yabɛ bí 'bɛ'a ra Abraham nɛ ra Lázaro 'darpɛ bí 'bɛhmi. ²⁴ Nu ra mɛmbeti bi mbafi, bi 'yɛmp'a ra Abraham: “Nu'i mam bombɔta i Abraham,

dami huɛgui ts'ɛ, ba penhua ra Lázaro da dɛt'ra dehe rá xá, da dárca ma jɔni, nguetho ɛmmɛ di ɛng na ra sibi i ja ua.” ²⁵ Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmp'a: “Nu'i, mam bom'bɛto i, dami bɛn'i ts'ɛ 'bɛ'a gá 'yɔt'e 'bɛ gmi 'bɛrɛpɛ ja ra ximhɛi. Gátho xɛn ho 'bɛ'a mi ja i, pɛ nu'a ra Lázaro hɔnt'a ran ɛnbi bi nu bɛ. Pɛ nuya din johya ua ra Lázaro ya, pɛ go hɔnt'a ran ɛnbi guí nu ya. ²⁶ Nɛ man'da dí xi'i, hingui sá n'da da nexua da zɔrɛpɛ guí 'bɛi, nguetho i ja inde n'da ra mba'ye xɛn ndoho. Nɛ nu'i hingui sá gua nɛxpɛ guí 'bɛi guí sɔcua, nguetho i cot'a ra mba'ye bɛ,” bi 'yɛn'a ra Abraham.

²⁷ Nu ra mɛmbeti xɔ mahɔn'a bi xi'a ra Abraham: “Pɛ nu'bɛ hin da zɔ ba penhua, pɛ guí pen'na ra Lázaro bɛ ja rá ngu ma ta da xi'ɛ 'bɛrɛpɛ 'bɛ'a dí ságá. ²⁸ Nguetho i 'bɛrɛpɛ cɛt'a man 'yohɛ, nɛ dí ndɛpɛ nɛ'ɛ da zɔm bɛ guí 'bɛhmi 'bɛ bi du, nɛ him ba ɛcua ja ran ɛnbi,” bi 'yɛn'a.

²⁹ Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmp'a: “Nubɛ 'bɛh nin 'yohɛ, i ja bɛ rá m hman ra Moisés nɛ yú pɔngahyɔ Ojɔ, i sá da 'yɔxɛ 'bɛ'a i man'ɛ.” ³⁰ Pɛ nu ra mɛmbeti bi 'yɛn'a: “Pɛ nu'i ma ta Abraham, hinga xɔt'a rá m hman ra Moisés ngue da 'yɔ'ɛ man 'yohɛ, pɛ nu'bɛ da ndants'a n'da xɛn du ngue da xifi, da 'yɔ 'bɛ.” ³¹ Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmbi: “Nu'bɛ hin da 'yɛrpa ra güenda 'bɛ'a i man ra Moisés nɛ yú pɔngahyɔ Ojɔ, xín da 'yɛrpa ra güenda 'bɛ da ndants'a n'da xɛn du,” bi 'yɛn'a ra Abraham, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi man ran t'uti.

Xɛn dɛxqui ra ts'oqui

17 Nu'a ra Jesús bi xih yú xádi, bi 'yɛmp'ɛ:

—Hin'yɛ n'da ra pa hin da ts'á a ni mbɛihɛ gue i nde di 'bɛp ahɛ guí 'yɔthɛ ra ts'oqui. Pɛ ndumbɛitho da nu'a to'o di japi da 'yɔt' yɛ ts'oqui rá mijɔ'iu. ² Dí xi ahɛ, to'o di japi da 'yɔt' ran ts'o n'da hinga na te rá mbɛi, man'da xɛn ho 'bɛ xtín thɔrpa n'da ra dojɛni rá 'yɔga nɛ xtá t'ɛntɛpɛ ja ra dejɔ, xinda gue'bɛ xtí japi xta 'yɔt' ran ts'o a n'da hinga na te rá mbɛi. ³ Dami jaman-su 'bɛ'a guí ɔthɛ. Nu'bɛ 'bɛ'a n'da ni mijɔ'ihɛ bi 'yɔt'ahɛ ran ts'o, dami xihmbɛ hingui ho'a bi 'yɔt'ahɛ. Nɛ nu'bɛ da 'yɔmanho a guí xihmbɛ, damim punbahɛ 'bɛ. ⁴ Nɛ nu'bɛ yoto nidi n'dapa da 'yɔt'ahɛ ran ts'o, nɛ n'dandj ngu n'dandj da 'yá ahɛ ra punbi, dami punbahɛ gátho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Gátho xɛn hɛi sá da 'yɔt'a n'da 'bɛ i ɛc'yɛi xɛn ho

⁵ Nu'ɛ yɛ xádi bi 'yɛm bɛya:

—Grá Hmu, dami jaje ga ɛc'yɛihe xɛn ho, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Madague'a ɛmmɛ zɛ ts'ɛtho guí 'yɛc'yɛigahɛ, tengu bɛ ni nɛqui rá hmudá ra c'ua, sá guí xihmbɛ ra za 'bácua da 'uegue dím 'bápɛ ja ra dejɔ nɛ da 'ueh pɛya. Hin'yɛ 'bɛ'a xɛn hɛi 'bɛ guí 'yɛc'yɛigahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hin ga ɛmfɛ xɛn ho dí ɔthɛ 'bɛ dí ɔthɛ'a i sije

⁷ —Nu'bɛ n'da ran 'yohɛ 'bɛh rá 'yɛhɛ di jamansup yú dɛ'yo uague dim pɛrɛ rá huɔhi, nɛ nu'bɛ bin de bá ɛrɛ

ja rá ngu bəya, ha da sifi din sihmε. ⁸ Pε hin'na, pε da sifi di hocpa rán sihmε rá hmu, nε nu'bε bi niya, ja din sihmε ra 'yεhe bəya. ⁹ Nu'a ra 'yεhe 'bε bi 'yɔt' rá 'bεfi bi xih rá hmu, hingui t'εmbi "jamadi gá 'yɔrca ma 'bεfi," hingui t'εmbi, ngue ya ra 'yεhe thoho. ¹⁰ Nε ngutho ahε 'bε gá 'yɔthε rá 'bεfi Oja, gui 'yεnthohε bəya: "Hin nte dá øthe ngue dí hnumanhoje, nguetho hɔnt'a bi xije Oja dá øthe," gui 'yεmhε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoqui 'det'a yεn 'yohε mí hεmb ra t'axca'ya

¹¹ Nu'a ra Jesús 'bε mi 'yo bε ja ra 'yu ní mba Jerusalén, bi tho inde bε ja yán yañi yε xεqui Samaria nε Galilea. ¹² Nε nu'bε mi ts'εtho da yεt'a n'da ra hnini, ba εpε 'det'a yεn 'yohε i nde din c'athε ra Jesús. Gátho mi hεmb ra t'axca'ya ε. Nε nu'ε yεn 'yohε yabε ts'ε bim 'bäi nε nts'edi bi mbafi, bi 'yεn'ε:

¹³ —Nu'i Jesús, grá xānbate i, dami huεgahe ts'ε, bi 'yεmbi.

¹⁴ Nu ra Jesús 'bε mi nu'ε bəya, bi xi'ε da 'yut yú ja'i ε yε mbāja. Nε nu'bε mi mba ε, nu'a ra Jesús bi japi bin hoc yú ja'i bε ní mba. ¹⁵ Nε nu n'da, 'bε mi bađi bi zā rá ja'i, 'bεx bá peng bε 'bäh ra Jesús nε nts'edi bi 'yεspa Oja. ¹⁶ Bin danyahmu bε ja rá gua ra Jesús, bi 'yāp ra jamadi nguetho bi yañ'a. Nε nu'a, ra mεngu Samaria a, hing rá mijudíohε ra Jesús. ¹⁷ Pε nu ra Jesús bi 'yεna:

¹⁸ —Ha hinga gue'ε 'det'a dá hoqui. Hapε i 'bε'ε mi gεto. Ha hingui sä ba ε'ε 'da xtí un ra jamadi Oja. Pε hɔnna n'da ran'yohε hing ra judío bi bεn'a ra mate bi 'yɔrpa Oja, nε im bεnse ε mi'da ngue εna i pā Oja ε, bi 'yεna.

¹⁹ Nε xø bi 'yεmp'a ran 'yohε:

—Damim 'bäi, ní mba ya. Bin yañ'a ya nguetho gá 'yεc'yei gue i ja ma ts'edi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bε'a di ja bε di manda rá ts'edi Oja

²⁰ Nu'ε 'da yε fariseo bi 'yān'na ra Jesús:

—'Bε'a ní pa di manda ua rá ts'edi Oja, bi 'yεn'ε.

Nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Hin da fa 'bε bi manda rá ts'edi Oja ua. ²¹ Hingui sä n'da da 'yεna: "Guecua di manda ua rá ts'edi Oja," xín-gui sä n'da da 'yεna: "Guembε di manda rá ts'edi Oja bε," njon da zā da 'yεna, nguetho guεpε ja ní mbēi n'da di manda rá ts'edi Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

²² Nε nubəya, bi 'yεmp'ε yú xādi:

—Da zɔn ra pa εmme guin ndehε ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Pε di 'bεtho yε pa ba pengä. ²³ Pε nu'ε 'da da 'yεn'ahε: "Guecua i 'bεcua ya," da 'yεn'ahε. Nε nu'ε mi'da da 'yεn'ahε: "Guembε i 'bεpε a." Pε 'yo guí øhmbε 'bε'a da man'ε. ²⁴ Nguetho nu'bε bá pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, di nεqui tengu ra huεi ngue di hyät'i gátho na ngəni ra ximhäi. ²⁵ Pε m'bet'o thoho ga nugä xən ngu ran εnbi, nguetho yε ja'i 'bεcua ya, hin da 'yεc'yeigui.

²⁶ Nu'a ra pa ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nu yε ja'i dim 'bēi da 'yɔt'ε tengu bi 'yɔt' yε ja'i mi 'bεhmbε a ra Noé. ²⁷ Nu'ε yε pa mi 'bε'a ra Noé, gátho yε ja'i mi øt'e 'bε'a mi numanhose, mi sihmε, mi

mihni, nε mi sin yú xisu, nε gue'a mi øt'ε gátho yε pa gue'bε go mi zɔn ra pa bi yεt ra dambosa ra Noé. Nε bin da'ye bəya, bi go'mi gátho ra häi a ra dehe, bi du gátho ε yε ja'i mi 'bēi. Din jabε da 'yɔt' yε ja'i 'bε bá pengä.

²⁸ Nε tengu bi 'yɔt' yε ja'i yε pa mi 'bε'a ra Lot, nε ngutho da 'yɔt' yε ja'i dim 'bε 'bε bá pengä. Gátho yε ja'i bi 'yɔt'e 'bε'a mi numanhose da 'yɔt'e, bin sihmε, bim mihni, bim pä, nε bin täi, bi 'yɔt' yú huāhi, bi hyøh yú ngu. ²⁹ Gue'bε go mi zɔn ra pa bi bɔn ra Lot bε ja ra hnini Sodoma, nε bá çah mahęts'i ra sibi ma uānspi ra azufre, bi juah ra hnini, nε gátho mi 'bεpε bi du bəya. ³⁰ Nε din jabε da 'yɔt' yε ja'i 'bε bi zɔn ra pa gua pengä.

³¹ Nε to'o i 'bāpε maxøts'e ra zets'angu, hin da yεrpε mbo rá ngu ngue da hyāts'i 'bε'a ja bε, da mba tho. Nε gátho to'o dim pεpε ja rá huāhi, hin ba peng bε ja rá ngu. ³² Dami bεmhε ts'ε 'bε'a bi 'yɔt'a rá xisu ra Lot 'bε mi sifi da 'da'ε, nε man'da bi bεnse rá ngu, nε gue'a í du'a bəya. ³³ Nε gátho to'o in nde da yañse rá te, da nu ran εnbi maza'i a. Pε gátho to'o hin da bēni da yañse rá te, din ja ra te maza'i a.

³⁴ Nu'bε bi zɔn ra ora gua pengä, di apε yoho bε ja rá oi, nu'a n'da da ts'ix'a, nε nu'a n'da da gopε. ³⁵ Nε nu'bε yoho yε xisu 'darpε i jəni, nu'a n'da da ts'ix'a, nε nu'a man'da da gopε. ³⁶ Nε nu'bε yoho yεn 'yohε i 'yo bε ja yú huāhi, nu'a n'da da ts'ixa, nε nu'a man'da da gopε, nε hɔnt'a to'o da 'yεc'yei, da ts'its'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁷ —Grá Hmu, hapε din ja'a guím ma, bi 'yεmp'ε yú xādi.

—Nubε hapε di peti yε pada, gui pāhmbε gue di 'bom bε xən du, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra xisu nε ra zε'mi

18 N'da ra pa, bi xi'a n'da ran t'uti yú xādi ra Jesús, ra hmεpya jatho thocua thoho din yañi Oja nε hin din xømbēi da 'yādi gue'bε go din ja 'bε'a ädi. ² Nε bi 'yεna:

—Mi 'bε a n'da ra zε'mi bε ja n'da ra hnini, him bi numansu Oja xinga gue yú mijā'ihε. ³ Nε mi 'bεpε n'da ra xisu xí du rá ndø. Nε thocua thoho mi søm bε nε mi äpi da mbāts'i nangue rán sēiui i 'bēi. ⁴ Nε him 'be bi 'yεrpa ra güenda 'bε'a bi man ra xisu a ra zε'mi. Jague'bε min xømbēi nε bi 'yεnse: "Nugä, hin dí numansu Oja, xinga gue'ε yε ja'i. ⁵ Pε εmme di pac na ra xisu, masque ga øt'ä 'bε'a in nde n'dahma hin di thoqui da zøcua ngue di xuhnanyagui," bi 'yεnse ra zε'mi, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶ Nubəya, bi 'yεmp'ε yú xādi:

—Dami bεmhε 'bε'a bi 'yɔt'a ra zε'mi. Madague ra ts'om'bäi. ⁷ Dí xi ahε, man'da da 'yø'a Oja 'bε gui hyumbi gui 'yāfε rām fāts'i ngue yú t'εhni ahε a. Nu'a Oja hingui tø'mi 'be din xømbēizehe a. ⁸ Pε dí xi ahε, 'bεque da mbāx ahε 'bε guí āfε rām fāts'i. Janangue'a gui 'yāfε Oja di zet'a ni mbēihε, nε hin da du ni mbēihε ngue him 'be ba pengä ua. Nε nu'bε bá pengä

nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tñ ahæ bæ guí ðc'yeigahæ, bi 'yæn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra fariseo nê ra hyaçahäi

⁹ Nê xø bi xih man'da ran t'uti æ im bæni xæn hose, nê i numan'æ æ yú mijaj'ihæ. Nê bi 'yæn'a:

¹⁰ —Yoho yæn 'yohæ bi mba bæ ja ra ðanija, din yaui Oja. Nu'a n'da ra fariseo, nê nu'a man'da ra hyaçahäi.

¹¹ Nu'a ra fariseo, bim 'bäi nê bin ya, bi 'yæn'a: "Jamadi Oja, nguetho nugä xíngui ts'æ xæn ts'o ma mbæi, nugä hin drá siyategä, nê hin drá hyätegä, nê hin drá 'yomt'ængigä tengu'æ gätho mi'da. Jamadi ngue nugä hin dí øt'ä tengu øt'na ra hyaçahäi i 'bäcua. ¹² Nugä zaji dí øt' man sihmæ yondj n'da semana, nê dí un'a ná 'dæt'a a dí tãh pæ ja ra nija," sä bi 'yæn'a ra fariseo 'bæ min yaui Oja.

¹³ Pê nu'a ra hyaçahäi, n'danni ts'æ mi 'bäi, nê i su da ndøts' mahçts'i, bi hyç'mahäi, nê æmmæ tu rá mbæi. Nê bi 'yæmp'a Oja: "Ma Oja i, dín yeh ni mbæi, nguetho drá ðadits'oquigä," bi 'yæn'a ra hyaçahäi. ¹⁴ Pê dí xi ahæ, nu'a ra hyaçahäi ya xí punba Oja 'bæ mi mbeng bæ ja rá ngu. Pê hin'na a ra fariseo, guexta'a xæn ts'o rá mbæi 'bæ mi bøm bæ. Nguetho to'o dín 'yçts'i, gue'a dín ænba æ. Pê gätho to'o hin din 'yçts'i, gue'a dí t'çspa æ, bi 'yæn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi jãp yæ t'æhni

¹⁵ N'da ra pa, nu 'da yæ ja'i bá si yú t'æhni bæ 'bæh ra Jesús ngue da mba nthädi æ yú t'æhni. Pê nu'bæ mi nu'æ yú xädi 'bæ'a øt' yæ ja'i, him bi japi da ts'ix æ yæ t'æhni bæ 'bä'a ra hmu, bi ðamyhã thocho æ. ¹⁶ Pê nu'a ra Jesús bi zon'dæ yæ t'æhni nê bi 'yæmp'æ yú xädi:

—Dami jafæ ba thocua ya yæ t'æhni, o gadí hæcuahæ, nguetho gätho to'o da yærpæ di manda rá ts'edi Oja, jatho 'bæ da gohi tengu n'da ra t'æhni. ¹⁷ Dami 'yøhmbæ 'bæ'a dí xi ahæ: Jatho gui 'yøthæ tengu'bæ gyú t'æhnihæ 'bæ guí ðc'yeihæ. Nu'bæ hin'na, hin gui cæthæ bæ di manda rá ts'edi Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

N'da ra mæmbeti i yaui ra Jesús

¹⁸ Nê nu'a n'da rá ngærpæ yæ judío, bi 'yæn'na ra Jesús: —Grá hogaxänbate, 'bæ'a sä ga øt'ä ngue din jagä ra te mazai.

¹⁹ Bi ðah ra Jesús:

—Ha guím bæni 'bæ'a guím ma ngue guí ængui xæn hogui, nguetho hønt'a Oja xæn ho. ²⁰ Guí paði 'bæ'a i mam bæ ja yæn t'ædi ngue i æm bæ: "O guí 'yomt'æni, o guí hodu, o guím pæ, o guí man ra fæhni, nê gui numansu ni ta nê ni mbe," i mam bæ, bi 'yæn'a ra Jesús.

²¹ Nu ran 'yohæ bi ðati:

—Gätho dí øt'ä æ gue'bæ go mán t'æhni, bi 'yæn'a ran 'yohæ.

²² Nê nu'a ra Jesús'bæ mi 'yøde 'bæ'a bi ma, bi 'yæmp'a:

—Gadí 'bæ'i ts'æ. Ní mba, gui pä gätho 'bæ'a i ja i, nê gui darpa yæ hyoya. Gua çh pæya, gui tengui. Nê nubæya, xæn ngu din ja i bæ mahçts'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

²³ Pê nu'a ran 'yohæ 'bæ mi 'yø'a bi man ra Jesús, æm-mæ bi du rá mbæi, nguetho æmmæ ra mæmbeti a. ²⁴ Nu'a ra Jesús 'bæ mi nu bi du rá mbæi a ran 'yohæ, bi 'yæn'a:

—Xæn hçi yæ mæmbeti da yærpæ di manda rá ts'edi Oja. ²⁵ Man'da hingui hçi n'da ra camello da yærpæ ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'æ yæ mæmbeti da yærpæ di manda rá ts'edi Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁶ Nê nu'æ yæ ja'i 'bæpæ bi 'yæn'æ:

—Pê nu'bæ in jabæ, to'o maha da zä dim pøhø 'bæ, bi t'æmp'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra Jesús bi ðat'æ:

—Nu'a Oja sä da 'yøt'a hingui sä da 'yøzehe yæ ja'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁸ Nu'a ra Pedro bæya, bi 'yæmbi:

—Nugähe, gätho a mi jaje dá sohmbe nê dá ten'na-he.

²⁹ Nu ra Jesús bi 'yæn'a:

—Guehma dí xi ahæ, gätho to'o bi zoh rá ngu, ogue rá xisu, ogue yú cu, ogue rá ta, ogue rá mbe, ogue yú t'æhni, ngue bin unse di manda rá ts'edi Oja æ, Oja di unni man'da xæn ngu xinda gue'a mí ja. Pê nê'a ra te mazai bæya, bi 'yæn'a ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a rán ðate ra Jesús

³¹ Nu ra Jesús, bi zixpæ ma'ueni gätho 'de'mayoho yú xädi, nê bi 'yæmp'æ:

—Dami 'yøhmbæ ya. Ga mbähä bæ Jerusalén, nê din ja bæ 'bæ'a gätho bi man yæ pøngahya maya'bæ nanguecä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ³² Nu yæ ja'i di ðägä bæ ja rá ts'edi æ hing yæ judío, nê nu'æ da dengui, nê di c'ãman'ægui, nê da zoxqui. ³³ Nê da mbegbä, nê da hyogä. Pê ná hyu pa bæya ga ndants'i mahøn'a, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁴ Pê nu'æ yú xädi, him bi baði 'bæ'a nam bøn'a bi man ra Jesús. Nguetho njo'mitho yæn 'yomfæni æ.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä mi hæxta'a mi

³⁵ Nê mi 'yo bæ hæntho bæ ja ra hnini Jericó a ra Jesús, nê mi hupæ nden'yu n'da zæ xädä mi hæxta'a mí si. ³⁶ Nê nu'bæ mi 'yø'a ra xädä ngue xæn ngu yæ ja'i mba bæ, bi 'yæn'ni 'bæ'a øt'æ. ³⁷ Nê bi sifi mba bæ ra Jesús ra mengu Nazaret. ³⁸ Nê nu'a ra xädä bæya, nts'edi bi mbafi, bi 'yæn'a:

—Nu'i gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huçgui ts'æ.

³⁹ Nê nu'æ yæ ja'i mi 'bæpæ, bi xifi din çæ. Pê madague him mi ndepe din ya, pæ man'da nts'edi bi mbafi, bi 'yæn'a:

—Gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huçgui ts'æ.

⁴⁰ Nu'a ra Jesús bim 'bäh pæya nê bi manda ba ts'inba a ra xädä. Nê nu'bæ mim 'bähmi ra Jesús a ra xädä, bi 'yæn'na ra Jesús bæya:

⁴¹ —'Bæ'a guí nde ga øt'a'i, bi 'yæmbi.

Nê nu ra xädä bi ðati:

—Dín nde ga nu ran næqui.

⁴² —Sä guin nu ya, bi zä ni dä nguetho gá 'yëc'yëi i ja ma ts'edi, bi 'yëmp'a ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi zä bi nu ran nequi rá dá bəya. Ne bi den'na ra Jesús. Bi 'yëspa Ojā bə ní mba. Ne'ə gātho yə jā'i mi 'bəpə, bi 'yëspa Ojā bəya.

Ra Jesús ne ra Zaqueo

19 Nu'a ra Jesús bi yərpə ja ra hnini Jericó, mi 'yo bə, ɣna da thogui. ² Ne mi 'bəpə n'da ra ngərpə hyacahäi, ɣmmə ra mēmbeti a, í Zaqueo a. ³ Ne nu'a ra Zaqueo, ɣmmə min ndehma da nu'a ra Jesús, pə him mi sä nguetho hingui hɣts'i, ne ɣmmə də yə jā'i bə mi 'yo'a ra Jesús. ⁴ Janangue'a, bin tihi bi ndexa n'da ra za ra sicómoro, ngue da zä da nu ra Jesús 'bə bi thopə. ⁵ Ne nu'bə mi zə'n'a ra Jesús bə 'bä'a ra za mi huxa ra Zaqueo, bi ndəts'e ne bi 'yëmbi:

—Zaqueo, bá cə n'dihi nguetho ga səm bə ja ni ngu ra pa ya, bi 'yëmbi.

⁶ Ne nu'a ra Zaqueo bin johya, 'dahmantho bi gəi, bi mba rá ngu ne bi zimanho a ra Jesús 'bə mi zə'm bə rá ngu. ⁷ Pə nu'ə yə jā'i him bi numanho nguetho bin säya bə ra Jesús bə ja rá ngu n'da ra ziyate. ⁸ Ne nu'a ra Zaqueo bim 'bäi bi 'yëmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nuya ga undä yə hyoya made 'bə'a gātho i jagä. Ne nu'bə mi siyagä n'da ra jā'i ngue hin rá 'yu 'bə'a mi ət'ä, goho nidi ga cospa a dá siyabi, bi 'yən'a ra Zaqueo.

⁹ Ne nu'a ra Jesús bi 'yëmbi:

—Gá päh nin 'yomfəni ne i ja ra punbi ni ts'oqui ya, ne gātho i 'bəcua ja ni ngu, gra Zaqueo, rá'm bom'beto i ra Abraham. ¹⁰ Ne gue'a ná ɣcä, ngue guecä dán jā'igä ua ja ra ximhäi, ngue gan yə'nba yú te'ə i pədi ja yú ts'oqui, ne hin da nu ran ənbi mazəi, pəgue din ja ra te mazəi ə, bi 'yən'a ra Jesús.

Ran t'uti yə 'yëhe him bi xənd ra mbeti

¹¹ Nu ra Jesús bi xih man'da ran t'uti ə yə jā'i, nguetho bi bə'n'ə yə jā'i ngue nu'bə da zə'm bə Jerusalén ra Jesús, 'bex di japi di manda bə rá ts'edi Ojā. ¹² Ne bi 'yëmp'ə:

—Mi 'bə'a n'da ran 'yohə, ra ts'ət'abi rá ta. Ne bi mba bə n'danni n'da ra hnini ngue bin nde bín t'un bə rá 'bəfi ngue din ts'ət'abi bə rá häizehe. ¹³ Pə nu'bə mi nets'i, bi zon'də 'dət'a yú 'yëhe, 'da'a n'da bi un ra mbeti ngue ra oro xən ngu di muui. Ne bi 'yëmp'ə: “Gui hyomhbə 'bə'a da zä gui 'yəthə ngue di xənd ma mbeti,” bi 'yëmbi.

¹⁴ Ne nu'ə yə jā'i mi 'bəpə ja rá häi, him mi numanho a ran 'yohə. Janangue bi mbehni 'da yəm 'behni ngue m'bet'o da zəni da ma ngue hin dín t'un rá ts'edi a ran 'yohə. ¹⁵ Pə nu'a ran 'yohə, bin t'un ran t'ədi din ts'ət'abi ne bi mbeng bə rá häi bəya. Nu'bə mi zə'm bəya, bi zon'də yú 'yëhe xí un ra mbeti, nde da bədi hangu bi hyuxa rá mbeti xí un'na n'da ngu n'da ə.

¹⁶ Nu ra mbədi 'yëhe bi 'yëmp'a: “Nuya bin ja 'dət'a a ni mbeti,” bi 'yən'a. ¹⁷ Bi 'yëmp'a rá hmu bəya: “Xən ho gá 'yət'e, gra 'yëhe xən ho, gá xənda zə ts'ə dá 'da'i, pə

ne ga 'da'a nin t'ədi ngue gui manda 'dət'a yə hnini,” bi 'yëmbi. ¹⁸ Nu ná yoho ra 'yëhe bi 'yëmp'a: “Nuya bin ja cət'a a ni mbeti gá 'daqui ga xəndä,” bi 'yən'a. ¹⁹ “Nu'i, ga 'da'a nin t'ədi ngue gui manda cət'a yə hnini 'bə,” bi 'yëmp'a rá hmu bəya.

²⁰ Ne xə man'da ra 'yëhe bi 'yëmp'a rá hmu bəya: “I ja ua ni mbeti gá 'daqui. Dá pə'ts'ä xən ho. ²¹ Nguetho dí pəcä 'bə'a nim 'bäi, ngue ya hin'yə nin huɣcate. Guí honi 'bəpə gdí hyə'nba rá mbeti yə jā'i. Ne guí hənba yú huəhi, janangue dá pə'ts'ä ni mbeti ngue dí su ga 'bə-di,” bi 'yən'a. ²² Nu'a rá hmu bi 'yëmbi: “Nu'a gá ma i udi ngue grá ts'om'bäi. ²³ Hanja hin gá hmi'a ma mbeti n'dahma xtí hyux'i ts'ə,” bi 'yëmbi.

²⁴ Ne bi 'yëmp'ə mi 'bəpə: “Dami hyə'nba hə rá mbeti na ran 'yohə ne gui unhdə a ra mbədi 'yëhe, nu'a to'o bi dāha xən ngu,” bi 'yëmbi. ²⁵ Pə nu'ə mi 'bəpə, him bi nde da 'yət'e 'bə'a bi man yú hmu, nguetho xən ngu i ja a ra mbədi 'yëhe. ²⁶ Pə nu'a ra hmu bi 'yëmp'ə: “Nu'a to'o i humbi i ət' ma 'bəfi, hinga hənt'a rán zäbi da dāha, pə man'da xən ngu ga unni. Pə nu'a hingui nde da 'yət' ma 'bəfi, hin te da dāha, ne ga hənba'a dá unni,” bi 'yən'a. ²⁷ “Ne nu'ə him mi ndeje dan ts'ət'abi ua, ba sihə, gui secpəhə yú 'yəga ua,” bi 'yən'a ra hmu bəya, bi 'yən'a ra Jesús 'bə mi man ran t'uti.

Ra Jesús bi yərpə ja ra hnini Jerusalén

²⁸ Ne nu'bə mi gua'a bi man ra Jesús, bi thopəya, ní mba bə Jerusalén. ²⁹ Ne nu'bə mi ts'ətho da zə'm bə ja ra nyuni guerpə i ja ra hnini Betfagé ne ra hnini Betania, ³⁰ bi mbehni yoho yú xädi, bi 'yëmbi:

—Ní mbe bə nán jombə ja ra hnini. Ne gui tɣmmi bə n'da ra t'əburu án thət'i bə ja ra nden'yu, ne xinga n'da ra jā'i ní hyuts'i. Bá xocui ne ba siui ua. ³¹ Ne nu'bə 'bo'o da 'yän'nau: “Hanja gní xocui ra buru,” gui 'yənui: “Nu'a ra hmu i hon'a ra buru,” gui 'yənui, bi 'yëmp'ə yoho yú xädi.

³² Ne bi mba bəya, ne bi dɣn'a 'bə'a xí xi'a ra Jesús.

³³ Ne nu'bə mi xoc ra buru, bi 'yän'na rá mbeti:

—Hanja gní xocui na ra buru, bi 'yëmbi.

³⁴ Bi dāh yə xädi bəya:

—Nu'a ra Hmu i honi, bi 'yən'ə. Ne bi ndepe da zix bəya.

³⁵ Ne nu'ə yə xädi bá si ra buru bəya, ne bi gəspa yú coto bə ja rá xəthə ra buru ne bi hyuxa ra Jesús. ³⁶ Ne nu'bə mi mba bə 'yu ra Jesús, nu'ə yə jā'i 'bex bi mbəcua yú pahni bə ja ra 'yu ngue da thopə a ra Jesús. ³⁷ Ne nu'bə mi gəpə ja ra nyuni ní mba bə Jerusalén, gātho ə min 'yohə nts'edi i mbafi, bin johya ne bi 'yëspa Ojā nangue yən t'ət'e nujxte bi nu. ³⁸ Bi 'yən'ə:

—Majəpi ra ts'ət'abi bá ɣhe nangue rá thuhu ra Hmu. Ne din ja rán johya Ojā yú mbəi yə jā'i. Nujxtetho rá ts'edi Ojā, bi 'yən'ə.

³⁹ Ne nu 'da'ə yə fariseo bi 'yëmp'a ra Jesús:

—Dami hecua ni xädi din hɣ.

⁴⁰ Pə nu'a ra Jesús bi 'yëmp'ə:

—Nu'bə ga hecpə yə ngue i ɣspa Ojā, pə go da 'yëspa Ojā ya yə do bongua, bi 'yən'a ra Jesús.

Ra Jesús bin zoni nangué yə ja'i 'bəpə ja ra hnini Jerusalén

⁴¹ Nə nu'bə mi hyän bə ra hnini Jerusalén a ra Jesús, bin zoni. ⁴² Nə bi 'yən'a:

—Min ndegä ngue xquí pəhmbə a dí yə'n'ahə bə ja ran ənbi mazəi, pə hin gán nde gá pəhmbə, pə nuya him man zä, nguetho tengu'bə njo'mi ni dähə. ⁴³ Nə da zən ra pa ba ɛh nin səihə di mbät'a ni hninihə nə njon da zä da bəni ngue din yəni, nə gan tunhdə ɛ bəya.

⁴⁴ Nə gätho ahə ngue guí 'bəhmbə nə, da hyo ahə nə da guah ni hninihə. Nə da mba nso't'i, nə xinga n'da ra jədo da gopə. Nguetho nu ahə xingui ts'ə gá pəhmbə a ra pa xtí pə ahə Ojə, bi 'yən'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hyən'a thi yə mbä bə ja ra dənija

⁴⁵ Nə nu'a ra Jesús bəya, bi mba bə ja ra dənija nə bi hyən'a thi gätho yə mbä mi 'bəpə. ⁴⁶ Nə nu'a ra Jesús bi 'yəmp'ə:

—I mam bə ja rām hman Ojə: “Í thə'a ma ngu ngue da mba nthədegä bə,” i ɛn Ojə. Pə nu ahə gá 'yər-padahə tengu'bə ra hyədo guerpə nín 'yən'ə yə bə, bi 'yən'a ra Jesús.

Bi t'əmanho a bi man ra Jesús

⁴⁷ Nu'a ra Jesús thocua thoho min xänbate bə ja ra dənija. Pə nu'ə yə ngərpa mbäjä, nə yə xänbate nija, nə yə dəç'yəi, min nde da hyo'a ra Jesús. ⁴⁸ Pə hin'yə 'bə'a da 'yət'e ngue da hyo. Nguetho gätho yə ja'i bi 'yərpa ra güenda 'bə'a bi man ra Jesús. Njon bin nde bi ɛ't' yə mbəi ɛ 'da.

Rán t'ədi ra Jesús

20 Nə nu ra Jesús n'da ra pa bi xänba yə ja'i bə ja ra dənija nangué ran ho ma'da'yo. Nə'ə yə ngərpa mbäjä nə yə xänbate nija, nə yə dəç'yəi, gätho bi zəm bə. ² Nə bi t'än'na ra Jesús:

—Hanja sä guí ət'e 'bə'a guí ət'e. To'o bi 'da'a nin t'ə-di, bi 'yəmbi.

³ Pə nu ra Jesús bi dət'i:

—Necä, ga än'nahə, ⁴ to'o bi un rán t'ədi ra Xuua ngue bi 'yət' ran xixyā, hague Ojə uague yə ja'i, bi 'yən'a.

⁵ Pə nu'ə bin 'yänzəhə ɛ 'bə'a dí dət'i. Nə bi 'yənse:

—Nu'bə ga ɛmfə ngue Ojə bi un'na rán t'ədi a ra Xuua, nə da 'yən'ə bəya: “Hanja hin gá 'yəc'yəihə 'bə.” ⁶ Pə nu'bə ga ɛmfə, yə ja'i thoho bi un rán t'ədi, dí bat'ado-jə yə ja'i nguetho xən ngu yə ja'i ɛç'yəi rá pəngahyā Ojə ra Xuua, bin 'yəmzəhə ɛ.

⁷ Janangue'a bi t'əmp'a ra Jesús:

—Hin dí pəhmbə to'o bi un rán t'ədi ra Xuua, bi 'yən-tho.

⁸ Necä hin ga xi ahə to'o bi 'dacä ran t'ədi ga ət'ä 'bə'a dí ət'ä, bi 'yən'a.

Ran t'uti yə ts'ombəfi

⁹ Nə bi xih man'da ran t'uti a ra Jesús, bi 'yən'a:

—Mi 'bə'a n'da ran 'yohə bi 'yət'a n'da ra nuəndät'o, nə bi hmit'i 'da yə mbəfi. Nu'a rá mbəti bi mba n'danni bəya, nə nya'atho bām 'bəpə. ¹⁰ Nə nu'bə mi zən yə pa da thəç yən dät'o, nu'a rá mbəti bá pəhna n'da rá 'yəhə da duspa 'da yən dät'o, ngue'a ən yəhə a. Pə nu'ə bi zocpa a ra nuəndät'o, bi mbəmba thoho ra 'yəhə nə bi 'yət'i, xín te bi unni. ¹¹ Nə ná yoho rá 'yəhə bá pəhna rá mbəti ra nuəndät'o, pə ngutho bi 'yərpa ra 'yəhə, nə'a bi mbəmba thoho mahən'a, bi 'yər bəya nə nte bi unni. ¹² Nə ná hyu rá 'yəhə xə bi mbəhni mahən'a a ran 'yohə, ngutho bi t'ərpe, bi ənba yə mbəfi nə bi 'yət'i, xingui ts'ə bi unni.

¹³ Nə nubəya, nu ra mendät'o bi bəni 'bə'a da 'yət'e. Nə bi 'yən'a: “Masque ga pəhn'na ma ts'ənt'ə, dadí huçquí, xəhma da numansu na,” bi 'yənse. ¹⁴ Pə nu'bə mi nurpa rá ts'ənt'ə ɛ yə mbəfi, bi mam bəya ngue da hyo, bi 'yən'ə: “Mbähä ga hohə rá ts'ənt'ə, janangue da zä ga cosehə ra nuəndät'o,” bi 'yən'ə. ¹⁵ Janangue'a bi zix pə ma'ueni, bi hyən'a thi ra ts'ənt'ə, nə bi hyo bə, bi 'yən'a ra Jesús.

Nə xə bi 'yän'də yə ja'i mi 'bəpə:

—'Bə'a guím bəmhəbə da 'yət'a rá mbəti ra nuəndät'o ya, bi 'yən'a.

¹⁶ Pə dí xi ahə, ba ɛsə nə da hyo'ə, nə n'dan'yo di un'na rá nuəndät'o bəya, bi 'yən'a ra Jesús.

Nə nu'bə mi 'yət'ə yə ja'i 'bə'a bi man ra Jesús, nu'ə bi 'yən'ə:

—Ojə da 'yət'e hin din ja a guím ma, bi 'yən'ə.

¹⁷ Pə nu'a ra Jesús bi hyət'ə, nə bi 'yəmbi:

—Pə 'bə'a nam bən'a rām hman Ojə nt'o't'i maya'bə 'bə, ngue i ɛna:

Nu'a ra do bi bənt'ə yə gədo 'bə mi hyəh ra ngu, gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yə guan-gu, i ɛm bə ja rām hman Ojə.

¹⁸ Nə tengu'bə da guesəgä a ra do i hmam bə. Hənt'a go to'o hingui ɛç'yəigui, din ənbazəhə, tengu'bə da dəng bə ja ra do din təni, nə go ga səmpä a tengu'bə ra do da zə'mi nə da 'yət'i, bi 'yən'a ra Jesús.

Bin t'än'na ra Jesús 'bə din jut' ra renta ogue hin'na

¹⁹ Nu yə ngərpa mbäjä nə yə xänbate nija 'bə mi 'yət'a ran t'uti bi man ra Jesús nangué'ə yə hyote mbəfi, min nde da got'a fädi ra Jesús, nguetho bi bədi tengu'bə guesə ɛ yə hyote mbəfi ɛ yə mbäjä nə yə xänbate nija. Pə him bi got'i nguetho bi zutho yə ja'i. ²⁰ Janangue bi bəm mahən'a bəya nə bi mbəhni 'da yən 'yohə ngue da 'yän yən t'änni a ra Jesús, n'dahma din ja 'bə'a sä dí fənt'a ra Jesús ngue di dā bə 'bəh ra ts'ə't'abi. ²¹ Nə nu'ə yən 'yohə bi xi a ra Jesús:

—Xänbate i, dí pəhmbə hənt'a majuəni guí ma. Nə dí pəhmbə guí xänbi xən ho hənt'a go to'o má ja'i nə hin guí huahni to'o guí xänbi, pə guí xifi xən ho nangué Ojə. ²² Dami xije ya, ha din thəui man t'ədihə bi 'dajə

Ojā 'bɛ ga juthɛ ra renta a ra ts'ɛt'abi Roma, uague hin'na, bi 'yɛn'ɛ.

²³ Pɛ nu'a ra Jesús mi pađi i ts'ámhya thoho. ²⁴ Nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja gní 'yängui, xi ni mbeti gní juthɛ ra renta a ts'ɛt'abi, gan nugä, bi 'yɛna.

Nɛ bi un bɛya.

—To'o rá pøte nɛ rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ nu'ɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Rá pøte nɛ rá thuhu ra ts'ɛt'abi Roma i cuat na.

²⁵ Bi dađ ra Jesús bɛya nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ɛt'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Ojā, gui un'na Ojā a, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁶ Janangue nu yɛn 'yohɛ him bi zä xtá hyät'a ra Jesús, pɛ bi hyonya thoho ɛ 'bɛ'a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni 'bɛ da ndants'ɛ xɛn du

²⁷ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ saduceo, bi zòm bɛ 'bɛh ra Jesús, gue'ɛ hingui ɛc'yɛi da ndants'ɛ xɛn du. Nu'ɛ bi 'yɛmp'a ra Jesús:

²⁸ —Nu'a ra Moisés bi 'dajɛ n'da man t'ɛdihɛ nɛ bi 'yɛna: “Nu'bɛ bi du n'da ran 'yohɛ ngue mi 'bɛh rá xisu nɛ njo'o yú t'ɛhni, nu'a rán 'yohɛ da zinba a rá xisu. Nɛ nu'a rá mbɛdi t'ɛhni dim 'bɛi, da thuspa rá thuhu a ran 'yohɛ bi du nɛ da'yɛmbi rá ta a,” bi man ra Moisés.

²⁹ Pɛ gue'a ga än'nahe. Bim 'bɛ'i yoto yɛn 'yohɛ din 'yohɛ zɛhɛ. Nu'a ra mbɛdi n'yohɛ bi zin'a n'da ra xisu, nɛ m'bɛjua bɛya bi du a ran 'yohɛ nɛ him bim 'bɛh rá t'ɛhni. ³⁰ Nɛ nu'bɛ mi du ran 'yohɛ bɛya, ná yoho rán 'yohɛ bi zin'a ra xisu mahøn'a, nɛ xø bi du a. ³¹ Nɛ xø bi zin'a man'da rán 'yohɛ bɛya, 'da'ingu bi 'yøt'ɛ gätho yoto yɛn 'yohɛ, gätho bi du nɛ xínga n'da bim 'bɛh yú t'ɛhni. ³² Mbɛjua bɛya, bi duse ra xisu, bi 'yɛn'ɛ.

³³ Nuya, dami xije 'bɛ'a din ja a ra pa da ndants'ɛ xɛn du. To'o da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bɛhmbɛ ra xisu ua ja ra häi, bi 'yɛn'ɛ yɛ saduceo.

³⁴ Nɛ nu'a ra Jesús bi dađi:

—Hønt'ua ja ra häi din thət'ɛ yɛ ja'i. ³⁵ Nɛ gätho to'o yún sähɛ da mba bɛ mahɛts'i 'bɛ bi ndants'ɛ xɛn du, nɛ him man ja ran thət'i bɛ. ³⁶ Nguetho da gohi tengu tho yúm 'bɛhni Ojā ɛ, nɛ him man da du bɛ. Nɛ ma'da'yo da gohi 'bɛ bi xoxa Ojā ɛ ngue yú t' ɛhnise Ojā ɛ.

³⁷ Pɛ nɛ'a ra Moisés bi ma da ndants'ɛ xɛn du 'bɛ mi 'yo't'i 'bɛ'a bin ja, nu'bɛ mi nu mí zø ra za 'bɛ maya'bɛ. Nɛ i mam bɛ ngue nu Ojā rá Ojā ra Abraham nɛ ra Isaac nɛ ra Jacob, nɛ nu'ɛ, ná ya'a thoho xí du ɛ 'bɛ mi 'yɛmp'a Ojā ra Moisés. ³⁸ Ngubɛ bi ma nguetho guexta'a i 'bɛh yú mbɛi. Nubɛ na nu Ojā 'da'ingutho 'bɛ i 'bɛ'a n'da ogue xɛn du n'da. Guexta'a i jatho yú tɛ ɛ xɛn du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ xänbate nija, bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—ɛmme xɛn ho a gá ma, bi 'yɛn'ɛ.

⁴⁰ Nɛ nu'ɛ yɛ saduceo ya him mi sä da 'yän mi'da yɛn t'änni.

To'o rá m bom'bɛto a ra Cristo

⁴¹ Nɛ nubɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Hague nán zä guí ɛmfɛ ra Cristo rá m bom'bɛto a ra David a. ⁴² Nguetho bi manse ra David bɛ ja ra søcuɔ bi 'yo't'a:

Nu'a Ojā bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Hyucua ga conhui ma ts'ɛdi,

⁴³ gue'bɛ go dá tapä gätho ɛ nin sɛihɛ,” i ɛn Ojā, bi 'yɛn'a ra David 'bɛ mi ma nangue ra Cristo.

⁴⁴ Hanja i ɛmbi rá Hmu, nɛ rá m bom'bɛto a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hinga gue'a bɛ nán xänbate ɛ yɛ xänbate nija

⁴⁵ Nu'a ra Jesús bɛya, ní jat'a nyahɛ yú xädi, gätho mi 'bäpɛ mi øde 'bɛ'a bi man ra Jesús. Bi 'yɛmp' ɛ bɛya:

⁴⁶ —O guí ɛrpahɛ masu 'bɛ'a da man'ɛ yɛ xänbate nija, nguetho i he yú mbapahni xɛm hmadi ngue da t'ɛspi, nɛ ɛmme di ho da mba ma zengua ngue da 'yɛs-pa yɛ ja'i. Nɛ ɛmme i honi da hyupɛ ja yɛn thuts'i xɛn ho bɛ ja yɛ nija, nɛpɛ ja yɛn sihmɛ. ⁴⁷ Nɛ i siyabi 'bɛ'a i pɛ'ts' yɛ xisu xɛn du yún ndø, nɛ i tunba yú ngu, nɛ ní jat'i nya'a thoho i yahɛ Ojā bɛ ja yɛ nija. Pɛ nu'ɛ, man'da xɛn ɛtho ran ɛnbi da nu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu'a ran t'unni man'da di muui

21 Nu'a ra Jesús mi 'bäpɛ ja ra dađnija nɛ bi nu yɛ mɛmbeti i cät yú mbeti bɛ ja ra huada, ngue rán t'unni Ojā. ² Nɛ bi nu n'da zɛ hyoya xisu bi gärpɛ yoho yɛ t'ɛc'axt'i. ³ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ mi 'bäpɛ bɛya:

—Majuani dí xi ahɛ, nuna ra hyoya xisu man'da di muui bi uni xinda gue'ɛ gätho mi'da. ⁴ Nguetho gätho yɛ mɛmbeti 'bɛ ya bi gät'a n'da ra mbeti ja ra huada, pɛ ya mbongui thoho yú mbeti, pɛ nu'a zɛ hyoya xisu, bi uni gätho mi ja, xíngui ts'ɛ bi bongui 'bɛ'a da hyonse, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a din ja ra dađnija

⁵ Nu'a ra Jesús mi ø'a man yɛ ja'i: “Mahotho ra dađnija, nɛ mahotho yɛn t'unni i zɛpɛ.” Pɛ ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

⁶ —Nuna gätho guín nuhɛ ya, da zøn ra pa hin te din ja ua, xíngui ts'ɛ da bonga n'da zɛ xɛqui ngue hin da yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran ɛnbi din ja ua ja ra häi

⁷ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ ja'i mi ø'a bi man ra Jesús, nɛ bi 'yän-ni:

—Gra xänbate i, nda'a ní pa din ja a guím ma, 'bɛ'a ní hmɛpya din ja sä ga pađmbe.

⁸ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami jamansu 'bɛ'a guí ɛc'yɛihɛ. Nguetho da zøn ra pa ba ɛh yɛ hyäte da hyä ahɛ: “Nugä drá Cristogä,” da 'yɛn'ahɛ. Nɛ da 'yɛn'ɛ: “Ya bi zøn ra pa ran zɛgui,” da 'yɛn'ɛ. Pɛ o guí ɛc'yɛihɛ 'bɛ'a da man'ɛ. ⁹ Ga xi ahɛ 'bɛ'a gätho din ja ua ja ra häi gue'bɛ go ba ɛcä mahøn'a. O

guí suhê 'be'a gui 'yøhmbê, nguetho din ja yê dâşei, ne yê ja'i hinga 'da'angu da bēni. Pê hinga gue'bê ran zēgui din ja ê, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁰ Nê xø bi 'yēna:

—Nê 'da'a n'danni yê häi din ja yê sæi. Nê din sæse n'da ngu n'da yê ts'ut'abi. ¹¹ Nê din ja yê 'yãmhäi nts'utho, nê din ja ra dâthu, nê ra dâgêhe, nê din ja yê hmēpya nts'utho bê mahēts'i.

¹² Pê hin nín ja a dí m angä 'bê bim fent'ahê ne da mba ma ên'ni ahê. Nê da ts'ix ahê bê ja yê nija, di ên'nahê bê. Nê da mba ma dâ ahê bê 'bêh yê ts'ut'abi nēpê 'bêh ja yú ts'edi. Gätho ngubê da t'øt'ahê ngue guí tengahê. ¹³ Pê nu'bê da ts'ix ahê bê, da zâ gui mamhbê bê ran ho ma'da'yo. ¹⁴ Nê 'yo gadín 'yomfēni-hê 'be'a gui mamhbê 'bê bi mba ma juân'ni ahê.

¹⁵ Nguetho nugä, ga bēn'nahê 'be'a da zâ gui mamhbê ra ora gam 'bähmbê bê. Nê nu'a ga bēn'nahê, xinga n'da nin sæihê da zâ da dâti 'be'a gui mamhbê bê. ¹⁶ Nê madague'bê, ni tahê ogue ni mbehê, ogue ni cuhê, ogue ni menihê, ogue ni amigohê, pē guemhma di dâ ahê bê 'bêh yê ts'ut'abi. Nê 'da'ahê da tho ahê ngue guí êc'yēigahê. ¹⁷ Nê gätho da ts'an ahê nanguecä. ¹⁸ Pê o guín suhê nguetho xinga n'da ni xtâhê dim 'bēpê ja ni yâhê. ¹⁹ Pê nu'bê gui hyäthê yēn ênbi, Ojâ di 'da ahê ra te mazâi, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja ra dâhnini Jerusalén

²⁰ Nê man'da bi man ra Jesús, bi 'yēna:

—Nu'bê guin nuhê xí mbät ra hnini Jerusalén yê dofêi, gui pâhmbê mi ts'utho da guah ra hnini. ²¹ Nê nu'bê bin ja bê Njerusalén, gätho ê 'bēpê ja ra xēqui Judea xēn ho 'bê da 'dagui da mba bê dâpo bê ja yê nyuni. Nê'ê i 'bēpê ja ra hnini, xēn ho 'bê da bōni, nê gätho i 'bēpê dâpo hin da 'yēna da mba bê ja ra hnini. ²² Nguetho gue'a ra pa di un rán ênbi Ojâ ê, nê gätho din ja tengu tho i mam bê ja rá hman Ojâ din ja. ²³ Nê nu'bê bin ja a, huécate ê in hâ't'êhni, nê'ê gätho ê 'bêh yú 'uere. Nguetho ndumbêitho rán ts'ēmbi Ojâ din ja ua ja ra häi nê xēn ngu yēn ênbi da nu yê ja'i. ²⁴ Nê nu'ê 'da'ê dí mba ntho ra juai, nê nu'ê mi'da da ts'ixpê n'danni yê häi nê da gohi tengu'bê i ofädi. Gue'ê hing yê judío di ts'on na ra dâhnini nê di manda ua, gue'bê go da zøn ra pa da hyânba yú ts'edi Ojâ, bi 'yēn'a ra Jesús.

'Bê bi zøn ra pa ba êh ra Cristo

²⁵ Nê man'da bi man ra Jesús, bi 'yēna:

—Nu Ojâ da 'yøt' yê hmēpya bê ja ra hyadi, nēpê ja ra zâna nēpê ja yê sø. Nê yê ja'i 'bêcua ja ra häi êmmē din su'ê 'bê da 'yøde nts'edi da 'yēn ran dâhi yê dejâ. ²⁶ Nê êmmē da güent yú mbêi nangue ra mbidi din ja. 'Nê da zu 'bê da bēni 'be'a din ja gätho ua ja ra ximhäi. Nê gätho 'be'a bí ja bê mahēts'i di 'yâni. ²⁷ Nê nu'bê bin ja a dí xi ahê, 'bêx gua êcä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ba êcä bê ja yê güi, ban 'yo'be ma ts'edi xēn ngu ngue dán nujxtegä. ²⁸ Nê nu'bê gán nuhê da mbê di din ja, dami hyuthê nzâmbêi nê gui ndøs'hê

mahēts'i, nguetho ba êh ni pørpatehê da yân ahê, bi 'yēn'a ra Jesús.

²⁹ Nê man'da bi man ra Jesús ngue bi man'a n'da ran t'uti, bi 'yēna:

—Gan 'yomfēnihê ts'ê 'be'a di ja ra za ra higo nê'ê mi'da yê za. ³⁰ Nu'bê guin nuhê i pøx yú paxi yê za, gui pâhmbê 'bêx ba êh yê pa xēm pa. ³¹ Ngutho 'bê bi mbê'a dí xi ahê, gui pâhmbê mi ts'utho di manda rá ts'edi Ojâ ua bēya.

³² Majuâni dí xi ahê, nu yê ja'i 'bêcua ya, hinga gätho xtí du 'bê bi mbêdi din ja a dí xi ahê. ³³ Nu bê mahēts'i nê ra ximhäi da guadi, pē nu'a mam hmangä hin da gua'a, bi 'yēna.

³⁴ Janangue dami jamansu 'be'a gui øthê, o guín nde gui 'yøthê ni pähä zehêhê, nê hinga hønt'a guim bēmhê nin sihmehê. Dami jamansu a gui 'yøthê, hinga tñ'nahê ngue gdí øthê a 'bê bá pengä. ³⁵ Nguetho njon da bâ'a ra ora ba êcä, pē gätho yê ja'i 'bêcua ja ra ximhäi da nu. ³⁶ Dami tøm thohohê nê thocua thoho gan yâhê Ojâ, n'dahma din ja ni ts'edihê gui hyäthê yēn ênbi din ja. Nu'bê ngubê gui 'yøthê, hin gui pēs' ni sâhê 'bê gä 'bähmbê bê ja ma hmigä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yēn'a ra Jesús 'bê mi xih yú xä-di 'be'a gätho din ja.

³⁷ Nê nu'a ra Jesús 'bê mi 'bēpê Jerusalén, gätho yê pa mi xänba ê yê ja'i bê ja ra dânija. Pê nu'bê ra xui bēya, mi pa bê ja ra nyuni Olivos. ³⁸ Nê gätho yê xudi mi pa bê yê ja'i bê ja ra dânija, da 'yø'a i man ra Jesús.

Bi hma da tho ra Jesús

22 Nuya mi ts'utho da zøn ra pa da ts'i ra hme hin'yê rá íxi. Gue'ê yê pa ra dâmpeti ran dâbaxjua. ² Nu'ê yê ngørpa mbäjä nê yê xänbate nija, mi honi 'be'a dí hyo ra Jesús. Pê mi su'ê 'be'a da 'yøt' yê ja'i 'bê da hyo'a.

³ Nê nu'a ra zñthu bi yê't' rá mbêi ra Judas Iscariote, gue'a n'da rá xädi ra Jesús. ⁴ Nu'a ra Judas bi mba, bin yâhê yê ngørpa mbäjä nê yê hmu dofêi, nê bi xifi 'be'a da 'yøt' bê di dâ'a ra Jesús. ⁵ Nu'ê bi hyu yú mbêi 'bê mi man'a ra Judas 'be'a da 'yøt'ê. Nê bi xifi da gut rán zäbi ra Judas. ⁶ Nê nu ra Judas bēya, bi døm'a ra ora 'bê njongui 'bēpê yê ja'i ngue di dâ'a ra Jesús.

Rán sihmê ra Hmu

⁷ Nê mi søn ra pa bin ja ra dânts'ihmê i ts'i ra hme hin'yê rá íxi, nê i ho ra t'udê'yo. ⁸ Nê nu'a ra Jesús bi mbēn'na ra Pedro nê ra Xuua nê bi xifi di hoc ran sihmê ran dâbaxjua, da zi 'bê bin de. ⁹ Nu ra Pedro nê ra Xu-ua bēya:

—Hapê guín nde ga hoc'be, ên'ê.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yēmp'ê:

—Nu'bê gán 'youi bê ja ra ndēhnini nê gui nuui n'da ran 'yohê i tu n'da ra xaro ra dehe, dami tendui a ran 'yohê, nê gui cüt'ui bê ja ra ngu da yê't'a. ¹¹ Nê gui xihmi a ra mēngu bê: "Nu'a ra xänbate bá penga'be ngue gui xic'be hapê i ja ra cuarto ngue ga sägähe ra dânsihmê," gui 'yēnui. ¹² Nê nu'a ran 'yohê da zix aui bê

magats'i hapu i ja ra cuarto xen ndoho. Guepu gui hocui ran sihme ran dabaxjua, bi 'yemp'u yu xadi.

¹³ Nu ra Pedro ne ra Xuua buya bi mba bi djni tengutho bi man'a ra Jesus. Ne bi hocpu ran sihme buya.

¹⁴ Nu'bu mi zon ra ora buya, nu'a ra Jesus ne mi'da yu xadi bi zom bu ne bin sihme. ¹⁵ Nu ra Jesus bi 'yemp'u yu xadi:

—Emme dan ndega ga sihu na ran sihme ran dabaxjua 'bu di 'bedi ga tugä. ¹⁶ Ne di xi ah, him man'dandj ga sigä na ran sihme jague'bu bi zon ra pa ngue gan yamhu xen ho 'bu gam 'buhmbu bu di manda rá ts'edi Oja.

¹⁷ Nu ra Jesus buya bi deca n'da baso ra vino ne bi un ra jamadi Oja, ne bi 'yemp'u yu xadi buya:

—Dami comhu na po na ra baso, gui sihu.

¹⁸ Nguetho di xi ah, hin ga sigä mahon'a asta gue'bu go da zon ra pa di manda ua rá ts'edi Oja xen ho.

¹⁹ Ne nubuya, bi hyac ra hme ne nu'bu mi gua'a bi un ra jamadi Oja buya, bi xeni ne bi darpa u yu xadi, bi 'yena:

—Nuna ra hme na, ma ngoc'yegä na, ga ungä nangue ah. Ne n'dandj ngu n'dandj 'bu gui sihu, guim benju, bi 'yena ra Jesus.

²⁰ Ne nu'bu mi guadi bin sihme u, nu ra Jesus bi dec'a ra baso ra vino ne bi un'du yu xadi ne bi 'yemp'u:

—Nuna, ran hoqui ma'da'yo, guehna nam boni ma jigä ngue bi hoc'a ra 'da'yo'yu bi 'yot'ahu Oja na, bi 'yena.

²¹ Pe di huhmbu ua n'da di dagä. ²² Ne nugä, ngue dan ja'igä ua ja ra ximhai, da thogä, ngue gue'a bi zand Oja, pe i huhi maha a di dagä, bi 'yena ra Jesus.

²³ Nu yu xadi, 'bex bin 'yanzehe to'o di da'a ra Jesus.

Ra Jesus bi ma to'o dim 'bet'o

²⁴ Ne man'da ran junt'i bi 'yot'u yu xadi ngue to'o dim 'bet'o nanguese u. ²⁵ Pe nu ra Jesus bi 'yemp'u:

—Nuua ja ra hai, nu yu ts'ut'abi ne'u i ja yu ts'edi, xen he i orpa yu ja'i 'bu di manda u, i ot'e yu 'yeh u, ne i t'embi xen ho a i ot'e. ²⁶ Pe nu ah, hin gan jahu bu. Nu'a to'o dim 'bet'o, da 'yot'e dim 'bejua thoho. Ne nu'a to'o din ngurpi, da 'yot'e din 'yeh thoho a. ²⁷ Nu yu hmu 'bucua ja ra hai, hin dim pe'u, pe gue i t'omi da mber'u yu 'yeh, pe nugä madague dim hmugä, pe di ot'a ngue ni 'yehgah, bi 'yena ra Jesus.

²⁸ Ne man'da bi xifi, bi 'yena:

—Pe nu'ahu, dan hyamhu 'bu má nugä yun unbi ua ja ra ximhai. ²⁹ Janangue ga 'da'a nin t'edih, tengutho bi 'dacä ma Ta. ³⁰ Ne nu'bu bi zon ra pa ga ot' ran ts'ut'abi, 'darpu dan johyahu, ne gui comhu ma ts'edi gui juanbah ma mi'israelhu, dyu judiohu, bi 'yena ra Jesus.

Ra Jesus i padi 'be'a da 'yot'a ra Pedro

³¹ Ne bi t'empu ra Pedro:

—Ma zu Pedro, nu'a ra zjthu bi 'yah ran t'edi ngue da za'a ni mbuihu, in nde ah gan 'uexthu tengu'bu i 'uex

ran dahi yu hai ra trigo. ³² Pe nugä, ya dá ap ma Ta him má zä gui pumbeni ni t'ec'yeh. Ne nu'bu gan 'yomfeni ts'u, gui 'yec'yeh xen ho mahon'a, ne gui zerpa yu mbui ni mi'yec'yeh, bi 'yembi.

³³ Ne nu'a ra Pedro bi dah puja:

—Nugä, ga ten'na i madague dan ofadiui ogue ga tuui, bi 'yena.

³⁴ Bi da'a ra Jesus buya:

—Gra Pedro, di xi'i, nu'bu hin ni mbah ra oni, ná hyundj xqui cöngui, bi t'empu ra Pedro.

Ra Jesus bi ma mi ts'utho da nu ran unbi

³⁵ Xu bi 'yemp'u yu xadi buya:

—Nu'bu ra mbadi dá pen'nah bu ga mamhu ran ho ma'da'yo, ne hin te ga hyaxhu. 'Be'a ga 'yothu, ha bin ja 'be'a gätho ga hyomhu, uague hin'na.

Ne gätho yu xadi bi 'yena:

—Hin te dá 'behmbe.

³⁶ Pe nuya n'dan'yo gui 'yothu, gui tux ni buxahu, ne gui hyax ni mbetih. Ne nu'bu hin'yu ni espadahu, gui pä ni pahnihu gui tämbu n'da. ³⁷ Nguetho i jatho din jagä tengu i mam bu ja rá hman Oja, i em bu: "Yu ja'i da 'yembi ra ts'om'bäi a," i em bu ja rá hman Oja nanguecä, bi 'yena ra Jesus.

³⁸ Ne nu'u yu xadi bi 'yembi:

—Gra Hmu, i jaje yoho yu espada, bi 'yena.

—Di gua'u, bi 'yena ra Jesus.

Ra Jesus in yai Oja bu ja ra nyuni Olivos

³⁹ Nu'a ra Jesus buya, bi bom bu ja ra cuarto mi sihme u, bi mba bu ra nyuni Olivos, bi mbähä yu xadi.

⁴⁰ Ne nu'bu mi zom bu, nu ra Jesus bi 'yemp'u:

—Dami 'yafu rá ts'edi Oja gue da zä gui hyäth yun ts'äte ra zjthu, bi 'yembi.

⁴¹ Ne nu'a ra Jesus bi 'ue'i ts'u bu mi 'bah yu xadi, ne bin danyahmu, bin yai Oja. ⁴² Ne bi 'yena:

—Ma Ta'i, nu'bu ni pähä, dami japi ngue hin ga sigä a ra mbohi ga sänni ga sigä, pe hin din nde ma pähazehe pe go ni pähä din nde ga ot'a, bi 'yena ra Jesus.

⁴³ 'Bex bi nequi bu n'da rá hman 'behni Oja mahets'i ngue bá hanba a i zerpa rá mbui. ⁴⁴ Pe nu'a ra Jesus emme bi du rá mbui, ne man'da nts'edi bin yai Oja. Xogue ra ji a rá xäthe mi täpu hai.

⁴⁵ Ne bi ndants'a ra Jesus buya, bi mba bu 'buh yu xadi. Pe nu'u, gätho min aha nguetho bi güent yu ja'i u nangue ra dumbui mim beni. ⁴⁶ Nu'a ra Jesus bi 'yemp'u:

—Hanja gnän ahu. Dami nuhu, gan yahu Oja janangue'a da zä gui taju hu rán ts'äte ra zjthu, bi 'yembi.

Bi fent'a ra Jesus

⁴⁷ Ne nu'bu min yahu yu xadi, 'bex bá epu n'da nets'i yu ja'i, ne bá 'bet'o ra Judas, gue'a n'da rá xadi ra Jesus. Ne nu'a bi zom bu 'buh ra Jesus ne bi zupa rá 'yogu 'bu mi zengua. ⁴⁸ Pe nu'a ra Jesus bi 'yembi:

—Grá Judas, ha ran ts'ut's'i guí dāgui, nugā ngue dán ja'igā ua ja ra ximhäi, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴⁹ Ne nu'ut mi'da yú xādi 'bē mi nu 'bē'a bin ja, bi 'yān'na ra Jesús:

—Ha ga japāhe ma espadahe, ēn'ut.

⁵⁰ Pē him bi dō'mi 'bē'a da si'a n'da ut, 'bex bi zēcua rán 'yēizagu rá 'yēhe ra ngurpa mbājä. ⁵¹ Pē nu'a ra Jesús 'bex bi hēcua yú xādi:

—O guí øthut a, bi 'yēmbi.

Ne 'bex bi hocua mahøn'a a rá zagu a ran 'yohut. ⁵² Ne nu'a ra Jesús 'bex bin yāhut yu ja'i ngue bá ēhe da zits'i. Min 'yohut yu ngurpa mbājä ne yu ngurpa mbādi bē ja ra dānijā, ne mi'da yú ngurpi yu judío. Ne bi 'yēmbi:

—Ha drá bēgā ngue guá hāhē ni espadahē ne ni zahē ngue gui sixcahē, bi 'yēna. ⁵³ Hanja hin gá bentcahē bē ja ra dānijā, ne zānt'a min xānbategā bē. Pē nuya bi zøn ra ora din ja a bi zānd Ojä ne n'da ora thoho gui tajut, ne'a ra dāmants'o n'da ora thoho da dāqui, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

⁵⁴ 'Bex bi fent'a ra Jesús ne bi ts'ixpē ja rá ngu ra hmumbājä. Ne nu'a ra Pedro bi dēnni a na 'bējua thoho. ⁵⁵ Ne mi zø bē n'da ra sibi bē mbo rá mbät'ti rá ngu ra hmumbājä. Ne nu ra Pedro madin tāsphē bē yu ja'i. ⁵⁶ Ne mi 'bāpē n'da ra hmutē ngue ra 'yēhe bē. Ne nu'bē mi nu'a ra Pedro, bi 'yēna:

—Nuna ran 'yohut hucua, min 'yohut ra Jesús.

⁵⁷ Pē nu'a ra Pedro bin cōni, ne bi 'yēna:

—Nu'i grá xisu, xøgue hin dí paçä to'o a guí ma, bi 'yēna.

⁵⁸ Nu'bē mi tho n'da zø t'ut ora, n'da ran 'yohut bi nu'a ra Pedro ne bi 'yēmbi mahøn'a:

—Nu'i grán 'yohut, gue'e gmin 'yohut ra Jesús.

Pē nu'a ra Pedro bin cōni:

—Hinga guēcä, bi 'yēna.

⁵⁹ Ne nu'bē mi thoh man'da ora, xø man'da ran 'yohut bi 'yēmbi:

—Nugä, dí paçä na ran 'yohut. Guehna n'da rá xādi ra Jesús. Nehna ra mēngu Galilea na, bi 'yēna.

⁶⁰ Pē nu'a ra Pedro bi dāti:

—Nu'i grán 'yohut, hin dí paçä 'bē'a guím ma, bi 'yēna.

Ne 'bex bi mbah ra øni bēya. ⁶¹ Nu'a ra Jesús 'bex bin yēgui ne bi hyant'a ra Pedro. 'Bex bi bēn'a ra Pedro xí xi'a rá Hmu, ngue bi 'yēmbi: "Dí paçä nu'bē hin ná mbah ra øni, hyundj xquí cøngui," ngue xí 'yēmbi. ⁶² Ne nu'a ra Pedro bēya, bi mba bē thi ne bin zoni, bi bēn-man'ut 'bē'a bi 'yøt'e.

Ra Jesús bi t'uspī

⁶³ Ne nu'ut yūn 'yohut mi fā'a ra Jesús, bin utspate tho'ut. ⁶⁴ Ne bi gorpa rá dā ra Jesús, ne bi mbēmp' pēya, ne bi 'yēmp'a ra Jesús:

—Grá pøngahya, xije to'o bi mbēp'a'i, bi 'yēmbi.

⁶⁵ Ne ēmmē xēn ngu ran ts'o bi xi'a ra Jesús.

Ra Jesús bi juānba yú ngurpi yu judío

⁶⁶ Ne nu'bē mi hyax pēya, bim pēti bē yu dāc'yēi, ne yu ngurpa mbājä, ne yu xānbate nijā. Ne nu'ut bi zixpē madim pēti gātho yú ngurpi yu judío, ngue di juānba ra Jesús. Ne bi 'yēmp'a:

⁶⁷ —Dami xije ya, ha majuañi gue'e grá Cristo, rá Tahni i Ojä.

Ne nu'a ra Jesús bi dāti:

—Madague'a ga xi ahut, hin gui 'yēc'yēigahē. ⁶⁸ Ne ngutho'bē ga ān'nahē n'da ran t'änni, hin gui thāhm-bē, bi 'yēn'a ra Jesús. ⁶⁹ Pē nuya, bi zøn ra ora ga com'be rá ts'edi Ojä nuixte thoho, nugā ngue dán ja'igā ua ja ra ximhäi, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁷⁰ Ne nu'ut mi hupē bi 'yänni:

—Ha gue'e rá Ts'unt'ut e Ojä 'bē.

Ne nu'a ra Jesús bi dāti:

—Gue'a guí mamhbē, bi 'yēna.

⁷¹ Pē nu'ut bēya, 'bex bi 'yēn'ut:

—Hingui jatho ga homhbē mi'da yu testigo, nguetho ya bin juānzehē, ne dá øhmbē a bi ma, bi 'yēn'ut.

Ra Pilato bi juānba ra Jesús

23 Janangue'a bi ndants'ut, bi zix'a ra Jesús bē 'bēh ra ts'ut'abi Pilato. ² Ne gātho ut bi yap'a ra Jesús. Ne bi 'yēmp'a ra Pilato:

—Nuna ran 'yohut i 'bācua, ēmmē i hāt yu ja'i, ne bi xih yu ja'i ngue hin din jut yu renta im man ra ts'ut'abi Roma, ne bi manse ngue gue'e ra Cristo, ra hmuts'ut'abi na, bi 'yēn'ut madí yap'a ra Jesús.

³ Ne nu'a ra Pilato bēya, bi 'yān'na ra Jesús:

—Ha majuañi gue'e rá hmuts'ut'abi yu judío.

Ra Jesús bi dāti:

—Gue'a gá ma, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Pilato bēya bi 'yēmb yu ngurpa mbājä ne yu ja'i mi 'bāpē:

—Xinga n'da ra ts'oqui dá tñnbā na ran 'yohut, bi 'yēna.

⁵ Pē ēmmē man'da nts'edi bi man'ut yu yapate:

—Nuna ran 'yohut bi dē'ma n'da ran heque nangue 'bē'a bi xānba yu ja'i. Gue'a bi 'yørpē ja ra häi Galilea, nerpē ra xēqui Judea, ne nuya bi zøcua ja ra hnini Jerusalén, ngue da 'yøt'ua, bi 'yēn'ut.

Ra Herodes bi juānba ra Jesús

⁶ Nu'bē mi 'yøde 'bē'a bi man yu ja'i, nu ra Pilato bi 'yänni:

—Ha ra mēngu bē Galilea na ran 'yohut 'bē.

⁷ Ne nu'bē mi bādi gue ra mēngu bē Galilea a ra Jesús, bi manda da ts'ixpē 'bēh ra Herodes. Nguetho ra Herodes ra ts'ut'abi bē ja ra häi Galilea, ne gue'a ra pa i 'bēpē ja ra dāhnini Jerusalén a. ⁸ Ne nu'a ra Herodes, 'bē mi nu'a ra Jesús, bin johya, nguetho mi øde 'bē'a gātho mi øt' ra Jesús, ne in nde da nu n'da ran t'øt'e nuixte. ⁹ Ne nu'a ra Herodes, xēn ngu bi 'yān yūn t'änni, pē nu'a ra Jesús him bi 'yørpētho ra güenda, xingui ts'ut bi dādi. ¹⁰ Ne hinga yatho mi 'bāh yu ngurpa

mbäjä, ne yu xänbate nija, ne emme ts'edi bi mbafi, di yap'a ra Jesús. ¹¹ Pe nu'a ra Herodes ne yú dofui, emme bi denthoho a ra Jesús, ne xingui ts'et bi numansu'a. Ne nu'et yu dofui bi het'a ra pahni tengu yú pahni yu hmuts'et'abi, ne bi mbenh mahon'a bu 'buh ra Pilato. ¹² Ne madín sähmi a ra Herodes a ra Pilato, pe nu ra pa a, bin amigoui büya.

Nu ra Pilato bi manda dí ho ra Jesús

¹³ Ne nu'a ra Pilato bi zon'du yu ngurpa mbäjä ne'et mi'da yú ngurpi yu judío. ¹⁴ Ne bi 'yembi:

—Guá sihu na ran 'yohu 'bäcua, ne gá xijü ra hyäte na. Pe xun ngu yun t'änni xtá ändä ne xinga n'da ra ts'oqui dá tñbä na, bi 'yena. ¹⁵ Ne xinga gue'a ra Herodes bi ma xtán dñba n'da rá ts'oqui, ne bá penho ua mahon'a. Ne hin'yü 'be'a bi 'yot'na ran 'yohu gue dí nu ran däte. ¹⁶ Nuya, ga manda da 'bei ne nubüya ga thotho, bi 'yena.

¹⁷ Nguetho nu ra Pilato nzai di thø'a n'da ra ofädi 'bu i ja ram peti ran dñbaxjua. ¹⁸ Pe nu yu ja'i emme bi mbafi ne n'dat'a bi man et:

—Dami hyo na ran 'yohu, ne go gui thø'a ra Barrabás, bi 'yent'.

¹⁹ Ne nu'a ra Barrabás, ra hyodu a, ne mi ofädi nguetho bi parpa yu ja'i din sühmbu ra ts'et'abi. ²⁰ Pe nu'a ra Pilato, emme min nde di thø'a ra Jesús, ne bi zäpi din yähu yu ja'i mahon'a. ²¹ Pe nu'et yu ja'i emme i mbafi. Ne bi 'yent'.

—Cuarpu ja ra pont'i, bi 'yent'.

²² Ne ná hyundj büya, bi 'yän'na ra Pilato:

—'Be'a ní ts'oqui bi 'yot'na ra Jesús, xinga n'da ra ts'oqui xtá tñbä ngue dí nu ran däte, pe 'be da gua'a m'bei ga xocä büya, bi 'yent'.

²³ Pe man'da nts'edi bi mbah yu ja'i, ne n'dat'a bi ma ngue di cuarpu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi dñha 'be'a min nde büya. ²⁴ Nguetho nu'a ra Pilato bi manda da t'ot'a 'be'a go i nde yu ja'i. ²⁵ Go bi thø'a ra Barrabás, ngue bi man yu ja'i, madague'a ín ofädi a nam parpate ne ne'a ín hodu. Pe nu'a ra Jesús, go bi dñp'et yu ja'i da 'yørpe tengu mim bñi da 'yørpe.

Nu ra Jesús bin cuatpu ja ra pont'i

²⁶ Ne nubüya, bi ts'ixa ra Jesús bu ndehni. Ne bin c'athu n'da ran 'yohu, í Simón, ra mengu bu ra hnini Cirene, ngue ní mba bu ja ra hnini Jerusalén. Ne bi fent'i ne bin japi da duspa rá pont'i ra Jesús. ²⁷ Ne n'dan nets'i yu ja'i bi den'na ra Jesús. Ne nu'et 'da yu xisu zom bu ní mba, i tu yú mbui 'be'a da t'ørpa ra Jesús. ²⁸ Pe nu'a ra Jesús bi hyet'et ne bi 'yemp'et:

—Gyú zü xisuhü, ngue gyú menguhü Jerusalén, o gui zomhuü ngue ga tugä, pe man'da go gui zomhuü nangue 'be'a gui nusehu, gyü menguhü Jerusalén, ne ni t'ühnihu. ²⁹ Nguetho da zøn ra pa xun et tho ran unbi guin nuhu. Ne him man gui samhuü et yu xisu him bi dñ yú t'ühni, pegue guim bñmhuü majapi et, nguetho ya njo'o yú t'ühni da nu'a ran unbi xun et tho tengu da nu ni t'ühnihu. ³⁰ Ne da 'yent' 'da: "Man'da xun ho 'bu

xtan yot' yu t'øhø ne yu nyuni xtan gogbahü, xinda gue'bu ga thoqui ga nuhu ran unbi xun et tho," da 'yent' i 'da. ³¹ Ne gui pahmbu, nu'bu xun et tho ran unbi bi t'ørpa n'da ngue hin'yü rá ts'oqui, man'da xun et tho da t'ørpa et ja yú ts'oqui, bi 'yent' a ra Jesús 'bu mi xih yu xisu i zoni.

³² Ne'et yoho yun 'yohu bi ts'its'i ngue 'darpü da thohu a ra Jesús. Pe gätho et yoho mi ja yú ts'oqui et. ³³ Ne gätho bi zøm bu ja n'da ra nyuni t'embi ra yaxmu. Guepu bi mba ma cuati bu ra Jesús ne'et yoho yun 'yohu. N'da a n'da bi guarpu ja yu pont'i. ³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yena:

—Ma Ta'i, dami punba a i ørcä ya yu ja'i, nguetho hingui pädi 'be'a i øt'e, bi 'yent' a ra Jesús.

Ne nu'et yu dofui bi 'yot'a n'da ran täha to'o da gaxa rá pahni ra Jesús. ³⁵ Ne mi hand thoho yu ja'i. Ne nu yú ngurpi, emme bi den thoho ne bi 'yena:

—Nunü ran 'yohu bi ø'i 'da, i sä dim øse ya gue'bu gue'a ra Cristo rá Thahni Ojä nu, bi 'yent'.

³⁶ Ne'et yu dofui emme bi denthoho ne di säti di un'na ra vino xun ju, embi da zi a ra Jesús. ³⁷ Ne bi 'yembi:

—Nu'bu gue'e rá Hmuts'et'abi yu judío, damim øse 'bu, bi 'yent' yu dofui.

³⁸ Ne män t'ot'i n'da ra xithe bu ja ra pont'i bu ja rá ya ra Jesús. Ne nt'ot'i bu: "Nuna rá Hmuts'et'abi yu judío na."

³⁹ Ne nu'a n'da ran 'yohu mi cuat rá pont'i mi 'bäpu nán ja rá hyo ra Jesús, bin sante thoho. Ne bi 'yena:

—Nu'bu majuañi gue'e grá Cristo, hanja hin gám øse, necä'be xquí øc'be, bi t'em'p'a ra Jesús.

⁴⁰ Pe nu'a man'da ran 'yohu mi cuarpu büya, bi hecpa a bin sante ne bi 'yembi:

—Ha xingui ts'et guí su Ojä, ne 'dat'a man unbihu, bi 'yena. ⁴¹ Pe nugüi, ran däte rán säui a dá øt'ui. Pe nuna ra Jesús, xingui ts'et ran ts'o bi 'yot'na, bi 'yembi.

⁴² Pe nubüya, bi 'yemp'a ra Jesús:

—Dami bñc 'bu bin ja ni ts'edi ngue gui manda ua, bi 'yena.

⁴³ Nu ra Jesús bi 'yembi:

—Majuañi dí xi'a'i, ga sømmi nám pa ya bu mahets'i, bi 'yembi.

Bi du ra Jesús

⁴⁴ Pe nu'bu huxyadi, bim 'bexui gätho ra ximhäi, asta gue'bu hyunde. ⁴⁵ Ne nu'bu mim 'bexui, bin xengui nde ra 'bøt'e i ndam bu mbo ra dñijä. ⁴⁶ Ne nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi, ne bi 'yena:

—Ma Ta i, dadí dā'a ma te ya, bi 'yena.

Ne 'bex bi du büya.

⁴⁷ Ne nu ra hmudofui mi 'bäpu, 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yēspa Ojä, ne bi 'yēnsē:

—Majuañi nunü ran 'yohu hin te mi ja ra ts'oqui, bi 'yena.

⁴⁸ Ne gätho na ngu yu ja'i 'bäpu ngue yu nute, 'bu mi nu 'be'a bin ja, 'bex bi mba yú ngu, bi bñdumbui ne bi hyonya thoho. ⁴⁹ Pe nu'et yú amigo ra Jesús n'danni ts'et mi 'bäi. Ne'et 'da yu xisu mi ten'na ra Jesús 'bu mambä

nɛxpɛ ja ra häi Galilea, gätho bi nu 'bɛ'a bi t'ørpa ra Jesús.

Bi t'ä'a ra Jesús

⁵⁰ Nɛ mi 'bɛ'a n'da ran 'yohɛ, í José, ra mɛngu bɛ ra hnini Arimatea, n'da rá hnini yɛ judío bɛ ra xɛqui Judea. Nu'a, ra hoc'ja'i a, nɛ mi hnumansu. Nɛ mi tɔm' ra pa di manda ua rá ts'edi Oja. N'da rá ngɛrpi yɛ judío a, pɛ hinga 'da'ingu bi bɛmhɛ ɛ bi juɔnba ra Jesús.

⁵² Nɛ nu'a ra José bi mba bɛ bí 'bɛh ra Pilato nɛ bi 'yöp rá ngɔc'yɛi ra Jesús ngue da 'yägúi. ⁵³ Nɛ bi tong bɛ ja ra pont'i a ra Jesús. Nɛ bi mbantpa rá ja'i ra Jesús n'da ra hoc'bɔ't'e xɛn ho, nɛ bi gärpɛ ja n'da ra hyädo xinga n'dandj bi 'yo n'da ra du. ⁵⁴ Nɛ nu'bɛ mi 'yägúi, gue'a ra pa din sä yɛ ja'i ngue da nu ra pa ran säya.

⁵⁵ Nɛ nu'ɛ yɛ xisu, mi tɛn'na ra Jesús 'bɛ xí nɛxpɛ ja ra häi Galilea, bi den'na ra José nɛ bi nu hapɛ bi jät'a ra Jesús, nɛ mi nu hapɛ án ja rá ya. ⁵⁶ Nɛ nu yɛ xisu bi mba bɛya, di hoc ra 'yɛthi i yɛman'u, nɛ ra aceite da gospa rá ja'i ra Jesús. Pɛ nu'bɛ mi mbɛ'a ra pa ran säya, bin säya tengu thoho bi mam bɛ ja yún t'ɛdi.

Bi dɔmbɛni ra Jesús bɛ ja rán 'yägúi

24 Nɛ t'ɛxuditho ra pa ndomingo, nu'ɛ yɛ xisu bi dux ra 'yɛthi bi hoqui, nɛ bi mba bɛ ja ran 'yägúi ngue ra hyädo guɛpɛ mi o ra Jesús. ² Nɛ nu'bɛ mi zɔm bɛ, bi nu, ya xí mba njɔnni a ra do mi juaxpɛ ja ra hyädo. ³ Nɛ 'bɛx bi yɛrpɛ mbo, pɛ him bi djm bɛ rá ja'i ra Jesús. ⁴ Nɛ nu'bɛ mi 'bäpɛ nɛ din 'yomfɛni 'bɛ'a bin ja, 'bɛx bim 'bähmbɛ yoho yúm 'bɛhni Oja, mi he yú pahni di fɛxni. ⁵ Nɛ nu'ɛ yɛ xisu, ɛmmɛ bin su nɛ bi hyɛ't'ɛ yɛn 'yohɛ. Nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja gní hyomhbɛ ua n'da ran 'yohɛ i 'bɛi, guecua ja ran 'yägúi. ⁶ Nu'a guí homhbɛ, bi ndants'a, njo'o ua a. Nde'bɛ guim bɛmhɛ a bi xi ahɛ 'bɛ gám 'bɛhm-bɛ bɛ ja ra häi Galilea. ⁷ Ngue bi ma jatho da nu ran ɛnbi, nɛ da mba ma dá bɛ 'bɛh yɛ ts'om'bäi, nɛ da du bɛ ja ra pont'i, nɛ nu'bɛ ná hyu pa da dɔmbɛni, bi 'yɛn'ahɛ, bi 'yɛn'ɛ yúm 'bɛhni Oja.

⁸ Nɛ nu'ɛ yɛ xisu bi bɛm bɛya 'bɛ'a xí man'a ra Jesús. ⁹ Nɛ bi nɛxpɛ ja ran 'yägúi, bi mba bɛ 'bɛ'ɛ 'dɛ'ma'da yú xädi ra Jesús nɛ'ɛ gätho mi'da, nɛ bi xi'ɛ 'bɛ'a bin ja bɛ ja ran 'yägúi. ¹⁰ Nɛ nu'ɛ yɛ xisu, ra María Magdale-na a n'da, nɛ ra Juana a man'da, nɛ ra María rá mbe ra Jacobo a man'da, nɛ'ɛ mi'da min 'yohɛ gue' ɛ bi xi'ɛ yú xädi a ra Jesús 'bɛ'a bi nu bɛ ja ran 'yägúi. ¹¹ Pɛ nu'ɛ yú xädi, him bi 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi man yɛ xisu, nɛ bi 'yɛmbi bi bɛnse 'bɛ'a bi man'ɛ.

¹² Pɛ nu'a ra Pedro, bi mba n'dihi bɛ ja ran 'yägúi nɛ bi nu bɛ mbo. Nɛ bi nu mi 'bɔntho bɛ ra 'bɔt'e má mbant'i ra Jesús. Nɛ bi mbeng bɛ ja rá ngu bɛya, bi hyonya thoho 'bɛ'a bin ja.

Ra Jesús bin 'yohɛ bɛ 'yu 'da yú 'yɛc'yɛi

¹³ Nɛ gue'a ra pa bi mba yoho yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra hni-ni Emaús ngue hinga yatho, hyu ora tho ná 'yo. ¹⁴ Nɛ i mam bɛ ní mba 'bɛ'a bin ja bɛ Jerusalén. ¹⁵ Nɛ gätho

ná ya'ɛ, bi zɛpɛ 'yu a ra Jesús nɛ bin 'yohɛ. ¹⁶ Nɛ nu'ɛ bi nu a, pɛ him bi baði to'o a. ¹⁷ Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yän'dɛ:

—'Bɛ'a guí mammi.

Nɛ nu'ɛ yoho bim 'bäpɛ bɛya, nɛ ɛmmɛ tu yú mbɛi.

¹⁸ Nɛ nu'a n'da í Cleofas bi daði, bi 'yɛna:

—Masque hɔn'a zɛhɛ hin guí paði 'bɛ'a bin ja bɛ Jerusalén yɛ pa i ja bɛya, bi 'yɛmbi.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yänni:

—'Bɛ'a bin ja bɛ.

Nɛ bi xih pɛya 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛmbi:

—Nu ra Jesús, ra mɛngu Nazaret, n'da rá pɔngahya Oja ɛmmɛ mi ja rá ts'edi, bi 'yɔt' yɛn t'ɔt'e nuixte nɛ bi hoc yɛn zäman'ɛ. Nɛ bi 'yɔt' ran ho bɛ na nu Oja, nɛ nu yɛ ja'i bi numansu a. ²⁰ Nɛ nu'ɛ yɛ ngɛrpa mbäjä nɛ mi'da ma ngɛrpihɛ, bi dä'a ra Jesús bɛ 'bɛh ra ts'ɛt'abi ngue da tho. Nɛ bi mba ma cuati bɛ ja ra pont'i bɛya.

²¹ Nɛ nugähe, dá bɛmhɛ gue'a da yɔnjɛ dyú ja'i israel-gähɛ, nɛ xtín jase ma ts'edi zɛhɛh mahɔn'a. Pɛ ya ná hyu pa ya bi tho. ²² Pɛ nu'ɛ 'da yɛ xisu ma mi 'yɛc'yɛihe, mán t'ɛxuditho bi mba bɛ ja rán 'yägúi, guɛpɛ bí o ra Jesús, pɛ him bi djm bɛ a, nɛ bá peng bɛ ja ra ngu bi xije 'bɛ'a bi nu, nɛ bi man'ɛ bi nu 'da yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi xifi i 'bɛ'a ra Jesús. Nɛ ɛmmɛ dadí hyonya thohe. ²⁴ Pɛ nu'ɛ 'da man 'yohe, bi mba bɛ ja ran 'yägúi nɛ ngutho bi man'ɛ ngue hin'yɛ bɛ rá ja'i, bi 'yɛn'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi.

²⁵ Pɛ nubɛya, nu'a ra Jesús bi xi'ɛ min 'yohɛ:

—Nu'au, guí 'yɔmbɛiui nɛ xingui ts'ɛ guí ɛhya guí 'yɛc'yɛiui 'bɛ'a gätho bi man yú pɔngahya Oja.

²⁶ Nguetho gätho ɛ bi ma jatho da nu ran ɛnbi ra Cristo, gue'bɛ go bi gonhui rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Nɛ nubɛya, bi xi'ɛ 'bɛ'a gätho bi man yɛ pɔngahya ngue din ja, nɛ 'bɛ'a nam bɔn'a nt'o't'i bɛ. Bi dɛ'mi bɛ rá mbɛdi rá sɔcuɔ ra Moisés nɛ bi xifi gätho ɛ mi'da yú sɔcuɔ Oja.

²⁸ Nɛ nu'bɛ mi ts'ɛtho da zɔm bɛ ní mba, nu ra Jesús bi 'yɔt'e tengu 'bɛ da thogui. ²⁹ Pɛ nu'ɛ yoho min 'yohɛ bi zɔmmi din oxhɛ bɛ, nguetho bin de. Nɛ nu'a ra Jesús bɛya, bi gohmbɛ bɛ ɛ.

³⁰ Nɛ nu'bɛ min sihmɛhɛ, nu ra Jesús bi hyɔc ra hmɛ, nɛ bi un ra jamadi Oja, bi xeni, bi un'dɛ mi 'bɛpɛ bɛya.

³¹ 'Bɛxgue 'dahmantho bi baði to'o a ra Jesús tengu'bɛ ja bin zɔ yú dä. Pɛ nu'a ra Jesús 'bɛxque bim 'bɛtho bɛ, him bi nu hapɛ í mba. ³² Nɛ nu'ɛ yoho bin yaɛɛ ɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Pɛ hanja hin dá paħmi 'bɛ mán c'athɛ bɛ ja ra 'yu. Ha him bin johya ma mbɛiui 'bɛ mí xicui 'bɛ'a nam bɔn'a rá m hma Oja, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

³³ 'Bɛx bi ndants'i, bi mbeng bɛ Jerusalén, nɛ bi djm bɛ ɛ 'dɛ'ma'da ngue madím pɛtihɛ mi'da yɛ ja'i. ³⁴ Nɛ ɛmmɛ madí johya ɛ, nɛ i ma ngue bi ndants'i mahɔn'a ra Hmu nɛ bin yaui ra Pedro. ³⁵ Pɛ nu'ɛ bi zɔhɔ ngue min 'yohɛ ra Jesús bɛ 'yu, bi xi'ɛ mi'da 'bɛ'a bi 'yɔrpɛ 'yu. Nɛ bi xi'ɛ ngue gue'a í ba'a ngue bi xɛn ra hmɛ ra Jesús.

Ra Jesús bin 'yuse bɛ 'bɛh yé xädi

³⁶ Nɛ nu'bɛ gätho na yä'ɛ yɛ xädi, ya xí 'bäpɛ ra Jesús 'bɛ mi nu. Nɛ bi zɛngua ɛ, bi 'yɛmbi:

—Gan johyahɛ.

³⁷ Nɛ ɛmmɛ bin su, bi bɛni gue i nu n'da ran dahi, ngue him majuani. ³⁸ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngue in jabɛ nin 'yomfɛnihɛ, nɛ hingui sä gui 'yɛc'yɛigahɛ. ³⁹ Dami hyɛtcahɛ, nɛ guin nuhɛ ma 'yɛ nɛ ma gua, nɛ gui nuhɛ ngue gueczehɛgä. Dami thäqui, janangue da zä gui pähmbɛ ngue i ja a ma ngɔc'yɛi. Pɛ nu'a n'da ran dahi tengu guím bɛmhɛ, hinguin 'youi rá ngɔc'yɛi a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nɛ nubɛya, bi 'yut'ɛ yé 'yɛ nɛ yé gua. ⁴¹ Pɛ guexta'a him 'bexque bi 'yɛc'yɛi nguetho bi hyonya thoho, nɛ xin di johya ɛ. Nu ra Jesús bɛya, bi 'yäpi 'bɛ'a da zi.

⁴² 'Bex bi un'na n'da xɛqui ra huä. ⁴³ Bi hyam bɛya nɛ bi za, nɛ gätho yɛ jä'i mi 'bɛpɛ bi nu. ⁴⁴ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nuya bin ja 'bɛ'a gätho dá xi ahɛ 'bɛ mám 'bɛhm-bɛ. Ya dá xi ahɛ gue din ja a nt'o't'i bɛ ja yún t'ɛdi ra Moisés, nɛpɛ ja yé søcuä yɛ pøngahya, nɛ'a nt'o't'i bɛ ja yɛ thuhu, yɛ salmo, nɛ ya bin ja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu ra Jesús bɛya, bi xocpa yún 'yomfɛni ngue da zä da bə'ɛ 'bɛ'a nam bøn'a rá m Hman Ojä. ⁴⁶ Nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Nt'o't'i bɛ ja rá m Hman Ojä gue da nu ran ɛnbi ra Cristo, nɛ da tho, nɛ ná hyu pa da dambɛni. ⁴⁷ Nɛ nt'o't'i bɛ ngue dí mbɛpɛ Jerusalén da hman ran ho ma'da'yo, nɛ gätho ná ngɛni ra ximhäi, nɛ da sih yɛ jä'i di päh yún 'yomfɛni nɛ da mba ma punbi yé ts'oqui, ngue nangue rá thuhu ra Cristo. ⁴⁸ Nu ahɛ, sä guim mamhbɛ majuani ran ho ma'da'yo, nguetho gá nuhɛ 'bɛ'a gätho bin ja. ⁴⁹ Nɛ gua pɛn 'nahɛ rá Hogandahi Ojä bi mam ma Ta di 'da ahɛ. Pɛ jatho gui tømhbɛ ua Jerusalén, gue'bɛ go bá ɛh mahɛts'i rá ts'edi gan 'yohɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛm'bɛ min yähhɛ yé xädi.

Bi ndex mahɛts'i ra Jesús

⁵⁰ Nu'bɛ mi gua'a bi man ra Jesús, bi zix ɛ yé xädi bɛ ja ra 'yu ní mba bɛ Betania, nɛ guepɛ bi 'uä'ts' yé 'yɛ nɛ bi jäp'ɛ bɛya. ⁵¹ Pɛ nubɛya bi zopɛ ɛ yé xädi nɛ bi ndex mahɛts'i. ⁵² Nɛ gätho ɛ mi 'bäpɛ bi 'yɛspi nɛ ɛmmɛ bin johya yé mbɛi ɛ. Nɛ bi mbeng bɛ Jerusalén bɛya. ⁵³ Nɛ gätho yɛ pa bin de bɛ ja ra danija, mi numansu Ojä nɛ bi un ra jamadi Ojä bɛ. Nɛ hønt'a dí xi'a ya.

SAN JUAN

Nu'a ra Cristo t'ɛmbi ram Hma

1 Nu'a ra Cristo tengubɛ ram hma nguetho di jajɛ ga pɔhmbɛ Ojɔ a. Nɛ ya xmi 'bɛ 'bɛ hin te mɪ ja ra ximhɛi, nɛ i 'bɛhmi Ojɔ a, nɛ nu'a Ojɔ a. ² Nɛ gue'a mɪ 'bɛhmi Ojɔ 'bɛ rɔ mbɛdi thoho. ³ Gɔtho bi 'yɔt'e 'bɛ'a i ja. Nu'bɛ hin xtɔ 'yɔt'a, hin te di ja 'bɛ. ⁴ I jase rɔ te, nɛ gue'a nɪ ja yɛ te ɛ yɛ jɔ'i, ngue di 'yomfɛnip yɛ mbɛi ɛ. ⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nɛqui di yorpɛ ja ra 'bɛxui. Pɛ nu'a ra 'bɛxui hin da zɔ di huɛt'a ran nɛqui.

⁶ Nu Ojɔ bi huahna n'da ran 'yohɛ gue'a ra Xuua Nxixyɔ a. ⁷ Nu'a ra Xuua Nxixyɔ bi thahni da ma nangue'a ran nɛqui majuaɲi, ndepe gɔtho da 'yɛc'yɛi ran nɛqui yɛ jɔ'i, nangue'a bi man'a ra Xuua. ⁸ Pɛ nu'a ra Xuua Nxixyɔ hinga gue'a ran nɛqui a, pɛ bi ma nangue'a ran nɛqui. ⁹ Nu'a ran nɛqui majuaɲi, bɔ ɛcua ja ra ximhɛi, ndepe gɔtho din ja ran nɛqui yɛ mbɛi yɛ jɔ'i.

¹⁰ Nu'a ran nɛqui majuaɲi bi 'yɔt' ra ximhɛi, nɛ bim 'bɛcua, pɛ nu yɛ jɔ'i ua ja ra ximhɛi him bi bɔdi gue gue'a. ¹¹ Í zɔcua dí 'bɛhmbe ngue ma mɛngugɔhe a. Pɛ xɛn ngu ɛ him bi 'yɔmanho a. ¹² Pɛ gɔtho to'o bi zim bɛ mbo yɛ mbɛi a ra Cristo, nɛ bi 'yɛc'yɛi gue yɛ yɔnte a, gue'a í zɔ bi xɔnd mahɔn'a Ojɔ ɛ ngue bi 'yɔt'e yɛ t'ɛhni zɛhɛ ɛ. ¹³ Pɛ nu'bɛ bi xɔnd mahɔn'a Ojɔ n'da, hinguin ja tengubɛ xɛm 'bɛ a n'da ra 'uere, ngue bi ndese yɛ jɔ'i nɛ nangue yɛ jɔ'i zɛhɛ, pɛ bim 'bɛi mahɔn'a nangue Ojɔ.

¹⁴ Nɛ nu'a tengubɛ ram hma bin jɔ'i a, nɛ mɪ 'bɛhmbe a. Nɛ dɔ nuhe rɔ nujxte nguetho rɔ 'dats'ɛnt'ɛ Ojɔ a, hin hapɛ i sɛ a rɔ mate, nɛ gɔtho majuaɲi bi ma. ¹⁵ Nu'a ra Xuua Nxixyɔ bim pɔngahyɔ nangue'a. Nɛ ts'edi bi ma bi 'yɛna:

—Nuna guehna dɔ mangɔ 'bɛ mɔ xi ahɛ, m'bejua ba ɛhɛ, pɛ man'da nujxte xinda guecɔ, nguetho ya xmi 'bɛ 'bɛ rɔ mbɛdi thoho, nɛ hin'na gɔ, mɪ ɛngɔ, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyɔ.

¹⁶ Nɛ gɔtho gahɛ dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, dɔ hɔmhɛ rɔ mate xɛn ndoho, nɛ thocua thoho di 'dajɛ man'da rɔ mate.

¹⁷ Nu ra Moisés bi xɔngahɛ yɛn t'ɛdi Ojɔ. Pɛ nu ra Jesucristo bi 'dajɛ rɔ mate ngue majuaɲi dí zingdahɛ Ojɔ a. ¹⁸ Njɔ'o n'da ra jɔ'i da zɔ da nu Ojɔ ngue xtɔm bɔsɛ, hinda hɔnt'a rɔ 'dats'ɛnt'ɛ dim pɔsɛui a rɔ Ta, nɛ gue'a bi jajɛ dɔ pɔhmbɛ a.

Ra Xuua Nxixyɔ bi ma to'o a

¹⁹ Nu'ɛ ma ngɛrpihe dyɛ judiohe dyɛ israelhe ngue mɪ 'bɛpɛ ja ra dɔhnini Jerusalɛn, bi mba ɛ 'da yɛ mbɔja nɛ'ɛ 'da yɛm fɔts'ihɛ, bi zɔm bɛ 'bɛh ra Xuua Nxixyɔ

da 'yɛnni to'o a. ²⁰ Nɛ nu'a bin juɔnni, him bin cɔni, nɛ bi 'yɛna:

—Hinga guecɔ dra Cristo gue xɛ huand Ojɔ, bi 'yɛn'a.

²¹ Nɛ bi t'ɛnni mahɔn'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecɔ, bi 'yɛn'a.

—Ha gue'e gra pɔngahyɔ bi man ra Moisés gue ba ɛhɛ.

Nɛ bi dɔti:

—Hin'na, bi 'yɛntho.

²² Nɛ bi t'ɛnni mahɔn'a:

—To'o e. Xije. Nu'bɛ gui xije nɛ da zɔ ga xihmbe ɛ bɔ pɛngɔhe bɛya.

²³ Nɛ bi dɔ'a ra Xuua Nxixyɔ bɛya:

—Nugɔ guecɔ bi man ra pɔngahyɔ Isaiás 'bɛ mi ma: “Dim 'bɛ a n'da dim 'bɔpɛ ma'ueni ra hnini, nɛ ts'edi da ma di hoc yɛ mbɛi yɛ jɔ'i gue da 'yɔmanho ra Hmu 'bɛ bi zɔhɔ,” bi 'yɛn'a ra Isaiás, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyɔ.

²⁴ Nɛ nu'ɛ bi zɔm bɛ, yɛm 'bɛhni yɛ fariseo ɛ. ²⁵ Nɛ bi t'ɛmp'a ra Xuua:

—Hanja gnɪ 'yɔt' ran xixyɔ 'bɛ hinga gue'e grɔ Cristo, xinga gue'e grɔ Elías, xinga gue'e man'da ra pɔngahyɔ bi man ra Moisés.

²⁶ Nu'a ra Xuua bɛya bi dɔt'ɛ, bi 'yɛna:

—Nugɔ, ra dehe thoho nɔ xixyɔba yɛ jɔ'i, pɛgue i 'bɔ inde n'da ran 'yohɛ ua dí 'bɔhmbɛ, ngue hin gui pɔhmbɛ 'bɛ'a di 'yɛt'ui a. ²⁷ Nuna guehna dɔ mangɔ ngue m'bejua di dɔmp' rɔ 'bɛfi, pɛ man'da nujxte xinda guecɔ, janangue'a hin dí sɛcɔ tengu a, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyɔ.

²⁸ Nɛ guehya gɔtho yɛn t'ɛnni bi hmam bɛ ja ra xɛqui Betábara, n'danguadi ra dɔthe Jordán, guɛpɛ bi 'yɔt' ran xixyɔ ra Xuua.

Tengu ra t'ɛdɛ'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bɛ mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixyɔ bi nu ba ɛpɛ ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ɛ mɪ 'bɔhmbɛ bɛ:

—Dami hyanthɛ ya, tengubɛ ra t'ɛdɛ'yo, nguetho bi zɔnba Ojɔ dim 'bɔts'e zɛhɛ, gue di hocpa yɛ ts'oqui yɛ jɔ'i 'bɛcua ja ra ximhɛi. ³⁰ Nunɛ guehnɛ mɪm mangɔ nɛ 'bɛ mɔ ɛngɔ: “Ba ɛ a n'da ran 'yohɛ m'bejua, nu'a man'da nujxte xinda guecɔ, nguetho ya xmi 'bɛ 'bɛ rɔ mbɛdi thoho, nɛ hin'nagɔ.” ³¹ Nɛ nugɔ him mɪ pɔcɔ to'o a t'ɛmbi ra Cristo. Pɛ bi siqui ga xixyɔ ahɛ nangue ra dehe, ngue gui pɔhmbɛ to'o a ni yɔntɛhɛ, ma mi israel ahɛ, bi 'yɛna.

³² Nɛ bi ma majuaɲi ra Xuua Nxixyɔ, bi 'yɛna:

—Dá nugä rá Hogandähi Ojä bá çah mahëts'i, tengu n'da ra t'azæ, ne bi gohmi ra Jesús 'bæ má ørpa ran xixyá. ³³Ja dá paçä bæya ngue gue'a. Nguetho nu Ojä ngue bi xiqui ga øt' ran xixyá nangué ra dehe, ne bi xiqui: "Nu'bæ guin nu ma Hogandähi da gäi ne da gohmi n'da ran 'yohæ, gui paði ngue gue'a di un ma Hogandähi yæ ja'i," bi 'yëngui. ³⁴Ne gue'a dá nugä a bæya, janangué dí m angä: "Guehna rá Ts'ünt'æ Ojä na," dí ëngä, bi 'yë'n'a ra Xuua Nxixyá.

Yú mbædi yú xädi ra Jesús

³⁵Xø man'dapa bæya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixyá yú xädigä'be a. ³⁶Nu ra Xuua Nxixyá bæya bi hyandi ngue 'yo bæ ra Jesús, ne bi 'yënc'be:

—Dami nuui ya ra t'æde'yo ngue'a rá m 'behni Ojä, bi 'yëna.

³⁷Nu'bæ má ø'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús. ³⁸Ne nu'a ra Jesús bin yë 'bæ má ten'be ne bi 'yänga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yënc'be.

Ne dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hapæ guí 'bæi.

³⁹Ne bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bæ dí 'bæcä.

Dá mbähmbe bæya ne dá nu'be hapæ mi 'bæi. Ne man'da ora dá m 'bæ'be bæ 'bæ má sømhbe bæ, nguetho mbe goho nde 'bæ má sømhbe bæ.

⁴⁰Ne nu'a man'da gue min 'yohe 'bæ mi xic'be ra Xuua Nxixyá ga ten'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohæ ra Simón Pedro. ⁴¹Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yohæ.

—Ya dá tjem'be ra Mesías, bi 'yëna. Nu'a nde da ma rá Thahni Ojä a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴²Ne nu ra Andrés bæya, bi zix'a ra Simón guepæ bí 'bä a ra Jesús. Ne nu ra Jesús 'bæ min nu, bi 'yëmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'ünt'æ i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe ne ra Natanael

⁴³Xø man'dapa mahøn'a bæya bi bæn a ra Jesús da mba bæ ra häi Galilea. Ne nu'bæ má mbähmbe bin tjemmi ra Felipe.

—Dami tengu, bi 'yëmp'a.

⁴⁴Nuna ra Felipe ra mangu bæ Betsaida, ne ra Andrés, ne ra Pedro. ⁴⁵Ne nu'bæ mi mba ra Felipe ne bi djen'a ra Natanael, bi 'yëmbi:

—Ya dá tjingähe a gue mi hmam bæ ja rá søcuá ra Moisés, nepæ ja yú søcuá yú pøngahyá Ojä mi hma, ne gue'a ra Jesús ra mangu Nazaret, rá ts'ünt'æ ra José, bi 'yë'n'a.

⁴⁶Nu ra Natanael bæya bi 'yëna:

—Hague dán zä di nequi n'da ra hocjä'i bæ Nazaret.

Nu ra Felipe bæya bi 'yëmp'a:

—Ga mbe gua nuse.

⁴⁷Ne nu'bæ min nu ra Jesús gue ba æpæ ra Natanael, bi 'yënje bæ mi 'bähmbe:

—Dami nuhæ ne ran 'yohæ ba æhnæ ya, gue rán säui njuantho da t'ëmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfëni, bi 'yëna.

⁴⁸Bi 'yë'n'a ra Natanael bæya:

—Hanja guí paði gue hingui yoho man 'yomfëngä ne njäm'bæ gá nugui, bi 'yëna.

Nu ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Nu'bæ hin ní zo a ra Felipe, dí paði 'be'a gnám bæm 'bæ gmi hupæ ja ra za, bi 'yëmp'a.

⁴⁹Nu ra Natanael bæya bi 'yëmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'ünt'æ i Ojä, gue'e bi zän'na Ojä gam hmuts'æ't'abi nanguécähe dyæ israelhæ, dyæ judío'hæ.

⁵⁰Nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Ha gue'a guí 'yëc'yëigä a dá xi i, gue'bæ má xi i: "Dí paði 'be'a gnám bæm 'bæ gmi hupæ ja ra za." Pæ man'da nujxte guin nu 'bæ m'bejua xinda guehna dá xi i.

⁵¹Nguetho majuañi dí xi i, guin nuhæ da xoh mahëts'i, ngue guin nuhæ yüm 'behni Ojä ba çah mahëts'i, ne da zøpæ hapæ gä dan 'yogä, ne da ndets'e, gue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yë'n'a ra Jesús.

N'da ran thaði bin ja bæ Caná

2 Ne nu'bæ mí tho'a nyopa bæya bin ja n'da ra dants'ihmæ 'bæ mín thaða n'da ra ts'ünt'æ bæ Caná ra häi Galilea. Ne bi zøm bæ rá mbe ra Jesús, bi mbäx'æ bi hoc ran ts'ihmæ. ²Ne ra Jesús necähe yú xädigähe bi ts'oncahe bæ ja ran ts'ihmæ. ³Ne nu'bæ min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yë'n'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yëmp'a ra Jesús.

⁴Bi da'a ra Jesús bæya:

—Ma mbe i, 'be gám bænsæ 'be'a ga øt'ä, nguetho hinga na søn ra ora ga øt'a n'da ran t'øt'e nujxte, bi 'yëmp'a rá mbe.

⁵Ne nu'a rá mbe ra Jesús bæya bi xi æ yæ 'yëhe 'bæpæ:

—Hønt'a go 'be'a da xi ahæ ra Jesús, dami 'yøthæ, bi 'yëna.

⁶Ne mí høpæ 'dato yæ xaro ngue yæ do, mbe goho 'däte litro i hä't'æ. Nguetho i ja ran t'ëdi ma mi judíohe gue i jatho din xæt'yæ. ⁷Ne nu'bæ mí zøn ra ora bi man ra Jesús, bi xi æ yæ 'yëhe 'bæpæ:

—Dami yus'hæ yæ xaro nangué ra dehe.

—Ne bi yus' pæya. ⁸Ne bi 'yëmbi mahøn'a:

—Dami 'yä i ts'æ ra dehe ne gui un'na ra ngærpæ 'yëhe, bi 'yëna.

Ne bi un bæya. ⁹Ne nu'bæ mí zä a ra ngærpæ 'yëhe gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancæhi. Pæ him bi baði hapæ bi nequi, pæ nu yæ 'yëhe gue bi 'yä a ra dehe mi pæ æ. Janangué'a nu ra ngærpæ 'yëhe bi ma bá ts'i a ra ts'ünt'æ da 'yänni nangué ra gui'uva, gue nu'a ra ts'ünt'æ go din thaði. ¹⁰Ne bi t'ëmp'a:

—Pæ hanja 'be bin niyá æ yæ ja'i, gá un'na ra gui'uva xæn cæhi, ne hinga gue'a zäi øt' yæ ja'i a. Pæ zäi rá mbædi thoho di un a xæn cæhi bæ ja n'da ran ts'ihmæ, ne nu'bæ bin niyá yæ ja'i din t'un'na hin æ ho, bi 'yë'n'a ra ngærpæ 'yëhe. Ne xinga gue'a mí pæ a.

¹¹ Ne guehna rá mbædi ran t'øt'e nujxte bi 'yøt' ra Jesús bæ Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'edi. Ne man'da dá æc'yæihe bæya yú xädigähe a.

¹² M'bejua bæya dá mbähmbe ra Jesús bæ ra hnini Capernaum, ne rá mbe ne yún 'yohæ. Pe hinga nya'a däm 'bæhmbe bæ.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra dānijā

¹³ Dá mbähmbe ra Jesús bæ Jerusalén 'bæ ma guepæ da dät' ra pa mahøn'a ran dābaxjua gue 'bæ mi hyo ra t'æde'yo bæ Egipto mam bombøtahe. ¹⁴ Ne nu'bx mí yærpæ mbo má mbät't'i ra dānijā, bi nu ngue 'bærpæ yæ mbändāni ne yæ mbæde'yo ne yæ mbäts'āha mim pä bæ. Ne mí 'bærpæ æ yæm pämbeti øt' yú 'befi bæ. ¹⁵ Ne bi 'yøt'a n'da ram fei gue ra xāhi gue í dex'æ yæ mbä. Ne gātho bi hyøn a thi yæ mbä ne yún dāni ne yú de'yo. Ne bi 'uænba yú mbeti yæm pämbeti, bi ndønba yú mexa.

¹⁶ Ne bi t'æmp'æ yæ mbäts'āha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahæ. Hingui sä gui 'yøthæ ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹⁷ Ne 'bex dá bæmhbe a mán t'o't'i ja rá t'ohni Ojā: “Æ-na da guah ma mbæi nangue ra dumbæi 'bæ má nu a ni ngu, nguetho æmme dín ndepe xtán hotho bæ,” bi 'yæmp a rá Ta ra Cristo, bi 'yæn rá t'ohni.

¹⁸ Nu'æ ma ngærpihe dyæ judíohe bi 'yän bæya, ne bi 'yæmbi:

—'Bæ'a ní hmæpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbe 'bæ i ja nin t'ædi gui 'yøt'a gá 'yøt' ya, gue gá hyøn a thi yæ mbä, bi 'yæn'æ.

¹⁹ Nu ra Jesús bi dät'æ:

—Ga xi ahæ ra hmæpya gá 'yājæ. Nu'bx gui xothæ ra nijā ua, ne hyupa thoho dá høh mahøn'a, bi 'yæmp'æ.

²⁰ Bi 'yæn'æ ma ngærpihe bæya:

—Pe yote ma 'dato njeya án guahna ra nijā, ne guí æ-na, nhyupa thoho gdí hyøh mahøn'a, bi 'yæn'æ.

²¹ Pe nu'a ra nijā bi man a ra Jesús, bi ma nangue rá ngøc'yæi zehæ. ²² Nu'bx mí zøn ra ora bi du ne bi dām-bæni, 'bæxgue dá bæmhbe 'bæ'a xí man'a, ne man'da dá pähmbe majuañi a bi man rá t'ohni Ojā ne yüm hman ra Jesús.

Gätho i päse ra Jesús

²³ Ne nu'bx mäm 'bæhmbe bæ Jerusalén, gue'æ yæ pa ran dābaxjua, xæn ngu æna bi 'yæc'yæi ra Jesús 'bæ mín nu yæn t'øt'e nujxte bi 'yørpæ. ²⁴ Pe nu'a ra Jesús hinga gātho bi xi æ 'bæ'a mím bæni, nguetho bi bædi 'bæ'a di ja yú mbæi gātho yæ jā'i, bi bædi hin da 'yømanho æ. ²⁵ Ne hinga hnehi tho da sih ra Jesús 'bæ'a im bæñ yæ jā'i nguetho ya i pä a ra Jesús 'bæ'a di ja yú mbæi.

Bin yaui ra Jesús a ra Nicodemo

3 Mí 'bæ a n'da ran 'yohæ, n'da ra fariseo, gue'æ min æhya da 'yøt' yún t'ædi Ojā, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngærpi ma mijudíohe. ² N'da ra xui bi zøm bæ 'bæh ra Jesús, ne bi 'yæmbi:

—Xänbate i, dí pähmbe Ojā bi zän'ni i gui xängahe, nguetho hin xtán zä xquí 'yøt' yæn t'øt'e nujxte 'bæ hin di zæ a Ojā, bi 'yæna.

³ Nu ra Jesús bi dādi, bi 'yæmp'a:

—Majuañi dí xi a i, nu'a hin dim 'bæi ma'da'yo, hin da zä da yærpæ di manda Ojā, bi 'yæmbi.

⁴ Nu ra Nicodemo bi 'yæm bæya:

—Hague dán zä dim 'bæi ma'da'yo n'da gue'bæ xæn dæc'yæi n'da. Ha da zä da yæt' mahøn'a bæ ja rá mbæi rá mbe ne dim 'bæi mahøn'a.

⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yæmp'a:

—Majuañi dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'bæi ma'da'yo nangue ra dehe ne rá Hogandāhi Ojā, hin da zä da yærpæ di manda Ojā. ⁶ Nguetho nu'bx din xānd yæ jā'i, xø yæ jā'itho yú t'æhni, pe nu'æ di xānd rá Hogandāhi Ojā, gue'æ i ja rá te Ojā bæ ja yú mbæi æ.

⁷ Janangue'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'bæi ma'da'yo. ⁸ Ne tengu ran dāhi i 'yo hønbe go harpæ in nde, ne guí øde di hī, pe hin guí pädi harpæ ní 'yæhe o harpæ ní mba. Njabæ i øt' rá Hogandāhi Ojā 'bæ bi xānd mahøn'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'bæ mí un ra 'da'yote, pe mfādi ngue i ja a, bi 'yæn a ra Jesús.

⁹ —Hín dí pädi 'bæ'a nam bøn a guí man ya, bi 'yæn'a ra Nicodemo.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yæmp'a:

—Nu'i grá xänbate, zāi guí xänba rām Hman Ojā æ ma mi israelhæ, hanja hin guí pädi 'bæ'a dí xi a i. ¹¹ Majuañi dí xi i, dím mangä a dí päcä, ne dím ma majuañi 'bæ'a xtá nugä, pe hin guí hæmhæ mam hmangä. ¹² Dá xi'a rá 'befi Ojā i øt' ua ja ra ximhäi, pe hin gá 'yæc'yæi. Pe dami 'yæc'yæi a, janangue'a da zä ga xi i 'bæ'a rán 'yomfæni Ojā, ngue 'bærpæ ní nequi rá 'befi i øt' ua.

¹³ Ne hængdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mengugä bæ mahæts'i ne bá æcä bæ, guecä ngue dán jā'igä ua ja ra ximhäi. Ne njo'o man'da ra jā'i ngue bi yæt mahæts'i ne bá pengui ngue da mangua 'bæ'a øt' Ojā. ¹⁴ Ne tengu thoho bi 'yøt' ra Moisés, gue bi cuarpæ magæts'i n'da ra pozæ nt'øt'e ra t'ægui, nu'bx mín 'yo bæ ja ra æhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magæts'i, guecä gue dán jā'igä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Ne nu'bx bin jacä tengu a, ne hønt'a go to'o da 'yæc'yæi 'bæ'a dá tugä bæ, hin da nu ran ænbi mazāi, pægue din ja ra 'da'yote mazāi a, bi 'yæn a ra Jesús, bi 'yæmp'a ra Nicodemo.

Ojā di huæc'æ 'bæcua ja ra ximhäi

¹⁶ Nguetho æmme di huægahæ Ojā gue dí 'bæhmbe ua ja ra ximhäi. Janangue'a bi 'dajæ rá 'dats'ænt'æ ngue ma yæntehæ, n'damhma hin da nu ran ænbi mazāi to'o gātho di dāp rá mbæi a, pægue din t'un ra 'da'yote mazāi. ¹⁷ Nguetho in nde Ojā da yæñjæ guejæ dí 'bæhmbe ua ja ra ximhäi, ne hinguin nde di 'dajæ rá muui ma ts'oquihæ, ne gue'a bí mbenhua rá Ts'ænt'æ ua ja ra ximhäi a.

¹⁸ Ne nu'a to'o di dāp rá mbæi a rá Ts'ænt'æ Ojā, hin da nu a rá muui yú ts'oqui. Pe nu'a to'o hin di dāp rá mbæi a, pe guehma da nu a xí ts'ænbi da nu nangue yú ts'oqui, nguetho hingui æc'yæi a rá 'dats'ænt'æ Ojā. ¹⁹ Ne gue'a bí mben Ojā ran nequi ua ja ra ximhäi, gue ní

nequi 'be'a di ho yə ja'i. Nu'ə to di ho ra 'bexui hingui sòm bə ja ran nequi, nguetho øt' ran ts'o. Mfədi xən ho din ənba ə. ²⁰ Nguetho gätho ə i øt' ran ts'o hin di ho ran nequi, ne hingui sòm bə ja ran nequi, ngue i su hin da hnumanho 'be'a øt'ə. ²¹ Pə nu yə ja'i i honi da 'yøt'a ran ho, i pa bə ja ran nequi, n'dahma da hnu gue gue'a Oja di zε ə da 'yøt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mahøn'a nangue ra Jesús

²² M'bejua dá mbähmbe ra Jesús dyé xädihe, dá mbähmbe bə ja ra häi Judea, ne däm 'bühmbe bə 'da yə pa ne dá xixyabahe yə ja'i bə. ²³ Ne'a ra Xuua Nxixya mí øt' ran xixya bə Enón 'darpə ra xequi Salim, nguetho xən ngu yə mbøthe i pøpə, ²⁴ ngue'bə hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixya.

²⁵ Bin junthə 'da ə yé mijudíohe ə yé xädi ra Xuua, gue bi bəni man'da di muui rán xixya i øt'a ra Jesús. ²⁶ Bi zøm bə 'b'a ra Xuua Nxixya ə yé xädi bəya, ne bi 'yēmbi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yohə gmín 'youi bə 'danguadi ra dæthe Jordán, gue gá xije to'o a, pə nuya i øt' ran xixya, ne gätho yə ja'i i tenni.

²⁷ Nu ra Xuua Nxixya bəya bi 'yēmp'ə:

—Guesə Oja bi zänni hangu nangu ra 'befi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yøt'a n'da. ²⁸ Nu'ehə guí pəhmbə 'be'a gätho däm mangä gue dá xi ahə, hinga guecä drá Cristo, pə nugä bäm 'bet'ogä, gue dá xih yə ja'i din sä da den ra Cristo. ²⁹ Tengu'bə n'da ra hmute din thəti, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yohə bin thəti, i 'bäpə i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä bəya, dadín johyagä 'bə dín nu i ten yə ja'i a ra Jesús. ³⁰ Nu'a ra Jesús jatho da dəha gue nugä, pə nugä jatho ga 'becä, bi 'yēn a ra Xuua Nxixya.

Bí 'yēh mahęts'i ra Jesús

³¹ Nguetho nu'a ra Jesús bá əh mahęts'i, man'da nuixte a xinda gue ə gäthogahə. Pə nujə däm 'bühm-bə nangue yə ja'i ua ja ra ximhäi, dyə mēnguhə ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga pəhmbə, hønt'a 'be'a da zä da bə'a n'da ua ja ra ximhäi. Pə nu'a bá əh mahęts'i man'da xən ho ngue gätho mi'da, ³² ne im ma 'be'a bi nu bə ne 'be'a bi 'yørpə. Pə hingui ngu bi hyən-ba rá m hman a. ³³ Nu'a to'o bi hyənba rá m hma, bi bə-di majuəni bi man Oja ngue gue'a rá Ts'ənt'ə a.

³⁴ Nguetho bá penh Oja a, ne guesə Oja i yə 'bə i yə a, nguetho nte di 'bēh rá Hogandəhi Oja a. ³⁵ Nu'a ra Ta əmmə in numanho rá Ts'ənt'ə, janangue'a bi un ran t'ədi gätho di manda rá 'befi. ³⁶ Nu'a to'o i əc'yēi rá Ts'ənt'ə Oja ya i ja ra 'da'yote mazəi, pə nu'a hingui əc'yēi rá Ts'ənt'ə Oja, hin da nu ra te pə guexta'a da nu rá cūe Oja mi ja da nu, ne gätho yə pa mazəi.

Nu ra Jesús bi 'yāp ra dehe ra xisu bə Samaria

4 Ne nubəya nu yə fariseo bi 'yø a man yə ja'i ngue man'da xən ngu i ten ra Jesús ne man'da xən ngu di xixyabi, xinda gue'a ra Xuua Nxixya. ² Pə nu ra

Jesús him bi 'yøzəhe ran xixya, pə høngdähe yé xädigähe dá øthe ran xixya. ³ Ne nu'bə mi bə'a ra Jesús 'be'a mi 'yø ə yə fariseo, bi bəni da 'uetho, ngue hin da bən yə fariseo din sühmi ra Xuua. Bi bøm bə ja ra häi Judea bəya, ne dá mbähmbe mahøn'a bə ra häi Galilea.

⁴ Pə guemhma bá thohmbe bə ja ra häi Samaria. ⁵ Ne nu'bə má thohmbe bə, dá sømhbə bə ja ra hnini Sicar, mbə häntho ra xequi bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'ənt'ə. ⁶ I jabə n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bə. Ne guepə bin säya ts'ə ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbə huxhyadi 'bə má sømhbə bə. ⁷ Ne bi zøm bə n'da ra xisu ra mēngu Samaria, da gəx ra dehe. Bi 'yēn'a ra Jesús:

—Daqui ts'ə ni dehe, ga sigä ts'ə, bi 'yēmp'a.

⁸ Ne gätho gähe dyə xädigähe xtá sohmbe bə ra Jesús, ne dá cəthe bə ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yēna:

—Hanja gní zoqui ne guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, ne nugä drá mēngu Samaria, bi 'yēmbi.

Ngubə bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hingui zomanho yə mēngu bə Samaria. ¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'bə xquí pə a rá mate Oja in nde di 'da'i, ne'bə xquí pəqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yäc ra dehe dí un ra te, ne nugä xcä 'da'a 'bə, bi 'yēna.

¹¹ Ne nu ra xisu bi 'yēna:

—Nu'i grán 'yohə, hin'yə nin jəxthe, ne xən hē ua po na ra dehe. Hapə ja a ra dehe di un ra te guím ma.

¹² Pə nu mam bombøtahə ra Jacob bi zi ra dehe i po ua ne ə gätho yé t'əhni ne yün dəni. Ne bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí əna man'da xən ho ra dehe gui 'daje, bi 'yēn'a ra xisu.

¹³ Ne nu ra Jesús bi dət'a bəya:

—Hønt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'bə ə yə pa ja bəya, pə i tuthe mahøn'a. ¹⁴ Pə hønt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njəm'bə din tuthe mahøn'a, pə din ja tengu n'da ra mbøthe bə mbo rá mbəi njəm'bə din thegue, ne gue'a nám 'bəh mazəi n'da a, bi 'yēna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yēmbi:

—Grán 'yohə, 'daqui ts'ə ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahøn'a, ne hin gua əcä mahøn'a ua ja ra pozo ga jəx ra dehe bəya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dət'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

¹⁷ Nu'a ra xisu bi dət'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yēntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Majuəni guím ma, njo'o ni ndø. ¹⁸ Nguetho ya hin guí 'bühmi 'da ə cət'a yən 'yohə xcän thəthə, pə nu'a guí 'bühmi ya hin ni ndøse a. Janangue'a majuəni njo'o ni ndø, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁹ Bi dət'a ra xisu bəya:

—Nu'i grán 'yohə, masque grá pøngahya Oja.

²⁰ Xiqui ts'ə 'be'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thənde Oja ua ja ra t'øhø, pə nu ahə gyə judío ahə guí

ε̄mhβε, jatho da mba n'da βε Jerusalén da dānde Ojā βε, bi 'yεna.

²¹ Nu ra Jesús βεya bi 'yεmp'a:

—Grá xisu, dami 'yεc'yei a ga xi i, ε maguepε da zōn ra pa hinga hōnt'ua ja ra t'ōhō, xínga hōnbε Jerusalén din thānde ra Ta. ²² Sā guí εna guí thāndehε Ojā, pε hin guí thāndehε tengu bi zān zehε Ojā ngue din thānde. Nugāhe dyε judíohe dí thāndehε a bi zān Ojā nguetho bi zān Ojā ma t'εc'yeihe, ne'a ra Yānte bi zān'na Ojā ra judío a. ²³ Pε bi zān Ojā n'da ra xequi βε din thānde, guepε ja ní mbεi n'da. Ne mi ts'εtho da zōn ra ora, pε ya bi zōni, ngue da dānde Ojā nangue yú mbεi ε to majuāni da dānde, ne hin nangue yūn t'ōt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Ojā i honi to'o da dānde nangue yú mbεi. ²⁴ Nguetho hin di nequi Ojā. Janangue'a hōnt'a go to'o da dānde Ojā, jatho da dānde nangue rá mbεi ne nangue i ten'na ram hma majuāni, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁵ Nu'a ra xisu βεya bi 'yεmbi:

—Dí pačā ba ε a rá Thahni Ojā ngue ra Cristo a. Ne nu'βε bá εhe da xāngahε xēn ho gātho.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Guecā drá Cristogā dín zo'a i ya, bi 'yεmbi.

²⁷ Nu'βε mí gua'a bi man ra Jesús, ε xō dí sōmhbe βε dyε xādigāhe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mí yaui a ra xisu. Pε xínga n'dagāhe gue dá ānhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi. ²⁸ Nu ra xisu βεya 'bex bi zopε rá mbamhmi, ne bi mba βε hnini bi xih yε jā'i:

²⁹ —Mbähä ne gua nuhε n'da ran 'yohε bi xicā gātho 'be'a xtá ōt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'βε, bi 'yεmp'ε.

³⁰ Bi mba yε jā'i βεya da zōm βε 'bä a ra Jesús. ³¹ Pε nu'βε hin ni zōm βε yε jā'i, nugāhe dá xihmbe ra Jesús:

—Xānbate i, xi'βε gan sihme ya, dá εmfe.

³² Pε bi dā'a ra Jesús, ne bi 'yεnje:

—Ja man'da ní niyā ma mbεigä, pε hinga ná pāhm-βε, bi 'yεnje.

³³ Dán 'yānzehεhe:

—Ha 'bεi to'o bi 'uĵni, dán 'yεmfe βεya dyε xādigāhe.

³⁴ Nu'a ra Jesús bi 'yεnje:

—Tengu'βε man ts'ihmεgä a ngue ga ōt'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacā rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niyā ma mbεigä a. ³⁵ Janangue'a gue'a dí xi ahε a ya, nguetho ya ba εhnε yε jā'i. Ne ha guí εmhβε di 'beh man goho zāna din ja ran sofo. Pε dami hyanthε yε ba εhnε, tengu'βε n'da ra huāhi ya xε 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zā ga cεthε βε di manda Ojā yε. ³⁶ Ne nu'ε to i pa ma cε't'i βε din zām βε hōnt'βε go nĵam'βε. Janangue'a nu'ε to da xoqui di johya, ne nu'ε to bi duhu ne'ε bi xoqui 'da dán johya thoho. ³⁷ Nguetho majuāni rán theui rá 'befi Ojā a bi 'yōt'a n'da ra jā'i, "bi zopε rá huāhi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui," ngue i man yε jā'i. ³⁸ Ya xtá xi ahε gui xojε hapε hin gá tuhmbε, xín gá uāfε, pε n'dan'yo bi 'yōt' ra 'befi βε, pε guehma gui comhbε 'be'a da dā ε, bi 'yεngāhe ra Jesús.

³⁹ Ne nu'βε mí mam βε ja ra hnini ra xisu, xēn ngu yú menguhε bi 'yεc'yei gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho

bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gātho 'be'a xí 'yōt'e.

⁴⁰ Nu'βε mí zōm βε yε mengu Samaria βε 'bäh ra Jesús, bi 'yεn'ε:

—Dami 'bεcua ja ma hninihe, bi t'εmp'a ra Jesús.

Ne dán dehe βε nyopa βεya. ⁴¹ Ne εmme man'da xēn ngu bi 'yεc'yei yε jā'i βε, nangue rá mmanse ra Jesús.

⁴² Bi t'εmp'a ra xisu βεya:

—Ya dí εc'yeihe ya, pε hinga hōnt'a gá xije ná εc'yeigāhe ya, pε ne'a dá ōsehe bi man na ra Jesús. Ne dí pāhmbe majuāni ra Cristo na, rá m pōrpate yε jā'i 'bεcua ja ra ximhäi, bi 'yεn'ε yε jā'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

⁴³ Nu'βε mí gua'a nyopa dá pōmhbe βε ra hnini Sicar, dá hāxhe ra 'yu mahōn'a ní mba βε Galilea. ⁴⁴ Ne bi manse ra Jesús, nubε rá häi zehε n'da ra pōngahyā hin da hnumansu βε. ⁴⁵ Pε nu'βε má sōmhbe βε ra häi Galilea, bi numanho ma menguhe βε. Nguetho xí nu yūn t'ōt'e nujxte bi 'yōt'a ra Jesús βε Jerusalén 'βε mín ja ra dāmpeti ran dābaxjua, ngue ne'ε xí mba βε ε.

Bi yañ rá ts'εnt'ε rá m fäts'iui ra ts'εt'abi

⁴⁶ Ne dá mbähmbe ra Jesús mahōn'a βε ra hnini Caná ra häi Galilea, guepε xí päh ra dehe bin gui'uva. Ne mí 'bεpε n'da rá m fäts'iui ra ts'εt'abi xēn ε rá ts'εnt'ε, ne i 'bem βε ja rán oi nubε ja ra hnini Capernaum. ⁴⁷ Nu'βε mí 'yōde gue bi zōh mahōn'a βε ra häi Galilea ra Jesús ne i 'bεpε ra hnini Caná, ne bá εpε 'bεh ra Jesús βεya, bi 'yōrpa ra ts'edi da zixpε Capernaum βε ná 'ben a rá ts'εnt'ε, da xospi nguetho nde da du a. ⁴⁸ Ne bi dā a ra Jesús:

—Pε ha jatho m'bet'o guin nuhε yε hmεpya ne yūn t'ōt'e nujxte, ja gui 'yεc'yeigahε βεya.

⁴⁹ Pε man'da i humbi sits'i, ne bi 'yεmbi:

—Pε mbehma ts'ε cuō, xōhma da du ma t'εhnigä.

⁵⁰ Ne bi dā't'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'εhni.

Ne nubεya bi 'yεc'yei a rá m hman a ra Jesús, ne bi mba βεya. ⁵¹ Ne bá thā ε 'da yú 'yεhe 'βε mím mba βε 'yu bi xifi:

—Bi zā ni ts'εnt'ε ya, εn'ε.

⁵² Ne bi 'yānni:

—'Be'a ma ora bi zä.

Ne bi t'εmbi:

—N'dande mande bi bōn ra pa, bi 'yεn'ε.

⁵³ Ne 'bex bi bā'a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'βε mí 'yεmbi da yañ a rá ts'εnt'ε. Janangue'a nu'a ran 'yohε bi dāp rá mbεi ra Jesús βεya, ne'ε gātho mī'da 'bεpε rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yōt' ra Jesús 'βε mambá penje βε Judea dá sōmhbe βε Galilea. Ya ná yondj ra hmεpya bi 'yōrpe ja ra häi Galilea.

Bi yañ ran 'yohε βε Betesda

5 M'bejua βεya bin ja man'da ra dāmpeti ma mī-judiohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús βε Jerusalén.
² Nubε Jerusalén mí po βε n'da ra mbothe mbe hāntho

bɛ ja rá goxthi yɛ dɛ'yo, gue ma ndehe dyɛ judíohe dí ɛmfɛ Betesda. Nɛ jabɛ cɛt'a yɛ 'dɔzangu midí mbä'ts'a ra dehe. ³ Nɛ xɛn ngu i 'bom bɛ yɛ mbɛdi, 'da ɛ yɛ xädä nɛ ɛ yɛ dogua nɛ ɛ bi ts'a yú ja'i. Nɛ gätho ɛ i tɔ'mi di 'yañ ra dehe. ⁴ Nguetho ja'bɛ bí ɛh mahɛts'i n'da rá m'behni Oja nɛ i añ ra dehe. Nɛ nu'bɛ xɛn nu di 'yañ ra dehe, nɛ nu'a rá mbɛdi da yɛpɛ ja ra dehe din ho a rá mbɛdi i ja. ⁵ Nɛ mí 'bɛm bɛ n'da ran 'yohɛ, ya ná 'däte ma 'de'ma hyäto njeya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo. ⁶ Nɛ nu'bɛ min nu a ra Jesús, nɛ bi baði nya'a thoho mi hɛmbi, bi 'yɛmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yɛmp'a.

⁷ Bi da't'a ra mbɛdi:

—Dín ndehma thä, n'yø, pɛ njongui 'bɛcua da zixcä nɛ ja ra dehe. N'dandj ngu n'dandj dí ɛna ga cɛhnɛ ja ra dehe, 'bex go i 'bɛt'o ɛ 'da.

⁸ Bi 'yɛmp'a ra Jesús bɛya:

—Dami ndants'i jɛx ni fidi nɛ gan 'yo, bi 'yɛmbi.

⁹ 'Bex bin hoh rá ja'i 'bɛ mí ndants'i, nɛ bi gaɣ rá fidi nɛ bin 'yo. Nɛ nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a. ¹⁰ Nu'ɛ 'da ma mijudíohe bi 'yɛmp'a ran 'yohɛ xín hoh rá ja'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui caɣ ni fidi, bi t'ɛmp'a.

¹¹ Bi da'a ran 'yohɛ:

—Pɛ nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yɛngui: "Dami ndants'i gui caɣ ni fidi nɛ gan 'yo," bi 'yɛngui, bi 'yɛn'a mí ts'a rá ja'i.

¹² Nɛ nu'ɛ 'da ma mijudíohe bi 'yänni:

—To'o nín 'yohɛ bi xi i gui caɣ ni fidi nɛ gan 'yo, bi 'yɛn'ɛ.

¹³ Pɛ nu'a him mi paði to'o xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi yɛt'inde bɛ 'yo yɛ ja'i xɛn ngu.

¹⁴ M'bejua bi mba ra Jesús bɛ ja ra dañija. Nɛ nu'bɛ mi dñ'n'a ran 'yohɛ bɛya, bi 'yɛmbi:

—Bin ho a ya, nde'bɛ hin gmi 'yøt' mi'da yɛ ts'oqui. Man'da ts'edi ran ɛnbi guin nu 'bɛ gui 'yøt' mi'da yɛ ts'oqui, bi 'yɛmbi.

¹⁵ 'Bex bi mba a ran 'yohɛ bɛya, da xi ɛ ma mijudíohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui. ¹⁶ Janangue'a bi dɛp'ɛ ma ngɛrpihe dyɛ judíohe di ɛcpa ra Jesús, nɛ im bɛni da hyo. Nguetho ɛn'ɛ: "I øt' rá 'bɛfi a ra pa ran ts'äya." ¹⁷ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nzaì dim pɛh ma Ta, janangue'a nɛcä jatho dam pɛcä, bi 'yɛmp'a.

¹⁸ Pɛ nanguenhna bi man ra Jesús, nu'ɛ ma ngɛrpihe bɛya man'da bi bɛni da hyo, nguetho hinga hønt'a bim pɛfi ra pa ran ts'äya i ɛcpi, pɛ nɛ'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam bøni 'da i guui Oja.

I ja rá ts'edi rá Ts'ɛnt'ɛ Oja

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Majuani dí xi ahɛ, nte sä ga øzɛhɛgä pɛ hønt'a 'bɛ'a dín nu øt' ma Ta. Nɛ gätho 'bɛ'a i øt' ma Ta, gue'a dí øt'ä a. ²⁰ Nguetho nu ma Ta ɛmmɛ in numanhogui ngue rá Ts'ɛnt'ɛgä a, nɛ i urqui 'bɛ'a gätho i øt'e. Nɛ da 'yurcä mi'da yɛn t'øt'e man'da nujxte xinda gue ɛ gán nuhɛ, nɛ gui hyonya thohohɛ. ²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'ɛ xɛn du nɛ di un ra te mahøn'a, nguthogä, rá

Ts'ɛnt'ɛgä a, dadí un ra te mahøn'a ɛ to'o gätho dín nde ga unni. ²² Nɛ nu ma Ta hingui juañbatesɛ, pɛ bi 'dacä ra ts'edi go dan juañbategä rá Ts'ɛnt'ɛgä a.

²³ Nguetho in nde ma Ta gätho yɛ ja'i da numansugui gue rá Ts'ɛnt'ɛgä a, tengutho ma Ta i hnumansu.

Nu'bɛ 'bɛ a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴ Majuani dí xi ahɛ, nu'a øh mam hmangä nɛ i ɛc'yɛi ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazäi a. Nɛ hin da nu rá muui rá ts'oqui pɛ tengutho 'bɛ xí thämbɛni bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazäi a.

²⁵ Majuani dí xi ahɛ, ya bi zøn ra ora da 'yøh mam hmangä ɛ xɛn du nanguɛ yú mbɛi, pɛgue din t'un ra 'da'yote 'bɛ da 'yømanho mam hmangä rá Ts'ɛnt'ɛ Oja. ²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbɛi, nɛ bi 'dacä ra ts'edi din jase ra te ma mbɛigä, nɛ gue'a ra 'da'yote dí un yɛ ja'i. ²⁷ Nɛ bi 'dac ra ts'edi dan juañbategä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí paði 'bɛ'a i sä n'da. ²⁸ O gadi hyonya thohohɛ a dá xi ahɛ, nguetho da zøn ra ora gätho yɛ ja'i xɛ t'ägui da 'yøh ma nde 'bɛ dá zohni. ²⁹ Nɛ da bøx'ɛ bi 'yøt' ran ho, dín ja ra 'da'yote mazäi. Nɛ da bøx'ɛ bi 'yøt' ran ts'o, da nu ran ɛnbi mazäi.

Di dä majuani nanguɛ ra Jesús

³⁰ Nɛ man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nugä hin te dím mangä nanguɛ man 'yomfɛnise.

Pɛ nu'a i xic ma Ta gue'a dím mangä a. Nɛ'a 'bɛ'a dí sändä, xɛn ho a, nguetho him ma pähä zɛhɛ dí honi ga øt'ä, pɛ hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä. ³¹ Nu'bɛ høngdä xcä däse majuani gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'bɛ. ³² Pɛ nɛ a ma Ta di dä majuani ngue rá Ts'ɛnt'ɛgä a, nɛ dí paçä ngue majuani im ma 'bɛ im ma nanguɛcä.

³³ Nu ahɛ gá penhdɛ 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixyá nanguɛcä. Nɛ nu'a ra Xuua bi ma majuani a. ³⁴ Nɛ madague'bɛ hin xtí dä majuani, pɛ guemhna ja ma ts'edigä. Pɛ dadí bɛn'nahɛ a bi man ra Xuua Nxixyá ngue man'da da zä gui 'yɛc'yɛigahɛ nɛ gan yaḡmhɛ bɛya. ³⁵ Nɛ tengu ra sibi di hyät'i nɛ i fät yɛ zu'uɛ, bin ja bɛ ra Xuua Nxixyá, gá numanhohɛ 'da yɛ pa. ³⁶ Nɛ nu'a ra Xuua Nxixyá bi ma nanguɛcä. Pɛ i ja 'bɛ'a gue man'da i udi nanguɛcä xinda gue'a rá m hman ra Xuua, nɛ gue'a ra 'bɛfi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Nɛ gue'a ɛ xø i uh majuani bá pengä ma Ta. ³⁷ Nɛ'a ma Ta gue'a bá pengä, di dä majuani nanguɛcä, pɛ nu'ahɛ njämb'ɛ gá 'yømanhohɛ 'bɛ mín ya, xín gá 'yørpahɛ ra güenda 'bɛ mín 'yuse.

³⁸ Mfaði hin gá hyämhɛ rá m hma bɛ ja ni mbɛihɛ, nguetho nu'bɛ xquí hyämhɛ a, xquí 'yɛc'yɛigahɛ gue bá pengä a. ³⁹ Nu ahɛ thocpa thoho guidín xähmbɛ yú søcuá Oja, nguetho guí ɛmhɛ gue'a gní tjemhɛ ra te mazäi a. Pɛ nu'ɛ gätho yɛ søcuá guidín xähmbɛ gätho im ma nanguɛcä. ⁴⁰ Nu ahɛ hin guín nde gui xijɛ gan yañ'na ni tehɛ, pɛ hinda hønt'bɛ gui xijɛ gan yañ ahɛ dín ja ahɛ ra te mazäi 'bɛ, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴¹ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Pε madague'bε njon da numansugui, pε guexta'a rá Ts'unt'ugä Oja. ⁴² Pε dí pađi hanja hin guí pajε, nguetho hín guín numansuhε Oja nanguε ni mbεihε. ⁴³ Bá εcä nanguε rá thuhu ma Ta, pε nu'ehε hin guín numanhojε. Pε nu'bε ba ε a n'da nanguε rá thuhu zehε, man'da guín numanhojε a. ⁴⁴ Njam'bε da zä gui 'yεc'yεigahε, nguetho guí homhbε da numanho ahε yε ja'i, nε hin guí homhbε da numanho ahε Oja ngue hont'a i 'bεi. ⁴⁵ Ha guí εmhε guεcä ga yap'ahε bε 'bεh ma Ta. Pε dí xi ahε gue gue'ε yεm hman ra Moisés gue'ε dí nequi i ja ni ts'oquihε ε, pε sä guím bεmhε gue'ε dí yap'ahε ε. ⁴⁶ Pε nu'bε xquí 'yεc'yεihε yεm hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yεc'yεigahε ya, nguetho bi ma nanguεcä. ⁴⁷ Pε hin guí εc'yεihε 'bε'a bi 'yo't' ra Moisés, jananguε'a xín guí εc'yεihε 'bε'a dí mangä ya, bi 'yεn'a ra Jesús 'bε min yap'ahε ma ngurpihe dyε judiohe.

Ra Jesús bi 'ujn ε cεt'a mahuąhi

6 Nε nu'bε mí tho i 'da yε pa, m'bejua bεya, dá mbähmbe ra Jesús bε 'danguadi ra dadehe Galilea, n'dat'a ra dadehe Tiberias. ² Nε xεn ngu yε ja'i bi dengähe nguetho bi nu yεn t'ot'e nujxte bi 'yot'a ra Jesús nanguε ε mín zäman'ε. ³ Nε dá mbähmbe ra Jesús bε ja n'da ra nyuni, nε dá huhmbe bε. ⁴ Nε nu'ε yε pa ε mí ts'εtho da zεn ra pa ga ot'ähe ra dāmpeti ran dābaxjua, dyε judiohe. ⁵ Nε nu'a ra Jesús bin hanni nε bi hyandi xεn ngu yε ja'i ba εpε. Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a ra Felipe bεya:

—Bεpε dí zä ga tämhε 'bε'a da zi yε ba εhnε.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da bađi 'bε'a dí dat'a a ra Felipe. Pε nu ra Jesús mí paše 'bε'a da 'yεzεhε. ⁷ Nε bi dat'a ra Felipe:

—Pε hin dí gua'ε yε mahuąhi tho dá tämhε a da zi yε ba εhnε 'bε di ja, madague'bε zε ts'εtho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεna.

⁸ Nε nubεya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohε ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bεcua n'da ra ts'unt'ε i hā zε ts'ε rán zedi, gue cεt'a yε hme ra cebada, nε yoho yε t'εhuā. Pε hin dí gua'ε yε ja'i nguetho xεn ngu ε, bi 'yεn'a ra Andrés.

¹⁰ Nε bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafε din säya yε ja'i, bi 'yεna.

Nguetho mi ja bε ra 'bot'εi. Nε bi hyupε häi bεya, nε mí jua i cεt'a mahuąhi ε yεn 'yohε. ¹¹ Nε nu'a ra Jesús bi hyān'a ra hme, nε bi 'yāp rán japi Oja nanguε ra hme nε bi 'daje yú xädigähe. Nε nugähe dá darpähe ε yε ja'i bεya, nε ε yε huā, nε bin niya gätho yε ja'i. ¹² Nε nu'bε mín niya yε ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pεthε ε gätho 'bε'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yεnje.

¹³ Nε nu'bε má pεthe bεya bi yu ε gätho 'de'ma yoho ma 'bōts'ehe yε xεqui, 'bε mín niya yε ja'i nanguε cεt'a yε hme. ¹⁴ Nu'bε mín nu ran t'ot'e nujxte ε gue bi 'yot'a ra Jesús, bi 'yεn'ε bεya:

—Masque majuaņi guehna ra pōngahyā mí hma da zōcua ja ra ximhäi, bi 'yεn ε.

¹⁵ Pε nu'a ra Jesús bi bađi 'bε'a mbεn ε yε ja'i ngue nde da bent'i, im bεnbi din ts'εt'abi. Jananguε'a bi zoh yε ja'i bεya, bi mbase, nε man'da bi guam bε ja ra dāpo.

Ra Jesús bin 'yo maxōts'e ra dehe

¹⁶ Nu'bε mín de bεya dá mbäsehe bε ja ra dadehe.

¹⁷ Nε dá hux ma mbosahe, gue ga sōmhbe bε ja ra hnini Capernaum. Nε hin ná nuthe ra Jesús 'bε mí zεje ra 'bεxui. ¹⁸ Nε nts'edi bi 'yεn ran dāhi a ra dehe bεya.

¹⁹ Nu'bε mí dān i ts'ε ra mbosa mí huxhe nε dá sōmhbe made ra dadehe, dá nuhe ba εpε ra Jesús, ba 'yo maxōts'e ra dehe, ní 'yεpε ja a ra mbosa mí huxhe. Nε εmmε dá suhe nguetho him min nuhe xεn ho, him mi paħmbe ngue gue'a ra Jesús. ²⁰ Nu ra Jesús bi 'yεn-je:

—Guecä, o guín suhε.

²¹ Nε bi hyu ma mbεihe, nε dá xihmbe a ra Jesús da hyuxpε ja ra mbosa. Nε εna ya xmí 'bähmbe bε ndenthe ná mbähmbe bεya nubε ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'bε mí nec pεya, nu'ε yε ja'i 'bεpε hapε xí 'ujn a ra Jesús, bi bεm bεya gue hont'a n'da ra mbosa mí hōpε a ran de dán sihmεhe, nε hin dá mbähmbe ra Jesús 'bε má huhe ra mbosa, pε dá mbäsehe. ²³ Pεgue m'bejua thoho bi zōm bε mi'da yε mbosa bí nεxpε Tiberias, nε bi zōm bε jom bε dán sihmεhe 'bε mí 'yāp rán japi Oja ra Jesús. ²⁴ Nε nu'ε yε ja'i 'bε mí hyon'a ra Jesús nε him bi dīm bε, xinga guecähe, bi hyux'ε mi'da yε mbosa bεya nε bi zōm bε ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hme dām 'bεh mazāi n'da a

²⁵ Nε nu'ε yε ja'i 'bε mí dīm bε ra Jesús bε 'danguadi ra dadehe, bi 'yänni:

—Mán jam'bε gá sōcua, bi 'yεmp'ε.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Majuąni dí xi ahε, hin gní hyonjε gue gui paħmbe a ran t'uti dá ut'ahε, pε nu'a guín niyaħε 'bε gmín sihmεhe gue'a gní hyonjε a. ²⁷ Pε dami 'yes'hε ngue hont'a gní hyomhbε ra hme nám 'bεhmbε yε pa ja bεya. Pε m'bet'o thoho dami hyomhbε a ra hme nám 'bεh mazāi n'da a gue ga 'da ahε, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'ēdi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yεna.

²⁸ Nu yε ja'i bεya bi 'yän'na ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—'Bε'a sä ga ot'ähe gue ga tīmhe a guím ma, bi 'yεn'ε.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dādi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yōthε gui sinjε bε ni mbεihε, guecä bá pengä Oja, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi t'εmp'a ra Jesús:

—'Bε'a ní hmεpya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe bε ma mbεihe. Ha da zä gui 'yōt'e tengu bi 'yōt'a ra Moisés. ³¹ Nguetho nu'ε mam bombōtahε bi zi ra manā 'bε mí 'yo bε ja ra εhäi, tengu mán t'ot'i bε ja rá

søcuə Ojə, i ɛna: “Nu'a ra Moisés, bi un yə jə'i ra hme bí 'yɛh mahɛts'i,” i ɛna, bi 'yɛn'ɥ yə jə'i.

³² Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Majuəni dí xi ahɥ, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hme bí 'yɛh mahɛts'i, pɛ Ojə bi un a. Nɛ hinga gue'a ra hme nám 'bɥh mazəi n'da a ra maná mi si ɥ. Pɛ nuya, nu ma Ta di un a njuəntho ra hme mahɛts'i gue nám 'bɥh mazəi n'da a. ³³ Nɛ nu'a njuəntho ra hme di un Ojə, bí 'yɛh mahɛts'i a, gue dām 'bɥh mazəi ɥ yə jə'i 'bɥcua ja ra ximhəi, bi 'yɛna.

³⁴ Nɛ bi 'yɛn'ɥ:

—Daje thocpa thoho a ra hme guím ma, n'yø.

³⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Guecä drá hme dām'bɥh mazəi n'da a. Nu'a to'o da zingä bɥ ja yú mbɥi tengu'bɥ i sihmɛ, nɛ njəm'bɥ din tumanthuhu yú mbɥi nɛ xín din tuthe bɥya. ³⁶ Pɛ tengu dá xi ahɥ, hin guí ɛc'yɛigahɥ, madague'bɥ gá nuhɥ 'be'a dá øt'ä. ³⁷ Pɛ nu'ɥ to'o bi 'dacä ma Ta, gue'ɥ di dácä yú mbɥi ɥ. Nɛ nu'ɥ di dác yú mbɥi, njon ga ɛmbi hin da zä ga sini. ³⁸ Nguetho bá ɛcä mahɛts'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, nɛ him bá ɛcä ga øt' ma pähä zɛhɛ. ³⁹ Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, pɛ ga xoxä ɥ 'bɥ rán zɛgui ra pa, nɛ dim 'bɥi mazəi. ⁴⁰ Nu rá pähä ma Ta, gue hønt'a go to'o da bədi rá Ts'ənt'ɥgä Ojə, nɛ da 'yɛc'yɛigui, din ja ra te mazəi ɥ. Janangue'a ga xoxä ɥ 'bɥ rán zɛgui ra pa, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴¹ Nɛ bi mbədi bi ɥcpa a ra Jesús ɥ ma mijudíohe 'bɥ mí 'yø a bi ma, gue bi 'yɛna: “Nugä drá hme majuəni gue bá çəh mahɛts'i.” ⁴² Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɥ:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'ənt'ɥ ra José na, rá ta nɛ rá mbe dí pəhmbɥ. Hanja ní 'yɛna bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛn ɥ.

⁴³ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ bɥya:

—O gadí c'əman'ɥjɥ n'da ngu n'da ahɥ. ⁴⁴ Xinga n'da sä da dengui 'bɥ hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, nɛ ga xoxä 'bɥ rán zɛgui ra pa ɥ, ga undä ra te mazəi. ⁴⁵ Tengu mán t'ot'i bɥ ja yú søcuə yú pəngahyə Ojə, bi 'yɛna: “Gätho yə jə'i da xänba Ojə,” bi 'yɛn'ɥ. Janangue'a nu'ɥ to'o gätho bi hyəni xən ho a bi xänba Ojə, nɛ gue'ɥ di dác yú mbɥi ɥ.

⁴⁶ Pɛ hin dí ɛna 'bo'o xən nu Ojə, hinda høngdä gue bá nexä bɥ, dín nugä a. ⁴⁷ Majuəni dí xi ahɥ, nu'a to'o ɛc'yɛigui i ja ra 'da'yote mazəi a. ⁴⁸ Nugä drá hme majuəni gue nám 'bɥh mazəi n'da. ⁴⁹ Nu'ɥ mam bombøtahɥ bi zi ra maná bí 'yɛh mahɛts'i 'bɥ mín 'yo bɥ ja ra ɥhəi, pɛ guehma bi du ɥ. ⁵⁰ Pɛ nugä drá hme majuəni, bá nexä bɥ mahɛts'i, gue sä da zin'a n'da tengu'bɥ i sihmɛ, nɛ njəm'bɥ da du. ⁵¹ Nugä drá hme majuəni, bá ɛcä mahɛts'i, tengu ra hme i si n'da i ja rán zaqui yə pa i ja bɥ ya. Pɛ nu'a ra hme dím mangä, din ja ran zaqui mazəi to da zi. Nɛ gue'a ma jə'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote ɥ 'bɥcua ja ra ximhəi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵² Bin junzɛhɛ ɥ ma mijudíohe bɥya, bin 'yɛmzɛhɛ ɥ:

—Hague nja ran 'yohɥ sä di 'dajɥ rá jə'i ga sahɥ, bin 'yɛmp'ɥ.

⁵³ Nɛ nu ra Jesús bi dət'ɥ:

—Majuəni dí xi ahɥ, nu'bɥ hin gui sihmɛ ma ngøc'yɛi nɛ ma ji, guecä dán jə'igä ua ja ra ximhəi, hin'yɥ mbo ni mbɥihɥ ra 'da'yote mazəi. ⁵⁴ Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi nɛ da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazəi, nɛ ga xox 'bɥ rán zɛgui ra pa. ⁵⁵ Nguetho nu ma ngøc'yɛi nɛ ma ji njuəntho ran ts'ihmɛ ngue dām 'bɥh mazəi n'da.

⁵⁶ Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi nɛ da zi ma ji dí çəm bɥ ja yú mbɥi, nɛ i ja ra te nanguecä. ⁵⁷ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, nɛ i jagä ra te nangue'a bɥya. Nɛ bá pengä gue ga thocpa a ra te ɥ to da zingä, tengu'bɥ i sagä. ⁵⁸ Nuna ra hme dí xi ahɥ gue bá çəh mahɛts'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtahɥ, nguetho bi du ɥ. Pɛ nu'a to'o da zi ra hme dím mangä ya, gue'a dím 'bɥh mazəi a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵⁹ Nɛ guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bɥ mín xänbate bɥ ja ra nijə bɥ Capernaum.

Yɥm hma di un ra 'da'yote mazəi

⁶⁰ Nu'bɥ mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn'ɥ mí tenni: —Hingui ho a bi xijɥ nɥ ya, to'o da hyät'i da 'yøde, xən ngu ɥ bi 'yɛna.

⁶¹ Nu ra Jesús bi bədi 'be'a bi bɛn'ɥ yə jə'i, gue him bi numanho rá m hma, nɛ bi 'yɛmp'ɥ:

—Ha guím bɛmhbɥ hingui ho a dá xi ahɥ. ⁶² 'Be'a guim bɛmhbɥ 'bɥ gá nujɥ ga texä bɥ mahɛts'i guepɥ bá nexä, guecä dán jə'igä ua ja ra ximhəi. ⁶³ Pɛ nu'a nam bøn'ɥ yɥm hma dá xi ahɥ, hingan juəntho gui sajɥ, pɛ gui 'yɛc'yɛihɥ ngue ga un ma te nangue ahɥ, nɛ din ja ahɥ ra te bɥya. ⁶⁴ Pɛ 'bɥ i 'da ahɥ hin guí ɛc'yɛigahɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nguetho xmí pədi to'o hin da 'yɛc'yɛi, nɛ xmí pədi to'o di dā a. ⁶⁵ Nɛ bi 'yɛmp'ɥ mahøn'a:

—Janangue'a dá xi ahɥ, hingui sä n'da ra jə'i ba ɛhɛ da dengui 'bɥ him bi jap'a ma Ta bi dác rá mbɥi.

⁶⁶ Nu'bɥ mí 'yøh mahøn'a ɥ mí tenni, xən ngu bi 'ue ɥ nɛ him bin 'yohɥ mahøn'a. ⁶⁷ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'de'mayohogähe:

—Ha nɛ ahɥ gui sogahɥ, bi 'yɛnje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi dət'a:

—Ma Hmu i, pɛ njo'o man'da da zä ga tɛnhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazəi. ⁶⁹ Nɛ nugähe dí ɛc'yɛi ahe nɛ dí pəhmbɛ gue gue'e grá Cristo rá Ts'ənt'ɥ i Ojə i 'bɥi, bi 'yɛna.

⁷⁰ Bi dət'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nahɥ guí 'de'mayohohɥ, pɛ nu'a n'da ahɥ i tɛn ra zjthɥ, bi 'yɛnje.

⁷¹ Pɛ nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'ənt'ɥ ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dā a. Nɛ gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'de'mayohogähe.

Hingui ɛc'yɛi yún 'yohɥzɛhɛ a ra Jesús

7 M'bɛjua bɥya, bin 'yo bɥ mi'da yə hnini bɥ Galilea. Him bi nde bi mba bɥ ja ra xɛqui Judea, nguetho nu ma ngørpihe dyɥ judíohe, dyɥ israelhe, nde xtá hyo bɥ. ² Nɛ ma guepɥ da dät ra pa ngue çəi dim peti ma mijudíohe, 'bɥ xɥ hyøh yə t'əngu, im bɛni

'be'a bi 'yørpa Oja ɸ mam bombøtahe 'bɸ min 'yo bɸ ja ra ɸhäi. ³ Nu yün 'yohɸ a ra Jesús bi 'yɸmbi:

—Nde'bɸ gui pøngua ní mba bɸ ja ra xɸqui Judea, ba nu a bɸ i tɸn'ni i nangue'a guí øt'e. ⁴ Nguetho njo'o to da 'yãh rá 'befi 'bɸ in nde da t'ɸspi. Nu'bɸ majuãni guí øt' yün t'øt'e nuixte bá ut yɸ jã'i, nɸ gãtho ra ximhäi da bã'a i, bi t'ɸmp'a ra Jesús.

⁵ Ngubɸ bi xih yün 'yohɸ nguetho him mi ɸc'yɸi ɸ.

⁶ Nu a ra Jesús bi 'yɸmp'ɸ bɸya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bɸ, pɸ nu'ahɸ hønt'a go 'be'a má ora da zä gui mbähä bɸ.

⁷ Nu'ɸ 'bɸcua ja ra ximhäi hin di ɸc'ahɸ nguetho 'da i gu guí øthɸ ɸ, pɸ go di ɸgä ɸ nguetho dí m mangä gue hingui ho øt'ɸ. ⁸ Ní mbäsehɸ 'bɸ guín ndehɸ, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bɸ, bi 'yɸna.

⁹ Nu'bɸ mí gua'a bi man bɸya bim 'bɸt pɸ mi'da yɸ pa bɸ ra xɸqui Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bɸ ja ra dãmpeti

¹⁰ Nu'bɸ mí mba bɸ Jerusalén ɸ yün 'yohɸ, m'bejua bi mba bɸ ra Jesús. Mbɸ bin 'yãntho nguetho bi nde him 'bexque da hnu. ¹¹ Nɸ nu ma ngørpihe dyɸ judíohe i 'bɸrɸ, bi hyon'a ra Jesús bɸ ja ram peti. Nɸ bin 'yɸm zɸhe ɸ:

—Hapɸ i 'bɸi 'bɸ, bin 'yɸmp'ɸ.

¹² Nɸ xøn ngu yɸ jã'i bin yãnjø'dre nangue'a ra Jesús, nu'ɸ 'da im ma ngue xøn ho a, nɸ nu'ɸ 'da i ɸna: "Häte a."

¹³ Pɸ xinga n'da bin yã ts'edi nangue'a ra Jesús nguetho i su ma ngørpihe 'bɸrɸ.

¹⁴ Nu'bɸ mí tho'i ts'ɸ yɸ pa, ya bi zo i nde yøm peti i t'ørpɸ, ja bi mba bɸ ja ra dãnijã ra Jesús bɸya nɸ bin xänbate bɸ. ¹⁵ Nɸ nu ma ngørpihe bɸ ja ra nijã bi hyonya thoho nɸ bi 'yɸn'ɸ:

—Hague nja i sä da ma xøn ho rá m hman Oja na ran 'yohɸ, nɸ him bi zɸ'a man xädiɸ, bin 'yɸm zɸhe ɸ.

¹⁶ Bi dã a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansegä a pɸgue rá m hman a to bá pɸngä. ¹⁷ Nu'bɸ 'bɸ a n'da gue nde da 'yøt' rá pähä Oja, da bã 'bɸ rán xädi Oja, o gue da bã 'bɸ mam hmansegä. ¹⁸ Nu'bɸ 'bɸ a n'da im ma 'be'a mbɸnse, i honi da hnumansuse. Pɸ nu'bɸ 'bɸ a n'da i honi da t'ɸspa rá hmu, im ma majuãni a nɸ hingui häte a.

¹⁹ Nɸ xø bi 'yɸna:

—Bi 'dajɸ yün t'ɸdi ra Moisés, pɸ xinga n'da ahɸ guí øthɸ nguetho bi ma njon din hote, nɸ guín nde gui hyo-jɸ, bi 'yɸn'a ra Jesús.

²⁰ Nɸ bi dã'ɸ yɸ jã'i thoho:

—Masque bi bɸn'a ra zĩthu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yɸn'ɸ.

²¹ Nu ra Jesús bi dãt'ɸ:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'befi 'bɸ ra pa ran ts'äya, nɸ gãtho ahɸ gá hyonya thohohɸ. ²² Pɸ nɸ'ahɸ, nu'bɸ din tijn i yoho yün t'ɸdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hyɸcpahɸ yú jã'i yɸ 'uere, nɸ nu man'da bɸya ra pa ran ts'äya, guí huanhdɸ nda'a guí øthɸ, gue guí

hɸcpahɸ yú jã'i yɸ 'uere. Nguetho hin guín nde gui fɸstahɸ a rán t'ɸdi ra Moisés. Nɸ hinga hønt'a ra Moisés bi ma da thecpa yú jã'i yɸ 'uere, pɸ nɸ'ɸ mam bombøtahɸ bi ma. Nɸ ngutho dá øt' 'bɸ má hoc'a n'da ra hyɸnni 'bɸ ra pa ran ts'äya. Hanja gní sɸjɸ nɸ gue'a n'yoi bɸ rán t'ɸdi ra Moisés dá øt'ä. ²⁴ Pɸ damin 'yomfɸnihɸ xøn ho 'bɸ guí ɸna gui juãnbahɸ n'da ra jã'i. Jatho 'bɸ gui pãhmbɸ 'be'a nam bøn'a i øt'a n'da, bi 'yɸn'a ra Jesús.

Bin 'yän'dɸ 'bɸ gue'a ra Cristo

²⁵ Nɸ nu'ɸ 'da yɸ mengu bɸ Jerusalén bin 'yɸmp'ɸ:

—Ha hinga guehna ran 'yohɸ im ma ma ngørpihɸ da hyo. ²⁶ Pɸ Hague in ja, in xänbate ua bim peti gãtho yɸ jã'i nɸ nte i xih ya. Uague bi bɸn'ɸ ma ngørpihɸ gue majuãni ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua. ²⁷ Pɸ nuna ran 'yohɸ, dí pãhmbɸ hapɸ bá nexna, pɸ nu'bɸ bá ɸ a majuãni ra Cristo, njo'o to da bãdi hapɸ dí nex'a, bin 'yɸm zɸhe ɸ.

²⁸ Nu'bɸ mín xänbate ra Jesús bɸ ja ra dãnijã, nts'edi bi 'yɸna:

—Guím bɸmhɸ guí pajɸ nɸ guím bɸmhɸ guí pãhmbɸ hapɸ bá nexä. Pɸ hin bá ɸcä nanguesegä, pɸgue bá pɸngä a majuãni i ja rá ts'edi. Nu'ehɸ hin guí pãhmbɸ a. ²⁹ Nugä dí pãcä a nguetho bá nexä bɸ i 'bɸ a, nɸ gue'a bá pɸngä a, bi 'yɸna.

³⁰ Nɸ 'bexque nde da bent pɸya, pɸ njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zøn ra ora da bent'i. ³¹ Nɸ xøn ngu yɸ jã'i bi 'yɸc'yɸi gue majuãni ra Cristo a. Nɸ bi 'yɸn'ɸ:

—Guehma majuãni ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba ɸhe, nguetho njon da zä da 'yøt' yün t'øt'e man'da nuixte, bi 'yɸn'ɸ.

Bi 'benh yɸ asmayo da bent'a ra Jesús

³² Nu'bɸ mí 'yøh yɸ fariseo nɸ yɸ dãmbãjã 'be'a bi man yɸ jã'i nangue'a ra Jesús, bi xi ɸ 'da yɸ asmayo bɸya da bent'a ra Jesús ngue da got'i. ³³ Nu'a ra Jesús 'bɸ mí thoqui bin xänbate, bi 'yɸna:

—Mi ts'ɸtho dí 'bɸhmbɸ ua nguetho ga mba bɸ bi 'bɸ a bá pɸngä. ³⁴ Nɸ nu'ahɸ bɸya gui hyonjɸ pɸ hin da zä gui tijnjɸ, nɸ hin da zä gui sømhbɸ bɸ hapɸ dam 'bɸcä, bi 'yɸna.

³⁵ Nɸ bin 'yɸmzɸhe ma ngørpihe:

—Hapɸ da mba gue hin da zä ga tijnhbɸ. Ha da mba bɸ n'danni 'bɸ ɸ ma mijudíohe, nɸ da xänba ɸ, nɸ'ɸ n'dan'yo yɸ jã'i gue yɸ griego. ³⁶ 'Be'a ním bøn'a man'a: "Gui hyonjɸ nɸ hin gui tijnjɸ, nɸ hin da zä gui sømhbɸ hapɸ ga mba," ɸnjɸ, bin 'yɸmzɸhe ɸ.

Tengu n'da ra dãthe da nexpɸ ní mbɸi n'da

³⁷ Nu rán zegui ra pa nangue yøm peti mí øt'ɸ, gue'a ra pa ɸmb yɸ jã'i man'da xøn ndɸxqui a. Nɸ 'bãpɸ ra Jesús nɸ nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'be a man'da mahyoni thoho rá mbɸi, tengu'bɸ i tuthe, ba ɸhe ga un'na mahyoni thoho, tengu'bɸ da zi ra dehe. ³⁸ Nɸ nu'a to'o da zi ra dehe dí m mangä, din ja tengu n'da ra dãthe da nexpɸ rá mbɸi

gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Ojã, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁹ Nε gue'a bi ma nanguε rá Hogandãhi Ojã da hyãni to'o gãtho da 'yεc'yεi. Pε hin ní zøh rá Hogandãhi Ojã 'bε mím ma nguetho hin ní ndex mahεts'i ra Jesús gue tpa pεngahε a.

'Dahma 'dan'yo bi bεn yε jã'i

⁴⁰ Nu'bε mí 'yøh yε jã'i 'bε'a bi man ra Jesús, bi 'yæn i 'da:

—Masque majuãni rá pøngahyã Ojã mí hma ba εhe.

⁴¹ Nε nu mi'da bi 'yεna:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Ojã a.

Pε nu mi'da bi 'yεna:

—Pε ha dí 'yεpε Galilea ra Cristo. ⁴² Nguetho bi man rá t'ohni Ojã, gue ra Cristo ba εhe nanguε rá 'yε ra David, nε di nεqui bε ra hnini Belén guepε mí 'bεh ra David, εn'ε.

⁴³ 'Bex bin hec yε jã'i nanguε'a bi man'ε, nε 'dahma 'dan'yo 'bε'a mím bεni ngue to'o a ra Jesús. ⁴⁴ Nε 'da ε nde da bent'i ngue da got'i, pε xínga n'da bi zã bi bent'i.

Him bi 'yεc'yεi yε ngεrpi

⁴⁵ Nu'bε mbenc'ε yε asmayo bε 'bε ε yε dambãjã nε yε fariseo, nu'ε bi 'yãnni:

—Hanja hin guã sihε a dá xi ahε, bi 'yæn'ε.

⁴⁶ Nε nu yε asmayo bεya bi dãdi:

—Pε him mí 'bε a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yæn'ε.

⁴⁷ Nε bi dã ε yε fariseo bεya:

—Ha nε ahε bi hyã ahε. ⁴⁸ Pε xínga n'dagãhe dyε fariseohe dí εc'yεihe a, xínga gue'ε mi'da ma mingεr-pihe. ⁴⁹ Pε nu ε yε jã'i thoho gue hingui pãh yεn t'εdi, hønt'ε i εc'yεi a ran 'yohε ε, pε da nu ran εnbi mazã ε, bi 'yæn ε.

⁵⁰ Nε nubεya nu ra Nicodemo, gue'a xí zøm bε 'bεh ra Jesús 'bε n'da ra xui, bi 'yεmp'ε yú mifariseohε:

⁵¹ —Nu'a man t'εdihε, hingui sã ga juãnbahε n'da ra jã'i 'bε hin dá øhmbε 'bε'a da mansε, nε'bε hin dí pãhmbε majuãni 'bε'a i øt'ε, bi 'yεna.

⁵² Nε bi dã ε, bi 'yεmbi:

—Nu'i tengu'bε nε'i guí 'yεpε Galilea, nguetho nε'i guím ma tengu im man yε 'yãmbi. Pε dami hyomhbε ja rá søcuã Ojã gue'bε di nεqui bε Galilea n'da rá pøn-gahyã Ojã.

⁵³ Nε n'da ngu n'da bi mba yú ngu bεya.

Ra xisu ra 'yomt'εni

8 Pε nu ra Jesús bi mba bε ja ra nyuni Olivos. ² Nε nu'bε t'εxudi tho bi mbeng bε ja ra dãnijã mahøn'a nε bi hyupε. Nε gãtho nan ngu yε jã'i bá εhe nanguε'a nε bi xãnba ε. ³ Ya xí yã bε ra Jesús 'bε mí zøm bε yε fariseo nε yε xãnbate nijã, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bε mín yãui n'da ran 'yohε hing rá ndø. Nε bi mbãminde bε 'bεh yε jã'i. ⁴ Bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Xãnbate, nuna ra xisu dá tĩmhbe bε i øt' ran 'yomt'εni. ⁵ Nε nu ran t'εdi bi xijε ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, nε i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'bε go guí xije ya, bi 'yæn'ε yε fariseo nε yε xãnbate nijã.

⁶ Pε guehna bi man ε nguetho i sãtho ra Jesús, i honi 'bεpε dí yãpi. Nε 'bex bi mbom thoho a ra Jesús nε bi 'yo't' rá saha bε häi tengu'bε hin xtã 'yø'a bi man'ε.

⁷ Pε man'da bi thoqui bi 'yãnni, nu ra Jesús bim 'bãh pãya nε bi 'yεmp'ε:

—Nu'bε 'bε a n'da ahε hin'yε ni ts'oquihε, gue'a di dε'mi da 'yεmba ra do ra xisu a.

⁸ Nε bi mbo'mi mahøn'a bε häi nε bi 'yo't' rá saha bε ja ra häi. ⁹ Nε nu'bε mí 'yø'ε 'bε'a bi man ra Jesús, bi dε'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín dãc'yεi asta gue'bε go mín the ε yε yãpate, nguetho bi bãse mbo yú mbε i ja yú ts'oqui. Nε hønt'a ra Jesús bi gohmbε bε ε mí xãnbi, nε'a ra xisu. ¹⁰ Nε nu'bε mím 'bã'a ra Jesús nε bi nu njo'o bε yε yãpate, pε hønt'a ra xisu bi gopε, bi 'yεmbi:

—Grã xisu, hapε bi mba ε bi yãp'i i. Ha njo'o ua ε in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹ Nε bi dã'a ra xisu:

—Grã Hmu, xínga n'da.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nεcã, xínga guecã ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pε hin guí 'yøt' mi'da yε ts'oqui.

Rã nyot'i yú mbεi yε jã'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xãnba yε jã'i mahøn'a, bi 'yεna:

—Nugã, drã nyot'i yú mbεi yε jã'i 'bεcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui him man 'yo bε ja ra 'bεxui, pε din ja ran nεqui yú mbεi gue ra 'da'yote mazã, bi 'yεmp'ε.

¹³ Jananguε'a nu'bε mi dã ε 'da yε fariseo mi 'bεpε, bi 'yεmbi:

—Pε nu'i guím mansε 'bε'a guí øzehe, jananguε'a sãti thoho a guím ma, sã bi 'yæn'ε.

¹⁴ Nu'a ra Jesús bεya bi dãt'ε nε bi 'yεmp'ε:

—Madague'bε dí m mansε nanguεεgã, pε di muui a, nguetho dí pãcã hapε bá nexã nε hapε ná mbagã. Pε nu ahε hin guí pãhmbε hapε bá nexã o hapε ná mbagã. ¹⁵ Nu'ehε sã gadí juãnbahε n'da 'bε hin guí pãhmbε xεn ho 'bε'a øt'a n'da. Pε nugã madague'bε dí pãdi 'bε'a øt'a n'da, pε njon dadí juãnbã ya. ¹⁶ Pε nu'bε dí m mangã 'bε'a øt'a n'da, majuãni dí m ma, nguetho hin dí 'dase pε n'dat'a dí m mam'be ma Ta gue bá pεngã ua. ¹⁷ Nt'o't'i bε ja yεn t'εdi zã guidín xãhmbε, gue nu'bε yoho yεn 'yohε 'da'angu da ma 'bε xεn juãnni, mfãdi gue ya majuãni a bεya. ¹⁸ Nugã dí xi ahε to'ogã, n'dahma guí pajε, nε'a ma Ta bá pεngã di jaqui da faqui, bi 'yεna.

¹⁹ 'Bex bi 'yæn'ε:

—Hapε 'bεh ni ta, bi 'yεmbi.

Nε nu ra Jesús bi dãt'ε:

—Hin guí pajε, xínga gue'a ma Ta guí pãhmbε.

Nu'bε xquí pajε, nε'a ma Ta xquí pãhmbε 'bε, bi 'yεna.

²⁰ Ne guehna bi man ra Jesús 'bɛ mín xänbate bɛ ja ra dänijä guepɛ i pa m'be'ts'i ra mbeti. Ne njom bi bent'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fent'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

²¹ Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a ɛ:

—Nugä ga mbagä, ne m'bejua gui hyonjɛ, ne gui tuhɛ 'bɛ hin nín hotho ni ts'oquihɛ. Nubɛ hapɛ ga mbagä hin da zä gui mbähä bɛ, bi 'yɛna.

²² Ne bi 'yɛn ɛ ma ngærpihe:

—Ha din hyose nanguese nguetho bi ma: “Nubɛ ga mbagä, hin da zä gui mbähä bɛ,” bi 'yɛnjɛ, bi 'yɛn'ɛ.

²³ Ne nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ i ja ahɛ rán 'yomfɛni ra ximhäi nguetho gyɛ mænguhɛ ua ja ra ximhäi. Pɛ nugä 'da'angu dím bɛm'be Ojä, nguetho hin dra mængugä ua ja ra ximhäi.

²⁴ Janangue'a dí xi ahɛ, nu'bɛ hin gui 'yɛc'yɛihɛ 'be'a dím manse gue to'ogä, gui tuhɛ ne njäm'bɛ din hoh ni ts'oquihɛ, bi 'yɛna.

²⁵ Ne bi 'yän'ndɛ bɛya:

—To'o i, bi 'yɛn'ɛ.

Nu'a ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'ɛ:

—Ya xtä xi ahɛ to'ogä ne guexta thohogä. ²⁶ I ja man'da xɛn ngu ga xi ahɛ 'bɛpɛ nín ja ni ts'oquihɛ. Pɛ majuañi a dím ma nguetho majuañi a bá pɛngä. Ne nu'ɛ yɛm hma di bɛngä a, gue'ɛ dím mangä ua ja ra ximhäi ɛ, bi 'yɛna.

²⁷ Pɛ nu'ɛ ma ngærpihe 'bɛ mí xi ɛ, him bi bɛ ɛ gue'a bi ma ra Jesús gue Ojä bá pɛnhua. ²⁸ Janangue'a xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'bɛ gá cuarcahɛ bɛ magats'i, guecä dán jə'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua bɛya ja gui pəhmbɛ to'ogä. Ne ja gui pəhmbɛ bɛya nte dím manse, pɛ gätho xtä ma bi xänga ma Ta. ²⁹ Nu a ma Ta gue bá pɛngä ua, n'dat'a dím bɛm'be, ne njäm'bɛ i sogä a nguetho zäi gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁰ Nu'bɛ mí man na, xɛn ngu ɛ mi'da bi 'yɛc'yɛi mahøn'a.

Yú 'yɛhe a ra ts'oqui

³¹ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ 'da ma mijudíohe ngue ɛ-na bi 'yɛc'yɛi a:

—Nu'bɛ gui thoqui gui tɛnhɛ mam hmangä, majuañi ma 'yɛc'yɛi ahɛ 'bɛ. ³² Ne da zä gui pəhmbɛ 'be'a nam bøn'ɛ yɛm hma majuañi, ne gue'a dí yəñ ahɛ gue da zin ahɛ Ojä, bi 'yɛna.

³³ Ne bi dɛ ɛ:

—Pɛ nugähe, dyɛm bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yú t'ɛhnigähe Ojä. Ne njäm'bɛ midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nhyänigähe gue da zinje Ojä, bi 'yɛn'ɛ.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuañi dí xi ahɛ, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a. ³⁵ Nɛhna man'da guim bɛmhɛ, hin gui sä gui comhbɛ ran ho ra Abraham, pɛ tengu'bɛ yú 'yɛhe thoho ahɛ a. Pɛ hønt'ɛ njuəntho yú t'ɛhni da gomhbɛ

ran ho mazäi. ³⁶ Nugä njuəntho rá Ts'ɛnt'ɛ Ojägä. Ne nu'bɛ guecä ga jɛc'ahɛ bɛ ja yɛ ts'oqui, majuañi da zin ahɛ ma Ta ne yú t'ɛhni ahɛ a 'bɛ. ³⁷ Ne madague'bɛ bi xənt'ahɛ ra Abraham, tengugä, pɛ guín nde gui hyoju, nguetho hin hapɛ da zä da yɛt' mam hma bɛ ja ni mbɛihɛ. ³⁸ Hønt'a bi 'yurcä ma Ta dím mangä. Ngutho ahɛ, hønt'a bi 'yut'a ni tahɛ guí øthɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

³⁹ Ne bi dɛ ɛ ma mijudíohe mí 'bäpɛ:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'bɛ majuañi yú t'ɛhni ahɛ ra Abraham xquí comhbɛ ran 'yomfɛni ra Abraham 'bɛ. ⁴⁰ Pɛ nuya guín nde gui hyoju, guecä dí xi ahɛ a majuañi gue'a bi xänga ma Ta. Pɛ hinga ngubɛ bi 'yøt' ra Abraham tengu guín nde gui 'yørcahɛ. ⁴¹ Janangue'a dí xi ahɛ, guí øthɛ rá 'bɛfi man'da ni tahɛ, bi 'yɛna.

Ne 'bɛx bi 'yɛn'ɛ:

—Hin dyɛ 'betat'ɛhni gähe, pɛgue n'datho ma tahe 'bɛi, Ojä a, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴² Nu'a ra Jesús bi dət'ɛ:

—Nu'bɛ da gue'a Ojä ni tahɛ, xquí numanhojɛ 'bɛ, nguetho bá ɛcä bɛ bí 'bɛ Ojä. Ne hin bá ɛcä nanguie ma ts'edi zehɛ pɛ gue'a Ojä bá pɛngä ua. ⁴³ Hanja hingui sä gui pəhmbɛ 'be'a dím mangä. Nguetho hin guín nde gui pəhmbɛ a. ⁴⁴ Nguetho ra zjtho ni tahɛ, ne guí honi gui 'yøthɛ rá pähä a. Ne nu'a, rá mbɛdi thoho bi dɛ'mi bin hote, ne guet'ɛ yɛ pa i ja bɛ ya i øthoho. Ne nu'a, him bin zəmmi a majuañi nguetho him bi numanho a. Ne hønt yɛ fehni man'a nguetho rá m 'bäi a. Ne in ta nanguie gätho yɛ fehni. ⁴⁵ Pɛ nugä dím ma majuañi, janangue'a hin guí ɛc'yɛigahɛ. ⁴⁶ To'o ahɛ da ma majuañi dí øt' ran ts'o o gue dím man ra fehni. Pɛ nu'bɛ gätho majuañi a dí xi ahɛ, hanja hingui sä gui 'yɛc'yɛihɛ. ⁴⁷ Nu'a to'o bim 'bɛi nanguie Ojä, i ømanho rá m hman Ojä a, pɛ nu'ahɛ hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gám 'bɛhmbɛ nanguie Ojä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ya xmí 'bɛh ra Cristo 'bɛ hin ním 'bɛh ra Abraham

⁴⁸ 'Bɛx bi dɛ'ɛ ma mijudíohe bɛya:

—Ha him majuañi dím mamhbe, gue nu'i grá mængu bɛ Samaria, gue him majuañi grá mbom'beto ra Abraham. Ne guí 'bɛhmi n'da ra zjtho, sä bi 'yɛn'ɛ.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dət'ɛ:

—Nugä hin dí 'bɛ'be n'da ra zjtho pɛ dí numansu ma Ta. Nu'ahɛ hin guí numansujɛ. ⁵⁰ Ne hin dí honi gue da hnumansugui pɛ i 'bɛ a n'da gue i honi da hnumansugui, ne di ɛnbi to'o hingui numansugui. ⁵¹ Majuañi dí xi ahɛ, nu'a to'o da 'yɛc'yɛi a dím mangä hin da nu ran dətɛ a, bi 'yɛna.

⁵² 'Bɛx bi dɛ'ɛ ma mijudíohe:

—Nuya dí pəhmbɛ go gue'e guí 'bɛhmi a ra zjtho, nguetho bi du ra Abraham ne gätho yú pəngahyá Ojä, pɛ sä guí ɛna, hin da du to'o da 'yɛc'yɛi i. ⁵³ Ha guí ɛna man'da guín nujxte xinda gue'a ma tahe ra Abraham ne ɛ yɛ pəngahyá, ne maya'bɛ xɛn du ɛ. To'o guí ɛna gue gue'e 'bɛ, bi 'yɛn'ɛ.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi dət'ɛ:

—Nu'be xca honi dan nujxte zehögä, säti thoho 'be. Pe nangué a rá ts'edi ma Ta, gue'a nán nujxtegä a, gue'a guí ãmfu ni Ojãh. ⁵⁵ Pe njãm'be gá pãhmbu a. Pe nugä dí pãcä a, ne nu'be xca mangä hin dí pãcä a, xcãm fehniägä 'be, tengu ahu. Pe majuãni dí pãcä a ne dí øt'a im man a. ⁵⁶ Nu a ra Abraham, zãi guí ãmfu ni tahu, pe bin johya 'be mi bãdi da zøn ra pa ba ãcä ua. Ne bi t'uti gue ga søcä ua, ne bin johya 'be mi nugui, bi 'yena.

⁵⁷ Ne sä 'bex bi 'yemp'u ma mijudíohe:

—Hin guí pe'ts'i yote ma 'det'a njeya ne guí ãna gá nu ra Abraham, bi 'yenu.

⁵⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuãni dí xi ahü, nu'be hin ním 'beh ra Abraham, xmi 'becä, nguetho zãi dí 'bei, bi 'yemp'u.

⁵⁹ 'Bex bi gux yu do u, ãna di bat'i, pe nu ra Jesús 'bex bi yut'i nde be 'beh yu jã'i, bin 'yãni ne bi bøm be ja ra dãnijã buya.

Ra xädä 'be mim 'bei bi yãni

9 Nu'be má mbähmbe be 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yohu, ra xädä gue'be go mim 'bei. ² Ne nugähe dyu xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yøt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zehé gue bin xädä, dí ãmfe.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yengähe:

—Xinga guehna ran 'yohu ne xinga gue'a rá ta ne xinga gue'a rá mbe, pe hønt'a ran t'øt'e nujxte da 'yøpã Ojã gue da nu yu jã'i. ⁴ Nujã i jatho ga humbi ga øpãhü rá 'befi Ojã ya tengu'be ma patho ya, nguetho da zøn ra pa ga tuhu, ne hin man da zã ga øthu ra 'befi ua ja ra ximhäi buya. ⁵ Nu'be dí 'becua ja ra ximhäi dí xänba yu jã'i, tengu'be dí xocpa yu dá da nu ran nequi, bi 'yenu.

⁶ Nu'be mí jua'a bi ma, bi zoh rá jini be häi, ne í 'yøt' ra böhäi rá jini ne gue'a í gospa rá dá ra xädä a buya.

⁷ Ne bi 'yemp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä nu ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xädä. Ne nu'be mam bá pengui in nu ran nequi buya. ⁸ Ne nu'be din tøt'am'beihü ne'be mi'da yu jã'i gue zãi mín nu 'be mín xädä, nu'be mín nu u, bin 'yemp'u:

—Ha hinga guehne ra xädä nu mí hãxta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'u bi ma:

—Guehne.

Ne nu'be mi'da bi 'yena:

—Ëna ngunü a pe hinga guehne.

Pe nu ra xädä bi dãdi:

—Guecä, bi 'yenu.

¹⁰ Ne bi 'yãndu buya:

—Hague nja bi xoh ni dá.

¹¹ Ne nu ra xädä bi dãdi:

—Nu'a ran 'yohu rá thuhu ra Jesús bi 'yøt' ra böhäi ne bi gosca ma dá. Ne bi 'yengä: "Ní mba be ja ra mbothe Siloé ne guan xädä be," bi 'yengä a. Ne dá mba dán xädä, ne bi zã dá nu ran nequi ma dá buya, bi 'yenu.

¹² Ne bi t'emp'a:

—Hapü i 'be a.

Ne bi dãh puya:

—Hin dí pãdi, bi 'yenthö.

Bi t'ørpa ran t'änni a mí xädä

¹³ Ne bi zix be 'beh yu fariseo buya. ¹⁴ Nu'a ra pa bi 'yøt' ra böhäi ra Jesús ne bi xocpa rá dá ra xädä, ra pa ran ts'äya a. ¹⁵ Nu yu fariseo bi 'yãnni mahøn'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dá.

Ne bi 'yemp'u:

—Bi gosca ra böhäi ma dá, ne bán xädä, ne nuya dín nu ran nequi, bi 'yenu.

¹⁶ Janangué'a bi 'yenu 'da yu fariseo:

—Nu'a ran 'yohu guím ma, hingui numansu Ojã nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yenu.

Pe nu'be mi'da u bi 'yena:

—Pe nu'be ra ts'om'bäi hin xtán zã da 'yøt' yun t'øt'e nujxte gue i øt'a.

'Bex bin hec'u buya. ¹⁷ Ne bi t'än'na ra xädä:

—'Be'a guím ma nangué'a bi xoc'a ni dá.

Ne bi 'yenu:

—Nu'a, n'da rá pøngahyã Ojã a, bi 'yenu, ne bi bøm buya.

¹⁸ Pe nu'be him bi 'yec'yeyi gue gue'a mí xädä, jague'be mí zonpa a rá ta ne rá mbe. ¹⁹ Ne bi 'yãndu:

—Ha gue'a ni ts'ünt'ui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nequi ya, bi 'yenu.

²⁰ Bi dã'a rá mbe ne rá ta:

—Dí pã'be gue gue'a ma ts'ünt'ui'be gue mí xädä 'be mim 'bei. ²¹ Pe hin dí pã'be hague in ja in nu ran nequi ya, hin dí pã'be to'o bi xocpa rá dá. Nu'a xun dãn'yohu ya, dami 'yãnhdu, da manse to'o.

²² Ngubü bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dyu judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi be ja ra nijã u to'o da ma bá penh Ojã a ra Jesús, ne ma zã hin da hnumanhu be ja yu hni.

²³ Janangué'a bi 'yenthö rá ta ne rá mbe: "Xun dãn'yohu ya, dami 'yãnhdu," bi 'yenthö u.

²⁴ Janangué'a bi zonh mahøn'a ran 'yohu mí xädä, ne bi 'yemp'a:

—Pe dami ma majuãni gue gue'a Ojã bi xoc'a ni dá.

Pe nu'a ran 'yohu gá ma, dí pãhmbu ra ts'om'bäi a, bi 'yenu.

²⁵ Ne nu'a mí xädä bi dãdi:

—Hin dí pãcä 'be ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pe hønt'a dí pãdi mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

²⁶ Ne bi 'yembu mahøn'a:

—'Be'a bi 'yøt'a'i 'be mí xoc'a ni dá.

²⁷ Ne bi dã'a:

—Nugä ya xtã xi ahü ne hin gá 'yec'yeyihü. Ha guí 'yec'yeyihü 'be ga xi ahü mahøn'a. Ha ne ahü guín nde guí tenhdü a 'be, bi 'yenu.

²⁸ 'Bex bin sante thoho u 'be mí 'yemp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pe nugähe yu xädigähe a ra Moisés. ²⁹ Dí pãhmbu Ojã bin yãni ra Moisés, pe nu'a ran 'yohu guí ãspi hin dí pãhmbu hapü bi nex'a rán t'edi a, bi 'yenu.

³⁰ Bi dã'a mín xädä buya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangu'e'a gá mamhbə, gue hin guí pəhmbə hapə bí 'yɛ a rán t'ɛdi, nɛ ya bi xo-ga ma dā a. ³¹ Nɛ dí pəhmbə hin da 'yɔmanho Oja 'bɛ da 'yāp rá ts'edi n'da ra ts'om'bāi, pɛ nu'bɛ 'bɛ a n'da i thənde Oja nɛ ɔrpa rá pāhā, i ɔ Oja 'bɛ i āp rá ts'edi. ³² Nɛ gātho yɛ jɛya xɛ thogui njam'bɛ bim 'bɛ a n'da bi xocpa rá dā n'da mi xādā 'bɛ mím 'bɛi. ³³ Nu'a ran 'yohɛ dím ma, nu'bɛ hin di fāx Oja a, hin te sā da 'yɔt yɛ nujxte 'bɛ, bi 'yɛn'a mí xādā.

³⁴ Nɛ bi t'ɛmp' mahɔn'a:

—Nu'i grá dādits'oqui, janangue'a guí xādā 'bɛ gmím 'bɛi. Ha go guí xāngahe, bi 'yɛn ɛ.

Nɛ bi hyɔn a thi gue ma zā hin da numanho ma mijudíohe bɛya.

I xādā yú mbɛi ɛ 'da

³⁵ Nu'bɛ mí 'yɔ'a ra Jesús gue bi thɔn'a thi ra xādā, bi dɔni nɛ bi 'yānni:

—Ha guí ɛc'yɛi rá ts'unt'ɛ Oja, bi 'yɛmbi.

³⁶ Nɛ bi dāt'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'ɛ, ga ɛc'yɛi a, bi 'yɛna.

³⁷ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Guecā guín nug ya, nɛ dí yaui ya.

³⁸ Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, dí ɛc'yɛi a ya.

Nɛ bin danyahmu bɛ ja rá hmi bɛya. ³⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Janangue'a dām 'bɛcā ua ja ra ximhāi, gue ga japi di nɛqui 'bɛ'a mbɛni n'da ngu n'da. Nɛ nu'ɛ i xādā da nu ran nɛqui, nɛ nu'ɛ in nu ran nɛqui din xādā, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ fariseo bi 'yɔh rām hman a, bi 'yɛn'ɛ:

—Ha nɛcāhe dí xādāhe, bi 'yɛn'ɛ.

⁴¹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bɛ xquí pəhmbə gue guí xādāhɛ, xtán zā xtím pun'nahɛ 'bɛ nɛ njon xtá xi ahɛ gue ja ni ts'oquihɛ bɛya. Pɛ guí ɛnsehɛ guín nuhɛ ran nɛqui, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti nangué rá mbä't'i yɛ dɛ'yo

10 —Majuani dí xi ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, nu'ɛ hin dí yɛrɛpɛ ja rá goxthi a rá mbä't'i yɛ dɛ'yo, nɛ dí dons pɛ ja ra mbä't'i, yɛ bɛ ɛ. ² Pɛ nu'ɛ dí yɛrɛpɛ ja ra goxthi, njuanthon yɛ mbändɛ'yo ɛ. ³ Nɛ da xocpa a ra mbängoxthi nɛ da yɛt'ambo ra mbändɛ'yo bɛya. Nɛ nu'ɛ yú dɛ'yo i ɔrpa rá nde a rá mbädi nɛ i ɔt'a i xifi. Nɛ i ndɔnba yú thuhu nguetho i pə ɛ yú mbɛti a. Nɛ i six-pɛ ja yɛ 'bot'ei. ⁴ Nɛ nu'bɛ mí gɛc pɛ thi gātho ɛ yú dɛ'yo, di 'bɛt'o 'bɛ i sits'i, nɛ nu'ɛ yú dɛ'yo i tenni nguetho i pəpa rá nde 'bɛ im mba't'i. ⁵ Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pɛ i 'dagui, nguetho hingui pəpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yɛna.

⁶ Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pɛ hingui pə ɛ 'bɛ'a nam bɔn'a bi si ɛ.

Ra Jesús ra hogambändɛ'yo

⁷ Janangue'a 'bɛx bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Majuani dí xi ahɛ, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guepɛ i 'bɛh yɛ dɛ'yo. ⁸ Pɛ gātho ɛ im bɛni dim 'bɛt'o zɛhɛ xinda guecā, nɛ gue'ɛ yɛ bɛ ɛ. Pɛ nu'ɛ yɛ dɛ'yo hingui ɔrpa yú nde ɛ. ⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da yɛt'i nanguécā, ma zā da ts'imanho bɛ. Nɛ da bādi gue rá ngu bɛ, janangue i 'yo nɛ da dɔni 'bɛ'a dí zɛrpa yú mbɛi, tengutho ra dɛ'yo i tɔn yɛ t'ei.

¹⁰ Nu'ɛ yɛ bɛ ní 'yɛhɛ dim pɛ nɛ din hodu nɛ di ts'onbi gātho rá 'bɛfi Oja. Pɛ nugä ná ɛhɛ gue dí tɔn ra te n'da nɛ din ja ra te i juadi xɛn ho. ¹¹ Nugä drá hogambändɛ'yo nɛ ga 'bɛh ma te gue gan yān ɛ ma dɛ'yo.

¹² Pɛ nu'ɛ 'da yɛ mbɛfi, hɔnt'ɛ yún zābi nde da dāha, nɛ him majuani yɛ mbändɛ'yo, gue hin yú mbɛti ɛ yɛ dɛ'yo. Janangue'a nu'bɛ in nu ba ɛpɛ n'da ra zate, i sopɛ yɛ dɛ'yo nɛ i 'dagui. Nɛ nu ra zate bɛya im bɛnt'ɛ yɛ dɛ'yo nɛ im maxt'i. ¹³ Nu'ɛ yɛ mbɛfi i 'dagui nguetho hin'yɛ yún huɛcate nangué yɛ dɛ'yo, nɛ hɔnt'ɛ yún zābi ní hyu yú mbɛi.

¹⁴ Nugä drá hogambändɛ'yo, nɛ dí pəh ma dɛ'yo nɛ nu'ɛ i pəqui. ¹⁵ Tengu thoho dí ɔt'be ma Ta, i pəqui nɛ dí pəcā a. Nɛ ga ungä ma te ngue gan yān ɛ ma dɛ'yo.

¹⁶ I 'bɛh mi'da ma dɛ'yo gue hinga guecua i 'bɛcua.

Nɛ'ɛ jatho gua sigä. Nɛ da 'yɔ 'bɛ dá mba't'i.

Janangue'a 'darpɛ din 'yo gātho ma dɛ'yo. Nɛ gātho ga fāh pɛya nguetho hɔngdä drá mbändɛ'yogä.

¹⁷ ɛmme numanho ma Ta 'bɛ'a ga ɔt'ä gue ga ungä ma te nangué ma dɛ'yo. Pɛ ga thəmbɛnigä mahɔn'a.

¹⁸ Xínga n'da ra ja'i da zā da hyogui, pɛ nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni nɛ ja ma ts'edi ga thəmbɛni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Nangué'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohe mahɔn'a. ²⁰ Xɛn ngu ɛ bi 'yɛna:

—Nuna 'bɛhmi ra zɔthu nɛ ran gət'i na. Hanja gní 'yɔhmbɛ 'bɛ'a man na, bi 'yɛn'ɛ 'da.

²¹ Pɛ nu'ɛ mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ hingui jabɛ rām hman a in 'youi ra zɔthu. Nɛ mfādi hin'yɛ rá ts'edi ra zɔthu da xocpa yú dā yɛ xādā, bi 'yɛn'ɛ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

²² Nu yɛ pa xɛn sɛ bin ja ran ts'ihmɛ bɛ Jerusalén ngue ra dāmpɛti bi 'yɔt' ma mijudíohe. ²³ Nu ra Jesús mí 'yo bɛ ja rá ngun'yu ra dānijā ní hu ra Salomón.

²⁴ Nu'ɛ 'da ma mijudíohe bɛya bi mbä't's'a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'yānhde nangué'e, pɛ dami xije njuanthon 'bɛ gue'e grá Cristo, bi 'yɛn'ɛ.

²⁵ Nɛ nu ra Jesús bi dāt'ɛ:

—Ya xtá xi ahɛ pɛ hin gá 'yɛc'yɛigahɛ. Nɛ'a ra 'bɛfi dí ɔt'ä nangué rán t'ɛdi ma Ta, i udi to'ogä. ²⁶ Pɛ nu ahɛ hin guí ɛc'yɛihɛ nguetho him ma dɛ'yo ahɛ, tengu xtá xi ahɛ. ²⁷ Nu'ɛ ma dɛ'yo i ɔmanho ma nde, nɛ dí pəpa yú mbɛi ɛ nɛ i tɛngui. ²⁸ Nɛ dí un ra 'da'yote mazāi ɛ nɛ njam'bɛ dim 'bɛdi. Nɛ njo'o to'o da zā da huāts'ɛ i o

ma 'ye. ²⁹ Nu a ma Ta bi 'dacä ɛ, man'da nujxte a, ne njo'o man'da tengu a. Ne njo'o to da zä da hua'ts'ɛ i o rá 'ye ma Ta. ³⁰ Nugä ne ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹ Bex bi gɛx yɛ do mahøn'a ɛna di bat'i ngue da hyo. ³² Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Xɛn ngu yɛ 'bɛfi xɛn ho xtá ut'ahɛ ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'bɛfi guín nde gdí bajɛ yɛ do, bi 'yɛna.

³³ Ne bi 'yɛmp'ɛ yɛ judío:

—Hin nanguɛ yɛ 'bɛfi xɛn ho dí ɛna ga ba ahe, pɛ nanguɛ hin guí ɛspa Ojã gue gá 'yɛna, n'datho guí coh-mi Ojã, ne grá jã'i thoho, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

³⁴ Nu ra Jesús bi da't'ɛ:

—Ha hinga nt'o't'i bɛ ja yɛn t'ɛdi gadín xähmbɛ, gue bi 'yɛn Ojã: “Nu ahɛ tengu'bɛ gyú ojãhɛ,” i ɛm bɛ ja ra t'ohni. ³⁵ Gue bi 'yɛmbi tengu'bɛ yɛ ojã ɛ bi un rán t'ɛdi Ojã. Ne hinguí sã dim 'bɛh rá T'ohni Ojã. ³⁶ Pɛ hanja gní 'yɛnjɛ hin dín numansugã Ojã 'bɛ dím mangã, rá Ts'ɛnt'ɛ Ojãgã, guecã gue bi huangã ma Ta ne bá pɛngã ua. ³⁷ Nu'bɛ hin dí ɔt'ã tengu ɔt'a ma Ta, hin gui 'yɛc'yɛigahɛ 'bɛ. ³⁸ Pɛ nu'bɛ dí ɔt'ã tengu ɔt'a ma Ta, dami paɛhmbɛ ngue hɔnt'a Ojã sã i ɔt'ɛ yɛ nujxte dí ɔt'ã. Janangue'a da zä gui 'yɛc'yɛihɛ gue n'datho ran 'yomfɛni dí com'be ma Ta, bi 'yɛna.

³⁹ Janangue'a bi 'yɛna da bent'i mahøn'a ɛ ma mi-judíohe mí 'bãpɛ. Pɛ nu ra Jesús bi 'uegue.

⁴⁰ Ne bi mbeng mahøn'a bɛ 'danguadi ra da'the Jordán, guepɛ rá mbɛdi mí ɔt' ran xixyã ra Xuua, ne bim 'bɛpɛ 'da yɛ pa. ⁴¹ Ne xɛn ngu yɛ jã'i bá ɛpɛ 'bɛh ra Jesús. Ne bi man ɛ:

—Madague'bɛ nte man t'ɔt'e nujxte bi 'yɔt' ra Xuua Nxixyã, pɛgue gãtho majuaɛni a bi mam 'bɛ mi xijɛ nanguɛhna ra Jesús, bi 'yɛn'ɛ.

⁴² Ne xɛn ngu ɛ bi mba bɛ, bi 'yɛc'yɛi a ra Jesús.

Bi du ra Lázaro

11 Mí 'bɛpɛ Betania n'da ran 'yohɛ in zãman'ɛ, í Lázaro. Ne mí 'bɛhmbɛ yoho yún ju, ra María ne ra Marta. ² Ne nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yɛthi rá gua ra Jesús ɛmme yɛman'u ne bi 'yonbi nanguɛ yú xtã. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xɛn ɛ.

³ Janangue'a nu'ɛ yún ju bi mbɛhna n'da ra nde bɛ 'bɛh ra Jesús ne bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'bɛ'a ga ɔthɛ ya, xɛn ɛ a guidí huɛqui, bi 'yɛmbi.

⁴ Ne nu'bɛ mí 'yøh ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ran ɛ hing ran da'te a pɛ hɔnt'a gue da hnu rá ts'edi Ojã nujxte thoho, necã rá Ts'ɛnt'ɛ Ojãgã, bi 'yɛna.

⁵ Nu ra Jesús ɛmme madi huɛc'a ra Marta ne rá juhue ne'a ra Lázaro. ⁶ Pɛ nu'bɛ mí 'yøde xɛn ɛ ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'bɛ bi døm' man yopa guepɛ mí 'bɛhmbɛ. ⁷ M'bejua bɛya bi xije dyɛ xädigãhe a:

—Ga mbähã bɛ Judea mahøn'a, bi 'yɛnje.

⁸ Pɛ dá ɛmfɛ bɛya:

—Xänbate i, ha gui mba bɛ mahøn'a, nguetho nu ma mijudíohe 'bɛpɛ him maya'bɛ gue nde di bat'a do i, dá ɛmfɛ.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti bɛya:

—Ha hinga gue'a 'de'mayo ora n'da pa. Nu'bɛ ma pa i 'yo n'da ra jã'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapɛ i pa. ¹⁰ Pɛ nu'bɛ 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hin-guin nu hapɛ i pa. Nu'a bi ma gue hingana søn ra ora da du.

¹¹ Ne m'bejua bi 'yɛnje mahøn'a:

—Nu'a ma amigohɛ ra Lázaro i aha. Ne ga mbähã ga ɛnts'ã a, bi 'yɛna.

¹² Bex dá ɛmbãhe a bɛya:

—Ma Hmu ahe, nu'bɛ i aha da yãm 'bɛ, dá ɛmfɛ.

¹³ Pɛ nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bɛ mí ma i aha. Pɛ dá bɛmhbe gue i a'tho. ¹⁴ Bexque njuãntho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro. ¹⁵ Pɛ nanguɛ ahɛ, xɛn ho gue hin dá nugã 'bɛ mín hyɛn'na, gue man'da gui 'yɛc'yɛi-gahɛ 'bɛ guin nuhɛ 'bɛ'a ga ɔt'ã ya. Nuya ga mbähã ba nuhɛ.

¹⁶ Pɛ nu'a ra Tomás ne i t'ɛmbi ra Go, ma mixädihe, bi 'yɛnje:

—Mbähmahɛ 'bɛ, madague'a 'darɛpɛ ga tuhɛ.

Nu ra Jesús di un ra te ɛ xɛn du

¹⁷ Nu'bɛ má sømhbɛ bɛ ra Jesús bɛya, ya ná goho pa xí t'ã a ra Lázaro. ¹⁸ Nu bɛ Betania hinga ya bɛ Jerusalén, mbɛ made ora na 'yo. ¹⁹ Janangue'a xɛn ngu ma mijudíohe bi mba bɛ rá ngu ra Marta ne ra María gue da hyurpa yú mbɛi ɛ, nanguɛ'a rá jda bi du.

²⁰ Nu'bɛ mí 'yøh ra Marta gue ba ɛpɛ ra Jesús, bi mba ne bin c'at'ui bɛ 'yu. Pɛ nu ra María bi gotpɛ ja rá ngu.

²¹ Ne nu'a ra Marta bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'bɛ xquím 'bɛque ua, hin xtán du ma jda. ²² Pɛ madague'bɛ ya bi du ya, pɛ dí paçã di 'da'a Ojã hɔnt'a go 'bɛ'a gui 'yãpi, bi 'yɛna.

²³ Nu a ra Jesús bi da't'a:

—Nu'a ni jda da ndants' mahøn'a, bi 'yɛna.

²⁴ Nu ra Marta bi 'yɛna:

—Dí paçã da ndants'a rán zɛgui ra pa a, ne ɛ gãtho xɛn du, bi 'yɛna.

²⁵ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugã guecã dadí un ra te ɛ xɛn du. Nu'a to'o da 'yɛc'yɛigui, madague'a da du, pɛ ga japi da ndants'i ne dín ja ra 'da'yote mazã. ²⁶ Ne nu'a to'o 'bɛi nanguɛcã ne ɛc'yɛigui, njãm'bɛ da du a. Ha gui ɛc'yɛi a dí xi i, bi 'yɛmbi.

²⁷ Ne bi 'yɛmp'a:

—Hãha ma Hmu i, dí ɛc'yɛi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'ɛnt'ɛ i Ojã, gue'e mí hma gua ɛcua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸ Ne nu'bɛ mí gua'a bin yaui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng bɛ rá ngu ne bin yajodreui a rá juhue ra María, ne bi xí a:

—Bí 'bãpɛ ra xänbate ne in zon'na i, bi 'yɛna.

²⁹ Ne nu'bɛ mí 'yø a 'bɛ'a bi sifi, bi ndants'a ne bi mba n'dihi guepɛ 'bäh ra Jesús. ³⁰ Nu ra Jesús him 'bex bi

zøm bæ ja ra hnini, pɛ bim 'bätho bæ ndehnini guepɛ xín yäui ra Marta. ³¹ Nu ma mijudíohe mí hupɛ mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mbæi, nu'bæ mí nu bi ndants'a ra María nɛ bi mba n'dihi, bi dɛn'dɛ ma mijudíohe bæya, nɛ bi 'yɛn ɛ: "Masque ní mba ban zøm bæ ja ran 'yägüi na."

³² Nu'bæ mí zøm bæ ra María bæ bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu bæ ja rá gua, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Nu'bæ xquím 'bæque ua, hin xtán du ma jda 'bæ, bi 'yɛna.

³³ Nu'bæ mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, nɛ ɛ ma mijudíohe zoni gue'ɛ bi dɛnni, bin gəs' pɛya nɛ bi hyundumbæi. ³⁴ Nɛ nu ra Jesús bi 'yänni:

—Harɛ bi t'ä a ra Lázaro.

Nɛ bi t'ɛm bæya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'ɛmbi.

³⁵ Nɛ a ra Jesús bin zøm bæya. ³⁶ 'Bex bin 'yɛm zɛhɛ ma mijudíohe bæya:

—Nunɛ ya mɛädi ɛmmɛ madi huɛc'a, bin 'yɛmp'ɛ.

³⁷ Nɛ nu'ɛ 'da bi 'yɛn'ɛ:

—Nuna guehna bi xocua yú dä ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'bæ.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bæ ja rán 'yägüi

³⁸ Nu'bæ mí zøm bæ ja ran 'yägüi ra Jesús, bin gəts' mahøn'a. Nu ran 'yägüi n'da ra hyädo a nɛ bi juaspa n'da ra xjndo. ³⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami 'uejɛ ts'ɛ na ra xjndo.

Pɛ nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, masque xɛn xə ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ dí xi i mahøn'a, nu'bæ gui 'yɛc'yɛi gue i ja ma ts'edi, guin nu rá ts'edi Ojə nujxte, bi 'yɛmbi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do bæya. Nɛ nu ra Jesús bi ndøts'e nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'bæ má äp'i'i nanguehna ra Lázaro. ⁴² Nɛ dí pədi thocpa thofo guí øh ma nde. Pɛ nu'a dí xi a ya, ngue di ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yɛc'yɛi gue gue'e bá pɛngä ua.

⁴³ Nɛ nu'bæ mí jua'a bin yəui Ojə bin yə nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ Nɛ nu'a xí du bá pøm bæ ja rán 'yägüi bæya, nsøt'e thofo ra 'bøt'e rá 'yɛ nɛ rá gua, nɛ nu rá yə n'dan'yo ra 'bøt'e mán sət'e. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Xothɛ, da zä din 'yo bæya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

I hma da fɛnt'a ra Jesús

⁴⁵ Nɛ xɛn ngu ma mijudíohe ngue xí dɛn'na ra María, bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bæ mí nu a bi 'yøt'e. ⁴⁶ Pɛ nu mi'da bi mba bá xih yə fariseo 'bɛ'a bi 'yøt' ra Jesús.

⁴⁷ Janangue'a bi man yə dambäjä nɛ yə fariseo ngue 'darpɛ dim pɛtihɛ ɛ yú mi ngɛrpihɛ, nɛ bin 'yɛm zɛhɛ ɛ:

—'Bɛ'a sä ga øthɛ, nguetho nu'a ran 'yohɛ i øt'e xɛn ngu yɛn t'øt'e nujxte. ⁴⁸ Nu'bæ hin ga hɛcpahɛ, gätho

yə jə'i da 'yɛmbi yú ngɛrpi. Nɛ nubəya nu yə romano da zɛjɛ ngue da bɛni ya dá tɛnhdɛ man'da ra Hmu, nɛ hinga høn't'ɛ dí tɛnhdɛ ɛ, nɛ di juarca ma dɛxcə nijəhɛ nɛ di juajɛ bæya.

⁴⁹ Nɛ nu'a n'da í Caifás, ra dambäjä a ra jɛya a, bi 'yɛ-na:

—Ha hin guí pəhmbɛ 'bɛ'a da zä ga øthɛ ya. ⁵⁰ Ha hin guí pəhmbɛ man'da xɛn ho 'bæ n'datho da du n'dahma hinga gätho na nguɛ ga juahmbɛ, bi 'yɛna.

⁵¹ Pɛ him bi bɛnsɛ a bi ma, pɛ nangue'a ra dambäjä a ra jɛya a, janangue'a bi jap Ojə da ma 'bɛ'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du da yənjɛ dyɛ judíohe. ⁵² Pɛ nu ra Jesús 'bæ mí du, hinga høngdähe in nde da yənjɛ, pɛ nɛ ɛ gätho mi'da i 'bæi hønɛ go bi zä gätho na ndoho ra ximhäi, 'darpɛ dam 'bæhmbɛ a. ⁵³ Nɛ nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bɛn ɛ gätho ma ngɛrpihe bæya. Nɛ gue'a ra pa bi ma njuəntho da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'ɛ bæ 'bæh ma ngɛrpihe, nɛ bi mba bæ ja rá nyəni n'da ra ɛhäi, nɛ däm 'bæhmbɛ bæ 'da yə pa bæ ja ra hnini Efraín.

⁵⁵ Nɛ mi ts'ɛtho da zøn ra pa ran dəbaxjua, n'da ra dənts'ihmɛ bi zəngahe Ojə maya'bɛ dyɛ judíohe. Janangue'a xɛn ngu yə jə'i 'da'a n'danni bi nets'i bi mba bæ Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thofo ga hoc ma jə'ihɛ bæ, nangue ra dehe. ⁵⁶ Nɛ nu'bæ mí zøm bæ ja ra dənijə ɛ 'da ma mijudíohe, bi hyom bæ a ra Jesús nɛ bin 'yän'dɛ n'da ngu n'da ɛ:

—'Bɛ'a guím mamhbɛ, ha ba ɛh ra Jesús da nu ram pɛti ua uague hin'na, bin 'yɛmp'ɛ.

⁵⁷ Nu yə dambäjä nɛ yə fariseo bi 'yɛn'ɛ:

—Nu'bæ 'bæi to i pədi harɛ i 'bæi, jatho da ma, n'dahma da zä gam benthe, bi 'yɛmp'ɛ yə jə'i.

Pa nsispi ra 'yɛthi rá gua ra Jesús

12 Di 'bɛh man 'dato pa din ja ra dənts'ihmɛ bæ Jerusalén nangue ran dəbaxjua, nɛ bi mba mahøn'a bæ Betania a ra Jesús, nguepɛ rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi dambɛni bæ ja rán 'yägüi ngue xí du. ² Nu'bæ mín de, nu ra Marta bi 'yørpa n'da ran ts'ihmɛ ra Jesús. Nɛ'a ra Lázaro 'darpɛ bin sihmɛhɛ bæ ja ra mɛxa. ³ Nɛ bi mba ra María bæ mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'yɛthi ɛmmɛ yə-man'u nɛ xəm hmadi, nɛ í yonba ra 'yɛthi nangue rá xtə. Nɛ gätho ra ngu bi yə'n'a ra 'yɛthi. ⁴ Nɛ mí 'bɛpɛ rá ts'ɛnt'ɛ ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixädihe a, nɛ gue'a bi dä a ra Jesús. Nɛ nu'bæ mín nu a bi 'yøt'a ra María, bi 'yɛna:

⁵ —Hanja him bi 'bä a ra 'yɛthi, yə mahuəhi thofo xtín ja rá muui gue xtín t'un yə hyoya, sä bi 'yɛn a ra Judas.

⁶ Ngubɛ bi man a nguetho ra bɛ a, nɛ him majuəni di huɛc yə hyoya. Pɛ rá 'bɛfi a gue ní mbɛsca ma mbɛtihe dyɛ xädihe nɛ'a rá mbɛti ra Jesús. Nɛ nzəi həc zɛhɛ ra mbɛti 'bæ in nde. ⁷ 'Bex bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guidí hɛcpa na ra xisu, nguetho bi 'yørca a rán säui da 'yørque, nguetho mi ts'ɛtho ga tu ngue da t'ägüi. Janangue'a mí pɛsta'a ra 'yɛthi na, xtí jacä ma jə'i 'bæ dá tu. ⁸ Pɛ thocpa thofo gam 'bæhmbɛ yə hy-

oya, pɛ nugä hinga thocpa thoho dam 'bɛhmbe ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

I hma da tho ra Lázaro

⁹ Nu'bɛ mi 'yøde xɛn ngu ma mijudíohe, gue 'bɛpɛ ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, pɛ hinga hɔnt'a ra Jesús in nde da nu, pɛ nɛ'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús bɛ ja ran 'yägüi. ¹⁰ Janangue'a nu yɛ dɔm-bájä bi bɛni nɛ'a ra Lázaro da hyo. ¹¹ Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi a ra Jesús ɛ ma mijudíohe.

Bi t'ɛspa ra Jesús 'bɛ mí yɛt'a Jerusalén

¹² Nu'bɛ mi hyax bɛya dá mbähmbe ra Jesús bɛ Jerusalén. Nɛ nu'ɛ yɛ jɔ'i xɛn ngu xí zɔm bɛ Jerusalén gue in nu ra dɔmpɛti, bi 'yøde da mba bɛ ra Jesús.

¹³ Janangue'a bi gɔx yɛ xi yɛ jɔxiza nɛ bi mba bá thɔpɛ 'yu. Nɛ nts'edi bi 'yɛn'ɛ:

—Nujxte tho rá ts'edi Ojɔ di jɔp na ma Hmuts'ɛt'abi-hɛ dyɛ israelhɛ, dyɛ judíohe, bi zɔcua ya nangué rá thuhu Ojɔ, bi 'yɛn ɛ.

¹⁴ Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'ɛburu xí dʒni, tengu mán t'o't'i bɛ ja rám hman Ojɔ. ¹⁵ Gue mán t'o't'i:

Him man gan suhɛ ya gyɛ mɛnguhɛ ua Síón, nguetho ba ɛh ni hmuts'ɛt'abihɛ, da hyux'a n'da ra t'ɛburu, mí ɛn rá t'ohni maya'bɛ.

¹⁶ Pɛ nuje dyɛ xádihe him 'bɛxque dá pɔhmbe 'bɛ'a nám bɔn na bin ja, pɛ nu'bɛ mí mbeng mahɛts'i ra Jesús dá bɛmhbe bɛya gue guehna bi t'ɔrpa ra Jesús gátho mán t'o't'i maya'bɛ.

¹⁷ Nu'ɛ yɛ jɔ'i mí 'bɛhmbe ra Jesús 'bɛ mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro. ¹⁸ Janangue xɛn ngu yɛ jɔ'i bi mba bá thɔ a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja. ¹⁹ Janangue'a nu yɛ fariseo bin 'yɛmzɛhe ɛ:

—Nte ts'ɛ ní mbatho 'bɛ dadí hɛcpahɛ yɛ jɔ'i. Ha hin guín nuhɛ ya gátho ra ximhäi i tɛnnɛ ra Jesús, bin 'yɛmp'ɛ.

I hon ra Jesús ɛ yɛ mɛngu bɛ Grecia

²⁰ Nɛ nu'ɛ 'da da bi mba bɛ Jerusalén da nu ram pɛti bɛ, yɛ mɛngu bɛ ja ra häi Grecia ɛ. ²¹ Nɛ bin tʃmhɛ ra Felipe ɛ 'bɛ mám 'bɛhmbe bɛ Jerusalén. Nɛ nu ra Felipe, ma mixádihe a, ra mɛngu bɛ Betsaida ra xɛqui Galilea. Nɛ nu yɛ mɛngu bɛ Grecia bi 'yɛn'ɛ:

—Hague n'yø, dín nde dan yáhe ts'ɛ ra Jesús, bi 'yɛn'ɛ.

²² Nu'a ra Felipe bɛya bi xi a ra Andrés, nɛ nu'ɛ bɛya bi xi a ra Jesús. ²³ Nɛ nu ra Jesús bi dɔt'ɛ:

—Ya mi ts'ɛtho da zɔn ra pa dan ujxtegä 'bɛ dá tu, guecä dán jɔ'igä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Majuɔni dí xi ahɛ, tengu n'da ra hmudä, nu'bɛ hin da thupɛ ja ra häi ngue dim 'bɛpɛ, hin din xɔndi. Pɛ nu'bɛ da thuhu, da zä din xɔndi xɛn ho. ²⁵ Nu'a to'o i su din ɛnba 'bɛ da dengui, da mba ma ɛnbi rá te a, pɛ nu'a hingui su din ɛnba 'bɛ da dengui guecua ja ra ximhäi, din ja ra te mazɔi a. ²⁶ Nguetho nu'bɛ 'bɛ a n'da in nde din 'yɛhe nanguécä, jatho da bɛni tengu dím bɛngä, nɛ ga

com'be ma ts'edi bɛ mahɛts'i bɛya. Nu'bɛ 'bɛ a n'da din 'yɛhe nanguécä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

²⁷ —Pɛ nuya ɛmmɛ tu ma mbɛi, bi 'yɛn'a ra Jesús. 'Bɛ'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'bɛ'a dín jacä ya. Pɛ hingui sä, nguetho gue'a bá ɛcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nɛ nubɛya bin yɔui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hɔnt'a go nda'a dí t'ɛs'i i, bi 'yɛmbi.

'Bɛxque bi t'ø'a n'da ra nde bɛ mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Pɛ ya dí ja'i guín nu, nɛ guín nu mahɔn'a, bi 'yɛna.

²⁹ Nɛ nu'ɛ yɛ jɔ'i mí 'bähmbe bɛ, bi 'yøh rá nde Ojɔ nɛ bi 'yɛn'ɛ 'da:

—Bin gáni.

Nɛ nu'ɛ mi'da:

—Masque n'da rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i bi zofo, bi 'yɛn ɛ.

³⁰ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a ra nde gá 'yøhmbe, nts'edi bi zocä Ojɔ, hin nangué ga pɔcä bi 'yøh ma nde, pɛ guepɛ gui pɔhmbe ya i øh ma ndegä a. ³¹ Nuya mi ts'ɛtho ga øt'ä a dí fadi nda'ɛ da mba ma ɛnbi, nɛ nda'ɛ hin da mba ma ɛnbi.

Nɛ mi ts'ɛtho ga tɔp ra zjtho, gue in ts'ɛt'abi ua ja ra ximhäi a, nɛ da ts'änba ya da t'erbɛ ja ran ɛnbi.

³² Nu'bɛ dá cuat'ä bɛ ja ra pont'i, gue'a dá zohn'dɛ gátho yɛ mbɛi yɛ jɔ'i ga xifi di dác yɛ mbɛi gan yɔn'ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Nɛ guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám bɔh yɛ jɔ'i 'bɛ'a nín dɔte dí tho a. ³⁴ Nɛ nu yɛ jɔ'i bɛya bi dɔt'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam bɛ ja rán t'ɛdi Ojɔ, i 'bɛi mazɔi a ra Cristo. Nɛ guí ɛnɛ jatho gui tu bɛ ja ra pont'i, gán jɔ'i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí ɛnɛ gán jɔ'i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bɛ.

³⁵ Nu ra Jesús 'bɛx bi 'yɛmp'ɛ:

—Him min ngu yɛ pa ga xän'nahɛ ya, ngue drán nɛquigä. Nde'bɛ gan 'yohɛ bɛ ja ran nɛqui ya, nɛ hin da zɛ ahɛ ra 'bɛxui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bɛ ja ra 'bɛxui hingui pɔdi hapɛ i 'yo. ³⁶ Dami hyɔmhɛ ran nɛqui ya, janya i ja ya, nɛ din ja ran nɛqui ni mbɛihɛ bɛya, bi 'yɛmp'ɛ.

Nɛ nu'bɛ mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yɔnɛ.

Hinguin nde da 'yɛc'yɛi ɛ ma mijudíohe

³⁷ Pɛ guexta'a him bi 'yɛc'yɛi xɛn ngu ma mijudíohe, madague'a xɛn ngu yɛn t'øt'e nujxte bi nu bi 'yøt' ra Jesús. ³⁸ Pɛgue bin ja tengu thoho bi man ra pɔngahya Isaías 'bɛ mí ma 'bɛ'a dín ja, bi 'yɛna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yɛc'yɛi a dá mamhbe nɛ to'o bi bɔ 'bɛ gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yɛna.

³⁹ Him bi zä bi 'yɛc'yɛi ɛ 'da nguetho nu'bɛ him mín nde ɛ, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bɛ mí ma mahɔn'a:

⁴⁰ Nu'a Ojɔ bi gomba yɛ dä ɛ nɛ bi mɛp yɛ mbɛi ɛ,

gue din ja tengu'bu din xädä,
ne hin din ja yän 'yomfëni yú mbëi,
ne hin da zä di päh yé mbëi gue xtí punba Ojä u, bi
'yën a ra Isaías.

⁴¹ Guehna bi man ra Isaías 'bu mí 'yut Ojä din ja rá
ts'edi nuixte ra Cristo, ne bi mam bëya 'be'a da 'yöt'a ra
Cristo.

⁴² Pë xän ngu ma ngurpihe mim bënëse ngue ëc'yëi ra
Jesús. Pë him bi ma gue ëc'yëi u, nguetho i su xtá hyön
a thi yu fariseo bu ja yú nijä, gue má zä da zan'u.

⁴³ Nguetho man'da bi bëni 'be'a da man yé mijä'ihü,
gue da 'yëmbi xän ho u, xinda gue'bu go xtá 'yëmp Ojä
xän ho u.

Dí mba ma juänbi n'da u yüm hman ra Jesús

⁴⁴ Pë nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i ëc'yëigui, i ëc'yëi a bá pëngui. ⁴⁵ Nguetho
nu'u to'o i paqui, i pa a bá pëngä. ⁴⁶ Nu'a bá ëcä gue ga
yorba yé mbëi u 'bëcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da den-
gui hin din 'yo bu ja ra 'bëxui a. ⁴⁷ Nu'a to'o da 'yöh
mam hmangä ne hingui ëc'yëi, pë hinga guécä ga juän-
bä a, nguetho hin ná ëcä ga øt' ran juänbate, pë ná ëcä
ua gan yän u 'bëcua ja ra ximhäi. ⁴⁸ Nu'a to'o hin da
'yëc'yëigui ne hin da 'yö a dím mangä ya, nu'a mam
hma dá mangä ya, gue'a dí juänba u 'bu rán zëgui ra
pa. ⁴⁹ Nguetho him mam hmanse a dá ma, pë nu'a ra
Ta gue bá pëngä bi xiqui 'be'a dá mangä ne 'bëpü ná
xänba yu jä'i. ⁵⁰ Ne dí paçä da djn ra te mazäi u to'o da
hyän räm hma ma Ta. Ne gue'a i xicä a ne dí mangä a
bëya, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús bi xëguaba yé xädi

13 Nu'bu mi ts'ütho da mbëh ra dämpeti nanguë
ran dëbaxjua, ne mí paq ra Jesús ya mi ts'ütho
da zön ra ora da böngua ja ra ximhäi, da mbeng bu bi
'bëh rá Ta. Ne gätho yu pa mi 'bëcua, midí huëc'u to
gätho bi 'yëc'yëi a, ne nuya man'da di huëc'u di huëqui.

² Ne nu'bu män sihmehe ra Jesús 'bu bin de, nu'a ra
zjthu bëya bi bënba ra Judas rá ts'ünt'u ra Simón Iscar-
iote gue di dä a ra Jesús. ³ Nu ra Jesús i paqi bí nëpü
'bëh rá Ta ne da mbeng bu mahön'a, ne i paqi gue rá
Ta bi unni gätho 'be'a i ja gue di manda zëhe. ⁴ Pë
guehma bin 'yëhe nanguécähe. Nguetho bi ndants' 'bu
mín sihme ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di
hëni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yë. ⁵ Ne nu'bu mí
xit' ra dehe ra ximbo, bi dë'mi bi mberca ma guahe ne
bi dugahe nanguë'a ran thu'yë mim bongui bu rá foho.

⁶ Ne nu'bu mí zöm bu huh ra Simón Pedro, nu ra Pe-
dro bi 'yëmp'a bëya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yëna.

⁷ Nu ra Jesús bi daqi ne bi 'yëmbi:

—Majuäni hingui sä gui paq ya 'be'a nam bøn'a dí
øt'ä, pë m'bejua da zä gui paqi, bi 'yëmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yëmp'a:

—Njam'bu dan uni gui perca ma gua.

Pë nu ra Jesús bi daqi'a:

—Nu'bu hin ga pe't'ä ni gua, nte man jai 'bu, bi 'yë-
na.

⁹ Nu ra Simón Pedro bëya bi 'yëmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hönt'a ma gua 'bu, ne'a ma 'yë
ne'a ma ya, bi 'yëmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Pë ya ma zä bi bo ahë nanguë ni ts'oquihë,
nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá jä'i. Pë hönt'u ni
guahë zäi da 'be't'e ngue pärpü yu fonthäi hapü guí
'yohë. Pë nu n'da ahë him bin hi, bi 'yëna.

¹¹ Ngubü bi ma nguetho bi paqi i hupü a di dä a.
Jananguë'a bi ma hinga gätho dán hihe.

¹² Nu'bu mí jua a bi xëguagahe, bi hye mahön'a rá
pahni ne bin säya. Bi 'yënje bëya:

—Ha guí paqmbü 'be'a nam bøn'a dá øt'ahë ya. ¹³ Nu
ahë guí ënjë drä xänbategä ne guí ënjë drä Hmugä.
Xän ho guím mamhü nguetho gue'a dí øt'ä a. ¹⁴ Dä
pe't'ä ni guahë, guécä ni xänbatejü ne ni Hmuju.

Jananguë'a ne ahë gam perpa ni guahë n'da ngu n'da
ahë, ngue gui 'yöthë gui cohmbü häi ne 'da gdám fäx-
tahë. ¹⁵ Nuya dá ut'ahë 'be'a gui 'yöthë nguetho dín
nde ahë gui 'yöthë tengu dá øt'ahë. ¹⁶ Majuäni dí xi
ahë, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'u yé mbëfi,
man'da nuixte a i pëhnate xinda gue'a ram 'bëhni.

¹⁷ Nu'bu guí paqmbü a dím mangä ya ne thocpa thoho
gui 'yöthë a, gan johyahë nanguë Ojä 'bu.

¹⁸ Pë hín dím mangä gätho ahë da zä gan johyahë
nanguë Ojä, nguetho dí paqi ni mbëihü n'da ngu n'da
ahë gue dá huan'nahë. Pë guehma dá huahni gätho
ahë, n'dahma din ja 'be'a bi man rá t'ohni Ojä ngue bi
'yëna: "Nu'a n'da dí sihme'be, gue'a di dägä a."

¹⁹ M'bet'o dí xi ahë 'be'a da t'örçä, jananguë'a da zä gui
thoqui gui 'yëc'yëigahë gue drä Cristogä 'bu ya bin ja.

²⁰ Majuäni dí xi ahë, nu'a to'o da 'yömanho a im man a
n'da mam 'bëhnigä, i simanhogä a ne i simanho a bá
pëngä, bi 'yënje.

Ra Jesús i paqi di dä a ra Judas

²¹ Nu'bu mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mbëi, ne bi
xije mahön'a:

—Majuäni dí xi ahë, i 'bu a n'da ahë di dägä, bi 'yën-
je.

²² Nugähe bëya dyu xädigähe, dán hyëthe n'da ngu
n'daje ne dán 'yänhde: "To'ogahë di dä 'bu," dán
'yëmfë. ²³ Ne nugä 'darpü mi hu'be ra Jesús nguetho
ëmme midí huëgä. ²⁴ Nu ra Simón Pedro bëya bi uänga
rá 'yë, ndeque ga änni nda'a di dä a. ²⁵ Nugä bëya gue
'darpü mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ëmbi.

²⁶ Bi 'yëngä a ra Jesús bëya:

—Nu'a ga cärpa a ra hme ra tühë gue ga unni, gue'a
di dägä a, bi 'yëngä a bëya.

Ne 'bex bi un'na ra hme a ra Judas Iscariote rá
ts'ünt'u ra Simón. ²⁷ Ne nu'bu mí zi ra hme, 'bex bi yut'
ra zjthu rá mbëi. Ne nu ra Jesús bi 'yëmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yöt'e dami 'yöt'a n'dihä ya, bi 'yë-
na.

²⁸ Ne xínga n'dagähe mi huhmbe bɛ ja ra mɛxa gue dá pəhmbe 'bɛ'a nám bøn a bi xifi. ²⁹ Pɛ 'dagähe dí m bɛmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da dāi 'bɛ'a ga homhbe 'bɛ bin ja ra dants'ihmɛ. Ne nu mi'da gähe dí m bɛmhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'ɛ ra mbeti yɛ hyoya, nguetho mí hɔ ra buxa i o ma mbetihe. ³⁰ Ne nu'bɛ ya xí zi ra hmɛ, 'bɛx bi mba n'dihi. Ya bin xui bɛya.

Ra 'da'yont'ɛdi

³¹ Nu'bɛ ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yɛngähe: —Nuya di nɛqui dan uɪxtɛgä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne nu'a ga ɔt'ä ya, gue'a man'da dí nɛqui gue xɛn hotho Oja. ³² Ga udi nuɪxte xɛn hotho Oja, nɛ nu Oja da 'yudi gue nuɪxte xɛn hogä guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'ɛtho ya din ja a dí m mangä. ³³ Ma zɛ t'ɛhni ahɛ, man'da zɛ ora dam 'bɛhmbe ya. Ne m'bejua guim bɛnjɛ. Ne ga xi ahɛ ya tengu dá xi ɛ ma ngɛrpihɛ, hingui sã 'darbɛ ga mbähä hapɛ ga mbagä. ³⁴ Nuya ga xi ahɛ n'da ran t'ɛdi ma'da'yo, gue 'da xtín huɛctahɛ n'da ngu n'da ahɛ. Tengu tho ho bɛ dá huɛc'ahɛ, ngubɛ gan 'yɔrpahɛ n'da ngu n'da ahɛ. ³⁵ Nanguɛ 'da gdín huɛctahɛ n'da ngu n'da ahɛ, gätho yɛ ja'i da badi guí tɛngahɛ, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i paɔi din cɔn'a ra Pedro

³⁶ Nu ra Simón Pedro bi 'yɛmp'a: —Ma Hmu i, hapɛ guí mba. Nu ra Jesús bi dɔt'a: —Hingui sã 'bɛx guí tɛngä ya hapɛ ga mba. Pɛ m'bejua da zä guí mba bɛ ga mbagä. ³⁷ Jananguɛ'a nu ra Pedro bi 'yɛmp'a: —Hanja hingui sã 'darpɛ ga mbɛ ya, madague'a nɛcä da thogä nanguɛ'a ga tɛn'ni i, bi 'yɛna. ³⁸ Nu ra Jesús bi dɔt'a: —Ha majuani guí tɛngui madague'bɛ da tho i, nguetho ná hyundj xquí cɔng 'bɛ bi mbah ra tamfɔ, bi 'yɛmbi.

Ra Jesús ra 'yu ní zɔm bɛ bí 'bɛh rá Ta

14 —Pɛ o di tu ni mbɛihɛ. Guí ɛc'yɛihɛ Oja jananguɛ'a nɛcä dami 'yɛc'yɛigahɛ. ² Nubɛ rá ngu ma Ta bí ja bɛ xɛn ngu yɛ ngu mahotho. Nu'bɛ hin te di ja bɛ, xcá xi ahɛ 'bɛ. Pɛgue i ja bɛ, jananguɛ'a nu'bɛ dá mbagä gua hoc'ahɛ hapɛ dam 'bɛhmbe. ³ Ne nu'bɛ dá mbagä ba hoc'ahɛ bɛ dam 'bɛhmbe, nɛ ba pengä mahɔn'a ga six ahɛ bɛ ngue 'darpɛ dam 'bɛhmbe bɛya. ⁴ Nubɛ ga mbagä guí pəhmbe nɛ guí pəhmbe ra 'yu, bi 'yɛnje. ⁵ Pɛ nu'a ra Tomás bi 'yɛmp'a: —Ma Hmu i, hin dí pəhmbe hapɛ guí mba, xín dí pəhmbe a ra 'yu, bi 'yɛna. ⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a: —Nugä drá 'yugä nɛ guecä ní fɔ a majuani nɛ dadí ungä ra 'da'yote mazai. Njon da zä da zɔm bɛ 'bɛh ma Ta hinda hɔnt'bɛ da 'yɛc'yɛigui. ⁷ Nu'bɛ majuani xquí

pəhm nɛ'a ma Ta xquí pəhmbe 'bɛ. Pɛ ja gá pəhmbe ya nguetho ya guín nuhɛ a ya, bi 'yɛnje.

⁸ Pɛ nu ra Felipe bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, pɛ hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe nɛ nte ga 'bɛhmbe, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Jesús bi dɔt'a:

—Ha guexta'a hin guí paqui nɛ nya'a tho xtám 'bɛhmbe. Nu'a to'o xɛn nugui, ya xɛn nu ma Ta. Hanja gní 'yɛngui: "Yurcahe ni Ta." ¹⁰ Ha hin guí ɛc'yɛi gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu'ɛ yɛm hma dí xi ahɛ him mam hmansɛgä ɛ, pɛ yɛm hman a ma Ta i 'bɛcua ja ma mbɛigä, nɛ gue'a di jacä ga ɔt'ä a dí ɔt'ä. ¹¹ Dami 'yɛc'yɛigahɛ gue n'datho dí com'be ma Ta. Pɛ nu'bɛ xɛn hɛi guí pəhmbe, dami pəhmbe gue hɔnt'a Oja sã i ɔt'ɛ yɛ nuɪxte dí ɔt'ä. Jananguɛ'a da zä guí 'yɛc'yɛihɛ gue n'dat'a dí com'be ma Ta. ¹² Majuani dí xi ahɛ, nu'bɛ guí 'yɛc'yɛigahɛ, nu ra 'bɛfi dí ɔt'ä, nɛ ahɛ da zä guí 'yɔthɛ 'bɛh. Ne man'da nuɪxte yɛ 'bɛfi da zä guí 'yɔthɛ nguetho ga mba bɛ bí 'bɛh ma Ta. ¹³ Nguetho hɔnt'a go 'bɛ'a guí 'yähmbɛ 'bɛ 'da angu dí m bɛmhbe, ga ɔt'ä, jananguɛ'a da t'ɛspa ma Ta nanguɛ a ga ɔt'ä, rá Ts'ɛnt'ɛgä a. ¹⁴ Hɔnt'a go 'bɛ'a guí 'yäqui 'bɛ n'dat'a dí m bɛmhbe, ga ɔt'ä.

Ra Jesús bi ma ba penpa rá Hogandəhi Oja

¹⁵ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'bɛ majuani hɔngdä guín numanhojɛ, dami pɛs'hɛ 'bɛ'a gätho dí xi ahɛ. ¹⁶ Ne ga äp ma Ta ba pen'nahɛ man'da nim fäts'ihɛ da mbäx ahɛ tengu dá ɔt'ahɛ, nɛ gam 'bɛhmbe mazai a bɛya. ¹⁷ Gue'a rá Hogandəhi Oja a, nɛ di ja ahɛ guí pəhmbe a majuani. Pɛ nu'ɛ di ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'yɛ 'bɛ'a dí bɔ a, xíngui paɔi 'bɛ'a rá 'bɛfi a. Pɛ nu ahɛ guí pəhmbe a nguetho dí 'bɛhmbe a, nɛ da zɔn ra pa din zɔm bɛ mbo ni mbɛihɛ. ¹⁸ Hin gan jahɛ tengu yɛ hyoya t'ɛhni 'bɛ dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'bɛcä bɛ mbo ni mbɛihɛ. ¹⁹ Mi ts'ɛtho ya him man da nuc'ɛ di ho ra ximhäi. Pɛ nu ahɛ da zä guín nujɛ nanguɛ ni mbɛihɛ, nɛ zai gam 'bɛhmbe nguetho zai dí 'bɛcä. ²⁰ Ne nu a ra pa da zɔh rá Hogandəhi Oja, da zä guí pəhmbe gue dam 'bɛpɛ mbo ni mbɛihɛ, nɛ gam 'bɛhmbe bɛ ja ma mbɛigä bɛya. Ne da zä guí pəhmbe dí 'bɛi nanguɛ ma Ta. ²¹ Hɔnt'a go to'o i ɔt' man t'ɛdigä nɛ pɛ'ts'a mam hmangä, gue'a majuani hɔngdä i numanhogä a. Ne nu'a ma Ta nɛcä ga huɛc'be a, nɛ ga japi da badi xɛn ho ma ts'ɛdi, bi 'yɛnje.

²² Nu'a ra Judas, pɛ hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yän'na bɛya:

—Haguen ja hɔngdähe guí jaje ga pəhmbe xɛn ho ni ts'ɛdi, nɛ hin'na ɛ di ho ra ximhäi, bi 'yɛna.

²³ Nu ra Jesús bi dɔt'a:

—Nu'bɛ i 'bɛ a n'da ahɛ majuani hɔngdä i numanhogui, da mbɛsca mam hmangä a 'bɛ. Ne di huɛc'a ma Ta bɛya, nɛ ba ɛ'be, nɛ dan zɔm'be bɛ mbo rá mbɛi a. ²⁴ Pɛ nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pɛ'ts' mam hmangä a. Ne nu'a mam hmangä, him mam hmansɛgä pɛ rá m hma ma Ta gue'a bá pengä ua, bi 'yɛna.

²⁵ Ne xɔ bi 'yɛna:

—Nuya yəm hma dá xi ahə gátho yə pa dám 'bəhm-bə ua ja ra ximhäi. ²⁶ Pə nu'a nim fäts'ihə rá Hogandəhi Oja gue ba pen'nahə ma Ta, tengu'bə da guecsəgä a, nu'a di bən'nahə yəm hma xtá xi ahə, nē da xän'nahə 'be'a gátho mi'da.

²⁷ Dadín 'yəhmbə ya, dami hyəmhə ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahə ya, nē thocpa thoho din ja ahə. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mbəihə nē hin din su ni mbəihə. ²⁸ Nē nu'bə majuəni guín numanhojə, din johya ni mbəihə nanguéhna dí xi ahə: "Ga mba bə bí 'bəh ma Ta." Nē man'da ja rá ts'edi xinda guecä. ²⁹ Nugä xtá xi ahə 'be'a gátho din ja guepə da zä man'da gui 'yəc'yəigahə 'bə ya bin ja.

³⁰ Nuya him ma nya'a dan yəhə ya, nguetho ba ɛpə rá ngərpə ra ximhäi. Pə njəm'bə bi dəcəpə a, janangue hin'yə rá ts'edi da dəcəpə a ya. ³¹ Pə jatho ga ət'a a ma 'bēfi ga ət'a ya, n'dahma da bə ɛ 'bəcua ja ra ximhäi hont'a ma Ta dín numanhogä, nē zəi dí ət'a i xiqui. Janangue'a ga ndanshə ya ga mbähä, bi 'yənje ra Jesús.

Rá za ra uva majuəni nē'ɛ yú 'yē

15 Nu ra Jesús bi 'yənə:

—Nugä drá za majuəni, ngue i zəh yún dät'o. Nē nu'a ma Ta di jamansu a. ² Nē nu'ɛ yú 'yē hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyequi, nē da mbəgue. Pə nu'ɛ yə 'yē i ja yún dät'o, di hoqui gue din ja mi'da yún dät'o. ³ Nu'ahə ya mahoqui ahə nangue mam hmangä dá xi ahə. ⁴ Dami thojə ngue thocpa thoho dam 'bəhmbə. Nguetho hingui sä gui 'yəthə rá 'bēfi Oja 'bə hin gui thoqui gui hyəmhə ma tegä, tengu n'da rá 'yē ra za hingui sä din jase yún dät'o 'bə hin da nɛxpə rá te a rá za.

⁵ Nugä tengu'bə drá za, nu ahə tengu'bə yú 'yē ahə ra za i zəh yún dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguēcä, da hyənga ma ts'edi nē din zədi xən ngu yún dät'o. Pə nu'a hin da guat'i nanguēcä nte din ja. ⁶ Nu a to'o da hyegä din ja tengu n'da ra 'yēza 'bə bi dāse, da 'yot'i, da mba ma bənt'i nē i pa ma peti da t'upə ja ra sibi.

⁷ Nu'bə gui thoqui gui cuathə nanguēcä nē'bə din zəm bə ja ni mbəihə mam hmangä, dami 'yähmbə 'be'a guín nde gui 'yähmbə nē din ja bəya. ⁸ Nē nu'bə din ja xən ngu nin dät'ohə, gue'a dí 'yu a rá nujxte ma Tahə a, nē gue'a dí fədi majuəni ma 'yəc'yēi ahə a.

⁹ Tengu thoho bə ni huəgä ma Ta, ngubə na huəc'ahə. Dami thoqui guin ndehə man huəcate. ¹⁰ Nu'bə gui pəspə ni mbəihə gátho dí xi ahə nē gui 'yəthə a, da zä thocpa thoho gui pəhmbə man huəcate 'bə. Tengu bə na pə'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí pəh rán huəcate.

¹¹ Gátho ya dí xi ahə n'dahma ga comhbə a man johyagä, nē da yupə ni mbəihə nē da bonts' thoho bəya. ¹² Nu'a man t'ədi dí xi ahə, gan huəjə n'da ngu n'da ahə, tengu bə na huəc'ahə. ¹³ Nu'a ran huəcate man'da xən ho, gue di un rá te n'da nangue ɛ yú amigo da yəni. ¹⁴ Nu ahə ma amigo ahə 'bə guí ətəh 'be'a gátho dí xi ahə. ¹⁵ Him ma xi ahə ma 'yəhə ahə, nguetho nu a ra 'yəhə hingui pədi 'be'a i ət' rá hmu. Pə nuya dí xi ahə

ma amigo ahə, nguetho ya dá xi ahə gátho bi xicä ma Ta. ¹⁶ Nu'ahə hin gá huangahə, pə go dá huan'nahə nē dá sän'nahə din zəh nin dät'ohə, nangue gui 'yəthə ma 'bēfigä nē da hyät' mazəi. Janangue'a hont'a go 'be'a gui 'yähmbə ma Ta nangue n'dat'a dím bəmhə, din ja bəya. ¹⁷ Nuna man t'ədigä dí xi ahə, gan huəjə n'da ngu n'da ahə.

Nu ra ximhäi di ɛcpa ra Jesús nē'ɛ i tenni

¹⁸ Nē xə bi 'yən'a ra Jesús:

—Nu'bə di ɛc'ahə ɛ di ho ra ximhäi, dami pəhmbə m'bet'o thoho bi ɛgä. ¹⁹ Nu'bə da 'da angu guí ətəh ɛ di ho ra ximhäi, nu'ɛ da numanho ahə ɛ 'bə. Pə hin guí ətəh tengu ət'ɛ nguetho dá huan'nahə. Janangue'a di ɛc'ahə ya. ²⁰ Pə guim bəmhə a ram hma dá xi ahə: "Pə man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'ɛ yú mbēfi." Nē nugä hingui hnumanhogui, janangue'a ha ma gue'adahə, da hnumanho ahə. Nē him bi t'əmanho a dá ma, janangue'a ngutho hin da t'əmanho a guim mamhbə. ²¹ Nē din ja bə da t'ət'ahə nangue guí tēngahə. Nguetho nu'ɛ di ho ra ximhäi hingui pə a bá pēngä.

²² Nu'bə hin xcä səcä ua gue xcä zofo, hin xtám bədi gue ja yú ts'oqui 'bə. Pə nuya hingui sä da gən yú ts'oqui ɛ ya. ²³ Nu'a to i pəh rá cue nanguēcä, nē a ma Ta i numan'ɛ. ²⁴ Nu'bə hin xcä ət' yən t'ət'e njo'o sä da 'yət'e, hin xtám bədi gue ja yú ts'oqui 'bə. Pə nuya ya bi nu man t'ət'e nujxte. Pə bi cuəthohogä ɛ. Pə nu'ɛ bi ɛgä gue'a ma Ta bi ɛp'ɛ. ²⁵ Pə gue'a mán t'ot'i bə ja rán t'ədi Oja maya'bə, bi 'yənə: "Din ja ra cue nanguēcä, pə hin'yə 'be'a dín cue ɛ," mí ɛn ra t'ohni zəi din xä ɛ.

²⁶ Pəgue ga xicä ma Ta ba pen'nahə rá Hogandəhi, nē da mbəx ahə di ja ahə gui pəhmbə a majuəni nē da xi ahə nanguēcä. ²⁷ Nē ahə da zä guim mamhbə majuəni nanguēcä, nguetho gátho yə pa xtám'bəhmbə gue'bə go má təm' ra 'bēfi nē guehya, bi 'yən'a ra Jesús.

16 Nē man'da bi man ra Jesús bi 'yənə:

—Guehya dí xi ahə n'dahma hin gui hyegahə 'bə gá nuhə yən ɛnbi. ² Nguetho da hyən ahə thi bə ja yú nijə ma mijudíohə, nē da zən ra pa da hyo ahə nē da bəni gue'a ní 'yərpa rá 'bēfi Oja a. ³ Nē din ja bə da 'yət'ahə, nguetho him bi bəcä, xínga gue'a ma Ta. ⁴ Pə nuna dí xi ahə, janangue'a nu'bə bin ja, guim bəmhə bəya gue gue'a xtá xi ahə. Nē nuna dí xi ahə ya, hin dá xi ahə mām'bet'o, nguetho hin ní zən ra ora ga mba.

Nu rá 'bēfi rá Hogandəhi Oja

⁵ —Nuya ga mbagä bə bí 'bə a bá pēngä. Nē xínga n'da ahə guí ängahə ya hapə ga mbagä. ⁶ Nguetho i tu ni mbəihə ngue dá xi ahə ga mbagä. ⁷ Pə guehma majuəni dí xi ahə, man'da xən ho nangue ahə ngue ga mbagä. Nguetho nu'bə hin ga mbagä, hin da zä ba ɛh nim fäts'ihə 'bə. Pə nu'bə dá mbagä, ba pen'nahə nim fäts'ihə gue rá Hogandəhi Oja. ⁸ Nē nu'bə bi zəcua ja ra ximhäi rá Hogandəhi Oja, di jap yə jə'i ua ja ra ximhäi da bədi i ja yú ts'oqui, nē di japi da bədi drá

'yugä nangue ran ho, ne di japi da badi din ja rá muui ran ts'o. ⁹ Nu rá Hogandahi Oja di bēnba yē jā'i gue i jatho yú ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yānba yú te. ¹⁰ Ne di bēnba yē jā'i gue drá 'yugä nangue ran ho. Da fadi nguetho ga thambēni ne da zingä ma Ta bē bí 'bēi, ne hin da hñugä ua ja ra ximhäi. ¹¹ Ne nu rá Hogandahi Oja di bēnba yē jā'i ngue din ja ran ēnbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'ānba rá muui a rá 'bēfi ra zīthu gue nu'a rá ngērpi ra ximhäi.

¹² Guexta'a i jagä xēn ngu dīn nde ga xi ahē, pē hin gui hyāthē gui 'yōhmbē mi'da 'bē ga xi ahē. ¹³ Pē nu'bē bi zōcua rá Hogandahi Oja, da xān'nahē gātho a majuāni. Ne nte da mansē nanguesē, pē hōnt'a 'bē'a da xi Oja, gue'a da xi ahē a. Ne da xān'nahē 'bēpē gdí 'yōthē rá 'bēfi Oja, ne da xi ahē 'bē'a gātho man'da din ja. ¹⁴ Ne di japi da fadi i ja ma ts'edi xēn ho, nguetho ga un mam hma da xān'nahē nanguecä. ¹⁵ Nu'a nam bōni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangue'a dá xi ahē, ga un mam hma da xān'nahē nanguecä.

Ni dumbēihē dim pommi ran johya

¹⁶ —Ne hin guin nujē man'da pa o gue manyopa, pē sā guin nujē mahōn'a mi'da yē pa, ne m'bejua ga mba bē bí 'bēh ma Ta, bi 'yēna.

¹⁷ 'Bex bin 'yān'dē 'da ma mixādihe:

—'Bē'a ní mba bi ma, ne ēna: "Hin guin nujē man'da pa o gue manyopa, pē sā guin nujē mahōn'a 'da yē pa, ne m'bejua ga mba bē bí 'bēh ma Ta," bi 'yēnjē. ¹⁸ 'Bē'a ní mba gue bi xijē na, 'bē'a da 'yōt'e 'da yē pa. Hingui sā ga pāhmbē 'bē'a man na, bin 'yēmzēhe ma mixādihe.

¹⁹ Nu ra Jesús mi pādi 'bē'a nde da 'yānni, gue 'bē'a nam bōn'a xī man a, ne bi 'yēnje:

—Ha gadín 'yānzēhēhē 'bē'a nám bōn'a dām mangä 'bē má xi ahē: "Hin guin nujē man'dapa o manyopa, pē sā guin nujē mahōn'a mi'da yē pa," gue dá ēngä. ²⁰ Majuāni dí xi ahē, da du ni mbēihē ne gan zōmhē, pē nu'ē yē jā'i i tēn ra ximhäi din johya ē. Pē m'bejua bēya nu ni dumbēihē dim pommi ran johya. ²¹ Tengu n'da ra xisu 'bē bi zōn ra ora dim 'bēh rá t'ēhni, i tu rá mbēi nguetho in nu ran ēnbi, pē m'bejua dīn johya 'bē bim 'bēh rá t'ēhni bēya, ne him mam bēn a ran ēnbi mín nu. ²² Ne ngutho ahē i tu ni mbēihē ya. Pē gan nu ahē mahōn'a ne da hyu ni mbēihē, ne njon da zä da hyāc'a nin johyahē bēya.

²³ Ne nu'bē bi zōn ra ora a dīm mangä ya, nte gui 'yāngahē. Pē majuāni dí xi ahē, hōnt'a go 'bē'a gui 'yāfē ma Ta 'bē 'dat'a dīm bēmhē, ne dīn ja bēya. ²⁴ Nte ganá āfē ma Ta nangue ma thuhugä, pē nuya dami 'yāfē ya ne dīn ja ahē, janangue'a da yuh ni mbēihē ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya yēm hma dá xi ahē, yēn t'uti ē, bi 'yēn'a ra Jesús. Pē da zōn ra ora hin ga xi ahē mi'da yēn t'uti, pē njuāntho ga xi ahē xēn ho nangue Oja. ²⁶ Ne nu'bē bi zōn'a ra pa dīm mangä, da zä gui 'yāpzhēhē ma Ta

nangue ya guí pajē, ne him man ga thocpā a guí āfē ma Ta. ²⁷ Nguetho gueē ma Ta di huēc'ahē nangue guín numanhojē, ne gá 'yēc'yēihē gue guēpē bí 'bēh ma Ta bá nexä. ²⁸ Nugä bá nexä bē 'bēh ma Ta, ne dá sōcua ja ra häi. Ne ga pōngä mahōn'a ua ja ra häi, ga mba bē bí 'bēh ma Ta, bi 'yēnje.

²⁹ —Nuya mfādi 'bē'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá ēmfē bēya. ³⁰ Nuya dí pāhmbē nte guídí 'bēdi gui pādi, nguetho m'bet'o thoho guí pādi 'bē'a dīm bēmhē 'bē ya ja a dīn nde ga ān'nahe. Ne gue'a ná pāhmbē gue guēpē bí 'bē Oja gbí 'yēque, dá ēmfē.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yēnje mahōn'a:

—Ha majuāni guí ēc'yēigahē. ³² Pē nuya bi zōn ra ora gan 'uēxthē, gui 'dahmbē, n'da an 'danni gui mbähä. Ne gātho ahē gui sogahē. Pē hin dan 'dase nguetho dí 'bē'be ma Ta. ³³ Nuya yēm hma dá xi ahē, n'dahma guexta'a gan johyahē nanguecä, madague'bē guin nuhē ran ēnbi nangue ra ximhäi. Pē o di tu ni mbēihē, pē guim bēmhē dá tēpā ra ximhäi.

Bin yāui rá Ta ra Jesús

17 Nu'bē mí jua a man ra Jesús, bi ndōts'e, ne bin yāui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zōm ma oragä dīn ja a gá sāngui. Dami jap ya ēmmē da bōmanho 'bē'a ga øt'ä ya, ni ts'ēnt'ēgui, ne gue'a dí fadi nujxte xēn ho i bēya.

² Nguetho ya xcá 'dac ra ts'edi ga unni 'bē'a xcá sänba ē gātho i 'bēcua ja ra ximhäi, janangue'a ga un ra 'da'yote mazāi ē gātho gá 'daqui. ³ Ne nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazāi, majuāni dīm pāhmbē ē, gue gue'e hōn'a thoho i majuāni grā Oja, ne nugä drá Jesu-cristogä gue guá pēngä dan yāntegä ua.

⁴ Ya ní mba bē ga juacä ra 'bēfi gá 'daqui, guēpē da bāh yē jā'i ua ja ra ximhäi ēmmē xēn hotho i. ⁵ Ma Ta i, nu'bē ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nujxte bē guí 'bēi, tengu tho mín jaii 'bē má hin'yē ra ximhäi.

⁶ Nuya dá xih yē jā'i nangue e, gue nu'ē gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbēti ē, ne gá 'daqui, ne bi mbēts'a nim hma dá xänba ē. ⁷ Ne i pā ē ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'bēfi dá øt'e, ne ē yēm hma dá mangä.

⁸ Nguetho bi hyān'a ram hma gá xiqui dá xifi.

Janangue'a i pādi majuāni bá nexä bē guí 'bēi, ne bi 'yēc'yēi gue gue'e guá pēngä dan yāntegä ua.

⁹ Nugä dí āp'a ya gui fāx'i ts'ē ē, ne hin dí ā a nim fāts'i nangue ē i tēn ra ximhäi. Pē hōnt'ē gue gá 'daqui nguetho ni mbēti ē. ¹⁰ Ne nu'ē gātho ma mbēti ni mbēti ē, ne nu'ē gātho ni mbēti ma mbēti ē. Ne gue'ē i udi nuixte xēn hogä ē.

¹¹ Nuya him man dam 'bēcua ja ra ximhäi. Ga mbagä bē guí 'bēi. Pē nu'ē go di thoqui dim 'bēcua ē. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu ē gātho gá 'daqui nangue ni ts'edi zēhē, gue da gohi tengu'bē n'danjā'itho tengu gaui. ¹² Gātho yē pa dām 'bēhmbē gá 'daqui, dá jamansu ē nangue ni ts'edi gá 'daqui. Ne xinga n'da bim 'bēdi, hōnt'a n'da nts'ānni dim 'bēdi, tengu mán t'o't'i bē ja ni sōcuā maya'bē ngue ngubē dīn ja.

¹³ Nε nuya mi ts'εtho ga mba bε guí 'bεi, pε nuna dí m angä ya ngue dí 'bεcua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yé mbεi ε i øh ya nangue man johyagä.

¹⁴ Nugä dá un'na nim hma nε bi hyam bεya.

Janangue'a di εcpa ra ximhäi ε, nguetho hing yé mengu ua ja ra ximhäi ε, tengugä hind rá mengugä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Hin dí ä'a i gue gui 'uec'ε nanguecua ja ra ximhäi ε, pε dí ä'a i gui jamansup yé mbεi hin da dαp ra zjthu ε. ¹⁶ Nu'ε hing yε mengu ua ja ra ximhäi ε, tengu thogä. ¹⁷ Dami xänbi xεn ho a nim hma majuani, janangue'a da 'uegue xεn ho nangue yεn ts'o i ja ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Tengu tho bε guí 'dac ra 'befi dá jap yε jα'i ua ja ra ximhäi da bα i, nguthogä dí un ra 'befi ε, di jap yε jα'i ua ja ra ximhäi da bα'a i. ¹⁹ Dan unse janangue'a nε'ε tengu'bε da du nangue yé nyombεi, nε da zä da den'na ram hma majuani.

²⁰ Nε nu'bε bi mam mam hmammi ε i εc'yεigä ya, nε nu'bε bi 'yεc'yεigä ε da sifi, nε'ε dí äp'a nim fäts'i nangue gätho ε bεya. ²¹ Janangue'a gätho da gohi tengu'bε n'danjα'itho, tengu thogau i ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da bεn ε, nguetho n'dat'a man 'yomfεniui dá unui gätho ε. Janangue'a da 'yεc'yεi ε i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pεngä dan yantegä ua ja ra ximhäi. ²² Nu ra ts'edi gä 'daqui dá undä ε, gue da zä da gohi tengu'bε n'danjα'itho, tengu gauí. ²³ Nugä dí 'bεhmbe ε, nε'e dí 'bεhmi, janangue'a majuani da zä gätho 'dat'a gam bεmhε. Nε da nu ε i ten ra ximhäi, da badi gue gue'e guá pεngä dan yantegä ua ja ra ximhäi, nε da bα ε i ten ra ximhäi gue εmme guidi huεc'ε tengu bε gní huεgagui.

²⁴ Ma Ta i, dín nde 'darpε dan zαmhε ε gä 'daqui, gue da nu mazαi a ran ho tαte thoho gä 'daqui. Nguetho zαi guidi huεgä nε gue'bε go má hin'yε ra ximhäi. ²⁵ Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pα'a i. Pε nugä dí pα'a i, nε'ε 'da gä 'daqui i pαdi gue gue'e guá pεngä. ²⁶ Nugä dá japi bi bα'a i, nε man'da man'da ga japi da badi gätho nin ho, gue da zä din ja xεn ho nin huεcate bε mbo yé mbεi ε, tengu tho bε nan jagä nin huεcate. Nε dan zαm bε ja yé mbεi ε, bi 'yεmp'a rá Ta.

Bi fent'a ra Jesús

18 Nu'bε mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús bεya dyε xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'εhyε gue ra Cedrón, nε dá cεthe bε ja n'da ra nuandät'o. ² Nu'a ra Judas, gue'a di dá a ra Jesús, mí papε ja ra nuandät'o nguetho zαi mí pähmbe bε ra Jesús. ³ Nu yε fariseo nε yε dαmbäjä bā pεhn'dε 'da yε dofεi nε mi'da yεn 'yohε gue bán 'yohε ra Judas. Gätho i hα yε sibi nε yé juai. ⁴ Nu ra Jesús i pαdi gätho 'bε'a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athε, nε bi 'yän'dε:

—To'o guí homhbε, bi 'yεmbi.

⁵ Nε bi dα ε:

—Dí homhbe ra Jesús ra mεngu bε Nazaret, bi 'yεn'ε.

—Guecä, bi 'yεn'a ra Jesús bεya.

Nε i 'bähmbe bε ra Judas gue di dá. ⁶ "Guecä," 'bε mí 'yεn'a ra Jesús, 'bε bi goh yé xεtha ε yεn hyonte nε bi 'ya ε bεya nangue ra mbidi. ⁷ Nu ra Jesús bi ma mahøn'a:

—To'o guí homhbε.

Nε bi dα ε:

—Dí homhbe ra Jesús ra mεngu bε Nazaret, bi 'yεn'ε.

⁸ Nu ra Jesús bi dαt'ε bεya:

—Ya dá xi ahε, guecä. Pε nu'bε hεngdä guí honjε, hinga nεhya ma xädi gui sixhε, bi 'yεna.

⁹ Nε guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'bε mín yaui, ngue xí 'yεmbi: "Gätho gä 'daqui xinga n'da ga 'bedi," xí 'yεmbi. ¹⁰ Nu ra Simón Pedro bεya bi gεx a rá juai mí hα nε bi 'yespa rán 'yεizagu a rá 'yεhe ra dαmbäjä, rá thuhu Malco a. ¹¹ Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi xεn zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yεmbi.

Bi ts'ix bε 'bεh ra hmumbäjä a ra Jesús

¹² Bεx bi bent'ε yε dofεi nε'ε yé hmu nε yε policia bi mben ma mijudíohe, nε bi du't'i. ¹³ M'bet'o bi zixpε 'bεh ra Anás rá ndøhya a ra Caifás, nε nu'a ra Caifás, ra dαmbäjä a ra jeya a. ¹⁴ Guehna ra Caifás ngue xí xi ε yé mi ngεrpihε, gue man'da xεn ho 'bε n'datho da du, xinda gue'bε gätho ga juahmbε.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

¹⁵ Nu ra Simón Pedro, nεcä bεya, dá ten'be ra Jesús. Nε madím pα'be a ra dαmbäjä, janangue'a bi zä dá cεt'ä bε bi mba ma cεt'i a ra Jesús bε mbo rá mbät't'i a rá ngu ra dαmbäjä. ¹⁶ Pε nu ra Pedro mí 'bäpε thi bε ja ra goxthi. Pε dá pεngä bεya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi yεt'ambo ra Pedro bεya. ¹⁷ Nu'a ra mbängoxthi bεya, gue n'da ra xisu, bi 'yεmp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i nε ran 'yohε, bi 'yεm-bi.

Nu ra Pedro bi dαt'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yεna.

¹⁸ Madín tαspihε ε yé 'yεhe ra dαmbäjä nε yε policia a ra Pedro, nubε ja ra sibi xí 'yudi, nguetho xεn εε.

Nu ra hmumbäjä bi juanba ra Jesús

¹⁹ Nu ra dαmbäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gätho i tenni, nε bi 'yänni 'bε'a ním hma im ma 'bε in xänbate. ²⁰ Nu ra Jesús bi dα'a:

—Nugä zαi dá mam bε ja ma nijahε nεpε ja ra dαni-jä, guepε zαi dim peti gätho ma mijudíohe. Njam'bε dá mangä bε njongui 'bεh yε jα'i. ²¹ Nε ndetho guí ängui 'bε'a dá mam 'bε mán xänbate. Nde'bε gui 'yän'dε bi 'yøh mam hmangä. Nu'ε i pαdi 'bε'a dá mangä ε, bi 'yεna.

²² Nε nu'a ra Jesús 'bε mí dαt'a ra dαmbäjä, nε nu'a n'da ra ngεrpa dofεi bi mbεmp'a rá hmi, bi 'yεmbi:

—Hanja ngubε gä xih ra dαmbäjä, bi 'yεmbi.

²³ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu'bε ja 'bε'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. Pε nu'bε nte dá mangä, hanja gní pεgbi, bi 'yεmbi.

²⁴ Nu ra Anás bεya bi mbenhna ra Jesús bε 'bεh ra Caifás, rá mi dαmbäjäui.

Nu ra Pedro bi gøm mahøn'a ra Jesús

²⁵ Nε mí 'bäpε ra Simón Pedro madín tşpi a. Nε än'dε i 'bähmbε:

—Ha nε'e rá xädi'i nε.

'Bex bin cøni:

—Hinga guecä, ξna.

²⁶ Nu'a n'da rá 'yεhe ra dambäjä bεya, gue dim meniui a ra 'yεhe xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'bε mí 'yε-na da yañ'a rá Hmu, bi 'yεmbi:

—ξna gue'e dá nu a bε ja ra nuændät'o, bi t'εmp'a ra Pedro.

²⁷ Nε bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juañba ra Jesús

²⁸ T'εxuditho bá ts'i bε ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, nε bi ts'ix bε ja ra nguts'εt'abi. Pε nu ma ngεrpihe dyε judíohe dyε israelhe, him bi yεzehe bε mbo nguetho ξn yún t'εdi din ts'on yú jã'i 'bε da yεrpε ja yú ngu ε hing yε judío, nε hin da zä da zi ran ts'ihme nanguε ran dābaxjua 'bε xtán yεrpε mbo. ²⁹ Jananguε'a nu ra ts'εt'abi Pilato, bi mba bε thi gue da zo ε yε yāpate, nε bi 'yän'dε:

—'Bε'a gní yāfε a ran 'yohε, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi dā ε ma ngεrpihe:

—Nu'bε hin gra ts'om'bäi, hin xcä dä ahε 'bε, bi 'yεn'ε.

³¹ Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'ε:

—Dami sixhε 'bε, nε gui juānbahε nanguε nin t'εdi zεhεhε, bi 'yεna.

Nε nu ma ngεrpihe bi dāt'a:

—Pε hin'yε man t'εdizεhεhe gue'a ga hohe n'da, bi 'yεn'ε.

³² Nu'a bi man'ε bin theui a bi man a ra Jesús 'bε mí ma 'bε'a mán dāte dí du a, gue da mba ma cuati bε ja ra pont'i. ³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahøn'a bε ja ran ts'εmbate nε bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'εt'abi yε judío, bi 'yεmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dāt'a:

—Ha guím bεnse 'bε'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguecä, bi 'yεmbi.

³⁵ Nu ra Pilato bi 'yεm bεya:

—Hin drá judiógä. 'Bε'a gá 'yøt'e thā, ngue bi dä'a ua ni mijudíohe nε ni dambäjähε.

³⁶ Nu ra Jesús bi dāt'a:

—Hin dām hmuts'εt'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'bε xcām hmuts'εt'abigä ua, xtín tunhdε ε ma jã'igä ε bi bεndgui 'bε, nε hin xtí dägä ua 'bε. Pε nu ma ts'εdigä him bi nεqui ua ja ra ximhäi a, bi 'yεna.

³⁷ Nu ra Pilato bi 'yεmbi mahøn'a:

—Ha majuañi grá hmuts'εt'abi 'bε, bi 'yεmbi.

Nu ra Jesús bi dāt'a:

—Majuañi guím ma gue drá hmuts'εt'abigä nε gue'a dām 'bεcä ua ja ra ximhäi, nε gue'a ná ξcä ua gue ga u'a majuañi. Nu'ε to'o in nde da bā'a majuañi, da 'yø-manho a dí m mangä ε, bi 'yεna.

³⁸ Nu ra Pilato i ξna:

—'Bε'a maha a majuañi, njon da zä da bādi nda'a a majuañi, bi 'yεmthoho.

Bi ts'änba rán εnbi ra Jesús

Nε nu'bε mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba bε thi din yāhε ε yú yāpate mahøn'a, nε bi 'yεmp'ε:

—Nte mán ts'o dá tñbi. ³⁹ Pε nu'ahε zãí guí xijε ga thøc'ahε n'da ra ofädi 'bε bi dät' ra pa ran dābaxjua. Ha guín ndehε ga thøc'ahε ni hmuts'εt'abihε, bi 'yεna.

⁴⁰ Nε bi mbædi bi mbafi nts'edi ε, bi 'yεn'ε:

—Hin'na, hinga gue'a, pε nu'a ra Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi 'yεn'ε ma ngεrpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19 Nu ra Pilato bi manda dí fei a ra Jesús. ² Nu yε dofεi bεya bi 'yørpε n'da ra corona gue yε

'yε'ujni, nε nts'edi bi huspa rá yā ra Jesús. Nε bim pär-ba n'da ra 'bøt'e xøn jεpoi tengu dim pät' yε hmuts'εt'abi. ³ Nε bi den bεya nε bi 'yenspa yú biba, bi 'yεmbi:

—Biba, grá hmuts'εt'abi yε judío, bi 'yεmbi. Nε bi mbε'mi bεya ngue yú 'yε.

⁴ Bi mba bε thi mahøn'a a ra Pilato, bin yāhε ma ngεrpihe:

—Nuya ga dä ahε na ran 'yohε, dami pāhmbε nte dá tñba n'da ran ts'o gue xε 'yøt' na, bi 'yεna.

⁵ Bi ts'ix bε thi ra Jesús bεya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'øt'e yε 'yε'ujni, nε he ra 'bøt'e xøn jεpoi.

—I 'bäcua na ran 'yohε ya, bi 'yεn'a ra Pilato.

⁶ Nu'ε yε dambäjä nε ma ngεrpihe 'bε mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, nε xøn ngu yε nidi bi 'yεna:

—Dá du, dá 'døm'pε ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yεmp'ε bεya:

—Dami sizεhεhε 'bε guín nde gui cuathε bε ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá tñbä n'da ran ts'o xε 'yøt' na, bi 'yεmp'ε.

⁷ Nu'ε ma ngεrpihe bi dāpεya:

—Nugähe i jaje n'da man t'εdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi manse guesε rá Ts'εnt'ε Ojä, bi 'yεn'ε.

⁸ Nu'bε mí 'yø a ra Pilato mí ξn'a ra Jesús gue rá Ts'εnt'ε Ojä a, man'da bi zu a. ⁹ Nε bi zix pε mbo ja ran ts'εmbate mahøn'a a ra Jesús, bi 'yänni:

—Hapε ε majuañi guí nts'i.

Pε nu ra Jesús him bi dāti.

¹⁰ Nu ra Pilato bi 'yεmp'a:

—Hanja hin gní thārcagui. Ha hin guí pādi ja ma ts'edi ga cuat'a bε ja ra pont'i, nε ja ma ts'edi ga xoc'a bε, bi 'yεmbi.

¹¹ Nu ra Jesús bi dādi:

—Hin xtín ja ni ts'edi nε nte sä gui 'yørque 'bε hin xtán zän Ojä 'bε'a gui 'yørque. Pε nu'ε bi dägä ua, man'da ja yú ts'oqui ε xinda gue'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹² Nε nubεya nu ra Pilato ξmme bi hyoni 'bεpε dí hyetho a ra Jesús. Pε nu ma ngεrpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yεn'ε:

—Nu'bē gui hyet na, nin səuiui a ma hmuts'ət'abihē ra César 'bē. Nguetho nu'bē 'bo'o da ma gue im hmuts'ət'abi zehē din səhmi a ra César 'bē, bi 'yɛn'ə.

¹³ Nu'bē mí 'yøhna ra Pilato, bá si bē thi mahøn'a a ra Jesús bē ja rá ngun'yu ran juənbate magəts'i, dí ɛmfe ma ndehe Gabata. Nē bi hyux ra Pilato bē ja rá mexa ran juənbate. ¹⁴ Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yən ts'ihme da ts'i 'bē bi hyats'i, nangue ran dəbaxjua. Nē di 'beh mits'ə da zøn i huxhyadi. Nē nu ra Pilato bi 'yɛmp'ə ma ngərpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ət'abihē, bi 'yɛmp'ə.

¹⁵ Pē nts'edi bi mba ɛ:

—Dá du, dá duhma, dá 'døm'pə ja ra pont'i, bi 'yɛn'ə. Nē nu ra Pilato bi 'yɛmp'ə:

—Hanja gní 'yɛnjə gam ma da 'døm'pə ja ra pont'i ni hmuts'ət'abihē, bi 'yɛmbi.

Pē nu yə dəmbäjä bi dədi:

—Njongui 'bəcua man'da ma hmuts'ət'abihē, hønt'a ma hmuts'ət'abihē bē Roma ngue ra César, bi 'yɛn'ə.

¹⁶ Nu ra Pilato bēya bi 'yøt'a bi nde yə mbäjä, bi man-da dí cuati bē ja ra pont'i ra Jesús. Nē bi ts'ix bēya.

Bi mba n'dø'mi bē ja ra pont'i ra Jesús

¹⁷ Nē bi zix yə dofəi a ra Jesús bēya, nē i tuzehə rá pont'i bē ní mba, da zøm bē ja n'da ra nyuni t'ɛmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyəxmu. ¹⁸ Nē nu'bē mí zøm bē, bi mba n'dø'mi ra Jesús bē ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, nē n'da an 'danguadi bim 'bä ɛ mi'da yə pont'i, bi guarpə ɛ mi yoho. ¹⁹ Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yɛna: "Nuna ra Jesús ra mēngu bē Nazaret, rá hmuts'ət'abi yə judío na," bi 'yo't'i. Nē nu'a ra t'ohni bi mba n'dø'mi bē ja ra pont'i. ²⁰ Xən ngu ma mijudíohe dyə israelhe bi nu bēya 'be'a nt'o't'i bē, nguetho mbē ndehnini tho bē. Nē nt'o't'i nangue ma ndesche ra hebreo, nē yú nde yə mēngu bē Grecia gue ra griego, nē yú nde yə mēngu bē Roma gue ra latín.

²¹ Nu'ə yə dəmbäjä bēya bi 'yɛmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ət'abihē. Pē dami hoqui da ma: "Bi manse: Nugä drá hmuts'ət'abi yə judío," da 'yɛna, bi 'yɛn'ə.

²² Pē nu ra Pilato bi dət'ə:

—Ya nt'o't'i 'be'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yɛmthoho.

²³ Nu'bē mí cuar bē ja ra pont'i ra Jesús, nu yə dofəi bēya bi gəspa yú he, goho munts'i bin ja yú he, n'da ngu n'da yə dofəi n'da n'da munts'i bi gəx'ə. Pē nu rá pahni rá m 'bexøts'e hin hapə ma zøte a. ²⁴ Janangue'a bin 'yɛmzehe ɛ:

—Nde'bē ga øthə n'da ran təha to'o da bøn'i din theui rá pahni na.

Nē nu'a bi man'ə bin theui a mán t'o't'i bē ja rá t'ohni Ojä gue njabə da 'yøt'ə, mi ɛna: "Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gəx'ə 'da. Pē nu'a mam 'bexøts'e bi t'øt'a n'da ran təha to'o da gəts'i," mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yøt' yə dofəi a.

²⁵ Nuya mí 'bäpə ja ra pont'i rá mbe ra Jesús nē a rá juhue, ne'a ra María rá bømbe a ra Cleofas, ne'a ra María ra mēngu bē Magdala a. ²⁶ Nē nu'a ra Jesús 'bē

mín nu a rá mbe, necä gue madí huəgä, bi xi a rá mbe bēya:

—Ma mbe i, dami 'yɛmbi ni ts'ənt'ə nə ma xədi guí 'bähmi, bi 'yɛmbi.

²⁷ Nē bi 'yɛngä ra Jesús bēya:

—Dami bəni tengu'bē ni mbe nə ma mbegä, bi 'yɛn-gui.

Nē 'bex dá sixä bē ja ma ngu bēya, nē dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

²⁸ Nē nu'bē mí man a ra Jesús bi bəh pəya gue bi juah rá 'befi mí mam bē ja rá T'ohni Ojä gue din ja. Nē bi 'yɛm bēya:

—Dí tuthe, bi 'yɛna.

Ne'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma. ²⁹ Nē mí høpə n'da ra t'əxaro i po ra guindät'o xən ju. Nu'ə mí 'bäpə bēya bi gärpə ja ra guindät'o a n'da ɛna ra fənjə gue bi zin-ni, bi fospa rá yə ra xithi bēya nē bi hyurpa rá nde ra Jesús da zəts'i. ³⁰ Nu'bē mí zəts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'befi, bi 'yɛna.

'Bex bin ye'mahäi rá yə, nē bi unse rá te bi du bēya.

Bin sənba rá 'bøts'e ra Jesús

³¹ Nu ma ngərpihe hingui ndepe da guathoho bē ja yə pont'i ɛ yə jā'i 'bē ya xə hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da təte nangue ra dəmpeti. Janangue'a bi t'äp ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yú juəngua gue da du n'dihi ɛ, nē da mba ma tongui bēya. ³² 'Bex bi mba ɛ yə dofəi, nē bi 'uacpa yú juəngua ɛ yoho mí cuarpə ja yú pont'i guepə mí 'bäh rá pont'i ra Jesús. ³³ Pē nu'bē mi zøm bē cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yú juəngua a.

³⁴ Pē nu'a n'da ra dofəi bi sənba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'ət'egui. 'Bex bi bøn ra ji nē ra dehe. ³⁵ Nē nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a ma-juəni na dí o't'ä ya. Nē guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yɛc'yəihə. ³⁶ Nē nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bē ja rá səcuə Ojä gue din ja. Nē man t'o't'i: "Xíngə n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mí ɛn ra t'ohni.

³⁷ Nē man'da bi hmam bē ja rá T'ohni Ojä, bi 'yɛna:

"Nu'ə di ɛcpi da nu gue gue'a bi mba ma sənbi ra ts'ət'egui rá 'bøts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸ Nē nubəya nu ra José ra mēngu bē Arimatea, nu'a n'da rá 'yɛc'yəi ra Jesús, pē him mi ma gue mí ɛc'yəi nguetho mí su ma ngərpihe, pē nuya bi 'yäp ran t'ədi ra Pilato di tongba rá ngøc'yəi ra Jesús bē ja ra pont'i da 'yägui. Nē nu'bē min t'un ran t'ədi ra José, bi mba bēya nē bi tongba rá ngøc'yəi ra Jesús. ³⁹ Nē bá ɛh ra Nicodemo bēya, gue gue'a xí zøm bē mí 'bəh ra Jesús n'da ra xui. Nē i tu ra 'yɛthi ɛmme i yəman'u, mbē 'däte ma 'det'a kilo nan hyə, ma thəspi ra mirra a ra áloes.

⁴⁰ Nu'bē mi mbantpa rá ngøc'yəi ra Jesús ra hoc'bøt'e xən ho, nē bi 'yərpa ra 'yɛthi guepə ním fɪx ra 'bøt'e, tengu zəi dí øthe dyə judíohe 'bē dí ähmbe n'da ra du.

⁴¹ Nē i ja bē n'da ra mba'ye jombə ja ra pont'i xí

'døm'ma ra Jesús, nε nubε häi oqui bε n'da ra hyädo ngue ran 'yägüi, mahoqui pε njon ní 'yo bε n'da ra du. Nε jabε n'da ra nuandät'o bε rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägüi. ⁴² Nε nu'a ra pa man'da täte thoho nangue ran dābaxjua ε ma guεpε da mbædi. Janangue'a bi cε't'a n'dihi bε ja ra hyädo a rá ngøc'yei ra Jesús, nguetho hinga yatho bε.

Bi dāmbεni a ra Jesús

20 T'εxuditho domingo hin ní nεc ra häi nu ra María ra mεngu bε Magdala bi zøm bε ja ran 'yägüi. Bi nu gue xí mba njenni a ra xjndo mi juax bε ja rá goxthi ran 'yägüi. ² Bá pengui nε bán tihi, bi zøm bε mí 'bε'be ra Simón Pedro nε bi 'yεnc'be:

—Bin jεc ma Hmuhe. Nε hin dí pādi hapε bi thux ya, bi 'yεnc'be.

³ Dá mbε'be bε ja ran 'yägüi bεya. ⁴ εmme dán ti'be, bin ts'ogui ts'ε ra Pedro, nε m'bet'o go dá søngä bε ja ra hyädo. ⁵ Dá c'ä't'ä bε mbo dá nu hønt'ε yε 'bø't'e cax bε ngue xí 'bant'i. Pε him 'bex dá cε't'ä mbo. ⁶ Nε nu'bε mí zøm bε ra Simón Pedro, 'bex bi uεntho bε mbo, nε'a bi nu cax bε yε 'bø't'e. ⁷ Nε nu'a n'da ra 'bø't'e xí 'banba rá yā ra Jesús n'danni mí çats'i, ma do'mi a. ⁸ Nεcä dá cε't'ä mbo bεya, madague'bε m'bet'o dá søngä bε. ⁹ Nε nu'bε má nu 'bε'a di ja bε, dá εc'yεigä gue majuañi bi dāmbεni a ra Jesús. ¹⁰ Dá peng'be bε ma ngu'be bεya.

Nu ra Jesús bi nequi bε mi 'bä a ra María

¹¹ Pε nu'a ra María bi gotho bε ja rá goxthi ra hyädo nε i zoni nε di c'äpε mbo. ¹² Nε bi nu yoho yüm 'behni Ojā mahçts'i i he yε t'axcahe. I hupε n'da bε mí ja rá yā ra Jesús nε hupε man'da bε mí ja yé gua. ¹³ Nε bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yεmp'a.

Nε nu ra María bi dät'ε:

—Nguetho bin jεc'a ma Hmu nε hin dí pādi hapε bi thuts'i, bi 'yεna.

¹⁴ Nε nu'bε mín hannu ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpε. Pε him mi pādi gue gue'a. ¹⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yεmbi.

Pε nu ra María mí m bεni gue gue'a ran 'yohε di ja-mansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yεmbi:

—Nu'bε gue'e gá jεga ma Hmu, dami 'yurqui ts'ε hapε gá pεgui nε ga tuxä, bi 'yεmbi.

¹⁶ Nε nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yεmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bät'i xεn ho bεya, bi nu nε bi 'yε-na:

—Raboni, nde da ma, "Xänbate i," bi 'yεmbi.

¹⁷ Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Pε hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'ε ga mba bε bí 'bεh ma Ta. Janangue'a 'bε ní mbahma bá xi ε ma cuui ga pengbε bí 'bεh ma Tagä, nε ahε ni Tahε a, nu'a ma Ojāgä a, nε ahε ni Ojāhε a, bi 'yεmbi.

¹⁸ Nu'a ra María ra mεngu bε Magdala bi mba bεya, nε bi xije dyε xädihe gue bi nu ra Hmu nε bi xije 'bε'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nequi bε mí 'bε ε yé xädi

¹⁹ Nε nu'bε mín de guet'a ra pa domingo, nthε't'i yé jut'i ra ngu bε dām 'bεhmbe nguetho dá su ma ngεr-pihe, nε nu'bε má nuhe, 'bä inde bε dí 'bεhmbe ra Jesús. Nε bi 'yεna:

—Daman johyahε, bi 'yεnje.

²⁰ Nε nubεya bi 'yurcahe yé 'yε guεpε xí 'dømmbi, nε rán zε'bøts'e guεpε xín sänba ra ts'ät'εgui. Nε nu'bε má nuhe, dá pāhmbe majuañi ma Hmuhe a, nε εmme dán johyahe bεya. ²¹ Nε bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyahε. Nε tengu tho bε í 'dac ra 'befi ma Ta dá jap yε jā'i ua ja ra ximhäi da bādi, nguethogä dí 'da ahε ra 'befi gui jafε yε jā'i ua ja ra ximhäi da bādi, bi 'yεnje.

²² Nε nu'bε mí jua a bi man na, bi huigähe ran dāhi n'da ngu n'dagähe bεya.

—Dami hyāmhbε rá Hogandāhi Ojā, bi 'yεnje. ²³ Nu'a to'o di päh yé mbεi nangue yé ts'oqui, i ja nin t'εdihε gui xihmbε ma punbi a. Pε nu'a hin di päh yé mbεi nangue yé ts'oqui, i ja nin t'εdihε gui xihmbε him ma punbi a, bi 'yεnje.

Bi hyāxanjuāni a ra Tomás

²⁴ Pε nu ra Tomás gue'a i t'εmbi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bε 'bε mí nequi ra Jesús. ²⁵ M'bejua bεya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pε nu ra Tomás bi 'yεna:

—Pε nugä dí εna him majuañi a guí xijε hinda hønt'bε gan nuse hapε bim fospa yε clavo yé 'yε, nε ga fospa ma saha hapε bim fox yε clavo nε ga fot ma 'yε bε ja rá 'bi'bøts'e, sä ga εc'yεi 'bε, bi 'yεnje.

²⁶ Nu'bε mí dät'an hyäto pa bεya dām petihe mahøn'a. Nε'a ra Tomás. Nε nthε't'i yε jut'i tengu mam'bet'o, pε xø bi nequi bε ra Jesús mahøn'a, bim 'bä inde bε dí 'bεhmbe.

—Daman johyahε, bi 'yεnje mahøn'a.

²⁷ Nu'a ra Jesús bεya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yε clavo nε guin nu ma 'yε, nε bá 'uāq ni 'yε gui fo'ts'ua ja ma 'bøts'e. O guí εna him majuañi pε dami 'yεc'yεi, bi 'yεmbi.

²⁸ Nu ra Tomás bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojā i, bi 'yεna.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Tomás, guí εc'yεi ya nguetho ya gá nugui. Pε nu'ε to da 'yεc'yεigui 'bε nte ní nu, man'da di jap Ojā ε, bi 'yεmbi.

'Bεpε án t'o't' na ra søcuā

³⁰ Pε nu'ε yε hyonya nt'øt'e dá nuhe bi 'yøt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra søcuā. ³¹ Pε hønt'ε 'da dá o't'ä dí ja ahε gui 'yεc'yεihε gue majuañi ra Cristo a ra

Jesús rá Ts'unt'x Ojã a. Ne nu'bx gue'a gui 'yɛc'yɛihɘ
din 'da ahɘ ra 'da'yote mazãj.

Bi nequi ra Jesús bx ndenthe

21 M'bejua bɘya dá nuhe ra Jesús mahɔn'a, bi jaje dá pãhmbe man'da xɘn ho bx ja ra dãdehe Tiberias, n'dat'a ra dãdehe Galilea. Ne ga xi ahɘ gãtho bin ja. ² Mìn 'yohe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'ɛmbi ra Go, ne ra Natanael ra mɛngu bx Caná ra xɛqui Galilea, ne man 'yohɘgã yá ts'unt'x gã'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixãdihe. ³ Ne nubɘya bi 'yɛnje ra Simón Pedro:

—Nugã ga mba na 'bahuã, bi 'yɛnje.

—Ga mbãhã 'bx, dá ɛmfɛ.

Dá mbãhmbe bɘya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pɛ gãtho ra xui nte dá thehe yɘ huã. ⁴ Ne nu'bx mí hyax bɘya mí 'bãpɘ ndenthe a ra Jesús. Pɛ nugãhe him 'bexque dá pãhmbe gue gue'a. ⁵ Bi 'yɛnje ra Jesús:

—Gyɘ ts'unt'xhɘ, ha nte gá thehɘ yɘ huã.

—Hin'na, dá ɛmfɛ.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛnje bɘya:

—Pɛ dami 'yɛnt ni xit'ãhɘ bx ja rán 'yɛi ra mbosa, ne 'bex gui thehɘ bɘya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, ne ɛmmɛ xɘn ngu dá thehe yɘ huã, him mí sã ga jãxhe ra xit'ã. ⁷ Ne nugã gue madi huɛgã ra Jesús, dá ɛmp'a ra Pedro:

—Guehnɘ ma Hmuhɘ nɘ.

Nu'bx mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Ne bin sãcɘp ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bx i 'bãh ra Jesús. ⁸ Pɛ nuje dá cohmbɛ bx ja ra mbosa, zɘn jante dá sømhbɛ bx ndenthe nguetho dí jɘt'ãhe ra xit'ã ne yupɘ yɘ huã. Ne hinga yatho ndenthe, mbɛ n'da ciento metro. ⁹ Ne nu'bx mí zøm bx ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bx, ne n'da ra huã i oxɘp ja yɘ despi, ne mí oxɘp ra hmɛ. ¹⁰ Ne nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Bã cɘ 'da ni huãhɘ xcã thehɘ.

¹¹ Nu ra Simón Pedro bɘya, bi mba bá jɘt'a ra xit'ã bx ja ra häi i yuh yɘ huã, n'da ciento ne yote ma 'de'ma hyu yɘ huã xɘn ndoho. Pɛ hin hapɘ bi xet'a ra xit'ã.

¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ɛhmbɘ dan sihmɛhɘ, bi 'yɛnje.

Pɛ xinga n'daje xcã änhde to'o a, nguetho dá pãhmbe gue gue'a ma Hmuhe. ¹³ Ne bi mba bx zø ra sibi a ra Jesús bi hyãc ra hmɛ, ne bi 'daje, ne ra huã.

¹⁴ Ne ná hyundj dá nuhe ra Jesús bɘya gue bin 'yuse, gue'bx go mí dãmbɛni bx ja rán 'yãgui.

I yãui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'bx mán niyãhe, nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'x i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Hãha ma Hmu i, guí pãdi gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'yɛmb bɘya:

—Dami 'ujɘn ɘ ma t'ɘde'yo, nangue mam hmangã gui xãnba yɘ jã'i i ɛc'yɛigui.

¹⁶ Ná yondj xø bi 'yɛmp'a:

—Simón rá ts'unt'x i ra Jonás, ha majuãni guí numanhogui.

—Hãha ma Hmu i, guí pãdi gue dí numanho i, bi 'yɛmbi.

Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Dami fãh ma de'yo 'bx.

¹⁷ Ne ná hyundj bɘya bi 'yɛmbi:

—Simón rá ts'unt'x i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'yɛmbi.

Ne bi du rá mbɛi ra Pedro, nguetho ya ná hyundj bi 'yãn 'bx i numanho. Ne bi dãti:

—Ma Hmu i, gãtho guí pãdi, guí pãdi dí numanho i.

Ne nu ra Jesús bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Dami 'ujɘn'ɘ ma zɘ de'yo dadí huɛcã. ¹⁸ Nu'bx gmín ts'unt'x zãj gãn 'yosɛ hønɘ go hapɘ guín nde gui mba, ne guí tuzehɛ rá ngɘt'i ni foho. Pɛ nu'bx gãn dãc'yɛi gui jɘng ni 'yɛ ne n'dan'yo da tut'i i, ne da zix'i i hapɘ hin guín nde gui mba, bi 'yɛmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da bãh ra Pedro 'bɛ'a nín dãte da nu a, ne gue'a dí 'yudi xɘn hotho Ojã a. Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro mahɔn'a:

—Dami tengui gui thoc'a ma 'bɛfigã, bi 'yɛmbi.

Bi t'ãn'na ra Jesús nangue a ra Xuua

²⁰ Ne nu'bx mí dɘ'mi bi den bɘya bi nyɛgui, bi nugã gue nequi dí tet'i, guecã madí huɛgã ra Jesús, ngue 'darɘp xã hu'be bx ja ra mɛxa 'bx mán sihmehe gue'bx má änni to'o di dã a. ²¹ Ne nu'a ra Pedro 'bx mìn nugui dí tet'i, bi 'yãn'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'bɛ'a nín dãte xin da nu na ra Xuua, bi 'yɛmbi.

²² Nu ra Jesús bi dãti:

—Nu'bx ma pãhã di 'bɛtho ua gue'bx go dá sɔcã mahɔn'a, hin ni 'bɛfi gui 'yãngui. Pɛ nu'a ni 'bɛfi gui tengui gui thoc'a ma 'bɛfi, bi t'ɛmbi.

²³ Pɛ janangue'a mi mansɛ yɘ 'yɛc'yɛi gue njãm'bx ga tugã. Pɛ hinga ngubɘ bi man ra Jesús, pɛ bi 'yɛna: "Nu'bx ma pãhã di 'bɛtho ua gue'bx go dá sɔcã mahɔn'a, hin ni 'bɛfi gui 'yãngui," xí 'yɛmp'a.

²⁴ Guecã rá xãdigã gue bi man ra Jesús, ne guecã xin dí o't' na ra sɔcuã 'bɛ'a dá nu gue majuãni bin ja. Ne dí pãhmbe majuãni na dí o't'ã ya. ²⁵ Ne xɘn ngu mi'da yɘn t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús. Pɛ nu'bx gãtho xcã o't'ã, hinga xøt'a gãtho xtín ja ua ja ra ximhäi 'bx. Ne hønt'a dí xi ahɘ ya.

HECHOS

Bi man ra Jesús ba ɛh rá Hogandáhi Oja

1 Nu'i Teófilo, rá mbædi ra sœcuá dá o't'a'i mámbet'o, dá xi'i gátho bi 'yøt' ra Jesús nu'be mi dæmp' rá 'befi. Ne dá xi'a'i gátho ngue bi ma 'be mín xänbate. ² Ne dá xi'a'i gátho bi 'yøt'a ra Jesús asta gue'be mi mba mahɛts'i. Ne nu'be mi 'bœcua ja ra häi, nu rá Hogandáhi Oja bi xih ra Jesús 'be'a da xih yú 'bäihæ gue da 'yøt'e. Nu'æ yú 'bäihæ, gue'æ yæn 'yohæ bi huanh ra Jesús ngue man yú xädi æ. ³ Nu ra Jesús bi nu ran ænbi ne bi du. Ne gátho nyote pa 'be mí ndants'i mahøn'a, bin 'yuse be 'bæh yú 'bäihæ, ja'be bi hnu, ja'be hin'na. Ne bi 'yuti xæn ngu yæn t'øt'e guepæ bi nde da fædi gue i 'bæi. Ne bi xi'æ nangue rá 'befi i øt' Oja ua ja ra ximhäi, ne 'bæpæ dí manda Oja æ gátho dim 'bæi.

⁴ Nu'be mímbæ yú 'bäihæ mahøn'a a ra Jesús, ne bin sihmehæ, bi xi'æ da dœmp'æ Jerusalén 'be'a bi ma majuæni rá Ta gue ba ɛhe. Ne ɛn'a ra Jesús:

—Ya xcá 'yøhmbe dá mangä mam'bet'o ngue ba penh Oja rá Hogandáhi. ⁵ Nu'a ra Xuua bi 'yøt'ahæ ran xixyá nangue ra dehe thoho, pæ mi ts'ætho ya ga 'da ahæ rá Hogandáhi Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

Bi ndex mahɛts'i ra Jesús

⁶ Nu'be mim peti æ, bi 'yänni:

—Ma Hmu ahe, hague guehya yæ pa jabæya gui 'yøt'e din ja ma ts'ædi zehæhæ mahøn'a, dyæ israelhæ.

⁷ Bi dæ'a ra Jesús:

—Hingui sä gui pæhmbe nda'a ní pa xæn zæn ma Tahæ da 'yøt'a 'be'a gátho da 'yøzehe. Hin ni 'befihæ gui pæhmbe. ⁸ Pæ nu'be bá ɛh rá Hogandáhi Oja, ne gam 'bæhmbe, din ja ni ts'ædihæ. Ne nu'be bin ja, gui xihmbe yæ jå'i ua ra dæhnini Jerusalén nanguecä, ne gátho ua ra häi Judea, næpæ ra häi Samaria, ne gátho na ngæni ra ximhäi.

⁹ Nu'be mi gua'a man ra Jesús bi mba mahɛts'i. Nu yú 'bäihæ bi nu nu'be mi ndex mahɛts'i. Ne n'da ra güi bi go'mi ne him bi nu yú 'bäihæ mahøn'a. ¹⁰ Ne mi 'bæpæ, mi ndø'ts' mahɛts'i, 'bex mi 'bæhmbe yoho yúm 'behni Oja mahɛts'i, i he yæ t'axca pahni. ¹¹ Ne bi 'yæm-bi:

—Nu'ahæ gyæ menguhæ Galilea, hanja gní 'bæhmbe ua ya ne gni ndøs'hæ mahɛts'i. Nu ra Jesús bi ndex ua guí 'bæhmbe, ne tengutho be á ndets'e, ngutho 'be bá çah mahøn'a, ne guet'a ra Jesús a.

Bi thahn'na ra Matías rámbæ poniui ra Judas

¹² Nu yú 'bäihæ ra Jesús bi næxpæ ja ra nyuni Olivos bæya, bi mba be ra hnini Jerusalén, næ hinga yatho, ndehhini. ¹³ Ne nu'be mi yæpæ ja ra hnini bi ndexpæ n'da ra cuarto magæts'i guepæ i 'bæ'æ. Gue'æ i 'bæpæ æ, ra Pedro, næ ra Xuua, næ ra Jacobo, næ ra Andrés, næ ra Felipe, næ ra Tomás, næ ra Bartolomé, næ ra Mateo, næ ra Jacobo rá ts'ænt'æ ra Alfeo, næ ra Simón gue t'æmbi ra Zelote, næ ra Judas rán 'yohæ ra Jacobo. ¹⁴ Gátho ya 'darpæ bim peti næ zæi min yæhæ Oja. Ne bi zøpæ 'da yæ xisu næ ra María rá mbe ra Jesús, næ'æ yæn 'yohæ ra Jesús.

¹⁵ 'Darpæ madím peti æ n'da ciento næ 'dæte njå'i. Ne nu'æ yæ pa'æ bi ndants'a ra Pedro næ bi 'yæn'a:

¹⁶ —Ma cu ahæ nangue ra Cristo, nu rá Hogandáhi Oja maya'be bi jap'a ra David da 'yo't' ra sœcuá, ne bi ma 'be'a da 'yøt' ra Judas, nguetho mí pæ Oja 'be'a da 'yøt'a. Gue'a ra Judas ngue bi dæ'a ra Jesús nu'be mi fent'i. Ne gue'a bin ja nguetho gátho 'be'a mán t'øt'i bæ rámbæ hman Oja din ja. ¹⁷ 'Dat'a ra 'befi dá øthe ra Judas nguetho ra Jesús bi huahn'na ra Judas tengu bæ á huancæhe. ¹⁸ Ne bi thæn'a n'da ra häi nangue'a í mbä'a ra Jesús. Nu'be mi zohäi ra Judas, bi nyepæ häi, næ bi føh rá foho, næ bi bæni gátho yú xæfo. ¹⁹ Gátho yæ jå'i mi 'bæpæ Jerusalén bi 'yøde 'be'a bin ja. Jananjæbæ bi mba ma huti ra häi ngue yú nde'æ, Acéldama, gue nde da ma bim fäm bæ ra ji. ²⁰ Nguetho nt'øt'i bæ ja rá sœcuá ra Salmos:

Din häitho ra häi

ne njon dim 'bæpæ,

ne nt'øt'i ngue n'dan'yo da hyæn rá 'befi mi ja xtá 'yøt'a.

²¹ Janangue'a jatho ga huahndæ a dam pæhmbe. Jatho ga huahndæ n'da rámbæ poniui ra Judas, gue'a n'da madí hyænje gátho yæ pa mí 'bæhmbe ra Hmu, ra Jesús. ²² Ne ga huahndæ n'da bi nu 'be mi xixyåba ra Jesús a ra Xuua, næ madí hyænje gátho yæ pa dám 'bæhmbe ra Jesús, gue'be go mí mba mahɛts'i, bi nu, nguetho n'dat'a ga mamhbe ngue bi ndants' mahøn'a ra Jesús 'be mi du, bi 'yæn'a ra Pedro.

²³ Ne nubæya bi ndønba yú thuhu to'o da thahni, gue yoho yæn 'yohæ bi hndøni. Nu'a n'da ra José Barsabás næ í Justo, næ nu'a man'da ra Matías. ²⁴ Ne nu'æ yæ jå'i bin yæhæ ra Hmu bæya, næ bi 'yæn'a:

—Ma Hmu ahe, guí pæpæ yú mbæi gátho, dami 'yurc-æhe ya yoho nda'a xcá huahni. ²⁵ Nu'a ga comhbe ra 'befi ngue ma 'bäigæhe ra Jesucristo, ngue'a xtá 'yøt'a ra Judas. Nguetho xí 'uepæ ja rá 'befi nangue rá ts'øqui,

bi mba da nu'a rán säui da nu, bi 'yem 'bæ min yãhæ Ojã.

²⁶ Nu yæ 'yæc'yæi bæya bi 'yøt'e tengu'bx n'da ran tãha, ngue nde da bæ'æ nda'a bi nde Ojã. Bi bæni gue gue'a ra Matías. Ne nu yæ 'yæc'yæi bæya bi huanh ra Matías, ne bi gomhbæ yú 'bæfi æ 'dæ'ma'da yú 'bãihæ ra Cristo.

Bi zøh rá Hogandãhi Ojã

2 Pæ guexta'a di thoqui dim peti gãtho yæ 'yæc'yæi, din ja'a mí tøm'i, gue bá penh Ojã a rá Hogandãhi, ne bin theui n'da ra dæmpeti mí sãnba Ojã æ yæ israel, t'æmbi Pentecostés. ² 'Dahmantho bi zøpæ di hj, tengu'bx n'da ra ndønthj gue bí 'yæh mahæts'i a. Ne nu'a ní hj bæ, bi yus'pæ ja ra ngu guerpæ mi hu'æ. ³ Bi nequi tengu yæ t'æsibi ne 'da'i ts'æ bi zox yú yã yæ jã'i n'da ngu n'da æ mi 'bæpæ. ⁴ Ngue n'da ngu n'da mi 'bæpæ, gãtho bin t'un rá Hogandãhi Ojã, ne bi hæ ra ts'edi xæn ho æ. Ne bi mbædi 'dahma 'dan'yo bæ án yã'æ n'da ngu n'da'æ nangue rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã in 'yohæ.

⁵ Ne nu'æ yæ pa'æ bi zøm bæ Jerusalén æ yæ judío, da 'yøt'a ra dæmpeti mí xi Ojã maya'bx, ngue bá nexpæ gãtho yæ häi ua ja ra ximhäi. ⁶ Ne nu'bx mi 'yø'a di hj æ yæ jã'i, bim peti bæ, ne n'da ngu n'da æ bi zo'æ yæ 'yæc'yæi nangue yú ndese, ne him bi zã bi bæni ha bin ja. ⁷ Ne bi hyonya thoho ne him bi bædi 'bæ'a nam bæni, ne bin 'yæmb zehæ æ:

—Hague án zã bin ja bæ, bin 'yæmp'æ. Ha hinga gue'æ yæ mængu bæ Galilea gãtho i yã ua ya. ⁸ Hanja sä i sijæ ma ndesehæ n'da ngu n'dajæ. ⁹ Ne nujæ n'da'a n'danni bá nexhæ, ne 'dajæ, 'bæ'i 'da bá nexpæ Partia, nepæ Media, nepæ Elam, nepæ Mesopotamia, nepæ Judea, nepæ Capadocia, nepæ Ponto, nepæ ra häi Asia. ¹⁰ Nepæ Frigia, nepæ Panfilia, nepæ ra häi Egipto, nepæ ra häi Africa jom bæ Cirene. Ne nu'æ mi'da yæ romanos æ, madague'bx gãtho yæ judío æ, ne nu mi'da æ gue æc'yæi tengugahæ dyæ judío'hæ, ne 'bæh mi'da bá nexpæ Creta, nepæ Arabia. ¹¹ Ne dí øhmbæ i mam ma ndehæ nangue yæn t'øt'e gue i øt' rá ts'edi Ojã, bin 'yæmp'æ.

¹² Ne gãtho madi hyonya thoho, ne hingui pãdi 'bæ'a da bæni. Ne n'da ngu n'da bi manse æ:

—'Bæ'a ní mba na in ja ya.

¹³ Pæ nu'æ mi'da bi ma:

—Ïti æ.

Bi zoh yæ jã'i ra Pedro

¹⁴ Ne nu ra Pedro bæya 'darpæ mí 'bãhmbæ æ mi 'dæ'ma'da yú 'bãihæ ra Cristo, ne nts'edi bin yã, bi 'yæna:

—N'yohæ ahæ dyæ judío'hæ ne gãtho ahæ guí 'bæhm-bæ ua Jerusalén, dami 'yøhmbæ xæn ho 'bæ'a ga xi ahæ ya. ¹⁵ Nuje hin dí jtihe tengu guím bæmhæ, nguetho ja gæto ya. ¹⁶ Pæ nuna guehna gue bin ja ya, gue'a bi man ra Joel rá pøngahyã Ojã, bi 'yæna:

¹⁷ Din ja bæ n'da ra pa ba æhe, æn Ojã, gue ga pæn'nahæ ma Hogandãhi gãtho nangu yæ jã'i 'bæcua ja ra ximhäi.

Ne nu'æ ni ts'ænt'æhæ ne ni t'jxuhæ dim pøngahyã.

Ne ni ts'ænt'æhæ da nu'æ yæn t'uti tengu yæ t'j

ne ni dæc'yæihæ da 'uj yæ t'j.

¹⁸ Nu'bx bin ja, nu'æ ma 'yæhe, yæn 'yohæ ne yæ xisu, ga pænã ma Hogandãhi æ, ne dim pøngahyã nanguecä.

¹⁹ Ne ga uh yæ hmepya bæ magæts'i, nepæ ja ra häi, yæ hmepya ra ji, ne ra sibi ne ra 'bifi.

²⁰ Ne nu'a ra hyadi ya hin din ja rán nequi, ne ra zãna xtan theni tengu ra ji.

M'bet'o nja bæ din ja, m'bejua da zøn ra pa dua æh ra Hmu mahæts'i,

ne nu'a ra pa a, nujæte thoho ne nts'utho 'bæ'a din ja.

²¹ Ne nu'a ra pa dua æhe, din ja gue hønt'a to'o xí mba't'a ra Hmu da yæn Ojã a.

Ngubæ bi 'yo't'a ra Joel 'bæ maya'bx, bi 'yæn'a ra Pedro.

²² Nu ra Pedro ø bi 'yæmp'æ mahøn'a:

—N'yohæ ahæ dyæ israelhæ, dami 'yøhmbæ ma nde.

Dím mangä nangue ra Jesús ra mængu Nazaret. Ojã bi japi ngue bi 'yøt' yæn t'øt'e nujæte nangue rá ts'edi Ojã, ne yæ hyonya nt'øt'e, ne yæ hmepya, guerpæ da zã gui pãhmbæ ngue Ojã bi zæ'a. ²³ Ne maya'bx Ojã mi pãdi 'bæ'a gá 'yørpahæ rá Ts'ænt'æ. Ne Ojã mi sãnni gue gá cuathæ bæ ja n'da ra pont'i nangue yú 'yæ yæ tonto, ne gá hyohæ. ²⁴ Pæ nu'a Ojã bi xox 'bæ mí du, ne bi hyæcua ran dæte, nguetho hin'yæ rá ts'edi ran dæte xtan zã xtan zãm'ma ra Jesús. ²⁵ Nguetho bi man ra David gue 'bæ'a da nu ra Jesús, 'bæ mí 'yæna:

Nugä thocua thoho dí nugä Ojã bæ ja ma hmi.

Ne di 'dac ra ts'edi, janangue'a njon da zã di 'uegagui.

²⁶ Janangue'a i hu ma mbæi, ne dadín johya 'bæ dím mangä nangue'a.

Ne nu'bx din sænya ma jã'i bæ ja ran 'yãgui, dí tøp'ma ran ho da t'ørcagui.

²⁷ Nguetho hin gui hyegä ma te da gorpæ guerpæ o'æ xæn du,

Ne hin gui japi da 'ya ma ngøc'yæi, guecä, ni Hoga t'æhnigui.

²⁸ Ne gá 'yurqui 'bæpæ dãm 'bæhmi mazã mahøn'a, ne nu'i gui jaqui ngue din ja ran johya ma mbæi nu'bx dá nut'a ni hmi,

bi 'yæn ra Pedro tengu bi man ra David.

²⁹ Ne ø bi 'yæn'a ra Pedro:

—N'yohæ ahæ, da zã ga xi ahæ majuañi nangue ma ngærpæ mbombøtahæ ra David mi 'bæi maya'bx, him bi manse nanguesæ 'bæ'a da t'ørpe, nguetho bi du, ne guexta'a i o bæ rán 'yãgui i ja ua dí 'bæhmbæ. ³⁰ Pæ nu ra David bim pøngahyã 'bæ mí man na, ne mí pãdi majuañi 'bæ'a bi xi'a Ojã, gue n'da rám bom'beto ra David din ts'æt'abi nangue yæ israel tengu ra David, ne guehna ra Cristo na. ³¹ Ne mi pãh ra David 'bæ'a din ja, janangue'a bi ma nangue da ndants' mahøn'a ra Cristo, ne hin da ts'opæ nidu rá te, ne xín da 'ya rá ngøc'yæi a. ³² Nguetho ra Jesús, Ojã bi xox 'bæ mí du, ne nu'a dí pãhmbæ majuañi gãtho gahe, ne dí mamhbe nguetho dá nuhe 'bæ'a bi t'ørpe. ³³ Ojã bi xots'i ne bi zixpæ ja rá ts'edi, ne bi un'na rá Hogandãhi tengu xí man Ojã, janangue'a bi 'dacæhe bæya. Gue'a rá Hogandãhi i øt'e 'bæ'a gãtho guín nuhæ ya, ne guí øhm-

bə ya. ³⁴ Nguetho ra David him bi ndex mahęts'i, pe gue'a im mansę a:

Nu'a ra Hmu bi xi'a ma Hmu:

“Dami hyucua ja ma ts'edi,

³⁵ asta gue'bə ga tǎhui man sǎiui,”

bi 'yęn'a ra David, bi 'yęn'a ra Pedro.

³⁶ Nę xə bi 'yęna:

—Gǎtho ahę ma mi israel ahę, gui pǎhmbę ya ma-juanı bi jap Ojǎ dim hmu a gǎ cuathę bę ja ra pont'i, nę guehna ra Jesús, nę gui pǎhmbę gue bi huan Ojǎ a, bi 'yęn'a ra Pedro.

³⁷ Nu'bę mi 'yǔh yę jǎ'i 'bę'a bi man'a ra Pedro, ęmme bi du yǔ mbęi, 'bę mí 'yǔde gue rá Ts'ęnt'ę Ojǎ a xí hyo. Nę bi t'ǎn'na ra Pedro nę yǔn 'yohę:

—Man 'yohę ahę, 'bę'a da zǎ ga ęthe ya, ęn'ę.

³⁸ Nu ra Pedro bi dǎti:

—Gui pǎh nin 'yomfęnihę nangue ran ts'o, nę gan xixyǎhę n'da ngu n'da ahę nangue rá thuhu ra Jesucristo. Nę din ja ra punbi ni ts'oquihę, nę di 'da ahę rá Hogandǎhi Ojǎ. ³⁹ Nguetho bi man Ojǎ di 'da ahę ran t'unni gue'a rá Hogandǎhi Ojǎ, nę ni t'ǎhnhę din t'unni, nę gǎtho ę hǔn bę go hapę i 'bęi din t'unni, gue hǔnt'a go to'o da zohn'na Ojǎ ra Hmu, bi 'yęn'a ra Pedro.

⁴⁰ Nę nu ra Pedro man'da xęn ngu bi xifi nę bi hęcui, nę bi 'yęmbi:

—Damin yǎmh bę nangue'a ran ęnbi da nu'ę yę ts'om'bǎi i 'bęcua ya, bi 'yęn'a ra Pedro.

⁴¹ Nę gǎtho to'o bi 'yǔmanho a bi man ra Pedro bi mba ma xixyǎbi. Nu ra pa gue bi man ra Pedro, mbe hyu mahuǎhi yę jǎ'i bi 'yęc'yęi. ⁴² Nę nu'ę bi thocta'a bi xǎnba yǔ 'bǎihę ra Cristo ę, nę bi hyu yǔ mbęi nguetho 'da'angu im bęni. Nę thocua thocho bim peti gue din yǎhę Ojǎ, nę da zi ra xęcahme, ngue bi bęn rán dǎte ra Hmu.

Yǔm 'bęi ę mbędi bi 'yęc'yęi

⁴³ Gǎtho yę jǎ'i bi numansu Ojǎ nę ęmme bi hyonya thocho 'bę'a bin ja nangue yęn t'ǔt'e nujxte nę yę hmępya bi 'yǔt' yǔ 'bǎihę ra Cristo. ⁴⁴ Nę gǎtho gue bi 'yęc'yęi n'dat'a in numanho n'da ngu n'da, nę nu'a 'bę'a mí pę'ts'i n'da ngu n'da, 'da nan gomthoho. ⁴⁵ Nę nu'bę n'da mí honi 'bę'a madí 'bedi, nu'a man'da bęya bi mbǎ 'bę'a mí pę'ts'i, bi un'na bęya. ⁴⁶ Nę mpa 'bę mpa 'bę madím peti bę ja ra dǎnijǎ. Nę nu'bę xęn sihme, bin sǎnbi bi mba bę ja yǔ ngu yǔ mi'yęc'yęihę, nę bin johya yǔ mbęi, nę 'dat'a im bęni. ⁴⁷ Nę bi 'yęspa Ojǎ, nę bi hnumansu ę nangue gǎtho yę jǎ'i. Nę nu Ojǎ bi japi n'dapa ngu n'dapa i cęrpę ja rá ts'edi mi'da yę jǎ'i, gue bi zin'ę.

Bi zǎ ra dogua

3 N'da ra pa 'bę hyunde, gue'a ra ora 'bę nzǎi mí yǎhę Ojǎ yę jǎ'i, bi mba bę ra dǎnijǎ ra Pedro nę ra Xuua. ² Mi 'bępę n'da ran 'yohę ra dogua gue'bę go mim 'bęi. Nę nzǎi bi thuxpę ja rá goxthi ra dǎnijǎ. Nu ra goxthi t'ęmbi mahotho. Nu ran 'yohę da 'yǎp yęn

t'unni yę jǎ'i i thopę mbo. ³ Nuna, nu'bę min nu ra Pedro nę'a ra Xuua ní mba bę ja ra dǎnijǎ, bi 'yǎp ran t'unni. ⁴ Nu ra Pedro n'yoi ra Xuua, nu'bę min nu i hupę, bi 'yęmbi:

—Hyandgǎ'be.

⁵ Nu ra dogua bi hyant'ę, mi tǔ'mi da hyǎni 'bę'a di un'dę. ⁶ Pę nu ra Pedro bi 'yęmbi:

—Xing ra t'axi xing ra c'axt'i dí hagǎ, pę nu'a i jagui dadí 'da'a'i. Nangue rá ts'edi ra Jesucristo mengu bę Nazaret, damí ndants'i nę gan 'yo, bi 'yęmbi.

⁷ Nu ra Pedro bi bentpa rán 'yęi, bi xots'i. 'Bę bin hǎts'edi rá gua, nę rá hyudi xingua. ⁸ Nę n'da sǎgui thocho bi 'yǔt' 'bę mi ndants'i nę bin 'yo. Nę'a bi yǔthę bę ja ra dǎnijǎ, sǎgui nę 'yo, nę ęspa Ojǎ. ⁹ Gǎtho yę jǎ'i bi nu ran 'yohę ngue bin 'yo nę bi 'yęspa Ojǎ. ¹⁰ Nę mi pǎdi gue nu'a mí hupę ja ra goxthi mahotho bę ja ra dǎnijǎ mí ǎh ra mbeti. Nę gǎtho bi hyonya thocho 'bę'a bin ja ran 'yohę.

Nu ra Pedro im mam bę ja ra ngun'yu t'ęmbi Salomón

¹¹ Nu'a mi dogua hingui nde da hyę'a ra Pedro nę ra Xuua, nę bá ępę xęn ngu yę jǎ'i guepę ja ra ngun'yu mí 'bǎ ę, t'ęmbi Salomón, nę madí hyonya tho'ę. ¹² Nu'bę mí hyant'ę yę jǎ'i a ra Pedro, bi 'yęmbi:

—N'yohę ahę dyę israelhę, hanja gadí hyonya thocho nanguehna ra dogua, nę hanja gní hyandga'be. Ha gui ęmh bę gue ma ts'edise'be nę man hose'be gue xtǎ jap'be bin 'yo na. ¹³ Hin'na maha, pę ga xi ahę hague bin ja. N'dat'a Ojǎ gue mí ęspa mam bombǔtahę ra Abraham nę ra Isaac nę ra Jacob, bi zixpę mahęts'i a rá Ts'ęnt'ę, nę bi un rá ts'edi. N'dat'a ra Jesús gue gǎ dǎhę bę ja rá hmi ra Pilato nę gǎ cǔmh bę bę. Nu ra Pilato mim ma xtǎ mba nthęgui. ¹⁴ Pę nu'ehę gǎ cǔmh bę n'da xęn ho, nę gue'a rá Thahni Ojǎ a. Nę gǎ 'yǎhmbę n'da ra hyodu da soc'ahę. ¹⁵ Nę gǎ mamh bę gue da mba ntho ra Hmu gue di un ra te. Pę Ojǎ bi xoxpę 'bę'ę xęn du, gue'a dá nuhe nę dadín juǎnhde. ¹⁶ Bi zǎ na ran 'yohę nguetho bi 'yęc'yęi ra Jesús. Nę guehna ran 'yohę guín nuhę ya, nę gui pǎhmbę to'o na.

¹⁷ Pę nuya, n'yohę ahę, dí pǎcǎ ngue hin gmí pǎhm-bę 'bę'a xcǎ 'yǔthę 'bę gmí hyohę ra Jesús, nę ximangutho ni ngęrpihę. ¹⁸ Pę Ojǎ bi japi bin ja 'bę'a gǎtho bi ma maya'bę, gue bi man yę pǔngahyǎ nangue ran ęnbi bi nu ra Cristo rá Thahni Ojǎ.

¹⁹ Janangue'a nuya, damí pǎh nin 'yomfęnihę nę gui dǎp ni mbęihę Ojǎ. Nę nu Ojǎ bęya da zǎ da duc'a ni ts'oquihę nę di 'da ahę ran johya ni mbęihę. ²⁰ Nę nu Ojǎ ba penhua mahǔn'a ra Jesús nę gue'a ra Cristo xa ts'ǎnni di jǎcuahę. ²¹ Nu ra Jesús jatho da gopę mahęts'i jague'bę da zǔn ra pa da mba ma hoqui gǎtho ua ja ra ximhǎi, tengu bi man Ojǎ maya'bę, nangue yǔ nde yǔ hoga pǔngahyǎ. ²² Pę bi 'yęnę a ra Moisés: “Nu'a ra Hmu ma Ojǎhę, da zǎnna n'da rǎm 'bęhni ngue gue'a nin 'yohęhę tengugǎ. Damí 'yǔhm-bę 'bę'a gǎtho da man'a. ²³ Nę din ja, hǔnt'a go to'o má jǎ'i hin da 'yǔmanho a, da mba ma 'ueque nangue yǔ t'ǎhni Ojǎ, nę da mba ma 'bępi rá te,” bi 'yęn'a ra Moisés.

²⁴ Ne majuaṇi, gätho bi man yú pøngahya Oja gue'be mí man ra Samuel ne gätho mi'da ye pøngahya m'bejua mí 'bei, gätho bi ma 'be'a gätho da 'yøt' Oja, ne gue'be dí nuhe ye pa jabæya. ²⁵ Gueje dyem bom'be-toje yú pøngahya Oja, ne ndeje Oja ga comhbæ rán hogui bi 'yørpa ma ngørpa bøtahæ nu'be mi t'èmp'a ra Abraham: "Nangue n'da nim bom'bet'o dim 'bæh niya'be, dí mba ma japi gätho ye ja 'i guecua ja ra häi," bi t'èmp'a. ²⁶ Janangue'a nu'be mi xoxa Oja a rá Ts'unt'æ gue bi du, m'bet'o thoho bá penhua dí 'bæhm-bæ, ngue nde di 'uegahæ n'da ngu n'dajæ nangue ma ts'oquihæ, bi 'yæn'a ra Pedro.

Pa ma juṇbi ra Pedro ne ra Xuua

4 Nu'be mi xänba ye ja'i ra Pedro ne ra Xuua, bá æh ye mbäjä ne'æ ye hmu bæ ja rá danija ye judío, ne ye saduceos. ² Nu'æ æmme bin cue æ, nguetho bi xänba ye ja'i gue bi ndants'a ra Jesús bæ 'be'æ xæn du. ³ Nu'æ bi bent'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bi got'a fädi, jague'be mi hyats'i bi juṇbi, nguetho xæn de 'be mi got'i. ⁴ Pe xæn ngu æ xí 'yøh ram hma bi ma, bi 'yæc'yei. Mbe í jua'i cæt'a mahuaḥi yæn 'yohæ ngue bi 'yæc'yei.

⁵ Nu'be mi hyats'i bim peti bæ Jerusalén ye ngørpa mbäjä ne ye daç'yei ne ye xänbate nija. ⁶ Mi 'bæpæ ra Anás ra dambäjä a, ne ra Caifás, ne ra Xuua, ne ra Alejandro, ne gätho mi'da yú meni ra dambäjä, bim peti ngue di juṇba ra Pedro ne ra Xuua. ⁷ Ne bi manda da ts'ispa ra Pedro ne ra Xuua, ne bim 'bæpæ ja yú hmi ne bi 'yänni:

—'Be'a má ts'edi o gue to'o rán t'ædi ngue xcá 'yøt'ui na.

⁸ Nu ra Pedro bæya n'youi xæn ngu rá ts'edi rá Hogandæhi Oja, bi 'yæmbi:

—Gyú ngørpihæ ye ja'i ne gyæ daç'yeihæ dyæ ja'i israhelæ. ⁹ Ha guí ängahe nam pa ya nangue ran ho bi t'ørpa na ran 'yohæ, ne hague nja bi zä na ran 'yohæ ngue mi æ. ¹⁰ Nu'be majuaṇi guí ängahe, gui 'yøhmbæ ya, ne gätho ma mi'israhelæ, ngue nangue rá ts'edi ra Jesucristo, gue'a í zä ín 'yo na ran 'yohæ ya. Gue'a ra Jesús ra mængu bæ Nazaret, gue gá cuathæ bæ ja ra pont'i, ne nu Oja bi xoxpæ 'be'æ xæn du. ¹¹ Guehna ra Jesús hin gá nde gá paḥmbæ, ngue tengu'be gyæ ga-dohæ gá samhbæ n'da ra do. Pe nuya Oja bi japi ngue tengu'be n'da ra do man'da mahyonidæ bæ pa nthøe ra ngujaḍo. ¹² Njo'o man'da da zä di pø'a n'da hinda hønt'a ra Jesús. Nguetho him bi zæn Oja man'da ra ts'edi ua ja ra ximhäi gue da zä di pøjæ, hinda hønt'a ra Jesús, bi 'yæn'a ra Pedro.

¹³ Ne madi hyonya thoho æ ye juṇbate 'be mí baḍi him bi zu din yaḥæ ra Pedro ne ra Xuua, gue mí paḍi him bin xädi. Pe bi bæm bæya, bin 'yohæ ra Jesús ra Pedro ne ra Xuua. ¹⁴ Ne nu'be min nu ran 'yohæ xí zä gue mi 'bæhm-bæ æ, hin'ye 'be'a man'da sä da xifi. ¹⁵ Ne bi mbæhn bæ thi æ yoho n'da zæ ora, ngue nde din 'yän'dæ 'be'a da zä da 'yørpe. ¹⁶ Ne bin 'yän'dæ:

—'Be'a sä ga øthæ nangue yæn 'yohæ, nguetho majuaṇi n'da ran t'øt'e nujæte bi 'yøt'æ. Ne gätho 'bæcua Jerusalén i paḍi, hingui sä ga cømhæ. ¹⁷ Pe guehma

nde'be ga sæhm-bæ n'dahma njon da xifi nangue ra Jesús, gue him man'da di thoc ram hma bæ 'bæh ye ja'i, bi 'yæn'æ.

¹⁸ Bi zohn mahøn'a æ, bi xih pæya, gue him man'dandj da ma, xín da xänba ye ja'i nangue ra Jesús. ¹⁹ Bi daḥ ra Pedro ne ra Xuua, bi 'yæmbi:

—'Be'a go guím bænsæhæ ngue i nde Oja ga øt'be, ha gue'a guím mamhbæ o gue'a man Oja a ga øt'be.

²⁰ Nguetho jatho ga mamhbæ 'be'a xtá nuhe ne 'be'a xtá øhmbe, bi 'yæn'æ.

²¹ Nu'be man'da mi dæmhyæ æ, bi hyægui nguetho him mi tjini 'be'a dí ænba æ. Nu'æ i supi din cue ye ja'i 'be xtá ænba ra Pedro ne ra Xuua, nguetho gätho ye ja'i mí æspa Oja nangue'a xín ja. ²² Nguetho nu ran 'yohæ mi ponga nyote njeya mi pæ'ts'i, ngue bi t'ørpa ran t'øt'e nujæte, gue bi zä.

Nu ye 'yæc'yei bi 'yæp Oja hin din su

²³ Nu'be mi theh ra Pedro ne ra Xuua, bá æpæ guepæ mi 'bæh ye 'yæc'yei. Ne bi xifi gätho xí xi'æ ye mbäjä ne ye daç'yei. ²⁴ Nu'æ, nu'be mí 'yøde, bi zo Oja, n'dat'a im bæni, ne bi 'yæn'æ:

—Ma Oja ahe, gue gra Hmu, gá 'yøt' mahæts'i necua ja ra häi ne ra deja ne gätho æ i jabæ. ²⁵ Ne nu ní Hogandæhi bi bænbæ mam bombøtahe ra David, ni 'yæhe, 'be mí 'yæna:

Hanja nín 'yo'ts'æ ye ja'i gue hingui tæ'næ Oja, ne im bæ'næ gue him majuaṇi.

²⁶ Yú hmuts'æt'abi ye häi ya bi dæ'mi bi zä bi dæmp' ra sæi.

Ne ye ts'æt'abi bim peti din sæhm-bæ ra Hmu Oja ne ra Cristo rá Thahni Oja, bi 'yæn'a ra David.

²⁷ Nguetho majuaṇi bim peti ua ja ra hnini ra Herodes, ne ra Poncio Pilato, ne ye ja'i ngue hing ye judío, ne ma mi'israhelæ, ne bi zæh ni hoga Ts'unt'æ Jesús, gue'a gá huahni. ²⁸ Nu'æ bi 'yøt'æ gätho 'be'a xcá sän mam'bet'o gue bin ja. ²⁹ Nuya ma Hmu ahe, damí nu'æ gue nde di ænje, ne damí 'daje ni ts'edi, ni 'yæhegæhe, ga huthe ran zambæi ga mamhbæ nim hma.

³⁰ Ne ga uthe ye ja'i ni ts'edi gue da zä'æ yæn zäman'æ. Ne gui 'yut yæn t'øt'e nujæte ne ye hmæpya nangue ni Hoga ts'unt'æ ra Jesús, bi 'yæm 'be min yaḥæ Oja æ.

³¹ Ne nu'be mí jua'a bin yaḥæ Oja, nu ra ngu guepæ xím peti bin huṇi, ne gätho æ man'da bi hyæ yú ts'edi nangue rá Hogandæhi Oja. Ne gätho ye 'yæc'yei bi hyut'an zambæi, bi mamp'a rá m hman Oja.

Bi gohmi 'be'a gätho mi ja

³² Gätho ye 'yæc'yei i 'bei tengu n'danja'i tho, 'dat'a i øt'e, 'dat'a im bæni. Xinga n'da bi ma gue jase yú mbæti, ne gätho 'be'a mi ja mi cohmi. ³³ Ne nu yú 'bæihæ ra Cristo, nu'be mí thoqui bi ma gue bi ndants'a ra Hmu Jesús 'be mi du, ne bi jap Oja bin ja rá ts'edi yém hma, ne xæn ngu rá mate Oja bin t'un'ndæ n'da ngu n'da æ.

³⁴ Gätho ye 'yæc'yei nte madi 'bædi 'be'a gätho mi honi, nguetho xæn ngu bi mbä yú häi o gue yú ngu mí ja, ne

bi un ra mbeti yú 'bäihæ ra Cristo. ³⁵ Ne nu'æ bi darpa æ to'o di 'bæ a da hyoni. ³⁶ Ne gue'a bi 'yøt'a n'da ra 'yæc'yæi, ra José na, ra mængu Chipre, rá 'yæ ra Leví, pæ nu'æ yú 'bäihæ ra Cristo bi zänba man'da rá thuhu gue dí Bernabé, nde da ma i hurpa rá mbæi n'da. ³⁷ Ne gue'a bi 'yøt'e, bi mbä n'da rá huæhi mi ja, ne bá hæ ra mbeti, ne bi dä bæ 'bæh yú 'bäihæ ra Cristo, ngue di un'dæ nte mi ja.

Rá ts'oqui ra Ananías ne ra Safira

5 Pæ nu'a man'da ra 'yæc'yæi í Ananías mi 'bæpæ, ne rá xisu, bi mbä yú häi. Nu'a rá xisu ra Safira a. ² Ne bi gøn'i ts'æ ra mbeti ne 'dat'a bi bæ mmi rá xisu. Ne bá hæc made ra mbeti, bi gæpæ 'bæ'æ yú 'bäihæ ra Cristo.

³ Pæ nu ra Pedro bi 'yæmp'a:

—Nu'i grá Ananías, hanja guí cæ't' ni mbæi ra zjthu, ra Satanás, gue di 'bæp'i'i guí xih ra fehni rá Hogandæhi Ojæ, ngue gá hyæc'i ts'æ ra mbeti guí pä ni häi. ⁴ Nu'bæ hin xquí pä ni häi, ha hin xquí cohmi gue ni mbeti zæhe. Ne nu'i gá pä ni häi, ha hinga gue ni 'bæfizæhe xquí 'yøt'e nangue ni mbeti. Hanja ngubæ guím bæni. Hinga gue'æ yæn 'yohæ gá xih ra fehni, pægue Ojæ gá xih ra fehni, bi 'yæn'a ra Pedro.

⁵ Ne nu'bæ mí 'yø'a ra Ananías 'bæ'a bi man'a ra Pedro, 'bex bi du. Ne gætho to'o bi 'yøde nangue'a æmme bin ja ra mbidi yú mbæi æ. ⁶ Nu'æ yæn 'yohæ mi 'bæpæ bi ndants'i, bi mbant'a ra ánima Ananías, bi duts'i, bi 'yægui.

⁷ Ne nu'bæ mi tho'i ts'æ nhyu ora, bi zøh ra Safira, rá xisu ra Ananías, ne him mi pædi 'bæ'a bi thogui. ⁸ Nu ra Pedro bi 'yæn'na ra xisu:

—Xiqui hangu guí päui ni häi, tengu man ni ndø, bi 'yæn'a ra Pedro.

—Hæha ngubæ rá muui, bi 'yæntho ra Safira.

⁹ Nu ra Pedro bi 'yæmp'a bæya:

—Hanja 'dat'a gá bæmmi, hanja sä gá cøn rá Hogandæhi Ojæ. Nuya 'bæcua ja ra goxthi æ gue bá æc'a ni ndø, ne'e da dux'a ya, bi 'yæmbi.

¹⁰ Ne 'bex bi yørpæ ja rá gua ra Pedro, ne bi du. Bi yæt'æ yæn 'yohæ, bi nu, ya xí du, ne bi duts'i, ne bi 'yægui, 'darpæ thofo bi 'youi rá ndø. ¹¹ Ne æmme bi mbi-di gætho æ yæ 'yæc'yæi, ne'æ gætho mi'da bi 'yøde bi mbi-di.

Xæn ngu yæn t'øt'e nujxte bi 'yøt' yú 'bäihæ ra Cristo

¹² Xæn ngu yæ hmæpya, ne yæn t'øt'e nujxte bi 'yøt' yú 'bäihæ ra Cristo bæ 'bæh yæ jå'i. Ne gætho madim peti bæ ja ra dæniþa guerpæ t'æmbi rá ngun'yu ra Salomón, ne 'dat'a im bæn'æ. ¹³ Ne nu'æ mi'da æ gue hingui æc'yæi, bi zu din uæns'hæ yæ 'yæc'yæi, ne bi hnumansu yæ 'yæc'yæi.

¹⁴ Pæ man'da man'da xæn ngu bi 'yæc'yæi ra Hmu, yæn 'yohæ ne yæ xisu. ¹⁵ Ne nangue bi 'yøt' yæn t'øt'e nujxte yú 'bäihæ ra Cristo, jananjæbæ i ts'opæ ja 'yu yæ hyænni guerpæ da tho'æ, i oxpæ ja yú t'ots'i ne yú fidi. Ne nu'bæ da thopæ rá xudi ra Pedro da yæni. ¹⁶ Ne xæn ngu bi bøm bæ ja yæ hnini guerpæ hæn bæ Jerusalén, bi mba bæ

Jerusalén, bi zix'æ yæn zæman'æ, ne'æ min 'yohæ yæ zjthu. Gætho bi zä.

Ra Pedro ne ra Xuua bi hnuman'æ

¹⁷ Janangue'a yæ dæmbæjå ne gætho min 'yohæ, nu'æ æmbi yæ saduceos, æmme bin ja yæn ts'æya yú mbæi æ.

¹⁸ Janangue'a bi bent'æ yú 'bäihæ ra Cristo ne bi got'a fædi. ¹⁹ Pæ nu'a n'da ram 'bæhni bí 'yæh mahæts'i 'bæ min xui, bi xocua ra jut'i yæ ofædi ne bi zixpæ thi. Ne bi xifi:

²⁰ —Ní mba, damam 'bæhmbæ bæ ja ra dæniþa, dami xihmbæ yæ jå'i gætho nangue ram 'bæi ma'da'yo, bi 'yæna.

²¹ Nu'æ, nu'bæ mí 'yøh na, bi yærpæ ja ra dæniþa 'bæ mi t'æxuditho, ne bi xænba yæ jå'i.

Ne nu'bæ mí peti yæ hmumbæjå bæ ja n'da ra ngu, ne'æ min 'yohæ, ne madin zohni yæ ngærpi ne yú dæc'yæi yæ israel, ne sä bi mbenpæ fædi yæ asmayo gue ba si yú 'bäihæ ra Cristo. ²² Pæ nu'bæ mi zøm bæ ja ra fædi yæ asmayo, njom bi djm bæ æ. Bi mbeng mahøn'a bæ bí 'bæh yæ hmumbæjå, ²³ ne bi 'yæmbi:

—Dá tjm'be ra goxthi xø man thæt'ti thofo ne yæ mbædi mi 'bæpæ thi ja ra goxthi. Ne nu'bæ ma xoc'be, njø'o to'o dá tjm'be bæ mbo, bi 'yæn'æ.

²⁴ Ne nu'bæ mi 'yø'a rá hmu yæ mbædi bæ ja ra dæniþa, ne yæ hmumbæjå, bi hyonya thofo. æmme bi du yú mbæi: "Hæpæ maha nín sæ'a øt'æ," din 'yæmp'æ. ²⁵ 'Bex bi zøn'a n'da, bi xifi:

—Nu'æ yæn 'yohæ gá cothæ fædi bí 'bæpæ ja ra dæniþa yæ, ne i xænba æ yæ jå'i, bi t'æmp'æ.

²⁶ Ne bi mba rá hmu yæ mbædi bæya, ne in 'yohæ yæ mbædi. Ne xø bá si yú 'bäihæ ra Cristo, ne him bi ænbi, nguetho mí su xtí mba ma bat'ado. ²⁷ Ne nu'bæ bá ts'i bæ ja ra junta, bi 'yæn yæn t'ænni a ra hmumbæjå. Bi 'yæmp'æ:

²⁸ —Ha hin dá hæc'ahæ gue hin gui xænbahe yæ jå'i nangue ra Jesús. Pæ hin gui øhmbæ 'bæ'a dá mangæhe. Nuya gætho yæ jå'i 'bæcua Jerusalén i pæh ram hma guí mamhbæ. Ha guí ænje go ma ts'oquihe bi du ra Jesús.

²⁹ Nu'a ra Pedro ne'æ mi'da yæn 'yohæ bi dæti:

—Jætho ga øthe 'bæ'a i xije Ojæ xinda gue i xije yæ jå'i.

³⁰ Nu Ojæ gue bi dænde ma ngærpa bætahæ, bi xox'a ra Jesús, nu'a gue'a gá hyohæ 'bæ gmí cuathæ bæ ja ra za.

³¹ Pæ Ojæ bi zixpæ bi gonhui rá ts'edi, ngue dim hmu ne dim pørpæte. Ne da japi di pæh yú mbæi yæ jå'i israel ne di punba yú ts'oqui. ³² Ne nugæhe dí mamhbæ majuaþi nanguehna. Ne'a rá Hogandæhi Ojæ im ma majuaþi nanguehna. Ne nu Ojæ bi un rá Hogandæhi to'o gætho bi 'yæc'yæi, gue da bæse gue majuaþi a, bi 'yæn'a ra Pedro.

³³ Ne nu'bæ mí 'yø'æ hupæ, æ mme bi de ra cæe, ne min nde xtá hyo æ. ³⁴ Pæ bi ndants'a n'da ran 'yohæ mi hupæ ja ra junta, nuna n'da ra fariseo rá thuhu ra Gamaliel. Gue'a n'da ra xænbate yæn t'ædi yæ judío. Ne gætho yæ jå'i in numansu a. Nu'a bi manda da ts'ixpæ thi n'da zæ ora æ i pa ma juæþbi. ³⁵ Ne bi 'yæna:

—N'yohæ ahæ, dyæ israelhæ, dami jamansu 'bæ'a guí ørpahæ ya yæn 'yohæ. ³⁶ Nguetho hin æ huæ maya'bæ bi ndants'a n'da ran 'yohæ ra Teudas, mi æna mi jæse rá

ts'edi. Ne xən ngu yə jə'i bi denni, mbe goho ciento. Ne nte dá ɔrpahə pɛ bi tho, ne gátho mi tenni bin 'uɛxt'i 'da'a n'danni bi mba. ³⁷ M'bejua bəya, bi ndants' ra Judas ra mēngu ra häi Galilea. Nu yə pa bin ja ra pede bin tət'i 'da yə jə'i. Pɛ nɛ'a bi mba ntho, ne gátho mi tenni bin 'uɛxt'i. ³⁸ Janangue'a dí xi ahə, dami hyehmbə ya yə'n 'yohə, nguetho nu'bə rá ts'edi zehə gue ra 'befi i ɔt'e, da mba ma juadi 'bə. ³⁹ Pɛ nu'bə rá 'befi Ojə i ɔt'e, hingui sá gui hecpahə. Nu'bə gui ɛna gui hecpahə, gan sühmbə Ojə 'bə, bi 'yɛn'a ra Gamaliel.

⁴⁰ Nu'ə, bi 'yɔmanho 'be'a bi man ra Gamaliel, ne nu'bə mí xifi da yət'a mbo mahən'a yú 'bäihə ra Cristo, bi mba m'bei, ne bi xi'ə hin din xānbate nangué ra Jesús, ne bi hyetho bəya. ⁴¹ Nu'bə mí bəm bə ja ra junta ə, bin johya yú mbəi, nguetho ya bi nu ran ənbi nangué ra Jesús. ⁴² Ne xínga n'da ra pa mi ɛ't'i gue him mi mamp'a ra hogam hma nangué ra Jesucristo, ne bi xānba yə jə'i nubə ja rá dānijə yə judío, nɛpə ja yə ngu.

Bi thahni yoto má 'yohə ngue dim fäxte

6 Nu'ə yə pa ə man'da xən ngu bi 'yɛc'yɛi. Nu'ə 'da bəya gue i yə ra griego, bi dɛ'mi bi zɛ'ə i yə ra hebreo, i ɛna hingui pa ma pɛti xən ho ə 'da yú mēnguhə, gue yə xisu xən du yú ndə, gue'bə pa ma dat'i yə'n ts'ihmɛ n'da pa ngu n'da pa. ² Nu'ə 'de'mayoho yú 'bäihə ra Cristo bi ma gue dim pɛti yə 'yɛc'yɛi bəya, ne bi xifi:

—Hingui sá yoho ga ɔt'ähe, hingui sá ga thoqui ga unhde yə'n ts'ihmɛ yə jə'i, nguetho jatho ga mamhbe rá m Hman Ojə. ³ Janangue'a ma zə cu ahə nangué ra Cristo, dami huahndə 'da gue gue'ahə yoto yə hogan'yohə gue i hə ra ts'edi xən ho nangué rá Hogandəhi Ojə in 'yohə, ne xən ho yún 'yomfɛni, di darpa yún ts'ihmɛ yə jə'i ngue nte i ja. ⁴ Pɛ nugähe ga thoje dan yəhe Ojə ne ga mamhbe rá m Hman Ojə.

⁵ Ne gátho ə gue madi pɛti bə, bi 'yɔmanho ə 'be'a bi man'ə yú 'bäihə ra Cristo. Ne bi than'na ra Esteban, n'da ran 'yohə ɛmme ɛc'yɛi xən ho ne in 'youi xən ho rá Hogandəhi Ojə. Ne bi than'na ra Felipe, ne ra Prócoro, ne ra Nicanor, ne ra Timón, ne ra Parmenas, ne ra Nicolás, nu'a mí tenba yú t'ɛc'yɛi yə judío 'bə hin ní 'yɛc'yɛi ra Cristo, nu'a bá nɛpə ja ra hnini Antioquía. ⁶ Ne gátho bi ts'ixpə 'bəh yú 'bäihə ra Cristo. Ne nu'ə bi gäs pa yú 'yɛ yú yə ə bəya, ne bin yəhə Ojə ngue da mbäx'ə nangué ra 'befi bin t'un'də.

⁷ Ne man'da man'da bi hman rá m hman Ojə, janangue'a man'da xən ngu yə jə'i bə Jerusalén bi 'yɛc'yɛi. Nɛ'ə yə mbäjä bə ja yú nijə yə judío, xən ngu bi 'yɛc'yɛi ne bi denni.

Bi fent'a ra Esteban

⁸ Nuna ra Esteban, xən ngu rá m fäts'i Ojə bi unni ne rá ts'edi, ne bi 'yɔt' yə'n t'ɔt'e nujxte ne yə hmɛpya nangué rá ts'edi Ojə bə 'bəh yə jə'i. ⁹ Pɛ nu'ə 'da yə'n 'yohə bi dɛ'mi bin junthə ra Esteban, gue'ə i pa bə ja n'da rá nijə yə judío guerpə i pa yə jə'i min 'yɛhɛ, nɛ'ə 'da yə mēngu bə ra häi Cirene, nɛpə ja ra hnini Alejan-

dría, nɛpə ja ra häi Cilicia, ne 'da yə mēngu bə ra häi Asia, gátho bin junthə ra Esteban. ¹⁰ Pɛ him bi zä bi dāp'a ra Esteban, nguetho xən ngu rán 'yomfɛni mi ja, ngue mi yə con rá ts'edi rá Hogandəhi Ojə.

¹¹ Janangue'a nt'əgui thoho bi 'bɛp'i 'da da man ra fehni, da 'yɛna: "Dá ɔhmbe a bi ma, bi c'əman'ə ra Moisés gue bi 'dac man t'ɛdihə, ne bi c'əman'ə Ojə," bi t'ɛmp'ə 'da. ¹² Bi parpa yə jə'i bəya, ne yə dāc'yɛi, ne yə xānbate nijə, bi fent'a ra Esteban ne bi ts'ixpə bí ja ra junta nguerpə i ja rán juānbate yə hmumbäjä. ¹³ Ne bi mba nthoni 'da da man yə fehni, ne bi 'yɛna:

—Hingui ɛ'ts'a ní c'əman'ə na ra dānijə nɛ'ə yún t'ɛdi ra Moisés. ¹⁴ Nguetho dá ɔhmbe bi man na ran 'yohə, bi 'yɛna: "Nu ra Jesús ra mēngu Nazaret da xo't' ra dānijə ne di päh yə'n t'ɔt'e gue bi xijə ra Moisés," bi 'yɛn na ra Esteban, sá bi 'yɛn'ə.

¹⁵ Gátho mi hupə ja ra junta bi hyand ra Esteban, ne bi nu ngue majuañi in 'youi xən ngu rá ts'edi Ojə.

Din juən ra Esteban

7 Nu'a ra dāmbäjä bi 'yän'na ra Esteban:

—Ha majuañi 'be'a si'a ya.

² Nu ra Esteban bi dādi:

—N'yohə ahə, gyə ta ahə, dami 'yɔhmbə ya 'bə majuañi guécä dí ɔt'ä a i sicä. Nu'a Ojə nujxte thoho bin yəui ma ngərpa bətahə ra Abraham, nu'bə mí 'bɛpə Mesopotamia, ne hin ní mba bə ra häi Harán. ³ Ojə bi xifi: "Dami pəngua ni häi, ne gui socua ni meni, ne gua ɛpə n'da ra häi ga ut'a'i," bi 'yɛmbi. ⁴ Janangue'a bi bəm bə ra häi Mesopotamia, ne i t'ɛmbi Caldea, ne bim 'bɛpə ra häi Harán. Nu'bə ya bi du rá ta, bi nɛpə Harán ne Ojə bá si ua ja ra häi dí 'bəhmbə ya. ⁵ Pɛ nu ra Abraham hinga gue'a ra ora bi xi Ojə di un'na ra häi, xínga n'da xequi da ma gue rá häi zehə. Pɛ majuañi bi xifi di un ra häi gue da gomhbə yúm bom'beto. Nu'bə mi xifi, mán jo'o yú t'əhni ra Abraham.

⁶ Nu'a Ojə bi 'yɛmbi: "Nu nim bom'beto ban 'yɛhɛ bə n'danni ra häi, ne da mba ma ənbi goho ciento njeya." ⁷ Ne xə bi 'yɛmbi: "Nugä ga ənbä ə yə jə'i 'bɛpə ja ra häi guerpə din 'yɛhɛ, ne m'bejua bəya nu'ə ba pəm bə guerpə min 'yɛhɛ, ne ba ɛcua ja ra häi, ne guécua da dāndegui," bi 'yɛn Ojə. ⁸ Ojə bi 'yɔt'ui ran hoqui ra Abraham, nu rá hmɛpya a gue da mba nthequi rá xifani, nɛ'ə yú xifani yú ts'ənt'ə. Bin jabə 'bə mim 'bəh ra Isaac rá ts'ənt'ə ra Abraham, ná hyəto pa bi mba nthequi rá xifani. Ne nu'bə mín dān'yohə ra Isaac, bim 'bəh ra Jacob rá ts'ənt'ə, ne nu'bə min te ra Jacob bim 'bə'i 'de'mayoho yú ts'ənt'ə, nu'ə gue'ə ma ngərpa bətahə ə, bi 'yɛn'a ra Esteban.

⁹ Ne xə bi 'yɛna:

—Nu'a n'da rá ts'ənt'ə ra Jacob, ra José a. Ne nu yún 'yohə ra José bi seyabi, ne bi mbä. Ne nu'a to'o bi dāi bi zixpə ja ra häi Egipto. Pɛ Ojə min 'youi ra José. ¹⁰ Nu Ojə bi zeh ra José nangué gátho yə'n ənbi bi nu, ne bi un rá m fäts'i ne bi un rán 'yomfɛni xən ho. Ne nu'a ra Faraón, ra hmuts'ət'abi bə ja ra häi Egipto, bi numanho a ra José, ne bi japi di manda gátho ra häi bə nɛpə ja rá ngu.

¹¹ Ne bin ja n'da ra dāthu bē gātho ra häi Egipto, nep̄ ra häi Canaán, ne nu yē jā'i bi nu ran ʔnbi nguetho x̄o ma hin'yē 'be'a da zi ma bōtahē bē mí 'bēp̄. ¹² Ne nu'bē mi 'yōh ra Jacob gue mi pa m'be'ts'i bē 'be'a da ts'i bē ja ra häi Egipto, bi mben'dē 'da yū ts'ʔnt'ē, gue'ē ma bōtahē ē. ¹³ Ne nu'bē mi mba mahōn'a yūn 'yohē, guexta'a him mi pā'a ra José. Nu ra José bi 'yēmp'ē: "Dadín 'yohēhē." Ne nu'a ra José bi xi'a ra Faraón gue gue'ē yūn 'yohē ē. ¹⁴ Nu ra José bēya bi ma din zohni rá ta, ra Jacob, ne gātho ná ngu mi 'bēp̄ ja rá ngu, gue í jua'i hyāte ma'dē'ma cēt'anjā'i.

¹⁵ Janangue'a nu ra Jacob bi mba bē ja ra häi Egipto ne bi du bē. Ne'ē yū ts'ʔnt'ē mam bombōtahē bá tu bē ē.

¹⁶ Pe nu'ē, him bá t'āp̄, pē bi thuxp̄ Siquem nubē ra häi mí 'bēi, ne bi t'āp̄ ja n'da ra jado. Nu ra jado gue'a bi dān'a ra Abraham gue bi mbā yū ts'ʔnt'ē ra Hamor, ra mengu Siquem.

¹⁷ Nu'bē mi ts'ʔtho da hyän yē pa tengu bi xi Ojā ra Abraham, gue di un rá häi yūm bom'betō, ʔmme bin xānd yē jā'i bēya, gue ma mi'israelhē, nubē ja ra häi Egipto. ¹⁸ Ne nubēya bi ndants' man'da ra Faraón bē Egipto, nguetho gātho ní huti yē Faraón yē ts'ʔt'abi Egipto. Ne nuna man'da ra Faraón him mí pāh ra José.

¹⁹ Janangue'a bi ʔcpi ne bi ʔnba ē mam bombōtahē. Ne bi manda da mba ma bēnbi gātho yū ts'ʔnt'ē a ra pa dim 'bēi, gue da du, nguetho in ndepe him man'da din xānd yē jā'i israel. ²⁰ Nu'ē yē pa'ē bim 'bē'a ra Moisés. Nu'a, n'da ra t'ēhni madí nequi din hocjā'i, ne mi numanho Ojā. Nhyuzna bi jamansu rá ta ne rá mbe bē ja yū nguse. ²¹ Pe nu'bē mi thōn'a thi ra 'uere Moisés, nu rá t'jxu ra Faraón bi djni. Ne bi zini ne bi tede tengu'bē ē rá t'ēhni zehē. ²² Nu'a ra Moisés bēya gātho mi sänbi 'be'a mí pāh yē mengu Egipto. Ne gātho i pōmanho 'be'a mi ma, ne xēn ngu mi sā da 'yōt'e.

²³ Ne nu'bē mi mbe'ts'a nyote njeya, bi bēni da mba bi zengua hap̄ madím pēh yū menguhē gue yē jā'i israel. ²⁴ Nu'a n'da ē, bi nu ran ʔnbi ngue bi ʔnba n'da ra jā'i egipto. Nu'bē mi nu'a ra Moisés, bi yāni, bi cospa ra pengui bi hyo ngue bi du ra jā'i egipto. ²⁵ Nu ra Moisés mim bēni gue mi pā'ē yē jā'i israel 'be'a da 'yōt' Ojā, gue ra Moisés da yān'ē, di japi him man da nu ran ʔnbi. Pe him mi pā'ē yē jā'i. ²⁶ Man'da pa bēya bi nu mahōn'a ra Moisés gue bin tuhni yoho yēn 'yohē israel, ne nu ra Moisés bi zā bi hocua yū mbēi, bi 'yēmbi: "N'yohē aui gadín cuui, 'be'a guí ʔnui a guí ʔt'ui gadín sūhmi," bi 'yēmbi. ²⁷ Pe nu'a gue mi ja rá ts'oqui bin cue, ne bi ndōn'na ra Moisés, bi 'yēmp'a: "Ha i ja nin t'ēdi gui hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'ʔt'abi ngue gui hogä'be. ²⁸ Ha guí ʔna gui hyogui tengu'bē gmí hyo ra mengu Egipto mán de," bi 'yēmbi. ²⁹ Nu ra Moisés nu'bē mi 'yōde 'be'a bi man'a ran 'yohē, bi 'dagui, bi mba bē 'danguadi ra häi Madián. Ne mí 'bēp̄ tengu bē nam 'bē'ē yē 'dan'yo jā'i, ne guerp̄ ja bim 'bēp̄ yoho yū ts'ʔnt'ē.

³⁰ Ne nu'bē mi tho'a nyote njeya ngue mi 'bēp̄, bi nequi n'da rá m 'bēhni Ojā mahēts'i bē ja ra t'ēza mi zō ra sibi, nubē ja ra ʔhäi, jombē ra t'ōhō t'ēmbi Sinaí.

³¹ Nu'bē mín nu ra Moisés, madi hyonya thoho, bi mba bi hyän'i ts'ē bē ja ra t'ēza ʔna da nu 'be'a i ja bē. Bi 'yōrpa rá nde ra Hmu mahēts'i bēya, ³² bi 'yēmbi: "Nugä drá Ojā gue i thānde ni ngērp̄ mbombōtahē. Nugä dra Ojā gue i thānde ra Abraham, ne ra Isaac, ne ra Jacob," bi 'yēmbi. Pe nu ra Moisés bi fet'i ne bin su, him bi hyānzambēi gue xpi hyandi. ³³ Nu'a ra Hmu bi 'yēmbi: "Dami c'oc ni thjxfani nguetho nuua guí 'bäi, xēn ho ua, ngue ya dí 'bäcä ua," bi 'yēn Ojā. ³⁴ Ne xō bi 'yēn Ojā: "Dá nu ma t'ēhni 'bēp̄ ra häi Egipto ngue i pa ma ʔnbi. Ne dá ʔcä yū hmbafi ē. Bá ʔcä ya gue ga japi da thēgui. Ne nuya gui mba bē Egipto," bi 'yēn Ojā, bi t'ēmp'a ra Moisés, bi 'yēn'a ra Esteban.

³⁵ Nu ra Esteban xō bi xi'ē yē juānbate mahōn'a, bi 'yēna:

—Guehna ra Moisés bi ts'ē 'bē mí 'yēna xtí hecua yoho yēn 'yohē ma mi'israelhē, ne bi t'ēmbi: "Ha i ja nin t'ēdi gui hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'ʔt'abi." Guehna ra Moisés, Ojā bi mbenp̄ ngue din ts'ʔt'abi nange yē jā'i israel, ne bi japi bi mba nthegui. Ne nu'a 'be'a bi 'yōt'a ra Moisés, bi 'yōt'e nange rá m 'bēhni Ojā mahēts'i bi nequi bē, nu'bē mi de ra t'ēza. ³⁶ Nuna ra Moisés bi 'yōt' yēn t'ōt'e nujxte ne yē hmeṗya nubē ja ra häi Egipto. M'bējua bēya bi gēcp̄ thi yē jā'i bē ja ra häi Egipto, nep̄ ja ra thenga dejā bi 'yōt'a n'da ran t'ōt'e nujxte, nep̄ ma'ueni nguep̄ bin 'yo yote njeya yē jā'i. ³⁷ Guehna ra Moisés bi xih yē jā'i israel: "Ojā da huan'nahē n'da ra pōngahyā guerp̄ 'bēh nin 'yohēhē, tengutho bē bi huancä. Nu'a jatho gui 'yōhmbē 'be'a da man'a," bi 'yēna, bi 'yēn'a ra Esteban.

³⁸ Nu ra Moisés gue'a bin 'yohē yē jā'i bē ma'ueni. Ne nubē ja rá yā ra t'ōhō Sinaí bin yaui rá m 'bēhni Ojā mahēts'i, 'bē mi gop̄ ja rán dēi ra t'ōhō mam bombōtahē. Ne bi hyānba rá m hman Ojā ra Moisés gue njām'bē da guadi, ne gue'a bi thogahē a ya.

³⁹ Pe nu'ē mam bombōtahē him bi nde bi 'yēc'yēi a ra Moisés, him bi nde bi dēnni xēn ho, pē bi numan'ētho ne bi goh yū mbēi, mí m bē m bē Egipto. ⁴⁰ Nu'ē bi 'yēmp'a ra Aarón, ra hmumbäjä: "Dami 'yōrcahe 'da yē ojä da zixcahē. Nguetho hin dí pāhmbē 'be'a bi ja a ra Moisés gue bá jügāhe bē ja ra häi Egipto," bi 'yēn'ē.

⁴¹ Nu'ē bi 'yōt'a n'da ra t'ēndāni bēya, ʔmbi yū ojä, ne bi hyo yēn dāni ne bi mbōx yū 'bōts'e. Ne madín johya a bi 'yōt'e nange yū 'yēse. ⁴² Pe nu Ojā bi 'uegue nange'ē, ne bi hyēgui da dānde ra hyadi, ra zāna, ne yē sō, nguetho nt'o't'i bē ja rá sōcuā yē pōngahyā:

Pe hanja hinga guēcä gá pōscahē 'bē gmí hyohē yēn dāni 'bē gmí 'bēhmbē nyote njeya bē ma'ueni, i ʔn Ojā, bi 'yēn'ē yē pōngahyā.

⁴³ Pe hinga guēcä gá thāndegahē pē guá tuhē n'da ra ngu'bōt'e guerp̄ gá thāndehē a gá sänba zehē rá thuhu, gá ʔmfē ra Moloc.

Ne guá tuhē n'da rá hmite ra sō gá 'yēmb zehēhē ra ojä Renfán,

ngue gá nde gá thānde zehēhē.

Janangue'a ga ʔn'nahē ne ga pēn'nahē man'da yatho xinda guerp̄ ra häi Babilonia, i ʔn Ojā, bi 'yēn'ē yē pōngahyā.

⁴⁴ Pɛ guehma mi tu n'da ra ngu'bø't'e gue mí sänba Ojå ɛ ma ngørpa bombøtahɛ 'bɛ mín 'yo bɛ ma'ueni, guerpɛ da dānde Ojå ɛ, bi 'yøt'e tengu xí xi Ojå ra Moisés, nu'bɛ min yəui bɛ ja ra t'øhø. Bi xifi da 'yøt'e tengu ra hmɛpya xí nu. ⁴⁵ M'bɛjua bɛya, nu'bɛ mí ngørpi ra Josué, pɛ guexta'a ra ngu'bø't'e bá tu'ɛ ma ngørpa bombøtahɛ 'bɛ mí zøm bɛ ja ra häi xí xi Ojå. Nɛ mí 'bɛpɛ mi'da yɛ jå'i gue hing yɛ israel. Nu Ojå bɛya bi hyøn'a thi yɛ 'dan'yo jå'i nɛ bim 'bɛpɛ yɛ israel bɛya. Nɛ guexta'a mí jatho ra ngu'bø't'e nu'bɛ min ts'ɛt'abi ra David. ⁴⁶ Nu'a Ojå ɛmmɛ mí numanho ra David, gue 'dat'a Ojå mí thānde ra Jacob. Nu'a ra David bi 'yāp rán t'ɛdi Ojå da hyømbara rá ngu gue rām poniui ra ngu'bø't'e. ⁴⁷ Pɛ nu ra Salomón rá ts'ɛnt'ɛ ra David a, gue'a bi hyømbara rá ngu Ojå. ⁴⁸ Pɛ nu'a Ojå nujxte thoho hingui 'bɛpɛ ja yɛ ngu nt'øt'e ngue yú 'yɛ yɛn 'yohɛ. Ngubɛ bi man ra pøngahya 'bɛ mi thocpa rām hma ra Hmu mahɛts'i, nɛ bi 'yɛna:

⁴⁹ Nuua mahɛts'i i ja ma ts'edi,
nɛcua ja ra ximhäi ja ma ts'edi,
'bɛ'a ní ngu guín nde gui hyøguahɛ,
o harɛ guí ɛmhɛ ja ma säya.

⁵⁰ Ha hinga guesegä dá øt'ä gätho ja ua ya,
ɛn Ojå, bi 'yɛn'a ra pøngahya, bi 'yɛn'a ra Esteban.

⁵¹ Nɛ bi thoc'a ra Esteban bi xi'ɛ yɛ mbäjä i ørpa ran juanbi:

—Nu'ahɛ xingui ts'ɛ guí øhmbɛ 'bɛ ja'a si ahɛ, nɛ xɛm mɛ ni mbɛihɛ, xingui ts'ɛ di cɛ't' ni zaguhɛ. Thocua thoho guí säman'ɛhɛ rá Hogandāhi Ojå tengutho mam bombøtahɛ, guín jahɛ bɛ. ⁵² Xínga n'da rá pøngahya Ojå gue him bi hyo mam bombøtahɛ, n'dat'ɛ yɛ pøngahya gue bi ma dua ɛh ra Hoga Cristo, gue'a gá dāhɛ nɛ gá yaɔɔ nɛ xin gá hyohɛ. ⁵³ Nu'ɛ yém 'bɛhni Ojå mahɛts'i bi 'dajɛ rán t'ɛdi Ojå, pɛ hin guí ɛr-pahɛ ra güenda a 'bɛ'a bi ma, bi 'yɛn'a ra Esteban 'bɛ mi 'yɛmp'ɛ yɛ ngørpi.

Bi tho ra Esteban

⁵⁴ Nɛ nu'bɛ mí 'yøh ya 'bɛ'a bi ma ra Esteban, bi dɛ ra cue yú mbɛi nɛ bi yɛɔpa yú ts'i. ⁵⁵ Pɛ nu ra Esteban mí hā rá ts'edi xɛn ho rá mbɛi nangue rá Hogandāhi Ojå in 'youi, nɛ bi ndøs' mahɛts'i nɛ di nɛc thoho harɛ 'bɛ Ojå. Nɛ bi nu ra Jesús 'darɔp 'bɛhmi Ojå nɛ i ja rá ts'edi. ⁵⁶ Nɛ bi 'yɛna:

—Pɛ dami ndøs'hɛ nɛ dín nugä, n'yø, nsoqui mahɛts'i nɛ dín nugä a bin jå'i ua ja ra ximhäi, i 'bɛhnhɛ ja rán 'yɛi Ojå, bi 'yɛna.

⁵⁷ Pɛ nu'ɛ bɛya man'da bi got yú zagu, nɛ bi mbafi nangue yú cue, gätho bi muxpɛ 'bäh ra Esteban. ⁵⁸ Nɛ bi gɛɔpɛ ja ra hnini nɛ bi bat'ado bɛ ma'ueni. Nɛ nu'ɛ gue bim bate, bi mbøh yú coto nguetho in nde nte di hɛn'ɛ. Bi mbøpɛ ja rá gua n'da ran 'yohɛ ní huti ra Saulo, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Gui jamansu ts'ɛ ma cotogähe, bi t'ɛmp'a. ⁵⁹ Nɛ nu'bɛ gätho ní mba ma bat'ado ra Esteban, bi zo'a Ojå, bi 'yɛmbi:

—Nu'i ma Hmu Jesús, dami hyānga ma te ya.

⁶⁰ Nɛ bin dānyahmu, nts'edi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Ma Hmu i, o guí ɛrpa ra güenda nanguehna ra ts'oqui bin ja ya.

Nɛ nu'bɛ mi man na, bi du bɛya.

Nu ra Saulo bi un ran ɛnbi yɛ 'yɛɔ'yɛi

8 Nɛ nu'a ra Saulo 'da'angu bi mamhɛ ɛ bi hyo'a ra Esteban. Janangue'a nu ra pa ngue bi nu ran ɛnbi ra Esteban, nu yɛ 'yɛɔ'yɛi mi 'bɛpɛ Jerusalén bi mba ma ɛcpi. Nɛ xɛn ngu ɛ bi mba bɛ mi'da yɛ hnini bɛ ra häi Judea, nɛpɛ ra häi Samaria, pɛ bi gopɛ ɛ 'dɛ'mayoho yú 'bäihɛ ra Cristo. Nɛ 'da'ɛ yɛ 'yɛɔ'yɛi bi 'yäh ra Esteban, nɛ ɛmmɛ bin zoni nangue'a. Nu ra Saulo ɛmmɛ madi ɛcpa yɛ 'yɛɔ'yɛi, nɛ mi cɛrpɛ ja yɛ ngu mi six yɛn 'yohɛ nɛ yɛ xisu, nɛ bi got'a fädi.

I hman ran ho ma'da'yo nubɛ ra häi Samaria

⁴ Pɛ nu'ɛ bi 'dagui, bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo bɛ n'danni ním pa. ⁵ Nu'a ra Felipe bi mba bɛ ja n'da ra hnini ra häi Samaria, nɛ bi xih yɛ jå'i nangue ra Cristo. ⁶ Gätho yɛ jå'i bi 'yømanho 'bɛ'a bi man na ra Felipe 'bɛ mi nu yɛn t'øt'e nujxte bi 'yøt'a. ⁷ Nguetho xɛn ngu yɛ jå'i bi hyønba thi yɛ zjtho, nɛ nts'edi bi mba 'bɛ mí bøn'ɛ. Nɛ nu'ɛ mí 'uɛ'ts' yú jå'i nɛ'ɛ yɛ dogua gätho bi zä. ⁸ Janangue'a ɛmmɛ bin ja ran johya bɛ ja ra hnini.

⁹ Nɛ mí 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ í Simón, mi øt' ran thäte, nɛ nu'ɛ yɛ mɛngu Samaria madi hyonya thoho. Nu ra Simón min ndɛp yɛ jå'i da bɛni jase rá ts'edi. ¹⁰ Nɛ gätho na ngu'ɛ, yɛ t'ɛhni nɛ yɛ dɔɔ'yɛi, nu'bɛ mi 'yø'ɛ 'bɛ'a bi man a, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɛ na, ja ra ts'edi tengu Ojå, ɛn yɛ jå'i.

¹¹ Nu'ɛ mi numansu ra Simón nguetho nya'a thoho mi häte. Nɛ bi hyonya thoho ɛ 'bɛ'a bi 'yøt'a. ¹² Pɛ nu yɛ jå'i bi 'yɛɔ'yɛi 'bɛ'a bi man'a ra Felipe nu'bɛ mí ma ra Hogamhɛma 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojå, ngue bi ma nangue ra Jesús. Nɛ bi mba ma xixyabi yɛn 'yohɛ nɛ yɛ xisu. ¹³ Nɛ'a ra Simón ɛna bi 'yɛɔ'yɛi, nɛ nu'bɛ mín xixyā, bi dɛn'na ra Felipe. Nɛ nu'bɛ mín nu yɛ hmɛpya nɛ yɛn t'øt'e nujxte bi 'yøt' ra Felipe, bi hyonya thoho ra Simón.

¹⁴ Nɛ nu'bɛ mi 'yø'ɛ yú 'bäihɛ ra Cristo 'bɛpɛ Jerusalén gue bi 'yɛɔ'yɛi yɛ mɛngu Samaria, bi mbɛnpɛ ra Pedro nɛ ra Xuua ɛ mi'da yú 'bäihɛ ra Cristo.

¹⁵ Nu'bɛ mi zøm bɛ bɛya, bin yaɔhɛ Ojå, bi 'yāp rá ts'edi ngue da hyān rá Hogandāhi Ojå yɛ 'yɛɔ'yɛi 'bɛpɛ.

¹⁶ Nguetho hin ní zøh rá Hogandāhi Ojå bɛ ja yú mbɛi ɛ, pɛ hønt'a nangue rá thuhu ra Hmu Jesús bin xixyā ɛ.

¹⁷ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɛya, bi gäspa yú 'yɛ yú yā yɛ 'yɛɔ'yɛi, nɛ bi hyān rá Hogandāhi Ojå bɛya.

¹⁸ Pɛ nu ra Simón, nu'bɛ mi nu bi hyān rá Hogandāhi Ojå ɛ bi gāx yú 'yɛ yú 'bäihɛ ra Cristo, bi 'yut ra mbeti bɛya. ¹⁹ Bi 'yɛmbi:

—Dami 'dac ma ts'edi gue hønt'a to'o ga cāx ma 'yɛ da hyān rá Hogandāhi Ojå tengu guí øt'ui, ma gá jut'au, bi 'yɛna.

²⁰ Pɛ nu ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Di jua Ojā ni mbeti, nē'e, nguetho guím bēni nanguē ra mbeti sā gui tǎn'a 'bē'a di un Ojā.

²¹ Nguetho hinga gue'e ga comhbə na ra 'bēfi, mǫadi ya him mahoqui ni mbēi bə ja rá hmi Ojā. ²² Dami pāh ni mbēi nanguē ran ts'o. Dami 'yǎp rá punbi ra Hmu, nē da zā di pun'na'i nanguē ran ts'o gá bēni.

²³ Nguetho dí pǫdi ǫmmē ja ran ts'eya ni mbēi, nē ǫm-mē xən ngu ran ts'o ja ni mbēi guím bēni.

²⁴ Nu ra Simón bi dǫti:

—Nu'auí gui 'yǎhmi ts'ə rá ts'edi ra Hmu nanguēcä, ngue hin gan nugä a guí mammi, bi 'yǫmp'ə.

²⁵ Nu'bə mim 'bē'i ts'ə bə ra Xuua nē ra Pedro, nē xí mamp'a rá m hma ra Hmu mahǫts'i, bi mbeng bə Jerusalén. Pē him 'bex bi zəm bə, nē m'bet'o gǎtho ná ngu ra häi Samaria bi man'a ran ho ma'da'yo bə bi thogui.

Nu ra Felipe nē ra mēngu Etiopía

²⁶ Nu'a n'da rá m 'bēhni Ojā mahǫts'i bi zəm bə bí 'bē'a ra Felipe, nē bi 'yǫmbi:

—Ní mba 'danguadi guerpə bí thoh ra 'yu ní mba Gaza, gue ní bəm bə Jerusalén. Nuna ra 'yu ní mba bə ra huēnhäi na, bi 'yǫmp'a rá m 'bēhni Ojā.

²⁷ Bi ndants'a ra Felipe 'bex bi mba bə. Bi nu, i 'yo bə 'yu n'da ran 'yohə xən hǫts'i rá 'bēfi, di jamansup rá mbeti ra xuts'ət'abi Candace bə ra häi Etiopía.

Jananguē'a i t'ǫmbi ra eunuco, ngue nde da ma, m'bo-qui. ²⁸ Nu'a xpí mbeng bə Jerusalén guerpə bá thǫnde Ojā. ²⁹ Nu rá Hogandāhi Ojā bi 'yǫmp'a ra Felipe:

—Gui mba gui s'ə'a ran 'yohə i hux ra carro.

³⁰ Nu ra Felipe bin tih pəya nē bi zēdi. Nu'bə mí zəm bə, bi 'yode gue mi nēh ra sōcuə ran 'yohə, gue rá sōcuə ra Isaiás rá pōngahyā Ojā. Ra Felipe bi 'yǎn bəya:

—Ha guí pǫdi 'bē'a nam bōn'a ra sōcuə gadín xäh ya.

³¹ Bi dǫ'a ran 'yohə:

—Hague dán zā ga pǫcä nu'bə njon da xǎngui.

Nē bi xih ra Felipe da ndets'e din hyəmmi bə.

³² Nē nu'a ra sōcuə madín xäh ran 'yohə mim ma gue:

I ts'ix'a n'da ran 'yohə tengu n'da ra dē'yo i ts'its'i ngue da hyo.

Nē tengu n'da ra t'əde'yo nu'bə i ǫxpə rá xǎngu, hin di c'uǫhə,

nē ngutho a ran 'yohə hin din yā.

³³ Nē nu'bə mín nu ran ǫnbi, njom bi yǎni, njom bi mbäts'i.

Nē njon da zā da ma hangu da dēnni, nguetho bi thǫcua rá te ua ja ra ximhäi. Gue'a bi man ra sōcuə bi nu ran 'yohə.

³⁴ Nu ran 'yohə bəya bi 'yǎn'na ra Felipe:

—Dami xiqui ts'ə to'o nín 'yohə na da nu ran ǫnbi, uague guesē na ra pōngahyā bi nu, uague n'dan'yo, bi 'yǫmbi.

³⁵ Nu'a ra Felipe bəya, bi d'ə'mi bi ma 'bē'a nam bōn'a ra sōcuə nubə madín xäh na ran 'yohə, nē bi xifi nanguē ra Jesús bi t'örpa na im man ra sōcuə, nē bi

thoqui bi xifi xən ho. ³⁶ Nē nu'bə mí zəm bə po ra de-he, nu'a ran 'yohə bi 'yǫmp'a ra Felipe:

—Ha hin da zā dan xixyǫgä 'bə, nē po ua ra dehe ya, bi 'yēn'a.

³⁷ Bi dǫ'a ra Felipe:

—Da zā, nu'bə guí ǫc'yēi a dí xi'i nanguē ra Jesús, gue gǎtho ni mbēi.

Bi dǫ'a ran 'yohə:

—Dí ǫc'yēi gue gue'a ra Jesucristo rá Ts'unt'ə Ojā a.

³⁸ Nē bi säyabi rá carro bəya. Nē bi gǫpə ja ra carro nē bi mba bə mi po ra dehe. Nu ra Felipe bəya bi 'yör-pa ran xixyā a ran'yohə. ³⁹ Nē nu'bə mi bōxpə mí po ra dehe, 'dahmantho bi 'bērpə ra Felipe gue bi zix rá Hogandāhi Ojā. Nē nu ra mēngu Etiopía him man'dandj bi nu'a. Nē nu'bə mí thogui, bin johya rá mbēi. ⁴⁰ Pē nu ra Felipe ní nēqui mahōn'a bə ra hnini Azoto. Nē nu'bə mambá thopə ja yə hnini, bi mam bə ran ho ma'da'yo asta gue'bə mi zəm bə ja ra hnini Cesarea.

Nu'a ra Saulo bi pāh rán 'yomfēni

9 Pē nu'a ra Saulo mim man yən ǫcuete, nē ran dǫte nanguē yə 'yǫc'yēi, gǎtho ná 'yot'a bi 'yot' ra Felipe. Nē bi mba bə bí 'bēh ra hmumbäjä. ² Nē bi 'yǎp ra sōcuə ngue ran t'ǫdi da mba bə ja yé nija yə judío nubə ra hnini Damasco. Nē nu'bə 'bo'o da djm bə gue i ten ra Cristo, ogue ran 'yohə ogue ra xisu, da bent'i nē da zixpə Jerusalén nthu't'i din ofädi bə. ³ Nē nu'bə mí mba bə 'yu, mí ts'ətho da zəm bə Damasco, 'bex bí 'yēh mahǫts'i n'da ra nyot'i ǫmmē bi hyärpə i 'bä'a ra Saulo. ⁴ Bi dǫng bə häi ra Saulo bəya, nē bi 'yō'a n'da ran nde bi 'yēna:

—Saulo, Saulo, hanja gní ǫngui.

⁵ Bi dǫ'a ra Saulo:

—To'o i, gra Hmu.

Nu ra Hmu bi dǫt'a:

—Nugä dra Jesús, guēcä gadí ǫngui, nē xən hēi guí ǫt'e tengu n'da ra mbəndāni i pa ma sūni ra t'o ndepe dim pēfi xən ho, nē i nete thoho.

⁶ Nu'a ra Saulo ǫmmē bin su nē bi fēt'i, bi 'yēna:

—Ma Hmu, 'bē'a guín nde ga ǫt'ä.

Nu ra Hmu bi 'yǫmbi:

—Dami ndants'i gui mba bə ja ra hnini, nubə, da si'i 'bē'a gui 'yot'e, bi t'ǫmbi.

⁷ Nē nu'ə gǎtho mín 'yohə him mi sä din yā nguetho bin su. Nu'ə mí øh ra nde pē him min nu to'o min yā.

⁸ Nu'bə mi ndants'a ra Saulo bi zōt' rá dā pē him mi nu, mi xädä thoho. Nu'ə mín 'yohə bi bentpa rá 'yē bi zixpə Damasco. ⁹ Nē hyupa bām 'bērpə, nē mi xädä, nē him mi sihmē, xing ra dehe mi si.

¹⁰ Nē mi 'bērpə Damasco n'da ra 'yǫc'yēi rá thuhu ra Ananías. Nu ra Hmu mahǫts'i bin 'yuse bə nē bi zofo tengu'bə bin 'uj.

—Ananías, bi 'yǫmbi.

Nu ra Ananías bi dǫdi:

—Dí 'bēcä ua gra Hmu.

¹¹ Nu ra Hmu bi 'yǫmp'a:

—Dami ndants'i gui mba bɛ ja ra 'yu t'ɛmbi xɛn juɔni, nɛ gui hyom bɛ n'da ran 'yohɛ ra Saulo, ra men-gu Tarso, i 'bɛrɛ ja rá ngu ra Judas. Nuya in zocá ya. ¹² Nɛ'a ra Saulo in nu tengu'bɛ ra t'j ngue guí mba bɛ nɛ guí cǎx ni 'yɛ, nɛ da nu ran nɛqui mahɔn'a, bi 'yɛn Ojǎ.

¹³ Bi dǎt'a ra Ananías:

—Ma Hmu i, xɛn ngu yɛ jǎ'i bi xiqui 'bɛ'a ɔt'na ra Saulo, xɛn ngu yɛn ts'o xɛ 'yɔrpa yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛrɛ Jerusalén. ¹⁴ Nɛ nuna bá ǎp rán t'ɛdi yɛ hmumbǎjǎ da bent'i nɛ da got'a fǎdi gǎtho to'o da ndɔn'na ni thuhu, bi 'yɛna.

¹⁵ Pɛ nu'a ra Hmu bi xi'a ra Ananías:

—Ní mbahma nguetho dá huahndǎ da ma nanguecǎ bɛ 'bɛ'ɛ hing yɛ judío, nɛ yɛ hmuts'ɛt'abi, nɛ yɛ jǎ'i is-rael ngue yɛ judío. ¹⁶ Nɛ ga xifi xɛn ngu yɛn ɛnbi da nu nanguecǎ, go bi 'yɛn Ojǎ.

¹⁷ Bi mba ra Ananías bɛya, nɛ nu'bɛ mi yɛrɛ ja ra ngu, bi gǎx rá 'yɛ rá yǎ ra Saulo nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma cu'i Saulo, nu ra Hmu Jesús, nu'a gue gǎ nu bɛ 'yu 'bɛ guá ɛɛ, bá pɛncǎ ua ya gue di ja i da xoh ni dǎ. Nɛ di ja i gui hyǎ ra ts'ɛdi xɛn ho nangue rá Hogandǎhi Ojǎ gan 'youi, bi 'yɛna.

¹⁸ Nɛ 'bɛx bi hyɔ'ɛ mi comba yú dǎ tengu ra xihuǎ. Nɛ 'bɛx bi hyand ran nɛqui yú dǎ ra Saulo, 'bɛx bi ndants' pɛya nɛ bin xixyǎ. ¹⁹ Nɛ nubɛya, bin sihmɛ nɛ bi zac mahɔn'a rá jǎ'i. Nɛ bǎm 'bɛ'i ts'ɛ bɛ bí 'bɛ'i 'da yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ra hnini Damasco.

Nu'a ra Saulo bi mam bɛ rǎm Hman Ojǎ bɛ Damasco

²⁰ Nɛ nu ra Saulo bɛya 'bɛx bi dɛ'mi bá mam bɛ rǎm Hman Ojǎ bɛ ja yú nijǎ yɛ judío. Nɛ bi xifi gue nu ra Jesús rá Ts'ɛnt'ɛ Ojǎ a. ²¹ Gǎtho mi ɔde bi hyonya tho-ho nɛ bi 'yɛna:

—Ha hinga guehna ran 'yohɛ na mi cot'a fǎdi gǎtho mi ndɔnba rá thuhu ra Jesús bɛ Jerusalén. Nɛ ha him bá ɛcua ngubɛ da 'yɔt'e, nɛ da zits'i nthu't'i bɛ 'bɛh yɛ hmumbǎjǎ, bin 'yɛmp'ɛ.

²² Pɛ nu ra Saulo man'da bi hyǎ ra ts'ɛdi bi ma xɛn ho. Nɛ nu yɛ judío 'bɛrɛ Damasco nte mi sǎ da ma, nguetho bi xifi, nu 'bɛ'a gǎtho mǎn ts'ǎnni da'yɔt'a rá Thahni Ojǎ gue ra Cristo, pɛ gue'a bi 'yɔt'a ra Jesús, guepɛ bi 'yuti n'dat'a.

Nu'a ra Saulo bi 'dagui, ɛna xtám bent yɛ judío

²³ Nɛ nu ra Saulo 'bɛ mím 'bɛrɛ nya'a ts'ɛ yɛ pa, n'dat'a mí man'ɛ yɛ judío hing yɛ 'yɛc'yɛi, ngue da hyo. ²⁴ Pɛ nu ra Saulo mi ɔde 'bɛ'a mbɛn'ɛ yɛ judío. Nu'ɛ mí fǎh yú goxthi bɛ ja ra ndehni, guepɛ ma mbǎt'i ra jǎdo. Ma pa nɛ ra xui mí fǎh yɛ goxthi ngue nde da hyo. ²⁵ Pɛ nu yɛ 'yɛc'yɛi bi zix ra Saulo gue ra xui, í cǎ'ma n'da ra 'bɔts'e bɛ thi bɛ ja ra jǎdo ngue ma fɔt'e ra hnini. Gue'a í 'da'a.

Ra Saulo 'bɛrɛ ja ra hnini Jerusalén

²⁶ Nu'bɛ mí zɔm bɛ Jerusalén ra Saulo, mim bɛni gue xtín 'yohɛ yɛ 'yɛc'yɛi. Pɛ nu'ɛ mím su'ɛ nɛ him mi ɛc'yɛi

gue ra 'yɛc'yɛi ra Saulo. ²⁷ Pɛ nu ra Bernabé bi zix'a ra Saulo guepɛ 'bɛh yú 'bǎihɛ ra Cristo. Nɛ bi xifi ngue bi nu ra Hmu bɛ 'yu, nɛ bin yǎui ra Hmu. Nɛ bi xifi bi hyut' ran zambɛi bɛ Damasco nu'bɛ mím ma nangue ra Jesús. ²⁸ Nu yɛ 'yɛc'yɛi bi zim bɛya, nɛ bin 'yohɛ bɛ Jerusalén. ²⁹ Nɛ nu ra Saulo bi hyut' ran zambɛi bi mamp'a rǎm Hman Ojǎ nangue ra Jesús. Pɛ nu'ɛ 'da yú mijudíohɛ gue i yǎ ra nde ra griego, madin junthɛ ra Saulo, nɛ'ɛ nde da hyo'ɛ. ³⁰ Nu'bɛ mí 'yɔh yɛ 'yɛc'yɛi gue nde da tho ra Saulo, bi zixpɛ Cesarea nɛ bi mbɛn-pɛ Tarso.

³¹ Nuya bin hɛ yún ɛnbi yɛ 'yɛc'yɛi gǎtho ra hǎi Judea, nɛ ra hǎi Galilea nɛ ra hǎi Samaria. Nɛ bin te yú mbɛi nangue Ojǎ. Bi numansu ra Hmu nɛ bi nu rǎm fǎts'i rá Hogandǎhi Ojǎ. Nɛ man'da xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi.

Bi zǎ'a ra Eneas

³² Nu'a ra Pedro mí 'yo mi nu ɛ yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛrɛ ja yɛ hnini, nɛ bi zɔm bɛ ja ra hnini Lida gue da nu yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛrɛ. ³³ Nɛ bi dǎm bɛ n'da ran 'yohɛ ní hu Eneas, nhyǎto nɛya xí 'yoi gue xɛn ɛ, xín t'ɛ'ts' rá jǎ'i.

³⁴ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Eneas, da zǎ'i nangue ra Jesús, dami ndants'i pants' ni fjdi, bi 'yɛmbi.

'Bɛx bi ndants'a ra Eneas bɛya. ³⁵ Nɛ gǎtho ngue 'bɛrɛ Lida nɛpɛ Sarón bi 'yɛc'yɛi ra Hmu 'bɛ mím nu'a bin ja, nɛ bi hyɛɛ yú t'ɛc'yɛi.

Nu'a ra Dorcas bi dǎmbɛni 'bɛ mi du

³⁶ Nɛ nu'ɛ yɛ pa ɛ, mí 'bɛrɛ ja ra hnini Jope n'da ra xisu gue ra 'yɛc'yɛi, í Tabita, nɛ í Dorcas ngue rá nde yɛ griego. Nuna ra xisu ɛmme xɛn ngu ran huɛcate mí ɔr-pa yú mijǎ'ihɛ. ³⁷ Pɛ nuya bin zǎman'ɛ, nɛ bi du. Nu'bɛ mí 'berpa rá jǎ'i, bi jǎxpɛ bí ja n'da ra t'ots'i magǎts'i.

³⁸ Nu ra hnini Lida mí hǎn bɛ Jope. Nu'bɛ mí 'yɔh yɛ 'yɛc'yɛi, gue 'bɛrɛ Lida ra Pedro, bi mbɛhn'dɛ yoho yɛn 'yohɛ gue ba ɔrpa ra ts'ɛdi ba ɛɛ. ³⁹ Nu ra Pedro bɛya 'bɛx bǎn 'yohɛ ɛ. Nu'bɛ mí zɔhɔ, 'bɛx bi ts'ixpɛ magǎts'i ja a ra cuarto guepɛ mí 'bǎ'ɛ yɛ hyoya xisu mí zoni. Nɛ bi 'yut yú he xí t'ɔrpabi, gue bi 'yɔrpa ra Dorcas 'bɛ mi 'bɛi. ⁴⁰ Pɛ nu ra Pedro bi xifi:

—Dami pɔmhɛ ts'ɛ n'da zɛ ora gǎtho ahɛ.

Nɛ bin dǎnyahmu nɛ bin yǎui Ojǎ. Nɛ bi hyant'a gue bi du, bi 'yɛmbi:

—Tabita dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

'Bɛx bi zɔt' rá dǎ, nɛ nu'bɛ mím nu ra Pedro, bi hyudi.

⁴¹ Nu ra Pedro bɛya bi bentpa rá 'yɛ nɛ bi xots'i, bim 'bǎi. 'Bɛx bi zohn'dɛ yɛ 'yɛc'yɛi nɛ yɛ hyoya xisu bɛya:

—Dami nuhɛ na xí du, nɛ bi dǎmbɛni ya, bi 'yɛmp'ɛ.

⁴² Nu'bɛ mí 'yɔ'ɛ gǎtho ra hnini Jope, xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi ra Hmu. ⁴³ Nɛ nu ra Pedro xɛn ngu ts'ɛ yɛ pa bá copɛ Jope, bǎm 'bɛrɛ rá ngu ra Simón. Nu ra Simón ra hoca xindǎni a.

Ra Pedro nɛ ra hmudofɛi Cornelio

10 Mí 'bɛrɛ n'da ran 'yohɛ í Cornelio, nubɛ ra hni-ni Cesarea. Gue nuna ran 'yohɛ im hmu

nangue'ɛ n'da munts'i yɛ dofɛi gue'a ní t'ɛmbi Italiano ɛ. ² Nuna ra Cornelio madague'bɛ hing ra judío a, pɛ nu'a nɛ gátho 'bɛpɛ rá ngu mi thɛnde Ojɔ nɛ mí numansu a. Nzɛi mi un yɛn t'unni yɛ hyoya nɛ nzɛi min yɛhɛ Ojɔ. ³ N'da ra pa mbɛ hyunde, tengu'bɛ bi 'uj 'bɛ mí nu n'da rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi yɛrɛpɛ ja ra cuar-to mí 'bái, bi zofo:

—Cornelio, bi 'yɛmbi.

⁴ Nɛ nu'bɛ mí hyandi, bin su nɛ bi dɔdi:

—'Bɛ'a ma Hmu.

Nu ram 'bɛhni bi 'yɛmbi:

—Nu'a Ojɔ im bɛn'i, nɛ i ø'bɛ guí yɛui, nɛ in nu Ojɔ 'bɛ gdí un yɛn t'unni yɛ hyoya. ⁵ Nuya, gui pɛhn'dɛ 'da yɛn 'yohɛ bɛ Jope da dɛm bɛ n'da gue ra Simón, nɛ guet'a ra Pedro a, nɛ gua pɛnhua. ⁶ Nu'a ra Pedro i 'bɛhmbɛ n'da ran 'yohɛ i Simón gue ra hoca xindɔni a, nɛ i 'bɛrɛpɛ ndendejɔ. Nu'a da xí'a i 'bɛ'a gui 'yøt'e, bi 'yɛn'a rám 'bɛhni Ojɔ.

⁷ Nu'bɛ mí gua'a im ma, 'bɛx bi mbeng mahɛts'i ram 'bɛhni. Nu ra Cornelio bɛya bi zohni yoho yú 'yɛhɛ nɛ n'da ra dofɛi ngue i numansu Ojɔ, ngue rá 'yɛhɛ a. ⁸ Nɛ nu'bɛ mi xifi gátho 'bɛ'a bi xih rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi mbɛrɛpɛ Jope ɛ bɛya.

⁹ Man'da pa bɛya mbɛ huxyadi nu'bɛ bá ɛrɛ 'yu yúm 'bɛhni ra Cornelio, hántho Jope, nu ra Pedro bi ndɛxpɛ thi bɛ ja ra zɛ'ts'angu bɛ mí 'bɛi, guɛrɛ din yɛui Ojɔ.

¹⁰ Nu'a ra Pedro ɛmmɛ bin tumanthuhu, nɛ gátho ní mba mahoqui ran ts'ihmɛ, nu ra Pedro bɛya bi nu n'da ran t'uti, tengu'bɛ bi 'uj. ¹¹ Nɛ bi nu nsoqui mahɛts'i, nɛ bá çai tengu n'da ra the'bøt'e xɛn ndoho gue mfɛnt'i yú ts'at'i. ¹² Nɛ ba 'yo bɛ ja ra 'bøt'e hɔnt'a go 'bɛ'a má zu'uɛ i ja goho yú gua, nɛ yɛ zate, nɛ yɛ pozɛ, nɛ yɛ doja. ¹³ Nu ra Pedro bi 'yø'a n'da ra nde, bi t'ɛmbi:

—Dami ndants'i gui hyo gue gui sa.

¹⁴ Bi dɔ'a ra Pedro:

—Hin'na ma Hmu, nguetho nɛm'bɛ xtá sagä xɛn ts'o, gue'a i man nin t'ɛdi hingui ho 'bɛ ga sa.

¹⁵ Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—'Yo guí ɛna hingui ho 'bɛ'a dá sändä da ts'a, ngue gátho dí hocä ɛ, bi 'yɛmp'a ra nde.

¹⁶ Ná hyundj bi sifi, bi ndɛx mahɔn'a mahɛts'i ra 'bøt'e. ¹⁷ Nu ra Pedro, nu'bɛ gátho madí hyonya thoho nɛ im bɛni 'bɛ'a ní mba'a xí nu tengu ra t'j, 'bɛx bi zøh yúm 'bɛhni ra Cornelio. Nɛ mí 'bäpɛ thi ja ra goxthi rá ngu ra Simón, nɛ xí 'yänni hapɛ ja'a ra ngu. ¹⁸ Nu'bɛ mí zøm bɛ, bi 'yänni:

—Ha 'bɛcua ra Simón Pedro.

¹⁹ Nɛ gátho nín 'yomfɛni ra Pedro 'bɛ'a ní mba a xí nu, nu'a rá Hogandɔhi Ojɔ bi 'yɛmbi:

—'Bɛrɛpɛ hyu yɛn 'yohɛ i hon'i. ²⁰ Dami ndants'i, gui çai nɛ gui mbähä ɛ yɛn 'yohɛ, gui tenni nɛ hin gan su, nguetho nugä bá pɛnhdä ɛ, bi 'yɛmbi.

²¹ Nu ra Pedro bɛya bi gapɛ mi 'bäh yɛn 'yohɛ gue bá pɛnh ra Cornelio, nɛ bi xifi:

—Nugä guécä guí hongui. 'Bɛ'a gní hyonjɛ.

²² Bi dɔ'a:

—Nu ra Cornelio ra ngɛrpa dofɛi bá pɛncähe. Nu ra Cornelio n'da ra hocjɔ'i gue i numansu Ojɔ. Nɛ gátho

yɛ judío i ndømanho nangue'a. Nɛ n'da ram 'bɛhni mahɛts'i bi xí'a da zonh'na'i, gue gui mba bɛ rá ngu, nɛ da t'ømanho 'bɛ'a gátho gui xifi, bi 'yɛn'ɛ.

²³ Nu ra Pedro bi xifi da yɛrɛpɛ mbo ra ngu, bin oxpɛ bɛya. Nu'bɛ mi hyats'i bi mbähä ra Pedro. Nɛ'ɛ 'da yɛ 'yɛç'yei mí 'bɛrɛpɛ Jope bi mbähä.

²⁴ Man'da pa bɛya bi zøm bɛ ra hnini Cesarea. Nu ra Cornelio xí zohni gátho 'bɛrɛpɛ ja rá ngu nɛ yú amigo, ngue dim peti bɛ ja rá ngu. Gátho i tøm'bɛ. ²⁵ Nu'bɛ mí zøm bɛ ja ra goxthi ra Pedro, bá pøn ra Cornelio, bi dɔ-di nɛ bin dɔnyahmu bi dɔnde. ²⁶ Pɛ nu ra Pedro bi gɛ'ts'i nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami ndants'i nguetho nugä dran 'yohɛ thohogä tenguetho i, bi 'yɛna.

²⁷ Nɛ i yɛui gátho án yɛt'a mbo rá ngu. Nɛ bi nu xɛn ngu xím peti bɛ. ²⁸ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'ɛ bɛya:

—Guí pɛhmbɛ hin 'yɛ man t'ɛdihe dyɛ judíohe gue dan uɔns'hɛ o gue ga çæthe bɛ ja ni ngumhbɛ, nguetho hin gyɛ judío aɛ. Pɛ Ojɔ xɛ 'yurcagui gue xínga n'da yɛ jɔ'i ga ɛmhbe hin da zä dan yamanhohe, ogue ga ɛmfɛ hingui ho. ²⁹ Janangue'a nu'bɛ gmí zoncagui, bá ɛçä nɛ nte mán t'änni dá änni. Nuya dín nde ga pɔdi hanja gá zoncagui, bi 'yɛn'a.

³⁰ Nu ra Cornelio bi 'yɛm bɛya:

—Ná goho pa tengu ra ora jabɛya, dá ɛ't' man ts'ih-mɛ 'bɛ mán yagä'be Ojɔ, 'bɛx bi zø'a n'da ran 'yohɛ ua dí 'bɛi, mí he ra pahni di fɛxni. ³¹ Nɛ bi 'yɛngui: "Cornelio, Ojɔ bi 'yøde 'bɛ'a gám ma nɛ bi nu yɛn t'unni gá un yɛ hyoya, nɛ im bɛn'a'i. ³² Nuya guin zohna ra Simón Pedro 'bɛrɛpɛ Jope bɛ ja rá ngu ra Simón ra hoca xindɔni a, nɛ i ja rá ngu bɛ ndendejɔ. Nɛ nu'bɛ da zøcua gan yɛui," ɛn'a ram 'bɛhni mahɛts'i 'bɛ min zo-qui. ³³ Jananjabɛ dá zonh'na 'i nɛ xɛn ho guá ɛhɛ. Nuya gáthogähe dí 'bɛhmbe ua ngue da nuje Ojɔ, ga øhmbe 'bɛ'a gátho da xije Ojɔ, gue gui xije, ɛn'a ra Cornelio.

Bi sih ran ho ma'da'yo a ra Cornelio

³⁴ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'ɛ:

—Nugä dí pɔçä ya hingui huahna Ojɔ to'o da numan-ho gue'bɛ ra judío o hing ra judío. ³⁵ Nu Ojɔ da zini hɔnt'a go nda'a ní nde i yɔ, ngue to'o gátho da numan-su'a, nɛ to'o i øt' ran ho. ³⁶ Guí pɛhmbɛ ram hma bá pɛncähe Ojɔ dyɛ israelgähe, dyɛ judiogähe, bi ma nangue ra Jesucristo, gue nu'a di hocpa ní mbɛi n'da, guehna rá Hmu ɛ gátho hɔnt'a go 'bɛ'a ní nde i yɔ.

³⁷ Nɛ guí pɛhmbɛ ram hma nangue ra Jesucristo bi hmam bɛ gátho ra häi Judea, bí mbɛrɛpɛ Galilea, gue'bɛ ya xí juah rá 'bɛfi ra Xuua Nxixyɔ gue bi ma di xixyɔba yɛ jɔ'i. ³⁸ Nɛ guí pɛhmbɛ Ojɔ bi un rá ts'edi rá Hogandɔhi Ojɔ ra Jesús, ra mɛngu bɛ Nazaret. Nu ra Jesús hɔnbɛ go hapɛ bin 'yo mí øt' ran ho, nɛ gátho ɛ mín 'yohɛ ra zjthu bi hyønba thi ra zjthu. Gátho bi 'yøt'ɛ nguetho min 'youi Ojɔ. ³⁹ Nɛ nugähe ma 'bäigähe a ra Jesús, dí mamhbe majuɔni, nguetho dá nuhe 'bɛ'a gátho bi 'yøt' ra Jesús nubɛ ma häihe dyɛ judíohe, nɛrɛ ma ngɛrpa hninihe Jerusalén. Nɛ m'bejua bi tho, bi guarpɛ ja ra pont'i. ⁴⁰ Pɛ Ojɔ bi xox'a

ná hyupa, ne bi japi dá nugähe xæn ho. ⁴¹ Pë njom mi'da bi nu, hængdähe gue xí huancähe Ojä. Janangue dí mamhbe majuañi, gue ya majuañi dán sihmegähe ra Jesús 'bæ mi ndants' 'bæ mi du. ⁴² Ne nu'a bi mbencähe gue ga xihmbe yæ ja'i ne ga mamhbe, gue gue'a bi huahn'na Ojä da 'yørpa ran juañbi yæ ja'i 'bæi ne'æ xæn du. ⁴³ Ne guehna mím man'æ gätho yú pøn-gahya Ojä, gue gätho to'o da 'yęc'yei nangue ra Jesús, da hyaŋ ra punbi nangue yú ts'oqui, bi 'yęn'a ra Pedro.

Nu'æ hing yæ judío bin t'un rá Hogandähi Ojä

⁴⁴ Ne i ya ra Pedro, 'bex bá ęh rá Hogandähi Ojä, gätho bi gohmbæ yæ ja'i i øh rá hma ra Pedro. ⁴⁵ Ne nu'æ yæ judío min 'yohæ ra Pedro madí hyonya thoho 'bæ mí bædi bin t'un rá Hogandähi Ojä æ hing yæ judío. ⁴⁶ Nguetho bi 'yøde bin ya 'da yæ nde hing yú ndese æ, gue bi 'yęspa Ojä 'bæ mí ya. ⁴⁷ Ne bi 'yęn'a ra Pedro, bi 'yänni:

—Ha sä da mba ma hæcpi ya 'bæcua gue hin din xixya, ne ya xæ hyaŋ rá Hogandähi Ojä tengugahæ, bi 'yęna.

⁴⁸ Ne bi ma di xixyañi nangue rá thuhu ra Jesucristo. M'bejua bæya bi 'yäp ra mate ra Pedro da gohmbæ bæ mi'da yæ pa.

Nu ra Pedro i xih yæ 'yęc'yei bæ Jerusalén hague án zä bi 'yęc'yei æ hing yæ judío

11 Ne nu'æ mi'da yú 'bäihæ ra Cristo ne yæ 'yęc'yei bæ ra häi Judea mí øde gue yæ ja'i hing yæ judío bi hyaŋ rá hman Ojä. ² Pë nu'æ mí mbeng bæ Judea ra Pedro, ne bi zøm bæ Jerusalén, nu'æ 'da yæ judío yæ 'yęc'yei bæ, bi zæ'a ra Pedro. ³ Nu'æ bi xi'a ra Pedro, bi 'yęmbi:

—Hanja gá mba bæ yú ngu yæ ja'i ngue hing yæ judío, ne gán sihmehæ æ.

⁴ Nu ra Pedro bæya bi xifi 'be'a gätho xín ja, gue'bæ mí dæ'mi bi xi Ojä gue da zøm bæ rá ngu ra Cornelio. Bi 'yęna:

⁵ —Mí 'bæcä bæ ra hnini Jope, ne mí yağä'be Ojä. Dá nugä tengu'bæ dá 'uj, bá çah mahęts'i tengu n'da ra the'bø't'e. Ne bá çaj mfent'i goho yú ts'at'i, ne bi zøpæ dí 'bæi. ⁶ Nu'æ má handi dá nu hønt'a go 'be'a má zu'uę 'bæcua ja ra häi. Dá nu'æ ja goho yú gua, yæ zu'uę ne yæ zate ne mi'da. Ne dá nu yæ pozæ ne yæ doja. ⁷ Ne dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: "Pedro, dami ndants'i gui hyo gue gui sa," bi 'yęngui. ⁸ "Hin'na ma Hmu," dá ęm-bi, "nguetho njam'bæ dá sagä a man nin t'ędi ngue hin ga sahe." ⁹ Pë nu ra nde mahęts'i bi xiqui mahøn'a: "Pë 'yo guí ęna hingui ho 'be'a dí sändä da ts'a, ngue gätho dá hocä yæ," bi 'yęngä a ra nde. ¹⁰ Nhyundj bi 'yøt'e njabæ, bi mba ra 'bø't'e bæ mahęts'i bæya. ¹¹ Ne 'bexque gue'a ra pa bi zøpæ hyu yæn 'yohæ bæ ja ra goxthi guerpæ däm 'bæcä, gue yæm 'behni bá næxpæ Cesarea, ne bi hyongui. ¹² Ne nu'a rá Hogandähi Ojä bi xiqui ga tenni, ne nte mán t'änni ga änni. Ne 'bæcua ya 'dato yæ 'yęc'yei ngue dá mbähmbe. Ne dá cæthe bæ ja rá ngu n'da ran 'yohæ í Cornelio. ¹³ Ne nu'a bi xije gue bi nu

n'da rá m 'behni Ojä mahęts'i mí 'bæpæ ja rá ngu, gue bi xifi da mbenpæ ja ra hnini Jope 'da yæn 'yohæ, da 'yänni nanguecä. ¹⁴ Ne bi xifi gue ga xifi hague dán zä dim pøhø, ne'æ 'bæpæ rá ngu. ¹⁵ Ne nu'æ mí jua'a bi xic ra Cornelio, dá dæ'mi dá zocä bæya. Ne nu'æ má dæ'mi dá mangä, nu rá Hogandähi Ojä bá ęhe ne bi gohmbæ æ mí 'bæpæ bæya, tengutho bi 'yørcahæ rá mbædi thoho. ¹⁶ Ne nubæya dá bęngä rá hma ra Hmu Jesús nu'æ mim ma: "Nu ra Xuua bi xixya ahæ ra dehe, pë nugä ga 'da ahæ rá Hogandähi Ojä," bi 'yęngähe ra Jesús, bi 'yęn'a ra Pedro.

¹⁷ Ne xø bi 'yęna:

—Nu'æ n'dat'a ran t'unni bi un Ojä æ, tengutho bi 'dajæ 'bæ ya xtá ęc'yeihæ ra Hmu Jesucristo, ha da zä ga serpä a in nde da 'yøt' Ojä, bi 'yęn'a ra Pedro.

¹⁸ Nu'æ mí 'yø'æ yæ 'yęc'yei 'bæpæ Jerusalén 'be'a bi man ra Pedro, him mam bi zæi pæ bi 'yęspa Ojä, ne bi 'yęn'æ:

—A, njabæ øt Ojä 'bæ, gue ne'æ yæ ja'i hing yæ judío di japi di päh yæn 'yomfęni nangue yú ts'oqui, ngue ne'æ dín ja ra temazai æ, bi 'yęn'æ.

Nu yæ 'yęc'yei dim peti bæ Antioquía

¹⁹ Nu'æ 'da yæ 'yęc'yei ngue bi nu ran ænbi bæ Jerusalén 'bæ mí mba ntho ra Esteban, bin 'uęxt'æ. Nu'æ 'da bi mba bæ n'danni yæ häi Fenicia næpæ Chipre næpæ ja ra hnini Antioquía. Bi man rán ho ma'da'yo ra Cristo bæ bim 'bæi, pë hønt'æ yú mijudíohe bi xifi. ²⁰ Pë nu'æ mí zøm bæ Antioquía 'da yæ męngu bæ Chipre næpæ Cirene, bi zo'æ hing yæ judío, gue ne'æ bi xifi nangue ra Hmu Jesús. ²¹ Nu'æ mí ja ra ts'edi xæn ho nangue Ojä æ, janangue'a xæn ngu yæ ja'i hing yæ judío bi 'yęc'yei, bi hyese yú t'ęc'yei, ne bi den'na ra Hmu.

²² Ne bi 'yø'æ yæ 'yęc'yei 'bæpæ Jerusalén gue bi 'yęc'yei æ 'da hing yæ judío bæ Antioquía. Janangue'a bi mbenpæ a ra Bernabé. ²³ Ne nu'æ mí zøm bæ, bi nu ngue i nu rá mate Ojä yæ ja'i i 'bæpæ. Bin johya rá mbæi ra Bernabé bæya, ne bi zofo, bi xifi hin da hyegui, pë din 'yomanho bæ ja rá 'yu Ojä, ne da 'yørpa rá 'bæfi Ojä ngue gätho yú mbæi. ²⁴ Nuna ra Bernabé n'da ra hocjä'i na, ne mí hq rá ts'edi xæn ho rá mbæi nangue rá Hogandähi Ojä in 'youi, ne mí ęc'yei xæn ho. Janangue'a xæn ngu mi'da yæ ja'i bi 'yęc'yei ra Hmu.

²⁵ Nubæya, bá pøm bæ ra Bernabé, bi mba bæ Tarso bi hyom bæ ra Saulo. Ne nu'æ mi dñi, bi zixpæ Antioquía. ²⁶ Ne n'dajeya bäm 'bæhmi bæ, ne mi pa bæ ja ram peti ne bi xænbi xæn ngu yæ ja'i. Guerpæ ra mbædi bi t'ęmbi yæ cristiano æ yæ 'yęc'yei, gue mí nde da ma, i ten ra Cristo æ.

²⁷ Nu'æ yæ pa æ, bá næxpæ Jerusalén 'da yæ pøngahya, bi mba bæ Antioquía. ²⁸ Nu'a n'da í Agabo, bi ndants'i bim 'bæpæ madím peti yæ 'yęc'yei, ne bi ma con rá ts'edi rá Hogandähi Ojä. Bi ma gue dín ja ra thuhu gätho ra ximhäi. Ne nuna bin ja 'bæ mim hmuts'æt'abi bæ Roma a ra Claudio. ²⁹ Ne nu'æ mín ja ra thuhu, nu'æ yæ 'yęc'yei bæ Antioquía bi zänni hangu na ngu ts'æ ra mbeti da bædi n'da ngu n'da, gue da 'benpa æ yú mi 'yęc'yeihæ 'bæpæ ra häi Judea, ngue da mbäx'i ts'æ. ³⁰ Ne

ngubɛ bi 'yɔt'e, bi mbenpa ra mbeti ɛ yú ngɛrpi yɛ 'yɛc'yɛi bɛ Judea, bi hyax'a ra Bernabé nɛ ra Saulo.

Bi tho ra Jacobo nɛ bi mba mfent'i ra Pedro

12 Nu'ɛ yɛ pa ɛ, nu ra ts'ɛt'abi Herodes bi manda da mba mfent'i yɛ 'yɛc'yɛi, bi dɛ'mi di ɛnba ɛ.
² Nɛ bi manda ngue bi tho ra Jacobo rán 'yohɛ ra Xuua, ra juai í tho a. ³ Nu'bɛ mi bɛh ra Herodes gue i numan-ho yɛ judío hing yɛ 'yɛc'yɛi gue bi hyo ra Jacobo, bi bent'a ra Pedro, nɛ bin theui n'da ra dɛmpɛti mí sánba Ojɔ ɛ yɛ israel, t'ɛmbi dɛbaxjua. ⁴ Janangue'a him 'bex bi tho ra Pedro, pɛ bi jot'a fádi. Nɛ bi manda 'dɛ'ma 'da-to yú dofɛi ra Herodes di jamansu ra goxthi, 'da'i goho n'da cɛt'i. Mím bɛn'a ra Herodes xtán zixrɛ 'bɛh yɛ jɔ'i, mí ɛna xtá hyo bɛ 'bɛ mí gua'a ram pɛti ran dɛbaxjua. ⁵ Nu ra Pedro guexta'a mí pa m'bádi xɛn ho bɛ ja ra fádi, pɛ nu yú mi 'yɛc'yɛihɛ bim pɛti, nɛ ɛmmɛ bin yɛhɛ Ojɔ nangue ra Pedro.

Ojɔ bi ɛc'a ra Pedro nu'bɛ mí ofádi

⁶ Nu ra xui a gue mi ɛn'a ra Herodes xtán ɛc 'bɛ mí hyats'i, nu ra Pedro mi cãt'inde yoho yɛ dofɛi, nɛ nu'a, nthu't'i yoho yɛ cadena, nɛ bin aha. Nɛ xɔ mí 'bãpɛ mi'da yɛ dofɛi bɛ ja rá goxthi ra fádi. ⁷ N'dahmantho bi zɔpɛ 'bɛh ra Pedro n'da rám 'bɛhni ra Hmu mahɛts'i. Nɛ bi nɛcɛpɛ mbo ra fádi. Nu ram 'bɛhni bi 'yãnba rá hyo ra Pedro, bi 'yã'a, nɛ bi 'yɛmbi:

—Ndants'a n'dihi, bi 'yɛmbi.

Nu yɛ cadena bi xosɛ gue'a mán thu't'i rá 'yɛ. ⁸ Nɛ nu ram 'bɛhni bi 'yɛmp'a mahɔn'a:

—Dami tɛ't' ni ngɛ't'i nɛ gui 'yɛ't' ni thɛxfani.

Nu ra Pedro bi 'yɔt'e tengu bi si'a. Nɛ xɔ bi 'yɛmbi:

—Hye ni dɛpahni nɛ gui tengui.

⁹ Nu ra Pedro bi dɛn'na ram 'bɛhni, bi bɔm bɛya. Pɛ him mí pɔ 'bɛ majuani gue'a rám 'bɛhni Ojɔ bi zits'i, uague tengu'bɛ bi 'ujtho. ¹⁰ Nɛ nu'bɛ mi thopɛ bí 'bãh rá mbãdi yɛ mbãdi, nɛ bi thopɛ ná yoho 'bãh yɛ mbãdi, bi zɔm bɛ bí ja ra jut'it'ɛgui bɛ ja ra 'yu ní mba bɛ hnini. Bi xosɛ ra jut'i nɛ bi bɔm bɛya. Nɛ nu'bɛ min 'yo bɛ 'yu, bi 'ue'a rám 'bɛhni Ojɔ, bi ts'o'a ra Pedro bɛya. ¹¹ Nu'a ra Pedro, nu'bɛ mi bɔdi 'bɛ'a gãtho bin ja, ngue majuani nɛ hing ra t'i, bi 'yɛnsɛ:

—Dí pɛsegã ya gue ra Hmu mahɛts'i bá pɛhna n'da rám 'bɛhni, nɛ bá jɔgã bɛ ja rá ts'edi ra ts'ɛt'abi Herodes, nɛ bi yãngã nangue 'bɛ'a nde xtá 'yɔrcã ma mijudíohe, bi' yɛnsɛ ra Pedro.

¹² Nɛ nu'bɛ mín 'yomfɛni ts'ɛ, bi mba bɛ ja rá ngu ra María, rá mbe ra Xuua Marcos, nɛ xɛn ngu madím pɛti bɛ, i yãhɛ Ojɔ nangue ra Pedro. ¹³ Nɛ nu'bɛ madí jãt ra jut'i bɛ thi ja ra mbã't'i, bi mba bɛ n'da ra hmute, ra 'yɛhɛ, í Rode, gue da bɔdi to'o i 'bãpɛ. ¹⁴ Nɛ nu'bɛ mí 'yɔrpa rá nde ra Pedro, bi bɔdi to'o, nɛ ɛmmɛ madí jɔhya. Pɛ him 'bex bi xocuabi nguetho in nde m'bet'o bi xi'a n'dihi yɛ jɔ'i 'bɛpɛ, gue 'bãpɛ ra Pedro bɛ ja ra goxthi. ¹⁵ Nu yɛ jɔ'i bi 'yɛmbi:

—Guí hãte.

Pɛ nu'a ra hmute guexta'a mi ma gue gue'a ra Pedro. Nɛ nu'ɛ bi ma:

—Gue'a rán dɛhi a.

¹⁶ Pɛ nu ra Pedro bi thoc thoho di jãt ra jut'i, nɛ nu'bɛ mi xocpi nɛ bi nu gue gue'a ra Pedro, bi hyonya thoho ɛ. ¹⁷ Pɛ nu'a ra Pedro bi uãnba rá 'yɛ, ndepe din hɛ. Nɛ bi xifi ha án zã bi ɛcɛpɛ ja ra fádi ra Hmu. Nɛ bi 'yɛmp'ɛ yɛ jɔ'i:

—Dami xihmbɛ a man'da ra Jacobo, gue ra Santiago a, nɛ'ɛ mi'da yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛna.

Nɛ bi bɔn'a ra Pedro bi mba n'danni.

¹⁸ Nu'bɛ mi hyats'i, ɛmmɛ bin ja ran cui, gue'da xnin 'yãnthoho yɛ dofɛi, nguetho him bi bɔdi 'bɛ'a bin ja ra Pedro. ¹⁹ Nɛ nu ra Herodes bi manda dí honi pɛ him bá thɛni. Nɛ nubɛya bi 'yãn'dɛ yɛ mbãngoxthi hague bin ja, nɛ bi manda ngue da tho'ɛ bɛya. M'bɛjua bi bɔn'a ra Herodes ra hãi Judea, bi mba bɛ ja ra hnini Cesarea, nɛ bãm 'bɛpɛ.

Bi du a ra Herodes

²⁰ Nɛ nu ra Herodes ɛmmɛ mí numan'ɛ yɛ jɔ'i 'bɛpɛ ra hnini Tiro nɛpɛ Sidón. Pɛ nu yɛ jɔ'i bim pɛti, pɛ m'bet'o bin amigohɛ ra Blasto, rám fãts'iui ra ts'ɛt'abi Herodes. Nɛ bi sih ra Blasto din hocpahɛ a ra Herodes, nguetho jatho dí nɛcɛpɛ 'bɛ'a da zi yɛ jɔ'i bɛ bí ja rá hãi ra Herodes. ²¹ Janangue'a bi zãn man'da ra pa bɛya, nu yɛ jɔ'i bim pɛti. Nu ra Herodes bi hye rá pahni ɛmmɛ xɛn ho, nɛ bi hyupɛ ja rá mɛxa, nɛ bin hɔt'ahya. ²² Nɛ ɛmmɛ bi mbahni yɛ jɔ'i nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Hing rá nde n'da ran 'yohɛ bɛ na yã nɛ, pɛgue rá nde n'da ra ojɔ, sã ɛn'ɛ.

²³ 'Dahmantho n'da rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i bi japi 'bex bin zãman'ɛ ra Herodes, nguetho him bi ma ngue hinga gue'a Ojɔ a, him bi 'yɛspa Ojɔ. 'Bex bi nɛqui yɛ zu'uɛ mbo rá foho, bi du bɛya.

²⁴ Pɛ nu rám Hman Ojɔ bi thoqui bi hma, gãtho bɛ n'danni bi 'yɔh rám Hman Ojɔ yɛ jɔ'i.

²⁵ Nu ra Bernabé nɛ ra Saulo, nu'bɛ mi guah yú 'bɛfi, gue bi sifi da hyax ra mbeti bɛ Jerusalén, bá peng bɛya, bán 'yohɛ ra Xuua Marcos, bi zɔpɛ Antioquia mahɔn'a.

Nu ra Bernabé nɛ ra Saulo bi dɛmp' yɛ 'bɛfi ngue bi mamp rám hman Ojɔ bɛ n'danni yɛ hãi

13 Nubɛ ra hnini Antioquia mi 'bɛpɛ yɛ 'yɛc'yɛi ngue nzãi dim pɛti. 'Da'ɛ yɛ pɔngahya, nɛ 'da'ɛ yɛ xãnbate. Mí 'bɛpɛ ra Bernabé, nɛ Simón t'ɛmbi Negro, nɛ ra Lucio ra mengu bɛ Cirene. Nɛ mí 'bɛpɛ ra Manaén, nu'a 'darpɛ bi mba ma tɛdeui ra Herodes rá ts'ɛt'abi ra hãi Galilea, nɛ mí 'bɛpɛ ra Saulo. ² N'da ra pa nu'bɛ mí 'yɔt' ram pɛti ɛ, nɛ mí ɛ't' yún ts'ihmɛ, nɛ nu'a rá Hogandɛhi Ojɔ bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami 'uejɛ ya yoho yún 'yohɛ, ra Bernabé nɛ ra Saulo, nguetho xtá huanhdã ɛ da 'yɔt' ra 'bɛfi dá xifi, bi 'yɛmbi.

³ Nu'bɛ mí 'yɛ't' yún ts'ihmɛ mahɔn'a, bi 'yãp rám fãts'i Ojɔ 'bɛ mí dospa rá yã ra Bernabé nɛ ra Saulo.

Bin 'yëhmbə bəya:

—Ojə da zix ahə, bi 'yëmbi.

Nu'ə bi 'bēhni bi mam bə rām Hman Ojə bə Chipre

⁴ Nubəya nu rá Hogandəhi Ojə bi zix'a ra Bernabé ne ra Saulo, bi mba bə ra hnini Seleucia. Nu'bə mí nexpə, bi hyu ra barco, bi mba bə ra häi Chipre, ra t'əhäi i ja bə made ra dejə. ⁵ Ne nu'bə mi zəm bə ra hnini Salamina, bi mam bə rām Hman Ojə bə ja yé nija yə judío. Ne ra Xuua Marcos mín 'yohə ne bim faxpə. ⁶ Nu'bə mi thopə gätho ra häi Chipre, bi zəm bə ja yé hyodi ra hnini Pafos. Ne bin tǐmhə n'da ra judío gue ra bədi, ɣ-na rá pəngahya Ojə pəgue ra hyäte a, nu rá thuhu í Barjesús. ⁷ Nu'a mín 'youi bə ja rá 'bēfi ra Sergio Paulo, rá ts'ət'abi ra häi bə. Nu'a ra Sergio Paulo n'da ran 'yohə ɣmme mí ja rán 'yomfəni xən ho. Nu'a bi zohna ra Bernabé ne ra Saulo nguetho nde da 'yoh rām Hman Ojə. ⁸ Pə nu ra bədi Barjesús, n'dat'a ra Elimas, bi 'yət'a ra ts'ət'abi, nguetho hingui ndepe da 'yɛ'yei a i sifi, ne bin junthə a ra Bernabé ne ra Saulo. ⁹ Nu ra Saulo, n'dat'a ra Pablo a, n'youi xən ngu ra ts'edi nangue rá Hogandəhi Ojə a, ɣmme bi hyɛt'a ran 'yohə ngue ra bədi. ¹⁰ Ne bi 'yɛmp'a:

—Nu'i gra ndəhyäte ɣmme guín 'youi gätho 'be'a xən ts'o. Nu'i gra ts'ənt'ə i ra dəmants'o. Nu'i gadí ɛcua 'ə gätho xən ho. Ha njəm'bə gui 'ye'ts'a gní xih yə jə'i hingui ho 'bə da den Ojə. ¹¹ Nuya da 'yət'a'i ran ənbi ra Hmu mahɛts'i. Gan xädä gue hin da zä gui nu ran nequi 'da yə pa, bi 'yɛmp'a ra Pablo.

'Bex bin xädä, bi gə 'bexui rá dä, ne bi hyoni to'o da gərpa rá 'ye'a bəya. ¹² Nu'bə mí nu'a ra ts'ət'abi 'be'a bin ja, bi hyonya thoho, 'bex bi 'yɛ'yei bəya, nguetho ya bi bədi majuəni a rán xädi ra Hmu mahɛts'i ngue mím man'a ra Pablo.

Ra Pablo ne ra Bernabé nubə ra hnini Antioquía, gue ra häi Pisidia

¹³ Nu ra Pablo ne'ə mín 'yohə bi hyu ra barco, bi nexpə Pafos ne bi zəm bə Perge bə ja ra häi Panfilia. Pə nu ra Xuua Marcos bá ɣ'a, bá sotho ɛ mín 'yohə, ne bá peng mahə'n'a bə Jerusalén. ¹⁴ Nu ra Pablo ne'a ra Bernabé mín 'youi, bi nexpə Perge bi mba bə man'da ra hnini Antioquía bə ra häi Pisidia. Ne nu'bə mi zən ra pa ran säya, bi yərpa ja rá nija yə judío ne bi hyupə ɛ. ¹⁵ Nu'bə mi gua'a man'ə 'bərpa, ngue rá səcuə yən t'ɛdi yə judío ne rá səcuə yə pəngahya, nu'ə dí jamansu bə ja ra nija bi xi'a ra Pablo ne ra Bernabé:

—N'yohə aui, nu'bə ja aui ts'ə n'da ran zofo, dami xi-je ts'ə.

¹⁶ Bi ndants'a ra Pablo bəya, bim 'bäi, bi uəñ rá 'ye ngue ndepe da 'yoh yə jə'i, ne bi 'yëmbi:

—N'yohə ahə ma mi'israelhə, ne gätho ahə guín numansuhə Ojə, dami 'yohmbə ya. ¹⁷ Nu'a Ojə gue dí tənhdə dyə israhelə, bi huan'də mam bombətahə ne bi japi bin xəndi xən ngu nu'bə mí 'bərpa ra häi Egipto, ne mí 'bərpa tengu yə n'dan'yo jə'i. Ne nu Ojə bəya bá jɛ'ɛ nangue rá ts'edi bə mi 'bəi. ¹⁸ Ne madague'a him

madí dəp Ojə yé mbəi ɛ 'bə min 'yo mbə nyote njeya bə ma'ueni ɛ, pə guehma bin ja rá yəmbəi Ojə. ¹⁹ Ne bi un'na ra häi Canaán ɛ ma mi'israhelə gue di manda zəhe, 'bə mí jua'a bi hyo'ə yoto yə nde xmi 'bərpa. Ne bin zəm bə ma mi'israhelə bəya. ²⁰ Nu Ojə bəya bi japi bim 'bəh yé zə'mi, ne goho ciento ne yote ma'det'a njeya madí manda ma mi'israhelə, asta gue'bə go mím 'bəh ra pəngahya Samuel. ²¹ M'bejua bi ndese yə jə'i n'da ra hmuts'ət'abi di manda ɛ. Ne bi jap Ojə a ra Saúl dim hmuts'ət'abi bəya. Nu ra Saúl, rá ta a ra Cis, gue rām bombəta ra Benjamín mí 'bəh maya'bə. Ne nu'a ra Saúl bim hmuts'ət'abi yote njeya. ²² Nu'bə mi 'uec Ojə ra Saúl bəya, bi japi bim hmuts'ət'abi ra David. Ne mi man Ojə, bi 'yəna: "Nuna ra David, rá ts'ənt'ə a ra Isaí, ɣmme dín numanho, nguetho da 'yərca a ma pähə ne 'be'a gätho dín nde," bi 'yən Ojə, bi 'yən'a ra Pablo 'bə mín zo'ə yé mijudíoə bə ra hnini Antioquía, ra häi Pisidia.

²³ Ne bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yəna:

—Ne gue'a ra David rām bom'beto na ra Jesús gue bá pəncəhə Ojə, ma pərpəthə dyə israhelə, dyə judíoə, tengu mí man Ojə maya'bə. ²⁴ Ya ma guepə dí dəmp'rá 'bēfi ra Jesús, nu ra Xuua mí xih ma mi'israhelə gue din xixyə to'o gätho bi päh yé mbəi nangue yé ts'oqui.

²⁵ Nu'bə mi ts'ətho da du a ra Xuua, nu'a mí mam buya: "Nu'a gá bəmhəbə gue guecä pə hinga guecä. Pə m'bejua ba ɣhe, ne hin dí səcä tengu a, nguetho ɣmme xən hɛts'i rá ts'edi a," mí ɣn'a ra Xuua, bi 'yən'a ra Pablo.

²⁶ Ne bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yəna:

—Man 'yohə ahə, yəm bom'betojə ra Abraham, ne mi'da ahə gue ne'ahə guí numansuhə Ojə, guejə bá pəncəhə na rām hma Ojə, ne i ma hague dán zä di pəjə. ²⁷ Pə nu ma mənguhə mí 'bərpa Jerusalén, ne yé ngərpi ɛ, him mi pədi gue gue'a ra Jesús mí o't' yə pəngahya, madague'bə i hmam bə ja ma nijəhə gätho yé pa ran säya. Janangue'a bi 'yərpa ra Jesús tengu mán t'o't'i 'bə mí yəpi gue da hyo. ²⁸ Nu ra Jesús nte min dupate, pə bi si'a ra Pilato gue di manda da tho. ²⁹ Ne nu'bə mí 'yərpe 'be'a gätho mán t'o't'i bə ja rām hman Ojə, ne m'bejua bəya bi mba ma çə'mi bə ja ra pont'i, ne bi t'ägüi. ³⁰ Pə nu Ojə m'bejua ts'ə bi xoxpə 'bə'ə xən du. ³¹ Ne nu yən 'yohə mín 'yohə mam'bet'o a ra Jesús 'bə mí nexpə ra häi Galilea, ne bi mba bə ra dəhnini Jerusalén, ne guet'ə i xih yə jə'i ɛ ya.

³² Ne cä'be dí xi ahə ya nangue ra Jesús, ran ho ma'da'yo gue'a mí xi Ojə ɛ ma bətəhə 'bə mí ma gue 'be'a majuəni din ja. ³³ Ne gue'a bin ja a ya. Gue bi jəcuəhə 'bə mí xox'a ra Jesús, gue guejə dyəm bom'betojə ɛ bi xi Ojə majuəni. Tengü mán t'o't'i bə ja rām Hman Ojə, ná yoho ra Salmo, i ɣna: "Nuya nam pa ya, dí ɣ'ts'i'i, da nu'ə yə jə'i ya gue majuəni ma Ts'ənt'ə i," mí ɣn Ojə 'bə mi 'yəna, bi 'yən'a ra Pablo.

³⁴ Ne xə bi 'yən'a ra Pablo:

—Ne bi xox Ojə a ra Jesús 'bə mí du, ne hin da du mahə'n'a. Ne gue'a bi man Ojə, 'bə mi 'yəna: "Dat'a ra hoganjəpi ga 'da'i tengü dá xih majuəni ra David," bi 'yən Ojə, bi 'yən'a ra Pablo.

³⁵ Ne xø bi 'yëna:

—Ne gue'a bi mam bæ man'da ra Salmo gue bi 'yo't'a ra David, bi xi Ojå: “Hin gui jap'a ni Hoga Ts'ünt'æ da 'ya a rá ngøc'yei,” bi 'yëmbi. ³⁶ Pe nu ra David nu'bæ mí jua'a rá 'befi ngue bi 'yørpa rá pähä Ojå gätho mí 'bæcua ja ra häi, bi du. Ne 'darpæ yün 'yägüi yú bøta bi t'ägüi, ne bi 'ya bæ rá ngøc'yei a bæya. ³⁷ Pe nu'a rá ngøc'yei ra Jesús, bi xox Ojå a, him bi 'ya a. ³⁸ Ma cu ahæ, dín nde ahæ gui pähmbæ, nangue ra Jesús i jajæ ra punbi nangue ma ts'oquihæ, ne gue'a dí xi ahæ a ya. ³⁹ Hønt'a go to'o gahæ ga dæp ma mbæihæ a ra Jesús, dín jajæ ra punbi gätho ma ts'oquihæ. Ne madague'a dí øthæ yün t'ëdi ra Moisés bi xi Ojå, pæ hinga gue'æ dí punga ma ts'oquihæ æ. ⁴⁰ Dami 'yëc'yeihæ ra Cristo ya, janangue'a hin gui nuhæ 'bæ'a bi man yæ pøngahyå bæ ja rá m Hman Ojå, nu'bæ mí ma:

⁴¹ Damin 'yomfënihæ ts'æ a gnán thennate thohæ, nguetho dí øt'ä n'da ra 'befi nuixte yæ pa jabæya gui 'bæhmbæ.

Pe nu'bæ hin gui 'yëc'yeihæ 'bæ 'bo'o i xi ahæ, gui hyonya thohohæ 'bæ bi mba ma æn'ni ahæ, ne gui tuhæ bæya.

Gue'a mí man yæ pøngahyå 'bæ mí 'yën Ojå, bi 'yën'a ra Pablo.

⁴² Ne nu'bæ mí bøm bæ ja ra nijå ra Pablo ne'a mín 'youi, ne nu'æ 'da gue madim peti bæ bi 'yöp ra mate gue da xih mahøn'a 'bæ ni yoto æ, tengu xí xih ya. ⁴³ Ne nu'bæ mí gua'a ram peti bæ ja ra nijå, xøn ngu yú mijudíohæ ne'æ i ëc'yei tengu yæ judío, bi den'na ra Pablo ne ra Bernabé. Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi xifi ngue di thoqui da 'yëc'yei ra Jesús, gue dí 'dajæ rá mate Ojå a.

⁴⁴ Janangue'a nu'bæ mí zøn'a hyåto pa bæya, ngue ra pa ran säya, mbæ gätho na ngu yæ jå'i 'bæpæ ja ra hnini bim peti bæ, ngue da 'yøh rá m Hman Ojå mahøn'a.

⁴⁵ Pe nu'bæ mí nu'æ yæ judío ngue ní mba bæ ja yú nijå gätho yæ jå'i, ne bin seya æ bæya. Ne bin junthæ ra Pablo ne mí ën'æ him majuañi a bi ma, ne bi c'aman'æ a. ⁴⁶ Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi hyut'ran zambæi ne nts'edi bi ma:

—Bi zän Ojå m'bet'o thoho bi sijæ rá m Hman Ojå dyæ judíohæ, ne hin gá hyåmhæ. Janangue'a hin nin sähæ gui hyåmhæ ra temazåi. Pe ga mbähmbe ga xihmbe yæ jå'i hing yæ judío ya. ⁴⁷ Nguetho ra Hmu mahëts'i bi mbencähe ne mi ma:

Ya dá penh'nahæ gui xihmbæ yæ jå'i hing yæ judío, dín ja ran nequi yú mbæi.

Ne gätho ra ximhäi gui mamhæ hague dán zä ga yänba yú te yæ jå'i, ne gue'a bi xije ra Hmu a, bi 'yën'a ra Pablo.

⁴⁸ Ne nu'bæ mí 'yøh yæ jå'i ngue hing yæ judío 'bæ'a bi man ra Pablo, bin johya yú mbæi, ne bi 'yëna:

—Xøn ho rá m Hman Ojå, bi 'yën'æ.

Ne bi 'yëc'yei to'o gätho mán thahni gue din t'un'na ra temazåi. ⁴⁹ Ne nu rá m Hman Ojå, ya gätho bæ ja ra häi Pisidia bi hma. ⁵⁰ Pe nu'æ 'da yæ judío bi parpa æ 'da yæ xisu, gue'æ 'da mí søm bæ ja yú nijå ne mí pa nt'ëspi bæ ja ra hnini, ne'æ mi'da yæn 'yohæ gue yæ ngærpi bæ ja

ra hnini. Ne nu'æ bi æcpa ra Pablo ne ra Bernabé bæya, ne bi xifi da bøm bæ ja yú häi. ⁵¹ Janangue'a nu ra Pablo ne ra Bernabé bi huac yú gua yæ fonthäi, ngue n'da ra hmepya nde da ma, da nu rán theui a bi 'yøt'æ. Ne bi mba bæ ja ra hnini Iconio bæya. ⁵² Pe nu yæ 'yëc'yei bæ Pisidia ëmme bin johya, ne bi hyå ra ts'edi xøn ho nangue rá Hogandåhi Ojå.

Ra Pablo ne ra Bernabé nubæ ra hnini Iconio

14 Nubæ Iconio, bi yærpæ ra Pablo ne ra Bernabé bæ ja yú nijå yæ judío, ne bi mam bæ a rá m Hman Ojå. Ne bi ma xøn ho, janangue'a xøn ngu yú mijudíohæ bi 'yëc'yei, ne'æ yæ jå'i gue hing yæ judío. ² Pe nu'æ 'da yæ judío ngue him bi 'yëc'yei ëmme madin 'yæthæ æ hing yæ judío, bim parbi da zæ'æ yæ 'yëc'yei. ³ Pe nu ra Pablo ne ra Bernabé nya'a bim 'bæpæ, nguetho xøn ngu bi 'yëc'yei bæ, ne bi hyut' ran zambæi bi ma nangue ra Hmu mahëts'i. Nu ra Hmu bi un yú ts'edi æ ngue da 'yøt' yæ hmepya ne yæn t'øt'e nuixte, guerpæ da bæh yæ jå'i, Ojå in 'yohæ ra Pablo ne ra Bernabé. ⁴ Pe nu yæ jå'i bæ ja ra hnini bin heque. 'Da'æ bi den yæ judío hing yæ 'yëc'yei, ne 'da'æ bi den ra Pablo ne ra Bernabé. ⁵ Janangue'a, nu yæ ngærpi bæ ja ra hnini bi un ran t'ëdi æ hing yæ 'yëc'yei, yæ judío æ'da, hing yæ judío æ 'da, gue da zæ'æ, ne di bat'ado æ. ⁶ Pe nu ra Pablo ne ra Bernabé, 'bæ mí bædi 'bæ'a nde da 'yørpe, bi 'dagui, bi mba bæ ja ra hnini Listra, næpæ ra hnini Derbe nubæ ra häi Licaonia. Ne bin 'yo gätho ra xequi bæ. ⁷ Næpæ bá mam bæ rán ho ma'da'yo ra Cristo bæ æ.

Bi mba ma bat'ado ra Pablo bæ Listra

⁸ Nubæ ja ra hnini Listra mí 'bæpæ n'da ran 'yohæ, ra dogua, ngue ya xín jabæ 'bæ mim 'bæi. Ne mí hurpæ nguetho hin jam'bæ bin 'yo. ⁹ Nu ran 'yohæ i øde 'bæ'a bi man ra Pablo. Nu'bæ mí hyët a ra Pablo, mí pädi 'bæ'a mí m bæ'n'a zæ dogua, ngue ya i ëc'yei gue dí hocpa rá gua ya. ¹⁰ Janangue'a nu ra Pablo nts'edi bi ma:

—Ndants'i gam 'bäi.

Nu ran 'yohæ bæya 'bex bi zägui bin 'yo. ¹¹ Ne nu'æ yæ jå'i, nu'bæ mín nu 'bæ'a bi 'yøt'a ra Pablo, nts'edi bi mbafi, ne bin yå yú nde 'æ licaonia, bi 'yëna:

—Nuya yæ ojä ya, pæ bi nequi tengu'bæ yæn 'yohæ, bi zøcua ja ra häi dí 'bæhmbæ, bi 'yën'æ.

¹² Nu ra Bernabé bi 'yëmbi tengu rá thuhu yú ojä zehæ ra Júpiter, ximangutho a ra Pablo bi 'yëmbi tengu rá thuhu yú ojä zehæ ra Mercurio. Nguetho man'da mí yå'a ra Pablo, ne i ëmbi rá pøngahyå ra Júpiter a ra Mercurio. ¹³ Nu'a ra mbåjå bæya, ngue mí pæp'a yú ojä Júpiter, mí ja bæ n'da ra ngu bæ ndehni, guerpæ mí thånde ra Júpiter yæ jå'i. Nu'a ra mbåjå ne'æ 'da yæ jå'i bá si yæn dani guerpæ 'bæh ra Pablo ne ra Bernabé, ëm-bi ra Mercurio ne ra Júpiter, gue da hyo yæn dani da mbøspe. Ne bá cå yæ døni, gätho da mbøspe. ¹⁴ Pe nu'bæ mí bæh ra Bernabé ne ra Pablo 'bæ'a i nde da 'yøt'æ yæ jå'i, bi yærpæ 'bæh yæ jå'i, bi dæn yú pahni, ndepe da bæh yæ jå'i hingui numanho 'bæ'a nde da 'yøt'æ, ne bi 'yëmbi:

¹⁵ —N'yohu ahu hanja ngubə gní 'yøthə. Nguetho dyún 'yohu thoho'be, pə bá ξ'be ua gue dín nde ga xi a'be gui 'yes'hə 'be'a guí øthə, nguetho sáti thoho 'be'a guím bəmhə. Nde'bu gui 'yes'hə gní thəndehə ɛ guí ɛmfə yə oja ua ja ra häi, nɛ guí thəndehə majuani Oja. Nguetho gue'a bi 'yøt' mahəts'i nɛcua ja ra häi nɛ ra dejə nɛ gätho i ja ua. ¹⁶ Nu'ə yə pa bi thogui, Oja bi hyetho yə ja'i da 'yøzəhə yú pähä zəhə. ¹⁷ Pɛ nu Oja bəya zəi i urcahu rá hogan 'yomfəni i ørcahu, gue bí pɛnh ra 'ye nɛ di japi din ja ma huəhihə, nɛ di 'dajə 'be'a dí sihu nɛ di 'dajə ran johya ma mbəihə, bi 'yən'a ra Pablo.

¹⁸ Madague'bu ngubə mí man ra Pablo, pə xən hɛi bə í hɛcpa yə ja'i gue hin da mbəspe.

¹⁹ Pɛ bi zəm bə 'da yə judío bá nɛxɾə ra hnini Antioquía bə ja ra häi Pisidia, nɛxɾə Iconio, nɛ nu'ə bi parba yə ja'i da zəh ra Pablo nɛ ra Bernabé. Nu yə ja'i bəya bi bat'ado ra Pablo nɛ bi ɟɾpə häi, bi hyøn'a thi bə ja ra hnini, nɛ ɛmbi gue ya bi du. ²⁰ Pɛ nu'bu mí zøh yə 'yɛc'yɛi bə 'ben'a ra Pablo, bi ndants' pəya, nɛ bi mba mahøn'a bə ja ra hnini. Nu'bu mí hyax bəya bi mbɛ ra Bernabé bə ja ra hnini Derbe.

²¹ Nubə ja ra hnini Derbe bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo, nɛ xən ngu bi 'yɛc'yɛi. Nɛ nubəya, nu ra Pablo nɛ ra Bernabé bá nɛxɾə, bi thoh mahøn'a bə ja yə hnini Litra nɛ Iconio nɛxɾə Antioquía bə ra häi Pisidia. ²² Guepə bi thoqui bi hət ra ts'edi yú mbəi yə 'yɛc'yɛi, nɛ bi xifi di thocta a dí 'yɛc'yɛi, nguetho gätho to'o da yɾpə di manda rá ts'edi Oja, jatho da nu xən ngu yən ɛnbi. ²³ Nɛ nubəya nu ra Pablo nɛ ra Bernabé bi 'yɛt' yún ts'ihmɛ 'bə mí huan'də din ngɾpi n'da ngu n'da bə ja yəm peti. Nɛ bi 'yöp Oja ngue da mbäx'ə yə ngɾpi. Nɛ bi dāp'a Oja ɛ gätho na ngu ɛ yə 'yɛc'yɛi gue di jamansu, nguetho bi 'yɛc'yɛi Oja ɛ.

Bá pəng bə ra Pablo nɛ ra Bernabé bə Antioquía ra häi Siria

²⁴ Nɛ nubəya ra Pablo nɛ ra Bernabé bi thopə ra häi Pisidia nɛ bi zəm bə ra hnini Perge nubə ra häi Panfilia. ²⁵ Nɛ guepə bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. M'bejua bəya bi mba bə ra hnini Atalia. ²⁶ Guepə bi hyu ra barco bi mba bə Antioquía bə ra häi Siria, guepə ra mbədi xí un Oja yú 'bɛfi ɛ, nɛ xí t'äp rá m fäts'i Oja ɛ. Nɛ nuya bi juah ya. ²⁷ Nu'bu mi zəm bə, bi ma dim peti yə 'yɛc'yɛi, nɛ bi xifi gätho bi 'yøt'e ngue bi zɛ'a Oja, nɛ bi xifi nɛ'ə hing yə judío bi jap Oja bi 'yɛc'yɛi. ²⁸ Nɛ nu ra Pablo nɛ ra Bernabé, nya'a bim 'bəhmbə yə 'yɛc'yɛi bə bəya.

Bim peti yə ngɾpi bə Jerusalén

15 Nu'ə yə pa ɛ bi zəm bə Antioquía 'da yən 'yohu bi nɛxɾə ra häi Judea. Nɛ sä bi xi'ə yə 'yɛc'yɛi hing yə judío ngue hingui sä dim pə'a n'da 'bə hinga nthɛqui yú xifani, tengu bi xänba ra Moisés ɛ yə judío. ² Nu ra Pablo nɛ ra Bernabé nts'edi bin junthə ɛ, janangue'a bi t'ɛmbi da mba bə Jerusalén, nɛ'ə mi'da

yə 'yɛc'yɛi, din yəhə bə yú 'bäihə ra Cristo nɛ'ə mi'da yə ngɾpi bə, nangue 'be'a bi man'ə yən 'yohu.

³ Janangue'a nu'ə yə 'yɛc'yɛi bə Antioquía bin 'yɛhm-bə bəya, bi mbɛnpə ja ra 'yu ɛ. Nɛ nu'bu mi hyax ra 'yu ní mba Jerusalén, bi thopə ja ra häi Fenicia nɛpə ra häi Samaria. Nɛ nubə bi thogui, bi xih yə 'yɛc'yɛi ngue bi hyɛ'ə yú t'ɛc'yɛi zəhə ɛ hing yə judío, nɛ bi dɛn ra Cristo. Nɛ nu'bu mí 'yø'ə yə cu nangue ra Cristo 'be'a bi man ra Pablo, bin johya bəya.

⁴ Nu ra Pablo nɛ ra Bernabé nɛ'ə mín 'yohu bəya, bi zəm bə Jerusalén. Nɛ nu yú 'bäihə ra Cristo nɛ'ə mi'da yə ngɾpi mi 'bɛpə, nɛ gätho mi'da yə 'yɛc'yɛi, bin johya 'bə mín nu'ə, nɛ bim pɛtihə. Nɛ nu ra Pablo nɛ ra Bernabé bi ma gätho 'be'a bi 'yøt'e, ngue bi zɛ'a Oja 'bə mí xi'ə hing yə judío. ⁵ Pɛ 'da'ə yə judío, yə fariseo ɛ ngue mí ɛc'yɛi, bim 'bäi nɛ bi 'yɛna:

—Jatho da mba nthɛqui yú xifani yə 'yɛc'yɛi gue hing yə judío, nɛ da sifi da 'yøt' yún t'ɛdi ra Moisés, bi 'yən'ə.

⁶ Nu'ə yú 'bäihə ra Cristo bəya, nɛ'ə mi'da yə ngɾpi, bim pɛti ngue bin 'yän'də 'be'a man'da xən ho da 'yøt'e. ⁷ Nɛ nu'bu nya'a thoho madín 'yomfəni ɛ, bim 'bä'a ra Pedro, nɛ bi 'yɛna:

—N'yohu ahu, guí pəhmbə gue maya'bu ts'ə bi xicä Oja n'dandj gue ga xi'ə 'da yə ja'i hing yə judío ran ho ma'da'yo. Nɛ nangue dá mangä, bi zä bi 'yøde nɛ bi 'yɛc'yɛi. ⁸ Nu Oja gue i pəpə yú mbəi yə ja'i, bi jajə ga pəhmbə i sin'ə hing yə judío, nguetho bi un rá Hogandəhi Oja ɛ, tengu bi 'dajə dyə judío. ⁹ Nu Oja him bi 'yøt'a n'da ran heque nanguejə dyə judío nɛ'ə hing yə judío, pə nɛ'ə bi japi bi bo yú mbəi ngue bi 'yɛc'yɛi. ¹⁰ Nuya hanja guí ɛmhmbə hin da zin Oja ɛ gue him bi 'yøt' yún t'ɛdi ra Moisés, pə ya bi zin Oja ɛ. Nguetho guí ɛmhmbə i jatho da 'yøt'ə yən t'ɛdi, tengu'bu gui hyəspahə n'da ra 'beni, gue hin dá häthə, xínga gue'ə mam bombətahə xtá hyät'i, bi 'yən'a ra Pedro.

¹¹ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Pɛ nujə dí ɛc'yɛihə ngue da mba ma pəhögəhə nangue rá mate ra Hmu Jesús, ngutho'ə hing yə judío, bi 'yən'a ra Pedro.

¹² Nɛ nubəya bi yə ra Bernabé nɛ ra Pablo, nɛ bi xi'ə 'be'a gätho bi 'yøt'e nangue rá ts'edi Oja, yə hmɛpya nɛ yən t'øt'e nujxte ngue bi 'yørpə 'bəh yə ja'i hing yə judío. Nɛ gätho ná yə'ə njom bin yə. ¹³ Nu'bu mí gua'a bi ma ra Pablo nɛ ra Bernabé, nu ra Jacobo Santiago bi 'yɛmp'ə madim peti bə:

—N'yohu ahu gui 'yøhmbə ya 'be'a dí mangä. ¹⁴ Nu ra Simón Pedro ya bi xijə ha ín ja Oja ra mbədi bi huahn'ni 'da yə ja'i hing yə judío ngue da 'yɛc'yɛi. ¹⁵ Nɛ ngutho bi man yə pəngahyā 'bə maya'bu, 'bə mi 'yo't'i 'be'a bi man Oja.

¹⁶ Bi 'yɛna:

M'bejua gua pəngä mahøn'a, nɛ ga japi din thəndegui mahøn'a tengu mi thəndegui nu'bu mí 'bəh ra David.

Tengutho 'bə di hoc mahøn'a n'da ra nijə gue xən yøt'e.

¹⁷ Nε gätho mi'da yu ja'i da hyongui, guecä dra Hmu mahęts'i.

Gätho to'o yu ja'i hing yu judío ngue ma mbeti u, da hyongui.

¹⁸ Njabu bi man Oja maya'bu ne bi japi bi fahya gue'bu go maya'bu.

¹⁹ Janangue'a dí xi ahu ya, en'a ra Jacobo, nde'bu hin te ga xihmbu da 'yot'a xun hei u hing yu judío, gue nu'u xi hyese yu t'ęc'yei ne i ten'na Oja. ²⁰ Pe ga othu n'da ra sęcuę, ne ga xihmbu u da hyegui gätho yun t'ot'e yu hmite, ne hin da 'yot' yun 'yomt'ęni, ne hin da za ra ngø gue him bi bøn rá ji 'bu mí tho, ne hin da zi ra ji. ²¹ Janangue'a hin di unba yu mbui to i ten yun t'ędi ra Moisés, nguetho xun ngu yu jeya xi thogui i hman bu ja yu nija yu judío yun t'ędi ra Moisés, gätho yu hni ni i hma 'bu ra pa ran ts'äya, bi 'yęn'a ra Jacobo.

²² Gätho yu 'yęc'yei ne yu 'bäihü ra Cristo ne mi'da yu ngurpi bi numanho 'be'a bi man'a ra Jacobo. Ne mi en'ü gue da thanh'ni 'da da 'behni da mbähä ra Pablo ne ra Bernabé bu Antioquia. Ne bi thanh'na ra Judas t'ęmbi Barsabás ne ra Silas, ne gue'u 'da yu ngurpi yu 'yęc'yei u. ²³ Ne nu ra sęcuę ngue bi gęts'i bi ma:

"Nugähe, ma 'bäigähe a ra Jesucristo, ne mi'da gähe gue dyü ngurpigähe, ne gätho ni cuje nange ra Cristo, dí pen'nahü ra sęcuę, ma cu ahu, ne dadí zen-gua ahe. Dadín cuhu nange ra Cristo gyu ja'ihü ngue hin gyu judío guí 'buhmbu bu Antioquia, nepe gätho ra häi Siria nepe ra häi Cilicia. ²⁴ Nugähe dá øhmbe ngue 'da yun 'yohu bi nexua bi mba bu, ne bi pat'ahu ne bi xi ahu ngue jatho da mba nthęqui ni xifanihu ne gui 'yothu rán t'ędi ra Moisés. Pe nu'u hin dá penhdähe u. ²⁵ Nugähe dám petihe ne dá sänhde 'da yun 'yohu da mbähä ra Pablo ne ra Bernabé. ²⁶ Nu ra Pablo ne ra Bernabé emme dí numanhohe, nguetho hingui su din 'yo bu hapu ena da tho, ngue da ma nange ma Hmuhu ra Jesucristo. ²⁷ Ne dá penhde ra Judas ne ra Silas da xi'asehu 'be'a dá othe. ²⁸ Nguetho rá Hogandahi Oja bi xije, ne dá numanhohe, ngue hin ga 'da ahu mi'da yun t'ędi xun hei gui 'yothu nange yun t'ędi ra Moisés. Hont' ya zu ts'u yun t'ędi dá ot'ahe. ²⁹ Nuya dí xi ahe ya, ngue hin gui sihu 'be'a bi 'bospa yu hmite, xinga gue ra ji gui sihu, xinga gue gui sahu ra ngø gue him bi bøn ra ji 'bu mi tho. Ne hin gui 'yothu yun 'yomt'ęni. Nu'bu gui hyehmbu gätho 'be'a dí xi ahe, xun ho 'bu. Oja da mbäx ahu. Ne hont'a dí xi ahe ya," bi 'yęn'a ra sęcuę bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago 'bu mi ja ram peti bu Jerusalén, bi gax ra Pablo.

³⁰ Ne nubuya, bi mbähä ra Pablo, ra Bernabé, ne ra Judas, ne ra Silas bu ja ra hnini Antioquia. Nu'bu mí zom bu, bi ma dí peti yu 'yęc'yei ne bi dá ra sęcuę buya. ³¹ Ne nu'bu mí nu'u 'be'a mí mam bu ja ra sęcuę, bin joha yu mbui nange ran zofo bi sifi, ngue bi hurpa yu mbui. ³² Nu ra Judas ne ra Silas, ne'u, yu pøngahya u. Ne nange rán zofo u bi hurpa yu mbui yu 'yęc'yei. Ne bi mbäts'i da 'yęc'yei xun ho. ³³ Nu ra Judas ne ra Silas bim 'bupu Antioquia 'da yu pa. M'bejua bin 'yęte yu 'yęc'yei, bi mbehni da mbeng bu 'bu'u ngue bá penh'du. ³⁴ Ne m'bejua him bi nde bi mbeng bu ra

Silas, ne bá copu Antioquia. ³⁵ Ne ra Pablo ne ra Bernabé bi gopu Antioquia. Nu'u ne'u gätho mi'da yu xänbabe bin xänbabe bu, ne bi mamp'a rám Hman ra Cristo.

Ná yondj bi mba n'danni ra Pablo, bi man rám Hman Oja

³⁶ Nu'bu mí tho'i 'da yu pa, ra Pablo bi 'yęmp'a ra Bernabé:

—Ga mbe bu ja n'da ngu n'da yu hnini xtán 'youi xtám mammi rám Hman Oja. Ga nuui ma cuhu nange ra Cristo 'be'a di ja'u.

³⁷ Nu ra Bernabé bi nde da zix'a ra Xuua Marcos. ³⁸ Pe nu ra Pablo him mi nde da zix'a, nguetho nu'a bi 'dapu Panfilia, ne him bi thoc rá 'befi bu. ³⁹ Ne hinga 'da'angu bi bęmmi ne bin heque. Nu ra Bernabé bi zix'a ra Marcos bi hyu ra barco í mba bu ra t'uhäi Chipre. ⁴⁰ Nu ra Pablo bi huanh'na ra Silas ngue da mbe. Ne nu yu 'yęc'yei bu Antioquia bin yahu Oja, bi 'yap rá mate Oja nange'u. Bi mba buya. ⁴¹ Ne nu'u bi thopu ra häi Siria nepe Cilicia, ne nya'a ts'u bim 'bupu hapu bi thogui, gue bi hat ra ts'edi xun ho yu 'yęc'yei bu.

Nu ra Timoteo bin 'yohu ra Pablo ne ra Silas

16 Nu ra Pablo ne ra Silas bi mba bu ra hnini Derbe nepe Listra. Ne bin tįmhbu bu n'da ra 'yęc'yei, ra Timoteo na. Nu rá mbe ra judío, ne ra 'yęc'yei a, pe nu rá ta, ra mengu bu Grecia a. ² Nu yu 'yęc'yei bu Listra nepe Iconio bi mamanho nange ra Timoteo. ³ Ne nu ra Pablo bi nde din 'youi a, janangue'a bi hyęcpa rá xifani, gue hin di 't' yu mbui yu judío. Nguetho gätho yu judío 'bupu i pađi ngue rá ta ra mengu bu Grecia a. ⁴ Ne gätho yu hnini bu bi thogui bi xih yu 'yęc'yei da 'yot'e 'be'a bi man ra Jacobo ne yu 'bäihü ra Cristo ne yu ngurpi yu 'yęc'yei bu Jerusalén, ngue 'be'a xun ho da 'yot'u hing yu judío. ⁵ Ne gätho yu 'yęc'yei bi thoctatho bin te yu mbui nange 'be'a bi 'yęc'yei. Ne mpa 'bu mpa 'bu man'da i hux'a ná ngu yu 'yęc'yei.

Nu ra Pablo bi 'uj tengu'bu n'da ra mengu Macedonia

⁶ Nu'u bi thocpu ra häi Frigia nepe ra häi Galacia buya, nguetho him bi jap'a rá Hogandahi Oja xtá man ram hma bu ra häi Asia. ⁷ Nu'bu mi zom bu ra häi Misia ena xtá mba bu ra häi Bitinia, pe nu rá Hogandahi Oja xinga gueru bi japi da mba bu. ⁸ Bi thorpü ja ra häi Misia buya, bi mba bu ra hnini Troas bu ndendeja. ⁹ Ne nubuya nu ra Pablo bi nu n'da ran t'uti 'bu mín xui, tengu'bu ra t'j, ena gue'bu n'da ran 'yohu ra mengu Macedonia mí 'bäpu ja rá hmi, ne bi 'yęmbi: "Ba ena ja ra häi Macedonia ne gui zeje ts'u," bi 'yęna. ¹⁰ Ne nugä dra Lucas, dí o't'a ra sęcuę i ja ua, dín nde ga mbähmbe bu ra Pablo. Ne nange'a bi t'ut'a ra Pablo, janangue'a 'bex dán sähe ga mbähmbe bu ja ra häi Macedonia, nguetho dá haxhe njuanı ngue'a Oja bi zoncähe bu, in ndeje ga mamhbe bu ran ho ma'da'yo dí yanjü a.

Bi zòm bə Filipos ra Pablo ne ra Silas

¹¹ Nu'bə má pəmhbə bə Troas dá huhe n'da ra barco ne njuan̄tho dá uənthe bə ja ra t'uhäi Samotracia gue i jabə made ra dejə. Nu'bə mi hyats'i dá thohmbe bə Neápolis. ¹² Dá nexhe bə Neápolis bəya ne dá sòmhbə bə ra dahnini Filipos, rán guat'i ra häi Roma. Nu ra hnini Filipos man'da ja rá ts'edi xinda gue mi'da yə hnini bə ra häi Macedonia. Ne dām 'bəhmbe bə 'da yə pa. ¹³ Ne nu'bə ra pa ran säya dá pəmhbə bə ja ra hnini, dá mbähmbe bə ja ra ndendəthe guerpə zant'a min yəhə Ojə yə ja'i. Ne dá huhmbe bə, dá xihmbe rám Hman Ojə ə yə xisu ngue madím peti bə. ¹⁴ Ne nu'ndə ra xisu í Lidia ra mēngu bə Tiatira, bi 'yøde 'be'a dá mamhbe. Nu'a ra Lidia ra mbä'bət'te na, i pä ra 'bət'te xən jəpoi ngue xən ho. Nu'a i əc'yēi ne mi numansu Ojə, janangue'a bi xocua rá mbəi da 'yøde xən ho 'be'a bi man'a ra Pablo. ¹⁵ Nu ra Lidia bin xixyā bəya ne gätho 'bəpə rá ngu. M'bejua bi xicähe:

—Nu'bə guí əna majuəni dí əc'yēi ra Hmu mahəts'i, ba əhmbə ua ja ma ngu gam 'bəhmbe ua 'da yə pa, bi 'yənje.

Ne bi 'yərcahe ts'edi janangue'a dá mbähmbe.

¹⁶ N'da ra pa nu'bə má mbähmbe bə zəi bi yəhə Ojə yə ja'i, dán c'athe n'da ra hmute ra 'yəhə. Nu'a man ra 'yøde nangue ra zjthu min 'youi, ne mí təha xən ngu ra mbeti di un'də yú hmu. ¹⁷ Nu'a ra hmute mi ten'na ra Pablo ne cähe. Bi mbafi bi 'yəna:

—Nuya yən 'yohə, yú mbəfi Ojə nujxte thoho, i xän-gahə hague dán zä dam pəhmbə, bi 'yəna.

¹⁸ Ne xən ngu yə pa ngubə mi ət' ra hmute. Madí xəmbəi ra Pablo ne bi xi'a ra zjthu min 'youi ra hmute:

—Nangue rá thuhu ra Jesucristo dami pəm bə rá mbəi na ra hmute, bi 'yəmbi.

'Bexque bi bən ra zjthu bəya.

¹⁹ Nu'bə mí pəh yú hmu ra hmute gue him man zä da dəp rán zäbi, bi bent'a ra Pablo ne ra Silas, ne bi zixpə ja ra täi guerpə 'bəh yə zə'mi. ²⁰ Ne nu'bə mi dā bə 'bəh yə zə'mi, bi 'yən'ə:

—Nuya yən 'yohə 'bəcua, yə judío ya. Ne in nde di ts'on yə ja'i 'bəcua ja ma hninihə. ²¹ Ne i man yən t'ət'e gue hingui sä ga əthə, nguetho nujə dyə romanohə. Ne hin'yə man t'ədi ga əthə a i xijə, sä bi 'yən'ə yə yə-pate.

²² Ne bi munts' yə ja'i ngue nde da zə'ə. Nu yə zə'mi bəya, bi manda da 'bəcua yú pahni, da mba m'bei ra Pablo ne ra Silas. ²³ Ne nu'bə mi juadi ngue əmmə xí 'bei, bi mba njot'i bə ja ra fädi. Ne bi sih ra mbängoxthi da mbädi xən ho. ²⁴ Nu'bə min t'un ran t'ədi ra mbädi bi zixpə man'da mbo. Ne bi zemba yú gua bə ja ra fädiza.

²⁵ Nu'bə mi zəm made ra xui bəya, nu ra Pablo ne ra Silas min yəhə Ojə ne bin tuh yú thuhu Ojə. Ne gätho mi'da yə ofädi mi øde. ²⁶ Ne 'dahmantho 'bə mi mbədi bin ja n'da ra 'yənähäi, gue'bə go mi guhni yú guangu ra fädi. Gätho yə jut'i bin xozehə ne gätho yə t'egui man thət'i yə ofädi bin xozehə. ²⁷ Ne nu'bə mi nuh rá mbängoxthi ra fädi, bi nu gätho nsoqui yə goxthi, bi

gəx rá juai bəya gue nde xtín hyose, nguetho mim bəni ngue əmbi gätho xí 'da'ə yə ofädi. ²⁸ Pə nu ra Pablo nts'edi bi mba't'i, bi 'yəmbi:

—O gadín ənba zehə nguetho gätho dí 'bəcähe ua.

²⁹ Ne nu'a ra mbängoxthi bəya bi 'yä'a n'da ra sibi, bi yəpə mbo, ne əmmə di fet'i nguetho min su. Ne bi yəpə ja rá gua ra Pablo ne ra Silas. ³⁰ Ne bi guerpə thi ə, ne bi 'yänni:

—N'yohə aui 'be'a sä ga ət'ä nguəpə da zä dam pəcä, bi 'yəna.

³¹ Nu ra Pablo ne ra Silas bi 'yəmbi:

—Dami dāp ni mbəi ra Hmu, ra Jesucristo, di pun'na ni ts'oqui, ne da zimanho i, ne'ə gätho 'bəpə ni ngu, 'bə di dāp yú mbəi a, bi 'yəmbi.

³² Nubəya bi xih rán ho ma'da'yo ra Cristo ne gätho 'bəpə rá ngu. ³³ Ne nu'a ra mbängoxthi ne gätho 'bəpə ja rá ngu bin xixyā a ra xui a. ³⁴ Nu'a ra mbängoxthi bəya bi zix'a ra Pablo ne ra Silas bə ja rá ngu, ne bi 'ujni. Ne'a, ne gätho 'bəpə ja rá ngu əmmə bin johya nguetho bi 'yəc'yēi Ojə.

³⁵ Nu'bə mí hyats'i, nu'ə yə zə'mi bi mbənh'də yə as-mayo da xih ra mbängoxthi da bəm bə ja ra fädi ra Pablo ne ra Silas. ³⁶ Ne nu'a ra mbängoxthi bi xi'a ra Pablo bəya:

—Nu yə zə'mi bá pənh ra nde ga xoc'aui. Nuya sä gui pəm̄mi ne nte gui jai, bi 'yəmbi.

³⁷ Pə nu ra Pablo bi 'yəmbi:

—Nugä'be dí cə'be ran t'ədi bi bəm bə Roma, pə guehma bi 'benzagä'be bə 'bəh yə ja'i, ne him 'be bi juəngä'be pə bi goctä'be. Nuya ha ən'ə gui juəgä'be ngue njon da nu. Hin'na, hingui sä. Bá xifi ba əsə da xogä'be, bi 'yəna.

³⁸ Nu yə asmayo bəya bi mba bi xih yə zə'mi 'be'a bi ma ra Pablo. Nu yə zə'mi nu'bə mi 'yøde ngue i cə yən t'ədi bə Roma a ra Pablo ne ra Silas bəya, əmmə bin su. ³⁹ Ne nu'bə bá əh yə zə'mi bəya, bi xocuabi ne bi 'yāp ra punbi, ne bi xi'ə:

—'Yərcahe ra mate gui pəm̄mi ua ja ra hnini, bi 'yəm-bi.

⁴⁰ Pə nu ra Pablo ne ra Silas 'bə mí bəm bə ja ra fädi, bi mba bə ja rá ngu ra Lidia. Ne nu'bə mi nu yə cu nangue ra Cristo, bi hət ra ts'edi yú mbəi ə, ne bi mba bəya.

Ran 'yo'ts'i bə Tesalónica

17 Nu'a ra Pablo ne ra Silas bi thopə ja ra hnini Anfípolis ne pə Apolonia ne bi zəm bə ja ra hnini Tesalónica. Guerpə Tesalónica bí ja bə n'da rá nijā yə judío. ² Ne nhyu semana bim 'bəpə, ne nu'bə xən dāt yə pa ran säya, bi mam bə rám Hman Ojə a ra Pablo. ³ Ne jante thoho bi xifi xən ho nangue ram hma mán t'o't'i maya'bə, gue gue'a ra Cristo jatho da nu ran ənbi ne da du, ne m'bejua da ndants' mahə'n'a bə 'bə'ə xən du.

—Ne gue'a bi nu ra Jesús a mán t'o't'i tengu dí xi ahə, janangue'a ga pəhmbə gue gue'a ra Cristo rá Thahni Ojə a, bi 'yəm 'bə mi xänbi.

⁴ Nε nu'ε 'da yε judío bi dāp yú mbœi ra Cristo, nε bi den'na ra Pablo nε ra Silas. Nε εmme xεn ngu yε men-gu bε Grecia ngue mi numansu Ojā bi 'yεc'yεi. Nε xεn ngu yε xisu yε mεngu bε grecia gue mí hnumansu, bi 'yεc'yεi. ⁵ Pε 'da yε judío ngue him mí εc'yεi bin sεya, nε bi zonh'nε yε ts'om'bāi bi xifi di parba yε jā'i, asta gue'bε gātho ra hnini bi parbi. Nε nu'ε bi mba bε rá ngu ra Jasón, bi 'uεxpα bε rá ngu, i hon'a ra Pablo nε ra Silas, εna da gεqui gue di dā bε 'bεh yε jā'i. ⁶ Nε nu'bε him mi djn ra Pablo nε ra Silas, bi zix'a ra Jasón, nts'edi bi gεts'i, nε mi'da yε 'yεc'yεi, bi zixpε 'bεh yε zε'mi bε ja ra hnini. Bi mbafi nε bi 'yεna:

—Guehna n'dat'a mbεmhbε ε yεn 'yohε gue ya bi ts'oni gātho ra ximhāi, nε bi zœcua ya. ⁷ Nε nuna ra Jasón bi sáyaba bε rá ngu. Nε nu'ε hingui numansu rán t'εdi ma ts'εt'abihε bε Roma, nguetho εn'ε i 'bεh man'da ra ts'εt'abi guehna ra Jesús, bi 'yεn'ε yε ts'om'bāi.

⁸ Nu yε jā'i nε yε zε'mi bin cue 'bε mí 'yøde 'bε'a bi man'ε. ⁹ Nε nubεya nu ra Jasón nε'ε mi'da bi thœcua ra mbeti gue da bœm bε ja ra hnini ra Pablo nε ra Silas, nε bi mba ma thœgue bœya.

Bi zœm bε Berea ra Pablo nε ra Silas

¹⁰ 'Bexque guet'a ra xui a bin 'yεhmbε yε 'yεc'yεi a ra Pablo nε ra Silas. Bi mba bε ja ra hnini Berea. Nε nu'bε mí zœm bε, bi mba bε ja rá nijā yε judío. ¹¹ Nu yε judío gue 'bεpε, man'da xεn ho yú mbœi xinda gue'ε 'bεpε Tesalónica. Nguetho 'bexque bi xoc yú mbœi, mí ja ra pāhā ngue da hyān a bi man ra Pablo. Nε gātho yε pa bi nεh yú sœcuā Ojā maya'bε, ngue nde bε da bādi 'bε din theui ε i man'a ra Pablo. ¹² Nε xεn ngu ε bi 'yεc'yεi. Nε yε xisu, yε mεngu bε grecia, ngue mi hnumansu, xεn ngu bi 'yεc'yεi, ximangut yεn 'yohε bi 'yεc'yεi. ¹³ Nε nu yε judío bε Tesalónica nu'bε mi bādi gue i man ran ho ma'da'yo bε Berea a ra Pablo, bi mba bε bœya ngue di parba yε jā'i. ¹⁴ Pε nu yε 'yεc'yεi 'bex bi zix'a ra Pablo bε ndendejā. Pε nu ra Silas nε ra Timoteo bi gorε Berea. ¹⁵ Nu'ε min 'yohε ra Pablo bi zixpε ja ra hnini Atenas bœya. Nε bi mbeng bε, nε bi xi'a ra Silas nε ra Timoteo gue ra Pablo ndepe da mba bε n'dihi bε 'bœi.

Bi zoh yε mεngu Atenas a ra Pablo

¹⁶ Nε nu'bε min dœ'mate ra Pablo bε Atenas, εmme bi du rá mbœi 'bε mín nu gātho ra hnini xí muns' yε nyo-gui. ¹⁷ Janangue'a nu ra Pablo bin yāhε yε judío bε ja ra nijā, nε'ε mi'da ngue mi thānde Ojā. Nε gātho yε pa mi yāhε yε jā'i ngue gātho mi tjm bε ja ra tāi. ¹⁸ Nε'ε 'da yεn 'yohε gue i tēnba yú t'εc'yεi zεhε yε Epicúreos, nε mi'da i tēnba yú t'εc'yεi zεhε yε Estoicos, bin yāhε ra Pablo. Nu'ε 'da bi ma:

—'Bε'a ní mba i man na ra ndemhyā n'yohε.

Nε'ε mi'da bi ma, bi 'yεna:

—Masque im ma ngue 'bεh mi'da yε oja, bi 'yεn'ε.

Ngubε bi ma nguetho bi man ra Pablo nangue ra Jesús, nε bi ma ngue bi ndants' 'bε mi du. ¹⁹ Nu'ε bi

zix'a ra Pablo bε ja ra nyuni t'εmbi Areópago bε ja ra hnini guepε zāi i hman yεn zofo. Nε bi xi'a ra Pablo:

—'Bε'a ním hma guín nde gui xije, dín nde ga pāhmbε. ²⁰ Nguetho guí xije 'dan'yo yεm hma ngue hin dí pāhmbε, nε dín nde ga pāhmbε 'bε'a nám bœn'a, bi 'yεn'ε.

²¹ Nguetho yε mεngu bε Atenas nε'ε mi'da yε 'damh-nini mí 'bεpε, hœnt'a numanho da 'yøt'a, gue da 'yøde 'bε'a gue ma' da'yo, nε da ma.

²² Nε nu ra Pablo bi 'bā'inde bε ja ra junta guepε Areópago. Nε bi xi'ε:

—N'yohε ahε gyε mεnguhε ua Atenas, dá nugā εm-me guí thāndehe yε oja. ²³ Nu'bε mán 'yogā bε ja ni hninihε dá nugā 'bε'a guí thāndehe. Nε dá nugā n'da ra mexado guepε guí thāndehe man'da ra Ojā, nε man t'o't'i bε: "Ra Ojā ngue njongui pādi to'o a." Nuya ga xi ahε ya nangue ra Ojā guí thāndehe pε hin guí pāhm-bœ to'o.

²⁴ Nu'a Ojā ngue bi 'yøt' ra ximhāi nε gātho 'bε'a i ja ua, nu'a gue'a ra Hmu mahεts'i nεcua ja ra hāi. Nu'a hingui 'bεpε ja yε ngu i hœh yε jā'i. ²⁵ Nε nte di 'bedi, hingui jatho da hyāni 'bε'a da 'yørpa yε jā'i nguetho gue'a di un ra te nε di un ran zaqui gātho to'o i 'bœi. Nε gātho mi'da mahyoni di uni.

²⁶ Nε 'dat'a ra ji bi 'yøt' Ojā gātho yε jā'i ngue gātho yε nde, ndepe dim 'bœi gātho na ngœni ra ximhāi, nε bi zānba yε pa dim 'bœcua ja ra hāi, nε bi zānbi hapε dim 'bœi. ²⁷ Njabε bi 'yøt' Ojā, ndepe gātho yε jā'i da hyon'a Ojā nguepε da djni. Pε majuāni hinga yatho i 'bε Ojā 'bε ga homhbε ga pāhmbε a. ²⁸ Nguetho nu Ojā bi jajε dām 'bεhmbε, nε bi jajε dí 'yohε, nε dadí 'yāmhbε. Tengu bi man'i 'da ni 'yosœcuāhε nu'bε i εna: "Nujε yé jā'igāhε Ojā nguetho bi zānni dām 'bεhmbε ua," bi 'yεn'ε. ²⁹ Nu'bε gue'a Ojā di 'dajε ma tehε, hanja gní 'yεmfε Ojā a ra hmite ra c'axt'i o gue ra t'axi o gue ra do nt'øt'e ngue yú 'yε yεn 'yohε, nangue yén 'yomfēnise. ³⁰ Pε nu Ojā him bi 'yørpa ra güenda 'bε'a mim bēnse ε yε jā'i 'bε him mi bā Ojā mam'bet'o. Pε nuya Ojā bi ma ngue gātho yε jā'i di pāh yén 'yomfēni.

³¹ Nguetho xεn zān Ojā n'da ra pa din ja ran t'ānni nangue ra ximhāi. Da 'yøt'ran t'ānni xεn ho n'da ran 'yohε ngue bi huanh Ojā. Nuna ran 'yohε, Ojā bi xox 'bε mi du, janangue'a da bāh yε jā'i hingui hēi da 'yøt' ran juānbi, bi 'yεn'a ra Pablo.

³² Nε nu'bε mí 'yø'ε yε jā'i 'bε'a mí man'a ra Pablo, gue bi ndans' 'bε mi du, 'da'ε bin thennate nε 'da'ε mí εna:

—Ga øhmbε mahœn'a nanguehna bi ndants'i.

³³ Nu ra Pablo bi 'uepε bœya. ³⁴ Pε nu'ε 'da bi den'na ra Pablo nε bi 'yεc'yεi. Nuna n'da, ra Dionisio na, gue n'da ra zε'mi bε guepε madím peti yε jā'i bε Areópago. Nε n'da ra xisu, ra Dámaris, nε'ε mi'da bi den'na ra Pablo.

Bi zœm bε Corinto ra Pablo

18 M'bejua bœya nu ra Pablo bi bœm bε Atenas, bi mba bε ra hnini Corinto. ² Nε bin tjm̄mi bε n'da ra judío í Aquila, ra mεngu ponto. Ja ní sœhœ bí 'yεpε

Roma bə ra häi Italia ra Aquila ne rá xisu Priscila, nguetho nu ra hmuts'ut'abi Claudio bá høn'a thi gätho yə judío bə ra dahnini Roma. Nu ra Pablo bi mba bá nu'a ra Aquila ne ra Priscila bəya. ³ Ne bin zəm bə yú ngu, nguetho 'dat'a ra 'befi i øt'e, i øt' yə ngu'bøt'e. ⁴ Ne gätho yú pa yən säya mí pa bə rá nijə yə judío a ra Pablo, ne bi mam bə rá m Hman Ojə ne bi hyoni 'bepə dí 'yəc'yeyi yə judío ne'ə hing yə judío.

⁵ Nu'bə bá ƣpə ra häi Macedonia ra Silas ne ra Timoteo, bi nu ra Pablo gue gätho yə pa ƣmme mi mam rá m Hman Ojə. Mí xänba yə judío ngue gue'a ra Jesús majuəni ra Cristo mí tø'bə yə judío ngue din yənte a. ⁶ Pə nu yə judío bi d'ə'mi bi ƣcpa a, ne bi man yə ts'ore nangué ra Pablo. Ne nu ra Pablo bəya bi huəc rá pahni, n'da ra hmepya gue hingui numanho 'be'a i øt'ə. Bi 'yƣmbi:

—Ya ni ts'oqui zehəhə ngue hin gá hyən ra te mazəi, tengu'bə gán hyosehə. Nuya hingui pa ma güendagə, nguetho ya dá xi ahə. Pə nuya ga mbagə ga xih yə jə'i hing yə judío, bi 'yən'a ra Pablo.

⁷ Ne má zä bi bəm bə ja rá nijə yə judío a ra Pablo, bi mba bə ja rá ngu ra Justo. Nu'a, n'da ran 'yohə ngue i thənde Ojə, ne nu rá ngu, 'darpə jəui rá nijə yə judío, ne guerpə din xänbate bə mahøn'a. ⁸ Nu ra Crispo, n'da ra ngərpi bə ja rá nijə yə judío, bi 'yəc'yeyi ne gätho 'bepə rá ngu. Ne xən ngu yə mēngu corinto mi øh ran ho ma'da'yo, ne bi 'yəc'yeyi, ne bi mba ma xixyəbi. ⁹ Nu ra Hmu mahəts'i bi zo'a ra Pablo bəya, nu'bə min xui, tengu'bə bi 'uj n'da ra t'j. Ne bi xifi:

—O guín su, pə dami thoqui gan yə, hin gan hətho, ¹⁰ nguetho dadí hyən'a'i, ne njon da zä di ƣn'na'i, ne xən ngu i 'bucua ja ra hnini da 'yəc'yeyigui, bi 'yən Ojə.

¹¹ Nubəya nu ra Pablo bi gopə ja ra hnini Corinto n'da jeya made, ne bi xänba rá m Hman Ojə ƣ yə jə'i.

¹² Pə nu'bə mín ts'ut'abi ra Galión nubə ra häi Acaya, nu 'da'ə yə judío bim pəti ngue nde da zə'a ra Pablo. Ne bi zix'a ra Pablo bə 'bəh ra ts'ut'abi. ¹³ Bi 'yƣmbi:

—Nuna ran 'yohə na bi xänba yə jə'i ngue da dənde Ojə, pə n'dan'yo im ma, hinga gue'a tengu man t'ədi-hə, ƣn'ə.

¹⁴ Ne nu ra Pablo in nde din yə, pə nu ra ts'ut'abi ra Galión 'bex bi 'yƣmp'ə yə judío:

—Nu'bə xcuá sihə na ran 'yohə nangué n'da ran ts'o xtá 'yøt na, xcá øcä a guim mamhbə. ¹⁵ Pə guín cuehə nangué rá t'əc'yeyi na, ngue nde da xi ahə to'o gui thəndəhə, ne nangué nin t'ədi zehəhə. Hin dí nde dan juənbate nangué nin t'ədi zehəhə, janangué'a dami hocpa zehəhə, bi 'yən'a ra Galión.

¹⁶ Bi 'yet'i, bi hyøn'a thi bəya. ¹⁷ Nubəya gätho yə mēngu bə ja ra hnini gue hing yə judío bi bent'a ra Sóstenes, ra ngərpi bə ja rá nijə yə judío, ne bi 'benza bə ja rá hmi ra ts'ut'abi. Pə nu ra ts'ut'abi ra Galión him bi 'yørpamasu.

Bi mbeng bə ra häi Siria a ra Pablo

¹⁸ Nu ra Pablo bəya bi thoqui bim 'bepə nya'a ts'ə yə pa mahøn'a bə Corinto. M'bejua bí 'yƣ'ə yə 'yəc'yeyi, bin 'yohə ra Aquila ne ra Priscila, ne bi hyu ra barco bi mba

ra häi Siria. Ne nu'bə mí jua'a ra hmepya gue bi te rá xtə, bi 'yəx rá yə bəya, gue'a bi 'yørpə Cencrea. N'da ra hmepya nangué ram hma xí man ra Pablo gue bi xi Ojə di jə'ts'i. ¹⁹ Nu'bə mi zəm bə ra hnini Éfeso ra Pablo, bi zopə ra Priscila ne ra Aquila ne bi mba bə rá nijə yə judío. Ne bi xih yə judío bə rán ho ma'da'yo ra Cristo. ²⁰ Nu yə judío mi ndepe xtán gopə 'da yə pa, pə nu ra Pablo him bi nde. ²¹ Bin 'yƣte ne bi 'yƣmbi:

—Jatho ga mba bə Jerusalén ga nu bə ra dəmpəti da 'yøt' ma mijudíohe. Pə nu'bə rá pähə Ojə gua pengə mahøn'a, bi 'yəna.

Bi nēxpə, bi hyu n'da ra barco bəya.

Ná hyundj bi mba n'danni ra Pablo

²² Nubə Cesarea bi gəpə ra Pablo bə ja ra barco, ne bi mba bə Jerusalén, bi zengua yə 'yəc'yeyi bə ja ra nijə, ne 'bex bi mba bə Antioquía. ²³ Nu'bə mim 'bepə 'da yə pa, bi mba bə ja n'da ngu n'da yə hnini bə ja ra häi Galacia nēpə Frigia, bi hət ra ts'edi yú mbəi yə 'yəc'yeyi 'bepə.

Ra Apolos bi mamp rá m Hman Ojə bə Éfeso

²⁴ Nu'ə yə pa ƣ bi zəm bə Éfeso n'da ra judío, rá thuhu Apolos, ra mēngu bə ra hnini Alejandría. Nu'a bi bədi xən ho rá m Hman Ojə maya'bə. ²⁵ Ne bi sänbi zə ts'ə nangué ra Hmu, ra Jesucristo. Ne ƣmme bin johya ne nts'edi bi ma xən ho 'bə min xänbate, bi ma majuəni nangué ra Jesús. Pə hønt'a rá m hma ra Xuua Nxixyə mí pədi, ne rán xixyə. ²⁶ Ne nu ra Apolos bi hyut'an zambəi him bi zu bi mam bə ja rá nijə yə judío. Pə nu'bə mí 'yøh ra Priscila ne ra Aquila 'be'a man'a, n'danni bi zits'i ne bi xänbi man'da xən ho ngue rá 'yu Ojə. ²⁷ Ne nu'bə mí nde da mba ra Apolos ra häi Acaya, guerpə Corinto, nu yə cu nangué ra Cristo bi xifi ngue xən ho da mba. Bi 'yørpə n'da ra søcuə da gəts'i, bi xih yə 'yəc'yeyi bə ngue da zini. Ne nu'bə mi zəm bə, bi hət ra ts'edi yú mbəi yə 'yəc'yeyi bə, ne bi mbəts'i gätho bi 'yəc'yeyi rá mate ra Cristo. ²⁸ Nguetho nu'bə min yəhə yə judío gue hing yə 'yəc'yeyi, bi dəha, ngue ya mí yə con rá ts'edi Ojə. Bi 'yuti nangué rá m Hman Ojə maya'bə, gue gue'a ra Jesús ra Cristo mí hmam bə, gue mí tø'bə.

Bi zəm bə Éfeso ra Pablo

¹⁹ Nu'bə mí 'bepə Corinto ra Apolos, ne nu ra Pablo bəya i 'yo gätho yə hnini maxøts'e, ne bi zəm bə ra hnini Éfeso. Ne bin tīmhbə bə 'da yə 'yəc'yeyi. ² Nu ra Pablo bi 'yän bəya:

—Ha bin 'da ahə rá Hogandəhi Ojə nu'bə gmí 'yəc'yeyihə, bi 'yəna.

Nu'ə bi dəti:

—Hin'na, njəm'bə dá øhmbe gue i 'bəh rá Hogandəhi Ojə, bi 'yən'ə.

³ Nubəya bi 'yän'na ra Pablo:

—'Be'a ním hma gá hyəmhə 'bə gmín xixyəhə, bi 'yƣmp'ə.

Ne bi 'yən'ə bəya:

—Tengu thoho bi man ra Xuua Nxixya, bi yɛn'ɛ.

⁴ Nɛ nu ra Pablo bi 'yɛmbi:

—Guim bɛmhɛ 'bɛ'a bi man ra Xuua, nguetho nu'a ra Xuua bi xixya yɛ ja'i to'o bi pɔh yɛn 'yomfɛni nanguɛ yɛ ts'oqui, nɛ bi xih yɛ ja'i da 'yɛc'yɛi n'da ba ɛhɛ m'ɛjua, gue ra Jesús ra Cristo na, bi 'yɛna.

⁵ Nɛ nu'ɛ mí 'yɔh rɔm hman ra Pablo, nu'ɛ bi mba ma xixya bi nanguɛ rá thuhu ra Hmu Jesús. ⁶ Nɛ nu'ɛ mí dospa yɛ yɛ ja'i ra Pablo, bi hyɔn rá Hogandɔhi Ojɔ ɛ. Nɛ n'dan'yo yɛ nde bin yɛ'ɛ bɛya, nɛ bim pɔn-gahya bi man rɔm Hman Ojɔ. ⁷ Nɛ nu'ɛ yɛ ja'i gue bi 'yɛc'yɛi, í jua'i 'de'mayoho ɛ.

⁸ Nu ra Pablo bim 'bɛrɛ nhyuzna bɛ Éfeso bɛya. Bi hyut'an zambɛi bin yɛ bɛ ja rá nijɔ yɛ judío, bi xih yɛ ja'i hague dán zɔ di manda Ojɔ bɛ ja yɛ mbɛi, nɛ bi hyoni 'bɛrɛ dí 'yɛc'yɛi yɛ ja'i. ⁹ Pɛ nu'ɛ 'da bi ɛ't' yɛ mbɛi, hingui nde da 'yɛc'yɛi, nɛ bi man ra ts'ore nanguɛ rá 'yu Ojɔ, guepɛ madím pɛti yɛ ja'i. Jananguɛ'a bi 'ue'a ra Pablo bɛya nɛ bi mbähɔ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja n'da ra ngxä-di, nu'a ra Tiranno ra xänbate bɛ. Nu'ɛ xɛm pɔn yɛ xädi, i cɛt'a ra Pablo bɛya nɛ gátho yɛ pa mín xänbate bɛ. ¹⁰ Nyo jɛya njabɛ bi 'yɔt'a ra Pablo. Nɛ gátho yɛ ja'i 'bɛrɛ ja ra häi Asia, yɛ judío nɛ'ɛ hing yɛ judío mí øh ran ho ma'da'yo nanguɛ ra Hmu, ra Jesús. ¹¹ Nɛ xɛn ngu yɛn t'ɔt'e nujxte bi 'yɔt'a ra Pablo, ngue bi 'yɔt' Ojɔ. ¹² Nguetho bi dɔ'ɛ yɛ bayu o gue yɛ 'bɔt'e a ra Pablo, gue'ɛ bi mbenpa ɛ yɛn zäman'ɛ bɛya, nɛ gátho bi zɔ, nɛ bi bɔn'ɛ yɛ zjthu min 'yohɛ.

¹³ Nubɛya 'da yɛ judío ngue zɔi yɛ mbonni, ɛna pɔdi da hyɔn'a thi yɛ zjthu, nɛ sä i ndɔnpa rá thuhu ra Jesús. Bi dɛ'mi bi xih yɛ zjthu:

—Dami pɔni nanguɛ rá thuhu ra Jesús, gue'a ra Jesús i man ra Pablo, sä ɛn'ɛ.

¹⁴ Nɛ nuya guehya yoto, yɛ ts'unt'ɛ n'da ra judío, ra Esceva, ra hmumbäjä a. Nɛ nu'ɛ yɛ ts'unt'ɛ ɛna da hyɔn'a thi n'da ra zjthu. ¹⁵ Pɛ nu ra zjthu bi dɔdi:

—Nu ra Jesús dí pɔcɔ ngue ja rá ts'edi, nɛ ra Pablo dí pɔcɔ ngue ja rá ts'edi, pɛ nu'ɛhɛ, to'o ehɛ, bi 'yɛn'a ra zjthu.

¹⁶ Nɛ nuna ran 'yohɛ min 'youi ra zjthu, bi zäspa maxɔts'e guepɛ mi 'bä'ɛ yoto má 'yohɛ, bi dɔha bin tunhdɛ nɛ bi ɛnbi, gátho di dɛnba yɛ pahni. Nɛ bi bɔm bɛ thi yɛn 'yohɛ, ya xí ɛnbi gátho, nte he yɛ he. ¹⁷ Nɛ nu'a bin ja, gátho bi t'ɔrɛ ja ra hnini Éfeso. Gátho yɛ judío nɛ'ɛ hing yɛ judío bi 'yɔde nɛ gátho mí ja ra mbi-di. Nɛ gátho bi 'yɛspa ra Jesús, ra Hmu bɛya.

¹⁸ Nɛ xɛn ngu ɛ gue mí ɛc'yɛi, bi zɔm bɛ, bi nde da gomanho yɛ mbɛi, nɛ bi dɔ ra güenda a xí 'yɔt'e.

¹⁹ Nɛ'ɛ 'da mí m bɔdi bá cɔ yɛ sɔcuɔ, ngue yɛ libro yɛn xädi yɛ bɔdi, nɛ bi hyɔspɛ ja ra sibi, gátho da nu'ɛ mí 'bɛrɛ. Nɛ nu'ɛ mi mbede hangu gátho di muui, mbe mí jua'a yote ma 'det'a mahuɔhi yɛ mbɛti gue ra t'axi.

²⁰ Nɛ man'da xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi rɔm hman Ojɔ yɛ ja'i bɛ Éfeso, man'da bi fɔdi ja rá ts'edi Ojɔ.

²¹ M'ɛjua bɛya bi bɛn'a ra Pablo da mba bɛ Jerusalén, pɛ m'bet'o da zɔm bɛ ra häi Macedonia, nɛrɛ ra häi Acaya. Nɛ bi 'yɛna:

—Dam 'bɛcɔ ts'ɛ bɛ Jerusalén, m'ɛjua ga mbagä bɛ ja ra dɔhnini Roma, bi 'yɛna.

²² Nɛ bi mbenpɛ Macedonia ɛ yoho yúm fäts'ihɛ, ra Timoteo nɛ ra Erasto, pɛ gueɛ ra Pablo bim 'bɛrɛ mí'da yɛ pa bɛ Éfeso gue ra häi Asia.

Ran 'yo'ts'mahya bɛ Éfeso

²³ Nu yɛ pa ɛ, xɛn ngu bi ndesɛi nanguɛ rá 'yu Ojɔ bɛ Éfeso, ²⁴ Nguetho nu'a n'da ran 'yohɛ í Demetrio, rá 'bɛfi da 'yɔt' yɛ zɛ t'ɛngu ngue ra t'axi, ngue yɛ pɔte ra dɔnija guepɛ i pa nthɔnde ra ojɔ Diana. Nu'a, nɛ'ɛ madím pɛhmbɛ, xɛn ngu bi dɔha nanguɛ ra 'bɛfi i ɔt'ɛ. ²⁵ Nu ra Demetrio bɛya bi zɔnh'dɛ 'da'angu ra 'bɛfi mí ɔthɛ, nɛ bi xifi:

—N'yohɛ ahɛ guí pɔhmbɛ nanguɛ ma 'bɛfihɛ xɛn ngu ra mbɛti dí tɔhmbɛ. ²⁶ Dí nuhɛ nɛ dí øhmbɛ hinga hɔnt'ua ra hnini Éfeso pɛ gátho ra häi Asia, 'bɛ'a ɔt' na ra Pablo, i xih yɛ ja'i gue nu'ɛ yɛ ojɔ nt'ɔt'e yɛ 'yɛ yɛn 'yohɛ ɛmbi ngue hing yɛ ojɔ ɛ. Nɛ xɛn ngu yɛ ja'i bi pɔh yɛn 'yomfɛni nɛ bi 'yɛc'yɛi a bi man ra Pablo.

²⁷ Nuya dán thehɛ n'da ra 'yɔnthj, ngue nu ma pɔte dí ɔthɛ njon da dɔi. Nɛ dim 'bɛh rá ts'edi rá ngu ra ojɔ Diana, ngue i nujxte. Nɛ da t'ɛmbi nte di muui. Pɛ nu'a ra Diana gue'a ojɔ a, nɛ gátho yɛ ja'i 'bɛcua ja ra häi Asia nɛ gátho ra ximhäi i thɔnde a, sä bi 'yɛn'a ra Demetrio.

²⁸ Nɛ nu'ɛ mí 'yɔt'ɛ, ɛmme bi dɛ ra cue. Nɛ nts'edi i mbafi:

—Xɛn ngu rá ts'edi ra Diana gue ma ojɔhɛ dyɛ mɛnguhɛ ua Éfeso.

²⁹ Nɛ gátho bi yɛntonto gue 'bɛrɛ ja ra hnini. Nɛ gátho bin tihi 'darpɛ ní muxpɛ ja n'da ra ngu xɛn ndo-ho, nɛ bá bent' ra Gayo nɛ ra Aristarco, bi zixpɛ, nɛ nu ra Gayo nɛ ra Aristarco, yɛ mɛngu bɛ Macedonia min 'yohɛ ra Pablo bɛ 'yu. ³⁰ Nɛ'a ra Pablo nde xtá mba bɛ 'bɛh yɛ ja'i, pɛ nu yɛ 'yɛc'yɛi bi japi hin da mba. ³¹ Nɛ 'da'ɛ gue mi ja yɛ ts'edi bɛ ja ra häi Asia madin amigohɛ ra Pablo, bi mbenpa ra nde gue hin da mba bɛ bí mux yɛ ja'i. ³² Nɛ 'dahma 'dan'yo bi man'ɛ n'da ngu n'da nguetho gátho bi yɛntonto. Nɛ xɛn ngu ɛ hingui pɔdi hanja bim pɛti bɛ. ³³ Nu ra Alejandro mi 'bä'inde bɛ 'bɛh yɛ ja'i, bi mba njɛqui bɛ ja yɛ hmi yɛ ja'i bɛya, nguetho ndep'ɛ yɛ mijudíohe din yɛ. Nu'a ra Alejandro bɛya bi uɔnba rá 'yɛ ndepe din hɛ yɛ ja'i, nguetho nde da xifi nte mán ts'o mí ɔt' yɛ judío. ³⁴ Pɛ nu'ɛ mi nu yɛ ja'i ngue ra judío ra Alejandro, mbe ma nyo ora bi mbafi, nɛ 'da'ingu bi ma:

—Xɛn ngu rá ts'edi ra Diana ma ojɔhɛ dyɛ mɛnguhɛ ua Éfeso.

³⁵ Nu ra secretario bɛ ja ra hnini bɛya, bi japi ngue bin hɛ yɛ ja'i, bi xifi:

—Dyɛn 'yohɛhɛ, dyɛ mɛ'efesohɛ, hingui 'bɛcua n'da ran yohɛ gue hingui pɔdi dí jamansuhɛ ra ojɔ Diana, guejɛ dyɛ mɛ'efesohɛ, nɛ gátho dí ɛspahɛ ra do bi dɔh mahɛts'i, gue rá pɔte ra Diana. ³⁶ Nɛ nuna njo'o da zɔ da gɔni. Jananguɛ'a daman 'yomfɛnihɛ ts'ɛ nɛ hin gui 'yɔthɛ a hin da bɔmanho. ³⁷ Nu yɛn 'yohɛ ngue guá si-hɛ ua, him bim pɛ bɛ ja rá nijɔ ra ojɔ Diana. Nɛ him bi man ra ts'ore nanguɛ'a ma ojɔhɛ ra Diana, bi 'yɛna.

³⁸ Ne xø bi 'yɛn'a ra secretario:

—Nuna ra Demetrio ne'ɛ mi'da gue dim pɛhmbɛ, nu'be i ja 'be'a i nde dí yapa n'da, nde'be gue din yaui be ja ra dangu n'dahma n'da ngu n'da da zã din yase. ³⁹ Ne nu'be ja man'da guí nde gui 'yøthɛ, dami xihmbɛ ra ze'mi da 'yøt'a n'da ra junta, guepɛ da mba ma ho-qui. ⁴⁰ Nguetho dí su da hnercahɛ häi 'be da t'ängahɛ nanguie ra mbahni dá øthɛ ra pa jabɛya, nguetho hin'yɛ 'be'a sä ga mamhbɛ nanguie'a dá øthɛ ya, bi 'yɛ-na.

⁴¹ Ne nu'be mi gua'a im ma, bi 'yɛt' yɛ ja'i.

Nu ra Pablo bi mba be ra häi Macedonia nepe ra häi Grecia

20 Ne nu'be min hɛ nín 'yo'ts'mahya be ra hnini Éfeso, nu ra Pablo bi zonh'dɛ yɛ 'yɛc'yɛi. Ne nu'be mí un ran zofo, bin 'yɛte bɛya, bi mba be Macedonia. ² Ne gätho bi zengua yɛ'yɛc'yɛi gätho ra häi Macedonia, bi hɛt ra ts'edi yú mbɛi nanguie rá m hman Oja bi xi'ɛ. Ne m'bejua bi zøm be ja ra häi Grecia mahøn'a. ³ Hyuzna bim 'bɛpɛ, ɛna xtá hyu ra barco, gue xtá mba be ra häi Siria, pe nu'ɛ 'da yɛ judío ɛna xtán däqui. Ne nu'be mí baði 'be'a nde xtá t'ørpe, bin 'yomfɛni ne bá peng be ja ra häi Macedonia. ⁴ Ne min 'yohɛ ra Pablo ra Sópater ra mengu berea a, ne'a ra Aristarco ne ra Segundo, yɛ mengu tesalónica ɛ, ne nu ra Gayo ra mengu derbe a, ne nu'a ra Timoteo ne ra Tíquico ne ra Tróximo, yɛ mengu asia ɛ. ⁵ Nu'ɛ bim 'bet'o bi mba ní tøguahe be ra hnini Troas, ne nugä dra Lucascä, dí o't' ra søcuɔ jaua, dín hyɛnbahe ɛ. ⁶ Nu'be mí guah yɛm peti nanguie ran dɔbaxjua, dá huhe ra barco dá nexhe be ra hnini Filipos, ncɛt'a pa dán 'yohe dá sømhbe be Troas guepɛ i tøguahe ɛ mi'da. Ne nyoto pa dám 'bɛhmbɛ be.

Nu ra Pablo i 'bɛpɛ Troas

⁷ Nu'a ra pa domingo dám petihe yɛ 'yɛc'yɛi be ja ra hnini Troas, dá sihe ra xecahmɛ, gue dá bɛmhbe rán dɛte ra Hmu. Ne nu'a ra Pablo bi man rá m hman Oja. Ne nya'athoho bin ya gue'be go mi zøm made ra xui, nguetho da mba 'be bi hyats'i. ⁸ Ne ɛmmɛ xɛn ngu ra sibi mí zø be ja ra cuarto magats'i guepɛ bim peti yɛ ja'i. ⁹ Ne huxpɛ ja n'da ra ventana n'da ra ts'ɛnt'ɛ í Eutico, ne ɛmmɛ bi ndet'aha, nguetho ra Pablo nya'a bin ya. Nu ra ts'ɛnt'ɛ bi dop ra t'aha, bi dägüi, ná hyu tøque ra ngu be bi dägüi. Ya xí du 'be mi thats'i. ¹⁰ Ne bi gah ra Pablo, ní nyexpe 'ben'a ra ts'ɛnt'ɛ ne bi hyɛfi, ne bi xi'ɛ bɛya:

—O dí tu ni mbɛihɛ, ya bi dɔmbɛni na.

¹¹ Nu ra Pablo bi ndex mahøn'a be ja ra cuarto bɛya, ne dán sihmehe. Ne nya'a thoho bin ya ra Pablo mahøn'a, gue'be go mi bøx ra hyadi, ja bi mba bɛya. ¹² Ne nu'be mí ts'ix'a ra ts'ɛnt'ɛ gue bi dägüi, ne i te 'be mí zøm be rá ngu, gätho bin johya ɛ.

Bi mba be Mileto ra Pablo

¹³ Nugähe dá hugähe ra barco ne dá mbähmbe be ra hnini Asón nguetho nubɛ dan c'athe ra Pablo, ngubɛ bi xije mam'bet'o, gue xí 'yɛn ra Pablo din 'yogua thoho. ¹⁴ Ne nu'be mán tɛmhbe be Asón a ra Pablo, dá sixhe dá huhe ra barco ne dá sømhbe be ja ra hnini Mitilene. ¹⁵ Ne dá nexhe be, ne man'da pa dá sømhbe be ni hɛt'a ra t'ɛhäi Quío gue i jabɛ made ra dejɔ. Ne man'da pa bɛya dá sømhbe be ra t'ɛhäi Samos gue i jabɛ made ra dejɔ. Ne dán säyahe ts'ɛ be ra hnini Trogilio, ne man'da pa bɛya dá sømhbe be ra hnini Mileto. ¹⁶ Nguetho nu ra Pablo bi nde bi thoctho be ra hnini Éfeso, hingui nde din säya be ra häi Asia. Nguetho di xøni da zøn'a n'dihi be Jerusalén, ya dí 'bɛpɛ 'be ra pa ra dɔmpɛti t'ɛmbi Pentecostés.

Nu ra Pablo bi zonh'dɛ yú ngɛrpi yɛ 'yɛc'yɛi be Éfeso

¹⁷ Ne nu'be má sømhbe be Mileto, ra Pablo bi ma dín zonh'dɛ yɛ dɔc'yɛi, ngue yú ngɛrpi yɛ 'yɛc'yɛi dim peti be ra hnini Éfeso. ¹⁸ Ne nu'be mi zøpɛ ɛ, bi 'yɛmp'a ra Pablo:

—Nu'ehɛ guí pɔhmbɛ 'be'a gätho mam 'bɛi dá øt'a ua ra häi Asia, asta gue'be go rá mbɛdi dá søcä ua. ¹⁹ Gätho yɛ pa dám 'bɛcä ua dá ørpa rá 'befi ra Hmu mahɛts'i, ne hin dadín 'yɛts'i. Ne xɛn ngu ma guidä dá fäni gue'be má hɛh ma mbɛi dá äp Oja nanguie ahɛ. Ne xɛn ngu ran ɛnbi dá nu ngue bi 'yørcä yɛ judío. ²⁰ Pe nugä hin te dá cøn'nahɛ pe dá xi ahɛ gätho 'be'a da mbäx ahɛ. Ne dá xän'nahɛ be dim peti yɛ ja'i, ne dá xän'nahɛ be ja ni ngumhbɛ. ²¹ Ne dá xifi xɛn ho yɛ judío ne'ɛ hing yɛ judío, ngue di päh yún 'yomfɛni nanguie Oja, gue da 'yɛc'yɛi ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ²² Pe nuya, rá Hogandahi Oja i ørca ra ts'edi ga mbagä be Jerusalén, ne hin dí paði 'be'a gua thocä be. ²³ Pe hønt'a dí paçä gue dan ofädi be Jerusalén, ne ga nugä xɛn ngu yɛn ɛnbi, nguetho gueɛ rá Hogandahi Oja bi xiqui hønbe go hapɛ dá thocä be ja yɛ hnini. ²⁴ Pe hinga guet'a dím bɛn'a, hin te di muui ma tesegä nanguie zehɛgui. Hønt'a ran johya dí nde ga nu 'be dá juah ra 'befi bi 'dacä ma Hmuhɛ ra Jesús, gue'a ga mangä ran ho ma'da'yo nanguie rá mate Oja.

²⁵ Ne gätho ahɛ dá xi ahɛ rá m hman Oja gue 'bɛpɛ ní mandagahɛ Oja, ne dí paçä xinga n'da ahɛ gui nurcahɛ ma hmi mahøn'a. ²⁶ Nuya nam pa ya dí xi ahɛ, hingui pa ma güendagä 'be gui 'bɛhmbɛ rán ho Oja ya. ²⁷ Nguetho hin te dá cøn'nahɛ, gätho dá xi ahɛ 'be'a nde Oja gui pɔhmbɛ. ²⁸ Nuya gui jamansu 'be'a gui 'yøthɛ, ne da zã be gui jamansufɛ yú mbɛi ni mi 'yɛc'yɛihɛ bɛya. Ne gue'a ra 'befi bi 'da ahɛ rá Hogandahi Oja, gue gui jamansufɛ yú 'yɛc'yɛi ra Hmu, gätho ná ngu'ɛ i 'bɛhmbɛ ra Cristo, nguetho rá jise ra Cristo í gurpa yú ts'oqui 'be mí du. ²⁹ Pe nu'be dá mbagä, dí paçä m'bejua ba ɛ'i 'da tengu yɛ zate, nde da za'ɛ yɛ de'yo, din jabɛ da 'yøt'ahɛ gue di ɛn'na ni mbɛihɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ. ³⁰ Ne 'da'ɛ gue gueɛ ahɛ da ndants'i, ne hinga njuɔntho da man rá m hman Oja,

gue da ndep'a dí ten'du mi'da. ³¹ Janangue'a gui jaman-su ni mbæihæ ngue hin da hyä ahæ æ. Ne guim bæmhæ gue nhyu jeya, ma pa ne ra xui, dá xän'nahæ n'da ngu n'da ahæ, ne æmme dán zoni nanguæ ahæ.

³² Nuya dadí dá ahæ Oja. Ne ga soc'ahæ ráam Hman Oja, nu'a i ma nanguæ rá mate Oja, gue'a ram hma di zet'a ni mbæihæ, ne gue'a dín ja ahæ gätho i ja Oja, tengu tho æ gätho mi'da i pa nthahni. ³³ Nugä hin dá nde a ni mbetihæ, xínga gue ni pahnihæ. ³⁴ Pæ guí pähmbæ däm pæpzehe ne dá undä 'be'a gätho mí hon'æ dán 'yogähe. ³⁵ Dá øt'ä gue dá honse man ts'ihme, dá ut'ahæ gue dam pæhmbæ ne ga fäxhæ æ hin 'yæ 'be'a da hyoni. Ne gam bæmhæ 'be'a bi ma ma Hmuæ ra Jesús 'bæ mí 'yæna: "Man'da di johya ní mbæi n'da 'bæ di uni, xinda gue'bæ din t'unna n'da," ngubæ bi man ra Hmu, bi 'yæn'a ra Pablo.

³⁶ Ne nu'bæ mi gua'a ráam hma ra Pablo, bin danyahmu gätho mí 'bæpæ, ne bin yähæ Oja. ³⁷ Ne nu'æ gätho bin zoni, ne bi hyæ'a ra Pablo ne bi zæspa rá 'yogu.

³⁸ Nu'æ æmme bi du yú mbæi, nguetho ra Pablo bi xi'æ him man'dandj da nu mahøn'a. Ne nu'æ bi zix'a ra Pablo bæ ja ra barco bæya.

Bi mba bæ Jerusalén ra Pablo

21 Ne nu'bæ mán hyehmbe yæ 'yæc' yei, dá huhe ra barco, ne njuantho 'bex dá sømhbe bæ ja ra t'æhäi Cos ngue i ja bæ made ra dejä. Ne man'da pa bæya dá thohmbe bæ ja ra hnini Pátara. ² Nubæ, dá tjemhbe n'da ra barco ní mba bæ ra häi Fenicia, dá huhe bæya dá mbähmbe. ³ Ne nu'bæ má thohmbe nthandi thohe ra t'æhäi Chipre i ja bæ made ra dejä, ngäha dá mbähmbe dá sømhbe bæ ra häi Siria nubæ ra hnini Tiro, guerpæ da zoh rá 'beni ra barco. Ne dá çahmbe bæya, dá mbähmbe bæ ja ra hnini. ⁴ Nu'bæ má tjemhbe bæ yæ 'yæc'yei bæya, däm 'bæhmbe nyoto pa. Ne nu rá Hogandähi Oja bi bænbæ yæ 'yæc'yei 'be'a da thoh ra Pablo 'bæ da mba bæ Jerusalén. Janangue'a bi xifi hin da mba. ⁵ Ne nu'bæ mí gua'a nyoto pa, dá pømhbe bæ. Ne gätho yæ 'yæc'yei, yæn 'yohæ ne yæ xisu ne yæ t'æhni, dá mbähmbe asta gue dá pømhbe bæ ja ra hnini. Dän danyahmuhe bæ ja ra ndendejæ bæya, ne dán yæhe Oja. ⁶ Nubæya dán 'yæhmbe ne nugähe dá huhe ra barco, pæ nu'æ bi mbeng bæ ja yú ngu.

⁷ Bá næxhe bæ Tiro, dá mbähmbe ne dá çahmbe 'bæ má sømhbe bæ Tolemaida. Nu'bæ má zenguahe yæ cu, dán tehe bæ n'da pa. ⁸ Nu'bæ mi hyats'i, gätho gahe ngue dín 'yohe ra Pablo dá thohmbe bæ ra dahnini Cesarea. Ne dán säyahe bæ ja rá ngu ra Felipe. Nu'a ra Felipe zai mi mam bæ rán ho ma'da'yo Oja. Nu'a, n'da gue'æ yoto má 'yohæ nthahni mín 'yohæ ra Esteban. ⁹ Ne nu ra Felipe mi 'bæi goho yú t'jxu him bin thaçi, ne nu'æ, yæ pøngahyæ æ, bi man ráam Hman Oja. ¹⁰ Ne nu'bæ mäm 'bæhmbe bæ 'da yæ pa bi zø'a n'da rá pøngahyæ Oja í Agabo, bá næxpæ ra häi Judea. ¹¹ Nu'bæ mi zøm bæ dí 'bæhmbe a, bi gæspa a rá ngæt'i ra Pablo ne bi duzehe yú gua ne yú 'yæ ra Agabo, ne bi ma:

—Nu rá Hogandähi Oja bi bængä ngue ngubæ da 'yøpæ yæ judío a rá mbeti na ra ngæt'i bæ Jerusalén, ne dín dá bæ 'bæh yæ jai' ngue hing yæ judío.

¹² Nu'bæ má øhmbe 'be'a bi man ra Agabo, gätho gahe ne yæ mengu bæ, dá ørpahe ra ts'edi hin xtá mba ra Pablo bæ Jerusalén. ¹³ Nu ra Pablo bi 'yæm bæya:

—'Be'a guí øthæ guí zomhbæ. O gadí unghæ ma mbæi. Nugä dadín sägä hønt'a go 'be'a da t'ørcagui, o gue da thurqui o gue da thog bæ Jerusalén nanguæ ra Jesús, ma Hmu.

¹⁴ Ne him bi zä dá sømhbe, dá hæthe bæya ne dá æmhbe:

—Nu'a rá pähä Oja da t'øt'e.

¹⁵ Ne m'bæjua bæya dán sähe ne dá mbähmbe ra Pablo bæ Jerusalén. ¹⁶ Ne 'da'æ yæ 'yæc'yei bæ Cesarea dá mbähmbe. Ne nu'bæ má sømhbe bæ Jerusalén, nu'æ bi zixçähe bæ rá ngu ra Mnasón, ra mengu chipre. Ne maya'bæ thohe mí æc'yei ra Mnasón. Guerpæ rá ngu dán säyahe.

Bi zengua ra Jacobo ra Pablo bæ Jerusalén

¹⁷ Nu'bæ má sømhbe bæ Jerusalén, nu yæ cu nanguæ ra Cristo bæ, bi hyu yú mbæi 'bæ mi nuje, ne bi zimanhoje. ¹⁸ Man'da pa bæya dá mbähmbe ra Pablo dá nuhe ra Jacobo Santiago, ne'æ gätho mí 'bæpæ, yú mingæpæhæ, yæ dæc'yei. ¹⁹ Nu ra Pablo bi zengua æ ne 'bex bi dæ'mi 'dahmi'datho bi ma 'be'a gätho bi 'yøt' Oja nanguæ rá 'bæfi ra Pablo, nubæ 'bæh yæ jai' ngue hing yæ judío. ²⁰ Ne nu'bæ mi 'yøt'æ 'be'a bi man ra Pablo gue bi 'yømanho 'bæ mí sih ráam Hman Oja, æmme bin johya ne bi 'yæspa Oja. Pæ nu'æ, bi 'yæmbi:

—Pæ guí pædi, ma zæ cu'i Pablo gue yæ mahuæhi thohe yæ judío i æc'yei ya, ne gätho i æna jatho da 'yøt' yún t'ædi ra Moisés. ²¹ Ne nu'æ bi sifi 'be'a gätho gá 'yøt'e. Ne sä æn'æ gá xänbi gue gätho da hyeh yún t'ædi ra Moisés æ yæ judío gue 'bæpæ 'bæh yæ jai' hing yæ judío, ne gá xifi ngue hin da mba nthæqui yú xifani, ne hin da 'yøt' yún t'øt'e yæ judío, æn'æ. ²² Nuya 'be'a sä ga øthæ ya, guehma dim peti æ ma mi 'yæc'yeihæ yæ judío, gue da gohmahyæ'a'i, nguetho da 'yøde ya gá søhø, bi 'yæmbi. ²³ Nuya nde'bæ gui 'yøt'e 'be'a ga xi ahe. Nuya 'bæcua goho yæn 'yohæ ngue bi ma da 'yøt'a n'da ran hogui nanguæ Oja, ne jatho da 'yøt'e. Nuya gui 'yøt'e 'be'a da 'yøt'æ. ²⁴ Nu'i gue'e gui six bæya yæn 'yohæ, ne gui 'yøt'e tengu jatho da 'yøt'æ, ngue mí ma n'da ran hogui nanguæ Oja. Ne gätho gui jurpa yú gasto æ, gui tæmb yæ dæ'yo ngue da mbøts'e. Ne nubæya sä gui 'yæx ni yähæ tengu i øt' yæ jai' nu'bæ xæn guah yæ pa yæn hogui. Ne gätho yæ jai' sä da bædi ngue him ma-juæni'be'a bi man'æ 'da nanguæ'e. Ne da bæh pæya ne'e guí ten'na rán t'ædi ra Moisés. ²⁵ Pæ nanguæ yæ jai' hing yæ judío ngue bi 'yæc'yei, ya dá penpahe n'da ra søcua, ne dá xihmbe hin da zi 'be'a bi 'bøspa yæ hmite, xín da za'a ra ngø ngue him bi bøn rá ji, xín da zi ra ji. Ne hin da 'yøt' yæn 'yomt'æni, bi 'yæn'a ra Jacobo Santiago.

Bi mba mfent'i ra Pablo bæ danija Jerusalén

²⁶ Nu ra Pablo bi zix'x yæn 'yohx bæya, nē bi 'yøt'e tengu bi 'yøt'x. Nē bi mbähä bæ mbo yú danija yæ judío, ngue da ma nda'a ní pa da guah yú pa ran hogui. Nē bi ma nda'a ní pa di un yæ 'bøts'e.

²⁷ Hin ε ní zøn'a yoto pa mi juah ran hogui, nu yæ judío gue hing yæ 'yεc'yēi, yæ mēngu ra häi Asia, bi nu bæ mbo ra danija ra Pablo. Nu'x bi parba yæ ja'i nē bi bent' ra Pablo. ²⁸ Bi mbafi:

—N'yohx ahx dyε israelhæ, dami zeje gam benthæ na ran 'yohx 'bäcua, i xänba yæ ja'i hønbe go hapæ i pa ngue hingui hojæ, nē ξna nte di muui yæn t'ædi ra Moisés nē nte di muui ma danijahæ. Nē hinga hont'a bi 'yøt'e, pε man'da, bá si ua mbo ra danija yæ ja'i ngue hing yæ judío. Janangue'a bi ts'on'a ra hoganija ngue majapi, sä ξn'x.

²⁹ Nguetho mi nu min 'youi ra Pablo bæ ja ra hnini n'da ra mēngu éfeso í Trófimo. Nē mi manse ngue ξm-bi bi zixpæ mbo ra danija.

³⁰ Nē nubæya gätho ra hnini bin ja n'da ran 'yo'ts'i, nē gätho ní muxpæ 'bäh ra Pablo, bi bent'i, bi gæcpæ thi ra danija. Nē 'bex bi gut' yú nija. ³¹ Nē nu'bæ mí zäpi ξna xtá hyo ra Pablo, nu ra hmudofæi mí øde ngue gätho ra hnini Jerusalén bin 'yo'ts'i. ³² Nu'a 'bex bi zix'x yæ dofæi nē gätho yæ hmudofæi, nē bi mba n'dihi bæ 'bæh yæ ja'i. Nē nu'bæ mi nu yæ ja'i gue mba bæ yæ dofæi nē yæ hmudofæi, 'bex bin hε ním 'benza ra Pablo. ³³ Nē nu'a ra hmudofæi bæya bi bent' ra Pablo ξna da got'i, nē bi manda ngue da mba nthät'i yoho yæ cadena. M'bejua bi t'än'dæ, nē bi t'εmp'æ:

—To'o na, 'be'a bi 'yøt'na.

³⁴ Pε nu yæ ja'i ξmme madí mbahni nē gätho 'dahma 'dan'yo bi ma. Janangue'a nu ra hmudofæi him mi sä da baði hanja bin 'yo'ts'i. Bi manda ngue da zixpæ ja ra ngundofæi a bæya. ³⁵ Nē nu'bæ mí zøm bæ ja rá 'dede ra ngu, bi dux'x yæ dofæi a ra Pablo, nguetho nu yæ ja'i man'da nde da bent'i mahøn'a. ³⁶ Nguetho xæn ngu yæ ja'i bi denni bi mbafi:

—Dami hyohæ, ξn'x.

Nu ra Pablo bin juan zεhe bæ ja yú hmi yæ ja'i

³⁷ Nē nu'bæ manguerpæ da zixpæ mbo ja rá ngu ra Pablo bi 'yän'na ra hmudofæi:

—Dami 'yørcui ts'x ra mate dan yaui ts'x, bi 'yεna.

Nu ra dofæi bi daði:

—Ha guí pa'a rá nde yæ griego.

—Haħa, bi yεn'a ra Pablo.

³⁸ —Oh, ha hinga gue'e gra mēngu Egipto, ngue gá dæp'a n'da ran 'yo'ts'i nē gá sixpæ ma'ueni goho mahuāhi yæn 'yohx ngue yæ hyodu, bi 'yεmbi.

³⁹ Nu ra Pablo bi daði:

—Hin'na, hinga guecä. Nugä dra judiögä nē dra mēngu Tarso, n'da ra dahnini ngue ja rá ts'edi bæ ja ra häi Cilicia. Nuya dí ä'a n'da ra mate ngue ga xicä ts'x yæ ja'i.

⁴⁰ Nu ra hmudofæi bi un ran t'ædi. Nubæya, nu ra Pablo bí 'bäpæ ja ra 'dede, nē bi uä'ts' rá 'yε ndepe din hε yæ ja'i. Nē nu'bæ min hε, bi zofo nangue yú ndese æ, gue yú nde ra hebreo, bi 'yεna:

22 —N'yohx ahæ, gyæ ta ahæ, gui 'yøhmbæ 'be'a ga xi ahæ ya, bi 'yεn'a ra Pablo 'bæ mi dæ'mi bin ya.

² Nē nu'bæ mi 'yø'x ngue bi ts'ofu nangue yú ndese ra hebreo, man'da bin hε. Nu ra Pablo bi 'yεm bæya:

³ —Nugä dra judiögä, däm 'bæcä bæ Tarso, nubæ ra häi Cilicia, nē bi mba ma tedegä ua Jerusalén. Nē dán xäcä rán xädi ra Gamaliel, nē dán xäcä xæn ho yæn t'ædi æ ma ngærpæ bötahæ. Nē ξmme mi ξhyagä nangue rá 'befi Oja ngue gätho ma mbæi, tengutho ahæ ya. ⁴ Nē madí undä ran ænbi to'o gätho mi ξc'yēi ra Jesús, nē 'da'x dá ho nε'x mi'da, yæn 'yohx nε'x yæ xisu dá sixpæ fädi. ⁵ Nu ra hmumbäjä nē yæ daç'yēi da zä din juānni 'be'a xtá øt'ä, nguetho dá çanba yú søcuä bi 'dacä, gue mí ξna xcä un yæ ngærpæ bæ ja yú nija ma mijudfohæ bæ Damasco. Nē dá haħ ra 'yu dá mba bæ Damasco. Nu ra søcuä dá jæcä ngue'a ran t'ædi ga cot'a fädi yæ 'yεc'yēi, nē dí ξna xcuä si ua Jerusalén, ngue xtá nu ua ran ænbi.

Nu ra Pablo bi ma ha bin jabæ í 'yεc'yēi

⁶ Nē nu'bæ män 'yogä bæ 'yu hænbe Damasco, tengu'bæ mbe huxyadi, bá çä n'da ra nyot'i mahçts'i, ngue nts'edi bi hyärpæ dí 'bäi. ⁷ Nugä dá täng bæ häi, nē dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: "Saulo, Saulo, hanja gní ængagui," bi 'yεngui. ⁸ Nē dá thaçi: "To'o i ma Hmu." Nē nu'a bi xiqui: "Nugä dra Jesús, dra mēngu nazaret, guecä gadí ængagui." ⁹ Nē nu'x 'da min 'yogähe bi nu'a ra nyot'i, pε him bi 'yø'a ra nde ngue bi zocä. ¹⁰ Nē dá änni: "Ma Hmu 'be'a sä ga øt'ä." Nē nu ra Hmu bi 'yεngui: "Dami ndants'i ní mba bæ Damasco, nubæ, da si'a bæ 'be'a gätho dá sän'ni'i gui 'yøt'e." ¹¹ Nē nugä 'bex dán xädä nangue'a ra nyot'i, nē nu'x mín 'yogähe bi gærcæ ma 'yε, nē dá sømhbe bæ ja ra hnini Damasco.

¹² Nē mi 'bæpæ n'da ra hocja'i í Ananías, ngue mi tenni xæn ho yæn t'ædi ra Moisés. Nē gätho yæ judío mi 'bæpæ mi numanho a. ¹³ Nu ra Ananías bi zøpæ däm 'bæcä, nē bi xiqui: "Ma cu'i Saulo, dami hyand ran nεqui ni dä ya." Nē 'bex bi zø ma dä, nē bi zä dá nu a ran 'yohx bæya. ¹⁴ Nē bi xiqui: "Nu'a Oja mi thañde ma ngærpæ bötahæ bi huahn'na'i ngue gui paði 'be'a rá pähä a. Nē bi ja'a'i gá nu rá Hoga Ts'ænt'x, nē bi ja'a'i ngue gá 'yørpæ rá nde a. ¹⁵ Nuya gui mam bæ 'bæh yæ ja'i 'be'a gá nu nē 'be'a gá 'yøde. ¹⁶ Nē hin'yæ 'be'a man'da gui tø'mi, dami ndants'i gan xixya, gui 'yεc'yēi majuāni a ra Hmu ngue di 'uec'a'x ni ts'oqui nangue rá thuhu a ra Hmu," bi 'yεngä ra Ananías, bi 'yεn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo hanja bi mba bæ 'bæ'x hing yæ judío

¹⁷ Nē xø bi 'yεna:

—Nē nu'bæ ja mbá pengä ua Jerusalén, dán ya'be Oja bæ mbo ra danija, nē nu Oja bi jacä dá nu tengu n'da ra t'j. ¹⁸ Nē dá nugä ra Hmu, bi 'yεngui: "Dahmantho dami pøngua Jerusalén, nguetho hin da t'ørpamasu 'be'a gui ma nanguecä." ¹⁹ Nē dá xi'a: "Ma Hmu, nu'x ma

menguhe ua gätho i pađi 'be'a gätho dá øt'ä, dá mba bæ gätho ma nijahe, ne dá enba u gätho bi 'yęc'yei i, ne dá cot'a fädi u. ²⁰ Ne nu'bu mi mba ntho ra Esteban mi 'bäcä bæ, ne 'da'angu dá bæmhbe u bin hote, ne dá jamansup yú pahni u." ²¹ Pe nu ra Hmu bi xiqui: "Ní mba, nguetho ga penh'na bæ yabæ guepæ 'bæh yu ja'i ngue hing yu judío," ngubæ bi xiqui, bi 'yęn'a ra Pablo.

Nu ra Pablo bi mba ma dä bæ 'bæh yu hmudofui

²² Nu'bu bi 'yømanho 'be'a bi man'a ra Pablo, asta gue'bæ mí ma da mba bæ 'bæh yu ja'i hing yu judío. Nubæya bin cu'e'u yu judío i 'bæpæ gue hing yu 'yęc'yei, bi mbafi ne bi 'yęna:

—Dá tho na ran 'yohæ, man'da xæn ho 'bæ hin di thoqui dim 'bæi, bi 'yęn'u.

²³ Man'da bi mbafi bi hua't' yú pahni ne bi 'yents' yu fonthäi. ²⁴ Nu ra hmudofui bi manda da ts'ixpæ mbo ra Pablo, ne bi manda da mba m'bei, ngue ndep'a dín juan'na ra Pablo hanja ná mba'u yu ja'i. ²⁵ Ne nu'bu i pa nthat'i ra Pablo ngue ra xifani, bi 'yän'na ra dofui ngue mi 'bæpæ:

—Ha i ja nin t'ę dihu gui fe'a n'da ra romano nu'bu hin ní t'ørpa ran juanbi, bi 'yęn'a ra Pablo.

²⁶ Ne nu'bu mi 'yø'a ra dofui a bi man ra Pablo, bi mba bá xi'a rá hmu ne bi 'yęmbi:

—Dami jamansu 'be'a guí ørpa na ran 'yohæ, n'da ra romano na.

²⁷ Ne bá ę'a ra hmudofui bæya, bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha majuani gue'e gra romano.

Nu ra Pablo bi dađi:

—Hağa, bi 'yęna.

²⁸ Nu ra hmudofui bi 'yęmp'a:

—Xæn ngu ra mbeti dá jut'ä ngue dán romanogä.

Nu ra Pablo bi xi'a:

—Pe nugä mbædi thoho ma ta bin t'un ran t'ędi gue din romano, janangue'a man'da dra romanogä.

²⁹ Ne nu'a ra hmudofui bin su nguetho ya xí du't'i ne nu'a ra Pablo ra romano na. Janangue'a nu'u nte bi 'yørpa ra Pablo, ęna xtá mbei.

Nu ra Pablo mi 'bæpæ ja rá junta u yú hmumbäjä yu judío

³⁰ Ne nu'bu mi hyats'i, nu ra hmudofui nde da bađi hanja í yap'u yu judío, bi xocta'a ra Pablo mán thu't'i, ne bi manda dim peti yu hmumbäjä ne yú ngærpi yu judío. Ne bi zix'a ra Pablo bæ dim peti.

23 Nu ra Pablo ęmme madín hyęthæ bæ, ne bi xifi:

—N'yohæ ahæ, nugä zai dí øt'ä'a i xicpa ma mbæi Oja, asta gue ra pa jabæya, bi 'yęm 'bæ mí dæ'mi din ya.

² Pe nu ra Ananías, ra dambäjä, bi xi'u gue 'darpæ mi 'bæhmbæ ra Pablo, da mberpa rá nde. ³ Nu ra Pablo bi xi'a ra Ananías bæya:

—Oja da mberpa'a i nguetho yoho ni mbæi. Sä guí ęmh bæ hin dá øt' yæn t'ędi, pe go gue'ahæ hin guí øthæ yæn t'ędi, ngue gadí manda da 'berca ma nde.

⁴ Ne nu'bu 'darpæ mi 'bæhmi bi 'yęmbi:

—Hanja gní that'a ra dambäjä ngue bi huahn'na Oja.

⁵ Ra Pablo bi dađi:

—Cu ahæ, hin dí pačä ngue ra dambäjä a, nu'bu xcá pačä hin xcá thatä 'bæ, nguetho nt'o't'i gue hin ga c'aman'u ma ngærpihæ, bi 'yęmbi.

⁶ Ne nu'a ra Pablo 'bæ mí nu'u 'da gue hupæ ja ra junta, bi bađi hinga 'da'ingu yú t'ęc'yei u, nguetho 'da'u bi den'dæ i man yu saduceo ne nu mi'da bi den'dæ i man yu fariseo. Janangue'a nu ra Pablo bi 'yęmp'u 'bæpæ ja ra junta:

—N'yohæ ahæ, nugä dra fariseogä, ne xin rá ts'ent'ęgä n'da ra fariseo. Nugä dí 'bäcua ne guí ørc-ahæ ran juanbi nguetho dí ęc'yei gue i ndants' mahøn'a u i tu, bi 'yęn'a ra Pablo.

⁷ Ne nangu'e'a xí man na ra Pablo bin junthæ yu fariseo u yu saduceo, ne gätho bin hecpæ ja ra junta.

⁸ Nguetho i man'u yu saduceo gue hingui ndants' mahøn'a u i tu, ne i ma ngue njo'o yüm 'bæhni Oja mahęts'i, ne i ma ngue njo'o yæn dađi. Pe nu yu fariseo gätho i ęc'yei. ⁹ Bin ja n'da ra mbahni, ne nubæya bin ndants'i 'da'u yú xänbate u yu fariseo, bi 'yęn'u:

—Nuna ran 'yohæ 'bäcua, nte mán ts'o bi 'yøt'e. Xi'bæ majuani n'da ran dađi o gue n'da rá m 'bæhni Oja mahęts'i bin yaui, nde'bæ hin ga sühmbæ Oja, bi 'yęna.

¹⁰ Pe nu'u 'bæpæ ja ra junta, ęmme bin sæ'u, asta gue'bæ mí zu ra hmudofui da sen'inde ra Pablo. Bi xih yú dofui bæya gue ba jæcpæ 'bæh yu ja'i, ne da zix mahøn'a bæ ja ra ngundofui.

¹¹ Ne nu'bu min xui, ra Hmu mahęts'i bim 'bæhmi ra Pablo ne bi 'yęmbi:

—O di tu ni mbæi Pablo, nguetho ngutho gui ma bæ ja ra dađnini Roma nanguecä, tengutho gá mangua Jerusalén.

Mi ęna xtá tho ra Pablo

¹² Nu'bu mi hyats'i, 'da'u yu judío 'da'ingu bi bæh'u da hyo ra Pablo, ne bi ma jatho di ja'ts'a bi man'u. Ne bi 'yęn'u ngue hin din sihmæ, xing ra dehe da zi, asta gue'bæ go bi hyo. ¹³ Ne mi pongui yote má 'yohæ u 'da'angu bi ma ngue da hyo ra Pablo. ¹⁴ Nu'bu bi mba bæ 'bæh yu hmumbäjä ne yu dač'yei, ne bi xifi:

—Nugähe dá mamhbe majuani 'be'a ga øthe, ne hin dan sihmehe asta gue'bæ go dá hohe ra Pablo.

¹⁵ Janangue'a nu ahæ ne'u mi'da guín 'yohæ bæ ja ra junta, nu'bu nixudi gui xihmbæ ra hmudofui ba si'a ra Pablo, gui 'yęmbi gue gui 'yänhdæ mi'da yæn t'änni. Janangue'a nugähe bæya, dan sähe gua täcuahe bæ ja ra 'yu, ga hohe, bi 'yęn'u.

¹⁶ Pe nu rá 'be'ue ra Pablo bi 'yøde 'be'a nde da 'yørpa yæn 'yohæ. Bi mba bæ ja ra ngundofui ne bi xi'a ra Pablo. ¹⁷ Nu ra Pablo bi zonh'na n'da ra dofui bæya, bi 'yęmbi:

—Dami six na ra ts'ent'u bæ bí 'bæh ra hmudofui, nguetho i ja 'be'a da xifi.

¹⁸ Nu ra dofui bi zixpæ 'bæ'a rá hmu, ne bi xifi:

—Nu'a ra Pablo ngue i ofädi, bi zoncagui ne bi 'yác ra mate gua siua na ra ts'ent'u, nguetho ja 'be'a da xi'i.

¹⁹ Nu ra hmudofui bi bentpa rá 'ye ra ts'ent'et, n'danni bá änni:

—'Be'a guín nde gui xiqui.

²⁰ Nu'a ra ts'ent'et bi xi'a ra hmudofui büya:

—Nu'et 'da ye judío bin yase'et, bi ma da 'yä'a ra mate 'be' nixudi, ngue gui sixp'e mahon'a be ja ra junta ra Pablo, nguetho da 'y'en'i, da 'yän mi'da yän t'änni. ²¹ Pe 'yo guí et'e 'be'a da xi'i, nguetho i pongui yote má 'yoh'et ye judío ngue xän jot' ra 'yu, i täcua be ra Pablo. Nu'et, 'da'angu xäm ma ngue xín din sithe xín din sihme asta gue'be' go bi hyo ra Pablo. Ne i töp'a thoho 'be'a go gui ma, bi t'emp'a ra hmudofui.

²² Nu ra hmudofui bi hecua ra ts'ent'et ngue njon da xifi, ngue ya xi xi'a ra hmudofui. Ne nubeya bi xifi da mba.

Nu ra Pablo bi mba m'behni be 'be'et ra Félix

²³ Nubeya nu ra hmudofui bi zohn'de yoho ye ngurpa dofui, bi xifi din sä yociento ndofui da mba be ra hnini Cesarea 'be' gäto nxui. Ne da mbähä mi hyäte ma 'det'a ye dofui ngue din tögue, ne da mbähä mi yocientito ye dofui ngue i ce yän ts'ät'egui. ²⁴ Ne bi manda da thöspa ye fani ngue da hyux a ra Pablo. Ne bi xifi di jamansu xän ho be 'yu, asta gue'be' go bi dä be 'be'et ra ts'ent'et Félix. ²⁵ Ne bi 'yo't'a n'da ra söcuä ra hmudofui, bi mbenpa ra ts'ent'et Félix.

²⁶ Ne bi 'y'en'a ra söcuä:

“Nugä dra Claudio Lisias, dadí zengua'i, gra Félix, gra hoga ts'ent'et. ²⁷ Nuna ran 'yoh'et na, nu'be' mi bent' ye judío, nde xtá hyo. Pe dá yämhb'e nangu'e xän ngu ye dofui, nguetho dá öcä ngue ra romano na. ²⁸ Nugä him mí pädi hanja bi mba ma yäpi, dá sixp'e ja rá junta ye judío. ²⁹ Pe nubeya dá öde ngue hönt'et yän t'ëdi zeh'e ye judío ngue í mba ma yäpi, ne hin'ye' 'be'a dí tho, o gue dín ofädi. ³⁰ Ne nu'be' mi sicä 'be'a nde da 'yöt' ye judío, ngue nde da hyo, 'bex dá penh'na be guí 'be'i. Ne dá xi'et ye nyäpate gue da xi'i 'be'a ní mbespa ra hnuman'et. Ne hönt'a dá xi'a ya,” bi 'y'en'a rá söcuä ra hmudofui.

³¹ Nu ye dofui büya bi 'yöt'e tengu bi xi'et yé hmu. Nu'et bi zix'a ra Pablo 'be' min xui, asta gue'be' mí zöm be Antípatris. ³² Nu'be' mí hyax büya, bá peng be ye dofui gue him madín tögue. Pe nu'et gätho madín tögue bi thoqui bi zix'a ra Pablo et. ³³ Nu'be' mí zöm be ra hnini Cesarea, bin döp ra söcuä ra ts'ent'et, ne bi mba ma dá be ra Pablo. ³⁴ Ne nu'be' mi nu'a ra ts'ent'et a ra söcuä, bi 'yän'na ra Pablo:

—Hap'e ni häi.

Ne nu ra Pablo bi xifi gue ra mengu be ra häi Cilicia.

³⁵ Nu ra ts'ent'et büya bi xi'a ra Pablo:

—Nugä ga öcä 'be'a gui mam 'be' bi zö'et di yäp'i'i.

Ne bi manda da mba m'bädi be ja rá nguts'ent'et abidudän Herodes.

Nu ra Pablo bin juän zeh'e be 'be'et ra Félix

24 Ne nu'be' mi jua'a cüt'a pa, bi mba be ra Ananías, ra hmumbäjä, ne 'da ye däc'yei, ne ra

Tértulo ran hocpate. Ne bi xi'a ra ts'ent'et 'be'a í mba ma yäpi ra Pablo. ² Nu'be' mí ts'onh ra Pablo, bi d'et' mi bin yäpate a ra Tértulo. Nu'a bi xi'a ra Félix:

—Nugähe dí pähmbe ngue nangu'e i ja ran johya ua ra häi dí 'bühmbe. ³ Ne gäthogähe man'da dí 'bühmbe xän ho nangu'e 'be'a guí et'e. Ne gätho ye pa dí xi'ahe ra jamadi nangu'e. ⁴ Nuya hingui ngu 'be'a ga xi'a'i, pe gui 'yörca ra mate gui 'yöde 'be'a dí xi'ahe. ⁵ Nuna ran 'yoh'et, emme ra ts'om'bäi na, ne emme di parba ye judío hönt'et go hap'e 'be' ngue gätho ra ximhäi. Ne nuna, rá ngurpi 'da'et ye jä'i t'ëmbi ye nazareno. ⁶ Nu'a mí nde xtí ts'on ra dänijä be Jerusalén, pe nugähe dá benthe, ne dí emhb'e xcä juänbahe tengu im mam be ja man t'ëdihe. ⁷ Pe nu ra hmudofui, ra Lisias a, con rá ts'edi bá jücp'e mi 'bühmbe. ⁸ Ne bi xije dan yäfe ua. Nuya, nu'be' gui 'yän zeh'e a, gui pädi gue majuäni 'be'a gätho ní mba ma yäpi, bi 'yemp'a ra ts'ent'et a ra Tértulo.

⁹ Ne nu'et ye judío min 'yoh'et, 'da'angu bi man'et. ¹⁰ Ne nu ra ts'ent'et bi un ran t'ëdi ra Pablo gue din yä büya. Nu ra Pablo bi ma, bi 'y'ena:

—Nugä i hu ma mb'e ngue sä dan juändä ua, nguetho guí pädi 'be'a nám 'bühmbe dy'e judíohe, gue xän ngu ye jeya guín ts'ent'et ua. ¹¹ Nu'be' guí nde gui pädi, sä gui pädi, ja män 'de'mayo ma pa ya gue dá mba be Jerusalén, dá thände Ojä be. ¹² Ne nu'et ma mi judíohe him bi nu 'be' 'bo'o xcän junthe, xím bi nu 'be' 'bo'o xcä parbi, xínga guep'e ja ma dänijähe, xínga guep'e ja ma t'ünijähe, xínga guep'e gätho ra hnini.

¹³ Nuya hingui sä din juänni xän ho nguetho him majuäni 'be'a ní yäcpä ya. ¹⁴ Pe nuya dadín juändä gue dí tendä ra 'yu ma'da'yo, ne gue'a embi him majuäni et. Pe guet'a ra 'yu mí ten'de ma ngurpa bötähe, gue mí numansu Ojä nguetho dí ec'yei 'be'a gätho män t'o't'i be ja rá söcuä yän t'ëdi ra Moisés ne yé söcuä ye pön-gahya. ¹⁵ Ne nugä dí t'ö'mi 'be'a nín ho da 'yöt' Ojä, tengu i tömp' ya i 'bäcua. Nugähe dí ec'yeihe ngue gätho xän du da ndants'i, ne'et bi 'yöt' ran ho, ne'et bi 'yöt' ran ts'o. ¹⁶ Janangu'e'a gätho dí et'ä 'be'a di bängä Ojä n'dahma hin hap'e da thjnga ma ts'oqui, xínga guep'e 'be' Ojä xínga guep'e 'be'et ye jä'i, bi 'y'ena.

¹⁷ Ne xö bi 'y'ena:

—Ne nu'be' mi thogui xän ngu ye jeya, bá pengä be Jerusalén ngue ga un yän t'unni ma menguhe, ne ga un yän t'unni be ja ma dänijähe. ¹⁸ Ne ngub'e dá et'ä be dänijä, dá thände Ojä. 'Da'et ye judío, ye mengu be ra häi Asia dán tjmhb'e be büya. Ne njom mí 'ber'e xän ngu ye jä'i, xíng ra sei mi ja be. ¹⁹ Nu'et gue dán tjngähe be, nde'be' gue'et xtambä 'y'ecua et, xtá man-gua 'be' ja 'be'a dá et'ä be. ²⁰ O gue guehya yän 'yoh'et 'bäcua da ma 'be' ja 'be'a bi nurcä 'be' má mbagä be ja ra junta. ²¹ Hönt'a nts'edi dá mangä be, ne dá embä et: “Nu ah'e guí örcä ran ts'embi nam pa ya nguetho dí ec'yei ngue i ndants'et i tu,” dá engä, bi 'y'en'a ra Pablo.

²² Ne nu'be' mi 'yö'a ra Félix 'be'a bi man ra Pablo, 'bex bi ma da guah ra junta, nguetho xän ngu ts'et mi pä'a ra Félix nangu'e rá 'yu Ojä. Ne bi xi'et:

—Nu'be dambá xcuá ra hmudofei, ra Lisias, sä ga paçä 'be'a gätho bin ja.

²³ Ne nu'a ra Félix bi manda da thoqui da mba m'bädi ra Pablo. Ne bi manda ngue da t'ørpa ran ho nangu'e'a, ne nu'x yú amigo sä da mba be ne di unni 'be'a gätho da hyoni.

²⁴ Nu'be mí tho'i ts'x 'da yx pa, nu ra Félix bá peng be ja ra hnini Cesarea, bán 'youi rá xisu í Drusila, nu'a ra judío a. Ne bi zon'na ra Pablo, ndepe da ma hague dán zä n'da da 'yex'yei ra Jesucristo. ²⁵ Ne nu'be mi man ra Pablo nangu'e ram 'bei njuantho, ne bi ma ngue di ja-mansu 'be'a da 'yot'a n'da, ne bi ma din ja ran t'änni 'be ran zexui nangu'e yx ts'oqui, nu ra Félix bin su bæya, ne bi xifi:

—Hønt'a gá xic ya, 'be ním 'bähma be ja ra fädi mahøn'a, ne nu'be da bongui ga zon'na'i mahøn'a, bi t'emp'a ra Pablo.

²⁶ Nu ra Félix mí xna xtán gu't'i ts'x, n'dahma xtí thø'a ra Pablo. Janangu'e'a njan't'a toho min zohni ne min yaui. ²⁷ Ne nu'be mi gua'a nyojeya bi mba ma poni a ra Félix, ne bi hyu'a ra Porcio Festo. Nu ra Félix 'be mí bøm bæya, bi zopx ra Pablo be ja ra fädi, nguetho mí su da numan'x yx judío 'be xtí hocpi.

Nu ra Pablo din juan be 'be ra Festo

25 Nu ra Festo bi mba be ra häi guepx din ts'ut'abi, ne hyupa bim 'bæpx ra hnini Cesarea, bi mba be ra hnini Jerusalén bæya. ² Nubx Jerusalén, yx hmumbäjä ne yú ngæpxi yx judío bi xi'a ra Festo, bi nyapi nangu'e ra Pablo. ³ Ne bi 'yørpa ts'edi bi 'yap ra mate ngue da zohna ra Pablo ngue da zøm be Jerusalén, nguetho im bæ'n'x da gorpa be 'yu, gue nde da hyo. ⁴ Pe nu ra Festo bi xifi ngue ofädi be Cesarea ra Pablo, ne "mi ts'ut'ho ga mbagä ya," bi 'yæmbi.

⁵ Ne bi xifi:

—Nde'be ga mbähä 'da ahx gue ja ni ts'edihx, ne nu'be ja mán ts'o bi 'yot'a, sä gui yæfx.

⁶ Nu ra Festo, masque mbe man 'det'a pa bim 'bæpx Jerusalén, bi mba be Cesarea bæya. Nu'be mí hyax bæya, bi mba be ja rán juanbate, ne bi manda ba ts'i ra Pablo. ⁷ Ne nu'be mi zøm be ra Pablo, nu yx judío ngue bá nexpx Jerusalén bi mbä'ts'i. Ne æmme xæn ngu 'be'a xæn ts'o í yapi. Pe hingui sä da bøm majuani 'be'a bi man'x. ⁸ Nu ra Pablo bi ma nanguese bæya:

—Nte dá øt'ä ngue hingui ho nangu'e man t'ædihe dyx judíohe, xinga gue'a ra danija, xinga gue'a rán t'æ-di ra hmuts'ut'abi be Roma, bi 'yæn'a ra Pablo.

⁹ Nu ra Festo nde da 'yot'a dí numanho x yx judío, janangu'e'a bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha guí nde gui mba be Jerusalén, guepx ba øt'a ran juanbi be, nangu'e 'be'a í yap'a yx judío.

¹⁰ Nu ra Pablo bi dadi:

—Hin'na, guecua rán säui da t'ørçä ran juanbi ua, nguetho bi 'da'a ran t'ædi ra hmuts'ut'abi 'bæpx Roma gue gui 'yørçä ran juanbi ua. Ne nte mán ts'o xtá ørpa yx judío, gue gui sixcä be. Nu'i guí paði xæn ho ngue te dá øt'ä. ¹¹ Pe nu'be xtá øt'ä n'da ran ts'o gue i man nin t'ædi gui hyogui, jatho ga tu 'be, hin ga 'dagui nangu'e

man dæte. Pe nu'be him majuani 'be'a ní yapä x, njo'o n'da i ja rán t'ædi di dägä be ja yú 'ye x. Nugä dí ä'a ran t'ædi gui thocä be 'be ra hmuts'ut'abi be Roma, bi 'yæn'a ra Pablo.

¹² Nu'be min yaxx yúm fäts'ihx a ra Festo, bi xi'a ra Pablo:

—Nu'be guí xna ga dä ahe be Roma, da zä 'be, bi 'yæmbi.

Nu ra Festo i yaui ra ts'ut'abi Agripa

¹³ Nu'be mi tho'i 'da yx pa, n'da rá ts'ut'abi yx judío, ra Agripa na, ne'a rán ju, Berenice, bi zøm be Cesarea di zengua a ra ts'ut'abi Festo. ¹⁴ Ne nu'be mi 'bæpx 'da yx pa, nu ra Festo bi xi'a ra Agripa nangu'e ra Pablo, bi 'yæmbi:

—O be n'da ran 'yohx, i ofädi, ngue bi zocua ra Félix, í Pablo a. ¹⁵ Ne nu'be má mbagä be Jerusalén, nu yx hmumbäjä ne yx dæc'yei ngue yx judío bi xicä nangu'e ra Pablo. Nu'x mi æp ran ænbi nangu'e'a. ¹⁶ Ne nugä dá xi'x: "Pe nugähe dyx romanogähe hingui sä ga hohe n'da 'be hinda nadí juanbähe x, ne dim 'bæpx ja yú hmi to'o di yapi, din yaxx." Ngubx dá xifi. ¹⁷ Ne nu'be mi zocua yæn yapate, nu'be mi hyats'i, 'bex dá mba be ja man juanbate ne dá manda da ts'ixpx a ra Pablo.

¹⁸ Nu'be mí 'bähmbe be x yæn yapate, pe xinga n'dare bi ma gue yx ts'oqui tengu míx bængä ngue xtá ma.

¹⁹ Pe hønt'a n'da ram hma madín junthx nangu'e 'be'a mi æc'yei zehx x yx judío. Ne nangu'e n'da ran 'yohx í Jesús nín junt'x, ngue bi du, pe nu ra Pablo nts'edi bi ma ngue i 'bei, bi 'yæna.

²⁰ Nu ra Festo bi thoqui bi ma:

—Ne nugä hin dí paçä ga øt'ä ran juanbi nangu'e 'be'a æc'yei yx judío. Janangu'e'a dá än'na ra Pablo 'be nde da mba be Jerusalén, da mba ma juanbi be. ²¹ Pe nu ra Pablo bi 'yæc ran t'ædi, nde ga dä be 'be ra hmuts'ut'abi Augusto be Roma. Dá manda bæya da 'bädi asta gue'be bi zä ga pehdä be 'be ra hmuts'ut'abi, xna ra Festo.

²² Nu ra ts'ut'abi Agripa bæya, bi xi'a ra Festo:

—Nugä dín nde ga øde 'be'a da man'a ran 'yohx.

Bi dæ'a ra Festo bæya:

—Nixudi da zä gui 'yøde.

²³ Man'da pa bæya bi mba be ja rá ngu ran juanbate ra Agripa ne ra Berenice. Ne bi mba be mbo gätho ja yú ts'edi, min 'yohx yx hmudofei ne yx ngæpxi be ja ra hnini Cesarea. Ne bi ts'ini xæn ho nguetho i ja yúts'edi. Ne nu'a ra Festo bi manda da ts'ixpx ra Pablo. ²⁴ Ne nubæya bi 'yæn'a ra Festo:

—Nu'i gra ts'ut'abi Agripa, ne ahx gyæn 'yohxhæ gätho guí 'bæhmbæ ua ya, guí nuhæ na ran 'yohx. Ne gätho yx judío 'bæpx Jerusalén ne'x 'bæcua Cesarea madín yapi nanguehna. Nu'x njam'be mi æ't'a mi xiqui ngue mi ädi da mba ntho. ²⁵ Pe nu'be má paçä ngue nte bi 'yot'a rán säui dí tho, dá xngä ga pænpx 'be ra hmuts'ut'abi be Roma, nguetho mí manse da mba ma dä be. ²⁶ Pe hin'yx 'be'a sä ga o't'ä a xæ 'yot'e ngue ga pænpa ma hmu. Janangu'e'a dá zonhdä na ran 'yohx, guí 'yøhmbæ ts'x 'be'a da man ya, ma ts'ut'abi Agripa i.

Ne nu'be' gá 'yøhmbæ, masque da zä gui xijæ bæya 'be'a da zä ga o't'ä nangué ran yäpi. ²⁷ Nguetho dí ðna hinguí ho ga pænpe n'da ra ofädi, ne nte má søcuä da jats'i ngue da mam bæ hanja i ofädi, bi 'yæn'a ra Festo bæya.

Nu ra Pablo bin juæn zehæ bæ 'bæh ra ts'æt'abi Agripa

26 Nu'a ra Agripa bi xi'a ra Pablo:

—Da zä gui manse nangué'a zehæ, bi 'yæmbi.

Nu ra Pablo bi uæn rá 'yæ ne bi ma nanguese. Bi 'yæna:

²—I jagä ran johya, nguetho sä dam 'bäcä ua ja ni hmi, gra ts'æt'abi Agripa, ne sä gam mangä nangué 'be'a í yäcpä ma mijudíohe. ³ Nguetho guí pädi xæn ho 'be'a gätho yün t'øt'e yæ judío, ne guí pädi 'dahma 'dan'yo ma t'æc'yæihe dyæ judíohe. Janangué'a dí 'äa ra mate, gui 'yø'i ts'æ xæn ho 'be'a gam mangä.

Rám 'bæi ra Pablo 'bæ hin ní 'yæc'yæi

⁴ Nu'æ gätho ma mijudíohe i pädi 'be'a ním 'bæi dá øt'ä bæ 'bæh ma mænguhe, 'bæ mán t'æhnigä ne'bæ mám 'bæcä bæ Jerusalén, asta guehya. ⁵ Nu'æ hin'yæ ra pähä da ma, pæ maya'bæ mi pädi ngue nya'a thoho dá tenni xæn ho tengu man yæ fariseo. Nu yæ fariseo man'da ðhya da 'yøt' man t'ædihe dyæ judíohe xinda gue'æ mi'da. ⁶ Nuya dí 'bäcua ja ran juænbate, nangué'a 'be'a dí æc'yæi. Nugä dí æc'yæi 'be'a bi xi'a Ojä ma ngærpä bombøtahe, ngue da xox'æ xæn du. ⁷ Nugähe yám bom'beto æ 'de'mayoho yú ts'ænt'æ ma ngærpä bombøtahe ra Jacob, dí ðhyahe ma pa ne ra xui nangué rá 'be-fi Ojä. Ne nugähe dí tømhbæ 'be'a bi man Ojä, gue da xox'æ xæn du. Nugä dí æc'yæi gue majuæni bi dæ'mi bi 'yøt'a, ne gue'a ní yäcpä ya ma mijudíohe, ma ts'æt'abi Agripa i. ⁸ Hanja gní bæmhæ ngue hinguí sä Ojä da xox'æ xæn du, bi 'yæn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo madí ænba yæ 'yæc'yæi

⁹ Ne xø bi 'yæm mahøn'a:

—Guec zehægä, nya'a thoho dá bængä ngue mi ængä xæn ho 'bæ ga søcä ra Jesús, ra mængu Nazaret.

¹⁰ Nubæ Jerusalén xæn ngu yæ 'yæc'yæi dá cot'a fädi, nguetho bi 'dacä ran t'ædi yæ hmumbäjä. Ne nu'be' mi t'æna da mba ntho, 'da'angu dá bæmhæ. ¹¹ Ne xæn ngu yæ nidj dá ænba æ yæ 'yæc'yæi bæ ja ma nijæhe dyæ judíohe. Ne dá säpi dá serpa yú t'æc'yæi. Ne nugä æmme min cuægä nangué'æ, næpæ ja yæ hnini yatho dá mbagä, dá un ran ænbi æ, bi 'yæna.

Bi mam mahøn'a ha bin jabæ bi 'yæc'yæi

¹² Ne xø bi 'yæm mahøn'a:

—Ne dá çaxä ra søcuä, ngue rán t'ædi yæ hmumbäjä, ngue ga ænba yæ 'yæc'yæi. Dá hæ ra 'yu ná mba bæ ra hnini Damasco. ¹³ Nu'i ma ts'æt'abi Agripa i, nu'be' mbe huxyadi dá nu bæ 'yu n'da ra nyot'i bí 'yæh mahæts'i, ne man'da madí hyät'i xinda gue ra hyadi. Ne nu'a bi hyärpæ dí 'bæmhæ. ¹⁴ Ne nu'be' gätho má tænje bæ häi, dá øcä n'da ra nde ngue ma ndese í ts'oqui, ra hebreo, i æna: "Saulo, Saulo, hanja gní ængui. Xæn hæi guí øt'e,

tengu n'da ra mbændani i pa ma søni ra t'o hndepe dim pæfi xæn ho, ne i nete thoho," bi 'yængui. ¹⁵ Ne nugä dá ænni: "To'o i, ma Hmu." Nu ra Hmu bi dædi: "Nugä dra Jesús, guecä gadí ængui. ¹⁶ Nuya dami ndants'i, gui 'bæi. Nuya dán 'yusegä ua n'dahma gui ma ne gan juænni nangué gätho 'be'a gá nu ya, ne gätho 'be'a ga ut'a m'bejua." ¹⁷ Ne bi 'yængui: "Nuya ga pæhn'na'i bæ 'bæh yæ jät'i hing yæ judío, ne ga jamansu i nangué 'be'a da nde da 'yøt'a'i yæ judío, ne yæ jät'i ngue hing yæ judío. ¹⁸ Ne nangué nim hma, ga japi da xoc yú mbæi yæ jät'i ne him man din 'yo bæ ja ra 'bæxui, pæ din ja ran næqui yú mbæi. Ne ga japi da 'uepæ ja rá ts'edi ra zjthu, ne din 'yo bæ ja rá ts'edi Ojä ma Ta. Ne din ja ra punbi yú ts'oqui. Ne da nu ra te mazäi æ, ne gätho ran japi ga unni, tengu mi'da dá 'uecä," bi 'yængä ra Jesús, bi 'yæn'a ra Pablo.

Ra Pablo him bi mbesta a bi man ra Hmu 'bæ mín 'yuse

¹⁹ Ne nu ra Pablo bi thoqui bi xi'a ra ts'æt'abi Agripa:

—Nugä hin dá fæsthoho 'be'a bi xicä ra nde gue bá æh mahæts'i. ²⁰ Rá mbædi dá xi'æ 'bærpæ Damasco, gue di päh yün 'yomfæni ne din 'yo bæ rá 'yu Ojä. Ne dá xifi da 'yøt' ra 'bæfi xæn ho nguepæ da fædi xæ päh yün 'yomfæni. Ngutho dá mangä bæ Jerusalén, næpæ gätho ra häi Judea, ne dá xicä yæ jät'i ngue hing yæ judío. ²¹ Pæ nangué'a 'be'a dá mangä, nu'æ 'da yæ judío bi bentcä bæ ja ra dæniä, mi nde xta hyogui. ²² Pæ asta gue yæ pa jabæya i fæxcä Ojä. Ne dí xi'æ ja yú ts'edi, ne dí xi'æ hin'yæ yú ts'edi. Ne høn't'a dí xænbi 'be'a bi man ra Moisés ne 'be'a bi man yæ pængahyæ, ngue bin ja. ²³ Nu'æ, bi ma ngue jatho da nu ran ænbi ra Cristo, ne gue'a ra mbædi da mba nsots'i bæ 'bæ'æ xæn du. Da mba nsots'i guepæ da zä di un ran næqui yú mbæi æ yæ judío, næ'æ hing yæ judío, bi 'yæn'a ra Pablo.

Ra Pablo ndepe da 'yæc'yæi ra ts'æt'abi Agripa

²⁴ Ne nu'be' ngubæ mi man ra Pablo, nu ra Festo nts'edi bi mbafi:

—Nu'i gra Pablo, guín gät'i, æmme xæn ngu guí päh ra søcuä janangué'a guín gät'i.

²⁵ Bi dæ'a ra Pablo bæya:

—Hin dí jät'ä, gra hoga ts'æt'abi gra Festo. Pæ gätho dí mangä majuæni a. ²⁶ Nu ra Agripa in ts'æt'abi bæ 'bæh yæ judío, i 'bæcua, i pädi nangué 'be'a gätho dí mangä. Janangué'a hin dí su ga mangua ja rá hmi. Ne dí hæxa njuæni ngue i pädi, nguetho him bi t'ægui 'be'a bin ja, bi 'yæn'a ra Pablo.

²⁷ Ne xø bi xih ra ts'æt'abi Agripa:

—Ma ts'æt'abi Agripa i, ha guí æc'yæi 'be'a bi man yú pængahyæ Ojä. Nugä dí päcä gue guí æc'yæi, bi 'yæmbi.

²⁸ Nu ra Agripa bæya bi dæt'a ra Pablo:

—Nu'i, guí nde 'bæx ga päcä man 'yomfæni, ngue ga æc'yæi ra Cristo.

²⁹ Nu ra Pablo bi 'yæmp'a:

—'Bæxgue guehya, ogue niya'bæ ts'æ, Ojä i pädi 'be'a dí ndegä. Dí nde gue gui 'yæc'yæi, ne ahæ gätho guí 'bæmhæ ua guí øhmbæ 'be'a dí mangä ya. Ne dí n

nde gui cohmbə tengugä, pɛ hɔnt'ɥ yɥ cadena hin'na ɥ, bi 'yɛmbi.

³⁰ Nɛ nu'bɥ ngubɥ mi man ra Pablo, ra Festo nɛ ra Agripa bim 'bäi, nɛ'a ra Berenice nɛ'ɥ mi'da mi hupɥ.

³¹ Nɛ nu'bɥ mi mba bɥ thi, n'da ngu n'da bin yəɣɛ ɥ:

—Nu'a ran 'yohɥ ra Pablo, nte bi 'yɔt'a ngue da du, xinga gue'a din ofädi, bin 'yɛmzɛɛɛ ɥ.

³² Nu ra Agripa bi 'yɛmp'a ra Festo:

—Nu'bɥ hin xtá ma din dä bɥ 'bɥh ra hmuts'ɥt'abi bɥ Roma, sä da mba nso'ts'i 'bɥ, bi 'yɛmbi.

Bi 'benpɥ Roma a ra Pablo

27 Nu'bɥ ya xí hma ngue ga huhe ra barco, nɛ ga mbäcähe bɥ Roma, ra häi Italia, nu ra Pablo nɛ mi'da yɥ ofädi bi mba ma däpi a ra ngɛrpadofɥi, rá thuhu ra Julio, rá ngɛrpadofɥi ra hmuts'ɥt'abi Augusto bɥ Roma. ² Dá huhe ra barco ngue bi nɛxpɥ ra hnini Adramitio, nɛ ɛn'ɥ da thopɥ ja yɥ hnini bɥ ja ndendejə bɥ ra häi Asia. Dá nɛxhe bɥ bɥya, nɛ dá mbähmbe ra Aristarco, ra mɛngu ra hnini Tesalónica bɥ ra häi Macedonia. ³ Nu man'da pa dá sɔmhbe bɥ ra hnini Sidón, dán säyahe bɥ. Nu ra Julio min yamanhoui ra Pablo, nɛ bi un ran t'ɛdi da mba bɥ 'bɥh yú amigo. Nɛ nu yú amigo bi un ran säya. ⁴ Nɛ nu'bɥ má nɛxhe bɥ, dá thohmbe bɥ nthɛ't'i ra t'ɥhäi Chipre i ja bɥ made ra dejə. Dá thothe bɥ n'danguadi nguetho ɛmmɛ ts'edi ran dahi bɥ njombɥ. ⁵ M'bejua dá thohmbe bɥ ja ra häi Cilicia nɛ ra häi Panfilia ja bɥ ndendejə. Dá sɔmhbe bɥ ra hnini Mira bɥ ra häi Licia.

⁶ Guepɥ bi djm bɥ n'da ra barco a ra hmudofɥi ngue bá nɛxpɥ Alejandría, ní mba bɥ ra häi Italia. Nɛ nu'a ra hmudofɥi bi jaje dá huhe ra barco. ⁷ Nɛ xɛn ngu yɥ pa zɥ njante thoho dán 'yohe bɥ ja ra dejə, nɛ xɛn hɛi dá thohmbe bɥ gätho rá nyani ra t'ɥhäi Gnido. Nu ran dahi him bi jaje njuan̄tho dá uɛnthe, janangue'a yabɥ dá cäthe njombɥ ja ra t'ɥhäi Creta, guepɥ nthɛ't'i ra t'ɥhäi Salmón. ⁸ Nɛ xɛn hɛi dá thohmbe bɥ gätho rá nyani ra t'ɥhäi Creta, nɛ dá sɔmhbe bɥ ja yún säya yɥ barco, t'ɛmbi Buenos Puertos. Nɛ hinga yabɥ ja ra hni-ni Lasea.

⁹ Nɛ xɛn ngu yɥ pa ya dá 'bɛhmbe nangué ran dahi, nɛ nts'utho bɥ dín 'yo ra barco bɥ ja ra dehe, nguetho yɥ pa ya i ja yɛn dahi. ¹⁰ Nu'a ra Pablo bi xi'ɥ min 'yohɥ:

—N'yohɥ ahɥ dí xi ahɥ, nu'bɥ ga thohmbɥ, ga nuhɥ n'da ra 'yan̄thj nguetho xɛn hɛi thoho bɥ dí mba ma 'yoni ra barco. Nɛ hinga hɔnt'a ra barco nɛ ra 'beni ga 'bɛhmbe, pɛ ts'ɛrpɥ thoho nɛcähɥ ga tuhɥ, bi 'yɛmp'ɥ.

¹¹ Pɛ nu ra hmudofɥi man'da mi ɛc'yɛi 'bɛ'a bi ma rá mbeti ra barco nɛ ra hmu ngue madí 'yoni, xinda gue'a 'bɛ'a mi man ra Pablo. ¹² Nubɥ Buenos Puertos hingui ho ngue da gopɥ ra barco yɥ pa xɥ sɛ. Janangue'a nu'ɥ mbɛ gätho ɥ mi ɛna xcá sɔmhbe bɥ ra hnini Fenice, guepɥ xcám 'bɛhmbe yɥ pa xɥ sɛ. Nubɥ Fenice, ra hni-ni bɥ ra t'ɥhäi Creta, man'da ja yún säya xɛn ho bɥ yɥ barco, nguetho hin ɛ ts'edi thopɥ ran dahi.

Ran dahi bi 'yen ra dejə

¹³ Nɛ n'da ra pa bi pom bɥ bí 'yɛh ran dahi, nɛ hinga nts'edi i 'yo. Nɛ ɛn'ɥ xɛn ho 'bɥ da thogui. Janangue'a bi gɥx'a ra t'ɛgui mi o bɥ mbo ra dehe, ngue rán ts'əm-mi ra barco. Dá thohmbe bɥya, zɥ njante thoho á tho'a ndendejə ra barco bɥ ra t'ɥhäi Creta. ¹⁴ Nɛ 'bɛx bá ɛ'a n'da ran dahi ɛmmɛ nts'edi, bá nɛxpɥ Creta. ¹⁵ Nɛ nu'bɥ mí mbɛdi bi ndɔn ra barco ran dahi, him mí sä da mba ma 'yoni bɥya, dán unthe bɥya, nɛ dá tendahe ran dahi bɥ í mba. ¹⁶ Nɛ dá cäthe bɥ hɛrpɥ ja ra t'ɥhäi Clauda i ja bɥ made ra dejə, nguetho bi täc'i ts'ɥ ran dahi ra häi. Nɛ xɛn hɛi bɥ dá juxhe bɥ mbo a n'da zɥ t'ɥbarco ngue mí jɔt'a ra barco. ¹⁷ Nɛ nu'bɥ mi cɛrpɥ mbo ra t'ɥbarco, bi mba m'bänba yɥ xahi a ra barco ngue hin da xɔ'ts' yɥ xithe. Nɛ nu'ɥ bɥya mí supi da 'yen ran dahi ra barco bɥ ja ra 'bomu, nɛ da dontpɥ guepɥ t'ɛmbi Sirte. Janangue'a bi gacua yún thäcan dahi ra barco. Nɛ bi duxtho ran dahi ra barco bɥ ja ra dehe. ¹⁸ Man'da pa bɥya bi dɥ'mi bi hyɔrpɥ ja ra dehe yɥ 'beni mi hɔrpɥ mbo ra barco, ndepe hin di hyɥ ra barco, nguetho ɛmmɛ nts'edi mi ɛnje ran dahi. ¹⁹ Nɛ ná hyu pa bɥya dá sosɛgähe, dá hɔmhbe thi 'bɛ'a gätho mí honi 'bɥ di 'yon ra barco. ²⁰ Nɛ xɛn ngu yɥ pa ɛmmɛ mi ja yɥ güi, nɛ nya'a him bin c'a ra hyadi, xinga gue yɥ sɔ 'bɥ xɛn xui. Nɛ dá nuhe n'da ran dätendahi ɛmmɛ nts'utho. Nɛ dí su ga tuhe.

²¹ Nɛ nya'a thoho njom bin sihmɛ. Nu ra Pablo bim 'bäi bi 'yɛna:

—N'yohɥ ahɥ nde'bɥ xquí 'yɔde 'bɛ'a dá mangä. Nde'bɥ xcambán säyahɥ bɥ Creta, nɛ hin xcá nuhɥ ran ɛnbi ya, nɛ hin xquí 'bɛh ni 'benihɥ. ²² Pɛ nuya, o di tu ni mbɛihɥ, nguetho xinga n'da ahɥ gam 'bɛhmbe, pɛ hɔnt'a ra barco dim 'bɛdi. ²³ Nguetho däm 'bä'be n'da rá m 'bɛhni Ojə mahɛts'i má xui, gue nugä rá mbetigä Ojə nɛ dí thənde a. ²⁴ Nɛ nu'a ram 'bɛhni bi xiqui: “O guín su Pablo, nguetho jatho da mba ma dä'i bɥ 'bɥh ra hmuts'ɥt'abi bɥ Roma. Nɛ nu'a Ojə hin di japi da du ɥ guí 'bɛhmbe ua ja ra barco, tengu gá 'yäpi,” ɛn'a rá m 'bɛhni Ojə mahɛts'i. ²⁵ Nuya, n'yohɥ ahɥ, dan johyahɥ, nguetho dí ɛc'yɛi gue majuan̄i da 'yɔt' Ojə tengu bi xic rá m 'bɛhni. ²⁶ Pɛ nu ran dahi da 'yɛnjɥ bɥ ja n'da ra t'ɥhäi i ja bɥ made ra dehe, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²⁷ Nɛ nu'bɥ ya xí gua'i 'dɛ'ma goho ma pa dí 'yohe, nubɥya bi 'yɛngähe ran dahi bɥ ja rá xɛqui ra dejə t'ɛmbi Adria, 'bɥ min xui. Nɛ nu'ɥ yɥ mbɛfi gue di 'yon ra barco, mí m bɛni hinga yabɥ ja n'da ra häi. ²⁸ Nɛ bi 'yeni hangu nan hɛ ra dehe, 'däte ma 'dɛ'ma'dato metro nan hɛ. Nɛ bi dən'i ts'ɥ ra barco, bi 'yeni mahɔn'a, nɛ nuya hɔnt'i 'däte ma yoto metro nan hɛ ra dehe. Janangue'a bi badi him ma yatho bɥ ndenthe.

²⁹ Nu'ɥ mi supi da zɔm bɥ ndenthe ra barco, gue din thɛhɥ yɥ do. Janangue'a bi 'yent'i goho yɥ t'ɛgui ngue yún ts'əm-mi ra barco, bi 'yentpɥ ja rá xɛthä ra barco, ndepe hin din 'yo. Nɛ ɛmmɛ mi xɔnni din nɛqui. ³⁰ Nu yɥ mbɛfi di 'yon ra barco mim bɛni xtá 'dagui, bi cə'ma man'da ra t'ɥbarco bɥ ja ra dehe. Pɛ bin häte, nguetho ɛna gue'ɥ yɥ t'ɛgui xtá 'yent' mi'da bɥ ja rá yə ra barco,

gue yún ts'ammi. ³¹ Pɛ nu ra Pablo bi 'yɛmp'a ra hmud-ofɛi, nɛ'ɛ yɛ dofɛi:

—I nde da 'dah yɛ di 'yon ra barco, pɛ nu'bɛ da 'dah yɛ, hin da zä gui ponjɛ 'bɛ.

³² Nu yɛ dofɛi bɛya bi hyecua yún thət'i ra t'ɛbarco, nɛ bi dux ra dehe, janangue'a njom bi 'dagui.

³³ Nɛ nu'bɛ t'ɛnequi tho nu'a ra Pablo bi xifi nde'bɛ din sihmɛ. Bi 'yɛna:

—Nuya, ná 'dɛ'magoho ma pa ya ngue mí tutho ni mbɛihɛ, nɛ hin gán sihmɛhɛ. ³⁴ Nuya dí ɔt'ahɛ ra ts'edi gui sihɛ ts'ɛ ra hmɛ. Nu'a dí zac ni jə'ihɛ a, nɛ guɛpɛ da zä xinga n'da gam 'bɛhmɛ nɛ njon din ɛnbi, xingui ts'ɛ.

³⁵ Nɛ nu'bɛ mi jua'a bi man'a ra Pablo bi hyəca n'da ra thuhmɛ, bi un ra jamadi Ojə bɛ ja yú hmi gätho mí 'bɛpɛ, nɛ bi xeni bi dɛ'mi bi zi. ³⁶ Nu'a bi man ra Pablo bi hyurpa yú mbɛi ɛ, bin sihmɛ ts'ɛ bɛya. ³⁷ Nɛ nugähe í juaje yociento nɛ hyəte ma 'dɛ'ma 'dato njə'i mi 'bɛhmɛ bɛ ja ra barco. ³⁸ Nɛ nu'bɛ mi juadi bin sihmɛ ɛ, nu'a ra trigo mi hɔpɛ ja ra barco bi hyəm bɛ ja ra dehe, ndepa dí çəh nan hyɛ ra barco.

Bi xɛn ra barco ra dehe

³⁹ Nɛ nu'bɛ mí hyats'i, him mi pədi 'bɛ'a rá thuhu ra häi bi hyandi. Nu'bɛ mi nu mi ja bɛ n'da ra 'yɛthe gue him mí ja yɛ do, guɛpɛ mim bɛni mi sä xtí cɛ't' ra barco. ⁴⁰ Bi hyecua yún thət'i yɛn ts'ammi bɛya, bi zopɛ dehe. Nɛ bi xocua yún thu't'i yún thäcadehe ngue yém 'bä't'i ra barco. Nɛ bi 'yɛspa mahɔn'a n'da ran thäcandəhi. Nu ran dəhi bɛya bi 'yon ra barco, nɛ bi dɛ'mi bi hyäm bɛ ja ra ndendejə. ⁴¹ Pɛ nu'bɛ má sɔmhbe hapɛ hingui hɛ ra dehe, dán tɪmhbe bɛ yoho yɛ 'yɛthe, n'da n'danni ní yɛhɛ. Nu'a rá yə ra barco bi yɛrpɛ ja ra 'bomu nɛ bin dɛ bɛ, nɛ him mi sä da thogui. Pɛ nu rá xəthä bɛya bi mbədi bi xɛn ra dehe, nguetho nts'edi din thɛ bɛ yɛ dehe. ⁴² Nu yɛ dofɛi bɛya, ɛna da hyo yɛ ofädi, ngue mi supi din xaha, da 'dagui. ⁴³ Pɛ nu ra hmudofɛi him mi ndepe gue nɛ ra Pablo da tho, him bi japi da 'yɔt'e 'bɛ'a mim bɛn'ɛ yɛ dofɛi bɛya. Bi manda ngue to'o pəh nan xaha, ra mbədi da zo bɛ ja ra dehe nɛ din xaha, da zɔm bɛ ja ra häi. ⁴⁴ Nɛ'ɛ mi'da ngue him mi pəh nan xaha, bi 'yoxpɛ ja yɛ xithɛ o gue yɛ xɛca barco. Nɛ gätho bi zɔmanho bɛ ja ra häi.

Bi zɔm bɛ ra häi Malta a ra Pablo

28 Nɛ nu'bɛ má sɔhmbe bɛ ja ra häi, bi sije ngue rá thuhu ra t'ɛhäi Malta, i ja bɛ made ra dehe. ² Nu yɛ mɛngu bɛ ɛmmɛ bi 'yɔrcəhe ran ho, nguetho bi 'yurcahe n'da ra sibi nguepɛ dán tɔspihe. Bin 'yɛ bɛ nɛ xɛ seje. ³ Nu ra Pablo bi pet yɛ 'yont'o, bi 'yɛspɛ ja ra sibi, 'bɛx bi bɔn'a n'da ran dətɛ pozɛ bɛ ja ra t'o, nu'bɛ mi zä ra sibi. Nɛ nuna ra pozɛ bi zap rá 'yɛ ra Pablo, nɛ bin zɛrpɛ. ⁴ Nu'bɛ mi nu yɛ mɛngu bɛ ngue i zɛrpɛ ja rá 'yɛ ra Pablo ra pozɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Masque ra hyodu na ran 'yohɛ, masque him bi du bɛ ja ra dehe, pɛ nuya m'bejua da gut'a 'bɛ'a xí 'yɔt'e.

⁵ Pɛ nu ra Pablo bi huəc rá 'yɛ, nɛ bi däh ra pozɛ, nín so bɛ ja ra sibi, nɛ nte mán ɛnbi bi nu ra Pablo. ⁶ Nɛ nu'ɛ 'bäpɛ, mi tɔ'mi nde da nu 'bɛ da nden bɛ bi zapi, o gue da 'yagui nɛ 'bɛx da du. Nɛ nu'bɛ ná nya'a mi tɔ'mi, hin te bi ja, bi pä'a mim bɛn'ɛ. Nɛ ɛn'ɛ: “Masque n'da ra ojə na.”

⁷ Nu'a rá ts'ɛt'abi ra t'ɛhäi Malta, í Publio a, mí jase n'da xɛqui rá häi jombɛ dán tɔspihe. Nɛ bi xije ga mbähmbe bɛ rá ngu. Nɛ hyu pa däm 'bɛhmbe bɛ, nɛ ɛmmɛ xɛn ho bi 'yɔrcəhe. ⁸ Nu rá ta a ra ts'ɛt'abi Publio ya xmí ɛ 'bɛ má sɔmhbe bɛ, mi ja ra pa nɛ ra mbɔni. Nu ra Pablo bi mba bɛ da nu, bin yəui Ojə nɛ bi gäx rá 'yɛ, nɛ 'bɛx bi zä bɛya. ⁹ Nɛ nu'bɛ min ja 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Pablo, gätho mi 'bɛpɛ ja ra häi ngue mín zä-man'ɛ bi zɔm bɛ, nɛ gätho bi hoqui, bi zä bɛya. ¹⁰ Nɛ xɛn ngu yɛn t'unni bi 'daje, nɛ nu'bɛ má mbäcəhe, xɔ bi 'daje gätho 'bɛ'a ga homhbe bɛ ja ra barco.

Bi zɔm bɛ Roma ra Pablo

¹¹ Nhyuzna däm 'bɛhmbe bɛ ja ra t'ɛhäi Malta, dá huhe n'da ra barco bɛya. Nu ra barco mi hɔ bɛ gätho yɛ pa xɛ sɛ, ngue bá nɛxpɛ Alejandría. Nu rá thuhu ra barco t'ɛmbi yɛ gon'yohɛ Cástor nɛ Pólux. ¹² Nɛ dá huhe ra barco, dá nexhe bɛ ra t'ɛhäi Malta bɛya, nɛ dá sɔmhbe bɛ n'da ra hnini Siracusa, ngue 'dan'yo ra häi, nɛ hyupa dán dehe bɛ. ¹³ Dá nexhe bɛ, nɛ dá cäthe bɛ ja ndendejə asta gue'bɛ go má sɔmhbe bɛ ra hnini Reggio. Nɛ man'da pa bɛya bin 'yo xɛn ho ran dəhi, nɛ ná yopa dá sɔmhbe bɛ ra hnini Puteoli, gue ra häi Italia, nɛ dá çäcəhe bɛya. ¹⁴ Nubɛ, dá tɪmhbe 'da'ɛ yɛ cu nangue ra Cristo. Nu'ɛ bi xije dan säyahe bɛ nyoto pa. M'bejua bɛya dá haxhe ra 'yu í pa bɛ ra dəhnini Roma. ¹⁵ Nɛ nu'ɛ yɛ cu nangue ra Cristo mi 'bɛpɛ Roma, mi ɔde ba ɛhmbe bɛ 'yu. Bá ɛh pəya, bi daje bɛ ja ra hnini Foro de Apio, nɛ bi daje mi'da bɛ ra hnini Tres Tabernas. Nɛ nu ra Pablo 'bɛ mí nu, bi xi Ojə jamadi, nɛ nu Ojə bi hyurpa rá mbɛi bɛya. ¹⁶ Nɛ nu'bɛ má sɔmhbe bɛ ja ra dəhnini Roma, nu ra hmudofɛi bi dā bɛ yɛ ofädi bɛ 'bɛh rá hmu yɛ mbədi. Pɛ nu'a ra Pablo bin t'un ran t'ɛdi dim 'bɛsɛ bɛ ja n'da ra ngu, nɛ hɔnt'a n'da ra dofɛi da mbədi.

Bi man rá m Hman Ojə ra Pablo bɛ Roma

¹⁷ Nɛ nu'bɛ mi tho'an hyupa, nu ra Pablo bi zon'dɛ yú ngɛrpi yɛ judío ngue mí 'bɛpɛ. Nɛ nu'bɛ mim peti bɛ 'bɛ'a ra Pablo, bi 'yɛmbi:

—Man 'yohɛ ahɛ, nte man ts'o dá ɔrpə ɛ ma mijudíoɛ, xín dá festa yún thənde bi thocta ɛ ma ngɛrpa bombɔtahɛ, pɛ guehma bi mba ma dägə bɛ 'bɛh yɛ romano bɛ Jerusalén. ¹⁸ Nɛ nu'bɛ mi 'yɔrcə ran juənbɛ, nu'ɛ mi nde xtá hyega thoho, nguetho nte dá ɔt'ä ngue da thogui. ¹⁹ Pɛ nu ma mijudíoɛ him mi nde xtá hyega thoho, janangue'a dá äh ran t'ɛdi di dägə ua Roma. Pɛ hin'yɛ 'bɛ'a dím bɛni dá yəpə ɛ ma mijudíoɛ. ²⁰ Janangue'a dá zohn'nahɛ dan nuhɛ nɛ dan yəhɛ. Nujɛ dyɛ israelhɛ, dí tɔmhbe din ja 'bɛ'a bi man Ojə gue din ja. Pɛ dí ɛc'yɛi ngue ya bi dɛ'mi bin ja 'bɛ'a bi

man Oja, jananjabu nthu't'igä ra t'egui ja ua, bi 'yæn'a ra Pablo.

²¹ Nu'ü bi xi'a ra Pablo:

—Nugähe nte má søcuä bi 'bengähe ní 'yæp Judea nangu'e. Xínga n'da man 'yohu' bí nexp, bi man ran ts'o nangu'e, njo'o to'o bi yap'a'i. ²² Pë dín nde gui xije ts'ü 'be'a guím bëni, nguetho hønbe bi zä i hma hingui ho 'be'a guí x'yc'yeih, bi 'yæn'ü.

²³ Ne nu'ü bim peti man'da ra pa nangu'a xí ma, ne xun ngu ü bi zøm be mi 'be'a ra Pablo. Nu ra Pablo büya gätho ra pa bi xifi nangu'e rá 'befi i øt' Oja ua ja ra ximhäi, ne 'berp ní manda Oja ü yä j'ä'i. Bi hyoni 'berp dí 'yæc'yei ra Jesús, ne bi 'yuti hapu nt'o't'i nangu'e ra Jesús be ja rá søcuä ra Moisés, ne yü søcuä yu pøngahya. ²⁴ Nu'ü 'da bi 'yæc'yei 'be mí man ra Pablo, pë 'da'ü him bi 'yæc'yei. ²⁵ Ne nu'be him mí sä'ü ngue 'da'angu da bëni, bi mbædi bi mba. Pë nu ra Pablo man'da ram hma bi xi'ü:

—Nuna rá Hogandähi Oja majuäni bi ma nu'be mim pøngahya ra Isaías, ne bi xi'ü ma ngurpa bombøtah.

²⁶ Ne bi t'æmp'ü:

Ní mba be 'be'ü ni mijudíoh, ne gui 'yæmbi:

“Nu ahü zäi guí øhmbü nangu'e ní zaguh, pë hin guí pähmbü 'be'a guí øhmbü.

Ne guín nuhü nangu'e ni däh, pë hin guí pähmbü 'be'a guín nuhü,”

ngubü bi 'yæmb yu j'ä'i.

²⁷ Nguetho nu yu j'ä'i xøm me yü mbæi,

ne xíngui ts'ü cü't' yü zagu 'be'a øde.

Ne tengu'be di ts'ant' yü dä,

nguetho su da nu,

su da 'yøde,

nguetho hingui nde di päh yü mbæi

guerp da zä xcá hocpa yü mbæi,

æn'a rá Hogandähi Oja 'be mí mim pøngahya ra Isaías, bi 'yæn'a ra Pablo.

²⁸ Ne bi thoqui bi 'yæmbi:

—Dami pähmbü ngue nuya da si'ü hing yu judío

'berp da zä dí zin Oja ü, ne gätho yu pa dí mba be. Ne

nu'ü, man'da da 'yø'ü, bi t'æmp'ü yu judío.

²⁹ Ne nu'be mí gua'a bi ma ra Pablo, nu yu judío bi

mba, ne bin junzehe ü 'be mí mba'ü, nangu'e 'be'a bi

man'a ra Pablo.

³⁰ Ne nu'a ra Pablo bim 'berp nyo jeya be ja ra ngu xí

mihi. Ne gätho to'o bi mba be, bi numanho. ³¹ Ne nu ra

Pablo bi ma 'berp dí manda Oja ü, ne bi xänbi nangu'e

ma Hmuhü ra Jesucristo. Ne nu'a ra Pablo him mi supi

to'o da 'yøde, ne njo'o to bi hecpi.

ROMANOS

Ran zengua

1 Nugä drá Pablogä, drá 'yǝhǝgä ra Jesucristo. Ne bi xic Oja ma 'bäigä'be ra Cristo, ne bi huangui gam mangä rán ho ma'da'yo Oja. ² Ne guet'a ram hma mi man Oja bɛ ja rá hoga t'ohni bi 'yo't'ɛ yú pǝngahya maya'bɛ. ³ Ne n'dat'a ram hma im ma nanguie ra Jesucristo rá Ts'ɛnt'ɛ Oja a, ne nanguie'a bim 'bɛcua ja ra ximhäi, rá m bom'beto ra David a. ⁴ Pɛ nu'bɛ mi dǝm-bɛni bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, ja bi 'yu Oja xɛn ho gue rá Ts'ɛnt'ɛ Oja a bɛya nte hɛmbi nanguie rá Hogandahi in 'youi. Gue'a ma Hmuhɛ a. ⁵ Ne rá mate zɛhɛ bi xiqui ma 'bäigä'be ra Cristo, ga japi da'yɛc' yei yɛ ja'i gätho yɛ hnini, ne gue'a dí hnumanho ra Cristo a bɛya. ⁶ Jananguie'a in ndec Oja ga mba ga fǝx'a ni t'ɛc'yɛihɛ, nguetho bi zon'nahɛ Oja bi ja'ahɛ yú mbeti ahɛ ra Jesucristo. ⁷ Guehna dí ot'ahɛ na ya gätho ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra dǝhnini Roma, ngue bi huɛc'ahɛ Oja ne bi zon'nahɛ, ne bi 'uec'a ni mbɛihɛ in nde ahɛ hɔnt'a guim bɛmhmbɛ a. Dí ǝp Oja ma Tahɛ ne ra Jesucristo ma Hmuhɛ da hyut'a ni mbɛihɛ nanguie rá mate zɛhɛ.

ǝmme in nde da zǝm bɛ Roma a ra Pablo

⁸ M'bet'o thoho dí xi ahɛ ǝmme dadí johyagä, nguetho dí ɔ'a man yɛ ja'i hɔnbɛ go harɛ dí 'yo ngue guí ɛc'yɛihɛ xɛn ho. Jananguie'a dí xi Oja jamadi nanguie gätho ahɛ. Ne di thocpa ra jamadi ma Ojahɛ ra Jesucristo. ⁹ Ne i pa Oja hin dí ɛ'ts'a ná ya'be nanguie ahɛ. Ne dí hǝh ma mbɛi dí ɔrpa rá 'bɛfi 'bɛ dí m man a ran ho ma'da'yo nanguie rá Ts'ɛnt'ɛ. ¹⁰ Ne dí ǝp rá mate Oja ngue hin da ya'a ga mbagä bɛ guí 'bɛhmbɛ. Ne hin dí paði 'bɛ'a da zä dá sǝm bɛ, pɛ go pa Oja, ne xǝmhma thoho da nde Oja ga mba bɛ. ¹¹ Nguetho ǝmme dín nde gan nu ahɛ, ga fǝx ahɛ din ja ahɛ man'da xɛn ngu rá ts'edi Oja, ne man'da gam 'bähmbɛ xɛn ho bɛya. ¹² Necä da zä guí fǝxcahɛ, jananguie'a da zä 'da xtám fǝxtahɛ nanguie ma t'ɛc'yɛihɛ dí comhbɛ. ¹³ Ma zi cu ahɛ dín nde guí paħmbɛ ngue xɛn ngu yɛ nidj mí ɛ-na xcá mba bɛ, pɛ hinga na sä. Pɛ guehna dín nde ga mbagä bɛ ne da hnurca ma 'bɛfi bɛ guí 'bɛhmbɛ, tengu bɛ mi'da yɛ hnini xtá mba. ¹⁴ Nguetho i 'yo ma güenda ga xänba yɛ ja'i, ne ɛ 'bɛpɛ ja yɛ hnini ne ɛ yɛm 'bɛndǝpo ja'i, ne'ɛ paħ ra sɔcuǝ ne ɛ hingui paði, gätho ga xänbi. ¹⁵ Jananguie'a ne ahɛ ǝmme jag ra pähä ga xän'nahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo, gätho ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra dǝhnini Roma.

Nu ran ho ma'da'yo ní yǝn ɛ to'o gätho da hyǝn a

¹⁶ Ne hin dí pes' ma sä gam mangä ran ho ma'da'yo, nguetho gue'a ram hma rá ts'edi Oja a dí yǝn ɛ to'o gätho da hyǝn a. Ne mbɛdi bi sije dyɛ israelgähe, ne xǝ bi si ɛ mi'da bɛya. ¹⁷ Nguetho nu ran ho ma'da'yo i xijɛ 'bɛ'a ní hogahɛ, gue ga hǝnthohɛ rá mate, ne hin'yɛ 'bɛ'a man'da dí zinjɛ Oja a. Tengu mán t'o't'i: "To'o bi 'yɛc'yɛi rá mate Oja, bi hocpa yú ts'oqui, bin t'un ra 'da'yote bɛya."

Gätho yɛ ja'i in dupate yɛ ts'oqui

¹⁸ Nguetho nu'bɛ hin da yǝn Oja yɛ ja'i i jatho di ɛnbi, nanguie'a 'dan'yo thoho i thǝnde, ne i ɔt'e 'bɛ'a gä má ts'oqui. Ne nu'a majuǝni nde di bɛnba Oja ɛ, pɛ di hɛcpada ɛ, nguetho man'da in numanhose yú ts'oqui. ¹⁹ Pɛ i paħma 'bɛ'a sä da faði nanguie Oja, nguetho guesɛ Oja di bɛnbi. ²⁰ Ne madague'bɛ hin di nequi Oja, pɛ da zä da bah yɛ ja'i gue maguesɛ Oja ne i ja rá ts'edi mazai a, nguetho in nu 'bɛ'a gätho bi 'yɔt'ua ja ra häi. Ne gue'bɛ go rá mbɛdi ra ximhäi mi sä xtá faði xɛn ho. Ne mi sä xtám bah yɛ ja'i xtá numansu Oja. Jananguie'a njon da zä da xi Oja nte in dupate. ²¹ Ne mi sähma xtám ba Oja, pɛ him mi nde xtá numansu a ne him bi xifi jamadi 'bɛ'a gätho bin t'un'dɛ. Pɛ bi dɛ'mi bi bɛn a n'da ran 'yomfɛni nte ní mba tho. Jananguie'a bi 'bɛh ra hogan'yomfɛni. Ne njǝm'bɛ bi zä da bɛni 'bɛ'a xɛn ho da 'yɔr pɛya. ²² Sä ɛna paɛɛ ɛ, ne guerpɛ í 'bɛpɛ ra hogan 'yomfɛni bɛya. ²³ Nu Oja tǝte xɛn ho a, gue i 'bɛi mazai. Pɛ nu'ɛ bi 'yɔzɛhɛ yɛ ja'i bi bɔni tengu yú pɔte yɛ ja'i dim 'bedi, ne yɛ doja ne yɛ zate ne yɛ pozɛ, man'da bi 'yɛmbi oja ɛ. ²⁴ Jananguie'a bi hyɛ Oja ɛ. Ne man'da bi 'yɔzɛhɛ 'bɛ'a gätho bi numanhose bɛya gue ran 'yomt'ɛni. Ne bi ts'onse yú ja'i n'da ngu n'da ɛ. ²⁵ Bi hyɛ a majuǝni Oja ne go bi 'yɛc'yɛi ɛ him majuǝni Oja. Bi dǝnde gätho bi 'yɔt' Oja ua ja ra ximhäi xinda gue'a Oja gue bi 'yɔt'ɛ. Pɛ hɔnt'a Oja mixte xɛn ho a gätho yɛ pa mazai. Jananguie'a hɔnt'a ga ɛspahɛ a. ²⁶ Ne gue'a í hyɛ Oja ɛ. Ne nubɛya bi zä bi 'yɔt' ran ts'o, gue'bɛ go mí 'yɔt' man'da xɛn ts'o, ne yɛ xisu bi pä a bi zänba Oja xtá 'yɔt'e, gue bi 'yasäba yú mixisuhɛ tengu'bɛ ran 'yohɛ zɛhɛ. ²⁷ Ne yɛn 'yohɛ bi hyɛh yún t'ɛdi mi sǝn Oja xtín thǝt'ɛ yɛ xisu ngue xtí manda, nguetho ǝmme in nde di 'yasäba yú min'yohɛhɛ, nu'a him mi sä xtá 'yɔt'e. Pɛ bi hyonse ran ɛnbi gue yú ja'i zɛhɛ ɛ 'bɛ mí 'uegue. ²⁸ Ne nu'bɛ him mi numanho a ran 'yomfɛni majuǝni nanguie Oja, nguetho bi hyɛ Oja ɛ, ne man'da bi bɛn ɛ yú ts'on 'yomfɛni ne bi 'yɔt' yɛn ts'o

him mi sä xtá 'yøt'e. ²⁹ Ne ãmme di yus' yú mbúi gátho yú ts'oqui, ran 'yomt'ëni, ra ts'om'bäi, ran ts'iyate, ra nexmate, ran ts'eya, ran thote, ran sui, ran thäte, ran ucate, ran c'ate. ³⁰ Ne yú zänfehni u, ne i san Oja, ne hingui su n'da ra ja'i, ne din 'yex'u, ne ma maguese u, thocpa thoho i honse mi'da yú ts'oqui hingui paði da 'yøt'e, ne i festa'a 'be'a man yú ta ne yú mbe. ³¹ Ne hingui nde din 'yomfëni u, ne hin di ja'ts'a man u, ne hin'yú yún huçcate, ne hin'yú yú yembúi. ³² I pañma di unba Oja u gátho yú pa mazai, gue'a yún sähu a nguetho i øt' ya i hmangua. Pe man'da guexta'a i øt'e ne man'da di johya 'bu xun ngu u 'da'angu øthu u.

Di unba Oja u to'o di ho yú ts'oqui

2 Janangue'a hingui sä ga ãmhbu him man sähu a ran unbi hønt'a go to'o gahu. Nguetho nu'bu dí numan'uhú u 'da nangue yú ts'oqui, ne dí ãmhbu go yún sähu da nu ran unbi u, pe gue'a nán juanba zehéhu a 'bu gue n'dat'a dí øthu. ² Pe dí pañmbu gue yún sähu 'bu di unba Oja u øt' yú ts'oqui. ³ Pe sä dí ãmhbu ngue go ga ponju rán juanbi Oja, ngue go dí ãmfu hingui ho øt'u 'da, ne ya 'da'angu dí øthu u. ⁴ Ha hin dí pañmbu hanja him 'bexque di unghu Oja nangue ma ts'oquihu. Pe gue'a ní jajú ga päh ma mbúihu xun ho a. Pe nuju dí festahu rá yembúi i ørcahu. ⁵ Pe nu'bu xum me ní mbúi n'da, ne xingui ts'u coh rá mbúi nangue yú ts'oqui, pe ãmme di pet yun unbi da t'ørpa 'bu bi zøn ra pa, ngue rá muui a bi 'yøt'e, ne da zemp Oja a. ⁶ Ne n'da ngu n'da din t'un'na rán theui 'be'a bi 'yøt'e. ⁷ Nu Oja di unt'a ra temazai 'bu 'bo'o zai øt'a ran ho, nguetho honi dim 'buhmi Oja, ne i honi da 'yøt'a i numanhu Oja, ne i honi da t'ørpa ran ho njam'bu din thegue. ⁸ Pe nu'bu dadín sühmbu Oja, ne hin dí numanhohu a ra 'yu majuañi pe hønt' yú ts'oqui go dí numanhohu, pe gue'a dí 'daju ra cue Oja a 'bu, ngue ãmme nts'utho. ⁹ Nts'edi yun unbi ne 'be'a gátho má dumbúi da nu'bu n'da ngu n'da to'o gátho nzai øt' yú ts'oqui, neje dyu israelhe, ne ahú hin gyu israelhu. ¹⁰ Pe hønt'a go to'o da hyoni da 'yøt' ran ho, di japi 'darpú dim 'buhmi Oja ne da numanhu Oja a, ne da hyurpa rá mbúi thocpa thoho, necáhe dyu israelgáhe, ne ahú hing yu israelhu. Nguetho gátho 'da'anguju bu na nuju Oja. ¹² Ne nu'bu hing yu israel him bi sih yún t'ëdi Oja. Ne madague'bu him bi sifi, pe guehma da nu yun unbi to'o di thocta yu ts'oqui. Ne ngutho u yu israel ngue bi sih yún t'ëdi Oja, ne gue'u yún t'ëdi Oja dí juanba u to'o di thocta yu ts'oqui. ¹³ Nguetho nu'bu da batho yún t'ëdi Oja n'da, hin da numanhu Oja a 'bu, hinda hønt'bu da 'yøt'a hmam bu. ¹⁴ Nu'bu hing yu israel, him bin t'un yún t'ëdi Oja ngue ran hocja'i xtá 'yøt'e. Pe guehma i paçe mbo yú mbúi nda'a xun ho, nguetho ja'bu i øt'a rán theui u yún t'ëdi Oja ngue ran hocja'i. ¹⁵ Ne madague'bu him bi sih yún t'ëdi Oja u 'da, pe tengu 'bu mán t'o't'i bu ja yú mbúi u yún t'ëdi Oja, ne gueu yú mbúi i xifi ngue hingui ho a bi 'yøt'e, o ja'bu xun ho. ¹⁶ Ne gue'a dí juanba Oja u gátho yu ja'i, nangue ra Jesucristo 'bu bi zøn ra pa. Ne di juanba u

nangue u i açe mbo yú mbúi u. Ne gue'a i mam bu ja ran ho ma'da'yo ngue dí m mangä.

Sä ín 'yex'u 'da yu israel u yún t'ëdi Oja

¹⁷ Pe nu ahú ma mi'israel ahú, guidín 'yexhu nguetho gyu mengu israelhu, ne, "hønsegahu i numanhoju Oja, nguetho bi 'daju u yún t'ëdi," sä guí ãmhbu. ¹⁸ Ne gá pañmbu rá pähä Oja, nguetho gán xähmbu yún t'ëdi, ne gá pañmbu nda'a xun ho da zä da 'yøt'a n'da. ¹⁹ Ne guím bensehu guí uthu ra 'yu u yu xädä, guím bëmhu yú nyot'i ahú u i 'yo bu ja ra 'bexui. ²⁰ Ne sä guí ãmhbu ja nin t'ëdi guí xänbahu yu 'yambúi, nguetho guí pañmbu u yún t'ëdi Oja ngue majuañi, ngue di un ran 'yomfëni n'da. ²¹ Pe nu'bu gue'a guí øthu ma mi'israel ahú guí xänbahu mi'da, hanja hin gán xäsehu thä. Guí xihmbu mi'da ngue hin dim pe, pe hanja go guím peçehu thä. ²² Guí xihmbu mi'da ngue hin din 'yomt'ëni, pe hanja go guí 'yomt'ëni zehéhu. Guí xihmbu mi'da hin da 'yepa u yu hyäte oja, pe ha hin guím bëmhu ngue go guí cüzehéhu bu i thande yú ojaçe u, ne guí pëfu 'be'a guí numanhohu bu. ²³ Gná yathu a ngue'a guí ãmhbu guí pañmbu yún t'ëdi Oja. Pe man'da gadí jafu hin da numansu Oja u mi'da, nguetho guí festahu u yún t'ëdi bi ma. ²⁴ Janangue'a bin ja tengu mán t'o't'i, ngue di c'aman'u Oja u hing yu israel 'bu i nu a ran ts'o guí øthu, gyu israelhu. ²⁵ Pe nu'bu xcá øthu yún t'ëdi Oja bi man ra Moisés, xun ho ngue am hmeþya ma ja'ihu, ngue dyu israelhu. Pe nu'bu hin dí tenhdu u, säti thoho am hmeþyagahu 'bu, ne nte ja bu a uh ma hmeþyahu. ²⁶ Ne nu'bu hing yu israel ngue him bi mba ma hmeþyabi yú ja'i, nu'bu øt' yún thehu u yún t'ëdi Oja, nu'bu i numanhu Oja u, tengu'bu xtá hmeþya bu na nu Oja u. ²⁷ Ne nu'bu hing yu israel ngue nte ma hmeþya i ja, pe nu'bu i øt' yún t'ëdi Oja, gue'u dí jajú din c'a ma ts'oquihu u, dyu israelhu. Nguetho sä dá meþya ma ja'ihu, tengu man'a ran t'ëdi, ne hin dá øthu a rán säui ma hmeþyahu. ²⁸ Ne madague'bu n'dat'a mam bombøtahu ra Abraham, pe hinga gue'a ní 'yøt'e rá t'uhni Oja n'da a. Ne xín nangue'a am hmeþya maxøts'e rá ja'i n'da. ²⁹ Pe hinda hønt'bu hmeþya ma mbúihu nangue rá Hogandáhi Oja, nu'a njuantho ra hmeþya i nu Oja a. Ne nu'bu njabu ma mbúihu, hin gam bëmhu ngue da numanhoju ma mija'ihu, pe hønt'a Oja gam bëmhu da numanhoju.

3 Nu'bu 'bo'o da 'yengui: "Pe hanja bi huand Oja u yu israel thä, ne 'be'a nam bøn'a ra hmeþya bi si u," gue'bu 'bo'o da 'yengui. ² Pe xun ngu 'be'a í huand Oja u. M'bet'o thoho gam bëmhu bin t'un rá m hman Oja maya'bu u ndu mam bombøtahu. Ne gue'a ga xi u to'o da 'yängui. ³ Pe xun ngu u him bi nde. Pe ha gam bëmhu bi zepu a mí ãna xtá 'yørpa Oja yu ja'i 'bu. ⁴ Hin'na maha, pe guehma gueu Oja di ja'ts'a rá m hma, madague'bu gátho xtín hëtho yu ja'i nangue rá 'befi. Ne tengu bi man rá t'ohni Oja, gátho di ja'ts'a bi ma, ne hin hapu ga tühmbu ngue him bi 'yøt' Oja a mí ma, 'bu ga änhdu. ⁵ Pe sä ãn u 'da hingui øh rá m hman Oja: "Hingui ho 'bu di unghu Oja nangue ma ts'oqui-

hæ, nguetho man'da di næcmanho rán ho Ojå 'bæ gätho xæn ts'otho ga øthæ," æn'æ yæ ja'i. ⁶ Pæ hingui sähma ngubæ ga mamhbæ, næ xæn ho 'bæ di ængahæ Ojå nanguæ ma ts'oquihæ, nguetho jatho da 'yøt' ran ts'æt'abi nanguæ gätho ra ximhäi. ⁷ Næ sä æn æ 'da: "Man'da dí æspahæ Ojå nanguæ ma fæhniæ dí mamhbæ. Pæ hanja di ængahæ 'bæ, tengu'bæ dyæ 'yøt'a ts'oquihæ, næ man'da dí uhmbæ ngue njam'bæ dim fæhni Ojå," sä æn æ 'da. ⁸ "Næ mbähä ga øthæ ran ts'o, n'dahma di næqui a ran ho," i ænjæ dí æmhæ æ 'da 'bæ dí æna hin ní yañjæ Ojå æ yún t'ædi, gue'æ to i sanjæ. Pægue da ts'æmbæ æ nanguæ yúm hman æ.

Gätho dín dupatehæ yæ ts'oqui

⁹ Pæ ha gam bæmhæ man'da xæn hojæ dyæ israelhæ. Pæ hin'na, tengu thocho dá xi ahæ 'bæ rá mbædi, nguetho 'da'angu dyæ 'yøt'a ts'oquihæ, næ'æ yæ israel næ'æ hin yæ israel. ¹⁰ Næ mán t'o't'i:

Njo'o n'da xæn ho, xinga n'da.

¹¹ Njo'o n'da i ja rán 'yomfæni, næ njo'o i hon Ojå ngue nde da dænni.

¹² Gätho gahæ dá 'uethohæ, næ 'da án ts'ontho 'bæ'a dá øthæ.

Xínga n'dajæ dí øthæ ran hocjå'i.

¹³ Æmmæ xæn ts'o ma ndehæ, tengu'bæ n'da ra hyähäi bæ ja ran 'yägüi ngue hingan jo'mi, xæn xæ, in jabæ ma ndehæ.

Nguetho æmmæ dí mamhbæ yæ fæhni, næ ran dæte i pøm ma ndehæ, tengu'bæ dyæ pozæhæ.

¹⁴ Nu ma ndehæ æmmæ yuræ ran ts'ante ngue xæn ju.

¹⁵ Nu ma guahæ, æmmæ i fæhya na 'dihæ ngue dan hotehæ.

¹⁶ Pæ í huæhi thocho æ 'bæpæ hapæ dí 'yohæ, ngue xæn ts'o 'bæ'a dí ørpahæ æ.

¹⁷ Næ hin dadí hocpahæ yú mbæi ma mijå'ihæ, xínga gue'a ma mbæi zehæhæ.

¹⁸ Næ xíngui ts'æ dí m bæmhæ ngue ga numansuhæ Ojå.

Næ gue'a bi man rá t'ohni Ojå 'bæ maya'bæ a. ¹⁹ Næ nu'a mí hmam bæ ja ram hma maya'bæ ngue bi xijæ Ojå dyæ israelgæhe, ga pæmhæ gätho i ja ma ts'oquihæ bæ na nujæ Ojå. Jananguæ'a gätho ra ximhäi din hætho 'bæ bi 'yørpa ran juånbi Ojå. ²⁰ Næ nu'æ yún t'ædi Ojå, xínga n'da ra ja'i dí 'yæmbi xæn ho æ ngue bi xijæ ran hocjå'i xcá øthæ. Pæ nu'æ yún t'ædi, ja ga tæmhæ bæ 'bæ'a dá øthæ.

Da yañjæ Ojå 'bæ ga hæmhæ rán hoqui

²¹ Jananguæ'a nuya bi t'urcæhæ man'da ran hoqui ngue dí 'yænjæ xæn hojæ Ojå, næ hin nanguæ æ yún t'ædi ngue bi xijæ xcá øthæ ran ho, madague'bæ midí næqui ts'æ bæ ja ram hma maya'bæ a ran hoqui dí xi ahæ ya.

²² Gue ga hænthohæ a rán hoqui Ojå nanguæ ra Jesu-cristo dí hoga ma ts'oquihæ hønt'a go to'o gahæ.

²³ Nguetho njo'o gahæ dá jas'hæ gätho ran ho nguepæ xtá numanhojæ Ojå, pæ gätho dá øthæ yæ ts'oqui bæ án nujæ. ²⁴ Jananguæ'a bi zænni di hogazehæhæ Ojå ngue

rán t'unni thocho, nguetho bi gurca ma ts'oquihæ ra Cristo Jesús. ²⁵ Nguetho bi zæn Ojå a ra Cristo ngue bim 'bøts'e zehæ, bi gurca ma ts'oquihæ nanguæ rá ji. Næ gue'a ní yæn æ to'o da hyæn'a bi 'yørpe.

Næ nguetho nanguæ æ mí 'bæh maya'bæ, nu'bæ mi du ra Cristo, ja bi næqui a í punba yú ts'oqui æ to'o mí nde rá punbi Ojå. Næ ja bi 'yu Ojå bæya 'bæ'a í thøtho æ. ²⁶ Næ ja bi 'yu Ojå a rán jut'i ma ts'oquihæ, jananguæ'a da zä di hogahæ ya, næ da zimanhojæ ngue guejæ dá æc'yæihæ rá mate ra Jesús. ²⁷ Pæ xiya, hapæ bi go'a man 'yæts'ihæ. Bi mba ma 'berquigahæ. Pæ hague nja. Nguetho hin dá jas'hæ yún t'ædi Ojå, pæ bin 'dactahæ rá mate 'bæ má æc'yæihæ a. ²⁸ Næ dí pæmhæ ngue bi hogahæ Ojå 'bæ má hænthohæ rá m hma nanguæ rán hoqui. Næ hin da 'yän-gahæ 'bæ xcá jas'hæ, o hin'na. ²⁹ Pæ sä dí æmhæ dyæ israelhæ høngdahæ i numanhojæ Ojå. Pæ i jatho ga pæmhæ ngue næ'æ hin yæ israel in nde da numanho Ojå. ³⁰ Nguetho n'datho a Ojå, næ gätho to'o da hyæn rá mate gätho 'da ni hocpada Ojå æ næ da zimanho, næ æ yæ israel, næ æ hing yæ israel. ³¹ Pæ ha dí æn ahæ nte di muui yún t'ædi Ojå ngue dí æn ahæ ga hænthohæ rá mate. Pæ hin'na, pæ man'da dí jas'hæ yún t'ædi Ojå ya, nanguæ ra Cristo rá mate Ojå i fæxchæ.

Ran t'uti nanguæ ra Abraham

4 Xi a mam bombøtahæ ra Abraham ngue dyæ israelhæ, 'bæ'a í hocpa yú ts'oqui Ojå a thæ, næ 'bæ'a í 'yæmbi xæn ho a. ² Pæ hinga gue'æ 'bæ'a gätho bi 'yøt'e í t'æmbi xæn ho a, nguetho nu'bæ da gue æ, ya mí ja 'bæ'a xtín 'yæzehe 'bæ. Pæ hin te ín 'yæx'a ra Abraham bæ án nu Ojå a. ³ Pæ tengu man rá t'ohni Ojå, nu ra Abraham bi 'yæc'yæi tho a ram hma 'bæ mí xifi 'bæ'a da 'yørpa Ojå. Næ gue'a í 'yæmbi xæn ho a bæya. ⁴ Nu'bæ xtá xijæ Ojå ngue gue'a rá 'bæfi ga øthæ dí 'yænjæ xæn hojæ a, pæ hing ra mate thocho a dí 'yænjæ xæn hojæ 'bæ, pæ tengu'bæ man zæbithohæ a 'bæ. ⁵ Pæ nu Ojå hingui xijæ n'da ra 'bæfi dí 'yænjæ xæn hojæ, nguetho hingui zaqui ma mbæihæ nanguæ ma ts'oquihæ. Jananguæ'a i xijæ ga hænthohæ a rá mate di hoga ma ts'oquihæ, næ gue'a dí 'yænjæ xæn hojæ a bæya. ⁶ Næ'a ra David ngubæ bi 'yørpæ ja rá t'ohni Ojå maya'bæ ngue:

Æmmæ di johya n'da ra ja'i ngue da 'yæmp Ojå xæn ho, næ hin da 'yørpa ra güenda 'bæ xæn ho xtá 'yøt'e o hin'na.

⁷ Nguetho bi mba ma punbi yú ts'oqui, næ him man dín c'å, bi 'yæna.

⁸ Næ æna:

Di johya æ to'o bi mba ma hoqui yú ts'oqui næ nte da thænbæ 'bæ bi mba ma juånbi, bi 'yæn'a ra David. ⁹ Pæ ha guím bæmhæ ngue hønt'æ am hmæpya yú ja'i da nu na ran johya i hmangua. Ha hin guím bæmhæ ngue næ æ hin gam hmæpya, da zin Ojå, ngue'bæ 'da'angu im bæmhæ a ra Abraham 'bæ mi hyæntho a ra mate bi man Ojå, næ gue'a í t'æmbi xæn ho a bæya. ¹⁰ Pæ ga än'nahæ, ha m'bæjua bi t'æmbi xæn ho a ra Abraham, 'bæ mi hmæpya rá ja'i. Uague m'bet'o tho-ho bi t'æmbi xæn ho. Pæ hinga m'bæjua maha, pæ 'bæxue bi t'æmbi xæn ho 'bæ hin ní hyec rá ja'i. ¹¹ Næ

m'bejua bi sifi da hyec rá ja'i, ngue ra hmeppya ya xí 'yemp Oja xun ho a. Pe bi 'yembi xun ho 'be mi hyantho a ram hma 'be hin ní hyec rá ja'i. Janangue'a i embi rá ta ra Abraham e to'o gátho i ec'yei tho a bi man Oja. Ne'e hing yu israhel, ngue him bi mba nthequi yú ja'i, ne'e da t'embi xun ho e. ¹² Neju dyu israhelha gue dá hec ma ja'ihé, da'igu be na 'yenjé xun hoju Oja a ra Abraham, 'be 'da'angu dí m bémhbé ra Abraham 'be hin ní hyec rá ja'i.

Ga hamhbé rám hma Oja nangue ran japi i xijé

¹³ Ne nu Oja bi mam majuani a da 'yörpa ra Abraham, ngue bi 'yembi: "Ga 'da'a ran japi ne'e nim bom'beto gátho ná ndoho ra ximhäi, ne ga 'da ahé ra 'da'yo häi," bi 'yemp Oja a ra Abraham. Pe hin nangue n'da ra 'befi nín t'un na ran japi na, pe nangue bi t'embi xun ho 'be mí hyantho na ram hma bi sifi. ¹⁴ Pe nu'be dí m bémhbé gue gue'e yún t'edi dí jap Oja n'da, pe dí m bémhbé nte ní mba tho a man'da ran hogui 'be, ngue ga hanthohé a rám hma, ne hin da zä di japahé Oja 'be. ¹⁵ Nguetho nu'be dí éna gue gue'e yún t'edi Oja ga homhbé, o gue'e dí pashé xcá øthé, pe dí festahé e, ne hont'a ran e nbi ga nuhé 'be. Pe nu'be hin xtín ja yun t'edi, o gue'be hin xcá pashé mbo ma mbéihé, hin xtí nequi yu ts'oqui 'be. ¹⁶ Pe hingui ma nangue yún t'edi dí japahé o gue'e dí pashé, nguetho hin xcá nuhé ran ho 'be. Pe i ma ga hanthohé rám hma nangue rá mate, ne nubéya da zä majuani gátho gahé ga nuhé ran ho bi sih ra Abraham da nu yúm bom'beto. Ne madague'be njuantho dyem bom'betoju ra Abraham o hin'na, pe 'da'angu dí m bémhbé ra Abraham. Janangue'a ma tahé ra Abraham be nam bèn Oja. ¹⁷ Ne gue'a nam bøn'a mí xi Oja ra Abraham 'be mí 'yembi: "Nu'i grá Abraham, ga øt'e'ne ngue grá ta xun ngu nim bom'beto gátho nan ndoho ra ximhäi." Ne nu'a ra Abraham bi hyan'a ram hma bi sifi, nguetho bi badi jase rá ts'edi Oja, gue da zä di un ra ts'edi e xun dac'yei ne e xun du. Ne tengu'be ya bin ja 'be mí ma Oja, nguetho majuani da 'yøt'e. Ne gue'a bi bèn'a ra Abraham. ¹⁸ Ne nu ra Abraham him mi sä xtín ta nangue e yúm bom'beto dim 'béi. Pe bi hyan a ram hma 'be mi sifi: "Xun ngu nim bom'beto dim 'béi gátho nan ndoho ra ximhäi." Ne bi dø'mi din ja, janangue'a bin ja béya. ¹⁹ Ne madague'be xí thoh yu pa i 'béi ngue xtím 'béh yú t'ühni, nguetho ya xí ndø, xí mbe'ts'a n'da ciento njeya, ne 'da'angu xín dac'yeiui a rá xisu ra Sara, him mí sä xtím 'béh yú t'ühni, pe him bi 'beh rá ts'edi rá t'ec'yei, bi badi majuani dim 'béh rá t'ühni. ²⁰ Ne xingui ts'e bi bèn'i ngue hin da 'yøt' Oja a bi ma, nguetho bi badi hingui hém'p'a da 'yøt' Oja. Janangue'a bi hyan rá ts'edi Oja a béya, ne gue'a í 'yès-pa Oja a. ²¹ Ne n'dat'a mim bèn'i ngue jase rá ts'edi Oja di ja'ts'a bi ma. ²² Ne nu'a bi hyantho a ram hma 'be mí sifi 'bé'a da 'yörpa Oja, ne gue'a í hocpa Oja a, ne bi 'yembi xun ho, i ém be ja rám hman Oja. ²³ Pe hinga hont'a ra Abraham bi t'embi xun ho 'be mi hyantho a ram hma bi man Oja. ²⁴ Pe neju, bi hogahé Oja ne bi 'yenjé xun hoju 'be má hanthohé a ram hma bi xijé

Oja, ngue bi xox'a ma Hmuhé ra Jesús 'be mi du. ²⁵ Nu'a bi un rá te bi gurca ma ts'oquihé, ne bi t'ägui. Ne bi xox Oja a, janangue'a dí pámhbé majuani bi dáha bi xogahé.

Dí yámanhohé Oja nguetho bi pungahé rá Ts'ünt'e

5 Bi hogahé Oja 'be má hamhbé rán hoqui bi ma. Midín sémhbé Oja, pe nuya dí yámanhohé, ngue bi hogahé ma Hmuhé ra Jesucristo. ² Ne bi zixcahé ra Jesucristo be i ja rá mate Oja, nguetho dá hamhbé rán hoqui, ne dí 'béhbé be. Ne dadín johyahé gue dí tømhbé a ran ho tate thoho da 'yörcahé. ³ Ne hinga hont'a ran ho dí tømhbé nán johyahé ya, pe ne e yun e nbi dín nuhé ya, guexta'a dadín johyahé. Nguetho nu'e yun e nbi ní jajé ga háthé xun ho e. ⁴ Ne nu'be dí háthé xun ho, gue'a dín te ma mbéihé a. Ne nu'be bin te ma mbéihé, gue'a ná tømhbé a ran ho di 'dajé Oja béya. ⁵ Ne dí pámhbé hin da hyäje Oja nangue ran ho dí tømhbé, nguetho di huégahé. Ne nu'a rá Hogandähi bi 'dajé, di jajé dí sähé rán huécate Oja émmé xun ngu. ⁶ Ne him mí sä xcán yanse ma teséhé, nguetho bi güendga ma mbéihé nangue ma ts'oquihé. Pe bi du ra Cristo 'be mi zøn ra pa bi man Oja, ngue bi yanje dyu ts'om'bäihé. ⁷ Pe hinga ngubé rán huécate n'da ra ja'i, hont'be ra hocja'i rá amigo, da nde di 'beh rá te ngue xtán yan a, pe nu'be ra ts'om'bäi, hin da nde di 'beh rá te 'be. ⁸ Pe nu Oja i urcahé tate thoho xun ho rán huécate, nguetho hin dyu hocja'ihé, pe bi du ra Cristo bi yanje 'be man dyú ts'om'bäihé. ⁹ Nuya bi hoga ma ts'oquihé nangue rá ji ra Jesucristo, ne bi zimanhoje Oja. Janangue'a dí pámhbé majuani da yanje ra Jesucristo nangue rá cue Oja 'be rán zegui. ¹⁰ Ne nu'be midín sémhbé Oja, pe bi hogahé rá Ts'ünt'e zehé 'be mi du. Ne i 'béh ya, janangue'a bi zä di thoqui di 'dajé ra hogambéi ya, ne da xoxcahé 'be rán zegui. ¹¹ Pe ne a i ørcahé ya dadín johyahé nangue dadín amigohé Oja ya. Nguetho bi 'uegahé 'bé'a midín sémhbé Oja a ma Hmuhé ra Jesucristo.

Ra Adán bim pommi ra Jesucristo

¹² Pe n'datho maha ran 'yohé bi dæmp' ra ts'oqui ua ja ra ximhäi, gue nu ra Adán. Ne bi dæmp' ran dæte nangue rá ts'oqui a béya. Ne gue'a gátho ran dæte bi thoc'e yu ja'i a béya. Nguetho tengu'be 'dat'a dá øthé ra ts'oqui ra Adán. ¹³ Ne ngutho bin ja e bi xand ra Adán, guehma bi du nangue yú ts'oqui, madague'be him bi sí'a n'da ran t'edi tengu bi sih ra Adán. Gue gátho yu ja'i mi 'be 'be him mi hman yún t'edi Oja, gue hin nám 'béh ra Moisés, pe bi du, nguetho yú hmu a ra Adán. Pe bi zøh man'da ra hmu ngue rám poniui ra Adán, nu'a ra Jesucristo a, gue mí hma ba éhé. ¹⁵ Pe n'dan'yo thoho bi 'yøt' ra Adán ne ra Jesucristo. Nu'a ra Adán, bi un ran dæte gátho yu ja'i, nangue rá ts'oqui a. Pe nu ra Jesucristo émmé man'da xun ngu rá ts'edi, nguetho rá mate zehé bi punga ma ts'oquihé hont'a go to'o da hyan a. Ne gue'a rán t'unni Oja bi 'dajé. ¹⁶ N'dat'a rá ts'oqui ra Adán, ín e nba yu ja'i. Pe nu ra

Cristo bi gut'i xən ngu yə ts'oqui nangué rá mate zehé, janangué'a da zä da xocpa yə ja'i. ¹⁷ Nə nangué ra ts'oqui bi 'yot'a n'da ra ja'i ngue ra Adán, gue'a án ja rá ts'edi ran däte a nangué gätho yə ja'i a bəya. Pə nu to'o gätho da hyən rá mate Oja, da mba ma hoqui yə mbəi, 'darpə dim hmuhə a ra Jesucristo, nə din ja bə dim 'bəhmbə gätho yə pa mazəi. ¹⁸ Nu'ə bi xənt'a ra Adán gätho bi ts'änba ran ənbi nangué rá ts'oqui ra Adán. Pə nu ran ho bi 'yot'a ra Jesucristo, da zä da xocpa yə ja'i, nə di un ra temazəi. ¹⁹ Nu'a ra Adán bi mbes-ta'a rām hman Oja, gue'a ín ts'om'bäi gätho ə bi xəndi. Pə nu ra Jesucristo 'bə mi 'yot'a bi man Oja, gue'a ín hocja'i ə to'o gätho bi xənt'a. ²⁰ Nu Oja bi un yən t'ədi, da fədi ɛmmə xən ngu yə ts'oqui i ja. Nguetho nu'bə di pəhmbə ngue ɛmmə xən ngu yə ts'oqui i jajə, ga pəhmbə bəya, ɛmmə man'da xən ndoho rán huɛcate Oja ngue di pungahə. ²¹ Tengu thofo a ra ts'oqui bim hmu, nə mí nde xti 'dajə ran däte. Nə ngufo a rá mate Oja, bim hmu nə gue'a bi pungahə, nə bi 'yənɟə xən hoɟə, nə di 'dajə ra te mazəi nangué ma Hmuhə ra Jesucristo.

Bi 'berca man 'yomfənisəhə a rán däte ra Cristo

6 'Bə'a maha gam bəhmbə bəya, ha ga thoqui ga ətəh yə ts'oqui 'bə, n'dahma man'da xtán ndoho rán huɛcate Oja di pungahə. ² Pə hingui sähma ngubə gam bəhmbə, ngue xə ga thoqui ga ətəh yə ts'oqui. Pəgue dín jahə tengu n'da ra du hingui ətə 'bə sifi da 'yot' yə ts'oqui. Hague dán zä ga thoqui ga ətəh yə ts'oqui 'bə. ³ Ha hin dím bəhmbə 'bə'a nám bən'a ran xixyá dí ətəh. Nám bəni bi 'berca ma ts'on 'yomfəniəhə 'bə mí du ra Cristo. ⁴ Nə nu'a ran xixyá nam bəni bi t'ä a ma ts'on 'yomfəniəhə 'bə mí t'ä a ra Cristo. Nə bi 'dajə ran 'yomfəni ma'da'yo 'bə mi xoxa rá Ta nangué rá ts'edi mixte. Janangué'a bi zä 'darbə dí 'bəhmbə bə ja ra 'da'yote nə dí ətəh yən thehə a. ⁵ Nu'bə mí du ra Cristo, nə'a ma ts'on 'yomfəniəhə bi du bəya. Janangué'a nu'bə mi xox Oja a ra Cristo, dām 'bəhmbə ma'da'yo nə ma'da'yo dím bəhmbə ya. ⁶ Nə dí pəhmbə tengu'bə mi mba ma cuati ma ts'on 'yomfəniəhə bə ja ra pont'i 'bə mi du bə ra Cristo. Janangué'a bi thəcpa rá ts'edi man 'yomfənisəhə, ngue hin di mandagahə yə ts'oqui. ⁷ Nguetho tengu'bə n'da ra du, ya him ma 'yot' ra ts'oqui, pə ya bi mba ma thəgue bə ja rá ts'edi ra ts'oqui. ⁸ Bi du ma ts'on 'yomfəniəhə nangué bi du ra Cristo, janangué'a dí pəhmbə 'darbə dí 'bəhmbə ra Cristo ya. ⁹ Nə dí pəhmbə ngue bi ndants' mahən'a ra Cristo 'bə mi du, nə him man'dandɟ da du mahən'a, him man ja rá ts'edi ran däte mahən'a nangué ra Cristo. ¹⁰ Nguetho má zät'a n'dandɟ bi du ra Cristo nangué ma ts'oquihə, nə nuya nám 'bəi di japi da fəh rá ts'edi Oja ya. ¹¹ Janangué'a i jatho ga pəhmbə tengu'bə dá tuhə nguetho bi thəgahə rá ts'edi ra ts'oqui nanguəjə, nə hin dín nde ga ətəhmbə yə ts'oqui ya. Nə nuya nám 'bəhmbə dí jafə da fəh rá ts'edi Oja, nangué ra Cristo Jesús dí 'bəhmbə. ¹² Janangué'a hingui säh dan hyəhmbə ngue di mandagahə ra ts'oqui mahən'a, ngue di 'bəcpahə ga ətəh 'bə'a im mam man

'yomfənisəhə. ¹³ Nə hingui säh ga un ma ja'iəhə da 'yot' yəm pəfi ra zjthə, ngue ga ətəh yə ts'oqui. Pəgue dan unsehə bə 'bə Oja ngue bi 'dajə ra 'da'yote 'bə mí du man 'yomfənisəhə. Nə ga un ma ja'iəhə da 'yot' yəm pəfi Oja, ngue ga ətəh ran ho. ¹⁴ Nə hin man sähə di mandagahə ra ts'oqui ya, nguetho dín 'yohə a rá mate Oja ngue di zerca ma mbəihə. Nə hin di mandagahə yən t'ədi Oja, nu'ə hingui säh di zerca ma mbəihə ə.

Hin ga ɛc'yəihə yə ts'oqui, pə ga ɛc'yəihə Oja

¹⁵ Pə nu'bə rá mate thofo Oja dín 'yohə ya, nə hin di mandagahə yən t'ədi Oja, ha da zä ga ətəh yə ts'oqui 'bə. Pə hingui säh ngubə gam bəhmbə. ¹⁶ Ha hin dí pəhmbə nu'bə dadí dāp ma mbəihə a n'da ra hmu ngue ga ərpahe rá 'bəfi, ma hmuhə a 'bə, nə dí tenhdə a bəya. Nu'bə gue'a ra ts'oqui ma hmuhə, hont'a ran ənbi mazəi di 'dajə a. Pə nu'bə da gue'a Oja ma hmuhə, dí ətəh a i xijə, nə di 'dajə ra hogambəi, nə dam 'bəmanhohə a Oja gätho yə pa bəya. ¹⁷ Pə jamadi Oja nangué ahə. Nə madagə'bə gá pəp ni hmuhə ra ts'oqui mām'bet'o, pə nuya i ja ni pähə gui thoctahə 'bə'a bi 'yut'ahə 'bə gmín dāhə bə ja rán xädi Oja. ¹⁸ Nə bi mba njəc'i ahə nangué rá ts'edi ra ts'oqui, janangué'a guín 'yəhəhə rá ts'edi ran ho ya. ¹⁹ Dí xi ahə yən t'uti, n'dahma hingui həi bə dí pəhmbə. Ngué tengu bə dán dāhə bə ja yə ts'oqui, gue dá ətəh gätho yən ts'o dím bəhmbə. Pə ngufo ya, mbähə dan dāhə bə ja ran ho, gue dam 'bəhmbə ga ətəh gätho rá hoga'bəfi Oja. ²⁰ Pə nu mām'bet'o xingui ts'ə mí ndehə ran ho 'bə mín 'yəhəhə yə ts'oqui. ²¹ Pə nte mán ho bi bən'a ma 'bəfi dá ətəh. Nə nuya dí pəs' ma sähə 'bə dím bəhmbə 'bə'a dá ətəh mam'bet'o, nə gue'ə mí sixc-ahə bə ja ran ənbi mazəi ə. ²² Nə nuya bi mba njəguigahə nangué rá ts'edi ra ts'oqui, nə dín 'yəhəhə bə 'bə Oja ya. Janangué'a man'da da hnurca ma hoga 'bəfiəhə bə. Nə i ts'ixcahə bə dan zəhmbə bə, gätho yə pa mazəi. ²³ Nu'a rán zäbi da də ə to'o ət' yə ts'oqui, ran ənbi mazəi a. Pə nu'ə to'o i 'bəhmbə ra Cristo Jesús ma Hmuhə, di unda Oja ra te mazəi ə, nə hingui jut'ə.

Tengu'bə dán thəthə ra Cristo

7 Ma zi cu ahə, ga xi ahə n'da ran t'uti ya. Guim bəhmbə hague in ja ə yən t'ədi, di manda n'da 'bə i 'bəi, pə nu'bə bi du, ya ma hin'na. ² Tengu'bə n'da ran 'yohə i 'bəh rá xisu. Nə nu rá xisu i jatho dín zəmmi a rá ndə gätho yə pa i 'bəi. Pə nu'bə bi du rá ndə, him man zä di manda a rá xisu. ³ Pə nu'bə hinga na tu rá ndə, nə nu'bə dim 'bəhmi man'da ran 'yohə ra xisu, da t'əmbi ra 'yomt'əni 'bə. Pə nu'bə bi du rá ndə, bi mba ma thəgue bə mi 'bəhmi rá ndə. Nuya da zä dim 'bəhmi a man'da ran 'yohə, nə hin da t'əmbi ra 'yomt'əni bəya. ⁴ N'da ran t'uti nanguəjə, ngue bi mba ma thəguəgahə nangué ma hmuhə mí 'bəhmbə, ngue yən t'ədi Oja, nguetho tengu'bə dá tuhə 'bə mi du ra Cristo. Nə gue'a ma hmuhə dán thəthə 'bə mí xox Oja a ya. Nə 'darbə dí 'bəhmbə a ya, pə gue'a ní zä ga ətəh xən ho rá 'bəfi Oja ya. ⁵ Pə nu'bə mi 'bəthohə a man

'yomfēnisehē ɛmme xət yə ts'oqui midí hohē.
Janangue'a nu'bē mi xijə ɛ yún t'ɛdi Ojə ngue hin ga
øthə ɛ dí numanhosehə, man'da dá øthə ɛ bəya. Ne
nu'ɛ bin ja ma 'befihə, ran dāte ne ran ɛnbi a bəya.
6 Pē nuya ma thøguegahə nangue ɛ yún t'ɛdi Ojə
nguetho bi du man 'yomfēnisehə mi pa ma hecpi.
Janangue'a dí ørpahə rá 'befi Ojə ya, nangue ma'da'yo
ra ts'edi, ne gue'a rá Hogandəhi Ojə a. Ne hin dí ten-
thohohə ɛ maya'bə nt'o't'i nangue yún t'ɛdi Ojə.

Nán c'ə ma ts'oquihə ɛ yún t'ɛdi Ojə

7 'Be'a gam bəmhə bəya, ha ga ɛmfə hingui ho ɛ
yún t'ɛdi Ojə. Hin'na maha, xən ho yún t'ɛdi Ojə,
nguetho gue'a dá paçä ngue i ja ma ts'oquigä. Nugä
hin jam'bə xcä paçä gue dí øt' ra ts'oqui ngue ran
ts'eya. Pē nu'bə má bəngä a ran t'ɛdi ngue i ɛna: "O
gadí seyaba ni mijə'iui," ja dá paçä i ja ma ts'oqui. 8 Pē
nu'bə má bəngä 'be'a man na rán t'ɛdi Ojə, man'da dá
øt'ä ran ts'eya mí o ma mbəigä bəya. Pē nu'bə hin xcä
cə't' ma mbəi a ran t'ɛdi, hin xtí nequi xən ho yə
ts'oqui o ma mbəigä 'bə. 9 Janangue'a nu'bə him ma
ná bəngä nangue rán t'ɛdi Ojə, him mi paçä ngue drá
ts'om'bäigä. Xə mi 'bətho, dá bənsə ngue xən hogä. Pē
nu'bə má bəngä nangue'a ran ho xcä øt'ä, dá festä a.
Ne ja dá paçä bəya ngue ran dāte mazəi a man zäbi.
10 Janangue'a nu yə hogant'ɛdi Ojə, ngue xtí 'dac ra te
'bə xcä ja'ts'ä ɛ, pē nangue hin dá ja'ts'ä ɛ, mí ja xtí
'dac ran dāte. 11 Ne mí ɛngä xcám 'bəmanho nangue
yún t'ɛdi Ojə. Pē bi mu't'ɛ yən t'ɛdi a ma ts'oqui,
janangue'a mí ja xtí ɛngä ɛ yún t'ɛdi Ojə bəya. 12 Pē
xən hohma ɛ yún t'ɛdi Ojə, ne n'da ngu n'da ran t'ɛdi
gätho xən hotho ɛ, ne i ma nangue rá pähä Ojə ɛ, ne
hin hapə di 'bedi. 13 Pē ha gue'a rá hogant'ɛdi Ojə í zix-
cä bə ja ran dāte 'bə. Hin'na. Pē nu'ɛ yən t'ɛdi nán c'ə
ma ts'oqui i o ma mbəigä, ngue n'dan'yo thoho dí øt'ä.
Ne mí ja xtí 'dac ran ɛnbi nangue a. Da zä ga paħmbə
bəya ngue majuañi xən ts'o ɛ ma ts'oquihə, nguetho
di jap'a rá hogant'ɛdi Ojə da 'yørcahə ran ɛnbi.

I ørcəhə ran səi a man 'yomfēnisehə

14 Dí paħmbə bi man yún t'ɛdi Ojə a rá Hogandəhi. Pē
n'dan'yo thoho dí m bəmhə. Nugä dán dāse bə ja ra
ts'oqui, ne dá øt' ma hmu a. 15 Pē xingui ts'ɛ dí paçä
'be'a dí øt'ä, nguetho hin dí øt'ä a majuañi dín nde. Pē
nu'a xingui ts'ɛ dí numanho, go dí øt'ä a. 16 Ne dín juən
zehəgä 'bə hin dí øt'ä yún t'ɛdi Ojə, pē nu'a nán juən
zehəgä gue'a ná paçä xən ho yún t'ɛdi Ojə a bəya. 17 Pē
hinga guēcä dí øt'ä 'bə dí øt'a xən ts'o, pēgue ma nyon
'yomfēnigä i 'bəpə mbo ma mbəigä gue'a di 'becpi ga
øt'ä a. 18 Ne dí paçä ngue nu ma nyon 'yomfēnigä, hin
te manho i ja. Dín ndehma thocpa thoho ga øt'ran ho,
pē ja'bə hingui sä. 19 Dín nde ga øt'ä ran ho, pē hin dí
øt'ä a, ne hin dín nde ga øt' ran ts'o, pē go dí øt'ä a.
20 Nubəya, dí pađi ngue hinga guēcä dá øt'ä a him ma
pähä 'bə dí øt'e, pēgue gue'ɛ yə ts'oqui o ma mbəigä.
21 Ne njabə dí øt'ä, ngue nu'bə dín nde ga øt'ä ran ho,
pē man'da hingui hēi ga øt'ä yə ts'oqui. 22 Ne nu'a ɛ ma

mbəigä, gue ɛmme dadí hohma a rán t'ɛdi Ojə. 23 Pē
dín nugä man'da ran t'ɛdi gue rán t'ɛdi ra ts'oqui i o
ma ja'igä, ngue dín səhmi a rá hogant'ɛdi Ojə ngue dí
numanhogä. Nguetho ne'a xə in nde da xiqui ga ørpa
rá pähä. 24 Pē í huəhi mahagä nangue ma nyon
'yomfēnisegä, i ørca ran səi, in nde da zixcä bə ja ran
dāte, ngue gätho yə dumbəi gätho yə pa mazəi. To'o
maha da zä da yaŋgui. 25 Pē jamadi Ojə, da yaŋgui
nangue ma Hmuhə ra Jesucristo. Ne nuya dí ørpa rán
t'ɛdi Ojə nangue ma 'da'yon 'yomfēnigä, madague'bə
numanho ra ts'oqui a ma nyon 'yomfēnigä.

Hənt'a rá Hogandəhi Ojə nám 'bəmhə ya

8 Janangue'a, nuya, hin te da gəgbəhə a rá muui a
ma ts'oquihə, nguetho dí 'bəmhə ra Cristo Jesús,
ne hin dí m bəmhə man 'yomfēnisehə ya, pē dí m
bəmhə rá Hogandəhi Ojə. 2 Dí comhə ra 'da'yote ra
Cristo Jesús nangue rá ts'edi rá Hogandəhi Ojə. Ne
gue'a í thøgahə bə ja rá ts'edi ra ts'oqui, ngue mí ɛna
xtí 'dajə ran ɛnbi mazəi. 3 Nu yún t'ɛdi Ojə hin dá hət'i
dá øthə, janangue'a him bi zä bi 'dajə ra hogambəi ɛ
guerpə xtá numanhøjə Ojə. Pēgue bi 'dactahə ra
hogambəi Ojə 'bə mam bá penhua rá Ts'ənt'ɛ zehə,
ngue bin ja'í a, tengu'bə n'da ma mi ts'om'bäihə, bin
dāse, bi nu ran ɛnbi nangue ma ts'oquihə. Ne gue'a í
yaŋjə nangue ra ts'oqui midí mandagahə. 4 Ne gue'a í
zä bi 'dajə ra hogambəi tenguthoho 'bə dá ja's'hə yún
t'ɛdi bə án nujə Ojə. Janangue'a hin dí m bəmhə man
'yomfēnisehə ya, pē nuya hənt'a rá Hogandəhi Ojə dí m
bəmhə ya. 5 Pē nu'a to'o 'bəi nangue rán 'yomfēnise,
im bəni da 'yøt'e 'be'a i numanhose, pē nu'a to'o i 'bəi
nangue rá Hogandəhi Ojə, im bən a rán 'yomfēni Ojə
di un'na rá Hogandəhi. 6 Ne nu'a to'o i ten'na rán
'yomfēnise, ra dumbəi a ngue gätho yə pa ne ran ɛnbi
mazəi. Pē nu'a to i ten rá Hogandəhi Ojə, ra te a ne ran
johya gätho yə pa mazəi. 7 Nguetho nu man
'yomfēnisehə rán səiui Ojə a, ne hin jam'bə da hyät'i
da 'yøt'ɛ yún t'ɛdi Ojə, ne hingui nde da 'yøt'ɛ.
8 Janangue'a nu'ɛ to'o i ten thoho yún 'yomfēnise, hin-
gui hət'i da 'yøt'a i numanho Ojə ɛ. 9 Pē nujə hin dí m
bəmhə a man 'yomfēnisehə ya, nguetho 'bəpə mbo
ma mbəihə a rá Hogandəhi Ojə. Pē nu'bə 'bə a n'da
hingui 'bəhmi rá Hogandəhi ra Cristo, hin te rán jaii ra
Cristo a 'bə. 10 Ne madague'bə o tho ran ɛ ne ran dāte
ma ja'ihə nangue ma ts'oquihə, pē nangue ra Cristo i
'bəpə mbo ma mbəihə, dí 'bəmanhohə ngue ya bi
hogahə Ojə. 11 Ne nu'bə 'bəpə mbo ma mbəihə rá
Hogandəhi Ojə, gue n'dat'a rá Hogandəhi bi xox'a ra
Cristo Jesús 'bə mi du, janangue'a ne'a ma ja'ihə di un
ra 'da'yote 'bə bi xoxcahə. 12 Janangue'a ma zi cu ahə,
hin'yə ran t'ɛdi ga tenhdə a man 'yomfēnisehə ngue rá
pähä ma ngøc'yēihə. 13 Nguetho nu'bə dí øthə rá pähä
man 'yomfēnisehə, ga tuhə 'bə. Pē nu'bə thocpa thoho
dan səmzehəhə nangue rá Hogandəhi Ojə, tengu'bə
ga hosehə man 'yomfēnisehə, ne dam 'bəmhə 'bə.
14 Nguetho nu'ɛ dín uni di manda rá Hogandəhi Ojə,
hənt'ɛ yú t'ɛhni Ojə ɛ. 15 Ne nu rá Hogandəhi Ojə dá
ħəmhə hin di jajə dan suhə mahə'n'a. Ne hinga ngu

'bɛ min 'yɛhɛhɛ bɛ ja yɛ ts'oqui min suhɛ bɛ. Pɛ bi zin-jɛ yú t'ɛhnigahɛ a, nanguɛ rá Hogandáhi. Jananguɛ'a, "ma zi Ta ahe," dí ɛmfɛ Ojɔ ya. ¹⁶ Nɛ nu rá Hogandáhi Ojɔ di bɛnga ma mbɛihɛ, gue majuaɲi yú t'ɛhnigahɛ Ojɔ. ¹⁷ Nɛ nanguɛ yú t'ɛhnigahɛ Ojɔ, ga comhbɛ rá herencia Ojɔ bin t'un ra Cristo. Nguetho nu'bɛ ga comhbɛ rán ɛnbi ra Cristo, nɛ ga comhbɛ rá herencia bɛ bí ja rá ts'edi bɛya.

Nɛ'a ma ngɔc'yɛihɛ di pãrcahɛ Ojɔ

¹⁸ Pɛ gam bɛmhɛ ɛmmɛ zi ts'ɛtho ran ɛnbi dín nuhɛ ya, pɛ nu'ɛ yɛn ho gan nuhɛ m'bɛjua ɛmmɛ mixte thoho. ¹⁹ Nɛ gátho 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojɔ ɛmmɛ i tɔ'mi 'bɛ'a da t'ɔrpa ɛ 'bɛ bi zɔn ra pa dín t'un yɛn ho mixte thoho ɛ yú t'ɛhni Ojɔ. ²⁰ Nguetho nu 'bɛ'a gátho bi 'yɔt' Ojɔ, gátho him bi gohi xɛn ho, pɛ hin yú ts'oquizehɛ ɛ, pɛ nanguɛ rá ts'oqui ra Adán. Pɛ bi zánd Ojɔ gue hin da gohi xɛn ho ra ximhãi, nguetho ndep'ɛ yɛ ja'i da hyon'a ran ho da 'yɔrpa 'bɛ m'bɛjua. ²¹ Nguetho nu yɛ ximhãi bi 'yɔt' Ojɔ, gátho da mba ma hoqui nanguɛ'a ran ts'oni bin ja, ngue him man ja yɛ 'yaɲthj nɛ yɛn ɛnbi, nɛ 'bɛ'a gã i ja. Nɛ gátho ɛ 'dat'a da mba ma hoquigahɛ yú t'ɛhnigahɛ Ojɔ, 'bɛ bi pãrca ma ja'i hɛ. ²² Nguetho dí pãhmbɛ gátho 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojɔ, tengu'bɛ gátho 'da na mbahni thoho gue'bɛ go maya'bɛ nɛ asta guehya, tengu'bɛ xɛn ɛ, nɛ tu yú mbɛi, tengu'bɛ in nde dim 'bɛh rá 'uere n'da ra xisu. ²³ Nɛsɛgahɛ tengu thoho 'bɛ 'da na mbahni thohohɛ gátho 'bɛ'a i ja, madague'bɛ bi dɛ'mi bi ts'injɛ ya, gue dí 'bɛhmbɛ rá Hogandáhi Ojɔ, gue'a rá mbɛdi a ran ho da 'yɔrcahɛ Ojɔ. Pɛ dí sãhɛ ran ɛ nanguɛ ma mbɛihɛ gátho yɛ pa dín dɔ'matehɛ ua, gue'bɛ go nɛ'a ma ngɔc'yɛihɛ da yaɲgahɛ. ²⁴ Nɛ gue'a dá pãhmbɛ 'bɛ mí zinjɛ, ngue him 'bɛx da mba mahoqui gátho ma ngɔc'yɛihɛ. Jananguɛ'a dí tɔmhɛ ya. Pɛ nu'bɛ 'bɛxque xcá nuhɛ a dí tɔmhɛ, ya hin di tɔmhɛ a ya 'bɛ, nɛ hingui jatho ga tɔmhɛ a ya bin ja. ²⁵ Pɛ nuya dí tɔmhɛ a hinga nan ja, nɛ dí hãthɛ yɛn ɛnbi, gue'bɛ go bi pãjɛ xɛn ho Ojɔ. ²⁶ Nɛ gátho yɛ pa dín dɔmthohohɛ, di zejɛ rá Hogandáhi Ojɔ, nguetho xɛn güent'igahɛ, gue hin dí pãhmbɛ dan yaɲhɛ Ojɔ xɛn ho, ja'bɛ dí çastahɛ bɛ nam bɛn Ojɔ. Pɛ gueɛ rá Hogandáhi i yaui a Ojɔ bɛ ja ma mbɛihɛ 'bɛ dí yaɲhɛ a. ²⁷ Nɛ nu Ojɔ di açca ma mbɛihɛ 'bɛ dí yaɲhɛ a. Nɛ i pãdi 'bɛ'a dí äfɛ, nguetho din thɛui rá pãhã zɛhɛ a bi bɛngahɛ rá Hogandáhi Ojɔ.

Pɛ dí taɲɛ xɛn ho yɛn ɛnbi nanguɛ ra Cristo

²⁸ Nɛ dí pãhmbɛ di jap Ojɔ dí 'yɔrcahɛ ran ho a 'bɛ'a gã dí thohmbɛ ua, ngue nujɛ ɛmmɛ dí numanhohɛ a Ojɔ. Nguetho ya bi zãnni 'bɛpɛ dá cohmbɛ m'bɛjua. ²⁹ Nguɛ nu'ɛ to'o bi huanh Ojɔ mam'bet'o, guet'ɛ bi zãnni da gohi tengu rá Ts'ɛnt'ɛ zɛhɛ. Jananguɛ'a dim 'bet'o rá Ts'ɛnt'ɛ zɛhɛ ngue xɛn ngu yú cu dim 'bɛjua. ³⁰ Nɛ nu'ɛ bi zánd Ojɔ mãm'bet'o, nɛ guet'ɛ in zonh Ojɔ ɛ ya ngue da yɛrɛ bí 'bɛi. Nɛ nu'ɛ in zonh Ojɔ, gue'ɛ i ɛmbi xɛn ho ɛ ya, ngue bi hocpa yú ts'oqui. Nɛ guet'ɛ da gohi tengu rá Ts'ɛnt'ɛ zɛhɛ. ³¹ 'Bɛ'a gam bɛmhɛ

bɛya, nguetho gueɛ Ojɔ i numanhojɛ. To'o maha da zã da 'yɔrcahɛ ran ts'o. ³² Nu Ojɔ xinga gue rá Ts'ɛnt'ɛ zɛhɛ bi huɛqui, pɛ bi dãp ran dãte nanguɛjɛ. Jananguɛ'a gátho di 'dajɛ 'bɛ'a i ja, nte da gɔngahɛ. ³³ Pɛ nujɛ to'o maha a da xi Ojɔ ngue hingui ho dí ɔthɛ, ngue yú thahnigahɛ Ojɔ. Nguetho gueɛ Ojɔ thocpa thoho di hoga ma ts'oquihɛ. ³⁴ To'o gue da zã da xi Ojɔ ngue dan ɛnbahɛ nanguɛ ma ts'oquihɛ, nguetho gueɛ ra Cristo bi du, bi nu ran ɛnbi nanguɛjɛ, nɛ xɔ bi xox Oja bɛya, nɛ bí 'bɛpɛ guepɛ i conhui rá ts'edi Ojɔ. Nɛ thocpa thoho i äp rá mate Ojɔ nanguɛjɛ. ³⁵ 'Bɛ'a maha da zã di 'uegahɛ, gue hin gan nuhɛ a rán huɛcate ra Cristo. Ha gue'ɛ yɛn ɛnbi, uague yɛ dumb-ɛi, uague yɛn ɛcpi, uague ra thuhu, uague ra 'yaɲhɛ, ua gue'bɛ nts'utho hapɛ dí 'yohɛ, uague da thojɛ nanguɛ ra juai. Ha gam bɛmhɛ ngue hin di huɛgahɛ ra Cristo 'bɛ dín nuhɛ ɛ. ³⁶ Pɛ hin'na, nguetho ya nt'o't'i:

Thocpa thoho t'ɛna da thojɛ nanguɛ Ojɔ dí ɛc'yɛihɛ, nɛ im bɛni tengu'bɛ dyɛ dɛ'yohɛ gue nts'anni da tho. ³⁷ Pɛ nu gátho yɛn ɛnbi, dí taɲɛ xɛn ho, nanguɛ ra Cristo dí huɛgahɛ. ³⁸ Nɛ dí pãhmbɛ majuaɲi hin'yɛ n'da ra ts'edi da zã di 'uegahɛ gue hin ga nuhɛ a rán huɛcate ra Cristo. Xinga guehya gue dí 'bɛhmbɛ, nɛ xinga gue'bɛ dá tuhɛ. Nɛ xinga gue'a n'da rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, nɛ xinga gue'a n'da rá m 'bɛhni ra zjthɛ, xinga gue man'da ra ts'edi. Nɛ xinga gue'a 'bɛ'a gátho i ja ya, o dín ja nixudi o niman, da zã dí 'uegahɛ. ³⁹ Nɛ xinga gue'ɛ 'bɛpɛ mahɛts'i, nɛ xinga gue'ɛ 'bɛcua ja ra hãi, nɛ hin'yɛ 'bɛ'a gátho i ja ngue da zã di 'uegahɛ gue hin ga nuhɛ rán huɛcate Ojɔ i ɔrcahɛ ra Cristo Jesús ma Hmuhɛ, nguetho gátho bi 'yɔzɛhɛ Ojɔ ɛ.

Bi huand Ojɔ yɛ israel maya'bɛ

9 Nu ra Cristo dí 'bɛ'be, i pãdi majuaɲi dí xi ahɛ ya, ngue ɛmmɛ dadí huɛcmahagã ma mijudíohe yɛ israel. Pɛ nɛ'a rá Hogandáhi Ojɔ i xicpa ma mbɛi ngue majuaɲi dím mangã. ² Nɛ thocpa thoho dín nu ran ɛnbi ngue ma mbɛi nɛ ɛmmɛ tu ma mbɛi nanguɛ ma mijudíohe. ³ 'Bɛ'a sä ga ɔt'ã ngue xtím pɔ'ɛ ma mi'israelhe. Ha ga xi Ojɔ di 'berca ma te ngue nãm'bɛ ga nu ra Cristo. Nguɛ gue'a ga ɔt'ã 'bɛ gue'a dí pɔ ɛ. ⁴ Nguetho nuje dyɛ israelhe bi thahn ma ngɛrpa bɔtahe ngue bi nde dyɛ t'ɛhni Ojaje, nɛ bi nu rá Thai Ojɔ ma bɔtahe nɛ bi bãh pɛya ngue Ojɔ mí 'bɛhmbɛ. Nɛ gue'ɛ bi 'yɔthɛ ran hoqui a Ojɔ ɛ, nɛ gue'ɛ bin t'un yɛn t'ɛdi Ojɔ nanguɛ 'bɛpɛ dãm 'bɛmanhohe. Nɛ bi sih yɛn t'ɔt'e dí dãnde Ojɔ. Nɛ bi sih majuaɲi nanguɛ 'bɛ'a gã da 'yɔrpe. ⁵ Nɛ nu'ɛ ma mi'israelhe i 'bɛh ya, yú t'ɛhni ndu ma ngɛrpa bombɔtahe ngue bin yaui Ojɔ maya'bɛ. Nɛ guet'ɛ yɛ israel bɛ ám 'bɛ'a ra Cristo 'bɛ min ja'i ua ja ra ximhãi. Pɛgue Ojɔ a, rá Hmu ngue gátho 'bɛ'a i ja, jananguɛ'a gátho yɛ pa mazaj ga numansuhɛ a. Nɛ hɔnt'a gam bɛmhɛ a ya. ⁶ Pɛ xɛn ngu hingui ɛc'yei ɛ ma mijudíohe yɛ israel. Pɛ hin gam bɛmhɛ ngue bi zɛpɛ a bi man Ojɔ, ngue hin di ja'ts'a ran hoqui bi ma. Pɛgue gam bɛmhɛ ngue'a hinga gátho majuaɲi yɛ israel ɛ yú t'ɛhni ra Israel bɛ nam bɛn Ojɔ, gue'bɛ mí ma di jap yɛ israel. ⁷ Nɛ hinga

gätho yú t'uhni ra Abraham bæ nam bæn Ojå æ bim 'bæi, pæ hønt'a bi xi a Ojå ngue dim 'bæi. Tengu bi man Ojå: "Pæ hønt'æ di xant'a ra Isaac, ngue ni ts'unt'æ, ga æmbi ni t'uhni," bi 'yæmp Ojå a. ⁸ Nu'a in nde da 'yurc-ahæ ngue njo'o n'da rá t'uhni Ojå bim 'bæi nangué rá ta o gue rá mbe. Pæ hønt'æ bim 'bæi nangué'a bi man Ojå, da 'yæmbi yú t'uhni. ⁹ Næ guehna bi xi a Ojå a ra Abraham: "Ni jeya, tengu ya, ga ut'au ma ts'edi næ din ja a dí xi i, gue dim 'bæ a n'da rá ts'unt'æ ra Sara," bi 'yæmp Ojå a. ¹⁰ Næ ngutho nangué yú ts'unt'æ ra Isaac, Ojå bi ma nda'a da numanho. Bin ja ngue bim 'bæ i yoho yú ts'unt'æ ra Rebeca, nangué a ra Isaac a rá ta æ. ¹¹ Pæ nu'bæ hin ním 'bæ æ yoho, hin ní 'yøt' ran ho, næ xín ni 'yøt' ran ts'o, pæ Ojå mí sänni 'be'a din jap'æ. Janangué'a bi zä bi japi nda'a bi nde di japi, nangué bi ndese, næ hin nangué yún t'øt'e bi 'yøt'æ. ¹² Næ nu'bæ hin ním 'bæh yú t'uhni, bi xi Ojå a ra Rebeca: "Nu'a m'bet'o dim 'bæi, din 'yæhe nangué'a m'bejua dim 'bæi." ¹³ Næ tengu nt'o't'i, man'da ram hma i æna: "Dá numanho a ra Jacob ngue ra Israel, pæ nu ra Esaú hin dá numanho," bi 'yæn Ojå. ¹⁴ Xiya, ha gam bæmhæ hingui ho 'be'a bi 'yøt' Ojå, ngue bi huahna n'da, næ hin'na a man'da. Pæ hingui sä ga æmhæ hingui ho øt' Ojå. ¹⁵ Pæ tengu bi xi Ojå a ra Moisés: "Ga un ra mate to'o dín nde ga unni, næ ga huæqui to'o dín nde ga huæqui," bi 'yæn Ojå. ¹⁶ Dí pæhm-bæ ya, nangué in ndese Ojå di un rá mate næ hin nangué bi ndese n'da, o gue bi 'yøt' yæn t'øt'e ngue bi bæni dí dah rán japi Ojå. ¹⁷ Næ tengu bi man ra t'ohni, bi síh ra ts'ut'abi bæ Egipto, ngue ra Faraón: "Dá sän'ni i ngue gan ts'ut'abi, næ ga mep'a ni mbæi ngue hin gui 'yøt'a ga xi i. N'dahma da zä ga ut'a ma ts'edi 'bæ ga pænh yæ 'yænthj bæ ja ni häi. Næ da farca ma ts'edigä gätho na ngæni ra ximhäi bæya," bi 'yæn Ojå. ¹⁸ Janangué'a ga pæhm-bæ ya, Ojå di un rá mate to'o in ndese di unni, næ guesæ Ojå di mep rá mbæi n'da to'o in nde di mep rá mbæi, tengu thofo bi 'yørpa a ra Faraón. ¹⁹ Pæ ha 'bo'o da 'yängä bæya: "Nu'bæ in jabæ i øt' Ojå, hague dán zä da 'yæna i ja rá ts'oqui n'da 'bæ, næ njon da zä da zerpa a in nde Ojå gue xtám bæni 'be'a xæn ho xtá 'yøt'e." ²⁰ Pæ hingui sä ngubæ gui mamhbæ, gyæ jå'i'hæ, to'o ahæ ngue guí xihmbæ hingui ho øt' Ojå. Xi'bæ n'da ra ts'øe ngue ra jähäi, ha da zä da 'yänni to'o bi 'yøt'e: "Hanja ngubæ gá 'yørque," ha da zä da 'yæna. ²¹ Ha hin'yæ rá ts'edi a to i øt' ra ts'øe, ha hingui sä da zän zehæ 'be'a da 'yørpa n'da ra bøhäi 'bæ, ngue da zän'na n'da mahotho, næ'a man'da him mahotho, næ n'dat'a ra bøhäi ní 'yøt'e. ²² Nguetho in ndese Ojå da 'yuh rá cue nangué æ to yún sähæ di ænbi. Næ madague'bæ i hä't'i set rá mbæi nangué æ to di ænbi. Pæ nu'bæ hingui bæni 'bæpæ nan dø'ma Ojå, gue'a man'da dí næqui xæn ho rá cue Ojå næ rá ts'edi 'bæ bi ænba æ bæya. ²³ Janangué'a da fædi tæte xæn ho rá mbæi Ojå 'bæ bi un rá mate æ mi'da yæ jå'i, madague'bæ næ'æ yún sähæ xtí ænbi, tengu thohogahæ. Næ nuya m'bet'o thofo di hogahæ Ojå, ngue da zä ga comhbæ rán ho. ²⁴ Ngue guejæ bi zongahæ Ojå, nangué ma 'yæhæ 'dah-ma 'dan'yo, næ æ yæ judío, næ æ hin yæ judío, pæ hønt'æ

bi numanhose bá si. ²⁵ Næ gue'a bi mam bæ ja rá søcuq ra Oseas, bi 'yæna:

Nu'æ him mi æmbä ma t'uhni, gue'æ ga æmbi ma t'uh-ni æ ya.

Næ nu'æ him madí huæcä, pæ nuya ga huæcä æ ya, bi 'yæn Ojå.

²⁶ Næ mi æn ra t'ohni:

Nubæ hapæ bi t'æn ahæ: "Him ma t'uhni ahæ," guepæ da t'æn ahæ bæya ngue yú t'uhni ahæ Ojå i 'bæi.

²⁷ Pæ nangué yæ israel bi man ra Isaías: "Madague'bæ æmme xtá ngu æ yúm bom'bet'o ra Israel, tengu yæ 'bo-mu bæ ja ra dejå, pæ hønt'æ zi yoho dim pøhø," bi 'yæna.

²⁸ Nguetho Ojå di juænba ra ximhäi, næ di jua'a n'dihi rán ts'æmbi bi ma. ²⁹ Næ tengutho mi ma mam'bet'o ra Isaías, bi 'yæna:

Nu'bæ hin xtá 'yæ Ojå 'da yæ hmudä nanguéjæ, dyæ is-raelhæ,

gätho xtí juajæ 'bæ, tengu ra hnini Sodoma, næ ra hni-ni Gomorra, ngue bi jua Ojå, bi 'yæna.

Xæn ngu yæ israel him bi nde bi hyæn rá mate Ojå

³⁰ Pæ xiya, hague bin ja nangué yæ jå'i hin yæ judío. Bi t'æmbi xæn ho nguetho bi hyæntho rá mate Ojå ngue bi hocpa yú ts'oqui, madague'bæ him míim bæni xtá 'yøt' ran hocjå'i i mam bæ ja yún t'ædi Ojå. ³¹ Pæ nu yæ israel gue mí honi xtá 'yøt' ran hocjå'i i mam bæ ja yún t'ædi Ojå, pæ him bi zøni ngue xtá t'æmbi xæn ho æ. ³² Pæ han-ja him bi t'æmbi xæn ho æ yæ israel. Nguetho him bi nde bi hyæntho rá mate Ojå nguæpæ xtá t'æmbi xæn ho æ. Pæ bi bæni xtá hnumanho 'bæ mi 'yøzehe yún t'ædi Ojå æ. Næ nu ra Cristo bæya tengu'bæ n'da ra do 'bem bæ ja ra 'yu, guepæ di fet rá gua n'da, næ bi dæng bæ yæ israel 'bæ mi 'yæna xtán dah ra 'dih. ³³ Næ gue'a mán t'o't'i bæ ráam hman Ojå, i æna:

Dami bæmhæ, dí hørpæ n'da ra do bæ Sión, nguæpæ da dæng bæ n'da, næ dim 'bedi.

Pæ nu'a to'o da 'yæc'yæi a, hin da mbes' yú sä, pæ guehma da hnumanho.

10 Ma zi cu ahæ, æmme dí hah ma mbæi dí äp rá mate Ojå di pø æ ma mi'israelhe. ² Næ dí pædi ngue majuæni æmme æhya æ nangué Ojå, pægue hingui pædi ndana majuæni rá 'yu Ojå æ. ³ Nguetho hingui nde da bædi 'bæpæ dí 'yæmp'a Ojå ngue xtán ho. Im bæni din hoc zehæ nangué yún hose, nguetho im bæni dí numan-ho Ojå 'be'a øt'æ. Janangué'a hingui nde din uni xtí hoc Ojå æ, nangué ran hoqui bi zänd Ojå. ⁴ Pæ gätho to'o bi 'yæc'yæi ngue gue'a ra Cristo bi hoqui, bi 'yæ'ts'a ní hyoni ngue xtín hoqui nangué yæn t'ædi.

To'o gätho da 'yæp ráam fäts'i ra Hmu, da yæn æ

⁵ Nu ra Moisés bi 'yo't'i 'be'a da 'yøt'a n'da nangué yæn t'ædi nguæpæ xtán zøni xtá numanho Ojå n'da. Ngue bi 'yæna: "Nu'æ yæ jå'i 'bæ di jå'ts'æ yæn t'ædi, gue'æ dí japi dim 'bæ'æ," bi 'yæna. ⁶ Pæ nu'a ran hoqui ga hæmhæ rá mate Ojå, o guí æmhæ xæn hæi bæ dá tjmh-bæ a, gue ba sønsæhæ bæ mahæts'i ba sisehæ ua ra Cristo. ⁷ Næ o guí æmhæ ga mbähä bæ 'bæ æ xæn du

ngue ba sisehɛ bɛ a ra Cristo. ⁸ Pɛ 'be'a i man'a ran ho-
qui 'bɛ. Pɛ hingui hɛi bɛ dá tɪmhɛ a. Nɛ ɛna: "Gui
hyɛnthohɛ rá mate Ojɔ, nɛ da zä da 'yo ni mbɛihɛ
bɛya, nɛ da zä da 'yo ni ndehɛ bɛya." Nɛ gue'a ram
hma dí m mamhbe a. ⁹ Ngue nu'bɛ ga ɛmhɛ ma
Hmuɛ ra Jesús, nɛ ga ɛc'yeihɛ mbo ma mbɛihɛ ngue
bi xox Ojɔ a 'bɛ mi du, da yɛnjɛ Ojɔ 'bɛ. ¹⁰ Nguetho
gue'a ní 'yɛnjɛ xɛn hojɛ Ojɔ a ga ɛc'yeihɛ mbo ma
mbɛihɛ, nɛ gue'a ní pɔjɛ Ojɔ a gam mamhɛ nangu
ma ndehɛ. ¹¹ Nɛ mí ɛn rá t'ohni Ojɔ: "To'o gátho da
'yɛc'yei a bá pɛnh Ojɔ, hin da thäda ɛ," bi 'yɛna. ¹² Nɛ
hin gam bɛmhɛ ngue n'dan'yo yú hmu i 'bɛ ɛ yɛ
judío nɛ ɛ hing yɛ judío. Pɛ n'dat'a yú hmu ngue gátho
yɛ jɔ'i i 'bɛi, nɛ 'da dí unthoho xɛn ngu to'o gátho da
'yäp rá m fäts'i. ¹³ Nguetho nu'ɛ to'o gátho da 'yäp rá m
fäts'i ra Hmu, di pɔ ɛ, mi ɛn ra t'ohni maya'bɛ. ¹⁴ Pɛ
hague dán zä da 'yäp rá m fäts'i ra Hmu 'bɛ him bi bɔ a
rá mate bɛ ja rá mbɛi. Nɛ hague dán zä da hyɛn rá
mate 'bɛ him bi 'yɔde. Nɛ hague dán zä da 'yɔde 'bɛ
njon da xifi nangu ra Cristo. ¹⁵ Nɛ hague dán zä da
mba n'da da xifi 'bɛ hingam 'bɛhni. Janangue'a i ɛn
rá m hman Ojɔ: "Mahotho i ɔt'a n'da 'bɛ i man ran ho
ma'da'yo di 'dajɛ ran johya, hapɛ i 'yo," bi 'yɛna. ¹⁶ Pɛ
hinga gátho i ɔmanho ɛ i sih ran ho ma'da'yo. Tengu
bi man ra Isaiás, bi 'yɛna: "Ma Hmu i, nda'a ɛ bi 'yɔ-
manho a dá mamhbe ya." ¹⁷ Pɛ nu'bɛ 'bɛi to'o da sih
ram hma nangu ra Cristo, da zä da hyɛn rá mate Ojɔ
'bɛ. ¹⁸ Pɛ dí ä n 'bɛ hin xtamá 'yɔ ɛ yɛ judío. Pɛ hagen
ja ngue him bi 'yɛc'yei ra Cristo. Bi 'yɔhma, nguetho
hɔnbɛ go hapɛ bi mba rá m hman Ojɔ, bin 'yo gátho
ná ngɛni ra ximhäi. ¹⁹ Nɛ xɔ dí ä n'nahɛ, ha him mí pɔ ɛ
yɛ israel ngue man'da da t'ɛmbi yú t'ɛhni Ojɔ ɛ hing
yɛ israel. Bi bɔhma, nguetho nubɛ ja rá sɔcuɔ ra
Moisés mí ɛn Ojɔ:

Ga ja ahɛ gan seyahɛ 'bɛ ga simanho 'da yɛ jɔ'i him
mí ɛmbä ma t'ɛhni.

Nɛ ga ja ahɛ gan cɛhɛ 'bɛ ga simanho 'da yɛ 'yɔm-
bɛi jɔ'i, bi 'yɛmp Ojɔ ɛ yɛ israel.

²⁰ Nɛ bi xifi xɛn ho bɛ ja rá sɔcuɔ ra Isaiás, bi 'yɛn Ojɔ:
"Bi djngä ɛ 'da him mí hongui, nɛ dá japi da bɔc'ɛ him
mi ängui," bi 'yɛna. ²¹ Pɛ nangu yɛ israel bi 'yɛn Ojɔ,
"Gátho ra pa dá 'uɔrpa ma 'yɛ, dá zon'ndɛ, pɛ bi mbes-
ca thoho ma 'yɛ, nɛ bi ɛgä thoho ɛ," bi 'yɛn Ojɔ.

'Da ɛ yɛ israel bim pɔh ya

11 Pɛ ga ä n'nahɛ mahɔn'a, ha gátho bi hyɛ ɛ yú
t'ɛhni Ojɔ, gue nu ɛ yúm bom'betɔ ra Israel. Pɛ
hin'na. Nguetho guɛczɛhɛgä drá mɛ'israel, ngue mam
bombɔtagä ra Abraham, nɛ ra Benjamín. ² Pɛ Ojɔ hin-
gui hɛ ɛ njuɛntho yú t'ɛhni ngue'ɛ bi huan 'bɛ
mam'bet'o. Ha hin guím bɛmhɛ 'be'a bi man rá t'ohni
Ojɔ, gue bi sih ra Elías 'bɛ mí yɔp'ɛ yú mi israelhɛ. Nɛ
bi 'yɛna: ³ "Ma Hmu i, bi hyo ni pɔngahya ɛ yɛ israel,
nɛ bi xot'a bɛ ja ni mɛxa mí pa m'bɔts'e ni 'bɔts'e, nɛ
hɔngdä dá pongä, nɛqui nde da hyogui," sä bi 'yɛn a ra
Elías. ⁴ Pɛ ha hin guím bɛmhɛ 'be'a í dɔ Ojɔ bɛya
ngue bi t'ɛmb ra Elías. "Pɛ hin'na, hin guí 'dase," bi
'yɛmbi. "Pɛ dá jamansup yú mbɛi ɛ yoto mahuɔhi yɛn

'yohɛ israel, gue'ɛ him bin dɔnyahmu bɛ 'bäh ra pɔte
ra Baal," ngue mi t'ɛmbi ojɔ. ⁵ Nɛ ngutho ya, 'bɛ i 'da
yɛ israel him bi 'uegue nangu Ojɔ, ngue gue'ɛ to bi
huand Ojɔ nangu rá mate thoho. ⁶ Nɛ gam bɛmhɛ
nu'bɛ rá matethoho Ojɔ bi huan'ndɛ, ga pɔhmbɛ bɛya
hin nangu yɛn t'ɔt'e i ɔt'a n'da ní huan'na n'da.
Nguetho nu'bɛ xtá hnumanho nangu yɛn t'ɔt'e bi sifi,
hin xtín ja rá mate tho Ojɔ 'bɛ, nɛ nte nam bɔn'a rá
mate Ojɔ 'bɛ. ⁷ Xiya, 'be'a gam bɛmhɛ nangu yɛ is-
rael, nɛ hingui ngu ɛ bi djni 'be'a mí honi, gue da
t'ɛmbi xɛn ho. Pɛ hɔnt'ɛ nthahni bi djni, nɛ bim pɔhɔ.
Pɛ nu'ɛ mí'da bi mɛp yú mbɛi ɛ. ⁸ Nɛ gue'a mán t'o't'i:
"Ojɔ bi pumbɛnip yú mbɛi, tengu'bɛ bin äha. Nɛ bi japi
him bi zä bi nu nɛ him bi zä bi 'yɔhnahya. Nɛ guɛta ɛ
yɛ pa i jabɛ ya," bi 'yɛn rá t'ohni Ojɔ. ⁹ Nɛ ngutho bi
man ra David:

Da mbɔspa Ojɔ, pɛ hin da bɛni 'be'a nam bɔn ɛ yɛ
'bɔts'e da 'yɔt'ɛ,
nɛ gue'a dán ɛnba ɛ.

¹⁰ Nɛ din xädä, hin da nu ran nɛqui.

Nɛ nu yú xɛtha dim mboqui ma zä, nangu yú ts'oqui
xɛn ngu i tuts'i, bi 'yɛn a ra David.

Nɛ'ɛ 'da hing yɛ israel bim pɔh ya

¹¹ Pɛ dí ä n'nahɛ mahɔn'a, nu'bɛ mí 'ue'ɛ yɛ israel, ha
bi bɛn Ojɔ him man'dandj da 'yɛnsɛpá rán japi ɛ 'bɛ. Pɛ
hin'na. Pɛ nangu'a bi zan rá mate Ojɔ ɛ yɛ israel, nɛ
gue'a í zä bim pɔ ɛ hing yɛ israel bɛya. Pɛ gue'a bi 'yɔt'
Ojɔ, n'dahma din seya yɛ israel 'bɛ bi nu ɛ bi hyɛn rá
mate Ojɔ, nɛ da hyon Ojɔ mahɔn'a. ¹² Nu Ojɔ bi zä bi
jap'ɛ 'da yɛ jɔ'i hing yɛ israel gátho ná ndoho ra
ximhäi, nangu bi 'ue'ɛ yɛ israel. Nɛ bi djn rá mate Ojɔ
ɛ hin yɛ israel 'bɛ mi thɔcpa rán japi Ojɔ ɛ yɛ israel.
Janangue'a man'da xɛn ngu ran japi da nu ɛ hing yɛ is-
rael 'bɛ bá peng bɛ 'bɛ Ojɔ ɛ yɛ israel mahɔn'a.

¹³ Guehna dí xi ahɛ na ya, ngue hin gyɛ israel ahɛ,
nguetho drám 'bɛhnigä nangu ahɛ. Nɛ dín nde ga ja
ahɛ gui pɔmanhohɛ nangu ra Cristo, ¹⁴ n'dahma din
'yomfɛni ɛ ma mijudíohe yɛ israel 'bɛ bi nu a ran ho gá
tɪmhɛ, janangue'a man'da xtá ngu dim pɔ ɛ bɛya.

¹⁵ Nɛ nu'bɛ mí hyɛ Ojɔ ɛ yɛ judío, bi zä bi hocpa ɛ hing
yɛ judío 'bɛcuɔ gátho ua ja ra ximhäi. Pɛ ɛmme
man'da xɛn ho din ja ua gátho ra ximhäi 'bɛ bi ts'im
mahɔn'a xɛn ngu ɛ yɛ judío. Nɛ din ja tengu'bɛ ya bi
ndants'ɛ yɛ du. ¹⁶ Nu mam bombɔtahe mí yɔhɛ Ojɔ
maya'bɛ, yú mbɛti Ojɔ ɛ, tengu'bɛ yú 'bɔts'e Ojɔ ɛ. Nɛ
tengu'bɛ mí 'bɔspa Ojɔ ra mbɛdi thuhmɛ 'bɛ ɔt ra
thuhmɛ, janangu gátho a ra jɔni rá mbɛti Ojɔ bɛya.
Nɛ nu'bɛ mí huand Ojɔ a ra Abraham, nɛ gue'a í
than'ndɛ yú 'yɛ a bɛya, tengu'bɛ n'da ra za xɛn zaqui
rán dɛi, nɛ'ɛ yú 'yɛ xɛn zaqui ɛ. ¹⁷ Pɛ bi ts'ɛcpa 'da ɛ yú
'yɛɛ a ra hogaza. Nɛ nu ahɛ hing yɛ israel ahɛ nɛ ten-
gu'bɛ bá ts'ɛc'ahɛ bɛ gmí tɔhmbɛ tengu n'da ra za
hingui ho. Nɛ bi t'ɛs'ahɛ bɛ bi ts'ɛcpa ɛ 'da yú 'yɛ ra
hogaza. Nɛ gá comhɛ rán zaqui a ra za, gue bá nɛxpɛ
rán dɛi, ngue nu ra Abraham bi huand Ojɔ maya'bɛ.
¹⁸ Pɛ hingui sä gdä yɔthɛ a ngue bi t'ɛs'ahɛ bɛ bi ts'ɛc
ɛ 'da yú 'yɛ ra za. Dami bɛmhɛ ngue hinga gue ahɛ

guidí unhdæ rán zaqui a rán dæi ra za, pæ gue'a rán dæi ra za i øt'ahæ rán ho Ojå bæ guí tømhbæ. ¹⁹ "Pæ man'da xæn hoje, nguetho bi ts'ec'æ 'da yæ 'yæ, næ go bi t'æscåhe ua," masque guí æmhæ. ²⁰ Majuani bi ts'ec'æ 'da yæ is-rael nguetho him bi nde rá mate Ojå. Bi bæni xæn hose. Næ guí tømhbæ bæ 'da ahæ ngue hing yæ israel ahæ, nguetho guí pæhmbæ hont'a rá mate Ojå nán ho ahæ. Pæ o guím bæmhæ gán tõehe bæ, pæ gan jamansuhæ. ²¹ Damí bæmhæ him bi yæn Ojå æ 'da yú 'yæse ra za. Ha má gue'adahæ da yæn ahæ 'bæ guím bæmhæ xæn hose ahæ. ²² Pæ nu'bæ 'bo'o hinguin nde rá mate Ojå, pæ da nuse a rán säui a to'o da 'uepæ ja rá mate. Pæ nu ahæ gui nuhæ rá mate Ojå 'bæ gui thoqui guim bæmhæ a. Pæ nu'bæ hin'na, næ ahæ da ts'ec'ahæ mahøn'a bæ ja ra za 'bæ. ²³ Næ nu'æ yú 'yæse a ra hogaza, ngue yæ israel, nu'bæ da 'yæc'yæi rá mate Ojå, da t'æs' mahøn'a bæ ja yú zase. Nguetho ja rá ts'edi Ojå da 'yæs' mahøn'a bæ bi zæqui. ²⁴ Nu'bæ mam bá ts'ec'ahæ bæ gmi tømhbæ ja n'da ra za hinguí ho, næ bi t'æs'ahæ bæ ja man'da ra za ngue hin ni zasehæ, pæ man'da hinguí hæi da ndøpæ mahøn'a æ yú 'yæse nguetho rá zase.

Da zøni n'dat'a dim pøhø xæn ngu yæ israel

²⁵ Ma zi cu ahæ, dín nde ahæ gui pæhmbæ a ja bi t'uhya, n'dahma hin gan 'yæzehæ hing yæ judío ahæ. Dín nde gui pæhmbæ, 'da yæ patho bi mæh yú mbæi æ 'da æ yæ israel, ja gue'bæ bi zøn ra pa xtí cæthæ xæn ngu ahæ hont'a go to'o hing yæ judío ahæ. ²⁶ Næ m'bejua bæya, xæn ngu dim pø æ yæ israel. Næ gue'a bi man rá t'ohni Ojå, bi 'yæna:

Di næqui n'da yú yænte ngue yú mi'israelhæ bæ Siøn, da yæn'a ra Jacob nangue yú ts'oqui. Ngue ra Israel a ra Jacob.

²⁷ Næ ja gue'bæ ga jå'ts'a dá xifi, ga punba yú ts'oqui, bi 'yæm bæ ja rá t'ohni Ojå maya'bæ.

²⁸ Nu'æ yæ israel i øt'e ngue yún sæihæ Ojå ya, ngue'a hinguí æc'yæi ra hogamhma. Pæ gue'a í zä bi zin ahæ Ojå a. Pæ guehma di huæc Ojå æ yæ israel, nguetho bi than 'bæ maya'bæ æ yú ngæpæ bombøta. ²⁹ Nguetho njam'bæ da goh rá mbæi Ojå nangue æ to xí zohni, pæ majuani di un'na bi ma, tengubæ ya xí um 'bæ mí ma 'bæ'a di unni. ³⁰ Næ nu ahæ hin gyæ israel ahæ gmi øthæ ram fæ'ts'i nangue Ojå mam'bet'o. Næ m'bejua næ æ yæ israel bi mbesthoho Ojå. Janangue'a bi zä gá tømhbæ rá mate Ojå. ³¹ Næ gue'a in ja ya, ngue i festa a rá mate Ojå æ yæ israel, næ guí tømhbæ rá mate Ojå ya. Pæ gue'a dí dñn rá mate Ojå mahøn'a æ yæ israel. ³² Ojå bi ma, njo'o n'da ra jå'i bi 'yæc'yæi a nguetho ja yú ts'oqui. Næ bi 'yøt' Ojå bæya gue njon da hyät'i din hoc zehæ, nguetho in nde gætho di un rá mate di hoqui to'o gætho in nde dim pøhø. ³³ Æmmæ xæn ngu rá mate Ojå, næ æmmæ xæn ndoho rán 'yomfæni. Næ hin'yæ ngue hinguí pæ Ojå. Njo'o n'da ra jå'i da bædi 'bæ'a nam bøn'a i øt' Ojå, næ njongui sä da bædi 'bæ'a gætho i sänd Ojå da 'yøt'e. ³⁴ Njo'o n'da ra jå'i da bædi da 'yøt'e tengu rán t'øt'e Ojå, næ njon da 'yut Ojå 'bæ'a da 'yøt'e. ³⁵ Næ njo'o n'da ra jå'i da hyoni 'bæ'a di un Ojå næ ngue'a dí 'yæmbi dín

dupate Ojå a. ³⁶ Nguetho gætho bí 'yæpæ 'bæ Ojå, næ gætho di 'yonse Ojå æ, næ gætho bi 'yøt'æ gue di pæpzehe æ. Janangue'a nde'bæ ga æspahæ Ojå gætho yæ pa mazæi. Næ hont'a gam bæmhæ a ya.

Dam 'bæmhæ ngue hont'a Ojå gam bæmhæ

12 Ma zi cu ahæ, ts'edi dí xi'ahæ, nu'bæ dí pæhmbæ rá mate Ojå, pæ nde'bæ gætho ma jå'ihæ dan umhbæ bæ 'bæ Ojå gue ga ørpahæ rá 'bæfi. Næ gue'a majuani ná thændehæ Ojå a, næ gue'a ra 'bøts'e in numanho Ojå a. ² Næ hin gam bæmhæ ga homhbæ 'bæ'a gætho xæn ho nangue yæ pa i jabæ ya, tengu i øt'æ 'bæcua ja ra ximhäi. Pægue thocpa thoho ga pæh man 'yomfænihæ gam bæmhæ ma'da'yo. Janangue'a thocpa thoho ga homhbæ ga pæhmbæ nda'a rá pæhä Ojå, ngue nda'a xæn ho ga øthæ, næ nda'a numanho Ojå bæya. ³ Bi 'dacá rá ts'edi Ojå ga ørpa rá 'bæfi nangue rá mate. Janangue'a dí xi ahæ, ngue 'næ ahæ gætho n'da ngu n'da ahæ bin tat'ahæ rá mate Ojå nangue rá 'bæfi. Janangue'a hin gan 'yæxhæ, pægue gui pæsehæ nda'a ní 'bæfi bi zæn'nahæ n'da ngu n'da ahæ, nangue rá m fäts'i Ojå. ⁴ Tengú ní jå'i n'da, ngue an ts'änni xæn ngu yú xæqui. Næ hinga gætho 'dat'a ra 'bæfi øt'e, pæ 'dahma 'dan'yo yú 'bæfi æ yæ xæqui. Ngutho dí øthæ. ⁵ Næ madague'bæ xæn nguæ, pæ tengu'bæ n'danja'itho ma jå'i dí comhbæ ra Cristo. Næ tengu ní jå'i n'da, 'da nam fæxta n'da ngu n'da yæ xæqui, ngutho dí øthæ ngue dí comhbæ rá 'bæfi ra Cristo. ⁶ Bi 'dajæ ra ts'edi Ojå gue ga øthæ rá 'bæfi 'dahma 'dan'yo, nangue rá mate zehæ. Pæ nde'bæ ga øthæ xæn ho. O nu'bæ n'da dim pøngahyæ da hyoni 'bæpæ dí ma xæn ho a di bænbæ Ojå, nangue rá m fäts'i. ⁷ O nu'bæ n'da bin t'un ra 'bæfi dim fæxte 'bæ'a di 'bæ a n'da, pæ di jå'ts'i xæn ho, ngue da mbæx yú cu. O nu'bæ n'da bin t'un ra 'bæfi din xænbate, din xænbate 'bæ'a nam bøn'a rá m hman Ojå. ⁸ O nu'bæ n'da ra zote, pægue da xifi nda'a xæn ho da 'yøt'æ yú cu. O nu'bæ n'da bin t'un ra 'bæfi di un rá mbæti, pæ hin da bæni da hnumanhose. O nu'bæ yæ ngæpæ ngue di manda rá 'bæfi Ojå, di jå'ts'i xæn ho nangue ra ts'edi bin t'unni. O nu'bæ n'da bin t'un ra 'bæfi da mbæx æ yæ hyoya næ yæn zæman'æ, mpæhä thoho da mbæts'i.

Gam bæmhæ nda'a xæn ho dá tenhdæ Ojå

⁹ Næ hinguí yoho gam bæmhæ 'bæ ga huæjæ n'da, pæ majuani ga øthæ ran huæcate. Næ xinguí ts'æ gam bæmhæ ga øthæ a hinguí ho, pæ dan æhyahæ ga øthæ a 'bæ'a gætho xæn ho, næ nzæi ga øthæ a. ¹⁰ Dan huæjæ n'da ngu n'dajæ nguetho dadín cuhæ. Næ n'da ngu n'da man'da da bæni da 'yæspa rá mijå'ui, xinda gue'bæ da t'æspa zehæ. ¹¹ Næ hin ga cæthæ ran dænhæi ma mbæihæ, pæ dan æhya ga ørpahæ rá 'bæfi ma Hmuhæ. ¹² Dan jøhyahæ nangue'a ran ho dí tømhbæ, næ hin dan xømhbæihæ nangue yæn ænbi. Næ thocpa thoho yæ ora thoho dan yæhæ Ojå. ¹³ Ga fæxhæ yæ 'yæc'yæi 'bæ ja 'bæ'a di 'bædi. Næ mpæhä thoho ga säyabahæ yæ jå'i bæ ja ma ngumhbæ. ¹⁴ Pæ ga äfæ ran jåpi nangue æ to di ægahæ, næ hin ga äfæ ra 'yænthj. ¹⁵ Næ 'dat'a dan jøhyahæ to'o di

johya, o nu'bu 'bo'o tu rá mbúi, 'da dán du ma mbúihú búa. ¹⁶ Ne gátho 'dat'a gam bémhbú. Ne hin da bēn'a n'da man'da xún ho xinda gue rá mijá'iuí, pē din amigohú ú yú já'i hin'yú yú ts'edi. Ne hin gam bémhbú ngue jase man 'yomfēnihú. ¹⁷ Nu'bu 'bo'o ørcáhú ran ts'o, hin ga cospáhú ran ts'o. Pē gam bémhbú nda'a xún ho ga ørpáhú, ngue 'be'a gátho i hnumanho. Ne nubúa da nu gátho yú já'i ngue xún ho ma mbúihú. ¹⁸ Ne dam 'búmanhohú ú gátho yú já'i 'bu da zä. ¹⁹ Ma zi cu ahú, hin ga cos'hú ra penguí 'bu ja'a da t'ørcáhú. Pē 'be ga tømhbú ts'ú di unba Ojá 'bu gue'a in nde di unba ú. Nguetho nt'o't'i: "Ma 'befi zehégä ngue ga unba n'da ne ga un rán theuí a bi 'yøt'e," bi 'yēn Ojá. ²⁰ Janangue'a nu'bu tumanthuhu man súihú, ga 'uímh-bú. Ne nu'bu tuthé, ga sithebahú. Nguetho nu'bu njabhú dí ørpa man súihú, xún ú da bēni ngue'a midí egahú, ne xøhma thoho da goh yú mbúi búa. ²¹ Hin ga cos'hú ran ts'o pē ga ørpáhú ran ho, gue'a dá táfú a ran ts'o a búa.

Ga øthú yún t'ēdi yú ts'ut'abi

13 Gátho gahú ga ēc'yēihú ra ts'ut'abi ua ma háihú. Nguetho njo'o n'da ra ts'ut'abi ua ja ra hái ngue bi zän zehé yún t'ēdi. Pē Ojá bi zänni ngue din ja yú ts'edi. ² Janangue'a nu to din súhmi ra ts'ut'abi, din súhmi a to bi zänba rá ts'edi a, ne i honse rán úse. ³ Nguetho nu'ú yú ts'ut'abi ua ma háihú, hin ga suhú 'bu dí øthú ran ho, hinda hønt'bu ga øthú ran ts'o ga suhú 'bu. Pē nu'bu dín nde hin ga suhú ra ts'ut'abi, pē ga øthú ran ho, ne da numanhojú búa. ⁴ Nguetho nu'ú yú ts'ut'abi, Ojá bi zänni da mbäxcháú. Pē nu'bu dí øthú ra ts'oqui, ga suhú 'bu, nguetho i ja rán t'ēdi di unba n'da. Ne Ojá bi un yún t'ēdi di unba ú to'o øt' ra ts'oqui. ⁵ Janangue'a i jatho ga ēc'yēihú yún t'ēdi ú yú ts'ut'abi, n'dahma hin di ungháú. Ne gue'a di bēngahú Ojá 'bu in zoc ma mbúihú. ⁶ Ne janangue'a ga juthú 'be'a gátho i äjú yú ts'ut'abi, n'dahma di thoqui da 'yøt' yú 'befi ngue bi zänba Ojá, ne i tåh yún zäbi ú. ⁷ Mpähä thoho ga juthú xún ho to'o gä i ja yún t'ēdi da 'yädi 'be'a gä da 'yäjú. Ga jut'a ma háihú, ne ga juthú yú puesto, ne mi'da yú cota i äh ra ts'ut'abi. Ne ga numan-suhú yún t'ēdi ú to'o gátho i ja yún t'ēdi.

Ga ørpáhú ran ho ma mijá'ihú

⁸ Ne ga juthú 'be'a gátho dín dupatehú, ne hin te gam bémhbú ngue dín dupatehú búa. Pē gam bémhbú ngue dan huéjú n'da ngu n'dajú. Nguetho nu to gátho ja yún huécate bi já'ts'i gátho yún t'ēdi Ojá ú. ⁹ Nguetho gue'a bi man'ú yún t'ēdi Ojá bi 'yēna: "O guí 'yomt'ēnihú, ne o guí haçpahú rá te ni mijá'ihú, ne o guím pēhú, ne o guidí seyabahú 'be'a pē'ts' ni mijá'ihú." Ne nu 'be'a gátho mi'da yún t'ēdi i man yún t'ēdi, nu'ú gátho n'dat'a i ma: "Guí huéc ni mijá'ihú tengu bú gní huéczehé ni já'ihú." ¹⁰ Nu'a øt' ran huécate, hingui ørpa ran ts'o rá mijá'iuí a. Janangue'a di já'ts'ú yún t'ēdi Ojá a ran huécate i øt'a n'da. ¹¹ Ne man'da ga humbi ga øthú na, nguetho dí pähmbú ya bin de, ya bi thoh yú

pa. Damin 'yomfēnihú xún ho ya ngue daná hämhú yú pa gan nuhú ra Hmu, xinda gue'a dá øthú 'bu ja má dū'mi dá ēc'yēihú. ¹² Ya bi thoh ra xui, ya maguepú da hyats'i. Mbähä ga bēnthú yún t'øt'e ra 'bexui, ga he man thäquihú, ngue dan samzehéjú janangue'a da dåh ran nequi. ¹³ Mbähä ga øthú a rán säui ran nequi, hin dan jtihú, ne hin dam muns'hú bú ja yún johya zehé yú já'i. Ne xín dan 'yomt'ēnihú, xínga gue'a ma pähä zehéjú ga øthú, xín ga øthú yú súi, xín ga øthú yún ts'eya. ¹⁴ Pē jatho gam bémhbú ga hámhbú rá ts'edi a ma Hmuhú ra Jesucristo, ngue ga øthú tengu bi 'yøt'e, ne him ma gam bémhbú ga øthú rá pähä ma ngøc'yēihú.

'Dahma 'dan'yo bú na ēc'yēihú

14 Nu'bu 'bu a n'da ra 'yēc'yēi gue hin é paði xún ho, pē ga simanhohú bú ja mam petihú ú. Ne hin dan junthú nangue 'be'a im bēni ngue xún ho da 'yøt'e. ² Nguetho 'dahma 'dan'yo im bēnse 'bepú ní 'yēc'yēi Ojá. Nu'ú 'da im bēni xún ho da zi gátho 'be'a i ts'i. Pē nu mi'da im bēni hingui ho 'bu da za ú 'da yú ngø. ³ Ne nu ra 'yēc'yēi gue i si ne i sa gátho 'be'a i ja, pē hin da zan'a n'da to'o mbēni hingui ts'i. Ne ximangutho a n'da to'o hingui si, pē hin da 'yēmbi hingui ho øt'a i si gátho 'be'a i ts'i. Nguetho Ojá 'da nan zintho. ⁴ Nu'i, to'o e, gue guí ēmbi hingui ho øt' ni mi'yēhéhú. Nu rá hmuse n'da da mam 'bu xún ho 'be'a øt'a n'da rá 'yēhé, o hin'na. Pē guehma da bømanho n'da ngu n'da ra 'yēc'yēi, nguetho i ja rá ts'edi ra Hmu di japi da bømanho. ⁵ Ne i 'bu i 'da yú 'yēc'yēi im bēni din säya 'da yú pa. Ne nu mi'da búa im bēni xún ho 'bu hin din säya 'da yú pa. Pēgue n'da ngu n'da da bēnse 'be'a xún ho da 'yøzehé. ⁶ Nguetho nu to din säya 'da yú pa, din säya nangue da bēn Ojá. Ne ngutho 'bu hinga gä i si yún ts'ihmé ú 'da, njabhú øt'e nguetho im bēn Ojá, ne i xifi jamadi Ojá nangue ú 'da i si. Ximangutho a to gátho i si, njabhú i øt'e nguetho im bēni Ojá bi un'na, ne di un ra jamadi Ojá. ⁷ Njo'o gahú gue gam bémhbú dyú hmusehú. Pē yú mbetigahú a ma Hmuhú. Ne ngutho 'bu dí 'bühmbú ne ngutho 'bu dá tuhú. ⁸ Nguetho dán dāsehú bú 'bu Ojá gátho yú pa dí 'bühmbú. Ne ngutho 'bu dá tuhú, dan dāhú bú 'büh ma Hmuhú ne guexta'a yú mbetigahú a. ⁹ Ne gue'a í du ne í ndants'a ra Cristo mahøn'a, ngue dim hmu nangue ú xún du ne'ú i 'búi. ¹⁰ Pē 'da ahú hanja gní numan'ú a ni cuhú ngue guí xihmbú hingui ho 'be'a i si. Ne nu mi'da ahú guí pähmbú xún ho 'be'a gátho i ts'i, pē hanja gní numan'ú 'da ni cuhú guí ēmfú nte di muui 'bu hingui nde da zi 'da yún ts'ihmé. Nguetho gátho gahú dam 'bähmbú bú ja rá hmi ra zē'mi ngue'a ra Cristo. ¹¹ Nguetho nt'o't'i 'be'a bi man Ojá gue'bu mí 'yēna: Guehma majuañi din ja a dím ma, ngue gátho yú já'i din danyahmu bú dí 'búi, ne gátho din juañ bú ja ma hmi ngue guecä drá Ojá, bi 'yēn Ojá. ¹² Janangue'a dí pähmbú, gátho gahú ga dāfú ra güen-da Ojá nangue man t'øt'e zehéhú.

Hin ga jafu da dang bu ja ra ts'oqui n'da ma cuhu

¹³ Him ma numan'uhu n'da ngu n'daju. Pe hont'a gam bɛmhbɛ hin ga jafu n'da ma cuhu di fet rá gua bu ja yu ts'oqui. ¹⁴ Dí paçã nangu ran 'yomfɛni bi 'dac ma Hmuhɛ ra Jesús, gue hin'yɛ 'be'a da ts'i ngue hingui ho. Pe nu'bu mbɛnsɛ n'da hingui ho da ts'i, ra ts'oqui a 'bu da zi 'bu. ¹⁵ Pe nu'bu 'da ni cuhu hingui numanho nin ts'ihmɛ zehɛhɛ, nde'bu hin gui thoqui gui sihu, nguetho hin gui ɔrpaɛ ran huɛcate 'bu guidi thoqui gui sihu. Pe o gui ɔthu nangu ran ts'ihmɛ dí 'ue u 'da ni cuhu bi pɔh ra Cristo 'bu mi du. ¹⁶ Pe gui 'yes'hu a ní jafu da ts'an'a gui paɛmbɛ xɛn ho. ¹⁷ Ne hin gam bɛmhbɛ nangu ran ts'ihmɛ ná ɔthu rá 'befi Oja. Pe nu rá 'befi Oja, ga ɔthu ran hocja'i, ne 'dat'a gam bɛmhbɛ, ne dan johyahɛ nangu rá Hogandahi Oja dí 'bɛmhbɛ. Gue'a nam bɔni gue rá 'befi Oja a. ¹⁸ Ne nu'bu njabu i ɔ'ta n'da, majuani i ɔrpa rá 'befi ra Cristo a 'bu. Ne Oja da numanho a, ne'u yú mijaj'ihu da numanho a. ¹⁹ Mbähä dan ɛhyahɛ dan hocpa ma mbɛihu n'da ngu n'daju, ne 'da däm fäxtahɛ din te ma mbɛihu n'da ngu n'daju. ²⁰ Ne hin ga ts'onbahɛ rá 'befi Oja nangu man ts'ihmɛhɛ. Mfadi gue gätho xɛn ho da ts'i. Pe hingui ho 'bu dadí ɛnbahɛ rá mbɛi n'da ma cuhu nangu 'be'a dí sihu. ²¹ Man'da xɛn ho 'bu ga es'hu a na ɛnbahɛ yú mbɛi 'da ma cuhu nangu ra ngø dí sahu, o ra vino o 'be'a gä ní dehe dí sihu. ²² Nu'bu bi bɛn'nahɛ Oja ne gui paɛmbɛ gue xɛn ho 'be'a gui sihu, xɛn ho a 'bu. Ne'a Oja in numanho. Pe hin dá yathɛ a. Ne di johya n'da 'bu xise rá mbɛi xɛn ho 'be'a gätho i ɔ'te, ne hin te mbɛm buya. ²³ Pe nu'bu n'da im bɛni hingui ho da ts'i 'be'a gätho i ja, pe nu'bu bi zi buya, ya ra ts'oqui a bi 'yot' 'bu. Nguetho 'bexque bi bɛni bi mbɛsta'a rá pähä Oja 'bu mi zi. Ne'u 'be'a gätho dí ɔthu, nu'bu hin dí paɛmbɛ majuani rá pähä Oja a, ra ts'oqui 'bu dí ɔthu a 'bu.

Ga homhbɛ 'bɛpu dí zac yú mbɛi ma cuhu

15 Pe nuju 'bu dí paɛmbɛ xɛn ho 'be'a da zä da 'yot'a n'da, pe nde'bu man'da gam bɛmhbɛ ga fäxhu u hin ɛ paði xɛn ho, xinda gue'bu ga ɔthu 'be'a gätho dímbɛnsɛhɛ xɛn ho. ² Pe n'da ngu n'daju ga ɔthu 'be'a i numanho ma mi 'yɛc'yɛihɛ gue 'be'a dín te yú mbɛi u. ³ Tengu ra Cristo, him bi 'yot'e 'be'a di hose pe bi 'yot'e 'be'a bi numanho Oja. Janangue'a bi 'yɛmp'a rá Ta: "Go dá tuxä yɛn ts'ante bi si i," bi 'yɛn a ra Cristo. ⁴ Ne 'be'a gätho bi t'o't' maya'bu bu ja rámbɛ hman Oja, bi t'o't'i ngue da xängahɛ, ne di zerca ma mbɛihu, di jajɛ ga tɔmhbu rámbɛts'i Oja, hin dan xɔmbɛihu. ⁵ Oja di jajɛ dan zámhbɛ bu, ne di zerca ma mbɛihu. Ne dí äp rá mate di ja ahɛ 'da'angu guim bɛmhbɛ n'da ngu n'da ahɛ, nguetho 'darbu gui 'bɛmhbɛ ra Cristo Jesús. ⁶ Ne janangue'a da zä n'dat'a guim bɛmhbɛ 'bu gui thandehɛ Oja, ngue nu rá Oja ne rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Gä da sih ra hogamhman u hing yu judío

⁷ Janangue'a n'da ngu n'da ahɛ gan numanhohɛ, ne u yu judío ne u hing yu judío, tengu thoho ra Cristo 'da nan zimanhogdahɛ n'da ngu n'daju. Ne gue'a ná ɛspahɛ Oja a. ⁸ Nguetho bí 'yɛh ra Cristo ngue din 'yɛhe nangu yu judío. Ne bi ja'ts'a mi man Oja maya'bu ngue bi sih yúm bombɔta yu judío ba ɛh ma yantehɛ. Janangue'a bi fadi majuani bi man Oja. ⁹ Pe ne u hing yu judío ne u yu judío bi jap ra Cristo 'darbu bi 'yɛspa Oja u nangu rá mate. Tengu män t'o't'i 'be'a bi xih rá Ta ra Cristo:

Ga xi u hing yu judío nangu ni mate, ne ga xifi ɛmmɛ xɛn ho i, bi 'yɛmb rá Ta a ra Cristo.

¹⁰ Ne man'da bi man ra t'ohni:

Gan johyahɛ ya gyɛ ja'i gue hin gyɛ judío ahɛ, gan 'yohu u bi huand Oja ngue yu judío.

¹¹ Ne man'da bi mam bu:

Dami 'yɛspahɛ ra Hmu Oja gyɛ ja'ihu ngue 'dahma 'dan'yo bu gná yathɛ gätho ná ngɛni ra ximhäi, gätho gui numansuhɛ Oja.

¹² Ne bi 'yɛn a ra pɛngahya Isaias:

Dim 'bu a n'da rámbɛto ra Isaiá gue ne'u hing yu judío da 'yɛmbi rá Hmu, ngue da dɔ'bu rámbɛts'i a, bi 'yɛna.

¹³ Nu'a Oja di jajɛ dí tɔmhbu ran ho bi xijɛ. Janangue'a dí äp Oja da hyut'a ni mbɛihu nangu gui ɛc'yɛihɛ a. Ne xingui ts'u nte guim bɛmhbɛ, pe thocpa thoho gui tɔmhbu da mbäx ahɛ rá Hogandahi Oja nangu rá ts'edi.

I man ra Pablo hanja bi 'yot' na ran zofo

¹⁴ Ma zi cu ahɛ, dí paçã gue xɛn ngu ni hogambɛihu, ne i ja nin 'yomfɛnihɛ xɛn ho, ne gui paɛmbɛ 'da gdín xänba thohohɛ n'da ngu n'da ahɛ. ¹⁵ Pe guehna dá hut'anzambɛi dá ot'ahɛ na, ngue dadí bɛn'nahɛ 'be'a gá paɛmbɛ. Nguetho gue'a ran t'ɛdi bi 'dacã Oja nangu rá mate. ¹⁶ Nguetho rá mbɛfigä ra Cristo Jesús bu 'bu u hing yu judío, dímbɛ mangä ran ho ma'da'yo. Ne tengu'bu drá mbäjä dadí hocpa rá 'bɔts'e Oja, nu'a nám bɔni dadí hoc'a ni mbɛihu ngue hing yu judío ahɛ n'dahma da numanho ahɛ Oja. Ne mahoqui ahɛ nangu rá Hogandahi Oja guín 'yohu. ¹⁷ Janangue'a ɛmmɛ i hu ma mbɛigä nangu 'be'a gätho bi 'yɔrpa u hing yu judío a ra Jesucristo, bi jaqui bi bɔmanho rá 'befi Oja dá ɔ't'ä bu i 'bu u. ¹⁸ Pe hingui sä gam mangä 'be'a bi 'yot'a ra Cristo nangu u mi'da yú mbɛfi. Pe hont'a da zä gam mangä 'be'a bi 'yɔrpa däm pecä. Ne bi jap u hing yu judío da den'na ra Cristo nangu ram hma dá xifi ne nangu yɛn t'ɔt'e bi 'yuti. ¹⁹ Nguetho bi 'yot' yu hmɛpya, ne yɛn t'ɔt'e mixte nangu rá ts'edi rá Hogandahi Oja. Ne dá ja'ts'ä ma 'befi dá mangä ran ho ma'da'yo nangu ma yantehɛ ra Cristo. Dá dɛ'mi dá mangä bu Jerusalén, ne dá mangä gätho yu xɛqui nán zant'i ra häi gue'bu go má sɔm bu Ilírico, gätho dá mangä bu ram hma. ²⁰ Ne guehna dá nde ga ɔ'te, gue dá mba dá mamp'a ram hma guepu him mi farpa rá

thuhu ra Cristo. Ngue hin dá nde dá mba bə ja yú 'befi ɛ mi'da bi mben'na ra Cristo. ²¹ Pɛ dá ɔt'ä tengu bi mam bə ja rá t'ohni, ngue i ɛna:

Nu'ɛ 'da gue njam'bə mi sifi pɛ nuya da bəh ya.
Nɛ nu'ɛ 'da njam'bə mi ɔde da zəni da bədi nangue rá 'yu Ojə.

Im bəni da mba bə Roma a ra Pablo

²² Nɛ janangue'a him 'bexque bi zä dá mba bə guí 'bəhmbə. Nguetho guexta'a mi ja ma 'befi ua bí ja ra xɛqui ua nán jongua. ²³ Pɛ nuya ya nte mi ja ua ma 'bɛ-fi ya. Nɛ xən ngu yə nidi mín nde xcá mba bə guí 'bəhmbə bə Roma. ²⁴ Nɛ mí ts'ɛtho ya ga mbabə ga zengua ahɛ nɛ dam 'bəhmbə bə 'da yə pa. Nɛ nu'bə dá thopə España, da zä dan hyəmhəbə ts'ɛ bə ja ra 'yu ní mba bə. ²⁵ Pɛ 'bɛ ga mba bə Jerusalén, nɛ ga dā bə a ra mbeti dí mbäx ɛ yə 'yɛɛ'yɛi bí 'bɛpɛ. ²⁶ Nguetho bi bɛn ɛ yə cu bí 'bɛpɛ Macedonia nɛpɛ Acaya ngue da mbäx'i ts'ɛ yə hyoya 'yɛɛ'yɛi bí 'bɛpɛ Jerusalén, ngue ga hax 'bɛ dá mba bə. ²⁷ Nɛ gue'a bi zänni da 'yɔt'ɛ hing yə judío, nguetho in nde di co'ts'a ra mate bi t'ørpɛ. Nguetho bi gomhbə rán jəpi Ojə ɛ hing yə judío ɛ yə judío gue yú mi 'yɛɛ'yɛihɛ 'bɛpɛ Jerusalén. Janangue'a nde da mbenbi ts'ɛ ra mbeti ɛ. ²⁸ Nɛ nu'bə ya dá dā a 'bɛ'a bi 'bɛhni, ja ga mba bə Roma ga nu ahɛ bə, nɛ ga thocä bə España bəya. ²⁹ Nɛ nu'bə dá səngä bə guí 'bəhmbə, dí pəçä da 'yɛnscahɛ rán jəpi xən ngu a ra Cristo nangue dí pəhmbə rām hma. ³⁰ Ma zi cu ahɛ 'yɔrcəhɛ ts'ɛ ra mate ɛmmɛ gui 'yäfɛ rām fäts'i Ojə nanguecä, nangue 'dat'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo nɛ nangue rá Hogandəhi Ojə bi jajɛ dan huɛjɛ. ³¹ Dami xihmbə Ojə da yəngui nangue ɛ hing yə 'yɛɛ'yɛi bə ra häi Judea, guet'a ra xɛqui bə Jerusalén. Nɛ dami 'yäfɛ rá mate Ojə nangue ɛ yə cu bí 'bɛpɛ Jerusalén, ngue da hyəmanho a ra mbeti ga hax bə ga unni, ngue bi mben'ndɛ hing yə judío bə Macedonia nɛpɛ Acaya, ngue'ɛ yú cu. ³² Nɛ nu'bə da nde Ojə dan johyagä 'bɛ dá mbagä bə, dan säya ts'ɛ bə guí 'bəhmbə. ³³ Nɛ nu Ojə nzaí i hurpa rá mbəi n'da, pɛ nɛ ahɛ da hyut'a ni mbəihɛ. Nɛ hənt'a gam bəmhəbə a ya.

Nu ra Pablo i penba ran zengua yú amigo

16 Nuna man juhɛ ra Febe, mi ts'ɛtho da mba bə guí 'bəhmbə ya nɛ di zengua ahɛ na. Nuna, rá 'befi im fäxte ram pɛti bə Cencrea. ² Nɛ dami simanho-hɛ na, nangue rá thuhu ma Hmuhɛ, ngue nujɛ dyɛ 'yɛɛ'yɛihɛ gue'a man sähɛ ga ɔthɛ. Nɛ dami fäxhɛ 'bɛ'a gätho ní 'befi da 'yɔt'a ra Febe, nguetho guesɛ bi mbäx ɛ xən ngu mi'da, nɛcä bi mbäxqui. ³ Dami zengua guí ts'ɛ bə ra Priscila, nɛ ra Aquila rá ndə, ma mimbəfihe nangue rá 'befi ra Cristo Jesús. ⁴ Nɛ nugä 'bɛ mi t'ɛna xtá thogä, nɛ ɛ mi t'ɛna xtá tho ɛ 'bɛ mí yəngä 'bɛ n'dandj. Gue'a ná undä ra jamadi Ojə nangue ɛ. Pɛ hinga həngdä pɛ nɛ ɛ gätho yəm pɛti yə 'yɛɛ'yɛi ngue hing yə judío, 'da xna undähe ra jamadi Ojə nangue ɛ. ⁵ Nɛ dami zengua guí ts'ɛ ɛ gätho dim pɛti bə rá nguse ra Aquila. Nɛ'a ma amigogä ra Epeneto dami zen-

guagui ts'ɛ bə a. Nu'a ra mbədi 'yɛɛ'yɛi bə ja ra häi Acaya a. ⁶ Nɛ'a ra María, dami zengua guí ts'ɛ bə. Nu'a ɛmmɛ xən ngu ra 'befi bi 'yɔt'e nangue ahɛ. ⁷ Nɛ a ra Andrónico nɛ ra Junias ma mijudíohe, nɛ 'darbɛ dá sähe ran ɛnbi. Nu'ɛ gätho yú 'bäihɛ ra Cristo i numanho ɛ, nɛ m'bet'o bi 'yɛɛ'yɛi ra Cristo ɛ xinda guecä. ⁸ Nɛ a ra Amplias dami zengua guí ts'ɛ bə. Dadí huɛcä a nangue rá thuhu ra Hmu. ⁹ Nɛ dami zengua guí ts'ɛ bə ra Urbano, ma mimbəfi'be nangue ra Cristo, nɛ ra Estaquis ngue dadí huɛqui. ¹⁰ Nɛ a ra Apeles dami zengua guí ts'ɛ bə. Nu'a ɛmmɛ bi ts'ä rá t'ɛɛ'yɛi, nɛ bi bəmanho. Nɛ ɛ 'bɛpɛ ja rá ngu ra Aristóbulo dami zengua guí ts'ɛ bə. ¹¹ Nɛ a ra Herodión ma mijudío'be, nɛ ɛ 'bɛpɛ ja rá ngu ra Narciso, gue nu yə 'yɛɛ'yɛi 'bɛpɛ, dami zengua guí ts'ɛ bə. ¹² Nɛ a ra Trifena nɛ ra Trifosa dim pɛfi nangue ra Hmu, gätho dami zengua guí ts'ɛ bə. Nɛ a ra Pérsida mahuɛqui a, nɛ a xən ngu ra 'befi bi 'yɔt'e nangue ra Hmu. ¹³ Nɛ dami zengua guí ts'ɛ a ra Rufo, an thahni da 'yɔrpa rá 'befi ra Hmu, nɛ a rá mbe tengubə ma mbegä a. ¹⁴ Nɛ a ra Asíncrito, nɛ ra Flegonte, nɛ ra Hermas, nɛ ra Patrobas, nɛ ra Hermes, nɛ ɛ yən 'yohɛ bí 'bəhmbə ɛ, dami zengua guí ts'ɛ bə. ¹⁵ Nɛ a ra Filólogo, nɛ ra Julia, nɛ ra Nereo nɛ a rán ju a, nɛ'a ra Olimpas, nɛ'ɛ gätho mi'da yə 'yɛɛ'yɛi bí 'bɛpɛ. ¹⁶ Nɛ damín zengua hɛ n'da ngu n'da ahɛ nangue ran huɛcate. Nɛ gätho yəm pɛti yə 'yɛɛ'yɛi ja ua i pen'nahɛ ran zengua.

N'da ran zofo rán zɛgui bi man ra Pablo

¹⁷ Pɛ dí xi ahɛ ma zi cu ahɛ, damim fäschɛ nangue ɛ to'o in nde di hec'ahɛ gue di 'uec'ahɛ nangue a ra hogamhma gán xänbahɛ. Pɛ hin gui 'yərbaɛ ra güenda ɛ. ¹⁸ Nɛ nu'ɛ yə 'yɛ't'ate, hingui ɔrpa rá 'befi ma Hmuhɛ ra Jesucristo ɛ. Nɛ i häte thoho nangue ɛmmɛ xən ho 'bɛ'a mma nɛ i sixmanho ahɛ. Pɛ i härpa yú mbəi ɛ 'da hingui pədi dim fäse. Nɛ gue'ɛ yú 'befi zehɛ i ɔt'ɛ. ¹⁹ Pɛ nu'ɛ mi'da gätho i pədi hin guí festahɛ rām hman Ojə. Janangue'a i hu ma mbəigä. Pɛ dadí hec'a thohohɛ ngue'a dín nde ahɛ gui pəhmbə gätho 'bɛ'a xən ho, pɛ nu'a hingui ho hin dín nde ahɛ gui pəhmbə a. ²⁰ Nɛ nu Ojə ngue'a nzaí di hoc ra səi, nu'a di ja ahɛ 'dahmantho gui 'yɛthɛ bə häi ra zıtho nangue ɛ to in nde di hec'ahɛ. Janangue'a gui comhbə rá mate ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ hənt'a gam bəmhəbə a ya. ²¹ Nuna ra Timoteo i pen'nahɛ ran zengua, ma mimbəfi'be na. Nəhna ra Licio nəhna ra Jasón, nəhna ra Sosípater, ma mijudíohe ya, gätho i pen'nahɛ ran zengua. ²² Nugä dí Terciogä rá 'yosəcuagä ra Pablo, dí ɔt'ä ra səcuə ja ua, dadí zengua ahɛ nangue ma Hmuhɛ. ²³ Nəhna ra Gayo, i pen'nahɛ ran zengua, nuna di säyagui ua rá ngu drá Pablogä, nɛ ɛ gätho yə 'yɛɛ'yɛi di säyabi ua rá ngu. Nəhna ra Erasto i ja rá 'befi i hax ra mbeti ua ja ra hnini, nəhna man 'yohəhɛ ra Cuarto, gätho i pen'nahɛ ran zengua. ²⁴ Dami comhbə rá mate ma Hmuhɛ ra Jesucristo gue gätho ahɛ.

Hønt'a Oja ga ɛspahɛ gätho yɛ pa mazai

²⁵ Zai ga ɛspahɛ Oja, nu'a i ja rá ts'edi di zet'a ni t'ɛc'yɛihɛ 'bɛ guím bɛmhbɛ ran ho ma'da'yo ngue 'bɛ'a bi 'yøt' ra Jesucristo, tengu dí m mangä. Nguetho nuya i si ahɛ ram hma ngue maya'bɛ thoho him mí fadi.

²⁶ Pɛ nuya i pa mhman ya, nɛ i sifi gätho yɛ ja'i hɔnbɛ

go hapɛ i 'bɛi gätho ra ximhäi. Nɛ nu'a ram hma i hman ya, guet'ɛ yúm hman ɛ yú pɔngahya Oja maya'bɛ. Nɛ i hman ya nangue rán t'ɛdi Oja gue i 'bɛi mazai, in ndepe gätho yɛ ja'i da 'yɛc'yɛi ra hogamhma.

²⁷ ɛmme xɛn ho rá 'yu Oja bi 'dajɛ, janangue'a ga ɛspahɛ Oja gätho yɛ pa mazai nangue ga ɛspahɛ ra Jesucristo. Nɛ hønt'a dí xi ahɛ ya.

1 CORINTIOS

Ran zengua

1 Ma zi cu ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ra dɔhnini Corinto, dí ot'ahɛ ra sɔcuɔ i jaua. Dí zengua ahɛ gátho gyɛ 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ. Nɛ nugá drá Pablogá, bi huangá Ojɔ, nɛ rá páhã zɛhɛ bi xiqui gam mangá rá m hman ra Jesu-cristo hɔnbɛ go hapɛ. Nɛ'a man 'yohɛhɛ ra Sóstenes dí 'bɛ'be ua, di zengua ahɛ. ² Nu'a ra Cristo Jesús bi 'uec'a ni mbɛihɛ bɛ ja ra ts'oqui. Nɛ bi zon'nahɛ gui 'yɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojɔ. Nɛ tengu'bɛ 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ɛ mi'da to'o gátho i thãnde ma Hmuhɛ ra Jesucristo, ngue n'dat'a ra Hmu dí comhbɛ ɛ. ³ Nɛ dí äpä Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue di 'da ahɛ yún japi, nɛ'a rán johya gui hyãmhɛ a.

Bi dɔn yún japi Ojɔ nguetho i 'bɛhmbɛ ra Cristo

⁴ Bi 'da ahɛ yún japi Ojɔ nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús. Gue'a ná undã ra jamadi Ojɔ a ya. ⁵ Nɛ nte di 'bɛpɛ ja nim pɛtihɛ, nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo. Pɛ gã i ja ahɛ ran 'yomfɛni da zã gui pãhmbɛ xɛn ho a ya, nɛ da zã guim mamhbɛ xɛn ho rá 'bɛfi Ojɔ ya. ⁶ Nɛ gue'a rá m hman ra Cristo gá hyãmhɛ, gue'a gní bɔmanhohɛ a ya. ⁷ Janangue'a i juadi xɛn ho rá ts'edi bi 'da ahɛ Ojɔ nangue rá 'bɛfi guí øthɛ gátho gní tɔmhɛ dí 'yɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ⁸ Nɛ di ja ahɛ Ojɔ gan zãmhɛ bɛ gue'bɛ go rán zɛgui yɛ pa, janangue'a nte ma ts'oqui da dɔn'nahɛ 'bɛ bá peng ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ⁹ Nguetho dí pãhmbɛ nzã di jã'ts'a im man Ojɔ, nɛ guesɛ Ojɔ bi zoncahɛ dam 'bɛhmbɛ rá Ts'ɛnt'ɛ ma Hmuhɛ ra Jesu-cristo.

Bin sɛh yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁰ Dí äcã ra mate n'dat'a guim bɛmhɛ, nguetho guí tenhdɛ a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ 'yo guidín hejɛ, pɛ jatho n'datho guim bɛmhɛ nɛ n'dat'a gui 'yøthɛ. ¹¹ Gue'a dí xi ahɛ a, ma zi cu ahɛ, nguetho bi xicã 'da yɛ cu ngue yú mɛnguhɛ ra Cloé, bi xiqui 'bɛ'a guí øthɛ. ¹² Nguetho guí ɛmhɛ 'da ahɛ guí tengahɛ, nɛ ɛn'i 'da ten ra Apolo, nɛ ɛm mi'da ten ra Pedro, nɛ ɛm mi'da ngue ten'na ra Cristo. ¹³ Pɛ ha guim bɛmhɛ gá xɛmhɛ bɛ ra Cristo. O xigã ha dá tugã bɛ ja ra pont'i nangue ahɛ. Uague guim bɛmhɛ ngue gán xixyãhɛ nangue ma thuhugã. ¹⁴ Pɛ jamadi Ojɔ ngue njo'o to dá xixyã ahɛ, hɔnt'a ra Crispo nɛ ra Gayo. ¹⁵ N'damhma njon da zã da ma bin xixyã nangue ma thuhugã. ¹⁶ Nɛ hɔnt'ɛ gátho 'bɛpɛ rá ngu ra Estéfano dá xixyãbi. Pɛ hin dí m bɛngã 'bɛ 'bo'o xcamá xixyãbi mi'da, uague hɔnt'ɛ.

¹⁷ Nguetho hinga gue'a ra 'bɛfi bi xicã ra Cristo ga øt' ran xixyã, pɛ bi xiqui gam mangã ran ho ma'da'yo. Pɛ nu'bɛ dí m mangã a, pɛ hin dí yã tengu bɛ na yã yɛm bãmhyã, nguetho hɔnt'a dí honi da bãh yɛ jã'i ma ts'oquihɛ í du ra Cristo bɛ ja ra pont'i. Janangue'a din ja ra ts'edi ram hma di hocpa yú ts'oqui ɛ.

Gue'a ra Cristo ní 'dajɛ ran 'yomfɛni Ojɔ

¹⁸ Pɛ nu'a ram hma ngue ra Cristo bi du bɛ ja ra pont'i, ɛmbi nte ní mbatho ɛ ní mba bɛ ja ran ɛnbi mazãi. Pɛ nujɛ ná mbãhã bɛ ja ra temazã, dí pãhmbɛ gue'a ram hma ní zinjɛ Ojɔ ngue bi du ra Cristo bɛ ja ra pont'i, bi hoga ma ts'oquihɛ. ¹⁹ Nɛ i ɛm bɛ rá t'ohni Ojɔ:

Ga uti ngue nte ní mbatho ɛ im ma jase yún 'yomfɛni, nɛ ga hãcpa yú ts'edi zɛhɛ yɛ jã'i, ga ɛm bɛ ma'ueni, bi 'yɛn Ojɔ.

²⁰ Nguetho bi zãn Ojɔ hin te ní mbat ɛ to'o ɛna jase yún 'yomfɛni, nɛ'ɛ ɛmmɛ bin xãse yúm hmanse yɛ jã'i, nɛ'ɛ ɛna pãdi da dãh yɛm hma. Nguetho hingui sã da yãn a n'da ɛ nangue yúm hman ɛ. ²¹ Nɛ bi bɛnsɛ Ojɔ, bi zãn bɛya ngue hin dí bã Ojɔ n'da ɛ yún 'yomfɛnise. Pɛ bi zãnni da yãn ɛ to da hyãn'a rá m hma nangue ra Cristo bi du, madague'bɛ t'ɛmbi nte ní mbatho. ²² Nguetho nu ma mijudíohe im bɛni gue'ɛ yɛn t'øt'e mixte da nu 'bɛ gue'a n'da ram hma ngue majuãni. Nɛ nu'ɛ 'da ni mɛnguhɛ ngue hing yɛ judío ahɛ nzã i honse n'da ram hma ngue i ɛmb zɛhɛ majuãni. ²³ Pɛ nu'a ram hma dí m mamhbɛ ngue bi du bɛ ja ra pont'i ra Cristo, njonguin numanhosɛ a. Nɛ'ɛ yɛ judío i san tho 'bɛ i sifi, nɛ'ɛ hing yɛ judío i ɛmbi nte ní mbatho 'bɛ i sifi. ²⁴ Pɛ nujɛ ngue bi zoncahɛ Ojɔ, madague'bɛ dyɛ judío-hɛ ogue hin dyɛ judío-hɛ, pɛ n'dat'a dí pãhmbɛ i ja rá ts'edi Ojɔ di hoga ma ts'oquihɛ nangue'a ra Cristo bi du. Janangue'a bi nɛqui ɛmmɛ xɛn ndoho rán 'yomfɛni Ojɔ. ²⁵ Nɛ nuna ra 'yu bi zãn Ojɔ, pɛ man'da di muui na, madague'bɛ t'ɛmbi hin te ní mbatho, xinda gue'ɛ yú 'yuse bi zãn zɛhɛ yɛ jã'i. Ngué gue'a í t'ɛmbi hin'yɛ rá ts'edi Ojɔ a, ngue bi du ra Cristo, pɛ man'da xɛn ngu bɛ ní nɛqui a, xinda gue'ɛ gátho yún t'øt'e zɛhɛ yɛ jã'i. ²⁶ Ma zi cu ahɛ ngue bi zoncahɛ Ojɔ, gam bɛmhɛ hague dín jahɛ bɛ na nujɛ ra ximhäi, ngue xɛn ngu jɛ dyé 'yãmbɛihɛ, nɛ xɛn ngu jɛ hin'yɛ ma ts'edihɛ, nɛ xɛn ngu jɛ ngue bin hyoya ma tahɛ. ²⁷ Pɛ bi huan Ojɔ ɛ i t'ɛmbi yɛ 'yãmbɛi, n'damhma da mbɛ'ts' yú sã ɛ i jase yún 'yomfɛni. Pɛ gue'a í huan Ojɔ ɛ hin'yɛ yú ts'edi bɛ na nu ra ximhäi, janangue'a da mbɛ'ts' yú sã ɛ i jase yú ts'edi. ²⁸ Nɛ bi huan Ojɔ ɛ nte di muui bɛ na nu ra

ximhäi, ne'x to'o i pa nts'ani, pe man'da in numanho Oja x, ne gue'a dí 'berpa yú ts'edi x to'o xna i ja se yún t'edi. ²⁹ Janangue'a njon di jap Oja din 'yexehē. ³⁰ Ne bi jajx Oja 'darpx dām 'bühmbx ra Cristo Jesús, ne gue'a ní 'dajx ran 'yomfēni Oja a, ne nangue'a ra Cristo ní zimanhojx Oja, ne gue'a í 'yørcahx Oja ngue yú t'xhni gahx a, ne gue'a ní yānjx bx ja ran ts'o. ³¹ Nguetho i mam bx ja rá t'ohni Oja, hin'yx 'be'a man'da ran ho da zä da man'a n'da, hinda hont'a ran ho bi 'yørpa Oja.

Hont'a ram hma 'be'a í du ra Cristo i ja rá ts'edi

2 Ma zi cu ahx, nu'bx má mbagä bx guí 'bühmbx, ngue dá xi ahx rám hman Oja majuāni, pe hin dá huan thohogä yxm hma guepx da numanhogä ra ximhäi, ne hin te dá ma nangue man 'yomfēnisē. ² Ne nu'bx má bēni ga mba bx guí 'bühmbx, pe dá bēni hont'a ga xi ahx 'be'a ín enba ra Jesucristo 'bx mí du bx ja ra pont'i. ³ Ne nu'bx mám 'bühmbx bx, dá øt'ä hin'yx ma ts'edi, nguetho dá su Oja hin da numanho 'bx xcä uāspa mam hmanse, ne dá fet'i. ⁴ Ne nu'bx mán yāhx bx ngue dá xi ahx ram hma, hinga gue'a mam hmanse ngue mahotho bi päta ni mbēihx, pe hont'a rá ts'edi rá Hogandāhi Oja bi zä bi hoc a ni mbēihx. ⁵ Janangue'a hinga gue'x yún 'yomfēni 'da yxn 'yohx bi ja ahx gá 'yēc'yēihx Oja, pe hont'a rá ts'edi zehē Oja bi ja ahx gá 'yēc'yēihx.

Rá Hogandāhi di japi dí fa Oja

⁶ Pe nu'a ram hma dí m mamhbx nangue ra Cristo, go i pax xxn ho yú t'ēc'yēi, ngue ran 'yomfēni majuāni a. Ne hinga gue'a rán 'yomfēni ra ximhäi bi bax xxn ho yú t'ēc'yēi, xinga gue'x yxm hmanse x yú ngurpi ra ximhäi, ne nu'x mi ts'xtho di 'bēh yú ts'edi. ⁷ Pe nu ran 'yomfēni dí m mamhbx him mám fādi, pēgue urcahx Oja ya, nangue ra Cristo mi sānni da yānjx 'bx him mani 'yøt' ra ximhäi, ne da zixcahx bx mahēts'i ní comhbx rán ho bēya. ⁸ Pe xinga n'da x i xna jase yú ts'edi ua ja ra ximhäi ngue i pāpā rán 'yomfēni Oja. Nu'bx xtām bā'x 'da, hin xtí cuarpā ja ra pont'i a ra Hmu mixte. ⁹ Pe tengu mán t'o't'i bx ja rá t'ohni Oja:

Hin da zä da bāse n'da a ran ho bi zān Oja da 'yørpa x to'o hont'a Oja im bēni,

ne njām'bx da zä da 'yøse n'da,

ne njām'bx da zä da nuse n'da, bi 'yēn rá t'ohni Oja.

¹⁰ Pe nujx dí pāhmbx a, nguetho bi xijx rá Hogandāhi Oja. Ne nu rá Hogandāhi Oja di āts'i xxn ho bx ja rán 'yomfēni Oja, ne gue'a i xijx a bēya. ¹¹ Tengu yx jā'i hin jon da zä da bāpā rá mbēi rá mijā'iui, pe hinda hont'a rá mbēi zehē n'da i pādi. Ne in jabx Oja, njon da bāpā 'be'a mbēni, pe hinda hont'a rá Hogandāhi zehē i pādi. Ne di bēngahx a. ¹² Nguetho bi 'dajx rá Hogandāhi Oja, ne hinga gue'a rán 'yomfēni ra ximhäi, ngue in nde di bēngahx rán 'yomfēni Oja, ne gātho yú hogant'unni bi 'dajx nangue rá mate xxn ndoho. ¹³ Pe nu'bx dí m mamhbx rán 'yomfēni Oja, pe hin dí uāspahx yxm hma nangue man 'yomfēni sehē, pe hont'x yxm hma bi xāngahx rá Hogandāhi Oja, ne da zä dí xihmbx xxn

ho x to'o bin t'un rá Hogandāhi Oja. ¹⁴ Pe nu'a hingui 'bühmi rá Hogandāhi Oja, hingui sä da hyāni 'be'a gātho i xāngahx rá Hogandāhi Oja, ne xmbi rám hman a n'da ra 'yāmbēi. Ne njām'bx sä da bādi, hinda hont'bx dim 'bühmi rá Hogandāhi Oja. ¹⁵ Pe nu'a ra jā'i ngue 'bühmi rá Hogandāhi Oja da zä da bādi 'be'a nam bōn'a 'be'a gā i ja, ngue nda'a da numanho ne nda'a hin da numanho. Pe nu'a hing ra 'yēc'yēi hin da zä da bāpā yún 'yomfēni x yx 'yēc'yēi. ¹⁶ Njon da 'yēnse da bāpā rán 'yomfēni Oja ra Hmu, njo'o da xifi xxn ho 'be'a da 'yøt' Oja. Pe nujx dí comhbx a rán 'yomfēni a ra Cristo.

I comhbx Oja rá 'befi x yú mbefi

3 Ma zi cu ahx, nu'bx mám 'bühmbx bx him bi zä dá xi ahx x xn hēi tengu i si x in 'youi xxn ho rá Hogandāhi Oja. Pe dá xi ahx tengu'bx gmí 'yothohx ua ja ra ximhäi, uague tengu'bx ja gním 'bühmbx nangue ra Cristo. ² Pe dá xi ahx a hingui hēi tengu'bx ra xi'ba thoho dá 'da ahx, nguetho tengu'bx hin ní zä gui sihx xxn ho ra hme. Ne ngutho ya, guexta'a hont'a ra xi'ba da zä gdín sihmehx. ³ Nguetho hin guín zac ni mbēihx. Ne guín nde gam mixte zehēhx, jananjābx gadín sēhmbx. Pe ha hin guí øthx tengu'bx gyx jā'i thohohx ua ja ra ximhäi. ⁴ Nguetho guím mamhbx to'o guí tēhdx, ne 'da'ahx guí xmhbx guí tēngahx, ne mi'da xna tēn ra Apolo. Pe gue'a gní 'yøthx tengu'bx gyú jā'i thohohx. ⁵ 'Be'a dadí mu'be a ra Apolo. Ha hin guí pāhm-bx ngue yú mbefi thoho gā'be Oja, ngue dá fāxa'be gá 'yēc'yēihx ra Hmu, nangue ra 'befi bin 'dac'be n'da ngu n'da gā'be. ⁶ Nugä dá tuh ra hmudä bx, ne nu'a ra Apolo bi uāpi, pe nu'a Oja bi japi bin te ne bi bōx x yx hmudä. ⁷ Janangue'a hin'yx rá ts'edi a bi duh ra hmudä, xinga gue'a bi uāpi, pe hont'a Oja i ja rá ts'edi ngue bi japi bin te yx hmudä a. ⁸ Ne nugä dí comhma'befi'be a ra Apolo, ne nugä dá tuhu, ne nu'a ra Apolo bi uāpi. Ne di 'dac'be Oja 'be'a in nde di 'dac'be nangue ra 'befi dá øt'be n'da ngu n'da gā'be. ⁹ Ne se Oja dí comhbe rá 'befi. Ne nu'ahx tengu'bx yú huāhi ahx Oja ngue bi thuhu.

Ne nu'ahx tengu'bx n'da ra ngu ngue i hō a Oja. ¹⁰ Ne nugä tengu'bx n'da drā ngērpagādo nangue rá mate zehē Oja, ngue dá fā'mi xxn ho yú guangujādo a ra ngu. Ne nu man'da pe di thoqui dim pēpā ja a ra ngu. Pe n'da ngu n'da ra mbefi 'bx dim pēpā ja a ra ngu, pe i jatho dim pēfi xxn ho. ¹¹ Ne njon da zä di pāpā a rá guangujādo ra ngu, ne hont'a ra Jesucristo ngue rá guangu n'da rá ngu Oja. ¹² Pe nu'x to'o di thoc'a ra ngu, sä da huahni xxn ho 'be'a da japi. Xxn ho 'bx xøtho yx do dí føt'a ra ngu, ne nu rá 'bet'e, xøtho yx t'egui x. Pe 'bo'o im bēni dí føt' yx za, o gue yx 'yox'yo, ne 'bo'o im bēni dí mbet' yx paxi. ¹³ Ne nu yú 'befi n'da ngu n'da yx 'yēc'yēi da hnu hangu nangu di muui 'bx bi zōn ra pa din ja ran juānbi. Nguetho da zōn ra pa da ts'ä nangue ra sibi, ne da fāh pēya gue'bx xxn ho bi 'yøt' rá 'befi n'da ngu n'da yx 'yēc'yēi. ¹⁴ Ne nu'bx n'da ra mbefi bi hyät' ra sibi a rá ngu bi hyøe, da dāh rán zābi bēya. ¹⁵ Pe nu'bx bin zø a ra ngu bi hyøe, ne nte da dāh

rán zäbi bëya nangué rá 'bëfi bi 'yøt'e. Nè maguëpë hin xtám bonguì, tengu è 'da bi 'da 'bë min zø yé ngu. ¹⁶ Pë ha hin guí pãhmbë ngue gue ahë yé ngu ahë Ojã, nè nu rá Hogandãhi Ojã i 'bëpë mbo ni mbëihë. ¹⁷ Nè nu'a to'o da 'yëna di ts'onba rá ngu Ojã, èmmë xën ngu yën ënbi da 'yøpã Ojã. Nguetho nu rá ngu Ojã xën ndëxqui a, nè guëse ahë rá ngu ahë Ojã. ¹⁸ Nè hin da zã guí thoqui gan hyäzehëhë ngue guim bëmhbë jase nin 'yomfënihë. Pë jatho gam pumbënihë a guim bënsëhë, jananguë'a da zã guí tìmhbë a njuãntho ran 'yomfëni xën ho. ¹⁹ Pë nu rán 'yomfëni ra ximhäi nte di muui bë na nu Ojã. Nè guë'a mán t'ò't'i bë rá m hman a, ngue nu'a nín 'yomfënisë n'da 'bë i ëna dim mixte, pë di jap Ojã dim 'bësë bë n'da bëya. ²⁰ Nè man'da bi man ram hma, ngue nu'a to'o ëna jase yün 'yomfëni, pë go i pã a ra Hmu ngue nte di muui è yün 'yomfëni. ²¹ Jananguë'a hin guim bëmhbë man'da di muui n'da ra jã'i. Pë Ojã bi 'da ahë gãtho ni ngürpihë ngue da mbäx ahë. Nè gãtho è i jaua ja ra ximhäi nè'è 'bë'a gã i 'bëi, nè bi zän Ojã di zë ahë è. ²² Nècã ngue drã Pablogã dí fãx ahë, nè ra Apolo, nè ra Pedro. Pë nè'a 'bë'a gãtho dín nuhë ua ja ra ximhäi i fãxcahë ga pãhmbë Ojã, nè ra te i fãxcahë, nè ran dãte, nè ra pa i jabë ya, nè ra pa ba ëhë. Nè jananguë'a gãtho ni mbetihë è. ²³ Nguetho yé mbeti ahë ra Cristo nè nu ra Cristo rá mbeti Ojã a.

Yé 'bëfi i øt' yé 'bãihë ra Cristo

4 Pë nugã nè ra Apolo, nè jatho guim bëmhbë ngue yé 'yëhë gã'be ra Cristo, bin 'dac'be ra 'bëfi ngue ga xi a'be rá m hman Ojã him má m fãdi. ² Pë damím bëmhbë, n'da ra 'yëhë tho ho 'bë bin t'un ra 'bëfi, i jats'edi tho di jãts'a sifi. ³ Pë hin dí èrpã a ra güenda a guim bëmhbë, ximangutho è mi'da yë jã'i èngui hin dí jãts'i. Nè xínga guëcã i sã ga pãse 'bë dí jãts'i uague hin'na. ⁴ Pë nu ma mbëigã dí m bëni hin dá soh ma 'bëfi. Pë madaguë'bë ngubë dí m bënsë, pë jatho ga tømigüë'gö go da nuse Ojã 'bë'a dá øt'ä. ⁵ Pë hin go m'bët'ò guí 'yëmfë hingui ho bi 'yøt'a n'da. Pë 'bë guí tømhbë ba ëh ra Hmu, nè gãtho di nèqui bëya 'bë'a mim bëmhbë mbo ma mbëihë n'da ngu n'dajë. Nè di un Ojã bëya 'bë'a rán säui a bi 'yøt'a n'da ngu n'da ra 'yëc'yëi. ⁶ Nu ram hma dí xi ahë, ma zi cu ahë, nangüëcã'be ra Apolo, pë n'da ran zofo ngue hin da donts'i 'bë'a guí 'yøthë. Nè him man guim bëmhbë i ja rá ts'edi n'da ra xänbäte, nè xín guim bëmhbë n'datho xën ho xinda guë'è mi'da. Jananguë'a hin guí thoqui gan 'yëxhë. ⁷ Pë to'o bi ja ahë ngue xën ho ahë xinda guë'è mi'da. Gãtho 'bë'a i ja ahë bi 'da ahë Ojã. Nè nu'bë guí pãhmbë bin 'da'adahë 'bë'a gã i ja ahë, pë hanja gnán 'yëzehëhë, tengu'bë gã tìnsehë a ran ho i ja ahë. ⁸ Pë guí øthë tengu'bë gãm hmusehë, ngue hin te guidí 'bëhmbë, nè tengu'bë ya bin 'da a ni ts'edihë ngue guidí mandahë gãtho mi'da. Pë nuya tengu'bë ya gã sogahë. Pë hyøcta hmaha 'bë xquí søni ngue xtín ja ni ts'edihë, nguetho nècãhe n'dat'a xtín 'dac ma ts'edihë 'bë. ⁹ Pë nugãhe ngue ma 'bãihë ra Cristo, dí m bëmhbe Ojã bi 'yørcãhe ngue i hnuhäigahe xinda gue gãtho mi'da. Nè tengu'bë dyé ofãdihe i pëts'i da thoje. Nè i pa ma èn-

guigahe 'bë i thengahe ra ximhäi. Nè'è yüm 'bëhni Ojã mahëts'i di hyonya tho ho nangué 'bë'a dí sãhe. ¹⁰ Nè nuje t'ënjë dyé 'yãmbëihë, nguetho dí ténhde ra Cristo. Pë nu'ahë èmmë guí homhbë da t'ën ahë i ja nin 'yomfënihë nguetho guí ëna guí ténhdë ra Cristo. Pë nugãhe hin'yë ma ts'edihe bë na hnuje, pë nu bë na hnu ahë tengu'bë èmmë i ja ni ts'edihë. Nè èmmë i pa nt'ët's'i ahë, pë nugãhe i pa nts'ani gãhe. ¹¹ Nè gãtho yë pa xë thogui, nè gãtho yë pa i jabë ya, èmmë dí sãhe ra thuhu, nè ra tuthe, nè dyé 'yãhehe, nè pa m'bë'migahe, nè hin hapë pøni i ja ma ngumhbe. ¹² Nè èmmë dí yãhmbe ngue dadím pësehe nangué ma 'yëhe. Nè èmmë i ts'anje, pë man'da dí äfe rán jãpi Ojã nangué è i sante. Nè èmmë pa ma èngui gahe, pë mpãhã tho ho dí häthe 'bë'a i t'ørcahe. ¹³ Nè di c'ãman'ëje, pë man'da dín zomanhohe. Nè ngutho yë pa jabë ya, i t'ørcahe tengu'bë dyé ngohãihë ra ximhäi ngue hin'yë 'bë'a dadí muje. ¹⁴ Pë hin dín nde ahë guí pë'ts' ni sãhë nangüehna dí xi ahë. Pë dadí 'da ahë n'da ran zofo, nguetho tengu'bë ma t'ühni ahë èmmë dadí huëc'ahë. ¹⁵ Pë madaguë'bë xquín nuhë 'dët'a mahuãhi ni ngürpihë i xän'nahë nangué ra Cristo, pë hønt'a n'datho ni tahë i 'bëi, ngue guëcã, nguetho rá mbëdi tho ho dá xi ahë nangué ra Cristo, jananjabë gã 'yëc'yëihë bëya. ¹⁶ Jananguë'a dí ä'ahë ra mate ngue guí 'yøthë tengu dí øt'ä. ¹⁷ Nè guë'a dá pëhdã bë ra Timoteo, ngue di zë ahë. Nè nu'a tengu'bë majuãni ma ts'ünt'è ngue èmmë dadí huëqui, nè di jãts'i xën ho, nguetho èc'yëi xën ho a ra Hmu. Nè di bën'nahë ngue 'bë'a dí øt'ä ngue dí tenni xën ho ra Cristo Jesús. Nè ngutho dí m mangã bë hapë gãtho i ja yüm peti yë 'yëc'yëi. ¹⁸ Nu bë guí 'bëhmbë, i 'bëpë 'da im bëni jase yé ts'edi, im bëni ngue hin ga mba bë. ¹⁹ Pë mi ts'ètho ga mba bë gan nu'ahë 'bë da nde Ojã. Nè ga pãdi to'o gãtho i ëna i jase yé ts'edi. Nè hinga hønt'è yüm hma ga øts'e, pë gan nu 'bë majuãni i ja yé ts'edi nangué Ojã. ²⁰ Nguetho nu'bë majuãni di manda Ojã bë ja rá mbëi n'da, hinga høntho da bãdi din yã xën ho, pë din ja ra ts'edi njuãntho. ²¹ Ha guín ndehë ga fëmhyã ahë 'bë dá mbagã bë, uague guín nde ga huëc'ahë 'bë dá søngã bë.

Da thøn'a thi n'da ra 'yëc'yëi bi 'yøt'e tengu'bë ran 'yomt'ëni

5 Nè dí øcã bin thãtui rá hømbe n'da ra cu. Pë n'da ran thãti gã 'yøthë èmmë xën ts'otho, tengu'bë ran 'yomt'ëni. Nè njo'o to'o numanho tengu a, xínga guë'è yë jã'i hingui èc'yëi Ojã. ² Nè sã èmmë guidín 'yëxhë guí èmhbë nte guidí 'bëhmbë. Pë xingui ts'è tu ni mbëihë nangué 'bë'a bi 'yøt'a. Hanja ngue hin guí hømhbë thi a. ³ Pë madaguë'bë njo'ogã bë guí 'bëhmbë, pë tengu'bë 'darpë dí 'bëhmbë, ngue dá sãndã a ran ënbi da nu a bi 'yøt' ra ts'oqui, tengu tho 'bë ya dí 'bücã bë. ⁴ Pë i jatho gãtho gam petihë nangué rá thuhu ma Hmuhë ra Jesucristo. Nè tengu tho ho 'bë nècã dí 'bücã bë, jananguë'a dá 'da ahë ran t'ëdi i ja ua. Pë gan 'yohë rán t'ëdi ma Hmuhë ra Jesús. ⁵ Nè nu'a ran 'yohë, dami hyømhbë thi da bënt'a ra zìthu, di èn-

ba rá ngøc'yei, n'damhma da 'yǎp rá punbi Ojǎ nangué rá ts'oqui. Né da zǎ da yǎn Ojǎ nangué rá mbæi 'bæ bi zøn ra pa bá peng ra Hmu bæya. ⁶ Pê hingui sǎ gan 'yêxhæ. Ha hin guí pǎhmbæ n'da ram hma, ngue ts'ætho ra íxi pè i sinni gǎtho ra jǎni. ⁷ Dami hyømhæ thi a ra nyo'ixi ngue ran ts'o guí 'bæhmbæ di ts'on'na nim pètiæ. Janangué'a xtán ho ahæ, tengu ra thuhmæ an t'øt'e nangué ra jǎni ma'da'yo ngue nte ma íxi da mbæ, i ts'i 'bæ ndǎbaxjua. Né i jatho dan hojæ, gue'a bi nde a ra Cristo 'bæ mim 'bøts'e zehæ bi hoga ma ts'oquihæ. Né gue'a ra hmæpya mi u æ yæ jǎ'i 'bæ ndǎbaxjua mi pøxa n'da ra t'æde'yo. ⁸ Janangué'a thocpa thoho hønt'a xæn ho ga øthæ, né hønt'a ra 'yu majuañi ga tænhdæ. Né gue'a ra thuhmæ a ngue hin'yæ ra íxi. Pê hin ga øthæ tengu ra nyo'ixi, ngue 'be'a gǎtho dín numanhosé nangué man 'yomfænisehæ, né 'be'a gǎtho mi'da xæn ts'o. ⁹ Pê nu ra søcuǎ dá pæn'nahæ mam'bet'o, né hin gá pǎhmbæ 'be'a dín nde xcá xi ahæ, ngue dá xi ahæ hin gan 'yohæ n'da ra 'yomt'æni. ¹⁰ Pê hin dí æn ahæ him man zohmbæ æ hinga na pǎdi, madague'bæ yæ 'yomt'æni, né yæ ziyate, né yæ bæ, né'æ thǎnde yæ hyäte oǎ. Nguetho nu'bæ guí sothohæ æ, né guí 'uehmbæ ua ja ra ximhæi 'bæ. Pê hinga gue'a dá xi ahæ a. ¹¹ Pê nu'a mi nde xcá xi ahæ, ngue hin guí 'yæmfæ ni cuhæ æ 'da, né xín guí comhbæ rá 'befi Ojǎ n'da 'bæ æmbi ra cu 'bæ guexta'a ran 'yomt'æni øt'e o gue'bæ bin thǎtui a him mi sǎ xtín thǎtui, o ran ts'iyate, o i thǎnde yæ hyäte oǎ, o né'æ yæ æcuate, o gue ra ðti, o gue ra bæ. Pê o guín 'yohæ æ tengu æ, xínga 'darpæ gan sihmehæ æ. ¹² Nguetho ni 'befihæ guí juǎnbahæ ni mi'yæc'yeihæ 'bæpæ ja nim pètiæ. Janangué'a guí hyømhæ thi a bi 'yøt' ra ts'oqui bæ guí 'bæhmbæ. Pê nu'æ hinga ná æc'yei, hingui sǎ ga juǎnbahæ æ, hønt'a Ojǎ di juǎnba æ.

Sǎ dín hocpa zehæ yæ 'yæc'yei

6 Hanja gnín yǎp zehæhæ bæ 'bæh ra zé'mi, nu'a hing ra 'yæc'yei. Hanja hinga gue'æ ni mi'yæc'yeihæ guí xihmbæ di hoc'ahæ. ² Ha hin guí pǎhmbæ ngue ga juǎnbahæ ra ximhæi 'bæ rán zegui yæ pa, nguetho yú t'æhni gahæ Ojǎ. Hague má guet'æ yæn sæi dí øthæ hin ga hojæ, nguetho man'da hingui hëi dan hocpahæ. ³ Né asta gue'æ yúm 'bæhni Ojǎ mahæts'i ga juǎnbahæ. Ha má guet'æ yæn junt'i dí øzehæhæ yæ pa i jabæ ya ngue hin da zǎ ga hojæ. ⁴ Janangué'a nu'bæ ja n'da ran junt'i, pè hin ga xihmbæ n'da ra zé'mi, nguetho hin dí comh ma 'befihæ a. ⁵ Gue'a dí xi ahæ a, janangué'a jatho guí pè'ts' ni sǎhæ 'be'a guí øthæ. Ha njo'o n'da ahæ i ja ts'æ ran 'yomfæni ngue'a di hoc'ahæ nangué ran sæi guí øthæ. ⁶ Ha i jatho da zix rá cu bæ 'bæh ra zé'mi n'da ra 'yæc'yei, né hing ra 'yæc'yei a ra zé'mi. ⁷ Né nu'a gní 'yøthæ yæn junt'i, né gue'a gním 'bæhmbæ a. Hanja hin gní hyǎthæ a ran ts'o i t'øt ahæ, né hin guídí jafæ da fæ ahæ 'be'a guí peshæ. ⁸ Hin guí hǎthæ, nguetho gueæ ahæ guí ørpahæ ran ts'o ni cuhæ, né guí pèfæ 'be'a i pè'ts'i. ⁹ Pê ha hin guí pǎhmbæ ngue hin da zǎ da yærpæ di manda Ojǎ n'da ra ts'om'bäi. Né o sǎ guim bæmhæ da zin Ojǎ æ yæ 'yomt'æni, o gue'æ i thǎnde yæ hyäte oǎ, o gue'æ in nu-tonto yú xisu yú mim 'yohæhæ, o gue'æ di 'yǎsǎba yú

mim 'yohæhæ tengu'bæ ra xisu. ¹⁰ Né hin da yærpæ di manda Ojǎ æ yæ bæ, o yæ ziyate, o yæ ðti, o yæ æcuate, o yæ næxmate. ¹¹ In jabæ gá 'yøthæ 'da ahæ, pè bi mba m'be't'e ni ts'oquihæ, né gueæ Ojǎ bi 'yøt'e yú t'æhni ahæ. Né bi hoc'ahæ nangué a guí æc'yeihæ ra Hmu Jesús, né nangué a guí 'bæhmbæ rá Hogandǎhi ma Ojǎhæ.

Rá mbeti Ojǎ ma jǎ'ihæ

¹² Majuañi a ram hma ngue i ja man t'ædihæ ga øthæ 'be'a gǎtho dín ndehæ. Pê m'batho a da bømanho ga øthæ. Majuañi ngue i ja man t'ædihæ ga øthæ 'be'a gǎtho dín ndehæ. Pê hin gan nde ga øthæ a da dǎcpa ma mbæihæ. ¹³ Né majuañi a ram hma nangué ran ts'ihmæ, ngue nu'bæ in ndehmæ ma fohohæ, dan sihmehæ. Pê hin'yæ 'be'a man'da nts'änni nangué ma fohohæ, né da zøn ra pa ngue da man Ojǎ him man dan sihmehæ. Pê nu'bæ in nde ran 'yomt'æni ma jǎ'ihæ, hingui sǎ ga øthæ a, nguetho nu ma jǎ'ihæ bi zǎn Ojǎ dim 'bæpæ ra Hmu. ¹⁴ Né da xox Ojǎ ma jǎ'ihæ nangué rá ts'edi, tengu thoho a ra Cristo bi xox 'bæ mi du. ¹⁵ Ha hin guí pǎhmbæ ngue nu ma jǎ'ihæ, gue'a rá jǎ'i ra Cristo a. Ha da zǎ ga hajæ n'da xequi rá jǎ'i ra Cristo, ngue ga øt' ran 'yomt'æni, tengu'bæ n'danǎ'i tho ga øt'be n'da ra xisu ra 'yomt'æni. Pê hingui sǎ ga øthæ tengu a. ¹⁶ Pê gue'a i øt' ra 'yomt'æni bæ na nu Ojǎ, tengu bi mam bæ ja rá t'ohni, ngue nu'æ mi yonǎ'i, pægue bi 'yøt'e tengæ'bæ n'danǎ'i tho bi gohi. ¹⁷ Pê nu'a ra jǎ'i 'bæ in 'youi ra Cristo, tengu'bæ n'danǎ'i tho da 'yøt'ui. ¹⁸ Janangué'a da zǎ guí 'dahmbæ bæya nangué'a ran 'yomt'æni. Nguetho nu mi'da yæ ts'oqui di ts'onba bæ maxøts'e rá ngu Ojǎ, pè nu ran 'yomt'æni di ts'onba bæ mbo rá ngu Ojǎ. ¹⁹ Ha hin guí pǎhmbæ ngue nu ni jǎ'ihæ rá ngueæ rá Hogandǎhi Ojǎ a, nguetho 'bæpæ mbo ma jǎ'ihæ a, gue'a bi 'dajæ Ojǎ a. Né nu ni jǎ'ihæ hin ni mbeti zehæhæ a. ²⁰ Nguetho Ojǎ bi 'yøt'e rá mbeti ahæ, né tengu'bæ xæm hmadi bi gut'i. Janangué'a ga ørpahæ rá 'befi Ojǎ nangué ma jǎ'ihæ né nangué ma mbæihæ.

Ran zofu nangué ran thǎti

7 Pê nuya ga xi ahæ a guí ängahæ. Né ya dí xi ahæ ngue xæn ho 'bæ da zæt'a n'da ran 'yohæ, hin da hyon rá xisu. ² Pê æmmæ xæn ngu ran 'yomt'æni i ja. Janangué'a man'da xæn ho 'bæ dim 'bæh rá xisu n'da ran 'yohæ, né dim 'bæh rá ndø n'da ra xisu. ³ Nu ran 'yohæ i jatho dim 'bæhmi xæn ho rá xisu. Né ngutho ra xisu, i jatho dim 'bæhmi xæn ho rá ndø. ⁴ Nguetho nu n'da ra xisu hin di manda zehæ a rá jǎ'i zehæ, pægue di manda a rá ndø. Né ngutho n'da ran 'yohæ hin di manda zehæ a rá jǎ'izehæ, pægue di manda a rá xisu, nguetho n'dat'a ram 'bæi øt'e. ⁵ Pê hin da 'ue'a n'da nangué rá xisu, né xín da 'ueh ra xisu nangué rá ndø. Pê hinda hønt'bæ gá bæmhæ gan yǎhæ Ojǎ 'da yæ pa da zǎ guí sethæ. Pê i jatho 'da'angu guim bæmhæ ni xisuhæ. Né m'bejua bæya da zǎ gan yǎhæ ni xisuhæ mahøn'a. Nguetho nu'bæ nya'a ts'æ yæ pa hin guí yǎhæ

ni xisuh, xomhma thoho da hyä ahü ra zjthu 'bë hingui sä gui sethë. ⁶ Nu'a dí xi ahü, tengu'bë n'da ran t'ë-di. Pë hin dadí hëc'ahü 'bë guín nde gan thätthë o xin guín nde gam 'bësehë. ⁷ Pë dí ënsegä ngue xën ho 'bë gätho dim 'bëse tengugä. Pë hingui sä, nguetho n'da ngu n'da bin 'dajë ra ts'edi nangue Ojä, ngue 'dahma 'dan'yo ga øthë n'da ngu n'dajë. ⁸ Pë dí xi ahü, nu'ü to'o hinga na din thäti, ne'ü xën du yú xisu, ne'ü xën du yé ndø, man'da xën ho 'bë ya hin gan simhbë, tengu thohögä. ⁹ Pë nu'bë hingui sä da zethoho n'da, man'da xën ho da hyon rá m pëpiui, ngutho n'da ra xisu, ne ngutho n'da ran 'yohë. Nguetho ëmmë di xombëi ngue njongui 'bëhmi. ¹⁰ Ne dí xi ü to'o i 'bëhmi yé ndø, hingui sä da zogui. ¹¹ Ne nu'bë bi zoh rá ndø n'da ra xisu, i jatho dim 'bëse, o gue dim 'bëhmi mahøn'a a rá ndø. Ne ximangutho n'da ran 'yohë, hingui sä din xummi a rá xisu. Ne nuna ran t'ëdi i jaua dí xi ahü, him mam hmansegä, pëgue rá m hma ma Hmuhë ra Jesucristo 'bë mi'bëcua ja ra ximhäi. ¹² Ne nu man'da ram hma dí xi ahü him bi man'a ma Hmuhë 'bë mi 'bëcua. Ne nu'a ram hma dí xi ahü, nu'bë n'da ra cu, ngue hing ra 'yëc'yëi a rá xisu, pë nu ra xisu 'bë in nde ma zä dim 'bëpë, pë man'da xën ho 'bë di thoqui dim 'bëhmi. ¹³ Ne ngutho n'da ra xisu 'bë ra 'yëc'yëi, ne hing ra 'yëc'yëi a rá ndø, pë nu rá ndø 'bë ma zä in nde dim 'bëhmi a rá xisu, pë man'da xën ho 'bë di thoqui dim 'bëhmi. ¹⁴ Ne nu Ojä di jamansu n'da ran 'yohë ngue hing ra 'yëc'yëi, ngue'bë ra 'yëc'yëi a rá xisu. Ne ngutho n'da ra xisu ngue hing ra 'yëc'yëi, pë Ojä di jamansu ngue'bë ra 'yëc'yëi a rá ndø. Nu'bë hin xtan jabë, ya hin xtí jap Ojä ni t'ühniü 'bë. Pëgue ya majapi nangue Ojä ü. ¹⁵ Pë nu'a ran 'yohë hing ra 'yëc'yëi, o gue n'da ra xisu, ne nu'bë in nde da zo a ra 'yëc'yëi mi 'bëhmi, man'da xën ho 'bë di thøtho da mba. Ne hingui sä da 'yörpa ra ts'edi dim 'bëhmi 'bë ya hingui nde. Nguetho Ojä bi zängahë dam 'bëmanhohë ngue nte man sæi din ja. ¹⁶ Ne nu'bë guí 'bëhmbë ü hing yë 'yëc'yëi, xomhma thoho da yän yé mbëi 'bë gui fäxhë da djn ra 'yu, ne'ahë gyü xisuh, ne'ahë gyën 'yohëhë. ¹⁷ Pë jatho gui 'yøthë a dí bømanho a rá ts'edi bi 'da ahë Ojä, n'da ngu n'da ahë, ngue nda'a bi zän Ojä gdám 'bëhmbë, tengu gmí øthë 'bë hin ní zon'nahë Ojä. Ne ngutho dí xicä mi'da ngue hønbe go hapë i ja yém peti yë 'yëc'yëi. ¹⁸ Ne nu'ü to'o nthëqui yé xifani 'bë mi 'yëc'yëi Ojä, pë i jatho guexta'a rá hmëpya yé jã'i nguetho yë judío. Ne nu'bë n'da ngue him mán thequi rá xifani, pë hin da bëni ngue m'bëjua tho da hyëqui. ¹⁹ Nguetho nte ni mba tho 'bë am hmëpya uague hin'na. Pë man'da i jats'editho ga øthë a i xijë Ojä. ²⁰ Pë n'da ngu n'da da 'yøt'e nda'a da zä dám 'bëi, tengu mi øt 'bë hin ní 'yëc'yëi. ²¹ Nu'bë gmín 'yëhëhë bë 'bëh yë jã'i 'bë gmí dáp ni mbëihë Ojä, pë hingui jatho gui päh ni 'bëfihë. Pë nu'bë da xi a ni hmuhë ngue gui pømhbë, pë man'da xën ho 'bë gui pømhbë büya. ²² Ne nu'bë n'da ra 'yëhë, 'bë mi dáp rá mbëi ra Cristo, bi mba ma thøgue bë na nu Ojä. Ne ximangutho n'da ra jã'i ngue him bin 'yëhë, pë bin 'yëhë nangue ra Cristo. ²³ Ngue nu Ojä bi 'yøt'e yé t'ühni gahë, ne tengu'bë

xëm hmadi bi gut'i. Janangue'a 'yo guí ténthohohë 'bë'a di 'bëp ahë gui 'yøthë yë jã'i 'bë i xi ahë gui 'yøthë yë ts'oqui. ²⁴ Ne n'da ngu n'da ahë, ma zi cu ahë, gui thoqui gui 'yøthohohë ni 'bëfihë, tengu gmí øthë 'bë hin gní 'yëc'yëihë Ojä. Pë man'da gui thoqui gui 'yøthë xën ho guepë da numanho Ojä. ²⁵ Ne nu man'da ram hma guí ängahë nangue'ü njo'o yé xisu o yé ndø, pë hin'yë n'da ram hma bi manse a ma Hmuhë ra Jesucristo 'bë mim 'bëcua ja ra häi. Pë ga xi ahë a dí m bëngä. Ne xën ho 'bë gui 'yøthë a dí m mangä, nangue a rá mate ma Hmuhë bi 'dac ran 'yomfëni. ²⁶ Ne nu mam hmangä dí xi ahë ya, nangue njo'o yé xisu o njo'o yé ndø, xën ho 'bë din jatho tengu in ja ya. Nguetho nu'ü yë pa jabë ya, xën hëitho 'bë gan nuhë yën ünbi 'bë dán simhbë. ²⁷ Ne nu'bë n'da i 'bëh rá xisu, hin da bëni ngue da hyëgui, ne nu'bë n'da njo'o rá xisu, hin da bëni da hyoni. ²⁸ Pë nu'bë guín ndehë gan simhbë, hin guim bëmhbë ngue ra ts'oqui a. Ne ngutho 'bë n'da ra hmute da bëni din thäti, pë hin da 'yëmbi ra ts'oqui a. Pëgue nu'bë gan simhbë, man'da xën hëi ram 'bëi gui 'yøthë, xinda gue'bë njon xtím 'bë ahë. Ne dín nde gan yän ahë nangue ü xën hëi. ²⁹ Ma zi cu ahë, nu'a nam bøn a dí xi ahë, him min ngu yë pa dam 'bëhmbë ua ja ra ximhäi. Janangue'a i jatho ga humbahë ga juahmbë n'dihi rá 'bëfi Ojä yë pa ní mba bë. Ne nu'ü to'o i 'bëh yé xisu büya, ne xingui ts'ü da bëni da 'yë'ts'a rá 'bëfi Ojä nangue a rá xisu. ³⁰ Ne hingui sä nya'a ga eshë rá 'bëfi Ojä 'bë ya dín nuhë ra dumbëi, nguetho dí xønhdë ga juahmbë n'dihi rá 'bëfi Ojä. Ne xingui sä nya'a dan johyahë nangue ma amigohë, xinga gue'ü dí tämhë nya'a gan numanhohë. ³¹ Ne ngutho ü to'o gätho i øt' yé 'bëfi zehë ua ja ra ximhäi, pë man'da zi ts'ütho da bëni. Nguetho mi ts'ütho da guadi 'bë'a gätho dín nuhë ya. ³² Janangue'a dín nde ahë ngue man'da ts'ütho guim bëmhbë 'bë'a di hën ahë ua ja ra ximhäi. Ne nu'bë n'da ran 'yohë ngue njo'o rá xisu, pë man'da ëmmë da bën a rá 'bëfi Ojä, nguetho 'bëse, ne i honi 'bë'a da numanho Ojä. ³³ Pë nu'bë ya i 'bëh rá xisu, ne hinga hønt'a rá 'bëfi Ojä da hyom büya, ne'a rá xisu da numanho ne da hyonbi 'bë'a gätho da hyoni. ³⁴ Ne nu'a n'da ra xisu ngue njo'o rá ndø, pë man'da da zä hønt'a rá 'bëfi Ojä da bëni da 'yøt'e. Pë ne'a rá jã'i ne'a rá mbëi hønt'a rá 'bëfi Ojä øt'e. Pë nu'a ra xisu 'bë ya i 'bëh rá ndø, ne da 'yøt'e dí numanho a rá ndø. ³⁵ Ne nuna dí xi ahë dín nde ga fäx ahë, ne hin dín nde ga ün'nahë. Ne dín nde ahë gui 'yøthë a xën ho, ngue hin di hëi ni mbëihë 'bë gui 'yøthë rá 'bëfi Ojä. ³⁶ Pë nu'bë n'da ran 'yohë ngue i 'bë a n'da rá t'jxu, ne ya bi zøn ra ora din thäti. Ne im bëni hingui ho 'bë da zäm-mi, ne ëmmë in nde rá t'jxu din thäti, xën ho 'bë di thärpa a rá t'jxu, ne hin da 'yëmbi ra ts'oqui a. ³⁷ Pë nu'bë n'da ran 'yohë hin te im bën rá mbëi ngue din thät'a rá t'jxu, ne nu'bë ja rán t'ëdi rá ta da zä da xifi, pëgue man'da xën ho 'bë dim 'bëtpë. Ne n'dat'a im bëni ngue gue'a xën ho da 'yøt'a. Ne da badi xën ho a bi 'yør büya. ³⁸ Janangue'a nu'ü to'o di thärpa yé t'jxu, xën ho i øt'e, pë ne'ü to hingui nde di thärpa yé t'jxu, pë man'da xën ho i øt'ü. ³⁹ Pë nu'bë n'da ra xisu bi hy-

on rá ndø, pe i jatho dim 'bøhmi gätho yu pa i 'bø a rá ndø. Ne nu'bø ya bi du a rá ndø, 'bø in nde din thät mahøn'a, xøn ho ngue din thäti, pøgue n'da rá mi'yëc'ysiui din thätui mahøn'a. ⁴⁰ Pe dí ðnsegä ngue man'da din johya 'bø hin din thätui mahøn'a. Ne dí m bøn ngutho di bøn gä rá Hogandähi Ojä.

'Da yuñ t'änni nangue yu 'bøts'e

8 Ne nuya dín nde ga xi ahø a gá 'yängahø, 'bø da zä gui sahø a ra ngø xí 'bøspa ø yu hyäte ojä, uague hin'na. Ne majuani guím mamhbø ngue gätho gahø dí pähmbø xøn ho a. Pe nu'a gní pähmbø, gue'a gnín 'yëxtahø a. Pe man'da gue'a ran huçcate nan te rá 'bøfi Ojä a. ² Pe nu'bø guí ðnsehø guí pähmbø ran 'yomfëni, pe guerø na fapø bøya ngue hinga ná pähmbø xøn ho, nguetho guidín 'yëxhø. ³ Pe nu'bø majuani dín numanhohø Ojä, ne dí comhbø rán 'yomfëni Ojä 'bø. ⁴ Nuya, nu'ø 'bø'a gätho bí 'bøspa ø yu hmitte, pe dí pähmbø hing yu ojä ø fmbi n'youi. Ne dí pähmbø n'datho Ojä 'bøi, ne høn't'a i ja rá ts'edi a. ⁵ Ne madague'bø t'fmbi 'bøh yu ojä ua ja ra häi nerø mahëts'i, ne t'fmbi xøn ngu yu ojä ne yu hmu, pe nuju, høn't'a n'datho a Ojä dí 'bøhmbø, ngue ra Ta, ne bi zän ni 'bø'a gätho i ja, nejø bi zängahø ga ørpahø rá 'bøfi. Ne høn't'a n'datho a ra Hmu dí 'bøhmbø, ngue gue'a ra Jesucristo a, ne gue'a í 'yøt' Ojä 'bø'a gätho i ja, ne gue'a bi 'dajø ra te xøn ho ma mbøihø a. ⁷ Pe hinga gätho yu cu guí 'bøhmbø i pädí xøn ho nangue ø yu hyäte ojä, ne zäi mi thände ø, janangue'a fna guexta'a im bøm 'bø ya bi za a ra ngø xí 'bøts'e. Ne i ðnse ngue'a ra ts'oqui a 'bø ya bi za, nguetho hinguin zaqui yú t'ëc'yëi. ⁸ Pe hinga gue yuñ ts'ihmø dí sihø nan numanhøjø Ojä. Xín gam bømhbø ngue'a nan numanhøjø a 'bø dí sihø o hin dí sihø. ⁹ Pe i jatho gui jamansufø yú mbøi ni cuhø. Ne mamí jafø da däng bø ja ra ts'oqui, nguetho hinga na pädí 'bø'a guí øthø 'bø guí øthø a guí pähmbø xøn ho. ¹⁰ Pe xi'bø da nu ahø 'da ni cuhø gue'a guí sihmehø bø ja yú nijä yu hmitte. Ne guí pähmbø xøn ho 'bø'a guí sihø. Pe nu'ø ni cuhø im bønse gue'a ra ts'oqui a 'bø da ts'i. Ne xi'bø sä da 'yëna da hyut'an zambøi da zi ø xí 'bøx bøya. ¹¹ Jananjabø nu nin 'yomfënihø gue'a nam 'bøh ni cuhø a, nguetho hinga na pädí xøn ho. Pe nu'ø ni cuhø, gue'a í du ra Cristo a ngue da yänba yú te. ¹² Janangue'a nu'bø ngubø guí øthø, pe guí ørpahø ra ts'oqui ra Cristo 'bø, nguetho guí ørpahø ra ts'oqui ni cuhø ngue hinguin zaqui yú t'ëc'yëi, ne guidí ts'onbahø yú mbøi. ¹³ Ne nugä drá Pablogä, nu'bø gue'a ra ngø dí sagä nin ünba rá mbøi n'da ma cu, pe man'da xøn ho 'bø him man ga sagä ra ngø 'bø, janangue'a hin ga japi da mbeng bø ja yu ts'oqui n'da ma cu.

Da bøn nda'a xøn ho da 'yøt' yú 'bøihø ra Cristo

9 Ne nugä man'da ja man t'ëdi xcá øt'ä 'bø'a gätho dín numanho ga øt'ä, nguetho majuani ma 'bøigä'be a ra Cristo, ngue dá nusegä a ra Hmu. Ne mfädi majuani bin 'dac man t'ëdi nguetho dá ja ahø gä

'yëc'yëihø Ojä nangue rá m fäts'i ra Hmu. ² Ne masque i 'bøh mi'da fngui him ma 'bøigä'be ra Cristo, pe nu'ahø guí pähmbø, ne mfädigui nangue ahø. ³ Ne gue'a ga xi-cä ø to'o da 'yängui nangue man t'ëdi. ⁴ Ne i ja man t'ëdi xcá tåh man zäbi o xtín 'dac man ts'ihmø. ⁵ Ne i ja man t'ëdi xcán thät'be n'da ra xisu, ngue ma mi'yëc'yëi'be, ne xcá sít's'i hønbo go hapø dí 'yo, tengu i øt'ø yün 'yohø ra Cristo, ne ra Pedro, ne mi'da yú 'bøihø ra Cristo. ⁶ Pe ha guím bømhbø hin'yø man t'ëdi'be a ra Bernabé ngue xcá è'ts' ma 'bøfi zehø'be ngue'a ná tåh man ts'ihmø'be. ⁷ Nguetho njo'o n'da ra dofai i juzehø yú gasto zehø. Ne n'da ra jå'i 'bø i øt' ran uändät'ä i jant'ëdi da zi. Ne yu jå'i 'bø di 'yëh yú de'yo, i jant'ëdi da zip yú xi'ba ø yú de'yo 'bø in nde. ⁸ Pe hinga høn't'ø yu jå'i im ma tengu na dí xi ahø, pe ne'a Ojä im ma tengu na, ne gue'a mán t'o't'i bø ja rán t'ëdi Ojä a. ⁹ Nguetho nu'a rán t'ëdi Ojä bi 'yo't'a ra Moisés: "Pe nu'bø n'da ra mbündani i ø, hingui sä da thurpa rá nde, n'damhø da zä da za ø yu xi'yømpøhø i jabø," bi 'yëna. Pe ha gam bømhbø høn't'ø yuñ dani in nu Ojä. ¹⁰ Ha hin dí pähmbø ngue nejø da t'ørcañ a i hman-gua, nguetho n'da ran t'uti a, man t'o't'i nanguejø. Ne tengu'bø dadím pøhmbø bø ja ra häi, ngutho ø yu du-jø ne'ø yu mbejø, ne xøn ho 'bø da bøn i da däng yün zäbi nangue yú 'bøfi øt'e. ¹¹ Ne nugä'be tengu'bø ya dá tu'be ra hmudä bø guí 'bøhmbø nangue ra te. Pe xiya ha guím bømhbø hingui ho 'bø xcá xoc'be ngue ga si'be. Nu'a nam bøn'a dí xi ahø, tengu'bø ya xquí jur-ca'be. ¹² Pe nu'ø mi'da yu xänbate i hani 'bø'a guidí un-hø, ne man'da i ja man t'ëdi'be xcá høm'be 'bø xcá nde'be. Pe hinga gue'a dí hongä'be ngue'a ga tå'be. Xøn ngu ø gätho dadín 'yëpta'be, nguetho dí su'ahø hin xquí hyämhbø a rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹³ Pe guí pähmbø 'bø'a i øt'ø to'o dim pøpø ja yú nijä ma mi-judíohe, høn't'a i tjm bø ja ra nijä i si, ne gue'a nam pøp ø yuñ t'unni din t'un'na Ojä bø. ¹⁴ Ne nguthogähe ya, ngue'a dí m mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, bi zän ra Hmu ngue gue'a dám pøpø a rá m hma. ¹⁵ Pe hin dí øt'ø yuñ t'ëdi gä bin 'daqui. Ne hinga gue'a nam bøn'a dá ot'ahø a, ngue gui 'dajø man zäbigä. Pe man'da xøn ho 'bø ga tugä, xín da gue'bø 'bo'o da 'ujn-gui, ne ndetho dí 'uega man johya. ¹⁶ Pe nu'bø høn't'a ga øt'ä ngue ga mangä rá m hman ra Cristo, pe hin dí guah man johyagä a 'bø, nguetho gue'a ín 'dac ma 'bø-fi a. Nguetho jats'edi tho gam mangä a ram hma. ¹⁷ Pe nu'bø mpähä thoho dí øt'ä rá 'bøfi ma Hmu, ne i ja 'bø'a dí tåh. Pe nu'bø dats'edi tho ga øt'e ts'øtho, pe guemhma 'yo ma güenda ga juadi. ¹⁸ Pe 'bø'a nin jurca 'bø mpähä thoho dí m man rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pe man'da dí tåh ran johya 'bø nte dí tåçä ra hme. Janangue'a man'da xøn ho 'bø nte ga tåh, madague'bø i ja man t'ëdi ngue xcá tåh nangue'a ma 'bøfi. ¹⁹ Ne madague'bø hingan ts'änni ngue dan 'yëhögä, ne njo'o n'da ra jå'i ngue'a ma hmu, pe dí cohi tengu'bø drá 'yëhögä ø gätho yu jå'i, guerø da zä ga zedi da dñ ra 'yu xøn ho ø mi'da xøn ngu. ²⁰ Janangue'a nu'bø dí 'bøhmbø ma mijudíohe, ngue i øt'ø yuñ t'ëdi bi xi Ojä yu judío, necä dí øt'ä ø,

madague'bu hin di mandagä u. Janangue'a da zä ga zerpa yú mbæi da 'yëc'yëi ra Cristo. ²¹ Pë nu'bu dí 'bëhmbe u hingui päh yën t'ëdi bi xi Ojä yu judío, necä hin dí øt'ä u. Janangue'a da zä bu ga zedi da 'yëc'yëi ra Cristo. Pë hingui nde da ma ngue dí sotho u yün t'ëdi Ojä, nguetho dí tendä a im man ra Cristo. ²² Në nu'bu dí 'bëhmbe u xën güent'i thoho yú t'ëc'yëi, pë necä dí øt'ä tengu'bu xën güent'i thohogui, janangue'a i sä bu dí zedi da 'yëc'yëi ra Cristo. Në gue'a dí øt'ä, ngue 'da'iguje n'da ngu n'da yu jã'i, në dí honi xën ho 'bëpü dí 'yëc'yëi yu jã'i. ²³ Guehna gätho dí øt'ä na, janangue'a da zä ga comhbü rán jãpi ra Cristo hont'a go to'o ní jã'i da hyän'a ran ho ma'da'yo. ²⁴ Pë guín nuhu yën t'uti nanguë'u i tihi, madague'bu i tihi, pë n'datho a i tãh ran t'unni. Pë dami tihmbü ya nguëpü da zä gui tãhmbü. ²⁵ Në tengu thoho yën 'yëni ua ja ra ximhäi, ëmme din jamansue, në hingui nde da 'yøt'a di hëni. Pë hont'a dim 'bëdi i tã u. Pë nu'bu in jabu ga øthü, ga tãhmbü a da hyät'i mazäi. ²⁶ Në nugä tengu'bu dí øt' ra 'dihi, dí hax ra 'yu i uëntho bu hapu i ja ran tãhã. Në tengu'bu 'bo'o dadín tun'be, pë hinga ha sätho dí pëcpi, pë dí pãdi hapu dí tãpi xën ho. ²⁷ Pë dí sam zëhe ma ngøc'yëi, dín ndepe da 'yøt'a dí xifi, n'damhma hin go ga 'bëcä a 'bë'a dí xi'ü mi'da ngue da dãhã.

Ma hëcpi yu 'yëc'yëi nanguë yu hmite

10 Në gue'a dín nde ahü gui pãhmbü a, ma zi cu ahü, ngue 'bë'a bi 'yøt' mam bombøtahe maya'bu, gätho mi cot ra güi bu ní mba u, në bi zits'i. Në gätho bi 'daxpü 'danguadi ra thëngdejã. ² Në gätho bin yãm bu ja ran ünbi 'bu mi den ra Moisés, tengu'bu ya yú yante a. Në janangue'a i t'ëmbi tengu'bu bin xixyã nanguë'a ra dejã bu bi thogui në ra güi. ³ Në gätho 'da'an zitho ra maná ngue ra hme bi un Ojä hapu ní mba. ⁴ Në gätho bi zi ra dehe bi bøm bu ja ra do, tengu'bu bi zip rán zaqui a ra Cristo, në tengu'bu ya bin 'yohü ra Cristo bu ní mba u. ⁵ Në madague'bu bi t'ørpe gätho u, pë ëmme xën ngu u him bi numanho Ojä a bi 'yøt'e. Në hønbu go hapu bin c'uaxt' yú do'yo bu ja yu dapo bi thogui. ⁶ Në gue'a urcahü a, janangue'a hin gan ndehü ga øthü yu ts'oqui, tengu mi øt'ü 'bu mi 'yo bu ja ra dapo. ⁷ Janangue'a o guí thãndehü yu hyäte ojä, tengu mi øt'i 'da u, tengu mán t'o't'i, ngue bin sihmë u në bim mihni, bi ndants'i bin në 'bu mi dãnde ra pøte xí 'yøzëhe. ⁸ Janangue'a hin ga øthü ran 'yomt'ëni tengu mi øt'i 'da, në n'dapa thoho án du 'dãte ma hyu mahuhi njã'i. ⁹ Pë hingui sä ga sähü ra Hmu nanguë ma ts'oquihü, tengu mi øt'i 'da, në xën ngu bi du, bi za yu c'ëyã. ¹⁰ Janangue'a hin ga säman'ühü nanguë Ojä, tengu bi 'yøt'ü 'da, në gue'a bi mbenh Ojä n'da ram 'bëhni mahëts'i ngue'a bi hyo u. ¹¹ Në gue'a bin ja a tengu'bu ya n'da ran t'uti ngue i süj dan jahü bu. Në gue'a xmán t'o't'i 'bë'a dãm 'bëhm-bü yu pa i jabu ya ngue rán zëgui. ¹² Janangue'a nu'bu dí m bëmhbü tengu bi 'yøt'ü, pë hingui sä ga ëmhbü, nanguë ra ts'ëdi bi 'dajü Ojä hin'yü 'bë'a ga suhü. Pë i jatho ëmme dam fäsëhü, ngue hin ga tãnjü bu ja yu

ts'oqui. ¹³ Pë nu'bu i ts'äc ma mbëihü ga øthü yu ts'oqui, tengu'bu i ts'äp yú mbëi gätho mi'da yu jã'i. Pë dí pãhmbü di zerca ma mbëihü Ojä ga tãfë ran ts'äte. Pë nu'bu ëna da sijü mi'da xën hëi ngue hin da zä ga tãfë, hin di jajü Ojä gan nuhü u. Në i urcahü 'bëpü dá tãfë u dín nuhü. ¹⁴ Në nuya, ma zi cu ahü, në xingui ts'ü guim bëmhbü gui thãndehü yu hyäte ojä. ¹⁵ Në guehna dá xi'ahü na ya, nguetho i ja nin 'yomfënihü, në sä gui pãshë 'bë'a nam bøn'a dá xi ahü. ¹⁶ Në zãi dí äfë Ojä rán jãpi 'bu dí sihü ran ts'ihmë bi zän'na ra Cristo bu ja ram peti. Në nu'bu dí sihü rán gui ra uva, ha hin dí m bëmhbü ngue dí comhbü rá ji ra Cristo ngue bi hogahü. Në'bu dí xëmhbü ra hme në dí sihü a, ha hin dí m bëmhbü ngue dí comhbü rá jã'i ra Cristo ngue bi ünba 'bu mi hogahü. ¹⁷ Madague'bu ëmme xën nguju ngue dá sihü u, pë n'dat'a ra hme, në gue'a ní 'yørcahü n'datho ma jã'i dí comhbü a ra Cristo. ¹⁸ Në tengu bi 'yøt' ma mi'israelhe, gä bi zi yën t'unni mí pa nt'unni Ojä, në gue'a í gomhma rá te Ojä a. ¹⁹ Janangue'a hin nin sähü gui comhbü a i si ü pa m'bøspe yu hmite, madague'bu hingui ndëxqui u yu ngø i pa m'bøspe u, në hin'yü yú ts'ëdi u yu hmite. ²⁰ Pëgue dí xi ahü, nu'ü 'da ngue hingui pã Ojä, i pøspa yu hmite, pëgue yu zjthu i hãni. Janangue'a hin dín nde'ahü gui com'ma gui sihü u yú 'bøts'e, n'damhma hin gui comhbü rá 'bë-fi yu zjthu. ²¹ Hingui sä ga thecpahü rá tasa ra Cristo 'bu dí thecpahü rá tasa yu zjthu. Në hingui sä ga comhbü rá ngøc'yëi ra Cristo 'bu dí comhbü yú 'bøts'e yu zjthu. ²² Uague guím bëmhbü go gui muthü a Ojä. Ha man'da i ja ni ts'ëdihü xinda gue Ojä.

I sä 'bë'a da 'yøt' yu 'yëc'yëi, pë da bën ran huëcate

²³ Majuãni a ram hma ngue da zä ga øthü 'bë'a go dín numanhohü. Pë nu'bu ga øthü 'bë'a gä i ja, hinga gä xën ho bu dán gohi. Majuãni da zä da 'yøt'e hont'a go numanho n'da ra jã'i, pë hinga gätho nan te rá 'bëfi Ojä u. ²⁴ Pë i jatho ga huanhdü nda'a man'da xën ho, ngue da zä ga fãxhü u mi'da, në hin nanguë man hosehü. ²⁵ Pë dami sihü 'bë'a gätho i 'bã bu ja ra täi, në hingui jatho gui 'yãnhdü 'bë'a di ja a ra ngø 'bu m'bøts'e o hin'na. ²⁶ Nguetho gätho rá mbeti Ojä u gätho i ja ua ja ra häi, në ra ngø, në'a ra ximhäi büya. ²⁷ Në nu'bu 'bo'o da zix'ahü na ts'ihmë bu ja yú ngu u hing yu 'yëc'yëi, në nu'bu guín nde gui mbähä, dami sahü 'bë'a gätho di 'da'ahü, në hin te gui 'yãnhdü, në o guím bëmhbü ngue di hëc'ahü Ojä ngue gui sihü. ²⁸ Pë nu'bu n'da ngue da xi'ahü: "Nuna ra ngø bi mba m'bøspe yu hmite," da t'ën'ahü, pë o guí sihü büya, janangue'a hin gui ünba hü rá mbëi a to bi xi'ahü, nguetho im bëni hingui nde Ojä gui sihü a. ²⁹ Nguetho i jatho gui jamansup rá mbëi ni mijã'iui, madague'bu guí pãdi ngue xën ho a ra ngø. Pë masque 'bü' 'da ahü guín nde gui 'yãngahü: "Hanja ngue ga ët' man ts'ih-mëhü 'bu 'bo'o hingui numanho a, pë tengu'bu hin'yü ma ts'ëdihü 'bü. ³⁰ Në nu'bu dadí unhde ra jamadi Ojä nanguë man ts'ihmë dí sihe, hanja ngue sä di c'ãman'ëje u 'da," gue'bu 'bo'o da 'yãngui. ³¹ Pë dí xi'ahü, dami jamansuhü a guí øthü, uague ran ts'ihmë

guí sihɛ, o 'be'a gätho guí ɔthɛ, pɛ hɔnt'a dí t'ɛspa Oja guí 'yɔthɛ. ³² Nɛ ɛmmɛ ga jamansuhɛ 'be'a dí ɔthɛ ngue njon ga jafɛ da dɔngui, xinga n'da ra judío, xinga gue'ɛ hing yɛ judío, nɛ xinga gue'ɛ ma mi'yɛc'yɛihɛ. ³³ Nguthogä ya, ɛmmɛ dí honi ngue ga ɔt'ä 'be'a gätho da numanho mi'da yɛ ja'i xɛn ngu, nɛ hin dí honi 'be'a dín numanhosɛgä. Pɛgue dí honi nangue mi'da, nguepɛ da zä da dɔn ra tema'da'yo ɛ gä mi'da xɛn ngu.

11 Pɛ dí xi'ahɛ guí tɛnhɛ a dí ɔt'ä, nguetho dí ɔt'ä a i ɔt'a ra Cristo dí tendä.

'Be'a da 'yɔt' yɛ xisu bɛ ja ram peti

² Pɛ xɛn ho guí ɔthɛ ngue'a guím bɛnthohɛ 'be'a gätho dá xi'ahɛ, ngue bi bɛngä Oja ga xi ahɛ. ³ Pɛ dín nde ahɛ guí pɔhmbɛ, ngue nu ra Cristo, go rá hmu n'da ngu n'da ran 'yohɛ, nɛ nu yɛ xisu, tengu'bɛ yú hmu ɛ yú ndø. Nɛ dín jahɛ bɛ nangue Oja. Nɛ in jabɛ a ra Cristo, rá Hmu a Oja a. ⁴ Pɛ nu'bɛ n'da ran 'yohɛ i yaui Oja bɛ i ja ram peti, o gue im man ram hma, pɛ hingui sä da hyu'ts' rá fɛi, tengu'bɛ hin'yɛ rá ts'edi. ⁵ Pɛ nu'bɛ n'da ra xisu i yaui Oja bɛ ja ram peti, o gue im man ram hma, i jatho da gomp' rá ya, ngue hin da mispa a rá ndø, nɛ hin da 'yɔt'e tengu'bɛ nt'axi rá ya. ⁶ Pɛ nu'bɛ n'da ra xisu hingui nde da gomp' rá ya, man'da xɛn ho 'bɛ da 'yax rá ya 'bɛ. Pɛ nu'bɛ guím bɛmhɛ ra 'yasä 'bɛ nt'axi n'da ra xisu, o gue'bɛ tengu'bɛ hin'yɛ yú xtɔ, pɛ man'da xɛn ho 'bɛ xtán gomp' rá ya. ⁷ Pɛ nu n'da ran 'yohɛ hingui sä da hyu'ts' rá fɛi bɛ ja ram peti, nguetho i udi i ja rá ts'edi xɛn ho, tengu 'bɛ gueɛ Oja i 'bɛpɛ. Pɛ nu n'da ra xisu i udi man'da ja rá ts'edi n'da ran 'yohɛ. ⁸ Nguetho mbɛdi bi 'yɔt' Oja a ran 'yohɛ, nɛ m'bɛjua bɛya bi thɔcpa n'da rá do'yo'bɔts'e a ran 'yohɛ, nɛ gue'a í t'ɔt' ra xisu a bɛya. ⁹ Nu ran 'yohɛ hin í t'ɔt'e ngue da mbäx'a ra xisu, pɛ í t'ɔt'a ra xisu ngue da mbäx'a ran 'yohɛ. ¹⁰ Nɛ ɛ gue'a dím mangä a, ngue nu yɛ xisu i jatho da gomp' yú ya, janangue'a da 'yudi ja yú ts'edi yú ndø. Nɛ gue'a dín numanho yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i a bɛya. ¹¹ Pɛ nu bɛ ja rá 'bɛfi ra Cristo, hin da bɔmanho 'bɛ hɔnt'ɛ yɛn 'yohɛ dim pɛpɛ, xín da bɔmanho 'bɛ hɔnt'ɛ yɛ xisu, pɛgue gätho 'da dám fäxtahɛ ɛ. ¹² Nguetho majuañi nu'a ra xisu nt'ɔt'e nangue rá do'yo'bɔts'e a ran 'yohɛ, pɛ guexta'a majuañi ím 'bɛ a n'da ran 'yohɛ nangue rá mbe. Nɛ gätho bi zän Oja din jabɛ. ¹³ Pɛ dami bɛnsɛhɛ 'be'a man'da xɛn ho guí 'yɔthɛ, nangue n'da ra xisu 'bɛ in yaui Oja, 'bɛ hingan jo'mi rá ya. Ha guí ɛmhɛ xɛn ho i ɔt'e uague hin'na. ¹⁴ Nɛ dí pɔhmbɛ 'yasä 'bɛ xtá mba rá ya n'da ran 'yohɛ. ¹⁵ Nɛ ngutho n'da ra xisu, gue'a ní necmanho a rá xtɔ 'bɛ xɛ mba. Nɛ gue'a í ts'änba n'da ra xisu a, ngue'a xtá mba yú xtɔ, tengu'bɛ ya rán jo'maya a. ¹⁶ Pɛ nu'bɛ 'bo'o in nde dán junt'a 'be'a dí xi ahɛ, pɛ hingui sä dán junthɛ a. Nɛ i jatho ga xifi ngue ngutho i t'ɔrpɛ ja mi'da yúm peti yɛ 'yɛc'yɛi.

Da hnumansu ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu

¹⁷ Pɛ nu'a man'da ga xi ahɛ ya, hingui sä ga ɛn'ahɛ xɛn ho guí ɔthɛ. Nguetho hingui sä di zet'a ni mbɛihɛ

a guí ɔthɛ bɛ ja nim petihɛ, pɛ man'da di ts'on'nahɛ. ¹⁸ Nguetho i siqui 'be'a guí ɔthɛ 'bɛ guídím petihɛ, guídín junthɛ n'da ngu n'da ahɛ. Nɛ dí ɛc'yɛi ngue majuañi a i siqui. ¹⁹ Masque guím bɛmhɛ jatho gan hejɛ. Pɛ guepɛ bi fadi nda'a majuañi yɛ 'yɛc'yɛi. ²⁰ Nguetho nu bɛ ja nim petihɛ guí sihmɛhɛ, pɛ him majuañi gue'a ran t'ɔt'e bi xic ma Hmu'ɛ guí ɔthɛ. ²¹ Pɛ nu'bɛ ra ora guí sihmɛhɛ, ɛmmɛ guídín uɛmhɛhɛ nin ts'ihmɛhɛ n'da ngu n'da ahɛ. Nu'ɛ 'da xinga n'damhɛ gá unhdɛ, nɛ nu'ahɛ bɛya gue'bɛ go ɛmmɛ gán nyahɛ. ²² Ha hin'yɛ ni ngumhɛ ngue gan sihmɛhɛ bɛ. Nguetho guídí ts'onbahɛ rá 'bɛfi Oja, nɛ guídí 'yasäbahɛ ɛ ni cuhɛ nte gá unhdɛ. 'Be'a guí ɛna ga xi ahɛ. Ha guí ɛna ga ɛn'ahɛ xɛn ho a guí ɔthɛ. Pɛ hin'na.

Nangue 'be'a nam bɔn a ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu

²³ Janangue'a dín nde ga xi ahɛ mahɔn'a ya 'be'a nam bɔn a ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu. Nɛ tengu thoho bi xängä ra Hmu, nɛ ngutho dí xi ahɛ. Ngue n'dat'a ra xui bi mba ma dä ra Hmu Jesús, nɛ bi hyac ra hmɛ, ²⁴ bi 'yöp ra jamadi Oja nɛ bi xɛm bɛya. Nɛ bi 'yɛna: "Dami sihɛ na, nuna ma ngɔc'yɛigä na, ngue din ɛnbi nangue ahɛ. Nɛ guí thoqui guí 'yɔthɛ na, n'damhma guim bɛnjɛ." ²⁵ Nu'bɛ mi jua a bi zi a ra hmɛ, bi dec a ra tasa bɛya, ngue mi po ra gui'uva, nɛ bi 'yɛna: "Nuna nam bɔni ngue ya di hoc'ahɛ xɛn ho ra 'da'yo'yu da 'yɔt'ahɛ Oja nangue ma jigä. Nɛ n'dandj ngu n'dandj guí sihɛ, guim bɛnjɛ dá tugä nangue ahɛ," bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁶ Janangue'a n'dandj ngu n'dandj ga sihɛ ra hmɛ nɛ ra gui'uva, dí uhmbɛ rán dɛte ra Hmu gue'bɛ go bá pengua mahɔn'a.

'Bɛpɛ dá fɛn ran ts'ihmɛ bi zän ra Hmu

²⁷ Pɛ nu'a to'o hin din 'yomfɛni, nɛ sä i si a ra hmɛ nɛ ra gui'uva, ya i ja rá ts'oqui, nguetho hingui numansup rán dɛte a ra Hmu bi du. ²⁸ Janangue'a i jatho m'bet'o da bɔɛ n'da 'be'a i ja mbo rá mbɛi, nɛ nubɛya da zä da zi ra hmɛ nɛ'a ra gui'uva. ²⁹ Nguetho nu'bɛ i si a ra hmɛ nɛ i si rán gui ra uva, nɛ hingui bɛni 'be'a ín ɛnba ra Hmu 'bɛ mi du, nɛ hɔnt'a ran ɛnbi da nu a. ³⁰ Nɛ gue a guí ɔthɛ a, janangue'a xɛn ngu xɛn ɛ ahɛ nɛ xɛn güent'i ahɛ, nɛ ya xcá tuhɛ 'da ahɛ. ³¹ Pɛ nu'bɛ m'bet'o dadí juanbazehe ma mbɛihɛ, hin da zɛgbahɛ ra Hmu 'bɛ. ³² Pɛ nu'bɛ hin dadí juanbazehe ma mbɛihɛ, guemhma da 'yɔrcahɛ ram fɛi 'bɛ. Pɛ man'da xɛn ho 'bɛ da mbɛgbahɛ ra Hmu ya, n'damhma hinga 'darpɛ gan nuhɛ ran ɛnbi ra ximhäi. ³³ Janangue'a ma zi cu ahɛ, nu'bɛ guídím petihɛ, ngue guí sihɛ ra hmɛ nɛ ra gui'uva, nde'bɛ hin gan uɛnsɛhɛ, pɛ guí tɔmhɛ din 'da ahɛ n'da ngu n'da ahɛ. ³⁴ Nɛ nu'bɛ 'bo'o i tumanthuhu, hin da bɛni din sihmɛ bɛ ja ram peti, pɛ jatho 'bɛ din sihmɛ bɛ ja rá ngu, n'damhma hin da mbɛp ahɛ Oja nangue'a nim peti guí ɔthɛ. Nɛ nu'a 'be'a gätho man'da guí ɔthɛ, ga hoc'ahɛ 'bɛ dá mba bɛ.

'Dahma 'dan'yo yú ts'edi bi un rá Hogandáhi Oja

12 Ne nuya ma zi cu ahɛ, dín nde ahɛ gui pãhmbɛ 'be'a nam bøn a ra ts'edi di 'dajɛ rá Hogandáhi Oja nangue ga ørpahɛ rá 'befi 'dahma 'dan'yo. ² Guí pãhmbɛ 'be'a gá 'yøthɛ 'bɛ him maní 'yɛc'yɛihɛ, ne gá hyã 'dahɛ yɛ hyãte oja, ne hingui yã ɛ. ³ Janangue'a dín nde ahɛ gui pãhmbɛ a majuañi ya. Nu'bɛ guí øhmbɛ 'bo'o i yã nangue rá Hogandáhi Oja, da 'yɛmbi rá Hmu a ra Jesús 'bɛ i yã. Pɛ nu'bɛ i san'a ra Jesús 'bɛ i yã, him majuañi in 'youi rá Hogandáhi Oja a. ⁴ Ne 'dahma 'dan'yo yɛ 'befi da zã da hyãn'a n'da ngu n'da yɛ 'yɛc'yɛi, pɛ n'dat'a rá ts'edi rá Hogandáhi Oja ngue di unni. ⁵ Ne 'dahma 'dan'yo 'bɛpɛ ní 'yørpa rá 'befi Oja n'da ngu n'da, pɛ n'dat'a ra Hmu dí ørpahɛ rá 'befi. ⁶ Ne gãtho bi ts'ãnbi 'be'a da mbefi n'da ngu n'da yɛ 'yɛc'yɛi, pɛ n'dat'a Oja di bɛnbi 'be'a da 'yøt'e. ⁷ Ne nu Oja bi 'dajɛ ra ts'edi, janangue'a gãtho dí uhmbɛ ngue dín 'yohɛ rá Hogandáhi Oja. Ne gue'a bi 'yørcahɛ Oja a, n'damhma da zã 'da dãm fãxtahɛ. ⁸ Nu'ɛ 'da bin t'un ra ts'edi da man'a rá hogan'yomfɛni Oja ngue him mámm fãdi, pɛ nangue rá Hogandáhi Oja di bɛnbi da ma. Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da ma xɛn ho 'be'a nam bøn'a rámm hman Oja. Ne n'dat'a rá Hogandáhi Oja bi unni gãtho yú 'befi 'dahma 'dan'yo. ⁹ Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da badi din t'un'na i äp'a Oja. Ne nu'ɛ 'da bin t'un ra ts'edi da xox yɛ hyɛnni, ne n'dat'a rá Hogandáhi Oja di unni. ¹⁰ Ne nu'ɛ 'da bin t'un ra ts'edi ngue da 'yøt' yɛn t'øt'e mixte ngue hingui sã da 'yøt'a n'da ra ja'i. Ne nu'ɛ 'da bin t'un ra ts'edi da ma 'be'a din ja. Ne nu'ɛ 'da bin t'un ra ts'edi da badi nda'a ním hma bi bɛnba rá Hogandáhi Oja, ne nda'a bi bɛnba ra zĩthu. Ne nu'ɛ 'da bɛya bin t'un ra ts'edi din yã man'da ra nde ngue hingam fãdi 'be'a nam bøn'i. Ne nu'ɛ 'da bɛya da ma 'be'a nam bøn'a bi man a. ¹¹ Pɛ gãtho ya i øzɛɛ rá Hogandáhi Oja, ne di darpi n'da ngu n'da 'be'a da ndese Oja da 'yøt'e.

Gãtho n'danja'i tho dí comhbɛ

¹² Ne tengu n'da ra ja'i ɛmmɛ xɛn ngu ní hut rá ja'i, pɛ n'danja'i tho i cohi. Ne in jabɛ ra Cristo nanguejɛ. ¹³ Ne dá gue'bɛ dyɛ judíohɛ o dyɛ griegoɛ, o dá gue'bɛ dyú 'yɛɛhɛ o hin'na, pɛ n'dat'a rá Hogandáhi Oja dá hãmhɛ bɛ ja ma mbɛihɛ, tengu'bɛ 'darbɛ í nɛx ra dehe dá sihɛ. Ne gue'a í 'yørcahɛ ngue n'danja'i tho dín jahɛ. ¹⁴ Pɛ nu rá ja'i n'da, hinga n'datho ní hutí, pɛ ɛmmɛ xɛn ngu i ja yú thuhu, ngue i juadi xɛn ho n'da ra ja'i. ¹⁵ Pɛ nu'bɛ n'da ra gua da 'yɛnɛ ngue hinga gue'a ra 'yɛ: "Janangue'a hin te dí pecã 'bɛ," ɛna. Pɛ hingui sã ngubɛ da bɛni, nguetho rá gua ra ja'i a. ¹⁶ Ne nu'bɛ n'da ra zagu da bɛni: "Hin te dí pecã," nguetho im bɛni hinga gue'a ra dã a. Pɛ hingui sã ngubɛ da bɛni, nguetho rá zagu ra ja'i a. Ne hingui sã da bɛni ngue hing rá ngø ra ja'i a. ¹⁷ Nguetho nu'bɛ gãtho xtín ja'i a rá dã n'da, 'be'a dí 'yøhnahyã 'bɛ. Xi'bɛ gã xtín zagu rá ja'i n'da, ne hin'yɛ rá xjyu, 'be'a xtán zã xtám bãhã tengu rá xjyu. ¹⁸ Pɛ nu Oja bi zãnni 'be'a gãtho i ja rá ja'i

n'da, ne n'da ngu n'da bi un rá ts'edi ngue da zã da 'yøt'e 'be'a gãtho in ndepe da 'yøt'e. ¹⁹ Pɛ nu'bɛ n'daxɛqui tho, ha dán zã din ja tengu ra ja'i. ²⁰ Pɛ in jabɛ n'da ra ja'i, ɛmmɛ xɛn ngu yɛ xɛqui i ja, guepɛ nan ho a n'da ra ja'i. ²¹ Pɛ nu rá dã n'da hingui sã da 'yɛmp a rá 'yɛ, ngue nte ní mbãts'i, xinga gue'a rá yã hingui sã da 'yɛmp ɛ yú gua nte ní mbãts'i. ²² Pɛ hingui sã ngubɛ da ma, nguetho n'da ngu n'da yɛ xɛqui gãtho i ja yú 'befi. Pɛ nu yú xɛqui ma ja'ihɛ ngue dí ɛmfɛ nte i pɛfi, pɛ man'da ɛmmɛ di muui ɛ. ²³ Ne nu 'da yɛ xɛqui dí ɛmfɛ di 'bedi, pɛ man'da ga hojɛ n'damhma xtán ho. Ne nu yɛ xɛqui dí ɛmfɛ hingui sã da hnu, pɛ man'da dí jamansuhɛ n'damhma hin da ts'ani. ²⁴ Pɛ nu 'be'a di necmanho nangue ma ja'ihɛ, ya hin'yɛ 'be'a man'da ga jafɛ. Pɛ Oja bi hoqui gãtho ma ja'ihɛ, ne bi japi ngue man'da bi muui a dí ɛmfɛ hingui ho. Janangue'a hin da t'ɛmp a n'da xɛqui nte di muui. ²⁵ Janangue'a hin da zã din hec yɛ 'yɛc'yɛi, tengu'bɛ yú xɛqui ma ja'ihɛ, pɛ 'da xtín jamansu n'da ngu n'da. ²⁶ Janangue'a nu'bɛ n'daxɛqui ma ja'ihɛ xɛn ɛ, ya 'da nan ɛ tho gãtho ma ja'ihɛ bɛya. O nu'bɛ n'da ra xɛqui ngue hin hapɛ i sã, ya di johya gãtho ma ja'ihɛ bɛya. ²⁷ Pɛ guim bɛmhɛ nangue nim pɛtihɛ, ne gue'a rá ja'i ra Cristo a, ne n'da ngu n'da ahɛ tengu'bɛ n'da a n'daxɛqui ahɛ rá ja'i ra Cristo. ²⁸ Ne ngubɛ bi zãn Oja nangue ram peti dí øthɛ, ngue 'be'a ní 'befi dí øthɛ n'da ngu n'dajɛ. Ne nu'ɛ yú 'bãihɛ ra Cristo man'da bi ts'ãnbi da hnumansu ɛ. Ne nu yú pøngahyã Oja, ne'ɛ bi ts'ãnbi da hnumansu ɛ, pɛ hinga 'da'igu. Ne ná hyu bɛya yɛ xãnbate nangue rámm hman Oja, ne bi ts'ãnbi ne'ɛ da hnumansu ɛ, pɛ hinga 'da'iguhɛ ɛ mi'da. Ne'ɛ mi'da i øt' yɛn t'øt'e mixte, ne'ɛ mi'da i øthe yɛ hyɛnni, pɛ ne'ɛ mi'da to'o i fãx yú mi'yɛc'yɛihɛ nangue ran huɛcate ørpe, ne'ɛ mi'da yɛ ngurbi di manda ram peti, ne'ɛ to'o 'dahma 'dan'yo bɛ na yã ngue yɛ nde hingam fãdi, gãtho bi ts'ãnba yú 'befi n'da ngu n'da. ²⁹ Pɛ ha gãtho ahɛ ni 'bãihɛ ra Cristo 'bɛ, uague yú pøngahyã ahɛ Oja 'bɛ, uague guí ɛmhɛ gãtho gan xãnbatehɛ, uague gãtho gui 'yøthɛ yɛn t'øt'e mixte 'bɛ. ³⁰ Ha gãtho i ja ni ts'edihɛ ngue gui xoxhɛ yɛ hyɛnni, uague gã 'dahma 'dan'yo yɛ nde guí yãhɛ, ha gãtho guí paði guim mamhbɛ 'be'a nam bøn'ɛ yɛ nde xɛn hɛi. Ne majuañi dí xi ahɛ ngue hin'na. ³¹ Pɛ dami hyomhbɛ Oja ngue di 'da ahɛ ra ts'edi nda'a man'da dí fãx ni mi-ja'ihɛ. Pɛ nuya ga ut'ahɛ man'da ra 'befi 'be'a ctí fãx ni mijã'ihɛ pɛ xinda gue mi'da.

Nangue'a ran huɛcate

13 Pɛ nu'bɛ gã xcán yãhɛ yú nde yɛ ja'i, o tengu bɛ na yã ɛ yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i, pɛ nu'bɛ hin'yɛ man huɛcatehɛ, hin te ní mba tho 'be'a dí øthɛ 'bɛ, tengu tho ho n'da ra dambu o gue'ɛ yɛ xit'egui zãntho ne ndetho ɛmmɛ xɛn hɛi. ² Ne madague'bɛ i ja ma ts'edihɛ gam mamhbɛ ram hma ngue dímm pøngahyãhɛ nangue Oja, pɛ nu'bɛ hin dadí huɛjɛ to dí xihmbɛ ram hma, nte ní mba tho. O nu'bɛ xcã pãhmbɛ 'be'a gãtho an t'ãgui nangue Oja, o gue'bɛ xcã pãhmbɛ 'be'a gãtho man'da xɛn hɛi, o nu'bɛ ga pãhmbɛ

bɛ da t'ɔrcahɛ a dí äfɛ Oja, nɛ'ɛ yɛ t'ɔhɔ da zä da 'uegue, pɛ nu'bɛ hin'yɛ man huɛcatehɛ, hin te dadí muhɛ 'bɛ. ³ O nu'bɛ xcá unhdɛ yɛ hyoya 'bɛ'a gätho dí peshɛ, pɛ nu'bɛ hin dá bɛmhɛ a ran huɛcate, ya nte dá tãhmbɛ bɛ na nu Oja 'bɛ. Nɛ ma xinda gue'bɛ gätho ma ja'i'hɛ xcá umhbɛ ngue xtín zɔ, pɛ nu'bɛ him bin ja man huɛcatehɛ, ya nte dá tãhmbɛ bɛya nangué rán japi Oja. ⁴ Pɛ nu'a ran huɛcate nam bɔni, ra yembɛi, nɛ hin din xɔmbɛi, nɛ hin din sɛya, nɛ xín ná yãt'a ngue ja rá ts'edi, xíngui honi da t'ɛspa zɛhɛ. ⁵ Nɛ nu ran huɛcate nam bɔni, pɛspa rá sã rá mijã'iui, nɛ hingui honi nangué rán hose pɛ i honba ran ho rá mijã'iui. Nɛ hingui sãman'ɛ, nɛ hingui ɔrpa ra güenda ran ts'o bi t'ɔrpe 'bɛ majuañi ja rán huɛcate. ⁶ Nɛ nu'ɛ di huɛc yú mijã'i'hɛ, hin di johya 'bɛ 'bo'o in nu i ɔt' ra ts'oqui, pɛ ɛmmɛ di johya 'bɛ 'bo'o in nu i tɛn'na ra 'yu majuañi. ⁷ Nɛ nu'a i ja rán huɛcate, hingui sumanhɛi di huɛc'a n'da, madague'bɛ i ɔrpa ran ts'o. Nɛ hinjam'bɛ ɛc'yɛi 'bɛ t'ɛmbi ɔt' ran ts'o a to di huɛqui. Pɛ nu'bɛ i paði bi 'yɔt' ran ts'o, i t'ɔmi din 'yomfɛni. Nɛ hinjam'bɛ ɛ'ts'a ní 'yɔt' ran huɛcate. ⁸ Pɛ nu'ɛ 'da gä dí ɔthɛ ya, da zɔni da zɛ'ɛ. Nguetho da zɔn ra pa ngue njom mam pɔngahya nangué Oja, nɛ njom mam ma nangué mi'da yɛ nde 'dahma 'dan'yo ngue hingam fãdi. Nɛ nu'ɛ to'o i ja yú ts'edi da ma 'bɛ'a gätho xɛn hɛi da fãdi nangué Oja, pɛ him ma man'ɛ, 'bɛ ya gätho ga pañhmbɛ xɛn ho. ⁹ Pɛ nuya nu to'o bin t'unni da man'a xɛn hɛi, pɛ hinga gätho i paði xɛn ho nangué Oja. Nɛ'ɛ to bin t'unni dim pɔngahya, pɛ hinga gä im ma. ¹⁰ Nɛ nu'a dí ɔthɛ ya ngue dí 'bɛhmbɛ yɛ pɔngahya, pɛ ya him ma homhbɛ 'bɛ dá pañhmbɛ xɛn ho, nguetho hinga gätho im man'ɛ. ¹¹ Nɛ tengu'bɛ mán t'ɛhni'hɛ, dá yañhɛ tengu bɛ na ya yɛ t'ɛhni, nɛ ngubɛ dãm bɛmhɛ, tengu bɛ nam bɛn yɛ t'ɛhni. Nɛ nu'bɛ mán ðan'yohɛhɛ bɛya, ya dá bɛmhɛ ngue ga sohmbɛ 'bɛ'a gätho mí ɔthɛ 'bɛ mán t'ɛhni'hɛ. ¹² Nɛ gue'a dí ɔthɛ yɛ pa i jabɛ a ya, nɛ hingui sã gan nuhɛ 'bɛ'a di ja Oja. Tengu thoho 'bɛ dí hɛthɛ n'da ran hyɛdã hingui di nɛqui xɛn ho rá hmi n'da ra ja'i. Pɛgue da zɔni ngue da zã ga pañhmbɛ xɛn ho 'bɛ dá nusehɛ Oja. Nuya hingui sã ga pañhmbɛ xɛn ho ha in ja, pɛgue da zɔni ga pañhmbɛ xɛn ho, tengu thoho Oja i pañhɛ ya. ¹³ Pɛ hyu i jaja ngue hinjam'bɛ ga juahmbɛ. Nu'a n'da, ngue'a ga pañhmbɛ majuañi da 'yɔt'a ran ho bi man Oja, nɛ nu'a ná yoho ngue'a ga tɔmhɛ a i mam bɛya, ná hyu bɛya, ngue a ran huɛcate. Nɛ man'da xɛn ngu di muui ran huɛcate xinda gue'ɛ mi'da i hmangua.

Nangué'ɛ 'dahma 'dan'yo bɛ na ya

14 Pɛ man'da ga humbi ga ɔthɛ ran huɛcate. Nɛ a man'da di bɛngahɛ rá Hogandãhi Oja, dam pɔngahyañhɛ ga mamhbɛ rá hman Oja. Nɛ m'bejua ts'ɛ da zã ga ɔthɛ mi'da yɛ 'bɛfi di bɛngahɛ rá Hogandãhi Oja bɛya. ² Pɛ nu'ɛ to'o i ya n'da ra nde hingam fãdi, hɔnt'a Oja da zã din yaui, nɛ hinga gue'ɛ yɛ ja'i i yañhɛ. Nguetho njongui ɔde 'bɛ'a im ma. Nɛ masque rá Hogandãhi Oja di bɛnbi, pɛ nt'ãgui thoho. ³ Pɛ nu'ɛ to'o dim pɔngahya nangué ra nde ngue'a mfãdi, i xih

yú mijã'i'hɛ, nɛ da zã di japi din te yú mbɛi, nɛ di zɛrpa yú mbɛi, nɛ ɛmmɛ di un ran johya yú mbɛi. ⁴ Pɛ nu'ɛ to'o i ya n'da ra nde ngue hingam fãdi, masque di zɛsɛ rá mbɛi, pɛ nu'ɛ to dim pɔngahya, gä di zɛ'ɛ yú mi'yɛc'yɛi'hɛ. ⁵ Nɛ dín ndehmagã gätho ahɛ gan yañhɛ 'dahma 'dan'yo yɛ nde. Pɛ ɛmmɛ man'da dín nde ahɛ gätho gui mamhbɛ rá hma Oja nangué ra nde ngue mfãdi. Nguetho man'da xɛn ho a, xinda gue'bɛ gan yañhɛ mi'da yɛ nde gue n'dan'yo hinda hɔn'bɛ da zã gui mamhbɛ 'bɛ'a nam bɔn'a gä mamhbɛ, nɛ gätho din te yú mbɛi yɛ 'yɛc'yɛi bɛya. ⁶ Jannangué'a ma zi cu'ahɛ, xi'bɛ hɔnt'ɛ yɛ nde hingam fãdi gam mangã 'bɛ dá mbagã bɛ, 'bɛ'a ní m fãts'i ga ɔt'ahɛ 'bɛ. Pɛ man'da xɛn ho 'bɛ ga xän'nahɛ rá hman Oja nangué ma ndesɛhɛ, nɛ ga 'da ahɛ n'da ran 'yomfɛni hin guí pañhmbɛ, nɛ ga xän'nahɛ 'bɛ'a bi 'yurcã Oja. ⁷ Nɛ gam bɛmhɛ 'bɛ'a i ɔt' yɛm 'bixt'i nɛ yɛ 'bida. Nu'ɛ hingui ja yú te pɛ i ya. Pɛ nu'bɛ hingui pɔmanho a im ma, ya hingam fãdi 'bɛ'a ní 'bɛi a bɛya, nguetho 'da nan gɛtho. ⁸ Nɛ ngutho n'da ra thɛxi bɛ ja ra sɛi, da ma xɛn ho a ra 'bɛi ngue dín tunh yɛ dofɛi. Pɛ nu'bɛ hin da mba m'bixt'i xɛn ho, njon da baði 'bɛ'a nam bɔni, nɛ njon din sã da mba ra tuhni. ⁹ Nɛ ngutho ahɛ 'bɛ hin guí yañhɛ n'da ra nde nt'ɔde xɛn ho, hague dán zã da fãdi 'bɛ'a guím mamhbɛ. ¹⁰ Nɛ masque ɛmmɛ xɛn ngu yɛ nde i ja ua ja ra ximhäi, nɛ gätho xɛn ho 'bɛ 'bo'o i paði 'bɛ'a nam bɔni. ¹¹ Pɛ nugã, nu'bɛ hin dí pa ra nde ní ts'oqui, ya xcá ɔt'be tengu'bɛ n'da an 'danni ma hnini'be, nɛ hingui sã dam pa'be. ¹² Nu'a guí ndehɛ ɛmmɛ din ja ni ts'edi'hɛ nangué rá Hogandãhi Oja, pɛ dami 'yãfɛ 'bɛ'a ní ts'edi da zã dín te yú mbɛi gätho yɛ 'yɛc'yɛi guí 'bɛhmbɛ. ¹³ Nu'bɛ n'da ra ja'i din ya man'da ra nde hingam fãdi, pɛ da 'yãp rá ts'edi Oja da zã da ma 'bɛ'a nam bɔni. ¹⁴ Nu'bɛ dí ya'be Oja nangué man'da ra nde n'dan'yo, go i ya rá Hogandãhi Oja i o ma mbɛi, pɛ hin dí thocpa ran 'yomfɛni ɛ mi'da 'bɛpɛ, ngue 'bɛ'a nam bɔn'a dí ma. ¹⁵ 'Bɛ'a xɛn ho ga ɔt'e. Pɛ nde'bɛ dan ya'be Oja nangué rá Hogandãhi, pɛ i jatho ga japi da ba ɛ mi'da 'bɛpɛ ngue 'bɛ'a nam bɔni. Nɛ ngutho 'bɛ dan tuh yɛ thuhu, ga ɛspa Oja nangué rá Hogandãhi, pɛ guexta'a i jatho ga bɛni 'bɛ'a nam bɔni, nɛ ga japi da bɛn'ɛ mi'da bɛya. ¹⁶ Nguetho nu'bɛ guí ɛspahɛ Oja nangué n'da ra nde hingam fãdi, nɛ madague'bɛ di bɛn'nahɛ rá Hogandãhi Oja, pɛ nu'ɛ 'da hin da zã gui comhbɛ a ram hma 'bɛ'a gní 'yɛspahɛ Oja, nguetho hingui paði 'bɛ'a nam bɔn'a guí mamhbɛ. ¹⁷ Nɛ madague'bɛ majuañi guídí unhdɛ ra jamadi Oja gue'bɛ n'dan'yo ra nde guí yañhɛ, pɛ hin guídí zɛrpañhɛ yú mbɛi ni mijã'i'hɛ, ngue nɛ'ɛ dí un ra jamadi Oja. ¹⁸ Jamadi Oja nguetho man'da i sã dan yağã yɛ nde hingam fãdi xinda gue ahɛ. ¹⁹ Pɛ nu bɛ ja yɛm peti, madague'bɛ hɔnt'i cɛt'a thoho yɛm hma ga ma gue'ɛ nt'ɔde xɛn ho, pɛ man'da xɛn ho, xinda gue'bɛ ga ɛna ga mam bɛ 'det'a mahuãhi yɛm hma gue'ɛ hingam fãdi 'bɛ'a nam bɔni. Nguetho dín nde ga xän-ba yɛ cu. ²⁰ Ma zi cu ahɛ, o guí ɔthɛ tengu'bɛ gyú t'ɛhni ahɛ, pɛ damín 'yomfɛni'hɛ xɛn ho 'bɛ'a man'da xɛn ho gui 'yɔthɛ bɛ ja nim petihɛ. Nguetho gyɛ ðajã'i'hɛ,

madague'be i t'ɛn'ahɛ ɣyɛ 'uerehɛ ngue'a hin guí nde gui 'yøthɛ yɛ ts'oqui. ²¹ Bi 'yɛm bɛ ja rá t'ohni Ojɔ:

"Madague'be dá japi bá ɛh yɛ 'damhnini ngue 'dan'yo bɛ na yɔ, ngue da zo ɛ 'bɛcua, pɛ ngutho him bi 'yɛrpa ra güenda a dám mangä ɛ," bi' yɛn Ojɔ.

²² Janangue'a ga pɔhmbɛ n'da ra hmɛpya 'bɛ 'bo'o din yɔ man'da ra nde n'dan'yo, i uh rá ts'edi Ojɔ, hndepɛ da 'yɛc'yɛi ɛ hingui nde da 'yɛc'yɛi. Nɛ hinga gue'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi i pa nt'ørpɛ yɛ hmɛpya. Pɛ nu ra ts'edi ngue da man rá m hman Ojɔ nangue yú ndesɛ ɛ, xɛn ho ngue'a da xänbi gätho yɛ 'yɛc'yɛi, nɛ hin nangue'ɛ ɛmmɛ xɛm mɛ yú mbɛi, hingui nde da 'yɛc'yɛi. ²³ Pɛ xi' bɛ bim peti gätho yɛ 'yɛc'yɛi nɛ gätho 'dahma 'dan'yo yɛ nde i yɔ, nɛ da zøm bɛ 'da ngue hing yɛ 'yɛc'yɛi, o gue'ɛ hinga na pɔdi xɛn ho. Ha hin guím bɛmhɛ ngue da 'yɛn'ahɛ guí jɔthɛ. ²⁴ Pɛ nu' bɛ gätho guí mamhɛ rá m hma Ojɔ ngue ra nde mfɔdi, nɛ da yɛrɛpɛ 'da hing yɛ 'yɛc'yɛi o gue'ɛ hinga na pɔdi xɛn ho. Nɛ da bɔsɛ bɔya ngue ja yú ts'oqui, nɛ da bɔdi 'bɛ'a i ja yú mbɛi zɛhɛ 'bɛ bi 'yø'a guí mamhɛ. ²⁵ Nɛ nu'a nt'ägui bɛ mbo yú mbɛi da japi di nɛqui xɛn ho. Nɛ din dɔnyahmu nɛ da 'yɔp rá punbi Ojɔ bɔya. Nɛ da 'yɛna: "Majuɔni maha guí 'bɛmhɛ Ojɔ," da 'yɛm bɔya.

Da t'øt'e xɛn ho a ram peti

²⁶ Nuya, ma zi cu ahɛ, dín nde ga xi ahɛ 'bɛ'a man'da xɛn ho gui 'yøthɛ 'bɛ guídím petihɛ. Pɛ nde' bɛ 'bɛ guím bɛmhɛ 'bɛ'a dín te yú mbɛi gätho yɛ 'yɛc'yɛi, nɛ da zä gan tuhmbɛ n'da ra thuhu guín nde gan tuhmbɛ bɔya, o gue n'da ram hma guín nde gan xänbathɛ, o gue n'da ram hma bi bɛn'nahɛ Ojɔ ngue gui mamhɛ, o n'da ram hma guí nde gui mamhɛ n'da ra nde hingam fɔdi 'bɛ'a nam bønɪ, pɛ gue' bɛ di 'bɛi to'o da man a 'bɛ'a nam bønɪ ngue hingam fɔdi. ²⁷ Pɛ nu' bɛ guí yɔhɛ man'da ra nde n'dan'yo, høn't'ɛ yonjɔ'i din yɔ, nɛ nu' bɛ xɛn ngu, hyunjɔ'i. Nɛ hinga n'dat'a ra ora din yɔ gätho. Nubɔya i jatho dim 'bɛ'a n'da da ma 'bɛ'a nam bøn a bi hma. ²⁸ Pɛ nu' bɛ njongui 'bɛrɛ n'da i pɔdi da ma 'bɛ'a nam bøn'a bi hma, man'da xɛn ho 'bɛ nte da mam bɛ ja nim petihɛ. Da zä din yɔ, pɛ n'danni din yɔsɛui Ojɔ. ²⁹ Ximangutho ɛ i man rá m hman Ojɔ nangue ra nde mfɔdi, din yɔ yoho o hyu. Nɛ nu' ɛ to'o bin t'un ra ts'edi da bɔdi 'bɛ'a nam bøn'a ram hma, da mam 'bɛ hingui ho, ua gue' bɛ xɛn ho. ³⁰ Nɛ nu' bɛ i hupɛ n'da bi bɛnba Ojɔ da ma 'bɛ'a im bɛni da ma, pɛ 'bɛ di jua a i yɔ bɛ, nɛ gui jafɛ din yɔ a man'da bɔya.

³¹ Janangue'a da xøt'a gan yɔhɛ 'dahmi 'datho, nɛ gätho ahɛ to'o gätho di bɛnba Ojɔ din yɔ. Nubɔya tengu 'bɛ gán niyɔbahɛ yɛ cu nangue yú mbɛi nɛ gätho da hyɔ yɛ ts'edi yú mbɛi bɔya. ³² Nu' ɛ to i man rá m hman Ojɔ i jatho da zɔmzɛhɛ rá mbɛi zɛhɛ, madague' bɛ Ojɔ bi bɛnbi din yɔ, pɛ jatho da dø'mi ts'ɛ, 'bɛ din yɔ a man'da. ³³ Nguetho nde Ojɔ da ts'änni 'bɛ'a gätho din ja bɛ, nɛ hinga 'da ni thɔs thoho 'bɛ'a gätho i øt' Ojɔ. Nɛ in jabɛ i t'øt'e hønɛbɛ go hapɛ i ja yúm peti ma mi'yɛc'yɛihɛ. ³⁴ Nɛ nu yɛ xisu hingui sä din yɔ bɛ ja yɛ dɔmpeti, nguetho hin'yɛ yún t'ɛdi din yɔ ɛ, nɛ i jatho da 'yø'a 'bɛ'a da sifi, nɛ hin dim 'bet'o, tengu i

mam bɛ ja rá t'ohni Ojɔ. ³⁵ Nɛ nu' bɛ in nde da 'yänni 'bɛ'a nam bøn a hmam bɛ, i jatho da 'yän'na rá ndø bɛ ja rá ngusɛ, nguetho hin di nɛcmanho 'bɛ i yɔ n'da ra xisu bɛ ja ram peti. ³⁶ Ha guím bɛmhɛ gá dɛmzɛhɛhɛ rá 'bɛfi Ojɔ, ngue guí ɛmhɛ da zä gui sänzɛhɛhɛ 'bɛ'a gui 'yøthɛ. Uague guím bɛmhɛ høn'adahɛ gá hyɔmhɛ bɛ a ram hma. ³⁷ Pɛ nu' bɛ majuɔni bi 'da ahɛ rá ts'edi Ojɔ gui mamhɛ rá m hma, o gue' bɛ majuɔni bin 'da ahɛ nin 'yomfɛnihɛ nangue rá Hogandɔhi Ojɔ, nu' bɛ, jatho gui 'yøthɛ a dá ot'ahɛ 'bɛ, nguetho rá manda ra Hmu a. ³⁸ Nɛ nu' bɛ 'bo'o hingui nde da 'yø'a dá ot'ahɛ, pɛ hingui sä gui 'yɛrɛpɛhɛ ra güenda a. ³⁹ Janangue'a ma zi cu ahɛ, man'da ɛmmɛ gui hyumbi gui mamhɛ rá m hman Ojɔ nangue ra nde mfɔdi. Pɛ hin gui hɛc-pahɛ to'o in nde din yɔ man'da ra nde. ⁴⁰ Pɛ gan 'yomfɛnihɛ xɛn ho, nɛ 'darpɛ dí mba gui 'yøthɛ, nɛ hinga 'da dí thɔs thoho 'bɛ'a gätho gui 'yøthɛ.

Bi ndants' mahøn'a ra Cristo

15 Nuya ma zi cu'ahɛ, dín nde ga xi ahɛ mahøn'a ran ho ma'da'yo, tengu dá xi ahɛ mam 'bet'o. Nɛ gue'a ram hma gá hyɔmhɛ, nɛ gue'a gním 'bähmbɛ xɛn ho a. ² Nɛ guet'a ram hman a gní yɔn ni tehɛ a 'bɛ guidí thoqui gui tɛn thohohɛ a dá xi ahɛ. Pɛ nu' bɛ hin'na, säti tho guí ɛmhɛ guí øthɛ 'bɛ. ³ Nɛ dá ja ahɛ gá pɔhmbɛ a ram hma bin 'dacä ngue man'da jats'edi tho ga pɔhmbɛ. Ngue dá xän'nahɛ bi du ra Cristo, bi hoga ma ts'oquihɛ, tengu thoho mán t'o't'i bɛ ja rá t'ohni Ojɔ. ⁴ Bi t'ägui, nɛ bi xox Ojɔ 'bɛ ná hyupa, tengu thoho mí mam bɛ ja rá t'ohni Ojɔ. ⁵ Nɛ nu' bɛ mi dɔmbɛni ra Cristo, m'bet'o bin 'yuse bɛ 'bɛh ra Pedro, nɛ m'bejua bɔya bi nu mi'da yú xädi. ⁶ Nɛ m'bejua bɔya xø 'bexque bi nɛqui bɛ 'darpɛ mídím peti cɛt'a ciento yɛ cu. Nɛ ɛmmɛ xɛn ngu i 'bɛtho ɛ ya, madague' bɛ xɛn du ɛ 'da. ⁷ Nɛ m'bejua bi nu ra Jacobo, nɛ m'bejua mahøn'a bi nu gätho ɛ yú 'bäihɛ. ⁸ Pɛ rán zɛgui thoho nɛcä bi zä dá nugä ra Cristo bɛ 'yu. Nɛ ɛmmɛ xɛn hɛi bɛ dá ɛc'yɛigä a ram 'bɛi ma'da'yo, tengu' bɛ n'da ra 'uere hingui sä dim 'bɛi, nɛ ɛmmɛ din ɛnbi. ⁹ Nɛ him man zä'be ngue xtá t'ɛngä ma 'bäi'be ra Cristo, nɛ man'da ts'ɛtho dadí mu'be xinda gue'ɛ mi'da yú 'bäihɛ, nguetho ɛmmɛ dá ɛnbä ɛ yú 'yɛc'yɛi Ojɔ. ¹⁰ Pɛ nu Ojɔ rá mate zɛhɛ bi jaqui tengu dín jagä ya. Nɛ hinga säti thoho rá mate Ojɔ bi 'yørque, nguetho ɛmmɛ dá humbi xinda gue gätho mi'da yú 'bäihɛ ra Cristo. Pɛ hinga guécä dá øt' ra 'bɛfi, nɛ gue'a rá mate zɛhɛ Ojɔ bi zɛqui dá øt'e. ¹¹ Madague' bɛ guécä o gue'ɛ mi'da bi xän'nahɛ, pɛ n'dat'a ram hma dí mamhɛ ngue bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihɛ, nɛ bi xox Ojɔ 'bɛ mi du. Nɛ gue'a ram hma gá 'yɛc'yɛihɛ a.

Da xox Ojɔ ɛ xɛn du

¹² Pɛ xi a ram hma dí mamhɛ, ngue bi dɔmbɛni ra Cristo 'bɛ mí du, pɛ hanja gní 'yɛmhɛ 'da ahɛ bɔya, ngue hingui sä da dɔmbɛni ɛ xɛn du. ¹³ Nu' bɛ hin da dɔmbɛni ɛ xɛn du, pɛ xinga gue'a ra Cristo xtán dɔmbɛni 'bɛ, nɛ guexta'a ya xɛn du a ya 'bɛ. ¹⁴ Nɛ nu' bɛ hin

xtán dambëni a ra Cristo, hin'yê rá ts'edi a ram hma dí mamhbê 'bê, nê ndetho guí 'yohê bê 'bê. ¹⁵ Nê nu'bê ngubê guím bêmhbê ngue hingui sã da dambëni ê xên du, guí nubethãni gahe 'bê ngue dí mamhbe bi xox Ojã a ra Cristo 'bê mi du. ¹⁶ Nu'bê hingui sã da dambëni n'da ra du, pë xinga gue a ra Cristo xtán zã xtán dambëni 'bê. ¹⁷ Nê nu'bê guexta'a ra du a ra Cristo, sãti thoho guí êc'yêihê a 'bê, nê guexta'a him mahoqui ni ts'oquihê 'bê. ¹⁸ Nê nu'bê ngubê guím bêmhbê, pë nê'ê yê 'yêc'yêi xên du bê ja rá 'yê ra Cristo, nê má zã dim 'bêpê 'bê Ojã 'bê, gue'bê ya má zã bim 'bê a ra Cristo 'bê mí du. ¹⁹ Pë nu'bê hõntya dí nuhê ran ho nanguê ra Cristo, ha hin guím bêmhbê ga nuhê man'da ran ho 'bê dá tuhê 'bê. Pë huëhigahê 'bê nte ga nuhê, xinda gue'ê gã mi'da yê jã'i ngue nte mbëni da nu. ²⁰ Pë majuãni maha bi dambëni ra Cristo 'bê mí du. Nê tengubê rá mbëdi n'da ra thã bi sopê ja n'da ra huãhi, nê gue'a nam bõni ngue da xox Ojã ê to'o gãtho i 'bêhmi ra Cristo. ²¹ Tengu thoho 'bê mí dũmp' ran dãte ua ja ra ximhãi n'da ran 'yohê, ngue ra Adán, nê ngutho a man'da ran 'yohê ngue ra Cristo, bi dũ'mi ngue da ndants' mahõn'a yê du. ²² Nê tengu tho ê gãtho bi xãnd ra Adán, gãtho i tu, pë nu gãtho di xãnd ra Cristo, gãtho da mba nsots'i. ²³ Pë hinga gãtho n'dat'a ra ora da mba nsots'i, nguetho rá mbëdi a ra Cristo, nê nu'bê bá êh ra Cristo, gãtho ê xê huahni da mba nsots'i m'bejua. ²⁴ Nê nubêya, ba êh rá pa ran zegui. Nguetho nu'a ra Cristo xí dãpi 'bê'a gãtho má ts'edi, ngue yún sũihê Ojã, nê gãtho to'o i hãse yún t'ê-di, nê to'o di manda zehê, ngue'ê yê jã'i nê'ê yê zĩthu. Nê nu'bê ya bi dãha, di un'na Ojã rá Ta rá ts'edi mahõn'a. ²⁵ Nguetho nu ra Cristo, im Hmuts'ut'abi ya, nê gue'bê go bi dãha di 'bêpa yú ts'edi ê gãtho yún sũihê. ²⁶ Nê nu'a ran dãte ran zegui thoho da dãpi, nê má zã dim 'bê a bũya. ²⁷ Tengu bi mam bê ja rá t'ohni Ojã, di japi da dãh ra Cristo 'bê'a gãtho má ts'edi i ja. Pë njon da bëni nê'a Ojã rá Ta da dãpi, nguetho guesê bi un rá ts'edi ra Cristo a. ²⁸ Nê nu'bê gãtho bi dã a ra Cristo ê 'bê'a gã ní ts'edi i ja, nê nu'a ra Cristo bũya, ngue rá Ts'unt'ê Ojã, nê din dãse bê 'bê Ojã rá Ta. Nguetho m'bet'o xí un rá ts'edi. Nubêya da hõnse Ojã din ja rá ts'edi bũya. ²⁹ Nê man'da guí øthê guídín xixyãhê nangue'ê xên du. Pë hanja gní 'yêmhê him mam 'bê ê xên du bũya. ³⁰ Nê hanja hin dí su man dãtehe, gãtho ê yê pa dí 'bêhmbê ua thã, gue'bê xcã pãhmbê hin ga ndanshe mahõn'a. ³¹ Nê majuãni thocpa thoho dadím pom'be ran dãte. Nê gue'a dí xi ahê a ngue'a dín nde ahê gui pãhmbê 'bê'a dí øt'ã. Nguetho êmme dí numanho ahê, ma zi cu ahê, ngue n'dat'a ma Hmuhê ra Jesucristo dí êc'yêihê. ³² Nê dá hãt'i xên ngu yún ênbi, nê xi ê yê zate dán tunhdã'be ua Éfeso, ngubê i êmb yê jã'i. Pë 'bê'a ní mba a dá øt'ã 'bê hin da dambëni ê xên du. Pë nu'bê hin ga ndanshê mahõn'a, mbãhã dan sihmehê ya nê dam minhê, nguetho má zã ga tuhê nixudi mani. ³³ O guídín hyehmbê da thã ahê gui tenhdê yúm hman ê 'da yê hyãte, janangue'a hin gui 'bêhmbê yê hogan t'øt'e. ³⁴ Pë damin 'yomfëni-hê xên ho gui pãhmbê nda'a ram hma gue majuãni,

nê gui 'yeshê yê ts'oqui bũya. Nguetho guí 'bêhmbê 'da hinga ná pãhmbê xên ho Ojã. Nê guehna dí xi ahê na, janangue'a gui pes' ni sãhê.

Hague din ja 'bê bi dambëni ê xên du

³⁵ Uague guím bêmhbê 'da ahê gui 'yãngahê: "'Bê'a di ja 'bê bi dambëni ê xên du, nê 'bê'a ní ngøc'yêi din ja mahõn'a." ³⁶ Pë n'da rán t'ãnni yê 'yãmbêi a. Ha hin guí nuhê 'bê'a di ja n'da ra hmudã 'bê pa nthuhu ngue i 'ya rá xi nê ja da bøx'a rá mbêi bũya. ³⁷ Nê hõnt'a go má hmudã guí tuhmbê, hinga guexta'a rá ndã 'bê bi bøts'e. Nguetho gue'a rá ndã gã tuhmbê, nê ra paxi bê dán go 'bê bi bøts'e. ³⁸ Nê hõnt'a go nda'a má hmudã da thuhu, gãtho yú xise 'bê bin ja, tengu bi zãnba Ojã a. ³⁹ Nê hinga 'da'angu ma ngøc'yêihê yê fani o gue yê doja o yê huã. ⁴⁰ Nê in jabê 'bê'a gãtho i ja bê mahëts'i nê 'bê'a gãtho i ja ua ja ra ximhãi, nu'ê bí ja bê mahëts'i, n'dan'yo thoho nán ho xinda gue'ê ja ua ja ra hãi. ⁴¹ Nu'a rán nequi ra hyadi nê ra zãna nê yê sø gãtho 'dahma 'dan'yo. Nê hinga 'da'angu ê yê sø, 'dahma 'dan'yo bê ni nequi. ⁴² Nê ngutho nangue'bê bi dambëni yê du, nê nu'bê bi t'ã a ra ngøc'yêi, da 'ya nguetho nts'ãnbi da 'ya a. Pë nu'bê bi dambëni bũya nê hin njãm'bê da du mahõn'a. ⁴³ Nu'a bi t'ãgui hingui ho, pë nu'a da bøts'e êmme xên ho a. Nu'bê mi t'ãgui hin'yê rá ts'edi, pë nu'bê mí bøts'e, man'da êmme bin ja rá ts'edi. ⁴⁴ Nu'a ra ngø 'bê mi t'ãgui, nts'ãnni hõnt'ua ja ra ximhãi dim 'bêi. Pë nu'bê bi bøts'e, nts'ãnni dim 'bêpê mahëts'i bũya. Nê guí pãhmbê i ja ma jã'ihê nangue ra ximhãi, pë man'da i jatho gui pãhmbê ngue nê'a din ja ma jã'ihê nangue rá Hogandãhi Ojã. ⁴⁵ Nê gue'a in ja a tengu mán t'øt'i bê ja rá t'ohni Ojã, gue ná n'da ra Adán bi ts'ãnni bin jã'i ua ja ra ximhãi. Pë nu'a ná yoho gue'a di un ra temazã ngue njãm'bê da guadi, gue'a ra Cristo a. ⁴⁶ Nê m'bet'o dãm 'bêhmbê nangue ma ngøc'yêihê ngue hõnt'ua ja ra ximhãi dim 'bêi. Nê m'bejua bũya dam 'bêhmbê nangue ra ngøc'yêi ngue nts'ãnni dim 'bêpê mahëts'i. ⁴⁷ Nê nu rá mbëdi ran 'yohê nt'øt'e nangue ra hãi. Nu a ná yoho gue'a bí 'yêh mahëts'i, ma Hmuhê ra Cristo a. ⁴⁸ Nê ngutho ma ngøc'yêihê ua ja ra hãi, tengu tho a ran 'yohê ngue bi t'øt'e nangue ra hãi. Pë nu ma ngøc'yêihê m'bejua din ja tengu thoho rá ngøc'yêi a ma Hmuhê ra Cristo, nu'a ran 'yohê bí 'yêh mahëts'i a. ⁴⁹ Nê tengu thoho bê dá nequihê nangue ra Adán nt'øt'e ra hãi, nê ngutho bê dá nequihê mahõn'a nangue'a ra mēngu bê mahëts'i. ⁵⁰ Nê dín nde ga xi ahê mahõn'a, ma zi cu ahê, ngue nu'a man ngøhê nê ma jihê i jajê ya, hingui sã da gonhui rá ts'edi Ojã mahëts'i a. Nguetho nu'a hingui hãt'i, hingui sã 'darpê da 'bes'ui a da hyät'i hõn'bê go njãm'bê. ⁵¹ Pë dín nde ahê gui pãhmbê a him mam fãdi, ngue hinga gãtho ga tuhê ngue dyé 'yêc'yêihê, pë gãtho da mba ma pãrquigahê ma ngøc'yêihê. ⁵² Nê xøgue n'dan c'ũerpadãtho da 'yørcahê 'bê bin yã ra thëxi 'bê rán zegui ra pa. Nê nu'bê bin yã ra thëxi, 'bex da ndants'i gãtho ê yê 'yêc'yêi xên du, nê din ja yú ngø him man zã din ts'oni. Nê'ê xí du, nê'ê hin ní du, gãtho da mba ma pã-

di. ⁵³ Ne nu ma ngøc'yeihæ dí hehæ ya hin da hyät'i, janangue'a da mba mahoqui ngue da hyät'i mazaj bæya. Ne i ja rán ðate a ma ngøc'yeihæ ya, pægue din jajæ a njam'bæ da du. ⁵⁴ Ne nu'bæ bin ja ma ngøc'yeihæ ngue njam'bæ da du, ya bi jaj'ts'a bi man rá t'ohni Ojå bæya, bi 'yæna: "Pæ nu'bæ dâm 'bæhmbæ mahøn'a, gue'a dí guah ran ðate a, nguetho ya bi thapi." ⁵⁵ "Hague grán ðate, hapæ i ja ni ts'edi ya ngue gui hyoje. 'Be'a gá ja ya thå, ne ya guí æna xquí taje." ⁵⁶ Ne nu yún t'ædi Ojå ne gue'æ nám fadi ja ma ts'oquihæ. Ne nu'a ma ts'oquihæ bæya, gue'a ní zä di ænghæ ran ðate a. ⁵⁷ Pæ jamadi gahæ Ojå, nguetho bi jajæ dá tafæ ran ðate nangue'a ma Hmuhæ ra Jesucristo. ⁵⁸ Janangue'a, ma zi cu ahæ, damín zæmhæ bæ xæn ho ne hin hapæ gui 'uehmbæ bæ. Ne gui hyumbi man'da man'da gam pæhmbæ nangue rá 'befi ra Hmu, nguetho guí pæhmbæ hinga säti thoho a, xinda gue'bæ hin ga ndanshæ mahøn'a.

Nthaqui yæ mbeti da 'bæx yæ cu

16 Ne nuya dín nde ga xi ahæ 'be'a gui 'yøthæ nangue ra mbeti guídí pethæ, ngue nu'a rá m fäts'i ma mi'yæc'yeihæ. Damí 'yøthæ tengu thoho dá xicä æ 'bæpæ ja yæm peti bæ Galacia. ² Ngue gätho 'bæ domingo, n'da ngu n'da ahæ gui hyajæ ts'æ a hangu xquí tæhmbæ nhyæto 'bæ nhyæto, gui pæshæ. Ne nu'bæ dá søngä bæ, ya di jabæ, ne hinga ja gui pethæ bæya. ³ Ne nu'bæ dá søngä bæ, ga pæhndä bæ Jerusalén æ yæn 'yohæ ngue gá huanhdæ. Ne ga un ra søcuæ da gæts'i nangue ran zengua, ne da hyæx'a xquí pethæ bæya. ⁴ Ne 'be dán 'yomfæni 'bæ da zä 'næqui ga mba, ya 'darpæ dá mbæhmbe bæya.

Bi ma da bøn na 'yo ra Pablo

⁵ Ne nu'bæ dá mba na 'yo, i jatho 'be ba søngä bæ Macedonia, ne ja ga thocä bæ Corinto bæya. ⁶ Ne xømhma thoho dam 'bæhmbæ bæ 'da yæ pa, uague dam 'bæhmbæ bæ gätho dâm bøn yæ pa xæ sæ. Ne nubæya xømhma thoho da zä gui zæjæ ts'æ 'bæ di næqui to'o da 'yurca ra 'yu hapæ gätho dan 'yo m'bæjua. ⁷ Pæ hin dín ndegä ngue xø ga thotho bæ guí 'bæhmbæ, pæ dín nde dam 'bæpæ 'da yæ pa, 'bæ gue'a da nde ma Hmuhæ a. ⁸ 'Bæ dam 'bæcä ua ja ra hnini Éfeso man yozna, ja ga mba bæ. ⁹ Nguetho æmme hndequæ ga man rá m hman Ojå ua, madague'bæ xæn ngu man sæi'be 'bæcua. Pæ

æmme i te rá 'befi Ojå ua, jannangue'a him 'bexque sä ga mba n'dihi. ¹⁰ Ne nu'bæ da zøm bæ a ra Timoteo, dami simanhohæ, janangue'a nte da bæni. Nguetho dim pæfi nangue rá 'befi ma Hmuhæ a, tengu thohogä. ¹¹ Pæ jatho gätho ahæ gui numansuhæ a ra Timoteo. Ne nu'bæ bá æcua, dami fæxhæ ngue da zømanho ua. Nguetho dí tøn'ua a, ne æmme dín nde ga nu mahøn'a, ne'æ gätho mi'da. ¹² Ne æmme dá xicä ma cuhæ ra Apolo xtá mbähä 'da yæ cu 'bæcua, ngue da nu ahæ. Pæ him bi nde bi mba ya. Pæ xømhma thoho m'bæjua da mba bæ 'bæ bi zä da mba.

Yún zægui ran zengua

¹³ Ne jant'a thoho gui 'yøthæ tengu'bæ gan äthæhæ, ngue gan zæmhæ bæ ja ni t'æc'yeihæ. Dami hyuthæ ran zambæi, din ja ni ts'edihæ xæn ho. ¹⁴ Ne 'be'a gätho guí øthæ, pæ dami 'yøthæ nangue ran huæcate. ¹⁵ Ne nuya ma zi cu ahæ, guí pæhmbæ ngue gätho ja a yún jahæ ra Estéfano, mbædi yæ 'yæc'yei bæ ra häi Acaya, ne æmme høn't'a im bæni ngue da mbæx yú mi'yæc'yeihæ æ. ¹⁶ Janangue'a dín nde ahæ æmme gui numansuhæ a ra Estéfano, ngue'a gui 'yøthæ a da man a. Pæ ne'æ mi'da i 'bæpæ, ngue 'da'angu i øthæ a ra Estéfano, ngue'a hin din sæi, ne humber da 'yøt' ra 'befi xæn ho, ne'æ gui numansuhæ æ. ¹⁷ Ne æmme dadí johyagä, ngue nu'a mí hægmbä 'be'a guí øthæ, pæ ya dí pæcä ya, nguetho bi zøcua a ra Estéfano, ne ra Fortunato, ne'a ra Acaico. ¹⁸ Janangue æmme bi xah ma mbæi. Ne ahæ bi xah ni mbæihæ ya, nangue'a ram hma gá 'yængæhæ gue'a hin gmí pæhmbæ. Ne dami numanhohæ æ yæ jaj'i tengu æ. ¹⁹ Nu yæ cu i 'bæcua ra häi Asia, gätho i pen'nahæ ran zengua. Nu ra Aquila ne ra Priscila rá xisu, ne gätho æ dim peti bæ ja rá ngu, ne gätho i pen'nahæ ran zengua nangue rá thuhu ma Hmuhæ. ²⁰ Dami hyænbæhæ yún zengua gätho yæ cu i 'bæcua. Damin zengua zæhæhæ n'da ngu n'da ahæ ngue 'da gdín huæctahæ. ²¹ Pæ nugä dra Pablogä ga ozehegä n'da ran zengua dí pen'nahæ nangue ma 'yæsegä. ²² Nu'bæ i 'bæ a n'da ngue him ma-juæni i numanho a ma Hmuhæ ra Jesucristo, ne hin te rán jauri Ojå a 'bæ, ne da zænba ran ænbi a. Ne mi ts'ætho ba æh ma Hmuhæ da 'yøt' ran juænbi a. ²³ Ne nuya da mbæx ahæ rá mate ma Hmuhæ ra Jesucristo. ²⁴ Ne æmme dadí huæc'ahæ gätho ahæ nangue 'darpæ dí 'bæhmbæ ra Cristo Jesús. Ne høn't'a dí xi ahæ ya.

2 CORINTIOS

Ran zengua

1 Nugä drá Pablogä, ne nangué rá pähä Ojä ma 'bäigä'be a ra Jesucristo. Dín 'yogä'be ma cuhé ra Timoteo. Ne dí pen'nahé bə ra sɔcuə gʏ 'yɛc'yɛihé ngue dim peti bə ja rán ngu Ojä bə ja ra hnini Corinto, ne gätho yə 'yɛc'yɛi i 'bɛpɛ ja ra xequi Acaya. **2** Ne nu'a Ojä ma Tahé ne ra Jesucristo ma Hmuhé di 'da ahé rá mate a, ne da hyut'a ni mbəihé.

Yén ɛnbi ra Pablo

3 Jamadi Ojä rá Ta ma Hmuhé ra Jesucristo, nguetho i ja rá yembəi nanguéjə. Ne guesé Ojä thocua thoho i hurca ma mbəihé. **4** Nu'a Ojä i hurca ma mbəihé nangué gätho yən ɛnbi dín nuhé. Janangué'a da zä ga hurpahé yé mbəi 'da to'o in nu ran ɛnbi, tengu tho bə í hyurcahé ma mbəihé Ojä. **5** Nu'bə dí comhbə yén ɛnbi ra Cristo, nu'a di zerca ma mbəihé, go din theui ran ɛnbi dín nuhé. **6** Ne nangué ran ɛnbi dín nugä'be, gue'a dín te ni t'ɛc'yɛihé, ne di zet'a ni mbəihé a. Ne nu'bə di zerca ma mbəi'be Ojä, ne ahé di zet'a ni mbəihé. Nguetho nu'bə guím bɛmhəbə a ran ɛnbi dín nu'be, sä gui hyäthé ne hin gan xɔmbəihé ran ɛnbi guín nuhé, tengu thohogä'be. **7** Hin ts'ɛ dadí 'yon ma mbəi'be nangué ni t'ɛc'yɛihé. Ne dí pə'be ngue guí comhbə man ɛnbi'be. Ngutho Ojä da hyurca ma mbəihé. **8** Nugä'be dín nde ahé, ma cu ahé, gui pəhmbə ngue dán nu'be ran ɛnbi bə ja ra häi Asia. Ne hin'yə ma ts'edi'be ngue xcá häzehé'be, nguetho ɛmmé ts'edi ran ɛnbi dá nu'be, ne mi ts'ɛtho xcá tu'be bə. **9** Majuəni ɛ maguəpə xcá tu'be, pə gätho ɛ bin ja n'damh-ma sä ga pə'be ngue hin'yə ma ts'edi zehé'be, pə ga tɔm'be 'be'a da 'yɔt' Ojä, ngue man'da xən ndoho rá ts'edi ngue da xox'ɛ xən du. **10** Nu'a Ojä bi yəngä'be bə ja ran dəte ngue ɛmmé nts'utho, ne dí pə'be ngue Ojä da yəngä'be mahɔn'a. Ne dí ɛc'yɛi'be ne dí tɔm'be ngue thocua thoho da yəngä'be Ojä. **11** Ne nu ahé sä gui zec'be ts'ɛ 'bə guín yəhə Ojä nanguécä'be, ne m'bejua bəya da zä gätho ahé n'dat'a ga xihmbə jama-di Ojä nangué 'be'a bi 'yɔrca'be.

Ra Pablo bi ma hanja him bi mba n'dihi bə ja ra hnini Corinto

12 I hu ma mbəi'be nguetho di bənga ma mbəi'be ngue xən ho 'be'a dí ɔt'be ua ja ra ximhäi, ne xən ho 'be'a dí ɔt'be nangué ahé. Ne hin nangué man 'yomfɛnise'be, pə Ojä i fäxca'be ngue dí ɔt'be ran ho. **13** Dín nde ahé gui pəhmbə xən ho 'be'a dí ɔt'be, tengu

dí ot'ahé ya. **14** Ne madague'bə hin guí pəhmbə gätho ya dí xi'ahé, pə nu'bə bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu Jesús, gan johyahé nangué a ram hma dí ot'ahé. Ne ngutho ga'be da hyu ma mbəi'be nangué ahé. **15** Majuəni min ndegä xcá mba bə, ne nu'bə xcá mba bə, mi sä nyondj xcá hut'a ni mbəihé. **16** Mim bəngä ngue xcá thocä bə guí 'bəhmbə, gan nu ahé ts'ɛ nu'bə má mbagä bə ja ra häi Macedonia, ne dím bəngä ga thopə mahɔn'a 'bə dá pəngä ua ja ra häi Macedonia. Ne nu'bə dá mba bə, dím bəngä ngue gui fäxcä bə ja ra 'yu Judea. **17** Pə hingui yoho man 'yomfɛnigä, tengu guí ɛnjə dí ɔt'ä 'bə him má thocä bə. Hin dí ɔt'ä tengu ɔt'ä 'da ɛ yən 'yohé ngue yoho im bəni. **18** Ne majuəni dá bəngä xcá mba bə 'bə má xi ahé. Ne i pə Ojä majuəni dí xi ahé. **19** Nugä ne ra Timoteo ne ra Silvano ya dá xi ahe nangué ra Cristo Jesús, rá Ts'ɛnt'ɛ Ojä. Ne nu'a ra Cristo hin di pä a im bəni, pə hɔnt'a majuəni im man a. **20** Ne gue'a ra Cristo ní ja'ts'i 'be'a gätho i sän Ojä da 'yɔt'e, ne nangué bi hogahé ra Cristo dí pəhmbə di 'dajə rá mate Ojä 'bə dí äfə, ne gue'a ná ɛspahə Ojä a. **21** Guet'a Ojä bi 'dajə ra ts'edi ngue thocua thoho ga tenhdə ra Cristo, ne n'da ngu n'dajə bi 'dajə ra 'befi. **22** Ne guet'a Ojä bi 'yɔt'e yé mbeti gahé a, ne bi 'dajə rá Hogandəhi mbo ma mbəihé, guəpə na fədi majuəni di 'dajə 'be'a gätho man'da. **23** Majuəni a dí xi ahé ngue hanja hin dá thocä bə guí 'bəhmbə. Nu'bə xcá sɔngä bə a ra pa dá xi ahé, xcá dəmhyə ahé ts'ɛ 'bə, nguetho hinga nadí hojə 'be'a guí ɔthé. Ne ndetho ɛmmé xcá ɛn'na ni mbəihé 'be'a xcá xi ahé. Ne dí pədi majuəni a dí xi ahé ya, ne dí xi Ojä di 'dac ran ɛnbi 'bə him majuəni a dím ma. **24** Pə dín nde ahé da hyu ni mbəihé, ne hin da du ni mbəihé 'be'a ga xi ahé. Ne gue'a dín nde ga ɔt'ahé 'bə dá mbagä bə. Pə hin'yə man'da sä ga xi ahé gui 'yɛc'yɛihé, nguetho i jua'a guí ɛc'yɛihé ngue guí pəhmbə majuəni ra Cristo.

2 Janangué'a dá ɛnsegä, nu'bə dá mba bə mahɔn'a, hin ga 'da ahé ra dumbəi mahɔn'a. **2** Nguetho nu'bə guím bəndumbəihé, hingui sä gui 'dajə ran johya 'bə. Ne hɔnse ahé sä gui 'dajə ran johya, pə hingui sä 'bə i tu ni mbəihé. **3** Janangué'a dá ot'ahé ra sɔcuə nguetho dín nde ngue gan 'yomfɛnihé ts'ɛ, ne sä gui hojə 'be'a gnám 'bəhmbə. Ne nu'bə dá mbagä bə, ya xquí hojə a 'be'a man'da gnám 'bəhmbə, ne sä gui 'dajə ran johya bəya ne hin dín ja'ahé ra dumbəi. Nguetho dí ɛnsegä ngue n'dat'a dím bəmhəbə, nu'bə dín johyagä ne ahé ja nin johyahé. **4** Ne ɛmmé mi tu ma mbəi nu'bə má ot'ahé ra sɔcuə, ne ɛmmé dán zoni, nguetho hin dín nde gui ɛ't' ni mbəihé nangué 'be'a

dá ot'ahé, pé dín nde gui pãhmbé ngue ãmmé dadí huçc ahé.

Da mba ma punbi to'o bi 'yõt' ran ts'o

⁵ Hinga hõnségã pé gãtho ahé i ja ahé ra dumbéi nangue 'bé'a bi 'yõt' ran 'yohé ngue bi zin rá hõmbe. ⁶ Pé dí ãna xõt'a ya ran ãnbi gá unhdé a ran 'yohé. ⁷ Né nuya nde'bé gui punbahé rá ts'oqui, né gui hyurpahé rá mbéi. Nguetho nu'bé hin gui hyurpahé rá mbéi, man'da din ja ra dumbéi ngue njãm'bé sã din hogui. ⁸ Nuya dí ä ahé ra mate ngue gui 'yuthé xén ho nin huçcatehé a ran 'yohé. ⁹ Nugã dá ot'ahé nguetho dín nde ga pã 'bé gui øthé tengu dí xi ahé, uague hin'na. ¹⁰ Nu'bé guí punbahé n'da ni mijã'ihé, nãcã ga punba a. Né nu'bé guí punbahé 'bé'a bi 'yõt'a n'da, né dí punbã a nangue rán t'ãdi ra Cristo. ¹¹ Nguetho hin dín ndegã da dajé ra zĩthu nangue 'bé'a dí øthé. Dí pãhm-bé 'bé'a nde da 'yõt'a ra zĩthu nguetho in nde da hyãju.

Him bin säya a ní bẽm bé Corinto ra Pablo

¹² Nu'bé má sõngã bé ja ra hnini Troas, Ojã ya xí xocua yú mbéi yé jã'i bé. Né hingui hẽi dá mangã bé rán ho ma'da'yo ra Cristo nguetho yé jã'i min nde da 'yõde. ¹³ Pé hin dán johyagã, nguetho hin dá tĩngã bé ma cuhé ra Tito. Ngue xtã xiqui 'bé'a guí øthé bé. Jananjabé dá socã yé jã'i bé Troas né dá mbagã bé ja ra häi Macedonia, ja dá tĩngã bé a ra Tito.

Nangue ra Cristo sä ga tãfã ra zĩthu

¹⁴ Pé jamadi Ojã, nangue dín 'yohé ra Cristo di jajé ga tãfã ra zĩthu bé'a gãtho dí øthé. Né hõnbé go hapé díím mam'be ran ho ma'da'yo, Ojã di japi da tho a, tengu tho 'bé n'da ra 'yẽthi i tux ran dãhi i yẽmanho. ¹⁵ Né nangue dín 'yohé ra Cristo, Ojã in numanhojé, tengu ra 'yẽthi i yẽmanho bé nam bẽn Ojã. Nugã'be díím mam'be ra Cristo Jesús bé 'béi gãtho yé jã'i, gue'ú i ja yú temazã, né ú di 'béh ra temazã. ¹⁶ Nu a ram hma díím mam'be, da zãnba ran ãnbi a 'bé hingui nde da hyãn a n'da, pé nu ú to'o i ãc'yéi 'bé'a díím mam'be, di un ra te a. Pé to'o maha da hyãt'i da'yõt' na. ¹⁷ Hõnt'ú tengu gã'be ngue n'dat'a Ojã díím bẽmhbe, né dyẽm 'béhnigã'be Ojã, né dyú 'yẽhẽ gã'be ra Cristo, né nu a Ojã in nuc'be. Né nugã'be hin dí øt'be tengu øt'ú da xén ngu ngue in nde da dãse nangue rá 'béfi Ojã i øt'e.

Rán hoqui Ojã ma'da'yo

3 Ha guí ãmhbé dí ozehé ma certificado'be 'bé dí xi ahé 'bé'a dí øt'be. Ha jatho din ja ma certificado'be ngue da xi ahé xén ho dí øt'be tengu i çã yé hyãte xãnbate guí 'béhmbé bé. O ha guí ãmhbé jatho gui 'yõrca'be n'da tengu guí ørpa ú 'da. ² Pé go guese ahé ma certificado ahé nguetho nu'bé 'bo'o ngue bi bã'a gním 'béhmbé, da bãdi 'bé'a ma hoga'béfi dá øt'ä bé 'bé máím 'béhmbé bé. ³ Né nu ú yé jã'i ngue hingui ãc'yéi da nu ahé, tengu 'bé bi nu n'da ra søcuã nangue ráím hman Ojã. Pé hinga gue ra søcuã nt'o't'i ra tinta o gue nt'o't'i bé ja ra do ngue da nu ú, pé gue'a bi 'yo't'a

ra Cristo bé ni mbéihé nangue rá Hogandãhi Ojã 'bé má xãn'nahé. ⁴ Da zã ngubé ga xi ahé ngue xén ho ra 'béfi dí øt'a'be, nguetho i fãxca'be Ojã nangue dín 'yohé ra Cristo. ⁵ Né hin nangue man hose'be da zã ga øt'be ran ho, pé hõnsé Ojã di 'dac'be ra ts'edi ga øt'be 'bé'a dí øt'be. ⁶ Nu Ojã bi 'dac'be 'bé'a ga hom'be ngue i juadi xén ho, ngue da zã ga xi'be yé jã'i rán hoqui Ojã ma'da'yo. Nu ran hoqui hinga 'da'anguui i mammi yén t'ãdi nt'o't'i maya'bé. Nguetho nu'a ran ho ma'da'yo i xijé di 'dajé ra temazã a rá Hogandãhi Ojã. Pé nu yén t'ãdi i xijé tengu 'bé ma yãpatehé, ngue'a hin dí hät'i ga øzehéhé a ran ho im mam bé. ⁷ Pé nu'bé rá mbédi bin t'un yén t'ãdi, pé min 'yoi a rá nujxte Ojã, nguetho ãmmé madi yoxni rá hmi ra Moisés 'bé madín t'un yé do nt'o't'i yén t'ãdi, janangue'a hingui sã ú yé jã'i da hyẽrpa rá hmi. M'bejua bëya bim 'bé a rá nujxte mi ja bé rá hmi. Pé madague'a in 'yoi a rá nujxte ú yén t'ãdi 'bé ja min t'uni, pé din yãpate né ran ãnbi. ⁸ Nu yén t'ãdi min 'yoi rá nujxte Ojã né bi man a ran dãte. Pé ãm-me ngu manu man'da rá nujxte Ojã in 'yoi rá 'béfi rá Hogandãhi Ojã. ⁹ N'yoi rá nujxte Ojã yén t'ãdi ngue dín yãpate, pé ãmmé man'da xén ngu rá nujxte Ojã din 'yoi ran ho ma'da'yo ngue im man Ojã di hogahé. ¹⁰ Nuya bim 'béh rá ts'edi ú yén t'ãdi, nguetho ãmmé man'da i ja rá ts'edi ran ho ma'da'yo. ¹¹ Nu yén t'ãdi min 'yoi ra nujxte, pé nts'ãnni 'da yé patho da hyãt'i, né bi thogui. Pé nuya ãmmé xén ngu ra nujxte in 'yoi a ran ho ma'da'yo, né njãm'bé da guadi. ¹² Dí pãhmbé ngue njãm'bé dim 'béh rá ts'edi a ran hoqui ma'da'yo ngue bi 'yõt' Ojã. Janangue'a sä ga huthé nzãmbéi gam mamhbé ran ho ma'da'yo. ¹³ Né nu'bé díím mamhbé ran ho ma'da'yo, hin dí øthé tengu mi øt' ra Moisés maya'bé, ngue bi gop rá hmi ra 'bõt'e, ndepe hin da nu yé jã'i israel gue'bé xtím 'bé a rá nujxte. ¹⁴ Pé nu yé jã'i him mi pã ú ngue dim 'bé ú yé nujxte yén t'ãdi né guexta'a yé pa ya, nu'bé in nu ra søcuã guerpé nt'o't'i yén t'ãdi rán hoqui Ojã maya'bé, hingui sä da bãdi. Nguetho tengu 'bé i ja n'da ra 'bõt'e bé ja rá hmi da gop rá dã. Né hõnt'a ra Cristo sä di 'uecpa a. ¹⁵ Guexta'a yé mbéi ú 'da i 'béhya, nu'bé in nde da den yén t'ãdi ra Moisés né nu'bé im ma, hingui sä da bãdi 'bé'a nam bõn ú, nguetho njot'i tho yú mbéi. ¹⁶ Pé nu'bé di pãh rán 'yomfëni n'da nangue a ra Cristo né di dãp rá mbéi a, din ja ran nequi rá mbéi 'bé. ¹⁷ Nu'a ra Cristo, 'da anguui rá Hogandãhi. Né nu'bé i 'bépã mbo ma mbéihé, né gue'a í thõgahé bé ja ra 'béxui né ran ãnbi. ¹⁸ Né hingan jo'mi ma mbéihé tengu 'bé dí hanthé xén ho a rá nujxte ra Cristo. Né tengu n'da ra hyẽdã di nequi bé to'o da hyãndi, né nguetho gahé man'da man'da di nequi gahé rá nujxte ra Cristo dí hanthé, né gue'a ní 'yõrcahé a ngue ga cohmbé tengu a.

4 Nu rá mate zehé Ojã ngue bi 'dac'be ra 'béfi, janangue'a hingui cuent ma mbéi'be nangue ra 'béfi dí øt'be. ² Zã hin di thoc man 'yomfënisé'be nangue rá 'béfi Ojã, né hin dí häte'be 'bé díím mam'be ráím hman Ojã tengu i øt'ú 'da. Pé díím mam'be ngue majuañi a ráím hman Ojã, né gãtho yé jã'i sä da bãdi

ngue dí 'yo'be xən ho bə ja rá hmi Ojā. ³ Hənt'ə ngue ní mba bə ja ran ɛnbi hingui pədi 'bɛ'a nam bən a dí m mam'be ngue ran ho ma'da'yo. ⁴ Nguetho nu ra zithu t'ɛmbi ojā ua ja ra ximhāi i ja ya di xādāba yú mbəi ɛ i tenni, hin di japi ngue da nu nujxte a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ngue xtí yorpə 'bəi. Pɛ nu'a ra Cristo gue'a ní fə Ojā a, nɛ 'da anguui rá ts'edi. ⁵ Pɛ nugä'be hin dí m mam'be a dí hnumanhoc'be, pɛ dí m mam'be ngue gue'a ra Cristo Jesús ra Hmu a. Nɛ dí ɔt'be ni 'yɛhɛ ga'be, nguetho ɛmmɛ dín numanho'be ra Jesús. ⁶ Nu Ojā rá mbədi bi manda din ja ran nɛqui bə mi ja ra 'bɛxui, guet'a Ojā bi yorbə ja ma mbəihɛ. Nɛ nangue ran nɛqui i jajə bə ma mbəihɛ, sã ga pəhmbə rá nujxte Ojā. Nguetho ra Jesucristo bi jajə dá pəhmbə rá nujxte Ojā.

Nám 'bəhmbə a ngue dí pəhmbə a majuəni

⁷ Ojā bi 'dajə rá ts'edi mbo ma mbəihɛ, tengu n'da ra jajəi bi jərpə a xən ngu di muui. Tengu 'bə dyə ts'ɔe-hɛ dín xən'a n'dihi. Pɛ guerpə na fədi him ma ts'edi zehɛhɛ a ná ɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojā, pɛ guesɛ rá ts'edi a bi 'dajə. ⁸ Nguetho thocua thoho dín nu'be yən ɛnbi, pɛ hingui tu ma mbəi'be nangue rá ts'edi Ojā dín 'yohe. Nɛ ja'bə hin dí pə'be 'bɛ'a dán go a dí ɔt'be, pɛ hin dí m mam'be ngue ga hɛh ma 'bɛfi'be. ⁹ I 'bəh man sɛi'be pɛ hin dí 'yosɛ'be nguetho 'bəh mam fäts'ihe ra Cristo, ja'bə in nu ran ɛ ma jaj'i'be, pɛ hin dí tu'be. ¹⁰ Hənbə go hapə ga mbɛ'be, dín nu'be ran ɛnbi, nɛ sã xcá tu'be nangue rá 'bɛfi ra Jesús dí ɔt'be, tengu tho 'bə mi du ra Jesús. Pɛ nangue dí hət'be yən ɛnbi di nɛqui dí 'bəhmbe ra Jesús, nɛ di jamansuc'be. ¹¹ Nɛ thocua thoho ɛna da thog'be nangue dí ɔt'be rá 'bɛfi ra Jesús, pɛ gue'a ní nɛqui rá ts'edi ra Jesús dín 'yo'be a, ngue i fäx-ca'be, nɛ hin'yə ma ts'edi zehɛ'be. ¹² Janangue'a thocua thoho i thusca man dətəhɛ, pɛ gue'a man'da gním 'bəhmbə Ojā xən ho a. ¹³ Nu'a n'da ran 'yohɛ bi ma maya'bə bə ja rá t'ohni Ojā: "Nugä dí ɛc'yɛigä, janangue'a dí m mangä na," bi 'yɛna. Ngutho dí ɔt'ä'be ya, dí ɛc'yɛi'be, janangue'a dí m mam'be a dí ɛc'yɛi'be. ¹⁴ Nɛ hin dí su'be, nguetho dí pə'be madá thog'be, pɛ guet'a Ojā ngue bi xox'a ma Hmuɛhɛ ra Jesús 'bə mi du, da xoxcä'be tengu bə i xox'a ra Jesús. Nɛ ahɛ dan 'yohɛ 'bə dá səmhɛbə bə 'bə a Ojā. ¹⁵ Pɛ nu'ə 'bɛ'a gätho dín nu'be nangue ahɛ, n'damhɛ man'da xtán ngu ahɛ guin nuhɛ rá mate Ojā, nɛ man'da xtán ngu ahɛ gui 'yɛmfɛ Ojā, jamadi ni mate. Nɛ gue'a man'da dí t'ɛspa Ojā a bəya. ¹⁶ Janangue'a hingui cuent ma mbəi'be nangue a ma 'bɛfi'be, madague'bə man'da man'da in theh rá ts'edi ma jaj'i'be. Pɛ Ojā di un ra ts'edi ma mbəi'be gätho yə pa. ¹⁷ Nu'ə yən ɛnbi dín nuhɛ ua ja ra häi hingan ya'a ɛ, pɛ gue'a man'da dá tɛmhɛ ran ho bə mahɛts'i. ɛmmɛ man'da xən ngu ra nujxte gan nuhɛ bə, xinda gue ran ɛnbi dá nuhɛ ua ja ra häi. ¹⁸ Hin dí m bəmhɛbə gätho yən ɛnbi dín nuhɛ ua ja ra ximhāi, nguetho da tho ɛ. Pɛ man'da dí m bəmhɛbə 'bɛ'a gätho hin dín nuhɛ ya, nguetho nu'a dín jagəhɛ bə mahɛts'i hin da tho a.

⁵ Nɛ dí pəhmbə ngue ma jaj'ihɛ tengu n'da ra ngu ua ja ra ximhāi, hinga ya'a da hyät'i. Nɛ nu'bə da yə't' ma ngu ua din ja bə a man'da ma ngumhɛbə bə mahɛts'i ngue bi hyə Ojā. Nɛ njəm'bə da gua a, nguetho him bi hyəh yə jaj'i. ² Nɛ nujə dadín xəmbəihɛ nangue ma ngəc'yɛihɛ i jajə ya, nɛ dín dəmdahɛ di pərca ma jaj'ihɛ, da gohi ma'da'yo, ngue rán sãui bə mahɛts'i a. ³ Nu Ojā di japi ngue din ja ma ngəc'yɛihɛ bə. ⁴ Pɛ nuya ngue dí 'bəhmbə ua, nɛ in nu ran ɛnbi ma ngəc'yɛihɛ nɛ dín xəmbəihɛ. Pɛ hin nangue a dín nde ga tuhɛ n'dihi, pɛ man'da dín ndehɛ a ma jaj'ihɛ ma'da'yo, ngue dí m pərcahɛ ma ngəc'yɛihɛ i ja ya. ⁵ Nu Ojā bi zänni ngue di pərca ma jaj'ihɛ, nɛ bi 'dajə rá Hogandəhi ngue ra hmɛpya majuəni din ja. ⁶ Nɛ dín də'mate thohɛ yə pa dí 'bəhmbə ua. Nguetho dí pəhmbə nu yə pa dí 'bəhmbə ma jaj'ihɛ i jajə ya, hin dí 'bəhmbə ma Hmuɛhɛ ra Jesús bə ja rá ngu bə mahɛts'i. ⁷ Dí pəhmbə majuəni din ja ma ngumhɛbə bə, nguetho dí ɛc'yɛigəhɛ Ojā, madague'bə hin dín nuhɛ. ⁸ Nɛ dín də'mate thohɛ ua, pɛ dí ɛmhɛbə ngue man'da xən ho ga sohmbə ua ma ngəc'yɛihɛ, nɛ ga mbähä bə bí 'bə a ma Hmuɛhɛ mahɛts'i. ⁹ Pɛ man'da hnehɛ thoho dín nde ga ɔthɛ 'bɛ'a in nde ma Hmuɛhɛ, madague'a dí 'bəhm-bə ua ja ra häi, uague dí 'bəhmbə bə guerpə bí 'bəi. ¹⁰ Nguetho da zən ra pa ngue gätho dyə 'yɛc'yɛihɛ jatho dam 'bähmbə bə ja rá hmi ra Cristo, n'da ngu n'dajə. 'Dahmi 'datho ga həmhɛbə 'bɛ'a yún thehɛ dá ɔthɛ ua ja ra häi. Ga təhmbə 'bə xən ho, ga 'bɛhmbə 'bə hin ɛ ho.

Bi hogahɛ 'bɛ'a nán səmhɛbə Ojā 'bə mí du ra Cristo

¹¹ Nɛ dí su ga ɔt'ä a hin da numanho Ojā, janangue'a dí humbi dí xifi 'bɛ'a dí 'yɛc'yɛi Ojā ɛ yə jaj'i. Nugä'be Ojā i pəc'be xən ho 'bɛ'a majuəni dí ɔt'be, nɛ nu ahɛ dín nde ngue gui pəc'be xən ho. ¹² Hin dín nde a'be guim bəmhɛbə ngue dí m ma nangue man hose'be. Pɛ dín nde ngue guin numanhoc'be, guerpə da zä gui hɛcuahɛ yə jaj'i ngue i tɛn'ndɛ yən 'yohɛ dín 'yɛzɛhɛ, pɛ nu'ə yú mbəi ɛ him majuəni ɛ. ¹³ Pɛ dí ɔt'be 'bɛ'a gätho da numanho Ojā, nguetho dín numanho'be Ojā, madague'a im man yə jaj'i dí tontogä'be. Pɛ nu'a 'bɛ'a dí ɔt'ä'be da bəmanho nangue ahɛ. ¹⁴ Nangue rán huɛcate ra Cristo ná ɔt'be 'bɛ'a gätho dí ɔt'be, nguetho dí pəhmbə ngue bi du bi nu ran ɛnbi nangue gätho yə jaj'i. Nɛ gue'a ní zä dim pomhɛbə ran ɛnbi ɛ, tengu 'bə xtán duse ngue xtán guzɛhɛ yú ts'oqui. ¹⁵ Nɛ bi du nɛ bi ndants' mahə'n'a ngue nde di un ra 'da'yote ɛ gätho yə jaj'i. Janangue'a da 'yɛ'ts'a ní 'yə't' yú pähä zehɛ ɛ to da hyən ra 'da'yote, nɛ da 'yə't'e 'bɛ'a in numanho a. ¹⁶ Janangue'a nuya dá päh man 'yomfɛnihɛ, nɛ nuya hin ná numanhohɛ ma mijaj'ihɛ 'bɛ'a di ja, tengu mi ɔthɛ nu'bə him mi ɛc'yɛihɛ. Pɛ gam bəmhɛbə tengu bə nam bən Ojā ɛ. Nɛ nu'bə him mi ɛc'yɛigä, dí m bəni ngue nu ra Cristo n'da ran 'yohɛ thoho tengugä, pɛ nuya hingui ja bə dí m bəngä ya. ¹⁷ Nguetho gätho to'o in 'yohɛ ra Cristo tengu 'bə ma'da'yo ɛ, nu yún yon 'yomfɛni zehɛ bi 'bɛ'ɛ, pɛ nuya gätho bi gohi ma'da'yo. ¹⁸ Pɛ gätho bi 'yəzɛhɛ Ojā däm 'bəhmbə

ma'da'yo. Nguetho bi hogahɛ 'be'a madín səhmbɛ Oja 'bɛ mi du ra Cristo. Nɛ nuya bi 'dajɛ ra 'bɛfi ngue ga xihmbɛ yɛ ja'i 'be'a dí zin a Oja ɛ, nɛ da mba ma punbi yú ts'oqui ɛ gátho i ɛc'yɛi. ¹⁹ Nguetho nu'a Oja min 'youi ra Cristo nu'bɛ mi 'yɔt'e 'be'a dí hocpa yú mbɛi yɛ ja'i ja ra ximhäi. Nuya hin da gɛcpa a rá muui ɛ yú ts'oqui gátho to'o da 'yɛc'yɛi a. Nɛ bi 'dajɛ ra 'bɛfi ngue ga xihmbɛ yɛ ja'i 'bɛpɛ dín yamanhohɛ Oja ɛ. ²⁰ Nujɛ ma 'bäigähɛ ra Cristo, ɛmmɛ dí hah ma mbɛi dí xihmbɛ yɛ ja'i tengu tho 'bɛ xtá xisɛ Oja ɛ, ngue da 'yäpi di hocpa yú mbɛi, nɛ dín 'yohɛ xɛn ho Oja. ²¹ Nu'a ra Cristo hin'yɛ rá ts'oqui, pɛ bi nu ran ɛnbi nanguɛ ma ts'oquihɛ tengu 'bɛ yú ts'oqui zɛhɛ. Jananguɛ'a da 'yɛmbi rán ho a rán hose ra Cristo to'o gátho da 'yɛc'yɛi 'be'a í du a.

6 Nɛsɛ a Oja dí comhbe rá 'bɛfi, nɛ jananguɛ'a gátho ma mbɛi'be dí xi ahɛ ngue gui jamansuhɛ rá mate Oja. ² Nguetho Oja bi mam bɛ ja rá t'ohni: "Dá ɔcä ni ndehɛ a ra pa gá zojɛ, nɛ dá ɔt'ahɛ ra mate. Nɛ dá zɛ ahɛ ra pa dá yaɛ ahɛ," ɛn'a Oja. Nuya yɛ pa ja bɛya Oja sä da 'yɔt'ahɛ ran ho, nuya nám pa ya Oja i sä di pɔ'ahɛ. ³ Nɛ dí honi xɛn ho 'be'a gátho ga ɔt'be, ngue hin di ɛ't' yú mbɛi 'da 'be'a dí ɔt'be, n'damhma njon di c'aman'ɛ rá 'bɛfi Oja dí ɔt'be. ⁴ Nɛ nanguɛ 'be'a dí ɔt'be dín nde ga ut yɛ ja'i ngue majuaɛi yúm 'bɛhni-ga'be ra Cristo ua ja ra häi. Nɛ gátho dí ɔt'be xɛn ho nɛ hin dín xɔmbɛi'be, madague'bɛ xɛn ngu ran ɛnbi dín nu'be. Nɛ xɛn hɛi 'be'a nám 'bɛ'be, nɛ ja'bɛ hin di pa'be 'be'a ga ɔt'be. ⁵ Nɛ xɛn ngu yɛ nidi i 'benzaga'be, nɛ dí ofädi'be, nɛ dín nu'be 'da yɛn 'yo'ts'i 'bɛ in cue yɛ ja'i. Nɛ 'da yɛ pa ɛmmɛ dí yä'be nanguɛ ra 'bɛfi xɛn hɛi dí ɔt'be. Nɛ dí äthä'be 'da ɛ yɛ xui, hin dí ä'be, pɛ dí tɔmda'be 'be'a dín ja. Nɛ 'da yɛ pa hin'yɛ ga si'be. ⁶ Pɛ n'datho ma mbɛi'be tengu rán säui a majuaɛi, nɛ dá ɔt'be ran ho nguetho dín 'yo'be rá Hogandähi Oja. Nɛ hin dadí xɔmbɛi'be nanguɛ ma 'bɛfi'be, pɛ dí utä'be yɛ ja'i ma yembɛi'be nɛ man huɛcate'be. ⁷ Nɛ dím mam'be a ram hma majuaɛi, nguetho di zɛc'be Oja ga ɔt'be rá 'bɛfi. Nɛ nanguɛ ma hocja'i dí ɔt'ä'be, hingui sä di yaɛpa'be yɛ ja'i. ⁸ Ja'bɛ i hnumansuc'be, ja'bɛ hin'na, nu'ɛ 'da di c'aman'ɛc'be, nu'ɛ mi'da im ma xɛn ho dí ɔt'be, nu'ɛ 'da im ma dí fɛhnigä'be. Pɛ madague'a xɛn ngu 'be'a man ɛ yɛ ja'i, dím mam'be 'be'a ngue majuaɛi. ⁹ Bɛ i 'da ngue im ma ngue hingui paði 'be'a dí ɔt'be, pɛ 'bɛ i 'da i paɛ'be xɛn ho. Nɛ n'da-pa ngu n'dapa i husca man daɛte'be, pɛ guɛxta'a dí 'bɛ'be. Nɛ xɛn ngu yɛn ɛnbi dín nu'be, pɛ hin dí tu'be. ¹⁰ Nɛ nu'bɛ dín nu'be ra dumbɛi, 'bɛx di 'dac'be ran johya ra Hmu mahɛts'i. Nugä'be dí hyoya'be, pɛ xɛn ngu ɛ dí jap'be da dɛn a ran ho, nguetho dí xicä'be 'be'a di un'na Oja. Nɛ hin'yɛ 'be'a da zä gam mam'be ngue ma mbɛti zɛhɛ'be, pɛ hin'yɛ 'be'a dadí 'bɛ'be, nguetho Oja di 'dac'be gátho dí hom'be. ¹¹ Nu ahɛ ma amigo ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra hnini Corinto, ya dá xi ahɛ gátho 'be'a dím bɛni, nguetho dadí huɛc'ahɛ ngue gátho ma mbɛi. ¹² Nugä'be majuaɛi dadí huɛc ahɛ, pɛ nu ahɛ hin ɛ ja nin huɛcate nanguɛcä'be. ¹³ Pɛ dí xi ahɛ tengu tho 'bɛ ma t'ɛhni ahɛ, dami xoc ni mbɛihɛ nɛ dín ja ahɛ

ran huɛcate nanguɛcä'be, tengu tho dí ɔt'be nanguɛ ahɛ.

Oja i 'bɛpɛ mbo ma mbɛihɛ

¹⁴ O guín 'yohɛ ɛ 'da ngue hingui ɛc'yɛi Oja, nguetho nte yún jahɛ n'da ɛ ɔt' ran ts'o 'bɛ ɔt' ran ho n'da. Nɛ nte rán jauri ra 'bɛxui a ran nɛqui. ¹⁵ Nɛ hin te rán jauri ra Cristo a ra Satanás ngue ra zɛthu, nɛ hinga 'dat'a im bɛmmi n'da ra 'yɛc'yɛi a hingui ɛc'yɛi. ¹⁶ Nɛ hin te rán jauri rá ngu Oja ɛ yɛ hmite, nguetho ni mbɛihɛ rá ngu Oja ngue i 'bɛi mazäi. Nɛ gue'a bi man Oja maya'bɛ: "Nugä dam 'bɛpɛ mbo yú mbɛi, nɛ dan 'yohɛ, nɛ nugä ga ɔt'e yú Ojağä ɛ, nɛ nu'ɛ ga ɔt'e ngue ma t'ɛhnigä ɛ," bi 'yɛn Oja. ¹⁷ Jananguɛ'a bi 'yɛn Oja: "Damí 'uehmbɛ bɛ, o guí tɛnhɛ ngue'ɛ hingui ɛc'yɛi, nɛ 'yo guí sähɛ 'be'a xɛn ts'o. Nɛ ga ɔt'e ngue ni Ojajɛ, nɛ ga sin ahɛ bɛya. ¹⁸ Nɛ ga ɔt'e ni Tajɛ nɛ nu ahɛ ga ɔt'e ma ts'ɛnt'ɛ ahɛ nɛ ma t'jxu ahɛ." Gue'a bi man Oja ngue nujɛte rá ts'ɛdi.

Bim päh yú mbɛi yɛ 'yɛc'yɛi

7 Ma amigo ahɛ dadí huɛc ahɛ, ya xɛn ngu yɛn ho bi man Oja da 'yɔrcahɛ, pɛ jatho ga 'uehmbɛ bɛ i ja 'be'a gátho xɛn ts'o. Nɛ ga 'uehmbɛ 'be'a in nde di ts'on ma ja'ihɛ, nɛ ma mbɛihɛ. Jatho ga homhɛ man'da man'da 'be'a dí gua'a dán hojɛ, ngue gan numansuhɛ Oja. ² Nɛ nu ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra hnini Corinto, dami bɛnc'be nanguɛcä'be, nguetho xinga n'da ahɛ bi nu ran ɛnbi 'be'a dá ɔt'ahɛ, nɛ hin te dá ɔt'ä'be ngue di ts'on'na ni mbɛihɛ, nɛ xinga n'da ahɛ dá hä ahɛ ngue m'bɛjua ga ɛn'ahɛ gui jurcahɛ. ³ Nuya hin dín nde ngue ga dämhyä ahɛ, nguetho ya dí xi ahɛ ngue ɛmmɛ dadí huɛc ahɛ, nɛ thocua thoho dím bɛn ahɛ, asta gue'bɛ ga tugä. ⁴ Nugä dí ɛc'yɛi ngue guí ɔthɛ ran ho, nɛ gue'a ní hyu ma mbɛi a. Nɛ nu ahɛ gadí 'dajɛ ran johya, madague xɛn ngu yɛn ɛnbi dín nugä'be, pɛ ɛmmɛ hu ma mbɛi ran johya. ⁵ Nu'bɛ má sɔngä'be bɛ ja ra häi Macedonia, ɛmmɛ xɛn hɛi 'be'a dá ɔt'be, nguetho hɔnbɛ go hapɛ dá tho'be bi zɛc'be yɛ ja'i, nɛ xɛn hɛi 'be'a nám 'bɛ'be nɛ mi ja ra mbidi ma mbɛi'be. ⁶ Pɛ nu Oja nzäi i hurpa yú mbɛi ɛ to'o i tu yú mbɛi, nɛ bi hyurca ma mbɛi'be 'bɛ mi zɔm bɛ ra Tito. ⁷ Bi hyurca ma mbɛi'be nanguɛ gá hyurpa rá mbɛi ra Tito 'bɛ gmí 'bɛhmbɛ bɛ. Nu ra Tito bi xicä'be ngue ɛmmɛ bi du ni mbɛihɛ nanguɛ 'be'a gá 'yɔthɛ ngue hingui ho. Nɛ bi xicä'be ɛmmɛ gmín ndehɛ guin nujɛ. Nɛ nu'bɛ mi c'aman'ɛgä 'da, nu ahɛ bɛ gá yaɛnjɛ. Nɛ nanguɛ guím bɛnjɛ, man'da i hu ma mbɛi. ⁸ Bi du ma mbɛigä 'da yɛ pa nanguɛ rá mbɛdi sɔcuä dá pɛn'nahɛ bɛ, pɛ hin'na ya. Bi du ma mbɛi nanguɛ ra dumbɛi dá 'da ahɛ. ⁹ Nuya dadí johyagä, hin nanguɛ bi du ni mbɛihɛ, pɛ nanguɛ gá päh nin 'yomfɛnihɛ 'bɛ mi du ni mbɛihɛ. Nɛ nu Oja bi japi ngue bi bɔmanho 'be'a dá xi ahɛ. Nɛ nte man ɛnbi bi gohi 'be'a dá ɔt'a'be. ¹⁰ Nguetho nu'ɛ i hon Oja 'bɛ i tu yú mbɛi, di japi di päh yú mbɛi nanguɛ yú ts'oqui, ngue da yaɛni, nɛ da 'ue'a ra dumbɛi bɛya. Pɛ nu'bɛ i tu yú mbɛi ngue hin-

gui pađi 'be'a da 'yøt'e ne im bæn ra ximhäi, hin di päh rá mbæi 'bæ, pæ man'da di un ran dađe bæya. ¹¹ Nu ni dumbæihæ bi 'da ahæ ran 'yomfæni xæn ho nanguæ gá hyomhbæ Oja, ne æmme gá hyumbi gá hojæ 'be'a bin ja. Ne æmme gá numan'æhæ a ngue bi 'yøt' ra ts'oqui, ne æmme gá suhæ 'be'a bin ja. Ne gá un ran ænbi to'o bi 'yøt' ran ts'o, ne æmme gán æhyahæ gui 'yøthæ ran ho. æmme gmín ndehæ xcá mbagä bæ xcá zæ ahæ. Ne ya gá 'yuhmbæ bin ho a ra ts'oqui gmín 'yohæ. ¹² Jananjabæ gue'a dá ot'ahæ ra søcuä a, ngue hinga hønt'a ngue di hoc rá mbæi a ran 'yohæ ngue bi 'yøt' ran ts'o, xínga gue'a bi t'ørpa ran ts'o, pæ nanguæ ma søcuä dá ot'ahæ, Oja bi zä bi 'yut'ahæ ngue majuæni guí tængahæ. ¹³ Janangue'a æmme hu ma mbæi'be. Ne man'da dadí johya'be nu'bæ mi xic'be ra Tito ngue gá hyurpa rá mbæi a nanguæ 'be'a gá 'yøthæ. ¹⁴ Ne dá xih ra Tito, gue da t'ømanho a rá m hma bæ guí 'bæhmbæ. Ne gue'a gá 'yørpahæ, gá 'yømanho a ram hma bi xi ahæ. Janangue'a hin dí pæ'ts' ma sägä nanguæ 'be'a dá xifi, pæ æmme i hu ma mbæi. ¹⁵ Nguetho nu'bæ mí mba bæ ra Tito, æmme gá numansuhæ, ne æmme gán æhyahæ gá 'yøthæ 'be'a gätho bi xi ahæ. Janangue'a man'da bin ja rán huæcate ra Tito nanguæ ahæ bæ. ¹⁶ Ne æmme hu ma mbæi nguetho sä ga æc'yæi ngue majuæni guí øthæ ran ho.

Yún t'unni yæ 'yæc'yæi

8 Ma zæ cu'ahæ, dín nde ahæ gui pæhmbæ 'be'a gätho bi 'yøt' rá mate Oja bæ mbo yú mbæi yæ 'yæc'yæi dim peti bæ ja ra häi Macedonia. ² Nu yæ 'yæc'yæi bæ bi nu ran ænbi nguetho yæ hyoya thofo æ. Pæ guemhma æmme i ja ran johya yú mbæi, ne man'da man'da di unda yæn t'unni yú mi'yæc'yæihæ. ³ Nugä dí haxanjuæni ngue bi unni xæn ngu, madague'a hin'yæ 'be'a da gopæ ja rá nguse, ne rá pähäzæhe bi uni. ⁴ Ne bi 'yæc' ra mate ngue ne'æ da gom'ma ram fäts'i din t'un'ndæ yæ hyoya 'yæc'yæi bæ ja ra häi Judea. ⁵ Ne man'da xæn ho bi 'yøt'e xinda gue'a dá bængä, nguetho m'bet'o thofo bi hyon rá pähä Oja ngue di bænbæi 'be'a da 'yøt'e, ne nubæya bi xiqui ngue da mbäxqui ga fäx æ yæ cu. ⁶ Nu ra Tito rá mbædi bi xi ahæ nanguæ yæn t'unni gui umhbæ. Ne dá xi'be ra Tito di jua'a di peti gätho nin t'unnihe gá mamhbæ gui umhbæ, nanguæ nin huæcatehæ, ngue ra mate thofo. ⁷ Nu ahæ æmme xæn ngu yæn ho guí øthæ, ne i ja ni t'æc'yæihæ xæn ho, ne sä guím mamfæ rá m hman Oja xæn ho, ne æmme guí pæhmbæ xæn ho, ne æmme guí æhya gui 'yøthæ rá 'befi Oja, ne ja ahæ nin huæcatehæ nanguécä'be. Pæ nuya xæn ho 'bæ gui umhbæ xæn ho nin t'unnihe, n'damhma hin te gui 'bæhmbæ nanguæ rá 'befi Oja guí øthæ. ⁸ Nugä drá Pablogä hin dín nde ga manda ahæ 'be'a guí øthæ. Nuna 'be'a bi 'yøt' yæ cu bæ ja ra häi Macedonia, n'da ra hmæpya a. Nu'bæ ngubæ gui 'yøthæ, da zä ga paçä ngue majuæni i ja ahæ nin huæcatehæ nanguæ yæ 'yæc'yæi. ⁹ Nguetho guí pæhmbæ rá mate ma Hmuhe ra Jesucristo. Nu'a tengu 'bæ ra mæmbæti a, pæ bin hyoya nanguæjæ ngue bi nde din jajæ xæn ngu. ¹⁰ Nuya i ja a ga xi ahæ 'be'a dím bængä. Xæn ho 'bæ gui juahmbæ

'be'a gá dæmh bæ má jæya, nguetho æmme gán æhyahæ má jæya gá un nin t'unnihe. ¹¹ Nuya dami pæthæ nin t'unnihe, ne daman æhyahæ ya, tengu 'bæ rá mbædi gá bæmh bæ, ne gui umhbæ 'be'a gätho sä gui umhbæ. ¹² Nu'bæ ja a nde di un a n'da, Oja da numanho, 'bæ gue'a rán theui 'be'a pæ'ts'a n'da a di uni. ¹³ Pæ hin dí æ-na go din dañhyæi æ 'da o dim mæmbæti æ 'da nanguæ a gá unhdæ, ne nu ahæ bæya hin'yæ 'be'a gui hyomhbæ. ¹⁴ Pæ nu'a dí xi ahæ, pæ nuya xæn ngu i ja ahæ, xæn ho 'bæ gui unhdæ ts'æ æ 'da hin'yæ 'be'a da hyoni. Ne nu'bæ da zøn ra pa ngue hin'yæ 'be'a gui hyomhbæ, nu'æ di zæ ahæ æ. Janangue'a gätho thocua thofo din ja 'be'a da hyoni. ¹⁵ Ne gue'a mán t'o't'i bæ ja rá m hman Oja: "To'o di peti xæn ngu, pæ hin da bong thofo a da hyonse, pæ ne'æ di peti zæ ts'ætho, hin te di 'bedi."

Ra Tito ne'æ in 'yohæ

¹⁶ Dí æmfe jamadi Oja ngue bi 'dac mam fäts'i'be ra Tito, ngue ne'a æmme im bæ æhæ ne æmme æhya nanguæ ahæ. ¹⁷ Ngue nu ra Tito min nde da 'yøt'e 'be'a dá xifi, ne'a mi ja rá pähä zæhe da mba bæ. ¹⁸ Ne da mbe ra Tito na man'da ra cu ngue dí pænhdä bæ, nu'a im man rá m hman Oja xæn ho, ne gätho yæ 'yæc'yæi ngubæ im ma nanguæ'a. ¹⁹ Ma mi'yæc'yæihæ bi huanhna ran 'yohæ na, ngue dan 'yohe 'bæ dá haxhe ra mbæti bæ Judea. Ne gue'a ná uh man huæcatehe ngue dín nde ga fäx ma cuhæ, ne dí nujxte ra Hmu mahæts'i a.

²⁰ Nugä'be dadí jamansu 'be'a dí øt'be nanguæ yæn t'unni xæn ngu, nguetho hin dín nde din ja 'be'a dí c'aman'æc'be. Ne gue'a í than'ndæ mi'da yæ cu ngue ga mbähmbe 'bæ dá haxhe a ra mbæti. ²¹ Nguetho dín nde ga øt'be gätho xæn ho bæ na nu Oja næpæ na nu ma mijaj'i'be. ²² Ne ga pæn'nahæ bæ man'da ra cu mahøn'a ngue da mbähä ra Tito. Ne nuna dí pæhmbæ ngue ra 'yæc'yæi xæn ho na. Næhna æmme æhya da 'yøt'e xæn ho rá 'befi Oja. æmme nde da mba bæ da nu ahæ, nguetho ya dá xihna nanguæ ni hogant'øt'ehæ. ²³ Ne nuna ra Tito, man 'yo'be nanguæ ma 'befi dadí zæ ahæ. Ne nu'æ mi'da in 'yohæ ra Tito, yém 'bæhni æ yæ 'yæc'yæi dim peti ua. Ne da mbäx ahæ nanguæ rá 'befi Oja, gue'a dín næqui xæn ho rá nujxte ra Cristo bæ guí 'bæhmbæ.

²⁴ Nuya dami 'yørca'be ra mate gui simanhohæ yæn 'yohæ, n'damhma gätho mi'da yæ 'yæc'yæi da bađi ngue majuæni i ja nin huæcatehæ, tengu tho dím mangä ngue nzaj i ja ahæ ran huæcate.

Di pet yæn t'unni nanguæ yú mi'yæc'yæihæ

9 Nugä hingui jatho ga xi ahæ nanguæ gui zæhmbæ ni mi'yæc'yæihæ, nanguæ yæn t'unni gui unhdæ. ² Nguetho dí pađi ngue æmme i ja ahæ ra pähä gui zæhmbæ æ. Ne ya dá xih yæ jaj'i ngue i 'bæcua ja ra häi Macedonia 'be'a guí øthæ bæ ja ra häi Acaya. Dá xihya ngue gán æhyahæ gá pet nin t'unnihe má jæya. Ne yæ cu ua nde da den'nahæ 'be'a guí øthæ. ³ Nuya dí pæn'nahæ ya yæ cu da mbäx ahæ gui pæthæ nin t'unnihe jan-nanguæ'a di ja bæ 'bæ dá søngähe bæ, ne din næqui ngue guín æhyahæ gui fäxhæ yæ hyoya, tengu dá xih yæ

cu ua ngue guí øthæ. ⁴ Næ nu'be ga mbähmbe bæ u 'da yæ mængu ua ja ra häi Macedonia, næ hin xquín ðhyahæ guí pæt nin t'unnihe, ga pæ'ts' ma sähe 'bæ. Nguetho æmme dí æc'yei guí øthæ 'be'a guím mamhbæ.

⁵ Janangue'a dá xihya yæ cu dim 'bet'o da mba bæ, di zæ ahæ, n'damhma da zä gui pethæ gätho nin t'unnihe, di jua a gá mamhbæ. Næ nu'be dá mbähmbe bæ, ya xtí guadi xquí pæt'æ gätho nin t'unnihe. Næ nu man 'yohe da bædi ngue gá umhbæ nangue ni pähä zehæhæ, næ hin nangue dá xi ahæ. ⁶ Dami bæmhæ ya, to'o i tu zæ yoho yæ hmudä, zæ yoho da xoc'æ, pæ to'o da duhu xæn ngu, da xoqui xæn ngu æ. Janangue'a mpähä thoho gui unhdæ yæ hyoya yæn t'unni, næ nu Ojå xæn ngu ran japi di 'da ahæ bæya. ⁷ N'da ngu n'da di uni tengu im bæñ rá mbæi zehæ di uni. O gadí umhbæ 'bæ hin guím ndese ni mbæihæ, pæ xinga gue'æ mi'da da xi ahæ gui umhbæ. Nguetho Ojå di huæc'æ to'o i ja ran johya di uni. ⁸ Nu Ojå sä di 'da ahæ xæn ngu, janangue'a dí gua a gui hyonsehæ, pæ næ'a thocua thoho gui unhdæ to'o hin'yæ 'be'a da hyoni. ⁹ Nt'o't'i bæ ja rá m hman Ojå to'o ngue di unni xæn ho æ yæ hyoya, nu'a rá hogant'øt'e da gohi mazäi. ¹⁰ Nguetho nu'a Ojå ngue nzäi di un yæ hmudä to'o i tupæ ja ra huähi, næ di japi din xändi ngue din ja 'be'a da zi, guet'a Ojå di 'da'ahæ ra hmudä dán xänd ni hogant'øt'ehe, tengu bæ nan xänd yæ hmudä bæ ja ra huähi. ¹¹ Nu Ojå di 'dajæ xæn ngu, n'damhma da zä xø ga thojæ xæn ngu bæya. Næ nu'be dá undähe nin t'unnihe, næ to'o da hyäni da 'yæspa Ojå næ di un ra jamadi Ojå. ¹² Yoho yæn ho da bæni nangue nin t'unnihe, nu yæ 'yæc'yei din ja 'be'a da hyoni, næ gätho æ di un ra jamadi Ojå bæya. ¹³ Næ gätho to'o da hyän nin t'unnihe da 'yæspa Ojå, nguetho nu nin t'unnihe ra hmæpya a ngue majuäni guí æc'yeihæ rán ho ma'da'yo ra Cristo, næ æmme di johya ngue guí pähmbæ ni cuhæ æ, næ'æ gätho mi'da yæ cu. ¹⁴ Næ to'o da hyän nin t'unnihe, da 'yäp Ojå da mbäx ahæ, næ di huæc ahæ bæya, nguetho i ja ahæ xæn ngu rá mate Ojå bæ mbo ni mbæihæ. ¹⁵ Pæ jamadi Ojå nangue ran t'unni æmme xæn ho bi 'dajæ, ngue rá Ts'ænt'æ, næ hingui sä gam bæmhæ hangu na ngu di muui a. Janangue'a nu'be dí m bæmhæ 'be'a bin 'dajæ, hin ga hyøjæ 'be'a dí peshæ 'bæ.

I ja rán t'ædi ra Pablo 'be'a da xih yæ 'yæc'yei

10 Nugä drá Pablogä, æmme dín nde ahæ gui 'yøhmbæ a ga xi ahæ, pæ janate tho ga xi ahæ, tengu thoho 'bæ da xi'azehæhæ ra Cristo. Nguetho guí 'bæmhæ bæ 'da æ sä æna mbe dín su 'bæ dí 'bæmhæ bæ, ngue'a janate tho dí m mangä, pæ nu'be dí pæn'nahæ ma søcuä, æmme nts'edi dí m mam bæya, sä æñ æ 'da. ² Nu'be dá mbagä bæ, hin dín nde ga ut'ahæ hangu rá ts'edi man zambæi, pæ sä ga dæmhyagä ts'æ to'o im ma ngue dí m bænsægä'be 'be'a dí øt'be. ³ Majuäni dyæ jå'i thohoga'be ua ja ra ximhäi, pæ hin dí tjm'be ua a ra ts'edi ná tæfæ ra ximhäi. ⁴ Nujæ hinga gue'a ma ts'edizehe nán sæhmbæ, pæ rá ts'edise Ojå a ná tæfæ rá ts'edi ran ts'o. ⁵ Nangue rá ts'edi Ojå dí hæcuahæ yæn 'yæts'i yæ jå'i nangue 'be'a pæse, næ'æ hin-guin nde da bæ Ojå. Næ nu rá ts'edi Ojå da zä di päpæ

yæn 'yomfæni yæ jå'i ngue 'da'anguui da bæmhæ ra Cristo. ⁶ Næ nu'be ya dá pæ'be ngue majuäni guí øthæ 'be'a in nde Ojå, nugä ga hut'anzambæi ngue ga 'uec'æ 'da guí 'bæmhæ bæ, ngue hingui nde da 'yøt'a in nde Ojå. ⁷ Dami bæmhæ ya 'be'a i t'øt'ahæ. 'Bæ i 'da ahæ ngue im bæni ngue majuäni in 'yohæ ra Cristo, xæn ho 'bæ, pæ jatho da bædi ngue næcä'be dín 'yo'be ra Cristo. ⁸ Hin dí pæ'ts' ma sä xæn ngu yæ nidi ga xi ahæ, ngue bi 'dac man t'ædi'be Ojå. Nu Ojå bi 'dac'be ra ts'edi ga zæ ahæ man'da gui pähmbæ Ojå, pæ hin nangue ga ts'ongä'be ra 'bæfi bæ. ⁹ Nugä hin dín nde gui suhæ nangue 'be'a dí øt'ahæ. ¹⁰ Nguetho 'bæpæ 'da di c'æman'ægä, næ æñ'æ: "Æmme ja rá ts'edi rá søcuä ra Pablo, pæ nu'be i 'bæcua hin'yæ rá ts'edi, næ hingui sä din yä xæn ho," æñ æ 'da. ¹¹ Pæ jatho guim bæmhæ 'da ahæ ngue tengu bæ nan ja rá ts'edi æ ma søcuägä, næ ngutho 'bæ dá xi a zehæhæ. ¹² Nugä'be hinga 'da'ígu dí m bæmhæ yæ jå'i i 'bæpæ, ngue i ja ran 'yæts'i nangue 'be'a æna pæse æ. Pæ nu'æ to'o im bæni man'da i pæse xin-da gue'æ mi'da, pæ hingui pæ a majuäni. Nguetho sä i nujspa yé mijå'ihæ nangue 'be'a im bænsæ. ¹³ Pæ nugä'be hin dí m mam'be man'da ja man t'ædi'be xinda gue'a bi zänga'be Ojå, pæ hønt'a dí øt'be 'be'a i xic'be Ojå. Næ bi xic'be Ojå dam pæ'be bæ guí 'bæmhæ. ¹⁴ Næ njon da zä da 'yæna man'da bi tho'a dá øt'be, xinda gue'a bi xic'be Ojå 'bæ mbædi thoho dá søm'be bæ guí 'bæmhæ dá xi ahæ rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁵ Næ hin dín nde ga æm'be ngue ma 'bæfi'be 'be'a bi 'yøt'æ mi'da bæ guí 'bæmhæ, hønt'a ma 'bæfi'be ga ja ahæ guim bænthæ ni t'æc'yeihæ xæn ho, næ gue'a dí zä ga øt'be man'da ra 'bæfi bæ, 'bæ da xic'be Ojå. ¹⁶ Næ sä ga mbæ'be bæ mi'da yæ hnini bæya ngue man'da yatho guepæ njom bi xih yæ jå'i rán ho ma'da'yo ra Cristo. Næ njon da zä da ma ngue n'dan'yo dá thocpa rá 'bæfi bæ. ¹⁷ Hingui ho 'bæ din 'yæzehe n'da, pæ man'da da hyä-dumbæi da 'yæspa ra Hmu mahæts'i. ¹⁸ Nguetho hin te di muui 'bæ din 'yæzehe n'da, pæ nu'be i øt'e 'be'a da nu-manho Ojå, gue'a di muui.

Ra Pablo bi ma nangue yæ hyäte

11 O gadín xømbæihæ 'be'a dí xi ahæ ya, madague'a dí yætontogä ts'æ. ² Pæ nugä æmme dí hæh ma mbæi nangue ahæ, nguetho i ja bæ mbo ma mbæi rán huæcate Ojå. Næ æmme dín nde ahæ hønse ra Cristo guin numanhohæ, tengu n'da ra hmute ngue hin di ts'on rá mbæi, hønt'a in numanho a to'o dim 'bæhmi. ³ Pæ dín su ngue di ts'on nin 'yomfænihæ nangue ra fæh-ni im man ra zjthu, tengu thoho bi 'yørpa ra zjthu ra Eva rá mbædi thoho, næ ts'ærpæ thoho di ja ahæ ngue hinga gätho ni mbæihæ guin numanhohæ ra Cristo. ⁴ Pæ æmme guí øhmbæ 'be'a gätho i xi ahæ 'da yæ jå'i ngue i søm bæ guí 'bæmhæ, madague'a i xi ahæ n'dan'yo ra Jesús ngue'a hin din theui a dá xi ahæ, næ n'dan'yo n'da ran 'yomfæni in nde di 'da ahæ, næ i xi ahæ n'dan'yo thoho nangue ran ho ma'da'yo, xinda gue'a dá xi ahæ. ⁵ Pæ nugä hingui coh ma ts'edigä xinda gue æ 'da guí tænh-dæ, ngue im manse ngue man'da yé 'bæihæ ra Jesu-cristo. ⁶ Pæ dí pæcä a majuäni ran 'yomfæni nangue Ojå,

ne gue'a dá ut'ahx xən ngu yx nidi, madague'a hingui sã dan hət'ahya tengu'x yxn 'yohx. ⁷ Uague guí ɛmhbx hingui ho dá ət'ä nguetho nte dá haç'ahx 'bx má mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo bx. Pɛ dá ət' ra 'befi dá honse man ts'ihmɛ, nguetho min nde ga ze ahx. ⁸ Ne nu'bx má xän'nahx bx, nu'x yx 'yɛç'yɛi i 'bɛpɛ mi'da yxm peti, gue'x bi 'dacä 'be'a dá hongä bx, janangue'a bi zä dá xi ahx ran ho ma'da'yo ne nte dá ä ahx. ⁹ Ne nu'bx mám 'bɛhmbx bx, him mi ja 'be'a dá hongä, ne hin te dá ä ahx. Pɛ nu'bx mí zɔm bx ma cuhx yx mɛngu macedonia, bi 'dacä 'be'a madi 'becä. Ne ngubx ga ət'ahx mahøn'a bx, hin te ga ä ahx. ¹⁰ Ne dím ma majuani bx ja rá hmi ra Cristo, ngue hin te ga haçua yx cu 'bɛpɛ ja ni häihx Acaya, nangué rá 'befi Oja dí ət'ä bx, ne njon da zä da xiqui ga äh ra mbeti. ¹¹ Ha gue'a dí ət'ä gní 'yɛmhbx hin dadí huɛç'ahx, pɛ Oja i paði ngue dadí huɛç'ahx. ¹² Ne ga thoqui tengu dá ət'ä, n'damhma di nequi ngue hinga 'da'igu dí ɔthe yx hyäte madague'bx ná yat'a ɛna i ət'e xən ho rá 'befi Oja. ¹³ Nu x im manse x ɛna yú 'bäihx ra Cristo, pɛ him majuani im man x, yx hyäte thoho, ne hin yú 'bäihx ra Cristo x. ¹⁴ Pɛ nde'bx hin gui hyonya thohox 'be'a i ət'x, nguetho nese a ra zĩthu da zä da hyä ahx, da zä da 'yɔt'e tengu 'bx n'da ra hogam'behni mahɛts'i bá pɛn'na Oja. ¹⁵ Janangue'a 'da'igu ɔthx x yú 'yɛɛ ra zĩthu, ne im bɛn yx ja'i yx hogam'behni x. Pɛ da zøn ra pa da nu ran ɛnbi din thehx 'be'a bi 'yɔt'e.

Ran ɛnbi bi nu ra Pablo nguetho rá 'bäiui ra Cristo a

¹⁶ Pɛ ɛmme dí nde ahx gui 'yɔhmbx 'be'a dí xi ahx, madague'bx guím bɛmhbx ngue dí tontogä ts'x 'bx dí manse 'be'a dí ət'ä. ¹⁷ Nu'bx dím manse 'be'a dí ət'ä, ɛna gue'bx hinga gue'a bi xicä Oja ngue gam ma, pɛ ɛna gue'bx dí tontogä ts'x 'bx dím mangä tengu na. ¹⁸ Pɛ nu yxn 'yohx bx i xi ahx nangué yxn hose, nuya necä ga xi ahx ts'x nangué man hose. ¹⁹ Nu ahx ɛmme xən ho nin 'yomfɛnihx, pɛ ɛmme guí ɛhyahx guí ɔhm-bx 'be'a i xi ahx yx tonto. ²⁰ Ne ɛmme gadí hohx gan 'yɛɛhx to'o in nde di manda ahx, madague'bx i hä ahx o gue i ä ahx 'be'a gätho i ja ahx. Ne guín numan-suhx x ɛmme din 'yɛzɛɛ, madague da mbɛp'a ni hmi-hx, pɛ guexta'a guí tɛnhdx x. ²¹ Nugä'be hingui sã ga ət'be tengu x, pɛ gue'a gním mamhbx hin'yx ma ts'edigä'be. Nu'x yxn 'yohx guí 'bɛhmbx bx im man yxn hose. Necä ga hut'anzambxi gam mangä ts'x nangué man hose, tengu n'da ra tonto. ²² Ná yat'x ngue yx hebreo x, pɛ necä drá hebreogä. Ne ná yat'x gue yx israel x, pɛ necä drá israelgä. Ne ná yat'x gue yxm bom'beto ra Abraham x, pɛ necä drám bom'betogä ra Abraham. ²³ Ne ná yat'x ngue yú 'yɛɛ ra Cristo x, pɛ nugä man'da drá 'yɛɛgä a ra Cristo xinda gue'x. Nuya dím mangä tengu n'da ra tonto. Nugä man'da xən ngu ra 'befi dí ət'ä xinda gue'x 'da yxn 'yohx, ne man'da xən ngu yx nidj dán ofädigä, ne xən ngu yx nidj dá nu ran ɛnbi nangué yxm fei, ne xən ngu yx nidj mi ɛna xtá thogä. ²⁴ Ne cɛt'a nidj bi 'yɔrcä 'däte ma 'de'magɛto yxm fei x ma mɛnguhe yx judío. ²⁵ Ne nhyundj bi 'benzagä, ne n'dandj yx ja'i bi bat'adogä. Ne

nhyundj án xən'a ra barco mi hugä bɛya, bi zo bx ja ra dehe, ne 'däte ma goho ora dá o bx ja ra dehe bɛya. ²⁶ Pɛ xən ngu yx nidj dán 'yogä ne xən ngu yx nidj má guepɛ xcä tugä bx ja yx dɛthe, nɛpɛ 'bɛh yx bɛ. Ne bi gorcä ra 'yu ma mɛnguhe yx judío, ne'x hing yx judío. Ne mi ɛna xtá thogä bx ja yx hnini nɛpɛ ja yx dɛpo. Ne dá hu yx barco bx ɛmme ɛn ra dehe ran dɛhi ɛmme nts'utho. Ne mi ɛna xtá hyogä x yx hyäte 'yɛç'yɛi. ²⁷ Ne ja'bx ɛmme dá yäcä nangué ma 'befi, ne bin ɛnba ma ja'i, ne ja'bx nya'a thoho hin dán açä. Ne ja'bx nya'a thoho hin dán sihmegä, xinga gue ra dehe dá sigä. Ne ja'bx xən se nguetho hinga xɔt'a ma pahniägä. ²⁸ ɛmme xən hɛi 'be'a dí ət'ä, ne'x yx 'yɛç'yɛi gätho hɔnbx go hapɛ dim peti ɛmme dí haɔumbxi ga jamansugä x. ²⁹ Ne'a dí ət'ä 'da'angu dí sägähe x 'be'a gätho i sä x, nu'bx 'bx a n'da ra 'yɛç'yɛi xən güent'i, dí com'be rán güent'i a. Ne nu'bx n'da ra 'yɛç'yɛi i ət' ran ts'o, nugä ɛmme dí cuɛgä nangué a to bi 'bɛpi da 'yɔt'e. ³⁰ Pɛ nu'bx i ja a dín nde dá yadä, pɛ hɔnt'a dán güent'igä dá yadä. ³¹ Nu Oja rá Ta ma Hmuhx ra Jesucristo majapi mazai a, i paði ngue hing ra fɛhni dím mangä. ³² Tengu dá ət'ä n'dandj nu'bx mám 'bɛcä bx ja ra hni-ni Damasco, nu'bx min ts'ɛt'abi ra Aretas, ne nu'a ra ts'ɛt'abi bi xi x yx dofɛi da gorca ra 'yu bx ja ra goxthi rá mbä't'i ra hnini, mim bɛni ngue da bendgä bx. ³³ Pɛ nugä dá pɔngä bx ja n'da ra ventana ne dá hugä bx ja n'da ra dɛ'bɔts'e, ne nu'x ma amigo bi çä'ma ra 'bɔts'e ngue ra xahi bx thi rá mbä't'i ra hnini. Ne him bi bendgä x yx cot'yu. Mahotho dá ət'ä 'bx má pɔngä bx ja ra hnini Damasco.

Oja bi 'yurpɛ mahɛts'i ra Pablo

12 Nu'bx dím mansɛgä 'be'a dí ət'ä, hin te di muui. Pɛ guemhma ga xi ahx 'be'a bi 'yurcä ra Hmu mahɛts'i 'bx n'dandj. ² Bi bonga 'de'magoho njɛya Oja bi zixcä bx mahɛts'i. Hin dí paçä 'bx ne'a ma ngɔç'yɛi o hin'na, pɛ Oja paði 'bɛpɛ ín ja. ³ Hɔnt'a dí paçä ngue dá mba mahɛts'i, hin dí paçä 'bx n'youi ma ngɔç'yɛi o hin'na, hɔnt'a Oja paði 'be'a dá ət'ä. ⁴ Ne nu'bx mí ts'ix-cä bx guepɛ mahotho, dá ɔcä 'be'a bi hmam bx, ne njongui man yx ja'i tengu a. Ne him bin 'dac ran t'ɛdi gam ma 'be'a dá ɔpɛ. ⁵ Ne nuna bi t'ɔrcä i sä xcä yadä a 'bx gue'a xcä bɛni gam ma, pɛ hɔnt'a man hosegä gam mangä ngue dí paçä hin'yx ma ts'edi zehɛgä. ⁶ Nugä i jagä 'be'a xcan 'yɛxä 'bx xcä ndegä ne hin dadín hyät'ä tengu 'bx ra tonto, nguetho da zä xcä ma majuani 'be'a bi t'urcä. Pɛ hin dín nde ngue gue'a dí t'ɛscä a, pɛ dín nde ngue gue'a in nuse yx ja'i a dí ət'ä dí numansugä x, ne'a 'be'a ɔse ngue dím mangä. ⁷ Nugä dá nugä ɛmme mahotho bx. Pɛ nu ra zĩthu bi 'dacä n'da ran ɛnbi dí sägä. Ne Oja bi un ran t'ɛdi da 'yɔrcä, ndequé hin dan 'yɛzɛɛgä nangué 'be'a bi 'yurcä Oja. ⁸ Ne hyundj dá äpä Oja ngue di 'uec'i ts'x ran x i jagä. ⁹ Pɛ nu'a Oja bi xiqui hin di 'uec'a ran x, pɛ di 'dacä rá mate ne rá ts'edi sä ga hä't'ä ran ɛnbi. "Nu'bx hin'yx ni ts'edizɛɛ, man'da di nequi ma ts'edigä," i ɛngä Oja. Janangue'a nu'bx hin'yx ma ts'edi zehɛgä, man'da ɛmme dadín johyagä, nguetho dí paçä ngue'a

man'da dí ñequi rá ts'edi ra Cristo. ¹⁰ Nuya hingui tu ma mbæi 'be'a dí øt'ä, madague'a xæn ngu yæn ænbi dín nugä, ñgue di c'aman'æg yæ ja'i, uague i pa ma æguigä. Ne hingui tu ma mbæi nangue 'be'a i ørca yæ ja'i 'bæ dí øt' rá 'befi ra Cristo. Nguetho nu'bæ hin'yæ ma ts'edi, pæ man'da di 'dac rá ts'edi ra Cristo.

I hah rá mbæi ra Pablo nangue yæ 'yæc'yæi bæ Corinto

¹¹ Nu'a 'be'a guím bængahæ, jatho ga xi'asehæ 'be'a dí øt'ä, tengu 'bæ drá tontogä. Man'da xæn ho 'bæ xquím mansæhæ man hogä xinda gue'bæ gam mansægä. Nu yæn 'yohæ guí tænhdæ, hin'yæ 'be'a i ja æ ñgue hin'yægä, madague'a nte i jagä a di muui. ¹² Nu'bæ mám 'bæcä bæ, dá ut'ahæ ñgue majuæni ma 'bäigä'be ra Jesucristo, hin dán xømbæi 'bæ má ut'ahæ yæn t'øt'e nujxte ñe yæ hyonya nt'øt'e gue gá nusehæ 'bæ mám 'bæhmbæ bæ. ¹³ Hanja guím mamhbæ ñgue hin dá øt'ahæ bæ tengu dá øt'ä bæ 'bæh mi'da yæ 'yæc'yæi. Pæ 'da'angu dá øt'ahæ, pæ hønt'a n'da, ñgue hin dá ä ahæ 'be'a dá hongä. Ha gue'a gni 'yæn'jæ hingui ho a dá øt'ä. Pæ dami pungahæ 'bæ. ¹⁴ Nuya ná hyundj ga mbagä bæ. Ne hin te ga ä'ahæ 'be'a dí hongä mahøn'a, ñguetho hin dín ndegä a ni mbæihæ, pæ dín ndegä gan jahæ tengu 'bæ ma t'æhni ahæ. Ne hinga gue'æ yæ t'æhni i pæ'ts'i 'be'a i hon rá ta o rá mbe. Pæ nu yæ ta ñe yæ mbe i pæ'ts'i 'be'a da hyon yæ t'æhni. ¹⁵ Pæ da hyu ma mbæi 'bæ da zä ga 'bedi 'be'a gätho dí pæ'ts'i guepæ da zä ga hon'na ran ho ni mbæihæ, ñe guepæ go him mi sä dam pæfi ga zæ'ahæ. Pæ masque hin gadí huægahæ tengu bæ na huæc'ahæ. ¹⁶ Ne guím mamhbæ majuæni ñgue hin te dá hæcä ni mbæihæ, pæ guím bæmhæ 'da ahæ ñgue dá tæcä ni mbæihæ ñgue guí æmhæ dá hä ahæ. ¹⁷ Ha guím bæmhæ dá hä ahæ ñgue dá pæn'nahæ yæm 'bæhni bæ. ¹⁸ Nugä dá ndep ra Tito da mba bæ, in 'youi man'da ma cuhæ. Guí pæhm-bæ hin te bi dæha ñgue dæmá 'yä ahæ. Nguetho 'da'in-gu dím bængä'be ra Tito ñgue dadí huæc'a'be, ñe 'da'in-gu bæ na øt' ma 'befi'be. ¹⁹ Ma cu'ahæ, dadí huæc'ahæ, dín 'yohæ ra Cristo. Ne Ojå pædi majuæni a dím mam'be ya, ñgue dí hom'be 'be'a dín te ni mbæihæ. Janangue'a dí honi ga tæpæ æ yæm hma him majuæni, ñgue im man'æ yæ hyäte di ægui. Ne hinga gue'a guím bæmhæ 'da ahæ, ñgue guí æmhæ dí hom'be guin numanhojæ. ²⁰ Pæ dí su ñgue hin gan numanhogä 'be'a guí øthæ bæ 'bæ dá mbagä bæ. Pæ ñe da du ni mbæihæ 'be'a ga xi ahæ bæya. Dí su ñgue ga tjn ahæ gadín sæhmbæ n'da ngu n'da ahæ, ñe gadín sæyahæ, ñe gadín cuæfæ n'da ngu n'da ahæ, ñe gadín tæfæ n'da ngu n'da ahæ, ñe gadín c'aman'æhæ, ñe gadín 'yøspatho 'be'a gadín xihmbæ, ñe gadín 'yæzæhæ, ñe dí su ga tjn ahæ hinga gue'a guí øthæ bæ ja nim pætihæ. ²¹ Ne nu'bæ dá mbagä bæ, dí su ñgue ma Ojåhæ di jaqui ga pæ'ts' ma sä

nangue 'be'a guí øthæ bæ. Ne din jagä ra dumbæi nangue to'o bi 'yøt' ran ts'o mam'bet'o, ñe guæxta'a hin ni pæh yæ mbæi, him bi 'yæp rá punbi Ojå nangue ran ts'o bi 'yøt'e, gue'æ bi 'yøt' ran 'yomt'æni, ñe'æ bi zinba yæ xisu mi'da yæn 'yohæ.

Rán zofo ra Pablo, ñe yæn zengua

¹³ Na hyundj ya ga mbagä bæ gan nu ahæ. Ne nu'bæ dá mbagä bæ, ga juænba æ i 'bæhmbæ æ yoho o gue hyu yæ testigo. ² Nu'bæ mám 'bæcä bæ mam'bet'o dá dæmhyæ æ to'o zæi i øt' yæn ts'o. Nuya ga xi'æ mahøn'a ñe gätho mi'da ahæ, nu'bæ dá mbagä bæ mahøn'a, to'o gätho i øt' ran ts'o hin ga huæctho ho æ. ³ Ne nu'ahæ da zä gui pæhm-bæ xæn ho ñgue majuæni rá ts'edi ra Cristo 'bæ ja a dím mangä bæya, ñe him ma ts'edi zehægä. Ne nu'a ra Cristo hingui 'bæh rá ts'edi ñe guí pæhm-bæ ñguetho dim pæpæ mbo ni mbæihæ rá ts'edi. ⁴ Nu ra Cristo him mi ja rá ts'edi 'bæ mi du bæ ja ra pont'i, pæ nuya i 'bæi nangue rá ts'edi Ojå. Næcä'be hin'yæ ma ts'edi zehæ'be tengu tho a ra Cristo 'bæ mi du, pæ nuya dín 'yohe ra Cristo nangue rá ts'edi Ojå, n'damhma da zä ga hoc'ahæ bæ. ⁵ Nuya n'da ngu n'da ahæ dami bæmhæ xæn ho mbo ni mbæizehæhæ, janangue'a gui pæhm-bæ majuæni guí æc'yæihæ o hin'na. Nu'bæ hin gán hyæzæhæhæ, sä gui pæhm-bæ majuæni i 'bæpæ mbo ni mbæihæ ra Cristo. ⁶ Næcä'be dín nde ahæ gui pæhm-bæ ñgue majuæni dí æc'yæi'be ra Cristo. ⁷ Dí æp'be rá ts'edi Ojå ñgue gui 'yøthæ ran ho, ñe hin nangue da bæmanho ma 'befi bæ, ñguetho man'da dín nde ahæ gam 'bæmanhoæ ra Cristo, xinda gue'bæ guin numansuc'be. ⁸ Nugä'be hin dín ndehma ñgue ga hæm'be to'o i øt'a majuæni pæ hønt'a dín nde ga øt'be 'be'a di zæ æ. ⁹ Da hyu ma mbæi'be 'bæ di zac ni mbæihæ nangue Ojå, madague'a guím bæmhæ ñgue hin'yæ ma ts'edi'be. Pæ hønt'a dí æp'be Ojå ñgue din te ni mbæihæ nangue Ojå. ¹⁰ Dí øt'ahæ ñgue gui hoc ni mbæihæ, ñguetho hin dín nde nts'edi ga dæmhyæ ahæ 'bæ dá mbagä bæ. Nu Ojå bi 'dacæ ran t'ædi ñgue ga tet'a ni mbæihæ, pæ him bi 'dac ran t'ædi ga æ't'a ni mbæihæ. ¹¹ Nuya hønt'a dí xi'ahæ ya, ma zæ cu'ahæ, Ojå gui cohmbæ bæ guí 'bæhmbæ. Pæ man'da din te xæn ho ni mbæihæ. Ne dami bæmhæ 'be'a gätho dá xi'ahæ, nde'bæ n'dat'a guim bæmhæ n'da ngu n'da ahæ, ñe gam 'bæmanhoæ, ñe hin gan sæhmbæ bæ. Ne Ojå da zä man'da di huæc ahæ ñe da hyu ni mbæihæ. ¹² N'da ngu n'da dami zomanhothæ nangue ran huæcate, ñguetho n'dat'a ra Hmu dí tænhdæ. ¹³ Ne gätho yæ 'yæc'yæi 'bæcua i pæn'nahæ ran zengua. ¹⁴ Nu rá mate ma Hmuæ ra Jesucristo, ñe rán huæcate Ojå, ñe ráam fæts'i rá Hogandæhi Ojå dí comhbæ gätho ahæ. Ne hønt'a dí xi ahæ ya.

GÁLATAS

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä, guecä him bi Huangä yæn 'yohæ, pæ guese a ra Jesucristo, næ'a rá Ta, ngue bi xox'a rá Ts'ünt'æ 'bæ mi du. ² Nugä næ gätho ya ma cuhæ nangue Ojå ngue i 'bæcua dí pæn'nahæ ran zengua. Guehna ra søcuå dí ot'ahæ, nangue gätho yæ 'yæc'yæi i 'bæpæ ra häi Galacia. ³ Dí äp Ojå ra Ta næ ma Hmuhæ ra Jesucristo di 'da ahæ rán jåpi næ da hyut'a ni mbæihæ. ⁴ Nu'a ra Jesús bin dæse bi gurca ma ts'oquihæ. Næ nangue'bæ mí du a, bi zä da yænje nangue ran ts'o i jaua ja ra ximhäi. Næ guehna rá pähä ma Tahæ Ojå bi 'yørcahæ. ⁵ Janangue'a dí æspahæ Ojå næ i ja rá nujxte gätho yæ pa mazäi.

Hin'yæ man'da ram hma ngue dí m pø a n'da

⁶ Nugä xøgue dadí hyonya thoho hanja 'bexque gä hiehmbæ Ojå ngue bi zon'nahæ xquí pähmbæ rá mate ra Cristo, næ gä hyæxhæ n'dan'yo ra 'yu t'æmbi ní zin ahæ Ojå. ⁷ Pæ hin'yæ man'da ra 'yu ní zinje Ojå, hinda hont'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pæ i 'bæ'i 'da'æ in nde da hyä ahæ, ngue nde di pä't'ahæ ra 'yu nangue ra Cristo. ⁸ Pæ ya xtá xi ahæ ra 'yu ngue majuæni dí yænje Ojå a. Nu'bæ 'bo'o da xi ahæ næ 'dahma 'dan'yotho da xi ahæ, da nu rán ts'æmbi Ojå a, madague'bæ guecä o n'da rá m 'bæhni mahæts'i. ⁹ Ga xi ahæ mahøn'a tengu ya xtá xi ahæ, nu'bæ 'bo'o xi ahæ n'dan'yo n'da ra 'yu xinda gue'a gä hyæmhæ, Ojå da zänba ran ænbi a. ¹⁰ Nuna ram hma dí xi ahæ nts'edi ts'æ. Mfædi hin dí honi guin numanhøjæ, pægue dí hongä Ojå da numanhogui. Pæ nu'bæ xcá honi 'bæ'a dí numanhog yæ jå'i, hingui sä xcán 'yæhegä nangue ra Cristo 'bæ.

Hont'a Ojå bi bænbæ ram hma im man ra Pablo

¹¹ Ma zæ cu ahæ, dí n de ahæ gui pähmbæ hing rá m hman yæ jå'i a rán ho ma'da'yo ra Cristo dá xi ahæ. ¹² Nu ran ho ma'da'yo dí m mangä, xínga n'da ran 'yohæ bi xiqui, næ hín dá øcä bæ ja man xädi a, pæ guese a ra Jesucristo bi jaqui dí pädi. ¹³ Nu ahæ ya gä 'yøhmbæ 'bæ'a mí øt'ä nu'bæ mi tændä yé t'æc'yæi æ ma mijudíohe, æmme madí undä ran ænbi æ yé 'yæc'yæi ra Cristo, næ mim bængä xcá juadi gätho æ. ¹⁴ Næ mi øt'ä xæn ho yé t'æc'yæi ma menguhe yæ judío, æmme mi æhya ga jå'ts'ä æ, næ xínda gue'æ mi'da 'da ingu yæ jeya mi pæs'he. Nguetho æmme min nde xcá thocä yæn t'øt'e æ ndu mam bombøtahe maya'bæ. ¹⁵ Pæ nu'bæ hin nám 'bæcä, Ojå xí Huangui, næ m'bejua bi zongui nangue rá mate. Nguetho bi ndese Ojå a. ¹⁶ Janangue'a bi jaqui dá pä'a

rá Ts'ünt'æ ngue gue'a ra Cristo, guepæ bi zä gam man rá m hma bæ 'bæh yæ jå'i hing yæ judío. Næ nu'bæ mi zoncä Ojå, xínga n'da ra jå'i bi xængui. ¹⁷ Næ him 'bex dá mbagä bæ ja ra hnini Jerusalén ngue xcán yæ'be æ mi'da yé 'bæihæ ra Cristo ngue m'bet'o xinda guecä. Pæ m'bet'o dá mbagä bæ ja ra häi Arabia bæ njongui 'bæi, guepæ dán yæse'be Ojå. M'bejua bæya duá pengä bæ ra hnini Damasco. ¹⁸ Pæ xí tho'an hyu jeya 'bæ má mbagä bæ ja ra dæhnini Jerusalén, ja dá päcä ra Pedro bæya, næ 'de'macæt'a thoho däm 'bæ'be bæ ra Pedro. ¹⁹ Pæ hin dá nugä mi'da yé 'bæihæ ra Cristo, pæ hont'a ra Jacobo rán 'yohæ ma Hmuhæ dá nugä bæ. ²⁰ Pæ majuæni na dí ot'ahæ, nguetho i pä Ojå hin dí mangä ra fehni. ²¹ M'bejua bæya dá mbagä bæ ja ra häi Siria næ ra häi Cilicia. ²² Næ nu'æ yæ 'yæc'yæi dim peti bæ ja yém peti bæ ra häi Judea, him mi päqui nguetho njäm'bæ min nugui. ²³ Pægue mi øde ngue guecä drá Pablo mi æna xcá juah yæ 'yæc'yæi, pæ nuya dí m mangä rá m hman Ojå. ²⁴ Janangue'a bi un ra jamadi Ojå ngue 'bæ'a bin ja nanguecä.

Mi'da yé 'bæihæ ra Cristo bi zimanho a ra Pablo

2 Nu'bæ mi tho'a 'de'magoho njeya dá mbagä mahøn'a bæ ja ra dæhnini Jerusalén. Dá mbæ'be ra Bernabé næ dá six'be ra Tito. ² Nugä dá mbæhmbe bæ nguetho bi bængä Ojå. Næ dán yæhe 'da'æ yé ngæpæ yæ 'yæc'yæi. Næ hont'æ dá xi'be 'bæ'a ním hma dí xi'æ hing yæ judío, ngue gue'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nguetho dí su di æ't' yé mbæi 'bæ'a dí øt'ä, ngue hinga næ'æ yé t'æc'yæi yæ judío dí mangä hapæ dí 'yo. Næ nu'bæ hin xtá numanho, xtí ts'onga ma 'bæfi bæ 'bæ. ³ Pæ nte bi xic'be, xím bi ma ngue jatho da thecuå rá xifani ra Tito tengu yé t'æc'yæi yæ judío. Næ nuna ra Tito hin ra judío na, pæ ra griego na. ⁴ Pæ mi 'bæpæ æ 'da yæ hyäte ngue yæn 'yøxte, ngue høntho in øxtho, ngue nde da bædi gue'bæ dí øt'ä yé t'æc'yæi yæ judío o hin'na. Nu'æ in nde dí hegahæ 'bæ'a gätho bi 'dajæ ra Cristo, ngue bi jajæ ga hehmbæ yæn t'øt'e yæ judío. ⁵ Pæ xíngui ts'æ dán hiehmbæ ngue da hyæje æ yæ hyäte, pæ dá zacuahe a ram hma majuæni. Nguetho dí n dehe, hont'a majuæni rán ho ma'da'yo ra Cristo gui 'yæ't'ambæihæ a. ⁶ Næ nu'æ njuæntho yæ ngæpæ bæ, madague'bæ t'æmbi man'da ja yæn t'ædi xinda guecä, pæ 'da'angudæhe, nguetho 'da'angu yæn 'yohæthoho bæ na nu Ojå. Næ him bi xiqui n'dan'yo n'da ram hma ga xänba yæ jå'i. ⁷ Pæ nu'æ yæ ngæpæ bi hyæxa njuæni ngue gue'a Ojå bi 'dacä ra 'bæfi ga xi'æ hing yæ judío a rán ho ma'da'yo ra Cristo, tengu thoho ra 'bæfi bi un Ojå ra Pedro nangue da xih ma mi-

judíohe. ⁸ Nguetho n'dat'a Ojã bi 'dac'be ra ts'edi ra Pedro, nê bi xifi da xi'x yu judío, pë nugã, bi xiqui ga xi'x hing yu judío. ⁹ Janangue'a nu'bu mi hyaxa njuãni ngue 'da'angu nan hëts'i a ra 'befi bin 'daje u yu ngurpi a ra Jacobo, nê ra Pedro, nê ra Xuua, bi bëndga ma 'yë'be ra Bernabé. Nu'a nám bøn'a n'dat'a dí êc'yëihe, nê n'dat'a dí m mamhbe ga mbë'be bu 'bu'x hing yu judío, dam pë'be bu, pë nu'x, di thoqui da xih yu judío. ¹⁰ Hønt'a bi xic'be jatho ga fãx'be yu hyoya, pë ngubü dí êhya ga øt'a.

Nu'a ra Pablo bi dãmhyã ra Pedro bu Antioquía

¹¹ Pë nu'bu mi mba bu ja ra hnini Antioquía a ra Pedro, nugã dá xip rá hmi, nguetho hingui ho bi 'yøt'e. ¹² Nguetho nu'bu mi zøm bu 'da u ma mijudíohe bi mbën'na ra Jacobo, nê 'bex bi 'yë'ts'a na sihmeh u hing yu judío, sä bi zu da 'yëmp'x yu mijudíohe hingui ho bi 'yøt'e. ¹³ Nê nu'x mi'da yu judío ngue mi êc'yëi bu, bi den'na ra Pedro. Nê'a ra Bernabé bi den'ndu ngue madí yorba yün t'øt'e. ¹⁴ Pë nu'bu má nugã ngue him bin theui ran ho ma'da'yo a bi 'yøt'x, dá xi'a ra Pedro, nê gãtho mi 'bãp: "Nu'i gra Pedro gra judío, pë hin gmi øt' yün t'øt'e yu judío. Pë hanja gní 'yøt' mahøn'a yün t'øt'e yu judío, nê n'danni guín sihmë. Pë tengu'bu guí uth u hing yu judío ngue da 'yøt' yün t'øt'e yu judío," dá êmbi.

Dyü judíohe, ní yãnje a ra Cristo

¹⁵ Nugãhe ngue dãm 'bühmbe dyü judíohe, nzãi dá øthe yün t'êdi Ojã bi sije. Nê hin dãm 'bühmbe tengu'x hing yu judío, ngue hingui pãh yün t'êdi Ojã u. ¹⁶ Pë guehma dí pãhmbe hin dí hogahe u yün t'êdi gue Ojã bi un mam bombøtahe maya'bu, pë hønt'bu ga hãmhbë rá mate ra Jesucristo, di hoga ma ts'oquihë, dyü judíogãhe. Janangue'a nêcãhe ngue dá pãhmbe yün t'êdi Ojã, pë dá hãmhbë rá mate ra Jesucristo ngue di hogahe. Nê hin dí êmhbe di hogahe 'bu dí øzehëhe u yün t'êdi. Nguetho mán t'øt'i: "Xínga n'da da t'êmbi xun ho nanguë yün t'êdi Ojã." ¹⁷ Nê nugãhe dyü judíohe, pë nanguë ra Cristo dí homhbe di hogahe ya. Nê gue'a ná es'he a dí m bëmhbë di hogahe u yün t'êdi Ojã. Pë hin dí m bëmhbë ngue dyü 'yøt'ats'oquihë 'bu dí es'he u, nguetho gãtho xun hotho rá 'yu ra Cristo. ¹⁸ Pë nu'bu gam mangã ngue jatho ga øt'ã mahøn'a yün t'êdi Ojã bi un ma mijudíohe, ngue gue'x dí hogã u, pë ga cohi dra 'yøt'ats'oqui 'bu, nguetho hin dí hä't'i ga øt'ã yün t'êdi tengu in nde Ojã. ¹⁹ Janangue'a dá ê'ts'ã ná bëngã ní zingã Ojã u yün t'êdi, nê dá ten'na ra Jesucristo nguepü da zã dí 'dac ra 'da'yote, nê da zã bu ga ørpa rá 'befi Ojã bøya. ²⁰ Nuya dãm 'bücã tengutho 'bu 'darpü xcã tu'be ra Cristo bu ja ra pont'i, ngue bi 'berca man 'yomfënisë. Nê gue'a ra Cristo i 'bücu mbo ma mbüi ya, di bëngã a dí m ma nê 'bë'a gãtho man'da dí øt'ã. Pë gue'a nám 'bücã a ngue thocua tho dí hãngã rá ts'edi a rá Ts'ünt'x Ojã, ngue bi huëgã a nê bi un rá te nanguëcã. ²¹ Nê nugã hin te dí m mangã ngue säti

thoho bi du'a ra Cristo. Pë nu'bu xtí hogah u yün t'êdi Ojã, säti thoho bi du'a ra Cristo 'bu.

Hinga gue'x yün t'êdi ín 'dajë rá Hogandãhi Ojã u

3 Nu'ah u ma zë cu ah u, ngue guí 'bühmbü bu ra häi Galacia, hanja gnán 'yãmbüh u, to'o bi hyã ah u ngue hin gui 'yøth u a majuãni. Nguetho rá mbüdi gã 'yøhmbe xun ho 'bë'a nam bøn'a í du'a ra Jesucristo. ² Pë damim bëmhbü ya nda'a ín 'dajë rá Hogandãhi Ojã a, ha gue'x yün t'êdi Ojã bi man ra Moisés, uague gue'bu má êc'yëih u bi du ra Cristo nanguë ma ts'oquih u. ³ Nê ya gã dühmbü gán 'yoh u rá Hogandãhi Ojã nanguë gã 'yëc'yëih u ra Cristo. Ha guí ëna gui hyëhmbe a, nê guí ëna gan hoczehëh u ya. Hanja gán tontoh u. ⁴ Nê nanguë gãtho yün ünbi gã nuh u, ha hin te ts'x nin 'yomfëni bi 'da ah u yün ünbi. Nde'bu gui pãhmbe ts'x 'bë'a nam bøn'x yün ünbi. ⁵ Pë gã 'yëc'yëih u 'bë'a bi 'yøt'ah u ra Cristo, nê gue'a ín 'da ah u rá Hogandãhi Ojã a, nê gue'a ní ja ah u gui 'yøth u yün t'øt'e nujxte, nê hinga gue'a gní 'yøth u yün t'êdi yu judío. ⁶ Nu ra Abraham bi 'yëc'yëi a bi xi Ojã da 'yørpe, nê hin'yü man'da 'bë'a í ts'imanho a. ⁷ Nde'bu gui pãhmbe ya ngue gãtho yu 'yëc'yëi i comhbü rán jãpi Ojã bin t'un'na ra Abraham, tengu'bu njuãntho gãtho yü t'ühni ra Abraham. Nguetho i êc'yëi 'bë'a bi man Ojã tengu ra Abraham. ⁸ Nu Ojã mãm'bet'o mi pãdi ngue da numanho u gãtho to'o da 'yëc'yëi 'bë'a bi ma, dague'bu dyüm bom'betoh u ra Abraham o hin'na. Janangue'a Ojã bi xi'a ra Abraham: "Gãtho yu nde 'dahma 'dan'yo gui comhbü ran jãpi u da 'yëc'yëigui tengu i," bi t'ëmp'a ra Abraham. ⁹ Janangue'a gãtho to'o da hyãntho ram hma nanguë ran ho da 'yørcah u Ojã, n'dat'a ran jãpi ga comhbü ra Abraham, nguetho n'dat'a rá t'êc'yëi dí øth u. ¹⁰ Nu'x gãtho ngue i ëna, jatho da 'yøt' yün t'êdi bi un Ojã yu judío, gãtho da nu rán ts'embi Ojã u. Nguetho i mam bu ja rá m Hman Ojã: "Nu'bu gui festhohoh u a n'da ran t'êdi, säti thoho 'bë'a mi'da gui 'yøth u 'bu, nê guëxta'a gui nuh u rán ts'embi Ojã." ¹¹ Mfãdi ya ngue xínga n'da ra jã'i sä da zin'a Ojã nanguë'a ní 'yøt' yün t'êdi yu judío. Pë tengu i mam bu ja rá m Hman Ojã: "Gãtho to'o da hyãntho ram hma nanguë ran ho da t'ørpe, nu Ojã di hocpa yü ts'oqui, nê di un ra temazã." ¹² Pë nu yün t'êdi Ojã, guí êmhbe gui uãspah u rá mate Ojã u. Pë bi 'yëntho u: "Nu'bu 'büi to'o da hyät'i da 'yøt'e gãtho yün t'øt'e yün t'êdi, dí zin Ojã u yün t'êdi 'bu," bi 'yën'x. ¹³ Nu'a ra Cristo bi yãnjü nanguë ran ts'embi mi ja xcã nuh u ngue hin dá jã's'h u yün t'êdi. Nguetho bi nu ran ts'embi nanguëjü 'bu mín zëpü ja ra pont'i. Nê gue'a nam bøn'a mán t'øt'i bu ja rá m Hman Ojã: "Da nu rán ts'embi Ojã a to'o din zëpü ja ra za," mi ëna. ¹⁴ Nanguë 'bë'a bi 'yøt'a ra Cristo Jesús, sä ga hãmhbü rá Hogandãhi Ojã, nanguë'a dá êc'yëih u. Nê n'dat'a ran jãpi bi un Ojã ra Abraham ngue da comhbü yu jã'i hing yu judío, nê gãtho mi'da ngue da 'yëc'yëi.

Hingui sä yæn t'ëdi di ts'onba ran hoqui bi 'yøt' ra Jesu-cristo

¹⁵ Ma zæ cu ahæ, ga xi ahæ n'da ra hmepya ya. Tengu'bæ yoho yæn 'yohæ i hon yæ testigo da 'yøt'a n'da ran hoqui, nê i huspa yú firma nê rá sello ra zé'mi. Njo'o man'da ran 'yohæ sä di pädi. ¹⁶ Nu ran hogui bi 'yøt'ui Ojå a ra Abraham nê rá m bom'betó. Pê nu rá m hman Ojå him bi ma ngue gätho yúm bom'betó, pê bi ma hont'a n'datho, ngue gue'a ra Cristo. ¹⁷ Nugä ga xi ahæ ya 'be'a nam bøn'a dí m mangä. M'bet'o thoho xí 'yøt'ui ran hogui Ojå a ra Abraham, nê tengu'bæ ya bi firmabi ngue njam'bæ dim pädi. Nê m'bejua bæya bi un yæn t'ëdi ma mijudíohe, 'bæ ya xí thoqui goho ciento nê 'däte ma 'det'an jeya. Pê hin'yæ yú ts'edi æ yæn t'ëdi ngue di ts'onba a ran hogui bi 'yøt'ui Ojå ra Abraham. ¹⁸ Nê nu'bæ da gue'æ yæn t'ëdi xtí zinjæ Ojå, pê hin xtá man'a Ojå a ran hogui í hogazehæ Ojå 'bæ. Pê nu'a ran hogui bi mammi Ojå a ra Abraham, di untho nanguê rá mate zehæ. ¹⁹ Pê hanja í zän'na Ojå æ yæn t'ëdi, gue'bæ ya hinga gue'æ ørcahæ ran ho æ. Pê m'bejua bi man Ojå yæn t'ëdi, guerpæ da fädi gätho i ja yú ts'oqui yæ jå'i. Pê nu'æ yúm 'behni Ojå mahçts'i bi xi'a ra Moisés ngue di un yæn t'ëdi yæ jå'i nê hinga guesæ Ojå. Nê bi zän Ojå din t'è'ts' 'bæ bi zøh rá m bom'betó ra Abraham ngue bi ma ba çhæ, ngue gue'a ra Cristo. ²⁰ Pê nu Ojå bin yæseui ra Abraham 'bæ mí 'yøt'ui ran hogui, njom mi 'bä'inde n'da ra pøngahyå, nê him mi 'bähmi n'da rá m 'behni mahçts'i. Nê hont'a Ojå bi 'yøt'ui ran hogui ra Abraham.

'Be'a nam bøn æ yæn t'ëdi

²¹ Pê nu'a Ojå hingui yoho yæm hma bi xijæ. Nu'bæ xcá häthæ xcá jås'hæ yún t'øt'e æ yæn t'ëdi, gue'æ xtí 'da-jæ ra temazåi 'bæ. ²² Pê nu rá m Hman Ojå i ma ngue gätho yæ jå'i i ja yú ts'oqui. Nê gätho to'o da 'yæç'yei 'be'a bi 'yøt'a ra Jesucristo, da hyæni 'be'a bi man Ojå ngue di unni. ²³ Nu'bæ hin ní zøcua häi ra Cristo, mí øthe yún t'ëdi Ojå madí mandagahe xæn ho, tengu'bæ dyæ ofädihe. Jague'bæ mi zøh ra Cristo, dá hãmhbæ rá mate bi xogahe. ²⁴ Nê nu yæn t'ëdi midí mandagahe 'bæ hin ná pãhmbe ra Cristo. Nê tengu n'da ra t'æhni i pa ma ænbi 'bæ hingui ho øt'e, pê gue'æ dá hãmhbæ rá mate ra Cristo di hogahe. ²⁵ Nuya dá däh ma mbæihæ ra Cristo, nê him man dí homhbæ 'be'a man'da di mandagahæ. ²⁶ Nguetho gätho bi 'yørcahæ yú t'æhni-gahæ Ojå 'bæ má hãmhbæ rá mate ra Cristo. ²⁷ Nê gätho dán xixyãhæ nanguê dí tenhdæ ra Cristo nê 'da'angu dí m bæmhæ a. ²⁸ Nê dí 'bæmhæ ra Cristo, jananguê'a hinga 'dahma 'dan'yo bæ na nujæ Ojå, dyæ judíohe, o gue dyæ griegohæ, o gue dyæ 'yæhçhæ o gue hin dyæ 'yæhçhæ, o gue yæn 'yohæ, o gue yæ xisu. Pê gätho gahæ tengu'bæ dí 'bæmhæ n'danjå'itho bæ na nu Ojå. ²⁹ Nê nu'bæ dí 'bæmhæ ra Cristo, tengu'bæ nê ahæ gätho bi xãndgahæ ra Abraham, nê sä ga comhbæ ran hogui bi 'yøt'ui Ojå a, nê sä ga hãmhbæ rán jåpi Ojå bi ma di unni.

4 Nuya dí nde ga xi ahæ n'da ra hmepya 'be'a mi ørcahe yún t'ëdi Ojå 'bæ him mi tømhbæ ran 'yomfæni. Tengu'bæ n'da ra t'æt'æhni da du rá ta, nê i 'bæi tengu'bæ n'da ra 'yæhç bæ ja rá ngu, madague'bæ xæn ngu 'be'a bi zocpa a rá ta. ² Jatho da mba ma man-da asta gue'bæ go bin te ra t'æhni. ³ Nê gue'a mi øthe a 'bæ hin ná pãhmbe, midí mandagahe æ yún t'ëdi Ojå, gue bi xije 'bæpæ dán 'yohe ua ja ra ximhäi. ⁴ Pê nu'bæ mi zøn ra pa ngue bá penh Ojå rá Ts'ænt'æ, nê bim 'bæi nanguê n'da ra xisu ngue ma mijudíohe. Nê nu'a rá Ts'ænt'æ Ojå bi 'yøt' yún t'ëdi Ojå. ⁵ Jananguê'a bi zä bi hyagahæ gätho yæ ts'oqui dí n dupatehæ nanguê hin dá øthæ yæn t'ëdi xæn ho, nê bi zä bæ bi zinjæ Ojå ngue dyæ t'æhni gahæ bæya. ⁶ Nê nujæ yú t'æhni-gahæ Ojå, nê bá pøngahæ a rá Hogandåhi bæ ja ma mbæihæ. Nê nanguê dí 'bæmhæ rá Hogandåhi Ojå, sä gam mamhbæ ngue ma Tahæ Ojå. ⁷ Nuya guí 'bæmhæ ngue yú t'æhni ahæ Ojå, nê hin guí 'bæmhæ tengu gypæ 'yæhçhæ. Nê nanguê'a 'be'a bi 'yøt'a ra Cristo, Ojå di 'da ahæ 'be'a gätho i ja, nguetho yú t'æhni ahæ.

I hãdumbæi ra Pablo nanguê yæ 'yæç'yei

⁸ Pê nu'bæ hin gní pãhmbe Ojå majuæni, ngue gue'ahæ hing yæ judío ahæ, gmín 'yæhçhæ yæ ojä ngue him majuæni. ⁹ Pê nu ahæ ya gá pãhmbe Ojå, nê'a Ojå i pã ahæ. Ha guím bæmhæ guí hyomhbæ man'da ra 'yu mahøn'a, ngue gan 'yæhçhæ yún t'ëdi Ojå guím bænsæhæ dí zin'ahæ Ojå æ. Pê nu yæn t'ëdi hin'yæ yú ts'edi æ, tengutho a ra 'yu gá hyehmbæ mam'bet'o, 'bæ gmí thãndehæ yæ ojä him majuæni. Pê nte manho da 'yøt'ahæ mahøn'a æ. ¹⁰ Pê nuya guí æmhæ i ja yú ts'edi æ 'da yæ pa, o gue'æ 'da yæ zana, o gue 'da yæ jeya. ¹¹ Nugä dra Pablogä, æmmæ dí su nanguê ra 'befi xtá øt'ä bæ guí 'bæmhæ, nê 'be'a dá xi ahæ, æna gue'bæ nte ní mbatho. ¹² Nu ahæ ma zæ cu ahæ, dí nde ahæ gam 'bæmhæ tengugä, nguetho dá è'ts' yæn t'ëdi mi øt'ä, nê dí 'bæcä tengu ahæ ngue njam'bæ gá 'yøthæ yæn t'ëdi mam'bet'o. Nê nu'bæ má m 'bæmhæ bæ, gán nu-manhojæ, nte mán ts'o gá 'yørcahæ. Masque nehya guí 'yømanhojæ na. ¹³ Pê guí pãhmbe ngue mi ægä, nê gue'a dá mbagä bæ. Nê nu'bæ má m 'bæmhæ bæ, dá xi ahæ ran ho ma'da'yo bæya. ¹⁴ æmmæ xæn hçi ran æ mi jagä, pê njo'o ahæ gá sanjæ ngue xæn ægui. Pê gätho ahæ gá sinjæ xæn ho, tengu'bæ dram 'behni mahçts'igä, o tengu'bæ da guécä dra Jesucristogä. ¹⁵ æmmæ mi hu ni mbæihæ 'bæ má xi ahæ ram hma. Nê nu'bæ 'bo'o xtán zä, xtá hyah rá dä nê xtí 'daqui. ¹⁶ Pê nuya, ha guí sæjæ ya nanguê dí xi ahæ majuæni. ¹⁷ Nu yæ jå'i ngue i hä ahæ, høntho in nde di 'uec'ahæ nanguécä, nguetho in nde ahæ go guí numansuhæ æ nê guí tenhdæ æ. ¹⁸ Xæn ho ngue guí tenhdæ æ 'da, pê guí huanhdæ to'o majuæni im ma xæn ho, madague'a hinga 'darbæ dí 'bæmhæ. ¹⁹ Ma zæ t'æhni ahæ nanguê ra Cristo, nts'edi gá ængahæ, tengu'bæ n'da ra xisu ngue hinga nam 'bæh rá t'æhni, ngue xø ga ja ahæ gam 'bæmhæ ma'da'yo mahøn'a. Nê guexta'a ga thoqui ga nu ran ænbi, jague'bæ gá pãhmbe xæn ho a ra Cristo. ²⁰ Xi'bæ di

'bécä bɛ, n'dahma sä dan yäsehɛ, nguetho nuua dí 'bécä hingui sä ga pađi 'bɛ'a guím bɛmhɛ.

Rá hmɛpya ra Agar nɛ ra Sara

²¹ Nu ahɛ ngue guín nde gui 'yøthɛ yún t'ɛdi ma mi-judíohe, ga xi ahɛ ya 'bɛ'a nam bøn ɛ yún t'ɛdi.
²² Nt'o't'i ngue mi 'bɛ'i yoho yú ts'unt'ɛ ra Abraham. N'da rá ts'unt'ɛ ra 'yɛhɛ xisu, nɛ n'da rá ts'unt'ɛ a rá xisu zɛhɛ ngue hinga gue'a rá 'yɛhɛ. ²³ Nu rá ts'unt'ɛ ra 'yɛhɛ xisu bim 'bɛi tengutho 'bɛ im man yɛ ja'i dim 'bɛh yú t'ɛhni, pɛ nu rá ts'unt'ɛ a rá xisu zɛhɛ bim 'bɛi nangue rá ts'ɛdi Ojã nguetho ya xí man'a Ojã ngue dim 'bɛi. ²⁴ N'da ra hmɛpya ngue yoho yɛ 'yu i hax yɛ ja'i. Nu ra 'yɛhɛ xisu ní huti ra Agar, rán t'uti ɛ yún t'ɛdi Ojã bin t'un'na Moisés bɛ ja ra t'øhø Sinaí. Nɛ nu'ɛ to i tɛn'ndɛ, tengu'bɛ yɛ 'yɛhɛ ɛ. ²⁵ Nu ra Agar i uh ra hmɛpya nangue ra t'øhø Sinaí nubɛ ja ra häi Arabia, nɛ ngutho ra dahnini Jerusalén ngue'a i ja bɛ a ya. Nɛ nu yɛ ja'i i 'bɛrɛ, i uh ra hmɛpya tengu'bɛ yú 'yɛhɛ ɛ yún t'øt'e yún t'ɛdi ɛ. ²⁶ Pɛ nu ra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ i uh ra hmɛpya nguepɛ mahɛts'i, ra hnini Jerusalén ma'da'yo. Nɛ njongui pa ma manda bɛ nangue yún t'ɛdi. Nɛ nujɛ dyé mɛnguhɛ bɛ. ²⁷ Nt'o't'i bɛ ja rá m hman Ojã:

Gan johya gra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ, madague'bɛ hinga nam 'bɛh ni t'ɛhni.

Nts'ɛdi gan yã nangue nin johya, gue'e hin gana nu ran ɛnbi.

Nguetho dim 'bɛh mi'da ni t'ɛhni ngue yú t'ɛhni Ojã, ɛmme xtán ngu, xinda gue'a ra 'yɛhɛ xisu ngue i tɛn yú t'ɛhni nangue bi manse tengu yɛ ja'i.

²⁸ Ma zɛ cu ahɛ, nuya dí øthɛ tengu ra Isaac rá ts'unt'ɛ ra Abraham, ngue Ojã bi ma dim 'bɛi. Nguetho yú t'ɛhni ngue Ojã tengu bi ma. ²⁹ Pɛ nu man'da ra ts'unt'ɛ ngue bim 'bɛi nangue bi manse tengu man yɛ ja'i, bi zɛ'a ra ts'unt'ɛ ngue bim 'bɛi nangue rá ts'ɛdi a rá Hogandãhi Ojã, tengutho in ja ya. ³⁰ Im mam bɛ ja rá m hman Ojã; "Dami 'yethɛ ra 'yɛhɛ xisu nɛ'a rá t'ɛhni, nguetho hin da gonhui 'bɛ'a i ja rá ts'unt'ɛ ra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ." ³¹ Gui pãhmbɛ ya, ma zɛ cu ahɛ, ngue hin dyɛ t'ɛhni gahɛ ra 'yɛhɛ xisu. Pɛ tengu'bɛ dyɛ t'ɛhni ngue ra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ.

Hin dan 'yɛhɛhɛ yún t'ɛdi mahøn'a

5 Nu'a ra Cristo bi yãnjɛ bɛ min 'yɛhɛhɛ mam'bet'o, ngue ya him man dan 'yɛhɛhɛ bɛ. Pɛ damin zãmhɛ bɛ hapɛ bi mbãp'ahɛ ra Cristo, nɛ 'yo gadín umhɛ gan 'yɛhɛhɛ mahøn'a. ² Dami 'yøhmbɛ ya 'bɛ'a dí xi ahɛ, nugã dra Pablogã. Nu'bɛ gui 'yɛna gui 'yøthɛ 'da yún t'ɛdi ngue gui hɛc ni xifanihɛ, nu'a ra Cristo hin da zã da 'yøt'ahɛ n'da ran ho a 'bɛ. ³ Dín nde ga xi ahɛ mahøn'a. Nu'bɛ gui dɛ'mi gui 'yøthɛ yún t'ɛdi ma mijudíohe, jatho gãtho gui 'yøthɛ, nguetho hinga xøt'a n'datho gui 'yøthɛ. ⁴ Nu'bɛ 'bɛ i 'da ahɛ ɛna ngue ja yú ts'ɛdi ɛ yún t'ɛdi di hoc'a ni mbɛihɛ ngue da zimanho ahɛ Ojã, pɛ ya gá hɛhmbɛ ra Cristo 'bɛ, nɛ gá 'uehm-bɛ bɛ ja rá n huɛcate Ojã bɛya. ⁵ Pɛ nu rá Hogandãhi

Ojã dá hãmhɛ 'bɛ má pãhmbɛ majuãni ra Cristo, gue'a dí 'yɛnjɛ xɛn hojɛ Ojã a, nɛ gue'a ná tømhbɛ da zinjɛ xɛn ho. ⁶ Nɛ nu'bɛ dí 'bɛhmbɛ ra Cristo, madague'bɛ da mba nthɛqui ma xifanihɛ o hin'na, hin te di muui. Pɛ man'da hnehɛ thoho ga simhbɛ xɛn ho ma mbɛihɛ a ra Cristo, nɛ gue'a dí jajɛ ga øthɛ ran huɛcate a. ⁷ Pɛ nu'bɛ rá mbɛdi thoho, ɛmme gmí 'yohɛ xɛn ho bɛ ja rá 'yu Ojã. To'o bi zãmp'ahɛ ngue hin guí øthɛ ra 'bɛfi majuãni. ⁸ Him bi zãmp'ahɛ Ojã, nguetho guesɛ Ojã bi zon'nahɛ gan 'yohɛ bɛ ja rá 'yu. ⁹ Nu'bɛ guí 'bɛhmbɛ n'da in nde di ts'on'na nin 'yomfɛnihɛ, 'da xni ts'on'natho ni mbɛihɛ 'bɛ, tengutho 'bɛ rá íxi ra thuhmɛ i sinni gãtho ra jɛni. ¹⁰ Nugã dí haxa njuãni ngue ma Hmuhɛ Ojã di ja ahɛ 'da'angu gam bɛmhɛ. Nɛ to'o i 'bɛrɛ ngue in nde di ts'on'na nin 'yomfɛnihɛ, da nu rán ts'embi Ojã a, hønt'a go to'o. ¹¹ Nu'bɛ guex-ta'a dí xicã yɛ ja'i, jatho gui 'yøthɛ yún t'ɛdi ma mi-judíohe, hin din nugã ran ɛcpi 'bɛ. Pɛ guex-ta'a i pa ma ɛguigã nguetho dí m mangã, jatho gui 'yɛc'yɛihɛ a ra Cristo, ngue bi du bɛ ja ra pont'i nangue ma ts'oquihɛ. ¹² Nu'a to'o in nde da hɛc'a ni xifanihɛ, man'da xɛn ho 'bɛ da 'uetho ɛ. ¹³ Nguetho nu ahɛ, ma zɛ cu ahɛ, Ojã bi ja ahɛ bi thøc'ahɛ yún t'ɛdi, nɛ bi zon'nahɛ in nde ahɛ gan 'yɛhɛhɛ n'da ngu n'da ahɛ nangue ran huɛcate. Nɛ hínguín nde ahɛ gui 'yøthɛ ni pãhä zɛhɛhɛ. ¹⁴ Pɛ tengu'bɛ dá jãshɛ gãtho yún t'ɛdi Ojã 'bɛ dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ tengu bɛ nan huɛcɛhɛ. ¹⁵ Pɛ gan jamansuhɛ, xøhma ts'ɛrɛ thoho gam 'besɛhɛ 'bɛ gan sãhmbɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ gan tãthɛ.

Gam bɛmhɛ rá Hogandãhi Ojã

¹⁶ Pɛ guehna dí xi ahɛ na ya. Dami 'yøthɛ a di bɛn'nahɛ rá Hogandãhi Ojã, nɛ gue'a gní 'yɛs'hɛ gní 'yøpɛ rá pãhãzɛhɛ ni ja'ihɛ bɛya. ¹⁷ Nguetho nín 'yomfɛnise n'da, hinga gue'a im man rá Hogandãhi Ojã a, nɛ nu rá Hogandãhi Ojã hinga 'da'anguuí ní pãhãzɛhɛ n'da, nɛ din sãhmi ɛ. Nɛ nu rá Hogandãhi Ojã hin di jajɛ ga øthɛ 'bɛ'a in nde ma ts'on 'yomfɛnihɛ. ¹⁸ Nɛ nu'bɛ gue'a rá Hogandãhi Ojã dí tɛnhɛ, di zerca ma mbɛihɛ, janangue'a hin da zã da sijɛ dá festahɛ yún t'ɛdi Ojã. ¹⁹ Gãtho mfãdi 'bɛ'a nín t'øt'e n'da 'bɛ øzɛhɛ 'bɛ'a in nde ní ja'i n'da. Ngue i øt' ran 'yomt'ɛni, nɛ ran ts'om'bãi, nɛ ra ts'on'yomfɛni, ²⁰ nɛ i thãnde yɛ za o gue yɛ hmite, nɛ i øt' yún jãxtøni, nɛ i øt' yún sɛi, nɛ i øt' ran ts'ɛya, nɛ in cuɛ, nɛ i øt'a i nu-manhosɛ, nɛ i øt' yún heque, nɛ i nde n'danni din 'yo, ²¹ nɛ i siyate, nɛ i hote, nɛ mihni, nɛ di muns' pɛ ja yɛ ngo ngue da 'yøt' yɛ ts'oqui, nɛ n'dan'yo thoho i øt'e. Nɛ dí xi ahɛ mahøn'a tengu dá xi ahɛ, ngue nu'ɛ to'o øt' ya, hin nan säui da yɛrɛ di manda rá ts'ɛdi Ojã. ²² Pɛ nu'a rá Hogandãhi Ojã di jajɛ ga øthɛ ran huɛcate, nɛ ran johya, nɛ ní hyu ma mbɛihɛ a, nɛ hin dan xømbɛihɛ, nɛ ga øthɛ ra yembɛi, nɛ ran hocjã'i, nɛ ga jãshɛ dí mamhbɛ, ²³ nɛ hin ga säman'ɛhɛ, nɛ ga sãmzɛhɛ ma mbɛihɛ. Nɛ nu'bɛ ga øthɛ ya, hin'yɛ n'da ran t'ɛdi da zã dí zɛjɛ 'bɛ. ²⁴ Nɛ nu'a to'o in 'youi a ra Cristo, tengu'bɛ xí guarɛ ja ra pont'i a rá ts'on'yomfɛni zɛhɛ, ngue him man di manda a rá pãhä

zehε ne gátho 'be'a mí nde rá ja'i. ²⁵ Pε nu'be dí 'bεhm-be rá Hogandáhi Oja, jatho ga jafε di mandagahε 'be'a gátho dí øthε 'be. ²⁶ Pε nde'be hin dan 'yεzehεhε, janangue'a hin ga bεnbahε ε mi'da ngue da nde da 'yøt'e tengu'ε 'da bin 'yεts'i.

Dam fäxhε n'da ngu n'dajε

6 Ma zε cu ahε, nu'be 'be'a n'da ahε bi dεng be ja ran ts'o, pε nu'ahε gue guexta'a guím bεmhbe rá Hogandáhi Oja, janate tho guin zohmbε a, gui zehmbε da mbeng be ja rá 'yu Oja, guim bεmhbe ne'ahε hin'yε ni ts'edihε, ts'εrpε thoho ne ahε gui tεnjε 'be da ts'ä ahε. ² Ne nu'be guí comhbε ni dumbεihε, guí øthε rán t'εdi ra Cristo 'be. ³ Pε nu'be 'be'a n'da ahε din 'yεzehε, ne hin'yε 'be'a paði, din hyäzehε 'be. ⁴ Ne hinga gue'a nan johyahε ngue gam bεmhbe xεn ho ma 'befihε xinda gue mi'da. Pε ga ørpamasu ma 'befihε ngue ga øthε xεn ho, ne gue'a dán johyahε a bεya. ⁵ Pε n'da ngu n'da ahε jatho gui 'yøzehεhε 'be'a go ní 'befi di 'da ahε Oja, ngue ni 'befizehεhε. ⁶ Nu ahε ngue i sä'n'nahε ran ho ma'da'yo, nde'be gui fäxhε ni xänbatehε gátho 'be'a i honi, janangue'a 'da xtám fäxtahε. ⁷ O guím bεmhbe gui nuhε ran ho 'be guí øthε ran ts'o, nguetho guidín hyäzehεhε 'be guím bεmhbe a, ne hingui sä ga häthε Oja. Tengu'be ga tuhmbε yε hmudä. Nu'be dá tuhmbε a xεn ho, xεn ho a din ja bεya, pε nu'be ga tuhmbε a hingui ho, hingui ho din ja bεya. ⁸ Nu'be 'be'i to'o i øt'e ngue i numanhose rá ja'izehε, xmá mba di 'beh ra temazai 'be. Pε to'o 'be'i nangue rá pähä rá Hogandáhi Oja, nu'a din t'un ra temazai.

⁹ Nde'be hin dan xømbεihε ngue ga øthε ran ho, nguetho da zøn ra pa da hnurca ma 'befihε 'be hin da güent' ma mbεihε. ¹⁰ Janangue'a jant'a thoho ga ørpahε ran ho gátho ma mija'ihε a ra ora ngue da zä ga ørpahε. Ne man'da gam bεmhbe ga ørpahε ran ho ε ma cuhε nangue ra Cristo.

Man'da ran zofo, ne ran zengua ran zegui

¹¹ Guín nuhε ya yε t'ohni xεn ndoho dá o't'äzehε. ¹² Nu'ε to'o in nde di 'bεp'ahε ngue gui hyεc ni xifanihε, pε hønt'a in nde dí numanho yε ja'i. I su xtá nu ran εnbi 'be xtá ma, hønt'a ra Cristo í hogahε 'be mí du be ja ra pont'i nangue ma ts'oquihε. ¹³ Nu'ε to'o im ma ngue da thec'a ni xifanihε, pε nde hønt'a dí ya't'a gui tēnhdε, gue'be da zä di 'bεp'ahε gui hyεc ni xifanihε. Ne hingui øt'e gátho yεn t'εdi. ¹⁴ Pε nugä hin dín nde dá ya't'a dí øzehε. Pε hønt'a nán johyagä a í du be ja ra pont'i ma Hmuhε ra Jesucristo. Ne nugä tengu'be 'dar-be dá tu'be ra Cristo, tengu'be dá tugä ua ja ra ximhäi, ngue hin dí øt'ä yún t'øt'e a. Ne nu yún t'øt'e ra ximhäi, hin te rán jai a 'be'a dí øt'ä. ¹⁵ Pε nu'ε in 'yohε ra Cristo, hin te di muui 'be nthequi o hin'na, pε man'da di muui ngue i ja ra tema'da'yo. ¹⁶ Ne dí äp Oja da hyurpa yé mbεi, ne di un rán johya ε gátho to'o i 'yo ra 'yu dí xi ahε, nguetho gue'ε majuani yé t'εhni Oja ε. ¹⁷ Nu yε pa dí mba be ya, o εmme gadí εngahε ma mbεi, nguetho i ja yε mbedi ma ja'i hapε bi ts'εgui, nangue dán 'yεhεgä ra Hmu Jesús. ¹⁸ Ma zε cu ahε, dami cohmbε rá mate ma Hmuhε ra Jesucristo. Ne hønt'a dí xi ahε a ya.

EFESIOS

Ran zengua

1 Nugä drá Pablogä, nangué rá pähä Ojä ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Nu'ahé gyú 'yéc'yéihé bə ja ra hnini Éfeso, dí ot'ahé na ra søcuá. Né gátho gyú mbeti ahé Ojä nangué guí éc'yéihé ra Cristo Jesús. ² Dí äp Ojä ma Tahé di 'da ahé rán japi, né rán johya da hyut'a ni mbéihé, né ma Hmuhé ra Jesucristo.

Ojä di jácuahé nangué dín 'yohé ra Cristo

³ Dí éspahé Ojä, nu'a rá Ta ma Hmuhé ra Jesucristo. Né nangué a dín 'yohé ra Cristo, nu'a Ojä bi jácuahé nangué gátho yún japi i ja bə mahéts'i. ⁴ Nu Ojä bi huangahé nangué ra Cristo nu'bə ma hin'yé ra ximhäi, nguetho in ndejé hin dín ja ma ts'oquihé, né xtán hotho ma mbéihé bə na nu Ojä. ⁵ Né nangué rá pähä Ojä ya xé huangahé, né nangué ra Jesucristo bi jajé ngue dyú t'ehngahé Ojä. Né gue'a bi 'yót'e nguetho bi huégahé. ⁶ Janangué'a zaji dí éspahé Ojä, nguetho émmé xén ngu rán hué cate bi 'yörcahé 'darbé dí 'bəhm-bə a rá Ts'ünt'ə di huéqui. Né gue'a rán japi bi 'dajé 'bə má däh ma mbéihé a rá Ts'ünt'ə. ⁷ Ngue émmé bi huégahé Ojä, né gue'a í du a rá Ts'ünt'ə bi pøjé, bi nde bi punga ma ts'oquihé. ⁸ Né émmé xén ngu rán huécate Ojä, ngue bi jajé dá pəhmbé a rá 'yu, né bi 'dajé rán 'yomfəni xén ho. ⁹ Pé bi jajé Ojä dá pəhmbé 'bé'a mán t'əgui, ngue 'bé'a mím bənsé da 'yót'e ngue da 'yót'a ra Cristo. ¹⁰ Nguetho da zón ra pa di jua'a 'bé'a mim bən Ojä da 'yót'e, ngue di jap ra Cristo di manda gátho ja ua ja ra häi nerpə mahéts'i. ¹¹ Nu'a Ojä i øt'e 'bé'a gátho mim bəni da 'yót'e, né bi huangahé maya'bə ngue dan 'yohé ra Cristo. Né nangué'a dín 'yohé ra Cristo, sä ga həmhé yún japi di 'dajé a. ¹² Gue'a bi zän Ojä nangué-jé, janangué'a da t'éspe Ojä 'bə bi hnu a ran ho da 'yörcahé. Né guecähe yú mbədigähe dá éc'yéihe ra Cristo, né yú mbədigähe bi 'yörcahe a. ¹³ Né ahé, nu'bə gmí 'yøhmbé rán ho ma'da'yo ra Cristo di pøjé, gue ram hma majuəni a, gá 'yéc'yéihé a. Né nu'bə gmí 'yéc'yéihé, né ahé gá həmhé rá Hogandəhi Ojä, ra hməpya ngue yú mbeti ahé Ojä, tengu xí ma. ¹⁴ Nu rá Hogandəhi i udi ngue majuəni ga həmhé rán t'unni di 'dajé Ojä 'bə bi zón ra pa da zixcahé bə mahéts'i, gátho gahé ngue yú mbetigahé a. Gue'a ná éspahé nujxte thoho a.

Nu ra Pablo i äp Ojä di un ran 'yomfəni xén ho yé 'yéc'yéi

¹⁵ Né nu'bə má øcä ngue guí éc'yéihé a ra Hmu Jesús, né i ja ahé ran huécate nangué ni mi'yéc'yéihé, dán yá'be Ojä, ¹⁶ né zaji dí xi Ojä i hu ma mbéi ngue di huéc'ahé, né zaji dí äpä rá m fäts'i nangué ahé. ¹⁷ Né nu'a ra Ta nujxte thoho, gue'a rá Ojä ma Hmuhé ra Jesucristo, dí äp'ahé ran 'yomfəni man'da gui pəhmbé xén ho a. ¹⁸ Né dí äp'a Ojä ngue man'da da xoc'a nin 'yomfənihé, ngue gui pəhmbé a ran ho nujxte guí təhmbé, ngue gue'a í zón'nahé gui comhbé a. Né gui pəhmbé ngue émmé nujxte thoho di muui 'bé'a di 'da ahé Ojä gátho é to'o yú mbeti a. ¹⁹ Né dí äp Ojä gui pəhmbé émmé xén ndoho rá ts'edi rá Hogandəhi hin haré nín zəgui, ngue dim pəpə mbo ma mbéihé, gátho gahé dí éc'yéihé. ²⁰ Né n'dat'a rá ts'edi ngue émmé sé a dim pəpə mbo ma mbéihé, gue'a bá xox'a ra Cristo bə 'bə é xén du, né bi japi ngue da hyupə ja rán 'yéi Ojä bə mahéts'i. ²¹ Né nu'a ra Cristo bin t'un man'da ra ts'edi xinda gue'ə to'o gátho ja yú ts'edi bə mahéts'i necua ja ra häi, o gue yé ts'ət'abi, o gue yé ngərbi, o gue'ə mi'da di manda. Né hingui sä n'da da ndənba n'da ra thuhu da t'əmbi i ja man'da rá ts'edi gue i 'bəhya o gue yé pa dí 'yépə. ²² Né gátho 'bé'a i ja Ojä bi jap'a ra Cristo ngue gátho di manda. Né bi jap'a ra Cristo ngue di manda gátho yé 'yéc'yéi, nguetho tengu 'bə ma yəhé a di mandagahé. ²³ Né nu yé 'yéc'yéi i 'bəi tengu 'bə rá jə'i ra Cristo. Né dí comhbé 'bé'a gátho i ja ra Cristo. Né nu rá ts'edi í yu'a 'bé'a gä øzəhé ua ja ra häi, nerpə mahéts'i.

Dám pəhmbé nangué rán huécate Ojä

2 Né mam'bet'o tengutho 'bə xtá tuhé nangué ma ts'oquihé, nguetho him mi ørpahé masu a ran ho mi sijé. Pé nuya nu Ojä bi 'dajé ra temazaji nangué ra Cristo. ² Né nu'ahé nu'bə hin gmí 'yéc'yéihé, gmí tenhdé yún t'ót'e ra ximhäi, né madí manda ahé rá hmu yé zithu, tengutho yé pa ja bə ya, gátho to'o hingui ørpa masu Ojä, né hingui øt'e 'bé'a nde Ojä. ³ Né gátho gähe 'da'angu tho mi øthé 'bə mam'bet'o, né mi tenhdé 'bé'a min nde ma jə'i zəhéhé. Né dá øt' ma pähä zəhéhé. Né nu'bə xcá thoqui xcá tenhdé, émmé xcá nuhé rá cué Ojä 'bə, tengu tho é mi'da. ⁴ Pé nu'a Ojä émmé xén ngu rá yembéi i ja, né émmé i ja rán huécate nanguéjé. ⁵ Janangué'a bi 'dajé ra 'da'yote, tengu 'bə 'darbé bi xoxgahé ra Cristo, madague'bə tengu 'bə ya xí du ma tehé nangué ma ts'oquihé. Pé nangué rá

mate thoho Ojā xtám pøhmbæ. ⁶ Ne nu'a Ojā n'dat'a bi xoxgahæ ra Cristo Jesús, ne bi jajæ 'darbæ dá huhmbæ a ra Cristo bæ mahæts'i bæ nam bæx Ojā. ⁷ Guehna bi 'yøt'e, ngue gätho yæ pa mazai da 'yuh rán huçcate, ne da fadi hin hapæ se a rá mate bi 'yørcahæ 'bæ mí yanjæ ra Cristo Jesús. ⁸ Bi pøjæ Ojā 'bæ má hamhbæ rá mate thoho Ojā, ne hin nanguæ yæ hogant'øt'e dá øthæ. Pæ nanguæ a rán t'unni zehæ Ojā xtám pøhmbæ. ⁹ Ne hin nanguæ ra 'befi xæn ho xtá øthæ, jananguæ'a njon da zä din 'yæts'i. ¹⁰ Nguetho bi 'yørcæ zehæhæ Ojā ngue däm 'bæhmbæ ma'da'yo nanguæ ra Cristo Jesús, guepæ da zä ga øthæ xæn ho rá 'befi bi zän Ojā maya'bæ.

Nu ra Cristo bi jajæ dán yamanhohæ dyæ judíohe ne'ahæ

¹¹ Ne nu ahæ ngue hin gyú judío'ahæ, o gadín 'yæxhæ nanguæ rá mate Ojā, pæ damim bæmhæ ngue yatho gnán hyajæ Ojā mam'bet'o. Ne nte má hmepya gmí øthæ tengu mí øt'ähe ngue dá hæc ma xifanihe dyú judíohe. Ne gue'a ná hut'a thohohe gyæ 'yanthæquihæ. ¹² Ne nu'æ yæ pa æ, hin te nin jahæ ra Cristo, xín te nin jahæ æ yæ judío. Ne hin gní pæmhæ ran hogui ngue mi man Ojā da 'yøt'e. Pæ gám 'bæhmbæ ua ja ra ximhäi ne nte gmí tømhbæ 'be'a da 'yøt' Ojā, nguetho hin gní pæmhæ Ojā. ¹³ Ne gmí 'yo man hæthæ nanguæ a Ojā, pæ nuya bá jæn'nahæ, ne sä guin 'yohæ ra Cristo ngue bi du nanguæjæ. ¹⁴ Pæ nu'a ra Cristo bi jajæ dán yamanhohæ, dyæ judíohe ne ahæ ngue hin gyú judíohe. Ne bi jajæ ngue 'da'angu bæ na nujæ Ojā yæ judío ne'æ hing yæ judío. Nu'a ra Cristo bi hogahæ 'be'a madín hyajæ. ¹⁵ Nguetho bi du ra Cristo, ne gue'a í jua æ yæn t'ædi yæ judío bi xi Ojā, ngue yæn t'uti mi øt'æ. Ne bi japi ngue 'da'angu ga comhbæ ra temazai yæ judío ne'æ hing yæ judío, nanguæ ma'da'yo dí 'bæhmbæ ra Cristo ya, ne hinga 'dahma 'dan'yo bæ dán nujæ Ojā. Jananguæ'a hin dadín sæmhæ ya. ¹⁶ Ne nu'bæ mi du bæ ja ra pont'i ra Cristo, bi japi da numanho Ojā æ hønt'a go to'o ma jai da 'yæc'yæi a, madague'a yæ judío, uague hing yæ judío. Ne him man sæmhæ æ. ¹⁷ Nu'a ra Cristo bi zøcua ja ra häi ne bi xijæ ran ho ma'da'yo, ngue'a dá eshæ ran sæi mi øthæ a Ojā, guecæhe dyæ judíohe ngue mi hænthe rá 'yu Ojā, ne ahæ ngue hing yæ judío'ahæ ngue gmin 'yomanhætho nanguæ rá 'yu Ojā. ¹⁸ Ne gue'a ra Cristo bi zä dán yamanhohæ Ojā rá Ta, nguetho n'dat'a rá Hogandæhi bi 'dajæ, madague'bæ dyæ judíohe o gue hin dyæ judíohe. ¹⁹ Pæ nuya hin guí 'bæhmbæ tengu 'bæ gyú 'damhninihæ ya, pæ 'da'angugdahæ ngue dyæ 'yæc'yæihæ. Nguetho nuya gätho gahæ dyæ mænguhæ bæ bí 'bæ Ojā, ne gätho gahæ yú t'æhni gahæ Ojā. ²⁰ Ne nu-jæ dyæ 'yæc'yæihæ, tengu 'bæ n'da ra ngu bi thøe nguepæ dim 'bæ Ojā. Ne bi dæ'mi bi hyøh yæ pøngahyæ maya'bæ, ne'æ yú 'bæihæ ra Cristo nu'bæ mi ma nanguæ ra Cristo. Ne bi dæ'mi tengu 'bæ i pa m'bä'mi yú guan-gujædo n'da ra ngu, ne gueæ a ra Jesucristo a ra do mahyoni bim pæpæ. Ne guenjæ tengu 'bæ dyæ føt'ehæ bæya. ²¹ Ne nu'a ra Cristo tengu 'bæ ra cemento nín zøt'æ yæ do bæ pa nthøts'e a ra ngu, ngue da gomanho, asta gue'bæ go bi guadi xæn ho, guepæ ja rá ngu

Ojā, tengu ndesæ Ojā. ²² Ne nanguæ dín 'yohæ ra Cristo, næjæ tengu 'bæ dyæ dohæ ngue dim pæpæ ja a rá ngu Ojā, guepæ i 'bæh rá Hogandæhi.

Nu ra Pablo rá 'befi i xih ran ho ma'da'yo æ hing yæ judío

3 Jananguæ'a dí äpä rá ts'edi Ojā nanguæ ahæ, drá Pablogä. Pæ dí ofädigä nanguæ dí xi ahæ ran ho ma'da'yo, gue ahæ ngue hing yæ judío'ahæ. ² Masque ya gá 'yøhmbæ ngue Ojā bi 'dacä ra 'befi ngue dí xi ahæ rá m hma, nanguæ rá mate thoho. ³ Nugä ya dá ot'ahæ ts'æ 'be'a bi 'yurcæzæhe Ojā, ngue njom mi pædi, ngue ne æ hing yæ judío da zin Ojā nanguæ ra Cristo. ⁴ Ne nu'bæ gá nuhæ ra søcua, sä gui pæmhæ a bi xicä Ojā ngue njom mi pædi nanguæ ra Cristo. ⁵ Ne xæn ngu yæ jeya bi thogui ngue him mi xi Ojā yæ jai 'be'a mim bæni da 'yøt'e. Pæ nuya bi 'uega ma mbæihe gueje ma 'bæigæhe ra Cristo ne æ yú pøngahyæ, ne bi jaje rá Hogandæhi ga pæmhæ 'be'a him mam fadi, ngue i fah ya. ⁶ Pæ nuna him mam fadi, guehna ngue ran ho ma'da'yo sä gui pæmhæ ya 'be'a i ja ua ya, ngue ne'æ yæ jai hing yæ judío sä dim 'bæhmbæ Ojā tengutho yæ judío. Ne n'dat'a gui comhbæ yæ judío ran hogui bi 'yøt' Ojā nanguæ ra Cristo Jesús. Ne n'danjæ'itho gui comhbæ nanguæ rá jai ra Cristo, nguetho ya gá 'yæc'yæihæ rán ho ma'da'yo ra Cristo. ⁷ Pæ nanguæ rá mate zehæ ne rá ts'edi Ojā sä gam mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague'a him man 'yenigä'be. ⁸ Nugä hin te ts'æ dadí mu'be, ne him man 'yeni'be ngue ga xih yæ jai ngue hing yæ judío rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pæ guehma bi 'dacä Ojā ra mate ngue gam mangä a, ne ga xih yæ jai njon da hyät'i da mbede hangu nan ngu yæn ho in nde di 'dajæ ra Cristo. ⁹ Ne bi 'dac rá 'befi ga japi gätho yæ jai da bædi 'be'a him mam fadi, ngue 'be'a mim bæx Ojā da 'yøt'e 'bæ rá mbædi thoho, ngue ne'æ hing yæ judío da zin Ojā 'bæ da hyæn rá mate ra Cristo. Ne gue'a mi sänni da 'yøt' Ojā, n'dat'a Ojā bi 'yøt'e 'be'a gätho ja ua ja ra ximhäi, næpæ mahæts'i. ¹⁰ Gue'a mim bæx Ojā da 'yørcæ yæ 'yæc'yæi, guepæ da fadi xæn ho gätho rá hogan'yomfæni, da bæ æ i 'bæpæ mahæts'i ngue i ja yú ts'edi. ¹¹ Ne gue'a i øt' Ojā ya, tengu mim bæm 'bæ ra mbædi thoho da 'yøt'e, nanguæ ma Hmuhæ ra Jesucristo, ne da 'yøt'e gätho yæ pa mazai. ¹² Ne nanguæ dí æc'yæihæ ra Cristo, hin dí su ga sømhæ bæ nanguæ ma mbæihæ ngue dan yæhæ Ojā. Ne dí pæmhæ da 'yøde. ¹³ Jananguæ'a dí ä'ahæ ra mate hin da du ni mbæihæ 'bæ dín nugä ran ænbi, nanguæ'a dá xi ahæ ran ho ma'da'yo. Xingui ts'æ guim bæmhæ ngue'a dín nugä ran ænbi, pæ 'da dán johya thohohæ ngue bin 'dac ra ts'edi ga hät' yæn ænbi.

Rán huçcate ra Cristo

¹⁴ Nu'bæ dím bængä ngue ne ahæ gyæ mænguhæ bæ bí 'bæ Ojā, dín danyahmu dí äp'ahæ ra jamadi Ojā rá Ta ma Hmuhæ ra Jesucristo. ¹⁵ Ne rá Ta æ gätho yæ 'yæc'yæi, ne'æ bi zøm bæ mahæts'i, ne'æ 'bætua ja ra ximhäi. ¹⁶ Ne dí äp Ojā ma Tahæ nujæte thoho di muui rá ts'edi, ngue

di zac ni mbuih nangué rá ts'edi rá Hogandāhi Ojā.
 17 Nē dí āp Ojā ngue din zāṃ bē mbo ni mbuih a ra Cristo, nguetho guí 'yēcih a. Nē dí āp Ojā ngue man'da din te nin huḥcateh, nē nangué nin huḥcateh dí zac ni mbuih. 18 Janangué'a nē ahē nē gātho mi'da yē 'yēc'yēi da zā gui pāhmbē hangu nan uant'i, nē hangu na mba, nē hangu nan hē, nē hangu nan hēts'i a rán huḥcate ra Cristo. 19 Nē madague'bē hingui sā gātho ga pāhmbē rán huḥcate ra Cristo nguetho ḥmē xēn ngu, pē dí āp Ojā ngue man'da man'da gui pāhmbē a, janangué'a da zā gātho da yuh ni mbuih a rá ts'edi zēhē Ojā. 20 Pē xēn ho ga ḥspahē Ojā gātho yē pa mazāi, nguetho i ja rá ts'edi da 'yōt'e xēn ngu man'da, xinda gue'a 'bē'a dí āhmbē o 'bē'a dīm bēmh-bē. Ngué n'dat'a ra ts'edi dim pēpē mbo ma mbuih. 21 Nē gātho gahē dyē 'yēc'yēihē, xēn ho dan johyahē ga ḥspahē Ojā, nangué'a ra Cristo Jesús dí pāhmbē, hōn'bē go njāṃ'bē mazāi. Nē hōnt'a gam bēmhmbē a ya.

Nu rá Hogandāhi Ojā di jajū n'dat'a gam bēmhmbē

4 Nugā drá Pablogā dí ofādigā nangué dí ōt'a rá 'befi ra Hmu. Nē dí ā'ahē ra mate ngue gam 'bē-manhohē tengu nin sāhē ngue ya bi zon'nahē Ojā. 2 Nē hin gan 'yēxhē, pē gui 'yōthē ngue hin'yē ni ts'edi zēhēh, nē hin gan xōmbēi n'da ngu n'da ahē 'bē'a i t'ōt'ahē, nē hin gan xuhnanyahē n'da ngu n'da ahē, pē gan huējū. 3 Nē ḥmē gan jamansuhē ngue hinga 'dahma 'dan'yo guim bēmhmbē. Pē dami thoqui gui tēhdx rá Hogandāhi Ojā di ja ahē n'dat'a guim bēmhmbē. 4 Nguetho tengu 'bē gātho n'danjā'idāhē bē na nujē Ojā dyē 'yēc'yēihē, nē n'dat'a rá Hogandāhi Ojā dí comhbē. Nē n'dat'a dí tōmhmbē 'bē'a da 'yōrcahē Ojā, ngue gātho bi zongahē. 5 Hōnt'a n'da ma Hmuhē i 'bēi ngue di mandagahē. Nē n'dat'a ma t'ēc'yēihē nangué ma Ojāhē i 'bēi, nē n'dat'a man xixyāhē dí ōthē, ngue dí uhmbē yū mbetigahē Ojā. 6 Nē n'dat'a Ojā gue'a ma Tahē dí comhbē, ngue gātho gahē, nē gātho di mandagahē, nē gātho di 'yonjē, nē gātho gahē i 'bēpē mbo ma mbuih a. 7 Nu'a ra Cristo, nangué ra mate thohō, 'dahma'dan'yo yē ts'edi bi 'dajē n'da ngu n'dajē ngue sā ga ōthē ra 'befi ngue ndejē ga ōthē. 8 Nē gue'a mán t'ōt'i bē ja rām hman Ojā maya'bē: "Pē gue'a ra Cristo bi un yū ts'edi ē yē jā'i 'bē mí mbeng bē mahēts'i, 'bē mi dāmbēni. Nē bi 'bērbā rá ts'edi gātho nan ngu ran ts'o mim bēnt'ē yē jā'i." 9 Nē nu'bē mi mbeng bē mahēts'i, mfādi ngue guēpē bā nēxpē, nē bi zōcua ja ra hāi, nē bi mba nt'āgui. 10 Guet'a bá cāi, nē guet'a bi ndex mahēts'i, ngue da yu'ts' rá ts'edi bē mahēts'i, nē hōnbē go hapē, nēcua ja ra hāi bi yu'ts' rá ts'edi. 11 Nē 'dahma 'dan'yo yē ts'edi bin 'dajē n'da ngu n'dajē ngue dyē 'yēc'yēihē. Bin 'dac ma ts'edihe 'dagāhe ngue ma 'bāigāhe ra Cristo, nē 'da ahē di ja'ahē gam pōngahyāhē, nē mi'da ahē di ja ahē gadí 'yōmhmbē a ran ho ma'da'yo, nē 'da ahē di ja ahē gam mbādihē, nē mi'da ahē di ja ahē ngue gan xānbatehē nangué rām hman Ojā. 12 Ngubē bi 'yōt'a ra Cristo, bi un yū ts'edi yē 'yēc'yēi, nguepē da zā da 'yōt'e xēn ho

ra 'befi bi zānbi n'da ngu n'da, nangué rá 'befi Ojā. Janangué'a da zā 'da dām fāxtahē. Nē gue'a dín te rá 'befi Ojā a, tengu 'bē bi zac rá jā'i ra Cristo. 13 Nē da zōni ngue gātho 'dat'a gam bēmhmbē nangué ma t'ēc'yēihē, nē gātho n'dat'a ga pāhmbē xēn ho rá Ts'ēnt'ē Ojā. Nē gue'a dín te xēn ho ma mbuih nē dam 'bēmanhohē tengu ra Cristo. 14 Nē nu'bē gue'a dí homhbē, hin da thājē tengu 'bē dyē t'ūhnihē, 'bē 'bo'o 'dahma 'dan'yo da xijē ngue da 'yēna da hyājū. Nguetho nu'ē yē hyāte ḥna gue'bē ḥmē pādi, pē hōnt'a in ndejē ga tēhdx yū fehni. 15 Pē ga pādi ga tēhdx a majūāni nangué ran huḥcate. Nē gue'a nán te xēn ho ma mbuih, nē di jajū tengu 'bē n'danjā'i tho ga cohmbē. Tengu 'bē rá jā'igahē ra Cristo, nē nu'a ra Cristo, tengu 'bē rá yā a. Nē gue'a nín zōt'ē yē 'yēc'yēi. Nguetho di manda gahē nē di zerca ma mbuih, di jajū n'dat'a gam bēmhmbē, nē gātho ga comhma'ōt'ēhē xēn ho ra 'befi bi 'dajē n'da ngu n'dajē, ngue 'da dām fāxtahē, nangué ran huḥcate. Nē gue'a nán te xēn ho rá 'befi Ojā, tengu 'bē bin te xēn ho rá jā'i ra Cristo.

Dām 'bēmhmbē ma'da'yo nangué ra Cristo

17 Nugā dra Pablogā dīm pōngahyāgā nangué ra Hmu 'bē dí xi ahē na jaua, ngue nu'ahē him mam 'bēmhmbē ya tengu ē yē jā'i hinga na pā Ojā. Nē him mam 'bēmhmbē tengu yē jā'i ngue di manda yū ts'on'yōmfēni zēhē. 18 Nē nu'ē i 'yo tengu n'da ra xādā nangué yūn 'yōmfēni, nē hingui pādi 'bē'a nam bōn'a i ōt'e nguetho hingui 'yo bē ja rán nēqui Ojā. Nē hinguin nde da bā Ojā nguetho ḥmē xēm mē yū mbēi ē. 19 Nē hingui pē'ts' yū sā 'bē ōt yē ts'ōqui, nguetho ya xēm bēnt ran ts'o, nē ḥmē di ho da 'yōt'e hōnt'a go 'bē'a man ts'o, nguetho hin'yē mbo yū mbēi 'bē'a di zēdi ngue da zāmmi. 20 Pē nu'ēhē hinga ngubē bi xān'nahē ē bi xi'ahē nangué ra Cristo. 21 Ya gā 'yōmhmbē nangué ra Cristo, nē nu'bē majūāni gā 'yōmhmbē 'bē'a bi xi ahē, guí pāhmbē ya ngue gue'a majūāni a. 22 Janangué'a dami hyēhmbē gātho 'bē'a gnām 'bēmhmbē, ngue ni ny-on'yōmfēnisehē i hā ahē, ngue 'bē'a guí ndese gui 'yōthē. 23 Nē ma'da'yo ni mbuih nē nin 'yōmfēnihē, ngue gātho ma'da'yo guim bēmhmbē ya. 24 Nē dami hyēhē ngue gātho ma'da'yo tengu bi zān'nahē Ojā nangué rá pāhā zēhē. Nuya dami 'yuhmbē ram 'bēi njuāntho gui 'yōthē, ngue nte man ts'o gui 'yōthē ya. 25 Dami 'yeshē a ra fehni ngue madīn xihmbē n'da ngu n'da ahē, nē guim mamhbē a majūāni. Nguetho tengu 'bē n'danjā'itho dí comhbē ra Cristo. 26 Nē nu'bē guín cuehē nangué ran ts'o i t'ōt'e, pē damīm fāhmbē, mamán dā ahē ran ts'o. Nē hinga n'dapa gan cuehē. 27 Pē xingui ts'ē ga cūthē ra zīthū bē ja ma mbuih. 28 Nu'bē guím pēhē 'da ahē, pē gui 'yeshē a gnām pēhē. Nē gam pēhmbē xēn ho, nē gue'a gdí tīmhmbē a guí homhbē, nē da zā gui fāx'ē mi'da ngue hin'yē 'bē'a da hyoni. 29 Nē 'yo guím mamhbē yē ts'ore, pē guim mamhbē ran ho dí zē'ē nē dí hyu yū mbēi ē to'o gui xihmbē. 30 Nē 'yo gadí unhdē ra dumbēi a rá Hogandāhi Ojā nangué n'da ra ts'ōqui. Nguetho nu'a i 'bēpē mbo ma mbuih, nē gue'a da 'yudi ngue yū

mbetigahé Ojā 'bē rán zēgui ra pa, tengu 'bē jajē ra sello. ³¹ Dami 'yeshē a gní bēman'uhē, nē hin gan cūhē 'bē ja 'bē'a da si ahē o ja 'bē'a da t'ōt'ahē. Nē 'yo gadí c'āman'uhē n'da ngu n'da ahē, nē o guím bēmhbē ran ts'o nangue ni mijā'ihē. ³² Pē gan 'yōrpahē ran ho n'da ngu n'da ahē, nē 'da xtán ja ni yembūihē, nē gam punbahē n'da ngu n'da ahē, tengu tho í pun'nahē Ojā nangue ra Cristo.

Da 'yōt'e xēn ho ē yú t'uhni Ojā

5 Ga ōthē 'bē'a ōt'a Ojā, nguetho yú t'uhni gahē a ngue di huēgahē. ² Ngue ga ōrpahē ran huēcate ma mijā'ihē, tengutho ra Cristo bi huēgahē 'bē mín dāsē bē ja ra pont'i nanguejē. Nē nu ra Cristo bi un rá te, n'da ran t'unni ngue bi numanho Ojā. ³ Nē yú t'uhni gahē Ojā, janangue'a xingui ts'ū gam bēmhbē ran ts'o, hin ga ōthē ran 'yomt'ēni, xíng ran ts'iyate, nē xínga n'da ran ts'o ga ōthē. ⁴ Nē hin gam mamhbē ra ts'ore o gue ran 'yānt'ū, nē hin dan yā mangāt'ihē, nguetho hin rán thēui rá 'yēc'yēi Ojā ē. Pē ga xihmbē Ojā jamadi nangue rán ho bi 'dajē. ⁵ Pē dí pāhmbē hingui sã n'da da yērpē di manda ra Cristo nē Ojā, nu'bē i ōthoho ran 'yomt'ēni, o gue im bēn ra ts'on'yomfēni, o gue i ōt' ran ts'iyate. Nguetho nu ra ziyate tengutho 'bē i thānde 'bē'a i ja. ⁶ Nē njon ga jafē da hyājē gue'bē 'bo'o da xijē ngue xēn ho 'bē ga ōthē ran ts'o. Nguetho to'o da 'yōt' ya yēn ts'o, ēmmē xēn ngu da nu rá cūe Ojā, nangue a him bi 'yōrpa masu Ojā. ⁷ Pē hin dan 'yohē to'o i ōt' ran ts'o, nguetho hin'yē 'bē'a man jahē ē. ⁸ Pē nu'ahē mam'bet'o gmí 'yohē bē ja ra 'bēxui. Pē nangue guí 'bēhmbē ra Cristo ya guí 'bēhmbē bē ja rán nēqui a. Nuya dāmam 'bēhmbē tengu rán sãui bē ja ran nēqui. ⁹ Nē nu'a rán nēqui Ojā, gue'a dán jahē ra hogambēi a, nē gue'a dām mamhbē majūāni a, nē gue'a dá ōthē ran ho a. ¹⁰ Nē dami hyumbi gan xāhmbē gui 'yōthē 'bē'a dí hyu rá mbēi Ojā. ¹¹ Pē xíngui ts'ū ga ōthē tengu ōt'ū i 'yo bē ja ra 'bēxui. Pē ga uhmbē ngue nte ní mbatho 'bē'a ōt'ū. ¹² Pē ga pē'ts' ma sãhē hin gam mamhbē 'bē'a ōt'ū i ōt' mán t'āguitho ran ts'o. ¹³ Pē nu'a rán nēqui Ojā di yot'ū to'o i 'yo bē ja ra 'bēxui, ndepe da bādi ngue i ja yú ts'oqui. Nē hingui sã da 'yān mant'āgui thoho n'da 'bē'a ōt'e, nguetho nu'a rán nēqui Ojā di yot'ū gātho ran ts'o. ¹⁴ Janangue'a nt'o't'i: "Daman nuhmbē ngue guí āhmbē, tengu 'bē gyú duhē, nguetho nu'a ra Cristo di 'da ahē ran nēqui," bi 'yēna. ¹⁵ Janangue'a dami jamansu 'bē'a guí ōthē, nē hin gam 'bēhmbē tengu ē yē jā'i ngue hingui pādi 'bē'a ōt'e. ¹⁶ Pē madague'a xēn hēi yē pa i ja bē ya, dami hyumbi gam pēhmbē xēn ho. ¹⁷ 'Yo guí co'yāmbūihē, pē dami hyumbi gui hyoni gui pāhmbē rá pāhā ra Hmu. ¹⁸ Pē hin dán johyahē a ra sēi, nguetho di ts'on-gahē a. Pē man'da dán johyahē rá Hogandāhi Ojā. ¹⁹ Nē 'da dán johyahē n'da ngu n'dajē ngue dan xihmbē 'bē'a i ōrcahē ra Hmu, ngue dan tuhmbē yú thuhu Ojā gātho ma mbēihē dá ēspahē Ojā a. ²⁰ Nē thocua thoho ga xihmbē jamadi Ojā ra Ta, nangue 'bē'a gātho jajē, nangue rá thuhu ma Hmuhē ra Jesu-cristo.

Dim 'bēmanho yē 'yēc'yēi bē ja yún ngue

²¹ Nē hin dan junthē, pē 'da xtán 'yēhē thohohē, nguetho gātho gahē dín numansuhē ra Cristo. ²² Nē nu ahē gyú xisuhē, dami 'yōthē 'bē'a im man ni ndōhē, tengutho bē gní 'yōthē a im mam ma Hmuhē mahēts'i. ²³ Nguetho nu'ū yēn 'yohē i 'bet'o bē ja rá ngu, tengu a ra Cristo i 'bet'o bē 'bēh yē 'yēc'yēi, ngue tengu 'bē guesē a rá jā'i a, nē rām pōrpate gātho ē. ²⁴ Nu'ū yē xisu da 'yōt'e 'bē'a gātho im man yú ndō, tengu tho yē 'yēc'yēi da 'yōt'e 'bē'a gātho im man ra Cristo. ²⁵ Nē nu ahē ma min'yohē ahē, dami huēc ni xisuhē, tengu tho a ra Cristo bi huēc yē 'yēc'yēi, nē bi un rá te nanguejē. ²⁶ Nē nu a ra Cristo ngubē bi 'yōt'e, nu'bē mi japi da bo xēn ho gātho yē 'yēc'yēi nangue rām hman Ojā. Nguetho ram hma tengu 'bē ra dehe i pē't'e gātho ran ts'o. Nē nu'a ran xixyā, n'da ra hmēpya ngue ra Cristo bi hoga ma mbūihē. ²⁷ N'damhma da zin ē yē 'yēc'yēi, ngue ya gātho mahoqui, nē nte man ts'o dín 'yohē. Nē hin'yē 'bē'a da thjñbi, pēgue gātho i jua a ran ho. ²⁸ Nē gātho yēn 'yohē, nde'bē di huēc yú xisu, tengu bē ní huēc rá jā'izehē. Nguetho nu'ū to'o di huēc rá xisu, dín huēc zehē a. ²⁹ Nē xinga n'da ra jā'i i san rá jā'izehē, pē dín jamansu, nē i 'ujni xēn ho rá jā'i, tengutho i ōt'a ra Cristo nangue yē 'yēc'yēi. ³⁰ Nguetho nujē dyē 'yēc'yēihē, tengu 'bē rá ngōc'yēi nē rá do'yo gahē a rá jā'i ra Cristo. ³¹ Tengu mán t'o't'i: "Nu'bē n'da ran 'yohē i sin rá xisu, i soh rá ta nē rá mbe, n'damhma da zã di manda rá xisu, tengu 'bē ē rá jā'izehē," bi 'yēn'a ra t'ohni. ³² Nē xēn hēi da bādi 'bē'a nam bōn na, pē dí ēngā drá Pablogā, ngue i udi nangue ra Cristo nē nangue yē 'yēc'yēi. ³³ Pē nē im ma, gātho ahē ngue gyēn 'yohēhē, dami huēc ni xisuhē tengu bē gní huēc zehēhē. Nē nu'ahē gyē xisuhē damin numansu ni ndōhē.

6 Nu'ahē gyē t'uhnihē gyē 'yēc'yēihē dami 'yōthē 'bē'a man ni tahē ni mbēhē, nguetho gue'a yún thēhē a ngue gui 'yōthē. ² Dami numansu ni tahē nē ni mbēhē. Nē gue'a rá mbēdi a rán t'ēdi Ojā ngue ní jāp Ojā n'da a, ngue bi ma maya'bē. ³ Nē guehna ran jāpi bi ma da nu n'da 'bē da 'yōt'e, ngue dín ja ran johya nē xēn ngu yē pa dim 'bēcua ja ra hāi. ⁴ Nē nu ahē gyú tahē, nu'bē guí sēh ni t'uhnihē, nde'bē hin gui jafē dín cuetho. Pē dami temanho hē guēpē dí 'yēc'yēi ra Hmu ē. ⁵ Nē nu ahē gyē mbēfihē nē gyē 'yēhēhē, dami 'yōthē xēn ho 'bē'a im man ni hmuhē ua ja ra hāi, nē guin numansuhē ē, nē gui suhē. Nē mpāhā thoho gui 'yōthē ni 'bēfihē, tengutho bē gní 'yōrpahē rá 'bēfi ni Hmuhē ra Cristo. ⁶ Dami 'yōthē xēn ho ni 'bēfihē, hinga hōn'bē in nu ahē ni hmuhē, pē dami 'yōthē tengutho bē gnín 'yēhēhē ra Cristo. Nē gātho ni mbēihē, nē gue'a rá pāhā Ojā a bēya. ⁷ Dami 'yōt' ni 'bēfihē nangue ran johya, tengu bē gní 'yōthē rá 'bēfi ni Hmuhē mahēts'i, nē hinga hōnt'a dín numanho ahē yē jā'i. ⁸ Nē damim bēmhbē ya, Ojā di cos'ahē ran ho nangue ran ho xcá 'yōthē, madague'a gyē 'yēhēhē o gue gyē hmuhē. ⁹ Nē nu ahē gyē hmuhē, pē gui 'yōrpahē a xēn ho ē ni mbēfihē, o gue ni 'yēhēhē, tengu

tho bə gní ndepe da 'yət'ahə ran ho. Ne hin gui xihmbə yən ɛnbi, nguetho guí pəhmbə ngue n'dat'a ni Hmuhə mahəts'i. Ne nu a ra Hmu mahəts'i hin di hyespə na nujə.

Di zerca ma mbəihə rá ts'edi Ojə tengu rá he ra dofəi

¹⁰ Ne nuya ma zə cu ahə, ga zacua ma mbəihə nangue rá ts'edi Ojə i jajə. ¹¹ Ngue tengu n'da ra dofəi i he rá he ngue ra t'egui ní təcua yén sə ɛ yén səihə. Ne ngutho rá ts'edi Ojə 'bə dí homhbə ngue hin da zä da hyäjə ra zjthu. ¹² Nguetho hinga gue'ɛ yə jə'i man səihə, pə gue'ɛ yə hmu yə ts'oqui, ngue ra zjthu rá hmu ra 'bexui i ja gətho ra ximhäi. Ne ɛ gətho yém fəts'ihə ra zjthu in 'youi ran dəhi, ne gətho 'bə'a má ts'edi bá nɛxpə 'bəh rá hmu ran ts'o, gətho man səihə ɛ. ¹³ Janangue'a tengu 'bə ga hehə yə t'egui ya, nangue gətho rá ts'edi Ojə, ngue ga həthə ga təfə yén sə ra zjthu i säc ma mbəihə. Ne nu'bə dá təhmbə ran səi, ya dá juahmbə xən ho, ne dá nuhə xingui ts'ɛ dá 'bəhm-bə. ¹⁴ Ne nu yə t'egui dí xi ahə, ne gue'ɛ nán səhə ɛ. Ngue nu'a ram hma dí tənhdə, ngue tengu 'bə ran gət'i ngue ra t'egui gam päthə. Ne nu'a ná həmhə ran hogui bi 'yərcahə ra Cristo, tengu 'bə ra coto ngue ra t'egui a, ngue hingui sä da dajə ra zjthu. ¹⁵ Ne nu'a ná yəmanhohə Ojə nangue'a ran ho ma'da'yo dá həmhə, ne gue'a ná huthə ran zambəi tengu 'bə dí net' ma zapatohə ngue yə t'egui, ne dan tihmbə ga səhmbə ra zjthu. ¹⁶ Ne man'da, nu'a ná pəhmbə majuəni Ojə, ngue tengu 'bə n'da ra xit'egui ní dəqui

gətho yén sə ra zjthu, tengu 'bə t'engbahə n'da ra sibi. ¹⁷ Ne nu'a ná pəhmbə majuəni dām pəhmbə, tengu 'bə dá pant' ma yəhə ra fəi ngue ra t'egui, ngue hin gam bəmhə a in nde di bəngahə ra zjthu. Ne nu'a rām hman Ojə, tengu 'bə ra espada di 'dajə rá Hogandəhi Ojə, gue'a dām muthə ra zjthu a. ¹⁸ Pə thocua thoho dan yəhə Ojə, ga äfə rá ts'edi, xingui ts'ɛ ga eshə nan yəhə Ojə, tengu di bəngahə rá Hogandəhi Ojə. Ne dan ɣyahə hin dan xəmbəihə, ngue ga äfə Ojə da mbəx'ɛ gətho ma mi'yəc'yəihə. ¹⁹ Ne nugä drá Pablogä, dami 'yäfə Ojə nanguecä, n'damhma di 'dacä ran 'yomfəni ne ga hut'anzambəi gam mamp'a rām hma, ne ga xi ɛ hing yə judío 'bə'a nde Ojə ngue da bəh ya. ²⁰ Gue'a nán ofädigä a, ngue dí xicä yə jə'i 'bə'a bi xicä Ojə. Dami 'yäfə rá ts'edi Ojə ngue hin ga su ga thoqui gam mangä rām hma.

Ran zengua ran zəgui

²¹ Nuya dí penhdä bə na ma cuhə ra Tíquico, ngue ɣmmɛ mahuequi. Ne nuna ɣmmɛ ət'e xən ho rá 'befi Ojə. Nu'a da xi ahə 'bə'a gətho dadí jagä, ne nangue gətho 'bə'a dí ət'ä. ²² Nuna ra Tíquico da ɣəx na ra səcuə dí ət'ä, ne da xi ahə nanguecəhe, ne da hyut'a ni mbəihə. ²³ Pə Ojə ma Tahə ne ma Hmuhə ra Jesucristo da hyut'a ni mbəihə, ne di ja ahə gui huɛ c ni mi'yəc'yəihə, nguetho gá hyəmhə rán ho mbo ni mbəihə. ²⁴ Pə Ojə di 'da ahə rán jəpi gətho ahə to'o gətho hin gui 'yɛ'ts'a gnín numanhohə a ma Hmuhə ra Jesucristo. Ne hənt'a dá xi ahə ya.

FILIPENSES

Ran zengua

1 Nugä drá Pablogä dí yo'be ra Timoteo drá 'yëhë'be ra Jesucristo. Dí o't'ä'be na ra søcuä gätho ahü ma zü cu ahü, ne ü yu ngürbi ne ü yüm fäts'ihü yu ngürbi, ne gätho ü i 'büpü ra dahnini Filipos ngue i ten'na ra Cristo. ² Pë dí ndep Ojä ma Tahü ne ma Hmuhü ra Jesucristo da 'yents'ahü rán japi ne da hyut'a ni mbüihü.

Nu ra Pablo i äp ra jamadi Ojä nanguë yu 'yëc'yëi

³ Jamadi, dí ëmp'a ma Ojä, n'dandj ngu n'dandj dím bën ahü, nguetho gue ahü mam fäts'i ahü bi 'dacä Ojä. ⁴ Ne zäi ëmmë i jagä ran johya 'bë dí äpä ra jamadi Ojä nanguë ahü. ⁵ Ne dadín johyagä nguetho n'dat'a rá 'bëfi ran ho ma'da'yo dí comhbü, gue'a gní zëjü a, ne gue'a gá 'yöthü 'bü rá mbüdi gá 'yëc'yëhhü, ne asta gue yu pa i jabüya. ⁶ Nugä dí pädi ngue Ojä di thocta a ra hoga'bëfi ngue bi d'ümi bi 'yörbü ni mbüihü, jananguë a di juadi xün ho 'bü bi zön ra pa ba ëh mahön'a ra Jesucristo. ⁷ Ne gue'a ná äpä ra jamadi Ojä a, ngue ëmmë dím bën ahü. Ne tengü'bü 'da'angu dí sähü ran ünbi dí sägä ne gue'a ná comhbü rán japi Ojä a, dá gue'bü dí ofädigä, o gue'bü dí 'bäpü ja ran juänbäte, ngue dadín yän a rán ho ma'da'yo ra Cristo dím ma ngue majuäni a. ⁸ Ne hönt'a Ojä i pädi hangü nan gu bü ná huëc'ahü, ne tengü bü ëmmë ni huëgahü ra Jesucristo. ⁹ Hananguë'a dí äp Ojä ngue man'da xün gu din ja ahü ran huëcate n'da ngu n'da ahü, ne din ja ahü ran 'yomfëni xün ho, ne guim bëmhbü xün ho nanguë a 'bë'a gätho guí öthü. ¹⁰ N'damhma gui huanhdü 'bë'a man'da xün ho gui 'yöthü, ne n'dat'a guim bëmhbü, ne hin hapü di nequi ni ts'oquihü 'bü bi zön ra pa ngue ba ëh ra Cristo. ¹¹ Ne hönt'a ra Jesucristo sä di 'da ahü ra hogambüi, ngue xün gu yu hoga'bëfi din ja ahü, ne gue'a dí t'ëspa Ojä a.

Hönt'a ra Cristo nám 'bü a ra Pablo

¹² Ma zü cu ahü, dín nde ahü ngue gui pähmbü, gue'a nán te ran ho ma'da'yo a nám 'bäcä ua. ¹³ Nguë gätho yu dofüi ua ja ran guts'üt'abi, ne'ü gätho mi'da yu jä'i i pädi ngue rá 'bëfi ra Cristo a ná 'bäcä ua. ¹⁴ Ne dá gue'bü dí ofädigä, pë gue'a ní hyut'an zambüi ma cuhü ngue'ü xün gu i 'bücua, ne hinguin su 'bü im man rá m hman Ojä. ¹⁵ I 'bücua 'da ü ngue im mamp'a rá m hman Ojä, i sëya nanguë rá m hman Ojä dí öt'ä. Pë i 'büh mi'da ngue im man rá m hman Ojä ngue nde da 'yöt' ran ho. ¹⁶ Ne nu'ü ngue ü i ja ran ts'ëya, im ma

nanguë ra Cristo, nguetho in nde 'bë'a da dase ü. Pë hinga gätho rá mbüi im ma, pë höntho nde ü ngue di yop a ma dumbüigä ua ja ra fädi. ¹⁷ Pë nu'ü mi'da di huëgä, ne nde da mbäxgui, ne gue'a ní man rá m hman ra Cristo ü, nguetho i pädi 'bë'a ná 'bäcä ua, ngue dín yänba a rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁸ Pë madague a hönt'a go to'o im mamp'a rá m hman Ojä, dá gue'bü n'dat'a im bëni o hin'na 'bü im ma nanguë a ra Cristo, ne guëxta a ëmmë dadín johya. Ne thocuä thoho dan johyagä. ¹⁹ Nguetho dí pädi ngue ga pömanhogä ua ja ra fädi, nguetho zäi guí äfë rá ts'edi Ojä nanguëcä, ne zäi i fäxcä rá Hogandähi ra Jesucristo. ²⁰ Nugä hin dín ndegä ngue m'bëjua ga pë'ts' ma sä nanguë 'bë'a dí öt'ä, pë ëmmë dín nde ga hut'an zambüi gam mangä xün ho rá m hman Ojä 'bü bi ts'ëgbä. Jananguë a gätho yu jä'i da bäh rán üjxte ra Cristo nanguë a dí öt'ä, madague'bü dí 'bücä o gue'bü da thogä. ²¹ Nguetho hönt'a dí 'büi nanguë ra Cristo, dín ndegä ngue din üjxte ra Cristo nanguë 'bë'a gätho dí öt'ä, ne man'da tho 'bü dá tugä. ²² Pë nu'bü guëxta a dadí thoqui dí 'bücua ja ra häi, sä ga täh mi'da yu jä'i ngue da 'yëc'yëi a ra Hmu mahëts'i. Pë hin dí päse nda a ga huanhni, hague dam 'büi, uague ga tu. ²³ Pë nugä ëmmë xün hëi ga pädi nda a ngue man'da xün ho. Pë nu'bü da hönt'sëgä, man'da dín nde 'bü ga tu ngue ga mba ním 'bü'be ra Cristo, nguetho man'da xün ho nanguëcä. ²⁴ Pë man'da xün ho nanguë ahü ngue guëxta a dí 'bücä ua ja ra ximhäi. ²⁵ Jananguë a dí häxanjuäni guëxta a dam 'bücä ua ngue ga fäx ahü ngue dín te ni t'ëc'yëihü. Ne man'da din ja ahü ran johya 'bü man'da gá 'yëc'yëihü ra Cristo. ²⁶ Ne nu'bü dí 'bücä ua ja ra häi, ne guín nüjü mahön'a, ëmmë da hyu ni mbüihü nanguë ra Cristo, ne gui 'yëspahü ra Cristo büya. ²⁷ Pë damam 'bühmbü 'bë'a rán sähü rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne madague a 'darbü dí 'bühmbü o yabü dí 'bücä, pë ga öcä ran ho gui 'yöthü büya, nanguë 'da' angü guim bëmhbü, ne gui fähmbü ma t'ëc'yëihü nanguë rán ho ma'da'yo ra Cristo. ²⁸ Ne hin gui suhü to'o da zü ahü nanguë ran ho ma'da'yo. Ne nanguë hin gá suhü, da badi ngue di 'bëh yü te ü, ne da badi ngue i ja ahü ra temazäi ngue bi 'da ahü Ojä. ²⁹ Nguetho hinga hönt'a ran ho bi 'da ahü Ojä ngue gui 'yëc'yëihü ra Cristo, pë ne'a man'da ran ho, ngue gui sähü yün ünbi nanguë ra Cristo. ³⁰ Ne 'da'angu dí öthü ya, dadín ünba hü ngue dín yämhbü a ran ho ma'da'yo, tengü thoho gá nuhü dá öt'ä mám'bet'o, ne guí öhmbü ngue guëxta a dí öt'ä ya.

Nu rán ujxte ra Cristo, hin'yü ran 'yëts'i

2 Nu'bü gue'a ra Cristo di zë ahë, në guí pãhmbë rán huçcate a, në nu'bü guín 'yohë rá Hogandãhi Ojã, në guí pãhmbë guí 'yöthë ra yembëi në ra mate, dan johyagã 'bë. 2 Pë dami yusca ma mbëi ran johya nanguë 'bë'a guí öthë ya, ngue n'dat'a guim bëmhbë, në 'da xctín huçctahë, në 'da'angu nin 'yomfënihë guim bëmhbë, hinga 'dahma 'dan'yo guim bëmhbë. 3 Në hin ga öthë ran 'yüya, në hin dan 'yëxhë, në hin gam bëmhbë ngue dan ujxtehë, pë man'da da bënse n'da hingui hose xinda gue'ë gã mi'da. 4 Në hinga hõnt'a ga honsehë gam bëmhbë, pë n'ë'a i hon ë mi'da ga fãxhë. 5 Pë n'da ngu'n'da dam bëmhbë tengu tho bë í bënjë ra Cristo. 6 Nu ra Cristo 'da'angudui Ojã a, pë him bin 'yëzëhë ngue Ojã a, nguetho bi bënjë. 7 Nguë bá sogui gãtho rá ts'edi mahëtsí, në bin 'yëhë 'bë mín jã'i ua ja ra ximhäi, në bi mbãx yë jã'i. 8 Në nu'bü mín jã'i xingui ts'ë bin 'yëts'i, pë bi 'yöt'e gãtho 'bë'a min nde Ojã, në bi du bë ja ra pont'i tengu n'da ra ts'om'bäi. 9 Në nanguë a bi 'yöt' ra Cristo, Ojã bi 'yëspa a, në bi un ra ts'edi man'da xën gu, në gue'a ra thuhu bi unni ëmmë man'da di muui. 10 Jananguë a nu'a ra Jesús gue'a rán säui din thãnde a, gãtho 'bëpë mahëts'i nëcua ja ra häi n'ë'ë gãtho xën du, yë jã'i në yüm 'bëhni Ojã në yë zjthu, gãtho da 'yëspa ra Jesucristo ra Hmu. 11 Në gãtho nán gu da bãdi në da ma ngue gue'a ra Jesucristo a ra Hmu nanguë gãtho 'bë'a i ja, n'damhmma gãtho da 'yëspa Ojã ra Ta.

Nu yë 'yëc'yëi gueëë ë yën yot'i ua ja ra 'bëxui

12 Jananguë a ma zë cu ahë ngue dadí huçc'ahë, zãj gã 'yöthë 'bë'a dá xi ahë nu'bü 'darbë mám 'bëhmbë, pë madague'a yaua dí 'bëcã ya, man'da hñehi thoho guí 'yöthë a nin sähë ngue i 'bëh ma pörpatehë, në hin gan 'yëxhë, pë guin numansuhë Ojã. 13 Nguetho gue'a Ojã dim pëpë mbo ma mbëihë në gue'a di 'dajë rá pãhä në rá ts'edi ngue ga örbahë rá pãhä Ojã. 14 Në o gadí yãni thohë, xín gan junthë, pë dami 'yöthë gãtho in nde Ojã. 15 N'damhmma njon da dingahë n'da ran ts'o ngue da ma i ja ma ts'oquihë. Pë dam 'bëhm-bë tengu man sähë ngue yü hogat'ëhni gahë Ojã, guerpë 'bë ë yë jã'i ngue i öt' ram fë'ts'i. Jananguë a ga öthë büya tengu n'da ran yot'i bë ja ra 'bëxui, ngue ga xihmbë ráam hman Ojã di un ra te. 16 Në nu'bü guí xihmbë ráam hman ra temazãj, nugã dan jhyagã 'bë bi zøn ra pa ngue ba ëh ra Cristo, ngue hin'yü 'bë'a dá pë'ts' ma sä nanguë ra 'bëfi xtã öt'ä bë guí 'bëhmbë. 17 Nguetho dadí hoc'a ni t'ëc'yëihë, tengu'bë dadí hocã n'da ra 'böts'e, xën ho 'bë dá undã Ojã. Në nugã 'bë hin dí gua ë yën ëngi dá sä 'bë gmí 'yëc'yëihë, pë man'da xën ho 'bë ga un ma te në ga fãm ma ji, ngue dí gua a ra 'böts'e ga undã Ojã nanguë gãtho ahë. Guexta a dadín johyagã, në da zã guí hyãmhbë man johyagã. 18 Jananguë a ga comhbë man johyagã 'bë bi zøn ra pa da t'ëna da thogã.

Ra Timoteo në ra Epafrodito

19 Në nu'bü rá pãhä Ojã 'bëx ga pën'nahë bë ra Timoteo da nu ahë. Në nu'bü dá pãdi 'bë'a gadí jahë bë dan johyagã büya. 20 Nguetho njohgui 'bëcua man'da ngue im bënì tengu díim bëm'be ra Timoteo nanguë ahë. 21 Nguetho gãtho mi'da i 'bëcua im bënse nanguë yü 'bëfi zëhë, në him majuañi rá 'bëfi ra Cristo Jesús im bëm büya. 22 Pë ya guí pãhmbë ngue ëmmë di muui nanguë 'bë'a i öt' na ra Timoteo, ngue dí com'be rá 'bëfi Ojã, tengu n'da ra ts'ünt'ë i conhui rá 'bëfi rá ta. 23 Pë dí tømì hasta gue'bë ga pãcã 'bë'a din jacã ua. Në m'bëjua ga pënhdã bë na ra Timoteo. 24 Pë xømhma da nde ra Hmu mahëts'i ngue da zã ga mba bë n'dihi, gan nu ahë. 25 Pë díim bënì ngue m'bët'o ga pën'nahë bë mahøn'a na ra Epafrodito, ma cuhë, në dí com'be rá 'bëfi ra Cristo díin yãnba'be a rán ho ma'da'yo. Guehna guá pëncã'be ua nanguë da mbãxca'be. 26 Pë nuya ëm-më nde da mba bë gam 'bëhmbë mahøn'a, në ëmmë tu rá mbëi ngue ya rá 'yöthë ngue mí ë a. 27 Në majuañi ëmmë mi ë në mi ts'ëtho xtán du. Pë nanguë rá mate Ojã ngue him bi du. Në nu'bü xtán du, man'da ëmmë xën gu ra dumbëi xcã nugã 'bë. 28 Pë jananguë a dí humbi ga pënhdã n'dihi na, n'damhmma gan johyahë 'bë guin nuhë mahøn'a, nëcã da hyu ma mbëigã ua. 29 Në nu'bü bi zøm bë dami simhbë xën ho, në guí 'yãfë ra jamadi Ojã ngue bi xox a. Në gãtho yë jã'i guin numansuhë ngue öt'e tengu i öt' na ra Epafrodito. 30 Në nuna mi ts'ëtho xtán du nanguë rá 'bëfi Ojã, nguetho bi 'yën rá te nanguë bi zëqui, ngue bi 'yöt' ra 'bëfi tengu tho'bë gue ahë xzuí zëjë.

Nu ra Cristo 'bë dí ëc'yëihë, gue'a ní bo ma mbëihë a

3 Nuya ma zë cu ahë, dí xi ahë, daman johyahë nanguë ra Hmu mahëts'i. Nugã hin dadín xømmbëi ngue ga xi ahë mahøn'a, gan johyahë, nguetho nin hos'ëhë ngue dí xi ahë. 2 Daman jamansuhë nanguë ë yë ts'on'yomfëni jã'i, nguetho nu'ë tengu tho'bë yë sãtëxã'yo, në i xi ahë jatho da hmëpya ni jã'ihë ngue da mba nthëqui ahë. 3 Pë nujë majuañi am hmëpya gahë bë na nujë Ojã, nguetho dí thãndehë Ojã nanguë rá Hogandãhi, në dadín johyahë nanguë a ra Cristo Jesús, në dí pãhmbë hinga gue'a man hosegahë ní 'yënjë yü t'ëñigahë Ojã. 4 Pë nu'bü 'bo'o sä ëna yü t'ëhni Ojã nanguë xën hose, pë man'da sä xcã ëngã 'bë, nguetho man'da mi pømãhno man t'öt'egã. 5 Nguetho dãm 'bëi nanguë yë judío, në ná hyãtopa xtãm 'bëcã 'bë mi thegã ma xifani, në gãtho dá comhbë a bi xije Ojã dyü hebreohe dyü judíohe, nguetho nu'a ma ta ra hebreo a gue a bi xãnd mam bomböta ra Benjamín mi 'bëh maya'bë. Në dá tendã 'bë'a im man yë fariseo, ngue ëmmë dá humbi dá öt'ä ë yün t'ëdi yë judío. 6 Në nugã ëmmë dá yãngã a ma t'ëc'yëihe dyü judíohe, jananguë a madí ënba yü 'yëc'yëi ra Cristo. Në mi öt'ä ë gãtho yën ho im man ë yün t'ëdi yë judío, jananguë'a njo'o to'o mi sä da man'a n'da rán t'ëdi Ojã ngue dá festtho. 7 Në míim bëngã ní zingã Ojã a man hose. Pë nuya

dí pađi ndetho di 'berpa nín 'yomfëni n'da a. Ne dá è'ts'ä a ná bęngä xën ho segä janangue bi zä dá tįngä ran ho nangue ra Cristo. ⁸ Ne madague'a hangu nan gu xtá øzehęgä, pe ndetho man'da dí 'bedi, nguetho man'da di muui ngue dí pačä ra Cristo Jesús ma Hmu. Janangue a gätho man hose dá 'bedi, ya him mín numanho, n'damhma bi zä dán 'yo'be ra Cristo. ⁹ Ne nuya sä dam 'bë'be ra Cristo, ne ntemanho i jagä 'bë'a dí øzehęgä nangue yæn t'ęđi, pe nangue a dí ęc'yëi 'bë'a bi 'yorca ra Cristo, ne gue'a í bo ma mbüi a ne in numanhogä Oja. Nguetho Oja in numanho u i hantho rá mate ra Cristo. ¹⁰ Ne nuya hont'a man'da ęmme dín nde ga pađi xën ho a ra Crsito. Ngue ga com'be xën ho a rá ts'edi bin t'um 'bë mi dámbëni, nguere da zä dam 'bëi xën ho 'bë dí 'bëtua ja ra ximhäi, ne da zä dan ünba tengu yæn ünbi bi nu a, ne da zä ga com'be rán dąte, ngue nde da ma di 'berqui xën ho a man yombüi zehę. ¹¹ Ne nubüya xømhma thoho da zä ga com'be xën ho a rá ts'edi ra Cristo bin t'um 'bë mí dąmbëni, ngue dam 'bëi xën ho a ra 'da'yote.

Gan uęnthohę ga tąhmbę ra 'dihı bęya

¹² Pe nugä hingui sä gam mangä ngue gätho dí com'be rá ts'edi ra Cristo, nguetho hin daná søni ngue gätho xtán hotho ga øt'e. Pe guexta a dadí thoqui dí honi ngue ga pađi gätho 'bë'a bi bęngä ra Cristo Jesús 'bë mi bęndgä. ¹³ Pe ma zę cu ahę dí xi ahę ya, ngue hinga gätho dí øt'ä xën ho, pe hin dín nde gam bęngä mahøn'a 'bë'a xtá øt'ä mam'bet'o. Pe guexta a ęmme dadí thoqui dí nde man'da ga øt'ä ran ho, ngue ga tąha xën ho. ¹⁴ Ne dín nde gan uęntho xën ho, ngue ga tąha ga han a í zoncahę Oja bę mahęts'i ga hąhmbę, nangue dí ęc'yëihę ra Cristo. ¹⁵ Ne gätho ahę ngue xën te nin 'yomfënihę nangue ni t'ęc'yëihę, nde'bę 'da'angu guim bęmhbę tengu dím bęngä. Ne nu'bę bę a n'da ahę n'dan'yo guim bęmhbę, nu a Oja di ja ahę ngue gui pařhmbę 'bë'a nde Oja. ¹⁶ Pe nde'bę ga thohmbę tengu ząi dí øthę, nangue rá 'bëfi Oja. ¹⁷ Ma zę cu ahę, dami tenhdę a 'bë'a dí øt'ä, ne'ę mi'da 'bę i øt'a tengu dí øt'ä, dami tenhdę u. ¹⁸ Nugä drá Pablogä, ga xi ahę mahøn'a, ęmme xën gu yę nidj ya xtá xi ahę, nguetho ęmme tu ma mbüi nangue 'bë'a i øt'ę 'da xën gu, i ęna i 'yo bę rá 'yu Oja, pęgue dín sühmbę ra Cristo ngue hingui ęc'yëi 'bë'a í du bę ja ra pont'i. ¹⁹ Ne da zøn ra pa ngue da guadi ne di 'bęh yú te, nguetho hont'a 'bë'a i si ne 'bë'a ndese rá ja'i i hađumbüi. Pe ęmme din 'yęx u nangue 'bë'a i øt'ę ne hin'yę yú 'yašä. Ne hont'a im bęni nangue a 'bë'a jaua ja ra ximhäi. ²⁰ Pe nuję dyú 'yęc'yëihę, dyú męnguhę bę mahęts'i, ne dadí thoqui dí tøm-dahę ngue ba ęh mahęts'i a mam pørpatehę, ngue gue'a ma Hmuhę ra Jesucristo. ²¹ Ne nu'a ra Cristo di pәрca ma ngøc'yëihę tengu rá ja'izehę ngue nujxte thoho, rá rs'edi i ja. Ne n'dat'a rá ts'edi ngue di manda 'bë'a gätho i jaua.

Thoscua thoho dan johyahę nangue ra Hmu

⁴ Ma zę cu ahę ęmme dadí huęc'ahę ne ęmme dím bęn ahę, nguetho xcá 'daję ran johya, ne nangue gá 'yęc'yëihę, gue'a ní nequi xën ho ma 'bëfigä a. Ne nuya ma zę cu ahę, o gadí uąnsa nin 'yomfënihę nangue ni t'ęc'yëihę. ² Ne nu aui man ju aui nangue ra Cristo ra Evodia ne ra Síntique, dami 'yorcaui ra mate ngue 'yo gadín sühmi, nguetho gadín cuui nangue ra Hmu mahęts'i. ³ Ne nu i ma hogamfäts'i'i ngue gá fäx-ca ra 'bëfi, dami fäx u yę xisu ngue dim 'bęmanho, nguetho ęmme dám pęcähe u nu'bę má mamhbe bę rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne a ra Clemente ne'ę mi'da bi mbäxqui, ngue gätho bi thusca ma thuhuhę bę ja ra xøcuą bę mahęts'i nangue bin 'daję ra temaząi. ⁴ Pe thocua thoho dan johyahę nangue ra Hmu, ne dí xi ahę mahøn'a, dan johyahę. ⁵ Ne ga fäxhę ma miją'ihę, n'damhma gätho yę ja'i da nu ngue dadí jamansuhę 'bë'a nám 'bühmbę. Ne gam bęmhbę ngue mi ts'etho ba ęh ra Hmu mahęts'i. ⁶ Ne hin ga hađumbüihę nangue 'bë'a gätho dí homhbę, pe gätho ga xihmbę Oja 'bë'a dí homhbę, ne ga xihmbę ra jamadi ngue ząi ørcahę a xën ho. ⁷ Ne nu Oja da hurca ma mbüihę bęya nangue ran johya hingui sä xtám bašę n'da, pe gue'a ran johya ní jamansuc ma mbüihę ne man 'yomfënihę, nangue dín 'yohę ra Cristo Jesús.

Gam bęmhbę 'bë'a gätho xën ho

⁸ Nuya ma zę cu ahę, mi'da jaua ngue dín nde ga xi ahę. Ngue gam bęmhbę gätho 'bë'a a majuąni, ne gätho 'bë'a yún thehę ngue dí hnumansuję, ne gam bęmhbę hin di yoho bę dá øthę 'bë'a dí øthę, ne hin te man ts'o gam bęmhbę. Ne gam bęmhbę ga ørpahę 'bë'a dí hyu yú mbüi u ma jija'ihę, ne gam bęmhbę ga øthę 'bë'a mfąđi ngue xën ho. Ne gam bęmhbę gätho 'bë'a ęmme xën ho, ne gam bęmhbę ngue 'bë'a gätho da t'ęspi xën ho. ⁹ Ne gui 'yøthę 'bë'a gätho dá xän'nahę, ne gui tenhdę gätho 'bë'a xtá ut ahę. Ne nu'bę ngubę gui 'yøthę, da zä gan 'yohę xën ho Oja ngue ząi i hurpa ní mbüi n'da.

Bi 'benpi ts'ę ram fäts'i a ra Pablo

¹⁰ Ne nu Oja bi 'dacä ran johya nangue a gá bęnję mahøn'a, ngue gadí zęję ts'ę. Ne dí pačä ngue hin gá pumbęniję, pe hont'a nja, him mi sä bę gui zęję mam'bet'o. ¹¹ Pe hin dí ęna ngue xcán ünba 'bę hin xquí fäxcahę, nguetho ya xtán ząi ngue i jagä ran johya madague'bę i ja a ga honi o hin'yę. ¹² Nugä dí pačä 'bë'a nám 'bęmanho n'da ra hyoya, ne dí pačä 'bë'a nám 'bęmanho n'da ngue i ja xën gu. Ne dadín johyagä madague a dín niyağä o gue dí tumanthuhugä. Ne hont'a go 'bë'a dín nu, uague xën gu i jagä o hin'yę, pe i hu ma mbüigä. ¹³ Ne hont'a go má ts'edi i ndec Oja, ya gätho sä ga øt'e, nguetho i fäxca ra Cristo. ¹⁴ Pe guexta a xën ho gá 'yøthę ngue gá zęję ts'ę, ngue i pan hnuman'ęgä. ¹⁵ Ne nu ahę guí 'bühmbę bę Filipos, guí pařhmbę ngue hønse ahę gá zęję ts'ę nu'bę má

pøngä bɛ ra häi Macedonia, ngue rá mbɛdi dá mangä ran ho ma'da'yo bɛ, nɛ gá pɛncahɛ ra mbɛti. ¹⁶ Nɛ nu'bɛ guexta a mí 'bɛcä bɛ ra hnini Tesalónica, yondj hyundj gá pɛncahɛ ra mbɛti, gue'bɛ má hongä. ¹⁷ Nɛ hinga hɔntho dín nde ga hɔni, pɛ dín nde ngue di jɔp ahɛ Ojɔ nanguɛ a xcá 'dajɛ, nanguɛ gá zɛjɛ. ¹⁸ Nugä ya dá hɔni 'bɛ'a guá pɛncähɛ 'bɛ mi zɔcua ra Epafrodito, nɛ i pongui ts'ɛ 'bɛ'a dí honi. Nɛ nanguɛ 'bɛ'a guá pɛncähɛ, nu Ojɔ i numanho, tengu'bɛ n'da ran t'unni ɛmmɛ di muui. ¹⁹ Nɛ nu'a ma Ojɔhɛ di 'da ahɛ xɛn ho 'bɛ'a gätho guí homhbɛ nanguɛ dí 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús. Nguetho nte di 'bɛ'a, nɛ ɛmmɛ xɛn ho a di 'dajɛ.

²⁰ Pɛ dí ɛspahɛ ma Tahɛ Ojɔ nɛ gätho yɛ pa mazɔi. Nɛ hɔnt'a dím bɛngä a.

Rán zɛgui ran zɛngua

²¹ Nɛ dí pɛn'nahɛ ran zɛngua gätho yɛ 'yɛc'yɛi ngue i 'bɛrɛ, nanguɛ rá thuhu ra Jesucristo. Nɛ gätho ya yɛ cu dí 'bɛhmbɛ ua i pɛn'nahɛ ran zɛngua. ²² Nɛ'ɛ mi'da yɛ 'yɛc'yɛi ngue i 'bɛcua ja ra hnini, gätho i pɛn'nahɛ ran zɛngua. Nɛ nu'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi ngue dim pɛcua ja ran guts'ɛt'abi man'da in nde di zɛngua ahɛ. ²³ Nɛ nu ma Hmuɛhɛ ra Jesucristo dí äpä di 'da'ahɛ rán jɔpi gätho ahɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɛ a, nɛ hɔnt'a gam bɛmhɛ a ya.

COLOSENSES

Ran zengua

1 Nugä drá Pablogä, ma 'bäigä'be ra Cristo Jesús, nangue rá pähä Ojä. ² Ne dí yo'be ma cuhë ra Timoteo, dadí zengua ahë gätho yë 'yëc'yëi ngue guí 'bëhmbë bë ja ra hnini Colosas, dadín cuhë nangue n'dat'a dím bëmhëbë ra Cristo. Ne dín ndehe ngue gätho ahë guin nuhë rán jãpi Ojä ma Tahë, në da hyut'a ni mbëihë.

Jamadi dí ãmfë Ojä

³ Nu'bë dí yãhe Ojä ngue rá Ta ma Hmuhë ra Jesucristo, thocua thoho dí ãmfë jamadi nangue ahë. ⁴ Nguetho ya xtá øhmbe nangue ni t'ëc'yëihë nangue ra Cristo Jesús, në dá øhmbe ngue ja ahë ran huëcate nangue ni mi 'yëc'yëihë. ⁵ Nguetho guí tømhbë 'bë'a gätho yën ho guin nuhë bë mahëts'i, në guí tømhbë gue'bë go rá mbëdi gmí 'yëc'yëihë a ram hma majuãni. ⁶ Nu ran ho ma'da'yo ngue xcá 'yøhmbe, nuya din xãndi, në hønbe go harë i pa, di pärra yé mbëi yë jã'i, tengu tho bin ja bë guí 'bëhmbë 'bë gmí 'yëc'yëihë njuãntho rá mate Ojä. ⁷ Gmí 'yøhmbe ran ho ma'da'yo gue'a bi xi ahë man 'yo'be ra Epafras. Nugähe ãmme dadí huëje na, nguetho nuna ran 'yohë n'da rá 'yëhë ra Cristo, në di zë ahë nangue rá 'bëfi Ojä. ⁸ Ne nuna ra Epafras bi xije ngue gadí huëgahe nangue rá Hogandãhi Ojä di bën'nahë. ⁹ Ne nu'bë ra pa dá øhmbe ngue xën ho ni t'ëc'yëihë në nin huëcatehë, thocua thoho dí äfe rá ts'edi Ojä nangue ahë, ngue gui pähmbë rá pähä Ojä në gui pähmbë rán 'yomfëni a rá Hogandãhi Ojä. ¹⁰ Ne dí äfe rá ts'edi Ojä ngue gam 'bëhmbë tengu rán säui ë yé t'ëhni Ojä, në thocua thoho zã guí 'yøthë a in numanho ra Hmu. Ne dí äfe Ojä ngue gui 'yøthë yë hogant'øt'e, në din te ni mbëihë ngue man'da gui pähmbë Ojä. ¹¹ Ne gätho nan gu rá ts'edi Ojä dí äpãhe nangue gätho yën ënbi guín nuhë, ngue hin gan xømbeihë. Ne nangue rá ts'edi Ojä di ja ahë ngue hin di ën'na ni mbëihë, në din ja ahë ran johya. ¹² Janangue a da zã guí 'yëmfë jamadi ma Tahë Ojä, nguetho bi hogahë da zã ga comhbë 'bë'a gätho di un yë 'yëc'yëi guerpë bí ja rán nequi. ¹³ Ne bi yãnjë Ojä bë ja rá ts'edi ra 'bexui, në bi zixgahë bë di manda rá Ts'ünt'ë di huëqui. ¹⁴ Ne nu'a rá Ts'ünt'ë bi gurca ma ts'oquihë, në gue'a í zã bi pungahë Ojä a.

Rá 'bëfi bi 'yøzehe ra Cristo

¹⁵ Ne nu Ojä hingui sä da nu n'da, pë nu ra Cristo ngue 'da'anguidui Ojä, në bin jã'i ua ja ra häi tengu tho

'bë dá nuhë Ojä. Nu ra Cristo mi 'bë 'bë rá mbëdi thoho, 'bë nte mi ja ua. ¹⁶ Ne nangue rá ts'edi Ojä ra Cristo bi 'yøt'e 'bë'a gätho i ja në to'o gätho i 'bëi, guecua ja ra häi, nerpë mahëts'i, nu'ë di nequi në'ë hin di nequi, gätho ë i ja yé ts'edi, në'ë ãmbi i jase yé ts'edi, pë nu ra Cristo bi 'yøt'e gätho ë ngue di manda ë. ¹⁷ Ne nu'a ra Cristo mi 'bëi nu'bë ma hin'yë ua ra ximhäi. Ne nangue rá ts'edi di jamansu xën ho gätho 'bë'a bi 'yøt'e, në gue'a ní bømãno a. ¹⁸ Nu gätho yë 'yëc'yëi i 'bëi n'dam'bëi tho i øt'e tengu'bë n'danjã'i tho, nu ra Cristo tengu'bë rá yã a. Ne di un ra temazã yë 'yëc'yëi. Ne nu'a, rá mbëdi ngue bi dãmbeñi a. Janangue a hin'yë man'da ra ts'edi nujxte tengu rá ts'edi a. ¹⁹ Nguetho bi zãn Ojä hønt'a rá Ts'ünt'ë bi unni gätho rá ts'edi. ²⁰ Ne nu'bë mí mbän rá ji ra Cristo bë ja ra pont'i, bi 'berpa yé ts'edi ë gätho madín sëhmbë Ojä i 'bëcua ja ra häi nerpë mahëts'i. Ne gue'a dí hocpi gätho 'bë'a i ja, në gue'a dí hocpa ë to'o gätho in nde. ²¹ Ne nu'a ra Cristo bi hogahë, nguetho yatho dá 'uehmbë bë rá 'yu Ojä, në mí øthë yën ts'o, në gue'a dán sëhmbë Ojä a. Pë nuya Ojä sä da numanhojë. ²² Nu Ojä bi hogahë gätho ma ts'oquihë, nguetho rá jã'i ra Jesús bi nu ran ënbi në ran dãte nanguejë. Janangue'a xtãn hotho gahë 'bë bi dãjë bë 'bë Ojä, në hin da dïnga ma ts'oquihë. ²³ Pë nu'bë guín nde ngue din ja ahë bë, pë jatho thocua thoho gui 'yëc'yëihë, në hin gui 'yon nin 'yomfënihë. Ne gui thoqui gui tømhbë ran ho ma'da'yo gá 'yøhmbe, nu'a bi sih yë jã'i gätho ra ximhäi. Ne n'dat'a ram hma dí øt'ã ngue dím pøngahyãgã, guecã drá Pablogã.

Rá 'bëfi ra Pablo

²⁴ Ne nugä di johya ma mbëi 'bë dín nu ran ënbi nangue ahë. Ne xën zãn Ojä ga comhbë rán ënbi ra Cristo, nguetho yé mbeti gahë a. Nu'a bi nu ran ënbi nangue gätho yë 'yëc'yëi, nëcã dín nu ran ënbi tengu bi zãn Ojä ngue gan nugã. ²⁵ Ne bi huancã Ojä gätho yë 'yëc'yëi ga pëpi, ngue ga xih ran ho ma'da'yo. Ne nu'a ran ho ma'da'yo ní gua a rá m hman Ojä a, ngue im ma gätho him mam fãdi mam'bet'o. Nguetho gue'bë rá mbëdi thoho njom mí pãdi. Ne nu'bë mãm 'bëhmbë bëya, në ja dá pähmbë bëya. ²⁷ Ne nuna ram hma him mam fãdi, ngue dim 'bërpë ra Cristo bë mbo ma mbëihë, ngue gätho dyé 'yëc'yëihë i 'bëh ra ximhäi, në'ë hing yë judío. Ne nangue dim 'bërpë mbo ma mbëihë ra Cristo, sä ga tømhbë a rán ho nujxte bí ja bë mahëts'i. Ne guehna ran t'øt'e nujxte in ndejë Ojä ga pähmbë ya. ²⁸ Janangue a nu ran ho ma'da'yo dím mamhbe në dí xänbahe xën ho, në gätho yë jã'i dí

xihmbe ran ho, nangué bi 'dacä ran 'yomfëni Ojã. Nguetho dí ndepe gãtho da mba ma hocpi yú mbëi ɛ, nu'be i paði 'be'a bi 'yörba ra Cristo. Ne da zã dim 'bëi xën ho ra Cristo be mbo yú mbëi bëya. ²⁹ Janangué a gãtho ma mbëi dí øt'ä ma 'befi, nangué ra ts'edi ngue bi 'dac ra Cristo dí øt'ä.

2 Nugã drã Pablogã dín nde ahɛ gui paḥmbɛ ngue dí haḍumbëi dí äpã rá ts'edi Ojã nangué ahɛ gyú 'yëc'yëihɛ. Ne'ɛ ngue 'bɛpɛ ra hnini Laodicea ne gãtho ɛ mi'da ngue njam'be mi nugui. ² Dín nde ahɛ ngue da hyu ni mbëihɛ, ne n'dat'a guim bëmhbe nangué i ja ahɛ nin huëcatehɛ n'da ngu n'da ahɛ. Ne hin te di 'bedi ngue gui paḥmbɛ nangué ra Cristo, nguetho 'be'a gãtho him mam faði sä gui tĩmhbe nangué ra Cristo. ³ Pe nangué ra Cristo sä gui tĩmhbe 'be'a him mam faði nangué rán 'yomfëni ra Cristo. Ne hønt'a ra Cristo sä da 'yut ahɛ rán 'yomfëni Ojã. ⁴ Nuna guehna dí xi ahɛ na, nguetho 'bɛ'i 'da nde da hyã ahɛ, ɛmme mahotho im man ɛ, pe him majuani. ⁵ Nugã hinga 'darbɛ dí 'bëhmbɛ ya, pe i so ma mbëi nangué ahɛ. Ne ɛmme i hu ma mbëi 'bɛ dí øde ngue hingui cuent' ni mbëihɛ, ne hingui tap a ni mbëihɛ ɛ yɛ hyãte, nangué ni t'ëc'yëihɛ nangué ra Cristo. ⁶ Nde'be thocua thoho gan 'yohɛ ra Cristo Jesús ra Hmu, nguetho ya gá sin a ra Cristo ngue dim Hmu be ja ni mbëihɛ, ne bi du nangué ahɛ. ⁷ Nu ra Cristo tengu'be ra da'yɛ a, ne n'dat'a guí comhbɛ rá te ni mbëihɛ, ne gue'a nán te ni mbëihɛ a. Ne dami zacua ni t'ëc'yëihɛ, tengu bi sãn'nahɛ. Ne zaji gui 'yëmfɛ jamadi Ojã gãtho bi 'da ahɛ.

Dí comhbɛ ra 'da'yote ra Cristo

⁸ Damin jamansuhɛ ngue hin din ts'on ni t'ëc'yëihɛ nangué 'be'a im man i 'da yɛn 'yohɛ, ngue nde da hyã ahɛ. Pe im bënë a i xi ahɛ, ne him majuani a i xi ahɛ. Gue'ɛ yúm hmanɛ yɛn 'yohɛ im ma mi'da yɛ hmu hin di nequi di manda ua ja ra ximhäi, ne hin rán t'ëdi ra Cristo ɛ. ⁹ Pe nangué a ra Cristo da zã ga paḥmbɛ xën ho Ojã. Nguetho Ojã bin ja'i nangué rán gøc'yëi ra Cristo, ne nte di 'bedi gãtho i ja a Ojã nangué rá ja'i ra Cristo. ¹⁰ Janangué a nu'be dín 'yohɛ ra Cristo, i jajɛ 'be'a gãtho dí homhbɛ. Ne nu'a ra Hmuts'ɛ't'abi a, ne hønt'a di manda gãtho 'be'a i ja. ¹¹ Ne nu'be má ëc'yëihɛ ra Cristo, bi thegahɛ gãtho ma ts'oquihɛ gãtho gahɛ, ne ahɛ ngue hing yɛ judío ahɛ. Ne gue'a njuant'ho ran thequi in nu Ojã a bi 'yøt ahɛ ra Cristo. ¹² Nguetho nu'be mán xixyãhɛ, tengu'be 'darbɛ bi t'ägahɛ a ra Cristo, ngue dá sohmbɛ be ma nyon 'yomfënihɛ. Ne tengu'be 'darbɛ dá thãmbënihɛ ra Cristo be ja ra 'da'yote, nguetho dí ëc'yëihɛ rá ts'edi Ojã bi xox'a ra Cristo 'be mi du, nangué rá ts'edi xën ndoho. ¹³ Ne nu'be hin ní hoc ni mbëihɛ, gãtho ahɛ ngue hing yɛ judío ahɛ, tengu'be gyú duhɛ nangué ni ts'oquihɛ, ne hin gmi comhbɛ ran hoqui bi man Ojã maya'be. Pe nu Ojã bi ja ahɛ ne'ahɛ dá comhbɛ ra tema'da'yo ra Cristo, ne bi pungahɛ gãtho ma ts'oquihɛ. ¹⁴ Ne nu'be hin dá jãshɛ yɛn t'ëdi Ojã, o gue'a ran hocja'i dí paşehɛ hin dá jãshɛ a, ne gue'a gã dín du-

patehɛ a. Pe bi gurga man dupatehɛ a ra Jesús 'be mi du be ja ra pont'i. Ne gue'a ní hogahɛ Ojã a. ¹⁵ Ne nangué a 'be'a bi 'yøt' ra Cristo 'be mi du be ja ra pont'i, bi 'berpa yú ts'edi ɛ i ɛna i ja yú ts'edi ngue hin di nequi. Ne bi japi ngue bi mbë'ts' yú sä 'be mi hnu ngue bi da a ra Cristo.

Ga homhbɛ ga øthɛ ngue dyɛ menguhɛ be mahëts'i.

¹⁶ Janangué a njon da zã da xijɛ ga sufɛ 'be'a dí sihɛ, ne njon da zã da xijɛ jatho ga sufɛ n'da ran go, gue'ɛ yɛ t'angopa, o gue'ɛ yɛ pa ran ts'äya. ¹⁷ Ne nuya yɛn t'ëdi ɛmbi xën dæxqui, bi man Ojã maya'be ngue bi xi ɛ yɛ judío, pe 'da yɛ patho ɛ. Ne din t'ës' 'be bá ɛh ra Cristo ɛ, nguetho yɛ hmepya thoho nangué a ra Cristo. Pe nuya bi zøh ra Cristo, ne gue'a majuani i ja rá ts'edi a. ¹⁸ Ne masque i si ahɛ gui 'bëhmbɛ rán japi Ojã 'be hin gui thãndehɛ yúm 'bëhni Ojã mahëts'i. Pe o guí suhɛ. Gue'a im man ɛ 'da, nguetho ɛmbi ran 'yëts'i 'be dí thãndehɛ ra Cristo, nguetho i ja rá ts'edi. Pe go i ɛn ɛ hing ran 'yëts'i 'be ga thãndehɛ ɛ i coh yú ts'edi, ngue yúm 'bëhni Ojã mahëts'i. Pe im mansɛ, ne him bi 'yut Ojã, nguetho ɛmme xën ts'o yán 'yomfëni ɛ. ¹⁹ Pe nu'ɛ hin'yɛ 'be'a yán jahɛ ra Cristo. Pe nu'be dyɛ 'yëc'yëihɛ dí 'bëhmbɛ ra Cristo tengu'be n'danja'i tho dí comhbɛ. Nu ra Cristo tengu'be ra ya, ne di bengahɛ yɛn 'yomfëni xën ho, ne gue'a nán te ma mbëihɛ a, tengu bi zãn Ojã.

'Darbɛ dá tuhɛ ra Cristo ne 'darbɛ dí 'bëhmbɛ a

²⁰ Ha hin gá tuhɛ ra Cristo, ne guí ɛna gá hyehmbɛ yán t'øt'e ra ximhäi. Pe hanja guexta a gní 'yøthɛ tengu'be rá mbeti ahɛ ra ximhäi, ngue guí ødahɛ yán t'ë-di ɛ to'o ɛmbi di manda ua ja ra ximhäi. ²¹ Ngue sä i ɛn ahɛ: "'Yo guí thãhmbɛ ya, ne o guí sahɛ ya, ne o guí haɣhɛ ya." Pe nde'be hin gan hyehmbɛ ngue di 'bep ahɛ ɛ yán t'ëdi ɛ. ²² Pe gãtho ya ɛnjɛ ga sufɛ, pe an ts'änni gãtho ga homhbɛ ne din thegue. ²³ Ne ɛna gue'be gue'a ran 'yomfëni xën ho a im man ya yɛn 'yohɛ, nguetho im man a n'da ran thãnde ngue hin dín 'yëx a n'da, ne im ma da zethoho 'be'a in nde n'da. Pe mfãdi hinga gue'a, nguetho hinga gue'a ní zerpa ní mbëi n'da 'be im bënë da 'yøt' ran ts'o.

3 Pe gam bëmhbe ngue 'darbɛ dá thãmbënihɛ ra Cristo, tengu'be ya dá sohmbɛ ra ximhäi. Janangué a ga homhbɛ ga øthɛ ngue dyɛ menguhɛ be mahëts'i, ngue ya dí 'bëhmbɛ ra Cristo, ne nu'a i 'bɛpɛ ja rán 'yëi Ojã, i conhui rá ts'edi a. ² Gam bëmhbe tengu be nam bënë ɛ 'bɛpɛ mahëts'i, ne hin gam bëmhbe tengu be nam bënë ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. ³ Gam bëmhbe ngue 'darbɛ dá tuhɛ ra Cristo, ne nuya 'darbɛ bi 'besca ma tehɛ ra Cristo be bí ja rá ts'edi Ojã, be nam bënë a. ⁴ Nu ra Cristo dá simhbɛ mbo ma mbëihɛ, ne gue'a ma tehɛ i jajɛ a ya. Ne nu'be bi hnu a rá ts'edi nujxte ra Cristo, ne'be da hnu ngue dí comhbɛ rá nujxte a.

Hønt'a ma'da'yo gam bəmhbə ya

⁵ Janangue a nuya gätho yún ts'o ra ximhäi i ja bə mbo ma mbəihə ga hēhmbə, tengu'bə dán hyosehə. Hin dan 'yomt'ənihə, xin ga øthə yə 'yāsā, nē ga eshə ɯ yə ts'on'yomfəni. Xín dan siyatehə, nguetho tengu'bə dí thəndehə ɯ yə ojaŋ gue him majuəni. ⁶ Pēgue gue-hya da nu rán ts'əmbi Ojaŋ nts'utho, gue gätho ɯ hin di jamansu 'bē'a im man Ojaŋ. ⁷ Nu'ehə ngubə gmí øthə 'bə gmí 'yohə bə ja ra 'bexui. ⁸ Pē nuya dami hyehmbə 'bē'a gmím bənbahe ni mijə'ihə ya, gätho ra cue, nē dami hyehmbə a gní 'yēt'ambəihə ran ts'o. Nē o gadí c'əman'ɯ ni mijə'ihə nangue ra ts'ore, nē gui 'yeshə nangue ra ts'ore i pøn ni ndehə. ⁹ Nē o gadín xihmbə yə fehni n'da ngu n'da ahə, nguetho ya gá pähmbə nin 'yomfənihə nē gätho 'bē'a gmí øthə. ¹⁰ Nē nuya i ja ahə ma'da'yo nin 'yomfənihə. Pē nu Ojaŋ man'da man'da di 'da ahə ran 'yomfəni, da gohi tengu tho ho rán 'yomfəni ra Cristo, gue bi 'dajə ra 'da'yote. ¹¹ Nu ra Cristo 'da'angu bə na nu yə ja'i, madague hønt'a go 'bē'a má ja'i, yə griego, o gue yə judío o gue hing yə judío, o gue yəm 'bəndəpo ja'i, o gue yə 'yēhə, o gue hing yə 'yēhə. Nu ra Cristo in 'yohə hønt'a to'o nde da 'yēc'yēi, nē nangue ra Cristo ga tǐmhə gätho dí homhbə. ¹² Nē nangue rán huəcate Ojaŋ ya bi huancahə gue ga əc'yēihə. Janangue a nde'bə ga øthə ran hocja'i, nē hin dan 'yēxhə, nē ga ørbahə ran ho ma mijə'ihə, nē din ja ma yembəihə, nē hin dan xəmbəihə 'bē'a da t'ørcahə. ¹³ Nē dam punbahə n'da ngu n'dajə nu'bə da 'yørcahə ran ts'o n'da, tengutho bə í pungahə ra Cristo. ¹⁴ Pē man'da ɛmme hnehí tho ho ga øthə ran huəcate, hin te dadí 'bēhmbə 'bə. ¹⁵ Nē ga jafə ra Cristo di manda gahə, n'damhma dim 'bəmanho ma mbəihə. Nguetho ya bá zoncahə Ojaŋ gue dam 'bəhmbə tengu'bə n'danjə'itho. Nē thocua tho ho ga xihmbə ra jamadi 'bē'a bi 'yørcahə Ojaŋ. ¹⁶ Nē gam bəmhbə rá m hman ra Cristo, nē nangue rá m hma din jajə ran 'yomfəni xən ho. Nē gue'a dán xənbahə a n'da ngu n'dajə. Nē ga ɛmfə jamadi Ojaŋ nu'bə dí tuhmbə yə thuhu, o gue dí m mamhbə rá m hman Ojaŋ. ¹⁷ Nē 'bē'a gätho dí øthə, nē 'bē'a gätho dí m mamhbə, pē ga øthə a dí t'əspa ra Hmu Jesús. Nē ga ɛmfə jamadi Ojaŋ ma Tahə, nangue a ra Jesús.

Dam 'bəmanhohə bə ja ma ngumhbə

¹⁸ Nē nu ahə gyə xisuhə, dami 'yøhmbə 'bē'a im man ni ndøhə, nguetho gue'a rán sāui n'da ra 'yēc'yēi. ¹⁹ Nē nu ahə gyəni 'yohəhə, dami huəc ni xisuhə, nē hin gui səhmbə ɯ. ²⁰ Nē nu ahə gyə t'əhnhə, dami 'yøthə 'bē'a gätho man ni tahə nē ni mbehə, nguetho gue'a in numanho Ojaŋ a. ²¹ Nē nu ahə gyə tahə, nē gyə mbehə, hinga thocua tho gui səh ni t'əhnhə, janangue a mpähä tho ho da 'yøt'a guín numanhohə. ²² Nē nu ahə gyə 'yēhəhə nē gyə mbefihə, dami 'yøthə 'bē'a gätho nde ni hmuhə, yə ja'i. Pē hinga hønt'ɯ guim bəmhbə da numanho ahə ɯ, pē gue'a Ojaŋ guín ndehə da numanho ahə. Janangue a gui 'yøthə xən ho ni 'befihə

ngue dí numanho ahə Ojaŋ. ²³ Nē nu'ɯ 'bē'a gätho ní 'befi guí øthə, gui 'yøthə xən ho, nguetho hinga hønt'a ra ja'i ni hmuhə, pē nēse a Ojaŋ. ²⁴ Nguetho ya guí pähmbə a ra herencia di 'dajə ra Cristo, gue i juadi xən ho, nē gue'a majuəni ni Hmuhə a. ²⁵ Pē nu'ɯ to'o i øt' ran ts'o, Ojaŋ di cospa a bi 'yøt'e, madague a hønt'a go to'o ní ja'i.

4 Nē nu ahə gyə hmuhə, dami 'yørpahə ran ho ni 'yēhəhə o gue ni mbefihə, nguetho guí pähmbə i 'bəpə mahəts'i ni Hmuhə.

Man'da ran zofu

² Nē gätho gahə hin dan xəmbəihə nangue dan yəhə Ojaŋ, nē thocua tho ho ga xihmbə jamadi Ojaŋ 'bē'a gätho di 'dajə. ³ Nē nu ahə damin yəhə Ojaŋ nanguecähe, gue di jaje ga thojə gam mamhbe rá m hma, nē ga xih yə ja'i 'bē'a bi 'yurcahə, ram hma gue him mam fədi, gue dim 'bəpə mbo ma mbəihə ra Cristo. Nē nugä dí ofädigä nguetho dí m mangä na ram hma. ⁴ Dami 'yäfə rá ts'edi Ojaŋ gue da bəmanho 'bē'a dí m mangä, gue 'bē'a bi 'yurcahə, nguetho jatho gam mangä xən ho a. ⁵ Nē dami jamansu ni mbəihə, janangue a nu yə ja'i hing yə 'yēc'yēi da nu gue majuəni guín 'yohə ra Cristo. Nē dəman ɛhyahə gui xihmbə nangue ra Cristo. ⁶ Dami zomanhohə yə ja'i, nē hin gui 'yøthə ɯ, pē dəmi hyurpahə yé mbəi. Pē ga pähmbə 'bē'a dá thəhmbə n'da ngu n'da, nangue a ran ho di bəngahə Ojaŋ gue ga xihmbə.

Ran zəngua ran zəgui

⁷ Nuna ma zə cuhə ra Tíquico, ɛmme dadí huəcä na, nē bi mbəxqui xən ho gue dá øt'be rá 'befi Ojaŋ. Nu'bə bi zəm bə, da xi ahə gätho 'bē'a dadí jagä. ⁸ Janangue a dí pəhdä bə ya, gue gui pähmbə 'bē'a dí jagähe ua. Nē nu'a da hyut a ni mbəihə nangue ra Cristo. ⁹ Nē da mbe ra Tíquico ma cuhə ra Onésimo, nuna i əc'yēi xən ho na, nehna dadí huəcä na. Nuna n'da ra mēngu bə guí 'bəhmbə, nē da xi ahə 'bē'a gätho bin ja ua. ¹⁰ Nehna ma mi ofädi'be ra Aristarco, i pən'nahə ran zəngua, nē ra Marcos rá mēni ra Bernabé i pən'nahə ran zəngua. Nē ya dá xi ahə nangue ra Marcos, nē nu'bə da zəm bə, dami simhbə xən ho. ¹¹ Nehna ra Jesús í Justo i pən'nahə ran zəngua. Pē høndi hyutho ya ma mijudíohe gue yə 'yēc'yēi dadím pəhmbə ua nangue rá 'befi Ojaŋ, nē guehya hyu ɛmme i hurca ma mbəi. ¹² Nē nuna i pən'nahə ran zəngua na ra Epafras, n'da ra mēngu bə guí 'bəhmbə, nē rá 'yēhə ra Cristo na. Nē zəi i äp rá ts'edi Ojaŋ nangue ahə, gue hin gui päh nin 'yomfənihə nangue ra Cristo, pē njuəntho gui 'yøthə rá pähä Ojaŋ. ¹³ Nē majuəni dí m mangä nangue ra Epafras, gue ɛmme xə hyədumbəi in yəui Ojaŋ nangue ahə, pē hinga hønt'a thohə, pē nē'ɯ yə 'yēc'yēi i 'bəpə ja ra hnini Laodicea, nē'ɯ 'bəpə ja ra hnini Hierápolis. ¹⁴ Nu'a ra Lucas, ra médico, ɛmme dadí huējə a, nē'a i pən'nahə ran zəngua. ¹⁵ Nēcä dra Pablogä dí pənpa ran zəngua yə 'yēc'yēi gue i 'bəpə ja ra hnini Laodicea, nē'a man juhə nangue ra Cristo ra Ninfas, nē

gätho ɛ yɛ 'yɛc'yɛi ngue dim pɛti bɛ rán gu. ¹⁶ Nɛ nu ahɛ, nu'bɛ gá jua a gá mamhbɛ na ra sɔcuɔ dí pɛn'nahɛ ya, dami thocpahɛ ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bí 'bɛpɛ ja ra hnini Laodicea. Nɛ'a man'da ra sɔcuɔ dá pɛhndä bɛ Laodicea, dami nuhɛ bɛ. ¹⁷ Nɛ nu'i gra Arquipo, pɛ i

jaua a dí xi a'i. Dami 'yɔt'e xɛn ho ra 'bɛfi ngue bi 'da a'i ra Hmu, nɛ hingui ts'ɛtho gui 'yɔt'e. ¹⁸ Nugä dra Pablogä, dá o't'ä ua na man zɛngua nangue ma 'yɛsɛ. Pɛ damim bɛmhɛ ngue dí ofädigä. Ojɔ di jamansu ahɛ nɛ da mbäx ahɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi'ahɛ ya.

1 TESALONICENSES

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä ne ra Silvano ne ra Timoteo dí ot'ähe na ra søcuä, ne dí penh'nahe ran zengua gätho ɯ yɛ 'yɛc'yɛi gue dim pɛti bɛ ja ra hnini Tesalónica, gätho yɛ ja'i ngue in 'yohɯ Oja ma Tahɯ ne ra Jesucristo ma Hmuɯ. Ne nu aɯ ne dí ndehe din ja aɯ rán jaɔi Oja, ne da hyut'a ni mbɛihɯ Oja ma Tahɯ ne ma Hmuɯ ra Jesucristo.

Bi t'ut'ɯ 'bɛpɯ dí 'yɛc'yɛi ɯ 'bɛpɯ mi'da yɛ häi

2 Ne zai dí xihmbe jamadi Oja nangue aɯ. Ne zai dí m bɛn aɯ 'bɛ dí yahe Oja. **3** Ne dí m bɛn aɯ 'bɛ dí yahe Oja ma Tahɯ, nangue ni t'ɛc'yɛihɯ gní'yøthɯ rá 'bɛfi Oja ne nangue nin huɛcatehɯ ɛmmɛ guí humbi gam pɛhmbɯ, ne nangue a guí tømDAHɯ ngue ba ɛh mahøn'a ra Jesucristo, ne gue'a gní hyät'i gní sethɯ 'bɛ'a gätho guín nuɯ. **4** Ma zɛ cu aɯ dí pähmbe ngue ɛmmɛ di huɛc'ahɯ Oja, ne bi huan'nahɯ ngue gyɯ mbeti aɯ a. **5** Ne nu'bɛ rá mbɛdi dá mangähe bɛ a rán ho ma'da'yo ra Cristo, gá pähmbe him mam hmansegä, pɛ nangue rá ts'edi a rá Hogandahi Oja guí hyämhɛ a ram hma bi bɛn'nahɯ gue majuaɔi a. Ne guí pähmbe mam 'bɛihɛ nu'bɛ má m 'bɛcähe bɛ, nguetho dá ut'ahɯ 'bɛ'a dá m 'bɛ a n'da. **6** Ne nu aɯ gá tɛnhɛ a ram 'bɛi dá ut'ahɛ ngue tengu bi 'yøt' ra Hmu mahɛts'i. Ne madague'a xɛn ngu ran ɯnbi gá nuɯ, pɛ guehɛma gá hyämhɛ a ram hma ne gán jɔhyahɯ nangue rá Hogandahi Oja. **7** Pɛ nangue mpähä tho ho gá hyämhɛ ram hma ne gám 'bɛmanhohɯ, gätho gá 'yuthɯ 'bɛpɯ dí 'yɛc'yɛi ɯ 'bɛpɯ ra häi Macedonia neɔpɯ ra häi Acaya. **8** Ne nangue aɯ gá jafɛ bi fä a rán ho ma'da'yo ra Cristo, janangue'a hinga hønɛ bɛ ra häi Macedonia ne ra häi Acaya, pɛ hønɛ bɛ go harɛ i fädi gue ɛmmɛ i ja ni t'ɛc'yɛihɯ nangue Oja. Ne him mahyoni ga xihmbe a ram hman ya. **9** Ne nu'ɯ gätho yɛ ja'i i ma ngue ɛmmɛ gá simanhoje 'bɛ má mbähmbe bɛ ni hninihɯ. Ne i ma nangue gá sohmbɛ ni nyoguihɯ, ne nuya guí thãndehɯ Oja i 'bɛi ngue majuaɔi a. **10** Ne i ma gue guí tømhbɛ ba ɛh mahøn'a mahɛts'i ra Jesús, rá Ts'unt'ɯ Oja. Gue'a bá xox'a Oja bɛ 'bɛ ɯ xɛn du, ne gue'a ra Jesús da yanjɛ nangue rán ts'ɛmbi Oja xɛn ɯ tho ngue ba ɛhɛ.

Rá 'bɛfi ra Pablo bɛ Tesalónica

2 Ne nu aɯ ma zɛ cu aɯ guí pähmbe ngue hinga säti tho ho dá mbähmbe bɛ guí 'bɛmhɛ. **2** Ne guí pähmbe hangu nangu ran ɯnbi bi mba ma ɯnguigahe

nu'bɛ má m 'bɛhmbe bɛ ja ra hnini Filipos. Pɛ madague'a dá nuhe ran ɯnbi, nu Oja bi 'daje ran zam-bɛi dá xi aɯ rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague xɛn ngu min nde da zɛje. **3** Nguetho hin dá xi aɯ n'da ram hma him majuaɔi, ne hin dá xi aɯ nangue 'bɛ'a ga tãsehe, ne hin dí m bɛni ngue høntho xcá hä aɯ. **4** Pɛ nugähe nzai dí mamhbe tengu in nde Oja, nguetho Oja bi huangähe ga mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, ne i pã Oja ngue hin te dá cømhbɛ, ne hin dá homhbe 'bɛ'a da numanho yɛ ja'i. Pɛ Oja di äsca ma mbɛihɛ. **5** Ne hin dí huanhde yɛm hma mahotho gueɔpɯ da numanhoje yɛ ja'i. Ne hin dí homhbe ngue ga tãhmbe ra mbeti. Nu'a Oja i pãdi 'bɛ'a dí mamhbe. **6** Ne hin dá homhbe 'bɛ'a dí numansuje yɛ ja'i, xinga gue aɯ o gue'ɯ mi'da, madague'a mi sä xcá øt'ahɛ ts'edi nguetho ma 'bäigähe ra Cristo. **7** Pɛ ɛmmɛ dá tump'a ma mbɛihɛ tengu'bɛ n'da ra mbe di jamansu yɛ t'ɛhni, nangue man huɛcatehe dá øt'ahɛ. **8** Dí nde ga comhbɛ a rá m hman Oja madague'a jatho ga ɛm ma tehe, nguetho ɛmmɛ dadí huɛc'ahɯ. **9** Ma zɛ cu aɯ, ha hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a dá øthe 'bɛ má m pɛhmbe bɛ ma pa ne ra xui ngue dá honsehe 'bɛ'a dá homhbe, nguetho him mi nde ga pa ahe. Pɛ ra mate tho ho dá xi aɯ rá m hman Oja. **10** Pɛ ha hin guí pãsehɛ, ne a Oja i pãdi 'bɛ'a mam 'bɛihɛ nu'bɛ má m 'bɛhmbe bɛ guí 'bɛmhɛ gyɯ 'yɛc'yɛihɯ, ngue høn't'a Oja dí ndehe da t'ɛspi, ne hin'yɛ 'bɛ'a dí mba ma yaɔpihe, nguetho gätho xɛn ho 'bɛ'a dá øthe. **11** Ne guí pähmbe ngue n'da ngu n'da aɯ dá øthe tengu'bɛ ma t'ɛhni ahe tengutho n'da ra ta di huɛc yú t'ɛhni ne di un ran zofo. Ne xtá hãt'ahɛ ra ts'edi ni mbɛihɛ. **12** Ne dá xi'ahɛ ja ts'editho guí 'yøthɛ ram 'bɛi tengu i numanho Oja. Nguetho Oja bi zonh'nahɛ guí comhbɛ a rá ts'edi nuixte bɛ di manda. **13** Ne nzai dadí unhde ra jamadi Oja nangue aɯ, nguetho nu'bɛ má xi aɯ rá m hman Oja, gá hyämhɛ a majuaɔi rá m hman Oja, ne hin gá 'yɛmhɛ gue høntho rá m hman ra ja'i. Ne gue'a ram hma dim pɛpɛ mbo ni mbɛihɛ ya, gätho aɯ ngue guí ɛc'yɛihɛ. **14** Nu aɯ ma zɛ cu aɯ, gá nuhɛ ran ɯnbi gue bi 'yøt'a ni menguhɛ, tengutho bi nu yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ra häi Judea nu'bɛ mi nu ran ɯnbi ngue bi 'yøɔpɛ yú mijudíohɛ ɯ. **15** Nu yɛ judío bi hyo a ra Hmu Jesús, tengutho bi 'yøɔpɛ yú pøngahya Oja mam'bet'o, necähe bi hyønje thi, ne Oja din sühmbɛ ɯ, ne njo'o to i numanho ɯ. **16** Ne nu'bɛ má xihmbe yɛ ja'i ngue hing yɛ judío ra 'yu dí pø Oja ɯ, pɛ bi hegähe ɯ yɛ judío. Janangue'a bin te yú ts'oqui ɯ, ne nuya bi ts'änni da nu rán ts'ɛmbi Oja nts'utho ɯ.

Nu'a ra Pablo nde da mba mahøn'a bɛ Tesalónica

¹⁷ Ma zɛ cu ahɛ, nu'bɛ má njo'ogähe bɛ 'da yɛ pa, hin dadí pumbɛni ahɛ, pɛ dí m bɛn ahɛ nɛ ɛmmɛ dín ndehe ga mbähmbe bɛ, gua nu ahe. ¹⁸ Nugähe mim bɛni ga mbähmbe bɛ, nɛ nugä dra Pablogä mi säpi ga mbagä bɛ xɛn ngu yɛ nidj, pɛ 'bex bi zəngua ra zjthu. ¹⁹ Pɛ gue'a zɛhɛhɛ man johya ahe. Nguetho nu'bɛ bá ɛh mahøn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo, di nɛqui xɛn ho ma 'bɛfihe, ngue ya gá 'yɛc'yɛihɛ. ²⁰ Majuɛni guesɛ ahɛ man johya ahɛ, nguetho tengu'bɛ man t'unni ahɛ ga dä ahɛ bɛ.

3 Pɛ nugä him mí häti ga tɔ'mi mi'da yɛ pa ngue da 'bäx ahɛ. Janangue'a dá pɛn'nahɛ na ma zɛ cuhɛ ra Timoteo ba fäx ahɛ nɛ di zɛ ahɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ, nɛ dá co'be ua ja ra hnini Atenas. Nɛ nu ra Timoteo n'da rá 'yɛhɛ Ojə ngue dadím pɛhmbe ngue dí mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo. ³ Nuna ra Timoteo di zɛ ahɛ ngue hin gui 'uehmbɛ bɛ ja rá 'yu Ojə nangue ran ɛnbi guín nuhɛ. Nguetho ya guí pəhmbɛ gue rá pähä Ojə ga nuhɛ ran ɛnbi nangue'a ga tɛnhɛ ra Cristo. ⁴ Guí pəhmbɛ 'bɛ'a dá xi ahɛ nu'bɛ má m 'bɛhmbɛ, ngue jatho guin nuhɛ ran ɛnbi tengu guín nuhɛ ya. ⁵ Nɛ nu'bɛ him mi sä man'da nya'a ga tɔ'mi, dá pɛhdä n'dihi bɛ ra Timoteo, nguetho dín nde ga pədi 'bɛ'a guí ɔthɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ. Nguetho nugä dí su da də ahɛ ra zjthu, nɛ säti thoho ra 'bɛfi dá ɔt'ahe bɛ 'bɛ. ⁶ Pɛ nuna ra Timoteo ya bí 'bärpɛ guɛpɛ guí 'bɛhmbɛ nɛ dá həmhbe ra nde nangue ni t'ɛc'yɛihɛ nɛ nangue nin huɛcatehɛ. Nɛ bi xije ngue nzəi ɛmmɛ guím bɛnje nɛ guín nde guin nuje, tengutho bɛ na ndegähe gan nu ahe. ⁷ Janangue'a ma zɛ cu ahɛ, madague'a dín nuhe ran ɛnbi ua, pɛ nu'bɛ má ɔhmbe ngue'a gadí zacuatho ni t'ɛc'yɛihɛ, 'bex bi hyu ma mbɛihe. ⁸ Nɛ nugähe sä ga häthe ɛ yɛn ɛnbi dín nuhe ua, nguetho dí pəhmbe gue ya gadí thot'a ni t'ɛc'yɛihɛ nangue'a ra Hmu. ⁹ Thocua thoho dí xihmbe jamadi Ojə nangue'a ran johya gadí 'daje. ¹⁰ Nɛ nu ra pa nɛ ra xui dí yəhe Ojə nangue ahɛ, nɛ dí äp'ahe rá ts'edi Ojə ngue gan nu ahɛ mahøn'a. Nguetho dín nde ga xän'nahɛ 'bɛ'a gadí 'bɛhmbɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɛ. ¹¹ Nɛ dí äcähe Ojə ma Tahɛ nɛ'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo gue di jaje ga mbähmbe bɛ gua nu ahɛ. ¹² Nɛ ma Hmuhɛ di ja ahɛ ngue 'da gdán huɛctahɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ gui huɛjɛ gätho mi'da, tengugähe ngue dadí huɛc'ahɛ. ¹³ Gue nu'a ran huɛcate i ja ahɛ dí zac'a ni mbɛihɛ nɛ di ja ahɛ n'dat'a Ojə guim bɛmhɛ, nɛ gätho ma hoqui bɛ dán nu Ojə ma Tahɛ nu'bɛ bá ɛh mahøn'a ma Hmuhɛ ra Jesús din 'yohɛ gätho xɛm pəhɔ.

Dam 'bɛhmbɛ a dí numanhojɛ Ojə

4 Nuya ma zɛ cu ahɛ, dí xi ahɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ ra Jesús gue gui thoje gui 'yɔthɛ 'bɛ'a dá xän'nahɛ. Nɛ gam 'bɛhmbɛ a dí numanho ahɛ Ojə, nɛ man'da gui thoje xɛn ho. ² Nɛ guim bɛmhɛ ya 'bɛ'a gätho dá xän'nahɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ ra

Jesús gue gui 'yɔthɛ. ³ Nɛ gue'a nde Ojə gue gui däfɛ gätho ni mbɛihɛ, nɛ hin gui 'yɔthɛ ran 'yomt'ɛni. ⁴ Nɛ n'da ngu n'da ahɛ nde'bɛ gui pəhmbɛ guin numansu ni xisu zɛhɛhɛ, janangue'a hin gui 'yɔthɛ ran 'yomt'ɛni mi'da yɛ xisu. ⁵ Nɛ hin gui 'yɔrpahɛ ran ts'o tengu i ɔt'ɛ yɛ jə'i ngue hingui pə Ojə. ⁶ Nde'bɛ xinga n'da ahɛ gui 'yɔthɛ gui ɛnba ni min'yohɛhɛ ngue gui nutontofɛ rá xisu. Nguetho Ojə di cos'ahɛ ran ɛnbi 'bɛ gue'a gui 'yɔthɛ, tengu dá xi ahɛ. ⁷ Nguetho Ojə bi zongahɛ ga ɔthɛ ran ho nɛ him bi zongahɛ ga ɔthɛ ran ts'o. ⁸ Nu'a to'o festhoho ɛ yɛn zofo im mangua, pɛ hin rám hmanse n'da ran 'yohɛ i festhoho pɛ rán t'ɛdi Ojə, ngue bi 'dajɛ rá Hogandəhi. ⁹ Nu Ojə ya bi xän'nahɛ ngue gan huɛjɛ n'da ngu n'da ahɛ, janangue'a hin'yɛ man'da ga xi ahɛ. ¹⁰ Nɛ ya gá 'yuthɛ nin huɛcatehɛ gätho yɛ cu i 'bɛpɛ ra häi Macedonia. Pɛ dí xi ahɛ ma zɛ cu ahɛ nɛ man'da gui 'yuthɛ nin huɛcatehɛ. ¹¹ Nɛ nu ahɛ o gadím pate thohohɛ pɛ gui 'yɔzɛhɛ ni 'bɛfi zɛhɛhɛ nɛ gui hyədumbɛi gui hyomhɛ 'bɛ'a gdám 'bɛhmbɛ, tengu xtá xi ahɛ. ¹² Nu'bɛ ngubɛ gui 'yɔthɛ, da numanho ahɛ ɛ hingui ɛc'yɛi, nguetho hin gui äthɛ 'bɛ'a guí homhɛ.

Ba ɛh mahøn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo

¹³ Nuya ma zɛ cu ahɛ dín nde ahɛ gui pəhmbɛ 'bɛ'a din ja ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du, janangue'a hin da du ni mbɛihɛ tengu ɛ yɛ jə'i nte mán ho i tɔ'mi, ngue hingui pə Ojə. ¹⁴ Nɛ tengu bɛ na ɛc'yɛihɛ ngue bi du ra Jesús nɛ bi dəmbɛni a, nɛ ngutho bɛ dá ɛc'yɛihɛ da dəmbɛni ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du, nɛ di jap Ojə gätho din 'yohɛ ra Jesús nu'bɛ bá ɛh mahøn'a. ¹⁵ Guehna rám hman ra Hmu dí xi ahɛ ya, nuje dyɛ 'yɛc'yɛihɛ gue dí 'bɛthohɛ 'bɛ bá ɛh mahøn'a ra Hmu, hin dam 'bet'ohɛ ga tɛxhɛ mahɛts'i, pɛ nu'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du dim 'bet'o ɛ. ¹⁶ Nguetho guesɛ ra Hmu ba cəh mahøn'a mahɛts'i, nɛ ɛmmɛ ts'edi da ma nangue rá ts'edi nu'bɛ bi zɔn ra pa da man Ojə. Nɛ rá ngɛrpa m'bɛhni mahɛts'i ɛmmɛ nts'edi da ma. Nɛ gätho na ngɛni ra ximhäi da t'ɔ a rá thɛxi Ojə. Nɛ gätho ɛ to'o xí 'yɛc'yɛi, ngue xɛn du, da dəmbɛni, nɛ gue'ɛ rá mbɛdi da ndɛxpɛ mahɛts'i. ¹⁷ Nɛ dim 'bɛjua ɛ yɛ 'yɛc'yɛi ngue i 'bɛtho, 'dat'a da zixcahɛ, nɛ dan c'athɛ ra Hmu bɛ i ja yɛ güi nɛ dam 'bɛhmbɛ ra Hmu gätho yɛ pa mazəi. ¹⁸ Nɛ guehna dá xi ahɛ gnín hyurpa ni mbɛihɛ n'da ngu n'da ahɛ.

5 Ma zɛ cu ahɛ, hingui jatho ga xi ahɛ jam'bɛ da zɔn ɛ yɛ pa din ja ɛ an ts'änni din ja. ² Nguetho nu ahɛ guí pəhmbɛ xɛn ho ngue njongui pədi, o gue ra pa o gue ra xui ba ɛh ra Hmu. Tengubɛ hingui pə a n'da jam'bɛ ba ɛ'a n'da ra bɛ. ³ Nɛ nu'bɛ da man ɛ hing yɛ 'yɛc'yɛi gue gätho i 'bɛmanho nɛ nte mán ts'o din ja, 'bex ba ɛh ran ts'ɛmbi da 'yɔt' Ojə ngue hin dim pommi ɛ. Nguetho tengu n'da ra xisu gue bi zɔn ra ora dim 'bɛh rá t'ɛhni, nɛ hin hapɛ sä da mbatho. ⁴ Pɛ nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ, hin di pi ahɛ ngue tengubɛ ba ɛ a n'da ra bɛ, nɛ hingan ts'ärbɛ da zəhɔ, nɛ di pi ɛ i hupɛ ja ra 'bexui. Pɛ guí tɔmhɛ ra pa ba ɛh ra Hmu. ⁵ Nguetho gätho gahɛ dí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra 'bexui tengubɛ ra xui. ⁶ Nde'bɛ hin dam 'bɛhmbɛ tengubɛ dí

ãhmbæ, tengu æ mi'da, pæ dí nuhmbæ nê dan 'yomfëni-hæ xæn ho. ⁷ Nu ra xui i ãh yæ jã'i nê ra xui di ho di mih-ni. ⁸ Pæ nujæ gue dí 'bæhmbæ ja rán nêqui Ojã, nde'bæ nzãj din jajæ ran 'yomfëni xæn ho. Nê nujæ jatho ga hehæ rá ts'edi Ojã nanguæ ma t'ëc'yëihæ, nê ran huëcate, nê ga tømдахæ rán ho ma'da'yo ra Cristo gue gue'a dí pøjæ, jananguæ'a hin da dajæ ra zjthu. ⁹ Nguetho Ojã him bi zãngahæ ga nuhæ rán ts'embi a. Pæ bi zãngahæ ga hãmhbæ a ran ho ma'da'yo ngue di pøjæ ma Hmuhæ ra Jesucristo. ¹⁰ Nguetho nu ra Jesucristo bi du nanguëjæ, ngue in nde 'darbæ dam 'bæhm-bæ a, madague'bæ xtá tuhæ o gue dí tehæ nu'bæ bá ãh mahøn'a. ¹¹ Jananguæ'a damin hyurpa ni mbæihæ nê gam fãxhæ n'da ngu n'da ahæ tengutho guí øthæ ya.

Nu ra Pablo di un ran zofo yæ 'yëc'yëi

¹² Nuya ma zæ cu ahæ, damin numansuhæ æ gãtho bi huan Ojã ngue yæn ngærpi bæ, ngue xæn'nahæ nê di 'da ahæ ran zofo nanguæ Ojã. ¹³ Dami numanhohæ æ nê ãmmæ gui huëjæ nanguæ ra 'bëfi i øt'e nanguæ ahæ. Nê dami 'yës'hæ a gnín junthæ bæ guí 'bæhmbæ. ¹⁴ Nuya ma zæ cu ahæ dí xi ahæ, dami xihmbæ æ i dãnhyëi ngue hingui ho 'bë'a i øt'e. Nê dami zehmbæ to'o i tu yú mbæi, nê dami zehmbæ æ ngue hinguin zaqui yú t'ëc'yëi. Nê o gadín xømbæihæ nanguæ gãtho æ, pæ dami

fãxhæ æ. ¹⁵ Nê gan jamansuhæ hin gui cospahæ ran ts'o 'bæ i øt'ahæ ran ts'o æ 'da, pæ gan 'yørpahæ ran ho n'da ngu n'da ahæ, nê gãtho i 'bæcua ja ra ximhäi. ¹⁶ Nê daman johyahæ gãtho yæ pa. ¹⁷ Nê 'yo guí ëshæ gan yãhæ Ojã. ¹⁸ Nê Ojã gui xihmbæ jamadi 'bë'a gãtho bi 'yøt'ahæ. Nguetho gue'a in nde Ojã a gui 'yøthæ, gue ahæ guín 'yohæ ra Cristo Jesús. ¹⁹ Nê 'yo guí sërpahæ rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã dim pëpæ mbo ni mbæihæ. ²⁰ Nê 'yo guí øman'æhæ 'bæ 'bo'o da ma, ngue dim pøn-gahyã Ojã. ²¹ Dami bëmhbæ gue 'bë'a gãtho xæn ho o hin'na. Nu'bæ xæn ho, dami pës'hæ. ²² Dami 'uehmbæ gãtho 'bë'a mán ts'o. ²³ Nu Ojã gue bi hoc'ahæ, nê di ja ahæ gãtho ni mbæihæ guim bëmhbæ a. Nê di ja ahæ ni mbæihæ nê ni tehæ nte mán ts'o din 'yohæ nu'bæ bá ãh mahøn'a ma Hmuhæ ra Jesucristo. ²⁴ Nu Ojã gue'a bi zon'nahæ, ngubæ da 'yøt'ahæ. Nguetho di jã'ts'a im ma nê da 'yøt'e gãtho na.

Ran zengua ran zëgui nê rán japi Ojã

²⁵ Ma zæ cu ahæ dami 'yãfæ rá ts'edi Ojã nanguëcãhe. ²⁶ Dami zenguagahæ ts'æ æ yæ cu nanguæ ran huëcate. ²⁷ Nuya dí xi ahæ nanguæ rán t'ëdi ma Hmuhæ, dami mamhbæ ma søcuagã bæ 'bæi gãtho yæ cu. ²⁸ Nê gue'a ma Hmuhæ ra Jesucristo di jãp'ahæ. Hønt'a dí xi ahæ ya.

2 TESALONICENSES

Ran zengua

1 Nugä dra Pablo, nē ra Silvano nē ra Timoteo dí o't'ahē na ra sōcuā gātho ahē gyē cuhē nangue ra Cristo guí 'bēhmbē bē ra hnini Tesalónica, gue ahē guí 'bēhmbē Ojā ma Tahē nē ma Hmuhē ra Jesucristo. ² Nu'a Ojā ma Tahē, nē ma Hmuhē ra Jesucristo dí ndepe di 'da ahē rán jāpi nē da hyut'a ni mbēihē.

Di ʼnba ʼ ʼ yē ts'om'bāi 'bē bá peng ra Cristo

³ Ma zē cu ahē jatho ga xihmbe Ojā jamadi nangue ahē. Nē xēn ho ngue ngubē dí m bēmhbe, nguetho thocua thoho man'da te ni t'ēc'yēihē, nē man'da man'da gnín huēctahē n'da ngu n'da ahē. ⁴ Janangue'a man'da jagāhe ran johya nu'bē dí xihmbe mi'da yē 'yēc'yēi 'bē'a guí ʼthē. Nguetho hin gadín xōmbēihē nangue ni t'ēc'yēihē, madague'a hangu nangu yēn ʼnbi guín nuhē nē 'bē'a gātho i t'ʼt'ahē ya nangue guí tēnhdē ra Cristo. ⁵ Nangue a guí hāthē yēn ʼnbi, guí uhmbē gue jatho di ʼnba Ojā ʼ to di ʼn'nahē, pē nu ahē gām pomhbē a. Nē nu'ʼ yēn ʼnbi guín nuhē ya, gue'a ní hoc'a ni mbēihē Ojā tengu rán sāui bē di man'da Ojā. ⁶ Nē xēn ho da 'yōt' Ojā 'bē bi un ran ʼnbi ʼ to di ʼn'nahē. ⁷ Nē nu Ojā di jāpi din sāya nin ʼnbi guí nuhē ya, nē ngutho da 'yōrcahe 'bē bá ʼh mahōn'a mahēts'i ma Hmuhē ra Jesús, din 'yohē yēm 'behni gue i ja yē ts'edi, nē ban 'yohē ra sibi nts'utho. ⁸ Nē nu'bē bá ʼhē, di un ran ts'ēmbi gātho to'o hingui pā Ojā, nē gātho to'o him bi 'yōrpamasu rán ho ma'da'yo ma Hmuhē ra Jesucristo. ⁹ Nē nu'ʼ to'o da nu ran ts'ēmbi xmá mba da nu ran ʼnbi ngue njām'bē da guadi, nē ma 'ueque tho bē 'bēh ra Hmu mahēts'i, nēpē hapē ja rá ts'edi nujxte. ¹⁰ Pē nu'ʼ yē 'yēc'yēi, gue'ʼ dí hnu a rá nujxte a ra Hmu 'bē bi zōn ra pa ba ʼhē. Nē gātho yē 'yēc'yēi da 'yēspa a, nē ahē gan 'yohē ʼ, nguetho gá 'yēc'yēihē ran ho ma'da'yo dá xi ahē. ¹¹ Janangue a nzāi dí yāhe Ojā nangue ahē. Nē dí āfe di 'da'a ni mbēihē ngue yún thehē ram 'bēi bi zān'nahē. Nē nu'a Ojā di 'da ahē rá ts'edi guí 'yōthē ran ho guím bēni guí 'yōthē. Nē nangue ni t'ēc'yēihē, Ojā di zē ahē guí 'yōthē rá 'bēfi. ¹² Nē nangue'a 'bē'a guí 'yōthē bēya, nu'a ma Hmuhē ra Jesucristo da t'ēspi. Nē nu'a xin da 'yēs'ahē, nangue rá mate zēhē a Ojā nē ma Hmuhē ra Jesucristo.

Ran 'yohē ngue ra ngērpā 'yōt'ats'oqui

2 Nuya ma zē cu ahē, dí xi ahē ya 'bē'a din ja nu'bē bá ʼh mahōn'a ma Hmuhē ra Jesucristo, ngue di

percahē 'darbē dam 'bēhmbē. ² 'Yo gadí pāh nin 'yomfēnihē 'bē 'bo'o da xi ahē, ya bi zōn ra pa ba ʼh ra Hmu. 'Yo gadí 'yon ni mbēihē 'bē 'bo'o da xi ahē bi bēnba Ojā ngue ya ba ʼh ra hmu ya. Nē 'yo guí ʼc'yēihē 'bē 'bo'o da hyā ahē ngue da 'yēn ahē dá o't'āhe ra sōcuā dá mamhbe ya bi zōh ra Hmu mahēts'i. ³ Nē 'yo guí ʼc'yēihē 'bē'a gātho i man yē jā'i. Nguetho him ba ʼh ra Hmu asta gue'bē go gātho yē jā'i i 'bēcuā ja ra hāi ngue hingui ʼc'yēi din sēhmbē Ojā. Nē him ba ʼh ra Cristo asta gue'bē din 'yo a n'da ran 'yohē ngue ra ngērpā 'yōt'ats'oqui, ngue m'bējua da t'ērpē ja ran ʼnbi mazāi. ⁴ Nē nu'a ra ngērpā 'yōt'ats'oqui da zēi gātho yē 'yēc'yēi gue i thānde Ojā, nē da zē ʼ mi'da i thānde hōnt'a go 'bē'a i thānde, nguetho in nde a dí mba nthānde zēhē. Nē da yērpē ja n'da ra nijā nē da hyupē, tengu'bē gue'a Ojā a. ⁵ Ha hin guím bēmhbe guehna dá xi ahē nu'bē mām 'bēhmbē bē. ⁶ Pē nuya guí pāhmbē 'bē'a i sāmmi ngue ba ʼhē, nguetho hinga na sōn ra pa da man Ojā gue ba ʼhē. ⁷ Pē nuya ʼmme xēn ngu dim pēpē yē mbēi yē jā'i a rá ts'edi ra zīthu, ngue hin di nēqui. Pē i pa nts'āmbi thoho rá ts'edi asta gue'bē go bi zōn ra pa ngue Ojā di 'uec'a to'o i sāmmi. ⁸ Nē gātho da nu ran 'yohē ngue ra ngērpā 'yōt'ats'oqui. Pē nu'bē bá ʼh mahōn'a ra Hmu Jesús nujxtetho rá ts'edi, da hyo a ran 'yohē, ngue da huic thoho. ⁹ Nē nu'bē bá ʼh ran 'yohē ngue xēn ngu rá ts'edi ra zīthu in 'youi, nē da 'yōt'e xēn ngu yē hmēpya, nē yēn t'ōt'e nujxte ngue dí hyāt' yē jā'i. ¹⁰ Nē gātho 'bē'a mán thāte da 'yōt'e, ngue da hyāt' yē jā'i i 'yo rá 'yu ram 'bēdi, gue'ʼ him mín nde da 'yēc'yēi a majuañi guepē mí sā xtím pōhō. ¹¹ Nē nu'ʼ gātho him bi nde da 'yēc'yēi a majuañi Ojā, di jāpi da 'yēc'yēi yē fēhni nē da dēn'na ran 'yohē ngue ra ngērpā 'yōt'ats'oqui. ¹² Janangue'a gātho ʼ him bi 'yēc'yēi a majuañi pē man'da di ho ran ts'o, 'darbē da nu rán ts'ēmbi Ojā ʼ.

Nthahni dim pōhō

¹³ Pē nzāi ga xihmbe jamadi Ojā nangue ahē 'bē'a gātho bi 'yōt'ahē ma zē cu ahē, ngue dí huēc'ahē ra Hmu. Nguetho Ojā bi huahn'nahē rá mbēdi thoho ngue di pō ahē. Nē nangue gá 'yēc'yēihē a majuañi, nu'a rá 'bēfi rá Hogandāhi Ojā í bo ni mbēihē. ¹⁴ Nē bi huahn'nahē Ojā ngue gá 'yēc'yēihē 'bē má xi ahe rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nē bi zān'nahē Ojā guí comhbē rá nujxte ma Hmuhē ra Jesucristo. ¹⁵ Nuya ma zē cu ahē dami thoctahē ni t'ēc'yēihē, nē 'yo gadí uāns'hē 'bē'a guím bēmhbe, nē 'yo gadí pumbēnihē 'bē'a dá xān'nahē nu'bē 'darbē mām 'bēhmbē, nē'a 'bē'a dá xi

ahɛ nu'bu má o't'ahɛ ɛ yɛ sɔcuɔ. ¹⁶ Nuya gue ma Hmuhɛ ra Jesucristo, gueɛ a, nɛ Ojɔ ma Tahɛ, da hyut'a ni mbɛihɛ mazɔi nangue rán hose Ojɔ. Nu'a Ojɔ di huɛc'ahɛ, nɛ nangue rá mate bi jajɛ ga tɔhmbɛ 'bɛ'a di 'dajɛ. ¹⁷ Nɛ nu'a Ojɔ da hyu ni mbɛihɛ, nɛ di zɛt'a ni mbɛihɛ ngue gui mamhbɛ nɛ gui 'yɔthɛ 'bɛ'a gátho xɛn ho.

Gui 'yǎfɛ Ojɔ nanguécáhe, ɛn'a ra Pablo

3 Hɔnt'a dí xi ahɛ ya ma zɛ cu ahɛ, dami 'yǎfɛ rá ts'edi Ojɔ nanguécáhe n'dahma din ja rá ts'edi rá m hman ra Hmu, nɛ da bɔmanho hɔnbɛ go hapɛ ga 'yomhbe. Nɛ gátho to'o da 'yɔde da hyɔni nangue ran johya, tengutho bin ja bu guí 'bɛhmbɛ. ² Nɛ gui 'yǎfɛ rá ts'edi Ojɔ ngue da yɔnje bu 'bɛh yɛ ts'om'bäi jɔ'i, nguetho hinga gátho in nde da hyɔn rá m hman Ojɔ. ³ Nguetho nu'a ra Hmu njɔm'bu da hyɛgahɛ pɛ nzɔi da mbäjä, nɛ i ja rá ts'edi ngue hin di japi di ɛn'nahɛ ra dɔmants'o. ⁴ Nɛ nu'a ra Hmu di jaje dí pɔhmbɛ ngue gadí thoctahɛ guí ɔthɛ 'bɛ'a gátho dí xi ahe. ⁵ Nɛ nu'a ra Hmu di ja ahɛ man'da man'da gui pɔhmbɛ rán huɛcate Ojɔ, nɛ di ja ahɛ gui hyáthɛ 'bɛ'a gátho guí thohmbɛ tengutho bi 'yɔt'a ra Cristo.

Jatho gui 'yɔt' ni 'bɛfi zɛhɛhɛ

⁶ Ma zɛ cu ahɛ dí xi ahɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ ra Jesucristo, dami 'uehmbɛ ts'ɛ bu 'bɛ ɛ ni cuhɛ i dɔnhɛi, ngue hingui nde dim pɛfi, gue'ɛ hingui tɛn'na

'bɛ'a dá xän'nahe. ⁷ Nɛ nu'ahɛ guí pɔhmbɛ 'bɛ'a gdám 'bɛhmbɛ, tengu dá ut'ahɛ 'bɛ mám 'bɛcáhe bu, ngue hin dám 'bɛndɔnhɛi thohogáhe. ⁸ Nɛ xíngui ts'ɛ gá 'daje 'bɛ'a dá homhbe. Pɛ dám pɛhmbɛ ra pa nɛ ra xui n'dahma bin ja 'bɛ'a dá homhbe, nɛ xíngui ts'ɛ dá pa ahe. ⁹ Madague mí sä xcá ähmbe ngue xquí zɛje. Pɛ dá ndehe ga ut'ahɛ ra hmɛpya gui 'yɔthɛ. ¹⁰ Nɛ nu'bu mám 'bɛhmbɛ bu, dá xi ahɛ, ngue'bu 'bɛ a n'da hingui nde dim pɛfi, hin din sihmɛ 'bɛ, pɛ da zä ra thuhu 'bɛ. ¹¹ Nguetho dí ɔhmbe gue 'bu i 'da ahɛ hingui nde dim pɛfi, pɛ di hɔdɔnhɛi thoho nɛ ndetho din thɔnt pɛ hin yɛ 'bɛfi. ¹² Nuya nangue rá ts'edi ma Hmuhɛ ra Jesucristo, dí xi ɛ to'o hingui nde dim pɛfi, ngue da hyɔnya zɛhɛ rá 'bɛfi da 'yɔt'e, nɛ da hyonɛ 'bɛ'a dám 'bɛi. ¹³ Pɛ nu'ahɛ ma zɛ cu ahɛ, o gadín xɔmbɛihɛ gui 'yɔthɛ ran ho. ¹⁴ Nu'bu 'bɛ a n'da ahɛ hingui nde da 'yɔt'a 'bɛ'a dí xi ahɛ, dami hyɛthɛ 'bɛ, jananguɛ'a da mbɛ'ts' yɛ sä. ¹⁵ Pɛ o gadín sɛhmbɛ, pɛ gui unhdɛ ran zofo tengu'bu ni cuhɛ.

Ran zɛgui ran zofo

¹⁶ Nɛ gueɛ ra Hmu, hɔnt'a sä da hyut'a ni mbɛihɛ, hɔnt'a go 'bɛ'a guí thohmbɛ gátho yɛ pa. Nɛ nu'a ra Hmu gam 'bɛhmbɛ gátho ahɛ. ¹⁷ Nugä dra Pablo dí o't'ä na ran zɛngua i ja ua ya nangue ma 'yɛɛgä. Tengu'bu ma firmagä na, ngue gátho ya ma sɔcuɔ. ¹⁸ Nuya nu'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo di jɔp'ahɛ, gátho ahɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɛ a ya.

1 TIMOTEO

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo nangué rán t'ëdi Ojã ma yãnteh, ne ra Jesucristo, guesë'a ran ho dí tømhbë a. ² Dí penh'na n'da ra søcua gra Timoteo, tengu'bë majuãni ma ts'unt'ë i, ngue ya dá xän'na ma t'ëc'yëih. Ne dí äp Ojã ma Tahë di 'da'a rá mate ne rán huëcate, ne da hyut'a ni mbëi a ra Cristo Jesús ma Hmuhë.

Da mba ma hecpi ë n'dan'yo in xänbate

³ Ne tengu dá xi'a 'bë má mba bë Macedonia, ne ngutho dí xi'a ya, dami copë Éfeso, ne gui hecra ë 'da bí 'bëpë, ngue hinga n'dan'yo da ma 'bë in xänbate. ⁴ Ne dami xifi hin din xäh mi'da yë cuento gue 'bë'a sä ëmbi bi 'yöt'ë ndu ma bombõtahë maya'bë ne'bë ëm-më ma 'bë'a yé thuhu ë, ngue man'da di xãnt'ë yëm hma. Nguetho nu'ë yëm hma tengu ë, säti thoho ran 'yomfëni di un'na n'da, pe hin di 'yomfëniiba n'da da 'yëc'yëi Ojã. ⁵ Pe nu'a ma 'bëfihë dyë xänbatehë, ga xänba yë jã'i dan huëj. Ne gue'a ran huëcate di nequi bë ma mbëihë 'bë m'be't'e a, ne'bë zãí dí øthë a di bëngahë Ojã, ne'bë hønt'a Ojã dí m bëmhë a. ⁶ Pe nu'ë 'da hinga guehya yëm hma dín huëca n'da i honi, pe bi 'uepë ja rá 'yu Ojã, janangué i ten yëm hma säti thoho. ⁷ Nu'ë, ëmme i honi nde din xänbate nangué yün t'ëdi Ojã bi man ra Moisés, pe hingui pãdi 'bë'a im ma. Sä i mants'editho, pe ne hingui pãdi 'bë'a nam bø'n'ë yëm hmanse i ma 'bë i man yën t'ëdi. ⁸ Dí pãhm-bë gue xën ho ë yën t'ëdi bi xi Ojã ra Moisés. Pe bi ts'än yün t'ëdi Ojã gue dí mba ma hecpi ë yë dãdits'oqui. ⁹ Ne gue'ë yën t'ëdi dí mba ma hecpi ë to'o jase yün t'ëdi zehë, ne'ë i festa yün t'ëdi Ojã, ne'ë to hingui numansu Ojã, ne di ho da 'yöt' yë ts'oqui. Ne'ë to hingui ëspa Ojã, ne i ten ra ximhäi, ne i ho yé ta ne yé mbe, ne yë hyodu. Gue'ë da sih yün t'ëdi Ojã ë, ne hinga gue'ë hønt' Ojã mbëni. ¹⁰ Ne bi ts'än yün t'ëdi Ojã dí mba ma hecpi ë øt' ran 'yomt'ëni, ne'ë din 'yäsäbi yé min'yohëhë tengu'bë n'da ra xisu, ne'ë i pë yé mijã'ihë, ne'ë i man yë fehni, ne i xih ra fehni yë ze'mi. Ne gãtho ë n'dan'yo i øt'e xínda gue ra hoganxãdi, ne gue'ë da sih yün t'ëdi Ojã ë, nguetho i xijë hin ga øthë yë ts'oqui. ¹¹ Pe nu'a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí pãrca ma mbëihë Ojã a, nu'a mixte xën hotho a. Ne gue'a ran ho ma'da'yo bi xicã Ojã gam mangã.

I xi Ojã jamadi ra Pablo, nangué rá mate xën ngu

¹² Jamadi dí xih ma Hmuhë ra Jesucristo, nguetho bi huangui dram 'bëhnigä, ne i pãdi ga jã'ts'i, nguetho di 'dac rá m fãts'i ga øt'a i xiqui. ¹³ Pe nugä ëmme dra nex-mategä mam'bet'o, ne mí sangä a ra Cristo gue'bë go má ënba ë 'da yé 'yëc'yëi. Ne xíngui ts'ë mí pãcã 'bë'a nam bø'n'a mí øt'ä, nguetho him mí ëc'yëigä ra Cristo. Pe Ojã bi 'dac rá mate bi pungui. ¹⁴ Pe ëmme xën ngu rá mate ma Hmuhë ra Cristo Jesús, bi jaqui dá dãpä ma mbëi a, ne bi jaqui ëmme dá numanhogä a Ojã ne dá huëc ma mijã'i'be. ¹⁵ I ja ua n'da ram hma da zã ga pãhmbë majuãni, ngue bi zøcua ja ra ximhäi a ra Jesucristo di pø'ë yë ts'om'bäi tengugä man'da xën ts'o dá øt'ä. ¹⁶ Pe ëmme xën ngu rá mate bi 'yørcã Ojã, nguetho nde gãtho da 'yut mi'da yë jã'i ëmme ja rá yëmbëi a ra Jesucristo. Ne tengu thohogä, ngutho da 'yørpã ë to'o di dãp yé mbëi a, ne'ë din ja ra te mazãí. ¹⁷ Janangué'a ga ëspa ma Ojãhë gãtho yë pa mazãí. Nu'a, ra Hmuts'ët'abi mazãí a, ne njongui sä da nu, ne njãm'bë da guadi. Ne n'datho Ojã, nj'o'o man'da, ne gãtho i pãdi. Ne hønt'a gam bëmhë a ya. ¹⁸ Ne nuya gra Timoteo, tengu'bë ma ts'unt'ë i, i ja ua a dí xi'a ya. Nu'i gra dofëi nangué Ojã, dami 'yöt' ra hogatuhni, tengu thoho bi xi'a ë yé pøngahyã Ojã. Janangué'a dami hyãdumbëi gui 'yëc'yëi rá hogamhë a Ojã, ne gui 'yöt'a 'bë'a i xi'a 'bë in zop'a ni mbëi. ¹⁹ Ne hin gui 'yöt'e tengu mi øt'ë 'da 'bë mí zop yé mbëi Ojã, pe bi mbës-ta'a 'bë'a bi sifi, bi ts'onse yé mbëi bëya. ²⁰ Tengu mí øt'a ra Himeneo ne ra Alejandro. Pe dá juãnba ë, ne dá xifi bi mba ma dã bë 'bëh ra zjthü, di ënbi, da bãdi hin da zan Ojã.

Da mba nt'äpi rá m fãts'i Ojã nangué gãtho yë jã'i

2 Ne i ja ua n'da ram hma ga xi'i, gra Timoteo, ngue mahyoni gui 'yørpë ja ram peti. Ngue nu'bë gui yãhë Ojã, gui xihmbë nangué gãtho yë jã'i, gui 'yãfë rá mate nangué'ë, ne gui xihmbë jamadi Ojã nangué'a 'bë'a bi 'yørpã n'da ngu n'da ë yë jã'i. ² Ne'ë yë ts'ët'abi ne gãtho to'o ja yé ts'edi, dami 'yãfë rá m fãts'i Ojã nangué'ë, ngue hin din ja yë sëi ne xíng ra dumbëi, ne hin te gam bëmhë, ne da zã bë ga øthë xën ho 'bë'a bi man Ojã bëya. ³ Ne xën ho 'bë ga øthë a, nguetho gue'a numanho Ojã mam pørpatehë a. ⁴ Nguetho in nde Ojã da yãni gãtho yë jã'i nangué rá ts'edi ra zjthü ne di 'yomfëniibi nangué'a majuãni. ⁵ Ne n'datho Ojã i 'bëi. Ne n'datho a i 'bã'inde ne din hocpate bë bí 'bë Ojã, nu'a ra Jesucristo ngue bin jã'i a. ⁶ Nguetho bin

däse ngue gätho bi gurca ma ts'oquih. Ne guehna ram hma bi xijə Oja 'bə mi zəŋ ra pa bi ma. ⁷ Ne guehna ram hma í thangä gam mangä na, ne guehna bí 'bencä na, ne majuəni hin dí fehniğä, ngue ma 'be-figä ga xänba ɛ hing yə judío, ga japi di dăp yú mbəi Oja, da yaŋi, ne da 'yəc'yəi a majuəni. ⁸ Ne man'da dí xi'i, hənbə go hapə dim peti yə 'yəc'yəi, xtán hotho yú 'yε ɛ yəŋ 'yohə di 'uə'ts' 'bə din yaŋə Oja, ngue nte má cue da bəni, ne xing ran ɛcpate. ⁹ Ne dí xi'i 'be'a gui xih yə xisu, ngue hin din hoc zehə nangue ran 'yεts'i, uague di hoc yú ya, uague ra oro o yə thebe o 'be'a xəm hmadi da japi. Pə din hoc zehə nangue yú he rán säui n'da ra hogambəi ne ra hogan'yomfəni. ¹⁰ Ne da bədi da 'yət' ra hogambəi, ne gue'a ran hoqui rán säui n'da ra xisu i numansu Oja. ¹¹ Ne nubə ja nim pətihə, da ndese yə xisu da sänbi, ne hin go din xänbate, ne gätho da 'yöde. ¹² Ne dí xi'i hin dim 'bet'o yə xisu ngue da xänba yəŋ 'yohə, pə din hętho. ¹³ Nguetho m'bet'o bi 'yət' Oja a ra Adán, ne m'bejua a ra Eva, janangue'a hingui sä dim 'bet'o n'da ra xisu. ¹⁴ Nguetho nu ra xisu bi numanho 'bə mí xih ra zıtho da 'yət' ra ts'oqui, pə nu ra Adán him mín nde xtá 'yət'e. ¹⁵ Janangue'a din ɛnba 'bə xəm 'bəh yú t'əhni ɛ yə xisu, pə da mbäx Oja ɛ 'bə thocpa thoho i ęc'yəi, ne 'bə din ja yún huęcate, ne 'bə din 'yomfəni xən ho, n'dat'a Oja da bəni.

Nda'ə yəŋ 'yohə din ngərpi

3 Majuəni a ram hma, nu 'bə in nde din ngərpi n'da, in nde n'da ra 'bəfi xən ho. ² Pə jatho din hocja'i n'da ra ngərpi, ne nte da thjəba n'da rá ts'oqui. Ne hənt'a n'da rá xisu da zi, ne da bədi da zəmzehe rá mbəi ne din 'yomfəni xən ho, ne di jamansu 'be'a i ət'e, ne di ho di un ran ts'äya bə ja rá ngu, ne da bədi din xänbate nangue rá m hman Oja. ³ Ne njəm'bə dim mihni, xín din ndesəi, ne hin da 'yəman'ə a i sifi, ne xín din hecpate pə din hocpate, ne hin da nde xən ngu ra mbeti. ⁴ Ne da bədi dim 'bet'o bə ja rá nguse, ne nu yú t'əhni da 'yət'e 'be'a i xifi, nguetho numansu yú ta. ⁵ Nguetho nu 'bə hingui pađi dim 'bet'o bə ja rá nguse n'da ran 'yohə, hin da bədi di jamansu yə 'yəc'yəi 'bə. ⁶ Ne hin din ngərpi n'da ra 'da'yo 'yəc'yəi, ts'ərpə thoho din 'yεts'i tengutho ra zıtho, ne da dex'a Oja a. ⁷ Ne nu yə ngərpi da 'yət'e ngue da hnumansu, ne pə 'bə ɛ hing yə 'yəc'yəi da 'yət'e 'be'a dí hnumansu, janangue'a njon di c'əman'ə, ne hin da dăp ra zıtho bəya.

Ndana ní ja'i dim fäxte

⁸ Ximangut'ə yúm fäts'ihə yə ngərpi, ngutho guexta'a jatho din hocja'i, ne 'da'angu da ma, ne hin dim mihni, xín din siyate nangue ra mbeti. ⁹ Ne da bədi xən ho 'be'a gätho rán theui a ram hma ne din zəm bə, ne zəi ət'a xi Oja 'bə in zop yú mbəi. ¹⁰ Ne nde'bə 'be da hnu 'bə tenni xən ho, ne nubəya nu 'bə hin te da thjəbi, da zä da 'yət' ra 'bəfi dim fäxte bəya. ¹¹ Ximangutho 'bə dim fäxte n'da ra xisu, i jatho da hnumansu, pə hin din c'əte, ne xín dim mihni, pə din 'yomfəni xən ho, ne di ja'ts'i 'be'a gä ət'e. ¹² Ne nu n'da ran 'yohə 'bə im

fäxte, n'datho rá xisu da zi, ne da bədi dim 'bet'o bə ja rá ngu, ne da 'yət'ə yú t'əhni 'be'a da xifi. ¹³ Nguetho nu 'bə i ət'e xən ho rá 'bəfi n'da ram fäts'i, da hnuman-ho bəya, ne man'da da hyut' ran zambəi nangue rá 'bəfi ra Cristo.

Mixte xən ho a ram hma dí ęc'yəihə

¹⁴ Guehna dí ot'a na ya, gra Timoteo, madague'bə dí m bəni ga mba bə n'dihi. ¹⁵ Pə xi'bə him 'bex da zä ga mba bə, pə ya dá xi'i 'be'a xən ho gui 'yət'e nangue a rá ngu Oja. Nguetho nu yə 'yəc'yəi xa hyəmba rá ngu Oja nangue yú mbəi, ngue 'dat'a Oja i 'bəi. Ne tengu'bə rá ngu jə Oja guerpə na fađi xən ho rá m hma Oja, ne dín yaŋhbə a. ¹⁶ Ne gue'a ran ho ma'da'yo dí tənhdə mixte xən ho a,

ngue bin 'yuse ra Cristo ua ja ra häi 'bə mín ja'i a, pə bin 'youi rá Hogandəhi Oja guerpə í fađi hin'yə rá ts'oqui a,

ne bi nu ɛ yém 'behni Oja mahęts'i.

Ne bi hmangua dí 'bəhmbə hənbə go hapə 'bəh yə ja'i gue 'dahma'dan'yo bə na ya.

Ne bi t'ęc'yəi ua ja ra ximhäi,

bi ts'ix mahęts'i bə bí ja rá ts'edi Oja mixte bəya.

Mi pa Oja da 'ue'ə da

4 Nu rá Hogandəhi Oja m'bet'o di bəngä ngue da 'uepə ja rá 'yu Oja ɛ 'da. Nguetho da 'yəmanho ɛ yú nde ɛ yə hyäte xänbate bin xädi nangue yúm hman yə zıtho. ² Nu yə hyäte hingui sä bə da zop yú mbəi Oja, nguetho bi ts'on yú mbəi nangue yə fehni zəi im ma. ³ Nguetho sä di hecpa yə ja'i, i xifi hin din thəti, xín da zi 'da yəŋ ts'ihmε, sä ęn'ə. Pə bi zəngahə Oja ga həmhə hənt'a go 'be'a mán ts'ihmε 'bə dí xihmbə jamadi Oja, gue nu jə dyə 'yəc'yəihə, ne dí paŋhbə nda'a majuəni. ⁴ Nguetho gätho xən ho 'be'a bi 'yət' Oja, ne hin'yə 'be'a ga ɛmhə, pə ga həmhə ne ga ɛmfə jamadi Oja bəya. ⁵ Nguetho majəpi ngue'a dí äfə rán jađi Oja, ne nu rá m hman Oja i ɛmbi xən ho a.

Rá hogambəfi ra Jesucristo a ra Timoteo

⁶ Nu'i gra Timoteo, xən ho 'bə guim bənbə yə cu na ram hma i ja ua, janangue'a gam pəfi xən ho nangue ra Jesucristo. Nguetho bi ha'a ra ts'edi ni mbəi a ra hogamhma dí ęc'yəihə, ngue ra hoganxädi guí tenni. ⁷ Ne o gui ɛrpa ra güenda yúm hmanse yə ja'i säti thoho ne xən ts'o. Pə dami hyədumbəi nangue rá 'bəfi Oja. ⁸ Ne tengu 'bə zəi dadin cunh ma ja'ihə, ne da hyə ra ts'edi, ne ngutho ga ətəhə nangue ma mbəihə, da hyə ra ts'edi 'bə zəi ga humbahə nangue rá 'bəfi Oja. Ne ɛmmε xən ngu di muui 'bə ga humbahə, nguetho i ɔrcəhə ran ho yə pa i jabə ya, ne gätho yə pa mazəi. ⁹ Ne majuəni na ram hman na, janangue'a nde'bə gätho ga ətəhə xən ho. ¹⁰ Janangue'a dí häthə yəŋ ɛnbi ne dí humbi dadím pəhbə, guerpə go da zä ga xihmbə xən ho rá m hma Oja yə ja'i. Ne da zä ga dăp yú mbəi Oja bəya, ne dim pəhə. Nguetho n'dat' Oja dí təmhbə i 'bəi, nu'a in nde da yaŋ'ə gätho yə ja'i i 'bəi,

ne da yaŋ'u to'o da 'yɛc'yɛi a. ¹¹ Nuya yʌn xādi i ja ua, thocpa thofo gui hyaɖumbɛi ɛmmɛ gui bɛnbi ne gui xānbi gātho yɛ cu bí 'bɛpɛ. ¹² O to guídí japi da 'yɛ'ts'i'i ngue gra ts'unt'ɛ thofo. Pɛ gui 'yut'ɛ yɛ cu nangue yʌn t'òt'e bi xijɔ Ojɔ gue gui 'yòzɛhɛ xɛn ho, gui jaman-su 'bɛ'a gui ma, o 'bɛ'a gui 'yɔrpɛ. Janangue'a gui 'yuti din huɛqui n'da ngu n'da, ne di ja'ts'i, ne da zəmzɛhɛ yú mbɛi. ¹³ Pɛ gātho 'bɛ hin ná sɔngä bɛ, pɛ gui jamansu ni 'bɛfi 'bɛ guí man rām hman Ojɔ, nɛ'bɛ gadí un ran zofo yɛ ja'i, nɛ'bɛ guí xānbi 'bɛ'a nam bɔn'a n'daxɛqui gui xifi. ¹⁴ Damim pɛfi xɛn ho nangue a rá ts'edi Ojɔ bi 'da'i, tengu bi xi'a ɛ 'da yú pɔngahya Ojɔ. Ngue bi bɛn'na ni mbɛi Ojɔ 'bɛ mí 'yāp rá mfāts'i nangue'e, nɛ bi gāx yú 'yɛ bɛ ja ni ya. ¹⁵ Thocpa thofo gui 'yòt'a dí xi'i, nɛ hɔnt'a gui hyaɖumbɛi gui 'yòt'a, nɛ nubɛya da nu i gātho yɛ ja'i ngue bin te xɛn ho ni mbɛi nangue rá 'bɛfi Ojɔ guí ɔt'e. ¹⁶ Nɛ thocpa thofo gui hyaɖumbɛi gam fāse nangue ni mbɛi, nɛ gui jamansu 'bɛ'a gātho gui xi ɛ 'bɛpɛ nangue rām hman Ojɔ. Nɛ nu'bɛ ngubɛ gui 'yòt'e, nɛ di jap'a Ojɔ, nɛ'ɛ gā mi'da yɛ ja'i guí xān-bi.

Ga fāx ma cuhɛ

5 O guí sɛ'a n'da ra daɔ'yɛi, pɛ dami zofo xɛn ho, tengutho 'bɛ ni ta. Nɛ nu'ɛ yɛ ts'unt'ɛ gui 'yòt'e tengutho 'bɛ nin 'yohɛhɛ. ² Nɛ nu yɛ zi bɔmbe gui 'yòt'e tengutho 'bɛ ni mbe, nɛ nu yɛ hmute, gui 'yòt'e tengutho 'bɛ nin ju, nɛ hin guim bɛn'a n'da ra 'yāsā nangue'ɛ. ³ Nɛ nubɛ ja yɛm peti gui jamansuhɛ n'da ra bɔmbe 'bɛ xɛn du rá ndɔ, ngue'bɛ njo'o to'o di jaman-su. ⁴ Pɛ nu'bɛ n'da ra bɔmbe xɛn du rá ndɔ, nɛ 'bɛh yú t'ɛhni, o gue yú 'beto, da badi rán t'ɛdi Ojɔ a di jaman-su yú mbe, tengutho bi 'yɔrpa 'bɛ mín t'ɛhni. Nɛ gue'a in nde Ojɔ. ⁵ Nɛ nu'bɛ n'da ra zi bɔmbe i nyāui Ojɔ gā ra pa nɛ ra xui, nɛ hɔnt'a Ojɔ im bɛni, nɛ nu'bɛ njo'o to'o di jamansu, pɛ gui fāxhɛ a bɛya. ⁶ Pɛ nu mi'da yɛ xisu, xɛn du yú ndɔ, ngue hingui bɛn Ojɔ, nɛ i honi da 'yòzɛhɛ yú pāhā zɛhɛ. Madague'bɛ i 'bɛi, pɛ tengu'bɛ xɛn du bɛ nam bɛn Ojɔ. Hinga gue'ɛ da mba ma jamansu bɛ ja ram peti ɛ. ⁷ Nɛ nuya yɛm hma i ja ua, gui xānba ɛ yɛ cu, janangue'a njon da 'yɛna hingui ho ɔt'ɛ. ⁸ Nɛ nu'bɛ n'da hin di unni 'bɛ'a di 'bɛ a rá ta o gue rá mbe, o gātho mi'da yú meni, man'da xɛn ts'o rá mbɛi 'bɛ, xinda gue'bɛ hin xtá 'yɛc'yɛi, nɛ bi gɔn'a ra Cristo. ⁹ Nuya ga xi'i nda'ɛ ní hyoya bɔmbe gui hyuspa yú thuhu dim pɛpɛ ja ram peti. Hɔnt'ɛ pɛ'ts'a hyate njɛya nɛ ɛmmɛ bim 'bɛmanhoui yú ndɔ. ¹⁰ Nɛ i hnu-manho nangue yɛ hoga'bɛfi i ɔt'e, nɛ bi jamansu xɛn ho yú t'ɛhni, nɛ zai di sáyaba yɛ ja'i bɛ ja yú ngu, nɛ him bin 'yɛzɛhɛ pɛ bin 'yɛhɛ nangue yú mi'yɛc'yɛihɛ, nɛ bi hyurpa yú mbɛi to'o mi tu yú mbɛi, nɛ bin ɛhya bi 'yòt' mi'da yɛ hogant'ɔt'e. Nɛ guehya yɛ hyoya bɔmbe gui hyuspa yú thuhu ya. ¹¹ Pɛ nu mi'da yɛ xisu xɛn du yú ndɔ, nu'bɛ hingui ngu yɛ jɛya pɛ'ts'i, hin gui hyuspa yú thuhu gue gui 'yɛmfɛ dim pɛpɛ. Nguetho ts'ɛrpɛ thofo da bɛni din thɛti, nɛ nu'bɛ din thɛti mahɔn'a hin da 'yòt'a ra 'bɛfi mí ma xtá 'yòt'e. Nɛ ra ts'oqui a nguetho him bi ja'ts'a bi ma. ¹³ Nɛ nu'ɛ, ts'ɛrpɛ thofo

din daŋhyɛi yú mbɛi 'bɛ njo'o yú ndɔ, nɛ da hya'da thofo yɛ ngu, nɛ hɔn nan c'ate di ja, im man'a hingui ho, nɛ sã din thɛnt'i i ɔt'e nɛ hin rá 'bɛfi bɛ.

¹⁴ Janangue'a man'da xɛn ho 'bɛ din thɛti mahɔn'a, dim 'bɛh yú t'ɛhni, nɛ dim pɛpɛ ja yú nguse. Nɛ nu'bɛ din jabɛ da 'yòt'e, hin di c'aman'ɛjɛ man sɛihɛ 'bɛ.

¹⁵ Nguetho i 'bɛ i 'da yɛ xisu xɛn du yú ndɔ, nɛ ya xɛ mbengui nɛ i ten ra zithu. ¹⁶ Nɛ dí xi'i mahɔn'a, nu'bɛ 'bɛ a n'da ra cu ngue bi du rá ndɔ a rá mbe, jatho da mbɛpi, o gue rá nana bi du rá ndɔ, o gue rá meni, i jatho di jamansu, nɛ hinga gue'a ra mbɛti pa ma peti bɛ ja ra nijɔ dí mba ma jamansu ɛ. Janangue'a dí gua'a ra mbɛti bɛ ja ra nijɔ ngue hɔnt'ɛ njo'o to'o di jamansu da mba m'ɛpi bɛ. ¹⁷ Nu yɛ ngɔrpi bɛ ja ram peti, nu'ɛ to di ja'ts'i xɛn ho yú 'bɛfi, da t'ɛspa ɛ, nɛ da mba m'bāts'i 'bɛ'a di 'bɛdi. Nɛ nu'ɛ to i humbi din xānbate nangue rām hman Ojɔ, man'da jats'editho da t'ɛspi.

¹⁸ Nguetho nt'òt'i: "Nu yɛ uafanindani 'bɛ i uahi hingan thu't'i yú nde, pɛ da zã da za yɛ paxi i ja bɛ." Nɛ man'da ram hma i ja: "Nu'a to dim pɛfi ja rán t'ɛdi din ju't'i," i ɛna. ¹⁹ Nɛ hin gui 'yɔrpa ra güenda 'bɛ da mba ma yapɛ n'da ra ngɔrpi t'ɛmbi bi 'yòt' ra ts'oqui, hinda hɔnt'ɛ di yoho hyu ɛ di yapɛ gui 'yòh pɛya. ²⁰ Nɛ nu'bɛ majuani bi 'yòt' ra ts'oqui, da mba ma hɛcpi bɛ dim peti ɛ mi'da, n'dahma gātho din su. ²¹ Nɛ madague'bɛ gadín amigoui o hin'na, pɛ 'da'angu gui 'yɔrpe. Nɛ gue'a i jats'edi dí xi'i gui 'yòt'a, nguetho in nu a Ojɔ, Ojɔ da badi 'bɛ guí ja'ts'i, nɛ'a ra Hmu, ra Jesucristo, in nu i, nɛ yú hogam 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i in nu i. ²² Him 'bex gui un ra 'bɛfi n'da ran 'yohɛ, 'bɛ gui pāhmbɛ 'bɛ'a rá mbɛi. Nguetho nu'bɛ n'da gá un ra 'bɛfi, nɛ da 'yòt' ra ts'oqui, guí conhui rá ts'oqui a bɛya. Janangue'a gan 'yomfɛni xɛn ho, nɛ nte gan dupate bɛya. ²³ Nuya dí xi'i gra Timoteo, nangue ni mbɛi xɛn ɛ, nɛ jant'a pɛnts' thofo, dami si zits'utho ra vino, nɛ hinga hɔnt'a ra dehe gui si. ²⁴ Guim bɛmhɛ ndana ɛ yɛn 'yohɛ da sih ra 'bɛfi bɛ ja ram peti, 'bɛ i 'da ngue mfadi i ja yú ts'oqui, nɛ 'bɛh mi'da ngue hinga mfadi i ja yú ts'oqui jague'bɛ da zɔn ra pa da thɛnba yú ts'oqui. ²⁵ Nɛ nguetho nangue ran hocja'i i ɔt'a n'da, mfadi nangue yɛ ja'i. Nɛ nu'bɛ him 'bexque mfadi, pɛ m'bɛjua da fadi, nguetho hingui sã da 'yagui.

6 Nu'ɛ yɛ 'yɛhɛ bí 'bɛpɛ, da numansu ɛ yú hmu to i ɔrpa yú 'bɛfi. Nɛ nu'bɛ din jabɛ da 'yòt'e, njon di c'aman'ɛ nangue Ojɔ nɛ njon di c'aman'ɛ rán xādi Ojɔ. ² Nɛ nu'bɛ yɛ 'yɛc'yɛi ɛ yú hmu yɛ 'yɛhɛ, pɛ guexta'a da numansu ɛ yú hmu nɛ hin da zani ngue'bɛ mbɛni din cuhɛ ɛ. Pɛ man'da da bɛni da mbɛpi xɛn ho, nguetho rá mi'yɛc'yɛiui da mbɛpi, nɛ di huɛc'a rá hmu. Dami xānba na ram hma, nɛ thocpa thofo gui bɛnba ɛ.

Xɛn ngu dí tɛhmbɛ nangue rá 'bɛfi Ojɔ nguetho i hurca ma mbɛihɛ

³ Pɛ i 'bɛ'i 'da yɛ xānbate n'dan'yo ram hma in xānbate, nɛ hin din theui a rām hma ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue majuani di zerca ma mbɛihɛ, nɛ hin din theui a ram hma ga dāp ma mbɛihɛ Ojɔ. ⁴ Pɛ nu'ɛ, bi ɛ't' yú mbɛi nangue ran 'yɛts'i, nɛ nte i padi. Nɛ ɛmmɛ

honi di dunba yəm hma guepə i fəpə ran ts'eya, ran heque, ran ts'ante, ran t'ət'ate, 'be'a gätho im bən rá mbəi. ⁵ Nə nu'ə thocpa tho din səi n'da ngu n'da ə, gue'ə bin ts'on yən 'yomfəni, nə hingui sə da bədi ndana a majuəni. Nə im bəni xən ngu ra mbeti da dəha nangué rá 'befi Ojə. Pə o guí əhmbə a i man ə. ⁶ Pə majuəni xən ngu dí təhmbə nangué rá 'befi Ojə, i hurca ma mbəihə, nə dí 'bəmanhohə nangué Ojə. ⁷ Nguetho nte bá həhə 'bə mām 'bəhmbə ua ja ra ximhäi, nə nte da zə ga həxhə 'bə bi zən ra pa ga tuhə. ⁸ Pə hin da du ma mbəihə 'bə zí ts'ətho dí pəs'hə yən ts'ihmə nə yə he. ⁹ Pə nu'ə to'o in nde dim məmbeti, hingan ts'ərpə tho ho da thät'i da 'yət'a ra ts'oqui. Nə tengu'bə da mba nthu't'i rá mbəi, nə man'da man'da nín xəndi 'be'a gätho da bən rá mbəi. Pə ndetho din ənbazəhə, nə din tonto rá mbəi 'be'a gätho honi, nə gue'ə yən t'ət'e ní zə bə ja ram 'bedi. ¹⁰ Nguetho nu'bə 'bə a n'da əmmə in nde ra mbeti, gue'a ní mbədi gätho yə ts'oqui bə rá mbəi a. Nə nu'a ní ho ra mbeti ə 'da, bi 'uepə rá 'yu Ojə, nə di ənba zəhə rá mbəi nangué ra dumbəi.

I ət' ra hogatuhni nangué Ojə a ra Timoteo

¹¹ Pə nu'i gra Timoteo, rá mbəfi'i Ojə, dami 'uegue nangué yən ts'o i mangua. Pə gui hyumbi gui ten'na ran ho, nə hənt'a Ojə guim bəni da mbəx'i'i, nə gui huəc ni mijə'ihə, nə hin gan xəmbəi, nə din ja ni yəmbəi. ¹² Xən ngu yə jə'i bi 'yə 'bə gmím ma xən ho ni t'əc'yəi. Nə nguho ya gui hyut'anzambəi gui təha, tengu'bə n'da ra dofəi i hət yən ənbi ngue da dəh ran səi. Janangué'a da zə guim bənt'i xən ho a ra te ma'da'yo, gue'a í zon'na a. ¹³ Nə guim bəni Ojə in nu i, nu'a di un yə te 'be'a gätho i 'bəi. Janangué'a gui hyut'anzambəi nə hin gui su nin dəte. Nə in nu'a ra Jesucristo ngue bi

ma xən ho a majuəni 'bə mí mba ma dəpi ra Poncio Pilato. ¹⁴ Janangué'a dí xi'i, jats'əditho gui jə'ts'i gätho ra 'befi bin 'da'i, nte gui ts'oni, nə njon da man ran ts'o nangué'a bəya. Nə gue'a gui 'yət'a ya, gue'bə go bi zən ra pa di nəqui ma Hmuhə ra Jesucristo. ¹⁵ Nguetho nu'bə bi zən ra pa nts'ənni, Ojə ba penhua ra Cristo mahə'n'a. Nə nu Ojə mixte xən hotho, nə əmmə di jəhə, nə i 'dase ngue di manda. Nə nu'a Ojə ra ts'ət'abi xinda gue gätho mi'da yə ts'ət'abi 'bəi, nə nu'a ja rá ts'edi xinda gue gätho mi'da ja yə ts'edi. ¹⁶ Nə hənt'a Ojə njəm'bə da du. Nə əmmə di nec tho ho hapə bí 'bəi, njon da zə da hyəm bə, nə njongui sə da nu Ojə. Nu'a əmmə i t'əspi nə da 'yuh rá ts'edi mazəi. Nə hənt'a gam bəmhə a ya. ¹⁷ Dami xi'ə yə məmbeti 'yəc'yəi, ngue'ə to i ja yə mbeti ua ja ra ximhäi, dami xifi hin din 'yəc's'i, nə xín da bəni di muui yə mbeti, nu'ə ts'ərpə tho ho dim 'bedi. Pə dami xifi hənt'a Ojə da bəni, ngue di muui xən ho, nə da bədi bí nəxpə 'bə Ojə gätho xən ho dí pəs'hə, ndejə dan johyahə. ¹⁸ Pə dami xifi da 'yət' ran ho, nə man'da tengu'bə gue'a ná məmbeti ə bəya. Ngué hin din 'yəya pə da gomhə yə jə'i 'be'a pə'ts'i. ¹⁹ Nə nu'bə din jabə ga əthə, ga pəs'hə 'be'a majuəni di muui, nə ga nuhə xən ngu rán jəpi Ojə 'bə bi zən ra pa, nə majuəni dam 'bəmanhohə gätho yə pa mazəi.

N'da ran zofo ran zəgui

²⁰ Nu'i gra Timoteo, dami jamansu xən ho ra 'befi nangué rá m hma Ojə bi 'da'i. Nə dami 'uegue nangué'ə yəm hma əmbi ní djn ran 'yomfəni n'da, pə hingui ho ə. Səti tho ho, nə n'dan'yotho ra 'yu i ut'a n'da. Nə nu'ə to'o bi denni, bi 'bəh rá 'yu Ojə. ²¹ Nə nuya Ojə di 'da ahə rá mate. Nə hənt'a dí xi'a ya.

2 TIMOTEO

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä, Oja bi zänni ma 'bäi'be a ra Jesucristo, ga xih yə ja'i a bi mam majuəni Oja, ngue di un ra temazaɪ ɛ to di dāp yə mbəi ra Cristo Jesús. ²Dí pən'na ra səcuə gra Timoteo, dadí huɛc'a'i tengu'be ma ts'ənt'ɛ i. Ne dí əp Oja ma Tahɛ di 'da'a rá mate ne rán huɛcate ne da hyut'a ni mbəi, ne ra Cristo Jesús ma Hmuhɛ.

Ra Timoteo da ma ran ho ma'da'yo nangue ra Jesucristo

³Dí ɛmbä jamadi Oja 'be dím bən'i, ra xui ne ra pa thocpa thoho, nguetho dí paɖi guí ɛc'yɛi xən ho tengugä, ngue dá ɔt'ä ra 'befi bi 'dacä Oja, ne nguetho mi ɔt'ɛ mam bombɔtahe 'be maya'be. ⁴Dím bən'i gán zom 'be mán xummi, ne bi däh ni guidä. Ne ɛmme dín nde ga nu i mahəŋ'a, ne din jagä ran johya xən ho 'be ga nu i. ⁵Dím bən'i ngue hingui yoho ni mbəi. Pe guí ɛc'yɛi xən ho, tengubɛ na 'yɛc'yɛi ni ndəmbe ra Loida ne'a ni mbe ra Eunice. ⁶Janangue'a dín nde'e thocpa tho guim bəni bi 'da'a rá ts'edi Oja 'be má cäx ma 'yɛ be ni ya, ne dí xi'i gan ɛhya gui 'yɔt' rá 'befi Oja bi 'da'i. ⁷Nguetho nu'a rá Hogandəhi Oja bi 'dajɛ hin di jajɛ dan suhɛ, pe di jajɛ ga huthɛ ran zambəi, ne dan huɛɛ n'da ngu n'dajɛ, ne ga səm zehɛ ma mbəihɛ. ⁸Janangue'a o guí pəs' ni sä gui mamp'a rá m hman ma Hmuhɛ, ne o guí su ngue dí ofädigä nangue Oja. Pe ne'i dami hyät'i gui set yən ɛnbi tengu thohogä, nangue rá m hman Oja guí ɔt'e. Ne Oja da mbäx'i'i. ⁹Ne bi yaŋjɛ Oja ne bi mberca ma mbəihɛ, ne nubəya bi xi-jɛ ga ɔrpahə rá 'befi. Pe hin í yaŋjɛ a rá 'befi Oja dí ɔthɛ, pe bi yaŋjɛ 'be má hāmhbɛ rá mate. Ne gue'a bi zän zehɛ Oja 'be him maní 'yɔt' ra ximhäi, ngue da yaŋjɛ ra Jesucristo. ¹⁰Nuya bi nequi a mán ts'änni, ngue bi nequi ma yaŋtehɛ ra Jesucristo, nu'a bi dāp rá ts'edi ran dāte, ne bi jajɛ dán 'yohɛ rá 'yu ra te mazəi. Ne gue'a i xijɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹¹Ne gue'a ram hma dá mangä, ne bá 'bengä, ne gue'a ram hma dá xänba ɛ yə ja'i hing yə judío. ¹²Janangue'a dí sägä ran ɛnbi ya. Pe hin dí pəs' ma sä, nguetho dí paɖä a to'o dí ɛc'yɛigä, dí paɖi i ja rá ts'edi da mbesca ma tegä ngue dá dāpi, ga pəmanho 'be rán zəgui. ¹³Ne nangue ran ho ma'da'yo dá xän'ni'i, dami thoqui gui 'yɛc'yɛi ra Cristo Jesús ne dami 'yɔt' ran huɛcate bi 'da'i. ¹⁴Ne dami jamansu ran ho ma'da'yo i 'yo ni güenda, nangue rá Hogandəhi Oja i 'bɛpɛ mbo ma mbəihɛ. ¹⁵Guí paɖi gätho bi 'ue'ɛ yə cu ngue yə mēngu be Asia, bi 'uegue

nanguecä, ne ra Figelo ne ra Hermógenes. ¹⁶Pe nu'ɛ gätho 'bɛpɛ rá ngu ra Onesíforo, Oja dí jaɖ'ɛ. Nguetho nu ra Onesíforo xən ngu yə nidj bi mbäxcagui, ne him bi mbes' rá sä nangue yə cadena i thurcä. ¹⁷Ne nu'be mi zəcua Roma a, ɛmme bi hyongui ne bi dɪngui. ¹⁸Nu ra Jesucristo di jaɖi xən ho 'be rán zəgui ra pa, nguetho nu'be mām 'bɛpɛ Éfeso, ne ɛmme xən ngu 'be'a gätho bi 'yɔrpɛ ngue bi mbäx rá 'befi Oja be a. Ne man'da guí paɖi xinda guecä.

Ra hoga dofəi nangue ra Jesucristo

2 Pe nu'i tengu'be ma ts'ənt'ɛ i, gra Timoteo, dami hyä ra ts'edi nangue rá mate bi 'da'a ra Jesucristo. ²Nu ram hma gá 'yɔde dá mangä, ne xən ngu'ɛ i man'a majuəni. Ne n'dat'a ram hma gui thocpa ra 'befi mi'da yə hocja'i, gui huan'ndɛ to'o da zä da xänba ɛ mi'da. ³Dami hyät yən ɛnbi tengugä, nguetho gra hogadofəi nangue ra Jesucristo. ⁴Nu ra dofəi hingui sä xtán hɛti rá mbəi, ngue xən ngu mi'da 'be'a gätho da 'yɔt'e tengu mi'da yə ja'i thoho, janangue'a da zä da 'yɔt'a i numanho rá hmu ngue bi cə't' ran dofəi. ⁵Nu'a to'o nde da dāh ran t'ɛni, pe hin da dā 'be hin da 'yɔrpa yən t'ɛdi a ran t'ɛni. ⁶Nu'a to dim pɛpɛ ja ra häi da zi a rá mbədi din ja, janangue'a da hyumbi da 'yɔt' rá 'befi, ngue da baɖi rá mbədi i təse rá 'befi nangue rá mbəi zehɛ. ⁷Dami paɖi 'be'a dí xi'i, Oja di 'yomfəni'i ngue 'be'a gätho gui 'yɔt'e. ⁸Thocpa thoho guim bəni i 'be'a ra Jesucristo ya, bi dāmbəni 'be mi du, ne nu'a n'da rá m bom'beto ra David. Ne gue'a ram hma dí mangä a. ⁹Janangue'a dí sä ran ɛnbi ya, ne dí ofädi, tengu'be drá ts'om'bäigä. Pe nu rá m hman Oja hingui ofädi a. ¹⁰Ne dí hä't'i dí thocä a ra 'befi, madague'be pa ma ɛn-guigä, dín ndepe ne'ɛ dim pə ɛ to'o gätho nthahni. Ne ga comhbɛ rá ts'edi mixte a ra Cristo, gätho yə pa mazəi. ¹¹Majuəni a ram hma, ngue Nu'be dím bəmhbe tengutho 'be 'darbe xcamá tuhɛ ra Cristo, da zä 'darbe dam 'bəhmbɛ 'be. ¹²Ne nu'be dí häthɛ yən ɛnbi, pe 'darbe ga comhbɛ be ja rá ts'edi 'be. ¹³Pe nu'be dí cəmhbe a ra Cristo, ne'a da gənjɛ a. ¹⁴Nu'be hin dí ɛc'yɛihɛ gue majuəni a, pe guexta'a majuəni a, ne gätho da 'yɔt'a bi ma da 'yɔt'e.

Oja da numanho ra hogambəfi

¹⁴Dami bənba ɛ bí 'bɛpɛ nanguehya yəm hman ya, nguetho in nu Oja ɛ. Gui xifi hin din junt'i nangue yəm hma. Nguetho säti tho 'be din junt'i, ndetho di ɛ't'ɛ

to'o i øde. ¹⁵ Ne gan ξhya gan xädi nguetho gra hogambefi nangué a ram hma majuani. Damin 'yomfëni gui hyoni 'be'a nam bœni n'da ngu n'da ram hma, ne gui paði 'be'a pë e n'da ngu n'da yëm hma, ne gui pëpi xøn ho. Janangue'a da numanho Oja a guí øt'e, ne hin gui pës' ni sä. ¹⁶ Ne gui 'uegue nangué yëm hma säti thoho, nguetho nu'x hingui ho e, ne di japi ãmme din ts'om'bäi n'da. ¹⁷ Ne nu'x yüm hma, tengu'bë ra säsi din ndoqui, ne da 'ya rá ja'i n'da. Ngue tengu yüm hma i man'a ra Himeneo ne ra Fileto. ¹⁸ Nu'x bi 'uegue nangué ram hma majuani, ne sä ãn'x ya bin ja ngue ya xøn dambëni e yë 'yëc'yëi i 'bëi. Janangue'a bi pärra yë t'ëc'yëi e 'da. ¹⁹ Pë nu rá 'befi Oja i ørra yë 'yëc'yëi, hin da zä dim 'bedi, nguetho di jamansu e yë t'ëhni Oja. Ne nu'x yë t'ëhni Oja, ngue i man rá thuhu ra Cristo, i jatho da 'uepë ja ra ts'oqui. ²⁰ Ne nujë dyë 'yëc'yëihë, dí øthë tengu'bë dyëm pëfi-hë bë ja rá ngu Oja. Ne tengu'bë xøn ngu yëm pëfi bí ja bë. Nu'x 'da yë oro, ne yë t'axi, pëgue ra za e 'da, ne ra jaähä e mi'da. Nu'x 'da ãmme pa nthoni, nu'x 'da hin e mahyoni. ²¹ Nu'bë n'da ra ja'i da 'uesë bë ja ra ts'oqui, da gohi xøn ho, tengu n'da ram pëfi i pa nthoni, da mba ma jamansu, ne da zä di pëpi xøn ho rá hmu bë ja rá ngu. ²² Janangue'a dami 'uegue nangué yë ts'oqui di ho yë ts'ünt'ë, pë gan ξhya gui 'yøt' ran ho in nde Oja. Ne gui hyä ra ts'edi nangué guim bëni Oja, ne din ja nin huçcate, ne n'dat'a guim bëmhë e gä mi'da i ëc'yëi Oja, nangué e m'be't'e yü mbëi. ²³ Ne gui 'uetho nangué ran junt'i im man'x to'o hin din 'yomfëni, nguetho ja guepë da mbëpë n'da ra sui. ²⁴ Pë nu yü 'yëhe ra Hmu hingui sä din sui, pë din ja yü yembëi nangué n'da ngu n'da e, ne din ξhya din xänbäte, ne da hyät'i xøn ho 'be'a da t'ørpe. ²⁵ Ne nu'bë 'bë'a n'da n'dan'yo im bëni, jante thoho gui 'yuti, xøhma tho Oja di japi di päh rá mbëi, da zøni da bë a majuani. ²⁶ Ne da dñ ran 'yomfëni xøn ho bëya, nguetho da yäni nangué rá 'dihi ra zñthu xí bent'i, mín nde a ra zñthu xtä 'yørpa rá pähä.

I jatho dam fähmbë nangué e yë ts'om'bäi

3 Nu'i Timoteo, dami paði 'be'a din ja. Ba ëpë yë pa xøn hej, nguetho dim 'bëh yë ts'om'bäi. ² Nguetho din huç zëhe, ne hønt'a ra mbeti da nde. Ne ná yat'a, ne din 'yëzëhe, ne din sante, da mbësta'a 'be'a i xih rá ta ne rá mbe, ne hingui bëni ra mate bi t'ørpe, ne hingui numansu Oja. ³ Ne hin din ja yün huçcate, ne njäm'bë din hoh yü mbëi, ne hønt'a go 'be'a da xih yü mija'ihë, ne øzëhe yü pähä zëhe, ne nj'o'to i su, ne i san'x i øt' ran ho. ⁴ Ne yë zändatetho, ne hingam 'be din 'yomfëni 'be'a da 'yøt'e. Ne mbëni ma gueë, ne di ho rán johya ra ximhäi xinda gue rá pähä Oja. ⁵ I ja yün t'øt'e tengu yü t'ëc'yëi, pë hingui nde da hyän rá ts'edi Oja e. Pë gui 'uegue nangué e. ⁶ Ne i pa bë ja yë ngu, i hä't' yë xisu, i xifi 'da'angu da 'yøthë ngue e yë xisu hingui zaqui yü mbëi, ngue'a xøn ngu yü ts'oqui i tu. Ne man'da ní ts'ixpë ja ra ts'oqui. ⁷ Ne da 'yømanho 'be'a gä ním hma da sifi ne thocpa tho din xädi pë njäm'bë da bë a majuani. ⁸ Tengu mi øt'ë ra Janes ne ra Jambres, ngue'a

mim bëdi e, ne midín sëhmbë ra Moisés, ngue rá pøn-gahya Oja. Ne ngutho i øt' yën 'yohë ya, din sëhmbë a ram hma majuani. Ne bi ts'on yün 'yomfëni, ne bim 'be-di nangué'a ra 'yu majuani. ⁹ Pë hingui ngu yë pa da hyät'i, nguetho gätho da t'uti nte ní mbat'ë yüm hma, tengu bin jap'ë yë bëdi ngue ra Janes ne ra Jambres.

Rán zëgui ran zofo

¹⁰ Pë nu'i Timoteo, gä tenni 'be'a dá xän'na'i. Ne gui paði 'be'a däm 'bëcä, ne gui paði hanja dá øt'ä a. Gui paði 'be'a dí ëc'yëigä, ne gän nu njäm'bë dán xøm-bëigä. Ne gui paði ja man huçcate. ¹¹ Ne gui paði ãmme bi mba ma egui, ne gän nu 'be'a män ënbi dá hä't'ä. Ne gui paði 'be'a gätho dá thocä bë Antioquia, nepë Iconio, nepë Listra, ngue nu yën ecpi dá nugä. Pë Oja bi yängui nangué gätho e. ¹² Ne majuani dí xi'i, to'o gätho da nde n'dat'a ra Cristo da dënni, da mba ma ecpi e. ¹³ Nu yë ts'om'bäi ne yë hyäte, man'da man'da xøn ts'o 'be'a da 'yøt'e. Ne 'da xtín hyäthoho. ¹⁴ Pë nu'i, dami thoqui 'be'a gän xädi, gui paði gue majuani a, gue gui paði to'o bi xän'na'i. ¹⁵ Ne gue'bë go gmín t'ëhni, gä päh rá t'øhni Oja, i ja rá ts'edi bi bëni'ni' gä döp ni mbëi ra Jesucristo, ne gän yäni. ¹⁶ Gätho rá t'øhni Oja bi bënbä Oja nangué rá mbëi to'o bi 'yo't'i. Ne mahyoni di jajë ga pähmbë 'be'a rán 'yomfëni Oja, ne da xijë 'bë hinga gue'a dí øthë, ne gue'a dí pärra ma mbëihë a, ne da xängahë ran ho ga øthë. ¹⁷ Janangue'a nte di 'be a rá mbëfi Oja, da zä bë da 'yøt'e 'be'a gätho xøn ho.

4 Janangue'a dí xi'i gra Timoteo, Oja in nujë, ne ra Jesucristo, nu'a i jatho ba pengua da 'yøt' ran ts'ët'abi, di jaqbä e 'bëi ne'x xøn du. In nujë, janangue'a ãmme dí xi'i: ² Dami mamp'a ráh hma, ãmme gan ξhya guim ma, hønbe go hapë ne hønt'a go ní ora, pë guehma gui xifi n'da ngu n'da yë ja'i. Dami hëcpa yë dädits'oqui, japi da 'yë'ts' yü ts'oqui, ne gui zërpa yü mbëi bëya. Ne jante thoho gui xänbi ne hin gan xømbe. ³ Gui hyumbi nguetho ba ëpë yë pa njon da nde da 'yø'a ram hma di hocpa yü mbëi, pëgue da zøn'h'në mi'da yë xänbäte, da man e 'da yëm hma man'da di hose. ⁴ Da goh yü mbëi nangué'a majuani, ne da den'në yëm hma him majuani. ⁵ Pë nu'i thocpa thoho gan 'yomfëni xøn ho. Dami hyät' yën ënbi, dami ja'ts'i xøn ho a ni 'befi, nangué rán ho ma'da'yo ra Jesucristo. ⁶ Ne nugä, mi ts'ëtho da zøn ra pa da guah ran t'unni nangué ma te dadí un Oja, da zøn ra ora ga pøngä ua, ngue ga tu. ⁷ Bi gua a ran täha dá øt'ä ya nangué'a ran täha xøn ho, ne bi gua a ra 'dihi dá øt'ä. Dá jamansu ma 'befi nangué ma t'ëc'yëi dá øt'e. ⁸ Ne nuya bí jabë a ran ho di 'dacä ra hoga Inspector, ngue rán theui a ran ho dá øt'ä. Ne di 'dacä 'bë bi zøn ra pa. Ne hinga høngdä, ne gätho e mi'da gue i xønni ba ëh ra Hmu, ne'x gätho din t'un ran ho e.

Bi mba ma bëni ra Timoteo

⁹ Ne nu'i, Timoteo, dami 'yøt' ra ts'edi gua ëcua n'dihi. ¹⁰ Nguetho nu ra Crescente bi mba bë Galacia, ne ra Tito bi mba bë Damacia, nu'a go ra Demas bi mbase

bɛ ra hnini Tesalónica, ngue bi ho ra ximhäi in nu ya.
¹¹ Hønt'a ra Lucas dí 'bɛ'be ua. Bá si a ra Marcos 'bɛ guá ɣɛ, nguetho ga hongua a. ¹² Nɛ dá penh pɛ ja ra hnini Éfeso a ra Tíquico. ¹³ Pɛ nu 'bɛ guá ɣɛ, gua çan-gui ts'ɛ ma coto dá sopɛ Troas bɛ bí 'bɛh ra Carpo, nɛ'ɛ ma libro gua çangui ts'ɛ, pɛ man'da jats'edi gua çanga yɛ søcuɔ hinga nt'o't'i. ¹⁴ Nu ra Alejandro ra 'yøt'acobre, xɛn ts'o 'bɛ'a bi 'yørque. Ojɔ di cospi nangue yún t'øt'e. ¹⁵ Damim fãdi hin da 'yøt'e'e tengu bi 'yørcä, nguetho ɣmmɛ bi gorca ma nde 'bɛ mán yɔ. ¹⁶ Nu 'bɛ rá mbɛdi bi mba ma juɔngui njom bi mbäxcagui, pɛ gätho bi hyɛga thoho. Ojɔ di punba ɛ. ¹⁷ Pɛ Ojɔ dãm 'bä'be nɛ bi zerca ma mbɛi, janangue'a dá jɔ'ts'i dá man'a rãm hman bɛ bí 'bɛ'ɛ hing yɛ judío. Nɛ Ojɔ bi mbäxqui bi yɔngui nangue yɛ nde yɛ zate.

¹⁸ Nɛ Ojɔ da yɔngui nangue gätho 'bɛ'a xɛn ts'o, nɛ 'bɛx da zixca bɛ mahɛts'i bɛ di manda. Ga ɣspahɛ Ojɔ gätho yɛ pa mazɔi. Nɛ hønt'a gam bɛmhɛ a ya.

Yɛn zɛngua rán zɛgui

¹⁹ Dami zɛnguagui ts'ɛ ra Prisca, nɛ'a rá ndø, nu'a ra Aquila, nɛ'ɛ 'bɛpɛ rá ngu ra Onesíforo. ²⁰ Nu ra Erasto bí copɛ Corinto. Nu'a ra Trófimo dá sopɛ Mileto ngue xɛn ɛ. ²¹ Dami 'yøt' ra ts'edi gua ɣ 'bɛ hin ní yɛt' yɛ pa xɛn sɛ. I penh'na ran zɛngua gätho yɛ cu i 'bɛcuɔ, nu ra Eubulo nɛ ra Pudente, nɛ ra Lino, nɛ ra Claudia, nɛ gätho mi'da yɛ cu 'bɛcuɔ, gätho i penh'na ran zɛngua. ²² Nu ma Hmuhɛ ra Jesucristo da mbäx'a ni mbɛi, nɛ di 'da ahɛ rá mate Ojɔ. Nɛ hønt'a dá xi'a ya.

TITO

Ran zengua

1 Nugä drá Pablogä, dí pen'na ra søcuã i ja ua grá Tito. Nugä rá 'yëhëgä Ojã, nê ma 'bäigä'be ra Jesu-cristo. Ga zedi da 'yëc'yëi ð bi huan Ojã, nê da bã a ram hma majuãni, janangue'a da 'yøt' ran hocjã'i nangue Ojã. ² Guehna dí øt'ä nguetho dín ndep ð ga comhbø ra temazã ngue bi ma majuãni Ojã 'bø rá mbødi ra ximhäi. Nê nu Ojã hingui sä da man ra fehni a. ³ Nê nuya bi zøn ra pa ngue bi ts'änni da hman ran ho ma'da'yo, nê bi 'dac man t'ëdi gam mangä, ngue guesø Ojã ma yãntehø. ⁴ Nê nu'i Tito, tengu'bø majuãni ma ts'ünt'ø ð, ngue dá ja i gá 'yëc'yëi. Nê dí äp Ojã ma Tahø di 'da'a rán jãpi nê rán huëcate, nê da hyut'a ni mbøi, nê ra Jesucristo ma Yãntehø.

I pa nsifi ra Tito 'be'a da 'yørpø Creta

⁵ Janangue'a dá soc'a bø ja ra häi Creta, ngue gui jua-di hapø di 'be'a ra 'befi. Ngue gui huan'ndø yø ngørbi n'da ngu n'da yø hnini bø guí 'bøi, ngue nu yø ngørbi nangue yø 'yëc'yëi, tengu dá xi'a mam'bet'o. ⁶ Gui huan'ndø to'o nte ma ts'oqui i thjnbi, nu'a n'datho rá xisu i si, nê nu yú t'øhni bi dãp yú mbøi Ojã, nê hingui øt'a n'da ran tonto, xinga gue ram fe'ts'i i øt'ø yú t'øhni, janangue'a njon di yãpi. ⁷ Nguetho nu yø ngørbi i 'yo yú güenda a rá 'befi Ojã. Janangue'a da thahni to'o hingui øt' ran ts'o, nu'a hin din 'yëzëhë, nê hin din cue, nê xín dim mihni, xín din ndesøi, xín din siyate ngue ra mbeti. ⁸ Nê da thahni to'o di säyaba yú mijã'ihø bø ja rá ngu, nê di ho 'be'a gãtho xøn ho. Nê din 'yomfëni ts'ø, nê 'da ni huëcthoho gãtho, nê da numansu Ojã nangue n'da ra hogambøi, nê i sãmzëhë rá mbøi hin din tonto. ⁹ Nê din zãm bø ja ram hma majuãni, nangue ram hma dadín xähmbø, janangue'a da zã da xänba ð bí 'børpø, da mbäts'i. Nê nu mi'da bí 'børpø, ngue'ø di øcpa rá m hman Ojã, di bønbi hapø di 'be'ø, janangue'a da 'yëc'yëi. ¹⁰ Nguetho nu'ø to'o im ma da 'yøthoho yøn t'øt'e mi xi Ojã yø judío maya'bø, i jatho da mba ma hëcpi ø. Nguetho nte ní mbat'ø yúm hma ø, nê i häte ø, nê i øt' yú pähä zëhë. ¹¹ Nê hønbo go hapø i ørpø ja yø ngu, i øt'ø gãtho i 'børpø, nangue yúm hmanø yø hyäte, ngue hingui sä da hma. Nê høn't'a ra mbeti in nde. ¹² Nê i øt'e tengu mi man'a n'da yú mængu zëhëhø bø ra häi Creta, ngue n'da ra bäsøcuã, bi ma: "Zã yø ndøbøthãni ø ma mænguhe ua, nê tengu yø zate ngue xøn ts'o øt'ø, nê høn't'a da zi i honi, nê ømme i dånhyëi," bi 'yëna. ¹³ Nê majuãni bi man'a n'da yú mænguhø. Janangue'a gui hëcra ø, n'damhma da bømanho yú

t'ëc'yëi ø i 'børpø. ¹⁴ Nê gui xifi hin da 'yëc'yëibi yúm hman øø ø yø judío, nê xín da numansup yú t'ëc'yëi øø yø jã'i, gue'ø hinguin nde da 'yøt'a majuãni. ¹⁵ Nu'ø to'o xøn ho yú mbøi, høn't'a xøn ho im bønbi, pø nu'ø to'o hin bi dãp yú mbøi Ojã nê xøn ts'o yú mbøi, nu'ø, hin'yø 'be'a numanho ø. Nguetho bin ts'on yún 'yomfëni, nê him bi zã bi 'yø'a bi xi Ojã 'bø mi zop yú mbøi. ¹⁶ Nê nu'ø yø jã'i tengu ø, øna ngue i øc'yëi Ojã, pø n'dan'yo thoho yún t'øt'e, guepø ní fãdi hingui øc'yëi ø. Nê xøn ts'o yú mbøi nangue'a fësthoho 'be'a sifi, hingui sä da 'yøt' ran ho.

Ra Tito din xänbate nangue ra hoganxädi

2 Pø nu'i gra Tito, dami xänbi 'be'a nín t'øt'e rán theui a ra hoganxädi. ² Nu yø zí ndø, dami xifi hin din jti, nê da 'yøt'e ngue da hnumansu, nê da bønbi xøn ho 'be'a da 'yøt'e, nê da 'yëc'yëi xøn ho, nê da 'yøt' ran huëcate, nê hin din xømbøi. ³ Nê'ø yø zí bømbe, dami xifi da numansu Ojã hapø din 'yo, nê njon di c'ãman'ø, nê xín dim mihni, nê da 'yuh ra hoga'yu. ⁴ Nê nu yø zí bømbe da xänba yø hmute di huëc yú ndø nê yú t'øhni. ⁵ Nê da xänba n'da ran 'yomfëni xøn ho, hin din 'yomt'ëni, nê di jamansu bø ja yú nguse, din ja ra yembøi, nê da 'yøt'a da xih yú ndø, n'damhma njon da zã da man ran ts'o nangue rá m hman Ojã. ⁶ Nê nu'ø yø ts'ünt'ø, gui xifi din 'yomfëniø ts'ø. ⁷ Nê nu'i Tito, dami 'yut'ø mi'da 'be'a gãtho guí øt'e, ngue dim 'bømanho. Nê n'dat'a guim bønbi ngue gui xänbi 'be'a majuãni, nê gui 'yøt'e ngue da hnumanho'i 'bø guín xänbate. ⁸ Nê ømme xtán ho 'be'a gãtho guim ma, n'damhma nte da thjn'na nim hma. Nê da mbø'ts' yú sä to'o nde da zøjø, nê hin hapø dí mbø'a 'be'a da ma. ⁹ Nê'ø yø 'yëhë i 'børpø, dami xifi da 'yøt'e gãtho i xih yú hmu, nê hin da dãti, nê mpähä thoho da 'yøt'a i sifi. ¹⁰ Nê hin da bønbi 'be'a pø'ts' yú hmu, pø da 'yøt'a gãtho in numanho yú hmu. Nê nu'bø gãtho din jabø da 'yøt'e, gue'a dí nec-manho ram hma nangue ma yãntehø Ojã. ¹¹ Nguetho bi nêqui rá mate Ojã ngue in nde di pø'ø gãtho 'bøcua ja ra ximhäi. ¹² Nê nu rá mate Ojã di bængahø ga hëhm-bø ran ts'om'bäi, nê ga hëhm-bø ma pähä zëhëhø. Nê di bængahø ga sãmzëhë ma mbøihø nê ga øthø ran hocjã'i, nê gan numansuhø Ojã gãtho yø pa dí 'bøhm-bø ua ja ra ximhäi. ¹³ Nê di bængahø ga tømhbø ja gue'bø bi nêqui a ran johya dí tømhbø, ngue di nêqui a ma Ojãhø ra Jesucristo tãte tho rá ts'edi, nê ma yãntehø a. ¹⁴ Nê bin dãø a ngue di 'bercahø gãtho man ts'om'bäihø, nê da mberca ma mbøihø, da 'yøt'e ngue yú t'øhni zëhëgahø Ojã, nê di øhyagahø nangue ran ho

ya. ¹⁵ Ne guehna i ja ua gui xänba bəya. Dami xänbi, gui 'yomfənip yə cu, ne gui hecpi, nguetho bin 'da'a ran t'ədi xən ho gui 'yət'e. Ne o guidí japi da mbesta'a nim hma.

I sih ra Tito nda'a nín zofo da xänba yə 'yəc'yei

3 Ne nu'i gra Tito, dami bənba ɛ yə cu ngue da numansu ra ts'ət'abi, ne'ɛ yəm fäts'ihə ra ts'ət'abi gätho da numansu. Ne hin da 'yərpa ram fe'ts'i, pəgue mpähä thofo da 'yət'e 'be'a gätho xən ho. ² Ne gui xifi njon ga c'əman'əhə, ne hin dan junthə, pə ma pähä zehəhə da thəcpahə. Ne din jajə ra yembəi nangue gätho yə ja'i. ³ Guim bəmhəbə ngue nejə dán tontohə mām'bet'o, ne mi jase man t'ədihə, nejə dán hyäzehəhə, ne gätho dán 'yəhəhə rá ts'oqui ra ximhäi. Ne dá 'bəh ma pahə nangue man ts'om'bäihə dá əthə, ne dá səyahə ma mija'ihə. Mí ts'anjə ne xim mí san-tehə. ⁴ Pə bi zən ra pa bi nequi rá mate Oja ma yəntehə, ngue bi 'yərpa ran huəcate ɛ yə ja'i. ⁵ Ne bi yənjə Oja. Pə hin nangue yən t'ət'e xən ho dá əthə, pə bi yənjə nangue rán huəcatese 'bə má əmanhohə a. Bi 'dajə ra 'da'yote 'bə mi mberca ma mbəihə, ne dí 'bəmhəbə ma'da'yo nangue rá Hogandəhi. ⁶ Ne bi 'dajə xən ho rá Hogandəhi n'youi xən gu rán japi ne rá ts'edi nguetho ra Jesucristo ma yəntehə a. ⁷ Ngue bi hogahə nangue rá mate, janangue'a 'darbə dam 'bəmhəbə nangue ra temazəi, ne gue'a dí təmhəbə a ya. ⁸ Ne gätho majuañi na im mangua. Gui hyəh ni mbəi gui

xänbi xən ho yə 'yəc'yei 'bəpə, janangue'a da bəni ɛm-mə da hyumbi da 'yət'a ran ho. Nguetho xən ho a, ne da mbäx yə mija'ihə bəya. ⁹ Pə o guidín junthə nangue'ɛ yəm hma nte ní mbatho, ne hinguin junthə nangue 'be'ɛ yə thuhu ɛ yəm bombəta maya'bə. O guidín səmhəbə nangue yən t'ədi midí un Oja yə judío, nguetho sāti thofo 'bə dán səmhəbə ɛ. ¹⁰ Nu'bə 'bə a n'da n'dan'yo yəm hma im ma ní dəp'ahə yən junt'i, dami hecpi. N'dandj o yondj gui hecpi. Pə nu'bə hin da 'yəde, gui hyəthohə a. ¹¹ Nguetho nu'a xi'ahə yəm hma ní dəp'ahə yən junt'i, xí bəm bə ja rá 'yu Oja a, ne ət' yə ts'oqui, ne da nuse bə 'be'a xí 'yər bəya.

Man'da i xih yə amigo ra Pablo

¹² Dí ɛna ga pənhna ra Temio o gue ra Tíquico. Nu'bə bi zəm bə, 'yərqui ts'ɛ ra mate gua ɛ'a n'dihi, dan c'at'ui bə ra hnini Nicópolis. Nguetho dín nde dam 'bəmhəbə bə 'bə bin ja yə pa xən sə. ¹³ Dami fäts'i xən ho a ra Zenas, nu'a im pəngahya nangue yən t'ədi. Ne'a ra Apolos, dami zedi da djn'a mahyoni ngue da hyəx 'bə bi mbə bə n'danni. ¹⁴ Nguetho nu yə cu da bə-di ngue dim pəfi xən ho nangue yə 'bəfi zehə, n'damh-ma da zä da mbäx ɛ mi'da di 'be'a mahyoni. ¹⁵ Dami zengua gahe ts'ɛ ɛ bí 'bəpə, ngue'ɛ ma mi 'yəc'yəihə, ngue 'da xtán huəcatahə. Ne dí əp Oja da 'yents'ahə rán japi gätho ahə. Ne hənt'a dí xi ahə ya, ne hənt'a gam bəmhəbə a ya.

FILEMÓN

Ra Pablo bi 'yorba ra sœcuq ra Filemón

1 Nguä drá Pablogä dí ofädigä nangue ra Cristo Jesús. Dí ot'ä'be ra sœcuq ra Timoteo, ne ga pen'na'be ma amigo'a'be grá Filemón, man 'yohu i nangue rá 'befi Ojã. ² Ne dadí zengua'be yu 'yêc'yêi ngue zai dim peti bu ni ngu, ne ma cuhu ra Apia. Ne dadí zengua ra Arquipo man 'yohuhu dín yamhbe rá 'befi Ojã. ³ Nu Ojã ma Tahu ne ma Hmuhu ra Jesucristo di 'da'ahu rá mate ne da hyut'a ni mbuihu.

Rán huçcate ne rá t'êc'yêi ra Filemón

⁴ Ne nu'i ma zu cu mahuçqui i, nu'i grá Filemón, dadí undä ra jamadi nangue'e nu'bu dí yã'be Ojã. ⁵ Nguetho dá øde 'be'a guí ørpu guí 'buhmbu, emme i ja nin huçcate nangue yú t'uhni Ojã bu. Ne dí øde ngue i ja ni t'êc'yêi xun ho nangue ra Jesús ra Hmu. ⁶ Ne dí äcã rá ts'edi Ojã ngue xun ngu yu jã'i da 'yêc'yêi ra Jesús nangue nim hma, ne da hyani 'be'a gätho ran ho di 'da-ju ra Cristo Jesús. ⁷ Gueczehögä emme dadí johya, ne i hu ma mbui nangue nin huçcate, ma zu cu i grá Filemón. Nguetho xun ngu gá hyurpa yú mbui yú t'uhni Ojã.

Bi t'äp ra mate ra Filemón nangue rá 'yêhê ra Onésimo

⁸ Nuya madague a i ja man t'êdigä nangue ra Cristo ngue xcã manda i, ⁹ pe man'da xun ho ga ä'a n'da ra mate tho guí 'yøt'e nangue ran huçcate tho, ngue guí simanho mahøn'a na ni 'yêhê ra Onésimo. Nugä drá Pablogä, ya xtãn dâc'yêigä, ne dí ofädigä nangue rá 'befi ra Cristo Jesús. ¹⁰ Dí ä'a ra mate nangue ra Onésimo, nu'a tengu'bu ma t'uhnigä nangue ra Cristo, nguetho bi 'yêc'yêi ra Cristo nangue dá xicã ua ja ra fã-di. ¹¹ Nu'hu 'da yu pa xu thogui, hin te madí muui ni 'yêhê ra Onésimo. Pe nuya xun ho da 'yørcui. ¹² Nuya ga pen'nahu ra Onésimo bu guí 'bui. Ne nu'bu bi mba a, da du ma mbui, nguetho emme dím bøn a. ¹³ Ne dín ndepe xtãn gocua ra Onésimo, sä xtí zequi ts'hu,

nguetho dí ofädigä, ngue dím mangä ran ho ma'da'yo, ngue tengu'bu da gue'a zehê xquí zequi. ¹⁴ Pe hin dín nde gam ma ngue da gocua 'bu nte guím ma, nguetho nu'a ran huçcate jatho da bønse n'da, hin da t'ørba ts'edi n'da a. ¹⁵ Pe nu'a bi 'yøt'na bi 'dapu guí 'bui 'da yu pa, pe bi bømanko, nguetho bi hocpa rá mbui Ojã ya. Ne nuya gadín cuui mazai na ya. ¹⁶ Hin guí sini nangue ni 'yêhê tho ho pe guí sini nangue ni zu cu nangue ra Cristo, nguetho nuna ma zu cuhu mahuçqui. Nuya man'da di nuui ya, nguetho hinga høn't'a ni 'yêhê, pe ni zu cu nangue ra Cristo ma Hmuhu ya. ¹⁷ Nu'bu majuani dadín amigoui xun ho, dami sin na ra Onésimo, tengu tho 'bu xquí sin zehögä 'bu xcã mbasegä bu. ¹⁸ Nu'bu ja 'be'a bi 'yøt'e'e, uague i ja 'be'a i tu'a'i, pe 'yo ma güenda ga juzehegä. ¹⁹ Nugä ga firmagä, drá Pablogä, janangue da fãdi majuani ga ju't'ä a rá güenda na. Janangue'a hingui hêi guí sin ya ne gadín cuui. Pe nde'bu guin 'yomfêni ts'hu, nguetho guengä dá ja'a'i gá tjin a ra temazai 'bu gmí 'yêc'yêi ram hma dá xi'i. ²⁰ Nuya ma zu cu, 'yørcui ts'hu ra mate 'be'a dí ä'a'i, nangue guín 'youi ra Hmu. Nu'bu guí 'yut nin huçcate nangue ra Onésimo, da hyu ma mbui 'bu. ²¹ Nugä dá o't'ä a ra sœcuq i ja ua ya, nguetho dí êc'yêi ngue guí 'yøt'e 'be'a dí xi'a'i. Ne dím bøn hinga høn't'a dí xi'a'i pe man'da ran ho guim bønse 'be'a guí 'yøt'e. ²² Dami hõqui ts'hu hapu sä dan säyagä bu, ne dami 'yãfu Ojã nanguécã, ne Ojã da 'yøt'e da xogagui, da zã ga mbagä bu, gan nu'ahu buya.

Yün zengua ra Pablo, ne bi ma da nu ran jãpi a ra Filemón

²³ Nuya dí ofädi'be ra Epafra, ne'a di zengua i. Ne nu'a i ofädi nangue bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo Jesús. ²⁴ Nu ra Marcos ne ra Aristarco ne ra Demas ne ra Lucas, nuya ma mimbefihe nangue rá 'befi Ojã di zengua i. ²⁵ Ne nu'a ma Hmuhu ra Jesucristo di 'da'ahu rán jãpi a, gätho hu. Ne høn't'a dí xi a ya.

HEBREOS

Bin 'yuse Ojã nanguê'a rá Ts'unt'ũ

1 Nu'ũ maya'ũ thofo 'dahmi ts'ũ ẽũ í 'yu'a rán 'yomfẽni Ojã, nẽ 'dahma 'dan'yo ẽũ á xi'ũ yũ pũn-gahyã. Nẽ gue'ũ bi xi a mam bombõtahũ ẽ, gue dyũ is-raelhũ. ² Pẽ nuya rán zẽgui yũ pa ya, bi jajũ ga pãhmbũ xũn ho Ojã ya nanguê rá Ts'unt'ũ bi zũcua dí 'bũhmbũ. Nẽ guesẽ a rá Ts'unt'ũ í 'yõt' Ojã gãtho yũ ximhãi, nẽ bi zãnni dim Hmu 'bẽ'a gãtho i ja. ³ Nẽ ní 'yẽpũ bí 'bũ Ojã rá Ts'unt'ũ tengu'ũ rá thai ra hyadi, gue'a di jajũ ga pãhmbũ a rán ho Ojã. Nẽ tengu 'bũ ra sello, 'da angu da bõni. Nẽ di 'yonse 'bẽ'a gãtho i ja a rá Ts'unt'ũ Ojã, nanguê rá m hma i ja rá ts'edi. Nẽ nu'ũ mí juase bi hoga ma ts'oquihũ ua, bi mbeng ẽũ mahẽts'i 'darpũ ní mandau i a tãte thofo i ja rá ts'edi.

Man'da i ja rá ts'edi rá Ts'unt'ũ Ojã xinda gue'ũ yũm 'behni mahẽts'i

⁴ Nu rá Ts'unt'ũ Ojã 'bũ ya xí hogahũ, bin t'un rá ts'edi xũn ho xinda gue'ũ yũm 'behni mahẽts'i. Nguetho ya rá Ts'unt'ũ zẽhẽ Ojã a, i conhui rá ts'edi rá Ta xinda gue'ũ yũm 'behni. ⁵ Nguetho:

Nu'i ma 'dats'unt'ũ i,
dí 'da a ni ts'edi ya,
pẽ njãm'ũ bi t'ẽmp'ũ yũm 'behni Ojã, pẽ hinda hõnt'a rá Ts'unt'ũ zẽhẽ. Nẽ:

Nugã dra Ta nanguê ma Ts'unt'ũ,
nẽ xinga n'da rá m 'behni Ojã bi 'yẽmbi. ⁶ Pẽ nu Ojã 'bũ mambã sí ua ja ra ximhãi a rá Ts'unt'ũ, nẽ bi 'yẽna:

Nu ahũ gyũm 'behnihũ mahẽts'i, gãtho gui thãndehũ na ma Ts'unt'ũ,
bi 'yẽn Ojã. Nguetho nu'a rá Ts'unt'ũ go da t'ẽspa a ẽũ na nu Ojã. ⁷ Pẽ nu yũm 'behni mahẽts'i, i õt' Ojã yũ 'yẽhẽ thofo ẽ, tengu mán t'õ't'i:

Ëmmẽ i tih yũm 'behni 'bũ i õrpa rá 'bẽfi tengu 'bũ yũn dãhi,

nẽ di juadi 'bẽ'a gãtho hingui numanho Ojã tengu 'bũ yũ sibi, nanguê rá ts'edi zẽhẽ Ojã.

⁸ Pẽgue bi 'yẽmp'a rá Ts'unt'ũ Ojã:

Nu'i gra Ojã, thocpa thofo gam manda zẽhẽ mazã, njãm'ũ dim 'beh ni ts'edi, nẽ guidí manda xũn ho.

⁹ Nẽ bi 'yẽmbi:

Nu'i gra Ojã, ãmmẽ guí numanho a ran ho, nẽ 'bẽ xin-gui

ts'ũ guí nde gui nu a ran ts'o.
Jananguê'a ni Ojãgui man'da dá 'da'a ran johya xinda gue'ũ gãtho mi'da ni cu gue ma 'yẽc'yẽi, bi 'yẽmbi. ¹⁰ Nẽ bi 'yẽmp'a rá Ts'unt'ũ a Ojã:

Nu'i gra Hmu, rá mbũdi gá 'yõt' ra ximhãi, nẽ gá 'yõzẽhẽ 'bẽ'a gã bí ja mahẽts'i,
bi 'yẽn Ojã.

¹¹ Nẽ nu'a ra ximhãi dim pãdi, nẽ mahẽts'i, pẽ nu'i gam 'bẽi mazã.

Gãtho yũ din ts'oni tengu'ũ yũ 'yahe.

¹² Nẽ tengu'ũ di pãh ní he n'da, din jabũ 'bũ gá pãh ra ximhãi.

Pẽ nu'i njãm'ũ gam pãdi gãtho yũ pa, nẽ njãm'ũ da gua'a ni te.

¹³ Nẽ, dami manda ua ja ma ts'edi ui, ja gue'ũ ga ja i gui tãp'ũ gãtho man sũihũ, bi 'yẽmp'a rá Ts'unt'ũ a Ojã. Pẽ njãm'ũ bi xi ẽ yũm 'behni Ojã tengu a. ¹⁴ Gãtho yũm 'behni bí pẽnhua, tengu'ũ yũn dãhi gue hin dí nuhũ, i õt' yũ 'yẽhẽ Ojã nanguêũ to'o gãtho nts'ãnni da hyãn a ra te njãm'ũ da guadi.

Jatho ga ẽrpahũ ra güenda a ní yãnjũ Ojã

2 Pẽ nu'a rá Ts'unt'ũ Ojã bi 'yurcahũ rá 'yu Ojã, xinda gue ẽ 'bẽ'a mí hma maya'ũ. Jananguê'a man'da ãmmẽ jats'editho ga jamansuhũ a 'bẽ'a dí õhm-ẽũ ya, n'dahma hin ga 'behmbũ a, nẽ xín dam 'behmbũ ẽyã. ² Nu'ũ mí man'ũ yũm 'behni Ojã ẽ yũn t'ẽdi Ojã maya'ũ, pẽ guehã bi nu ran ẽnbi a rán sãui a to bi mbesta a bi ma. Pẽ nu'a rá m hma Ojã bi man'a rá Ts'unt'ũ, man'da ja rá ts'edi a. ³ Jananguê 'bẽ xingui ts'ũ ga ponjũ 'bũ hin dí ẽrpahũ ra güenda a rá m hma mixte thofo. Nẽ gue'a ram hma ní yãnjũ Ojã a. Nẽ rá mbũdi bi mansẽ ra Hmu 'bũ mim 'bũcua ja ra ximhãi. Nẽ m'bẽjua bi xijũ ẽ yũ xãdi gue bi 'yõ a bi man ra Hmu. ⁴ Nẽ'a Ojã bi 'yudi majuãni a ram hma 'bũ mí 'yõt' yũ hmẽpya nẽ xũn ngu yũn t'õ't'e mixte. Nẽ'ũ mí 'dajũ ra ts'edi nanguê rá Hogandãhi, tengu mí ndesẽ Ojã bi darcahũ. Nẽ gue'a í 'yudi majuãni a ram hma.

Nu ra Jesús njuãntho bin ja tengu thohogahũ

⁵ Pẽ nuna rá ts'edi Ojã gue dí mangã, hinga nan ja xũn ho. Pẽ hinga gue'ũ yũm 'behni mahẽts'i di jap Ojã di manda ẽũ ja ra 'da'yo ximhãi 'bũ bin ja rá ts'edi Ojã xũn ho ẽ. ⁶ Pẽgue bi zãn Ojã to'o di manda ẽũ, tengu bi si'a Ojã 'bũ mí t'ãnni 'bẽ'a di 'yẽt'ui yũ jã'i:

'Bẽ'a gue ẽ dí pẽhmbe gue ãmmẽ guím bẽnje, nẽ dyũ jã'i thohohe. Nẽ man'da guidí jamansuje.

⁷ Pẽ ja 'da yũ pa gá jaje him mí ja ma ts'edihe, xinda gue'ũ nim 'behni ẽũ mahẽts'i.

Pẽgue gá sãnni gui 'yẽscahe, nẽ gui 'dac ma ts'edihe.

Ne gá sänni ga mandahe 'be'a gätho i 'bæi ne 'be'a gätho i ja gue gá 'yøt'e.

⁸ Ne gätho gá sän'ndu mi'da 'be'a gä gá 'yøt'e gue da 'yæc'yæigahe,

bi 'yæm bæ mán t'o't'i. Janangue'a hin'yæ 'be'a bi zänni gue hin ga mandahæ, nguetho bi 'yæna: "Gätho da t'æc'yæi æ yæ ja'i." Pæ hindaná nuhæ gue gätho da 'yæc'yæigahæ. ⁹ Pæ hinda hønt'a ra Jesús, bin ja tengu mán t'o't'i, bi t'æspa 'bæ mí du, bin t'un rá ts'edi. Pægue xín ja 'da yæ pa bin japi him mí ja rá ts'edi xinda gue'æ yúm 'behni Ojå mahæts'i. Janangue'a bi zä bi du nanguue n'da ngu n'dajæ, nanguue rán huæcate Ojå. Ne nu'a ran dæte bi nu, gue'a í t'æspa a. ¹⁰ Nu Ojå bi zän'ndu gätho da hyonæ. Ne bi nde bá si xæn ngu yú t'æhni bæ ja rá ts'edi. Janangue'a xæn ho a bi 'yøt' Ojå gue bin ænba æ yú Hmu, gueræ bi zä bi yænæ xæn ho. ¹¹ Ne nu'a ra hocpate næ'æ to'o mahoqui, næ n'dat'a yæ Ta. Janangue'a hingui pe'ts' rá sä a ra hocpate da 'yæm-bi yú cu æ bi hoqui. ¹² Tengu mán t'o't'i, bi 'yæna:

Ga xi æ ma cu gätho nanguue,

næ ga æs'i'i nubæ ja rám peti ma cu,

bi 'yæn'a ra Cristo. ¹³ Ne man'da bi man ra Cristo:

Dí tø'mi da mbæxcä Ojå.

Ne xø bi 'yæna:

Dí 'bähmbe ua ya yú t'æhni Ojå bi 'daqui,

bi 'yæn'a ra Cristo. ¹⁴ Nuæ yú t'æhnigahæ a, dyæ ja'i tho-hohæ, gue i ja ma ngøhæ næ ja ma jihæ. Ne a ra Jesús bin ja'i næ bin ja rá ngøc'yæi tengu thoho gahæ.

Janangue'a bi zä bi du ngue í 'berpa rá ts'edi a rá hmu ran dæte, ngue ra zjthu. ¹⁵ Ne gueræ da zä di 'uecpa yú mbidi æ to'o i su ran dæte gätho yæ pa i 'bæi. ¹⁶ Ne mfädi hinga gue'æ yúm 'behni Ojå mahæts'i bi 'yørpæ ra gūen-da da yæni, pægue guenæ dyæ 'yæc'yæihæ yúm bom'be-tojæ ra Abraham, nde Ojå da yænæ. ¹⁷ Janangue'a nu ra Jesús njuæntho bin ja tengu thoho gahæ, bi bæni 'be'a gätho dí m bæmhæ, bi zä 'be'a gätho dí sähæ. Nu'bæ hin xtín jabæ, hin xtán zä xtí huægahæ, hin xtán zä xtí juah rá 'befi Ojå gue bi hoga ma ts'oquihæ. Gue'a í t'æmbi bim hmumbäjä a. ¹⁸ Ne nuya da zä da mbæxc-ahæ to'o i ts'ä nanguue yæn ænbi, nguetho næse a bi ts'ä nanguue yæn ænbi, næ bi hyät'i.

Nu ra Jesús man'da sä da t'æspi xinda gue'a ra Moisés

3 Nuya, ma hoga cu ahæ, gue bi huan'nahæ 'darpæ dam 'bæmhæ bæ mahæts'i a Ojå. Dami 'yømhæ ya nanguue ra Jesús, nu'a ra pøngahyæ næ ra hocpate nanguue rá 'yu Ojå dí tenhdæ. ² Nu ra Jesús bi juah rá 'befi bi un'na Ojå, tengutho ra Moisés bi juah rá 'befi gue bi jamansu æ n'dam'bæi yú t'æhni Ojå. ³ Pæ nu ra Jesús man'da sä da t'æspi xinda gue'a ra Moisés, tengu thoho ra ta bæ ja n'da ra ngu man'da da t'æspi xinda gue'æ yú t'æhni. ⁴ Pæ madague'bæ i ørpa rá 'befi Ojå æ yæ ja'i, tengu bi 'yøt' ra Moisés, pæ nu'a Ojå i øzehæ gätho rá 'befi. ⁵ Nguetho rá 'yæhe Ojå a ra Moisés, næ bi ja'ts' rá befi bi jamansu gätho yú t'æhni Ojå maya'bæ. Ne nu rá 'befi ra Moisés bi 'yu i ts'æ a rá 'befi ra Cristo da 'yøt' 'bæ bi zøhø. ⁶ Pæ nu ra Cristo rá Ts'ænt'æ Ojå a, næ bi ja'ts'i bim hmu nanguue n'dam'bæi yú t'æhni Ojå.

Ne guectahæ ya n'dam'bæi yú t'æhni gahæ Ojå, 'bæ dadí thoctahæ dí pæmhæ majuæni a, næ'bæ dadí thoju a nán johyahæ a ran ho dí tømhbæ.

Da zin yú t'æhni Ojå da hyurpa yú mbæi

⁷ Janangue'a i æn'a rá Hogandæhi Ojå bæ ja rá t'ohni: Nuya ra pa i jabæ ya in zo ahæ Ojå. Pæ æmme xæn ho 'bæ gui 'yømhæ a i xi ahæ.

⁸ 'Yo gadí æ't' ni mbæihæ tengu bi 'yøt'æ mí ten ra Moisés, bi numan'ætho Ojå 'bæ mín 'yo bæ ja ra æhäi. Ne bi zä Ojå æ yæ ja'i nanguue 'be'a bi numanhose.

⁹ Nu nim bombøtahæ bi 'yørcæ ran ts'æte næ bi numan'æthogui 'bæ nyote njeja mín 'yo bæ ja ra 'yu, madague'bæ bi nu xæn ngu yæn t'øt'e gue dá ut ma ts'edi, bi 'yæn Ojå.

¹⁰ Janangue'a dán cuægä nanguue'æ yæ ja'i, nguetho thocpa thoho i 'uegue nanguue yú mbæi, hin jam'bæ bi bæ a ra 'yu dá xifi, bi 'yæn Ojå.

¹¹ Janangue'a æmme dán cuægä nanguue'æ. Majuæni dá ma,

hin ga singä bæ ja ra häi æ ngue da hyu yú mbæi, bi 'yæn Ojå.

¹² Ma zi cu ahæ, pæ dam fähmhæ. Xi'bæ n'da ahæ gui 'uehmæ 'bæ din ja ahæ ra ts'ombæi, gue gui 'yæna hin gui nde gui 'yæc'yæihæ Ojå, i 'bæi. ¹³ Pæ n'da ngu n'da ahæ damim fæxhæ bæ ja ra hoga'yu, n'da pa ngu n'da pa, janya i sä ga øhmbæ a im ma Ojå, yæ pa ya. Ne nu'bæ din jabæ gui 'yøthæ, xínga n'da ahæ da hyä ahæ yæ ts'oqui, gue di 'bät'a ni mbæihæ. ¹⁴ Nguetho dí comhbæ a rán ho ra Cristo 'bæ dí thoju a ní hyu ma mbæihæ a, gue'bæ go rán zegui tengu 'bæ rá mbædi dá tjmhbæ. ¹⁵ Janangue'a i xijæ a rá t'ohni Ojå ya: Æmme xæn ho 'bæ gui 'yømhæ a rá nde Ojå gue in zo ahæ ya.

'Yo gadí æ't' ni mbæihæ tengu bi 'yøt'æ 'da bi numan'æ tho Ojå, bi 'yæna.

¹⁶ To'o æ bi 'yøh rám hma Ojå næ bi numan'æ tho. Ha hinga gue æ yæ ja'i bi yæn Ojå nanguue'a ra häi Egipto mín 'yohæ ra Moisés. ¹⁷ Ne to'o bi un ra cuæ Ojå gätho nyote njeja. Ha hinga guet'æ bi yæn Ojå bæ ja ra häi Egipto, bi 'yøt' yæ ts'oqui, janangue bi du bæ ja ra æhäi.

¹⁸ Ne to'o æ majuæni bi t'æmbi hin da hyurpa yú mbæi Ojå. Ha hinga guet'æ him bi 'yæc'yæi Ojå. ¹⁹ Gam bæmh-bæ ya hanja him bi zä bi zin Ojå æ, nguetho him bi 'yæc'yæi Ojå æ.

4 Nuya i jatho ga suhæ, janya i ja yæ pa i xijæ Ojå da zinæ bæ ja rá ngu ngue da hyurca ma mbæihæ. Xøhma ts'ærbæ thoho hin da zøni ga cæthæ bæ.

² Nguetho næjæ bi sijæ a ram hma gue dí cæ't'a n'da, tengu bi sih yæ ja'i mí 'bæh maya'bæ, gue'æ bin 'yohæ ra Moisés. Pæ nu'æ, him bi zä í ts'im bæ a ram hma bi sifi, nguetho him bi nde bi bæ æ gue majuæni a. ³ Pæ nuæ gue dí pæmhæ majuæni a ram hma, guenæ gue ga cæthæ bæ da hyurca ma mbæihæ Ojå. Ne gueræ him bi zä bi yæ't'æ 'da, bi 'yæn Ojå:

Janangue'a dán cuægä nanguue æ, næ majuæni dá ma, njæm'bæ ga singä æ gue da hyu yú mbæi, bi 'yæn Ojå.

Pe bi dɛ'mi bi xih yɛ ja'i gue da zim bɛ 'bɛ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhäi Oja, nɛ bin säya bɛ, bi hyu rá mbɛi zɛɛ. ⁴Tengu bi ma rá t'ohni gue nubɛ bi ma, gue:

Ná yoto ma pa bin säya Oja 'bɛ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhäi.

⁵Pɛgue bi xi'ɛ bɛya nangue'ɛ 'da mín 'yohɛ ra Moisés:

"Njam'bɛ ga singä ɛ gue da hyu yɛ mbɛi," bi 'yɛn Oja.

⁶Pe guehma 'bɛi to'o din säya bɛ da hyu yɛ mbɛi. Pe hinga gue'ɛ 'da bi sifi maya'bɛ, nguetho him bi 'yɛc'yɛi a ram hma. ⁷Pɛgue bi 'yu Oja n'da ra pa mahɔn'a, gue ra pa i jabɛ ya, tengu bi ma ra David nangue ɛ xɛn ngu yɛ jɛya xí thogui 'bɛ mí 'bɛh ra Moisés. Nɛ gue'a ram hma xí hmangua, gue ɛna:

Nuya ra pa i jabɛ ya in zo ahɛ Oja. Pe ɛmmɛ xɛn ho 'bɛ gui 'yɔhmbɛ a i xi ahɛ.

'Yo gadí ɛ't' ni mbɛihɛ tengu bi 'yɔt'ɛ 'da bi nu-man'ɛtho Oja, bi 'yɛn'a ra David.

⁸Nu'a ra Moisés bim pommi a ra Josué bi thoqui bi zix ɛ yɛ ja'i. Bi säyabi bɛ ja a ra häi Canaan bi un Oja, bin johya bɛ. Pe nu'bɛ da gue'a ran johya bi man a Oja, hin xtá ma mahɔn'a Oja nangue man'da ra pa 'bɛ.

⁹Janangue'a guexta'a i ja n'da ra xɛqui í juadi xɛn ho, guerɛ da hyurca ma mbɛihɛ Oja, gue yɛ t'ɛhnigahɛ a.

¹⁰Nu'ɛ to'o da yɔt'i gue da hyurpa yɛ mbɛi a Oja, din säya nangue gätho yɛ 'bɛfi ɛ tengu tho Oja bin säya nangue gätho rá 'bɛfi bi hyu rá mbɛi 'bɛ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhäi. ¹¹Janangue'a nde'bɛ ɛmmɛ ga ndehɛ ga cɛthɛ bɛ. Hin ga ɔthɛ tengu ɛ him bi 'yɛc'yɛi ram hma 'bɛ mí xi Oja. ¹²Pe nu'a rá m hman Oja dim pɛfi tengu'bɛ ra theni yoho yɛ het'i, pɛ man'da i ja rá ts'edi a xinda gue ra theni, ngue i sä da zɔrpɛ mbo ní mbɛi n'da, i urcahɛ 'bɛ'a gätho dí m bɛmhɛ mbo ma mbɛihɛ, 'bɛ'a majuañi dín nde ga ɔthɛ, ngue nda'a bi bɛngahɛ Oja, nɛ nda'a dá bɛnsehɛ. ¹³Xinga n'da ɛ bi 'yɔt'a Oja gue i sä da 'yɛcpi 'bɛ'a mbɛni, gätho i paði, nɛ di nɛqui bɛ ja rá dá a to i hɛscahɛ ra güenda.

Nu ra Jesús ma hmumbäjäɛ xɛn ndoho rá ts'edi

¹⁴Nu ra Jesús rá Ts'ɛnt'ɛ Oja, i t'ɛmbi ma hmumbäjäɛ nguetho ma hocpatehɛ a. Nɛ bi zɔm bɛ mbo mahɛts'i. Nɛ i fáxcahɛ a gue i ja rá ts'edi mixte. Janangue'a ga thoqui ga tenhdɛ a rá m hma. ¹⁵Nu ra Jesús ma hmumbäjäɛ i paði hinga gätho dí häthɛ ɛ dí sähɛ, nguetho bi zä 'bɛ'a gätho dí sähɛ. Pe hin jam'bɛ bi 'yɔt'a n'da ra ts'oqui. ¹⁶Janangue'a hin ga suhɛ dan yaɛh Oja bɛ bí ja rá ts'edi, nguetho di huɛgahɛ nɛ di pungahɛ, nɛ da mbäxcahɛ a ra ora dí homhbɛ a.

⁵ Bi than'dɛ 'da yɛ ja'i israhel 'bɛ maya'bɛ ngue dim hmumbäjä. Nɛ da 'yáp'a Oja nangue gätho mi'da. Nɛ midí thocpa Oja ɛ yɛ 'bɔts'e nangue ɛ yɛ zu'uɛ bi tho, gue ní mba ma punbi yɛ ts'oqui yɛ ja'i. ²Nɛ nangue yɛ ja'i thoho ɛ yɛ hmumbäjä, hinga gätho bi 'yɔt'e xɛn ho, nguetho ɛ mi'da yɛ mija'ihɛ. Janangue'a bi zä janate tho bi hoc'ɛ yɛ 'yambɛi nɛ yɛ 'yɔt'ats'oqui. ³Nɛ jatho rá mbɛdi midí un Oja n'da ra 'bɔts'e ra mbäjä nangue yɛ ts'oqui zɛɛ, tengu bi 'yɔt'e nangue

yɛ ts'oqui yɛ ja'i. ⁴Njongui sä da 'yɔt'e gue dim hmumbäjäɛ, nɛ hɔnt'a Oja sä da huahna n'da ra hmumbäjä, tengu 'bɛ mí huahna ra Aarón. ⁵Nɛ nguetho bin ja nangue ra Cristo, him bi manse gue dim hmumbäjäɛ, pɛ Oja bi un ran t'ɛdi gue dim hmumbäjä, tengu bi ma rá t'ohni Oja 'bɛ mí 'yɛna:

Nu'i ma 'dats'ɛnt'ɛ i, dadí 'da'a ni ts'edi ya.

⁶Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

Nu'i gam mbäjä gätho yɛ pa ya, tengu ra hmɛpya bi 'yɔt' ra Melquisedec, bi 'yɛn Oja bɛ ja rá t'ohni. ⁷Nu ra Cristo 'bɛ mim 'bɛcua ja ra häi, zäi nan yaui Oja, bi 'yáp rá mfäts'i da dáp'ɛ. Nts'edi bi mbafi nɛ bin zoni. Pe bi baði ja rá ts'edi Oja da yaɛm bɛ ja ran däte. Nɛ bi 'yɔ Oja 'bɛ mí nde din unse bɛ ja rá pähä Oja. ⁸Nu'a ra Cristo, madague'bɛ rá Ts'ɛnt'ɛ Oja a, pɛgue bin ja'i a, janangue'a bi xänba yɛn ɛnbi 'bɛ'a dí 'yɔrpa rá pähä Oja a. ⁹Bin jabɛ bi 'yɔt'e, janangue'a bi zɔni bi ja'ts'i gätho rá pähä Oja. Nɛ bi zä bi un'na ra te mazäi gue to'o gätho da 'yɛc'yɛi a. ¹⁰Nguetho bi huan Oja a gue dim hmumbäjä nangue dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, tengu ra hmɛpya bi 'yɔt' ra Melquisedec.

Nts'utho 'bɛ ga penjɛ

¹¹I ja xɛn ngu 'bɛ'a dín nde ga xi ahɛ nangue a bim hmumbäjä a ra Cristo. Pe xɛn hɛi ga xi ahɛ nguetho hin guí honi gui pähmbɛ. ¹²Nɛ xɛn ngu yɛ pa xɛ thogui gue mí ja ngue xquín xänbatehɛ, pɛ guexta'a i jatho da si ahɛ ɛ yɛm hma hingui hɛi nangue Oja. Nguetho gá cohi gán 'yambɛihɛ. I jatho gui sihɛ ra xi'ba tengu'bɛ gyɛ 'uerehɛ, nɛ hin guí häthɛ gui sihɛ njuan̄tho ran ts'ihmɛ. ¹³Nɛ nu'a gnán ts'ihmehɛ ra xi'ba, in ja tengu yɛ 'uere, nɛ hinda ná pähmbɛ 'bɛ'a ra te gue däm 'bɛhmbɛ njuan̄tho. ¹⁴Pe nu ran ts'ihmɛ xɛn ho nt'ɔt'e nangue yɛ daja'i. Nɛ xɛn te yɛ mbɛi nangue zäi din 'yomfɛni, janangue'a paði nda'a xɛn ho nɛ nda'a hingui ho.

⁶ Janangue'a nde'bɛ ga thoqui ga homhbɛ gue dan daja'ihɛ. Nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ a rá mbɛdi bi sängahɛ nangue ra Cristo. Nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ gue ga päh ma mbɛihɛ gue mí ɛna xtá hɔyɔ, nɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ ga dáp ma mbɛihɛ Oja. ²Nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ ram hma dan xixyaɛh, nɛ nangue ran jäxa'yɛ, nɛ nangue da dambɛni ɛ xɛn du, nɛ nangue din ja ran juan̄bi 'bɛ rán zɛgui, nde'bɛ hinga hɔnt'ɛ ga mamhbɛ ya, nguetho dí pähmbɛ nda'a ɛ. ³Mbähä ga thɔjɛ 'bɛ da zä da xoc'a ni mbɛihɛ Oja, nguetho i ja mi'da. ⁴Nguetho nu'bɛ hin ga thohmbɛ, xɔhma thoho da bɛni da mbenc i 'da. Nɛ nubɛya him man'dandj da nde ba pengui mahɔn'a. Nguetho nu'bɛ mí numanho n'dandj rán nɛqui Oja, nɛ bi zämanho a bi un Oja, nɛ bin 'yohɛ rá Hogandähi Oja, nɛ bi zämanho a rá hogamhma Oja, nɛ bi ba i ts'ɛ rá ts'edi a ra 'da'yo ximhäi din ja. Pe nu'bɛ da mbengui, ya him man'dandj da zä di hoc yɛ mbɛi mahɔn'a. Nguetho im bɛni tengu'bɛ da zä di cuat mahɔn'a bɛ ja ra pont'i a rá Ts'ɛnt'ɛ Oja, nɛ di japi din thenda a ra

Cristo. ⁷ Nguetho tengu'be n'da ra häi a ra jä'i, n'dandj ngu n'dandj din 'ye, i pøt'e, ne i pøts'e 'be'a pa nthuhu be. Ne nu'a ra häi nu'be di japi din ja 'be'a tupu a ra mbefi, da hyan ran japi Oja a. ⁸ Pe nu'be hin di japi da bøx'a 'be'a bi thupu, ne hønt'u yu 'ujni i ja be, nte di muui 'be. Ne hin da hnumanho a ra häi 'be. Ne nzegui da mba nt'udi nangue ra sibi.

Bi zangba ma mbæihæ a ra Jesús, dí tømhbæ a ran ho ya

⁹ Pe madague'be njabæ dá mamhbe, ma zi cu ahæ, pegue dí haxhe njuani gan jahæ tengu ra hogahäi, bin japi bin ja xæn ngu 'be'a bi thupu, nguetho bi hoc'a ni mbæihæ Oja. Ne xæn ndoho ran japi ba xhe, guin nuhæ. ¹⁰ Nguetho xæn ho øt' Oja ngue hin di pumbæni a ra 'befi gá 'yøthæ, ne ran huçcate gá 'yuthæ u 'da ni cuhæ, nangue rá thuhu Oja, ne nangue a guí ødahæ ya. ¹¹ Emmæ dí ndehe gui thoju gan xhyahæ, n'da ngu n'da ahæ, gue'be go rán zegui ra pa. Janangue'a da zøni gui hyamhbæ 'be'a gætho guí tømhbæ. ¹² Hin dí ndehe da yændanhyçi thoho ahæ, pe dami 'yøthæ 'be'a mí øt'u 'da 'be mí bædi majuani a rám hma Oja, ne bi hyät'i bi zet yú mbæi, janangue'a bi hyan a ra herencia bi ma majuani Oja. ¹³ Nu Oja 'be mí xih majuani a ra Abraham, bi ma majuani nangue rá thuhu zehæ. Nguetho njo'o man'da xæn ndoho rá ts'edi hinda hønse a. ¹⁴ Ne bi 'yæn Oja: "Majuani xæn ngu ran ho ga 'da i, ne ga 'da i xæn ngu nim bom'beto," bi t'emp'a ra Abraham. ¹⁵ Nu ra Abraham bæya bi hyät'i bi dø'mi, janangue'a bi hyani 'be'a bi xi a Oja. ¹⁶ Nu'be 'da yu jä'i im ma majuani 'be'a da 'yøt'e, i ndønba rá thuhu Oja, ne ya him ma hyom mi'da yøm hma dí hoc'a, nguetho i fadi majuani a bi ma. ¹⁷ Ne'a Oja 'be mí nde da 'yurcahæ ngue majuani a rám hma, bi man rá thuhu zehæ 'be mí xijæ ra herencia. Ngue gueju nts'änni ga hamhbæ a. Janangue'a ga pæhmbæ njam'be di pä a bi xijæ. ¹⁸ Janangue'a yoho bæ dá pæhmbæ, rám hmanse ne rá thuhu zehæ, ga pæhmbæ hin dim fehni Oja, pe majuani da zinju bæ. Ngue gueju bá 'dahmbæ bæ mí ja xcá tuhæ, dá benthæ bæ hapæ da zinju ya. ¹⁹ Janangue'a bi zinju bæ a ra Jesús, bi zangba ma mbæihæ bæ mbo rá ngu Oja, njam'be da hyegahæ. ²⁰ Nguetho m'bet'o bi yærpæ a ra Jesús. Ne bi xi a Oja ngue bi hogahæ ngue da numanhoju bæ. Gue'a nam bøni ma hmumbäjahæ, ngue i 'bæi mazai, tengu ra hmæpya bi 'yøt' ra Melquisedec.

Bim mbäjä ra Jesús tengu ra hmæpya bi 'yøt'a ra Melquisedec

7 Nu ra Melquisedec bim hmuts'æt'abi bæ ja ra hni ni Salem, ne bim mbäjä nangue Oja mixtetho rá ts'edi. Ne nu ra Abraham 'be mam bá tap'u 'da yu ts'æt'abi, bin c'at'ui ra Melquisedec, bi t'æp rán japi Oja nangue a ra Abraham. ² Ne nu'a ra Abraham bæya bi un'na ra Melquisedec a ná 'det'a gue xpí hyanba yæn sæihæ, gue rán t'unni Oja a ná 'det'a. Ne nu rá thuhu ra Melquisedec nde da ma "ra hoga hmuts'æt'abi." Ne nde da ma gue "ra hmuts'æt'abi di hocpa ra sæi," ne gue'a

nam bøn'a rá thuhu rá hnini Salem. ³ Ne hinga mfadi to'o rá ta ra Melquisedec, o to'o rá mbe. Ne hinga mfadi nda'a rá 'yu, ne hinga nt'o't'i gue'be mí m'be i o gue'be mí du. Janangue'a tengu'be rá ts'edi rá Ts'ænt'u Oja bæ ín 'yu a ra Melquisedec, gue dim mbäjä gætho yu pa høn'be go njam'be. ⁴ Janangue'a sä ga pæhmbæ ya gue xæn ngu rá ts'edi ra Melquisedec 'be min ja, nguetho gueæ ma ngærpæ bøtahæ ra Abraham bi un'na ná 'det'a bá tap'u yæn sæihæ. ⁵ Nu rán t'ædi Oja bi xi u yú t'æhni ra Leví gue yú mbäjä yu israel, gue da hyaçpa a ná 'det'a u yú meni, madague'be yúm bom'beto ra Abraham u, pe nese u. ⁶ Pe nu ra Melquisedec, madague'be hingui conhui rá 'yu ra Leví gue ra Abraham, pe bi un'na ná 'det'a gue'a bá tæh ra Abraham. Ne nu ra Abraham, madague'be xæn ngu rá ts'edi bæ nam bæp Oja, nguetho bi xifi majuani da 'yørpæ a Oja. Pe man'da ja rá ts'edi ra Melquisedec nguetho bi t'æp a ran japi a ra Abraham. ⁷ Ne mfadi nu'a di jäp'a n'da man'da ja rá ts'edi xinda gue'a pa ma japi. ⁸ Pe nu'u yú mbäjä ra israel zai midin t'un'na ná 'det'a, pe yu jä'i u, ne i tu u. Pe nu man'da ra mbäjä gue ra Melquisedec, i mam bæ ja ra t'ohni tengu 'be i 'bætho. ⁹ Ne da zä gam bæmhæ ya, gue gætho rá 'yu ra Leví, gue yú mbäjä ra israel, gue i æp'a ná 'det'a u yú meni, gam bæmhæ gue ne'u tengu'be bin jut'u 'be mí un'na ná 'det'a xæqui a ra Melquisedec a ra Abraham. ¹⁰ Nguetho da zä gam bæmhæ nangue ra Abraham, tengu'be ya xmín 'yohæ yúm bom'beto 'be mín c'at'ui ra Melquisedec, madague'be hin nám 'bæi. ¹¹ Bim mbäjä ra Aarón gue rá 'yu ra Leví, ne rá ngærpæ bøta a ra Abraham a. Ne gue'u bim mbäjä u nangue'u yu israel, tengu bi man yæn t'ædi Oja. Pe nu'be da guehya yú 'befi gue ní yan Oja u yu jä'i, him mi jatho xtí nequi man'da ra mbäjä gue n'dan'yo 'be, tengu ra hmæpya bi 'yu a ra Melquisedec, ne hin nangue a ra Aarón. ¹² Pe nu'be mí mba ma pädi yu mbäjä, ne 'be'a mí øt'e, ne u yæn t'ædi mí tenni, mí jats'editho da mba ma pädi u. ¹³ Bi 'yæn ra t'ohni gue nu a man'da ra mbäjä gue ra Cristo a, bim 'bæi nangue man'da rá ts'ænt'u ra Israel, ngue hing rá 'yu yu mbäjä. Nguetho mfadi xæn ho gue ma Hmuhæ bim 'bæi nangue rá 'yu ra Judá. Ne nte bi ma yæn t'ædi ra Moisés, gue dim mbäjä a rá 'yu ra Judá. ¹⁵ Pe man'da gui pæhmbæ 'be'a dá mangä 'be guim bæmhæ nangue a ra Melquisedec, gue i udi tengu a man'da ra mbäjä, nu'a ra Cristo a. ¹⁶ Ne hin nangue ra 'yu bi man u yæn t'ædi da zä dim mbäjä a ra Cristo. Ne xín nangue u yæn t'ædi mí ma 'be'a da t'øt'ua bi den'na, nguetho him mán ts'änni zai din ja u. Pegue bi zä bim mbäjä nangue a rá ts'edi a rá tese njam'be da zä da guadi. ¹⁷ Gue'a bi man Oja:

Nu'i gra mbäjä mazai,
tengu ra hmæpya bi 'yøt'a ra Melquisedec,
bi 'yæn Oja. ¹⁸ Gue'a án t'æ'ts'a ra 'yu gue bi ts'æn maya'be, nguetho mbe nte midí muui a. ¹⁹ Nguetho njom bi zä bi hocpa yú ts'oqui u yæn t'ædi bin t'un ra Moisés. Pe bi nequi man'da xæn ho, gue i sixcahæ bæ bi 'be Oja. ²⁰ Ne man'da xæn ho ra 'yu nangue ra 'da'yo mbäjä, nguetho bi manse rá thuhu Oja 'be mí un rán

t'ēdi a rá Ts'unt'ə. ²¹ Pɛ nu mi'da yə mbäjä 'bɛ mín t'un yú 'bɛfi, him bi hndɔnba rá thuhu Ojä. Nɛ nanguehna ra hmumbäjä, bi manse rá thuhuse Ojä. Tengu bi mam bɛ ja rá t'ohni Ojä, bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ə zehɛ:

Nugä dra Ojä, dí manse ma thuhugä, nɛ hin ga pä a dí ma.

Nu'i gam mbäjä gätho yə pa mazäi, tengutho ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra Melquisedec, bi 'yɛn Ojä. ²² Nu ra Jesús, da zä di ja'ts'a n'da ran hoqui man'da xən ho xinda gue'a mí ja mam'bet'o, nguetho dim hmumbäjä mazäi a. ²³ Nu'ə 'da yə mbäjä bi zəni xən ngu mí 'bɛi, nguetho i tu, nɛ him bi zä bi thoqui hɔn'bɛ go njəm'bɛ. ²⁴ Pɛ nu ra Jesús hingui tu, janangue'a njo'o man'da sä da hyənba rá 'bɛfi. ²⁵ Janangue'a da zä di hoqui xən ho ɛ to'o da zəm bɛ 'bɛ Ojä yə, nangue a ra Cristo. Nguetho i 'bɛi mazäi, da zä thocpa thoho da 'yäp'a Ojä nangue ɛ to da zəm bɛ. ²⁶ Njuəntho ɛ gue'a ra Jesús a ma hmumbäjä dí homhbɛ. Nguetho xən hotho a, nte in dupatesɛ him bi 'yɔt' yə ts'oqui, nɛ him bi hyənba yúm 'bäi ɛ yə ts'om'bäi, nɛ man'da i pa nt'ɛspi gue i ja rá ts'edi bɛ mahɛts'i. ²⁷ Nu yə ja'i 'bɛ mim hmumbäjä di thoqui da mbɔspa Ojä gätho yə pa, mbɛdi bi mbɔspe nangue yú ts'oqui zehɛ, nɛ m'bejua yú ts'oqui yə ja'i. Pɛ nu ra Jesús him bi 'yɔt'e tengu ɛ, nɛ n'dandj thoho bi mbɔspa Ojä 'bɛ mi un rá tese, nguetho di muui mazäi a. ²⁸ Nu rán t'ēdi Ojä bi man ra Moisés bi t'ɛmbi dim hmumbäjä ɛ yə ja'i thoho, pɛ him bi hyät'i bi ja'ts'ə yún t'ēdi Ojä. Pɛ nu'bɛ mí manse rá thuhu Ojä, bi ma gue dim hmumbäjä rá Ts'unt'ə zehɛ. Nɛ nu'a gätho bi ja'ts'ə yún t'ēdi nɛ bi juadi, nte di 'bɛh ya. Nɛ gue'a rá m'poniui a rán t'ēdi Ojä bin t'un ra Moisés a ra Jesús.

Nu ra Jesús bin hocpate nangue ra 'da'yon hogui

8 Bí 'bɛpɛ mahɛts'i a ma hmumbäjäɛ gue ma hocpateɛ, 'darpɛ ní mandau i a tate thoho rá ts'edi. Nɛ guehna man'da jats'edi na dí xi ahɛ. ² Nɛ dim mbäjä bɛ majuəni i pa nthənde Ojä bɛ mahɛts'i, tengu'bɛ ra nijä bi 'yɔt' Ojä, nɛ him bi hyəh yə ja'i. ³ Gätho yú hmumbäjä ɛ yə israel, bi ts'änni di un yə 'bɔts'e nangue ɛ yə zu'uɛ bi tho, nɛ mi'da. Janangue'a nɛ a ra Jesucristo ja 'be'a bi uni, nguetho nɛ a ra hmumbäjä a. ⁴ Pɛ hinga guecua ja ra ximhäi bim mbäjä a. Nɛ nu'bɛ xtín zəngua ja ra häi, njəm'bɛ xtán zä xtím mbäjä. Nguetho hing rá 'yɛ ra Leví a, nɛ hing yə zu'uɛ bi mbɔx'a, tengu bi man rán t'ēdi Ojä bi man ra Moisés. ⁵ Nɛ nu'a ra nijä bɛ midím pɛ ɛ yə mbäjä ua ja ra ximhäi, n'da ra hmɛpya thoho gue 'be'a ɔrpɛ mahɛts'i. Nguetho bi sih ra Moisés 'bɛ mí dɔp'a ra nijä: "Dami jamansu 'be'a gui jap'ɛ i ja bɛ, nɛ 'be'a gätho gui 'yɔrpɛ, tengu thoho dá ut'a 'bɛ gmí 'bɛpɛ ja ra t'əhɔ," bi 'yɛmp Ojä. ⁶ Pɛ nu ra Cristo bin t'un'na n'da ra 'bɛfi ɛm-mɛ man'da xən ho xinda gue'ə mi'da yə mbäjä. Nguetho din hocpate nangue ran hogui man'da xən ho 'be'a gätho i ma da 'yɔrcəhɛ. ⁷ Nu'bɛ xtán zä xtí hocpa n'da a rá mbɛdi ran hogui, him mí jatho xtán ja a ná yoho ran hogui. ⁸ Pɛ nu Ojä him bi zä bi numanho

yə ja'i nangue a ran hogui mí ja, pɛ guexta'a ndupate bɛ na nu Ojä ɛ. Janangue'a bi 'yɛna:

Da zən'a n'da ra pa

ga ɔt'ä n'da ra 'da'yon hoqui mahɔn'a nangue yə mɛ israel nɛ yə mɛ judá.

⁹ Nɛ hin din ja tengu ran hoqui dá xi ɛ yúm bombɔta 'bɛ mambá jɛcpɛ ra häi Egipto, nɛ dá jamansu.

Dá xifi xtí ja'ts'i, pɛ him bi hyät'i da 'yɔzɛɛ man hoqui dá xifi, gue man t'ēdi dá xi a ra Moisés.

Janangue'a him bi zä dá numanho ɛ, bi 'yɛn'a ra Hmu.

¹⁰ Pɛ nu ran hoqui ga ɔrpa yə israel 'bɛ m'bejua mi'da yə pa, din ja tengu gam mangä ya.

Ga un man 'yomfɛni bɛ ja yún 'yomfɛni ɛ, nɛ ga japi mpähä thoho da dengui.

Janangue'a da numanhogui, nɛ ga ɔt'ä gue yú Ojägä ɛ, nɛ din ja gue ma t'əhni zehɛ ɛ bɛya.

¹¹ Nɛ hinga hɛhi thoho 'bo'o da xänba ɛ, nɛ njon da sänbi gue da baqui,

nguetho gätho da bəc zehɛ ɛ, yə ngərpɛ o gue yə ja'i thoho.

¹² Nɛ ga punbi nangue ran ts'o,

nɛ him man gam bɛngä ɛ yú ts'oqui,

bi 'yɛn Ojä. ¹³ In jabɛ a ra 'da'yon hoqui, nɛ gue'a í t'ɛm-bi ra nyonhoqui a mí ja, gue ya bi juah rá 'bɛfi a, nɛ ní mba bɛ dim 'bɛdi 'bɛ mí man na.

Necua ja ra häi mí ja rá ngu Ojä, nɛpɛ mahɛts'i

9 Nu'a rá mbɛdi ran hoqui, mí ja yún t'ēdi nangue yún t'ɔt'e mí t'ɔrpɛ ja ra nijä ua ja ra ximhäi. ² Nɛ nu'a ra nijä bi t'ɔt'e, bin ja n'da ra cuarto rá mbɛdi, t'ɛmbi xən dɛxqui, guepɛ mí ja rán 'dɔgue yə lámpara, nɛ ra mexa gue i cəx yə 'bɔxthuhmɛ. ³ Nɛ mí ja man'da ná yoho ra cuarto gue nubɛ mbo, mán joti n'da ra 'bɔt'e, guepɛ mí t'ɛmbi man'da xən dɛxqui. ⁴ Nɛ nubɛ, mí ja bɛ ra mexa ra oro guepɛ mí zɔ ra xeca xiza yə-manho. Nɛ a rá huada ran hoqui gue mán jots'i ra oro gätho yú hyo. Nɛ nubɛ mbo ra huada mí hɔrpɛ n'da ra xaro gue ra oro, mí o bɛ zi ts'ɛ ra hmɛ i t'ɛmbi ra maná. Nɛ a rá tɔhɔ ra Aarón gue bi 'dogui, nɛ ɛ yə xjndo bi t'ot'a ra nyonhoqui, gue nu'ə yún t'ēdi Ojä maya'bɛ. ⁵ Nɛ nu rán jo'mi ra huada, n'da ra xithe i t'ɛmbi ran ts'äya ram punbate. Nɛ mí tɔpɛ yoho yú pɔte ɛ yú mbädi Ojä mahɛts'i, mí com'pɛ mate ra xithe bɛ mí pa nsits'i ra ji dím punba yú ts'oqui yə ja'i. Pɛ hinga xɔt'a ga xi ahɛ 'be'a nam bɔn'ə gätho yə hmɛpya mí ja bɛ mbo ra nijä. ⁶ Bin jabɛ bi t'ɔt'e. Nu yə mbäjä thoho, thocpa thoho mí cərpɛ a rá mbɛdi ra cuarto, gue mí ɔt' yú 'bɛfi nangue ran dənde bɛ ja ra nijä. ⁷ Pɛ nubɛ ná yoho ra cuarto man'da xən dɛxqui, hɔnt'a ra hmumbäjä mí thopɛ, hɔnt'a n'dapa thoho i tho a n'da jɛya. Nɛ nu'bɛ mí yərpɛ, i thɛxpɛ rá ji yə zu'uɛ gue mí xixpɛ, nangue rá ts'oqui zehɛ 'bɛ rá mbɛdi, nɛ nangue yú ts'oqui yə ja'i 'bɛ ná yondj. ⁸ Nu'a rá Hogandəhi Ojä di jajɛ ga pəhmbɛ, ngue hin ní soc'a ra 'yu ní mba bɛ bí 'bɛ Ojä 'bɛ gätho mí t'əthoho ran dənde bɛ ja a ra nijä ua ja ra ximhäi. Nɛ gue'a n'da ra hmɛpya bi 'yu a ra 'bɔt'e mí corpɛ man'da xən dɛxqui, mí corpa bɛ ɛ yə ja'i. ⁹ Gätho ɛ yún t'ɔt'e mí t'ɔrpɛ ja a

ra nija, n'da ra hmeɣya tho ho nangu e a njuan̄tho i jaj̄u ya. Nguetho ȳn t'unni ne ȳn 'bɔts'e bi un'na Oja, him bi z̄a bi hocpa b̄u mbo rá mb̄u i mi ɔt'e. Janangue mí pa njorpi b̄u ɛ. ¹⁰ Nguetho h̄ont'a mí man ȳn t'ɛdi nangu e ȳn ts'ihme midí hoqui, ne midín x̄ut'i. P̄e nu'ɛ gue'ɛ 'da ȳn t'ɛdi gue i ja thi. Ne gue'a bi z̄an Oja da 'yɔt'ɛ, ja gue'b̄u mam bá ɣh ra Cristo, ja bi nequi a majuani ra 'yu ja rá ts'edi a b̄uya. ¹¹ Gue ya bá ɣh ra Cristo, ne gue'a ma hmumbäjäɣh a, nangu e ra 'da'yo nhoqui i ja ya. Ne nu'a ra nija gueɣɣ dim p̄ehna ra mbäjä ya, man'da x̄un ho, ne gueɣɣ majuani b̄u. Ne him bi 'yɔt' ȳn ja'i, nguetho hing ra ngugua ja ra ximhäi a. ¹² P̄egue mah̄ɣts'i b̄u bi ȳut' na ra Cristo ya, tengu ra hmeɣya bi 'yuh ȳn hmumbäjä 'b̄u mí ȳurp̄e man'da x̄un d̄axqui. Ne ya hin di un ȳu ji ȳn t'ɛde'yo o gue ȳn t'ɛnd̄ani, p̄e bi un rá jise. Ne n'dandj̄ tho ho bi ȳurp̄e, ne bi ȳanj̄u x̄un ho a. ¹³ Nu rán t'ɛdi Oja bi t'ɛmbi x̄un ts'o ní ngɔc'ȳei n'da 'b̄u x̄í d̄a a to ra du. Ne bi ma jatho da mba ma c'uaspa rá ji ra toro ne ra d̄e'yo, ne rá 'bospi a ra t'ɛsund̄ani gue bi t'urp̄e ja ra sibi. Ne gue'a dí hocpa ní ngɔc'ȳei n'da a. Ja bi z̄a bi d̄ande Oja ɛ b̄uya. ¹⁴ P̄e gam b̄emhb̄e man'da ɣmme i ja rá ts'edi a rá ji ra Cristo, bi mberca ma ts'on'yomf̄enih̄e midí 'uegah̄e nangu e Oja, n'dahma da z̄a ga ɔrpah̄e rá 'b̄efi Oja gue i 'b̄ei. Nguetho hin'ȳu rá ts'oqui ra Cristo, ne bin unse b̄u 'b̄u Oja, ra 'bɔts'e gue maz̄i di muui b̄u nam b̄en Oja. ¹⁵ Nu ra Jesucristo bin hocpate nangu e ra 'da'yon hoqui 'b̄u mí du. Janangue'a ḡätho bi mba mahoqui ma ts'oquih̄e, gue guej̄u mí tenhd̄e rá mb̄u di ra yonhoqui. Hinga h̄ongdah̄e, p̄e ne ɛ mí 'b̄u 'b̄u hin nán ja a ra 'da'yon hoqui. Ne nub̄eya ḡätho bi z̄a dá comhb̄e ran j̄api maz̄i gue bi xi Oja ɛ bi zohni. ¹⁶ Nu'b̄u i man'a n'da to'o da zocpa ɛ 'b̄e'a p̄e'ts'i, p̄e 'b̄e da f̄adi 'b̄u majuani bi du, ja da t'ɔt'a xi ma b̄uya. ¹⁷ Hingui sä da t'ɔt'a xi ma 'b̄u i 'b̄u tho, hinda h̄on'b̄u bi du. ¹⁸ In jab̄u bin ja 'b̄u rá mb̄u di a ran hoqui bi man Oja, gue bin ho 'b̄u mí mba m'bänbi rá ji n'da ra zu'uɛ, ja bi f̄adi majuani bi nu ran d̄ate b̄uya. ¹⁹ Janangue'a nu'a ra Moisés 'b̄u mí xih rán t'ɛdi Oja ḡätho ȳn me israel, ne bi c'uaspa ra ji b̄uya. Bi mit' ra thenga xide'yo ne n'da ra t'ɛ'ȳeza gue n'yoi ȳu paxi, ne bi ḡar̄b̄e ja ra dehe n'yoi rá ji ra t'ɛnd̄ani ne rá ji ȳn chibo, bi c'uaspa b̄u ja rá s̄ocua i man rán t'ɛdi Oja, ne ḡätho ȳn ja'i bi mba ma c'uaspi a ra ji b̄uya. ²⁰ Nub̄eya bi 'ȳena: "Nuna ra ji, guehna dí hoc'a ran hoqui na, gue bi man Oja nangu e j̄u. Nuya da z̄a di punga ma ts'oquih̄e," bi 'ȳen a ra Moisés. ²¹ Ne nub̄eya bi c'ua'ts' ra ji b̄u ja rá nija Oja, ne 'b̄e'a ḡätho mí ja b̄u mbo mí pa nthoni b̄u ja rán th̄ande Oja, ḡätho bi mboxp̄e ȳn ji. ²² Ne i mam b̄u ja rán t'ɛdi Oja, gue gue'a ra ji i hoc'ɛ 'b̄e'a ḡätho mí t'ɔt'e. P̄e nu'b̄u hin dim f̄än ra ji, hin'ȳu ra punbi nangu e ra ts'oqui, i ɣm b̄u mán t'o't'i.

Í 'uec ȳn ts'oqui a ím 'bɔts'e ra Cristo

²³ Nu'a ra nija, n'da ra hmeɣya tho ho mí ja ua ja ra häi, bi mba ma hoqui nangu e ȳu ji ȳn zu'uɛ mí hma. Janangue'a bin ja ra 'bɔts'e man'da x̄un ho gue dí hogah̄e, tengu'b̄u dȳu nijaɣh̄e majuani b̄u mah̄ɣts'i.

²⁴ Ne hinga gueɣɣ ja ra nija bi 'yɔt' ȳn ja'i i 'b̄u h ra Cristo ya, nguetho ȳn hmeɣya tho ɛ nangu e a majuani rá ngu Oja. P̄e ɛ gueɣɣ mah̄ɣts'i bi ȳut'i, i äp Oja ya nangu e j̄u. ²⁵ Nu ȳu hmumbäjä ȳn israel, j̄eya 'b̄u njeya mí c̄urp̄e ja ra cuarto man'da x̄un d̄axqui, midí un ra ji, p̄e hin rá jise. P̄e nu ra Cristo hinga thocpa tho ho di un ra 'bɔts'e. ²⁶ Xi'b̄u xtín ja tengu ȳn hmumbäjä, j̄eya 'b̄u njeya midí un ra ji. Mí jatho x̄un ngu ȳn nidi xtán du ra Cristo 'b̄u, gue'b̄u go rá mb̄u di ra ximhäi. P̄e him bin jab̄u bi 'yɔt'a. P̄e nuya n'dandj̄ tho ho bi z̄ocua ra Cristo gue bin unse bim 'bɔts'e z̄eh̄e, gue í 'uecpa ȳu ts'oqui ȳn ja'i. Ne gueh̄ya ȳn pa gue di ja'ts'a mí hma mán 'bet'o. ²⁷ Tengy ȳn ja'i, nts'änni n'dandj̄ tho ho da du, ne m'bejua da nu ran juan̄bi. ²⁸ Ne ngutho ra Cristo, n'dandj̄ tho ho bin uni bim 'bɔts'e, ngue bi 'uecpa ȳu ts'oqui ɛ x̄un ngu ȳn ja'i. Ne m'bejua ba pengua da zin ɛ i t̄o'mi, p̄e hin dí 'ȳɣe dí 'uec ȳn ts'oqui mah̄on'a.

10 Nu'a ran t'ɛdi bin t'un ra Moisés nangu e ȳn 'bɔts'e bi 'yɔt' ȳn mbäjä, n'da ra hmeɣya tho ho nangu e a ran ho bá ɣhya. Ne hinga gue'a majuani ran ho a. Ne njam'b̄u bi z̄a bi mba ma hocpi ȳu ts'oqui ɛ mí ɔt' ȳn 'bɔts'e, madague'b̄u njeya 'b̄u njeya midí uni. ² Nu'b̄u da gue'ɛ ȳn 'bɔts'e xtán z̄a xtín hoc'ɛ, p̄e n'dandj̄tho xtí uni, ne xtá 'ȳe'ts'a ní un ȳn 'bɔts'e 'b̄u. Ne ya xtám b̄adi n'dandj̄ tho ho bi bo ȳu ts'oqui b̄uya. ³ P̄e nangu e ȳn 'bɔts'e bi uni ḡätho ȳn j̄eya, bi japi da b̄eni gue in dupate tho ȳu ts'oqui. ⁴ Nguetho hinjam'b̄u da z̄a di punba ȳu ts'oqui n'da ɛ ȳu ji ȳn nd̄ani ne ȳn d̄e'yo. ⁵ Janangue'a bi 'ȳen ra Cristo 'b̄u mí z̄ocua ja ra häi, bi 'ȳemp'a Oja rá Ta:

Hinga njuan̄tho gue'ɛ ȳn zu'uɛ guí nde.

Janangue gá jaqui dán ja'igä ngue dam 'bɔts'egä, bi 'ȳen'a ra Cristo.

⁶ Ne hin gnán johya n'da ran t'unni ngue ȳn zu'uɛ bi t'urp̄e ja ra sibi, xínga gue'ɛ ȳn 'bɔts'e nangu e ȳn ts'oqui.

⁷ Janangue dá ɣngä: "Bá ɣcä ya ga ɔt'ä ni pähä ma Oja i, dam 'bɔts'e zeh̄egä, tengu mán t'o't'i b̄u ja nim hma,"

bi 'ȳen'a ra Cristo. ⁸ Nu'a rá mb̄u di bi mangua, hin nán johya Oja ɛ ȳn 'bɔts'e gue ȳn zu'uɛ bi t'udi nangu e ȳu ts'oqui n'da, madague'b̄u gue'a bi man'a n'da rán t'ɛdi a. ⁹ P̄e x̄o bi 'ȳem mah̄on'a b̄uya: "Bá ɣcä ya gue ga ɔt'ä ni pähä, ma Oja i, gue dam 'bɔts'e zeh̄egä." Gue nde da ma, dí 'ueh ya ȳn 'bɔts'e mí ja, ne din ja ne man'da ra 'bɔts'e. ¹⁰ Nu ra Jesucristo bi 'yɔt' rá pähä Oja, gue bi unse rá ja'i n'dandj̄ tho ho bi juadi. Janangue'a bi hogah̄e Oja ya. ¹¹ Nu ȳu mbäjä ȳn israel mí ɔt'ɛ ȳu 'b̄efi ḡätho ȳn pa, ne thocpa tho ho midí un ȳn 'bɔts'e, madague'b̄u hinjam'b̄u mí sä di hocpa ȳu ts'oqui n'da ɛ. ¹² P̄e nu ra Jesucristo n'dandj̄ tho ho bin uni bim 'bɔts'e nangu e ma ts'oquih̄e, p̄e him man'dandj̄ din uni. Ne bí 'b̄urp̄e 'darb̄e ní mandauí Oja ya. ¹³ Ne gueɣɣ bí 'b̄urp̄e ya, gue'b̄u go bi d̄ap'ɛ ȳn s̄uinh̄e. ¹⁴ Nguetho nangu e n'dandj̄ tho ho bin unse, janangue'a bi juadi bi hoc'ɛ to'o bi 'yɔt'e ȳu mbeti. ¹⁵ Gues̄e a rá Hogand̄ahi Oja di jaj̄u ga p̄ahmb̄e a mangua, 'b̄u mí ma:

¹⁶ Nu ran hoqui ga ørpa yu ja'i 'bø m'bejua, din ja tengu na,
ga bønba bø ja yu mbøi ma pähä zehø, da ndese gue da dengui.

Nguetho ga un man 'yomføni bø ja yun 'yomføni ø.

¹⁷ Ne ø bi 'yøm mahøn'a:

Him man'dandj gam bønã yu ts'oqui, ne xinga gue'ø yøm fe'ts'i mí øt'ø,

bi 'yøn rá Hogandãhi Ojã. ¹⁸ Nangue Ojã bi punga ma ts'oquihø, hingui sä ga unhdø mi'da yøn t'unni dí pun-ga ma ts'oquihø.

Da zã ga sømhbø bø 'bø Ojã

¹⁹ Ma zi cu ahø, gam bømhbø nangue a ra nyonhoqui mi ja, njo'o n'da ra ja'i thoho mí sä da yørpø man'da xøn dæxqui, ne gue'a í t'u'a ra 'bø't'e mí ndam bø. Pø nuya bi zã dí cøthø bø ja a rá ngu Ojã mahøts'i, man'da xøn dæxqui. Ne dí cøthø nangue a rá ji ra Jesucristo, bi hogahø. Ne hin dín suhø ya. ²⁰ Ne dí cøthø nangue a ra 'yu ma'da'yo gue i 'bøi. Nguetho bi 'uegahø ra 'bø't'e mí ndam bø ja ra goxthi, 'bø mí unse rá ja'i ra Cristo ya.

²¹ Nu'a ra Jesús, gue'a ma hmumbãjãhø, nanguejø gue yút'øhnigahø Ojã. ²² Janangue'a mbãhä ga sømhbø bø 'bø Ojã ya, n'dat'a gam bømhbø majuañi i ndejø.

Nguetho bi mberca ma mbøihø nangue rá ji ra Cristo, hin gam bømhbø gue dín dupatehø yu ts'oqui ya. Ne tengu 'bø am 'be't'egahø a ra dehe xøn güe. ²³ Ne ga thoqui ga mamhbø a ran ho dí tømhbø, hin ga suhø. Nguetho majuañi di ja'ts'a rá m hma bi xijø Ojã gue di pøjø. ²⁴ Mbãhä dan xänbahø ga øthø ran huçcate, ne 'da dán øhyadahø ga øthø a. ²⁵ Ne hin ga øthø tengu øt'i 'da him mi søm bø ja mam petihø. Pøgue mbãhä ga thoqui dam petihø, ne dan xänbahø n'da ngu n'da-jø.

Ne man'da ga humbi ga øthø ya, nguetho ya mí ts'øtho ba øh ra Hmu. ²⁶ Pø nu'bø dí ndese ga thoctahø yu ts'oqui 'bø ya má pãhmbo a majuañi, tengu'bø hin dá jamansuhø a ra 'bøts'e xtím pungahø. Pø ya hin'yø 'be'a man'da sä ga umhbø bøya, gue dí mba ma pun-gui ma ts'oquihø. ²⁷ Pø hønt'a ra mbidi gan nuhø 'bø, gue ran ønbi dí co'ts'a Ojã, nangue ra sibi nts'utho 'bø bi ø, gue di jua ø yun søihø Ojã. ²⁸ Gam bømhbø tengu ran t'ødi bin t'un ra Moisés, gue'bø 'bø a n'da i øt' ram fe'ts'i, ne di nequi yoho o gue hyu yø testigo gue bi nu, bi tho a ra ja'i bøya, ne hin da mba ma huçqui.

²⁹ Pø ha hin dím bømhbø gue man'da nts'utho ran ts'ømbi ga nuhø 'bø dím bøni ga nømhbø bø häi a rá Ts'ønt'ø Ojã, ne dí ømhø nte di muui a rá ji xtí hoga ma mbøihø, ne'bø dí numan'ø tho a rá Hogandãhi Ojã gue mí øna xtí huçgahø. ³⁰ Pø dí pãhmbo a ra Hmu gue bi ma: "Nugã ma 'befi ga ju't'i, ga un'na rá muui bi 'yøt'e." Ne bi 'yøn ra t'øhni: "Da zømba yu t'øhni Ojã 'bø di thoqui da 'yøt' ra ts'oqui." ³¹ ømme nts'utho 'bø da djnba yu ts'oqui n'da a Ojã bø ja ran juanbi, gue'a i 'bøi. ³² Pø dami bømhbø 'be'a gá 'yøthø ø yø pa xø thogui, gue'bø ja gmí tømhbø ran nequi. Xøn ho gá 'yøthø, jante tho gá hyãthø yøn ønbi xøn ndoho. ³³ Ne 'da ahø bi mba nthenni ahø, ne bi mba ma øn'ni ahø bø ja yu hmi yø ja'i. Ne mi'da ahø gue hin gá suhø da

mba ma øn'ni ahø 'bø 'darbø gmí 'yohø ø bi mba ma ønbi. ³⁴ Ne hin gán suhø gue gá zenguahø ø ni cuhø 'bãpø ja ra fãdi, ne gán johya thohohø 'bø mí thøn'nahø 'be'a gmí pøts'hø. Ne gá pãhmbo ja ahø bø mahøts'i a man'da xøn ho, gue da hyät'i mazã. ³⁵ O guí øs'hø a gní hyuthø nzambøi, janangue'a din 'da ahø n'da ran t'unni xøn ndoho. ³⁶ Pø i jatho ga sethø ts'ø, n'dahma da zã ga øthø rá pähä Ojã, janangue ga hãmhbø a bi ma majuañi di 'dajø. ³⁷ Nguetho i mam bø ja rá t'øhni Ojã:

Mi ts'øtho ba ø'a i ja gue ba øhø,

ya hin da ya'a ba øhø, ne di 'da ahø a guí tømhbø.

³⁸ Ne nu'ø to da 'yøc'yøi majuañigã, gue'ø ga hocpa yu ts'oqui, ga ømbi xøn ho bøya, ne ga un'ndø ra temazã ø.

Pø nu'ø bi mbøngui hin ga numanho ø, bi 'yøn Ojã. ³⁹ Pø nujø hingã guejø dá penjø guerpø xcá nuhø ran ønbi mazã. Pø dí øc'yøihø gue majuañi a Ojã, janangue'a din jajø ra temazã.

Ne gue'a ná øc'yøihø majuañi a Ojã

11 'Be'a nam bøn'a na øc'yøihø majuañi a Ojã. Nám bøni, gue dí øc'yøihø majuañi ga hãmhbø a ran ho bi xijø Ojã. Ne nam bøni ga øc'yøihø majuañi 'be'a gãtho i ma Ojã, madague'bø hin dí nuhø a. ² Nu ma bombøtahø bi hnumanho nguetho bi 'yøc'yøi majuañi a Ojã. ³ Dí øc'yøihø majuañi bi 'yøt' Ojã yø ximhäi, madague'bø hin dá nuhø 'bø mí 'yøt'ø. Nu'bø mí 'yøna din ja, ya bin ja bøya, gue bi 'yøt'e nangue ø 'be'a him midí nequi. ⁴ Nu'a ra Abel bi un Ojã n'da ra 'bøts'e xøn ho xinda gue a bi un a ra Caín, nguetho bi 'yøc'yøi ma-juañi a bi xi Ojã. Nu'bø mí thønba a rán t'unni ra Abel, bi fãdi bi numanho Ojã a. Ne madague'bø bi du ra Abel, pø tengu 'bø 'bøtho, gue urcahø 'be'a mí øt'a, gue bi 'yøc'yøi majuañi a Ojã. ⁵ Ngutho ra Enoc, bi 'yøc'yøi mbo rá mbøi a majuañi. Janangue'a bi ts'ixpø rá ngu Ojã ne him bi du. Ne him bi thjngua ja ra häi a, nguetho bi zix'a Ojã. Ne i øn ra t'øhni: "Nu'bø hin ní ts'its'i, bi hnumanho a." ⁶ Pø nu'bø i 'bø a n'da i nde da zøm bø 'bø Ojã, pøgue da 'yøc'yøi majuañi i 'bø a, ne da 'yøc'yøi majuañi din t'un ran ho a to i hon Ojã. Nguetho hingui sä da numanho Ojã n'da 'bø hingui øc'yøi a ma-juañi. ⁷ Bi 'yøc'yøi a ra Noé gue majuañi a mí xi Ojã din ja a ra dãmønt'i, madague'bø hin ní nu. Ne bi 'yøt'a ra dãmbarco bi xifi, guerpø da yøn'ø i 'bøpø rá ngu. Ne bi 'yømbi xøn ho Ojã a nguetho mí øc'yøi mbo rá mbøi a Ojã. Ne gue'a í nequi hing yø 'yøc'yøi gãtho ra ximhäi, jãn í ts'ømbo ø. ⁸ Bi 'yøc'yøi majuañi Ojã a ra Abraham. Janangue'a bi bøm 'bø mí zon'na Ojã, gue da mba bø ja a ra häi bi xi Ojã gue di unni. Bi nøxpø ja rá häi zehø, ne him mí pãdi hapø man ní mba. ⁹ Ne nu'bø mí zøm bø, pø bin 'yøtho bø. Nguetho bi 'yøc'yøi majuañi gue ja nín zãm bø rá ngu Ojã mahøts'i. Janangue'a bi hyøtho yø ngum'bø't'e bø. Ne ngutho bi 'yøt'a ra Isaac rá ts'ønt'ø, ne a ra Jacob rá 'beto, gue ne'ø da gomhbø ra herencia bi sih majuañi ra Abraham. ¹⁰ Nguetho nu ra Abraham mí tøm'i da zøni nín zãm bø ja n'da ra dãn-nini gue mahøts'i, din ja hønbø go njãm'bø, gue bi bøn

Ojā nē bi 'yōzēhē. ¹¹ Nē bi 'yēc'yēi majuāni a ra Sara, nē gue'a í hyān rá ts'edi Ojā a gue dim 'bēh rá ts'unt'ū. Nē him mí sǎ xtím 'bēh rá t'ēhni, gue ya xēm bōmbe. Pē bim 'bē'a rá ts'unt'ū, nguetho bi bādi majuāni da 'yōt'a bi man Ojā. ¹² Nē ngutho ra Abraham, madague'bē ya xí thoh yē pa gue mí sǎ xtím 'bēh yú t'ēhni, pēgue bi zōni bim 'bēh yúm bom'бето ξmme xēn ngu, tengu yē sō mahēts'i, o tengu yē 'bomu bē ja ra ndendejā, gue njongui hāt'i da mbede. ¹³ Nē gātho ē bi du 'bē him mani hyān a ran ho bi xi Ojā. Pē tengu'bē mí handi yatho bē bí ja a ran ho bi sifi, nguetho mí ξc'yēi mbo yú mbēi gue majuāni din t'unni. Janangue'a bin johya 'bē mí bēni gue da nu a. Jananjabē bi mansē tengu'bē bi thocho ua ja ra ximhāi ē. ¹⁴ Nē nu ē im ma tengu na, i udi gue i 'yotho nē i hon man'da ra hāi guepē din zāi. ¹⁵ Nē nu'bē xtám bēntho a ra hāi bē xpí bōn ē, mí sǎ xtá mbeng mahōn'a ē 'bē. ¹⁶ Pē mí nde n'da ra hāi man'da xēn ho, gue nde da ma, ra hāi mahēts'i. Janangue'a bin johya Ojā gue da 'yēmbi yú Ojā ē, nē bi hocpa yú hnini ē. ¹⁷ Nē nu'bē mí ts'āp rá mbēi a Abraham, gue bi sifi bá si a rá ts'unt'ū ra Isaac, da mbōspa Ojā. Nē mí nde xtá 'yōt'e, nguetho bi 'yēc'yēi majuāni a Ojā, madague'bē bi xifi dim 'bēh yúm bom'бето 'bē bi xānd ra Isaac. ¹⁹ Gue'a bi bēn'a ra Abraham gue i ja rá ts'edi Ojā da xox ē xēn du. Janangue'a tengutho 'bē bi dāmbēni bē 'bē ē xēn du a ra Isaac 'bē mam bá si mahōn'a a rá ta. Nē n'da ra hmēpya bi 'yōt' na. ²⁰ Nē nangue a bi 'yēc'yēi majuāni ra Isaac gue da gomhbē rán ho Ojā ē yú t'ēhni, janangue bi sih majuāni ra Jacob nē ra Esaú gue da mba majāpi. Nē bi sifi 'bē'a bi zānba Ojā n'da ngu n'da ē. ²¹ Nē ngutho a ra Jacob, bi 'yēc'yēi majuāni a ran jāpi bi man Ojā. Nē ní mba bē da du, pē bi thocpa a ran jāpi ē yú 'бето, gue'ū yú ts'unt'ū ra José. Nē bi dānde Ojā 'bē mí dospa rá yā rá tōhō a ra Jacob. ²² Nē a ra José bi 'yēc'yēi majuāni a bi man Ojā. Janangue'a nu'bē mí ts'ūtho da du, bi xi ē yú menguhē gue yē israel, gue da zōni da mbeng bē yú hāi zēhē. Nē bi xifi da thux'a ra ánima 'bē bi bōm bē ē, gue'a ra José xí du. ²³ Nē rá ta nē rá mbe ra Moisés 'bē mim 'bēh ra Moisés, bi 'yā'a rá ts'unt'ū an hyuzna. Nē him bi numansu a rán t'ēdi ra ts'ūt'abi gue mí ma xtí tho ē yú ts'unt'ū yē israel. Nguetho midí nequi din hocjā'i, nē mí ξc'yēi majuāni di jamansu Ojā. ²⁴ Nē a ra Moisés guexta'a mí ξc'yēi majuāni a Ojā. Janangue'a nu'bē mín dān'yohē, him mam bi nde da t'ēmbi rá ts'unt'ū a rá t'jxu ra ts'ūt'abi bē Egipto, gue xtán zǎ xtín jase rá ts'edi. Nē gue'a rá t'jxu a ra ts'ūt'abi bi dīm bē mán t'āgui nē bi tede. ²⁵ Pē man'da bi nde 'darbē bin ēnbahē ē yú t'ēhni Ojā a ra Moisés nu'ū yú menguhē, xinda gue'bē xtán den rán johya ra ximhāi gue ní mba bē da guadi. ²⁶ Nē nu'bē mín 'yomfēni ra Moisés, man'da di muui 'bē n'dat'a yēn ts'ante da nuui ra Cristo, xinda gue'bē xtí manda 'bē'a gātho mí ja bē ra hāi Egipto, nguetho man'da mí numanho 'bē'a di un Ojā m'bejua. ²⁷ Nē nangue bi 'yēc'yēi majuāni ra Moisés, janangue'a bi bōm bē ra hāi Egipto, nē him bi zu a nán cue a ra ts'ūt'abi. Pē bi hyut'an zambēi, nguetho bi bādi in 'youi Ojā, madague'bē him mí nu.

²⁸ Pē bi 'yēc'yēi majuāni a bi xi Ojā a ra Moisés, janangue'a bi 'yōt'a bi xifi, ngue bi manda dí cots'i ra ji bē ja yú 'yojut'i yē israel. Janangue'a him bi thop yú mbēdi ts'unt'ū ē yē israel 'bē mam bá ξh rām 'bēhni Ojā. Gue'a t'ēmbi ndābaxjua bi dē'mi bi 'yōt'ū. ²⁹ 'Bē mí 'yēc'yēi mbo yú mbēi i ja rá ts'edi a Ojā ē yē israel, janangue'a bi jap'a Ojā bi hocpa n'da ra 'yu bē ja ra dejā, gue bi tho ē. Pē nu'bē mí 'yēna nē ē xtá 'dax'ū yē mē egipto, gue'ū mí cute, bi comp' ra dehe bi du ē bēya. ³⁰ Nu yē israel bi sifi di thē'ts'a ra dāhnini Jericó gātho nyoto pa, nguetho ma mbāt't'i ra jādo a ra hnini. Nē nu'a í 'yēc'yēi majuāni a Ojā, nē gue'a í yōt' ra jādo a 'bē mí gua'a nyoto pa di thē'ts'i. Nē bi zǎ bi dāp ra hnini ē yē israel bēya. ³¹ Pē mí 'bēpē n'da ra xisu gue ra Rahab. Nē madague'bē man ra 'yomt'ēni mam'bet'o, pē hinga nē a bi tho a 'bē mí tho yú menguhē gue him mí ξc'yēi Ojā. Nē nu'a í zimmanho ē yúm 'bēhni yē israel, nē gue a í fādi mí ξc'yēi mbo rá mbēi a Ojā. ³² Nē xēn ngu mi'da xtán zǎ xcá xi ahē, pē hinga xōt'a yē ora ga xi ahē, nangue ra Gedeón nē ra Barac, nē nangue ra Sansón nē ra Jefté, nē nangue ra David nē ra Samuel, nē gātho mi'da yē pōngahyā. ³³ Nē mí ξc'yēi majuāni Ojā ē, nē gue'a í hyān rá ts'edi Ojā ē, gue bi dāp yē jā'i mí 'bēpē n'danni mi'da yē hāi 'bē mín sēmbē. Nē bin ts'ūt'abi xēn ho. Nē mí ξc'yēi majuāni a bi sifi, janangue'a gātho bi zǎ bi 'yōr bēya. Nē nu'ū mi'da mí ξc'yēi majuāni a Ojā, janangue'a him bi za yē dāzate. ³⁴ Nē him bin zō ē mi'da bí thōtpē ja ra orno 'bē ξmme midí thoni nám pa, nguetho bi 'yēc'yēi a majuāni ē. Nē him bi zǎ bi tho mi'da 'bē mí t'ēmbi xtá tho nangue ra juai. Nē nu'bē mí güent yú jā'i ē mi'da, bi jap'a Ojā bi zaqui. Nē madague'bē him mí ja yú ts'edi ē mi'da, pēgue tengu'bē ya mí ja yú ts'edi 'bē mí 'yēc'yēi majuāni Ojā, nē gue'a í 'da ē yē dofēi yún sēihē. ³⁵ Nē mí 'bē i 'da yē xisu 'da'a n'danni, gue xí du yú t'ēhni. Pē bi dāmbēni ē yú t'ēhni 'bē mí 'yēc'yēi majuāni ē yú mbe. Nē nu'ū mi'da bi ndesē bi tho nangue'a bi 'benza, nē him bi nde bi goh yú mbēi guepē xtá mba ma thōgue, nguetho bi 'yēc'yēi majuāni da bōmanho bē ja ran dāte ē, da mba bē ja ra te man'da xēn ho. ³⁶ Nē nu'a í 'yēc'yēi majuāni ē mi'da, nē gue'a í hyāt' yēn ēcpi gue bi t'ēspi, nē bi hyāt' 'bē mí m'benza, nē'bē bi thut'i 'da nangue yē cadena nē bi jot'a fādi. ³⁷ Nē bi tho ē 'da gue bi mba ma bat'ado. Nē nu'ū mi'da bi thengui nde nangue ra thēgui. Nē mi'da í tho ra juai 'bē mí sifi da mba ma thōgue. Nē mí 'yotho ē mi'da, nē í huēhi thoho ē, mí he yē xide'yo, nguetho pa ma ēcpi. Nē mí sǎ ran ē gue mí pa ma ēnbi. Nē gātho ē bi hyāt'i, nguetho bi 'yēc'yēi majuāni a Ojā. ³⁸ Nē him mí fādi gue man'da xēn ho ē, pē man'da di muui ē xinda gue'ū gātho ra ximhāi. Pē ha sǎ mí 'yotho bē ja yē ēhāi 'bē mí 'dagui, nēpē ja yē t'ōhō. Nē mí 'bēpē ja yē hyādo nēpē ja yē hyāhāi. ³⁹ Pē gātho bi hnumanho ē nangue bi 'yēc'yēi majuāni Ojā. Janangue'a i pa mfēni thoho ē. Pē him 'bēx bi hyān a bi xi a Ojā di unni. ⁴⁰ Nguetho xí zān Ojā 'bē'a man'da xēn ho da 'yōt'e nanguejē, gue 'darbē ní hāmhbē ran ho ē mí 'bēh maya'bē.

Thocpa thoho ga tenhdu a ma ngurpihu ra Jesús

12 Janangue'a nuju i 'bæi xun ngu yu ja'i gue xu 'yurcahu a majuani Oja tengu ja dá xi ahæ.

Janangue'a ga 'ueju ts'u gätho di pajæ, ne yu ts'oqui gue tengu'bu an thu't'i ma guahu, n'dahma ga häthæ dan tihmbæ nangu'e'a ran tãha bin 'dajæ guepæ go him min sä. ² Ne thocpa thoho ga hanthæ a ma ngurpihu ra Jesús, janangue'a da zã n'dat'a ga øthæ bæya. Ne di jajæ ga øthæ tengu bi 'yøzæhe, gue bi 'yæc'yæi majuani a Oja, ne gue'a í hyät' ran unbi bæ ja ra pont'i a. Ne nu'a ran dæte bi nu, yün dæte æ yu ts'om'bäi, æmme ma ucpi a. Pæ him bi zu da nu a tengu a, nguetho mí paði din ja ran johya m'bejua nangu'eju. Ne nuya bí 'bæpæ mahæts'i 'darbæ ní mandaui Oja. Ne guepæ i sixcahu bæ. ³ Ne gam bæmhæ tengu bi 'yøt' ra Jesús, bi hyät 'bæ mí ts'ui, ne'bu bin unba bæ 'bæh yu ts'om'bäi. Janangue'a hin dan xømbæihu, ne hin gam bæmhæ gue ga penjæ. ⁴ Pæ nu ahæ hinga ná es'hæ yu ts'oqui guepæ gdí tuhæ. Pæ dami 'yæs'hæ æ, madague'bu gdí tuhæ 'da ahæ. ⁵ Ha gá pumbænihu a ran zofo gue i xijæ Oja, gue yú t'æhni gahæ a, tengu mam bæ ja ra t'ohni bæ i æna:

Ma ts'unt'u i, dami bæni 'be'a dí mbæp'a a ni Hmu, gue'bu bi xi i hapæ gá 'bedi.

Ne xín gui säman'u 'bæ bi zæ i.

⁶ Nu'a ra Hmu i xänba æ di huæqui, ne i fæ æ gätho æ i æmbi yú t'æhni.

⁷ Dami hyäthæ æ yæm fei, nguetho gue'u i xän'nahæ æ. Nu Oja i æna yú t'æhni ahæ. Ne jo'o n'da ra t'æhni gue hin da xänba rá ta nangu'e yæm fei. ⁸ Pæ nu'bu hin da mbæp'ahæ Oja, tengu æ gätho yú t'æhni i fei, nu'bu, masque hin yú t'æhni ahæ 'bæ. Guín jahæ tengu ra t'æhni gue hinga mfædi to'o rá ta. ⁹ Ne man'da, nu'bu mín t'æhnihu, gue'bu mí mbægba ma tahæ däm 'bæhmæ ua ja ra häi, dá numansuhæ æ. Hanja man'da hin dín umhbæ da mbægbahe Oja, rá Ta ma mbæihu, janangue ga tjemhbæ ra te ma mbæihu. ¹⁰ Nu ma tahæ ua ja ra ximhäi bi mbægbahe 'bæ n'dandj, gue mím bæni xun ho. Pæ nu Oja 'bæ i fægbahe, zaji xun ho i ørcæhe, gue di jajæ xtán hothogahæ tengu a. ¹¹ Majuani hin dí æmhæ xun ho a ram fei 'bæ ra ora dí sähæ a, nguetho xun æ. Pæ nu'bu bin hoh ma mbæihu nangu'e ram fei, ne dí 'bæmanhohæ bæya, ne i hu ma mbæihu.

Nts'utho 'bæ ga hehmbæ rá nde Oja

¹² Janangue'a dan æhyahæ mahøn'a gue ga thoju a rá 'bæfi Oja, ne hin ga 'uehmbæ. Pæ ga hæxhæ ra 'yu xun juani. Nubæya nu ni guahæ guí hæmfæ, mí æna xtá 'uagui, pægue da yæni, da hya ra ts'edi mahøn'a. ¹⁴ Ne gui hyomhbæ hin gui dæmhæ n'da ra sæi. Ne gui hyomhbæ ra hogambæi. Nguetho nu'a hin'yæ ra hogambæi hin da zã da nu a ra Hmu. ¹⁵ Ne 'da gdám fæxta nin 'yomfænihu n'da ngu n'da ahæ, janangue'a hin dim 'bæ i 'da ahæ hin da nde rá mate Oja. Ne xinga n'da ahæ din ja tengu n'da rá 'yæ ra ts'oqui, gue hin di nequi 'bæ rá mbædi, pæ nu'bu bi bøts'e din xændi, di ts'on æ mi'da bæya. ¹⁶ Ne dam fæhmæ njon dan 'yomt'ænihu. Ne xín

ga samhæ a rá mate Oja, tengu bi 'yøt' ra Esaú, gue í pä a ra tæhæ a rán japi mí æna xtí un'na Oja, gue rá mbædi ts'unt'u ra Isaac. ¹⁷ Ne guí pæmhæ 'be'a bi 'yøt' ra Esaú, gue m'bejua bi nde a ran japi mí æna xtí un'na rá ta. Pæ him mam bi zã bi un'na. Ne ts'edi bin zoni, pæ him bi djni 'be'a xtá 'yøt' mahøn'a gue xtá hyæn'a.

¹⁸ Gam bæmhæ 'be'a bi 'yøt' yu israel, bi zøm bæ ja n'da ra t'øhø ua ja ra ximhäi, guepæ bi de ra sibi nts'utho, ne bi 'bæxui yu güi tengu 'bæ ra xui, ne bin ja ra ndønthj 'bæ mi sih yün t'ædi Oja æ. Pægue n'da ra hmæpya a tengutho bæ rá ngu Oja gue æmme xun dæxqui. ¹⁹ Ne bi 'yøh ra thæxi, ne rá nde Oja bi 'yø æ. Ne nu'bu mí 'yø a rá nde æ yu israel, æmme bi 'yäh ra mate gue hin da 'yøh mahøn'a, nguetho æmme bin su. ²⁰ Him mí hä't'i da 'yø a ra nde bi xifi, bi 'yæna: "Xinga n'da ra ja'i ne xing yu zu'uæ da zã da dæcua, nu'bu da dæcua, 'bæque da tho, ne da mba ma 'yæ'mado o gue da mba ma sænza."

²¹ æmme nts'utho 'be'a bin ja bæ. Nese ra Moisés bi 'yæna: "Dí fet'i gue dín su." ²² Pæ nuju ya njuantho rá hnini Oja bæ mahæts'i dí cæthæ, i papæ ma mbæihu, gue Oja zaji 'bæi. Ne i t'æmbi ra t'øhø Sión a rá hnini Oja, ne i t'æmbi Jerusalén bæ mahæts'i. Ne dá sømhæ bæ 'bæh yüm 'bæhni Oja mahæts'i gue yu mahuæhi thoho, guepæ di munts'i i thænde Oja æmme di johya. ²³ Ne dá cæthæ bæ an thuts'i ma thuhæ bæ mahæts'i, guepæ däm petihæ gätho to'o bi hyæn ra herencia bi un Oja. Ne dá cæthæ bæ bí 'bæ Oja ra Ze'mi di juæni gätho. Næpæ 'bæh yú mbæi æ i tu, gue nu'æ bi t'æmbi xun ho 'bæ mí hoc'a Oja. ²⁴ Ne dá cæthæ bæ 'bæh ra Jesús ma hocpæthæ bæ bí 'bæ a i ørcæhe ran hoqui ma'da'yo. Ne dí cæthæ nangu'e rá ji ra Jesús 'bæ mí tho, í pungahæ Oja a. Janangue'a man'da xun ho i xijæ rá ji 'bæ mí tho, xinda gue'a rá ji ra Abel 'bæ mí tho, nu'a i ma di unba a to bi hyo a. ²⁵ Janangue'a i jatho dam fæhmæ hin ga hehmæ a rá nde a in zoju ya. Gam bæmhæ him bi zã bi zo a ran unbi æ bi mbæsta a rá nde Oja, 'bæ mí ts'ocua ja ra ximhäi. Janangue'a 'be xingui ts'u da zã ga sohmbæ ran unbi 'bæ ga fæstahæ a Oja, nguetho mahæts'i bæ in zoju ya. ²⁶ Nu'bu mí man yæn t'ædi Oja bæ ja ra t'øhø, bi japi bi 'yæn ra häi. Pæ nuya i æn Oja: "Man'dandj ga japi di 'yæni, pæ hinga høn ra häi, pæ ne mahæts'i," bi 'yæn Oja. ²⁷ Ne nu'a 'be'a gätho hingui dæ, da mba ma bænt'i. Ne din zæm bæ æ hingui sä da mba ma 'ueque, gue nu'æ 'be'a gätho bi zæn Oja gue din zæm bæ. ²⁸ Ne bin 'dajæ bæ di manda Oja gue hingui sä da mba ma 'ueque. Janangue'a ga xihmbæ jamadi Oja, ne ga thædehæ ngue ga numansuhæ ne ga suhæ. Ne gue'a numanho a bæya. ²⁹ Nguetho nu ma Ojahæ di juadi 'be'a hingui numanho tengu ra sibi.

Ga øthæ a dí numanhoju Oja

13 O guí æ'ts'a gnán huæju n'da ngu n'da ahæ tengu'bu guidín cuhæ. ² Ne guim bæmhæ gui säyabahæ ja ni ngumhbæ to'o da zøm bæ. Ne nu'æ 'da njabæ mí øt'e, bi zin æ 'da yüm 'bæhni Oja bá næxæ mahæts'i ne him mí paði. ³ Ne dami bæmhæ æ yu ofædi, ngue tengu'bu n'da gnæn ofædithohæ. Ne guim bæmhæ æ bi mba ma unbi, nguetho ne ahæ i ja ni ja'i hu gue

sä da mba ma ən'ni ahə. ⁴ Nə gätho ahə guin numan-suhə a ran thəti gá 'yøthə ni xisuhə, nə a bi 'yøt'ə mi'da. Nə gam 'bəmanho nanguə nin thəti, njon di ts'on a. Nguetho di ənba Ojə ɛ to'o da 'yøt' ran 'yomt'əni, nə ɛ hinga na din thəti, nə ɛ xən thəti nu'bə i øt' ran 'yomt'əni. ⁵ Nə 'yo guí numanhohə xən ngu ra mbeti. Pə gan johyahə nanguə hangu ts'ə i ja ahə. Nguetho: "Njəm'bə ga hec'ahə, thocpa thoho ga ja-mansu ahə," bi 'yən Ojə. ⁶ Jananguə'a sä dan johyahə 'bə dí ɛmhə:

I fäxcahə ra Hmu,
nə hin ga suhə 'be'a da zä da 'yørcahə yə jə'i.
⁷ Dami bəmhə 'be'a bi 'yøt'ə yə ngərpi gue bi xi ahə rá m hman Ojə. Nə guim bəmhə 'be'a bi bəni nanguə ra te man nám 'bə ɛ. Nə gui thojə a bi 'yut'ahə, nanguə bi 'yəc'yəi majuəni a Ojə ɛ. ⁸ Nu ra Jesucristo hingui dim pädi, gue'bə go maya'bə, nəhya nə gätho yə pa høn'bə go njəm'bə. ⁹ Jananguə'a hin gan hyehm-bə da ts'ix ahə bə ma'ueni, guerpə i hman yəm hma 'dahma 'dan'yo nə hingam fədi. Pə nu'a ná bəmhə rá mate Ojə gue'a ní zac ma mbəihə a, xinda gue'ə yən t'ədi gue 'be'a i ts'i. Nguetho njo'o to'o xí zac yə mbəi 'bə supi 'bə ja a i si. ¹⁰ Pəgue i jajə n'da ran ts'ihmə, tengu ra hməpya gue ra 'bøts'e mí øt' yə mbəjä bə ja ra nijə maya'bə, him mí ja ran t'ədi da zi. ¹¹ Pə nu rá hmumbəjä yə israel 'bə mí mbəspa Ojə nanguə yə ts'oqui, bi dexpə mbo a rá ji ɛ yə zu'uɛ, guerpə ja ra cuarto man'da xən dəxqui. Pə nu yə ngø ɛ yə zu'uɛ mí zø bə ndehnini. ¹² Nə gue'a bi 'yøt' ra Jesús, bin ənbi bi du bə ndehnini bə 'bəh yə israel. Nə gue'a rá jise í hoc yə jə'i. ¹³ Pə ga mbähə ga tənhdə bə ndehnini bə 'bəh ra Jesús, tengu'bə n'da na 'bengadahə bə ma'ueni. ¹⁴ Nguetho nuua ja ra ximhäi hin'yə ua n'da ma hnini-hə gue din zəi xən ho. Pə dí homhbə ra dəhnini gue njəm'bə da gua a, guerpə nín zəmhə bə. ¹⁵ Nə nde'bə

thocpa thoho ga thəndehə Ojə nanguə ma ndehə, nə ga xihmbə ra jamadi. Nə di thoc'a mam hmamhbə a ra Jesucristo, tengu'bə di un Ojə ma 'bøts'ehə. ¹⁶ Nə hin dam pumbənihə a na øthə ran ho, nə hin dam pumbənihə ga comhbə 'be'a jajə, nguetho nə'ə tengu'bə yə 'bøts'e i numanho Ojə ɛ. ¹⁷ Nə gui 'yøthə a xi a ni ngərpihə, nə gui pəmhə ja yən t'ədi da xi ahə 'be'a gui 'yøthə. Nguetho i fät'a ni mbəihə ɛ, nə i jatho di dəp Ojə ra güenda nanguə ahə. Gui 'yøthə a dán johya ni ngərpihə, nə hin da du yə mbəi. Nguetho nu'bə hin gui 'yøthə a, xín da bəmanho ahə 'bə. ¹⁸ 'Yäfə rá m fäts'i Ojə nanguécəhe, nguetho n'dat'a dí m bəmhə ga tənhdə a, nə dí nde ga øthe xən ho gätho. ¹⁹ Dí ä ahə ra mate, gue ɛmmə gui 'yäfə Ojə di jaqui ga mbagə bə n'dihi.

I äp rán jəpi Ojə ɛ yə cu

²⁰ Nu Ojə ra hocpate a, bi xoxpə 'bə ɛ xən du a ma Hmuhə ra Jesucristo, nu'a di jamansuc ma mbəihə. Nə nu'a rá ji í hoc'a ran hoqui njəm'bə da guadi. ²¹ Nə dí äp rá mate Ojə da 'yøt'ahə hin hapə gui 'bəmhə, n'dahma da zä gui 'yøthə rá pähä a. Nə dí äp rá mate da 'yørcahə 'be'a gätho i nde a rá ts'edi ra Jesucristo. Ga numansuhə Ojə gätho yə pa mazəi. Nə hont'a gam bəmhə a. ²² Ma zi cu ahə, dí ä ahə ra mate hin gan xəmbəihə gui 'yøhmə na ran zofo, nguetho nuna ram hma dá ot'ahə hingui ngu 'be'a ma. ²³ Ja n'da ram hma dí nde ga xi ahə, nu'a man 'yohəhə ra Timoteo ya bi so'ts'i. Nu'bə da zəcua n'dihi, ga six 'bə dá mba bə. ²⁴ Zənguagahə ts'ə bə gätho ni ngərpihə, nə gätho ɛ yə cu gue ma mi'yəc'yəihə. Nəhya bá nexpə Italia i pən'nahə ran zəngua. ²⁵ Nə dí äp rán jəpi Ojə nanguə gätho ahə. Nə hont'a dí xi ahə ya.

SANTIAGO

Ran zengua

1 Nugä drá Jacobogä, rá 'yëhëgä Ojä ne ma Hmuhé ra Jesucristo. Ne hönbê go hapê gá mbähä n'da ngu n'da ahê, dí zengua ahê ma mení ahê, ngue n'dat'ê mam bombõtahê ê 'de'mayoho yú ts'unt'ê ra Israel.

Di 'dajê ran 'yomfëni Ojä

2 Ma zi cu ahê, nde'bê dan johyahê 'bê dí sähê yën ênbi, hont'a go man ênbi dín nuhê. 3 Nguetho dí pãhmbê nu'bê da ts'ac ma t'ëc'yëihê, gue'a ní jajê ga häthê xên ho a. 4 Pê i jatho ga häthê xên ho ne hin gan suhê, ne gue'a dín te ma mbêihê a, ne di hajê xên ho ra ts'edi, ne nte ga 'behmbê bÿya. 5 Pê nu'bê hin dí pãhmbê nda'a xên ho ga øthê, ga äfê Ojä ran 'yomfëni ne di 'dajê a. Nguetho di unni xên ho to'o da 'yäpi, ne hin di japi da mbê'ts' rá sã n'da. 6 Pê jatho n'dat'a gam bëmhbê 'bê ja 'bê'a dí äfê, ne hinga 'dahma'dan'yo gam bëmhbê. Hin ga øthê tengu ra t'øthe bê ja ra dädädehe, hönbê go hapê ní 'yên ran dâhi. 7 Nu ra jã'i i øt'e tengu a, sã im bëní di un'na i äp a Ojä, pê nte di unni. 8 Nguetho 'dahma'dan'yo im bënse, ne hingui sã n'dat'a da 'yøt'e. 9 Pê ëmme di johya n'da zi hyoya 'yëc'yëi, nguetho i pädi ëmme xên ngu di muui bê nan nu Ojä. 10 Ne'a ra membeti 'yëc'yëi, ëmme di johya 'bê mi badi hinga gue'a rá mbeti ní numanho Ojä a, ngue nu rá mbeti tengu yú dõni ê yê paxi i hõe. 11 Ngue nu'bê xpám bõx ra hyadi ëmme xêm pa, di hmang yê paxi ne i hõh yú dõni bÿya, ne him man di necmanho. Din jabê n'da ra membeti 'bê hont'a ra mbeti in numanho, madague'bê di thoqui dim pefi, pê di 'bedi 'bê'a gätho i pë'ts'i.

Ga häthê 'bê bi ts'äjê

12 Nu'bê ga häthê yën ênbi, dan johyahê bÿya. Nguetho nu'bê mi ts'äjê ne dá häthê, ya din 'dajê ra temazã, tengu bi man Ojä di 'dajê 'bê hont'a gam bëmhbê a.

Dím bënsehê yê ts'oqui

13 Nu'bê 'bê'a n'da da bëní da 'yøt'a n'da ra ts'oqui, pê hin da 'yëna Ojä bi bënbi. Nguetho xên ho Ojä ne hingui xifi da 'yøt' ra ts'oqui n'da ra jã'i, ne xín da zã da si Ojä da 'yøt' ra ts'oqui. 14 Pê n'da ngu n'da yê jã'i 'bê im bëní da 'yøt' yê ts'oqui, pê bin 'yörpazehê nanguê rán 'yomfëni sê. 15 Ne nu'a 'bê'a bi numanho sê, ne nu'bê

mi bëní da 'yøt'e, ne gue'a dí mbêxca yê ts'oqui rá mbêi a. Ne nu'bê mi 'yøt'ê yê ts'oqui mi bëní, ne man'da bi thoqui bi 'yør bÿya, ne gue'a dí nu ran ênbi mazã a bÿya. 16 Ma zi cu ahê, hin dan hyäzehê 'bê dí øthê yê ts'oqui, gue'a hin gam bëmhbê Ojä di 'bec-pahê. 17 Nguetho xên hotho 'bê'a gätho di 'dajê Ojä, ne hont'ê gätho xên ho bí nexpê bí 'bê Ojä, ngue bi zãn yê nyot'i ua ja ra häi. Nu'ê ja'bê di 'bêh yün nequi 'bê xê 'bät'ê, pê nu Ojä njãm'bê di 'bêh ran ho. 18 Rá pähä zehê Ojä bi xãndgahê 'bê má hãmhbê rá m hma majuãni, ne yú t'êhni gahê a bÿya. Jananguê'a man'da xên hojê xinda gue'ê mi'da gätho bi 'yøt'e.

Dan xähmbê ram hma ne ga øthê yün thehê

19 Gue'a dí pãhmbê a, ma zi cu ahê. Jananguê'a dan ëhya dan xähmbê a rá m hma, xinda gue'bê go dan yãsehê, oque ga ëmhê go dí pãsehê ngue dan junthê. 20 Nguetho nu'bê dadín junthê, hingui sã ga øthê 'bê'a nde Ojä. 21 Pê ga eshê a ná øthê yê ts'oqui, ne ran ts'o zã dá bëmhbê. Ne hin dan 'yëzehê. Jananguê'a da zã ga cê't' ma mbêihê a ram hma, tengu'bê n'da ra hmudã da thupê, ne din te bê. Ne gue'a dí pøcpa ma mbêihê a bÿya. 22 Pê hinga hontho dan xäthohê ram hma. Nguetho dán hyäzehê 'bê dím bëmhbê hin'yê man'da ga øthê. Pê i jatho thocpa thoho ga øthê yün thehê a ram hma dadín xähmbê. 23 Nguetho nu'bê dí ëmhê dadín xähmbê ram hma, ne hin dí øthê yün thehê, dadí pumbëni thohê a dán xähmbê 'bê. Tengubê dí hëthê ran hyëdã ma hmihê, ne hin dí zãmhbê bê. 24 Dã nuhma a ma hmihê, pê 'bex dá pumbënihê 'bê má 'uehmbê. 25 Pê nu'bê dan zãmhbê a ra 'da'yomhma, gue'a di zejê ga øthê yün thehê a. Ne nu'bê zã dí øthê a, ne hin dí pumbënihê a, di jãcpahê Ojä bÿya nanguê 'bê'a gätho dí øthê. 26 Nu'bê sã ëna ørpa rá 'befi Ojä n'da, ne hin di jamansu 'bê'a ma, din hyäzehê 'bê, ne nte ní mbat'a ní 'yörpa rá 'befi Ojä 'bê. 27 Pê nuna majuãni rá 'befi Ojä ma Tahê da numanho 'bê ga fãxhê yê hyoya t'êhni, ne yê xisu xên du yú ndø, ngue in nu ran ênbi. Ne nde'bê dam fãsehê hin di ts'onga man 'yomfënihê rán t'øt'e ra ximhäi.

Hin ga huandahê to'o gan numanhohê

2 Ma zi cu ahê, nu'bê dí ëc'yëihê ma Hmuhê ra Jesucristo ngue mixte xên ho a, nde'bê ga øthê tengu i øt'a, ngue hin ga huandahê to'o dín numansuhê. 2 Xi'bê da zøm bê ja mam petihê n'da ran 'yohê i fo rá 'yê ram fo'yê ëmme xêm hmadi, ne mahotho rá he. Ne da zøm bê n'da zi hyoya hingui ho rá he. 3 Ne man'da

gan numanhohu a mahotho rá he, xinda gue'a n'da zi hyoya. Ne ga ɛmfu a mahotho rá he: "Nu'i n'yø, damin säya ts'u ua ja ran thuts'i," ga ɛmfu. Ne nu'a zi hyoya bɛya: "Nu'e, damím 'bäh nɛ ogue damí hyuh nɛ häi ja rá hyo ran thuts'i," ga ɛmfu a bɛya. ⁴ Ha hin dí m bɛmh-bɛ ngue yoho man t'øt'ehɛ 'bɛ dí samhɛ a nan hyoya ɛ 'da, nɛ nu'a na membeti ɛ 'da, gue'a na ɛspahɛ ɛ. Ne guexta'a ra ts'oqui dí øthɛ 'bɛ dí huandahɛ a dín numanhohu. ⁵ Ma zi cu ahɛ, damí 'yøhmbɛ na ga xi ahɛ. Ha him bi huan Oja ɛ xɛn ngu i hyoya bɛ na nu ra ximhäi, ngue da dín a man'da di muui, ngue da gomh-bɛ yún japi ɛ di un yú t'uhni Oja. Ne gue'a bi ma majuani di un'ndɛ to'o gátho da bɛn a. ⁶ Pɛ nuya gá 'yásabahɛ yɛ hyoya. Ha hin dí pɔhmbɛ ngue gue'ɛ yɛ membeti di ɛngahɛ, nɛ i sixcahɛ bɛ ja yɛ ngunts'ɛt'abi. ⁷ Ha hinga gue'ɛ yɛ membeti dí øhmbɛ im man ra ts'ore nange rá hoga thuhu ma Hmuhɛ ra Cristo. ⁸ Pɛ: "Ga huɛc ma mijá'ihɛ tengutho bɛ na huɛczehɛ ma jã'ihɛ." Guehna xɛn ho ga øthɛ na, nguetho rán t'ɛdi ra Cristo mixte toho a, tengu man t'øt'i bɛ rá m hman Oja. ⁹ Pɛ nu'bɛ hinga gátho yɛ jã'i dadí huɛjɛ, ra ts'oqui a dí øthɛ 'bɛ, nɛ dín dupatehɛ a ran t'ɛdi ngue im ma gátho 'da i gu bɛ dán huɛjɛ. ¹⁰ Pɛ dín ndehɛ made tho ga øthɛ gátho rán t'ɛdi Oja. Pɛ madahønt'a n'datho rán t'ɛdi Oja hin dá øthɛ, ya dín dupatethɛ gátho rán t'ɛdi Oja 'bɛ. ¹¹ Ngubɛ dí ørpahɛ yún t'ɛdi Oja ngue bi 'yɛna: "O guí øthɛ ran 'yomt'ɛni," nɛ: "O guí haɛpahɛ rá te ni mijá'ihɛ," bi 'yɛna. Madague'bɛ hin dí øthɛ ran 'yomt'ɛni, pɛ dí haɛpahɛ rá te ma mijá'ihɛ, guemhma dín dupatethɛ gátho rán t'ɛdi Oja 'bɛ. Nguetho n'dat'a Oja bi ma gátho yún t'ɛdi. ¹² Pɛ nu'a rán t'ɛdi ra Cristo, gue'a di zɛjɛ ga øthɛ yún thehɛ. Ne gue'a rán t'ɛdi dí 'yãngahɛ Oja a 'bɛ dá øthɛ o hin'na. Janangue'a ga jamansuhɛ a dím mamhbɛ nɛ'a dí øthɛ. ¹³ Ne nu'bɛ him bi 'yøt' ran huɛcate n'da, nɛ hingui ngu 'bɛ'a dí huɛc Oja a 'bɛ bi juanbi. Pɛ nu'bɛ bi 'yøt' ran huɛcate n'da, da bømanho 'bɛ bi juanba Oja a.

Hingui ho 'bɛ nte n'youi yún t'øt'e rá t'ɛc'yɛi n'da

¹⁴ Ma zi cu ahɛ, 'bɛ'a gue ní mba a i øt' i 'da sä ɛna ja yú t'ɛc'yɛi, pɛ hingui øt'ɛ yún thehɛ. Hin da yan Oja n'da 'bɛ sä ɛna ja rá t'ɛc'yɛi. ¹⁵ Xi'bɛ 'bɛ'a n'da ma cuhɛ ra 'yáhe nɛ sä ra thuhu. Ne ga ɛmfu: "Ní mba, bá he ni he, nɛ bán sihmɛ, da hyu ni mbɛi," ga ɛmfu. Pɛ nte dá unhdɛ 'bɛ'a honi. 'Bɛ'a gue ní mba a dá ørpahɛ 'bɛ. ¹⁷ In jabɛ n'da 'bɛ hingui øt' yún t'øt'e rán säui rá t'ɛc'yɛi, nu rá t'ɛc'yɛi nte di muui, tengu'bɛ n'da ra du ngue hingui di 'yáni. ¹⁸ Pɛ nu'bɛ gui 'yɛnjɛ: "Nu'i ja ni hogant'øt'e, pɛ nugáhe dí ɛc'yɛi mbo ma mbɛihe." Ne ga xi'ahɛ bɛya, damí 'yurca ni t'ɛc'yɛi ngue nte n'youi nin t'øt'ehɛ, gan nugä. Nugä da zã ga ut ahɛ yún t'øt'e dí øt'ä, janangue'a di nɛqui ma t'ɛc'yɛigä ngue majuani a. ¹⁹ Guí pɔhmbɛ i 'bɛ Oja, pɛ hin dí gua a zi ts'ɛ. Nguetho nɛ'ɛ yɛ zɛthu i pãdi i 'bɛ Oja, pɛ ɛmmɛ di fet'i, nguetho yún sɛihɛ Oja ɛ. ²⁰ Gyú 'yãmbɛihɛ, ha hin guí pɔhmbɛ ngue xingui ts'ɛ nte di muui ni t'ɛc'yɛihɛ 'bɛ hin te guí øthɛ. ²¹ Nde'bɛ gam bɛmhɛ ts'ɛ nange mam bombøtahɛ ra Abraham. Ja bi nɛqui a xmí pã Oja

xɛn ho 'bɛ mi 'yøt'a bi xifi, ngue bi gãxɛpɛ ja ra do a Isaac rá ts'unt'ɛ, ngue ɛna xtá hyo xtí un'na Oja.

²² Nangue bi 'yɛc'yɛi mbo rá mbɛi, bin ja ra ts'edi bɛya ngue da 'yøt'ɛ yún thehɛ. Janangue'a rá m pɛ ra t'ɛc'yɛi ɛ yún t'øt'e. ²³ Ne gue'a mi mam bɛ ja rá m hman Oja, bi 'yɛna: "Nu ra Abraham bi 'yɛc'yɛi a bi man Oja, janangue'a bi 'yɛmp Oja xɛn ho," nɛ bi 'yɛmbi rá amigo xɛn ho Oja bɛya. ²⁴ Dí pɔhmbɛ ya, i ɛmp Oja xɛn ho n'da ra jã'i 'bɛ øt' rán säui rá t'ɛc'yɛi, nɛ hinga sä da 'yɛna ɛc'yɛi Oja. ²⁵ Ximangutho a Rahab, ngue ra xisu zã min 'yomt'ɛni mam 'bet'o. Pɛ bi 'yɛmp Oja xɛn ho 'bɛ midí nɛqui rá t'ɛc'yɛi, 'bɛ mi 'yøt'a ran ho bi 'yøt'e, ngue bi jamansu ɛ yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛ mi mba bá ɛspa rá hnini. Ne bá uti n'dan'yo ra 'yu bá haɛ 'bɛ mam bá pengui, janangue'a him bi mba mfent'i ɛ. ²⁶ Ja ga pɔhmbɛ bɛya ngue hingui ho rá t'ɛc'yɛi n'da 'bɛ hingui øt'ɛ yún thehɛ, tengu n'da ra jã'i xɛn du ngue hin'yɛ bɛ rá mbɛi.

Ga sãnzehɛ ma jãnihɛ

3 Ma zi cu ahɛ, nde'bɛ hinga gátho dan xãnbatehɛ bɛ ja ram pɛti. Nguetho dí pɔhmbɛ Oja da nu 'bɛ'a dí øthɛ, nɛ nuje, man'da da 'yãngahɛ Oja, xinda gue'bɛ hin xcán xãnbatehe. ² Ne gátho gahɛ xɛn ngu yɛ nidi ja'bɛ dí øthɛ yɛ ts'oqui. Pɛ nu'bɛ 'bɛ'a n'da xinga n'da ra ts'oqui im ma, ya xɛn te xɛn ho rá mbɛi a, nɛ i pãdi di jamansu xɛn ho gátho i øt'a 'bɛ. ³ Tengu'bɛ dí cãbahɛ yún ts'are yɛ fani, da 'yøt'a dí xihmbɛ bɛya, nɛ hinga hønt'a rá nde di 'bãt'i, pɛ 'da dí 'bãthoho. Ngutho 'bɛ i sãnzehɛ rá jãni n'da, nɛ hinga hønt'a rá m hma da bãdi da zãmmi, pɛ da da bãdi di jamansu xɛn ho gátho i øt'e. ⁴ Ne tengu ra dãbarco, madague'a xɛ ndoho, nɛ ts'edi ran dãhi i joni, pɛ ɛmmɛ zicue a ní mba ma 'yoni, pɛ hønɛ go da ndepe dí mba a di 'yoni. ⁵ Ngutho ma jãnihɛ, zicue, pɛ ɛmmɛ xɛn ngu da bøni nange 'bɛ'a da ma. O tengu'bɛ n'da ra despi zicue, pɛ ɛmmɛ xɛn ngu 'bɛ'a da 'yudi, nɛ da zã da 'yu a n'da ra xãnthø xɛ ndoho. ⁶ Nguetho ma jãnihɛ tengu'bɛ n'da ra sibi. Ne man'da xɛn ts'o øt' ma jãnihɛ xinda gue'a ma 'yehɛ ogue ma guahɛ. Ne gue'a ní ts'oni gátho dí øthɛ a, nɛ di xãnd ran ts'o gátho ra ximhäi, ngue di bɛnba a ra zɛthu. ⁷ Pɛ nu yɛ jã'i man'da da zã di maxubi hønt'a go má zate nɛ yɛ doja nɛ yɛ pozɛ nɛ yɛ huã. ⁸ Pɛ nu rá jãni n'da, njo'o to da zã di haɛ ra 'yu. Ne i hote, tengu n'da ra pozɛ, ɛmmɛ in cue, ran dãte a rá nde. ⁹ Nangue ma jãnihɛ sä dí ɛmhɛ dí ɛspahɛ Oja ma Tahɛ, pɛ nɛ dí äfɛ ra 'yãnthɛ ma mijá'ihɛ. Pɛ nu'ɛ, bi zã'n'na Oja ɛ, bi ndepe dim 'bɛi tengu tho Oja ɛ. ¹⁰ N'dat'a ma ndehɛ ná yãhɛ 'bɛ dí ɛspahɛ Oja nɛ'bɛ dí äfɛ ra 'yãnthɛ ma mijá'ihɛ. Pɛ ma zi cu ahɛ, hingui sä ga øthɛ tengu a. ¹¹ Ha i sä 'darbɛ da bøhmi ra dehe xɛn ho a ra dehe xɛn xã. ¹² O 'bɛ'a di ja yɛ za'ixi, ma zi cu ahɛ, ha nɛ'ɛ yɛ peni i zɛpɛ. O xi n'da ra zãbot'i, ha zɛpɛ yɛ ixi. Xingui sä 'darbɛ da bøhmi ra dehe xɛn ho a hingui ho.

Bí nexpɔ bí 'bɛ Ojɑ ran 'yomfɛni xɛn ho

¹³ Nu'bɛ dí pɑhmbɛ ran 'yomfɛni, pɛ ga uhmbɛ 'bɛ, nangue ran hocjɑ'i ga ɔthɛ, nɛ hin dan 'yɛzɛhɛhɛ, guɛpɛ da fɑdi majuaɲi i ja man 'yomfɛnihɛ. ¹⁴ Pɛ nu'bɛ xɛn ju dím bɛnba ma mija'ihɛ nangue ran ts'eya, nɛ dadí mispahɛ, nɛ sɑ dí ɛmhɛbɛ ja man 'yomfɛnihɛ, pɛ ra fɛhni a dím mamhbɛ 'bɛ. ¹⁵ Pɛ nuna ra ts'on'yomfɛni na him bí nexpɔ bí 'bɛ Ojɑ, pɛ bi nɛquida ua ja ra ximhɑi, nɛ dɑ bɛnsɛ ma mbɛihɛ, nɛ ra zjthɛ bi bɛn-gahɛ tengɛ na. ¹⁶ Nguetho nu'bɛ dí ɔthɛ ran ts'eya, nɛ dín nde dam mixtehɛ, nu'bɛ, dí ɔthɛ gɑtho yɛ ts'oqui 'bɛ, nɛ yɛ sɛi. ¹⁷ Pɛ nu ran 'yomfɛni di 'dajɛ Ojɑ, n'dat'a gam bɛmhɛbɛ, nɛ ga hocpahɛ rɑ mbɛi ma mija'ihɛ, nɛ gan numanhohɛ ɛ, nɛ din ja man huɛcatehɛ, nɛ ga fɑxhɛ ɛ, nɛ hin da goh ma mbɛihɛ 'bɛ ja a dí xihmbɛ ɛ, nɛ hin ga hɑthɛ ɛ. ¹⁸ Pɛ nu'bɛ jante thoho ga hoc-pahɛ rɑ mbɛi ma mija'ihɛ, dí ɔthɛ tengɛ'bɛ dí pomh-bɛ ra hmudɑ dí bɔx ran ho 'bɛ.

Hin ga ɔthɛ rɑ pɑhɑ ra ximhɑi

4 Ha hin guí pɑhmbɛ hapɛ di nɛqui ɛ yɛn sɛi guí ɔthɛ, nɛ yɛn heque. Ha hinga gue'ɛ di ho ni mbɛi zɛhɛhɛ a gnín sɛhmbɛ. ² Nu'a hin ní zɑ guí tɛmhɛbɛ a guín ndehɛ, gue'a gnín hote thohohɛ a. Nɛ gue'a ran ts'eya a gnín sɛhmbɛ 'nɛ gnín tunhdɛ, nguetho hingui sɑ guí tɑhmbɛ a guín ndehɛ nangue ni pɑhɑ zɛhɛhɛ. Pɛ hin guí tɛmhɛbɛ ngue hin guí ɑfɛ Ojɑ. ³ Pɛ madague'bɛ guí ɑfɛ Ojɑ a guín ndesɛhɛ, pɛ hin di 'da'ahɛ, nguetho hingui ho guím bɛmhɛbɛ, guín nde guí xɑnd ni pɑhɑ zɛhɛhɛ. ⁴ Sɑ guí ɛmhɛbɛ hɔnt'a Ojɑ guím bɛmhɛbɛ, nɛ ya guí tɛn thohohɛ ra ximhɑi. Ha hin guí pɑhmbɛ gadín sɛhmbɛ Ojɑ 'bɛ guín numanhohɛ ra ximhɑi. ⁵ Uague guí ɛmhɛbɛ sɑti thoho bi man rɑ t'ohni Ojɑ ngue bi 'yɛna: "Pɛ ɛmmɛ dín ndepe da bɛn-gui, janangue'a dɑ un ma Hogandɑhi di huɛc'ɛ, nɛ di jamansup yú mbɛi," bi 'yɛn Ojɑ. ⁶ Pɛ di zet'a ni mbɛihɛ Ojɑ, n'damhɛma da zɑ hɔnt'a guim bɛmhɛbɛ a. Janangue'a ɛn Ojɑ, di un rɑ mate n'dɑ 'bɛ hin din 'yɛzɛhɛ, pɛ da zɛ a n'dɑ 'bɛ din 'yɛzɛhɛ, i ɛn rɑ t'ohni Ojɑ. ⁷ Damin unsehɛ ya ngue di manda ahɛ Ojɑ, nɛ dami sɛhmbɛ ra zjthɛ, da 'dagui nangue'ahɛ. ⁸ Zɑi damim bɛmhɛbɛ ngue 'darbɛ guí 'bɛhmbɛ Ojɑ, nɛ zɑi da hyut'a ni mbɛihɛ bɛya. Dami 'yeshɛ yɛ ts'oqui guí ɔthɛ, nɛ hingui yoho da bɛn ni mbɛihɛ. ⁹ Pɛ i jatho da du ma mbɛihɛ nguetho dyú ts'om'bɑi hɛ. Nɛ dan zomhbɛ, hingui sɑ dan thethohɛ. Nu ma thedehɛ dim pommi ra ts'oni, nɛ nu man johyahɛ dim pommi ra dumbɛi. ¹⁰ Nɛ ga ɔthɛ ngue hin'yɛ ma ts'edi zɛhɛhɛ bɛ ja rɑ hmi Ojɑ. Ga ɑfɛ ra punbi, janangue'a di pungahɛ nɛ di jajɛ dan johyahɛ bɛya.

Hin dan c'ɑman'ɛhɛ

¹¹ Ma zi cu ahɛ, o gadín c'ɑman'ɛhɛ, nguetho nu'bɛ gadín c'ɑman'ɛhɛ, masque guím bɛmhɛbɛ hingui ho rɑn t'ɛdi Ojɑ i ɛna dan huɛjɛ. Nɛ nu'bɛ hin dí ɔthɛ rɑn t'ɛdi Ojɑ, ɛna gue'bɛ jase man t'ɛdihɛ 'bɛ. ¹² Pɛ hɔnt'a

n'dɑ sɑ di 'dajɛ yɛn t'ɛdi, nguetho Ojɑ a, nɛ hɔnt'a sɑ da yɑn'a n'dɑ nɛ i sɑ di jua'a n'dɑ. Pɛ ha dím bɛmhɛbɛ dyɛ ojɑhɛ ngue sɑ ga ɛmhɛbɛ ja yú ts'oqui ɛ 'da.

Hin dí hand bɛ ní 'yɛh man zaquihɛ

¹³ Mbɑhɑ dan 'yomfɛnihɛ ts'ɛ ya, nguetho dí ɛnthohɛ: "Nuya ogue nixudi ga mbɑhɑ n'danni, dam 'bɛhm-bɛ n'dɑ jɛya bɛ, nɛ dam pɛhmbɛ, ga tɑhmbɛ," dadín 'yɛmfɛ. ¹⁴ Pɛ hingui sɑ gam mamhbɛ tengɛ a, nguetho ya hin dí pɑhmbɛ 'bɛ'a ga ɔthɛ, nɛ hin dí hand bɛ ní 'yɛh man zaquihɛ. Tengɛ tho n'dɑ ra guí, guín nu, jabɛ, nɛ xɔ gán nu, hin'yɛ bɛ. Njarbɛ n'dɑ ra ja'i. ¹⁵ Pɛ nde'bɛ ga ɛmhɛbɛ: "Nu'bɛ da nde Ojɑ, dam 'bɛhmbɛ ts'ɛ, nɛ dín ja 'bɛ'a da zɑ ga ɔthɛ bɛya." Guehna gam mamhbɛ na ya. ¹⁶ Pɛ dán 'yɛzɛhɛhɛ 'bɛ hin dɑ ɑfɛ Ojɑ 'bɛ'a da zɑ ga ɔthɛ. Pɛ ra ts'oqui a. ¹⁷ Nu'bɛ dí pɑhmbɛ a ran ho, nɛ hin dí ɔthɛ a, ra ts'oqui a 'bɛ.

N'dɑ ran zofo i sih yɛ membɛti

5 Damin 'yomfɛnihɛ ts'ɛ gyɛ membɛtihɛ, gan zomhbɛ nɛ ga mbahmbɛ nguetho nts'utho ra 'yɑnthj guin nuhɛ. ² Nu'a 'bɛ'a gɑ guí pɛshɛ tengɛ'bɛ xɛ 'ya bɛ nam bɛn Ojɑ, nɛ ni hehɛ tengɛ'bɛ xɛn za yɛ zu'uɛ. ³ Nu ni mbɛtihɛ xɛn ts'om bɛ na nu Ojɑ a, nguetho nin ts'iyatehɛ a gní tɛmhɛbɛ ɛ, nɛ hin gɑ pɑhmbɛ nda'a xɛn ho xquí jafɛ. Nɛ gue'a dí jua ahɛ a tengɛ'bɛ ra sibi. Nɛ tengɛ'bɛ guidí munshɛ a ran ɛnbi guin nuhɛ 'bɛ ran zɛgui. ⁴ Gɑ hyɑt ni mbɛfihɛ hin gɑ juarpahɛ yún zɑbi 'bɛ min xopɛ ni huɑhihɛ. Nɛ nu'a ran zɑbi gɑ cɔnba ni mbɛfihɛ, nɛ gue'a dí yɑp ahɛ a. Nɛ nu'a rɑ ts'oni ni mbɛfihɛ bi 'yɔ Ojɑ tɑtɛ thoho rɑ ts'edi, nɛ da hyɑ rɑ gũenda nangue'ɛ. ⁵ Nu'ahɛ gám 'bɛhmbɛ nangue nin johya zɛhɛhɛ nguɛcua ja ra ximhɑi gyú ziyatehɛ. Nɛ bi zac ni mbɛihɛ tengɛ n'dɑ ra ts'ɛdi. Pɛ gue'a dín ja'ahɛ tengɛ'bɛ ran thots'ɛdi 'bɛ rɑn zɛgui ra pa. ⁶ Nɛ nu'ahɛ guí cothɛ fɑdi ɛ nte in du-pate, nɛ xɔ guí hohɛ bɛya, nɛ hin di mu.

Ga hɑthɛ 'bɛ'a i t'ɔrcahɛ

⁷ Janangue'a ma zi cu'ahɛ, nu'bɛ i t'ɔrcahɛ a, pɛ hin dan xɔmbɛihɛ, nɛ ga tɔmhɛbɛ gue'bɛ go bɑ ɛh ma Hmuɛh ra Cristo. Tengɛ'bɛ dí tuhmbɛ yɛ hmudɑ ua ja ra hɑi, dí tɔmhɛbɛ hɔnt'bɛ go njɑm'bɛ ba ɛh ra 'ye, di hoqui 'bɛ'a gɑ xtɑ tuhmbɛ bɛya. Nɛ din ja a mi numanhohɛ din ja bɛya. ⁸ Janangue'a ga sethɛ hin dan xɔmbɛihɛ, nguetho ya him maya'a ba ɛh ra Hmu. ⁹ Ma zi cu'ahɛ, hin ga ɛmhɛbɛ rɑ ts'oqui na n'dɑ ma cuhɛ 'bɛ dín nuhɛ yɛn ɛnbi, nɛ xɔmhɛma di ɛngahɛ Ojɑ. Pɛ guim bɛmhɛbɛ mi ts'ɛtho da zɔ'a ra ze'mi ya. ¹⁰ Ma zi cu'ahɛ, gam bɛmhɛbɛ gue bi hyɑt yɛn ɛnbi ɛ yú pɔn-gahyɑ Ojɑ, nɛ ngutho ga hɑthɛ ɛ. ¹¹ Nguetho dí pɑhm-bɛ majɑpi ɛ i hɑt yɛn ɛnbi. Xtɑ ɔhmbɛ ngue bi hyɑt yɛn ɛnbi a ra Job, nɛ xɛn ngu ran ho bi t'ɔrpa m'bejua. Nguetho nu'a Ojɑ xɛn ngu rɑn huɛcate nɛ xɛn ngu rɑ mate. ¹² Hnehi thoho hin ga uɑspahɛ rɑ thuhu Ojɑ a mam hmansehɛ, xín ga ndɔnbahɛ rɑ thuhu 'bɛ'a man'dɑ juaa ja ra hɑi ngue ga ɛmhɛbɛ di zerca mam

hmansɛhɛ. “Ha guí ɛc'yɛi a dí xi'i uague hin'na,” ga ɛmthohohɛ. Janangue'a hin di ɛngahɛ Oja.

Dan yaɣhɛ Oja

¹³ Nu'bɛ dín nuhɛ ran ɛnbi, dan yaɣhɛ Oja 'bɛ. O nu'bɛ dadín johyahɛ, dan tuhmbɛ n'da ra thuhu ngue dí ɛspahɛ Oja. ¹⁴ Nu'bɛ xɛn ɛjɛ, ga xihmbɛ yɛ ngɛrbi bɛ ja ram peti ba ɛhɛ da 'yǎp rá mfäts'i ra Hmu, nɛ da jajɛ ra aceite nangué rá thuhu ra Hmu. ¹⁵ Nɛ Oja di 'uec'a ran ɛ dí hɛmfɛ, nguetho dá ɛc'yɛihɛ ngue majuaɣni da yaɣnjɛ 'bɛ má äfɛ a. Nɛ nu'bɛ ma ts'oquihɛ a dán hyɛnhɛ, pɛ di pungahɛ. ¹⁶ Nɛ dan xih ma ts'oquihɛ n'da ngu n'dajɛ, janangue'a da zä dan 'yäfɛ rá mate

Oja n'da ngu n'dajɛ, nɛ nu'bɛ xɛn ɛ n'da da yám bɛya. Nguetho xɛn ngu rá ts'edi da 'yøt' Oja 'bɛ da 'yǎp a majuaɣni n'dat'a Oja im bɛni, nɛ gue'bɛ di bɛnba Oja a i ädi. ¹⁷ Tengu a ra Elías, nu'a n'da ra ja'i thoho tengu gahɛ, nɛ bi hyaɣ rá mbɛi bi 'yǎp Oja ngue hin din 'ye. Nɛ him bin 'ye ua ja ra ximhäi gätho nhyunjɛya nɛ n'dato zana. ¹⁸ Nɛ xø bin yaui Oja mahøn'a ngue bi 'yǎp ra 'ye. Nɛ bá penh'na Oja ra 'ye, nɛ bi bøx yɛ hmudä ua ja ra häi bɛya. ¹⁹ Ma zi cu'ahɛ, nu'bɛ n'da ra 'yɛc'yɛi da 'uepɛ ja ra 'yu xɛn juaɣni, nɛ nu'bɛ da zä ba sihɛ mahøn'a, ga paɣhmbɛ ngue dá yaɣnbahɛ rá te a xí 'uegue. Nɛ madague'bɛ xɛn ngu yú ts'oqui, pɛ bi mba ma punbi.

1 PEDRO

Ran zengua

1 Nugä drá Pedrogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Dí penh'nahé ra söcuá gyú 'yéc'yéihé ra Cristo, n'da'a n'danni gá mbähä ja ra häi Ponto nepé Galacia nepé Capadocia nepé Asia nepé Bitinia. ² Nu ma Tahé Ojá maya'bé thoho bi huancahé, né bi zänni da 'yörcahé yú t'éhni gahé. Né bi 'uega ma mbéihé a rá Hogandähi Ojá, né bi mbän rá ji nanguéjé a ra Jesucristo, guépé nan zä ga éthé a i xijé. Dí äp'a Ojá ngue man'da gui hyámhbé rá mate, né man'da da hyu ni mbéihé býa.

Ga tafé ran däte

³ Jamadi Ojá, ngue nu rá Ta ma Hmuhé ra Jesucristo, né rá Ojá a. Nguetho xén ngu rán huécate bi jajé däm 'béhmbé ma'da'yo. Nuya dí páhmbé gan nuhé ran ho mazäi, nguetho bi dämbéni ra Jesucristo. ⁴ Né nuya dí tómhbé é yé erencia di 'dajé Ojá ngue m'bé'ts'i bé mahéts'i, né njám'bé dim 'bedi, né njám'bé din ts'oni. ⁵ Né nuya i fájé Ojá nangué rá ts'edi, nguetho dí éc'yéihé a. Né ya i sänni da yánjé xén ho 'bé bi zón ra pa ran zegui. ⁶ Né nu'bé dímbé béhmbé ya, né guehya ní 'dajé ran johya, madague'bé da du ma mbéihé bé na sähé hont'a go man énbí 'da yé pa ya, 'bé da 'yé Ojá. ⁷ Tengu ra oro i ts'ä ngue ra sibi ngue din hogui. Né nguetho ma t'éc'yéihé i ts'ä, né man'da di muui a xinda gue'a ra oro ngue dim 'bedi. Janangue'a di necmanho ma t'éc'yéihé 'bé bá peng ra Jesucristo, né da numanhóje, né di 'dajé ran ho, né 'darbé dam 'béhmbé býa. ⁸ Né nuya madague'bé hinga nán nuhé ra Cristo, pé émmé guín numanhóhé a. Né madague'bé hin guín nuhé a ya, pé guí páhmbé majuáni a. Janangue'a émmé dadí johyahé, tengu tho'bé ya dí 'béhmbé ra Cristo bé mahéts'i. Né hin di jua é mam hmansehé gam mamhbé a ran johya. ⁹ Nguetho ya dí dé'mi dí hámhbé a dí tómhbé, ngue da yánjé Ojá. ¹⁰ Guehna bi 'yo't'é yé póngahyá maya'bé ngue da yánjé rá mate Ojá. Né bi hyädumbéi min nde xtám bádi xén ho 'bé'a nam bón a ram hma bi 'yo't'é. ¹¹ Min nde xtám bádi jam'bé din ja a, né nda'a ní pa din ja a bi man rá Hogandähi ra Cristo mi o yú mbéi. Nguetho bi béni da 'yo't'i 'bé'a da 'yót' ra Cristo 'bé bi zóhó, ngue da nu ran énbí ngue da tho, né da t'éspa 'bé m'béjua. ¹² Pé bi xi Ojá é yé póngahyá ngue hin da báse, xinga gue'é yé já'i mi 'béhmbé, pégue gue'a go i sijé a ya nangué ran ho ma'da'yo. Né nu'x to bi xijé na, bi ma nangué rá Hogandähi bá péna Ojá. Né'é yém 'béhni Ojá mahéts'i émmé in nde da bádi 'bé'a nam bón a i sijé ya.

I xijé Ojá ngue xtán hojé

¹³ Pé nuya dan sähé ga éthé a rán théhé a dí tenhdé, ngue ga sámzehé ma mbéihé 'bé'a gätho dímbé béhmbé. Né hont'a rá mate Ojá ga tómhbé di 'dajé 'bé bá éh ra Cristo. ¹⁴ Né ga éthé 'bé'a i xijé Ojá, tengu yé t'éhni i é't'a i xih yú ta. Né hin ga éthé tengu mi éthé mam'bet'o ngue ma pähä zehéhé 'bé nte mi páhmbé. ¹⁵ Pé gä xtán hotho ga éthé, nguetho xén hotho Ojá ngue bi zoncahé bi 'yót'e yú t'éhni gahé a. ¹⁶ Tengu nt'o't'i: "Xtán hotho ahé nguetho xén hotho gä," bi 'yé Ojá. ¹⁷ Pé nu'bé dí yáhé Ojá, dí émfé ma Tahé. Pé gam béhmbé njuántho da gurcahé 'bé'a dá éthé n'da ngu n'dajé. Janangue'a dam fáhmbé ngue gan numansuhé Ojá gätho yé pa dí 'béhmbé ua ja ra ximhäi.

¹⁸ Nguetho dí páhmbé bi yánjé Ojá nangué yén t'ót'e bi xänga ma tahé säti thoho. Pé hing ra mbeti í yánjé a, nu'a dim 'bé'a. ¹⁹ Pé bi yánjé ra Cristo 'bé mi du ngue bi mbän rá ji, né hont'a da zä di pø a n'da a. Nguetho xén hotho ra Cristo, tengu n'da ra dé'yo mi man Ojá maya'bé ngue da 'bóts'e, pé gue'a hing ra mbédi né xén hotho. ²⁰ Nu ra Cristo bi ts'änni din yánte 'bé hin ní 'yót' ra ximhäi a Ojá. Né ran zegui ya ja bi nequi ua ja ra ximhäi nanguéjé. ²¹ Né nangué ra Cristo bi zócuá, gue'a dá éc'yéihé Ojá ya, ngue bi xox a ra Cristo 'bé mi du, né bi 'yéspi. Janangue'a dí páhmbé majuáni di 'dajé rán ho Ojá dí tómhbé ya. ²² Nuya nangué rá Hogandähi Ojá dá tenhdé ram hma majuáni, né gue'a dán hojé a. Né gue'a dán zä ya majuáni ga huéc ma cuhé. Janangue'a mpähä thoho dan huéjé n'da ngu n'dajé nangué gätho ma mbéihé. ²³ Nguetho däm 'béhmbé ma'da'yo nangué rá hman Ojá da hyät'i mazäi a, né njám'bé di 'béh rá ts'edi a. Pé nu ma tehé bi 'dac ma tahé né ma mbehé, hinga gue'a da hyät'i mazäi a. ²⁴ Né nt'o't'i:

Tengu yé paxi thoho yé já'i,
né gätho xén ho 'bé'a pé'ts'i tengu yú döní é yé paxi.
Pé nu yé paxi di hmanguí, né yú döní i høe.

²⁵ Pé nu'a rá hman a ra Hmu njám'bé dim 'béh rá ts'edi.
Gue'a ran ho ma'da'yo i sijé a.

Nu'a ra Cristo tengu n'da ra do

2 Jatho ga éshé gätho ran écpate né ra féhni né'bé yoho ma mbéihé, né ga éshé ran ts'éya né ran c'áte. ² Né tengu yé 'uere ngue ma'da'yo bim 'béi, ngue émmé i hon ra xi'ba da zi, né nguetho ga éthé, thocpa thoho ga homhbé rá hogamhma Ojá, ngue dín te xén

ho ma mbæihæ a. ³ Nguetho ya dá tǰmhæ a rá mate Ojå nanguæ rá m hma, nê dá pǰmhæ ngue xæn ho a. ⁴ Nê man'da gam bæmhæ ga cuathæ ra Cristo xæn ho, nu'a bi 'dajæ ra te. Madague'bx i pa ma æcpi, tengu'bx n'da ra gædo di bænt'a n'da ra do, pæ Ojå bi huahni man'da di muui bæ da thøh rá ngu. ⁵ Tengu'bx n'da ra do man'da di muui a ra Cristo bæ ja ra ngu, nê nujæ i pa ma cuati gahæ bæya, tengu'bx dyæ dohæ, da 'yøjæ rá ngu Ojå ngue hin di nêqui. Nê yú mbäjä gahæ Ojå, nguetho dí unhdæ Ojå yæn t'unni gætho ma mbæihæ. Nê di thocpa a rá Ta man t'unniæ a ra Cristo, jananguæ'a da numanho Ojå æ. ⁶ Nê nt'o't'i maya'bx bæ ja rá m hman Ojå nanguæ 'bæ'a da t'ørpa ra Cristo. Bi 'yæn Ojå:

Tengu'bx drá ngæpagaðo dá huahna n'da ra do man'da di muui, nê dá hørpæ ja ma dongu bæ Sión, nubæ harpæ ja ma ts'edi, bi 'yæn Ojå.

Nê nu'a to'o da guat'a, hin da mbæ'ts' rá sä 'bx bi nu ran juænbi,

bi 'yæn Ojå. ⁷ Nêjæ xæn ngu dadí muhæ nguetho dí cuathæ a ra Cristo. Pæ madague'bx hin da guat'a 'da, pæ guexta'a din ja tengu bi man Ojå, ngue bi 'yæn a:

Madague'bx him bi numanho æ 'da yæ gædo a ra do, pæ da gorpæ ja ma dongu, ngue man'da di muui 'bx da thøh ma ngu,

bi 'yæn Ojå. ⁸ Nê man'da mi hma:

Nu'a ra Cristo tengu'bx n'da ra do ngue di ferpæ rá gua n'da, nê dim 'bæpæ,

bi 'yæn ra t'ohni. Nê bi ts'ænbi dim 'bæpæ, nguetho hin-guin nde da 'yæc'yæi ram hma nanguæ ra Cristo.

Yú t'æhni gahæ Ojå

⁹ Pæ nujæ, Ojå bi huancahæ bi 'yørcahæ tengu'bx n'da'bxæi gahæ, ma'ueque ma mbæihæ. Nê gætho gahæ dyæ mbäjä gahæ bi 'dac ma ts'ediæ Ojå, nê yú mbeti gahæ a. Nguetho in nde ga uhmbæ ngue mixte xæn ho Ojå, ngue bá jægahæ bæ ja ra 'bæxui mi 'bæmhæ, nê bi zixcahæ bæ ja rán nêqui mahotho ya. ¹⁰ Nu'bx má m'bet'o mi 'bæmhæ tengu'bx dyæ hyoya t'æhniæ, nê nuya dí 'bæmhæ yú t'æhni gahæ Ojå. Pæ nu má m'bet'o him mi pǰmhæ rá mate Ojå, pæ nuya dá hæmhæ rá mate Ojå ya.

Ga humbi ga øthæ ngue yú mbæfi gahæ Ojå

¹¹ Ma zi cu ahæ, æmme dadí huæc'ahæ. Jananguæ'a nts'edi dí xi'ahæ ga øthæ tengu'bx hin dyæ mænguhæ ua ja ra ximhäi, hin ga øthæ rá pähä ma nyon 'yomfæniæ ngue i ørcahæ ran sæi ma mbæihæ. ¹² Nê thocpa thoho dam fæhmbæ dan 'yomanhohæ, nguetho in nujæ æ hingui pǰ Ojå. Nê madague'bx i ænjæ dyæ ts'om'bæihæ, pæ xømhma thoho da zøn ra pa da 'yæspa Ojå 'bx bi nu ran hocjå'i dí ørpahæ. Nguetho da zä da xocpa yú mbæi Ojå æ. ¹³ Nê ga øthæ a im man a ra ts'æt'abi ngue i 'bet'o ua ja ma häihæ, jananguæ'a da hnumanho ma Hmuæ ra Cristo bæya. ¹⁴ Nê æ mi'da to'o gætho bi un yæn t'ædi ra ts'æt'abi, gætho ga æc'yæihæ æ. Nguetho i ja yú ts'edi di ænba æ to'o øt' yæ ts'oqui, nê da numanho æ to'o øt'

ran ho. ¹⁵ Nguetho nê'a Ojå rá pähä a 'bx dí øthæ a, nê gue'a dí 'yæ'ts'æ yæn c'æte im man æ yæ 'yæmbæi bæya.

¹⁶ Nuya hingui ørcahæ ra ts'edi ga tenhdæ yæn t'ædi Ojå, nguetho in ndejæ mpähä thoho ga tenhdæ. Pæ hin gam bæmhæ gue'a ní jajæ ga øthæ yæ ts'oqui a, pæ man'da ga øthæ ngue yú mbæfi gahæ Ojå. ¹⁷ Nê gan numanho hæ gætho yæ jå'i, nê ga huæc ma mi'yæc'yæi hæ, nê gan numansuhæ Ojå, nê ga æspahæ ra ts'æt'abi i 'bet'o ua ma häihæ.

Ga øthæ tengu bi 'yøt ra Cristo bin ænbi nanguæjæ

¹⁸ Gyæ 'yæhæhæ nê gyæ mbæfiæ dami 'yæc'yæi ni hmuæ 'bx gadí zæmhæ æ. Nê æ yæ hocjå'i nê æ yæ ts'om'bæi 'bx di æn'nahæ, gætho guin numansuhæ æ.

¹⁹ Nguetho man'da da numanho ahæ Ojå 'bx gui hyæthæ yæn ænbi 'bx nte man ts'o gá 'yøthæ, pæ bi æn'nahæ nanguæ guí tenhdæ Ojå. ²⁰ Pæ nu'bx gan nuhæ ran ænbi nanguæ ma ts'oquiæ, nê ga hæthæ, pæ hin gam bæmhæ ga tǰmhæ n'da ran ho nanguæ'a. Høn-tho dá jut ma ts'oquiæ. Pæ nu'bx ga hæthæ ran ænbi nanguæ ran ho dí øthæ, da numanhojæ Ojå. ²¹ Ojå bi zænni ga hæthæ yæn ænbi tengu ra Cristo, bi nde bin æn-bi nanguæjæ, nê bi 'yurcahæ 'bæ'a ga øthæ. ²² Nguetho nu ra Cristo njæm'bx bi 'yøt' yæ ts'oqui, nê njæm'bx bi man yæ fæhni. ²³ Nê nu'bx mi ts'ani, njæm'bx bi dadí. Nu'bx mi mba ma æcpi, him bi ma dí co'ts'i. Him bi zu da zan yæ jå'i, nguetho bi bædi Ojå da numanho a.

²⁴ Nu rá jå'i zæhæ ra Cristo bi nu ran ænbi nanguæ ma ts'oquiæ 'bx mi 'dømp'æ ja ra za. Nê gue'a í thøgahæ ma ts'on 'yomfæniæ a, nguepæ da zä ga øthæ ran ho ya. Nu yæn ænbi bi zä 'bx mi tho, gue'a í yænæ a. ²⁵ Nu-jæ dá 'bæmhæ ra 'yu, tengu yæ dæ'yo. Pæ nuya bá penjæ bæ 'bæh ma mbændæ'yohæ, nu'a i färca ma mbæihæ.

Ran zofo bi sih yæ xisu nê yú ndø

3 Nu'ahæ gyæ xisuhæ, gui 'yæspa ni ndøsehæ n'da ngu n'da ahæ. Nê nu'bx 'da ni ndøhæ hinguin nde da 'yæc'yæi rá m hman Ojå, pæ nu'bx bi nu guí 'bæman-hohæ, xømhma thoho da zøni da 'yæc'yæi æ, nê hinga hnehæ thoho ja a gui xihmbæ 'bx hinguin nde da 'yøde. ² Nguetho da nu ahæ gadím fæhmbæ ngue guín numansuhæ Ojå, nê hin gui 'yomt'æniæ. ³ Nê nu'bx guím bæni gan hoczæhæ, pæ nanguæ ni mbæihæ. Nê hin guim bæmhæ nanguæ 'bæ'a gä i ja'ahæ thi ngue dí nêc-manho ahæ, ogue ni yǰhæ, ogue ni hehæ gui hojæ, ogue yæ thebe, ogue yæ ts'ængu. ⁴ Pæ gan hoczæhæ ngue ni mbæihæ, ngue di nêcmanhotho bæ dá nu Ojå, ngue hin di nêqui, nê nu'a njæm'bx dim 'bæ a. Ngue'a hin gan 'yæzæhæ, pæ gan johyahæ nanguæ Ojå. Nê æm-mæ xæn ngu di muui bæ nam bæ n Ojå a. ⁵ Nê njæbæ mi øt' yæ xisu mi 'bæh maya'bx, ngue gue'æ yæ 'yæc'yæi mi numansu Ojå, nu'æ mi hoczæhæ yú mbæi ngue mi numansu yú ndø. ⁶ Tengu ra Sara bi 'yæc'yæi a rá ndø ngue ra Abraham, nê bi 'yæmbæi rá hmu. Nuya tengu'bx yú t'jxu ahæ ra Sara 'bx guí øthæ 'bæ'a mi øt'e, ngue thocpa thoho gui 'yøthæ ran ho nê nte gui suhæ. ⁷ Nê ngutho dí xi'ahæ, man 'yohæ ahæ, dam 'bæmanhohæ

ma xisuhə nanguə ran 'yomfəni bi 'dajə Ojə. Ga pəhm-bə hin'yə yú ts'edi yú ja'i ɛ yə xisu, jananguə'a ga fəx-hə ɛ. Nə gan numansuhə ɛ, nguetho n'dat'a rá mate Ojə i conhui rá xisu n'da ran 'yohə, ngue n'dat'a ra te ma'da'yo. Nə nu'bə hin dam 'bəmanho ma xisuhə, hin da 'yəmanho ma ndehə Ojə 'bə.

Ga ətə a di bənga ma mbəihə Ojə

⁸ Nə gətho gahə n'dat'a gam bəmhə n'da ngu n'da-jə, nə gam bəmhəbə tengu'bə 'da dá sähə 'bə'a i sä a n'da. Nə dan huəjə n'da ngu n'dajə, nə din ja ma yembəihə, nə hin dan 'yəzəhə n'da ngu n'dajə. ⁹ Nə hin ga cospahə ran ts'o 'bə 'bəi to da 'yərcahə ran ts'o, xín ga cospahə ran ts'ante 'bə 'bo'o da zanjə. Pə ga əfə ran jəpi tengu thofo i ərcahə Ojə, bi zoncahə di 'dajə rán jəpi. ¹⁰ Nguetho nt'o't'i:

Hənt'a go to'o in nde dim 'bəmanho, nə da nu yə pa xən ho,

pə i jatho da zəm rá jəni nanguə ran ts'o,
nə xín da man yə fəhni.

¹¹ Nə da hyə a ran ts'o, da 'yət' ran ho.

Nə hin da nde dim 'bəh yún səihə, pə ɛmmə da hyoni 'bərə dí hocpa rá mbəi rá mijə'iui.

¹² Nguetho nu ra Hmu in numanho ɛ to i ət' ran ho,
nə i ərmanho 'bə ja a əpi,
pəgue da zə ɛ ət' ran ts'o,

bi 'yən rá t'ohni. ¹³ Pə to'o maha di ɛngahə 'bə dan ɛhya ga ətə ran ho. ¹⁴ Pə madague'bə ga sähə ran ɛ 'bə dí ətə ran ho, pə gue'a man'da ná tjmhbə rán ho Ojə a. Jananguə'a hin ga suhə 'bə in nde di pijə ɛ 'da, xín da du ma mbəihə. ¹⁵ Pə həntho gan numansuhə ra Cristo mbo ma mbəihə, ngue ma Hmuə a. Nə thocpa thofo dan sähə ga xihmbə 'bə'a dí ɛc'yəihə 'bə 'bo'o da 'yəngahə. Pə jante thofo ga xihmbə nə gan numansuhə ɛ. ¹⁶ Nə thocpa thofo ga ətə a di bənga ma mbəihə Ojə. Jananguə'a da mbə'ts' yú sä to'o di c'əman'ɛ ran ho dí ətə 'bə dí tənhdə ra Cristo.

¹⁷ Nguetho man'da xən ho 'bə gue'a ran ho ná sähə ran ɛnbi, 'bə da nde Ojə, xínda gue'bə ga sähə ran ɛnbi nanguə ma ts'oqui zəhəhə. ¹⁸ Nə'a ra Cristo bin ɛnbi, nə njəm'bə bi 'yət' yə ts'oqui. Pə n'dandj thofo bi du nanguə ma ts'oquihə, guejə dyə ts'om'bəihə, nguetho bi nde da zixcahə bə bí 'bə Ojə. Nə majuaɲi bi tho rá ngəc'yəi, pə nu rá mbəi guexta'a mi 'bəi. ¹⁹ Nə nu rá mbəi ra Cristo 'bə mi du, bi mba bi zop yú mbəi ɛ xən du ngue ofādi. ²⁰ Nguə yú mbəi yə ja'i nanguə ɛ ngue him bi 'yəc'yəi Ojə 'bə maya'bə thofo. Pə Ojə mi tə'mi xtá 'yəc'yəi gətho ní 'yət' ra barco ra Noé. Guepə bi zä bin yəɲ ɛ zi hyəto njə'i thofo, bi bong 'bə min ja ran ts'embə, nanguə ra dehe ra dəmbənt'i. ²¹ Nə nu ran xixyā nam bəni, nəjə dām pomhbə ran ts'embə nanguə bi dəmbəni ra Jesucristo. Nə nu ran xixyā hinguin nde da ma ngue i pa m'bə't'e ma ja'ihə ngue ra häi, pə nam bəni dí əfə Ojə di hoga ma mbəihə. ²² Nə nuya, nu ra Jesucristo bi mba mahəts'i, darbə di mandaui bə ja rá ts'edi Ojə. Nə nu'ɛ gətho yə ts'edi i 'bəi i su a ra Cristo, nguetho hənt'a i ja rá ts'edi xinda gue'ɛ yúm 'bəhni Ojə mahəts'i nə yə zjthu.

Dan darbəhə rá mate Ojə

4 M'bet'o thofo dan sähə din ɛnba ma ngəc'yəihə tengu ra Cristo, nə gue'a ní təc yə ts'oqui a.

Nguetho nu'a to bin ɛnba rá ngəc'yəi, him man da nde yə ts'oqui a. ² Nə gətho mi'da yə pa dí 'bəhmbə ua ja ra ximhäi, hin dām 'bəhmbə nanguə ma pähä zəhəhə, pə dam 'bəhmbə ga ətə rá pähä Ojə. ³ Dá xət'a dá ətə rán t'ət'e ra ximhäi, midí hohə ran 'yomt'əni, nə mi ət' ma pähä zəhəhə, nə mi minhə, nə madín sixhə bə ja yə calle nə mi mbahmbə bə, nə dām munshə bə dām minhə, nə mi thəndəhə yə pəte, pəgue Ojə him bi zänni ga thəndəhə ɛ. ⁴ Nə nu'ɛ 'bəcua ja ra ximhäi hingui sä da bədi hanja hin dí ətə ran tonto tengu i ət'ɛ, jananguə'a i sanjə ɛ ya. ⁵ Pə Ojə dí ɛnba ɛ to i sanjə, nguetho di juənbə Ojə ɛ 'bəi nə'ɛ xən du. ⁶ Nə nu yə ja'i xən du ya, bi sih ran ho ma'da'yo 'bə mi 'bəi, ngue'a í zä bi un Ojə ra te yú mbəi ɛ, madague'bə ya xən du yú ngəc'yəi. Nə gue'a rán säui nanguə yú ts'oqui, nanguə gətho yə ja'i i tu. ⁷ Nuya bi zən ra pa ran zəgui. Jananguə'a dan 'yomfənihə xən ho, nə ga səmzəhə ma mbəihə, ngue da zä thocpa thofo dan yəhə Ojə bəya. ⁸ Nə m'bet'o thofo ga ətə ngue ɛmmə dan huəjə n'da ngu n'dajə. Nguetho nu'a to'o ja rán huəcate, di punba rá ts'oqui rá mijə'iui, madague'bə xən ngu yú ts'oqui. ⁹ Dan säyabahə n'da ngu n'dajə bə ja ma ngumhbə nanguə ma pähä zəhəhə. ¹⁰ Nə 'da dām fəxtahə n'da ngu n'dajə nanguə rá 'bəfi Ojə 'dahma 'dan'yo bin 'dajə, gue dan darbəhə a rá mate Ojə 'dahma 'dan'yo ngue dá həmhə. ¹¹ Nə nu to bin t'un ra 'bəfi da mamp'a rām hman Ojə, da ma tengu'bə da gueə Ojə da ma. Nu to bin t'un ra 'bəfi da mbəx'ɛ mi'da, da mbəts'i nanguə ra ts'edi xən ho bi un'na Ojə. Nguə'a da nde dí 'yəspa Ojə a 'bə'a gətho ət'e, nanguə dí tənhdə ra Jesucristo, nu'a mixte thofo, nə i ja rá ts'edi gətho yə pa mazəi.

Gan nuhə ran ɛnbi nanguə dí tənhdə ra Cristo

¹² Ma zi cu'ahə, hin ga hyonya thohohə 'bə i ts'əjə yəɲ ɛnbi nts'edi, nə hin ga ɛmhə, hague in ja a ya. ¹³ Pə dan johya thohohə, nguetho dí comhbə yún ɛnbi ra Cristo. Nə nu'bə bi nəqui xən ho rá ts'edi, man'da xən ngu ran johya gan nuhə bəya. ¹⁴ Nu'bə pa ma ɛgui gahə nanguə dí tənhdə ra Cristo, pə majəpi gahə, nguetho mixte thofo rá ts'edi rá Hogandəhi Ojə dín nuhə bəya. Nə madague'bə di ɛcpa ra Cristo ɛ 'da, pə nujə dí ɛspahə a. ¹⁵ Pə nu'bə gan hotehə nə gam pəhə, ogue n'da ran ts'o ga ətə, ogue sä dan thjnthə 'bə'a ət' ma mijə'ihə, ga pə'ts' ma sähə 'bə, nə gan nuhə ran ɛnbi nanguə a ra ts'oqui dá ətə. ¹⁶ Pə nu'bə dín nuhə ran ɛnbi nanguə dí tənhdə ra Cristo, hin ga pə'ts' ma sähə 'bə. Pə ga ɛmfə jamadi Ojə, ngue dí pəhmbə ngue dí tənhdə ra Cristo. ¹⁷ Nguetho bi zən ra pa ya di də'mi ət' rán ts'embə Ojə. Pə rá mbədi thofo gahə i ərcahə ran ts'embə, ngue yú t'əhni gahə a. Pə ts'ətho dín nuhə. Pə nu'ɛ hingui ɛc'yəi rām hman Ojə, xən ngu 'bə'a gə da nu ɛ 'bə bi zən ra pa da 'yət'e xən ho rán

ts'embí Ojã. ¹⁸ Nε ξmmε xεn ngu yεn εnbi gan nuhε bε dí pøjε Ojã, ngue dyε 'yεc'yεihε, nguetho ja'bε n'dandj hin dí øhmbε a i xijε. Nε 'bεh mi'da 'be xingui ts'ε nde da 'yøde, nε i san Ojã. Nε nu'ε hin da zã dim pø ε. ¹⁹ Janangue'a nu'bε dí sãhε yεn εnbi bi zãngahε Ojã, pε ga dãh ma mbεihε Ojã di jamansujε. Nε njãm'bε da hyεgahε, nguetho gue'a bi 'dajε ra te. Nε ga thoqui ga øthε ran ho.

Di jamansu yú de'yo Ojã ε yε ngεrbi

5 Nuya n'da ram hma dí xi'ahε, yú ngεrbi ahε yε 'yεc'yεi. Necã drã ngεrbigã, dá nuse ra Cristo 'bε mi du, necã ga comhbε ran jãpi din 'dajε m'βεjua. ² Ma mi ngεrbi ahε dyε mbãndε'yohε, dí xi'ahε ya, jatho ga jamansuhε yú de'yo Ojã, nguetho 'yo ma güendahε ga jamansuhε ε. Nε hin gam bεmhbε i t'ørcahε ts'edi, pεgue gam bεmhbε ma pähä zehεhε ga øthε. Nε hin nangue a din jurgahε ngue dyε ngεrbihε, pε nangue a dín numanho sehε a. ³ Nε hin ga sεthohε yú t'εhni Ojã hapε dí 'bεhmbε n'da ngu n'dajε, pε janate tho ga uthε ra 'yu nangue man t'øt'e zehεhε. ⁴ Nε nu'bε bi nequi ma Hmuhε dyú mbãndε'yohε, di 'dajε ran jãpi ngue ga tãhmbε, ngue hin jãm'bε din thegue. ⁵ Ngutho ahε man 'yohε ahε, dami 'yεc'yεihε 'be'a im man yε dacyεi ngue ni ngεrbihε. Nε gãtho ahε gan umhbε da si ahε n'da ngu n'da ahε. Nε njãm'bε gan 'yεzehεhε, nguetho:

Da zε Ojã a din 'yεts'i,
pε di un rá mate a to'o hin din 'yεts'i.

⁶ Janangue'a ga øthε ngue hin'yε ma ts'edi zehεhε bε ja rá hmi Ojã, gam bεmhbε hønt'a ja rá ts'edi xinda guejε. Janangue'a da 'yεsca zehεhε Ojã 'bε bi zøn ra pa. ⁷ Nε ga xihmbε Ojã gãtho ma dumbεihε, nguetho di jamansujε a. ⁸ Damín äthãhε xεn ho, ngue damím fãhmbε, nguetho nu man sεihε ra zjthu i 'yo ua, tengu n'da ra zate i 'yo, in cuε, i honi to'o da za. ⁹ Pε dami sεhmbε a ra zjthu nangue rá ts'edi Ojã guí εc'yεihε. Nε gam bεmhbε ngue n'dat'ε yεn εnbi dín nuhε ma mi'yεc'yεihε ngue gãtho ra ximhäi. ¹⁰ Pε nu Ojã ξmmε xεn ngu rá mate, bi zoncahε ga comhbε rá ts'edi mixte gãtho yε pa mazãi, nangue dí 'bεhmbε ra Cristo. Pε m'bet'o thoho dan εnbahε ts'ε, ngue di hoga ma mbεihε Ojã, nε di hãt ra ts'edi ma mbεihε, nε di jajε dan zãmhbε xεn ho bε. ¹¹ Nu Ojã nte hεmbi, gãtho da zã da 'yøt'e, gãtho yε pa mazãi. Nε gue'a gam bεmhbε a ya.

Rán zεgui ran zengua

¹² Dí penh'nahε ra søcuã i ja ua, ngue da gãx a ra Silas, nuna n'da ma cuhε ngue da zã ga εc'yεihε a man a. Nuna ra søcuã ja ua, hingui ngu 'be'a ma, n'da ran zofo thoho, nε dí xi'ahε majuañi rá mate Ojã a guí tenhdε. Janangue'a damín zãmhbε bε. ¹³ I penh'nahε ran zengua ni cuhε i 'bεcua Babilonia, nthahni nangue Ojã, tengu ahε. Nεhna ra Xuua Marcos di zengua ahε, tengu'bε ma ts'εnt'ε na. ¹⁴ Nε zãi gan zohmbε n'da ngu n'da ahε nangue ran huçcate. Nε dín nde da hyu ni mbεihε nangue guí tenhdε ra Cristo. Nε gue'a gam bεmhbε a ya. Hønt'a dí xi'ahε ya.

2 PEDRO

Ran zengua

1 Nugä dra Simón Pedrogä, rá 'yëhëgä ra Jesucristo, nê ma 'bäigä'be a. Dí penh'nahê ra søcuä ja ua, ngue gätho n'dat'a dí êc'yëihê a bi zängahê Ojä. Nê 'da nan zimanhogdahê Ojä, nguetho 'da í hoga thohohê ra Jesucristo, nu'a ma Ojähê a nê mam pørpatehê a. ² Dí äp Ojä man'da gui pähmbê a, nê ma Hmuhê ra Jesús. Nê man'da gui hyämhbê rá mate, nê man'da da hyu ni mbëihê bëya.

Nu Ojä i ørcahê dan jahê tengu a

³ Nu rá ts'edi Ojä bi 'dajê 'be'a gätho ga homhbê ngue dam 'bëhmbê ra 'da'yom'bëi, janangue'a bi zä bë dá tenhdê Ojä. Nguetho dá pähmbê a bi zoncahê 'darbê dam 'bëhmbê bë bí ja rá ts'edi mixte. ⁴ Nê nangue rá ts'edi i ørcahê ran ho mixte thoho ngue mím ma, nguetho i ørcahê dan jahê tengu a, ngue in yänjê bë ja rá ts'o'yu ra ximhäi i øt' ran ts'iyate. ⁵ Nê nu'bê dí pähmbê in yänjê Ojä nangue ra ts'o'yu, êmmê ga hädumbëihê ga øthê 'be'a mangua 'bê. Ya dí êc'yëihê rá mate bi hogahê. Pê hinga hønt'a, nuya ga øthê yê hogant'øt'e. Nê hinga hønt'a ga øthê yê hogan t'øt'e, pê man'da ga homhbê dan xähmbê ga pähmbê rá 'yu Ojä. ⁶ Nê hinga hønt'a dan xähmbê rá 'yu Ojä, pê man'da ga sãmzehe ma mbëihê. Nê hinga hønt'a ga sãmzehe ma mbëihê, nê man'da ga sethê. Nê hinga hønt'a ga sethê, nê man'da hønt'a Ojä gam bëhmbê. ⁷ Nê hinga hønt'a ga øthê ngue gam bëhmbê Ojä, nê man'da ga fäx ma mi 'yëc'yëihê. Nê hinga hønt'a ga fäx ma mi 'yëc'yëihê, nê man'da ga huëjê gätho yê jã'i. ⁸ Nê nu'bê êmmê ga humbi ga øthê ê im mangua, dyê hoga mbefi gahê a ma Hmuhê 'bê, nê da zä ga fäx ma mi jã'ihê bëya, nguetho dí päh ma Hmuhê ra Jesucristo. ⁹ Pê nu'bê hin ga øthê ê im mangua, hin dí cøthê xøn ho ran nêqui ma mbëihê 'bê. Nguetho dí pumbëni thohê ngue m'be't'e ma mbëihê nangue yê ts'o'qui mi øthê. ¹⁰ Pê ma zi cu'ahê, êmmê ga hädumbëihê ga uhmbê ngue yú thahni gahê Ojä, ngue bi zoncahê a. Nê nu'bê din jabê ga øthê, hin hapê ga tãnjê 'bê. ¹¹ Nê din johya Ojä 'bê dá cøthê bë di manda rá ts'edi mazãi a ma Yãntehê ma Hmuhê ra Jesucristo bëya. ¹² Janangue'a thocpa thoho dín nde ga bën'nahê na mangua, madague'bê guí pähmahê a, nê guí zãnthê bë ja ram hma majuãni ngue bi si ahê. ¹³ Pê man'da xøn ho 'bê ga thoqui ga 'yomfëni ahê, ngue gätho yê pa dí 'bêcä ua gätho ma ngøc'yëi, ga ja ahê guim bëmhê a dá xi'ahê. ¹⁴ Nguetho mits'øtho da zøn

ra pa ngue ga soh ma ngøc'yëi, ngubê bi xicä ma Hmuhê ra Jesucristo. ¹⁵ Janangue êmmê dí humbi dí xi'ahê, n'damhma thocpa thoho guim bëmhê a 'bê dá mbagä.

Dá nuhe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma däsêhe

¹⁶ Nugä xtä xi'ahê nangue rá ts'edi ma Hmuhê ra Jesucristo, din ja 'bê bá êcua mahøn'a a. Hinga ngu mi'da yê jã'i im bënse 'da yê cuento ngue ní hyät'a n'da. Pê nu'a dá nuhe, gue'a dím mamhbe a. Nê gue'a xtä xi'ahê a, nguetho dá nusehe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma däsêhe. ¹⁷ Gue'bê má øhmbe n'dandj rá nde Ojä bí 'yëh mahëts'i mixte thoho, nê gue'a í 'yëspa a rá Ts'ønt'ê 'bê mi 'yëna: "Guehna ma Ts'ønt'ügä na, ngue êmmê dadí huëcä na, nê ní hyu ma mbëi na," bi 'yëh Ojä. Nê bi japi êmmê bi necthoho. ¹⁸ Nê majuãni dá øhmbe rá nde Ojä bí 'yëh mahëts'i, nguetho 'darbê mi 'bëhmbê ra Jesucristo bë ja ra t'øhø guerpê bin yä. ¹⁹ Janangue'a man'da da zä ga pähmbê majuãni a mi hmam bë ja yú søcuä yê pøngahyã maya'bê, ngue mi ma nangue ra Cristo ba êhê, nê din ja rá ts'edi mixte. Nê nu ram hma man t'o't'i, xøn ho 'bê thocpa thoho ga honi ga pähmbê, tengu'bê ra nyot'i di yot'ua ja ra 'bexui, gue'bê go bi zøn ra pa ngue da mbëdi gan nuhê yê hmepya ngue udi ya ba êpê ra Hmu, ga pähmbê xøn ho 'be'a man t'o't'i bëya. ²⁰ Nê m'bet'o thoho ga pähmbê ngue xínga n'da ra jã'i sä da bãse n'da rá t'ohni Ojä 'bê hin nangue a rá Hogandãhi di zëdi. ²¹ Nguetho nu'ê yú pøngahyã Ojä ma'ueque yú mbëi, him bi bënse a ram hma bi 'yo't'ê, pê guea a rá Hogandãhi Ojä bi bënbi 'be'a bi 'yo't' 'bê mi 'yo't' rám hman Ojä ê.

Dim 'bêh yê hyäte xänbate

2 Nê mi 'bëhmbê 'da yê hyäte pøngahyã yê jã'i israel maya'bê, ngutho ahê, gam 'bëhmbê 'da yê hyäte xänbate. Nê yê zãndate tho, nguetho di cøt' yém hmanse 'bê im man rám hman Ojä. Nê nangue ê yém hma dím 'be'a n'da ê. Nê hingui ørpa rá pähä a ra Hmu ngue bi gurba yú ts'o'qui. Janangue a jã xøn dãm-bëni, ya xím 'bedi. ² Nê xøn ngu da den'na dí 'yøt' yú pähãzehe ê yê hyäte xänbate. Janangue da mba nthenni thoho a ra 'yu majuãni. ³ Nê êmmê da nde da hyä ahê nangue yëm hma mahotho, nguetho da nde gui juthê ê. Pê ya maya'bê thoho bi ts'änni da nu yøn ênbi ê, tengu øt'ê, nê guehma da nu nguetho hingui pa ma pumbëni 'be'a da nu. ⁴ Nguetho xínga gue'ê yém 'bëhni Ojä mahëts'i bi yãm 'bê mi 'yøt' ra ts'o'qui.

Ne'x bi hyøtrø ja ra 'bexui, bi dæt'i con yø cadena, guepø bi got'x, da dømp'x ran juønbi. ⁵ Ne xím bi yøn yø ja'i 'bø maya'bx a Ojå, hinda hønt'a ra Noé, ngue bi 'yøc'yøi Ojå, ne bi xih yø ja'i xtå 'yøt' ran ho. Ne hønt'x yotonjå'i min 'yohøx ra Noé bi yøn Ojå 'bø mam bá penh ra 'ye, bin ja ra dambønt'i gätho ra ximhäi nangue x yø ts'om'bäi mi 'bøi. ⁶ Ximangutho a ra hnini Sodoma ne Gomorra, bi nu ran ts'embi ne bi gohi bim 'bospi x. Janangue'a nu Ojå i urcahø 'be'a din jap x yø ja'i hinguin nde da den Ojå. ⁷ Pø bi yøn a ra Lot ra hocjå'i a. Ne nu'a ømmø madin xømbøi nangue x yøn t'øt'e x mi sänzøhe 'be'a mi øt'e. ⁸ Ne ømmø madí ønba rá mbøi a ra hocjå'i, nguetho n'dapa ngu n'dapa min nu yøn t'øt'e xøn ts'o ne mi øh yø ts'ore 'bø 'darbø mi 'bøhmboø bø ra hnini Sodoma. ⁹ Janangue'a dí pøhmboø ja rá ts'edi Ojå i färpa yø mbøi x to'o mbeøn Ojå, hin da 'yøt'e tengu øt' yø ts'om'bäi 'bø 'darbø i 'bøhmboø. Ne i ja rá ts'edi Ojå da gorbø ja ran ønbi x yø ts'om'bäi, ne ya in nu ya gätho yø pa tømpr'x ran juønbi x. ¹⁰ Ne nu'x 'da i ørpa yø pähä yø ngøc'yøi, man'da da nu ran ønbi x. Pø di ts'on yø mbøi ngue i øzøhe yø pähä zøhe, ne i san ma Hmuhe ra Cristo. Nu'x yø zambøi x, ne yøn 'yøts'i x, i thenda x to'o ja yøn t'ødi, ne hingui su. ¹¹ Pø nu yøm 'bøhni Ojå mahøts'i man'da i ja yø ts'edi ne yøn t'ødi xinda gue'x yøn 'yohøx i sante, pø i su di cospa ran ts'ante x go i sante, nguere ja rá hmi Ojå. ¹² Tenguyø zu'uø i 'bøcua ja ra ximhäi, i ts'änba x ngue da fent'i ne ma zå dim 'bedi, ne ngutho x yø hyäte xänbate. Ne i sani 'be'a hingui pødi. Ne nu'bx bi du, hønt'a ran ønbi mazåi da nu. ¹³ I øt' ran ts'o, pø hønt'a ran ønbi da dæhå. Ne im bøni ngue ran johya 'bø di thoc'a ní 'yøt' yø pähä zøhe gä ra pa. Ne nu'x tenguyøn ts'oni ne yø mbedi bø guidím pøtihø, nguetho di johya i øt' yø pähäzøhe 'bø guí sihmehø x. ¹⁴ Ne hønt'a ran 'yomt'øni im bøm 'bø i hand yø xisu, ne njam'bx sä da 'yøts' yø ts'oqui. I hät'x 'da hinga na øc'yøi xøn ho, nguetho nu'x thocpa thoho yø ziyate. Pø Ojå di ønba x. ¹⁵ Nguetho bi zoh ra 'yu xøn juøni, bi mbase bø ma'uøni. Ne i tøn ra 'yu mi tøn ra pøngahyå Balaam, rá ts'ønt'x a ra Beor, nu'a ømmø madí ho din ju't'i nangue yø ts'oqui mi øt'e. ¹⁶ Pø bi høcpa Ojå 'bø n'dandj, ngue bi japi bin yå rá fani hingui sä din yå. Pø bin yå rá fani ngue bi høcpa a ra pøngahyå, ngue hin da 'yøt'a ra ts'oqui mi øna xtå 'yøt'e. ¹⁷ Pø nuya yø hyäte ya, tenguyø n'da ra hyådo øna i po bø ra dehe, pø nte po bø. Ne tenguyø güi i tuxta ran dæhi, sä øna din 'ye. Ne nts'änni ra 'bexui man'da xøm pothi da nu x, tenguyø, gätho yø pa mazåi. ¹⁸ Nguetho ømmø xø ngu 'be'a ma, pø hin'yø 'be'a nam bøni. Ne i hät yø jå'i mi øna xtå 'uepø ja ra ts'o'yu. Ne xø i xifi dá 'yøthø yø ts'oqui, ne ømmø da 'yørpa yø pähä yø ngøc'yøi, ne im bøni nte din japi. ¹⁹ Ne i xifi, mathøgue thoho ahe, njon da zåmp ahe 'bø gui tægahe, sä øna. Pø i føhni x, nguetho guesø x i søm ra zjthø x. Nguetho nu'bx bi dæp ra ts'oqui n'da ra jå'i, ya rá 'yøhø ra zjthø a bøya, ne hingui sä da mba mathøgue nangue yø ts'oqui. ²⁰ Nguetho nu'bx n'da ra jå'i bin yøn nangue rá ts'o'yu ra ximhäi, nangue bin xäh rá m hma ma Hmuhe mam pøtehø ra Jesucristo,

pø nu'bx da mbøngui mahø'n'a, hingui sä da bøm bø ja yø ts'oqui mahø'n'a a. Ne nubøya man'da xøn ts'o da 'yøt'e xinda gue'a mi øt' 'bø him mi pøh ra Cristo.

²¹ Janangue'a nu'x to bi mbønc 'bø ya mi dø'mi da bå'a ra hoga'yu, man'da xøn ho 'bø hin xtí dø'mi, nguetho bi hyetho rá hogant'ødi Ojå 'bø mi sänbi. ²² Ne bi 'yøt'e tenguyøn man t'o't'i: "Tenguyø n'da ra fo'yo bi zi mahø'n'a yø ts'odi xí zani. Ne tenguyø n'da ra ts'ødi bi 'yo mahø'n'a ra bøhäi 'bø xín hi."

Ra Cristo bi ma majuøni ba øh mahø'n'a

3 Ná yoho na ra søcuå dí ot'ahø ya, ma zi cu'ahø. Ne nu gätho yoho yø søcuå n'dat'a dí m bøni man'da ga bøn'na ni hogan 'yomfønihø. ² N'damhma guim bømhbø x yøm hma mi ma mam'bet'o x yø pøn-gahyå Ojå. Ne guim bømhbø mam hmamhbe dá xi'ahe, ma 'bäi gæhe ma Hmuhe ra Jesucristo, ne ma pørpatehø a. ³ M'bet'o thoho ga pøhmboø 'be'a din ja 'bø rán zøgui yø pa. Di nequi 'da yø 'yøspate da den-thoho ra 'yu majuøni, gue'x zåi øt' yø pähä zøhe. ⁴ Ne da 'yøna: "Hapø gån yøhø ngue bi xi'ahø ra Jesucristo ba øh mahø'n'a, ne hin jam'bx i sä ba øhø. Ne gue'bx go mi 'bø x ndu ma ngørba bøtahø maya'bx thoho, guex-ta'a i ja, gue'bx go rá mbødi ra ximhäi," da 'yøna. ⁵ Pø nu'x 'da i øna, i øna nguetho di pumbøni tho 'be'a bin ja maya'bx, ne hinguin nde da bædi, ngue bi juah ra ximhäi Ojå nangue ra dambønt'i. Nguetho xí 'yøt' Ojå mahøts'i ne ra ximhäi nangue rá m hma. Ne bi japi bi bøx pø ja ra dehe a ra häi, ne gue'a ra dehe ín 'yøt' ra häi. ⁶ Pø guet'a ra dehe bi juah ra ximhäi mi ja, ngue bi mbønt'i. ⁷ Ne nuya mahøts'i ne ra ximhäi ngue i ja ya, Ojå i sänni di juadi mahø'n'a. Pø i tøm'i da zøn ra pa ngue bi ma ba penh ra sibi ua ja ra häi, gue'a ran ønbi da 'yøt'a Ojå a nangue yø ts'om'bäi. ⁸ Ma zi cu'ahø, hin ga pumbøni thohø ngue nu'a dí ømfø n'da mahuøni njeya, da zå da 'yø Ojå n'dapa tho bø nam bøn a, ne nu'a dí ømfø n'dapa thoho, da zå da 'yø Ojå n'da mahuøni njeya bø nam bøn a. ⁹ Ne hingui dæhyøi Ojå tenguyøn man i 'da, guemhma da 'yøt'e 'be'a bi ma da 'yøt'e. Pø i tøgbahø Ojå da zøni ga coh ma mbøihø, nguetho in nde xinga n'da dam 'bøhmboø. ¹⁰ Pø nu'bx bá øh ra Hmu, tenguyø ba ø'a n'da ra bø 'bø bin xui, hinga mfædi 'be'a ma ora da zøhø. Ne di juadi gätho x di nequi mahøts'i, ømmø din thoni ndøspi, ne gätho 'be'a i ja da mbønt'i ngue nám pa. Ne gätho ra häi, ne gätho 'be'a bi 'yøt' yø ja'i ua ja ra häi, gätho din zø x. ¹¹ Janangue'a nte man ts'o da bøn ma mbøihø, ne thocpa thoho gan numansuhø Ojå, nguetho dí pøhmboø da mbønt' ra ximhäi ra sibi. ¹² Ne nuya dí n dømдахø da zøn ra pa bi man Ojå, ngue da 'yuh mahøts'i, ne dim 'bedi gätho jabø. Ne din hyøgui 'be'a gätho i ja nangue ra sibi. Ne dí xønhdø din ja n'dihi a. ¹³ Nguetho dí tøm-dahø ma'da'yo mahøts'i ne ra ximhäi, tenguyø bi ma majuøni Ojå, ngue din zåm bø ran ho. ¹⁴ Janangue'a, ma zi cu'ahø, nu'bx dí tømhbø ngue din ja, ga humbi gan nde da numanhojø ra Cristo 'bø bá øhø da 'yøt' ran ts'øt'abi. Ne nte man ts'oni, ne nte man dupate da djn-gahø 'bø bá øh pøya. ¹⁵ Ne gam bømhbø ngue i øt' rá

mbɛi Oja, i tɔ'mi dim pø'ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. Tengu thofo bi 'yot'ahɛ ma zi cuhɛ ra Pablo nanguɛ rán 'yomfɛni bi un Oja. ¹⁶ Nɛ mbɛ gätho yú sɔcuɔ bi 'yo't'i im ma tengu dí ot'ahɛ ya. Pɛ xɛn hɛi da fadi 'bɛ'a nam bøn'i 'da yɛm hma bi 'yo't'a ra Pablo. Nɛ 'bɛ'i 'da him bin xädi nɛ him bin zɔm bɛ ja ram hma. Jananguɛ'a nu'bɛ sä im man'a rá t'ohni ra Pablo, oɛue mi'da yú t'ohni Oja, pɛ hinga guɛ'a bɛ na hma. Nɛ guɛ'a ím 'bɛ'i

'da a. ¹⁷ Pɛ nu'ahɛ guí pɔhmbɛ ngue ngubɛ da 'yot'i 'da yɛ ja'i. Jananguɛ'a gam fähmbɛ hin da zix'ahɛ bɛ rá 'yu Oja gmí zɔmhbɛ, guɛpɛ i ya ɛ yɛ ja'i i honse yúm hmanse. ¹⁸ Pɛ man'da damí pɔhmbɛ rá mate ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ ma pørpatehɛ a. Nɛ nu'a ga ɛspahɛ a ya, nɛ gätho yɛ pa mazai. Nɛ guɛ'a gam bɛmhɛ a ya. Hønt'a dí xi'ahɛ ya.

1 JUAN

Ram Hma ngue di 'dajə ra 'da'yote

1 Nu'a mí 'bə 'bə rá mbədi thoho, gue'a dá hēthe ma dāhe, nē dá øhmbe a bi ma, nē dá nuhe xən ho, nē dá thāhmbe ma 'yēhe. Nē gue'a ra Jesucristo a, rām Hma Ojə ngue bi ma di 'dajə ra 'da'yote. ² Nguetho nu'a di 'dajə ra 'da'yote bin 'yuse gue bin ja'i, nē dá nuhe, janangue'a dí mamhbe majuaṅi a bin ja, nē dí xi ahə ya gue zəi xmi 'bəi nē zəi dim 'bəi. Mam bí 'bəhmi rá Ta nguetho n'dat' Ojə a, nē bin 'yuse ua dí 'bəhmbə. ³ Nē nu'a dá nuhe nē dá øhmbe a bi ma, gue'a dí xi ahe a ya, n'dahma nē'ahə guí pəhmbə a, nē gātho dan yəmanhohə a ra Ta nē rá Ts'ənt'ə ra Jesucristo. ⁴ Guehna dí ot'ahə na ya, n'damhma nē'ahə din ja ahə ran johya xən ho.

Nu Ojə ran Nəqui a

⁵ Nu'a Ojə ran Nəqui a, nde da ma xən hotho a, nē hin'yə ra 'bexui nangu'e'a. Nē gue'a ram hma bi xije ra Jesucristo, nē gue'a dí xi'ahə a ya. ⁶ Sā dí əmhmbə dí yəmanhohə ra Jesús, pə nu'bə guexta'a dí 'yohə bə ja ra 'bexui, dí fehniə 'bə, nguetho hín dí øthə a rán sāui a majuaṅi. ⁷ Pə nu'bə majuaṅi dí 'yohə bə ja ran nəqui guerpə 'bə Ojə, hin'yə 'bē'a ga əhmbə bə, nē dí yəmanhohə a 'bə, nē nu rá ji ra Jesús rá Ts'ənt'ə Ojə, thocpa thoho i thugahə gātho ma ts'oquihə a. ⁸ Pə nu'bə sā dí əmhmbə hin'yə gahə ra ts'oqui, dadín hyəzəhə 'bə, nguetho hin dá cə't' ma mbəihə a majuaṅi. ⁹ Pə nu'bə ga mamhmbə ma ts'oquihə, gue hingui ho dá øthə, da zā di pungahə Ojə nangu'e ra Cristo bi gut'i, nē da mbercahə gātho ran ts'o, tengu míim ma. ¹⁰ Pə nu'bə sā dí əmhmbə hin te dá øthə yə ts'oqui, dí nubethəniə Ojə 'bə, nguetho bi 'yən Ojə gātho bi 'yət' yə ts'oqui. Pə xingui ts'ə dí cə't' ma mbəihə rām hman a 'bə.

Ma hocpatehə a ra Jesucristo

2 Ma zi t'əhni ahə gue dyə 'yəc'yəihə, dí ot'ahə ra səcuə i ja ua, dadí hec'ahə hin gui 'yøthə yə ts'oqui. Pə nu'bə ga øthə n'da ra ts'oqui, gue him majuaṅi dí numanhohə, pə dí 'bāhmbə ma Hocpatehə din hocpaui bə 'bəh ra Ta, ra Jesucristo, ra Hocjə'i a. ² Nguetho gueə a ran t'unni a di hoga ma ts'oquihə. Nē hinga hōngdahə in nde di hogahə, pə gātho yə ts'oqui ja ua ja ra ximhäi in nde di hoqui nangu'e bi du ra Cristo. ³ Nu'bə majuaṅi dí øthə ə yén t'ədi Ojə, da zā ga pəhmbə gue dí yəmanhohə a bəya. ⁴ Pə sā ən i 'da: "Dí pəcə Ojə," ən ə, pə fehni ə nē hingui ørpa yén t'ədi, nē hin di cə't' rá mbəi a majuaṅi. ⁵ Pə nu'bə i øt'a man

Ojə n'da, hinga ndetho bi huəc Ojə n'da 'bə, pə bi bəmanho a bi 'yørpe. Ga xi ahə ya 'bəpə dán zā ga pəhmbə 'bə majuaṅi dí 'bəhmbə a ra Cristo. ⁶ Nguetho nu'bə ən'a n'da gue i 'bəhmi ra Cristo, "jatho ga øt'ä tengu bi 'yət' ra Cristo," da 'yənse 'bə. ⁷ Ma zi cu ahə, nu ran t'ədi dí ot'ahə gue dan huējə, him ma'da'yo a, pəgue guet'a ram hma mbədi bi sijə maya'bə, 'bə ra mbədi thoho dá pəhmbə ra Cristo. ⁸ Pəgue tengu 'bə ma'da'yo a, nguetho janaguehya dí øthə ya tengu bi 'yət' ra Cristo. Nguetho bi də'mi di 'uegahə ra 'bexui ma mbəihə ra nyot'i majuaṅi. ⁹ Nu'bə sā ən'a n'da i 'bəpə ja ran nəqui, nē i san rá cu, pə guexta bə ja ra 'bexui i 'bə 'bə. ¹⁰ Nē nu'a to'o di huəc rá cu, bin zəpə bə ja ran nəqui a, nē nu'a hin hapə da dānc'a. ¹¹ Pə nu'a to'o san rá cu, i 'bəpə ja ra 'bexui a, nē i zəpə bə. Hingui sā da bədi nda'a xən ho, nguetho bi 'bərpa ran 'yomfəni a ra 'bexui. ¹² Dí ot'ahə ma zi t'əhni ahə, nguetho dí pədi xə pun'na ni ts'oquihə, bi hoc'ahə ra Cristo. ¹³ Nē nuya 'da ahə dyə dəc'yəihə, dí ot'ahə nguetho dí pədi guí pəhmbə a mí 'bəi gue'bə rá mbədi thoho. Nē 'da ahə gyə ts'ənt'əhə, dí ot'ahə nguetho dí pədi gá təfə ra zithu. Nē xə dí ot'ahə ya gātho ahə ma zi t'əhni ahə, nguetho gātho gahə dá pəhmbə ra Ta. ¹⁴ Nē xə dí ot'ahə, dyə dəc'yəihə, nguetho dí pədi gá pəhmbə a mí 'bəi gue'bə rá mbədi thoho. Nē xə dí ot'ahə gyə ts'ənt'əhə, nguetho dí pədi i ja ni ts'ədiə gá təfə ra zithu, nangu'e rām hman Ojə thocpa thoho guím bəmhmbə. ¹⁵ O guídí hohə rá pähə ra ximhäi, gue hin gui 'yət' ni pähə zəhəhə. Nguetho nu'bə dadí ho ma pähə zəhəhə, hin dadi hohə Ojə 'bə. ¹⁶ Nguetho nu'ə yú pähə ra ximhäi, gātho him bi zän Ojə ə, 'bē'a gā di ho ní ngøc'yəi n'da, nē ní dā n'da di ho 'bē'a gātho in nu nde da mbezəhə, nē'bə im bəni jase rán 'yomfəni n'da. Pə nu'ə bi nəquidə ua ja ra ximhäi ə tengu ə. ¹⁷ Pə nu ra ximhäi ní mba bə da guadi, nē'ə yén 'yomfəni ra ximhäi da gua'ə. Pə nu'ə ørpa rá pähə Ojə, dim 'bəmanho gātho yə pa mazəi.

Ba əh rán səuii ra Cristo

¹⁸ Ma zi t'əhni ahə, rán zəgui ya. Nē xtá øhmmbə ngue di nəqui n'da rán səuii ra Cristo. Nē nuya bi mbədi bi nəqui xən ngu yú mfəts'ihə a rán səuii ra Cristo. Janangue'a dí pəhmbə mbə rán zəgui ya. ¹⁹ Nē gue'ə 'da xəm bəngua dí 'bəhmbə. Pə him majuaṅi ma mi'yəc'yəihə ə, nguetho nu'bə majuaṅi ma cuhə ə, hin xtá 'ue ə 'bə. Pə bi bə'nə janangue'a bi 'yuse gue him majuaṅi ma cuhə ə gātho ə bi bəni. ²⁰ Pə nu ahə bi 'dajə rá Hogandəhi Ojə a ra Cristo. Janangue'a gātho

gahɛ dí pəhmbɛ nda'a majuəni. ²¹ Dí ot'ahɛ na, pɛ hin dí ɛn'i hin guí pəhmbɛ a majuəni. Pɛ guí pəhmbɛ a, nɛ guí pəhmbɛ hinguin 'youi ra fehni a majuəni. ²² Nu'a gue ɛna hing ra Cristo a ra Jesús, ɛ gue'a ra ngɛrpa fehni a, nɛ rán sɛiui Ojə a, nguetho i ɛna hing rá Ts'ənt'ɛ Ojə a ra Jesucristo, nɛ xingui ɛc'yɛi ba a rá Ta bɛya. ²³ Nguetho nu'a to'o hingui ɛc'yɛi ra Cristo rá Ts'ənt'ɛ Ojə xinga gue'a Ojə rá Ta i pədi. Pɛ nu'a to'o ɛc'yɛi rá Ts'ənt'ɛ nɛ'a rá Ta i pərpa a bɛya. ²⁴ Nɛ nu'a 'bɛ'a gətho dá ɔhmbɛ ra mbɛdi dá pəhmbɛ ra Cristo, ga thoqui gam bɛmhɛ a. Nguetho nu'bɛ dí thoqui dí m bɛmhɛ a, zəi dí 'bɛhmbɛ a ra Ts'ənt'ɛ nɛ'a rá Ta bɛya. ²⁵ Nɛ bi xijɛ majuəni di 'dajɛ ra 'da'yote gue i ja ya nɛ njəm'bɛ da guadi. ²⁶ Guehna dí ot'ahɛ na, nguetho 'bɛ i 'da in nde da hyä ahɛ. ²⁷ Pɛ nu ahɛ, nu'a rá Hogandəhi bi 'dajɛ ra Jesucristo bin zəm bɛ ma mbɛihɛ a, nɛ guesɛ a i xəngahɛ gətho 'bɛ'a man Ojə. Janangue'a him mahyoni to'o da xəngahɛ yún thehɛ. Nɛ nu'a i xəngahɛ rá Hogandəhi Ojə majuəni a, hing ra fehni a. Nɛ di bɛngahɛ dan zəmhɛ bɛ 'bɛh ra Cristo. ²⁸ Nɛ nuya ma zi t'əhni ahɛ, damin zəmhɛ bɛ 'bɛh ra Cristo, n'damhna dan johyahɛ 'bɛ dá nuhɛ nɛ hin ga pɛs' ma sähɛ. ²⁹ Nu'bɛ dí pəhmbɛ gue xən ho Ojə, ngutho ga pəhmbɛ gue bim 'bɛi ma'da'yo nangue Ojə ɛ to'o gətho i ɔt' ran ho.

Yú t'əhnigahɛ Ojə

3 Dyú 'yɛc'yɛihɛ, gam bɛmhɛ gue ɛmmɛ xən ngu rán huɛcate ra Ta, ngue bi 'yɔt'e ngue yú t'əhni-gahɛ a. Janangue'a hingui pəjɛ ɛ i ten ra ximhäi, nguetho njəm'bɛ mi pə Ojə. ² Ma zi t'əhni ahɛ, nuya yú t'əhnigahɛ Ojə. Nɛ hinga na urcahɛ hague dán jahɛ m'bɛjua. Pɛ nu'bɛ bi nɛqui 'bɛ'a da 'yɔrcahɛ, dí pəhmbɛ dan jahɛ tengu ra Cristo, nguetho da zä ga pəhmbɛ hague majuəni in ja a ra Cristo. ³ Nɛ nda ngu n'dajɛ 'bɛ dí tɔmhɛ dan jahɛ tengu ra Cristo, janangue'a dadín hoc zɛhɛ ma mbɛihɛ, dín ndehɛ da gohi xən ho tengu ra Cristo. ⁴ Nu'a to'o ɔt' ra ts'oqui i festhoho rán t'ɛdi Ojə, nguetho nu'a ra ts'oqui nam bɔni ram fɛ'ts'i nangue yən t'ɛdi. ⁵ Pɛ dí pəhmbɛ bi zɔcua ra Cristo gue di 'berca ma ts'oquihɛ. Nɛ nu'a ra Cristo hin'yɛ rá ts'oqui a. ⁶ Nu'bɛ zəi 'bɛhmi ra Cristo n'da, hingui nde da 'yɔt' yɛ ts'oqui a. Pɛ nu'bɛ bin zəm bɛ ja yɛ ts'oqui n'da, njəm'bɛ bi cɛ't' rá mbɛi hague in ja a ra Cristo, nɛ njəm'bɛ bi ndepe di hocpa rá mbɛi. ⁷ Ma zi t'əhni ahɛ, njon gui jafɛ da hyä ahɛ, nguetho hɔnt'ɛ gue zəi ɔt' ran ho bi mba mahoqui ɛ nɛ xən ho ɛ tengu ra Cristo. ⁸ Pɛ nu'a zəi ɔt' ran ts'o, rá 'yɛhɛ ra zjɛtho a. Nguetho nu ra zjɛtho zəi ɔt' ra ts'oqui gue'bɛ go rá mbɛdi thofo. Nɛ gue'a í zɔcua ja ra ximhäi rá Ts'ənt'ɛ Ojə, gue di ts'on-ba rá 'bɛfi ra zjɛtho. ⁹ Nu'ɛ to'o bim 'bɛi mahɔn'a nangue Ojə, hingan zəi ɔt yɛ ts'oqui ɛ, nguetho í hyəxta Ojə yú ta gue ra hogambɛi. Hingui sä din zəm bɛ ja yɛ ts'oqui nguetho bim 'bɛi mahɔn'a nangue Ojə. ¹⁰ Da zä ga pəhmbɛ nda'ɛ yú t'əhni Ojə nɛ nda'ɛ yú t'əhni ra zjɛtho. Nguetho nu'ɛ to'o bin zəm bɛ ja ra ts'oqui, nɛ hin di huɛc yú cu, hing yú t'əhni Ojə ɛ.

Dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ

¹¹ Nguetho guehna ran t'ɛdi bi sijɛ 'bɛ rá mbɛdi dá pəhmbɛ ra Cristo, ngue dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ. ¹² Nɛ hin ga ɔthɛ a bi 'yɔt'a ra Caín gue í hyəxta a rá m 'bäi ra zjɛtho nɛ bi hyo rán 'yohɛ. Hanja ngue bi hyo a. Nguetho hingui ho rá mbɛi a, janangue'a bi hyo rán 'yohɛ ngue xən ho rá mbɛi a. ¹³ Janangue'a, ma zi cu ahɛ, hin ga hyonya thohohɛ ngue'bɛ di ɛgahɛ yɛ jə'i i ten ra ximhäi. ¹⁴ Pɛ nujɛ dí pəhmbɛ dá sohmbɛ rá ts'edi ran ɔtɛ, nɛ dá sɔmhɛ bɛ ja rá ts'edi ra te. Guehna dí pəhmbɛ nguetho dadí huɛc ma mi'yɛc'yɛihɛ. Nu'a to'o hin'yɛ rán huɛcate, bin zəm bɛ ja rá ts'edi ran ɔtɛ a. ¹⁵ Nu'a to'o di ɛp rá cu, ra hyodu a. Nɛ dí pəhmbɛ njo'o n'da ra hyodu i ja ra 'da'yote mazəi. ¹⁶ Pɛ nu ra Cristo bi 'yurcahɛ 'bɛ'a njuəntho ran huɛcate, ngue bi däsɛ rá te nanguejɛ. Nɛ jatho ngutho ga ɔthɛ, hin ga su ga dā ma tehɛ guepɛ da zä ga fəx ma cuhɛ. ¹⁷ Pɛ nu'a to'o i ja 'bɛ'a i pɛ'ts'i, nɛ i pədi hin'yɛ 'bɛ'a da hyon a rá cu, nɛ nu'bɛ hingui ɔrpa ran huɛcate, hingui bɛni da numanho Ojə a 'bɛ. ¹⁸ Ma zi t'əhni ahɛ, hinga hɔntho gam manthohɛ ran huɛcate, pɛ guemh-ma ga ɔthɛ a.

Dadín johyahɛ 'bɛ dí yəhɛ Ojə

¹⁹ Nɛ nu'bɛ majuəni dí ɔthɛ ran huɛcate, janangue dí pəhmbɛ yú t'əhnigahɛ a Majuəni, nɛ gue'a nan johyahɛ bɛ ja rá hmi a. ²⁰ Pɛ nu'bɛ ga juənbə zɛhɛ ma mbɛihɛ, pɛ da hyurca ma mbɛihɛ Ojə, madague'bɛ i pədi 'bɛ'a gətho dá ɔthɛ, nguetho man'da ja rán huɛcate xinda guejɛ. ²¹ Janangue'a ma zi cu ahɛ, nu'bɛ hin te dí tjmhbɛ ja ma mbɛihɛ a xən ts'o, dadín johyahɛ ngue dí pəhmbɛ dí yəmanhohɛ Ojə, ²² nɛ di 'dajɛ 'bɛ'a gətho dí äfɛ 'bɛ dí yəhɛ, nguetho dí ɔrpahɛ yún t'ɛdi, nɛ dí ɔrpahɛ gətho i numanho. ²³ Nɛ i ja ua yún t'ɛdi Ojə, gue ga ɛc'yɛihɛ rá Ts'ənt'ɛ, ra Jesucristo, nɛ dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ, tengu bi xijɛ. ²⁴ Nɛ nu'a to'o i ɔrpa yún t'ɛdi, i 'bɛhmi Ojə nɛ bim 'bɛpɛ Ojə bɛ rá mbɛi a bɛya. Nɛ dí pəhmbɛ dí 'bɛhmbɛ Ojə, nguetho gue'a di bɛngahɛ rá Hogandəhi bi 'dajɛ.

Nda'a rá m Hman Ojə, nɛ nda'a rá m hman a rán sɛiui Ojə

4 Ma zi cu ahɛ, hingui sä ga ɛc'yɛihɛ 'bɛ'a gətho ním hma ɛmbi rá m hman Ojə. Pɛ i jatho ga pəhmbɛ 'bɛ majuəni ngue gue'a rá m hman Ojə, uague hin'na. Nguetho xən ngu yɛ hyäte pəngahyə i 'youa ja ra ximhäi. ² Nɛ nu'a jatho ga pəhmbɛ nda'a ním hma bi bɛnbə rá Hogandəhi Ojə, nu'bɛ im ma ngue rá Thahni Ojə ngue bin jə'i nɛ gue'a ra Jesucristo a, gue'a ram hma bi bɛnbə rá Hogandəhi Ojə a bɛya. ³ Pɛ to'o gətho ngue ɛna hin bin jə'i a rá Thahni Ojə gue ra Jesucristo, pɛ nu'a ra hyäte a 'bɛ, nguetho bi thocpa rá m hman a rán sɛiui ra Cristo. Xtá ɔhmbɛ ngue din 'yo ua rá m hma, nɛ ya i 'yo ua rá m hman a ya. ⁴ Ma zi t'əhni ahɛ, yú t'əhnigahɛ Ojə. Ya dá tafɛ ɛ yɛ hyäte pəngahyə, nguetho nu'a dí 'bɛhmbɛ, man'da ja rá ts'edi a xinda

gue'a rán səiui Ojã, ngue i 'bɛcua ja ra ximhäi. ⁵ Nu yɛ hyäte pøngahya, yú mbɛfi ra ximhäi ɛ, nɛ guecua ja ra ximhäi bi nɛquidã yúm hman ɛ, janangue'a i ømanho ra ximhäi 'bɛ'a im man ɛ. ⁶ Pɛ nujɛ yú t'ɛhnigahɛ Ojã. Janangue'a hønt'a to'o i pã a Ojã i ømanho ma hmamhbɛ ɛ. Pɛ nu'ɛ ngue hin yú t'ɛhni Ojã, hingui ømanho ma hmamhbɛ ɛ. Guepɛ na pãhmbɛ bɛya nda'a i tɛn'na majuãni, nɛ nda'a i tɛn'na him majuãni.

Ran huɛcate a Ojã

⁷ Ma zi cu ahɛ, nde'bɛ dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ. Nguetho nu ran huɛcate bí 'yɛpɛ 'bɛ Ojã. Nɛ nu'a di huɛc rá mijã'iui, gue'a bim 'bɛi ma'da'yo nangue Ojã, nɛ dim pãhmi Ojã a. ⁸ Pɛ nu'a hin'yɛ rán huɛcate, hingui pã a Ojã a, nguetho nu'a Ojã ran huɛcate a. ⁹ Ojã bi 'yurcahɛ ran huɛcate 'bɛ mambá penhua ja ra ximhäi rá 'dats'ɛnt'ɛ bi yañjɛ, n'dahma din jajɛ ra 'da'yote. ¹⁰ Ojã bi 'yurcahɛ ran huɛcate ngue majuãni, nguetho bá penhua rá Ts'ɛnt'ɛ ngue bin dãse bi gurca ma ts'oquihɛ. Nɛ mada hangu gam bɛmhɛ Ojã, pɛ njãm'bɛ da zã gam bɛmhɛ, tengu bɛ nam bɛnjɛ. ¹¹ Ma zi cu ahɛ, nu'bɛ emmɛ xɛn ngu rán huɛcate bi 'yørgahɛ Ojã, nde'bɛ nɛjɛ dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ. ¹² Hingui sã gan nuhɛ Ojã nangue ma dãhɛ. Pɛ mfãdi bin zãm bɛ ja ma mbɛihɛ 'bɛ dadín huɛjɛ. Nɛ bi bømanho rán huɛcate i ørcahɛ bɛya. ¹³ Dí pãhmbɛ ngue dí 'bɛhmbɛ Ojã, nɛ nu Ojã bin zãm bɛ ja ma mbɛihɛ. Guehna dí pãhmbɛ, nguetho bi 'dajɛ rá Hogandãhi, ¹⁴ nɛje dí bɛn'nahɛ nguetho dá nusehe rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã, nɛ dí mamhbe majuãni bá penh Ojã ua ja ra ximhäi gue da yañba yú te yɛ jã'i. ¹⁵ Nu'a to'o im ma ngue rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã a ra Jesús, nu'a Ojã bin zãm bɛ ja rá mbɛi, nɛ nu'a ra jã'i xim mi 'bɛhmi Ojã a. ¹⁶ Dín nuhɛ rán huɛcate Ojã, nguetho dí ɛc'yɛibahɛ a. Nu Ojã ran huɛcate a. Nu'a to'o zã ɛc'yɛi rán huɛcate Ojã, nɛ'bɛ zã di huɛc rá mijã'iui, nu'a i 'bɛhmi Ojã a, nɛ Ojã bin zãm bɛ ja rá mbɛi a. ¹⁷ Nɛ nangue dí 'bɛhmbɛ Ojã dí pãhmbɛ xɛn ho rán huɛcate. Janangue'a dan johyahɛ 'bɛ bi zøn ra pa dín ja ran juãnbɛ. Nguetho dí 'bɛhmbɛ tengutho ma Hmuhɛ ra Cristo i 'bɛhmi Ojã, madague'bɛ guexta dí 'bɛhmbɛ ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Nu'a to'o i su ran juãnbɛ, i su nguetho hinga na pãdi xɛn ho ran huɛcate i ørpa Ojã. Pɛ nu rán huɛcate Ojã di 'uec'a ra mbidi a. Pɛ nu'bɛ dín suhɛ, dí ɛmhɛ di ɛngahɛ Ojã 'bɛ. ¹⁹ Dí øthɛ ran huɛcate, nguetho m'bet'o bi huɛgahɛ Ojã. ²⁰ "Dí numanho Oja," sã dí ɛmhɛ, pɛ dadí ɛp ma cuhɛ. Dí fehnihɛ 'bɛ. Nguetho nu'bɛ hin dadí huɛc ma cuhɛ gue zãnt'a dín nuhɛ, hague dán zã ga numanhohɛ Ojã gue njãm'bɛ dín nuhɛ. ²¹ Nɛ jaua rán t'ɛdi Ojã, bi xijɛ: "Nu'a to'o da numanho Ojã, pɛ i jatho ngue nɛ'a rá cu da numanho, nɛ di huɛqui."

Dí tãfɛ ra ximhäi nangue ma t'ɛc'yɛihɛ

⁵ Nu'ɛ to'o gãtho i ɛc'yɛi gue bin jã'i Ojã nɛ n'dat'a ra Jesucristo a, yú t'ɛhni Ojã ɛ. Nɛ gãtho to'o i numanho Ojã nɛ'ɛ yú t'ɛhni Ojã di huɛc'ɛ nguetho n'dat'a Ojã yú Ta. ² Nɛ nu'bɛ majuãni dín numanhohɛ Ojã,

nɛ'bɛ dí øthɛ yún t'ɛdi, dí pãhmbɛ bɛya ngue majuãni dadí huɛc ma cuhɛ. ³ Nɛ nu'bɛ majuãni dín numanhohɛ Ojã, ga øthɛ yún t'ɛdi, nɛ nu'ɛ yún t'ɛdi hingui ɛfi. ⁴ Nguetho nu'ɛ to'o bim 'bɛi ma'da'yo nangue Ojã bin t'un ra ts'edi rá mbɛi gue da dãp ra ximhäi. Nɛ dí tãfɛ rá ts'edi ra ximhäi nangue dí ɛc'yɛihɛ ra Cristo. ⁵ To'o ngue i tãp rá ts'edi ra ximhäi. Nu'a gue i ɛc'yɛi ngue rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã a ra Jesús.

Rá Hogandãhi Ojã di bɛngahɛ rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã a ra Jesús

⁶ Nu ra Jesucristo bi zøcua ja ra häi. Bin xixyã ra dehe a. Nɛ n'dat'a gue bi mbãn rá ji 'bɛ mi du a. Nɛ hinga hønt'a ngue bin xixyã ra dehe, pɛ nɛ bi mbãn rá ji, ngue bi du. Nu'a ra Jesucristo, rá Thahni Ojã a. Gue'a im ma majuãni rá Hogandãhi Ojã nguetho hingui sã dim fehni a. ⁷ Hyu ɛ bí 'bɛh mahɛts'i im ma majuãni gue rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã a ra Jesucristo. Nu'a n'da, ra Ta, nu'a n'da ram Hma, nu'a n'da rá Hogandãhi Ojã, nɛ n'dat'a im man'ɛ. ⁸ Nɛ hyu ɛ i urcahɛ majuãni ua ja ra ximhäi gue rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã a ra Jesucristo. Nu'a n'da, rá Hogandãhi Ojã, nu'a n'da rán xixyã ra Jesucristo, nu'a n'da, rán dãte ra Jesucristo. Nɛ gãtho ɛ hyu n'dat'a i urcahɛ. ⁹ Dí ɛc'yɛihɛ yúm hman yɛ jã'i 'bɛ majuãni, pɛ man'da ja ts'edi tho ga ɛc'yɛihɛ rá m hman Ojã. Nɛ bi man Ojã gue rá Ts'ɛnt'ɛ a ra Jesús. ¹⁰ Nu'a to'o ɛc'yɛi rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã, i pãse mbo rá mbɛi gue majuãni a. Pɛ nu'a to'o hingui ɛc'yɛi, i nubethãni Ojã a 'bɛ, nguetho hingui ɛc'yɛi a bi man Ojã nangue rá Ts'ɛnt'ɛ. ¹¹ Nɛ i jaua a ram hma ngue bi ma, gue Ojã bi 'dajɛ ra 'da'yote mazã 'bɛ má ɛc'yɛihɛ rá Ts'ɛnt'ɛ. ¹² Nu'a 'bɛhmi rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã, i ja ra te ma'da'yo a, pɛ nu'a hingui 'bɛhmi rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã, hingui ja ra te ma'da'yo a.

Dí pãhmbɛ dí peshɛ ra 'da'yote mazã

¹³ Janangue'a dí ot'ahɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ a rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã, n'dahma gui pãhmbɛ i jajɛ ra 'da'yote. ¹⁴ Nɛ dadín johyahɛ gue dan yañɛ Ojã, dí pãhmbɛ i numanhohɛ. Nɛ nu'bɛ din theui rá pãhã Ojã a dí àhmbɛ, dí pãhmbɛ i ømanho 'bɛ dí yañɛ a. ¹⁵ Nɛ nu'bɛ dí pãhmbɛ ngue ømanho, ga pãhmbɛ gue da 'yøt'a dí àhmbɛ 'bɛ. ¹⁶ Nu'bɛ dín nuhɛ n'da ma cuhɛ i øt' ra ts'oqui, ngue him má zã bi hyãx ra ts'o'yu, ga äfɛ rá mate Ojã nangue a. Nu Ojã bɛya di japi ba pengui to'o bi 'yøt' ra ts'oqui. Pɛ nu'bɛ 'bo'o má zã bi hyãx ra ts'o'yu, pɛ hin dí ɛn ahɛ ga äfɛ rá mate Ojã nangue a. ¹⁷ Gãtho ɛ hing yún thehɛ i øt'a n'da, ra ts'oqui a. Pɛ ja'bɛ øt' ra ts'oqui n'da him má zã bi hyãx ra ts'o'yu, janangue'a ga äfɛ Ojã bɛya. ¹⁸ Dí pãhmbɛ to'o gãtho bim 'bɛi ma'da'yo nangue Ojã, hin din zãm bɛ ja yɛ ts'oqui a. Nguetho i fãh rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã a, nɛ hingui sã di 'uec'a ra zjthɛ bɛ 'bɛ Ojã a. ¹⁹ Nɛ dí pãhmbɛ ngue yú t'ɛhnigahɛ Ojã. Nɛ dí pãhmbɛ i o rá ts'edi ra zjthɛ ɛ gãtho mi'da i 'bɛcua ja ra ximhäi. ²⁰ Nujɛ dí pãhmbɛ bi zøcua ja ra ximhäi rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã, nɛ nu'a bi jajɛ dá pãhmbɛ a majuãni. Nɛ dí 'bɛhmbɛ a majuãni nguetho dí 'bɛhmbɛ ra Jesucristo. Nɛ gue'a majuãni Ojã a, nɛ gue'a di 'dajɛ ra

'da'yote ma mbɛihɛ a gue nɔam'be da guadi. ²¹ Ma zi t'ɛhni ahe, hin ga ɛc'yɛihɛ ye hyäte oja. Ne hont'a dí xi ahe ya.

2 JUAN

Ran zengua

1 Nugä dra dâc'yêi ngêrpigä, dí penh'na ra søcuâ jâua, grá xisu, nthahni nangue Ojâ, nê guí 'bêhm-bê ni t'êhni. Dadí huçc'ahê ngue'a n'dat'a dí tenhdê ram Hma majuâni. Nê hinga hõngdä dadí huçc'ahê pê nê'ê gätho mi'da ngue i pã a Majuâni. ² Dadí huçc'ahê, nangue'a ram Hma majuâni bin zãm bê ja ma mbêihê nê njãm'bê dim 'bêpê a. ³ Ma zi cu ahê, 'da'angu dím bêmhê a ram hma majuâni, nê dadín huçjê. Janangue'a dí äp Ojâ ma Tahê nê'a rá Ts'ênt'ê ra Jesu-cristo da gopê ni mbêihê a rá mate, nê rán huçcate, nê thocpa thoho da hyut'a ni mbêihê.

Ga cohmbê bê ja rán xädi ra Cristo

⁴ Nugä êmmê dán johyagä 'bê má øcä ngue i ten'na ram Hman ê 'da ê ni t'êhni, tengu i xijê ra Ta. ⁵ Nê nuya, grá xisu, nthahni nangue Ojâ, n'da ran t'êdi dín nde ga bêni i. Nê him ma'da'yo na ran t'êdi gue ga xi i, pê tengu thoho bi sijê rá mbêdi dá pãhmbê ra Cristo, ngue dan huçjê n'da ngu n'dajê. ⁶ Nu'a ran huçcate nam bøni, gätho ga øthê yún t'êdi Ojâ. Nê gue'a rán t'êdi bi sijê rá mbêdi gue thocpa thoho dan huçjê.

⁷ Guehna dí xi ahê na, nguetho xên ngu yê hyäte i 'youa ja ra ximhäi, ngue i êna him bin jã'i a ra Jesu-cristo. Pê nu'ê häte ê, nê i ten rán sêiui Ojâ ê. ⁸ Pê jatho gam fãhmbê njon da hyä ahê, janangue'a hin dim 'bê a xtã pëhmbê. Pê dami thojê xên ho ni 'bêfiê, janangue'a gätho gui tãhmbê 'bê'a in nde Ojâ di 'da ahê m'bêjua. ⁹ Pê nu'a to'o in nde da mispa rán xädi ra Cristo, nu'a hinguin 'youi Ojâ 'bê. Pê nu'a to'o copê ja rán xädi ra Cristo, nu'a din 'youi ra Ta nê rá Ts'ênt'ê a bêya. ¹⁰ Nu'bê da zøm bê n'da êna im man ráam Hman Ojâ, pê nu'bê hin din theui ráam hman ra Cristo, hin ga säyabahê bê ma ngumhbê, xín ga äfê ráam fãts'i Ojâ nangue a. ¹¹ Nguetho nu'a to i äp ráam fãts'i Ojâ nangue a, tengu thoho 'bê i fãx'ê yún t'øt'e gue hingui ho.

Dím bêni ga mba bê

¹² Êmmê xên ngu 'bê'a dín nde ga xi ahê, pê masque hõnt'a dá huxä ra søcuâ jâua. Nguetho xømhma da zã ga mbagä bê, gan nu ahê bê, nê dan yãhê bê, janangue a hin te ga 'bêhmbê ran johya. ¹³ I penh'na ran zengua ê yú t'êhni a ni juhue, nê'a nthahni nangue Ojâ a. Nê hõnt'a dí xi ahê ya.

3 JUAN

Ran zengua

1 Nugä dra dác'yēi ngerpigä, dí penh'na ra søcuä ma zi cu i Gayo, mahuëqui i. Dadí huëc'i i nanguē ram Hma majuäni dí êc'yēiui. ² Dí äp Ojä di ja i gui pømmanho, nē di zac ni jä'i, tengu nán zaqui ni mbēi. ³ Êmmē dán johyagä nanguē'e, nguetho bi xicä 'da yē cu bá peng bē guí 'bēi, ngue guí tēn'na ram Hma majuäni, nē nu'ē gätho guí øt'e din theui a ram Hma. ⁴ Hin'yē man'da dán johyagä 'bē dí øde i tēn'na ram hma majuäni ē dá xänbi.

Xēn ngu rá mate ra Gayo

⁵ Ma zi cu i, xēn ngu ni mate ngue'a gadí jamansu ni cuhē, madague'bē hin guí pä ē. ⁶ Nu'ē 'da yē cu gue bá peng bē guí 'bēi bi ma nanguē'e. Nu'bē mám peti-he bi xije ngue i ja nin huëcate. 'Yørqui ts'ē ra mate gui fäx'ē 'bē bi zøm bē mahøn'a, nguetho yün sähē da 'bäx'ē yüm 'bēhni Ojä. ⁷ Nguetho nu'ē 'da bi 'bēhni da mba n'danni da ma nanguē ra Jesucristo, nē hin te da 'yäp'ē hingui êc'yēi. ⁸ Jananguē'a jatho ga jamansuhē ē. Nē nu'bē dí fäxhē ē, dí comhbē ra 'bēfi nanguē räm Hman Ojä bēya.

Nu ra Diótfes in hēcpate

⁹ Dá penh'na n'da ra søcuä bē ja nim petihē. Pē nu ra Diótfes hingui nde da 'yøde 'bē'a dí mamhē,

nguetho in nde dim 'bet'o nanguēsē. ¹⁰ Jananguē'a, nu'bē dá mbagä bē, ga xi ahē 'bē dām petihē, 'bē'a i øt'a ra Diótfes, ngue di c'aman'ēje. Nē hinga høn't'a, nē hingui sin'ē yēm 'bēhni ya ní nets'i, nē di hēcpa ē to'o ēna da zin ē, nē i høn a thi bēya.

Im mamanho nanguē ra Demetrio

¹¹ Ma zi cu'i, dí xi i, hin ga tēnhdē ē yün t'øt'e yē ts'om'bäi, pē ga humbi ga tēnhdē yün t'øt'e yē hocjä'i. Nu'ē to'o zäi øt' ran ho, bim 'bēi ma'da'yo nanguē Ojä. Pē nu'ē to'o zäi øt' ran ts'o hingui pä Ojä ē. ¹² Pē nu ra Demetrio gätho im mamanho yē cu nanguē'a. Nē nu yün t'øt'e gätho din theui a ram Hma majuäni. Nēcä n'dat'a dí m mangä ngue xēn ho a ra Demetrio. Nē guí pädi ngue majuäni dí m mangä.

Rán zēgui ran zengua

¹³ Êmmē xēn gu 'bē'a dín nde ga xi'i, pē høn't'a dá huxä ra søcuä jaua. ¹⁴ Nguetho xømhma mi ts'ētho ga mbagä bē ba nu i, nē dan yäui bē. ¹⁵ Ojä da hyut'a ni mbēi. I penh'na ran zengua ni amigo 'bēcua nē dami zenguagahe ts'ē n'da ngu n'da ē guí 'bēhmbē bē. Nē høn't'a dí xi ahē ya.

JUDAS

Ran zengua

1 Nugä drá Judascä, drá 'yëhëgä ra Jesucristo, nê man 'yohëgä a ra Jacobo Santiago. Dí o't'ahë ra søcuä hönbë go hapë i 'bëh yë 'yëc'yëi, gätho ahë ngue Ojä bi huahn'nahë nê ëmmë di huëc'ahë, nê ra Jesucristo di jamansu ahë. ² Nê Ojä dí ndepe di 'da ahë rá mate xën ngu, nê da hyut'a ni mbëihë. Nê thocpa tho man'da gui hyámhbë rán huëcate Ojä.

Yë hyäte xänbate

³ Nu'ahë ma zë cu ahë dadí huëc'ahë, mí ndegä ga o't'ahë nangue 'be'a í pøjë Ojä gätho gahë. Pë dí m bëngä ngue n'dan'yo jatho ga xi ahë. Jatho gui hyuthë nzambëi guin yámhbë a rá m hma ma t'ëc'yëihë ngue bi 'dajë Ojä, dyë 'yëc'yëihë, n'damhma njon da zä di pä't'ahë 'be'a guí ëc'yëihë. ⁴ Dí xi ahë na, nguetho i 'bë i 'da ë yë hyäte xänbate, gue'ë 'darbë gadím pëtihë, nê him bi xi ahë ngue xën ts'o im bëni da 'yöt'e. ëmmë xën ts'otho nê hinguin 'yohë Ojä ë. Nguetho sä i ën ë: "Sä gui 'yöthë 'be'a go guím bënsëhë, nê hin di ën'nahë Ojä nguetho i ja rá mate," sä i ën ë yë hyäte. Him majuañi i man ë, nê nu'ë hingui ëc'yëi ma Hmuhë ra Jesucristo gue'a di mandagahë. Nê nt'o't'i bë ja rá m Hman Ojä 'be'a ran ënbi da nu ë i ma tengu na. Nê Ojä da 'yöt'e tengu bi ma. ⁵ Nuya dí n de ga bë'n'nahë 'be'a gá pähmbë má m'bet'o, ngue 'be'a bi 'yöt' Ojä maya'bë. Nu Ojä bi yän ë yë jã'i israel gue bi gëcpë ja ra häi Egipto, pë to'o gätho him bi 'yöt'e 'be'a nde Ojä, gätho Ojä bi japi bi du bë ma'ueni ë. ⁶ Nê nu 'da ë yëm 'behni mahëts'i mí ja yú ts'edi. Pë m'bejua bi 'beh yú ts'edi 'bë mí ts'on yün 'yomfëni. Janangue'a bá pøm bë mahëts'i guerpë mí 'bëi. Nuya Ojä hin di japi da bøm bë ja ra 'bexui guerpë 'bëhya. Nguetho nu'ë tengu nthu't'i yë cadena bë, nê da gopë asta gue'bë go da zøn ra pa din ja rán ts'ëmbi Ojä nts'utho. ⁷ Nê'ë yë jã'i mí 'bëpë ja ra hnini Sodoma nê ra hnini Gomorra nê yë hnini mbe 'darbë mí jahë, bi 'yöt' ran ts'o. Bi 'yöt' yën 'yomt'ëni, nê yën 'yohë bi 'yörpa ran ts'o yú min 'yohëhë, tengu 'bë ra xisu i 'bëhmi, nê yë xisu mí øt'e tengu a. Pë nu Ojä bi juadi nangue ra sibi mahëts'i. Nê nu'a 'be'a bi t'örpë, Ojä bi 'yuh ra hmëpya 'be'a da 'yörpa yë dädits'oqui. ⁸ Pë madague'bë i ja yë hmëpya 'be'a da 'yöt' Ojä, pë nu yë hyäte xänbate guexta'a i øt'e tengu mí øt' yë jã'i bë ja ra hnini Sodoma. I ma guesë Ojä i uti 'be'a da 'yöt'e xën ho gue'bë i 'uj, nê i ørpa ran ts'o rá jã'izehë. Nê i festhoho yün t'ëdi ra Hmu mahëts'i, nê di c'aman'ë tho yëm 'behni mahëts'i. ⁹ Pë nu ra Miguel rá

hmu yëm 'behni mahëts'i, hingui øt'e tengu i øt'ë yë hyäte xänbate. Nguetho nu'bë mín junt'ui ra zjthu nangue rá jã'i ra Moisés xën du, nu'a ra Miguel mí pädi ngue hingui ho 'bë dí yäp'a ra zjthu ram hma xën ts'o. Janangue'a bi t'ëm thoho a ra zjthu: "Ojä di hëc'a'i." ¹⁰ Pë nu'ë yë hyäte i man ran ts'o nangue yëm 'behni mahëts'i, nê nangue 'be'a gue majuañi. Pë nu'ë hingui pädi 'be'a gue majuañi. Hønt'a i pädi tengu yë xä'yo nê yë buru, nê i øt'e tengu ë. Pë Ojä di un yën ënbi nê di jua ë nangue ran ts'o i øt'ë. ¹¹ Huëcate ë i øt' yú pähä zehë tengutho bi 'yöt'a ra Caín. Nê nu'ë i nde da xänba yë jã'i 'be'a gue him majuañi, tengu bi 'yöt'a ra Balaam, n'damhma da däh ra mbëti. Nu'ë i festhoho yün t'ëdi a i ja rá ts'edi di mandagahë, tengu bi 'yöt'a ra Coré. Nê'ë da mba ma juadi, tengutho ra Coré. ¹² Nê nu'bë guí øt' nin ts'ihmëhë, gue'a ra hmëpya gadín huëjë n'da ngu n'da ahë, nê i søm bë yë hyäte xänbate, nu'ë tengu 'bë i pä't'a xën ts'o bë ja ni pahnihë. Nê nu'ë xingui ts'ë i pë'ts' yú sä da zi nangue yün johya zehë, nê xinguim bëni 'be'a nam bøn'a ran ts'ihmë. Pë nu'ë yë hyäte hin te i ja a di muui, tengutho yë güi hinguin 'youi ra 'ye, nê ran däh i tuts'i. Nê nu'ë tengu tho n'da ra za njäm'bë zëh yün dät'o. Tengutho n'da ra za xë 'yot'i bi 'yöt'e. ¹³ Nê nu'ë yë hyäte xänbate 'bë i yä, i mbafi tengu 'bë ëmmë mahyoni tho ë yüm hma. Teng u ra dehe bë ja ra dädëjã ngue ëmmë di hj 'bë i ën ran däh i, pë hønt'a 'be'a xën ts'o min 'youi ra dehe bi zopë ndendëjã. Nê nu'ë hingui sä da 'yut ra 'yu n'da nguetho tengu yë sø bi dägüi, hin din ja ran yot'i mahøn'a, da gohi ra 'bexui mazäi. ¹⁴ Nu'a ra Enoc bim pøngahyã maya'bë 'be'a nín juänbi da nu a n'da ngue i øt'e tengu i øt'ë. Nu'a ra Enoc, ná cät'a a rá m bom'бето ra Adán, bi ma: "Dami 'yøhmbë ya 'be'a da 'yöt' ra Hmu mahëts'i. Ba ëhë din 'yohë yë miyone thoho ë yüm 'behni mahëts'i, ¹⁵ ngue di juänba ë gätho ë i øt' ran ts'o. Nê di ënbi nangue 'be'a hingui ho bi 'yöt'ë, nê bi man ran ts'o nangue Ojä gätho ë ngue him bi 'yëc'yëi Ojä." ¹⁶ Nê nu'ë yë hyäte xänbate i sani nangue dí øt' mam 'bëihë tengu i nde Ojä. Nê i ma ëmbi ngue'a n'da ra jã'i rá ts'oqui a 'be'a nám 'bë ë. Nu'ë i øt' ran ts'o tengu i ndesë rá mbëi ë, nê din 'yëzëhë. Nê i xih rán ho ë mí'da yë jã'i ngue i honi 'be'a i ndesë.

Nu ra Judas bi zãm yë 'yëc'yëi nê bi xifi 'be'a da 'yöt'e

¹⁷ Pë nu'ahë ma zë cu ahë, dadí huëc'ahë, o guí pum-bënihë 'be'a bi man ë yú 'bäihë ma Hmuhë ra Jesucristo. ¹⁸ Ya bi xi ahë ngue dim 'bë i 'da, gue'bë rán zegui, ngue da den'nahë nê da 'yöt' ran ts'o i ja bë

mbo yú mbúi ɛ nɛ gue'a bi si ahɛ. ¹⁹ Nɛ nu'ɛ yɛ hyäte di dɛmp ɛ yɛ 'yɛc'yɛi din junt'i. Pɛ i sänzɛɛ 'bɛ'a i ɔt'e, nɛ hinguin 'yohɛ rá Hogandáhi Ojã ɛ. ²⁰ Pɛ nu'ahɛ ma zɛ cu'ahɛ, o guí ɔthɛ tengu i ɔt' yɛ hyäte, pɛ dami tɛni xɛn ho ni t'ɛc'yɛihɛ him ma thɔspi, nɛ gue'a dán te ni mbúihɛ a bɛya. Nɛ dami japi di manda ahɛ rá Hogandáhi Ojã 'bɛ guí yáɛɛ Ojã. ²¹ Dami 'yɔthɛ ram 'búi xɛn ho ngue din theui rán huɛcate Ojã, nɛ dami tɔmhɛ a ra pa ba ɛh ra Jesucristo ma Hmuhɛ, din ja rá yembúi nanguɛjɛ nɛ di 'dajɛ ra temazã. ²² Dami japi da 'yɛc'yɛi to'o di 'yon yú mbúi nanguɛ Ojã. ²³ Dami yám bɛ ja ran ts'o, tengu tho 'bɛ gá yám bɛ ja n'da ra sibi. Nɛ din ja ni yembúi nanguɛ ɛ 'da, pɛ damin ja-

mansuse ngue hin gui 'yɔthɛ yɛn ts'o tengu i ɔt'ɛ. Dami samhbɛ 'bɛ'a i ɔt'ɛ gue bi ts'on yú mbúi ɛ.

I ɛspa Ojã ra Judas

²⁴ Nu'a Ojã i ja rá ts'edi di jajɛ hin ga ɔthɛ yɛn ts'o, nɛ di dájɛ bɛ ja rá hmi mahoqui tho ma mbúihɛ. Nɛ ɛm-mɛ din jajɛ ran johya bɛ. ²⁵ Hɔnt'a n'datho Ojã i 'búi, nɛ hɔnt'a i pãdi xɛn ho. Nɛ di pøjɛ nanguɛ 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Jesucristo ma Hmuhɛ. Nɛ nu'a Ojã i ja rá nujxte tho ho, nu'a ra Hmuts'ɛt'abi, nɛ di manda 'bɛ'a gátho i ja rá ts'edi, nɛ gátho mí ja, nɛ i ja ya, nɛ din ja mazã. Nɛ hɔnt'a dí xi'ahɛ ya.

APOCALIPSIS

Rám hman ra Jesucristo bi sih ra Xuua

1 Nu'a Oja bi 'yut yú 'yēhē i 'bēcua ja ra häi. Janangue'a nu ra Jesucristo bá pēhna n'da rám 'behni mahēts'i bi 'yurcä dra Xuuagä, rá 'yēhēgä, 'be'a din ja. ² Ne nugä dra Xuuagä dí o't'ä ya 'be'a gätho dín nugä, ne'a rám hman Oja ne'a rám hman ra Jesucristo i xiqui. Gätho dí o't'ä ngue da fädi 'be'a majuani din ja. ³ Din johya gätho to'o da man'a 'be'a nt'o't'i ua ja ra søcuä. Ne din johya to'o gätho da 'yøde 'be'a din ja. Ne din johya 'be'a da 'yøt'e 'be'a gätho i mangua ja ra søcuä, nguetho him maya'a din ja 'be'a gätho nt'o't'i ua.

I t'orpa ra søcuä yē 'yēc'yēi bē ja yoto yē hnini

⁴ Nugä dra Xuuagä dí ot'ahē ra søcuä gätho yē 'yēc'yēi dim peti bē ja yoto yē hnini bē ja ra häi Asia. Oja di jap ahē ne da hyut'a ni mbēihē, guet'a Oja i 'bēi ne mi 'bēi, ne guet'a dim 'bēi mazai. Ne rá Hogandāhi Oja i juadi xēn ho rá ts'edi, gue i 'bēpē hapē di manda rá ts'edi Oja, i pen'nahē rán japi. ⁵ Ne bí pen'nahē rán japi a ra Jesucristo, ne da hyut'a ni mbēihē. Nu'a ra Jesucristo zai i mam majuani, ne rá mbēdi bi dambēni 'bē mi du, ne dim hmuts'ut'abi ne di manda gätho yē ts'ut'abi gue i 'bēcua ja ra häi. Nu'a di huēgahē ne bi yānjē nangue ma ts'oquihē, bi mberca ma mbēihē nangue ran ts'o, nangue rá ji bi mbām 'bē mi du bē ja ra pont'i. ⁶ Nu ra Jesucristo bi 'dajē ra ts'edi dan ts'ut'abihē ne dam mbājahē ga ørpahē rá 'bēfi bē i ja rá ts'edi Oja rá Ta. Ne nu'a ra Jesucristo din ja rá nujxte ne rá ts'edi hōn'bē go njām'bē mazai. Ne hōnt'a gam bēmhē a ya. ⁷ Nuna ra Jesucristo guet'a ba ēhē ban 'yohē yē güi, ne gätho yē jā'i da nu. Ne gätho to'o bi ēcpi da nu, ne gätho yē jā'i i 'bēcua ja ra ximhäi ēmme din ja ra dumbēi 'bē bi nu a. Majuani njabē din ja 'bē bá ēhē. Ne hōnt'a gam bēmhē a ya. ⁸ Nu ra Cristo bi 'yēna: "Nugä ra mbēdi dām 'bēcä, ne njām'bē him mi 'bēcä," ēn'a ra Hmu mahēts'i nujxte rá ts'edi, nu'a i 'bēi ne mi 'bēi, ne i 'bēi mazai.

Ra Xuua bi nu madä rá ts'edi ra Cristo

⁹ Nugä dra Xuuagä, ni cujē nangue ra Cristo, dí ot'ahē ra søcuä ya. Nujē dí comhbē yēn ēnbi guin nuhē nangue dí ēc'yēihē ra Hmu mahēts'i. Nu'a Oja di manda bē ja ma mbēihē, ne ra Jesucristo bi 'dajē ra ts'edi ngue hin dadí xōmbēihē 'be'a dí nuhē. Ne nugä dra Xuuagä dí ofädigä bē ja ra häi Patmos, n'da ra t'ähäi i ja bē ja ra dehe nguetho dím mangä rám hman

Oja ne dí mangä nangue ra Jesucristo. ¹⁰ Nu'a ra pa domingo dán yā'be Oja, ne 'bex bi bēngä a rá ts'edi rá Hogandāhi Oja. Ne dá øcä n'da ra nde bē ja ma xēthä tengu'bē n'da ra thēxi, ēmme nts'edi thoho. ¹¹ Ne nu ra nde bi 'yēna: "Nugä dra mbēdigä ne hinjam'bē ngue him mi 'bēcä, ne zai dí 'bēcä." Ne nu'a ra nde bi xicä, bi 'yēna: "Gui 'yo't' ya 'be'a gätho gui nu, ne gui pēpē 'bēh yē 'yēc'yēi, gue'ē dim peti bē ja yoto yē hnini bē ja ra häi Asia, guepē ja ra hnini Efeso, nepē ja ra hnini Esmirna, nepē ja ra hnini Pérgamo, nepē ja ra hnini Tiatira, nepē ja ra hnini Sardis, nepē ja ra hnini Filadelfia, nepē ja ra hnini Laodicea." ¹² Ne nugä dra Xuuagä 'bex dá nyēgui ngue dín nde ga nugä to'o bin yā. Ne dá nugä yoto yē lámpara ngue ra oro yú gua. ¹³ Ne dá nugä i 'bä inde bē ja yē lámpara ra Cristo, ngue'a bin jā'i ua ja ra ximhäi, mi he ra pahni xēm mba, i sørpē ja yú gua, ne man thu't'i rá tija n'da ran gēt'i ngue ra oro. ¹⁴ Nu'ē yú xtā tengu ra t'axca xidē'yo, ogue tengu ra t'axcase. Ne nu yú dā ēmme bi hyät'i tengu'bē n'da ra sibi i sø. ¹⁵ Ne nu'ē yú gua, ēmme di fēxni tengu ra xit'ēgui ra bronce di hoc ra sibi ne i pa nthāmmi xēn ho. Ne nu'a rá nde tengu yē dāthe xēn ngu ne nts'edi di hj. ¹⁶ Ne mi o rán 'yēi yoto yē sø, ne bi bōxpē ja rá nde tengu n'da ra espada i yoho yú het'i ngue din juānbate. Ne nu'a rá hmi ēmme bi fēxni tengu rá ts'edi ra hyadi 'bē bi hyuxyadi. ¹⁷ Ne nu'bē má nugä, dá tängä bē ja rá gua tengu'bē ya xtā tugä. Pē nuna bi dosca rán 'yēi ne bi xiqui: "Yo guin su, nguetho nugä dra mbēdigä ne dran zēguigä, ne hinjam'bē him mi 'bēcä. ¹⁸ Nugä zai dí 'bēi, guecä dá tugä pē nuya guí nu dí 'bēcä ya, ne dam 'bēcä mazai hōn'bē go njām'bē. Ne i ja ma ts'edi gue dadí manda hapē i pa ē xēn du. I jagä ran sogui ngue ga xocpa ē 'da, ne ga jurpa ē mi'da." ¹⁹ Ne bi xiqui, bi 'yēna: "Dami 'yo't' ya 'be'a gätho guí nu ya, ngue gätho i ja ya, ne'ē gätho din ja m'bejua. ²⁰ Ga xi a ya 'be'a ní hmēpya i ja bē man 'yēi, ngue yoto yē sø ne'ē yoto yē lámpara ngue yē oro yú gua. Gue yoto yē sø, rá hmēpya ē yoto yēm 'behni mahēts'i, gue di zē'ē dim peti bē yoto yē hnini, ngue 'da'a n'danni yē hnini i 'bēi. Ne nu'ē yoto yē lámpara rá hmēpya ē yoto yēm peti yē 'yēc'yēi hapē zai dim peti."

Ram hma da hmam bē ja ra hnini Éfeso

2 Nu'a ra nde bi xicä ngue ga o't'a n'da ra søcuä, ga undä a ram 'behni ngue i fāx ē yē 'yēc'yēi bē ja ra hnini Éfeso. Ne nu'a ra søcuä da hmam bē 'bēh yē 'yēc'yēi. Nu yēm hmanse a gue i 'yo inde bē ja yoto yē lámpara, ne i o rán 'yēi yoto yē sø. ² Ne nu'a ra nde bi

xi'x yu 'yɛc'yɛi bɛ, bi 'yɛna: "Dí paçã 'be'a gátho gá 'yøthɛ bɛ, nɛ dí paçã hangu nangu ra 'bɛfi gá 'yøthɛ. Nɛ dí paçã gue hin gán xømbɛi nangu ni 'bɛfiɛ. Nɛ dí paçã ngue xingui ts'ɛ gadí jafɛ da 'yøt' ran ts'om'bäi n'da. Nɛ gá 'yänhdɛ 'da yəm hman ɛ to'o ɛna yú 'bäihɛ ra Cristo, nɛ gá paħmbɛ yu hyäte tho ho ɛ. ³ Nɛ dí paçã gue hin gán xømbɛihɛ ran ɛnbi gá nuhɛ, nɛ ra 'bɛfi gá 'yøthɛ nangu gá 'yɛc'yɛigahɛ, nɛ xingui ts'ɛ gá 'yɛ'ts' ni t'ɛc'yɛihɛ. ⁴ Pɛ i ja ahɛ ts'ɛ gue hin dí numanhogã, ngue gá 'yɛs'hɛ ts'ɛ a guí bɛnjɛ ya nɛ hín gadín huɛjɛ. Nɛ hin guín jahɛ bɛ 'bɛ ra mbɛdi tho ho gá 'yɛc'yɛigahɛ. ⁵ Dami bɛmhɛ ya hangu na ngu bi ga'a ni t'ɛc'yɛihɛ 'bɛ gmí 'yɛs'hɛ a gní bɛnjɛ nɛ gá 'yɛ'ts' nin huɛcatehɛ. Dami päh nin 'yomfɛnihɛ ya. Dami thoju a gmí øthɛ rá mbɛdi tho ho. Pɛ nu'bɛ guexta'a guí øthɛ, ga 'uecã n'da ra lámpara 'bɛ, nɛ him man ga ja ahɛ tengu'bɛ ra lámpara bɛ guí 'bɛmhɛ, 'bɛ hin gui hoc nin 'yomfɛnihɛ. ⁶ Pɛ i ja ahɛ 'be'a xɛn ho ts'ɛ, nguetho n'dat'a dí m bɛmhɛ gue hin dí n numanhohɛ a i øt'ɛ yu nicolaítas. ⁷ Nu'bɛ i ja ni zaguhɛ, gui 'yøhmbɛ 'be'a da xi ahɛ a rá Hogandahi Oja gátho gyu 'yɛc'yɛihɛ. Nɛ nu'ɛ to'o hin da thapi nangu ran ts'o, ga undã ran t'ɛ-di da za yuñ dät'o bɛ ja ra za t'ɛmbi rá za ra temazai, gue i 'bäpɛ 'bɛ Oja," bi 'yɛn'a ra nde bi zoqui.

Ram hma da hmam bɛ ra hnini Esmirna

⁸ Nɛ xø bi 'yɛngui: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'bɛhni gue i fãx yu 'yɛc'yɛi bɛ ja ra hnini Esmirna. Nɛ gui xifi gue mam hmangã, guécã mi 'bɛcã 'bɛ ra mbɛ-di tho ho nɛ dam 'bɛcã mazai, nugã dá tugã nɛ dá ndants' mahøn'a nɛ dí 'bɛhya, gui 'yɛna. Nɛ nu'a ra søcuã da hmam bɛ 'bɛh yu 'yɛc'yɛi bɛ ra hnini Esmirna." ⁹ Nɛ ɛn'a ra nde: "Dí paçã 'be'a gátho nín ɛnbi guí sãhɛ nanguécã. Nɛ dí paçã gue gyu hyoyahɛ bɛ ja ra häi, pɛ xɛn ngu i ja ahɛ nangu Oja. Nugã dí paçã gue di c'aman'ɛ ahɛ 'da yu judío gue ɛnsɛ majuañi yu judío ɛ, gue nde da ma yú t'ɛhni Oja ɛ. Pɛ him majuañi yú t'ɛhni Oja ɛ, pɛgue rá m peti ra zithu a i øt'ɛ. ¹⁰ Nɛ 'yo guí suhɛ ran ɛnbi gue mi ts'ɛtho din ja ahɛ. Gui 'yøhmbɛ ya 'be'a din ja ahɛ, ngue gui nuhɛ rán ts'äte ra zithu nu'bɛ da jo ahɛ 'da ahɛ. Nɛ 'det'apa guin nuhɛ yuñ ɛnbi. Nɛ nu'bɛ hin gui 'yɛ'ts' ni t'ɛc'yɛihɛ madague'a gui tuhɛ, gá taħmbɛ xɛn ho a ra te 'bɛ. ¹¹ Nu'bɛ i ja ni zaguhɛ, gui 'yøhmbɛ ya 'be'a i xi ahɛ rá Hogandahi Oja gyu 'yɛc'yɛihɛ. Nɛ nu'ɛ to'o hin da thapi nangu ran ts'o, hin da mba bɛ ja ran ɛnbi mazai, nɛ hin di ɛnba a ná yoho ran ðate," bi 'yɛn'a ra nde bi xiqui.

Ram hma da hmam bɛ ra hnini Pérgamo

¹² Nɛ bi xic mahøn'a ra nde, bi 'yɛna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'bɛhni ngue i fãx ɛ yu 'yɛc'yɛi bɛ ja ra hni-ni Pérgamo, gue da mam bɛ 'bɛh yu 'yɛc'yɛi. Nɛ gui 'yøt'i 'be'a dí mangã gue i jagã ra espada yoho yú het'i. ¹³ Nugã dí paçã 'be'a guí øthɛ hapɛ guí 'bɛmhɛ, guerpɛ di manda ra zithu. Nɛ dí paçã gue hin gá hyehmbɛ ni t'ɛc'yɛihɛ, xingui ts'ɛ gá cønju nu'bɛ mi

mba ntho bɛ a ma hoga'yɛhɛ ra Antipas, guerpɛ 'bɛh ra zithu. ¹⁴ Pɛ i ja ahɛ ts'ɛ a gue hin dí numanhogã, nguetho i 'bɛ i 'da ahɛ i ten rán xädi ra Balaam, nu'a ran 'yohɛ gue bi xänba ra Balac 'be'a da 'yøt'e gue da hyät'ɛ yu israel. Nu ra Balac bi xih yu ja'i da den yün gopa yu hmite, ngue da zi 'be'a bi mbøspa ɛ, nɛ da 'yøt' ran 'yomt'ɛni. ¹⁵ Nɛ i 'bɛ i 'da ahɛ gue hingui nde da 'yɛ'ts' yün xädi yu nicolaítas, nɛ hin dí numanho 'be'a øt'ɛ. ¹⁶ Janangu'e'a dami päh nin 'yomfɛnihɛ. Nɛ nu'bɛ hin'na, ga mbagã bɛ n'dihi nɛ ga sɛ'ɛ nangu mam hmangã, tengu ra espada gue i pøm bɛ ma ndegã," bi 'yɛn'a ra nde gue bí 'yɛh mahɛts'i. ¹⁷ Nɛ bi thoqui bi xiqui, bi 'yɛna: "Nɛ to'o i ja yú zagu, da 'yøde 'be'a xi'a rá Hogandahi Oja yu 'yɛc'yɛi. Nɛ to'o hin da thapi nangu ran ts'o, ga undã ra maná mahɛts'i gue nt'agu. Nɛ ga undã n'da a n'da ra do xɛn t'axi guerpɛ nt'o't'i ma'da'yo rá thuhu zɛhɛ. Nɛ xinga gue'ɛ mi'da yu ja'i da baði 'be'a nt'o't'i bɛ, hønt'a to'o da hyäni," ɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

Ram hma da hmam bɛ ra hnini Tiatira

¹⁸ Nɛ bi xic mahøn'a, bi 'yɛna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'bɛhni gue i fãx ɛ yu 'yɛc'yɛi bɛ ja ra hnini Tiatira, gue da hmam bɛ 'bɛh yu 'yɛc'yɛi. Gui 'yorpi 'be'a dí mangã rá Ts'unt'ɛgã Oja, gue i sø ma dá tengu ra sibi i thɛ, nɛ nu'ɛ ma gua di fexni tengu n'da ra bronze ra xit'ɛgui gue i pa nthammi xɛn ho. ¹⁹ Dí paçã 'be'a gátho guí øthɛ nɛ dí paçã gue i ja nin huɛcatehɛ nɛ majuañi guím bɛnjɛ, nɛ ja a ni t'ɛc'yɛihɛ xɛn ho. Nɛ dí paçã gue guí øthɛ xɛn ho rá 'bɛfi Oja, nɛ hin gán xømbɛihɛ. Nɛ man'da xɛn ho guí øthɛ ya xinda gue'bɛ ra mbɛdi tho gá 'yɛc'yɛihɛ. ²⁰ Pɛ i ja ahɛ ts'ɛ a hin dí numanhogã, nguetho gadí jafɛ in xänbate bɛ n'da ra xisu, ra Jezabel, gue'a i ɛnsɛ rá pøngahya Oja. Pɛ nu'a i xänba yu 'yɛc'yɛi bɛ da den yün ts'ihmɛ yu hmite, nɛ i xänba ran 'yomt'ɛni. ²¹ Nugã dá tøm'i a ra xisu ngue xtí päh rán 'yomfɛni, pɛ hingui nde, i nde di thocta a ra ts'on'yomfɛni. ²² Janangu'e'a ga un ran ɛnbi nts'edi, gue din hyɛn'na ra xisu, nɛ'ɛ gátho to'o i tenni da nu ran ɛnbi nts'edi gue ga undã. Nɛ din jabɛ ga øt'ä nu'bɛ hin dí päh yün 'yomfɛni ɛ nɛ hin da hyeh ran ts'o i øthɛ a ra xisu. ²³ Nɛ nugã ga ho gátho yú t'ɛhni a ra xisu, guerpɛ da ba ɛ gátho yu 'yɛc'yɛi gue dí paçã yün 'yomfɛni yu ja'i, nɛ dí paçã 'be'a gátho in nde yú mbɛi ɛ. Nɛ ga cos'ahɛ 'be'a gá 'yøthɛ n'da ngu n'da ahɛ. ²⁴ Pɛ mi'da ahɛ bɛ ja ra hnini Tiatira gue hin gá tɛnhdɛ rán xädi ra xisu, nɛ hin guí paħmbɛ rán xädi ra zithu tengu i man ɛ 'da gue ɛna paði xɛn ho rán xädi ra zithu. Nɛ nugã hin ga 'da ahɛ man'da xɛn hɛi gui 'yøthɛ. ²⁵ Pɛ hønt'a ga xi ahɛ, guim benthɛ xɛn ho ni t'ɛc'yɛihɛ asta gue'bɛ go bá ɛcã mahøn'a. ²⁶ Nɛ nu'ɛ to'o hin da thapi nangu ran ts'o, nɛ'bɛ di thoqui da 'yøt'e 'be'a gátho dí ndegã asta gue'bɛ go rán zɛgui ra pa, ga undã ran t'ɛdi di manda 'da yu xɛqui ra häi, ngue ga comhbe ra ts'edi bi 'dacã ma Ta. ²⁷ Nɛ'ɛ di manda gátho ɛ yu ja'i ngue 'dahma 'dan'yo bɛ na ya. Nɛ da 'yut ram fet'ɛgui ɛ man sɛihɛ, tengu'bɛ da xɛn ra jahäi a ra bareta ngue din tɛxt'i. Nɛ gue'a ra ts'edi bi

'dacä ma Ta. ²⁸ Nugä tengu'bu dra Dąşø. Ne to'o da 'yøt'e 'be'a xøn ho, dam 'bøhmbe 'bu guá pengä. ²⁹ Ne nu'bu i ja ni zaguhø, gui 'yøhmbe 'be'a i xih rá Hogandåhi Ojå yø 'yęc'yei," řn'a rá Ts'unt'ø Ojå.

Ram hma da hmam bu ra hnini Sardis

3 Ne xø bi 'yęng mahøn'a: "Nuya gui 'yorpa ra søcuå ram 'behni i fäx ø yø 'yęc'yei 'buøø ja ra hnini Sardis. Ne gui xih mam hmangä, ngue dí 'bu'be rá Hogandåhi Ojå i juadi xøn ho yú ts'edi. Ne i o ma 'ye ø yoto yø sø. Ne nuna mam hma da hmam bu 'bøh yø 'yęc'yei. Nugä dí paçä 'be'a gätho guí øthø bu. Nu ahø guí mamhø maxøts'e thofo, ne sä guí řmhø guí 'bøhmbe nangue Ojå, øe dí paçä, nu ahø, tengu'bu ya xøn du ni tehø. ² Pe daman nuhmbe ya, ne dami za-cuahø a zø ts'ø ni t'ęc'yeihø bi bongui, n'damhma him majuåni da du ni tehø ngue gan ønbahø mazä. Nguetho dí paçä gue hin guí øthø in nde Ojå gui 'yøthø. ³ Dami bømhbø ya 'be'a bi sän'nahø. Nuya dami päh nin 'yomfënihø, ne dami tenhdø 'be'a gá paøhmbe rá mbødi. Pe nu'bu hin gui päh nin 'yomfënihø, ga mbagä bu tengu n'da ra bø, ne hin gui paøhmbe 'be'a má ora ga søngä bu, ne ga øn'nahø. ⁴ Pe i 'bu'i 'da ahø gue him bi ts'on yú mbøi. Ne nu'ø dan 'yohe ø, ne da hye ø yø pahni xøn t'axi nguetho yún sähø dan 'yohe," bi 'yęn'a ra nde bí 'yęh mahęts'i. ⁵ Ne bi thoqui bi xic ra nde, bi 'yęna: "Ne nu'ø to'o hin da thåpi nangue ran ts'o, da hye yø pahni xøn t'axi. Ne hin ga ts'onba yú thuhu i huxøø ja ra søcuå i ma to'o i ja ra temazåi. Ne gam mangä gue ma mbetigä ø, gueøø ja rá hmi ma Ta, gueøø i 'båh yøm 'behni mahęts'i. ⁶ Ne nu'bu i ja ni zaguhø, dami 'yøhmbe 'be'a i xih rá Hogandåhi Ojå ø yø 'yęc'yei," řn'a ra nde.

Ram hma da hmam bu ra hnini Filadelfia

⁷ Ne bi xiqui mahøn'a: "Nuya gui 'yo't' man'da ra søcuå, gui un'na ram 'behni i fäx ø yø 'yęc'yei 'buøø ja ra hnini Filadelfia, gue da hmam bu 'bøh yø 'yęc'yei. Ne gui xih mam hmangä gue xøn hothogä, hin'yø ma ts'oqui, ne høn't'a majuåni dí m mangä. Ne dí hå ran sogui ngue ra hmepya i jagä ra ts'edi tengu ra hmepya bi 'yu'a ra David. Ne nu'bu ga xocpa n'da bu ja ma ts'edi, njo'o n'da da zä da gurpi, ne nu'bu ga jurpa n'da, njon da zä da xocpi. ⁸ Nugä dí paçä 'be'a gätho guí øthø bu, ne dá xoc'ahø rá 'yu Ojå man'da da zä gui 'yørcahø ma 'befi, ne hingui sä n'da ra ja'i da got ra 'yu. Ne dí paçä ngue hingui zaqui ni t'ęc'yeihø, øe i ja ahø ts'ø. Thocua thofo gá ten man xädigä, xíngui ts'ø gá hyegahø. ⁹ Pe nuya dami 'yøhmbe ts'ø ya 'be'a din ja yø ja'i bu gue i ten ra zjthu, nu'ø im ma gue yø hogajudío ø, øe him majuåni yø hogajudío, ngue hingui ten Ojå ø. Nugä ga japi din danyahmu bu ja ni guahø to'o i ten'na ra zjthu, n'dahma da bå ø řmmø ngue dá dí huęc'ahø gyø 'yęc'yeihø. ¹⁰ Ne nangue a dá xi ahø, ne hin gán xømbøihø 'bu mi mba ma øn'ni ahø, tengugä, janangue'a ga jamansu ahø nu'bu bi zøn ra pa din ja ran ønbi nts'utho ua ja ra ximhäi, ngue da ts'ä gätho

yø ja'i i 'bøcua ja ra ximhäi. ¹¹ Nuya him maya'a ga mbagä bu. Nde'bu gan jamansuhø gue hin gui jafø n'da di ts'on'na ni t'ęc'yeihø, ngue hin da zä gui hyømhbø 'be'a gá taøhmbe. ¹² Ne nu'ø to'o hin da thåpi nangue ran ts'o, ga japi da hyøn a ra 'befi nuixte thofo, ngue tengu n'da ra guangu bu ja rá ngu ma Ojåhø mahęts'i, ne njam'bu da bøm bu. Ne ga o't'ä rá thuhu ma Ojå bu ja rá ja'i, ne ga orøø rá thuhu rá hnini ma Ojå, Jerusalén ma'da'yo, guet'a ra hnini ba çapø bí 'bu Ojå mahęts'i. Ne'a ma thuhu ma'da'yo ga o't'ä bu ja rá ja'i ø. ¹³ Ne to'o i ja yú zagu, dami 'yøhmbe 'be'a i xih rá Hogandåhi Ojå ø yø 'yęc'yei," bi 'yęna.

Ram hma da hmam bu ra hnini Laodicea

¹⁴ Ne bi xiqui mahøn'a, bi 'yęna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuå ram 'behni i fäx ø yø 'yęc'yei 'buøø ja ra hnini Laodicea, da hmam bu a. Ne gui xih mam hmangä guecä zaí dí m mam majuåni. Nugä dá øt'ä 'be'a gätho i ja ua ya gue bi zänd Ojå. ¹⁵ Nugä dí paçä 'be'a gätho gá 'yøthø bu, xøgue guí 'yo indethø, yoho nin 'yomfënihø, ne 'da xni hothø. Man'da xcä numanho ahø 'bu n'dat'a ni t'ęc'yeihø xquí 'yøthø, xtån ho ogue hin di ho. ¹⁶ Pe nugä dí san'nahø a gá 'yøthø, ne ga sox ahø. ¹⁷ Guetho nu ahø sä guí řmhø gyø membetihø 'be'a gätho guí homhbø, ne guí řmhø hin'yø 'be'a man'da guí homhbø. Pe nugä dí paçä gue hin'yø 'be'a i ja ahø di muui. Pe huęcate ahø, xøgue ndumbøi thofo ahø, tengu'bu gyø 'yåhehø ne guí xädähø," řn'a ra nde bí 'yęh mahęts'i. ¹⁸ Ne xø bi 'yęna: "Nugä gan zo ahø ts'ø, gua řhmbø ga 'da ahø ra temazåi, tengu'bu gui tämhøø ra oro mahoqui ngue ra sibi, janangue'a majuåni gam membetihø. Ne ga 'da ahø ran ho ni mbøihø, tengu'bu gui tän yø pahni xøn t'axi gui hyehø, janangue'a hin gui øe'ts' ni sähø ngue hin'yø 'be'a gdí comp' ni ja'ihø. Ne ga xoc'a ni dähø, tengu'bu gui tämhøø ra 'yęthj gui cospa ni dähø, janangue'a da zä gui nuhø xøn ho. ¹⁹ Nugä ga dømhyå ahø ts'ø, ne ga 'da ahø ts'ø ran ønbi gätho to'o dadí huęcä, n'damhma di hoc'a ni mbøihø. Janangue'a daman řyahøø gui päh nin 'yomfënihø. ²⁰ Nuya gui 'yøhmbe ts'ø, nguetho dí 'bäcä bu ja ra goxthi, dí n zo ahø. Ne to'o da 'yøh ma ndegä ne da xogui, ga çøøø, dam 'bu'be bu ne dam pa'be. ²¹ Ne to'o hin da thåpi nangue ran ts'o, ga japi ga huxhe bu mahęts'i, gueøø i ja ma ts'edi, tengutho 'bu má tapä ran ts'o ne dí hux'be ma Ta bu mahęts'i. ²² Ne to'o i ja yú zagu, da 'yø'a i xi a rá Hogandåhi Ojå ø yø 'yęc'yei," bi 'yęn'a ra nde bi xiqui.

Ran thånde bu mahęts'i

4 Ne nu'bu mi jua a bi mam bøya, dá ndøts'e, ne dá nugä nsoqui n'da ra jut'i mahęts'i. Ne nu'a ra nde dá øcä tengu thofo n'da ra thøxi i yå nts'edi, bi 'yęngui: "Ba řcua ne ga ut'a'i 'be'a jatho din ja m'bejua." ² Bex bi 'dacä ra ts'edi rá Hogandåhi Ojå gue bi zä dá nugä bu. Ne dá nugä bu mahęts'i n'da ran thuts'i mahoqui xøn ho, tengutho bu hux yø hmuts'øt'abi. Ne mí huxøø n'da. ³ Ne nu'a to'o mi hupø, di fexni tengu yø fexna sø-

do ra jaspe oque ra cornalina. Ne bi go'ma ra 'bejuni di fexni tengu ra fexna sodo ra esmeralda. ⁴ Ne bi mbas' pɛ ja ran thuts'i mi 'däte ma goho yɛn thuts'i, guepɛ mi hupɛ 'däte ma goho yɛ dɔc'yei. Gätho mi he yɛ pahni xɛn t'axi ne mi hu'ts' yú corona ra oro. ⁵ Ne guepɛ ja ran thuts'i mi hɔ inde, bi bɔm bɛ ra huzi nts'edi, ne ran gäni ɛmmɛ di thoni, ne yɛ nde. Ne nubɛ mi hu a n'da, mi ja bɛ yoto yɛ sibi gue mi xeh yɛ t'asi-bi, rá hmeɽpa rá Hogandahi Oja ɛ, gue í juadi xɛn ho yú ts'edi. ⁶ Ne nubɛ mi hu a n'da, mi ja bɛ n'da ɛna ra deja, ne ɛna ra xito. Ne dá nugä goho yɛn t'uti gue madim 'bä't'a ran thuts'i, gue i 'bɛi. Ne gätho goho yɛn t'uti mi ja yú dä bɛ yú hmi ne yú xɛthä, ne gätho yú ja'i. ⁷ Nu'a n'da ran t'uti bi nequi tengu n'da ra zate ra león, ná yoho bɛya bi nequi tengu n'da ra toro, ne ná hyu bɛya bi nequi tengu rá hmi ran 'yohɛ, ne ná goho bi nequi tengu n'da ra dɔpents'ɛ madí tɛnts' yú zahua, tengu'bɛ'yo. ⁸ Ne gätho goho yɛn t'uti i 'bɛi, ja n'da ngu n'da 'dato yú hua. Ne gätho yú hua i ja xɛn ngu yú dä maxɔts'e neɽɛ mbo. Ne ma pa ne ra xui bi dande Oja, xingui ts'ɛ bin hɛ'a nán tuhu, ne bi 'yɛm 'bɛ min tuhu:

Xɛn ho, xɛn ho, xɛn hotho Oja
 nujxte rá ts'edi,
 gue'a mi 'bɛi ne i 'bɛhɛya, ne guet'a i 'bɛi mazai.
⁹ Ne gätho goho yɛn t'uti bi dande a gue mi hu inde bɛ, bi 'yɛspa a Oja ne bi xifi jamadi Oja gue i 'bɛhɛya ne dim 'bɛi mazai hɔn'bɛ go njam'bɛ. ¹⁰ Ne nu'bɛ mi dande Oja yɛn t'uti, gätho 'däte ma goho yɛ dɔc'yei bin danyahmu bɛ ja rá hmi a i hu inde bɛ, ne bi un'ndɛ yú corona ra oro gue mi hu'ts'i. ¹¹ Ne bi 'yɛna:
 Nu'i ma Hmu ahe, ma Oja ahe,
 hɔn'a thoho nin säui din ja ni nujxte ne ni ts'edi, ne hɔn'a thoho nin säui da numansu a ɛ gätho i 'bɛi.
 Nguetho gätho gá 'yɔt'e 'be'a i ja ya,
 nangu ne ni pähä zehɛ, ne gue'a ni pähä án ja'ɛ 'be'a i ja ya.

Ra T'ude'yo rán säui di tɛnts'a ra sɔcuɔ

5 Ne nugä dra Xuuagä dá nugä a mi huxpɛ ja ran thuts'i mi cɔ bɛ rán 'yei n'da ra sɔcuɔ m'bants'i ne nt'o't'i maxɔts'e neɽɛ mbo. Ne mi ja yoto yún cuahmi bɛ ja ra sɔcuɔ. ² Ne dá nugä n'da ram 'behni mahɛts'i xɛn zaqui, ne nts'edi bi ma: "Ha 'bɛ a n'da rán säui da xɔc'ɛ yún cuahmi i ja ua ja ra sɔcuɔ, ngue di tɛnts'i," bi 'yɛna. ³ Ne xinga n'da mi 'bɛpɛ mahɛts'i, xinga n'da mi 'bɛpɛ ja ra häi, ne xinga n'da mi 'bɛpɛ i 'bɛ ɛ xɛn du rán säui da xɔc'ɛ yún cuahmi ra sɔcuɔ ngue da baɔi 'be'a nt'o't'i bɛ. ⁴ Ne nugä dra Xuuagä ɛmmɛ dán zongä nguetho njongui 'bɛi rán säui di tɛnts'a ra sɔcuɔ ngue da nu 'be'a nt'o't'i bɛ. ⁵ Ne nu n'da ra dɔc'yei bi 'yɛngui: "O guí zoni," bi 'yɛngui, "nguetho 'bɛ'a n'da t'ɛmbi ra León nangué rá 'yɛ ra Judá, ne rá 'yɛ ra ts'ɛt'abi ra David, nu'a him bi thapi nangué ran ts'o, ne da zä da xɔc'ɛ yún cuahmi ra sɔcuɔ." ⁶ Ne 'bex dá nugä n'da i 'bä inde bɛ 'bɛh yɛn t'uti, ne'ɛ 'däte magoho yɛ dɔc'yei. Ne nu'a bi nequi tengu n'da ra T'ude'yo bi mba ntho. Nu'a ra T'ude'yo mi ja yoto yú dani ne mi ja yoto

yú dä, gue'a ra hmeɽpa rá Hogandahi Oja gue í juadi xɛn ho yú ts'edi, bá 'behni gätho ná ngɛni ra ximhäi. ⁷ Ne bi mba bɛ ne bi gɔnba ra sɔcuɔ gue mi ja bɛ rán 'yei n'da gue mi hupɛ ja ran thuts'i. ⁸ Ne nu'bɛ mi gɔnba ra sɔcuɔ, nu'ɛ 'däte magoho yɛ dɔc'yei bin danyahmu bɛ ja rá gua ra T'ude'yo. Ne n'da ngu n'da mi hɔ yú arpa'bida, ne gätho mi ja yú ximbo ra oro mayuh rán dega ra za i yɛmanho, ra hmeɽpa gue ní mba nt'ɛspi Oja, gue i ɛspa Oja ɛ yú t'ɛhni. ⁹ Ne gätho bin tu a n'da ra thuhu ma'da'yo, ɛn'ɛ:

Hɔn'a zehɛ i nin säui gui xɔcua yún cuahmi ra sɔcuɔ, nguetho ya bi tho i, ne nangu ne ni guí jut'ɛ yɛ ja'i, ngue gá 'yɔrpa yú mbeti Oja ɛ
 gätho ɛ 'da gue 'dahma 'dan'yo bɛ na ya, ne gätho ɛ 'da gue 'dahma 'dan'yo yú 'yɛ, ne gätho ɛ 'da gue 'dahma 'dan'yo yú häi mi 'bɛi.

¹⁰ Ne gá un ni ts'edi din ts'ɛt'abi, ne dim mbäja bɛ di manda rá ts'edi Oja,
 ne di manda bɛ ja ra häi, bi 'yɛm 'bɛ min tuhu.
¹¹ Ne nugä dra Xuuagä, 'bex dá nugä ne dá ɔcä yú nde yɛm 'behni mahɛts'i ɛmmɛ xɛn ngu yɛ munts'i, ngue yɛ millone thoho madim 'bä't'a mi hupɛ ja ran thuts'i, ne yɛn t'uti ne yɛ dɔc'yei. ¹² Ne gätho yɛm 'behni mahɛts'i nts'edi bin tuhu, ne bi 'yɛm 'bɛ min tuhu:
 Nangué bi du ra Jesús ra T'ude'yo,
 rán säui din t'un rá ts'edi, ne 'be'a gätho di muui,
 ne ran 'yomfɛni nujxte, ne ra ts'edi nujxte,
 ne da hyɔnba yúm hman ɛ i numansu. Ne da t'ɛspi ne ɛmmɛ da hnumanho.

¹³ Ne 'bex dá ɔcä bi mba nt'ɛspi a huxpɛ ja ran thuts'i, ne ra Jesús ra T'ude'yo. Gätho i 'bɛi bi man'ɛ tengu n'dare thoho:
 Majapi thoho ne i hnumansu ngue nujxte thoho. Ne din ja rá ts'edi xɛn ho,
 ne gätho i 'bɛi da 'yɛspi hɔn'bɛ go njam'bɛ mazai. Njabɛ bi ma gätho i 'bɛpɛ mahɛts'i, neɽɛ ja ra häi, ne'ɛ xɛn du, ne'ɛ 'bɛpɛ ja yɛ de ja, ngue n'dat'a bi man'ɛ.

¹⁴ Ne gätho goho yɛn t'uti i 'bäpɛ mahɛts'i bi 'yɛna: "Necähe n'dat'a dím bɛmhbe a," bi 'yɛn'ɛ. Ne gätho 'däte magoho yɛ dɔc'yei mi 'bɛpɛ bin danyahmu i thande a hu'inde bɛ mahɛts'i, ne ra T'ude'yo.

Yoto yɛn cuahmi

6 Ne nugä dra Xuuagä dá nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xɔc'a rá mbɛdi rán cuahmi ra sɔcuɔ ne bi dɛ'mi di tɛnts'a ra sɔcuɔ. Ne n'da ran t'uti bi xicä, ne nt'ode rá nde tengu ran gäni: "Ba ɛcua gua nuua," bi 'yɛngui. ² Ne dá hɛtä bɛ, ne dá nu n'da ra t'axca ndɔfani. Ne nu'a mi huxpɛ mi hɔ n'da ran sa, ne bi mba ma unni n'da ra corona. Ne bi mba bɛ zai da dɔh yɛn sui din ja. ³ Ne nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xɔc'a ná yoho rán cuahmi ra sɔcuɔ. Ne dá ɔcä a bi mam man'da ran t'uti, bi xicä: "Ba ɛhe, gua nu," bi 'yɛngui. ⁴ Ne dá nugä, bi bɔm bɛ n'da ra thenga ndɔfani. Ne mi huxpɛ n'da, ne bi mba ma unni ra espada xɛm mba. Ne bin t'un'na ran t'ɛdi gue di japi din sɛ'ɛ yɛ ja'i gätho 'bɛpɛ ja ra ximhäi, ngue din hyo n'da ngu n'da ɛ. ⁵ Ne nu'a ra

Jesús ra T'ude'yo bi xocua ná hyu ran cuahmi, ne xó dá ócä rá nde man'da ran t'uti bi xicä: "Ba ðe, gua nu," bi 'yengui. 'Bex dá nugä bi bóm bə n'da ra 'bondofani, ne mi huxpə n'da mi hā ra t'ent'i. ⁶ Ne dá ócä n'da ra nde bi bóm bə mi 'bāh yən t'uti, bi 'yēna: "Hōnt'a n'da kilo ra trigo da dān'a n'dapa, ne hōnt'i hyu kilo ra cebada da dān'a n'dapa. Pe dami jamansuhə ra aceite ne ra vino, o gadí japi dim 'bedi." ⁷ Ne nu'bə mi xóc'a ná goho ran cuahmi a ra T'ude'yo, dá ócä rá nde man'da ran t'uti, bi 'yengui: "Ba ðe gua nu," bi 'yēna. ⁸ Ne 'bex dá nugä bi bóm bə n'da ra ndofani xən c'axt'i ts'ə. Ne mi huxpə a n'da t'əmbi ran dāte, ne mí ten'na ran dāte n'da gue xí bóm bə 'bə xən du. Nu'ə bin t'un ra ts'edi di manda ə ná goho bə 'bəh yə jə'i gātho ra ximhāi. Ne nu'ə bin ja ra ts'edi gue da hyo yə jə'i nanguə ra espada, ne nanguə din tumanthuhu, ne nanguə ra gēhē, ne yə zate da hyo yə jə'i. ⁹ Ne nu'bə mi xóc'a ná cət'a rán cuahmi a ra sōcuə. Ne dá nugä bə n'da ra mēxa guerpə i pa m'bōspe Ojā, gue bim 'bōts'e zehē ə yə 'yēc'yēi. Ne dá nugä bi hyupə 'bimēxa yú te ə gātho i tho a rām hman Ojā, ne bi ma nanguə ra Cristo. ¹⁰ Ne gātho ə mi hupə 'bimēxa nts'edi bi 'yēna: "Ma Hmu tətetho ni ts'edi, ne xən ho i, ne majuəni guím ma. Ham'mi pa gui tō'mi ngue gui 'yōrpa ran juəbi ə, ne gui cōspa ə yə jə'i 'bəpə ja ra ximhāi 'b'e'a bi 'yōrcahe," bi 'yēn'ə. ¹¹ Pe nu'ə bin t'un yú pahni xən t'axi, ne bi sífi da dō'mi ts'ə 'da yə pa, ja gue'bə bi gua'ə dí du a rām hman Ojā ə yú m'yēhēhə, ngue tengu ə. ¹² Ne nugä dra Xuuagä dá nugä ra T'ude'yo bi xóc'a ná 'dato rán cuahmi a ra sōcuə. Ne 'bex bin ja n'da ra 'yāmhāi nts'utho. Ne nu'a ra hyadi gātho 'bex bi boqui tengu n'da ra 'bo'bōt'e, ne nu'a ra zāna 'bex bi thengui tengu ra ji. ¹³ Ne gātho yə sō bi dāpə hāi, tengu n'da ra za i hōh yén dāt'o 'bə i huə ran dāhi. ¹⁴ Ne nubə xən c'ammi ra ximhāi, bi mba m'bants'i tengu'bə ra sōcuə, bim 'bedi. Ne gātho yə t'əhāi mi ja bə ja ra dehe, pe ne'ə gātho yə t'əhə, bi mba ma pādi bə mi ja. ¹⁵ Ne gātho yə ts'ət'abi bə ja ra hāi, ne gātho yú ngərpi yə jə'i, ne gātho yə hmudofui, ne gātho yə mēmbeti, ne gātho i jase yú ts'edi, ne gātho yə 'yēhē, ne gātho hing yə 'yēhē, bi mba bə dāpo, mi honi hāpə din 'yāni guerpə ja yə hyānhāi, o guerpə ja yə hyādo. ¹⁶ Ne gātho mi nde ə da zēmba yú yə do 'bə bi xo't' yə t'əhə ne da go'mi, ngue i su da nu a rá cue a i huxpə ja ran thuts'i mahęts'i, ne'a ra T'ude'yo. ¹⁷ Nguetho bi zōn ra pa ran ənbi nts'utho, ne njon da zā da hyāt ran ənbi.

Rá 'bede ə yə israel bə mahęts'i

7 Ne nubəya dá nugä goho yəm 'bēhni mahęts'i, ne 'da a n'danni mi 'bāpə rá nyāni ra ximhāi i sām'ma ran dāhi i 'yo ua gue xíngui ts'ə din 'yo bə ja ra hāi, o guerpə ja ra dādeja, ne xínga gue di 'yān yə za. Ne'ə yə dādeja hin di 'yāni, di nequi tengu n'da ra xito xən juāni thoho. ² Ne dá nugä n'da ram 'bēhni mahęts'i bí 'yēpə ní bōx ra hyadi, ne nu'a bá hyā a rá sello Ojā ngue i 'bēi, ne nts'edi bi mba't'ə goho yúm 'bēhni Ojā gue i 'bāpə yú nyāni ra ximhāi. Gue'ə mi 'bāpə bin t'un ra ts'edi di ənba ra hāi ne ra dādeja. ³ Ne nu'a ram 'bēh-

ni mi hā ra sello, bi xi ə mi'da gue da dō'mi ts'ə, him 'bex di ənba ra hāi o gue ra dādeja o gue yə za, ja gue'bə di selloba bə ja yú dē yə 'yēc'yēi a rá sello Ojā. ⁴ Ne dá ócä hangu bi 'beh yə jə'i di jap ra sello yú dē, n'da ciento ne yote ma goho mahuāhi, bi thāsta ə yúm bom'beto yú ts'ənt'ə ra Israel. ⁵ Bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Judá. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Rubén. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Gad. ⁶ Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Aser. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Neftalí. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Manasés. ⁷ Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi ə yúm bom'beto ra Simeón. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi yúm bom'beto ra Leví. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi ə yúm bom'beto ra Isacar. ⁸ Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi ə yúm bom'beto ra Zabulón. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi ə yúm bom'beto ra José. Ne bi thāsta ə 'de'mayo mahuāhi ə yúm bom'beto ra Benjamín.

Yə jə'i mi he yə pahni xən t'axi

⁹ Ne nugä dra Xuuagä, dá handi ne dá nugä xən ngu yə jə'i ne njon da zā da mbede hangu na ngu dá nugä. Dá nu ə i 'bāpə gātho ə 'da gue 'dahma 'dan'yo bə na yə, ne gātho ə 'da gue 'dahma 'dan'yo yú 'yə, ne gātho ə 'da gue 'dahma 'dan'yo yú hāi mi 'bēi. Ne gātho ə mi 'bāpə mí hēt'a mí huxpə ja ran thuts'i bə mahęts'i, ne mi hēt'a ra Jesús ra T'ude'yo. Gātho mi 'bāpə mi he yú pahni xən t'axi, ne mi cā yə xijam'boza. ¹⁰ Ne gātho nts'edi bi 'yēna:

Əmme dín numanho ahe, ma Ojā ahe, tətetho ni ts'edi, ne'e gra Jesús gra T'ude'yo, dí ęs'ahe ngue gá pōje, bi 'yēn ə.

¹¹ Ne gātho yəm 'bēhni mahęts'i bi mbä'ts'a mi hupə made bə mahęts'i, ne gātho 'dāte ma goho yə dāc'yēi ne'ə gātho goho yən t'uti bi mbäs' thoho gātho mi 'bəpə, bin dānyahmu, bi nye'mahāi, bi dānde Ojā i hu inde bə. ¹² Gātho bi 'yēna:

Necāhe 'dat'a dím bēmhbe, dí ęs'ahe, ma Ojā ahe, nujxte xən ho i.

Ne gātho guí pādi. Zāi dí xi ahe jamadi nanguə ran ho guí őrcahe. Dín numansu ahe, ne nte guí hēmbi, pe i ja ni ts'edi xən ho, ne gam 'bēi hōn'bə go njām'bə mazāi.

Ne hōn'a tho dím bēn ahe ya, bi 'yēn'ə.

¹³ Ne nu n'da ra dāc'yēi bi 'yāngä dra Xuuagä: "Ha guí pādi hāpə bá nex yə." ¹⁴ Ne dá ęmp'a ra dāc'yēi: "Nu'i guí pādi." Ne nu'a ra dāc'yēi bi 'yēngui: "Nu'ə gue'ə bi 'yēc'yēi Ojā 'bə mi ja ran ənbi ndumbēi tho bə ja ra ximhāi. Ne nu'a rá ji ra Jesús gue a í bo yú pahni ə, bi japi xtan t'axi. ¹⁵ Jananguə'a i 'bāhne ja rá hmi Ojā yə. Ne in 'yēhē ma pa ne ra xui ua ja rá nijā Ojā. Ne gue'a i huxpə ja ran thuts'i di jamansu yə. ¹⁶ Ne him man'dandj din tumanthuhu yə, ne him man'dandj din tuthe. Ne him man'dandj da nu ran ənbi nam pa ra hyadi, xinga gue ə mi'da xəm pa di ənbi. ¹⁷ Nguetho nu ra Jesús ra T'ude'yo gue i 'bə inde bə mahęts'i da 'yōt'e tengu 'bə ra mbāndē'yo, ne da zixpə hāpə i ja ra

dehe gue di un ra te yú mbæi. Ne nu'a Oja him man'dandj di japi din zoni."

Ná yoto ran cuahmi ne ra t'uts'i ra oro

8 Ne nu'bx mi xøcua na yoto yún cuahmi ra søcua, made ora njom bin ya bx mahçts'i ne nte bi 'yani. ² Nu'bx mí gua'a bæya dá nugä yoto yam 'behni mahçts'i zaji i 'bäpæ ja rá hmi Oja, ne bin t'un yæ thæxi n'da ngu n'da. ³ Ne dá nugä n'dan'yo ram 'behni mahçts'i, bi mba bim 'bäpæ ja rá mexa yæn t'unni, ne mi the n'da ra t'uts'i ra oro ne bi mba nt'unni xæn ngu rá ndega ra za din zø bx, i yæman'u, ne nu'a rá 'bifi da mba ma uaspi yém hma yæ 'yçc'yæi 'bx i çspa Oja. Ne gätho i zø bx ja rá mexa ra oro gue i høpæ ja rá hmi a Oja i hu inde bx. ⁴ Ne nu'a ra 'bifi i nexpæ ja rá t'uts'i a ram 'behni, mauçts'i yém hman yæ 'yçc'yæi 'bx i çspa Oja, ne bi zøm bx bí 'bx Oja. ⁵ Ne nu'a ram 'behni bi yus' yæ despi bx ja ra t'uts'i ra oro gue mi zø bx ja ra mexa, ne bi 'yem bx ja ra ximhäi. Ne 'bex dá øcä nts'edi yæn gäni din thoni. Ne dá nu nts'edi yæ huei bi c'uçti bx ja ra ximhäi, ne bin ja n'da ra 'yæmhäi bx.

Yæ thæxi

⁶ Nuya bim 'bäpæ yoto yam 'behni mahçts'i i tøm'i da huixt' yú thæxi. ⁷ Ne rá mbædi ram 'behni bi huixt' rá thæxi, 'bex bi t'en bx häi yæn do, ne ra sibi, mauçspi ra ji. Ne ná hyu xequi ra häi bin zø, bi gopæ mi yoxequi ra häi. Ne pæ na hyu xequi bin zø yæ za ne yæ t'ei xæn c'ammi. Pæ bi gohi yo xequi ngue him bin zø. ⁸ Ne na yoho yam 'behni bi huixt' rá thæxi, ne dá nu tengu n'da ra t'øhø xæn ndoho, i sø ne çmme ndøspi, ne bi mba nt'ent'i bx ja ra dædejå. ⁹ Ne na hyu xequi ra dædejå bi japi din ji. Ne gätho bi du æ mi 'bæpæ mbo ra dehe. Ne gätho yæ dæmbosa gue mi 'yo bx bin ts'oni. Pæ bi go æ yoxequi ra dædejå ngue him bin ts'oni. ¹⁰ Ne ná hyu yam 'behni bi huixt' rá thæxi. Ne 'bex bi däh mahçts'i n'da ra sø xæn ndoho ngue i zø ne çmme xeh yæ t'æsi. Ne bi dæpæ ja ná hyu yæ dæthe ne ná hyu yæ mbøthe bx ja ra ximhäi. ¹¹ Nu rá thuhu ra sø ngue bi dægui ra Ajenjo na. Ne guerpæ bi däh ra sø gätho ra dehe çmme bi ju'ts'i. Ne xæn ngu yæ ja'i bi du ngue bi zi a ra dehe xæn ju. ¹² Ne nu ná goho ram 'behni bi huixt' rá thæxi. Ne 'bex bi boqui ná hyu xequi ra hyadi, ne'a ná hyu xequi ra zana bi boqui. Ne a ná hyu nets'i yæ sø bi boqui. Ne mbæ ngoho ora ra pa ne ra xui him bin ja ran nequi. ¹³ Ne drå Xuuagä dá nu n'da ram 'behni mahçts'i mi 'yo inde bx mahçts'i, ne çmme nts'edi mbafi, bi 'yçna: "Huçcate, huçcate, huçcate yæ ja'i 'bæpæ ja ra ximhäi, nangue 'be'a din ja 'bx bi huixt' yú thæxi yæ mi hyu yam 'behni mahçts'i gue i 'bähne," bi 'yçna.

9 Ne ná çt'a yam 'behni bi huixt' rá thæxi ne dá nu n'da ra sø tengu n'da ram 'behni mahçts'i ngue hingui ho, bi dæpæ mahçts'i bi zøpæ ja ra ximhäi. Ne bin t'un'na n'da ran sogui da xoc ra hyähäi ngue çmme xæn hç ne nts'utho, guerpæ i 'bx a ra zjthu. ² Ne nu'bx mí xoc'a, bi bøm bx ra 'bifi xæm pothi tengu 'bx fæn ra sibi xæn ndoho. Ne 'bex bi go'ma ra hyadi a ra 'bifi ne

bin uants'ui ran dæhi gätho ra ximhäi. ³ Ne xæn ngu yæ he'yaxi bi bøm bx ja ra 'bifi ngue bin 'yo gätho ra ximhäi. Ne bin t'un yú ts'edi da 'yøt'e tengu ran ænbi di un yæ mbozæ. ⁴ Ne bi sifi ngue hin di ts'on yæ t'ei o gue yæ za o gue mi'da i ja ua ja ra ximhäi, hønt'æ yæ ja'i di ænbi gätho to'o him mi ja rá sello Oja bx ja yú dç. ⁵ Ne him bi japi da hyo yæ ja'i, hønt'a çt'a zana di ænba yæ ja'i, tengu i øt' yæ mbozæ 'bx i sa n'da. ⁶ Ne nu'æ yæ pa gue i 'yo ua yæ he'yaxi in nde yæ ja'i da du pæ hingui sä da du, hønt'a ran ænbi thoho da nu. ⁷ Ne nu yæ he'yaxi di nequi tengu yæ fani çna da mba ra sæi, pæ nu yú hmi tengu yú hmi yæ ja'i, ne i hu'ts' yæ corona yæ oro. ⁸ Ne nu æ mi ja yú xtå tengu n'da ra xisu, ne mi ja yú ts'i tengu yú ts'i ra dazate. ⁹ Ne nu æ mi ja bx yú tjya tengu rá xi ra dæhua, pæ xæm mæ tengu ra t'egui. Ne di hj yú zahua tengu'bx yæ carro i jæt yæ fani i tih, çmme di thoni tengu'bx i pa bx ja ran sæi. ¹⁰ Ne nu yú 'yozæ tengu yæ mbozæ, ne çt'a zana bin t'un ran t'edi di ænba yæ ja'i, nangue yú 'bite i ja yú 'yozæ. ¹¹ Ne nu'a rá hmu æ yæ he'yaxi 'bæpæ ja ra hyähäi ngue çmme xæn hç, ne nu'a rá thuhu ra Abadón ngue rá nde ra hebreo, ne nu'æ yæ griego çmbe i Apolión. Pæ nu rá thuhu nde da ma, gue nde di ts'oni 'be'a gätho i ja. ¹² Nuya rá mbædi ran ænbi bi thogui, pæ ba çh mi yoho yæn ænbi. ¹³ Ne ná 'dato yam 'behni bi huixt' rá thæxi. 'Bex dá øcä n'da ra nde bi bøm bx ja yú dæni gue'æ mi ja bx goho yú ts'æt'i ra mexa ngue ra oro i høpæ ja rá hmi Oja. ¹⁴ Ne nu a ra nde bi 'yçmp'a ná 'dato yam 'behni mahçts'i gue i ja bx rá thæxi: "Dami xoc'æ goho yam 'behni mahçts'i ngue nthu't'i bx ja ra dæthe Eufrates," bi t'çmbe. ¹⁵ Ne bi mba nsoqui, nguetho bi døm'i da zøn ra ora, ne ra pa, ne ra zana, ne ra jeya da soc'æ. Ne da mba æ da hyo a ná hyu nja'i bx 'bæh yæ ja'i gätho ra ximhäi. ¹⁶ Ne yociento mil-lone yæ dofæi i hux yæ ndøfani bi den'ndæ. Nugä dra Xuuagä dá øcä hangu na ngu bi mba. ¹⁷ Ne in ja bx 'bx má nugä yæ ndøfani, ne nu'æ yæ dofæi madin tøgue bi dæc yú tjya ra t'egui ma çæhæ xæn theni, xæn c'ammi ne xæn c'axt'i. Ne nu'æ yú yæ yæ ndøfani tengu yú yæ dæzate. Ne bi bøm bx ja yú nde yæ ndøfani ra sibi ne ra 'bifi ne ra despi. ¹⁸ Ne na hyu ram 'bede yæ ja'i mi 'bæcua ja ra ximhäi bi du nangue rán ænbi ra sibi, ra 'bifi ne ra despi gue bi bøm bx yú nde yæ ndøfani. ¹⁹ Nu yæ ndøfani mi ja yú ts'edi nangue 'be'a bi bøm bx ja yú nde, ne mi ja ra ts'edi yú 'yozæ, nguetho yú 'yozæ i ja yú yæ tengu yæ pozæ di ænba yæ ja'i. ²⁰ Ne gätho mi'da yæ ja'i gue him bi du, him bi päh yún 'yomfçni, pæ guexta'a bi dænde yæ zjthu ne'æ yæ hmite bi 'yøzehe, yún t'øt'e ra oro ne ra t'axi ne ra fexna t'egui, ne ra do, ne yæ za, yæ hmite æ gue hingui nute ne hingui øhnahyå, ne hingui sä din 'yo. ²¹ Ne xingui ts'æ bi hyeh yæn t'øt'e xæn ts'o. Guexta'a bin hyodu ne bim bædi ne bin 'yomt'çni, ne bim pç.

Ra t'æsoçua i çå n'da rá m 'behni Oja

10 Ne nugä dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'behni Oja bá çah mahçts'i, mi ja rá ts'edi. Ne bán 'youi n'da ra güi, ne mi comba ra 'bejæni rá ya. Ne nu'a rá hmi bi yoxni tengu ra hyadi, ne nu'æ yú gua madi

nequi tengu'be n'da ra sibi. ² Ne mi ca n'da ra t'usocua ma tents'i. Ne nu'a ran 'yeigua mí nemp'u ja ra dadeja, ne nu'a rá gahagua mi nemp'u ja ra häi. ³ Ne nu'a ram 'behni nts'edi bi mbafi, tengu'be i mba a ra dazate. ⁴ Ne nu'be mi mbafi, 'bex dá ocä yoto yun gani. Ne mí engä xcá o't'ä ra socua 'be'a dá nugä, pe 'bex dá ocä n'da ra nde mahets'i bi 'yengui: "Yo guí o't'ya 'be'a bi ma yun gani, nguetho hingui sä gui ma 'be'a bi man'u." ⁵ Ne dá nugä rá m 'behni Oja mahets'i gue i 'bäpe ja ra deja nepu ja ra häi, bi 'ua'ts' rán 'yei be mahets'i. ⁶ Ne bi ndonba rá thuhu Oja i 'bei ne dim 'bei mazai, gue bi 'yot' mahets'i ne ra ximhäi ne ra deja ne gätho 'be'a i jabu. Bi ndonba rá thuhu, gue majuañi hin da domi mi'da yu pa 'be'a din ja. ⁷ Ne xna, nu'be bi huixt' rá thuxi a ná yoto rá m 'behni Oja gue mi 'bäp'u, 'bex din ja buya 'be'a bi xi Oja yú pongahya maya'be gue din ja, gue him má m fadi. ⁸ Ne nu'a ra nde mahets'i bi 'yengä mahon'a: "Nu'i, ní mba be, bá can'a ra socua gue i ca'a rá m 'behni Oja mahets'i i 'bäp'u ja ra deja ne ra häi." ⁹ Janangue'a dá mbagä be mi 'bä'a ram 'behni mahets'i, ne dá xifi gue di 'dac'a ra socua. Ne nu'a ram 'behni bi 'yengui: "Can, ne gui sa. Ne nu'be gá sa, tengu'be ra t'afit'asa be dán zä ni nde, pe nu'be bi mba be ni foho emme xtän ju buya." ¹⁰ Ne dá cangä ra socua buya, ne dá sagä a. Ne bin ja tengu bi xicä ram 'behni, xu cuhi 'be má sagä, emme xun u, pe gueru ma foho, emme xun ju. ¹¹ Ne bi xiqui: "Jatho gui mamp'a rá m hma Oja mahon'a, honbu go hapu 'buh yu ja'i 'dahma 'dan'yo be na ya ne 'da n'danni yú häi, nepu 'buh yu ts'ut'abi." Ne gue'a bi sicä a dra Xuuagä.

Yoho yu pongahya

11 Ne nugä dra Xuuagä, bin 'dacä n'da ra t'eni gue ra za, ne bi t'engui: "Ní mba be ja ra danija ne gui 'yeni hangu na ndoho ra ngu. Nepu ja ra mexa i pex yun t'unni yu ja'i." Ne bi siqui ga pede hangu na ngu yu ja'i i thande Oja be. ² Pe bi sicä: "O guí eni hangu na ndoho ra häi ma mbät'ti be thi ja ra danija, nguetho bin t'un'du yu ja'i 'dahma 'dan'yo be na ya, gue'u hingui pa Oja. Ne yote ma yozna din 'yo be ne di un'na rá hogahnini Oja." ³ Ne bi 'yengui: "Ga penhdä be yoho ma pongahya, ne da hye yu he tengu'be i tu yú mbei. Ne n'da mahuahi yo ciento ne hyate pa da man'a mam hmangä be u," xñ Oja. ⁴ Ne nu'u yoho yú pongahya Oja, gue'u mí u'u yoho yu za ngue yu olivo, ne'u yoho be töh yu lámpara gue i 'bäpe ja rá hmi ra Hmu mahets'i, gue'a di manda gätho ra ximhäi. ⁵ Ne to'o im beñi di unba u yoho yun 'yohu gue yú pongahya Oja, da bon ra sibi be yú nde ngue'a í zö'u. Ne gue'a dí du'u gätho yun suihe u yoho yú pongahya Oja. ⁶ Ne nu'u yoho yu pongahya, din ja yú ts'edi ngue di japi hin din 'ye gätho yu pa gue dim pongahya be. Ne din ja rá ts'edi gue gätho yu dehe di japi ngue din ji. Ne din ja yú ts'edi hont'a go 'be'a man unbi di unba ra ximhäi, hont'a go ní pa i nde. ⁷ Ne nu'be mi gua'a rá 'befi Oja u, 'bex bi bom be ja ra hyahäi emme xun he tengu n'da ran dazate, rá m 'behni ra zithu emme nts'utho. Ne bi mba be, bi z'u yoho yú pongahya Oja, ne bi dāha bi

hyo u. ⁸ Ne nu'u yú ngoc'yei u yoho bi du, mi 'bem be ja ra calle made ra dahnini, gue n'dat'a ra hnini gueru bi du ra Hmu mahets'i be ja ra pont'i. Ne nu'a ran ts'o bin ja be ja ra dahnini 'da'angu nan ts'oui bin ja be ja ra hnini Sodoma, nepu ja ra häi Egipto. ⁹ Ne nhyupa made bi mba yu ja'i gätho 'dahma 'dan'yo be na ya gue bi nepu gätho yu häi, bi hyet'u 'bom be xí du. Ne him bi japi bi mba nt'ägui. ¹⁰ Ne gätho yu ja'i i 'bucua ja ra ximhäi bin johya 'be mi du u, ne nangu ran johya, bi un yun t'unni n'da ngu n'da, ne bi hyu yú mbei ngue hin di paha mahon'a u yú pongahya Oja, nguetho bi nu ran unbi nangu 'be'a bi 'yörpa u. ¹¹ Pe nu'be mi tho a nhyupa made mi 'bom be, pe Oja bi un ra xehya mahon'a, ne 'bex bi ndants'u, ne gätho to'o bi nu, emme bin su u. ¹² 'Bex bá x'a n'da ra nde mahets'i nts'edi bin ya, bi 'yemp'u: "Ba xua ya," bi 'yena. Ne bi ndex mahets'i u, in 'yohu n'da ra güi. Ne gätho yun suihe mi 'bäpe bi nu 'be'a bin ja. ¹³ Ne nu'be mi mba u yú pongahya Oja, 'bex bi 'yan ra häi be ja ra dahnini, emme nts'utho. Ne ná 'det'a ra xequi ra hnini bin ts'oni, yoto mahuahi yu ja'i bi du nangu nts'edi ra 'yanhäi. Ne nu'u yu ja'i gue him bi du, emme bin su, ne bi 'yepa Oja mahets'i buya. ¹⁴ Nuya ná yoho yun unbi bi thogui, ne 'bex ba x'a ná hyu ran unbi.

Ná yoto ra thuxi

¹⁵ Ne nu'be mi huixt' rá thuxi a ná yoto ram 'behni mahets'i gue mi 'bäpe, 'bexque nt'ode be mahets'i xun ngu yu nde nts'edi bin ya, bi 'yena: Nuya gätho ra ximhäi bi da Oja ma Hmuu, ne'a ra Cristo bi huahni, ne hont'u di manda be hon'be go njam'be mazai, bi 'yep'u yu nde i ya mahets'i. ¹⁶ Ne nu'u 'däte magoho yu dac'yei ngue mi hupu ja yun thuts'i di mbät'ta Oja be mi hudi, bin danyahmu ne bi dande Oja. ¹⁷ Ne bi 'yem 'be mi dande: Nu'i ma Oja ahe nte guí hēmbi, Nu'i zai guí 'bei, ne zai gmi 'bei, nuya gá d'u mí gá 'berpa yú ts'edi gätho mi'da, ne da zä gui manda xun ho 'be'a gätho i ja. Dí xi ahe jamadi, ngue ya gá 'yuh ni ts'edi tate thoho. ¹⁸ Nu'u yu ja'i i 'berpe honbu go hapu i ja yu häi emme bin cue ngue ya bi zon ra ora da nu ran unbi. Nuya bi zon ra ora da nu nin juanbi, ne gätho u xun du. Bi zon ra ora gue gui un'du ya 'be'a bi da'u ni 'yehu ne ni pongahya. Ne bi zon ra ora gue gui un'du yun t'unni gätho bi 'yex'yei, hont'a go to'o i ja yú ts'edi, ne'u hin'yu yú ts'edi. Ne bi zon ra ora, gue gui jua'u gätho to'o di unba yú mija'ihu, bi 'yep'u. ¹⁹ Ne nu'be mi gua'a bi man'u yu dac'yei, dra Xuuagä dá nugä nsoqui ra danija mahets'i. Ne dá nugä ra hua-da i hōpu mbo, gueru m'be'ts'i ran hoqui bi 'yot'ui Oja u yú 'yex'yei. Ne bin ja nts'edi ra huei, ne bin thoni, ne yun gani, ne bin ja n'da ra 'yamhäi, ne bi hyoh yun do.

Ra xisu ne ra jarga

12 Ne dá hant'a n'da ran t'uti xən ndoho bə magəts'i, ngue n'da ra xisu mi he ra hyadi ngue rá pahni, ne mi təpə ja ra zəna. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona gue min 'youi 'de'mayoho yə sə. ² Ne nu'a ra xisu mi hət'əhni a, ne ɛmmɛ mi mbafi ngue xən ɛ, ngue nde dim 'bəh rá t'əhni. ³ Ne bi nequi bə man'da ran t'uti tengu n'da ra jarga xən ndoho ne xən theni, ɛmmɛ nts'utho. Ne nu'a ra jarga mi ja yoto yé yə, ne n'da ngu n'da yé yə mi hu'ts' yə corona. Ne mi ja 'det'a yé dani. ⁴ Ne nu'bə mi uəŋ'na rá 'yozə, bi hyəm bə häi ná hyu nts'i yə sə mi ja bə mahəts'i. Ne nu ra jarga 'darbə mi 'bähmi ra xisu, i nde da zap'a rá t'əhni 'bə bim 'bəi. ⁵ Ne bim 'bə'a n'da ra ts'ənt'ɛ, rá t'əhni ra xisu bəya. Ne guehna ra ts'ənt'ɛ din ts'ət'abi gätho yə häi, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Pe nu'bə mim 'bəi, bi jamansu Oja, ne 'bex bi zixpə mahəts'i bí ja rá ts'edi. ⁶ Pe nu ra xisu bi 'dagui, bi mba bə ma'ueni guepə bi hocua Oja dim 'bəi n'da mahuəhi ne yociento ne hyəte pa. Ne din ja bə 'be'a gätho da hyoni. ⁷ Ne nu bə mahəts'i bin ja n'da ra dəsəi, nu'a rá ngərba m'bəhni Oja mahəts'i ngue ra Miguel ne gätho ɛ mi'da yém 'bəhni Oja mahəts'i, bin səhmbə a ra jarga ne'ɛ gätho yé 'yɛɛ a ra jarga. ⁸ Pe nu'a ra jarga him bi dāha, ne Oja him bi japi dim 'bəpə mahəts'i bəya. ⁹ Ne bi thən'a thi bə mahəts'i a ra jarga, guet'a ra c'ɛyā, ra zjthu a, rá thuhu ra Satanás, gue i häte gätho ua ja ra ximhäi gue'bə rá mbədi thoho. ¹⁰ Ne nubəya nugä dra Xuuagä dá ɔcä n'da ra nde mahəts'i nts'edi bin yə bi 'yɛna: "Ya bi zən ra pa da yəŋ'ɛ yə 'yɛc'yɛi, ne da nu a rá ts'edi Oja, di manda rá ts'edi Oja ɛ, ne a ra Cristo. Nguetho ya bi thən'a thi bə mahəts'i ra zjthu ngue nzəi madi yəp'ɛ ma cuhə bə ja rá hmi Oja ma pa ne ra xui. ¹¹ Pe gue'a rá ji ra Jesús, tengu'bə ra Dɛ'yo, ní dāp'a ra zjthu ɛ yə 'yɛc'yɛi, ne'bə i ma ngue ɛc'yɛi ra Jesús, ne'bə hin-gui su da du. ¹² Janangue'a dan johyahə gätho dí 'bəhmbə mahəts'i. Pe ndumbəi thoho ahə gue guí 'bəhmbə bə ja ra häi, nepə ja ra deja, nguetho bi zəm bə ja ra ximhäi ra zjthu, ne ɛmmɛ in cue. I pədi him maya'a yə pa din ja rá ts'edi bə," bi 'yɛn'a ra nde dá ɔcä bin yə bə mahəts'i. ¹³ Ne nu'bə mi nu ra jarga zjthu ngue bá t'ent'ua häi, bi gu'a ra xisu gue bim 'bəh rá ts'ənt'ɛ. ¹⁴ Pe nu'a ra xisu bi mba nt'unni yoho yə za-hua tengu n'da ra pents'ɛ xən ndoho, ne bi zāgui bi mba ma'ueni guepə him bi zä bi bent'a ra jarga. Ne bi mba ma jamansu bə hyu jeya made. ¹⁵ Nu ra jarga bəya bi bən ra dehe rá nde, tengu'bə n'da ra dāthe xən ndoho, ɛna xtán dux'a ra xisu ra dehe. ¹⁶ Pe Oja bi xoc'a n'da ra hyəhäi guepə bi yə'a ra dehe bi bəm bə rá nde ra jarga. ¹⁷ Pe nu ra jarga bəya ɛmmɛ bi de ra cue nangue'a ra xisu, ne bi mba bi zə'ɛ gätho mi'da ngue rá 'yə'a ra xisu, gätho ɛ gue bi 'yət'a bi man Oja ne bi den'də 'be'a bi man'a ra Jesús.

Ran t'uti bi bəxpə ja ra deja, ne ran t'uti bi bəxpə ja ra häi

13 Ne bi mba bim 'bäpə ja ndenthe a ra jarga zjthu. Ne nugä dra Xuuagä dá nu man'da tengu n'da ra zate, bi bəxpə ja ra dādeja. Ne nuna ra zate mi ja yoto yé yə, ne 'det'a yé dani, guepə mi ja 'det'a yə corona. Ne mán t'o't'i bə yé yə yé thuhu zəɛ a ra zate ɛmbi gueɛ Oja, ne bi ma mants'o nangue Oja. ² Ne nuna ra zate dá nu, gue bi bəxpə ja ra deja, tengu n'da ram hmasni, pe nu yé gua tengu yé gua yə oso, ne nu ɛ yé nde, tengu yé nde yə león. Ne nu'a ra jarga bi un zəɛ rá ts'edi ná yoho ra zate gue xí bəxpə ja ra deja. Ne bi un ran t'ɛdi di manda bə hapə i ja rá ts'edi ra jargə zjthu, ɛmmɛ xən ngu ra ts'edi mi ja a. ³ Nu'a n'da rá yə mi ja bə n'da ra seni ngue mí ɛmbi dí du a, pe bi zä. Ne gätho yə ja'i mi 'bəcua ja ra ximhäi, bi denni, ne bi hyonya thoho nangue rá ts'edi mi ja. ⁴ Ne nu ɛ yə ja'i bi dānde ra jarga, nguetho ya xi un rá ts'edi ra zate xí bəxpə ja ra deja. Ne bi dānde ra zate, ne bi 'yɛna: "Njo'o man'da tengu na, ne njo'o to'o da zä din səhmi na." ⁵ Ne bin t'un rán t'ɛdi ra zate xí bəxpə ja ra deja, da man ra ts'ore xən ts'o nangue Oja. Ne bin t'un ran t'ɛdi din ja rá ts'edi yote ma yozna. ⁶ Ne nu'bə mí nyə, ɛmmɛ xən ts'o bi ma nangue Oja. Bi ndəm mánts'o rá thuhu Oja, nepə bí 'bəi, ne gätho ɛ i 'bəpə mahəts'i. ⁷ Ne bin t'un ran t'ɛdi ngue din səhmbə yə t'əhni Oja ngue di japi di 'be'ɛ. Ne bin t'un ra ts'edi ngue di man-da gätho ná ngu yə ja'i 'bəcua ja ra ximhäi, gätho yə häi, ne gätho 'dahma 'dan'yo bə na yə yə ja'i, gätho yə hnini. ⁸ Ne gätho yə ja'i bi dānde a. Pe him bi dānde ɛ xmán t'o't'i yé thuhu bə ja rá səcuə ra Jesús gue bi 'yo't'a ra T'əde'yo gue'a bi tho. Ne ya mán t'o't'i bə ɛ yé thuhu ɛ 'bə má hin'yə ra ximhäi, im ma to'o i ja ra temazəi. ⁹ Nu'ɛ to'o i ja yé zagu, dami 'yəhmbə xən ho ya. ¹⁰ Nu'a to'o di un ran ɛnbi yə ja'i gue da got' ra fädi, nese a da nu ran ɛnbi ngue da mba njot'i. Ne to'o din hote ngue di sente, nese a da nu ran dāte ngue da ts'eni. Janangue'a to'o gätho ɛ yé t'əhni Oja, jatho hənt'a da bəni gue yé yənte Oja, ne hin din xəmbəi. ¹¹ Ne nubəya dá nu man'da ran t'uti gue bi bəxpə ja ra häi, ne mi ja yoho yé t'ədani tengu n'da ra t'əde'yo. Pe nu'bə mín yə ɛmmɛ nts'utho tengutho ra jarga zjthu. ¹² Ne nu'a ran t'uti xí bəxpə ja ra häi bin ja rá ts'edi tengu ra zate ngue xí bəxpə ja ra dādeja ngue mi ja n'da ra seni a n'da rá yə gue xí zä. Ne bi japi gätho i 'bəcua ja ra häi da dānde ra mbədi ra zate. ¹³ Ne nu'a ran t'uti gue bi bəxpə ja ra häi, bi 'yət' yən t'uti nts'utho, bi japi bá çəh mahəts'i ra sibi ngue da nu yə ja'i. ¹⁴ Ne bi hyät' yə ja'i gätho 'bəcua ja ra ximhäi 'bə mi 'yət' yə hyonya nt'ət'e. Ne hən'bə i 'bäpə ja rá hmi ra zate xí bəxpə ja ra deja, bi zä bi 'yət'ɛ. Ne bi xih yə ja'i da 'yət'a n'da ra nyoguido tengu ra zate xí bəxpə ja ra deja, gue mí ja ra seni bə ja n'da rá yə, ngue xí zä. ¹⁵ Ne nu'a ran t'uti gue bi bəxpə ja ra häi, bin t'un ran t'ɛdi di japi dim 'bə a ra nyoguido nt'ət'e tengu ra zate bi bəxpə ja ra deja. Ne di japi din yə. Ne bi japi da mba ntho gätho to'o him bi dānde a. ¹⁶ Ne bi manda ngue gätho yə ja'i din ja rá

hmerpya ra nyoguido bə ja rá dɛ nɛpɛ ja rán 'yei, madague'a hont'a go má ja'i, gátho i ja yú ts'edi nɛ'ɛ hin'yɛ yú ts'edi, gátho yɛ mɛmbeti nɛ gátho yɛ hyoya, gátho yɛ 'yɛhɛ nɛ gátho ngue hing yɛ 'yɛhɛ, gátho yɛ ja'i jatho din ja ra hmerpya. ¹⁷ Nɛ hingui sá n'da ra ja'i dim pá o gue din tái 'bɛ hin di nɛqui rá hmerpya ra zate xí bɔxpɛ ja ra deǵa, nu bɛ ja rá ja'i. Gátho jatho din ja ra hmerpya ngue nam bɔni rá thuhu, o rá número, rá hmerpya rá thuhu ra zate. ¹⁸ Jatho gan 'yomfɛnihɛ xɛn ho ngue gui pəhmbɛ 'bɛ'a nam bɔn'a rá número ra zate, nguetho nu rá número, 'dato ciento nɛ hyate ma 'dato, rá número n'da ra ja'i.

Bin tuhu ɛ bim pəhə

14 Nɛ nubəya dá nugä ra Jesús ra T'ɛdɛ'yo i 'bäpɛ ja ra nyuni t'ɛmbi Sión. Nɛ mi 'bähmbɛ ra Jesús n'da ciento nɛ yote ma goho mahuəhi yɛ ja'i ngue gátho i ja bɛ ja yú dɛ rá thuhu ra Jesús nɛ rá thuhu rá Ta. ² Nɛ dá ɔcä n'da ra nde bɛ mahɛts'i nt'ode tengu yɛ dehe xɛn ngu ɛmmɛ di hj nɛ tengu ran gäni nts'edi di thoni. Nɛ dá ɔcä tengu'bɛ yɛ arpa'bida xɛn ngu i pɛi. ³ Nɛ nu'ɛ n'da ciento nɛ yote ma goho mahuəhi bi yaŋ Oǵa bɛ ja ra ximhäi, nɛ bin tupɛ n'da ra thuhu ma'da'yo bɛ ja rá hmi Oǵa gue'a i huxpɛ ja rán thuts'i, nɛ guerpɛ 'bäh yɛn t'uti i 'bui, nɛ yɛ dɛɛ'yɛi. Nɛ njo'o mi'da bi zä bi bə a ra thuhu. ⁴ Nɛ nu'ɛ, gátho xɛn hotho ɛ, gue hont'a Oǵa mbɛni. Nɛ i ten'na ra Dɛ'yo hɔnbɛ go hapɛ da mba. Nɛ nu'ɛ gue bi yaŋ bɛ ja ra ximhäi bɛ 'bɛh mi'da yɛ ja'i, yɛn t'unni man'da xɛn ho bin t'un Oǵa nɛ ra Dɛ'yo. ⁵ Nɛ xinga n'da ra fɛhni bi thjnba ɛ, xɔgue xingui ts'ɛ yú ts'oqui bɛ na nu Oǵa.

Nu'a bi man'ɛ hyu yém 'behni Oǵa mahɛts'i

⁶ Nɛ nubəya dá nugä man'da ram 'behni mahɛts'i mi 'yo inde bɛ mahɛts'i, nɛ i cə ra sɔcuə nt'o't'i bɛ ran ho ma'da'yo hin njəm'bɛ da guadi nɛ da mba gátho nangəni ra ximhäi. Da mba bɛ gátho yɛ häi nɛ nu yɛ ja'i 'dahma 'dan'yo bɛ na yə da 'yode hont'a go to'o ní ja'i. ⁷ Nɛ nu'a ram 'behni mahɛts'i nts'edi bi 'yɛna: "Dami numansuhɛ Oǵa nɛ gui 'yɛspahɛ rá ts'edi nujxte a, nguetho ya bi zɔn ra ora da 'yɔt' rán juənbi Oǵa. Dami thəndehɛ a ya, gue'a gue bi 'yɔt' mahɛts'i nɛ bi 'yɔt' ra ximhäi. Nɛ bi 'yɔt' yɛ deǵa nɛ bi 'yɔt' yɛ mbəthe," bi 'yɛna. ⁸ Nɛ nu'a man'da ram 'behni mahɛts'i mahɔn'a bi dɛn'na rá mbədi m'behni, nɛ bi 'yɛna: "Ya bin theh rá ts'edi ra dahnini Babilonia ngue ɛmmɛ mi ja rá ts'edi. Nguetho nu'ɛ yɛ ja'i mi 'bɛpɛ bi xəndi gátho ra ximhäi a ran 'yomt'ɛni mí ɔzɛhɛ. Nɛ gátho ɛ bi 'yɔt' ran ts'o tengu n'da ra ɷti gue com'ma rá sɛi gátho mi'da," bi 'yɛna. ⁹ Nɛ nu'a ná hyu ram 'behni mahɛts'i bi dɛn'na ná yoho, nɛ nts'edi bi 'yɛna: "To'o gue da dənde ra zate gue bi bɔxpɛ ja ra deǵa, nɛ ra nyoguido, ngue i ja rá hmerpya bɛ ja rá dɛ o guerpɛ ja rá 'ye, da nu hangu nangu rá ts'edi rá cue Oǵa. Nu Oǵa xingui ts'ɛ da 'yɛ'ts'a ran ɛnbi di un'ndɛ nangue rá cue. Nɛ da nu a ra Jesús ra Dɛ'yo nɛ yú hogam 'behni mahɛts'i 'bɛ bin t'un'na, ngue ra sibi n'youi ra dɛspi. ¹¹ Nu'a ra 'bifi i pəm bɛ

njəm'bɛ din hɛ a hont'bɛ go njəm'bɛ mazəi. Nɛ nu'ɛ i 'bɛpɛ njəm'bɛ din hɛ a ran ɛnbi i nu ɛ ma pa nɛ ra xui. Gue'ɛ gátho bi dənde ra zate xí bɔxpɛ ja ra deǵa, nɛ ra nyoguido, gátho ɛ i ja bɛ ja rá ja'i rá hmerpya nɛ rá thuhu ra zate. ¹² Pɛ nu ahɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ pɛ nde'bɛ man'da gui hyədumbəihɛ gui thoc ni t'ɛc'yɛihɛ nɛ gui hyäthɛ yɛn ɛnbi. Nguetho yú t'ɛhni Oǵa ɛ gátho di thoqui i ɔt' yún t'ɛdi nɛ di thoqui i ɛc'yɛi ra Jesús," bi 'yɛn'a ná hyu rá m 'behni Oǵa mahɛts'i. ¹³ Nɛ nubəya bi 'yɛngä man'da ra nde dá ɔcä mahɛts'i: "Dami 'yo't' ya 'bɛ'a ga xi a i. Din johya thohe gátho ɛ xɛn du 'bɛ ya mí ɛc'yɛi a ra Hmu Cristo mahɛts'i. Majəpi thohe, ɛn'a rá Hogandəhi Oǵa, nguetho din səya a rá 'befi mi ɔt'e. Nɛ nu'a ran ho mí ɔt'ua ja ra ximhäi ɛ, nɛ nubɛ mahɛts'i da nu rá muui bɛ."

Rán sofo ra ximhäi

¹⁴ Nɛ dá nu n'da ra güi xɛn t'axi thohe nɛ mi hu inde bɛ ja ra güi a n'da tengu n'da ra ja'i. Nɛ mi hu'ts'a n'da ra corona ra oro. Nɛ mi hə ra mbore theni ɛmmɛ het'i. ¹⁵ Nɛ bá pəm bɛ rá dənija Oǵa mahɛts'i man'da rá m 'behni Oǵa, nɛ nts'edi bi xi a mi hupɛ ja ra güi: "Dami 'yɔrpa yɛ ja'i bɛ häi tengu'bɛ da hyc yɛ uva xɛn yaɣpɛ ja ra nuəndət'o. Nguetho ya bi zɔn ra ora gue gui pɛ'ts'ɛ bin ja bɛ ni huəhi," bi 'yɛn'a rá m 'behni Oǵa. ¹⁶ Nɛ 'bex bi 'yɔt'a mi hupɛ ja ra güi tengu xi sifi. ¹⁷ Nɛ man'da ram 'behni bá pəm bɛ ja rá ngu Oǵa mahɛts'i nɛ'a mi hə n'da ra mbore theni ɛmmɛ i het'i. ¹⁸ Nɛ xə bá pəm bɛ man'da rá m 'behni Oǵa bəya guerpɛ ja rá mexa yún t'unni Oǵa, nɛ nu'a di manda da dɛ ra sibi bɛ. Nɛ nts'edi bi xi a ram 'behni gue mi hə ra mbore theni: "Dami 'yɔt' ya tengu i ɔt' yɛ ja'i 'bɛ i hɛc yɛ uva hingui ho nguetho bi zɔn ra ora gue da nu ran ɛnbi ɛ nangue rán juənbi Oǵa," bi 'yɛna. ¹⁹ Nɛ njabɛ bi 'yɔt' rá m 'behni Oǵa, tengutho 'bɛ di pɛt yɛ uva nɛ da 'yɛn bɛ ja ran the'mi da bɔn rán gui bəya. Nɛ tengutho ra ja'i i nɛ't'ɛ yɛ uva da bɔn yún gui, nɛ ngutho da 'yɔrpa ɛ to da zɛmbi, da nu rá cue Oǵa ɛmmɛ nts'utho. Janangue'a ran t'uti ngue bi mbän rá ji. Nɛ bi 'yɔrɛpɛ ja ra ndehni, nɛ ɛmmɛ xɛn ngu ra ji bi mbäni, hyuciento kilómetro nan jənni, nɛ nan hɛ tengu 'bɛ da hycɛpɛ ja yú nde yɛ fani a ra ji bi 'yugui.

Yoto yəm 'behni di manda yoto yɛn ɛnbi

15 Nɛ nugä dra Xuuagä dá nu man'da ran t'uti bɛ mahɛts'i, nɛ ɛmmɛ dá hyonya thohe. Mi 'bähmbɛ bɛ yoto yém 'behni Oǵa mahɛts'i, gue ɛ di manda yoto yɛn ɛnbi din ja ua ja ra ximhäi, nɛ nu'bɛ bi thoh yɛn ɛnbi, ya bi thoh rá cue Oǵa bəya. ² Nɛ dá nu n'da ra xito di nɛqui tengu ra deǵa, rá cɛhɛ xɛn theni tengu ra sibi. Nɛ gátho mi 'bäpɛ ja ra xito, gue'ɛ gue him bi dənde ra zate xí bɔxpɛ ja ra dehe, bi zedi, hím bi dənde ra nyoguido ngue ra pəte a, nɛ xím bin jap'a rá número o rá thuhu a. Nɛ n'da ngu n'da mi hə yɛ 'bida, ngue yɛ arpa xí un'na Oǵa ɛ. ³ Nɛ gátho mi 'bäpɛ bin tuh rá thuhu ra Moisés rá 'yɛhɛ Oǵa, nɛ bin tuh rá thuhu ra Jesús ra Dɛ'yo. Bi 'yɛn'ɛ:

Nu'i ma Oja ahe, ma Hmu ahe, nuixte thoho ni ts'edi, emme xən ho i, ne ma hyonya thoho nin t'ot'e.

Majuani nin t'ot'e xən hotho ɸ.

Nu'i grá hoga ts'ut'abi mazai.

⁴ Xinga n'da dim 'bɛi gue hin da dɔnde i, gue hin da numansu ni thuhu, nu'i ma Hmu ahe.

Hɔn'a thoho i xən ho i, ma Oja ahe.

Gátho hɔnt'a go 'be'a má nde da dɔnde i, nguetho gátho ya bi nu ngue xən ho 'be'a gátho guí ɔt'e, bi 'yɛn'ɸ.

⁵ Ne nubɛya dá nu nsoqui n'da ra jut'i i ja bɸ mbo rá danija Oja bɸ mahɛts'i, guepɸ m'be'ts'i yɛn t'edi bi 'yo't' ra Moisés. ⁶ Ne yoto yúm 'behni Oja ngue di manda yɛn ɛnbi bɸ ja ra hái bi bɔm bɸ. Gátho i he yú pahni xən t'axi ngue ra lino, ne gátho bi du't' yú tija ra oro. ⁷ Ne nu'a n'da ran t'uti mí 'báɸ bi un'i yoto yɸ ximbo bi un'ndɸ yúm 'behni Oja. Gátho ma yudi rá cue Oja, ne nu'bɸ 'dah mí'da da mbán ɸ mí po bɸ ja ra ximbo, gátho yɸ ja'i i'bcua ja ra ximhái da nu rá cue Oja, gue i 'bɛi mazai. ⁸ Ne gátho rá nijá Oja mahɛts'i ma yudi rá ts'edi ne rá nuixte Oja tengu ra 'bifi 'bɸ i yurɸ mbo ra ngu. Ne xinga n'da sá da yurɸ asta gue'bɸ bi gua'a rá 'befi ɸ yoto yúm 'behni gue di manda yoto yɸn ɛnbi ua ja ra ximhái.

Yɸ ximbo i po yɸn ɛnbi ngue rá cue Oja

16 Ne dá ɔcá n'da ra nde gue bi bɔm bɸ ja rá danija Oja. Ne nu'a ra nde bi xi ɸ yúm 'behni: "Dami fámbɸ bɸ ja ra ximhái rán ɛnbi Oja nts'utho i po ɸ yoto ni ximbohɸ," bi 'yɛna. ² Nu rá mbɛdi ram 'behni bi mbám bɸ ja ra ximhái rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo. Ne gátho yɸ ja'i gue bin ja rá hmɛpya a ra zate xí bɔxpɸ ja ra dehe, ne'a ra nyoguido ngue i thɔnde ɸ, bi nu ran ɸ ngue yɸ sasi xən ts'otho. ³ Nubɛya ná yoho ram 'behni mahɛts'i bi mbán a rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo, bɸ ja ra dɔdejá. Nu'a ra dehe bɛya bin ja tengu rá ji n'da ra ja'i xən du. Ne gátho mi 'bɸpɸ mbo ra dejá bi du. ⁴ Ne ná hyu ram 'behni mahɛts'i bi mbán'a rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo hapɸ ja gátho yɸ dɔthe ne gátho yɸ mbɔthe. Gátho ra dehe mí po bɸ bin ji. ⁵ Bex dá ɔcá rá nde rá m 'behni Oja gue'a bi ɛnba yɸ dehe bi 'yɛna: "Nu'i ma hoga Hmu, ma Oja i, zai guí 'bɛi ne gmí 'bɛi, xən hotho gátho nin juɔnbi, nguetho rán sáui ɸ gá ɛnbi. ⁶ Ya gá un ra ji da zi ɸ, nguetho bi hyo ɸ nim 'behni bɸ hái ne ni pɔngahya. Nuya gá cospa ra pengui nangue 'be'a bi 'yɔt'ɸ," bi 'yɛna. ⁷ Ne dá ɔcá n'da ra nde bi bɔm bɸ ja ra mɛxa guepɸ mí ja yún t'unni Oja, i ɛna: "Ma Hmu i Oja nuixte ni ts'edi xən ho, njuɔntho a nin juɔnbi, ngue rán sáui ɸ," bi 'yɛna. ⁸ Ne nu'a ná goho rá m 'behni bi mbám bɸ ja ra hyadi a rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo. Ne emme bin ja rá ts'edi ra hyadi ngue bin zɔ ɸ mí 'bɸpɸ ja ra ximhái nangue nam pa ra hyadi. ⁹ Ne nu'ɸ gue bi nu ran ɛnbi nangue rá ts'edi ra hyadi, bi ndɔmants'o rá thuhu Oja, gue'a bi manda yɸn ɛnbi, pɛ guexta'a him bi 'yɛspa Oja, him bi páh yún 'yomfɛni ɸ. ¹⁰ Nuya ná cɸt'a ram 'behni bi mbám bɸ rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo, ne bi mbám bɸ hapɸ i ja rá ts'edi ra zate xí bɔxpɸ ja ra dehe. Ne nupɸ

hapɸ ja rá ts'edi, gátho xɸm 'bɛxui thoho bɸ. Ne nu'ɸ yɸ ja'i gue i 'bɸpɸ bi zase yú jani nangue ran ɛnbi bi nu. ¹¹ Ne bi c'ɔmants'otho Oja nangue yɸn ɸ, ne nangue yɸ sasi mí ja. Pɛ guexta'a him bi 'yɛ'ts'a ran ts'o mí ɔt'e, him bi páh yún 'yomfɛni. ¹² Ne nu'a ná 'dato ram 'behni bi mbám bɸ rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo, bi mbám bɸ ja ra dɔthe xən ndoho t'ɛmbi Eufrates. Ne bi xá ra dehe ne 'bɛx bi 'yo't' ra dɔthe ngue da zá da thopɸ yɸ ts'ut'abi gue ní 'yɛpɸ ní bɔx ra hyadi. ¹³ Ne nugá dra Xuuagá, dá nu hyu yɸ ts'onthi di nequi tengu yɸ 'ue, ngue bi bɔm bɸ ja rá nde ra jarga zithu, neɸɸ ja rá nde ra zate xí bɔxpɸ ja ra dejá, ne bi bɔm bɸ ja rá nde ran t'uti xí bɔxpɸ ja ra hái, gue ra hyáte pɔngahya. ¹⁴ Nguetho nu'ɸ, gue'ɸ yú ts'onthi ra zithu ɸ i ja yú ts'edi ngue da 'yɔt' yɸ hyonya nt'ot'e. Ne nu'ɸ bi mba bɸ gátho ná ngɸni ra ximhái, hɔnbɸ go hapɸ 'bɸh yɸ ts'ut'abi, ngue bi japi di pɛt yɸ ja'i. Ngue din ja ra dɔsɸi din sɸhmbɸ Oja. Ne nu'a ra pa din ja ra sɸi gátho da nu rá ts'edi Oja nuixte. ¹⁵ Ne dá ɔcá rá nde ra Jesucristo ngue bi 'yɛna: "Gui 'yɔhmbɸ ya, nugá ba ɛcá tengu n'da ra bɛ. Hinga mfadi njám'bɸ ga sɔhɔ. Din johya thoho ɸ gue him bin ɔhɔ pɛ bi jamansu yɸ he dá unni, janangue'a hin din 'yáhe ne hin din 'yásá bɛya, ngue im bɛntho a ran hoqui dá ɔrpa ɸ, janangue'a hin di nequi yú ts'oqui, ne hin da mbe'ts' yú sá," bi 'yɛna. ¹⁶ Ne gátho bim pɛti bɸ yɸ ts'ut'abi ne yɸ ja'i bɸ ja ra xequi t'ɛmbi Armagedón, ngue yú nde yɸ hebreo a. ¹⁷ Nuya ná yoto ram 'behni bi mbám bɸ rá cue Oja mí po bɸ ja rá ximbo, bi huic ran dahi 'be'a mí po bɸ. 'Bex bi t'ɔ a n'da ra nde bi bɔm bɸ ja rá nijá Oja mahɛts'i, guepɸ i hu inde Oja. Ne nu'a ra nde bi 'yɛna: "Ya da guadi gátho man ts'ɛmbi," bi 'yɛna. ¹⁸ Ne 'bex bi hyát'i nts'edi yɸ huei, ne nts'edi bin thoni yɸ ngáni. Ne bin ja n'da ra 'yáñhái nts'edi hin jam'bɸ bi nu n'da ra ja'i tengu na, asta gue'bɸ go mim 'bɸ ɸ yɸ mbɛdi thoho yɸ ja'i. ¹⁹ Nu ra 'yáñhái bi xɛn'a ra dɔhnini Babilonia, hyu xequi bi bɔni. Ne gátho mí'da yɸ hnini hɔnbɸ go hapɸ mí ja bi guadi. Ne bi bɛn Oja gue xən ts'otho mí ɔt' yɸ ja'i 'bɸpɸ ja ra dɔhnini Babilonia, ne nts'edi bi ɛnba ɸ, nangue rá cue nts'edi a, asta gue'bɸ go min theh rá cue Oja. ²⁰ Ne gátho yɸ t'ɔhái i ja bɸ ja yɸ dejá bim 'be-di. Ne gátho yɸ nyuni ne yɸ t'ɔhɔ bim 'bedi, hin'yɸ bɛya. ²¹ Ne 'bex bi dápɸ mahɛts'i yɸn do emme nts'utho nguetho yote kilo nán hyɸ n'da ran do, bi zɸ i 'da yɸ ja'i. Pɛ nu ɸ yɸ ja'i bi c'ɔmants'o Oja nangue ran ɛnbi nts'edi bi nu nangue yɸn do.

Ra ngurpa 'yomt'ɛni xisu

17 Ne nu'a n'da ɸ yúm 'behni Oja mahɛts'i gue'a mí ja n'da ra ximbo, bi xicá: "Ba ɛhe ga ut'a i rán juɔnbi Oja da nu ra 'yomt'ɛni xisu i hupɸ ja yɸ dehe 'dahma 'dan'yo bɸ gátho ra ximhái. ² Nu'ɸ yɸ ts'ut'abi bɸ ja ra ximhái bi 'yɔthɸ ran ts'o a ra 'yomt'ɛni xisu. Ne yɸ ja'i 'bɸcua ja ra ximhái bi xánba bɸ gue da 'yɔt' ran ts'o guepɸ 'bɸ a ra 'yomt'ɛni xisu. Gátho mí ɔt' ran ts'o tengu'bɸ iti thoho," bi 'yɛm 'bɸ mí xiqui. ³ Ne nubɛya nu rá m 'behni Oja bi zixcá bɸ ja n'da ra huenhái ma'ueni njon mí 'bɸpɸ. Ne nu rá Hogandáhi Oja bi

jaqui gue dá handi, ne dá nugä a ra xisu i hux'a n'da ra zate xøn theni. Nu ra zate mi ja yoto yú yá ne 'det'a yú dani, ne nt'o't'i bæ ja rá ja'i xna jase rá ts'edi, gue rá thuhu xna gueſe Oja. ⁴ Nu ra xisu mi he n'da ra hoc'bø't'e xøn jupoi ne xøn theni. Ne xmmæ madín 'yøt'e xøn ho nangué yæ thebe ne yæm fo'ye ra oro ne yæ ts'ungu xmmæ xæm hmadi thofo, ne høn't'a go mi cuat rá pahni. Ne mi the n'da ra tasa ra oro. Pæ gätho 'be'a mi po ra tasa ra hmepya nangué gätho yæn ts'o mi øt' ra xisu. ⁵ Ne nubæ ja rá dæ nt'o't'i bæ rá thuhu: "Ra dahnini Babilonia, ngue ja rá ts'edi tengu'bæ rá mbe gätho yæ 'yomt'xni ne tengu'bæ rá mbe gätho i øt' ran ts'o hønbe go hapæ i ja ra ximhäi," bi 'yæn'a ra t'ohni. Pæ hin da bæſe n'da 'be'a ním bøn'a. ⁶ Ne dá hant'a ra xisu, tengu 'bæ jti thofo nangué yú ji æ gätho bi hyo 'bæ mi den Oja ne'bæ mi mamp'a rá m hman ra Jesús. Ne nugä drá Xuuagä, dadí hyonya thofo 'bæ má nugä a n'da ran t'uti. ⁷ Ne nu rá m 'behni Oja mahæts'i bi xiqui: "O gadí hyonya thofo, nguetho ga xi a ya 'be'a ni hmepya a ra xisu, ne 'be'a ni hmepya a ra zate i hux'a ra xisu, gue i ja yoto yú yá ne i ja 'det'a yú dani. ⁸ Nu'a ran t'uti ngue ra zate gá nu, pæ gue'a n'da mi 'bæi, ne hingui 'bæh ya, pæ him ma ya'a ba xæe mahøn'a, da bøm bæ ja ra hyähäi xmmæ xøn hæ. Ne m'bejua da nu ran dæte xøn ho hin dim 'bæh mahøn'a. Ne gätho yæ ja'i ngue hinga nt'o't'i yú thuhu bæ ja ra søcuä mahæts'i, gue bi t'orpæ 'bæ ma hin'yæ ra ximhäi, di hyonya thofo 'bæ bi nu mahøn'a tengu bæ í hnu ra zate. Nguetho mi 'bæi, ne njo'o ya, pæ dim 'bæi mahøn'a. ⁹ Nu'æ to'o i ja yén 'yomfæni xøn ho, sä da bædi 'be'a nim bøn a ra hmepya. Nu yoto yú yá ra zate ra hmepya ngue æ yoto yæ nyuni guepæ i hu a ra xisu. ¹⁰ Ne ra hmepya gue'æ yoto yæ ts'æt'abi, ngue yæ ts'om'bäi thofo. Bi du æ cæt'a ne nu ná 'dato i 'bæpæ ya, ne ná yoto dim 'bæi, pæ hingan ya'a din ts'æt'abi. ¹¹ Ne nu'a n'da, ná hyäto ra ts'æt'abi bæya, gue'a gue mi 'bæi, pæ njo'o ya. Nu'bæ bá xh mahøn'a, di manda tengu æ yoto yæ ts'om'bäi ts'æt'abi, pæ m'bejua da mba da nu ran ænbi mazai. ¹² Ne nu'æ yú dani ra zate gá nu, yæ hmepya ngue 'det'a yæ ts'æt'abi din ja yú ts'edi 'da yæ t'æ ora tho ne da gomhbæ rá ts'edi ra zate. ¹³ Ne gätho yæ ts'æt'abi 'dat'a da bæni ngue di un ra ts'edi di manda ra zate. ¹⁴ Ne gätho yæ ts'æt'abi da zæ'a ra Jesús ra Dæ'yo. Pæ nu'a ra Jesús da dæha, nguetho ra Hmu a nangué gätho mi'da yæ hmu, ne ra hmuts'æt'abi nangué gätho mi'da yæ ts'æt'abi. Ne nu'æ gätho din 'yohæ ra Jesús 'bæ bi dæha, gue'æ bi zon Oja æ, ne bi huahni, ne him bi 'ye'ts'a ní denni," bi 'yæn'a ram 'behni. ¹⁵ Ne nu rá m 'behni Oja mahæts'i xø bi xicä mahøn'a dra Xuuagä: "Nu yæ dehe gá nu guepæ mi huh ra xisu, ra hmepya a nangué gätho mi'da yæ ja'i i 'bæh nangæni ra ximhäi, gätho yæ häi gätho yæ nde 'dahma 'dan'yo bæ na yá. ¹⁶ Ne nu yæ dani gá nu, ngue yú hmepya yæ ts'æt'abi, ne'a ra zate, m'bejua da zæ a ra 'yomt'xni xisu æ. Ne nu'æ da hyæpæ 'be'a gätho mi ja a ra xisu, ne da zap rá ngøc'yei a, ne da 'yu'ma ra xisu nangué ra sibi. ¹⁷ Nguetho Oja bi bænbæ yæ ts'æt'abi da 'yøt'e tengu mim bænbæ Oja, ngue n'da ngu n'da æ di un rá ts'edi ra zate di manda, asta gue'bæ

go bin ja 'be'a bi man Oja ngue din ja. ¹⁸ Ne nu'a ra xisu gá nu bæ, rá hmepya ra dahnini gue'a di manda yæ ts'æt'abi a, nangué gätho yæ häi i ja ua ja ra ximhäi," bi 'yæn'a ram 'behni.

Bi 'bæh rá ts'edi ra dahnini Babilonia

18 M'bejua dá nugä man'da ram 'behni bá çah mahæts'i, ne xmmæ i ja rá ts'edi. Ne i ja rán næqui, bi hyät ra ximhäi 'bæ mi gæi, tengu ra hyadi. ² Ne xmmæ ts'edi bin yæ, bi 'yæn'a: "Bi guahya, bi guahya rá ts'edi ra dahnini Babilonia. Ne høn't'æ yæ zjthu dim 'bæpæ, ne gätho yæ ts'onthj. Ne i 'bæpæ høn't'a go 'be'a mán ts'o, ne yæ doja gue hingui ho øt'e, xøn ts'otho. ³ Nguetho nu yæ mengu bæ bi xænba ran ts'o gätho yæ ja'i mi søm bæ gue i 'bæh ná ngæni ra ximhäi. Ne gätho yæ ts'æt'abi bi gomhbæ ran ts'o ra hnini, ngue tengu'bæ ra 'yomt'xni xisu bæ. Ne xøn ngu yæ ja'i 'da n'danni yú häi, bim mæmbeti 'bæ mí mbæp'æ 'be'a gätho bi numanhose yæ mengu bæ ja a ra hnini," bi 'yæn'a ram 'behni. ⁴ Ne dra Xuuagä dá øcä man'da ra nde bí 'yæh mahæts'i, bi 'yæn'a: "Ba xæe gätho yæ ja'i ngue ma mbetigä, dami pøm bæ ja ra dahnini, gue hin gui cohma øt'ehæ ran ts'o i ja bæ, ne hin guin nuhæ ran ænbi gue da nu æ to'o da gorpæ. ⁵ Nguetho nu'bæ sä da mba ma munts'i yén ts'o i t'ørpæ, tengu'bæ da zæh nán hæts'i ra ximhäi mahæts'i. Ne nu'a Oja xingui ts'æ bi pumbæni ran ts'o 'be'a bi t'ørpæ." ⁶ Ne bi sih yæm 'behni Oja bæya: "Nuya dami cospahæ ra pengui tenguthoho bi 'yørpa mi'da, dami cospahæ ran æ gue gui yofæ mahøn'a. ⁷ Dami un ya ran ænbi ne nts'edi ra dumbæi 'be'a rán theui bi 'yøt'e. Nguetho bi bæni maguæſe, ne bi 'yøt' yæ ts'oqui bi numanhose, ne xøn ngu 'be'a gätho bi hyonſe. Tengu'bæ n'da ra xisu da manſe mbo rá mbæi, da 'yæn'a: "Nugä xøn ngu ma ts'edigä, hingan ts'ogui thohogä, ne njäm'bæ din jagä ra dumbæi," ngubæ bi ma. ⁸ Pæ janangué'a da nu ran ænbi di und Oja, ne gätho 'be'a din ja, 'da huætho án ja gätho yæ 'yænthj. Ne da nu ra gæhe ne ra dumbæi, ne di juadi nangué ra sibi. Nguetho tæte thofo rá ts'edi Oja ra Hmu, gue di un'na rán theui bi 'yøt'e. ⁹ Ne nu yú ts'æt'abi gätho yæ häi gue zæi i comhbæ ran ts'o, gätho din zoni ne dim mbafi 'bæ i hand rá 'bifi ra dahnini ngue i zø. ¹⁰ Ne gätho dim 'bæ-manhæ nguetho xmmæ i su da nu ran ænbi tengu in nu æ i 'bæpæ ja ra dahnini. Ne da ma: "Huæcate, huæcate, nguetho mahotho ra dahnini, ne xmmæ mi ja rá ts'edi, pæ n'da huætho gue bi ts'æmbi," da 'yæn'æ. ¹¹ Ne gätho yæ mbä bæ ja gätho ra ximhäi din zoni ne dim mbafi, nguetho njo'o da dæmbi 'be'a da mbä. ¹² Ngué yæ oro, yæ t'axi, yæn 'yøt'e, yæ perla, ne ra 'bø't'e ra lino xøn ho, ra 'bø't'e ra seda, ra 'bø't'e xøn tudi xøn jupoi ne xøn theni, ne gätho yæ za gue muman'u, ne'æ nt'øt'e yæ do'yo, ne gätho æ yæ za nt'øt'e xmmæ xæm hmadi, ne'æ nt'øt'e ra bronze ngue ra thenga fæxna t'ægwi, ne'æ nt'øt'e ra t'ægwi, ne'æ nt'øt'e ra 'yaxi. ¹³ Ne zæi mi 'bä bæ yæ canela, yæ 'yæthi ngue in 'yohæ yæ tæhæ, ra t'æza mu-man'u, yæ 'yæthi i yæmanho, yæ perfume, yæ vino, yæ aceite, ra hocjæni, ra trigo, yæn dani, yæ dæ'yo, yæ fani, yæ carro, ne yæ 'yæhe mi 'bä bæ, nguetho mi 'bæp yú te

yə ja'i tengu'bə i 'bä yə fani. ¹⁴ Ne da 'yən'ə yə mbä: "Gätho gue xən ho gmi honi bin thegue. Ne gätho yə mbeti ne gätho 'be'a mahotho ya bi mba. Him man'dandj guin nu mahøn'a tengu mí ja bə," da 'yən'ə. ¹⁵ Ne nu'ə gue bim mēmbeti ngue'ə mim pä bə ja ra dāhnini, dim 'bāmanhē tho, nguetho i su da nu ran ən-bi, tengu in nu'ə mi 'bəpə. Ne ɛmmē din zoni, i tu yú mbəi, nguetho njo'o da dāi 'be'a i ja da mbä. ¹⁶ Ne da 'yən'a: "Dumbəi thoho nangue 'be'a bin ja ra dāhnini, ɛmmē mi ja bə mahotho, ne mi ja bə yə 'bø't'e ra lino, ne yə 'bø't'e xən jəpoi, ne yə 'bø't'e xən theni, ne madi nequi bə 'be'a mahotho gue yə oro ne yən 'yø't'e ne yə perla xəm hmadi. ¹⁷ Nuya nte jabə ya, n'da oratho ám 'bedi gätho ɛmmē xəm hmadi mi ja bə," da 'yən'ə mim pä bə. Ne gätho yú hmu yə barco ne'ə gätho i hu bə, ne gätho yə mbefi di 'yon yə barco, mi 'bāmanhētho. ¹⁸ Ne bi du yú mbəi 'bə mi nu ra 'bifi i zø ra dāhnini, ne bi 'yən'a: "Hin'yə man'da ra hnini mahotho tengu nə." ¹⁹ Ne nu'ə, bi 'yəx yú yə fonthäi, ra hməpya gue tu yú mbəi, ne bin zoni ne bi mbafi, ɛna: "Huɛcate ra dāhnini ɛmmē mi ja rá ts'edi, nguetho gätho gahə dyú hmuħə yə barco dām mēmbetiħə nə, ne xøgue n'da oratho ám 'bedi gätho mi ja bə," bi 'yən'ə. ²⁰ Pe gan johyahə gätho ahə gue guí 'bəhmə uə mahəts'i, gan johyahə nangue 'be'a bin ja ra dāhnini, bi ts'embi. Ne dan johyahə gätho gahe ma 'bäihe ra Cristo uə ja ra häi, ne gätho gyə pəngahyāħə Ojā, ne gätho gahə ngue dí tenhdə Ojā, dan johyahə, nguetho ya bi cos'ahə 'be'a bi 'yø't'ahə yə ja'i mi 'bəpə ja a ra dāhnini. ²¹ Ne nubəya n'da rá m 'behni Ojā mahəts'i ngue xən ngu rá ts'edi, bi gə't's'a n'da ra do ɛmmē xən ndoho, ne nts'edi bi 'yem bə ja ra dādeja. Ne bi 'yən'a: "Tengu thoho din ja ra dāhnini Babilonia ngue mi ja rá ts'edi, pə njəm'bə da hnu mahøn'a, gätho n'da m'bedi thoho. ²² Ne hin da t'ørpə mahøn'a yə mbe'bida, gätho ə i pə yə arpa, ne gätho ə i huixt yə thəxi, xínga gue'ə yə hyəxi. Xínga n'da ran 'yohə dim pəpə mahøn'a, ne njon din cəm bə mahøn'a. ²³ Ne din çə'bexui thoho, him man'dandj mahøn'a di nequi bə yə sibi, ne njon da 'yø't' ran thəti bə ngue din johya tengu mi øt'e. Nguetho man'da mi ja yú ts'edi ə mi øt' yú 'befi bə xínda gue'ə mi'da gätho ra ximhäi. Pe mi hät yə ja'i 'bə mi xänbi di ho yú pähä zehə ə gätho mi søm bə, bí nexpə ná ngəni ra ximhäi. ²⁴ Ne guerpə bim fän yú ji ə yú pəngahyā Ojā, ne ə gätho mi'da yú t'əhni Ojā, gue bi tho. Pe guerpə bi tho ə, ne gue'a í ts'emba a ra dāhnini," bi 'yən'a rá m 'behni Ojā.

19 Ne nubəya, dra Xuuagä dá øcä yú nde n'da munts'i yə ja'i i 'bəpə mahəts'i. Ne bi 'yən'ə: "Dí ɛspahə Ojā, nguetho ma pørpətehə a, ne hønse ma Ojāħə i ja rá nujxte ne tətə thoho rá ts'edi. ² Xən ho rán ts'embi Ojā, nguetho rán säui bi t'ørpa ra dāhnini, tengu'bə ra 'yomt'əni xisu, gue bi ts'onba yú mbəi gätho yə ja'i ra ximhäi. Ne nuya Ojā bi cospa ə gätho to'o bi hyo yú 'yēħe," bi 'yən'a. ³ Ne nts'edi bi mam mahøn'a yə nde dá øcä: "Dí ɛspahə Ojā nguetho ya bi juah ra sibi a ra dāhnini, ne hin din hē a nín 'yo rá 'bifi," bi 'yən'ə yə ja'i. ⁴ Nubəya gätho 'däte magoho yə dəc'yēi ngue zəi

di mbä't's'a Ojā, ne'ə goho yən t'uti i 'bəi, bin dānyahmu bə i hu a Ojā, ne bi dānde. Ne gätho bi ma bi 'yən'ə: "Nēcähe, ngubə dí m bəmhbē dí ɛspahə Ojā," ɛn'ə.

Bi zin rá xisu ra De'yo

⁵ Ne dá øcä man'da ra nde bi bəm bə guerpə i hu a Ojā, ngue bi ma: "Dami 'yɛspa ma Ojāħə gätho ə yú 'yēħe. Dami 'yɛspahə gätho to'o i numansu Ojā, ne'ə i ja yú ts'edi ne'ə hin'na," bi 'yən'a ra nde. ⁶ Ne dá øcä yú nde yə ja'i xən ngu, ngue dí hɔ tengu'bə xən ngu yə dehe, ne tengu'bə bi thoni yən gāni. Ne bi 'yəm 'bə mi yə: "Dí ɛspahə Ojā, nguetho di manda ya ra Hmu, ma Ojāħə tətə thoho rá ts'edi. ⁷ Gätho dan johyahə, ne da hyu ma mbəihə, ne ga ɛspahə Ojā ngue i ja rá ts'edi. Nguetho bi zøn ra ora da zin yə 'yɛç'yēi ra Jesús, ra De'yo, tengu thoho n'da ran 'yohə din thət'ui rá xisu. Ne mahøntho da mba ra xisu, mahoqui thoho. ⁸ Ne bin t'un ran t'ɛdi da hye ra pahni di fexni, gue ra lino xín-gui ts'ə ts'o. Nu'a ra pahni xən t'axi nam bəni ngue bi mba mahoqui yú ts'oqui ə yú t'əhni Ojā ne nubəya i øt' yún thəħə." ⁹ Ne nuna ram 'behni mahəts'i bi xicä 'be'a ga o't' ya: "Din johya gätho to'o ə bi ts'on bə ja ran siħmē nangue rán thəti ra De'yo. Majuəni rá m hman Ojā na dí xi a ya," bi 'yən'ə rá m 'behni Ojā mahəts'i. ¹⁰ Ne nubəya dán dānyahmu bə ja rá gua ram 'behni mahəts'i. Pe nu'a bi xicä: "O guín jabə, nguetho nugä rá 'yēħe thohogä Ojā tengu thoho i, ne tengu ni cuħə, gätho ə i mamp'a rá m hman Ojā nangue ra Jesús, gätho dadí jafə da fəħ ra Jesús," bi 'yən'ə 'bə mi xiqui.

Nu'a n'da bi hyux ra t'axca ndøfani

¹¹ Ne nubəya, dra Xuuagä, dá nugä nsoqui mahəts'i. Ne mi 'bäpə n'da ra t'axca ndøfani pa nthuts'i. Ne nu'a i huts'i, Majuəni a rá thuhu, nguetho zəi im mam majuəni a. Ne di Ja't's'a rá thuhu, janangue'a n'da ngu n'da di un'na rán säui 'bə bi juənbi, ne xən ho 'bə i øt' ran səi a. ¹² Ne nu'ə yú dä a mi huxpə, mi zø tengu ra sibi, ne mi jabə xən ngu yə corona bə ja rá yə. Ne nu rá thuhu nt'o't'i bə, hønse mi pədi 'be'a rá thuhu. ¹³ Ne nu rá pahni mi he, bi zinni gätho ra ji, ne nu rá thuhu, ngue rá m Hman Ojā a. ¹⁴ Ne nu'ə yə dofəi mahəts'i, gätho mi he ra t'axca lino mahotho, xín-gui ts'ə xən ts'o. Ne gätho mi hux yə t'axca ndøfani, ne bi den'na ra mbədi mi huxpə ja ra ndøfani. ¹⁵ Ne nu'a ra ngərbi i pørpə ja rá nde n'da ra espada ɛmmē het'i, ngue da dəp yún səihə 'bəpə gätho yə häi bə ja ra ximhäi. Ne gätho di manda ə bəya, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Ne tengutho ra ja'i bə ja ran thə'ma gui'uva, i nen yə uva, ne ngutho da 'yørpa ə to da zəmbi, di un rá cue Ojā nts'utho, ngue nu'a nte hēmbi da 'yø't'e. ¹⁶ Ne nt'o't'i bə ja rá pahni ne rá xjnthe rá thuhu, ngue ra Hmuts'ət'abi a ngue di manda gätho yə ts'ət'abi, ne rá thuhu, ngue ra Ngərpa Hmu a ngue di manda gätho yə hmu. ¹⁷ Ne dá nugä n'da rá m 'behni Ojā mahəts'i mi 'bäpə ja ra hyadi, ne nts'edi bi mba't'ə gätho yə doja mi 'yo bə magəts'i, bi 'yəmbi: "Gätho ahə gyə dojahə,

ba ɣhmbɛ ya, nguetho Ojɔ bi 'yɔt'ahɛ n'da ra dɔnts'ih-mɛ. ¹⁸ Ba ɣhmbɛ ya gui sihɛ yɛ ngɔc'yɛi yɛ ts'ɛt'abi nɛ yɛ hmudɔfɛi, nɛ'ɛ gɔtho mi ja yɛ ts'ɛdi. Nɛ yɛ ndɔfani nɛ gɔtho mi huts'i, nɛ gɔtho yɛ jɔ'i yɛ 'yɛhɛ nɛ gɔtho hing yɛ 'yɛhɛ, nɛ yɛ hmu uague yɛ mbɛfi," bi 'yɛm 'bɛ mi mba't' yɛ doja. ¹⁹ Nɛ dɔ nugɔ ra zate gue xɪ bɔxɾɛ ja ra dɔdejɔ, nɛ 'darbɛ bim pɛtihɛ gɔtho yɛ ts'ɛt'abi ngue gɔtho yɛ hɔi, ngue da 'yɔrpa n'da ra dɔsɛi a mi huxɾɛ ja ra t'axca ndɔfani, nɛ'ɛ gɔtho mi tɛnni. ²⁰ Nɛ nu ra zate bɛya bi mba mfɛnt'i a, nɛ'a ra hyɔte pɔngahyɔ bi fɛnt'i, gue'a ran t'uti í bɔx ra hɔi nɛ xɪ 'yɔt' yɛ hyonya nt'ɔt'e bɛ ja rɔ hmi ra zate. Nɛ gue'a mi hɔt yɛ jɔ'i gɔtho to'o mi ja rɔ thuhu bɛ ja rɔ dɛ. Gɔtho yoho bi t'ɛntɾɛ ja ra sibi ra azufre, tengu n'da ra dejɔ na ndoho a ra sibi. ²¹ Nɛ gɔtho yɛ jɔ'i mi ten'na ra zate, bi tho nanguɛ ra espada mi pɔxɾɛ ja rɔ nde a mi huxɾɛ ja ra t'axca ndɔfani. Nɛ nu'ɛ yɛ doja bɛya bin niyɔ tho ho nanguɛ yɛ ngɔc'yɛi.

N'da mahuɔhi njeya

20 Nɛ nubɛya, dra Xuuagɔ dɔ nugɔ man'da rɔm 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i bɔ cɔi nɛ bɔ hyɔ rɔn sogui ra hyɔhɔi ɛmmɛ xɛn hɛ nɛ nts'utho, gueɾɛ i 'bɛh yɛ zɪtho. Nɛ nu'a rɔm 'bɛhni Ojɔ mi cɔ n'da ra cadena xɛn ndoho. ² Nɛ bi bɛnt'a ra jɔrga, nɛ t'ɛmbi ra c'ɛyɔ, pɛ guet'a ra zɪtho, rɔ thuhu í Satanás. Nɛ bi mba nthɔt'i n'da mahuɔhi njeya nanguɛ ra cadena. ³ Nɛ nu'a rɔm 'bɛhni Ojɔ bɛya, bi 'yɛntɾɛ ja ra hyɔhɔi a ra zɪtho. Nɛ bi go'mi, nɛ bi hyɛt'a ran sogui, nɛ bi cuahmi xɛn ho, ngue hin da zɔ da bɔm bɛ da hyɔt yɛ jɔ'i, asta gue'bɛ bi gua'a n'da mahuɔhi njeya. M'bejua da mba nso'ts'i 'da yɛ pa. ⁴ Nɛ dɔ nugɔ man'da ra hmɛpya mahɛts'i, xɛn ngu yɛn thuts'i, nɛ nu to'o mi huxɾɛ bin t'un ran t'ɛdi da 'yɔt' ran juɔnbate, gɔtho min 'yohɛ ɛ bi tho 'bɛ mi ma í ɛc'yɛi ra Jesús, nɛ'bɛ mi mamp'a rɔm hman Ojɔ. Gue nu'ɛ gɔtho him mi thɔnde ra zate xɪ bɔxɾɛ ja ra dejɔ nɛ rɔ nyoguido. Nɛ nte mi ja bɛ yɛ dɛ rɔ thuhu ra zate, xɪnga gueɾɛ ja yɛ 'yɛ. Nu'ɛ bi ndants' mahɔn'a 'bɛ mi du, nɛ bin 'yohɛ ra Jesús bin ts'ɛt'abi n'da mahuɔhi njeya. ⁵ Nɛ guehya yɛ mbɛdi bi xox Ojɔ bi t'urcɔ. Pɛ nu'ɛ mi'da gue bi du, hin da dɔmbɛni asta gue'bɛ bi gua'a n'da mahuɔhi njeya. ⁶ Nɛ di johya nɛ majɔpi ɛ gɔtho ɛ ra mbɛdi da xox Ojɔ, nɛ hin da nu a na yoho ran dɔte ngue ra sibi mazɔi. Nɛ dim mbɔjɔ nanguɛ ra Cristo bɛ bɪ ja rɔ ts'ɛdi Ojɔ, nɛ din 'yohɛ ra Cristo ngue din ts'ɛt'abi n'da mahuɔhi njeya.

Da mba nthɔpi ra zɪtho

⁷ Nɛ nu'bɛ bi gua'a n'da mahuɔhi njeya, da mba nsocui a ra zɪtho mi ofɔdi. ⁸ Nɛ nu'a ra zɪtho bɛya da bɔm bɛ, xɔ da hyɔt mahɔn'a yɛ jɔ'i gɔtho na ngɛni ra ximhɔi. Da mba bɛ ja ra hɔi Gog nɛ ra hɔi Magog nɛ di japi dim pɛti gɔtho nanguɛ din ja ra dɔsɛi. Nɛ xɛn ngu da denni hingui sɔ da 'bede, tengu ra 'bomu 'bom bɛ ndendejɔ, njon da hyɔt'i da mbede. ⁹ Nɛ din 'yɛrpa tho ho bɛ nɪ mba bi mbɔ'ts'i hapɛ mi 'bɛ ɛ min 'yohɛ Ojɔ, gueɾɛ ja ra dɔhnini di huɛc Ojɔ. Pɛ bɔ cɔh mahɛts'i ra

sibi bi juadi gɔtho yɛn sɛihɛ. ¹⁰ Nɛ nu'a ra zɪtho ngue bi hyɔt'ɛ, bi t'ɛntɾɛ ja ra sibi í the ra azufre, tengu n'da ra dejɔ na ndoho, gueɾɛ xɪ t'ɛntɾɛ ra zate xɪ bɔxɾɛ ja ra dɔdejɔ, nɛ'a ra hyɔte pɔngahyɔ gue ran t'uti xɪ bɔxɾɛ ja ra hɔi. Nɛ gɔtho hyu da nu ran ɛnbi nanguɛ ra sibi, ma pa nɛ ra xui hɔn'bɛ go njɔm'bɛ gɔtho yɛ pa mazɔi.

Ran zɛgui ran juɔnbi

¹¹ Nɛ drɔ Xuuagɔ dɔ nugɔ mahɔn'a, gue n'da ran thuts'i xɛn ndoho xɛn t'axi, nɛ mi hupɛ Ojɔ. Nɛ nu ra ximhɔi nɛ mahɛts'i bim 'bɛ 'bɛ mi hyant'a mi hupɛ, nɛ him man ja bɛya. ¹² Nɛ dɔ nugɔ gɔtho ɛ xɛn du, hɔnt'a go 'bɛ'a nɪ jɔ'i, mi 'bɔpɛ ja rɔ hmi Ojɔ í hupɛ. Nɛ bi mba ma tɛnts'i yɛ sɔcuɔ bɛ, nɛ'a ra sɔcuɔ im ma to'o í ja ra temazɔi. Nɛ gɔtho bi mba ma juɔnbi nanguɛ'a nt'o't'i bɛ 'bɛ'a gɔtho bi 'yɔt'a, nu'bɛ mi 'bɛi. ¹³ Nɛ gɔtho ɛ gue bi du bɛ ja ra dejɔ, nɛ gɔtho ɛ mi'da bi du hɔnbɛ go hapɛ, ngue gɔtho í 'bɛpɛ 'bɛ'ɛ xɛn du, bi bɔm bɛ, nɛ bim 'bɔpɛ ja rɔ hmi Ojɔ. Nɛ bi mba ma juɔnbi nanguɛ 'bɛ'a gɔtho bi 'yɔt' 'bɛ mi 'bɛi. ¹⁴ Nɛ nu'a ra xɛqui mi 'bɛ'ɛ xɛn du, bi t'ɛntɾɛ ja ra sibi, tengu ra dejɔ na ndoho. Gue'a na yoho ran dɔte a. ¹⁵ Nɛ nubɛ ja ra sɔcuɔ gue im ma to'o í ja ra temazɔi, nɛ nu'ɛ gɔtho him man t'o't'i yɛ thuhu bɛ, bi t'ɛntɾɛ ja ra sibi.

Ma'da'yo mahɛts'i nɛ ra ximhɔi

21 Nɛ nubɛya, dra Xuuagɔ, dɔ nugɔ man'da bi t'urcɔ, ngue ma'da'yo mahɛts'i nɛ ma'da'yo ra ximhɔi. Nguetho ya bim 'bɛdi 'bɛ'a gɔtho mi ja bɛ mahɛts'i nɛ ra ximhɔi. Nɛ hin'yɛ ra dejɔ bɛ ja ra 'da'yo ximhɔi. ² Nɛ dɔ nugɔ bɔ cɔh mahɛts'i gueɾɛ bɪ 'bɛ Ojɔ n'da ra hogahnini, gue'a ra Jerusalén ma'da'yo, mahotho, mahoqui, tengu n'da ra hmute í he ra pahni mahotho da mba dɪn thɔt'ui rɔ ndɔ. ³ Nɛ dɔ ɔcɔ n'da ra nde nts'ɛdi bin yɔ, gue bɔ nɛxɾɛ ja ran thuts'i bɛ bɪ hu Ojɔ, bi 'yɛna: "Dami hyand ya, bi ɔcua mahɛts'i rɔ ngu Ojɔ," bi 'yɛna, nɛ nuya zɔi dim 'bɛhmbɛ yɛ jɔ'i a. ⁴ Nɛ gueɛ Ojɔ di un ran johya, nɛ him man ja yɛ guidɔ yɛ jɔ'i, nɛ hin din ja ran dɔte mahɔn'a bɛ, nɛ hin din ja yɛ dumbɛi bɛ. Nguetho gɔtho 'bɛ'a mɔn ɛnbi mi ja, ya bi thogui. ⁵ Nɛ nu Ojɔ ngue í hupɛ ja ran thuts'i, bi 'yɛna: "Gɔtho ma'da'yo dɔ ɔt'a ya." Nɛ bi xiqui, dra Xuuagɔ: "Dami 'yo't' ya 'bɛ'a dɪ xɪ a í, nɛ sɔ da t'ɛc'yɛi nguetho majuɔni a." ⁶ Nɛ bi xiqui mahɔn'a: "Ya bi guadi 'bɛ'a gɔtho dɔ ɔt'a ya. Gɔtho dɔ dɛ'mi, nɛ ga juacɔ ra 'bɛfi dɔ dɛ'mi. Zɔi dɔm 'bɛcɔ nɛ dam 'bɛi mazɔi. Nɛ nu'ɛ to'o í sɔ ngue di 'bɛ a ra te mahyoni tho ho, tengu'bɛ í tuthe, ga undɔ ra te í juadi, tengu'bɛ ra mbɔthe im fonts'a ra dehe ga unni, nɛ hin da gurqui. ⁷ Nɛ to'o da dɔha, ga comhbe 'bɛ'a gɔtho í jagɔ, nɛ ga ɔt'e ma t'ɛh-nigɔ ɛ, nɛ dyɛ Ojɔgɔ ɛ. ⁸ Pɛ ga ɛntɾɛ ja ra sibi ɛ to'o í su yɛn ɛnbi 'bɛ da dengui, nɛ'ɛ to'o yoho yɛn 'yomfɛni, nɛ gɔtho ɛ xɛn ts'o yɛ mbɛi, nɛ gɔtho yɛ hyodu, nɛ gɔtho yɛ 'yomt'ɛni, nɛ gɔtho ɛ in yɔhɛ yɛ zɪtho, nɛ gɔtho ɛ í thɔnde hɔnt'a go 'bɛ'a gue him majuɔni, nɛ gɔtho ɛ í man yɛ fehni. Gɔtho ya da nu na yoho ran

dãte, da t'entpə i zø ra sibi ra azufre, tengu ra dejã na ndoho," bi 'yęn Ojã.

Ma'da'yo ra hnini Jerusalén

9 Ne xø dá nugã man'da ra hmępya bi t'urcã. Nu'a n'da ę yám 'behni Ojã mahęts'i gue min 'yohę 'dato yam 'behni, gue'ę mi the yę ximbo gue bi un yęn ęnbi bę ja ra häi, ne nu'a bi xiqui: "Ba ęhe, ga ut'a ra hnini, tengu'bę ra hmute bin thãt'ui ra Dę'yo." 10 Ne nu'a rá Hogandãhi Ojã bi bęngã man'da mahøn'a, tengu'bę bi zixcã a rá m 'behni Ojã bę ja n'da ra t'øhø xęn hęts'i, ne bi 'yurca ra hogahnini Jerusalén ma'da'yo, bi gãh mahęts'i guepę b' bę Ojã. 11 Ne nu'a ra hnini ęmmę di yoxni nanguę rán hose Ojã i 'bępę mbo. Ne di yoxni tengu ra do ra jaspe i pømhyats'i. 12 Ne nu'a ra hnini mi ja bę ra mbãt'i, ra jãdo xęn hęts'i, goho yú ts'ãt'i. Ne nu'a ra mbãt'i, mi ja bę 'dę'magoho yę dajut'i, ne n'da ngu n'da yę jut'i mi 'bãpę n'da rá m 'behni Ojã mahęts'i, da mbäh ra goxthi. Ne nu'ę 'dę'mayoho yę jut'i, n'da a n'da nt'o't'i yú thuhu ę 'dę'ma yoho yú ts'ęnt'ę ra Israel. 13 Ne n'da nguadi min ja hyu yę jut'i, hyu i xopę ní bøx ra hyadi, ne hyu i xopę ní yęh ra hyadi, ne hyu i xopę ra norte, ne hyu i xopę ra sur. 14 Ne nu'a ra hnini mi fa'ts'i 'dę'mayoho yę do, n'da'a n'da nt'o't'i yú thuhu ę 'dę'mayoho yęn 'yohę gue yú 'bãihę ra Jesús, ngue ra Dę'yo. 15 Ne nu'a rá m 'behni Ojã mahęts'i gue dán yã'be, mi hã n'da ra t'eni ra oro, tengu'bę ra metro, gue da 'yęn ra hnini, hangu na ndoho yę jut'i, ne yę fø't'e. 16 Nu'a ra hnini xęn zant'ma ndoho, 'da'angu ná mba, ne 'da'angu nán jęnni. Ne nu'a ram 'behni mahęts'i bi 'yęn ra hnini, ne bi 'yę' ra güenda ngue yo mahuãhi ne yo ciento kilómetro ná ndoho, 'da'angu ná mba, 'da'angu nán jęnni, ne 'da'angu nán hęts'i. 17 Ne nu'a ram 'behni bi 'yęni hangu nán hęts'i rá mbãt'i ra hnini, ne bi 'yę' ra güenda ngue hyãte ma goho metro. Ne bi 'yęni tengutho i øt' yę jã'i. 18 Ne nu'a ra mbãt'i nt'øt'e nanguę yę do ra jaspe, pę nu ra hnini nt'øt'e nanguę ra oro, tengu'bę ra xito a ra oro. 19 Ne nu'ę 'dę'mayoho yę dãdo mi fa'ts'a ra mbãt'i, xęn ngu nt'ęt'i yę t'ędo 'dahma 'dan'yo, ngue di fęxni, xęm hmadi di muui. Nu'a rá mbędi ra dãdo nt'ęt'i yę t'ędo ra jaspe, nu'a ná yoho ra dãdo nt'ęt'i yę t'ędo ra zafiro, nu'a ná hyu ra dãdo nt'ęt'i yę ágata, nu ná goho ra dãdo nt'ęt'i yę esmeralda. 20 Ne nu'a ná cęt'a ra dãdo nt'ęt'i yę ónice, ná 'dato ra dãdo nt'ęt'i yę cornalina, ná yoto ra dãdo nt'ęt'i yę crisólita, ná hyãto ra dãdo nt'ęt'i yę berilo, ná gęto ra dãdo nt'ęt'i yę topacio, ná 'dęt'a ra dãdo nt'ęt'i yę crisoprasa, ná 'dę'ma'da ra dãdo nt'ęt'i yę jacinto, ná 'dę'mayoho ra dãdo nt'ęt'i yę amatista. 21 Ne gãtho 'dę'mayoho yú jut'i rá mbãt'i ra hnini nt'øt'e nanguę yę perla gue xęn t'axi, ne n'da'a n'da yę perla gue bi t'øt'e n'da ngu n'da ra jut'i. Ne nu'a ra calle xęn ndoho bę mbo ra hnini nt'øt'e nanguę ra oro xęn ho, tengu'bę ra xito a ra oro. 22 Ne hin dá nugã n'da ra nijã bę, nguetho gãtho rá nguse Ojã a ra hnini, ngue ra Hmu tãtetho rá ts'edi, ne ra Dę'yo, ne 'darpę i 'bęhmbę ę i 'bępę ja ra hnini. 23 Ne nu'a ra hnini, him mahyoni ra hyadi di yorpę, ogue ra zãna, nguetho

guesę Ojã ne ra Dę'yo di yorpę. 24 Ne nanguę'a ra nyot'i i ja bę, gãtho di yot'ę ne dim 'bęmanho ę yę jã'i dim 'bępę gãtho yę häi ua ja ra ximhäi. Ne yę ts'ęt'abi gãtho yę häi dim 'bęi di dá bę ę yęn ho xę 'yøt'e, tengu'bę di um bę yęn t'unni xęn ngu di muui. 25 Ne nsoquitho yę jut'i gãtho ra pa, ne njãm'bę da mba njut'i, nguetho njãm'bę din xui bę. 26 Ne hønt'a go 'bę'a gãtho di muui, gue bi zãn Ojã bi 'yøt' yę jã'i 'dahma 'dan'yo yę häi ua ja ra ximhäi, ne gue'a da hyãxpę ę, ní thim bę mbo ra hnini. 27 Pę hin da yęrpę ja ra hnini 'bę'a xęn ts'o, xing yę ts'om'bãi da yęrpę, xing yę hyãte. Pę hønt'ę to'o bi 'yorpa rá thuhu ra Dę'yo bę ja rá søcuã, gue to'o gãtho bi un ra temazã, hønt'ę da zã da yęrpę.

Mi ts'ętho ba ęh ra Jesucristo

22 Ne nu'a rá m 'behni Ojã xø bi 'yurcã man'da mahøn'a, dra Xuuagã. Ngue n'da ra dãthe mahoqui thoho ra dehe xęn güę tengu ra xito, t'ęmbi rá dehe ra temazã. Ne bí nęxpę ja rán thuts'i Ojã ne ra Jesús ra Dę'yo. 2 Ne bi tho'inde bę ja ra calle xęn ndoho bę ja ra hnini. Ne n'da n'danguadi mi 'bãpę yę za t'ęmbi yę za gue di un ra te. Ne nu'ę yę za din zędi, n'dazna ngu n'dazna ma'da'yo yęn dät'o din zępę, jananguę'a 'dęmayo nidj din zędi n'dajęya. Ne nu'ę yú xi di un yún zaqui gãtho yę jã'i. 3 Ne hin'yę 'bę'a dí hnu rán ts'ęmbi Ojã bę. Pę din ja bę rá ts'edi Ojã ne rá ts'edi ra Jesús ra Dę'yo. Ne gãtho yú 'yęhe da dãnde ę ne da 'yørpa yú 'bęfi. 4 Ne nu'ę dim 'bępę da nu rá hmi Ojã, ne gãtho din ja rá thuhu Ojã bę ja yú dę. 5 Ne hin'yę bę ra xui, jananguę'a njon da hyom man'da ran nequi, xing ra hyadi, nguetho guesę Ojã ra Hmu di yozęhe bę. Ne nu'ę dim 'bępę din ts'ęt'abi gãtho yę pa mazã. 6 Ne nu'a ram 'behni bi xicã: "Gãtho ram hma gá 'yøde, majuãni a, ne da zã da t'ęc'yęi gãtho. Nu'a Ojã ra Hmu, gue'a di un rá Hogandãhi yę pøngahyã, ya bá pęcã ua drãm 'behnigã a, ngue ga xi ahę 'bę'a din ja, gue yú 'yęhe ahę Ojã. Ne him maya'a din ja," bi 'yęna. 7 "Dami 'yøhmbę ya," ęn'a ra Jesús, "him maya'a gue gua ęcã. Gan johyahę gãtho ahę gue guí ęc'yęihę 'bę'a din ja, nt'o't'i bę ja ra søcuã," bi 'yęna. 8 Ne nugã dra Xuuagã, majuãni dá øde ne dá nugã 'bę'a gãtho bi t'urqui ngue dá o't'ã ua. Ne nu'bę mi gua'a 'bę'a dá øcã ne 'bę'a xí 'yurqui, dán danyahmu bę ja rá gua ram 'behni mahęts'i bi 'yurqui gãtho, dí ęna gue ga thãnde. 9 Pę nu ram 'behni bi xiqui: "O guí thãndegui, nguetho nugã dra 'yęhęgã tengu i, ne ni cuhę mi'da yę pøngahyã, ne gãtho mi'da ę gue i ęc'yęi 'bę'a gá 'yorpę ja ra søcuã. Hønsę Ojã gui thãnde," bi 'yęna. 10 Ne xø bi xicã ram 'behni bęya: "O guí pes' thoho na gá 'yo't'i, ngue 'bę'a din ja, nguetho him maya'a din ja. 11 Ne nu'ę to'o i øt' ran ts'o, thocua thoho da 'yøt' ran ts'o, ne gãtho to'o i øt' ran ts'om'bãi, thocua thoho da 'yøt'e. Pę nu'ę to'o i øt' ran ho, thocua thoho da 'yøt' ran ho, ne to'o mahoqui thoho yú mbęi thocua thoho gue xtãn ho yú mbęi," bi 'yęn'a rá m 'behni Ojã mahęts'i 'bę mi xiqui. 12 Ne bi 'yęngã ra Jesús bęya: "Ne guehna dí xi ahę, him maya'a ba ęcã. Ne n'da ngu n'da ga un rán

theui 'be'a gätho bi 'yøt'e. ¹³ Nugä gätho dá dɛ'mi ne ga juacä ra 'befi dá dɛ'mi, dra mbɛdigä ne dran zeguigä, zäi däm 'bɛi ne dam 'bɛi mazäi. ¹⁴ Majäpi thoho gätho mahoqui yú mbɛi nanguue Ojä, tengu'bɛ m'beni yú pahni. Jananguue'a i ja yún t'ɛdi da yɛrɛ ja yú goxthi ra hnini. Ne nu'ɛ to'o da zä da yɛrɛ, da zä da zi yún dät'o yɛ za gue t'ɛmbi yɛ za di un ra temazäi. ¹⁵ Pɛ hingui sä da yɛrɛ gätho ɛ ngue bi 'uegue nanguue Ojä. Ne da gopɛ thi ɛ gätho i yäɛ yɛ zɪthu, ne gätho yɛ 'yomt'ɛni, ne gätho yɛ hyodu, ne gätho i thənde 'be'a him majuani, ne gätho yɛ jä'i gue di ho da man yɛ fehni, hingui sä da yɛrɛ ɛ. ¹⁶ Nugä dra Jesús-gä, dá pɛnhdä bɛ mam 'bɛhnigä gue da xi ahɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ, gue 'be'a gä 'yorpɛ ja ra søcuä. Nugä dram bom'be-togä ra David, ne tengu'bɛ dra Dəsø dín 'yo'be ran nequi," bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹⁷ "Ba ɛhmbɛ gätho ahɛ," ɛn'a rá Hogandähi Ojä, ne'a rá xisu ra De'yo ɛna. Ne'ɛ gätho gue i øde, da ma: "Ba ɛhmbɛ." Ne ba ɛcua gätho i

tuthe, ne gui sihɛ ra dehe gue di un ra temazäi, ne hin gui juthɛ a.

Ran zofo ran zegui

¹⁸ Ne nuya dí xi ahɛ, gätho ahɛ guí nuhɛ ya yɛm hma i jaua, ngue i ma 'be'a dín ja, o gue ahɛ guí øhmbɛ 'bɛ i hman ya yɛm hma nt'o't'i ua, pɛ nu'bɛ guí ɛna guí hyuspahɛ mi'da yɛm hma, pɛ da hyus'ahɛ Ojä ɛ yɛn ɛnbi im mangua ja ra søcuä 'bɛ. ¹⁹ O nu'bɛ guí ɛmhɛ him majuani 'da yɛm hma nt'o't'i ua, ɛna gue'bɛ gdí 'uejɛ ɛ, pɛ Ojä di 'uec'ahɛ yɛn jäpi im mangua ngue hin di ja ahɛ gui cɛrɛ ja ra hogahnini, ne hin di ja ahɛ gui sifɛ yún dät'o a ra za di un ra temazäi. ²⁰ Ne nu'a ra Jesús gue bi man ya yɛm hma gätho i jaua, i ɛm bɛya, "Majuani ba ɛcä n'dihi," bi 'yɛna. Ne gue'a dín nde'e, ne dí xi a i, ba ɛhe ma Hmu i Jesús. ²¹ Ne gätho ahɛ dín nde guin nuhɛ rán jäpi a ma Hmuhɛ ra Jesús. Ne hont'a dí xi ahɛ ya.